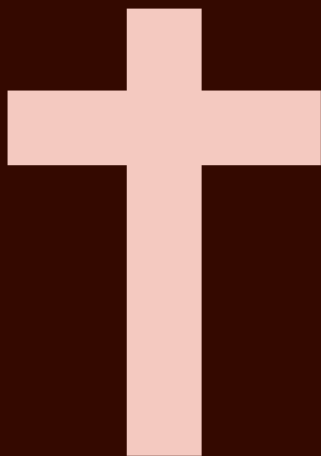

Dios ã jáap naáwát
tólih

New Testament in Cacia

Dios ã jáap naáwát tólih

New Testament in Cacua

copyright © 2008 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Cacua

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Copyright Information

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Cacua

© 2008, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-08-06

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022
34c9543b-57a6-5290-ab7b-4fa15529a7e2

Contents

San Mateo	1
San Marcos	56
San Lucas	88
San Juan	144
Hechos	184
Romanos	231
1 Corintios	254
2 Corintios	276
Gálatas	292
Efesios	301
Filipenses	309
Colosenses	314
1 Tesalonicenses	319
2 Tesalonicenses	324
1 Timoteo	326
2 Timoteo	332
Tito	337
Filemón	340
Hebreos	342
Santiago	359
1 Pedro	365
2 Pedro	371
1 Juan	375
2 Juan	380
3 Juan	381
Judas	382
Apocalipsis	384

SAN MATEO

Dios wāáh, Jesucristo, ā n̄owāji ī wātna
(Lc 3.23-38)

¹ Weém, Mateo, ded pah Jesucristo ā jumajidih wā daácsa caá. Jesucristo ā n̄owāji ī wātnadih wā jwíih naóhbična caá. Ā n̄oaji jon jātih bóo David wāt jumni āt jumap wut jī. Caán ā jumat pínah jātih ā n̄oaji Abraham wāt jumniḅat āt jumap wut jī.

² Abraham Isaac íp
āt jumap wut jī.

Isaacboó Jacob íp
āt jumap wut jī.

Jacobboó Judá ā déewājih
ī íp āt jumap wut jī.

³ Judáboó ā weh chénewā
īt jumap wut jī.

Fares, Zara ít wāt jumap wut jī. Ī íin
Tamar

mit wāt jumap wut jī.

Faresboó Esrom íp
āt jumap wut jī.

Esromboó Aram íp
āt jumap wut jī.

⁴ Aramboó Aminadab íp
āt jumap wut jī.

Aminadabboó Naasón íp
āt jumap wut jī.

Naasónboó Salmón íp
āt jumap wut jī.

⁵ Salmónboó Booz íp
āt jumap wut jī. Ā íin Rahab

mit wāt jumap wut jī.

Boozboó Obed íp
āt jumap wut jī. Ā íin Rut

mit wāt jumap wut jī.

Obedboó Isái íp
āt jumap wut jī.

⁶ Isáiḅoó David íp
āt jumap wut jī.

David wut jīí judiowā
ī chah maáh

āt jumap wut jī.

Davidboó Urias wāt jumniĵi áadih jwáub
áa jumat táttimah, Salomóndih

āt weh jumap wut jī.*

⁷ Salomónboó Roboam íp
āt jumap wut jī.

Roboamboó Abías íp
āt jumap wut jī.

Abíasboó Asa íp
āt jumap wut jī.

⁸ Asaboó Josafat íp
āt jumap wut jī.

Josafatboó Joram íp
āt jumap wut jī.

Joramboó Uzías íp
āt jumap wut jī.

⁹ Uzíasboó Jotam íp
āt jumap wut jī.

Jotamboó Acaz íp
āt jumap wut jī.

Acazboó Ezequías íp
āt jumap wut jī.

¹⁰ Ezequíasboó Manasés íp
āt jumap wut jī.

Manasésboó Amón íp
āt jumap wut jī.

Amónboó Josías íp
āt jumap wut jī.

¹¹ Josíasboó Jeconías ā déewājih ī íp āt
jumap wut jī.

Queét jum láa Israel baácsih moondih
míc mao yap yohnit, Babilonia
baácsih moónboó queétdih íih baácsa
īt ub bejep wut jī.*

¹² Babilonia baácsa ī juibiát táttimah,
Jecóniasboó Salatiel dih

āt weh jumap wut jī.

Salatielboó Zorobabel íp
āt jumap wut jī.

¹³ Zorobabelboó Abiud íp
āt jumap wut jī.

Abiudboó Eliaquim íp
āt jumap wut jī.

Eliaquimboó Azor íp
āt jumap wut jī.

¹⁴ Azorboó Zadoc íp
āt jumap wut jī.

Zadocboó Aquim íp
āt jumap wut jī.

Aquimboó Eliud íp
āt jumap wut jī.

¹⁵ Eliudboó Eleazar íp
āt jumap wut jī.

Eleazarboó Matán íp
āt jumap wut jī.

Matánboó Jacob íp
āt jumap wut jī.

¹⁶ Jacobboó José íp
āt jumap wut jī.

Joséboó María áa
āt jumap wut jī.

Mariáboó Jesús íin
mit jumap wut jī.

Jesúsboó Dios ā wahni Cristo ī niĵni āt
jumap wut jī.

¹⁷ Abrahamjidih jwī jenah jwíihichah,
péú Davidji jum láa jwī jenah
péanachah, nihāt ī juimenájih jumna,
catorce poómp ít jumap wut jī.

Davidjidih jwī jwáub jenah jwíihichah,
péú Babilonia baácsa judiowádih ī ub
bej láa jwī jenah péanachah, nihāt ī
juimenájih jumna, catorce poómp ít
jwáub jumap wut jī.

* 1:6 1Cr 2.1-15; Rt 4.18-22 * 1:11 2R 24.14-15; 2Cr 36.10; Jer 27.20

Babilonia baácna i juibí lása jwí jwáub jenah jwíhichah, púú Cristo á cāac jum lása jwí jenah péanachah, nihat i juimenájih jumna, catorce poómp it jwáub jumap wat jí, páant muntih.

Jesucristo á cāac jumap (Lc 2.1-7)

¹⁸ Nin pah Jesucristo át cāac jumap wat jí. Á ín Mariaboó Joséjih téihya chéonih pínah mit jumap wat jí. Í téihya chéwat pínah jätih Túini Espiritu á wēpatjih caántdih á wadhnanachah, mit wudu jumap wat jí.*

¹⁹ Páant mi wudu jumachah jéihna, Joséboó yoobópdi chājni jumna, cāacwá i encahjeh, caántdih yohat túut átih chājap wat yuh jí.

²⁰ Pánih jenah joí ūonit, á oo jumachah, Dioih ángelboó caandih jíghnit, “José, Davidji juma, Túini Espirituboó á teo wáacatjih María mi wudu jumna caá. Pánihna, túccanjeh caántjih ma téihya chéweé.

²¹ Caánt newé weépdi mi túuhbipna caá. Caanjéh tígaa áih cāacwá iiguípna bejnit déejidih túi ubni á jumbipna caá. Páant cāacwádih túi ubni pínah á jumachah, Jesús ma wát búhdhdúp”, ángel Josédih át niijíp wat jí.*

²² Jon jätih Dios naawát dih naóh yapani nin á daacátji pahjeh át yapap wat jí:

²³ “Jáap wili wébít bid juiníh newé weépdi mi túuhbipna caá. Caandih ‘Emanuel’, i niijbipna caá”, át niij daacáp tají. (Is 7.14)

“Emanuel”, niijná, “Dios jwíjeéh á jumna caá”, niij naóhna í chājap wat jí.

²⁴ Dioih ángel caandih á naawát túttimah, á niiját pahjeh José Mariadih át téihya chéwep wat jí.

²⁵ Obohjeéhtih, mi weh jumap pínah jätih, José mijééh át jumcap wat jí. Pánihna, caánt mi weép jumap túttimah, Joséboó mi wáhdih Jesús át wát búhdhdúp wat jí.*

2

Yeó aáb jwáwápmant moón Jesúsdih enedih i juyát

¹ Herodes Judea baác dih moón i maáh jum lása, caán baác dih jumni Belén tútchidih Jesús át cāac jumap wat jí. Á cāac jumap túttimah, cúiwádih bohénit yeó aáb jwáwápmant moón jüóhni, Jerusalén tútchina í juyáp wat jí.

² Pánih junít, caanjih moondih nin pah ít niij uúbh joyóp wat jí:

—Júdiowá i chah maáh pínah dedjih tígaa á cāac jumap? Yeó aáb jwáwápmant jumna, chah iigni cúí á jáap jíghochah enna, ‘Maáh á cāac jumna caá’, jwí niij jéihyep jí. Páant á jíghochah enna, caandih wefedih jüóhna caá jwí chājap, cúiwádih bohénit ít niijíp wat jí.

³ Páant, i uúbh joyát doonádih joinít, Herodesboó búdí át jenah joyóp wat jí. Nihat Jerusalén tútchidih moonbát biíc yoobó búdí ít jenah joyóp wat jí.

⁴ Pánihna, Herodesboó sacerdotewá i maáta, Moisés á watajidih bohénitdihbat át bid wáacap wat jí. Páant i múic wáac juí beedéchah ennit, queédih nin pah át niij uúbh joyóp wat jí:

—¿Dedboo tígaa Cristo á cāac jumap pínahdih Dios naawát dih naóh yapanit ít niij daác jí? át niijíp wat jí.

⁵ —Judea baácboó jumni Belén tútchidih Cristo á cāac jumbipna caá. Nin pah Dios naawát dih naóh yapani át niij daacáp tají:

⁶ ‘Judea baácboó jumni Belén tútchimant júdiowádih watni pínah á jüóhbipna caá. Caán queédih túi en daoní á jumbipna caá. Pánihna, Belénboó á cāac jumni pínah tútchi á jumachah, oboh jumni tútchi nihcan caá’, át niij daacáp tají. (Mi 5.2)

Herodesdih ít niijíp wat jí.

⁷ Páant i niiját túttimah, cāac wihcah, yeó aáb jwáwápmant moondih Herodes át jwáub bid bojop wat jí. Á pebh i juibínachah ennit, débólih caán cúí á jwíh jíghatjidih queédih át uúbh joyóp wat jí. Páant á uúbh joyóchah, caán cúidih i jwíh enatjidih ít naawáp wat jí.

⁸ Páant i naawát túttimah, Belén tútchina wahna, Herodes queédih nin pah át niijíp wat jí:

—Caandih níi túi bidbi jwáwá. Bid junít, weemdih naawádih níi jwáub jwáwá, weembát caandih wefedih wá bejat pínah niijná, át niijíp wat yuh jí.

⁹ Páant á niijichah joinít, queét ít bejep wat jí. Páant i bejchah, yeó aáb jwáwápmant i jwíh enni cúijeh muntih queédih át jwáub waawáp wat jí. Pánihna, wébít á jumni muu cháh pohba caán cúí át chāwáp wat jí.

¹⁰ Páant á chāwáchah ennit, búdí ít weñep wat jí.

¹¹ Pánihna, wébít á jumni muudih waád juibínit, caandih beh wili biíc dih ít enep wat jí. Pánih ennit, wébít dih wēna, bódiha ít caj yoh nājap wat jí. Pánih wēi péanit, i ub jüóhni pahnadih wátnit, búdí jib jumni oro, túi chej jumni cáwat pínah, mirra wát jumni chej jumndihbat caandih ít wáhp wat jí.

¹² Caandih wáhp péanit, áwudih ít bejep wat jí. Pánih ūonit, i oo jumachah, Dios queédih nin pah át niij naawáp wat jí: “Herodes pehbóo níi jwáub bejca bojoo”, át niijíp wat jí. Páant á niijichah joinítji jáanit, íih baácna jwáub bejna, biih namáboó ít bejep wat jí.

Joséwá Jesúsdih Egipto baácboó i numah jwei bejat

¹³ Páant i jwáub bejat túttimah, José jwáub á jwáub oo jumachah, Dioih ángel caandihbat

* 1:18 Lc 1.27 * 1:21 Lc 1.31 * 1:25 Lc 2.21

nin pah át niij naawáp wat jī: “Ma jáa bojóo. Bainídiĥ ĩ mawat pínah niijná, Herodes áih soldadowádiĥ wahna caá ā chāĵap. Pániĥna, bainídiĥ, ā ĩndihbat Egipto baácboó waicanĵeh ma numah jwei bejeé. Caanná wā niiját pah bóo ñi jum jwuhúú”, ángel Josédih át niijíp wat jī.

¹⁴ Páant ā niijíchah joinít, chejeh jáanit, Egipto baácna bainídiĥ ā ĩn biícđih José át numah jwei bejeep wat jī.

¹⁵ Caán Egipto baácna juibínit, Herodes ā báadh jwahat pah bóo caánboó ĩt jum jwuhup wat jī. Páant Jesús ā yapachah, Dios naawátđih naóh yapani nin ā daacátji pah át yapap wat jī: “Egipto baácboó jumni wā wúhđih wā bid bojbiĵna caá”, Dios ā niijíp be”, át niij daacáp tajī.*

Herodes neoná weépdih ā mawat tútat

¹⁶ Cúiwáđih bohénit biih namáboó ĩ jwúub bejat doonáđih joinít, Herodesboó búdi át ĩjip wat jī. Pániĥ ĩjnit, Belén tátchidih moón neoná weépdih, caán tátchi jwéeđđih moondihbat át mawat tútat wat jī. Cúiwáđih bohénit débólih caán cúí ā jwíih jĵohatđih ĩ naawáchah joiníĵi Herodes ā mawíhniĵboó chéne jópchi dée ā bíbohátđih át jéihyep wat jī. Pániĥ jéihna, chéne jópchi nump bíbohniĥ nihát neoná weépdih át mao yohat tútat wat jī.

¹⁷ Páant ā mawat tútuchah, Dios naawátđih naóh yapani Jeremías ā daacátji pah át yapap wat jī.

¹⁸ “Ramá wát jumni tátchidih moón búdi ñaacátđih ĩ joiná caá. Búdi jĵahnit, ĩ ñaac júát búdi ā yána caá. Raquel mi juimená yaáđh, judíowā ĩ weha mána yaáđh, ĩ wehđih ĩ mao yohochah ennit, búdi ĩ ñaac jāina caá. ĩ weh ĩ wihcatđih enna, ĩ jĵahat ā yaicán niit”, át niij daacáp tajī. (Jer 31.15)

Joséwā Egipto baácmanĥ ĩ jwúub júúwát

¹⁹ Herodes ā wunat túttimah, Joséwā Egipto baácboó páantĵeh ĩt jum jwuhup wat jī. Pániĥ jumnit, biíc chei José ā oo jámuchah, Dioih ángel caandih jĵohnit, nin pah át jwúub niij naawáp wat jī:

²⁰ “Wébitđih mawíhniĵi maátaboó ĩ wun beedáh bejep be. Pániĥna, caandih ā ĩnjih Israel baácboó ma numah jwúub bejeé, páant muntih”, át niijíp wat jī.

²¹ Páant ā niiját túttimah, jáanit, wébitđih ā ĩn biícđih Israel baácboó át numah jwúub bejep wat yah jī.

²² Obohjeéhtih, Herodes ā buúđát túttimah, ā wúuh Arquelaoboó Judea baácđih moondih át jwúub tút nuúm maáh waadáp wat jī. Páant ā jumát doonáđih joinít, José caanná ā jwúub bejat pínahđih át úm

jenah joyóp wat jī. Pániĥ úm jenah joinít, ā jwúub oo jámuchah, Dios caandih Judea baácboó át chāwát tútcap wat jī. Páant ā chāwát tútcaĥ joinít, Judea baácđih yap bejnit, péú Galilea baácna ĩt juibínap wat jī.

²³ Pániĥna, caanná juibínitji, Nazaret wat jumni tátchiboó ĩt jumup wat jī. Caanná ĩ jumuchah, Dios naawátđih naóh yapani ĩ daacátji pah Jesús át jumup wat jī. “Nazaret tátchidih bóo caá”, cáacwā Dios ā wahnidih ĩ niijbíĵna caá”, ĩt niij daacáp tajī.*

3

*Juan Daabáni cáacwáđih ā bohéat
(Mr 1.1-8; Lc 3.1-9,15-17; Jn 1.19-28)*

¹ Dawá jópchi túttimah, Juan Daabáni cáacwáđih daabána át chāĵap wat jī. Judea baácđih muú wihcapboó ā pebhna juibínitđih Dios naawátđih át bohé jwíihip wat jī.

² Nin pah queéđđih át niij naawáp wat jī: “ĩñi yéĵ chāĵatđih cáđahnit, táiniboodih ĩi tút nuúmú! Nihat baácđih moondih Dios ā maáh jumátđih ā júat pínah bahniĵeh ā judhna caá”, át niijíp wat jī.*

³ Jon jātih Dios naawátđih naóh yapani Isaiasboó Juan ā bohéat pínahđih nin pah át niij daacáp tajī:

“Muú wihcapboó nin pah ā niij ñaac bohébiĵna caá: ‘Jwí Maáh ā júúwát pínah jātih ĩi yéĵ chāĵatđih cáđahnit, táiniboodih tút nuumnit, caandih ĩi túi páñaá’, ā niijbíĵna caá”, Isaias át niij daacáp tajī. (Is 40.3)

⁴ Juanih yéĵgeh chóo camello wát jumni nuñup yoóĵĵih nóomnit, ĩ yacni chóo wat jī. Áih júyáat tōp momo jiwi chóo tōp wat jī. Wúuc joowáđih jeempnit, belo macđihbat āpĵ déebep wat jī.*

⁵ Jerusalén tátchimant, nihát Judea baácmanĥ, Jordán muj jwéeĵmantbut dawá caandih joyóđih ĩpĵ juibínap wat jī.

⁶ Pániĥ juibínit, ā bohénachah joinít, ĩ yéĵ chāĵatđih Diosđih ĩpĵ naawáp wat jī. Páant ĩ naawáchah joinít, Jordán mujboó Juan queéđđih át daabánap wat jī.

⁷ Dawá fariseowā, saduceowābut daabáat túttidih ĩ juibínachah ennit, Juan queéđđih nin pah át jĵpónih niijíp wat jī: “ĩMawā panihniĥ yeeĵepwā jumna, peéh chāĵat pínahđih úm jweíhniĵteh caá! Obohjeéhtih, yeeb ĩi yéĵ chāĵatđih ĩi cáđahniĥ júib Dios yeebđih ā peéh chāĵachah, ĩi jéih jweicán niit.*

⁸ Yéĵ chāĵatđih yoobópđih cáđahnit, táiniboodih chāĵat caá yeebđih náahap.

⁹ Nin pah ĩi niij jenah joicá bojóo: ‘Jon jātih bóo Abraham jwíit judíowā jwí nuo át jumup wat jī. Pániĥna, ā juimená jumna, Dioíhwā caá jwí jumup’, ĩi niij jenah joicá

* 2:15 Os 11.1

* 2:23 Mr 1.24; Lc 2.39; Jn 1.45

* 3:2 Mt 4.17; Mr 1.15

* 3:4 2R 1.8

* 3:7 Mt 12.34; 23.33

bojoó. Yeebdih nin pah wā niijná caá: Abraham juimená ñi jumuchah yahna, dedé pínah nihcan caá. Diosboó nin jee dáhnadih túat nuumnit, Abraham juimená pínahdih á jéih chájna caá. Abraham juimená ñi jumat nin oboh jumni jee dáhna á nihah pahjeh tigua.*

¹⁰ Nin pah á jumna caá: Yeeb máa nah panihni ñi jumuchah, Diosboó máa nahdih tib yohni panihni caá á jumap. Yeejép dahna quehndih tib yoh bojnit, áih náatnadihbut á pud yohbipna caá. Tib yoh péanit, caan náhdih, áih náatnadihbut á cáo yohbipna caá. Páant á cáwat pah caandih jepahcannitdih iiguipna á wahbipna caá.*

¹¹ Wā túttimah jüöhni wā chah wēpni caá. Páant á jumuchah jenah joinit, ‘Weém oboh jumni caá’, wā niij jenah joiná caá. Pánihna, ñi yéej chájatdih cádahnit, túniiboódiñ ñi túat nuumúchah, yeebdih wā daabána caá. Páant wā daabáat panihni, caánboó yeebdih Túini Espiritu á wēpatdih búdi á wahbipna caá. Caán á wēpat tuu iigát panihniñi ñi yéej chatdih cáwat pah á chájbipna caá, jwúub yéej chájlhatdih ñi jenah joicát pínah niijná.

¹² Trigo teoni panihni caá. Áih chónadih caóh caj péanit, caán túbna yoobátdihjeh wuh wuúhboó júi yacnit, áih muúboó á ámhobipna caá. Obohjeéhtih, á caóh cajni chónaboodih á cáo yohbipna caá. Páant á chájat pah wā túttimah jüöhni caandih jepahntidih á túi ubbipna caá. Obohjeéhtih, caandih jepahcannitboodih iiguipna á wahbipna caá. Caán iigát dedé á noón dubcan niit”, Juan át niijip wat jī.

*Juan Jesúsdiñ á daabáat
(Mr 1.9-11; Lc 3.21-22)*

¹³ Túttimah, Jesús Galilea baácboó jumni bejnit, Juandih á daabáat tútat túat niijná, Jordán mujna át dei juibinap wat jī.

¹⁴ Obohjeéhtih, daabáihcan, nin pah Juan caandih át niij jepahap wat jī:

—Meémboó chah wēpni jumna, weémboodih ma daabána áta túi tagaa. Meemdih daabáni pínah nihcan caá, Juan Jesúsdiñ át niijip wat jī.

¹⁵ —Páant niijcánjeh, weemdih ma daabána. Pánih daabánit, Dios áihwádiñ á chájat tútat pahjeh tigua jwí chájbip. Páant jwí chájachah ennit, cáacwáboó Dios á wahni wā jumadidih í jéihbipna caá, Jesús át niijip wat jī.

—Caán láa bácah, á túimi nacaá, Juan át niij jepahap wat jī.

¹⁶ Páant niij jepahnit, Jesúsdiñ át daabánap wat jī. Á daabá péanachah, Jesús mujna ñuhniñi át aab ñuhup wat jī. Pánih aab ñuhnitjeh, Jesús á enechah, jeá át jéweah

bejep wat jī. Páant á jéweah bejehah, jop pah jigohni Túini Espiritu jeámant dei jüöhni, caandih át juí jaamáap wat jī.

¹⁷ Páant á juí jaamáchah, “Nin wā wúuh, wā oini caá. Caandih búdi wā wēina caá”, Dios jeámant át niijip wat jī.*

4

*Nemépwā í maáh Jesúsdiñ á yéejáhat
(Mr 1.12-13; Lc 4.1-13)*

¹ Páant á daabáat túttimah, Túini Espiritu Jesúsdiñ muú wihcapboó át numah bejep wat jī, nemépwā í maáh, Satanás, caandih yeejéj á wutat pínah niijná.*

² Caánboó jumna, Diosdiñ túi wúbát túat niijná, cuarenta yeó jáap át jeémcap wat jī. Pánih jeémpan, Jesús nuugúp wunna át chájap wat jī.

³ Páant á nuugúp wunuchah enna, Satanásboó á pebhna juibíni,

—Meém Dios wúuh jumna, nin jee dáhnadiñ ‘Pan dahna ma jumú’, ma niijí, át niijip wat yah jī.

⁴ —Páant wá chájcan niit. Dios naawátdih noóh yapani nin pah át niij daacáp taji:

‘Jeémátdihjeh pohba í jeéméchah, cáacwáih caolih túi booni panihni á jumcan niit. Íñ caolih túi booni á jumat pínah niijná, Dios naawátdih túi joyát caá náahap’, át niij daacáp taji,
(Dt 8.3)

Jesús Satanásdiñ át niij jepahap wat jī.

⁵ Páant á niij jepahat túttimah, Jerusalén, “Dioih tútchi”, í niijni tútchina Satanás Jesúsdiñ át numah bejep wat jī. Caanná numah juibíni, Dioih muú chah jap bóo jumni waolí beo nah yapatboó Jesúsdiñ át ñuhah tútup wat jī.

⁶ Pánih ñuhah túttnit, nin pah át niij naawáp wat yah jī:

—Meém Dios wúuh jumna, meemdih á wapat pínahdih jútat túat niijná, ninmant ma ñaap jéen bejeé. Davidji nin pah á niij daacátjidih ma túi náhninaá:

‘Dios áih ángelwádiñ meemdih á en dawát túutbipna caá. Pánihna, queét meemdih í jipónih teobipna caá, jee dáhboó míh jítcha á buug lájcat pínah niijná’, át niij daacáp taji,
(Sal 91.11-12)

Satanás Jesúsdiñ át niijip wat jī.

⁷ —Páant wá chájcan niit. Dios naawátdih biñ noóh yapani nin pah át niij daacáp taji:

‘Ñi Maáh Dios á niijátjidih “¿Yoobópdih niit?” niij jéihíhna, caandih ñi chájat tútca bojoó’, át niij daacáp taji,
(Dt 6.16)

* 3:9 Jn 8.33

* 3:10 Mt 7.19

* 3:17 Gn 22.2; Sal 2.7; Is 42.1; Mt 12.18; 17.5; Mr 1.11; Lc 9.35

* 4:1 He 2.18; 4.15

Jesús caandih át niij jepahap wut jī.

⁸ Páant ā niij jepahat túttimah, jap bóo jeená Jesúsdih Satanás át namah páuh laab béjep wut jī. Caán jeejína páuh laáb juibínit, nihát cáacwā ī jumat yoobó Jesúsdih át jútup wut jī. Dawá lih bí déedihbut át jútup wut jī.

⁹ Pánih jútutnit, nin pah caandih át niijíp wut yuh jī:

—Wā pebh bódicha caj yoh ñajnit, weemdih ma weñeé. Páant ma weñechah, nihát nin tútchina ā jumatdihbut meémbodih wā wáhbipna caá, Jesúsdih át niijíp wut jī.

¹⁰ —**Satanás, weemdih ma cádah bejeé. Dios naáwátdih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajī:**

‘Ma Maáh Diosdihjeh wēnit, ā wutatdih ma jepahaá’, át niij daacáp tajī, (Dt 6.13)

Jesús Satanásdih át niij jepahap wut jī.

¹¹ Páant ā niijíchah joinít, Satanás caandih át cádahap wut jī. Páant ā cádahat túttimah, Dioih ángelwáboó Jesús pebh juibínit, caandih ít teo wáacáp wut jī.

Galilea baácdih moondih Jesús ā bohé jwíhat

(Mr 1.14-15; Lc 4.14-15)

¹² Túttimah, Juandih nemat muáboó ī nemat doonádh joinít, Jesús Galilea baácna át jwúb bejep wut jī.*

¹³ Caanjih jumniyi Nazaret tútchimant bejnit, Capernaum tútchina át juibínap wut jī. Caán tútchi Galilea ím jwéjdih Zabulón, Neftalí ī juimenádh baácji jumni tútchi át jumap wut jī. Caanná juibínit, Jesús át jumap wut jī.*

¹⁴ Páant ā jumuchah, Dios naáwátdih naóh yapani Isaiás nin ā daacátji pah Jesús át yapap wut jī:

¹⁵ “Zabulón, Neftalí ī juimenádh baácji, Jordán muj conanaamánt, ím pebh, Galilea wut jumni baácdih dawá judíowā nihcannit ī jumna caá.

¹⁶ Caanjih moón dupúnapboó jumnit panihnit Diosdih ít jéhi jwuhcap taga. Pánih jéhcán, iiguipna bejnit déeji ít jumap taga. Obohjeéhtih, Dios ā wahni, yeh iigát panihni, ā túi chájatdih jútutnit, queétdih caandih át jéhiyanap taga buca”, Isaiás át niij daacáp tajī. (Is 9.1-2)

¹⁷ Caanná jumna, nin pah Jesús át niij naóh bohé jwíhip wut jī: **“Nihat baácdih moondih Dios ā maáh jumatdih ā jútut pinah bahnijeh ā judhna caá. Pánihna, ñi yéej chájatdih cádahnit, túiniboodih ñi táut nuamá”,** át niijíp wut jī.*

Queéj jútut maonitdih ájeéh Jesús ā bejat táut

(Mr 1.16-20; Lc 5.1-11)

¹⁸ Túttimah, Galilea ímna dei juibí, páud bejnit, Simón, ā úud Andrésjeh queéj jútut maona, íh ñuodih í yoh báhanachah, Jesús queétdih át enep wut jī. Simónboó Pedro ī niijni át jumap wut jī. Pánih ennit, nin pah queétdih át niijíp wut jī:

¹⁹ —**Weemdih ñi pej jum júúwá. Páant ñi júúwáchah, yeebdih wá bohébipna caá. Páant wá bohénachah joinít, queejwádh ñi bidat pah, cáacwáboodih bidnit, wíh doonádh ñi naóhbipna caá, weemdih jepahna, wíhwá ī jumat pinah niijná,** át niijíp wut jī.

²⁰ Páant ā niijíchah joinítjeh, íh ñuonádh cádahnit, Jesúsjeéh ít bejep wut jī.

²¹ Pánih chibít yúup queétdih numah bejnit, Santiago ā úud Juandihbut Jesús át enep wut jī. Queét ī íp Zebedeo bíicdih íh jáj chóodih chúdnit, íh ñuonádh ámhna ít chájar wut jī. Pánih ennit, queét chénewádhbut át bid bojop wut jī, caandih í pej jumat pinah niijná.

²² Páant ā bid bojochah joiná, queébut bíicmantjeh nihát í tewatdih, í ípdihbut cádahnit, Jesúsjeéh ít bejep wut jī.

Dawá cáacwádh Jesús ā bohéat

(Lc 6.17-19)

²³ Pánihna, nihát Galilea baácdih moondih Jesús ā bohénitdih át namah bohé jibip wut jī. Jwít judíowá jwí mic wáacat muená jumat pah waadnit, Dios ā maáh jumat túini doonádh át bohénap wut jī. Pánih bohéna, det wánnitdihbut át boonanap wut jī.*

²⁴ Páant ā chájat doonádh nihát Siria baácdih moonbút ít joyóp wut jī. Pánih joinít, dawá mácah wunat jumnit, búdi tubanit, nemép caolih jumnit, wáá wunat jumnit, jéhi wálcannitdihbut ít ub juibínap wut jī. Nihat í ub juibínitdih Jesús át boonanap wut jī.

²⁵ Páant ā chájat doonádh joinít, Galilea baácdih moón, Díez Tútchinadih moón, Jerusalén tútchidih moón, Judea baácdih moón, Jordán muj conanaamánt moonbút dawá caandih ít péé bejep wut jī.

5

Jéé ñaj yacapboó ded pah jumnitdih Dios ā wéi enatdih Jesús ā bohéat

(Lc 6.20-23)

¹ Dawá ā pebh í juibínachah ennit, jeé ñaj yacapboó páuh laab juibínit, Jesús caanjih át chúdup wut jī. Páant ā chúduchah, ā bohénitbut ā pebhna ít juibínap wut jī.

² Páant í juibínachah ennit, queétdih bohéna, nin pah át niij naóh jwíhip wut jī:

* 4:12 Mt 14.3; Mr 6.17; Lc 3.19-20

* 4:13 Jn 2.12

* 4:17 Mt 3.2

* 4:23 Mt 9.35; Mr 1.39

- 3 “Det moh yéejnit panihnit Dios ã teo wáacatdih bidnitdih Dios ã wêi enna caá. Pánih wêi ennit, queétdih ã teo wáacbična caá, Dios ã maáh jumapboó ĩ túi jumat pínah niijná.
- 4 “Det ĩ yéejatdih jĭgahnit, bita ĩ yéejatdihbut jĭgahnitdih Dios ã wêi enna caá. Pánih wêi ennit, queétdih túi teo wáacnit, ĩ yéejatdih ã yohochah, ĩ jĭgahat ã yaibĭpna caá.*
- 5 “Det bitadih yap yohcanjeh teo wáacnitdih Dios ã wêi enna caá. Pánih wêi ennit, nin baác jáap ã jumachah, queétdih maáta pínah ã waadábipna caá.*
- 6 “Det nuugáp wan bahbhĭhnit panihnit yoobópdih chĭjĭat pínahdih bidnitdih Dios ã wêi enna caá. Pánih wêi ennit, Dios queétdih ã teo wáacbična caá, caandĭh ĩ túi jepahat pínah niijná.*
- 7 “Det bitadih jĭgah en teo wáacnitdih Dios ã wêi enna caá. Pánih wêi ennit, Diosbut queétdih ã jĭgah en teo wáacbična caá.
- 8 “Det Diosdihjeh bidnit, yoobópdih jehnah jointitdih Dios ã wêi enna caá. Pánih wêi ennit, ã teo wáacachah, Diosdih ĩ enbipna caá.*
- 9 “Det bitadih míc jĭihĭnat táutcan, túi biícđih chĭjĭat táutnitdih Dios ã wêi enna caá. Pánih wêi ennit, ‘Wá weh caá’, queétdih ã niijbĭpna caá.*
- 10 “Det Dios ã náahat pah ĩ chĭjĭat jĭib bitaboó queétdih yeejép ĩ chĭjĭachah yuhna, caandĭh cádahcannitdih Dios ã wêi enna caá. Pánih wêi ennit, ã teo wáacachah, Dios ã maáh jumapboó ĩ jumbipna caá.*
- 11 “Wĭihwã ĩni jumat jĭib bita yeebdĭh ĩ jĭihĭnachah, yeejép ĩ chĭjĭachah, ĩ yee naóh yacachah, yeebdĭh wêi ennit, wã teo wáacbična caá.*
- 12 Dios naáwátđih naóh yapanitjĭdih biíc yoobó yeejép ĩtát chĭjĭ waáwáp tajĭ. Pánihna, queétdih ĩ chĭjĭatjĭ pahjeh bita yeebdĭhbut yeejép ĩ chĭjĭbipna caá. Obohjeéhtĭh, jeáboó ĩni jĭibĭnachah, Dios yeebdĭh báđi ã túi chĭjĭbipna caá. Páant ã túi chĭjĭat pínahdih jĭihnit, bita yeebdĭh yeejép ĩ chĭjĭachah yuhna, ĩni túi weñé”, Jesús queétdih át niijĭp wat jĭ.*

*Náumni, jĭiát panihnit Jesúthwã ĩ jumat
(Mr 9.50; Lc 14.34-35)*

13 “Yeéb nin baácboó jumna, náumni panihni ĩni jumna caá. Náumnĭjĭh ĩni pĭ bĭiná caá, jeémát ã nañat pínah niijná. Pánihat pah yeéb wĭihwãboó nihat bitajeéh jumna, queétdih ĩni túi teo wáacna caá, ĩ túi jumat pínah niijná. Obohjeéhtĭh, náumni ã buyát beedéchah, ĩni jĭih jwáub buyácan caá. Páant ã buicáh, caandĭh yohatjeh caá náahap. Pánih yohnidĭh cáacwã jĭihcanjeh, ĩ wid chĭibipna caá. Pánihat dée pah yeéb Diosdih cádahna, bitadih teo wáacat dée wihcan, buicánni náumni panihni ĩniat jum tagaá.*

14 “Yeéb nin baácboó jumna, jĭiát panihni ĩni jumna caá. Chei namáboó ĩni jĭi béjat pah, ĩni túi chĭjĭachah ennit, bitabut biíc yoobó Dioĭh namáboó ĩ jĭih bejna caá. Jeejĭh jumni tátdĭhidĭh dedé jĭahat wihcan, nihat cáacwã ĩ túi enat pah, yeéb ĩni túi chĭjĭatdihbut nihat ĩ túi enna caá.*

15 Jĭiát dahdĭh jĭinĭt, pamap dahjĭh cáacwã ĩni páh jwejcan caá. Obohjeéhtĭh, caandĭh japboó ĩni jĭi cáagna caá, nihat muú diitboó jumnit ĩ túi enat pínah niijná.*

16 Pánihna, caán japboó cáagni jĭiát dah panihni jumna, yeebbát bitadĭh ĩni túi chĭjĭaá. Páant ĩni túi chĭjĭachah ennit, ĩni ĩni jeámant bóodĭh cáacwã ĩni wêi naóhbična caá”, queétdih Jesús át niijĭp wat jĭ.*

Moisés ã watatjĭ

17 “Nindihbut yeebdĭh wã jĭihyaat táutna caá: Moisés ã watatjĭdih, Dios naáwátđih naóh yapanit ĩ daacátjĭdihbut yohodĭh wã jĭóhcan beé. Queét ĩ daacátjĭdih yoobópdih cáacwãdĭh jĭihyanit, ĩ niijátjĭ pah biíc yoobó chĭjĭat táut niijná, wã jĭúwáp be.

18 Yoobópdih yeebdĭh wã naóhna caá. Péeni yeó jáap jĭtĭh, Moisés ã watatjĭ ã buudcán niit. Nihat ã daacátjĭ pah ã yap beedáat pínah jĭtĭh, nin baác, jeábut ã buudcán niit.*

19 Ded biíc watatdih yap yohna, ‘Dedé pínah niican caá’, niijná, bitadihbut yap yohat táutni, Dios ã maáh jumapboó oboh jumni ã jumbipna caá. Obohjeéhtĭh, ded ã watatdih túi jepahna, bitadihbut jepahat táutni, Dios ã maáh jumapboó maáh ã jumbipna caá.

20 Yoobópdih yeebdĭh wã naóhna caá. Moisés ã watatjĭdih bohénit, fariseowábút ‘Dios ã watatdĭh jwĭ túi jepah beedána caá’, niijná yuhna, ĩ túi chĭjĭcan caá. Pánihna, Dios ã watatdĭh yeebboodĭh queét chah túi jepahat caá náahap. Pánih jepahcan, Dios ã maáh

* 5:4 Is 57.18; 61.2 * 5:5 Sal 37.11 * 5:6 Pr 9.5; Is 55.1-2 * 5:8 Sal 24.3-4 * 5:9 Pr 12.20 * 5:10 1P 3.14
* 5:11 1P 4.14 * 5:12 2Cr 36.16; Hch 7.52 * 5:13 Mr 9.50; Lc 14.34-35 * 5:14 Jn 8.12; 9.5 * 5:15 Mr 4.21; Lc 8.16; 11.33 * 5:16 1P 2.12 * 5:18 Lc 16.17

jumapboó ñi juibícan niít", Jesús queétdih át niijíp wut jī.

Íijat
(Lc 12.57-59)

²¹ "Ñi nuowādih nin pah ī niij naóh bohéátjidih yeebbát ñit joiijí tagaá: 'Cáacwādih ñi mao yohca bojoó. Ded cáacdh mao yohnidih peéh chājat ā jumbipna caá', ī niijátjidih ñit joiijí tagaá.*

²² Obohjeéhtih, weémboó nin pah yeebdih wā naóhna caá: Ded bihdih íjna, cáacdh mao yohnidih ī peéh chājat pah, caandíbut peéh chājat ā jumbipna caá. Ded bihdih jaihna 'Meém jenah joicánni caá', ā niijátji jīb, peéh chājat tútnit pehbóo ī ub bejbipna caá. 'Meém yeejépah caá', niijni iiguipna bejni pinah ā jumna caá.

²³ "Diosdih weñedih juibina, sacerdotedih nuñápdih ñi mao wáhat tútat pinah jātilhitjeh, bih yeebdih ā íijatdih náhninit, nin pah ñi chājaá:

²⁴ Ñi wāhni pinah nuñápdih jwej wáhnit, ā pebhna jwáub bej, ñi míc ámoohoó. 'Páant wā chājatjidih wā jgahna caá. Chéneji wā jwáub chājcan niít, páant muntih. Pániha, weemdh ma íj jenah joyátdih ma cádaahá', ñi niijí. Páant ñi míc ámohat túttimah, Dioih muená caandih weñedih ma jwáub bejeé, buca.

²⁵ "Bihdih ma jīb buúáátdih bidnit, cáacwādih peéh chājat tútni maáh pebhna naóh yacadih meemdh ā ub bejchah, ájeéh íjcanjeh ma bejeé. Peéh chājat tútni pehbóo ñi juibíat pinah jātih, meemdh ā naóh yaccat pinah niijná, caanjih ñi míc ámoohoó. Páant ñi chājcah nihna, yeebdih āta naóh yac tagaá. Páant ā naóh yacacah joinit, peéh chājat tútnibóo meemdh nemat muúboó āta nemat tút tagaá.

²⁶ Yooópdih yeebdih wā naóhna caá. Caán nemat muúboó ñi jīb chāj beedáat pah bóo ñi jum jwuhbipna caá. Caán jīb chājat tútnidih jīb chāj péanit, ñi bachipna caá", Jesús queétdih át niijíp wut jī.

Bitá weha mánajih yeejé chājcat

²⁷ "Ñi nuowādih nin pah ī niij naóh bohéátjidih yeebbát ñit joiijí tagaá: 'Bitá weha mánajih yeejé ñi chājca bojoó', ī niijátjidih ñit joiijí tagaá.*

²⁸ Obohjeéhtih, weémboó yeebdih nin pah wā naóhna caá: Ded wā wilijih yeejé chājcan yuhna, caántdih en ñinahnitjeh, yeejé átát chāj péanap taga.

Pániha, yaddihbat biíc yooó muntih ā yapna caá.

²⁹ "Ma jéihyepmant bóo quíibjīh en ñinahnit, yeejé chājna, caán dáhdih wáat yohat pah, caán yéj chājatdih ma cádaahá. Caandih cádahcan, iiguipna mata bej tagaá. Míih quíib dahdh ma wáat yohochah, caán dájhjeh āta buud tágaá. Obohjeéhtih, chénat pah dahjīh iiguipna bejna, chah yeejé pohba mata yap tagaá. Pániha, en ñinahnit, yeejé chājatdih cádahat caá náahap.*

³⁰ "Míih jéihyepmant bóo téihyajīh yeejé chājna, caán téihyadih ma dúc bóod yohat pah, caán yéj chājatdih ma cádaahá. Caandih cádahcan, iiguipna mata bej tagaá. Míih téihyadih ma yohochah, caán téihyajeh āta buud tágaá. Obohjeéhtih, chénat pah téihyajīh iiguipna bejna, chah yeejé pohba mata yap tagaá. Pániha, yéj chājatdih cádahat caá náahap", Jesús queétdih át niijíp wut jī.*

Yaddih yohcat

(Mt 19.7-9; Mr 10.11-12; Lc 16.18)

³¹ "Ñi nuowādih nin pah ī niij naóh bohéátjidih yeebbát ñit joiijí tagaá: 'Yaddih yohihna, ñi yohat pinah papélahdh wáhnit, caántdih ñi jéih yohna caá', it niijíp wut yah jī.*

³² Obohjeéhtih, weémboó nin pah yeebdih wā naóhna caá: Ájeéh bóli bih newéj yeejé mi chājat jībjejh, newé caántdih ā jéih yohna caá. Páant mi chājcah yuhna, ā yohat túttimah, bihjīh mi jwáub āa jumna, caanjih yeejé mita chāj tagaá. Pániha, det yohnitjīh jwáub āa jumna, yeejé ī chājna caá", Jesús át niijíp wut jī.*

Ded pah yooópdih jwī naáwát pinah

³³ "Jon jātih moondih nin pah ī niij naóh bohéátjidih yeebbát ñit joiijí tagaá: ' "Dios ā enechah, wā niiját pah wā chājbiipna caá. Páant wā chājcah, weemdh ā peéh chājna naáh", niijnit, ñi niiját pahjeh chājat caá náahap", it niijíp wut jī.*

³⁴ Obohjeéhtih, yeeboó ñi niiját pah chājihcan, Dios ā wātjīh niijcánjeh, 'weemdh peéh chājna', niijná, bih wātjīhjejh ñipí niijná caá. Yooópdih nin pah yeebdih wā naóhna caá: 'Jeá túni ā jumat pah, wā niiját biíc yooó wā chājbiipna caá', ñipí niijná caá. Obohjeéhtih, 'jeá', niijná yuhna, Dios ā maáh jumapboó ā jumachah, ā wátdih niiját pahjeh muntih niijná caá ñi chājap.

* 5:21 Ex 20.13; Dt 5.17

* 5:27 Ex 20.14; Dt 5.18

* 5:29 Mt 18.9; Mr 9.47

* 5:30 Mt 18.8; Mr 9.43

* 5:31 Dt

24.1-4; Mt 19.7; Mr 10.4

* 5:32 Mt 19.9; Mr 10.11-12; Lc 16.18; 1Co 7.10-11

* 5:33 Lv 19.12; Nm 30.2; Dt 23.21

35 ‘Nin baác túini ã jumat pah, wã niiját biíc yoobó wã chãjbipna caá’, ñipí niijná caá. Obohjeéhtih, ‘baác’, niijná yuhna, nin baácđih moondih Dios maáh ã jumachah, ã wãđđih niiját pahjeh mantih niijná caá ñi chãjap. ‘Jerusalén tátchi túini ã jumat pah, wã niiját biíc yoobó wã chãjbipna caá’, ñipí niijná caá. Obohjeéhtih, Jerusalén jwí Maáh chah wẽpni ã ñioni, caandih jwí weñat pínah tátchi, oboh jamni tátchi nihcah, biíc yoobó mantih niijná caá ñi chãjap.*

36 ‘Wã báadhna, wã niiját pah yoobóđđih wã chãjbipna caá’, ñi niijíchah, biíc yoobó ã túican caá. Diosjeh yeebđih ã jéih báadhdat túutna caá. Caanjéh ñiíh waó yoóđđih jéih baabána, ã jéih jwáub eyana caá. Yeéb ãihwá jumna, ñiíh báhahjéh niijná yuhna, ãih wãtjéh niiját pahjeh mantih niijná caá ñi chãjap.

37 Obohjeéhtih, nin pahjeh ñi niijí: ‘Páant wã chãjbip caá’, niij, ‘Páant wã chãjcan niit’, ñi niijí. Chah dawá jacna ñi niijíchah, ã túican caá”, Jesús át niijíp wat jí.

*Jwí peéh chãj jwáubacat
(Lc 6.27-36)*

38 “Ñi ñuowãđđih nin pah í niij naóh bohéatjđđih yeebđat ñit joiij tagaa. ‘Biíh miíh quíib dahđđih ã búuh mawat pahjeh, meembát caandih búuh mao jwáubanaá. Miíh maó doóbđđih ã daj mawat pahjeh, meembát caandih daj mao jwáubanaá’, ít niijíp wat jí.*

39 Obohjeéhtih, weémboó nin pah yeebđih wã naóhna caá: Meemđih yeejép chãjndih yeejép ma chãj jwáubaca bojoó. Ded meemđih ijnit, miíh jéihyepmant bóo páo tíibđih ã mawachah, biámantbut ma jéutá, mawihna, ã jwáub mawat pínah niijná.*

40 Biíhboó ded pah ma chãjatji júb meemđih ã naóh yacachah, peéh chãjat túutniboó miíh camisadih meemđih naóh yacnidih ã wãhat túutachah, caandih wãhñit, ma duoní jih bóo choodihbut ma wãhuá.

41 Biíhboó ãih bíi déedih namá tacđđih meemđih ã duo wãhat túutachah, meémboó ã júbíat pínahna ma duo wãhaá.

42 Ded ã náahatđih meemđih ã wãbáchah, ma wãhuá. Biíh meemđih ã wãíhichah, caandih ma wayaa”, Jesús át niijíp wat jí.

*Jwiítđih eníhcannitđih Jesús ã oyat túutat
(Lc 6.27-28,32-36)*

43 “Ñi ñuowãđđih nin pah í niij naóh bohéatjđđih yeebđat ñit joiij tagaa: ‘Ñijeéh jumnitđih ñi oyoo. Obohjeéhtih, yeebđih eníhcannitđih eníhcat caá náahap’, ít niijíp wat jí.*

44 Obohjeéhtih, weémboó nin pah yeebđih wã naóhna caá: Yeebđih eníhcannitđih oinit, ñi túi chãjaá. Det yeebđih yeejép í chãjachah, Diosđih ñi wáub, queéđđih ã túi chãjat pínah niijná.

45 Pánih chãjna, jwí íp jeámant bóo ã weh ñi jumnipna caá. Diosboó nihhat cáacwãđđih biíc yoobó ã túi chãjna caá. Yeejépwãđđih, táinitđihbut yeo ã túi chãhat túutna caá. ã watatđih jepahnitđih, jepahcannitđihbut mah ã buagát túutna caá. Cáacwãđđih biíc yoobó Dios ã túi chãjat pah, yeebđat biíc yoobó ñi túi chãjaá.

46 Yeebđih oinitđihjeh ñi oi jwáubanachah, dedé pínah nihcan caá. Romano maáta í wábat túutni dinerodih wãbhñitboó tabit yeejnit jumna yuhna, páant í chãjna caá. Obohjeéhtih, yeéb wãíhwãboó nihatđih oinit, biíc yoobó teo wáacat caá náahap.

47 Yeéb ñi déewãđđihjeh miíc jwááhñit, ñi wéi naóh wãbúchah, dedé pínah nihcan caá. Diosđih jéihcannit yuhna, biíc yoobó í chãjna caá. Obohjeéhtih, yeebboó nihatđih ñi túi wéi jwáaa.

48 Jeámant bóo jwí íp nihatđih túi chãjni ã jumat pah, ã weh jumna, biíc yoobó yeebđat nihatđih túi chãjnit ñi jumaa”, Jesús át niijíp wat jí.*

6

Ded pah caá jwí túi chãjat

1 “Dios táinidih ã chãjat túutachah jepahñit, ‘Ñi enee! Dios ã watat pah wã túi chãjna caá’, bitadih ñi niijcá bojoó. Pánih bita í wéi enat pínahđihjeh bidna, í wéi naáwátjeh ñi túi chãjat júb wáat jumna caá. Dios jeámant bóo yeebđih ã wãhcan niit.*

2 “Moh yeejnitđih teo wáacna, bitadih ñi jéutca bojoó. Túi chãjnit pah jígohñitboó nihat í wéi enatđih bidna, ded pah í chãjat pah ñi chãjca bojoó. Queét namánaboó jumnitđih, jwiit judíowã jwí miíc wáacat meunáboó jumnitđihbut ípí wãhna caá, dawá queéđđih ennit, í wéi naáwát pínah niijná. Queéđđih í wéi naáwáchah, í túi chãjatji júb dée í bibohna caá. Diosboó í túi chãjatji júb queéđđih ã jwáub wãhcan niit.

* 5:35 Sal 48.2; Is 66.1; Mt 23.22; Stg 5.12 * 5:38 Ex 21.24; Lv 24.20; Dt 19.21 * 5:39 Lm 3.30 * 5:43 Lv 19.18

* 5:48 Lv 11.44-45; 19.2; Dt 18.13 * 6:1 Mt 23.5

³ **Obohjeéhtih, moh yéejnitdih teo wáacna, bih ma chéen yoobát á jumachah yuhna, caandih jútcanjeh, ma wáhuá.**

⁴ **Páant moh yéejnitdih ní teo wáacachah, cáacwá í encah yuhna, Diosboó á enna caá. Pánih enna, caanjéh ní tui chájtji jib yeebdih á wáhbipna caá,** Jesús át niijíp wut jī.

*Ded pah caá jwí uúbát
(Lc 11.2-4)*

⁵ **“Diosdih uúbhna, tui chájnit pah jigohnitboó nihát í wéi enatdih bidna, í uúbát pah yeebboó ní uúbhca bojoó. Queétoó uúbhna, jwiit judiowá jwí míc wáacat muunáboó, namánaboobát ñuhnit, Diosdih í uúbhna caá, dawá queétdih ennit, í wéi naawát pínah niijná. Páant cáacwá í wéi enatjeh caá í uúbát jib dée.***

⁶ **Obohjeéhtih, yeebboó Diosdih uúbát tuit niijná, ñih tólihboó ní nem waad béjeé. Pánih nem waad béjnit, jwí íp jwí jéih enca naáhdih ní uúbá. Pánihna, cáacwá í encah yuhna, jwí ípboó yeebdih ennit, á tui joibipna caá. Pánih joinit, ní uúbachah, yeebdih á tui teo wáacipna caá.**

⁷ **“ ‘Dawá láa nin jacnajihjeh wá uúbachah, Dios weemdih á tui jepahbipna caá,’ caandih jéihcannitboó í níj jenah joiná yuh caá.**

⁸ **Pánihna, queétoó uúbát pah ní uúbhca bojoó. Obohjeéhtih, ní uúbát pínah játi, jwí ípboó ded pah ní náahatdih á jéihna caá.**

⁹ **Pánihna, yeebboó nin pah jwí ípdih ní níj uúbá:**

‘Paá, meém jeáboó jumni, chah táini ma jumachah, meemdih jwí wéina caá. Ma wút chah yáaat caá jwiit jwí náahna caá.

¹⁰ **Nihat meém maáh ma jumatdih jéihnit, í jepaha naáh. Ma wutachah, jeáboó jumnit í tui jepahat pah, nin baácdih moonbát í jepaha naáh.**

¹¹ **Yeó jáap jumat pah jwí jeémát pínahdih ma wáhuá.***

¹² **Bitá jwiitdih í yéej chájtadhi jwí yohat pah, meembút jwí yéej chájtadhi ma yohoó.**

¹³ **Nemépwá í maáh jwiitdih á yéejañhichah, ma teo wáacá, jwí yéej chájcat pínah niijná. Páant jwí uúbachah, meém jwí Maáh chah wépní jumna, ma jéih jepahna caá. Páant ma jumachah, yeó jáap jumat pah nihát meemdih í wéi naawát caá náahap. Páant tui á jumá nah’,**

Diosdih ní níj uúbá.

¹⁴ **“Bitá yeebdih í yéej chájtadhi ní yohochah ennit, jwí íp jeáboó jumnit yeeb ní yéej chájtadhi á yohbipna caá.**

¹⁵ **Obohjeéhtih, bitá yeebdih í yéej chájtadhi ní yohcah, jwí ípbat ní yéej chájtadhi á yohcan niit,”** Jesús át niijíp wut jī.*

Ded pah caá jeémp jwuhcan jwí uúbát

¹⁶ **“Diosdih tui uúbát tuit niijná, jeémp jwuhcan, jigahnit pah ní jigohca bojoó. Páant tigua tui chájnit pah jigohnitboó íp chájap. Cáacwá queétdih í wéi naawátidih bidna, queétoó ñih móotdih jigahni pah í chájna caá. Páant í chájachah, jeémp jwuhcannit í jumatdih nihát ennit, ‘Queétoó tunit caá,’ í níj wéina caá. Yoobópdih yeebdih wá naóhna caá: Cáacwá queétdih í wéi naawátjeh í jeémp jwuhcat jib dée á jumna caá. Diosboó queétdih á wéi naóhcan niit. Queétoó chájat pah ní chájna bojoó.**

¹⁷ **Obohjeéhtih, yeebboó jeémp jwuhcan, ñih móotdih tui chocnit, yeó jáap jumat pah ní tui míc ámohat pah ní chájna.**

¹⁸ **Yeéb páant ní chájachah, ní jeémp jwuhcandih cáacwá í jéihcah yuhna, jwí ípboó á jéihbipna caá. Jwí íp, jwí jéih enca naáh, ñijeéh jumnit, jeémp jwuhcanjeh, ní uúbachah, á enbipna caá. Pánih ennit, ded pah jeémp jwuhcan, ní uúbát jib yeebdih á tui chájbipna caá,”** Jesús át niijíp wut jī.

Jeáboó bádi jib jumni panihndih jwí bíbohát

(Lc 12.33-34)

¹⁹ **“Nin baáboó jum jwuhna, ‘Wíih pínahjeh caá,’ níj jenah joinit, bí déedih dawá ní ub ámohca bojoó. Nin baáboó jumni á moopáh bejbipna caá. Bih móopcannidih bitaboó í nuumbipna caá. Pánihna, nin baácdih bóo bí dée buadni pínahjeh á jumachah, caandih ní en ñinahca bojoó.***

²⁰ **Obohjeéhtih, bí déedih ní en ñinahat pah Dios á weñat pínahdih tui jenah joi chájnit, bádi jib jumni panihndih jeáboó ní bíbohbiipna caá. Caán ní bíbohniiboó á móopcan niit. Nuumnit í jéih ub bejcan niit. Pánihna, caanná ní bíbohát pínah á buadcán niit.**

²¹ **Dios pehbóo ñih bádi jib jumni panihni á jumachah jéihnit, Dios á weñat pínahdih ní tui jenah joibipna caá. Obohjeéhtih, nin baáboojéh ñih bádi jib jumnidih bíbohniit, ní weñat pínahdihjeh ní jenah joibipna caá,”** Jesús át niijíp wut jī.

* 6:5 Lc 18.10-14

* 6:11 Pr 30.8-9

* 6:15 Mr 11.25-26

* 6:19 Stg 5.2-3

Ded pah jwī jenah joyát dih jwī chājat
(Lc 11.34-36)

²² “Jiát ā tái yeh iiguichah, jwī tái jéih enat pah, Dios ā weñat pínahdih tái jenah joinít, táinidih ñi chājbipna caá. Ded pah ñi jenah joyát dih ñi chājbipna caá. Táinidih jenah joinít, táinidih ñi chājbipna caá.

²³ Obohjeéhtih, táicannidih jenah joinít, yeejépdih ñi chājbipna caá. Páant yeejépdih ñi jenah joyóchah, tabít yeejép ñi chājat ā jumbipna caá”, Jesús át niijíp wat jī.

Dinerodih bádí bidna, Diosboodih ñi jéih bidcat

(Lc 16.13)

²⁴ “Ded Diosdih oini ā weñat pínahdih chājna, tabít pohba dinerodih ā jenah joicán niít. Obohjeéhtih, ded dinerodih-jeh bádí jenah joiníbo Diosboodih ā oican caá. Dinerodih-jeh wēini jumna, Diosboodih ā náahcan niít. Pánihna, Diosdih, dinerodihbat biíc yoobó ñi jéih bidcat caá”, Jesús át niijíp wat jī.

Dios ā wehdih ā tái en dawát
(Lc 12.22-31)

²⁵ “Nin pah yeebdíh wā jwáub naóhna caá: Ñi jeémát pínah, ñi babhbat pínah, ñi duwát pínah yéuehnadihbat ñi náhni dahwaca bojoó. Obohjeéhtih, caandíh bidat chah Diosjeéh ñi tái jumát pinahboodíh ñi bidí. Páant ñi bidichah, caán yeebdíh oina, ñi jeémát pínah, ñi duwát pínahdihbat ā wāhbiipna caá, ñi tái jumát pínah niijná.

²⁶ Jwébehwádih ded pah Dios ā en dawát dih ñi jenah joyoó. Queét wápchi wihcan, jeémát ī ámhohat muuná dihbat ī bibohcah yahna, jwī lipboó queédih tái en daoná, ī jeémát pínahdih āpī wāhna caá. Obohjeéhtih, jwébehwádih ā oyat chah yeebboodíh Dios ā oina caá! Pánih oinit, yeebdíhbat ā tái en daobípnā caá.

²⁷ Nindih ñi tái jenah joyoó: Bádí náhni dahwana yahna, ñi wanat pínah yeó jáapdih ñi jéih táut nuamcán niít. Pánihna, bádí ñi jenah joyát dedé pínah nihcan caá.

²⁸ “Ñi duwát pínah yéuehnadihbat bádí ñi jenah joicá bojoó. Jiadih bóo cháanadih ñi tái jenah joyoó. Caán cháana behna, ā tái jíghohat pínahdih āpī teocan caá.

²⁹ Pánih teocan yahna, maáh Salomónji áih táiini yéueh chóodih daonít, ā tái jíghohat chah cháanaboó ā tái jíghona caá.*

³⁰ Caán cháanadih Diosboó ā tái jíghohat táutna caá. Obohjeéhtih, caán cháanaboó buu déedih jum, cheibít déedih ā diib téh

bejna caá. Páant ā diib téhechah, cáacwā ípī cáo yohna caá. Páant maátcanjeh ā jumuchah yahna, Dios caán cháanadih tái jíghohi ā chājna caá. Caán cháanadih táiini yéueh dée pah ā wáhat chah yeebboodíh Dios yéuehdíh ā wāhbiipna caá. Pánihna, caandíh bádí jenah joicánjeh, Diosboodíh ñi tái jenah joyoó.

³¹ Ñi jeémát pínah, ñi babhbat pínah, ñi duwát pínahdihbat bádí ñi jenah joicá bojoó.

³² Diosdih jéihcannitboó bií déedih tabít ípī jenah joiná caá. Obohjeéhtih, jwī íp jeáboó jumni, ñi jeémát pínah, ñi duwát pínahdihbat ded pah yeebdíh judhdatdih ā jéihna caá. Pánih jéihna, yeebdíh ā teo wáacat pínahdih ñi tái jenah joyoó.

³³ Bií déedih ñi bidat chah, Dios ā maáh jumát dih bidnit, caandíh ñi tái jepahaá. Pánih jepahnit, áih táiini dooná dih bitadih ñi naáwá, queébtut caandíh ī jepahat pínah niijná. Páant ñi chājachah, Diosboó nihah ñi náahatdih ā wāhbiipna caá.

³⁴ Cheibít dedé ā yapat pínahdih bádí ñi jenah joicá bojoó. Cheibít yeejép ñi yapachah, Dios yeebdíh ā teo wáacbiipna caá. Buu ded pah ñi chājatdihjeh jenah joyát caá náahap. Biíh yeó jáapdih bóo pínahdih tabít ñi jenah joicá bojoó. Dios yeebdíh en daonít, ā tái teo wáacbiipna caá”, Jesús át niijíp wat jī.*

7

“Yeejépwā caá”, bitadih niij jāihcat
(Lc 6.37-38,41-42)

¹ “Meém yeejép caá”, bitadih ñi niijcá bojoó. Páant ñi niijcáh, Dios yeebdíhbat ‘Meém yeejép caá’, ā niijcán niít.

² Bitadih ‘Ápī tái chājcan caá’, ñi niij enat pah, Diosboó yeebdíhbat biíc yoobó ā niij enbiipna caá.*

³ Nin pah yeéb ñipí chājna caá: Ñi déedih bainí quíib becát ā jumuchah, caanbít dih ñi tái enna caá. Caán bainí oj ā jumuchah yahna, ñi enat pah, ñi dée ā yéj chājatbitdih ñipí enna caá. Obohjeéhtih, yeebdíh bádí quíib becát ā jumuchah yahna, caandíh ñi encan caá. Caandíh ñi encat pah, bádí yeejép chājna yahna, ñi enah bojna caá. ¿Dépanih tigaa páant ñi chāj?

⁴ Yeebdíh bádí quíib becát panihni ā jumuchah yahna, ‘Némé, ma quíib becát dih weémboó meemdíh wā póoj yohbiipna caá’, ñipí niijná caá. Pánihat pah, bádí yéj chājnit jumna yahna, ‘Némé, tabít yeejép chājna caá ma chājap. Caandíh ma cádahaá’, ñipí niijná caá.

* 6:29 1R 10.4-7; 2Cr 9.3-6

* 6:34 Sal 55.22; 1P 5.7

* 7:2 Mr 4.24

¿Dépanih tiguaá yeeb yeejép chājnit jumna yuhna, bádí ñi yéej chājatdih jenah joicánjeh, bita bainí í yéej chājatdihjenh ñi jenah joi?

⁵ Páant niijnít, táinit pah jíghnit í chājat pahjeh mantih yeebbát biic yoobó ñi chājna caá. Yeebdíh bádí quíib becát panihnidíh ñi jwíih póoj yohat pah, ñi yéej chājatdih jwíih cádahat caá náahap. Páant ñi cádahat tátitimah, ñi déeíh bainí quíib becát panihnidíh táí jéih enna, ñi jéih póoj yohat pah, á yéej chājatdih ñi jéih cádahat táutbipna caa.

⁶ “Mujjiowá panihnit yeejépwá Diosdih náahcannitdih áih táini doonádih ñi naóhca bojoó. Páant ñi naáwáchah, caandíh joi iijnit, yeebdíh tabít yeejép íta chāj taga. Momo muuwá panihnit, í náah chājnitdih Dioíh táini doonádih ñi naóhca bojoó. Queétdih ñi naáwáchah, joiíhcan, bádí jíib jumni jeé tíbnaidih momo muuwá bepédih í wid chañat pah, caán táini doonádih íta yoh tagaá”, Jesús át niijíp wat jí.

*Diosdih jwí uúbúchah, á jepahat
(Lc 6.31; 11.9-13)*

⁷ “Diosdih uúbhna, ñi uúbh cádahca bojoó. Páant ñi uúbúchah, ded pah ñi uúbátidih Dios yeebdíh á wáhbipna caá. Ded pah ñi náahatdih bidnit, ñi bid cádahcah, ded pah ñi bidatdih yeebdíh á wáhbipna caá. Jéc panihnidíh wuúmp mao cádahcah, Dios á wátbipna caá.

⁸ Det Diosdih táí uúbhnit, í uúbátjidih í bíbohíipna caá. Det Diosdih bidnit, caandíh í jwááhíipna caá. Det í wuúmp mawachah joinít, jéc panihnidíh Dios queétdih á wátbipna caá. Pánihna, yeó jáap jumat pah Diosdih ñi uúbúchah, yeebdíh á jepahbipna caá.*

⁹ “¿Pan dahdíh ñi wáúh yeebdíh á uúbúchah joinít, jee dáhboodíh caandíh ñita wáh taniít? Ñita wáhcan tagaá.

¹⁰ ¿Queejdíh á uúbúchah, bucdíh ñita wáh taniít? Ñita wáhcan tagaá.

¹¹ Yeéb yéejnit jumna yuhna, ñi wehdíh táinidih ñipí wáhna caá. Pánihna, ñi íip Diosboó yeejcani jumna, táini ñi wáhat chah caandíh uúbhnitdih á wáhbipna caá.*

¹² “Bita yeebdíh í táí chājat pínahdíh ñi náahat pah, yeebbát bitadíh ñi táí chājaá. Queétdih yeebdíh í táí chājchah yuhna, yeebboó queétdih ñi táí chājaá. Páant tiguaá Moisés á watatjí, Dios naáwátidih naóh yapanit í daacátjibut á niijíp”, Jesús queétdih át niijíp wat jí.*

*Bainí jéc naáwát
(Lc 13.24)*

¹³ “Jeáboó bejihna, Diosdih táí jenah joinít, ñi jepahaá. Pánih jepahnit, á weñat pínahdíhjenh ñi chājíipna caá. Pánih chājnit, bainí jéc panihni á jumachah yuhna, á pebhna bejni bainí namádih ñi jéih náan bejbipna caá. Obohjeéhtih bádí jécidih waadnit, bádí namádih ñi bejehchah, dedé buwat á wihcan niít. Páant á buocah, dawá jenah joicánjeh iiguíipna bejni namádih bejna, buadnit í jumbipna caá.

¹⁴ Obohjeéhtih, bainí jécidih waadná, bainí namáboó ñi náan bejehchah, táí jenah joyát caá náahap. Pánihat pah, Dios pehbboó yeé ñi bejihichah, á buwachah yuhna, caandíh táí jenah joinít jumna, ñi jéih buujábipna caá. Pánih náan bejna, Dios pehbboó juidínit, páantjeh ájeéh ñi táí jumbipna caá. Obohjeéhtih, daocánnit táí jenah joinítjeh caán namáboó í jéih náan bejbipna caá”, Jesús át niijíp wat jí.*

*Cāacwá ded pah í chājatdih emnit, ded pah í jumatdih jwí jéihyat
(Lc 6.43-44)*

¹⁵ “Ñi táí chāja chaáh. ‘Dios naáwátidih naóh yapani caá’, niij yeenitdih ñi joyáh bojoó. Queétdih táinit pah jíghna yuhna, í jenah joyátboó yeejép á jumachah, yeebdíh í yeejáihibipna caá.

¹⁶ Queétdih beh enat táut niijná, ded pah í chājatdih ñi táí eneé. Yeejép í chājachah enna, yeejépwá í jumatdih ñi jéihbipna caá. Í táí chājachah enna, táinit í jumatdih ñi jéihbipna caá. Nin pah caá á jumap: Ded óot nah iguñ pihana ápi quehcan caá. Mai bab nahbut bab dahna ápi quehcan caá.

¹⁷ Táini nah táini dahna á quehna caá. Obohjeéhtih, yeejép nahboó yeejép dahna á quehna caá.

¹⁸ Táini nah yeejép dahna á quehcan, yeejép nahbut táini dahna ápi quehcan caá.

¹⁹ Yeejép dahna quehni nahdíh tib yohnit, cáacwá ípí cáo yohna caá. Pánihat dée det yeejép chājnitdih Dios á yohbipna caá.*

²⁰ ‘Dios naáwátidih naóh yapani wá jumna caá’, niij yeenitdih nin pah ñi beh enbipna caá: Ded pah í chājatdih enna, yeenit í jumatdih ñi jéihbipna caá”, Jesús át niijíp wat jí.*

*“Meemdíh wá jéihcan caá”, Jesús á niiját
(Lc 13.25-27)*

* 7:8 Dt 4.29; 2Cr 15.2-15; Jer 29.13 * 7:11 Jn 14.13-14; 15.7,16; 16.23-24; 1Jn 3.21-22; 5.14-15 * 7:12 Lc 6.31 * 7:14

Sal 1.6; Pr 4.18-19 * 7:19 Mt 3.10; Lc 3.9 * 7:20 Mt 12.33

21 “**Dawá weemdih ‘Maá’, niijnit jumna yuhna, jeáboó i juibican nit. Wá ip jeáboó jumni á weñat pínahdih chájnijeh á maáh jumapna i juibipna caá.**

22 **Péeni yeó jáapnadih wá ip á maáh jumapna waádhnit, dawá weemdih jepahcannitjibat nin pah i niijbipna yuh caá: ‘Maá, ma wēpatjil ma naawátdih jwiit jwí naoh yapanap ji. Ma wēpatjil nemēpwádh jwí bacat túutap ji. Cáacwákeh i jéih chájca naáhdih ma wēpatjil jwí cháj jéutap ji’, i niijbipna yuh caá.**

23 **Obohjeéhtih, ‘i yeebdih wá jéihcan caá! i yeejép chájnijeh ni jumna caá! Pánih jumnit, wá pebhna ni waád jóohca bojóó’, queétdih wá niij jepahbipna caá”, Jesús á niijip wat ji.***

Chéne muú teonit naawát

(Lc 6.47-49)

24 **“Ded wá bohéátdih jói jepahna, muú cháj pooni panihni á jumna caá. Túi jenah joini jwumép baácdih numah baád waadánit, áih jagápdih á túi dodhdop be.**

25 **Caán muúdh á péaat túttimah, bádí mah jóoh, muj bádí daab béj, bádí johlitbat á jáuwúp be. Páant tabit á johochah yuhna, caán muú numah dodhni jumna, á áaccap be.**

26 **Obohjeéhtih, ded wá bohéátdih joina yuhna, jepahcan, túi jenah joicánni muú chájni panihni caá á jumap. Caánboó óonjihbitjeh baád waadánit, áih jagápdih á dodhdop be.**

27 **Caán muúdh á péaat túttimah, mah bádí jóoh, muj daab béj, bádí johlitbat á jáuwúp be. Pánih bádí á johochah, caán muú áacna, bádí á yáanap be”, Jesús á niijip wat ji.**

28 **Páant á niij naawáchah joina, cáacwá it jói wáhi bejep wat ji.**

29 **“Caán túi jéihni pah jwiitdih á niij bohéna caá. Moisés á watatjidih bohénit páant ipi niij bohécan caá. Pánih bohéna, caánboó yoobópdih tigaá maáh á jumap”, it miic niijip wat ji.***

8

Bácah moópniidih á booaat

(Mr 1.40-45; Lc 5.12-16)

1 **Páant niij naoh bohé péanit, Jesús jeé ñaj yacapboó cháudniji á bohénitdih át numah dei bejep wat ji. Á dei bejehach ennit, dawá ájeéh it péé bejep wat ji.**

2 **Páant i bejehach, bácah moópní jwááhnit, bódiha caj yoh ñajnit, nin pah át niijip wat ji: —Maá, ma booihna, weemdih ma jéih booana caá, Jesúsdih át niijip wat ji.**

3 **—jjuú! Wéini meemdih wá booana caá, caandih teo jáhanit, át niijip wat ji.**

Páant Jesús á niijichahjeh, á moopát át ñuumáh bejep wat ji.

4 **—Meemdih wá booaatjidih bitadih ma naóhca bojóó. Pánih naóhcan, sacerdotedihjeh naawádh ma bejeé. Caanná juibinit, miíh bácah á ñuumátjidih ma jéutá. Moisés á watatji pah sacerdotewá i cáo wáhat pínah niijná, chéne jopwádh ma wáhuú, Dios meemdih á booaatjidih i jéihyat pínah niijná. Túttimah, ma déewájeéh ma jwúub jumuchah, á táibipna caá,* Jesús caandih át wēp niijip wat ji.**

Soldadowá i maáhdih teo wáhnidih Jesús á booaat

(Lc 7.1-10)

5 **Túttimah, Jesús Capernaum tútchina á juibínachah, Romano cien soldadowá i maáh á pebh juibinit, nin pah caandih át niijip wat ji.**

6 **—Maá, weemdih ma teo wáaca. Weemdih teo wáhni bádí wúnna, wíih muúboó á lajna caá. Áih bácah jwioní á jumuchah, bádí tabanit, á jéih bejcan caá, Jesúsdih át niijip wat ji.**

7 **—Caandih booanadih wá bejmi caá, Jesús caandih át niij jepahap wat ji.**

8-9 **—Obohjeéhtih, Maá, wíih muúná ma bejcah, á túimi nacaá. Weem cháw wēpni ma jumuchah, ‘Wíih muúdh ma waád jáuwú’, niijni dée nihcan caá. Ma naawáchahjeh, weemdih teo wáhni á boobipna caá. Wá chah jumnit bita maáta weemdih i watna caá. Weembát soldadowádh watni caá. Biícdih ‘Ma bejeé’, wá niijichah, ápi bejna caá. Biíhdih ‘Ma jáuwú’, wá niijichah, ápi jóohna caá. ‘Nindih ma chájaá’, wá niijichah, páant á chájna caá. Weém watni jumna, meembát watni ma jumatdih wá jéihna caá. Ma watat pahjeh weemdih teo wáhni á boobipna caá, soldadowá i maáh Jesúsdih át niijip wat ji.**

10 **Páant á niijichah jói wéinit, Jesús ájeéh péenitdih nin pah át niijip wat ji:**

—Yoobópdih yeebdih wá naóhna caá. Nin soldadowá i maáh judío nihcan yuhna, Diosdih á túi jenah joina caá. Caandih teo wáhnidih wá booaat pínahdih át jéihyep taga. Weemdih caán á túi jenah joyát pah, ded judío biic yoobó jenah joinidih wá en jwuhcan caá.

11 **Yeebdih wá naóhna caá. Péeni láa bita judíowá nihcannit, nihat baácdih moón Diosdih túi jenah joini, jeáboó Dios á maáh jumapna dawá i juibipna caá. Caanná jumnit, Abraham, Isaac, Jacob biícdih i jeémpipna caá.***

* 7:23 Sal 6.8

* 7:29 Mr 1.22; Lc 4.32

* 8:4 Lv 14.1-32

* 8:11 Lc 13.29

¹² **Obohjeéhtih, judíowá Dios á maáh jumapna bejnit déejidih, yeejép dapúnapboó á wahbipna caá. Caanná á wahnitboó búdí jġahnit, fih maodih í neeh chāác juibipna caá,** Jesús át niijíp wut jġ.*

¹³ Páant queétdih niij péanit, soldadowá í maáhdih nin pah át jwáub niijíp wut jġ:

—**Míh mauná ma jwáub bejeé. Meemdíh teo wáhni booni á jumna caá. 'Jesús caandih á boobipna caá', ma niij jenah joyát pahjeh á yapna caá,** Jesús caandih át niijíp wut jġ.

Páant á niijíchahjeh, áih muáboó jumni caandih teo wáhni át boonap wut jġ.

*Pedro chudhdih Jesús á booaat
(Mr 1.29-31; Lc 4.38-39)*

¹⁴ Páant niij péanit, Jesús á bohénitdih át jwáub numah bejep wut jġ, páant muntih. Pánih bejna, Pedroih muuná juibínit, í waad béjep wut jġ. Pánih waad béjnit, Pedro chudh búdí pahat wunna, mi ñajat chóoboó mi ñajachah, Jesús át enep wut jġ.

¹⁵ Pánih ennit, miih téihyadih á teo jáhanachahjeh, pahat át dáucach bejep wut jġ. Páant á dáucachah joinít, caántboó ñah ñhñnit, Jesúsdi h jeémát mit wáhap wut jġ.

*Dawá wannitdih Jesús á booaat
(Mr 1.32-34; Lc 4.40-41)*

¹⁶ Tōo ñáh jéuwáchah, dawá nemép caolih jumnitdih í chéenwá Jesús á jumni muá jóocmant í ub juibínap wut jġ. Páant í ub juibínachah ennit, Jesús wá í bac bejep wut jġ. Pánih bac bejnit, Jesúsboó nemép wádhíh á bac bejat táutuchahjeh, cáacwáih bácahmant í bac bejep wut jġ. Bitá tubáp chāúhñitdihbut Jesús át booa beedánap wut jġ.

¹⁷ Páant á chājachah, Dios naáwátidih naóh yapani Isaias á niijátji pah át yapap wut jġ. “Jwí tubáp chāúátidih, jwí wunatdihbut jġgah ennit, át boonap taga”, Isaias át niij daacáp tajġ.*

*Biquína Jesúsdi h í pééhtah
(Lc 9.57-62)*

¹⁸ Dawá Jesús pebh í juí ñahuchah ennit, Jesús á bohénitdih nin pah át niijíp wut jġ:

—**Chóbe conanaáboó jwí chāuh bejjih,** át niijíp wut jġ.

¹⁹ Páant niijnít, jġlitna í dei bejchah, Moisés á wutatjidih bohéni Jesúsdi h jwááhnit, nin pah át niijíp wut jġ:

—Bohéni, deyoób ma bejchah, weembát majeéh wá bejmi caá, át niijíp wut jġ.

²⁰ —**Jia mujjiowá fih muá pínah ítnadih í bíbohna caá. Jwébehwábut fih yécanadih í bíbohna caá. Obohjeéhtih, weémboó nihát cáacwá úud jeñé, wíih muujéh pohba wá bíbohcan caá.** Pánihna, wájeéh ma jéuwáchah, búdí buwat meemdíhbut á

jumbipna caá, Jesús caandih át niij jepahap wut jġ.

²¹ Páant á niijíchah joinít, bíih jwáuh nin pah át niijíp wut jġ:

—Maá, majeéh weembát wá bejmi caá. Obohjeéhtih, wá bejat pínah játi h wá íp á wunuchah, áih bácahdih wá yohat pínah ni-ijná, ‘Ma chāo jwáhuá’, weemdíh ma niijí. Á wunuchah yoh péanit, majeéh wá bejbipna caá, át niijíp wut jġ.

²² —**Weemdíh náhcannit wannit panihnit jumna, queétdih wánnitdih í yoho naáh. Obohjeéhtih, meémboó wájeéh jumni pínah buu ma jéuwá,** Jesús caandih át niijíp wut yuh jġ.

*Búdí johlit nolihatdihbut á yayáát
(Mr 4.35-41; Lc 8.22-25)*

²³ Páant niij péanit, jġlitboó dei juibínit, búdí jááj chóodih á bohénitdih át numah waadáp wut jġ.

²⁴ Ímdih í chāuh bejchah, Jesúsboó át áwah bejep wut jġ. Pánihna, ím tac yoób í buug lājachah pohba, Jesús á úwat pónih, búdí johlit át jéuwáp wut jġ. Páant búdí nolihat á jumuchah, ít daábhíp wut jġ.

²⁵ —**Maá, jwiitdih ma teo wáacá!** ¡Daabná caá jwí chājap! Ít niij wucap wut jġ.

²⁶ Páant í niij wucachah, jáanit, Jesús queétdih nin pah át niijíp wut jġ:

—**¿Dépanih tigaá búdí ñi úum? Weemdíh táí jenah joiná, ñita úumcan tagaá,** át niijíp wut jġ.

Páant niijnít, ñah ñhñnit, johlit, nolihatdihbut juíhñit, “**Ma yayáá**”, át niijíp wut jġ. Páant á niijíchahjeh, johlit nolihatbut bíicmantjeh át yayáh bejep wut jġ.

²⁷ Páant á yapachah, en wáhi bejnit, queétdjeh nin pah ít míc niijíp wut jġ:

—**¿Dedé cáac tigaá nin? Á naáwáchahjeh,** johlit, nolihatbut á yayáh bejna caá, ít niijíp wut jġ.

Gadara baácdih moón nemép caolih jumnitdih Jesús á booaat

(Mr 5.1-20; Lc 8.26-39)

²⁸ Páant á yapat táttimah, Gadara baácna ít chāuh juibínap wut jġ. Caanná í chāuh juibínachah, chéne neóná cáac yohpoment Jesúsdi h ít jwááh dei jéuwáp wut jġ. Queét nemép caolih jumnit, tubit tac behnit í jumuchah, caanná cáacwá ípí bejcap wut jġ.

²⁹ Pánihna, Jesúsdi h jwááh dei juibínit, nin pah ít niij íaacáp wut jġ:

—**¿Meém Dios wáuh, dépanih chājadih jéoh tigaá ma chāj? ¿Dios á péeh chājat pínah á jedh jwáuhuchah yuhna, játi h jwiitdih péeh chājadih jéohñit beé ma chājap? Ít niijíp wut jġ.**

³⁰ Ywáupbit dawá momo muuwá bid jeémpra ít chājap wut jġ.

* 8:12 Mt 22.13; 25.30; Lc 13.28

* 8:17 Is 53.4

³¹ Pánihna, queétdih ennit, nemépwā nin pah Jesúsdih it niijíp wat jī:

—Jwiítidih bacat tútutna, cot muuwādid mah waadát tútut, it niijíp wat jī.

³² —**Jéu, caán láa bácah ñi bejeé**, Jesús queétdih át niijíp wat jī.

Páant ā niijíchahjeh, queét cāacwāih bácahmant bacnit, muuwādid nemépwā it waadáp wat jī. Páant ī waadáchah, wépép ñáo dei bej, ímma búug báah bejnit, muuwā it chíic wan beedáh bej wat jī.

³³ Páant ī yapachah enna, bádí úmmnit, queét muuwājidih en daonítboó tih tútchina it ñáo jwéi jwúb bejep wat jī. Pánih ñáo jwúb juibínit, muuwā ded pah ī yapatjidih, nemép caolith jumnitdihbut ded pah Jesús ā booaatjidih it naóh peetép wat jī.

³⁴ Páant ī naáwáchah joinit, nihát caán tútchidih moón Jesúsdih enedih it bejep wat jī. Pánih juibínit, caandih náahcan, tih baácmant Jesúswādid it jwúb bejat tútut wat jī.

9

Jéih yoocannidih Jesús ā booaat
(Mr 2.1-12; Lc 5.17-26)

¹ Páant ī jwúb bejat tútuchah joinit, tih jááj chóona waadnit, Jesúswā it jwúb chúuh bejep wat jī. Pánih chúuh bejnit, Jesús āpí juibíni tútchina it jwúb juibínap wat jī.

² Caannā ī juibínachah, caanjíh moón jéih yoocannidih ā ñajat chóojíh Jesús pebhna it beo juibínap wat jī. “Jesús nindih ā jéih booaapina caá”, it niij jengah joyóp wat jī. Páant ī niij jengah joyátdih jéihnit, jéih yoocannidih nin pah Jesús át niijíp wat jī:

—**Ma weñéé. Ma yéejatdih meemdíh wā yohna caá**, át niijíp wat jī.

³ Páant ā niijíchah joinit, biquína Moisés ā watatjidih bohénit nin pah it niij jengah joyóp wat yah jī: “Diosjeh yéejatdih ā jéih yohna caá. Nin cāacjeh jumna yuhna, páant niijná, ‘Dios wā jumna caá’, niij yeena caá ā chájap”, it niij jengah joyóp wat jī.

⁴ Páant ī niij jengah joyátdih jéihnit, nin pah Jesús queétdih át niijíp wat jī:

—¿Dépanih tigaá páant yeejép ñi jengah jói?

⁵ ‘Ma yéejatdih wā yohna caá’, wā niijíchah joinit, weemdíh jéihcan yuhna, ‘Yeeni caá’, ñi niij jengah jóina caá. Obohjeéhtih, ‘Nah ñuhnit, ma yáac chái bejeé’, wā niijíchah, caán ā bejehah ennit, wā niiját yoobópdih ā jumatdih ñi jéihbipna caá. Pánih jéihna, yéejat yohat wépat wā bíbohathidibut ñi jéihbipna caá.

⁶ Weém nihát cāacwā úud jeñé, nin baácdih moondih jéih boaanit, ī yéej chájatdihbut wā jéih yohna caá. Pánih tibeé Dios weemdíh ā wah deyanap jī,

cāacwā ī yéejatdih wā yohat pínah niijná. Pánihna, caán wépatdih wā bíbohathidih yeéb ñi jéihyat pínah niijná, nin pah wā cháj jéuhbipna caá, át niijíp wat jī.

Páant niij péanit, jéih yoocannidih nin pah át niijíp wat jī:

—**Ma ñah ñuhúuh. Ma ñajat chóodih ubnit, míh muúboó ma jwúb bejeé**, át niijíp wat jī.

⁷ Páant ā niijíchah joinit, jéih yoocanniji ñah ñuhnit, áih muúboó át jwúb bejep wat jī.

⁸ Páant ā booaachah ennit, cāacwā it en wáhi bejep wat jī. Pánih en wáhi bejnit, Dios Jesúsdih bádí wépat ā wáhatdih jéihnit, Diosdih bádí it wéi naáwáp wat jī.

Jesús Mateodih ā júuwát tútut
(Mr 2.13-17; Lc 5.27-32)

⁹ Pánih booa péaniji caán muumánt bac bejnit, Jesús ā bohénitdih át jwúb numah jib bejep wat jī. Pánih bejnit, caanmánt júóhnit, weém Mateo pebh ī juyáp jī. Romanowā ī maáta ī úbát tútutni dinerodih úbh wáhi wá jumap jī. Pánihna, caán láa wíih tewat tóliboó wā chúudap jī. Caanjíh wā chúudachah ennit, nin pah weemdíh Jesús ā niijíp jī:

—**Wájéeh ma péé júuwá**, ā niijíp jī.

Páant ā niijíchah joinitjeh, ñah ñuhnit, ájeéh wā bejep jī.

¹⁰ Túttimah, Jesúswādid wíih muúboó numah jeémédih wā bejep jī. Weem páh dawá dinerodih úbh wáhnitdih, bita “Yeejépwā caá”, ī niijnitdihbut wā numah jeémép jī.

¹¹ Páant queét bícdih jwí jeéméchah ennit, biquína fariseowā jwiít Jesús ā bohénitdih nin pah ī niij jéihñep jī:

—¿Dépanih tigaá ñíih bohéni dinerodih úbh wáhnit, yeejép chájnit bícdih ā jeémép? ī niijíp jī.*

¹²⁻¹³ Páant ī niijíchah joinit, Jesúsboó queét fariseowādid nin pah ā niij jepahap jī:

—**Tubáp chúhcannit cohndih ípí bidcan caá. Wunnitjeh caá caandíh ī bidip. Pánihat pah ‘Weém yéejat wihcanni caá’, niij jengah joinit, teo wáacni pínahdih ípí bidcan caá. Obohjeéhtih, ‘Wā yéejatdih jígahnit, wā túut nuámihna caá’, niij jengah joinit caá teo wáacni pínahdih ī bidip. ‘Jwiít yeejépwā caá’, niij jengah joinitdihjeh teo wáacadih wā júuwáp be, ī yéej chájatdih cádahnit, túiniboodíh ī túut nuamát pínah niijná. Dios naáwátdih naóh yapani ā niij daacátjidih yeedíh jéihyat caá náahap. ‘Nuápwādid ñi mao cáo wáhatdih weém wā náahcan caá. Obohjeéhtih, bitadih ñi jígah en teo wáacatdih caá yeedíh wā náah yacap’, Dios ā**

* 9:11 Lc 15.1-2 * 9:12-13 Os 6.6; Mt 12.7

niijná caá', át niij daacáp tají.* Caán ded pah á daacátjidih jéihyat táut ni-ijná, ñi jwáub bohénaá. Caán á daacátji pah, jġgah ennít, weém cáacwádih teo wáacadih wá jwáwáp be, á niijíp jġ.

*Jeémp jwuhcatdih Jesúsdih í wáubh joyát
(Mr 2.18-22; Lc 5.33-39)*

¹⁴ Tálttimah, Juan Daabáni á bohénitboó jwí pebh jwinít, nin pah Jesúsdih í niij wáubh joyóp jġ:

—Jwiít Juan á bohénit, jwí nuowá í watat pah jwípi jeémp jwuhcan caá. Fariseowábut biíc yoobó ípi chájna caá. ¿Dépanih tigaá ma bohénitboó páantjeh í jeémp? Jesúsdih í niijíp jġ.

¹⁵ —**Nin pah caá á jumap: Téihya chéoni á numah jeémpnit biícđih á jum jwuhchah, jġgahcan, ípi táu wéi jeémpna caá. Obohjeéhtih, caán téihya chéonidih bita í ub bejat tálttimah, jġgahnit, ita jeémp jwuhcan tagaá. Weém caán téihya chéoni panihni wá jumna caá. Pánihat pah tigaá wá bohénit wájeéh jumna, wéinit, páantjeh í jeémpna caá. Obohjeéhtih, bita weemdih í ub bejat tálttimah, wá bohénitjeéh wá wihchah, caán láa jġgahnit, í jeémp jwuhcan niit, Jesús queéđdih á niijíp jġ.**

¹⁶ Pánihna, ded pah jwí nuowá í watatji áih jáap bohéátjġh fariseowá í widihichah enna, Jesús queéđdih nin pah á jwáub niij bohénap jġ: “**Jáap yégueh chóo chocca naáh chóojġh máa yégueh chóodih nah wai búadhdát á náahcan caá. Páant ñi chájjachah nihna, caandih ñi chocot tálttimah, jġnt bejna, máa chóodih chah áta yewa tagaá. Páant tigaá jwí nuowá í naawátjidih wíih jáap bohéátjġh wid naóhcat caá náahap.**

¹⁷ Pánihat dée, pah jwuhcanni iguġh macđih nuńúp chóojġh í chájjniji máa wuh wuúhdih yáacát á náahcan caá. Páant ñi yáacachah nihna, iguġh mac pahna, máa wuh wuúh jéih yáuhcan, áta yewah bej tagaá. Páant á yewechah, chénat pah áta buud tágaá. Pánihna, jáap macđih, jáap wuh wuúhboó yáacát caá náahap. Páant ñi yáacachah, iguġh mac, caandih yáacni chóobut á táu jumbipna caá. Pánihat pah, wíih jáap bohéát jwí nuowá í naawátjġh wid naóhcat caá náahap”, á niijíp jġ.

*Áih yégueh chóodih juí, teonih, jairo nuumđihbut Jesús á booaat
(Mr 5.21-43; Lc 8.40-56)*

¹⁸ Wíih muúboó páantjeh jwí jumachah, jwiít judiowá jwí míic wáacát muúđih en daonit í maáh á waád juyúp jġ. Waád jwinít, Jesús pebh bóđicha caj yoh ñajnit, nin pah á niijíp jġ:

—Wá nuám jáantjeh mi wunah bejep be. Obohjeéhtih, caántdih ma teo jáha booaat táut niijná, wájeéh ma jwáwá. Páant ma

teo jáhanachah, mi jwáub boobipna caá, Jesúsdih á niijíp jġ.

¹⁹ Páant á niijíchah joinít, Jesús wíih muúboó jeémp chúudniji, ñah ñuhnit, ájeéh á bac bejep jġ. Jwiít á bohénitbut íjeéh jwí bejep jġ.

²⁰⁻²¹ Pánih bejnit, namádih jwí bejchah, cáacwá cátlġh biíh wili wannih mit jumap tají. Caánt doce jópchi mácanihat panihat wannih, “Jesúh yégueh chóodihjeh juibí teona, wá boobipna caá”, mit niij jenah joyóp wat jġ. Páant niij jenah joinít, Jesús táahmant jwóhnit, áih yégueh chóo yapatbitdih mit juí tewep tají.

²² Páant mi juí tewatdih jéihna, tac páud ennít, Jesús caántdih nin pah á niijíp jġ:

—**Nuumá, ma weñeé. Weemdih táu jenah joinít, ma boona caá, á niijíp jġ.**

Páant á niijíchahjeh, mit boonap tají.

²³ Tálttimah, jwiít Jesús biícđih maáih muuná jwí waád juibinap jġ. Pánih waád juibinít, chíu póojnitdih, dawá ñaac jwinítđihbut jwí enep jġ.

²⁴ Páant í juńúchah ennít, Jesús queéđdih nin pah á niijíp jġ:

—**Yeéb ñi bac bejeé. Mí wancan caá. Ŗona caá mi chájjap, á niijíp jġ.**

Páant á niijíchah joinít, “Nih yána caá á chájjap”, niijnit, cáacwá caandih í dehwep jġ.

²⁵ Pánihna, queét í bac bejat tálttimah, wannih pebhna waad bejnit, miġ téihyadih Jesús át tewep wat jġ. Páant á tewechahjeh, boonit, mit ñah ñuhap wat jġ.

²⁶ Jóocmant ñuhnit caántdih á booaat doonádih joinít, caán tátchidih moondih it naóh peetép tají.

Chénewá jéih encannitdih Jesús á booaat

²⁷ Caanjġh jumnitji jwáub jibidih jwí bejchah, chénewá jéih encannit neoná jwiítđih pée bejnit, nin pah í niij ej ñaacáp jġ:

—jDavid juima, Dios á wahní, jwiítđih ma jġgah eneé! í niijíp jġ.

²⁸ Páant í niij ej ñaacáchah, jwiít Jesús biícđih biíh muúboó jwí waad béjep jġ. Páant jwí waad béjchah, queét jéih encannitbut í ñuún waad juyúp jġ. Páant í waad juyúchah ennít, Jesús queéđdih nin pah á niijíp jġ:

—**Jwiítđih á jéih booami nacaá', ¿weemdih ñi niij jenah joí niit? á niijíp jġ.**

—Páant tigaá jwí niij jenah joyóp, caandih í niij jepahap jġ.

²⁹ Páant í niij jepahachah joinít, íih quibđih teo jáhanit, nin pah á niijíp jġ:

—**Páant á chájjipna caá', ñi niij jenah joyát pahjeh tigaá wá chájjip, á niijíp jġ.**

³⁰ Páant á niijichahjeh, í jéih enep jġ, buca. Pánih booaat, Jesús nin pah queéđdih á jwáub niijíp jġ:

—**Weém bautéh yeebđih wá booaatđih bitadih ñi naóhca bojoó, á niijíp jġ.**

³¹ Páant ā niijíhah yuhna, bac bejnit, queétdih ded pah ā booaatjidih nihat pehb-
boó it naóh peetép tají.

Jéih wéhécannidih Jesús ā booaat

³² Páant í bac bejchah, Jesús pehb nemép
jumnidih bita í ñahwat ub waád juyúp jí. Caán
nemép caandíh át jéih wéheat táutcap tají.

³³ Páant í ub juyúchah ennit, Jesús
nemépdih ā bacat táutap jí. Páant ā bacat
táutachahjeh, jéih wéhécanniji ā jwúub
wéhenap jí. Caandíh ennit, nihat í en wáhi
bejep jí.

—Nin pah yapatdih nihat jwiit Israel
baácđih moón jwípí encan jí! í mic niijíp jí.

³⁴ Obohjeéhtih, fariseowā máchah í mic níj
wéhenap jí.

—Nemépwā í maáh ā wépatjíh caá
nemépwāđih ā bacat táutap, í mic niijíp jí.*

Jesús cáacwāđih ā jġgah enat

³⁵ Pánihat táttimah, nihat botoni táтчina,
dahwani táтчinadíhbat bohé jibidih bejna,
Jesús jwiitđih ā numah bejep jí. Táтчina
yoobó naóh jib bejna, jwiit judiowā jwí mic
wáacat muná waadnit, Jesús ápi bohénap jí.
Dios ā maáh jamat táini doonáđih naóhnit,
nihat caanjíh moón tubáp chéúhnitđihbat
ápi booanap jí.*

³⁶ Pánih bejna, dawá cáacwā ovejawāđih
en daoní wíhcat pah yeejép yapnit, moh
yéejnit í jumachah ennit, Jesús queétdih báđi
át jġgah enep jí.*

³⁷ Pánih jġgah ennit, jwiit ā bohénitđih nin
pah ā niijíp jí:

—**Jóo dajat láa báđi wéat ā jumachah
yahna, teonitboó daocánitjeh í jumna
caá. Pánihat pah, táini doonáđih joinit
pínah dawá í jumachah yahna, queétdih
naóhnit pínahboó daocánitjeh í jumna
caá.**

³⁸ Pánihna, táini doonáđih chah dawá
bohénitđih ā wahat pínah niijná, Diosđih
ñi úúbá, ā niijíp jí.*

10

*Jesús doce ā naáwát táutnit pínah í wátna
(Mr 3.13-19; Lc 6.12-16)*

¹ Táttimah, jwiit doce ā bohénitđih bid bo-
jnit, nemépwāđih bacaat pínah wépat, nihat
wánnitđih booaat pínah wépatđihbat jwiitđih
ā wáhp jí.

² Nin caá jwiit Jesús ā bohénit, ā naáwát
táutnit pínah jwí wát: Simón ā jumap jí.
Caandíh Pedro Jesús ā wát báudhdap jí. Á
úud Andrésbat ā jumap jí. Santiago, ā úud
Juanjíhbat í jumap jí. Queét chénewā Zebe-
deo weh í jumap jí.

³ Felipe, Bartolomé, Tomás, weém Ma-
teobut jwí jumap jí. Weémboó Romanowā í
maáta í úúbát táutni dinerodih úúbh wáhni
wā jumap jí. Biíh Santiago, Alfeo wáúhbat ā
jumap jí. Tadeo, Lebeo í níj wát báudhñibat
ā jumap jí.

⁴ Biíh Simón, Celote wát jumni poómpđih
bóobut ā jumap jí. Judas Iscariote, Jesúsđih
eníhcannitđih duó wáini pínahbat ā jumap jí.

*Jesús doce ā bohénitđih ā wahat
(Mr 6.7-13; Lc 9.1-6)*

⁵ Jwiit doce ā bohénitđih ā wépatđih wáh,
biíh táтчinaboó wahna, ded pah jwí chájat
pínahđih nin pah Jesús jwiitđih ā níj naáwáp
jí: **“Judíowā nihcannit pebhna ñi bejca
bojó. Samaria baácboobát ñi bejca bo-
jóo.**

⁶ **Diosđih jéihcannit jumna, báudnit ove-
jawā panihnit í jumachah, judíowā pehb-
boojéh ñi bejeé.**

⁷ **‘Dios maáh ā jumatđih ā jútat pínah
bahnijeh ā judhna caá’, queétdih ñi níj
naáwá.**

⁸ **Pánih naóhna, bácah moópnit, dawá
tubáp chéúhñit, wanah bejnitđihbat
ñi booanaá. Nemép caolih jumnitíh
bácahmant nemépwāđih ñi bacanaá. Páant
ñi chájat pínah wépatđih yeebđih wá
wáhna caá. Jíib náahcanjeh yeebđih wá
wáhat pah muntih, yeebbát biíc yoobó
jíib náahcanjeh cáacwāđih ñi teo wáacá.**

⁹ **‘Pánih bejna, dinerodih ñi ub bejca
bojóo.**

¹⁰ **Wáh wáúh, táut numát pínah
camisa, zapatos ub bejcan, íoh cajat
nahđihbat ñi ub bejca bojóo. Ñi dawát
chóojeh ñi duo béjeé. Ñi bohénit pínahboó
yeebđih í numah jeémpbipna caá. Ñi
daoní chóo ā moopóchah, queétoó ñi
táut numát pínah chóodihbat í wáhbipna
caá. Queétdih ñi teo wáacat jíib, páant caá
yeebđih í chájbipna caá.***

¹¹ **“Caán táтчina juibínit, caán
táтчidih jum jwahna, yeebđih wéi
jwááhñitíh muudíhjih ñi cháó jwáhuá.**

¹² **Íih muná waad héjnit, ‘Dios ā
táyat ñijeéh ā jumá naáh’, caán muudíh
moondíh ñi niijí.**

¹³ **Páant ñi niijíhah, táinit í jumat jíib,
Dios ā táyat íjeéh ā jumbipna caá. Obo-
hjeéhtih, táicannit í jumachah, páant ñi
niijíhah yahna, Dios ā táyat íjeéh ā wíh-
can níit.**

¹⁴ **Yeebđih náahcan, í joíhcah, caán
mumámant ñi bac bejeé. Bac bejnit,
queétdih Dios ā yohat pínahđih jútat
táut niijná, níih zapatosđih too dagnit,**

* 9:34 Mt 10.25; 12.24; Mr 3.22; Lc 11.15 * 9:35 Mt 4.23; Mr 1.39; Lc 4.44 * 9:36 Nm 27.17; 1R 22.17; 2Cr 18.16; Jer 50.6-7; Ez 34.5; Zac 10.2; Mr 6.34 * 9:38 Lc 10.2 * 10:10 1Co 9.14; 1Ti 5.18 * 10:14 Hch 13.51

caán jumni becchídih ñi péoh mao yoh jéenanáa. Pánihna, caán tútchidih moón yeebdíh í náahcah, bíic yoobó muntih queétdihbat ñi chāj jáutá.*

¹⁵ Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Peéh chājni yeó jáapdih Sodoma tútchidih moón, Gomorra tútchidih moondíhbat Dios bádí ā peéh chājbipna caá.* Obohjeéhtih, queétdih ā peéh chājat chah, yeebdíh náahcannitboodíh ā peéh chājbipna caá”, jwiítidih ā niijíp jī.*

Jesúhwādih bita yeejép í chājat pínah

¹⁶ “¡Weemdíh ñi túi joyoó! Yeéb ovejawā panihnitdih jiwā panihnit pehbóo wā wahna caá. Pánihna, jopwā pah tac behcannit, maiwā pah ñi túi yap náhninaá.*

¹⁷ ¡Ñi túi chāja chaá! Yeebdíh eníhcannit ñi maátadih í wāhbiipna caá. Jwiít judíowā jwí míic wáacat muúboó waadnít, yeebdíh í páibipna caá.

¹⁸ Wíihwā ñi jumat jíib, caán tútchinadih moón í maáta pebhna, chah wēpnit maáta pebhna yeebdíh í ub bejbipna caá. Caaná í ub bejchah, queétdi maátadih, judíowā nihcannit maátadihbat wíih túini doonádih ñi naóhbipna caá.

¹⁹ Páant maátadih í wāhchah, ‘Ded pah wā niiját pínahdih wā jéihcan niít’, ñi niij jenah joicá bojoó. Yeebdíh í uáhb joyóchahjeh, ñi niiját pínahdih Dios yeebdíh ā jéihyabipna caá.

²⁰ Páant ā jéihyanachah, queétdih jepahna, yeéb ñi jenah joyátjéhjeh ñi jepahcan niít. Dios jwí íip ā jenah joyátidih Túini Espíritubóo yeebdíh ā naáwát tútbiipna caá.*

²¹ “Caán láa, det wíihwā í jumat jíib, bíic weh jumna yuhna, maátadih naóh yacnit, ā déedih ā mao yohat tútbiipna caá. Í mána í wehdih, í wehbóo í mánadihbat í mao yohat tútbiipna caá.*

²² Pánihna, yeéb wíihwā ñi jumat jíib, nihát yeebdíh í eníhcan niít. Páant í eníhcah, yeebdíh yeejép í chājachah yuhna, weemdíh páantjeh ñi cádahcah, yeebdíh wā túi abbipna caá, wā íip pehbóo ñi túi jumat pínah niijná.*

²³ Wíih túini doonádih ñi naáwát jíib, bíic tútchidih moón yeebdíh í yéej chājachah, bíih tútchina jwei béjnit, caanjíh moondíhbat ñi naáwá. Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Nihat Israel baácboó jumni tútchinadih moondíh ñi naóh beedáat pínah játih,

weém nihát cáacwā úud jeñé nin baácboó wā jwáub dei jéohbiipna caá.

²⁴ “Jáap jéihni caandíh bohéni chah nihcan caá. Bíic yoobó teo wáhnibat ā maáh chah nihcan caá.*

²⁵ ‘Ded pah weemdíh bohénidih ā yapat pah muntih weemdíhbat ā yaphipna caá’, jáap jéihnidih niij jenah joyát caá náahap. Teo wáhnibat ‘Ded pah wā maáhdih ā yapat pah muntih weemdíhbat ā yaphipna caá’, niij jenah joyát caá náahap. Obohjeéhtih, ‘Wā maáh chah jumna, caandíh yeejép ā yapat pah weémboodíh ā yapcan niít’, niij jenah joicát caá náahap. Weém muú mínah panihni, yeébboó wā pebh moon pánihnit ñi jumna caá. Pánihna, cáacwā weemdíh ‘Beelzebú caá’, niijná, yeéb wíihwādihbat bíic yoobó yeejép í niijbipna caá”, Jesús jwiítidih ā niijíp jī.*

*¿Deddih tiguaá úumat náah?
(Lc 12.2-7)*

²⁶ “Buu láa cáacwādih wíih túini doonádih ñi naáwáchah yuhna, joíhcan, bita í encah, yeebdíh yeejép í chājbipna caá. Pánihni yeejép í bih chājachah yuhna, túttimah nihát í túi jéihbiipna caá. Yeebdíh yeejép chājnitdih ñi úumca bojoó.*

²⁷ Pánihna, buu ded pah yeebdíhjih wā bohéatdih túttimah dawá cáacwā cátlh úumcanjeh ñi naáwá.

²⁸ Cáacwā yeebdíh maona, níih bácahdíhjih í mao yohna caá. Obohjeéhtih, níih caolihdih í jéih maocan caá. Pánihna, det yeebdíh mao yohíhmitdih ñi úumca bojoó. Obohjeéhtih, Diosboodíh caá úumat náahap. Caanjéht tiguaá níih bácahdíh, níih caolihdihbat iiguipna ā jéih yohna caá.

²⁹ “Chéne jwébehwábit bainíbitjeh í jíib jumuchah yuhna, bíicbitdih Dios ā buudácan caá. Dios ā wutcah, caanbít ā wuncan niít.

³⁰ Níih waó yoócnadih Dios jenah en beedáni jumna, ded pah ñi jumatíhbat ā túi jéih beedána caá. Pánih jéih beedána, yeebdíh ā túi jéih en daoná caá.

³¹ Jwébehwādih ā oyat chah, yeébboodíh ā oina caá. Pánih oinit, ā en dawátidih jéihna, ñi náhni dahwaca bojoó”, Jesús ā niijíp jī.

*“Weém Jesúh caá”, úumcanjeh, niiját
(Lc 12.8-9)*

³² “‘Weém Jesúh caá’, ded bitadih ā niijíchah, weembát caandíh ‘Caán wíih

* 10:15 Gn 19.24-28; Mt 11.24

* 10:15 Lc 10.4-12

* 10:16 Lc 10.3

* 10:20 Mr 13.9-11; Lc 12.11-12; 21.12-15

* 10:21 Mr 13.12; Lc 21.16

* 10:22 Mt 24.9,13; Mr 13.13; Lc 21.17

* 10:24 Lc 6.40; Jn 13.16; 15.20

* 10:25 Mt

9.34; 12.24; Mr 3.22; Lc 11.15

* 10:26 Mr 4.22; Lc 8.17

caá', wã íp jeáboó jumnidih wã niijbipna caá.

³³ Obohjeéhtih, ded wíh jumna yuhna, 'Weém Jesúih nihcan caá', bitadilh á ni-ijíchah, 'Caán wíh nihcan caá', weembát wã ípdih wã niijbipna caá', Jesús á niijíp jî.*

Jesús cáacwádh chéne poómp á chājat (Lc 12.51-53; 14.26-27)

³⁴ "¿Ded pah tiguaá yeéb weemdíh ñi niij jengah jói? 'Áih doonádih joinít, nihát cáacwá táí biicdih í jumbipna caá', ¿ñi niij jengah jói niit? Obohjeéhtih, pánihcan caá. Cáacwá wã bohéátdih í joyát túttimah, biquína wã naáwátdih í táí wéi joyóchah, bitaboó caandih jepahcan, queétdih í en jaihbiipna caá.

³⁵ Biquína behnit wã naáwátdih í táí joyát jíib í weh queétdih í enihcan niit. Behnit yaádh wã naáwátdih í táí joyát jíib í weh yatá queétdih í enihcan niit. Í chudhna yaádh wã bohéátdih í táí joyát jíib, í weh áana yaádh queétdih í enihcan niit.

³⁶ Ded weemdíh jepahnidih á déewá yoobát í enihbican nacaá.*

³⁷ "Ded weemdíh á oyat chah á manádih, á wehdih oina, wíh nihcan niit.

³⁸ Pánihna, cruzboó wanna, yeejép wã yapat pínah pah, ded wíh á jumat jíib yeejép á yapbipna caá. Pánih yeejép yapatdih úmmnit, jweiná, wíh nihcan niit.*

³⁹ Ded weemdíh táí jengah joicán, bíí déédih en ñinahnit, á náahatdihjeh chājna, iiguipna á bejbipna caá. Obohjeéhtih, ded áih pínahdih jengah joicánjeh, wã weñat pínahdih chājniboó páantjeh wājeéh á táí jumbipna caá", Jesús á niijíp jî.*

Jwiitdh jíib wāhat panihni (Mr 9.41)

⁴⁰ "Det yeéb wíhwádh táí náahna, weemdíhbut í náahna caá. Pánihna, weemdíh táí náahní weemdíh wahnidihbut á náahna caá.*

⁴¹ Dios naáwátdih naóh yapani á tewat jíib Dios caandih á táí chājbiipna caá. Á naáwátdih naóh yapani á jumuchah enna, ded caandih táí náahna, naóh yapanidih á táí chājat pah Dios caandihbut bíic yoobó á táí chājbiipna caá. Ded túini á jumat jíib, Dios caandih á táí chājbiipna caá. Túini á jumuchah ennit, biihboó caandih táí náahna, táinidih Dios á táí chājat pah, caandih náahnidihbut bíic yoobó á táí chājbiipna caá.

⁴² Ded wíh moh yéejni á jumuchah enna, caandih á babhbat pínah, baini

mahjeh á wāhuchah yuhna, á teo wáacatbit jíib, Dios caandihbut á táí chājbiipna caá", Jesús jwiitdih á niijíp jî.

11

Juan Daabáni á wábh joyát túttat (Lc 7.18-35)

¹ Páant jwiit á bohénitdih á naóh péaat túttimah, caán baácdih bóo tútchinadilh moondih Jesús áih táini doonádih bohénadilh á bejep jî. Jwiitbut bíih tútchinadilh moondih bohénadilh jwi bejep jî.

² Pánih bejnitjí jwí jwáub juyúchah, Jesús ded pah á chājat doonádih Juan Daabáni nemat muáboó jumni át joyóp tají. Pánih joiníjí á bohénitdih Jesús pebhna át wahap tají, caandih í wábh jói enat pínah niijná.

³ Páant á wahachah, jwí pebh joinít, nin pah Jesúsdih í niij wábh joyóp jî:

—Juan jwiitdih nin pah á niij wábh jói enat túttat be: "Wá túttimah bíih á jaóhbiipna caá", ¿wá niijníjí niit meém? ¿Wá niijníjí ma nihcah, bíihdih páñat náah niit? á niijíp be, Jesúsdih í niijíp jî.

⁴ Páant í niij wábh joyóchah joinít, Jesús queétdih nin pah á niij jepahap jî:

—**Buu ded pah ñi joyátjí, ñi enatjidihbut Juandih nin pah niij naáwádh ñi bejeé:**

⁵ 'Jéih encannitjí, jéih joicánnitjí, jéih bejcannitjidihbut á booana beé. Bácah moópnitjí, wanah bejnitjidih yah buca á booana beé.* Moh yéejnitdih á táí wbat pínah doonádihbut naóhna á chājap be.*

⁶ Pánihna, "Ded weemdíh táí jengah jói cádahcannidih Dios á wéi enna caá", Jesús á niijíp be', Juandih niij naáwádh ñi bejeé, á niijíp jî.

⁷ Páant á niijíchah joinít, Juandih naáwádh í jwáub bejep jî. Páant í jwáub bejehach, Juan ded pah á jumatdih dawá jwíjeéh péenitdih Jesús nin pah á niij naáwáp jî: "¿Dedédih enedih bej tiguaá ñipí chāj, muá wihcapboó bejna? ¿Jwi jeémp yílip déédih johlit á joh jwejni panihnidih enedih ñi bejnit beé? Obohjeéhtih, Juan pánihcan beé. Det hiáboó í naáwáchah yuhna, caánboó jweéchanjeh, yoobópdih ápi naáwáp wat jî.

⁸ Pánih jumnidih bidcan, ¿túini yégueh duonídih enedih ñi bejnit beé? Obohjeéhtih, túini yégueh duonít maátañ muáboó ípi jumna caá. Juanboó queéat pah nihcan beé.

⁹ Pánih jumnidihbut bidcan, ¿Dios naáwátdih naóh yapanidih enedih bejnit beé ñi chāj? Páant tiguaá Juan á jumap. Bitá naóh yapanit chah á jumna caá.

* 10:33 2Ti 2.12 * 10:36 Mi 7.6 * 10:38 Mt 16.24; Mr 8.34; Lc 9.23; Jn 12.24 * 10:39 Mt 16.25; Mr 8.35; Lc 9.24; 17.33; Jn 12.25 * 10:40 Mr 9.37; Lc 9.48; 10.16; Jn 13.20 * 11:5 Is 35.5-6 * 11:5 Is 61.1

¹⁰ Juan ã jwíih naóh waáwát pínahdih jon játih Dios naáwátidih naóh yapani nin pah át niij naóh daacáp tají:

‘Á wááhdih Dios nin pah ã niijíp be: “Ma játih wã naáwátidih naóh waóhni pínahdih wã wahbipna caá, meémoó ma naáwáchah joinít, cáacwã í jepahat pínah niijná”, Dios ã niijíp be’, át niij daacáp tají. (Mal 3.1)

¹¹ Yoobópdih yeedbídih wã naóhna caá. Nihat bita chah Juan Daabáni ã jumna caá. Obohjeéhtih, páant ã jumachah yuhna, Dios ã maáh jumapna ded oboh jumiboó Juan chah í jumbipna caá.

¹² “Juan ã bohé jwíih láa buu láana, Dios ã maáh jumapboó dawá í waadát pínahdih bádí í bidna caá. Pánih bidna, Diosón táí jenah joinít, yeó jáap jumap pah chah dawá waadná caá í chájap. Obohjeéhtih, bitaboó páant í waadátidih íjnit, queétdih í jáhna yuh caá.

¹³ Juan ã jáúwát pínah játih, nihat Dios naáwátidih naóh yapanitboó daácna, Moisésbat daácna, Dios ã maáh jumap pínahdih ít naóh daacáp tají. Juanbat caandíhjuh muntih ã naóh bohénap be.*

¹⁴ “Dios ã wahni ã jáúwát pínah játih, Elías panihni ã jáóhbiipna caá’, jon játih í niijni tiguaá Juan ã jumap. Pánihna, ‘Yoobópdih tiguaá Juan í niijni Elías panihni ã jumap’, yeedbídih niij jenah joyát caá náahap.*

¹⁵ ;Ded molít jumna, ã táí joyó naáh!

¹⁶ “Buu láa moón weemdíh jepahcannit nin pah ñi jumna caá: Yoahdih tíohnit wébít pah caá ñi jumap. Tíoh cháudnit, nin pah ípí niij míic jáihna caá:

¹⁷ ‘Jwí pelat póoj tíhwichah yuhna, yeéboó ñi búadíhcan beé. Wunnitdih jwí jáí tíhwichah yuhna, ñi jáí wáaquihcan beé’, í niij míic jáihna caá.

¹⁸ Páant í chájat pah, yeebbát bíic yoobó ñipí chájna caá. Juan Daabáni cáacwãjeéh jeémpcan, poonidihbat ápi bahbcap jí. Páant ã chájcah enna, ‘Nemép caolih jumni caá’, niij jáihnit, ã bohéatdih ñi joíhcap jí.

¹⁹ Obohjeéhtih, weém, nihat cáacwã úud jeñé, cáacwãjeéh jeémpnit, wápi bahhna caá. Páant wã chájachah ennit, ‘Eneé. Nin bádí jeémpni, babh máihni caá ã jumap. Romanowá í wábat táutni núodih wábh wáhnit, yeejép chájnit bíicdih ápi pej jumna caá’, niij jáihnit, weemdíhbat ñi jepahcan caá. Páant niij jáihna, wébít pah caá ñi jumap. Obohjeéhtih, ded pah Dios ã wutat pah wã táí chájachah enna,

ã jenah joyát yoobópdih ã jumatdih ñi jáihbipna caá”, Jesús queétdih ã niijíp jí.

Biñh tátchinadih moón í jepahcat

(Lc 10.13-15)

²⁰ Túttimah, biñh tátchinadih moón caandíh í jepahcatjí jíb, Jesús queétdih ã jáihñup jí. Caán tátchinadih moón biñh tátchina chah Dios ã wépatjíh Jesús ã cháj jáutap yuh jí. Páant ã cháj jáutachah yuhna, í yéejatdih í cádahcap jí. Páant í cádahcatjí jíb nin pah queétdih ã niij jáihñup jí:

²¹ “¡Corazín tátchidih moón yeejép ñi yabipna caá! ;Betsaida tátchidih moonbat yeejép ñi yabipna caá! Níih tátchinadih Dios ã wépatjíh bádí wã cháj jáutap yuh be. Páant ã wépatjíh wã cháj jáutachah enna, Tiro tátchidih moón, Sidón tátchidih moonbat í yéejatdih cádahnit, táiniboodíh íta táut nuum tágaá. Jígahna duwát chóo duonít, í jígahatdih jéutna, tuu jóóhjíh íta míic waáh tagaá.*

²² Nin pah yoobópdih yeedbídih wã naóhna caá: Peéh chájat yeó jáapdih Dios Tiro tátchidih moón, Sidón tátchidih moonbíhbat ã peéh chájat chah yeéboodíh bádí ã peéh chájipna caá.

²³ Yeebbát Capernaum tátchidih moón, ‘Jwíit chah jumnit jwí jumna caá’, ¿ñi míic niij jenah joí níit? Páant niij jenah joiná yuhna, oboh jumnit ñi jumbipna caá.* Níih tátchidih Dios ã wépatjíh dawá láa wã cháj jáutachah yuhna, yeé weemdíh ñi jepahcap be. Sodoma tátchidih Dios ã wépatjíh páant wã cháj jáutachah nihna, caán tátchidih moón í yéejatdih íta cádah tagaá. Páant í cádahchah, caán tátchi páantjeh áta jum tagaá.*

²⁴ Yeedbídih yoobópdih wã naóhna caá. Peéh chájat yeó jáapdih Dios Sodoma tátchidih moonbíhbat ã peéh chájat chah yeéboodíh bádí ã peéh chájipna caá”, Jesús ã niijíp jí.*

“Wã pebh ñi choó jáúwá”, Jesús ã niiját

(Lc 10.12-22)

²⁵ Caán láa nin pah Jesús jwí lípdih ã niij wáúup jí: “Paá, meém nihat baácdih moón, nihat jeádih moonbíhbat í maáh ma jumachah, meemdíh bádí wã wéina caá. ‘Jwíit táí jáihnit caá’, niijnítidih wã bohéatdih ma beh joyát táutcap be. Obohjeéhtih, jéih jwáhcannitboodíh mapí beh joyána caá. Páant ma chájachah, ‘Túina caá, Paá’, meemdíh wã niijná caá.

²⁶ Páant tiguaá, Paá, mapí wéi chájap”, ã niijíp jí.

* 11:13 Lc 16.16 * 11:14 Mal 4.5; Mt 17.10-13; Mr 9.11-13 * 11:21 Is 23.1-18; Ez 26.1-28.6; Jl 3.4-8; Am 1.9-10; Zac 9.2-4 * 11:23 Is 14.13-15 * 11:23 Gn 19.24-28 * 11:24 Mt 10.15; Lc 10.12 * 11:27 Jn 3.35

²⁷ Páant niij wábh péanit, cāacwāboodih nin pah Jesús ā niij naawáp jī: “**Dios wā íp nihāt ā wēpat bíic yoobó weemdihtbat ā wāhup be.** *Ded pah wā jumatdih wā ípjuh caá ā jéihyep. Biih jéihni wihcan caá. Pánihna, ded pah wā íp ā jumatdihbat weemjéh caá wā jéihyep. Det wā ñionitdihbat wāpī bohéna caá. **Jwiítjuh caá caandih jwí jéihyep.** *

²⁸ **Yeéb nihāt teo wéejnit, chodóp duonít panihnit wā pebh ñi juáwá. Páant ñi juéwáchah, yeebdih wā chooát túutbipna caá.**

²⁹ **Weém bíicdih túi bejnit, wā naawát dih jenah joinít, ñi wéi jepahaá. Weém cāacwādih jġah ennit, oboh jumni pah queétdih túi teo wáacni wā jumna caá. Páant wā jumatdih en yacnit, wā naawát dih túi jenah joiná, túi choonít panihnit ñi jumbipna caá.** *

³⁰ **Pánih choonít jumna, wā weñat pinahdih ñi chājachah, yeebdih ā huocan níit. Búdí chodat panihnidih dawát túutcan, ñi buujáca naáhdih yeebdih wā wutcan níit”, ā niijíp jī.**

12

Chooát yeó jáapdih Jesús ā bohénit trigodih í úuc jeémát
(Mr 2.23-28; Lc 6.1-5)

¹ Biih chooát yeó jáapdih Jesús jwiít dih bohé bejna, trigo wáapdih ā numah chóop yap bejep jī. Pánih bejna, jwiít ā bohénit nuugúp wanna, trigodih jwí úuc jeémép jī. *

² Páant jwí úucuchah enna, jwíjeéh bejnit fariseowā íjnit, Jesús dih nin pah í niij juihñup jī:

–Jwiít dih ma joi jwáhuú. ¿Dépanih tígaa jwí chooát yeó jáapdih yuhna, ma bohénit í teo? Pánih teona, Dios ā wutatdih yap yohna caá í chājap, í niijíp jī.

³⁻⁴ Páant í niijichah joinít, “Wā bohénit í yap yohcan caá”, niiját túat niijná, Jesús queét fariseowādih nin pah ā niij bóod chuñup jī:

–**Davidji ā pej jumnitjéh nuugúp wanna, Dioih muuná waadnit, sacerdotewá Diosdih í wāhniij pandih ít jeémép wat jī. Obohjeéhtih, caán pan sacerdotewájeh í jeémát pínah át jumup wat jī. Dios watna, bitadih caán pandih át jeémát túutcap wat jī. ¿Davidwā páant í chājatjidih Dios naawát dih í daacni nuodih ñi bohécannit jīi? Caán pandih í jeéméchah yuhna, ‘Ñi túi chājcan beé’, Diosboó át niijcáp wat jī. Pánihat pah, buu nin trigodih úuc jeémpna, wā bohénitbat Diosdih í yap yohcan caá.** *

⁵ **Nindihbat ñi náhninaá: Dioih muúboó teonit sacerdotewá jwí chooát yeó jáapdih ípí choocán caá. Páant í choocán yuhna, Dios ā wutatdih yap yohnit nihcan caá. ¿Páant Moisés ā wutatjidih ñi bohécannit jīi?***

⁶ **Yeebdih nin pah niij naóhna caá wā chājap: Dioih muudih wéina, caán muúboó teonit í choocáh enna yuhna, ‘Á túina caá’, ñipí niijná caá. Obohjeéhtih, caán muudih ñi weñat chah weémboodih weñat caá náahap.**

⁷ **Dios naawát nin pah ā niijná caá: ‘Nuñáp wādih mao cáo wáhat wā náahcan caá. Obohjeéhtih, bitaboodih ñi jġah en teo wáacat caá wā náahap’, Dios ā niijná caá. *Páant ā niijátjidih beh joiná nihna, wā bohénitdih ñita juihcan tagaa. Queét caandih úuc jeémpna, yap yohna í chājcan caá. Pánihna, queétdih ñi juihñat ā táican caá.**

⁸ **Nihat cāacwā úud jeñé, weemjéh tígaa chooát yeó jáapdih cāacwā ded pah í chājat pinahdih watni wā jumna caá, Jesús ā niijíp jī.**

Téihya ágahnidih Jesús ā booaat
(Mr 3.1-6; Lc 6.6-11)

⁹ Páant niij péa, bejnit, jwí míc wáacat muuná jwiít dih Jesús ā numah waád juibínap jī.

¹⁰ Caanjih téihya ágahni ā jumup jī. Pánihna, fariseowāboó Jesús dih naóh yacat túat niijná, caandih nin pah í niij wábh joyóp jī:

–¿Ma jenah joyóchah, jwí chooát yeó jáapdih Dios ā booaat túat níit? í niijíp jī.

¹¹ –**¿Ñiuh oweja íitboó ā buug yáacachah ennit, ñita jwáub ubcan taniit?***

¹² **Obohjeéhtih, oweja chah caá cāachóo ā jīb jumup. Pánihna, chooát yeó jáapdih yuhna, cāacwādih Dios ā teo wáacat túatna caá, Jesús queétdih ā niijíp jī.**

¹³ Páant niij péanit, caán téihya ágahnidih nin pah ā niij watup jī:

–**Míh téihyadh ma yoo dawuuá, ā niijíp jī.**

Páant ā niijichah joinít, áih téihyadh á yoo dawúp jī. Páant ā yoo dawúchahjeh, áih téihya ā túyah bejep jī.

¹⁴ Páant Jesús ā booanachah ennit, fariseowā í íj bac bejep jī. Pánih íj bac bejnit, ded pah Jesús dih í mao yohat tútat túat niijná, ít míc wéhenap wat jī.

Jesús ded pah ā jumat pínahdih Isaías ā daacátji

¹⁵ Pánihna, fariseowā caandih í mao yohihatdih jéihna, Jesús jwiít dih biáboó ā numah bejep jī. Páant jwí bejchah ennit, dawá jwiít dih í péenap jī. Páant í péenachah,

* 11:27 Jn 1.18; 10.15 * 11:29 Is 30.15; Jer 6.16 * 12:1 Dt 23.25 * 12:3-4 1S 21.1-6; Lv 24.9 * 12:5 Nm 28.9-10
* 12:7 Os 6.6; Mt 9.13 * 12:11 Lc 14.5

nihat i ub jáohnit wannitdih Jesús a boonanap jĩ.

¹⁶ Pánih boonanit, ded pah a chãjatdih bitadĩh a naawát tútcap jĩ.

¹⁷ Queétdih booana, jon jãtih Isaiás nin pah a daacãtji biic yoobó a chãjap jĩ:

¹⁸ “Dios nin pah a niijná caá: ‘Nin wã wahni, wã oini, weemdiĩh a túi teo wãhuchah, búdí wã wẽina caá. Caandĩh Túini Espiritudih wã wãhbiƨna caá, wã wẽpat biic yoobó caanbát a bíbohat pínah niijná. Pánih jumnit, yoobópdih wã chãjat doonádiĩh nihat baácđih moondĩh a naóhbiƨna caá.

¹⁹ Pánih naóhna, múic jũihcan, bitadĩh lujacan, túinijeh a naóhbiƨna caá.

²⁰ Moh yéjnit panihnitdih jũihcanjeh, a túi teo wáacbiƨna caá. Bitã jãgahnitdihbut a weñabipna caá. Pánih jumna, cãacwã i múic yéj chãjatdih ámohnit, túinijeh a chãjat tútbiƨna caá.

²¹ Áih túini doonádiĩh joint, nihat baácđih moón caandĩh i túi jepahbiƨna caá. Páant i túi jepahachah, queétdih ájeéh a túi jumat tútbiƨna caá’, Dios a niijná caá”, Isaiás át niij daacáp tajĩ. (Is 42.1-4)

“Nemép a wẽpatjĩh Jesús a booana caá”, i niiját

(Mr 3.20-30; Lc 11.14-23; 12.10)

²² Biĩh yeó jáap nemép jumnidih jwĩ pebhna cãacwã i ub juyúp jĩ. Nemépwã caandĩh enat tútcan, it wéheat tútcap tajĩ. Páant i ub juyúchah, Jesús caandĩh a boonanap jĩ. Páant a boonanachahjeh, ennit, a wéhenap jĩ.

²³ Pánihatdih ennit, nihat i wáhi bejep jĩ. Pánih wáhinít, “¿Nin David juima, Dios a wahni, jwĩ maáh pínahna níit?” i múic niij wãh joyóp jĩ.

²⁴ Obohjeéhtih, páant i niijichah joint, fariseowáboó nin pah i niijp jĩ: “Nihcan caá. Nemépwã i maáh Beelzebú a wẽpatjĩhjah caá nemépwãdih a bacanap”, i múic niijp jĩ.*

²⁵ Páant i niij jenah joyátđih jéihnit, Jesús queétdih nin pah a niij naawáp jĩ: “Det biic baácđih moonjéh yuhna, múic maona, ita wan beedáh bej tagaá. Det táthidih moón biicwã yuhna, múic maona, queéťbut ita jweĩ peéť bej tagaá.

²⁶ Pánihna, Satanás, nemépwã i maáh áihwãdih a bacanachah, biic yoobó mantih áta yap tagaá.

²⁷ Obohjeéhtih, ‘nemépwãdih bacanit, i maáh a wẽpatjĩh a watna caá’, ni niiját yoobópdih a jumachah nihna, niijeéh jumnitboó đéhe a wẽpatjĩh tigaá ipĩ baca? Páant i bacanachah ennit, ‘i túi chãjna caá’, niipĩ niijná caá. Pánihna,

weém páant wã bacanachah ennit, ‘Á túi chãjap caá’, ni jéih niijcán caá.

²⁸ Dios a wẽpatjĩh nemépwãdih wã bacanachah, Dios a maáh wẽpat ni cãtih a jumna caá.

²⁹ “Nin pahbut a jumna caá: Wẽpép newéih muuná ded nuumihna yuhna, a jéih waadcán caá. Obohjeéhtih, caandĩh chéó péanit, áih biĩ déedih a jéih ubna caá”, Jesús a niijp jĩ. Páant niijná, nin pah niij naóhna át chãjap wat jĩ: Nemépwã i maáh wẽpép a jumachah yuhna, Jesúsboó caandĩh chah wẽpni jumna, a jéih yap yohna caá.

³⁰ “Ded wãjeéh teocanni, weemdiĩh en jãihni, nemépwã i maáhjeéh a jumna caá. Pánih jumna, weemdiĩh jepahĩhmitdih niun yóhna caá a chãjap.*

³¹⁻³² “Nin pah yoobópdih yeebđih wã naóhna caá: Det yéj chãjna, Diosdih yeejép wéhena yuhna, i jwãub tút nuumáchah, Dios i yéjeadtđih a yohbiƨna caá. Det weém nihat cãacwã úud jeñéđihbut yeejép wéhenit, i tút nuumáchah, yeejép i wéheatjđidih Dios a yohbiƨna caá. Obohjeéhtih, det Túini Espirituboodih yeejép i wéhenachah, i yéjeadtđih a yohcan níit. Páant i yéj chãjatdih quib baadcán, Dios queétdih iiguipna a wahbiƨna caá”, Jesús queétdih a niijp jĩ.*

Mãa quehe ded pah a jumat naawát
(Lc 6.43-45)

³³ “Ded mãa nah túini dahna a quehechah ennit, túini nah a jumatđih ni jéihna caá. Obohjeéhtih, biĩh nah táicanni a quehechah ennit, caan nah yeejép a jumatđih ni jéihna caá. Pánihat pah, cãac ded pah a jumatđih jéihna, a chãjatđih enat caá náahap.*

³⁴ Yeéw maiwã panihnit tubit yeejépwã jumna, yoobópdih ni wéhecan caá.* Cãacwã ded pah i jenah joyát pah biic yoobó ipĩ wéhena caá.*

³⁵ Pánih jumna, ded túi jenah joint ipĩ túi wéhena caá. Obohjeéhtih, ded yeejép jenah jointboó yeejép ipĩ wéhena caá.

³⁶ Pánihna, Dios a peéh chãj láa ded yeejép wéhenidih a peéh chãjbipna caá.

³⁷ Túi wéhenidih ‘Meém túini caá’, Dios a niijbipna caá. Obohjeéhtih, yeejép wéheniboodih ‘Meemdiĩh peéh chãjat a náahna caá’, a niijbipna caá”, Jesús queétdih a niijp jĩ.

Jwiit cãacwã jwĩ jéih chãjna naáhdih
Jesúsđih i chãj jumat tútat
(Mr 8.12; Lc 11.29-32)

* 12:24 Mt 9.34; 10.25 * 12:30 Mr 9.40 * 12:31-32 Lc 12.10 * 12:33 Mt 7.20; Lc 6.44 * 12:34 Mt 3.7; 23.33;

Lc 3.7 * 12:34 Mt 15.18; Lc 6.45

³⁸ Biñh láa muá diitboó jwí jumuchah, biquína fariseowá, Moisés á wutatjidih bohénitjñh waád joinít, nin pah Jesúsdiñh í niijíp yuh jñ:

—Bohéní, jwiít cāacwā jwí jéih chājca naáhdih ma chāj júutú, meém Dios á wahni yoobópdiñh ma jumatiñh jwí jéihyat pínah ni-ijná, í niijíp jñ.*

³⁹ Páant í niijíchah joinít, Jesús queét maátadiñh nin pah á niij jepahap jñ:

—Yeéb yeejépwá Diosdiñh náhcannit ñi jumna caá. Pániñnit jumna, Dios á wēpatjñh ñipí chāj júutat túutna yuh caá. Obohjeéhtih, yeebdíh páant wā chāj júutcan niit. Dios naáwátidih naóh yapani Jonásjidih Dios á wēp chājat pah muntih weemdiñhbut chājnit, á wēpat yeebdíh á júutbipna caá. Páant bóojeh á wēpat júutat á jumbipna caá.*

⁴⁰ Pániñna, Jonásjidih bádí queej á jeéméchah, biic peihcanni yeó jáap áih wudah diitboó át jumap wat jñ. Pánihat pah weém nihát cāacwā úd jeñéboó wannit, jeé iitboó í yohat táttimah, biic peihcanni yeó jáap caánboó wā jumbipna caá. Pánihat táttimah, wā jwáub hoo pud júuwáchah, Jonás á yapatjidih náhninit, Dios á wēpatidih ñi jéihbipna caá.*

⁴¹ Jonás Nínive tátchidih moonjídih Dios queétdih á peéh chājat pínah doonádhí á naáwáchah, í yéejatdih cádahnit, ít túut nuúm beedep wat jñ. Pániñna, cāacwádhí á peéh chājat yeó jáapdiñh queét Nínive tátchidih moondiñh Dios á peéh chājcan niit. Obohjeéhtih, Jonásji chah caá weém wā jumap. Páant wā jumuchah yuhna, yeéboó weemdiñh ñi jepahcan caá. Páant ñi jepahcat jñib Dios yeebdíh bádí á peéh chājbiipna caá.*

⁴² Chóop yapapboó jumni baácdiñh moón í maáh wili maáh Salomón túi jéihni á jumat doonádhí joinít, á naáwátidih joyát túut niijná, yuúpmant mit júuwáp wat jñ. Obohjeéhtih, caán túi jéihni á jumat chah weémboó wā jumna caá. Páant wā jumuchah yuhna, yeéboó weemdiñh ñi joiñcan caá. Páant ñi joiñcat jñib cāacwádhí á peéh chājat yeó jáapdiñh Dios yeebdíh bádí á peéh chājbiipna caá, Jesús á niijíp jñ.*

Bacaniji nemép ded pah á jwáub waadát (Lc 11.24-26)

⁴³ “Nemép í bacaniji, muá wihcapboó jñbna, á jumat pínah biñh muu pániñnidih á táoh bidna caá. Pániñ bidna yuhna, á jéih bid juicán caá.

⁴⁴ Pániñ bid juicán, ‘Weemdiñh í bacaniji muuná wā jwáub bejbiipna caá, páant

muntih’, á míic niij jenah joiná caá. Páant niij jenah joinít, á jwáub jñi enechah, áih muují táí tóodh ámohni panihni á jumna caá. Caán cāacboó á túut muumcáh, áih jēc páantjeh pāa lajni panihni á jumna caá.

⁴⁵ Páant á jumuchah ennit, nemépboó bita siete á chéenwā chah yeejép wutnitdih bid wāacnit, queétdih á numah waadná caá. Páant yeejép í wutuchah, í waadni cāac chah yeejép chājñi á jumbipna caá. Pánihat dée pah yeéb yeejépwádhí á yapbipna caá”, Jesús cāacwádhí á niijíp jñ.

Jesús á déewā caandih í bidat (Mr 3.31-35; Lc 8.19-21)

⁴⁶ Páant Jesús queétdih á naáwát pónih, caandih míic wéheat túut niijná, á íñ á údudwā biicdiñh jóocmant ít juyáp wat jñ.

⁴⁷ Páant í juyáchah ennit, jwíjeéh jumni Jesúsdiñh nin pah á niijíp jñ:

—Ma eneé! Meemdiñh míic wéheat túut niijná, ma íñ ma údudwā biicdiñh jóocmant í páina caá, á niijíp jñ.

⁴⁸ —Ma niiját táina caá. Obohjeéhtih, ¿Dedh tiguaá wā íñ? ¿Det tiguaá wā údudwā? á niijíp jñ.

⁴⁹ Páant niijnít, jwiít á bohénitdih júutnit, nin pah á niijíp jñ:

—Nit caá wā íñ, wā údudwā panihnit.

⁵⁰ Det wā íp Dios á náhat pah chājnitjeh wā úd, wā jwan, wā íñ panihnit í jumna caá, á niijíp jñ.

13

Waáh momni naáwát (Mr 4.1-9; Lc 8.4-8)

¹ Caán yeó jáapjeh mantih Jesús muá diitboó jumni á bac bejep jñ. Pániñ bac bejnit, ím jwéjina jwiitdih á numah dei bejep jñ. Pániñ dei bej, caanná juibíñit, jwí chúudup jñ.

² Páant jwí chúuduchah ennit, dawá cāacwā á pebh míic wāac juyáchah, bádí jááj chóodih waadni, á chúudup jñ. Jwiitboó bita biicdiñh jwí ñuhup jñ.*

³ Á jenah joyátjñh queétdih bohéna, nin pah á niij naáwáp jñ:

“Biic newé, waáh momodiñh á bejep be.

⁴ Páant á waáh bojochah, biquí tíbna namádhí á buug ñájap yuh be. Obohjeéhtih, waicanjeh júóhñit, jwébehwá caán tíbnaadhí í jeémp beedánap be.

⁵ Biñh tíbna jeejñh yewéni baác jumapboó á buug ñájap be. Pániñ buug ñájñit, waicanjeh á chíih júuwáp yuh be.

* 12:38 Mt 16.1; Mr 8.11; Lc 11.16 * 12:39 Mt 16.4; Mr 8.12 * 12:40 Jon 1.17 * 12:41 Jon 3.5 * 12:42 LR 10.1-10; 2Cr 9.1-12 * 13:2 Lc 5.1-3

⁶ Pánih chíhna yuhna, yeó tubit á cháhachah, ñeh bainíjeh jumna, á diib téhah bejep be.

⁷ Biíh tíbna nemép óot cátih á buug ñájap be. Pánih buug ñájnít, á chíhichah, caán nemép óotnaboó caandíh á chíh yap bejehah, momniboó mánahnit, á wanah bejep be.

⁸ Obohjeéhtih, biíh tíbna túini baácboó á buug ñájap be. Pánih buug ñájna, chíhñit, á túi quehep be. Pánihna, caánboó chíhni biquí wawánadih cien tíbna, biíh wawánadih sesenta tíbna, biíh wawánadih treinta tíbna á jumap be.

⁹ ¡Ded molít jumna, á túi joyó naáh!” queétdih á niijíp jí.

Á bohénit beh joicán, Jesúsdih í uúbh joyát (Mr 4.10-12; Lc 8.9-10)

¹⁰ Páant á niiját táttimah, jwiít á bohénit á bohéatdih beh joicán, á pebhna juibínit, nin pah jwí niij uúbh joyóp jí:

—¿Dépanih tigaá cáacwádh bohéna, ma jenah joiní naáwátjñjeh mapí bohé? jwí niijíp jí.

¹¹ Páant jwí niijíchah joinít, Jesús nin pah jwiítidih á niij jepahap jí:

—Dios jwí maáh yoobát jumna, nihah cáacwádh á teo wáacat pínah dooná, jwí déewa jon játih moondíh á jéihya jwuhca naáh doonádh buu yeéb wá bohénitdih Dios á jéihyaat túatna caá. Obohjeéhtih, bitadih páantjeh á jéihya jwuhcan caá.

¹² Det caán doonádh túi joinítidih chah á jéihyabipna caá. Obohjeéhtih, det túi joicánnitboodíh bainí í jéihyatdih á dáuc wáyat pah á chájipna caá.*

¹³ Cáacwá quíib whcannit dée, ded pah í enatdih í beh encan caá. Molít whcannit dée, í joiná yuhna, í jéih beh joicán caá. Páant í jumatdih jéihna, wá jenah joiní naáwátjñjeh queétdih wá bohéna caá.

¹⁴ Jon játih Isaías á daacátji pah caá í jumap.

‘Nin pah caá Dios á niijíp: “Wá naáwátidih maatápdih joiná yuhna, caandíh ñi beh joicán niít. Ded pah wá chájatdih enna yuhna, ñi beh encan niít.

¹⁵ Ded pah wá naáwát, wá chájatidihbut jéihhcannitjeh ñi jumna caá. Pánih jumnit, weemdíh joíhcan, ñíh molítidih ñi nem teona caá. Wá chájatdih eníhcan, ñi quíib óona caá. Páant ñi chájcan nihna, túi enna, túi joiná, túi beh joinít ñita jum tagaá. Pánih túi beh joinít jumna, túnt nuumnít, weemdíh ñita bid tagaá. Páant weemdíh ñi bidichah,

ñi yéejatdih yohnit, yeéb iiguípna ñi bejat déedih wáta túi ub tagaá”, Dios á niijná caá, Isaías át niij daacáp tají. (Is 6.9-10)

¹⁶ “Obohjeéhtih, yeéb wá bohénitboó jéihñit jumna, ennit, ñi beh enna caá. Joinít, ñi beh joiná caá. Páant ñi jumuchah, Dios yeebdíh á wéi enna caá.

¹⁷ Yoobópdih yeebdíh wá naóhna caá. Buu ñi enatdih jon játih moón Dioihwá, Dios naáwátidih naóh yapanitbut búdi enihna yuhna, í encap jí. Buu ñi joyátidihbut búdi joíhna yuhna, í joicáp jí”, Jesús jwiítidih á niijíp jí.*

Waáh momni naáwátidih Jesús á beh joyát

(Mr 4.13-20; Lc 8.11-15)

¹⁸ “Waáh momni naáwátidih beh joyát tánt niijná, nindih wá naáwáchah, ñi túi joyoó.

¹⁹ Wíh túini dooná naóhni waáh momni panihni caá. Biquína joinít namáboó buug ñájni panihni í jumna caá. Caandíh joiná yuhna, beh joicán, í jepahcan caá. Pánihna, caandíh í joyát táttimahbitjeh, nemépboó jáóhñit, jwébehwá caán tíbnadih í jeemát pahjeh, queétdíh í joyátjidih á quíib buudána caá.

²⁰ Bitá joinítboó, jeejéh yewéni baácđih buug ñájni panihni í jumna caá. Caandíh joinít, búdi í wéi jwuhna yah caá.

²¹ Obohjeéhtih, wéi joiná yuhna, ñeh jáap bejni panihni í jumna caá. Pánihna, yeejép á yapachah, wíhwá í jumat jíib bita queétdih í yéje chájachah, waicanjeh wíh túini doonádh í cádahna caá.

²² Bitá joinítboó nemép óotna cátih buug ñájni panihni í jumna caá. Caandíh joinít, í jepahna yah caá. Obohjeéhtih, nin baácđih bóodih búdi jenah joinít, bií déedihbut búdi í bidna caá. Páant í jenah joyóchah, í joiní túini dooná pácahi panihni íh caolihboó á jéih behcan caá. Pánihna, caandíh jenah joicán, táiniboodíh í jéih chájcan caá.

²³ Obohjeéhtih, bitaboó wíh túini doonádh joinít, túini baácboó buug ñájni panihni í jumna caá. Caandíh joiná, túi beh joinít, í túi jepahna caá. Pánih jepahnit jumna, Dios á náahat pahjeh í túi chájna caá. Biquína, cien tíbna á quehat pah, chah túini yoobát í chájna caá. Bitá, sesenta tíbna á quehat pah, túini í chájna caá. Bitaboó, treinta tíbna á quehat pah, nump túini í chájna caá”, Jesús jwiítidih á niijíp jí.

Trigo cátih yeejép ylip á chíhat naáwát

* 13:12 Mt 25.29; Mr 4.25; Lc 8.18; 19.26 * 13:17 Lc 10.23-24

²⁴ “Dios á maáh jummat nin pah á jumna caá: Wápchi mínah áih wápchiboó trigodih á momop yah be.

²⁵ Obohjeéhtih, caán, nihat ájeéh moonbút í úwat pónih, caandih enihcanniboó áih wápchina junít, á momatji cátih yeejép yilipdih á momop be. Mom péanit, á bejep be.

²⁶ Túttimah, trigo chíihnit, á jáap quehe jáuwáchah, yeejép yilip á jumatdihbat teo wáhnit í enep be.

²⁷ Pánih ennit, wápchi mínah pebhna juibínit, nin pah í niij wábh joyóp be: ‘¿Maá, trigodihjeh ma momochah yahna, dépanih tigaá míh wápchidih yeejép yilipbut á chíih?’ í niijp be.

²⁸ ‘Weemdih enihcanni caandih át momop taga’, á niij jepahap be. ‘¿Caán jáoni yilipdih jwí wai yóh jíih?’ í niij wábh joyóp be.

²⁹ ‘Ni wui yóhca bojóo. Caandih wainá, trigodihbut níta wui yóh tagaá.

³⁰ Trigo yilip bíicdih á beh jwáhu naáh. Caán trigo á behechah, yeebdih nin pah wá niijbipna caá: “Yeejép yilipdih ní jwíih wáyúú. Pánih wui, nah chéoo péanit, caandih ní cáo yohoó. Pánih cáo péanit, trigoboodih ní bóod ubúú. Pánih bóod ub beedánit, caandih wá ámohat muná ní ámohoó”, wá niijbipna caá, caandih teo wáhnitdih wápchi mínah á niijp be”, Jesús á niijp jí.

*Mostaza tīb naáwát
(Mr 4.32; Lc 13.18-19)*

³¹⁻³² “Dios á maáh jummat nin pahbut á jumna caá: Mostaza tīb cáo tībih pah bóo á jumna caá. Pánih baini tībih jumna yahna, caandih í momochah, chíihna, á táí behna caá. Páant á behechah, áih cácanaboó dawá jwébehwá ípi jaamná caá. Pánihat pah tigaá Dios á maáh jummat. Áihwá daocánnit jwíih jumnitji, túttimah í dao béjbipna caá”, Jesús á niijp jí.

*Pan paáani naáwát
(Lc 13.20-21)*

³³ “Dios á maáh jummat pan paáani panihni á jumna caá. Pandih chájihna, yad wili trigo ojdih pamapdih yacnit, mahjíh wid, caandih paáani pínahdihbut mipí táí widna caá. Pánihna, nihat mi widniji á táí paabipna caá. Pánihat pah tigaá Dios á maáh jummat doonádh joint, cáacwá í táut nuumbipna caá. Queét jointboó bitadih í jwáub naáwáchah, dawá joint, queébut í táut nuumbipna caá”, Jesús jwíitdih á niijp jí.

* 13:43 Dn 12.3

Jesús á jenah jointi naáwátnajihjeh cáacwádh á bohéát

(Mr 4.32-34)

³⁴ Cáacwádh bohéna, á jenah jointi naáwátjihjeh Jesús ápi bohénap jí.

³⁵ Pánih bohéna, Dios naáwátidih naóh yapani nin á daacátji pahjeh bíic yooó ápi bohénap jí:

“Nin pah Dios á niijná caá: ‘Wá jenah jointi naáwátjih wá bohébi na caá. Nin baácidih wá chájat túttimah, cáacwádh wá naóh jwáhca naáhdih wá naóhbipna caá’, á niijná caá”, át niij daacáp tají. *(Sal 78.2)*

Trigo cátih yeejép yilip naáwátidih á beh joyáát

³⁶ Pánih naóh péanit, jááj chóodih chúudniji aáb júóhnit, caandih jointidih “Jwí bejna caá”, niijnit, muná Jesús jwíitdih á numah jwáub aab béjep jí. Pánih muná aab juibínit, jwíit caandih nin pah jwí niijp jí:

–Trigo cátih yeejép yilip chíihat naáwátjih ma bohénachah, jwí beh joicán beé. Pánihna, jwíitdih ma jéihya naáwá, jwí niijp jí.

³⁷ Páant jwí niijíchah jointi, Jesús nin pah á niij jepahap jí:

–Weém, nihat cáacwá úud jeñé, wápchi mínah panihni caá. Weém Dios á wahni jumna, trigodih momni panihni wá jumna caá.

³⁸ Nin baác wápchi panihni, Diosdih jepahnit trigo panihnit í jumna caá. Obohjeéhtih, nemépwá í maáhdih jepahnitboó trigo cátih chíihni yeejép yilip panihni í jumna caá.

³⁹ Nemépwá í maáh wápchi mínahdih enihcanni yeejép yilipdih momni panihni caá. Caán trigo á behechah, í bóod ub láa, péeni yeó jáap panihni caá. Ángelwá caán trigodih yeejép yilipdihbut bóod ubnit panihnit í jumna caá.

⁴⁰ Trigodih ubnit, yeejép yilipboodih í wui cáwat pah péeni yeó jáapdih nemépihwádh iiguípboó í yohbipna caá.

⁴¹ Weém nihat cáacwá úud jeñé, wíih ángelwádh nin baácboó wá wahbipna caá, wíih cáacwá cátih yeejép chájit, yeéj chájat táutnitdihbut í ub bejat pínah niijná.

⁴² Pánih ub bejnit, queétdih iiguípboó í yohbipna caá. Caán iiguípboó jumna, jgahnit, queétjeh í múic néeh cháác jáibipna caá.

⁴³ Dioíhwáboó jwí íp Dios bíicdih á maáh jumapboó í jumbipna caá. Caanjih jumna, yeo páh táí yeh iigni panihnit, maáta í jumbipna caá. * íDed molit jumna, á táí joyó naáh! Jesús jwíitdih á niijp jí.

Búdí jīb jumnidih bihni naáwát

44 “Dios ã maáh jumat wápchiboó bádí jíb jumnidih í haad bíhníj panihni ã jumna caá. Bíc newé caán wápchi mínahdih teo wáhna, caán bádí jíb jumnidih bid jwinít, bádí wéina, ã jwúb bihip be, páant muntih. Pánihna, caandih bádí náahna, áih bí déedih jíb cháj beedánit, caán jíbíh wápchidih ã jíb chájap be. ‘Buu caán wápchi wíh ã jumchah, caánboó wá bid jwiníjbut wíhjuh ã jumna caá’, wéinit, ã míc niijíp be. Dios ã maáh jumapboó ñi waadát pínah caán bádí jíb jumni panihni ã jumna caá”, Jesús ã niijíp jì.

Bádí jíb jumni perla wát jumni naáwát

45 “Dios ã maáh jumat nin panihni ã jumna caá. Bádí jíb jumni jeé tíb dée perlas wát jumni tíbnadih jíb chájiboó chah jíb jumni perlas tíbnadih nihát pehbóó ã bid bejep be.

46 Chah bádí jíb jumni tíbdih bid jwinít, caandih jíb chájíhna, nihát áih bí déedih jíb cháj wáhdih ã bejep be. Pánih jíb cháj wáh beedánit, caán bádí jíb jumni tíbdih ã jíb chájap be. Caán tíbdih bádí ã náahat pah, Dios ã maáh jumapboó waadát pínahdih chah bidat caá náahap”, Jesús ã niijíp jì.

Ñuó naáwát

47 “Dios ã maáh jumat nin pahbut ã jumna caá. Cáacwá queejwádhí jéut maona, ñuodíh í yoh báahanachah, queejwá jumat yooó ípí cháhna caá.

48 Páant dawá í chéúchah, nihát queejwádhí ím jwéjna ub íáan jwíbnit, táinítíhjuh í ñíona caá. Pánih ñíonit, íh wahnaboó ípí mao yacna caá. Obohjeéhtih, jeémca naáhwáboodíh ípí yohna caá.

49-50 Pánihat pah, péeni yeó jáapdih ángelwáboó cáacwádhí í ñíobipna caá. Yeejépwádhí ñíonit, iiguípna í yohbipna caá. Caán iiguípboó jumna, jígahnit, queéteh í míc néeh cháác jwíbnit caá”, Jesús jwiítidih ã niijíp jì.

Máa bohéat, jáap bohéat

51 Páant niij péanit, Jesús jwiítidih nin pah ã niij wábh joyóp jì:

—¿Butéh wá bohéatdih ñi beh joinít beé? ã niijíp jì.

—Jwí beh joiná beé, caandih jwí niij jepahap jì.

52 Páant jwí niij jepahachah joinít, jwiítidih nin pah ã jwúb niij naáwáp jì:

—Det Moisés ã wutatjídih bohénit Dios ã maáh jumatdihbut bohéna, máadhí, jáapdihbut cáacwádhí í jéih bohéna caá. Queét bohénit muú mínah panihnit caá í jumap. Caán, bitadhí teo wáacat túat

niijná, áih maadhí jumni táinítidih ub bacanit, jáapdih, máadhíbut queétdih ã jéih wáhna caá, Jesús jwiítidih ã niijíp jì.

Nazaret tútchiboó í bejat

(Mr 6.1-6; Lc 4.16-30)

53 Páant ã jenah joiní naáwátñájh bohé péanit, Jesús jwiítidih ã numah bejep jì.

54 Pánih bejnit, ã behni tútchina jwí jwíbnit jì. Caanná jwíbnit, jwiít judíowá jwí míc wáacat muúná waadnit, caanjíh jumnitdih ã bohénap jì. Páant ã bohénachah joiná, joí wáhi bejnit, nin pah í míc niij wábh joyóp jì:

—¿Dedmant tigaá nin bohéatdih át joí? ¿Dépanih tigaá ã táí jéih beedá? Dios ã wépatíh jwiít cáacwá jwí chájca naáhdih ápi chájna caá.

55 ¿Nin máa teoni wááh nihcan niít? ¿Á ín María nihcan niít? ¿Santiago, José, Simón, Judas, ã éudwá nihcan niít?

56 ¿Yad jupna yaádh nin tútchidih jwíjééh jumnit nihcan niít? Pánihna, jwiít jwí jumat pahjuh jumni tigaá ã jumap. ¿Pánih jumna yuhna, nin bohéatdih dee tigaá át joí? Í niijíp jì.

57 Páant niij jenah joinít, íjna, caandih í náahcap jì. Páant í náahcatdih enna, nin pah queétdih Jesús ã niijíp jì:

—Dios naáwátdih naóh yapanidih bita ípí wéi joiná caá. Páant í wéi joyóchah yuhna, áih tútchidih moón, ã déewáboó caandih ípí joíhcan caá. Pánihna, ninjíl wá behechah ennítj, weemdíh ñi joíhcan caá, ã niijíp jì.*

58 Caandih í joíhcah enna, caán tútchidih Dios ã wépatíh daocánni láajeh Jesús ã cháj jéutep jì.

14

Juan Daabáni ã wunat

(Mr 6.14-29; Lc 9.7-9)

1 Caán láa Herodes, Galilea baácđih moón í maáh, Jesús ded pah ã chájat doonádhí át joyóp wut jì.

2 Pánih joinít, caandih teo wáhnitdih nin pah át niijíp wut yuh jì: “Wá maoniji Juan Daabáni át jwúb boó pud jóh tagaá. Pánih jwúb booni jumna, jwiít cáacwá jwí jéih chájca naáhdih át chájap taga”, át niijíp wut jì. Jesúsđih “Juan tigaá”, át niij jenah joyóp wut yuh jì.

3-5 Juandih ã mao yohat tútat pínah játi, Herodes ã éud Felipe áadhí át bibohop wut jì. Páant ã chájat doonádhí joiná, Juan Daabáni Herodesđih nin pah át niij jwíhñep wut jì: “Ma éud áadhí déuc wái áa jumna, Dios ã wutatdih yap yohna caá ma chájap”, át niijíp wut jì.*

Páant ā niiját jíib Herodes caandíh át mao yohíhup wut yuh jī. Obohjeéhtih, “ Juan Dios naáwátidih naóh yapani ā jəmna caá’, judíowā ī niij jengah joiná caá. Pánihna, caandíh wā mao yohat túutuchah, queét weemdíh ita ij tagaa”, niij jengah joinít, queétdih át úumup wut jī. Pánih úumna, Juandíh mao yohcanjeh, caandíh teonit, chéwat túutnit, nemat muáboó át nemat túutup wut jī. Yad Herodías mi wutuchah joinít, páant át chājap wut jī.*

⁶ Pánihat túttimah, Herodes ā cāac jumni yeó jāpjidih náhninit, numah jeémát át chājap wut jī. Pánih chājnit, caanjíh jumnit ī enechah, ā aá nuúm mit eo júutap wut jī. Páant mi eo júutuchah enna, Herodesboó búdí át weñep wut jī. Pánih wēinit, caántdih nin pah át niijíp wut jī:

⁷ —Dios ā enechah, meemdíh yoobópdih wā naóhna caá. Dedé ma náahatdih weemdíh ma wábhachah, meemdíh wā wáhbipna caá, caántdih át niijíp wut jī.

⁸ Páant ā niijáchah joinít, mi íin ded pah mi niiját tútat pahjeh Herodesdih mit jepahap wut jī.

—Juan Daabáníh wao dáhdih dáuc bóodat tútú. Pánih péanit, pamapjih áih wao dáhdih cáagnit, weemdíh ma wáhuá, caán ā wanatdih wā jéhiyat pínah niijná, mit niijíp wut jī.

⁹ Páant mi niijáchah joinít, Herodes búdí át jīgahap wut yuh jī. Obohjeéhtih, caanjíh múic wáacnitdih tíicnit, “Meemdíh wā wáhcan níit”, caántdih át jéih niijáp wut jī.

¹⁰ Pánihna, Juaníh wao dáhdih át dáuc bóodat tútup wut jī, buca.

¹¹ Pánih péanit, pamapjih áih wao dáhdih cáagnit, it ub júúwup wut jī. Pánih ub júóhnit, Herodías nuúmdíh ī wáhuchah, caántboó mi íindih mit teo yapanap wut jī.

¹² Páant ī chājat túttimah, Juan ā bohénitji júóhnit, áih bácahjidih úbnit, cāac yohop íitboó it yohop wut jī. Pánih yoh péanit, queét jāinít, Jesúsdih naáwádih ī júyup jī.

Cinco mil cāacwādih Jesús jeémát ā wáhat (Mr 6.30-44; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14)

¹³ Páant ī niijní doonádih joí péanit, jāáj chóna waadnit, cāac whicapboó Jesús jwiítidih ā numah chúuh bejep jī. Jwiít Jesús bíicdih jwí chúuh bejat doonádih joinít, caandíh jwááat túut niijná, dawá íih tútchinamant júóhnit, íim jwéjmant íit páud bejep tajj.

¹⁴ Jwiít jwí chúuh juibíat pínah jātih, queét ítat juibínap tajj. Pánihna, dawá cāacwā ī páñachah ennit, Jesús queétdih át jīgah enep jī. Pánih jīgah enna, ī ub júóhnit wannitdih ā boonanap jī.

¹⁵ Cheyeh jumuchah, jwiít ā bohénit caandíh nin pah jwí niijíp yuh jī:

—Cheyeh caá. Nin pehbhit tútchi wihcan caá. Pánihna, queétdih yuúpbít jumni tútchina ma wahaá, jeémátidih ī jíib chājat pínah niijná, jwí niijíp jī.

¹⁶ —**Í bejca bojo naáh. Yeebhjéh queéét í jeémát pínahdih íni wáhuá**, Jesús jwiítidih ā niij jepahap jī.

¹⁷ —Obohjeéhtih, bíicjíl bóo téihya botoni pan dahna, chéne queejwábitdihjeh jwí bíbohna caá, jwí niijíp jī.

¹⁸ —**Caán íni bíbohndih weemdíh íni ub júúwá**, ā niijíp jī.

¹⁹ Páant ā niijáchah joinít, ub júóhnit, caandíh jwí wáhuap jī. Páant jwí wáhat túttimah, yilipboó cāacwādih ā chúudat túutup jī. Páant ī chúuduchah, bíicjíl bóo téihya pan dahna chéne queejwáidihbat úbnit, chéi ennit, “**Túina caá, Paá**”, Diosdih ā niijíp jī. Páant niij péanit, pan dahna, queejwá bíicdih jwiítidih ā daj wáhuap jī. Páant ā daj wáhuchah, jwiítboó nihat cāacwádih jwí pááap jī.

²⁰ Páant jwí páááchah, nihat ī táí jeémp wud jumup jī. Pánihna, ī judh jeémpnidih doce wuhna jwí ub yac yáwanap jī.

²¹ Caandíh jeémpnit neonádihjeh jwí jengah enechah, cinco mil ī jumup jī. Yaádh, ī wehbat ī jeémép jī.

Jesús ímjih ā yáac chái bejat, Pedrobú ā bejat

(Mr 6.45-52; Jn 6.16-21)

²² Páant jwí jeémp péanachah, jwiít ā bohénitdih Jesús ā chúuh bej páñat túutup jī. Pánih chúuh bejat túutnit, cāacwáidihbat íih tútchina át jwáuh bejat túutup wut jī.

²³ Pánih wah péanit, ā ípidih wábat túut niijná, jeéboó át páuh laab béjep wut jī. Pánih páuh laab béjnit, tóo íñh júúwáchah, bíicjeh caánboó át jum jwáhuap tajj.

²⁴ Caánboó Jesús ā jumat pónih, íim tac yoób jwiítboó jwí buug lájachah, jwí wawápmant johlit, nolihatbat búdí ā júúwáchah, maatápdih meenná yuhna, jwí jéih bejcap jī.

²⁵ Pánihna, johlit páantjeh búdí ā johochah, baáb aabá bojat pínah jātih, Jesús jwí pebhna ímjih ā yáac chái júúwup jī.

²⁶ Jwí pebhna ā júúwáchah ennit, búdí jwí úumup jī.

—¡Cāaquíh dadah caá! jwí niij íaacáp yuh jī.

²⁷ Páant jwí úumuchah ennit, Jesúsboó jwiítidih nin pah ā niijíp jī:

—**¡Weemjéh tígáá! ¡weemdíh íni en úumca bojóó!** ā niijíp jī.

²⁸ Páant ā niijáchah joinít, Pedroboó caandíh nin pah ā niijíp jī:

—Maá, yoobópdih meemjéh jumna, ímjih weemdíhbat ma pebhna ma yáac chái bejat tútú, ā niijíp jī.

* 14:3-5 Lc 3.19-20

29 —**Ma jáuwá**, Jesús á niij jepahap jì.

Páant á niijíchah joinít, Pedro jááj teohóodih jumniij íimjih dei ñuhnit, Jesús pebhna á yáac cháí bejep yah jì.

30 Obohjeéhtih, johlit nolihatbat búdí á jumuchah enna, át úumup jì. Pánih úumna, daab béjnajeh, Jesúsdih nin pah á niij ejep jì.

—jMaá, weemdíh ma teo wáacá! á niijíp jì.

31 Páant á niijíchahjeh, áih téihyadih teonit, Jesús caandíh á wái ñahanap jì.

—jBainjeh wá wépatdih ma jengah joiná caá! ¿Dépanih tigaá weemdíh ma táí jengah joicán? Pedrodíh á niijíp jì.

32 Páant á niiját túttimahjeh, jááj chóona queét í waadáp jì. Páant í waadáchahjeh, johlit á yayah bejep jì.

33 Páant á yapachah ennit, jwiít á bohénit Jesúsdih jwí wéi naáwáp jì.

—jYoobópdih meém Dios wáúh tigaá ma jumup! jwí niijíp jì.

Genesaret baácdih moón wannitdih Jesús á booaat

(Mr 6.53-56)

34 Pánih ímdih chúuh bejnít, Genesaret wát jumni baácna jwí chúuh juibínap jì.

35 Páant jwí juibínachah, caán baácdih moón Jesúsdih beh ennit, caán tútchinadíh moondíh á juyát doonádih ít wahap tají. Pániha, caán doonádih joinit, dawá í chéenwá tubúp cháúhñitdih Jesús pebhna í ub juyép jì. Pánih ub joinit, nin pah Jesúsdih í niijíp jì:

36 —Míih yégueh chóodihjeh nit wannitdih ma tawat táuté, í niijíp jì. Pániha, áih yégueh chóodih teonit pah moonjéh í boonap jì.

15

Cáacwá ded pah í míic yéjeaat

(Mr 7.1-23)

1 Túttimah, Jerusalén tútchidih moón fariseowá, Moisés á watatjidih bohénit bíicdih, Jesús pebhna joinít, caandíh nin pah í niij úúbh joyóp jì:

2 —¿Dépanih tigaá ma bohénitboó jwí nuowá í watatji pah í chájan? Jwiít jwípí téih chocat pah, queét í jeémát pínah játih í téih choccan caá, í niijíp yuh jì.

3 Páant í niijíchah joinít, Jesús nin pah queétdih á niij úúbh joi jwáubanap jì:

—¿Yeébbóó dépanih tigaá Dios á watatdih jepahcan, jwí nuowá í watatboodíhjih ní jepah?

4 **Nin pah caá Dios á watup:** “Ní mánadih táí wéinit, ní teo wáacá.* Pániha, ded á mánadih yeejép á niijíchah, cáacdíh mao yohnidih peéh chájat pah muntih caandíhbut peéh chájat á jumbipna caá’, Dios át niijíp tají.*

5 **Obohjeéhtih, páant á niijíchah yuhna, yeébbóó ded á mánadih teo wáacqihmidih nin pah caá nípi níj watup:** ‘Ma mánadih teo wáacanjeh, caán dinerodih Diosboodíh ma wáhuá’, nípi níj watna caá.

6 **Pánih watna, á mánadih ní táí chájat táutcan caá. Pánih chájat táutcan, Dios á watatdih jepahat táutcanjeh, jwí nuowá í watatjiboodíh caá ní jepahat táutap.**

7 **‘Jwiít táinit caá’, niijná yuhna, cáacwá í encapboó yeéb yeejép chájnít caá. Dios naáwátidih naóh yapani Isaíasji ded pah ní jumatdih yoobópdih át níj daacáp tají:**

8 **‘Dios nin pah á niijná caá: “Nit weemdíh táí wéi naóhna yuhna, yoobópdih í jepahcan caá.**

9 **Pániha, weemdíh í wéi naáwát dedé pínah nihcan caá. Í jengah joyátjeh watnit, ‘Nin pah caá Dios á watat’, í níj yee naóh bohéna caá”, Dios á niijná caá’, Isaías át níj daacáp tají,** (Is 29.13)

Jesús á niijíp jì.

10 Páant níj péanit, caanjíh jumnitdih á pebhna jáuwát táutnit, queétdih nin pah á níj bohénap jì:

—**Nin wá naáwátidih ní táí joyoó.**

11 **Dios á enechah, ní jeémát yeebdíh á yéejacan caá. Obohjeéhtih, ded pah ní niijátboó yeebdíh á yéejana caá, á niijíp jì.**

12 Páant á niiját túttimah, jwiitboó caandíh nin pah jwí niijíp jì:

—Páant ma niijíchah joinít, queét fariseowá búdí í lijna beé, jwí niijíp jì.

13 —**Obohjeéhtih, queét fariseowá wá íp Dios á momca naáh panihnit í jumuchah, queétdih á yoh beedábipna caá.**

14 **Pániha, queétdih páantjeh ní enah bojoó. Queét jéih encannit pah Diosdíh í jéihcan caá. Pánih jéihcan yuhna, bita jéih encannit panihnitdihbut í bohéna yuh caá. Pánih jéih encannit míic jumna, ítdih í huug yácat pah, queét nihat iiguípná í bejbipna caá, jwiitdih á níj jepahap jì.***

15 Páant á niijíchah joinít, Pedroboó nin pah á niijíp jì:

—Jwiitdih ma naáwátjidih ma jéihyanaá, á niijíp jì.

16 —¿Yeebbát páantjeh ní beh joi jwáuhan niít?

17 **Dedé ní jeémátji níih wudah díitboó jumnijidih nípi jont yohna caá. Caán níih caolihdih, ní jengah joyátidihbut cháúhcan, Dios á enechah, yeebdíh á jéih yéejacan caá.**

* 15:4 Ex 20.12; Dt 5.16

* 15:4 Ex 21.17; Lv 20.9

* 15:14 Lc 6.39

* 15:18 Mt 12.34

¹⁸ **Obohjeéhtih, ded pah yeejép ñi jenah joyát pah ñi niijíchah, caán caá Dios á enechah, yeebdíh á yéjejanap.***

¹⁹ **Nindíh ñi túi náhninaá: Yeejép chájat, mao yohat, ñi áa nihcannitjih yeejép chájat, nuumát, yeeat, yeejép múic niiját pínahdihbut ñipí jenah joiná caá.**

²⁰ **Páant ñi jenah joyátjeh caá, Dios á enechah, yeebdíh á yéjejanap. Obohjeéhtih, ñi téih chocochah, ñi chocchahbut yeebdíh biíc yoobó á enna caá, á niijíp jī.**

Judío nihcannih Jesúsdiñ mi jepahat (Mr 7.24-30)

²¹ Páant niij bohé péanit, Jesús Tiro tátchi, Sidón tátchi jumni baácna jwiítidih á numah bejep jī.

²² Caanná jwí juibínachah, caán baácđih bóli Jesús pebh jainít, nin pah mi niij ñaacáp jī:

—David juima, Dios á wahni, weemdíh ma jīgah eneé! iwá nuumdíh nemép jumna, caántdih búdí á moh yéjeana caá! mi niijíp jī.

²³ Páant mi niijíchah joiná yuhna, caántdih á jepah jwuhcap jī. Páant á jepahcatđih enna, jwiít á bohénitboó caandíh nin pah jwí niijíp jī:

—Páantjeh jwiítidih mi ñaac péenachah, ma jwúub bejat túatú, jwí niijíp jī.

²⁴ —**Judíowá buúndit ovejawá panihnit í jumuchah ennit, queéđihjeh teo wáacat náahna, Dios weemdíh á wahap jī,** Jesús jwiítidih á niijíp jī.

²⁵ Páant á niijíchah joinít, caánt judío nihcannihboó á pebh bóđicha caj yoh ñajnit, nin pah mi niijíp jī:

—Maá, weemdíh ma teo wáacá! mi niijíp jī.

²⁶ —**Wébit í jeémát pínahdih ubnit, fih mujjiowáđih jwí wúhuchah, á túican caá. Pánihat pah judíowá í jeémát panihnidih biíh baácđih moondíh wá wúhuchah, á túican caá,** Jesús caántdih á niijíp jī.

²⁷ —Ma niiját yoobópđih tigaá, Maá. Obohjeéhtih, queéť í jeémp jéenanidih mujjiowá ipí jeémpna caá, mi niij jepahap jī.

²⁸ —**Meémboó weemdíh túi jenah joinih ma jumuchah, ma niiját pah wá chájna caá,** Jesús caántdih á niijíp jī.

Páant á niijíchahjeh, mi nuúm mit boonap wut jī.

Jesús dawá cāacwāđih á booaat

²⁹ Pánihat túttimah, Jesús jwiítidih caanmánt Galilea íim jwějna á numah dei bejep jī. Caanná dei juibínit, íim jwějđih jumni jeená á numah páuh laab béjep jī. Páani páuh laab juibínit, biícđih jwí chúuđap jī.

³⁰ Páant jwí chúuđachah enna, dawá cāacwá Jesús pebhna í jwúwúp tají. Pánih jóhna, í chéenwá wannitđih í juí jwejep jī.

Queéť nihát mácah wunát jumnit í jumap jī. Jéih bejcannit, jéih encannit, téihya jítcha wihcannit, jéih wéhecannit, dawá biíh wunát jumnitbut í jumap jī. Páant í jumuchah ennit, Jesús queéť nihátđih á boonap jī.

³¹ Páant á boonachah, jéih wéhecannitji í wéhenachah joinít, téihya jítcha wihcannitji téihya jítcha í jumuchah ennit, jéih bejcannitji í bejehah ennit, jéih encannitji í enechah ennit, cāacwáboó búdí í en wáhi bejep jī. Pánih en wáhi bejnit, “Jwiít judíowá jwíwí wéini Dios búdí á wépatjīh jwiítđih á téi teo wáacna caá”, í niij wéi naáwáp jī.

Cuatro mil cāacwāđih Jesús jeémát á wáhat

(Mr 8.1-10)

³² Pánih booa péanit, Jesús jwiítđih á pebh jwúwát túatnit, nin pah á niijíp jī:

—**Queéť jwíjéih biíc peihcanni yeó jáap í jumuchah, fih jeémát á beedná nacaá. Pánih jeémát wihcannit í jumuchah, queéđđih búdí wá jīgah enna caá. ‘Queéť naujúp wun buúgná’ niijná, queéđđih fih muunáboó wá jwúub bejat túatcan niít,** á niijíp jī.

³³ —¿Obohjeéhtih, ninjīh tátchi wihcapboó jumna, queéť dawá í jumuchah, dedboó tígaa í jeémát pínahdih jwí jīb cháj bií? Jesúsdiñ jwí niij wúbh joyóp jī.

³⁴ —¿**Đéboi pan tígaa ñi bíboh?** Jesús á niijíp jī.

—Siete pan dahna, daocánni queejwábit, páant bóojeh jwí bíbohna caá, caandíh jwí niij jepahap jī.

³⁵ Páant jwí niijíchah, Jesús cāacwāđih á chúuđat túatup jī.

³⁶ Páant í chúuđat túttimah, Jesús caán siete pan dahna, queejwábit biícđih ubnit, “**Túina caá, Paá**”, Diosdiñ niij péa, jwiítđih á daj wúhup jī, cāacwāđih jwí pááat pínah niijná.

³⁷ Páant queéđđih jwí pááat túttimah, í téi jeémp wud jumap jī. Páant í jeémp péenachah, í juđh jeémpnidih ubnit, siete wuhđih jwí ub yac yáwanap jī.

³⁸ Caandíh jeémpnit neonáđihjeh jwí jenah enechah, cuatro mil í jumap jī. Yaáđh, í wehbut í jumap jī.

³⁹ Páant í jeémp péenachah, Jesús queéđđih fih muunáboó á jwúub bejat túatup jī. Pánih wah péanit, jááj chóodih waadnit, Mágđala tátchi jumni baácna jwiítđih á numah chúuh bejep jī.

16

Fariseowá, saduceowábut Dios á wépatjīh Jesúsdiñ í chájat túatup

(Mr 8.11-13; Lc 12.54-56)

¹ Biíh láa fariseowá, saduceowá biícđih Jesús pebhna í juibínap jī. Cāacwá í jéih chájca naáđhđih Jesúsdiñ í chájat túatup yuh

jī, ā jepahcah, “Dios ā wahni nihcan caá”, niiját t́at niijná.*

² Páant ī wutuchah joinít, Jesús queétdih nin pah ā niijíp jī: **“Yeó ā buug yáca, jeá d́uuni ā jumachah enna, ‘Cheibit túi jóbohni yeó jáap ā jumbipna caá’, ñipí ni-ijóna caá.**

³ Baáb jéenna, mah tólihna d́uuni ā jumachah enna, ‘Mah yeó jáap ā jumbipna caá’, ñipí niijná caá. Ded pah jeá ā jumatdih túi beh enna yahna, Dios ā wépatj́lh wā cháj j́uatatboodih ñi beh encan caá.

⁴ Buu láa moón yeejépwā, Diosdih náhcannit, Dios ā wépatj́lh wā chájatdih ī enihna yah caá.* Obohjeéhtih, Dios naáwátdih naóh yapani Jonás ded pah ā yapatj́dihh ñitát jéihjip taga.* Pánihna, Dios ā wépatj́lh caandih ā chájatji pahjeh mantih ā jwáub chájbična caá, weém ā wahni wā jumatdih ñi jéihyat pínah niijná”, ā niijíp jī.

Páant niij péanit, jwiútdih ā jwáub namah bejep jī.

Fariseowā, saduceowā yeejé ĩ bohéat (Mr 8.14-21)

⁵ Pánih bejnit, ímdih chúuh bejna, jwí jeémát pínah pandih ubat jwít quíib buadúp tají.

⁶ Páant jwí chúuh bejehcah, Jesús jwiútdih nin pah ā niijíp jī:

—**Ĭñi túi chájja chaáh! Fariseowā, saduceowābut ĩ bohéat pan paáat panihni caá. Páant ĩ bohéat yeebdih ā tobohna caá, ā niijíp jī.***

⁷ Páant ā niijíchah, joí wáhi bejna, jwiútdih nin pah jwí míic niijíp jī:

—Pandih jwí ub jéohcah enna, jwiútdih páant ā niijná caá, jwí míic niijíp jī.

⁸ Páant jwí míic niijátđih jéihna, Jesús jwiútdih nin pah ā niij naáwáp jī:

—**¿Dépanih tígaa pan ā wihcatdih ñi náhni dahwa? ĩWā wépatđih bainjeh caá ñi jenah joyóp!**

⁹ ¿Páantjeh ñi jéih jwuhcan niít? ¿Cinco mil neoná yaádh biícđih cinco pandihjeh wā pááatj́dih ñi náhnican niít? ¿Ĭ judh jeémpni doce wuhna ñi ub yac yáwaatj́dihbut ñi náhnican niít?*

¹⁰ ¿Buu siete pandih dajnit, cuatro mil neoná yaádh biícđih wā wáhatđihbut ñi náhnican niít? ¿Débóí wáhnadih ñi yáwaatđih ñi náhnican niít?*

¹¹ Pánihna, ‘pan paáat’, wā niijíchah, ¿dépanih tígaa ñi beh joicán? Páant ni-ijná, pan yoobátđih niijná wā chájcan caá. Fariseowā, saduceowābut ĩ bohéat pan

paáat panihni ā jumachah, ñi túi chájja chaáh. Ĭ bohéat yeebdih ā tobohna caá, ā niijíp jī.

¹² Páant ā niij naáwáchahna, jwiútdih jwí beh joyóp jī buca. “Pan paáat”, niijná, pan yoobátđih niijná ā chájcap jī. Páant niijná, “fariseowā, saduceowābut ĩ bohéatđih ñi joicá bojóó”, niijná ā chájap jī.

“Meém Cristo, Dios ā wahni caá”, Pedro ā niiját

(Mr 8.27-30; Lc 9.18-21)

¹³ Pánih chúuh jaiúnit, Cesarea Filipino wát jumni t́atchina bejni namáboó bejnit, Jesús jwiútdih ā bohénitdih nin pah ā niij wáuh joyóp jī:

—**¿Weém nihát cáacwā úd jeñédih ded pah tígaa bita ĩ niij? ā niijíp jī.**

¹⁴ —Biquína ‘Juan Daabáni nacaá’, niij, bita ‘Elias nacaá’, niij, bita ‘Jeremías, Dios naáwátdih biih naóh yapani nacaá’, ĩpi niijná caá, caandih jwí niij jepahap jī.*

¹⁵ —**Queét páant ĩ niijíchah, ¿yeéboó ded pah tígaa ñi niij jenah joí? jwiútdih ā niijíp jī.**

¹⁶ —Meém Cristo, Dios ā wahni caá. Dios báadhni wáuh yoobát caá, Pedroboó ā niij jepahap jī.*

¹⁷ —**Simón, Jonás wáuh, meemdih wā wéina caá. Cáacwā meemdih ĩt naóhcap taga. Dios wā íp, jeáboó jumnijeh át jéihyanap taga.**

¹⁸ Pánihna, meemdih nin pah wā niij naóhna caá: Meém Pedro wát jumni caá. (Pedro niijná, jee dáh niijná ā chájap jī.) **Nin jeejih búdi muú wā chájat panihni dawá wíhwa pínahdih wā chájbična caá. Queét dawá ĩ jumachah, nemépwā queétdih jéih yap yohcan, queét ĩguípna ĩ bejcan niít.**

¹⁹ **Dios ā maáh jumapđih bóo llave panihnidih meemdih wā wáhbipna caá. Páant wā wáhni panihniijh, cáacwáđih wíh túini doonáđih naóhnit, weemdih jepahnitdih Dios ā maáh jumapna wát waadaát pah ma chájbična caá. Obohjeéhtih, weemdih jepahcannitdih nemat pah ma chájbična caá,* Jesús Pedrodih ā niijíp jī.**

²⁰ Páant niij péanit, jwiútdih nin pah ā niijíp jī: “**‘Nin Jesús Dios ā wahni Cristo caá’, bitadih ñi niij naóh jwuhca bojóó’, ā niijíp jī.**

Ā wunat pínahdih Jesús ā naáwát (Mr 8.31-9.1; Lc 9.22-27)

²¹ Páant ā niiját túttimah, Jesús jwiútdih ā bohénitdih nin pah ā niij naóh bohé jwiúthip jī:

* 16:1 Mt 12:38; Lc 11:16 * 16:4 Mt 12:39; Lc 11:29 * 16:4 Jon 1.1-2.10 * 16:6 Lc 12.1 * 16:9 Mt 14.17-21 * 16:10 Mt 15.34-38 * 16:14 Mt 14.1-2; Mr 6.14-15; Lc 9.7-8 * 16:16 Jn 6.68-69 * 16:19 Mt 18.18; Jn 20.23

—**Buu, Jerusalén tútchiboó weemdíh bejat caá náahap. Caanná jwí juibínachah, jwí maáta, sacerdotewá í maáta, Moisés á wutatjidih bohénitbut weemdíh yeejép í chájipna caá. Pánih chájnit, weemdíh í mao yohat tútchipna caá. Páant tigaá weemdíh yeejép yapat náahap. Obohjeéhtih, páant í mawachah yuhna, biíc peihcanni yeó jáap túttimah wá jwáub boo pud júóhbična caá, jwiítidih á niijíp jí.**

²² Páant á niijíchah joinít, Pedroboó Jesúsdi h chibít yuápbit numah bejnit,

—*Maá, ma niiját pah yapcan, meemdíh queét í mao yohca bojo naáh! át niijíp wat yuh jí.*

²³ Páant á niijíchah joinít, Jesús tac páud ñuhnit,

—**Pánih naóhna, Satanás á náahat pah naóhna caá ma chájap. Cáacwá í jenah joyátjeh caá ma jenah joyóp. Dios á jenah joyát nihcan caá. Pánihna, Dios á náah yacat pah wá chájat pínahdih ma jáhíhna caá, át niijíp wat jí.**

²⁴ Páant niij péanit, jwiitboodih nin pah á niij naáwáp jí:

—**Ded wíih jumíhna, á weñat pínahdih chájcan, wá náahatboodih chájat caá náahap. Wíih á jumat jíib yeejép yapna yuhna, weemdíh páantjeh cádahcat caá náahap.***

²⁵ **Ded weemdíh jepahcanni, á weñat pínahdihjeh chájni, iiguípna á bejbipna caá. Obohjeéhtih, ded weemdíh cádahcanniboó bita caandih yeejép í chájachah yuhna, páantjeh wájeéh á jumbipna caá.***

²⁶ **Cáac nin baácboó jum jwuhna, dawá bií déedih bíbohna yuhna, Diosdih náahcan, iiguípna bejna, nihat á bíbohah dedé pínah nihcan caá. Iiguípboó jumna, ded pah á jéih jíib cháj baccan niít.**

²⁷ **Weém nihat cáacwá úud jeñé wá íp á yeh iigátjéh áih ángelwá bícdih nin baácboó jwáub dei júóhnit,* nihat cáacwá ded pah í chájatjí jíib wá jíib wáhhbipna caá. Túi chájnitjidih wá túi chájipna caá. Obohjeéhtih, túi chájannitjiboodih wá peéh chájipna caá.***

²⁸ **Yoobópdih yeebídh wá naóhna caá. Biquína ninjéh ñuhnit níi wunat pínah játih, weém nihat cáacwá úud jeñé chah maáh wá jumati dh níi enbipna caá, Jesús á niijíp jí.**

17

*Dios á yeh iigátjéh Jesús á ñuhat
(Mr 9.2-13; Lc 9.28-36)*

* 16:24 Mt 10.38; Lc 14.27; Jn 12.24 * 16:25 Mt 10.39; Lc 17.33; Jn 12.25 * 16:27 Mt 25.31 * 16:27 Sal 62.11-12; Pr 24.12; Jer 17.10; Ez 18.30; 33.20; Ro 2.6 * 17:5 Gn 22.2; Dt 18.15; Sal 2.7; Is 42.1; Mt 3.17; 12.18; Mr 1.11; Lc 3.22; 2P 1.17-18 * 17:10 Mal 4.5

¹ Seis yeó jáap túttimah, Pedro, Santiago, á úud Juan queét biíc peihcannitdihjeh jap boó jeená Jesús á numah páuh laab béjep jí.

² Caanná í páuh laab juibiát túttimah, í enechah, á jigohat át túut numép wat jí. Áih móot yeó á yeh iigát pah yeh iig, áih yéguéhtibut biíc yoobó túi baabni át yeh iiguíp wat jí.

³ Páant á yeh iiguichahjeh, Moisés, Elíasjí bícdih Jesús pebh jigohnit, caandih ít múic wéhenap wat jí.

⁴ Páant á yapachah ennít, Pedroboó Jesúsdi h nin pah át niijíp wat yuh jí:

—*Maá, ninjéh jwí jumachah, á túina caá! Ma náahachah, biíc peihcanni muu dáhna jwí chájipna caá. Míih pínah, Moiséih pínah, Elíaih pínahdihbut jwí cháj wáhhbipna caá, át niijíp wat jí.*

⁵ Obohjeéhtih, páant á niijíchahjeh, túi yeh iigní mah póh panihni queétdih át dei juyép wat jí. Páant á dei juyúchah, caán chawat yoób nin pah Dios át niijíp wat jí: “Nin wá wáuh wá oini caá. Caandih búdí wá wéina caá. Pánihna, á naáwáchah, caandih níi túi joyoó”, át niijíp wat jí.*

⁶ Páant á niij wéhenachah joinít, úumna, á bohénit ít páah yoh ñajap wat jí.

⁷ Páant í páah yoh ñajachah ennít, Jesús í pebhna juí, queétdih teo jáhanit,

—**Ñi ñah ñuhú. Butéh níi ennidih, níi joinidihbut níi úumca bojó,** át niijíp wat jí.

⁸ Páant á niijíchah joinít, ñah ñuhna, Jesúsdi h jeh ít enep wat jí. Bitá í ennitjiboó ít wihcap wat jí.

⁹ Túttimah, jeemánt dei júóhna, Jesús queétdih nin pah át niij wutap wat jí:

—**Butéh níi enatjidih bitadih níi naóh jwuhca bojó. Weém, nihat cáacwá úud jeñé, wanniji wá jwáub boo pud júáwát túttimah, caandih bitadih níi naáwáchah, á táibipna caá, át niijíp wat jí.**

¹⁰ Páant á niijíchah joinít, queét biíc peihcannit caandih nin pah ít niij wáuh joí enep wat jí:

—*Dios á wahní, á júáwát pínah játih, Elíasboó á júóhbična caá, Moisés á wutatjidih bohénit ípí niij bohéna caá. ¿Dépah niijéh tigaá queét páant í niij? Ít niij wáuh joyóp wat jí.**

¹¹ —**Yoobópdih tigaá í niij naáwáp. Elíasdi h Dios á jwíih júáwát túutap jí, nihatdih á ámohat pínah niijná.**

¹² **Páant niijnít, nin pah yeebídh niijná caá wá chájap. Elías wáát juí péanap be. Páant á juyúchah yuhna, yeebídh bohénit caandih ít beh encap jí. Pánih beh encan, ded pah í náahat pahjeh**

caandih it chajap taga. Páant í chajap pah-jeh muntih, weemdíhbut í chajbipna caá. Páant í chajachah, weém nihát cáacwá úud jeñé, yeejép wá yapbipna caá, Jesús át niijíp wut jī.*

¹³ Páant á niij naáwáchah joinít, “Eliás’, niijná, Juan Daabánidih naóhna caá á chajap”, niijnít, queét it beh joyóp wut jī.

Wáa wunat jumnidih Jesús á booaat (Mr 9.14-29; Lc 9.37-43)

¹⁴ Pánih múic wéhe dei jüóhnit, jeé ñaj deyepboó Jesús bíic peihcannít á pej jumnit bíicdíh á jwáub dei juyúp jī. Páant í jwáub dei juyúchah, dawá cáacwá cáatih jüóhnit, bíic newé Jesús pebh jinít, á bóidicha caj yoh ñajap jī. Pánih bóidicha caj yoh ñajnit, nin pah Jesúsdiñ á niij naáwáp jī.

¹⁵ —Maá, wá wáúhdih ma jīgah eneé. Caandih wáa wunat á ñahachah, yeejép ápi yapna caá. Dawá láa tuu cúutboó ápi buug cáona caá. Bíih láa mujboó ápi daab yóh bejna caá.

¹⁶ Pánihna, caandih í booaat pínah niijná, ma bohénit pebh caandih wá ub juyúp yuh be. Obohjeéhtih, queét caandih í jéih booa-cap be, á niijíp jī.

¹⁷ Páant á niijíchah joinít, Jesús nin pah á niijíp jī:

—**Yeéb yeejépwá weemdíh jenah joicannít ñi jumna caá. ¿Débólíh maatápdih tigaá weemdíh túi jenah joicán, ñi tac buugábi? Wá pebh caandih ñi ub júúwá,** á niijíp jī.

¹⁸ Páant á niijíchah joinít, Jesús pebh á wáúhdih í ub juyúp jī. Páant í ub juyúchah, caandih wunat túutni nemépdih Jesús á bacat túutap jī. Páant á wutachahjeh, á bacachah, wunnijiboó á túi boonap jī.

¹⁹ Páant á yapat túttimah, jwiít á bohénit múicjeh jumna, Jesúsdiñ nin pah jwí niij úúbh joyóp jī:

—¿Dépanih tigaá jwiítboó caán nemépdih jwí wutachah yuhna, át baccan? jwí niijíp jī.

²⁰ —**Wá wépatdih yeebdíh wá wáúchah yuhna, caandih náhnican, weemdíh ñit túi jenah joicáp taga. Yoobópdih yeebdíh wá naóhna caá. Mostaza tíbih á jumat pah, yeéb Dios á wépatdih bainíjeh ñi túi jenah joiná yuhna, nin pah ñi jéih chajbipna caá: Nin jeedíh ‘Conboó ma bejeé’, ñi niijíchah, á bejbipna caá. Pánih túi jenah joiná, nihatdih ñi jéih chájna caá.***

²¹ Obohjeéhtih, pánihni nemépdih ñi bacaat túut niijná, Diosdiñ búdí úúbat caá náahap. Pánih úúbhna, jeémp jwuhcan, Dios á wépatdih chah ñi túi jenah joibípna caá. Pánih chah jenah joinít jumna, pánihnit nemépwáidihbut ñi

jéih bacat túutbipna caá, jwiítidih Jesús á niijíp jī.

Jesús á wunat pínahdih á jwáub naáwát (Mr 9.30-32; Lc 9.43-45)

²² Galilea baáboó Jesús bíicdíh jwí be-jechah, caán jwiítidih nin pah á jwáub niij naáwáp jī:

—**Weém nihát cáacwá úud jeñédih cáacwá teonit, bitadih í wáhbipna caá.**

²³ **Páant í wáhat túttimah, queétboó weemdíh í mao yohbipna caá. Páant í maoniji bíic peihcanni yeó jáap túttimah, wá jwáub boó pud júóhbipna caá,** á niijíp jī.

Páant á niij naáwáchah joiná, búdí jwí jīgahap jī.

Jesús queejih jacmant dinerodih á bidat túutat

²⁴ Capernaum tútchina jwí juibínachah, Dioíh muudíh í en dawát jib ubnitboó Pedro pebhna juibínit, caandih nin pah it niij úúbh joyóp wut jī:

—¿Yeebdíh bohéniboó Dioíh muudíh en dawát jib pínahdih á jib chájcan niit? it niijíp wut jī.*

²⁵ —Á jib chajbipna caá, Pedro át niij jepahap wut jī.

Páant á niiját túttimah, jwí jumni muuná Pedro á waadáchah, Jesúsboó caandih nin pah á niij úúbh joyóp jī:

—¿Simón, depah tigaá ma niij jenah joi? ¿Nin baácdih moón í maata det-

boodíh tigaá í jib ub, ma jenah joyóchah? ¿Íh baácdih moondíh niit? ¿Bíih baácdih moónboodíh niit í jib ubup, ma jenah joyóchah? Pedrodih á niijíp jī.

²⁶ —Bíih baácdih moondíh tigaá ípi jib ubup, Pedro á niij jepahap jī.

—**Pánihna, maáta íh baácdih moónboodíh ípi jib ubcan caá.**

²⁷ **Páant í jib ubcan yuhna, queét jib ubnitdih íjañcan, jwí jib chajbipna caá. Íimboó queejí wáyadih ma bejeé. Caán jeémpni queejdíh ubnit, áih jacna dinero jádadíh ma bid juibípna caá. Caán jádu jwiít chénewáih jib pínahdih ubnit, jwí jib buudáatdih jib chájadih ma bejeé,** Jesús Pedrodih á niijíp jī.

18

“Déhe tigaá ñi maáh panihni”, Jesús á ni-iját

(Mr 9.33-37; Lc 9.46-48)

¹ Caán láa jwiít á bohénit Jesús pebh juibínit, nin pah caandih jwí niij úúbh joyóp jī:

* 17:12 Mt 11.14 * 17:20 Mt 21.21; Mr 11.23; 1Co 13.2

* 17:24 Ex 30.13; 38.26 * 18:1 Lc 22.24

—¿Dios ã maáh jumapboó jwíjeéh jumni déhe tigaá jwí maáh panihni ã jumbi? jwí niijíp jî.*

² Páant jwí niijíchah joinít, Jesús wébítidih júúwát tútnit, caandih jwí cātih ã ñuhāt tūtutp jî. Páant ã ñuhachah, jwíitidih nin pah ã niij naáwáp jî:

³ —Yoobópdih yeebdih wã naóhna caá. Ñi jenah joyátidih túat ñuumnít, wébít oboh jumnit í jenah joyát pah jenah joinít, Dios ã maáh jumapboó ñi jéih waadbipna caá. Obohjeéhtih, caán dée pah ñi jenah joicán, Dios ã maáh jumapboó ñi jéih waadcán niit.*

⁴ Pánihna, det wébít í jenah joyát pah jenah joinít, Dios ã maáh jumapboó chah wutnit í jumbipna caá.

⁵ Det wíihwã jumna, wã wutat pah bita nin wébít panihnidih wéi jwááhniit, weemdihbat í wéi jwááhna caá, Jesús ã niijíp jî.

*Jwí yéej chājat tūtut ã tobohat
(Mr 9.42-48; Lc 17.1-2)*

⁶ “Nin wébít panihni weemdih táí jenah joinidih ded ã yéej chājat tūtutají jīb, Dios caandih yeejép pohba ã peéh chājbipna caá. Pánihna, caandih ã yéej chājat tūtut pínah jātih, ãih butdih búdí jeé júdujīh chéó buudhniit, búdí mujna caandih í yohochah, ãta túi taga. Páant í chājachah, caán wébít panihnidih ã yéejacah nihna, Dios páant bóo pohba caandih ãta peéh chājan taga.

⁷ Ded bitadih yéej chājat tūtutnidih Dios búdí ã peéh chājachah, tabit yeejép ã yapbipna caá. Bitadih yéej chājat tūtutnit páantjeh í jumbipna caá. Obohjeéhtih, queéboó yeejép yooab í yapbipna caá.

⁸ “Míih téihyajīh, jitchajīh yéej chājna, caandih ma bóod yohat pah, caán yéej chājatidih ma cádaahaá. Caandih cádahcan, iiguípna ma bejbipna caá. Caanná iigát ã dūbcan niit. Caandih ma yohochah nihna, caan dáhjeh ãta buud tágaá. Meéamboó pánihni cólohjeh jumna yuhna, táttimah Diosjeéh ma táí jumbipna caá. Obohjeéhtih, caandih bóod yohcan nihna, chénat pah dahjīh iiguípna ma bejchah, búdí yeejép mata yap tagaá.*

⁹ Pánihat pah muntih, míih quíibjīh ennit, yéej chājna, caan dáhdih ma wáat yohat pah, caán yéej chājatidih ma cádaahaá. Caandih cádahcan, iiguípna ma bejbipna caá. Caanná iigát ã dūbcan niit. Caan dáhdih ma yohochah nihna, caan dáhjeh ãta buud tágaá. Bíicjīh quíib wihcan yuhna, táttimah Diosjeéh ma táí jumbipna caá. Obohjeéhtih, míih quíib

chénat pah dahjīh iiguípna ma bejchah, chah yeejép mata yap tagaá. Pánihna, yéej chājatidih cádahat caá náahap”, Jesús ã niijíp jî.*

*Buudní oveja naáwát
(Lc 15.3-7)*

¹⁰ “Nin wébít panihnidih ñi en iicá bojoó. Yeebdih yoobópdih wã naóhna caá. Queét wébítidih ded pah í yapachah Diosdih naáwát túat niijná, queétdih en daonít ángelwã wã íp pebhna ípí bejna caá.*

¹¹ Weém nihat cáacwã úud jehé, nin baácdih moón yeejép chājniit, iiguípna bejniit déedih táí ubudih wã júúwáp jî.

¹² Queét iiguípna bejniit, buudníit ovejawã panihnit í jumna caá. Pánihniit í jumuchah, nin wã naáwátidih ñi táí jenah joyóo: Cien ovejawádh bíbohni bíic oveja ã buudúchah ennit, ¿ded pah tigaá ã chājbi, yeéb ñi jenah joyóochah? Bita noventa y nueve ovejawádh í jeémát yílip jumapboó jwejniit, caán buudníidih bididih ã bejbipna caá.

¹³ Yoobópdih yeebdih wã naóhna caá. Caán buudníidih ã bid júyúchah, ã jwejniit noventa y nuevevidih ã weñat chah caán ã bid juniboodih ã wéibipna caá.

¹⁴ Pánihat pah wã íp jeáboó jumni nin oboh jumni panihni buudníit í jumatdih ã náah yaccan caá”, Jesús ã niijíp jî.

*Bitá Jesúsíhwã meemdih í yéej chājachah,
ded pah chājat
(Lc 17.3)*

¹⁵ “Ded weemdih jepahni meemdih ã yéej chājachah, míic ámohat túat niijná, bita í joicápboó caandih míic wéhenadh ma bejeé. Páant ma niijíchah joinít, ã jepahachah, ñi jwáub míic pej jumbipna caá, páant muntih.*

¹⁶ Obohjeéhtih, meemdih ã jepahcah bácah, Dios ã wutat pah, bita chénewádh ma numah bejeé, queét í joyóchah, caandih míic wéheat túat niijná.*

¹⁷ Yeéb bíic peihcannitdih ã jepahcah enna, wíihwã nihat ñi míic wáacapna caandih ñi numah bejeé, ã yéej chājatidih ma naáwáchah, queét nihat í joyát pínah niijná. Pánihna, míic wáacnitdihbat ã jepahcah enna, Diosdih náahcan, ã yéejatidih cádahícat peéh, caandih ñi pej jum cádaahaá.

¹⁸ “Yoobópdih yeebdih wã naóhna caá. Ded ã yéej chājatidih cádahcat jīb, ‘Meém yéejatidih yohcanni ma jumna caá’, yeéb wíihwã ñi niijíchah, Diosbat caandih bíic yoobó ã niijbipna caá. Ded ‘Wã yéej

* 18:3 Mr 10.15; Lc 18.17 * 18:8 Mt 5.30 * 18:9 Mt 5.29 * 18:10 Ez 34.16; Lc 9.10 * 18:15 Lc 17.3 * 18:16 Dt 19.15

chãjatdih jġgahnit, wã cádahna caá', ni-
ijnídih 'Meém yéejatdih yohni ma jumna
caá', ñi niijíchah, Diosbat caandih biíc
yoobó ã niijbípna caá.*

¹⁹⁻²⁰ "Chénewã, biíc peihcannit wíh wã
ñi múic wáacachah, ñijeéh wã jumna caá.
Pánihna, det chénewã Diosdih ñi úbát
pínahdih biíc yoobó ñi jenah joyóchah, wã
íp jeáboó jumni ñi úbát pah ã chãjbipna
caá", Jesús jwítdih ã niijíp jĩ.

²¹ Páant Jesús ã niijíchah joiníji Pedro ã
pebh jaibínit, nin pah caandih ã niijíp jĩ:

—¿Maá, wã dée dawá láa weemdih ã
yéej chãjajachah, débóí láa tigaá caán ã yéej
chãjatdih wã íj cádahbi? ¿Siete láa cádahat ã
náah niit? ã niij úabh joyóp jĩ.

²² —¿Ma joyoó! Biíh meemdih dawá
láa ã yéej chãjajachah yuhna, siete láajeh íj
cádahat ã náahcan caá. Obohjeéhtih, páant
ã yéej chãjajachah yuhna, meémoó caandih
ma jwúb náhnica bojoó, Pedrodih Jesús ã
niij jepahap jĩ.*

*Teo wáhni biíh ã jíb buudáátdih ã quíib
buudcát naáwt*

²³ "Bita í yéej chãjatdih quíib buudátdih
jenah joinít, nin wã naáwtátdih ñi túi je-
nah joyoó: Dios ã maáh jummat nin pah ã
jumna caá. Biíc baácdih moón í maáh ã
pebh moón caandih í jíb buudánachah, í
jíb buudáátdih ã jíb chãj beedáát túutap
be.

²⁴ Í jíb buudáátdih ã jenah enechah,
biíc caandih teo wáhniboó búdí yoobát ã
jíb buudánap be. Búdí ã jíb buudáátdih
jéihnit, caandih ã pebh ã bid bojop be.

²⁵ Á jéih jíb chãjcah enna, ã maáhboó
caandih, yad, ã weh, nihat áih bií dée
biícđih bitaboodih ã jíb chãjat túutap be,
queét í júbjĩh ã jíb buudáátdih ã jíb chãjat
túut niijná.

²⁶ Páant ã jíb chãjat túutuchah joinít,
caán búdí jíb buudániboó ã maáh pebh
bódicha caj yoh ñajnit, búdí ã úbáp
be. 'Maá, weemdih jġgah ennit, ma pái
jwuhúú. Meemdih wã jíb buudáátdih wã
jíb chãj beedábpna caá', ã niijíp be.

²⁷ Páant ã niij úábúchah joinít, caandih
jġgah ennit, 'Weemdih ma jíb buudáát ã
jumú naáh', ã maáh caandih ã niijíp be.

²⁸ "Páant ã niiját túttimah, búdí jíb
buudánijiboó bac bejnit, biíh caán biícđih
í maáhdih teo wáhnidih ã jwááap be.
Pánih jwááhnit, caánboodih bainí ã jíb
buudáátdih íjnit, áih but nahdih jóp
teonit, 'Weemdih ma jíb buudáátdih
waícanjeh ma jíb chãjaá!' caandih ã niijíp
be.

²⁹ Páant ã niijíchah joinít, caán bainí
jíb buudániboó ã pebh bódicha caj yoh

ñajnit, caandih búdí ã úbáp yuh be.
'Weemdih jġgah ennit, bainí ma pái
jwuhúú. Meemdih wã jíb buudáátdih wã
jíb chãj beedábpna caá', ã niijíp yuh be.

³⁰ Obohjeéhtih, páant ã niij úábúchah
yuhna, caandih jġgah encanjeh, caánboó
ã jepahcap be. Pánih jepahcan, caán teo
wáhnidih nemat muáboó ã nemat túutap
be. Á jíb chãj beedánachahna, caandih áta
baca tagaá.

³¹ "Pánihna, búdí jíb buudánijí bainí jíb
buudánidih páant ã chãjajach enna, íjnit,
bita teo wáhnitboó í maáhdih naóh ya-
cadih í bejep be.

³² Páant í naóh yacachah joinít, í maáh
í naóh yacnidih bid bojnit, nin pah
caandih ã niij júbjĩap be: '¿Meém yeejép
pohba caá! Meém weemdih búdí ma
úábúchah, "Búdí ma jíb buudáátdih ã
jumú naáh", wã niijíp yuh be.

³³ Obohjeéhtih, meemdih páant wã ni-
ijíchah yuhna, bac bejnit, meemdih bainí
jíb buudánidih meémoó mat jġgah encap
wut be. Ma jíb buudáátdih wã náhnicat
pah mantih, caánboó meemdih ã jíb
buudáátdih ma náhnica, áta túi tagaá.
¿Dépanih tibeé caandih jġgah encanjeh,
páant ma chãj?' ã maáh caandih ã niijíp
be.

³⁴ Páant niijnít, búdí íjnit, nemat
muáboó caandih ã nemat túutap be. Á
jíb chãj beedánachahna, áta baca tagaá.

³⁵ "Caan páh tigaá Dios yeebdih ã
chãjbipna caá. Yeeb nihat ñi déewá
yeebdih yeejép í chãjatjidih ñi quíib
buudcáh ennit, caánboó yeeb ñi yéej
chãjatjidihbut biíc yoobó ã quíib buudcán
niit", Jesús jwítdih ã niijíp jĩ.

19

*Í weha mána yaáhdhíh í yohcat
(Mr 10.1-12; Lc 16.18)*

¹ Páant niij naóh péanit, caán Galilea
baáboó jumniji Judea baáca Jesús jwítdih ã
nurnah bejep jĩ. Pánih bejnit, caanná jaibína,
Jordán mujdih chúh bejnit, conanaamánt
jwí jaibínap jĩ.

² Pánih caanná jaibínit, jwí jib bejchah,
dawá cáacwá jwítdih í péenap jĩ. Páant í
péenachah ennit, íjeéh bejnit wannitdih Jesús
ã boonanap jĩ.

³ Páant jwí bejchah, jwítdih jwááhnit,
biqúna fariseowá nin pah Jesúsdih í niij
úabh joyóp jĩ, ded pah ã jepahachah joinít,
caandih naóh yacat túut niijná:

—¿Jwí weha mána yaáhdhíh jwí yohochah,
áta túi taniit? ¿Dios ã wutatboó páant niit ã
chãjat túutap, ma jenah joyóchah? Í niij úabh
joyóp jĩ.

* 18:18 Mt 16.19; Jn 20.23

* 18:22 Lc 17.3-4

⁴ —¿Moisés nin pah ã niŷ daacátjidih ñi bohé jwahcannit jŷi? ‘Dios biŷmah nin baácđih chãjni newé yaddihbut ãt chãjap wut jŷi, ãt niŷ daacáp tajŷ.*

⁵ Páant niŷ daácñit, nin pahbut ãt jwáub niŷ daacáp tajŷ: ‘Páant ã chãjachah, newé ã mánadih cáđahñit, yadŷjŷ biícđih ã jum̄bipna caá. Pánih jum̄na, queét chénewá jum̄na yuhna, biíc hácah panihñit caá í jum̄ap’, ãt niŷ daacáp tajŷ.* ¿Páant ã niŷ daacátjidih ñi bohé jwahcannit jŷi?

⁶ Páant ã daacátji pah queét chénewá jum̄nitji biíc hácah pah í jum̄na caá. Pánihna, í téihya chéwechah, Diosjeh tigaá queéđih biícđih ã jum̄at táutna caá. Páant biícđih ã chãjachah, queéťjeh í miíc cáđahcat caá náahap, Jesús queéđih ã niŷjip jŷi.

⁷ Páant ã niŷjichah joinít, queét fariseowá nin pah í jwáub niŷ uábh joyóp jŷi, páant muntih:

—Meém páant ma niŷjichah yuhna, Moisésjeh nin pah ãt niŷ daacáp tajŷ: ‘Majeéh bólidih yohíhna, “Meém ma táucat enna, meemđih wá yohna caá”, niŷ daácñit, caántđih ñi wúhuá. Páant niŷ daác wúhñit, majeéh bólidih ma yohochah, ã táuna caá’, Moisés ãt niŷ daacáp tajŷ.* ¿Páant ma niŷjichah yuhna, Moisésboó dépanih tigaá páant ãt niŷ daácji? í niŷjip yuh jŷi.

⁸ —Ñi nuowá Diosdih í yap yohochah enna, Moisés nin pah ãt niŷ daacáp tajŷ ‘í weha mánadih yohna, páant tí í chãj dáhwa naáh’, ãt niŷ daacáp tajŷ. Páant ã niŷjichah yuhna, biŷmah pohba páant ãt nihcap tajŷ.

⁹ Obohjeéhtih, weémboó yeebđih nin pah wá naóhna caá: Ded ájeéh bólidih yohna, biŷhŷi mi yeejép chãjchah yuhna, biŷh wilidih jwáub áa jum̄na, caántjŷh yeejép chãjna caá ã chãjap. Pánihna, ã yohnihjidih áa jum̄nibut caántjŷh yeejép ã chãjna caá, Jesús queéđih ã niŷjip jŷi.*

¹⁰ Páant ã niŷjichah joinít, jwiít ã bohénit caandih nin pah jwí niŷjip jŷi:

—Páant newé yadŷjŷ í miíc yohat ã táucah, áa wihcah áta túi tagaá, jwí niŷjip jŷi.

¹¹ —Yeéb ñi niŷjít pahjeh tigaá ã jum̄ap. Dios biquína ã ñionitđihjeh ã áa jum̄at táutcan caá.

¹² Biquína neoná yaáđhdih náahcannit pinah í cáac jum̄na caá. Bitadih fŷh quehli tíbnadih í fŷb yohochah, yaáđhdih náahcannit í jum̄na caá. Bitaboó Diosdih teo wúhñit jum̄at táut niŷjná, yaáđhdih í bidcan caá. Pánihna, ded túi joinít jum̄na,

Diosdih teo wúhat táut niŷjná, páant tigaá jum̄at náahap, Jesús jwiítđih ã niŷjip jŷi.

*Jesús wébítđih ã uúbát
(Mr 10.13-16; Lc 18.15-17)*

¹³ Páant jwiítđih ã naáwát táttimah, Jesús queéđih ã teo jáha uúbát pínah niŷjná, cáacwá í wehdih ã pebhna í ub juyáp jŷi. Páant í ub juyácah ennit, jwiít ã bohénitboó queéđih jwí jŷipónih jũihñup jŷi.

¹⁴ Páant jwí jũihñuchah joinít, Jesús jwiítđih nin pah ã niŷjip jŷi:

—Wébít wá pebh í jũúwá naáh. ‘Ñi bejca bojoó’, queéđih ñi niŷjca bojoó. ‘Dios wá maáh caá’, niŷjnit, queét wébít caá túi jenah joinít í jum̄ap. Pánihna, Dios ã maáh jum̄apna waadñitboó nit wébít í jenah joyát pah jenah joinít í jum̄na caá, ã niŷjip jŷi.

¹⁵ Páant niŷjnit, queét wébítđih ã teo jáha uúbáp jŷi. Pánih uúbh péanit, jwiítđih ã jwáub namah bejep jŷi.

*Dawá bií dée bíbohni Jesúsđih ã uúbh joyát
(Mr 10.17-31; Lc 18.18-30)*

¹⁶ Páant jwiítđih ã namah bejchah, biíc newé Jesús pebh jwinít, nin pah caandih ã niŷ uúbh joyóp jŷi:

—¿Bohéní, páantjeh Diosjeéh jum̄ihna, ded pah tigaá túinidih wá chãjbi? ã niŷjip jŷi.

¹⁷ —¿Dépanih tigaá túi chãjat pínahdih weemđih ma uúbh joi? Diosjeh caá táuni. Páantjeh Diosjeéh jum̄ihna, ã watat pah ma chãjaá, caandih Jesús ã niŷ jepahap jŷi.

¹⁸ —¿Ded watatđih niŷ tigaá ma chãj? ã niŷ jwáub uúbh joyóp jŷi.

—Cáacwáđih ma mao yohca bojoó. Ma áa nihcannijŷh ma yéej chãjca bojoó. Ma namcá bojoó.* Ma yeeca bojoó.

¹⁹ Ma mánadih ma túi chãjaá.* Meemjéh ma miíc oyat pah bitadibut ma oyoó.* Nin watatđih jepahat caá náahap, Jesús caandih ã niŷ jepahap jŷi.

²⁰ —Caán watatđih weém wãpí yap yohcan caá. ¿Diosjeéh túi jum̄at táut niŷjná, ded panihat tigaá weemđih páantjeh ã jedh? Jesúsđih ã jwáub niŷ uúbh joyóp jŷi.

²¹ —Meém yéejat wihcanni jum̄ihna, nihát miŷh bií déedih jŷb chãj wúhuhid ma bejeé. Pánih jŷb chãjñit, nihát ma jŷb teonidih moh yéejñitđih ma jwáub wúhuá. Páant ma wúhuchah, nin baácboó ma bíbohátji chah táuni miŷh pínah Dios pebhboó ã jum̄bipna caá. Pánih queéđih wúh péanit, wájeéh ma jũúwá, Jesús caandih ã niŷjip yuh jŷi.

²² Obohjeéhtih, páant ã niŷjichah joinít, dawá bií déedih bíbohni jum̄na, áih bií déedih

* 19:4 Gn 1.27; 5.2 * 19:5 Gn 2.24 * 19:7 Dt 24.1-4; Mt 5.31 * 19:9 Mt 5.32; 1Co 7.10-11 * 19:18 Ex 20.13-16;

Dt 5.17-20 * 19:19 Ex 20.12; Dt 5.16 * 19:19 Lv 19.18

jíib cháj wáhhican, búdí ã jġahap jġ. Pánih jġahnit, jepahcanjeh, ã jwáub bejep jġ.

²³ Páant ã bejehchah ennit, Jesús jwiítidih nin pah ã niġ naáwáp jġ:

—Yoobópdih yeebđih wá naóhna caá. Ded dawá bíí déedih bíbohni Dios ã maáh jumapboó ã bejġichah yuhna, caandih ã buona caá.

²⁴ Camelloboó awí íitbitdih ã yabac bejġichah nihna, áta buo tagaá. Pánihat pah, dawá bíí déedih bíbohni Dios ã maáh jumapboó ã waádihchah yuhna, búdí ã buona caá, ã niġjíp jġ.*

²⁵ Páant ã niġjichah, joí wáhi bejnit, nin pah Jesúsdiħ jwí niġjíp jġ:

—Páant ma niġjichah bácah, Dios ã jumapboó ded ã jéih waadcán niit, jwí niġjíp jġ.

²⁶ —Căacwă ded pah ĩ jenah joyátġġhjah ĩ táı chăġġhna yuhna, Dios pehbboó ĩ jéih bejcan niit. Diosjeh caá ġguipna bejnit déedih ã táı ubup. Caanjéh tığaá nihatdih cháj beedáni. Dedé jéihcat pínah caandih ã wihcan caá, jwiítidih ã niġjíp jġ.

²⁷ Páant ã niġjichah joinit, Pedroboó caandih nin pah ã niġjíp jġ:

—Maá, weemđih ma joı jwáhuú. Ma-jeéh péeat túat niġná, jwiítboó nihatdih jwí cádahap jġ. ĶPáant jwí chájat jġib, dedéđih tığaá jwiítidih ma wáhbı? ã niġjíp jġ.

²⁸ —Yoobópdih yeebđih wá naóhna caá. Péeni yeó jáap túttimah, nihat jáap míc ã túat nuumbípna caá. Caán láa weém nihat căacwă úud jeñé, jeáboó maáh wá jumbipna caá. Páant maáh wá jumachah, yeéb wá bohénitboó judiowă doce poómpnadih wájééh watnit ĩi jumbipna caá.*

²⁹ Ded weemđih teo wáhat túat niġná, áih muú, ã mána, ã déewă, ã weh, áih wápchidih yuh buca ã cádahachah, Diosboó caandih chah ã jwáub wáhhipna caá. Pánih cádahnit, weemđih teo wáhhitboó Diosjeéh páantjeh ĩ táı jumbipna caá.

³⁰ Oboghjeéhtih, nin baácboó dawá maáta panihnitġi Dios pehbboó oboh jumnit ĩ jumbipna caá. Nin baácboó dawá oboh jumnitġi jeáboó maáta ĩ jumbipna caá, Jesús jwiítidih ã niġjíp jġ.*

20

Iguġhadih teonit naáwát

¹ “Dios ã maáh jumát nin pah ã jumna caá: Iguġha mínah cheibitjeh áih iguġhadih teo wáhhit pínahdih bididih ã bejep be.

² Pánih bejnit, jwááhna, queéđih nin pah ã niġjíp be: ‘Wíih iguġhadih ĩi teo wáhat jġib jwípġi jġib chájat pah yeebđih

wá wáhhipna caá’, ã niġjíp be. Páant ã niġjichah joinit, tewedih ĩ bejep be.

³ Las nueve dée, jġib chájat tólihna pehbboó ã bejep be. Pánih bejnit, bita caanjġh ĩuhnitdih ã enep be.

⁴ Pánih ennit, queéđidibut nin pah ã niġjíp be: ‘Yeebbát wíih iguġhahboó tewedih ĩi bejeé. Teo cádahat horadih ĩi tewat jġib wá wáhhipna caá’, queéđih ã niġjíp be.

⁵ Páant ã niġjichah joinit, queéđibut tewedih ĩ bejep be. Yeó jáap tac yeóob bejna, bita ĩuhnitdih jwááhnit, bíic yeóob queéđidibut ã niġjíp be. Las tres dée bita ĩuhnitdih jwááhnit, bíic yeóob queéđidibut ã niġjíp be.

⁶ Las cinco dée bita ĩuhnitdih jwááhnit, nin pah queéđih ã niġ jwáhbh joyóp be: ‘ĶDépanihna nihat yeó jáap teocan, ĩuh tığaá ĩi cháj?’ ã niġjíp be.

⁷ ‘Jwiítidih tewat watni ã wihcan caá’, ĩ niġ jepahap be. Páant ĩ niġjichah joinit, iguġha mínah queéđih nin pah ã niġjíp be: ‘Wíih iguġhahna bejnit, ĩi teobi jwáhuú’, queéđih ã niġjíp be.

⁸ “Cheyeh caán iguġha mínah caandih teo wáhhni maáhdih nin pah ã niġjíp be: ‘Queéđ teonitdih jwáwát túatnit, ĩ tewat jġib ma wáhuú.’ Pée jwinítidih ĩ tewat jġib ma jwíih wáhuú. Páant queéđih ma wáhat túttimah, ĩ jătih jwinítidih ma wáhuú. Pánih queéđih jġib cháj péa, bita ĩ jătih jwinítidih ma wáhuú. Queéđih wáh péa, bita ĩ jătih jwinítidibut ma wáhuú. Queéđih wáh péa, waóh jwinítidih ma jġib wáhuú’, ã niġjíp be. Pánihna, ã niġjít pah queéđih ã jġib chájap be.

⁹ Las cinco dée tewedih jwinítidih nihat yeó jáap ĩ tewat jġib pah bóo ã wáhhap be.

¹⁰ Queéđ nihat teonitdih bíic yeóob ã wáhhap be. Queéđ waóh tewedih jwinítboó ‘Jwiítidih chah ã jġib wáhhipna caá’, ĩ niġ jenah joyóp yah be. Oboghjeéhtih, queéđidibut bíic yeóob ã wáhhap be.

¹¹ Queéđih bíic yeóob míc ã jġib chájachah enna, caandih búdí ĩjnit, nin pah ĩ niġ jáhhap be:

¹² ‘Jwiítboó nihat yeó jáap, tabit ã cháhachah, búdí jwí teweçah, queéđ pée jwinítboó bíic horabitjeh ĩ teweçah yuhna, jwiít nihatdih bíic yeóob ma jġib wáhat, ã táicán caá’, caandih ĩ niġjíp be.

¹³ Páant ĩ niġ jġihhachah joinit, nin pah bíic ĩjeéh jumnidih ã niġjíp be: ‘Meemđih wá niġjítġi pah tığaá wá jġib chájap. ĩi tewat jġib wáhhit, meemđih wá yeecan caá.

¹⁴ Ma tewat jġib ahnit, ma bejeé. Weém wá náahat pahjeh queéđ bainí teonitdibut meemđih wá wáhat bíic yeóob wá

jiib wáhp be.

¹⁵ **Ded pah wíih dinerojih chájna, wíih pínahjeh caá. Weém queét moh yéejnitdih jġgah ennit, búdí wá jiib wáhučchah enna, ¿yeéboó ĩj níit, páant ĩi niijíp?** iguíha mínah queétdih á niijíp be.

¹⁶ **“Pánihat pah tígáá det waóhnitji péenit ĩ jumbipna caá. Péenitjiboó waóhnit ĩ jumbipna caá”,** Jesús jwiítndih á niijíp jġ.*

*Jesús á wunat pínahdih á jwáub naáwát
(Mr 10.32-34; Lc 18.31-34)*

¹⁷ Páant niij péanit, dawá cáacwá jwíjeéh ĩ péenachah, Jerusalén tútchina bejni namádih jwí bejep jġ. Pánih bejna, chíbit yéep jwiítndih numah waóh bejnit, jwiítndihjeh nin pah Jesús á niij naáwáp jġ:

¹⁸ **—Jerusalén tútchina bejna caá jwí chájap. Caanná jwí juibiát túttimah, weém nihát cáacwá úud jeñédih enihcanniboó sacerdotewá ĩ maátadih, Moisés á wutatjidih bohénitdihbut á duó wáibipna caá. Páant á duó wáyachah, weemdih tonit, ĩ mawat tútbiipna caá.**

¹⁹ Pánih mawat tútntit, judiówá nihcannitndih ĩ jwáub wáh yapabipna caá. Queéboó weemdih deohnit, ĩ puñat túttimah, cruzboó ĩ péoh dodh mao yohbipna yuh caá. Obohjeéhtih, biic peihcanni yeó jáap túttimah, wá íp weemdih á jwáub boobipna caá, á niijíp jġ.

*Santigowá ĩn Jesúsndih mi úábát
(Mr 10.35-45)*

²⁰ Pánihat túttimah, Zebedeo á weh ínboó mi weh biicdih Jesús pebh junít, caandih úábát túnt niijná, mi bódicha caj yoh ĩjajap jġ.

²¹ Páant mi bódicha caj yoh ĩjajach ennit, Jesús nin pah á niij úábh joyóp jġ:

—¿Ded pah wá chájatdih tígáá ma náah? á niijíp jġ.

—Maáh waadná, nit chénat pah wá weh meém biicdih ĩ wutat pínah niijná, biic ma jéihyepmant bóo búwámant, biíhdih wáyámant bóo búwámant ma chúdat túntú, mi niijíp jġ.

²² **—Ded pah ĩi úábátndih ĩi jéihcan caá. Ded wá maáh jumapboó jumíhni, weemdih yeejép á yapat pínah, biic yoobó caandihbut á yapachah yuhna, weemdih cádahcat caá náahap. Pánih cádahcan, wá maáh jumapboó wájeéh á watbipna caá. ¿Yeebdihbut páant yeejép á yapachah yuhna, ĩi cádahbican naniit? mi wehdih Jesús á niijíp jġ.**

—Jwí cádahcan níit, ĩ niij jepahap jġ.

²³ **—Yoobópdih yeebdih wá naóhna caá. Yeejép wá yapat pah yeebbát biic yoobó**

ni yapbipna caá. Obohjeéhtih, wájeéh wutnit pínahdih weéboó wá jéih níocan caá. Wá ípboó queétdih átát níwip taga, Jesús queétdih á niijíp jġ.

²⁴ Páant ĩ niij úábúchah joinit, jwiít diezboó queétdih jwí ĩijip jġ.

²⁵ Páant jwí ĩjatndih ennit, Jesús jwiít nihati-dih á míc wáacat tútup jġ. Páant jwí míc wáacachah, nin pah jwiítndih á niij naáwáp jġ:

—Judiówá nihcannit ĩ maátaboó ĩih cáacwádh tabit wutnit ĩ jumatndih ĩi táí jéihna caá.

²⁶ **Obohjeéhtih, queét wutnit ĩ jumát pah yeéb ĩi jumca bojóó. Yeéboó maáta jumíhna, bitadih táí teo wáacnit ĩi jumúú.***

²⁷ **Waóhnit jumíhna, teo wáhnit pah jumát caá náahap.***

²⁸ **Weém nihát cáacwá úud jeñéboó cáacwá weemdih ĩ teo wáacat pínah ni-ijná, nin baácboó wá júohcap jġ. Obohjeéhtih, cáacwádh teo wáacat túnt ni-ijná, queét iiguipna ĩ bejat déedih wan wáhudih wá júúwáp be,** Jesús á niijíp jġ.*

*Jesús chénewá jéih encannitndih á booaat
(Mr 10.46-52; Lc 18.35-43)*

²⁹ Jwiít Jerusalén tútchina bejna, Jericó tútchidih jwí chóop yap bejep jġ. Páant jwí chóop yap bejchah, dawá cáacwábut jwiítndih ĩ péenap jġ.

³⁰ Jericó wáihyat júdu jécdih bac bejnit, chénewá jéih encannit namá jwéejdih ĩ chúuduchah, jwí enep jġ. “Jesús, Nazaret tútchidih bóo caá á yap bejep”, bita ĩ ni-ijchah joinit, nin pah ĩ niij náac ejep jġ:

—¡Maá, David juima, Dios á wahni jwiítndih ma jġgah en teo wáacá! ĩ niijíp jġ.

³¹ Páant ĩ niij náacáchah joinit, cáacwáboó queétdih jühnit,

—¡Páant bóojeh! ĩi náac cádaháá, ĩ niijíp yuh jġ.

Obohjeéhtih, páant ĩ niij júihñuchah yuhna, queéboó joicánjeh, chah ĩ náacáp jġ:

—¡Maá, David juima, Dios á wahni, jwiítndih ma jġgah en teo wáacá! ĩ niijíp jġ.

³² Páant ĩ niij náacáchah joinit, Jesús chao náh, á pebhna júúwát tútntit, queétdih nin pah á niijíp jġ:

—¿Ded pah wá chájatndih tígáá ĩi náah? á niijíp jġ.

³³ —Maá, jéih enatndih caá jwí náahap, ĩ niijíp jġ.

³⁴ Páant ĩ niijichah joinit, Jesús queétdih jġgah ennit, ĩih quíbdih á teo jáhanap jġ. Páant á teo jáhanachahjeh, ĩ yoób enep jġ, buca. Pánih ennit, caandih ĩ péenap jġ.

* 20:16 Mt 19.30; Mr 10.31; Lc 13.30

* 20:26 Lc 22.25-26

* 20:27 Mt 23.11; Mr 9.35; Lc 22.26

* 20:28 Lc 22.27;

21

Jesús wā Jerusalénna ī waadát

(Mr 11.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19)

¹ Jerusalén tátchina tóah juibínit, Olivo wūt jumni páchahi jumni jeéboó jwī juibínap jī. Pánih juibí, púuh laab béjna, Betfagé wūt jumni tátchibitdih jwī tóah juibínap jī. Caanná juibínit, Jesús chénéwā jwījeéh jumnitdih caán tátchina ā wahap jī.

² Pánih wahnit, nin pah queétdih ā niij wutap jī:

—**Con tátchina waadnit, burroma mi wúh biicdih ñi enbipna caá. Pánih en, queétdih watnit, weemdih ñi ub jáh wáhuá.**

³ Páant ñi ub juúwúchah ennit, cáacwá yeebdih ī wúh joyóchah, nin pah ñi niij jepahaá: ‘Jwī maáh queétdih ā náah jwuhap be. Péanit, queétdih ā jwúbabipna caá’, ñi niijjī, Jesús ā niijjīp jī.

⁴ Páant ā yapat pínahdih Dios naáwátdih naóh yapani Zacariasji nin pah át niij daacáp tajī:

⁵ ‘Jerusalén tátchidih moonidih nin pah ma niij naáwá: ‘Dios weemdih nin pah ā niiját tútup be: “Ni eneé, ñi Maáh ñi pebhna ā jáhna caá. Caán oboh jumni pah burro wúhjih chéudni ā jáhhipna caá”, Jerusalén tátchidih moonidih ma niijjī’, weemdih ā niijjīp be’, Zacarias át niij daacáp tajī. (Zac 9.9)

⁶ Jesús ā wahnitboó bejnit, ā niijátji pah īt chájap wut jī.

⁷ Burroma, mi wúh biicdih ī ub juyúchah, jwíh jih bóo yéguehdih tóo dugnit, burromaji mi wúhjihbut jwī cáagap jī. Páant jwī cáagat tttimah, Jesús caán burro wúhjih ā púuh laáb chéudap jī.

⁸ Pánih chéudnit, Jerusalén tátchina jwítdih ā numah bejep jī. Páant ā bejehah ennit, dawá cáacwá íh jih bóo yéguehdih tóo dugnit, Jesúsdih wéina, namáboó ī jwe jwaáwáp jī. Bitaboó ī bóodniji táam núonadih ubnit, queétdih Jesúsdih wéina, namáboó ī jwe jwaáwáp jī. Páant ī jwejniji chóona, núonajih Jesús ā bejep jī.

⁹ Páant Jesús ā bejehah, ā waáwápmant moón, ā méimant péenitbut caandih wéinit, biicdih nin pah ī niij ñaacáp jī:

—¡David juima, Dios ā wahni, jwítdih ma táu ubuú! ¡Meém jwī maáh pínahdih búdí jwī wéina caá! ī niij wéi ñaacáp jī.*

¹⁰ Pánih bejnit, Jerusalén tátchina jwī waadáchah, caanjih jumnitboó en wáhi bejnit, nin pah ī niij míc wúh joyó jī:

—¿Nin déhe tigaá? ī niijjīp jī.

¹¹ —Nin Jesús, Galilea baác, Nazaret tátchidih bóo, Dios naáwátdih naóh yapani caá, bita queétdih ī niij jepahap jī.

Jesús Dioih muúná ā waadát

(Mr 11.15-19; Lc 19.45-48; Jn 2.12-23)

¹² Jerusalén tátchina waadnit, Dioih muú jóocmant bóo juúhdih Jesús jwítdih ā numah waad béjep jī. Pánih waad béjnit, caánboó jīb chájnitdih ā ñuun yóh bacanap jī. Dinerodih táut nuumnit ī cáagat naanádih ub yoh áacanit, jopwádh jīb chájnitih chéudat naanádihbut ā ub yoh áacanap jī.

¹³ Pánih ub yoh áacanit, Jesús nin pah queétdih ā niij juíhñap jī:

—**Dios naáwátdih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajī: ‘ “Wíh muú cáacwá weemdih ī wúbat pínah muú caá”, Dios ā niijjīp be’, it niij daacáp tajī. *Obohjeétdih, cáacwá Diosdih wúbdih ī juyúchah yuhna, yeeboó queétdih yeenit, nuunná caá ñi chájap. Pánih nuumnit, Dioih muúdh yéjanit, nuumnit ī jumat pínah muú chájna caá ñi chájap, ā niijjīp jī.**

¹⁴ Páant Dioih muúdh Jesús ā jumat pónih, dawá jéih encannit, wéuat nahjih bejnitbut ā pebhna ī juyúp jī. Páant ī juyúchah ennit, queétdih ā boonanap jī.

¹⁵ Obohjeétdih, queétdih ā boonachah ennit, caanjih jumnit sacerdotewá ī maáta, Moisés ā wutatjidih bohénitbut Jesúsdih búdí ī íjip jī. Jwíjeéh péenit wébitboó “¡David juima, Dios ā wahni, jwítdih táu ubni pínah, meemdih búdí jwī wéina caá!” ī niij ñaac cáadahchah joiná, chah ī íjip jī.

¹⁶ Pánih íjnit, Jesúsdih nin pah ī niij juíhñap jī:

—Meemdih páant ī niij ñaacáchah, ¿ma joicán níit? Páant ī niijcá bojo naáh, Jesúsdih ī niijjīp jī.

—**Wá joiná caá. Obohjeétdih, Davidji Dios naáwátdih naóh yapani nin pah ā niij daacátjidih zyeeboó ñi bohécannit jī? ‘Wébitdih, bita ī téuhnitdihbut meém ma wéi naáwát tútna caá’, Diosdih wéinit, David át niij daacáp tajī. (Sal 8.2)**

Jesús queétdih ā niij juíhñap jī.

¹⁷ Páant niij péanit, queétdih cádahnit, caán tátchimant Jesús jwítdih ā numah bac bejep jī. Pánih bac bejna, Betania tátchidih juibínit, caan chéi caanjih jwī úwup jī.

Higuera nahdih Jesús ā wanat tútat

(Mr 11.12-14,20-26)

¹⁸ Cheibit bóo yeoó jáapdh, Betania tátchiboó ñonitji Jerusalén tátchina jwúub bejna, Jesúsboó át nuugúp wunup tajī.

¹⁹ Pánih nuugúp wanná, namá jwéejdih lajni higuera nahdih ennit, áih quehedih jeémhna, caan náh pebh enedih ā bejep yuh

* 21:9 Sal 118.25-26 * 21:13 Is 56.7b; Jer 7.11

jī. Obohjeéhtih, caan náhboó quehcan, táini wawájuh pohba ā jumap jī. Páant ā quehcat-dih enna,

—**¡Ma jwáub quehcan niit!** caan náhdih ā niijíp jī.

Páant ā niijíchahjeh, áih náona ā diib téhah bejep jī.

²⁰ Páant ā wanuchah ennit, jwiit ā bohénitboó jwī en wáhi bejep jī.

—¿Dépanih tígaa wácanjeh ā wanah bej? Jesúsdih jwī niij úábh joyóp jī.

²¹ —**Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Dios ā wēpatdih táí jenah joiná, nin nahdíh wā chájat pahjeh mantih yeebbát ní jéih chájipna caá. Páant wā chájat chahbut ní jéih chájipna caá. Con jeedíh ‘Comnant bejnit, búdí majna ma buéug báahá’, ní niijíchah, ní watat pah ā yap-
bipna caá.***

²² **Diosdih táí jenah joinít, ded pah caandíh ní úábat pah ā chájipna caá,** Jesús jwiitdih ā niij jepahap jī.

Jesús ā wēpat

(Mr 11.27-33; Lc 20.1-8)

²³ Pánih bejna, Jerusalén tútchina juibi, Dioíh muudíh waad béjnit, Jesús cáacwádhíh ā jwáub bohénap jī. Páant ā bohéat pónih, sacerdotewá í maata, jwiit judíowá jwī maátabut ā pebh joinít, nin pah caandíh í niij úábh joyóp jī:

—¿Déih wēpatíh tibeé jwíin páant ma cháj? ¿Déhe tibeé meemdíh páant ā wat? Í niijíp jī.

²⁴ —**Yeebdíh wā jwíih úábh joibíipna caá. Weemdíh ní táí jepahachah, weembát yeebdíh wā jepahbipna caá.**

²⁵ **Juan Daabánidih ¿déhe tígaa át watj? ní jenah joyóchah. ¿Dios át watjican taniit? ¿Cáacwáboó niit caandíh ít daabáat táutjip? yeeb ní jenah joyóchah,** Jesús queétdih ā niij úábh joinít, jī.

Páant ā niij úábh joyóchah joinít, queéjtjeh nin pah ít múc niijíp wat jī: “¿Ded pah tígaa jwī niij jepahbí? ‘Dios caá Juandíh át watjip taga’, jwī niijíchah, ‘Páant ā jumachah yuhna, ¿dépanih tíjí caandíh ní jepahcan?’ jwiitdih ā niij jaihbipna caá.

²⁶ Obohjeéhtih, nitboó ‘Juan Dios naawátidih naóh yapani yoobát ā jumap jī’, í niij jenah joiná caá. Páant í niij jenah joyóchah, ‘Cáacwájuh caandíh ít daabáat táutjip taga’, jwī niij jepahachah, jwiitdih búdí í íjibipna caá”, ít múc niijíp wat jī.

²⁷ Pánih múc wéhe péanit, nin pah Jesúsdih í niij jepahap jī:

—Jwiit jwī jéihcan caá, í niijíp jī.
—**Caán láa báach weemdíh watnidíh weembát yeebdíh wā naóhcan niit,** Jesús queétdih ā niijíp jī.

Biic newé ā weh ded pah í chájat naawát

²⁸ Páant niij péanit, jwī maátadíh Jesús nin pah ā jwáub niij naawáp jī:

—**Nín wā naawátidih ¿ded pah ní niij jenah joi? Biic newé chénewá ā weh í jumap be. Pániha, biic yeó jáap í ípboó weép jeñédih, ‘Wáuhú, buu wíih iguihaboo tewedih ma bejeé’, ā niijíp be.**

²⁹ **‘Wá bejcan caá’, ā niij jepahap be. Páant niijná yuhna, jwáub jenah joinít, tewedíh ā bejep be.**

³⁰ **Táttimah, ā úuddihbut biic yoobó ā niijíp be. ‘Wá bejmi caá’, ā niij jepahap yah be. Obohjeéhtih, páant niijná yuhna, ā bejcap be.**

³¹ **¿Ded tígaa ā ípdih ā táí jepah? Jesús queétdih ā niijíp jī.**

—Weép jeñéboó ā táí jepahap be, queé í niij jepahap jī.

—**Yoobópdih yeebdíh wā naóhna caá. Romano maátadíh néo úábh wáhnit, deoh nah jumnit yaádh bíicdih yeéb játih Dios ā maáh jumatdih í waadná caá.**

³² **Juan Daabáni cáacwádhíh bohénadíh joiná, ded pah ní táí chájat pínahdih yeebdíh át naawáp tají. Páant ā naawáchah yuhna, yeebboó caandíh níit jepahcap tají. Obohjeéhtih, queé néo úábh wáhnit, deoh nah jumnit yaádhbut ít táí jepahap tají. Páant í jepahachah enna yuhna, yeebboó táut nuámíhcan, níit jepahcap tají,** Jesús queétdih ā niijíp jī.*

*Jiwá iguihadíh yeejép teo wáhnit naawát
(Mr 12.1-12; Lc 20.9-19)*

³³ **“Nín biih wā naawát pínahdih ní táí joyoo. Biic newé jiwá iguihdíh ā momop be. Pánih mom péa, wáihyat júudíh cháj péa, iguihdíh í búuh chañat pínah muudíhbut ā chájap be. Pánih cháj péa, caán iguihdíh í táí en dawát pínah niijná, jap bóo muudíhbut ā chájap be. Páant níhatdih cháj péa, bitadíh en dawát táutnit, biáboó jib jwahudíh ā bejep be.***

³⁴ **Táttimah, iguih ei láa, áih iguih júbdih í úábat pínah niijná, iguih mínah caandíh teo wáhnitdih áih iguihána ā wah bojop yah be.**

³⁵ **Obohjeéhtih, caandíh teo wáhnit caanná í juubínachah, bíicdih pái, bíihdih mao yoh, bíihdih jeejtíh í yoh mawap be.**

³⁶ **Pánihat táttimah, bita caandíh teo wáhnitdih áih iguihaboo ā jwáub wahap be, páant mantíh. Chah dawá á wahachah yuhna, queé en daonit bíic yoobó mantíh queétdihbut yeejép í chájap be.**

³⁷ **“Táttimah, ‘Wá wáuhdih caá í jepahmi dée caá’, niijnít, caandíh ā wahap be.**

* 21:21 Mt 17.20; 1Co 13.2

* 21:32 Lc 3.12; 7.29-30

* 21:33 Is 5.1-2

22

Téihya chéona ã numah jeémát pínah naáwát

(Lc 14.15-24)

¹ Páant ã niiját túttimah, Jesús nin ã jenah joini naáwátjĩh queétdih ã jwáub niij naoh bohénap jĩ:

² “Dios ã maáh jumat nin pah caá ã jumap: Maáh wáúh ã téihya chéwat túut chájachah, ã íp ã numah jeémát pínahdih ã chájp be.

³ Pánih ámh péanit, ã numah jeémpnit pínahdih júwát túutna, caandih teo wáhnidih ã wahap yah be. Obohjeéhtih, caandih í jepahcap be.

⁴ Túttimah, bita caandih teo wáhnitdihbut wáhnit, ‘Á numah jeémát pínah momo jiwíwá, ã in débehanitdih mao púbnit, nihadnih ámh péa, yeebdih ã júwát túutap be’, wá bidnitdih ñi niij naáwá.

⁵ Páant ã watuchah joinit, í bejep yah be, páant mántih. Obohjeéhtih, páant í niijichah yuhna, queébut í joyáh bojop be. Joyáh bojnit, bíic áih wápchiboó bej, bíih ã tewat maúboó ã bejep be.

⁶ Bitaboó queét í naáwáchah jóihcan, yeejep pánit, queétdih í mao yohop be.

⁷ Páant í chájat doonádih joinit, búdi íjnit, maáhboó áih soldadowádih ã wahap be, queétdih mao yoh beedánit, íih tátchidihbut í cáwat pínah niijná.

⁸ Pánihat túttimah, bita caandih teo wáhnitdih nin pah ã niijp be: ‘Wá wáúh ã téihya chéona numah jeémát pínahdih ámh péanit, cáacwádih wá bidichah yuhna, queét yeejepwá í jepahcap taga.

⁹ Pánihna, tátchi tac yoób jumni juáhna bejnit, det ñi jwááhnitdih ñi numah jáúwá, queétdih ã niijp be.

¹⁰ Páant ã niijichah joinit, bejna, biquína túi chájnitdih jwááh, bita túi chájcannitdihbut jwááhnit, nihadnih í numah júwub júwáp be. Pánihna, í maáih muaná jwáub juibínit, ã numah jeémát tólihdih í yáwap yah be.

¹¹ “Obohjeéhtih, maáhboó queét junitdih enedih juná, téihya chéwechah enna í dawát chóodih bíic newé ã duocáh, ã enep be.

¹² Pánih ennit, ‘¿Íin wáúá, dépanih tibeé wá dawát túatni yégeh duocán yuhna, ma waád jáóh?’ caandih ã niijp be. Páant ã niijichah joinit, caánboó ã jéih jepahcap be.

¹³ Páant ã jepahcah enna, maáh caandih teo wáhnitdih nin pah ã niijp be: ‘Chéonit, caandih ñi ub bac bejeé. Pánih ub bac bejnit, weemdih ã jepahcat jib, dupánapboó ñi yohoó, wá pebh ã jumcat pínah niijná. Caánboó jumnit,

³⁸ Páant ã wahachah yuhna, caandih ennit, en daonitboó nin pah í míic niijp be: ‘Iguíha mínah ã wunat túttimah, nin ã wáúhboó ã túut numbípna caá. Pánihna, caandih jwí mao yohochah, iguíha jwíh ã jumbipna caá’, queétdih í míic niijp be.

³⁹ Páant níj, ã wáúhdih teonit, iguíhamant ub bac bejnit, í mao yohop be.

⁴⁰ “Páant í chájat doonádih joinit, iguíha mínahboó áih iguíhana jwáub junit, ¿queétdih ded pah tigaá ã chájbí?” Jesús queétdih ã niij wáúh joyóp jĩ.

⁴¹ Páant Jesús ã niijichah joinit, queét caandih nin pah í niij jepahap jĩ:

—Queét yeejepwádih peéh chájna, ã mao yohat túutbipna caá. Túttimah, bitaboodih áih iguíhadih ã en dawát túutbipna caá, áih iguíhdih caandih í túi dic wáhat pínah niijná, í niijp jĩ.

⁴² Páant í niijichah joinit, Jesús nin pah ã jwáub niijp jĩ:

—Dios naáwátidih naóh yapani nin pah ã niij daacátjidih ¿yeéboó ñi bohécannit beé?

‘Muú teonit táini jee dáhnadih ñíonit, í náahcanni dahdih í yohop yah be. Obohjeéhtih, queét í yohni dahdihjeh tigaá Dios ã íiwip. Caandih ñíonit, áih muu pánihnidih chájna, caán muudih ã túi jenah enat túut niijná, choójboó caan dáhdih ã jwíh jwejep be. Caán jee pánihni Dios ã wáhnit pínah tigaá. Páant ã chájachah ennit, jwiitboó caandih búdi jwí wéina caá’, át níj daacáp tají. *(Sal 118.22-23)*

⁴³ Páant ã nihát pah tigaá yeebdih yoobópdih wá naóhna caá. Dios áihwá pínah yeebdih ã jwíh ñíonitji ñi jumachah yuhna, weém Dios ã wáhnidih ñi náahcah, bita weemdih túi jepahnit pínahboodih ã ñíobipna caá, páantjeh ájeéh í jumat pínah niijná.

⁴⁴ Pánihna, weemdih jepahcannitboó caán jee dáhdih tóoc buagnit panihnit í jumbipna caá. Weemdih í jepahcatji jib caán jee dáh ã néehat pah, peéh chájna, iiguípa Dios queétdih ã wahbipna caá, Jesús ã niijp jĩ.

⁴⁵ Páant ã niijichah joinit, sacerdotewá í maáta, fariseowábut “Jwiitdih niijná caá ã chájp”, í níj jéihyep wat jĩ.

⁴⁶ Páant níj jéihnit, caandih ded pah í tewat pínahdih í bidip wat yah jĩ. Obohjeéhtih, cáacwá caandih “Dios naáwátidih naóh yapani caá”, í níj jenah joyóchah jéihnit, queétdih úmna, tewíhna yuhna, ít jéih teo jwahcap wat jĩ.

tubit jġahna, fih maonádih néeh cháác jainít i jumbipna caá', caandih teo wáhnitdih á niijíp be.*

¹⁴ **“Buu wá naawát pah, dawá cáacwá wíh túini doonádih joiná yuhna, daocánnitjeh i jepahna caá”,** Jesús á niijíp jġ.

Romano maáta i úubát túutni dinero júdu (Mr 12.13-17; Lc 20.20-26)

¹⁵ Páant á niijíchah joinít, iġna, Dioh mummánt bac bejnit, fariseowá nin pah it míc niij úubh joyóp wut jġ: “¿Ded pah tġaá caandih jwí niij úubh joibí, mácah á jepahchah, caandih naoh yacat túat niijná?” It míc niijíp wut jġ.

¹⁶ Páant niijnit, biquína ijeéh jumnit, Herodes á jaimenádih maáh waadáhnhitdihbut Jesús pebhna it wahap tajġ, Jesúsdiġ i úubh joyát pínah niijná. Páant i wáhnitboó waád joinít, nin pah Jesúsdiġ i niijíp jġ:

—Bohéni, yeecanni jumna, Dios ded pah jwiitdih á chájat túatdih yoobópdih ma bohéatdih jwí jéihna caá. Ded pah cáacwá i niijíchah, maáta i jumuchah yuhna, úmcanjeh yoobópdih mapí naóhna caá.

¹⁷ Páant yoobópdih naohni jumna, ded pah ma jenah joyátidih jwiitdih ma naawá. ¿Roma baácdih moón i maáh César á úubát túatni náodih caandih jwí wáhuchah, á túi níit? i niij úubh joyóp yuh jġ.

¹⁸ Páant i niij úubh joyóchah, i yeeatdih jéihnit, nin pah queétdih á niij úubh joí jwáubnanap jġ:

—**Yeéb yeenit, ¿dépanih tġaá weemdih mácah ni jepahat túat?**

¹⁹ **Césardih ni wáhat pínah júdudih weemdih ni júutá,** á niijíp jġ.

Páant á niijíchah joinít, biíc júdudih caandih i júutap jġ.

²⁰ —**¿Caán júdudih deih móot, deih wát tġaá á jum?** queétdih á niij úubh joyóp jġ.

²¹ —Césariġ móot, áih wátbat á jumna caá, i niij jepahap jġ.

—**Caán láa bácah caán júdu Césariġ pínah caá. Pánihna, áih pínah á jumuchah, caandih wáhat caá náahap. Obohjeéhtih, Dioh pínah mácah á jumuchah, Dios-boodih ni wáhuú,** queétdih á niijíp jġ.

²² Páant á niij jepahachah, i joí wáhi bejep jġ. Pánih joí wáhi bejnit, i bac bejep jġ.

Cáacwá i jwáub boo pud júúwát (Mr 12.18-27; Lc 20.27-40)

²³ Páant queét i bac bejat túttimah, biquína saduceowá jwah, Jesúsdiġ úubh joyát túat niijná, caán munná muntih i waád joyóp jġ. Queét saduceowá “Cáacwá wánná, i jwáub boo pud jóhcan níit”, niijnít i jumap jġ.*

²⁴ Pánih jenah joinít, nin pah Jesúsdiġ i niijíp jġ:

—Bohéni, nin pah Moisés át niij bohénap tajġ: ‘Weép jeñé weh wihcanjeh á wánnuchah, á úudboó weép jeñé áajidih jwáub áa jumát caá náahap. Pánihna, á úudboó áa wih jwáhcanni jumna, éemp wánnihdih á biboho naáh, á úud jeñé báadhda weh pah i weh jumát pínah niijná’, jwiitdih Moisés át niijíp tajġ.*

²⁵ Biíc weh sietewá i jumap be. Weép jeñéboó áa jum, weh wihcanjeh á wánnap be. Pánihna, á úudboó weép jeñé áajidih á jwáub áa jumap yuh be. Páant áa jumát túttimah, weép jeñé pahjeh muntih, weh wihcanjeh caanbát á wánnap be.

²⁶ Páant mícjeh queét nihat i buád beedép be.

²⁷ Páant mi weha mána i wánn beedát túttimah, i áajibut mi wánnap be.

²⁸ Pánihna, queét nihat i áa jumnihji, nihat cáacwá i jwáub boo pud júúwáchah, ¿ded áa tġaá mi yoób jumbi? Jesúsdiġ i niij úubh joyóp jġ.

²⁹ Páant i niijíchah joinít, Jesús queétdih nin pah á niij jepahap jġ:

—**¿Dios naawátidih jéihcan, á wépatdihbut jéihcan, yeéboó yoobópdih jenah joicánnit caá!**

³⁰ **Wánnitji i jwáub boo pud júúwát túttimah, jeáboó jumna, ángelwá pah áa wihcannit i jumbipna caá.**

³¹ **Obohjeéhtih, wánnitji i boo pud júúwát pínahdih yeéb ni jéihyatdih náah yacna, nin pah wá naóhna caá. ¿Moisésdih Dios nin pah á nijátjidih ni encannit jġ?**

³² **‘Weém Abraham, Isaac, Jacob i Maáh caá’, át niij naawáp wut jġ. Queét i wánnat túttimah yuhna, ‘i Maáh caá’, Dios át niijíp wut jġ. ‘i Maáh caá’, á nijátjidih joinít, báadhnit i jumátidih jwí jéihna caá. Dios báadhnitdihjeh maáh á jumna caá. Pánihna, ‘Wánnitji i jwáub boo pud jóhcan níit’, niij jenah joiná, yoobópdih ni jenah joicán caá,** Jesús á niijíp jġ.*

³³ Páant á niijíchah joinít, nihat cáacwá á bohéatdih i joí wáhi bejep jġ.

Chah jenah joyát watat (Mr 12.28-34)

³⁴ Páant Jesús saduceowádh i túi jepahachah joinít, fariseowáboó i míc wéhenap jġ.

³⁵ Pánih míc wéhe péanit, biíc ijeéh jumni, Moisés á watatjidih túi jéihniiboó caandih nin pah á niij úubh joyóp yuh jġ:

³⁶ —¿Bohéni, Dios jwiitdih á watat deddih tġaá chah jenah joyát náah? á niijíp jġ.

* 22:13 Mt 8.12; 25.30; Lc 13.28

* 22:23 Hch 23.8

* 22:24 Dt 25.5

* 22:32 Ex 3.6

* 22:37 Dt 6.5

³⁷—Nin watat caá chah ã jumap. ‘Diosdih chah jenah jói, táí jepahnit, wéinit, caandíh bádí ñi oyoó’, Moisés át níj daacáp tají.*

³⁸ Caán watatji caá jwíh jumni.

³⁹ Caán watat pahjeh mantih, nin biih watatbut biic yoobó ã jumna caá: ‘Meemjéh ma míc oyat pah muntih, bitadihbat bádí ma oyoó’, át níj daacáp tají.*

⁴⁰ Pánihna, Diosdih oinit, bitadihbat oinit, Dios ã náahat pah ñi chájbpina caá. Pánih chájnit, nihat Moisés ã watatjidih, Dios naáwátdih naóh yapanit í niijátjidihbut ñi táí jepahbpina caá, Jesús queétdih ã niijíp jí.*

¿Ded juima tigaá Cristo?

(Mr 12.35-37; Lc 20.41-44)

⁴¹ Páant níj péanit, Jesús jwuh caanjíh jumnit fariseowátdih nin pah ã níj wábh joyóp jí:

⁴²—¿Dios ã wahni Cristodih ded pah tigaá ñi jenah jói? ¿Ded juima tigaá? queétdih ã niijíp jí.

—David juima caá, í níj jepahap jí.

⁴³—Páant ã jumuchah yuhna, ¿Dépanih tigaá Túini Espíritu nin pah caandíh ã naáwát tútuchah, Davidjiboó caandíh ‘Maá’, át niijí?*

⁴⁴ ‘Wá Maáhdih Dios nin pah ã niijíp be: “Wá jéihyepmant bóo buwámant ma cháudú. Pánih cháudnit, nihatdih ma wutuchah, meemdíh en jáihtidih wá yap yohat tútubipna caá”, ã niijíp be’, Davidji át níj daacáp tají. *(Sal 110.1)*

⁴⁵ Páant níj daácnit, Davidji Cristodih ‘Maá’, át niijíp wat jí. Páant ã niijíchah yuhna, ¿dépanih tigaá Cristo David juima át jumji? Jesús queétdih ã níj wábh joyóp jí.

⁴⁶ Páant ã níj naáwáchah joinit, nihat í jwáwb wábh jóihna yuhna, í wábh jói cádahap jí.

23

Fariseowá, Moisés ã watatjidih bohénitbut í táicat

(Mr 12.38-40; Lc 11.37-54; 20.45-47)

¹ Páant níj péanit, caanjíh jumnitdih, jwiit ã bohénitdihbut Jesús nin pah ã níj naáwáp jí:

² “Moisés ã watatjidih bohénit, fariseowábut caán ã watatdih chah táí jéihnit jumna, yeebdíh í watna caá.

³ Páant yeebdíh í wutachah, í niiját pahjeh chájat caá náahap. Obohjeéhtih, páant í níj bohéna yuhna, ípí chájcan caá. Páant í táí chájcatdih yeebboó ñi en yacca bojóo.

⁴ Queét yeebdíh bádí wái náah jumnidih chájat tútna, bainibitjeh ñi yapachah ennit, yeebdíh jígah encanjeh, ípí peéh chájna caá.

⁵ Ded pah chájna, cáacwá í wéi enat pínahdihjeh ípí bidna caá. Dios naáwátdih í daácní néonabit áih útna yacnit, íh móot chah, íh muj nahboobát bádí buwá jumni tópjíh ípí nah chéona caá. Úábhna dúwát chóona ã yapat waanadih maátni ípí chájat tútna caá, queétdih ennit, ‘Diosdih táí jepahnit caá’, niijnit, cáacwá í táí wéi enat pínah niijná.*

⁶ Numah jeémépboó bejnit, waáwápna cháudnit, ípí wéina caá. Jwí míc wáacat muáboó bejnit, cáacwá í táí enepboó ípí cháudna caá.

⁷ Tútchi tacboó bíí déedih jíb chájat juáhna í bejchah, cáacwá queétdih wéinit, muj teonit, ‘Ma jóoh, Bohéni’, í níj wábhchah joinit, ípí wéina caá.

⁸ “Obohjeéhtih, ‘Bohéni’, yeebboó cáacwátdih ñi niiját tútca bojóo. Weemjeh caá yeebdíh bohéni. Yeéb nihat biic yoobó jumna, ‘Bohéni’, cáacwátdih ñi niiját tútuchah, ã táican caá.

⁹ Pánihat pah, cáacwá mícjeh ‘Túini Paá’, ñi niijíchah, ã táican caá. Dios, jeáboó jumnijeh, ñi ípí táini yoobát ã jumna caá.

¹⁰ Pánihat pah muntih, yeéb mícjeh ‘Maá’, ñi niijcá bojóo. Weém, Dios ã wahni Cristojeh, ñi maáh wá jumna caá. Pánihna, cáacwá mícjeh páant ñi niijíchah, ã táican caá.

¹¹ Ded maáh jumíhna, yeebdíh teo wáhni ã jumna naáh.*

¹² Caanjéh míc maáh waadánidih Dios oboh jumni ã chájbpina caá. Obohjeéhtih, teo wáhni panihniboodíh Dios maáh ã waadábipna caá”, Jesús ã niijíp jí.*

¹³ Páant níj péanit, nin pah fariseowá, Moisés ã watatjidih bohénitdihbut Jesús ã níj jáihtup jí:

“ÍYeéb Moisés ã watatjidih bohénit, yeéb fariseowábut bádí yeejép ñi yapbipna caá! Táí bohénit pah jumna yuhna, tabit yee naóhnt caá ñi jumap. Dios ã watatdih ñi yee bohénachah joinit, Dios ã maáh jumapboó cáacwá í jéih waadcán caá. Pánih bohénit, yeebjébut waadcán, queét í waadíhichah yuhna, ñipí jáhna caá.

¹⁴ “ÍYeéb Moisés ã watatjidih bohénit, yeéb fariseowábut bádí yeejép ñi yapbipna caá! Táí bohénit pah jumna yuhna, tabit yee naóhnt caá ñi jumap. Diosdih táí maaptidih wábhna yuhna, éemp wunnitíh maanátdih ñipí dúuc wáina caá.

* 22:39 Lv 19.18 * 22:40 Lc 10.25-28 * 23:5 Nm 15.38; Dt 6.8; Mt 6.1 * 23:11 Mt 20.26-27; Mr 9.35; 10.43-44; Lc

22.26 * 23:12 Pr 29.23; Lc 14.11; 18.14

Pánih yeenit ñi jumat jíib bádí peéh chājat yeebđih ā jumbipna caá.

¹⁵ “Yeeb Moisés ā watatjidih bohénit, yeeb fariseowābut bádí yeejép ñi yap-bipna caá! Túi bohénit pah jumna yuhna, tubit yee naóhnit caá ñi jumap. Yuúp jíib bejnit, dawá cáacwāđih ñipí bohéna caá, ñi jenah joyát pahjeh í táut nuumát pínah niijná. Páant í táut nuumúchah, yeejép ñi chājat chah queéđih ñi chājat túatna caá.

¹⁶ “Yeeb bohénit, bitadih waóhna, jéih encannit panihnit ñi jumna caá! Yeena, nin pah ñi niij bohéna yuh caá: “Dioih muú túini ā jumat pah, wā niiját biic yoobó wā chājbipna caá”, ñi niijíchah yuhna, dedé pínah nihcan caá. Obohjeéhtih, “Dioih muúđih jumni oroboó túini ā jumat pah, wā niiját biic yoobó wā chājbipna caá”, ñi niijíchah, ñi niijátji pah-jeh chājat caá náahap’, ñipí niij bohéna yuh caá.

¹⁷ Yeeb jenah joicánnit, jéih encannit panihnit ñi jumna caá! ¿Ded tigaá chah ā jum? ¿Dioih muú chah niit? ¿Caán muú diitboó jumni oroboó niit chah ā jumap? Caán muú diitboó oro jumna, Dioih caá ā jumap. Obohjeéhtih, biih pehbóó jumna, Dioih áta nihcan taga. Pánihna, oro chah Dioih muú ā jumna caá.

¹⁸ Yeeb nin pahbut ñipí niij bohéna yuh caá: “Dioih muúboó jumni nuúpdih mao cáo wáhat naá túini ā jumat pah, wā niiját biic yoobó wā chājbipna caá”, ñi niijíchah yuhna, dedé pínah nihcan caá. Obohjeéhtih, “Í mao cáo wáhniboó túini ā jumat pah, wā niiját biic yoobó wā chājbipna caá”, ñi niijíchah, ñi niijátji pah chājat caá náahap’, ñipí niij bohéna yuh caá.

¹⁹ Yeeb jéih encannit panihnit ñi jumna caá! ¿Ded tigaá chah ā jum? ¿Diosdih cáo wáhni niit chah ā jum? ¿Caán ñi cáagat naá niit chah ā jum? Caán naajh ñi cáagna, Diosdih ñi wáuchah, áih pínah caá. Biáboó ñi cáagachah nihna, Diosdih ñi wáhni áta nihcan tagaá. Pánihna, caán ñi cáagat naá caá chah ā jumap.

²⁰ Páant ā jumuchah, Jwí cáagat naá túini ā jumat pah, wā niijátji biic yoobó wā chājbipna caá, niijnit, caán naá caanjih ñi cáagnibut ā táyatdih ñi jenah joiná caá.

²¹ Pánihat pah, Dioih muú ā táyatdih jenah joiná, áih muú diitboó jumni ā táyatdihbut ñi jenah joiná caá.

²² Jeá túini ā jumat pah, wā niijátji biic yoobó wā chājbipna caá, niijnit, Dios maáh jumna ā cháudatdihbut jenah joinit, Dios, caanjih cháudni ā táyatdihbut ñi jenah joiná caá.*

²³ “Yeeb Moisés ā watatjidih bohénit, yeeb fariseowābut bádí yeejép ñi yap-bipna caá! Túi bohénit pah jumna yuhna, tubit yee naóhnit caá ñi jumap. Dios ā watatdih jepahna, ded chénat pah téihya chej jumni náonadih bíbohna, biic néodih Diosdih ñipí wáhna yuh caá.* Obohjeéhtih, pánih wáhna yuhna, biih ā watatna chah jenah joyát pínah ā jumachah yuhna, caandih ñipí joyáh bojna caá. Cáacwāđih túi chājatboodih ñi jenah joicán caá. Queéđih ñipí jígah en teo wáacan caá. Ded pah bitadih ñi niijátji pah ñipí chājan caá. Pánihna, Dios ā watat pah, chej jumni náonadih caandih wáhna, ā túina caá. Obohjeéhtih, biih ā watatdihbut jepahat caá náahap.

²⁴ Yeeb bitadih waóhna, jéih encannit panihnit ñi jumna caá! Ñi watatdih, oboh jumni ā jumachah yuhna, ñipí jepahna yuh caá. Obohjeéhtih, Dios yoobóđih ā watatboodih ñipí jepahcan caá.

²⁵ “Yeeb Moisés ā watatjidih bohénit, yeeb fariseowābut bádí yeejép ñi yap-bipna caá! Túi bohénit pah jumna yuhna, tubit yee naóhnit caá ñi jumap. Níih pamapnadih, níih babhbat dahnadihbut jiumantjeh ñipí chocna caá, ā túi jígohat pínah niijná. Páant ñi chocochah yuhna, diitboó bádí quei ā jumna caá. Caan pámap jiumantjeh ñi chocat pah, yeebbát biic yoobó ñi jumna caá. Túi jígohna yuhna, ñi jenah joyát yeejép ā jumna caá. Ñi weñat pínahdihjeh chānit, tubit en ñinahnitbut ñi jumna caá.

²⁶ Yeeb fariseowá jéih encannit panihnit ñi jumna caá! Pánih jumna, ñi jenah joyátđih táut nuumnit, túiniboodih ñi chājaá. Pánih chājna, yoobóđih túinit ñi jumbipna caá.

²⁷ “Yeeb Moisés ā watatjidih bohénit, yeeb fariseowābut bádí yeejép ñi yap-bipna caá! Túi bohénit pah jumna yuhna, tubit yee naóhnit caá ñi jumap. Cáac yohopdih bóo muú dáhnabit túi baabni chítahjīh í náini panihnit ñi jumna caá. Cáacwá caán yohopdih í enechah, túi jígohni ā jumna caá. Páant jiumant túini ā jígohochah yuhna, í yohni báchaji ā moopáđih queét í jéih encan caá.*

²⁸ Páant ā nihah pahjeh man tigaá yeebđih cáacwá í enechah, túinit pah ñipí jígohna yuh caá. Obohjeéhtih, ñi jenah joyátboó bádí yeeat jum yapna, yeejép ā jumachah, moópni dée pah caá ñi jumap.

²⁹ “Yeeb Moisés ā watatjidih bohénit,

* 23:22 Is 66.1; Mt 5.34

* 23:23 Lv 27.30

* 23:27 Hch 23.3

yeéb fariseowäbut bádí yeejép ñi yapbipna caá! Túi bohénit pah jumna yuhna, tabit yee naóhnit caá ñi jumap. Tabit yeenit jumna, Dios naáwátidih naóh yapanitji, túi chājnitjidihbut ñi oyatdih jéuat tóut niijná, queétdih í yohopjidih ámohnit, túini ñipí chājna yuh caá.

³⁰ Pánih chājnit, nin pah ñipí niijná caá: 'Jon jätih jwí nuowá í chājatji pah jwiítboó jwíta chājcan tagaá. Dios naáwátidih naóh yapanitdih wēinit, queétdih jwíta mao yohcan tagaá', ñipí niijná yuh caá.

³¹ Obohjeéhtih, Dios naáwátidih naóh yapanitdih mao yohnit í juimená jumna, biíc yoobó tiguaá ñi chājap.

³² Pánihnit í juimená jumna, ñi nuowá í yéej chājatji pahjeh mantih ñi chāj péanaá.

³³ "ÍYeéb maiwá pah yeejépwaá ñi jumna caá! Pánihna, ñi yéej chājatdih ñi túut nuumcátji jíib, Dios yeebdíh peéh chājna, iigúipna á wahachah, ñi jéih jweicán niít.*

³⁴ Páant niijná, nin pah niij naóhna caá wá chājap: Dios naáwátidih naóh yapanitdih, bita áih túini doonádih túi jéihnitdih, bita á naáwátidih bohénit pínahdihbut yeebdíh wá wahbipna caá. Páant wá wahachah yuhna, yeebboó biquínadih cruzboó péoh dohniit ñi mao yohbipna caá. Bitadih ñi miíc wáac jayépboó pūinit, tátchimant bacanit, queétdih mawat túut niijná, ñi ñuún péebipna caá.

³⁵ Pánih chājna, jon jätih jumnit túi chājnitjidih í mawatji jíib yeebboodihbut Dios á peéh chājipna caá. Pánihna, túi chājni Abeljidih Caín á mawatji jíib púúú Zacariasjidih ñi nuowá í mawatji jíib tiguaá yeebboodíh Dios á peéh chājipna caá. Caán Zacarias Berequiasji wáuh át jumap tají. Dioih maú juéhboó jumni nuúnpdih mao cáo wúhat naa pébh á jumuchah yuhna, caandíh ít mawap tají.*

³⁶ Yoobópdih yeebdíh wá naóhna caá. Queét nihatdih í mawatji jíib buu láa moondíhbut Dios á peéh chājipna caá", Jesús á niijíp jí.

Jerusalén tátchidih moondíh Jesús bádí á oyat

(Lc 13.34-35)

³⁷ Páant niij péanit, caanjíh jumnitdih nin pah á jwáub niij naáwáp jí:

"ÍYeéb Jerusalén tátchidih moondíh bádí wá jígahna caá! Dios naáwátidih naóh yapanitdih maonit, ñi pebhna bita á wah bojnitdihbut jeejéh yohnit, yeéb ñipí maona caá. Ñi nuowäbut biíc yoobó

ít chājap wat jí. Pánihnit ñi jumuchah yuhna, yeebdíh bádí wá oina caá. Pánih oinit, mujbaima mi wehdih mi páamat pah, wá pebh yeebdíh wá jumap túutna yuh caá. Obohjeéhtih, yeebboó weemdíh ñi náahcan caá.*

³⁸ Páant ñi náahcat peéh, buu ñíih tátchidih Dios á wap cádahbipna caá.

³⁹ Yoobópdih yeebdíh wá naóhna caá. Ninboó weemdíh ñi jwáub encan niít. Táttimah bóo láa nin baácna wá jwáub dei juúwáchahjeh, weemdíh ñi jwáub enbipna caá. Pánih ennit, 'ÍDios á wahni, meemdíh bádí jwí wéina caá!' ñi niijípna caá", Jesús queétdih á niijíp jí.*

24

*Dioih muudíh bita íyohat pínah
(Mr 13.1-2; Lc 21.5-6)*

¹ Páant niij péanit, Dioih muumánt Jesús jwiítidih á numah bac bejep jí. Pánih bac bejnit, Dioih muudíh wéi enna, á túi jígohatdih Jesúsdih jwí naáwáp yuh jí.

² Obohjeéhtih, páant jwí naáwáchah joinit, nin pah jwiítidih á niijíp jí:

—Caandíh ennit, ñi túi jenah joyoó. Yoobópdih yeebdíh wá naóhna caá. Yeebdíh eníhcannitboó nin ñi en wéinidih í boto mao jéena beedábipna caá. Biíc jee dáh biíh dahjih lajni á wíhcan niít, á niijíp jí.

*Péni yeó jáap jätih ded pah á yapat pínah
(Mr 13.3-23; Lc 17.22-24; 21.7-24)*

³ Páant niij miíc wéhe bejna, Olivu jeená bejni namáboó bejna jwí chājap jí. Pánih bejna, caán jeená púuh laáb juibínit, Jesús á chúudap jí. Páant á chúuduchah ennit, jwiítboó á pebh juibínit, nin pah caandíh jwí niij wáuh joyóp jí:

—Maá, jwiítidih ma naáwá. ¿Débólíh tiguaá ma niiját pah á yapbi? ¿Meém ma jwáub dei juúwát pínahjätih, péni yeó jáap jätihbut ded pah á jwíh yapachah tiguaá jwí enbi? jwí niijíp jí.

⁴ —Yeéb ñi túi chāja chaáh. Bitá í yeeatdih ñi joicá bojoó.

⁵ 'Weém Cristo caá, niij yeenit, dawá í juóhbiipna caá. Páant í niij yeenachah joinit, Diosdih cádahna, páant niijnitboodíh dawá í péebipna caá.

⁶ Pebhbit jumnit í miíc mawat, yuúp jumnit í miíc mawat doonádihbut ñi joibipna caá. Pánih joiná yuhna, caandíh bádí ñi um jenah joicá bojoó. Páant á yapbipna caá. Obohjeéhtih, páant á yapachah yuhna, péni yeó jáap pínah páantjeh á judh jwahbipna caá.

* 23:33 Mt 3.7; 12.34; Lc 3.7

* 23:35 Gn 4.8; 2Cr 24.20-21

* 23:37 1R 19.10; Jer 2.30

* 23:39 Sal 118.26

7 Caán láa bíic baácđih moón bíih baácna bejnit, í míic maobipna caá. Nihat baácboó búdí míic mawat á jumbipna caá. Dawá pehbhoó nuugáp láa, baác méméatbut á jumbipna caá.

8 Obohjeéhtih, páant á yapachah yuhna, chah yeejép yapat pínah á jedh jwahbipna caá.

9 “Táttimah, bita yeebdíh teonit, maátadih í wáhbipna caá, yeejép í chājat pínah, í mao yohat pínahbut niijná. Wíihwā ní jumat jíib, nihat baácđih moón yeebdíh í eníhbican nacaá.*

10 Caán láa, wíihwā jumna yuhna, dawá weemdíh í cádahbipna caá. Pánih cádahnit, bita wíihwāđih eníhcan, maátadih í naóh yachipna caá, queéđih í peéh chājat pínah niijná.

11 ‘Weém Dios naáwátđih naóh yapani wā jumna caá’, níj yeenit dawá í jumbipna caá. Ded pah í yee naáwáchah joinit, dawá queéđih í jepahbipna caá.

12 Caán láa cáacwā chah yeejép í chājbipna caá. Pánih yeejép chājnit, dawá bitadih í oi cádahbipna caá.

13 Obohjeéhtih, páant yeejép yapna yuhna, ded weemdíh cádahcanniboó wājeéh páantjeh jeáboó á jumbipna caá.*

14 Pánihna, Dios á maáh jumat doonáđih nihat baácđih moondíh naáwát caá náahap. Páant naáwát táttimah, péeni yeó jáap á júóhbipna caá.

15 “Bita í pāpnidih Diosđih weñat mué díitboó jwejnít, cáacwā caánboodíh weñaat túetna, caán mué á táyatđih í yéjanachah, ní enbipna caá. Dios naáwátđih naóh yapani Danielji páant á yapat pínahđih át daacáp tajj. Caán á daacátjidiđ ennit, ní túi beh joyoó.*

16 Caanjíh yeejép í pāpni á jumachah ennit, Judea baácboó jumnit jeéboó í jwei púh laab béje naáh.

17 Caán láa cáacwā tabit yeejép í yapachah, waícanjeh í jwei náo púh laab béje naáh. Ded mué chahmant bóo coahboó jumni dei bejna, áih bíí déedih ubudíh waadcánjeh, yooópdíh á jwei béje naáh.

18 Wápchiboó jumni áih yéguenadiđ ubudíh á jwáub bejca bojo naáh.*

19 Caán láa wudu jumnit, weh táuhnitbut í jweyéchah, queét yaádhđih chah á buobipna caá.

20 Nin pah Diosđih ní níj uábú: ‘Mah noój láa, jwí chooát yeó jáapđihbut páant yeejép á yapca bojo naáh, caán láa jwí jweyát pínah niijná’, ní níj.

21 Caán yeó jáapnadiđ cáacwā tabit yeejép í yapbipna caá. Nin baácđih Dios á chājat táttimah, cáacwā yeejép yapna yuhna, péeni yeó jáapnadiđ chah yeejép pohba í yapbipna caá.* Páant yeejép yapat táttimah, bíic yooó á jwáub yeejép yapcan níit.

22 Pánihna, tabit yeejép yapat pínah daocánni yeó jáapna Dios á chājbipna caá, á níonitboó í jéih buájáát pínah niijná. Páant á chājcađ nihna, ded áta buájácan tagaá.

23 “Caán láa det yeebdíh ‘Ní eneé. Ninjíl caá Cristo á jumap’, í níjíchah, bitabat ‘Conjíl caá Cristo á jumap’, í níjíchah, ní joyáh bojó.

24 Caán láa dawá yeenit í jumbipna caá. ‘Weém Cristo caá’, níj yeenit, ‘Weém Dios naáwátđih naóh yapani caá’, níj yeenitbut í jumbipna caá. Queét úm náah jumnidíh í chāj júatbipna caá, cáacwā í en wáhi bejat pínah niijná. Páant í chājatđih ennit, Dios á níonitboó í yeeatđih joiná, Diosđih cádahnit, queéđihjeh í péeat pínahđih í náahbipna caá.

25 Páant á yapat pínah jātíh, yeebdíh wáát naóhna caá, caandíh ní túi jéihyat pínah niijná. Páant wā naáwátjidiđ náhnit, yeebdíh yeenitđih ní joica bojó.

26 Pánihna, caán láa ‘Mué wihcapboó Cristo tigaá á jumap’, det yeebdíh í ní-ijíchah yuhna, caanná enedíh ní bejca bojó. ‘Caán mué díitna jumni tólihboó á jwei níhna caá’, í níjíchah yuhna, ní joyáh bojó.

27 Yeó aáb júúwápmant á buug yácapna wedoát á yeh lígát á jígochochah, nihat cáacwā í jéih enat pah, weém, nihat cáacwā úud jeñé, wā jwáub dei júúwáchah, nihat í enbipna caá.*

28 Jóopwā wanní bácahjidíh á jumatiđ jéihnit, caanjíl ípí wáac juná caá. Pánihat pah wíihwā wā jwáub dei júúwáchah ennit, wā pebh í wáac juibipna caá”, Jesús jwiitđih á níjíp jí.*

Nihat cáacwā úud jeñé á jwáub dei júúwát (Mr 13.24-37; Lc 17.26-30,34-36; 21.25-33)

29 “Caán láa cáacwā yeejép í yapat táttimah, yeó, widhbut á túi yeh íicán níit. Páant á túit nuumáchah, jeá á méménachah, cáiwā í yúug jéen bejbipna caá.*

30 Páant á yapachah, weém nihat cáacwā úud jeñé, mah tólihjih wā dei

* 24:9 Mt 10.22 * 24:13 Mt 10.22 * 24:15 Dn 9.27; 11.31; 12.11 * 24:18 Lc 17.31 * 24:21 Dn 12.1; Ap 7.14

* 24:27 Lc 17.23-24 * 24:28 Lc 17.37 * 24:29 Is 13.10; 34.4; Ez 32.7; Jl 2.10,31; 3.15; Ap 6.12-13

jáóhbiḡna caá. Bádi wēpatjīh, túi yeh iḡni wá jwáub dei júúwáchah, niḡat baácdih moón weemdīh ī enbiḡna caá. Pániḡ ennit, bádi úmna, ī júibḡna caá.*

³¹ Páant wá dei júúwát pónih, póojat nah bádi ā yánachah, wīh ángelwádh niḡat baácbó wá wahbiḡna caá, wá níonitdih ī ub wácat pínah níjná.

³² “Higuera nah ded pah ā jumát dih ní túi náhninaá. Caan náḡ jāap wawá ā jumachah ennit, jópchi ā toáh júúwát dih ní jéihna caá.

³³ Páant ā jumát pah, niḡat wá níjájti biíc yoobó ā yapachah enna, wá jwáub dei júúwát pínah bahni ā judhdát dih ní jéihbiḡna caá.

³⁴ Yoobóp dih yeebdīh wá naóhna caá. Niḡat wá níjájti pah ā yapat pínah jātih, caán láa moón ī buudcán níit.

³⁵ Nin baác, jeábut ā buudcháḡh yuhna, wá naáwátboó ā buudcán níit. Niḡat wá níjájti pahjeh wá péabipna caá.

³⁶ “Obohjeéhtih, wá jwáub dei jáóhni pínah yeó jāap, horadihbut niḡat ī jéihcan caá. Cáacwá, ángelwá, weem yáh buca niḡat jwī jéihcan caá. Wá íp Diosjeh caá caandīh ā jéihyep.

³⁷ “Noé jum láa cáacwá ded pah ī jumátjī pahjeh mun tigaá wá jwáub dei júúwáchah, biíc yoobó ī jumbiḡna caá.*

³⁸ Pobyit ā júúwát pínah jātih cáacwá jeémp bahnhit, téihya chéonit, ī wehdih téihya chéwat táutna ít cháaj pah wat jí. Noéboó jāáj chóona ā waadáchah, ípī jumát pah, páantjeh ít jumap wat jí.

³⁹ Pániḡ jumna, pobyit ā júúwáchah, queét niḡat ī wan beedáát pínadhīh ít jéihcap wat jí. Pániḡat pah biíc yoobó mantīh wá jwáub dei júúwáchah, cáacwá ī jumbiḡna caá.*

⁴⁰ Pániḡ jumnit, chéne neoná íih wápchi pínadhīh ī tewat pónih, weemdīh jepahnidīh ángelwá ī ub bejehah, biíhboó ā cháobḡna caá.

⁴¹ Chénewá yaádh biíc dih ī tewechah, weemdīh jepahnidīh ī ub bejehah, weemdīh jepahcannihboó mi cháobḡna caá.

⁴² “Páant ā yapat pínadhīh jenah joinit, weém ní Maáh wá jwáub dei jáóhni yeó jāap pínadhīh jéihcan, yeó jāap jumát pah túi páinit ní jumap.

⁴³ Nin wá naáwát dih ní túi jenah joyó: Nunmni dedé hora ā waadát pínadhīh jéihna, muú mínahboó áta túi en dao tagáa, ā jéih waadát pínah níjná.

⁴⁴ Pániḡat pah weém, niḡat cáacwá úd jeé, ní jéihcat láa wá jwáub dei

júúwáchah, yeebbát biíc yoobó túi páinit jumát caá náahap”, Jesús jwíitdih ā níjíp jí.*

Túi teo wáhni, túi teo wáhcanni naáwát (Lc 12.41-48)

⁴⁵ “Biíc teo wáhni túi jenah joinit, ā maáhdih túi jepahni ā jumap be. Páant ā jumachah ennit, ā maáh ā bejat pínah jātih, niḡat bita caandīh teo wáhnit ī maáh pínah caandīh ā waadánap be, queét ī jeémát pínadhīh yoobóp dih ā wáhat pínah níjná. Pániḡ maáh waadá péanit, biíh baácbó ā bej jwuhap be.

⁴⁶ Pániḡ bejniḡ áh muná ā jwáub juyáchah, caandīh teo wáhni ā wutátjī pah ā cháajchah ennit, caandīh bádi ā wéibiḡna caá.

⁴⁷ Yoobóp dih yeebdīh wá naóhna caá. Caandīh wéinit, niḡat ā bíbohát dih en daoní maáh ā waadábiḡna caá.

⁴⁸ Obohjeéhtih, biíh caandīh teo wáhni táicanni jumna, nin pah áta níj jenah joi tagáa: “Wá maáh maatáp dih jíghocan, buutéh ā jwáub jáóhcan níit”, níj jenah joinit,

⁴⁹ bita teo wáhnit dih páinit, bahh máihnit biíc dih áta jeémp bahh máih tagáa.

⁵⁰ Pániḡna, caán ā náhnicanni yeó jāap, ā páicanni horadīh ā maáhboó ā jwáub júibḡna caá.

⁵¹ Pániḡ joinit, caandīh ā jepahcatjī peéh, tabit ā páibiḡna caá. Pániḡ pái péanit, túi chájnit pah jíghonit biíc dih, iḡuipna ā wahbiḡna caá. Caánboó jumna, tabit jíghonit, maonádih ī míc néeh cháác júibḡna caá”, Jesús jwíitdih ā níjíp jí.

25

Chénat pah téihya japata yaádh naáwát

¹ “Péeni yeó jāap dih Dios ā maáh jumát nin pah ā jumbiḡna caá: Chénat pah téihya japata yaádh biíc chei íih jiiát páhanadīh ubnit, téihya chéoni pínadhīh enat táut níjná, ā jáóhni pínah horadīh jéihcanjeh, caandīh páñadhīh ī bac bejep be.*

² Biícjīh bóo téihya jenah joicánnit yaádh ī jumap be. Bitá biícjīh bóo téihya túi jenah joinit yaádh ī jumap be.

³ Pániḡna, jenah joicánnit yaádh íih jiiát páhanadīh jeh pohba ī ubap yah be. Obohjeéhtih, caán jiiát páhana ā yíi beedát pínadhīh jenah joicánjeh, ī jwáub puhwat pínahboodīh ī ub bejcap be.

⁴ Bitá túi jenah joinit yaádhboó íih jiiát páhana ā yíi beedé chah, ī jwáub puhwat pínah yíidihbut ī ubap be.

* 24:30 Dn 7.13; Ap 1.7

* 24:37 Gn 6.5-8

* 24:39 Gn 7.6-24

* 24:44 Lc 12.39-40

* 25:1 Lc 12.35

⁵ Téihya chéoni pínah ã jígohcah enna, quib chei ã jáúwúchah, queét nihát ã áwah bejep be.

⁶ Túttimah, chei tac yoób téihya chéoni pínah ã jáúwúchah, ájeéh jáóhniit ã wéi ejat ã yáanap be: ‘¡Ñi joyóó, téihya chéoni pínah ã jáóhna caá! ¡Caandíh wéi jwááádih ñi jáúwú!’ ã níij wéi ejep be.

⁷ Páant ã níij wéi ezechah joiná, táí jenah joinít yaádh ñih jiiát páhanadih ã jwáub yí puhwap be, ã táí iigát pínah níijná.

⁸ Obohjeéhtih, jenah joicánnit yaádhboó táí jenah joinít dih nin pah ã níij úúbap yah be: ‘Jwíih jiiát páhana dabna caá ã chájap. Pániha, ñíih yíidih jwiít dihbut ñi wáhuá’, ã níijíp yah be.

⁹ ‘Jwíih yíi nihatdih ã jaibícan níit. Yíi bíbohniitdih yeebhéj jíb chájadih ñi bejeé’, táí jenah joinít queétdih ã níij jepahap be.

¹⁰ Páant ã níijíchah joinít, yíi jíb chájadih ã bejep be. Páant ã bejat pónih, téihya chéoni pínahboó ã juyáp be. Páant ã juyáchah ennít, ñih jiiát páhanadih jiiínít, táí jenah joinít yaádh caandíh jwááádih ã bejep be. Caandíh jwáááhnit, ã téihya chéona numah jeémátdih jeémát táut níijná, ájeéh ã waad béjep be. Nihat ã waad beedécah ennít, teo wáhnitboó jécdih ã neep be.

¹¹ Páant ã nemat túttimah, jenah joicánnit yaádhboó jwáub jiiínít, ‘¡Maá, jwiít dihbut ma wát jáúwú!’ ã níij ejep yah be.

¹² Obohjeéhtih, ‘Yeebdíh wá jéihcan caá’, téihya chéoni queét yaádhdih ã níij jepahap be.*

¹³ ‘Yeebbát queét táí jenah joinít yaádh paníhniit ñi jumáú. Wá jwáub dei jáóhni yeó jáapdih, caán horadihbut jéihcan, ñih jiiát páhanadih táí ámohniit, yíidihbut táí bíbohniit, ã páñat pah, yeebbát táí jenah joinít, táinihéh chájniit, weemdíh ñi páñaá’, Jesús jwiít dih ã níijíp jí.

*Dinero júduna naáwát
(Lc 19.11-27)*

¹⁴ “Dios ã maáh jumat nin pahbat ã jumbípna caá: Bíic newé bíaboó jibidíh ã bejat pínah játi, caandíh teo wáhnitdih ã bíd wáacap be. Páant ã wáac juyáchah, dinero júdanadih queétdih ã wáhap be, ã jíb tewat pínah níijná.

¹⁵ Pánih wáhna, bíicdih bíicjíh bóo téihya júdu ã wáhap be. Bíihdih chéne júdu ã wáhap be. Bíihboodíh bíic júdujeh ã wáhap be. Pánih wáhna, chah jéihnidih chah ã wáhap be. Pánih queétdih wáhpéanit, bíih baáboó jibidíh ã bejep be.

¹⁶ Páant ã bejat túttimah, bíicjíh bóo téihya júdu bíbohni jíb chájadih ã bejep

be. Pánih jíb chájna, bíih bíicjíh bóo téihya júdu ã jwáub jíb tewep be.

¹⁷ Chéne júdu bíbohniit jíb chájniit, bíih chéne júdu ã jwáub jíb tewep be.

¹⁸ Obohjeéhtih, bíic júdu ã wáhnitboó caán júdujih páantjeh ã baad jwéjep be.

¹⁹ “Í maáh bejniit maatápdih jígohcan, bíih yeó jáap áih muaná ã jwáub juyáp be. Pánih jwáub jiiínít, ded pah ã jíb tewatjídh queétdih ã wáhh joyóp be.

²⁰ Páant ã wáhh joyóochah joinít, bíicjíh bóo téihya júdu ã wáhnit ã jíb tewatjídh ab wáhnit, nin pah ã maáhdih ã níijíp be: ‘Maá, ma eneé. Weemdíh bíicjíh bóo téihya júdu ma wáhnijíh jíb chájniit, bíih bíicjíh bóo téihya júdu wá jwáub jíb tewep be’, ã níijíp be.

²¹ ‘Ma táí teona beé. Wá náahat pah mat chájap taga. Páant bainí meemdíh wá wáhhuchah yahna, mat táí jíb tewep taga. Páant ma táí tewat jíb, dawá wíih bíi déedih en daoni maáh pínah wá waadábipna caá, wájeéh ma táí weñat pínah níijná’, ã maáh caandíh ã níijíp be.

²² Pánihat túttimah, chéne júdu ã wáhnitboó ã maáhdih nin pah ã níijíp be: ‘Maá, ma eneé. Weemdíh chéne júdu ma wáhnijíh jíb teonit, bíih chéne júdu wá jwáub jíb tewep be’, ã maáhdih ã níijíp be.

²³ ‘Ma táí teona beé. Wá náahat pah mat chájap taga. Páant bainí meemdíh wá wáhhuchah yahna, mat táí jíb tewep taga. Páant ma táí tewat jíb, meemdíh dawá wíih bíi déedih en daoni maáh pínah wá waadábipna caá, wájeéh ma táí weñat pínah níijná’, ã maáh caandíhbut ã níijíp be.

²⁴ Pánihat túttimah, bíic júdu ã wáhnitboó ã maáhdih nin pah ã níijíp be: ‘Maá, meém úum náah jumni ma jumatdih wá jéihna caá. Meemjéh teocan, bitadih watnitjeh, ã tewat jíb mapí bíbohna caá.

²⁵ Páant ma jumatdih jéihnit, meemdíh úumna, ma wáhni júdudih páantjeh wá baad jwéjep be. Dáa, nin míih pínahdih ma bíbohoó’, ã maáhdih ã níijíp yah be.

²⁶ ‘Meém yeejép tewíhcani ma jumna caá. Weemjéh teocan, bitadih watnitjeh ã tewat jíb wá bíbohahdih ¿ma jéihnit beé?

²⁷ Pánih jéihna, cáacwá ñih núo ámohopboó ma jwejechah, áta táí tagaá. Páant ma jwejechah, chah ã jíb aab béjechah, chah wáta bíboh tagaá’, ã maáh caandíh ã níijíp be.

²⁸ Páant caandíh jiih péanit, bitadih nin pah ã níijíp be: ‘Caán ã bíbohni júdudih dáuc wáinit, chéñat pah téihya júdu bíbohniitdih ñi wáhuá.

* 25:12 Lc 13.25

29 Ded ã bíbohathjĩh ã túi chãjachah ennit, caandih chah i wãhuchah, chah búdi bíbohni ã jumbipna caá. Obohjeéhtih, ded baini bíbohni “Weém wã bíbohcan caá”, niijníboodih ã bíbohathdih i déuc wáibipna caá.*

30 Pánih déuc wái péanit, caán yabh teonidih ub bac bejnit, dapánapboó ñi yohoó. Caanná jumnit, fih maonádih i míc néeh cháác júbipna caá’, i maáh ã niijíp be”, Jesús jwiít dih ã niijíp jĩ.*

Peéh chãjat pínah

31 “Weém nihat cáacwã úud jeñé, túi yeh iigátjĩh nihat ángelwã bíicdih wã jwáub dei jáóhbipna caá. Pánih jáóhni, maáh waadná, túi yeh iiguípboó cháudnit, wã wutbipna caá.*

32 Páant wã cháuduchah, ángelwã nihat cáacwãdih wã pebhna i ub jáóhbipna caá, ded pah i chãjatji jíb wã naáwát pínah niijná. Páant i ub jayúchah ennit, chéne poómp queétdih wã ñiobipna caá. Ovejawádih en daoni áih ovejawã cabrawã bíicdih i jamuchah ennit, queétdih ã ñiwat pahjeh weembút cáacwãdih wã ñiobipna caá.

33 Pánih ñiona, ovejawã panihnit táinitdih wã jéhyepmant bóo buwámant wã ñihat táutbipna caá. Cabrawã panihnit yéjnitdih wã wáyámant bóo buwámant wã ñihat táutbipna caá.

34 Pánih ñio péanit, weém nihat cáacwã i maáh wã jéhyepmant bóo buwámant ñahnitdih nin pah wã niij náóhbipna caá: ‘Yeéb wã íp ã wéi ennit ñi jáúwá. Nin baácódi ã chãj láa ájeéh wutnit ñi jumat pínahdih jenah joinit, buu láa yeebdih maáta ã waadána caá.

35 Weém wã nuugúp wunuchah, yeéboó weemdih jeémát ñi wáhup jĩ. Weemdih ã taca jootóchah, babhbat ñi wáhup jĩ. Ñi pebh wã jib bejchah, weemdih jéihcan yuhna, ñi túi wéi jwááap jĩ.

36 Yégueh wihcanni wã jamuchah enna, weemdih ñi yégueh yacap jĩ. Tubáp chááhni wã jamuchah enna, weemdih ñi en dawáp jĩ. Nemat muáboó wã jamuchah, weemdih enedih ñi jayáp jĩ’, táinitdih wã niijbipna caá.*

37 Páant wã niij naáwáchah joinit, queét weemdih nin pah i niij uúbh joibipna caá: ‘Maá, débólih tijjĩ meém ma nuugúp wunuchah, jeémát jwĩ wáh? ¿Débólih tijjĩ meemdih ã taca jootóchah, babhbat jwĩ wáh?

38 ¿Débólih tijjĩ meemdih beh encan yuhna, jwĩ túi wéi jwááh? ¿Débólih tijjĩ yégueh ma wihcah enna, jwĩ yégueh yac?

39 ¿Débólih tijjĩ ma tubáp cháúúchah, meemdih enedih jwĩ juibí?’ weemdih i niij uúbh joibipna caá.

40 Páant i niij uúbh joyóchah joinit, weém queétdih nin pah wã niij jepahbipna caá: ‘Yoobópdih yeebdih wã naóhna caá. Nin wíh cáacwãjeéh jumni, oboh jumni ã jamuchah yuhna, caandih yeéb pánih chãjna, weemdih tijjĩ páant ñi chãjap’, queétdih wã niijbipna caá.*

41 “Páant táinitdih niij péanit, wã wáyámant bóo buwámant ñahnitboodih nin pah wã niijbipna caá: ‘Dios ã peéh chãjnit pínah caá yeéb ñi jumup. Wã pebh cháócánjeh, iiguipna ñi bejeé. Nemépwã i maáh bíicdih caán iiguípboó i jumat pínahdih Dios ã chãjap jĩ. Pánihna, caandih jepahnitbat ájeéh i bejbipna caá. Caánboó jumni iigát ã noón dubcan nit.

42 Weém wã nuugúp wunuchah, yeéboó jeémát ñi wáhcap jĩ. Weemdih ã taca jootóchah, babhbat ñi wáhcap jĩ.

43 Weemdih jéihcanni, wéi jwááhcan, páantjeh ñi enah bojop jĩ. Yégueh moh yéjini wã jamuchah enna yuhna, weemdih ñi yégueh yacap jĩ. Wã tubáp cháúúchah, nemat muáboó wã jamuchah, weemdih ñi en daocáp jĩ’, yeejépwãdih wã niijbipna caá.

44 Páant wã niijchah joinit, queét weemdih nin pah i niij uúbh joibipna caá: ‘Maá, ma nuugúp wunuchah, meemdih ã taca jootóchah, jwĩ jéihcanni ma jamuchah, yégueh ma moh yéjechah, ma tubáp cháúúchah, nemat muáboó ma jamuchah, ¿débólih tijjĩ jwiítboó meemdih jwĩ teo wáaccan?’ weemdih i niij uúbh joibipna caá.

45 Páant i niij uúbh joyóchah joinit, nin pah queétdih wã niij jepahbipna caá: ‘Yoobópdih yeebdih wã naóhna caá. Nin wíh cáacwãjeéh jumni, oboh jumnidih yeéb ñi teo wáaccan, weemdih tijjĩ páant ñi teo wáaccap jĩ’, queét yeejépwãdih wã niijbipna caá.*

46 Queétdih Dios ã peéh chãjachah, iiguípboó páantjeh i jumbipna caá. Queét táinitboó wã íp bíicdih ã pehbhoó páantjeh i jumbipna caá”, Jesús jwiít dih ã niijíp jĩ.*

26

Jwiít judiowã jwĩ maáta Jesúsdi h i mawíhat (Mr 14.1-2; Lc 22.1-2; Jn 11.45-53)

1 Páant niij péanit, nin pah Jesús jwiít dih ã jwáub niij naáwáp jĩ:

* 25:29 Mt 13.12; Mr 4.25; Lc 8.18 * 25:30 Mt 8.12; 22.13; Lc 13.28 * 25:31 Mt 16.27; 19.28 * 25:36 He 13.3
* 25:40 Ez 18.7 * 25:45 1Co 8.12 * 25:46 Dn 12.2

² —**Oveja wááhdih jwí jeémát yeó jáap, Pascua í niijní, chéne yeó jáap á jüdhdatdih ñi jéihna caá. Caán yeó jáapdih weemdíh eníhcannitboó teonit, weém nihát cáacwá úud jeñédih bitadíh í wáhbipna caá, weemdíh cruzboó péoh dodhñit í mao yohat pínah niijná, á niijíp jī.***

³ Túttimah, sacerdotewá í chah maáh, Caifás wát jumni pebhna bita jwí maáta biícđih ít míc wáacáp wut jī.

⁴ Pánih míc wáacnit, ded pah Jesúsđih teonit, í mawat tútatat pínahđih nin pah ít niij míc wéhenap wut jī:

⁵ —Pascua yeó jáapnadih, dawá cáacwá í jumuchah, Jesúsđih jwí tewat tútatuchah, nihát tubit ita íj tagaá. Pánih íjñit, jwiítđih ita míc mao tagaá. Pániha, í encah, jwí tewat tútatúp, ít míc niijíp wut jī.

Yad wili miíh chej jumniđih Jesúsđih mi puhwat

(Mr 14.3-9; Jn 12.1-8)

⁶ Queét Jerusalén tútchiboó í míc wéheat pónih, jwiít Betania tútchiboó jumna, bácah moópñiji Simónih munná jeémpna jwí chájap jī.

⁷ Páant jwí jeéméchah, biíc yad wili túi chej jumni búdi jīb jumni yí quiítđih mi ub waád juyáp jī. Caán quiít alabastro í niijní jeejīh í chájni quiít á jumap jī. Pániha, Jesús pebh jwinít, caán yijīh áih wao dáhdih mi puhwáp jī.*

⁸ Páant mi puhwachah ennit, jwiít á bohénitboó jwí íjip jī. Pánih íjñit, nin pah jwiítđih jwí míc niijíp jī:

—¿Dépanih tigaá nint chej jumni yí búdi jīb jumniđih páant mi puoh peét?

⁹ Caandíh jīb cháj wáhnit, mi jīb teonidih moh yéejnitđih mi wáuhachah, chah áta túi taga, jwí niijíp jī.

¹⁰ Páant jwí míc niijichah joinít, Jesús jwiítđih nin pah á niij naáwáp jī:

—¿Dépanih tigaá caántđih páant ñi niij jaih? Weemdíh caántboó mi túi chájna caá.

¹¹ Moh yéejnit ñijeéh páantđih í jumnipna caá. Débólih teo wáaquihna, queétdih ñi jéih teo wáacbipna caá. Obohjeéhtih, weémboó ñijeéh nin baácboó bahñibit wá jum jwahbipna caá.*

¹² Pániha, wanníh bácahjidih jwípí puhwat pah, weemdíh chej jumni yijīh puohna, wá wunuchah weemdíh í yohat pínahđih mi ámhna caá.

¹³ Yoobópdih yeebdíh wá naóhna caá. Nihat haácboó wíh túini doonáđih naóhna, nint buu weemdíh mi chájatjidihtut í naóhñipna caá. Páant

í naáwáchah joinít, caántđih dawá í náhnibipna caá, Jesús á niijíp jī.

Judas Jesúsđih á duó wáyat pínahđih á naáwát

(Mr 14.10-11; Lc 22.3-6)

¹⁴ Páant á niijichah joinít, jwíjeéh jumni, Judas Iscariote, sacerdotewá í maáta pebhna bejñit, nin pah át niijíp wut jī:

¹⁵ —Jesús pebhna yeebdíh wá duó wáyat pínah jīb ¿debóo ñi wáhbí? át niijíp wut jī.

—Páant jwiítđih ma duó wáyachah, treinta platađih í chájñiji júdnadih jwí wáhbipna caá, wéñit, ít niijíp wut jī.*

Páant niijnít, Judasđih ít jīb chájap wut jī.

¹⁶ Páant í jīb wáhnidih ubnit, Judasboó débólih queétdih á duó wáyat pínahđih át jeh nah joyóp tají.

Jesús á bohénit biícđih á pée jeémát

(Mr 14.12-25; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30; 1Co 11.23-26)

¹⁷ Paacámi pandih jwí jeémát yeó jáapna jwíh waadni yeó jáapdih jwiít Jesúsđih nin pah jwí niij wáhbí joyóp jī:

—¿Ded muúboo tigaá Pascua jeémátđih jwiítđih ma numah jeémpbi? ¿Dedboo tigaá jeémát jwí chájbi? jwí niijíp jī.

¹⁸ —**Jerusalén tútchina ñi bejeé. Caanná juibínit, biíc newédih jwááhnit, caandíh nin pah ñi niijí: ‘ “Wá wanat pínah bahñijeh á jedhna caá. Pániha, miíh muúboó Pascua jeémátđih wá bohénitđih wá numah jeémpbipna caá”, Bohéni á niijná be’, caandíh ñi niijí,** Jesús jwiítđih á niij jepahap jī.

¹⁹ Páant á niijichah joinít, biquína jwíjeéh jumnit í bejep jī. Caanná juibínit, í jwááhni newé á waóh bejni munná waadni, jwiítđih Jesús á numah jeémát pínahđih ít chájap tají.

²⁰ Túttimah, tóo ñáh juáwáchah, Jesús jwiítđih caán munná numah waadni, Pascua jeémátđih biícđih jwí jeémép jī.

²¹ Páant jwí jeémát pónih, Jesús jwiítđih nin pah á niijíp jī:

—**Yoobópdih yeebdíh wá naóhna caá. Weemdíh eníhcannitđih duó wáini pínah ñi cátiđ á jumna caá, á niijíp jī.**

²² Páant á niijichah joinít, búdi jenah joiná, jwiít nihat biquínejeh caandíh nin pah jwí niij wáhbí joyóp jī:

—¿Weém nihcan niit? jwí niijíp jī.

²³ —**Pandih weém biícđih neéh jeémpni weemdíh eníhcannitđih duó wáini pínah á jumna caá.***

²⁴ Páant yeejép wá yapat pínahđih jon jātíh Dios naáwátđih naóh yapani át daacáp tají. Pániha, weém nihat cáacwá úud jeñé caán á daacátji pahjeh yeejép wá yapbipna caá. ¡Obohjeéhtih, weemdíh

* 26:2 Ex 12.1-27; Dt 16.1-8

* 26:7 Lc 7.37-38

* 26:11 Dt 15.11

* 26:15 Zac 11.12

* 26:23 Sal 41.9

enihcannitdih duó wáiniji yeejép pohba ã yapbipna caá! Caán ã cáac jumcah, chah áta tái tagaá, jwiít dih ã niijíp jĩ.

²⁵ Páant ã niijíchah joinít, Judas, caandíh enihcannitdih duó wáini pínah, Jesús dih nin pah ã niijíp jĩ:

—¿Maá, weém nihcan níit? ã niijíp jĩ.

—**Ma niiját pah meemjéh tiguaá,** Jesús caandíh ã niij jepahap jĩ.

²⁶ Páant ã niiját túttimah, Jesús pandih úbnit, “**Túina caá, Paá**”, niij, caandíh da-jnit, jwiít dih ã wáhp jĩ.

—**Nin pan wíih bácah panihni caá. Caandíh ñi jeémé,** ã niijíp jĩ.

²⁷ Páant niij péanit, jiwá iguúh mac jumni pamapdih úbnit, “**Túina caá, Paá**”, niijnit, caandíhbut jwiít dih ã wáhp jĩ.

—**Yeéb nihát nindih ñi babhbaá.**

²⁸ **Nin wíih meép panihni caá. Wíih meépjíh i yéjat jíb baadaát dih jíb chájna, dawá cáacwá dih wá wun wáhbipna caá, Dios bíic dih i tái jumat pínah niijná.***

²⁹ **Yeebdíh yoobóp dih wá naóhna caá. Nin baácbó jum wáhna, jiwá iguúh macdih wá jwáub bahhcan níit. Túttimah, wá íp bíic dih maáh jumnajeh, yeebdíh wá jwáub namah wéi bahhbipna caá,** jwiít dih ã niijíp jĩ.

Pedro ã yeeat pínah dih Jesús ã naáwát

(Mr 14.26-31; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38)

³⁰ Páant ã niiját túttimah, jeémp péanit, Dios dih jwí wéi eo péanachah, Jesús jwiít dih Jerusalén tútchimant ã numah bac bejep jĩ. Pánih bac bejnit, Olivo jeébo bejni namá dih ã numah bejep jĩ.

³¹ Pánih bejna, nin pah jwiít dih ã niij naáwáp jĩ:

—**Buu cheijeh yeéb nihát úamna, weemdíh ñi cádahbipna caá. Jon játi Dih naáwát dih naóh yapani nin pah át niij daacáp tají:** “**Ovejawá dih en daoní dih wá mawachah, nihát ovejawá i jweí peét bejbipna caá**”, **Dios ã niijná caá**, naóh yapani át niij daacáp tají. *Pánihna, weemdíh ñi cádahat pínah dih wá jéihna caá.

³² **Obohjeéhtih, weemdíh i mao yohochah yuhna, Dios weemdíh ã jwáub booaat túttimah, Galilea baácna yeebdíh wá waóh bej páibipna caá,** ã niijíp jĩ.*

³³ —Queét nihát i cádahachah yuhna, weémboó wá cádahcan níit, Pedro ã niijíp yuh jĩ.

³⁴ —**Yoobóp dih meemdíh wá naóhna caá. Buu cheijeh mujbai i ewat pínah játi h bíic peihcanni láa** ‘Caandíh wá jéihcan caá!’ **ma niij yeebipna caá,** Jesús caandíh ã niijíp jĩ.

³⁵ —Majeéh weemdíhbut i mawachah nihna, weémboó ma niiját pah wá niijcán níit, Pedro chah ã jwáub niijíp jĩ.

Jwiít nihátbut bíic yoobó jwí niijíp yuh jĩ.

Getsemani pácahi jumapboó Jesús ã úábát
(Mr 14.32-42; Lc 22.39-46)

³⁶ Olivo jeená páuh laab bejnit, Getsemani i niijni pácahi jumapna jwí jwabínáp jĩ.

—**Conboó Dios dih úábá dih wá bej jwahchah, ninjñi ñi cháud páñaá,** Jesús jwiít dih ã niijíp jĩ

³⁷ Páant niij péanit, Pedrodih, Zebedeo ã weh chénat pahdihbut yuápbít ã numah bejep jĩ. Pánih bejnit, ded pah ã yapat pínah dih bádi jenah joinít, át jgah jwíhip wat jĩ.

³⁸ —**Tabít jgahnit, wanni pah caá wá jumap. Pánihna, yeebbát úocanjeh, ninjñi ñi úabh páñaá,** queé dih át niijíp wat jĩ.

³⁹ Páant niij péanit, chibít yuápbít bej, baácbó páah yoh ñajnit, “**Paá, ma náahna, weemdíh ma wunat túatca bojoó. Obohjeéhtih, weém wá wuníhcah yuhna, meémboó páant ma náah yacachah, wá wun wáhbipna caá**”, Jesús Dios dih át niijíp wat jĩ.

⁴⁰ Páant niij úabh péanit, Jesús queét bíic peihcannit ã bohénit i páñapboó át jwáub juyáp wat jĩ. Páant ã jwáub jui enechah, ñona ít chájap wat jĩ.

—¿Pedro, bíic horabít úocanjeh, ma noón páicannit beé?

⁴¹ **Tái jáanit, Dios dih yeebdíh úábát caá náahap, yéje chájat jenah joyá dih ñi yap yohat túat niijná. Tái chájihna yuhna, jáacan, úabhcan, páant ñi jéih huájacan níit,** Jesús queé dih át niijíp wat jĩ.

⁴² Páant niij péanit, jwáub úábá dih bejnit, nin pah át niijíp wat jĩ: “**Paá, cáacwá dih wá wun wáhat pínah dih ma náah yacachah, wá yeejép yapíhcah yuhna, ma náahat pah weemdíh ã yapa naáh**”, Dios dih át niijíp wat jĩ.

⁴³ Pánih úabh péanit, bíic peihcannit páinit pehbó ã jwáub juyá chah, jwáub ñona ít chájap wat jĩ. Tabít quíib chei jumachah, ít jwáub úwah bejep wat jĩ.

⁴⁴ Páant i úwuchah ennít, jwáub úábá dih át bejep wat jĩ. Pánih bejnit, bíic yoobó át úábáp wat jĩ.

⁴⁵ Pánih úabh péanit, ã bohénit pebhna jwáub jwinít, nin pah át niijíp wat jĩ:

—¿Yeéb páantjeh úonit, choó níit ñi chájap? Páant bóojeh tiguaá. **Butéh yeejépwá weemdíh tewedih jwiná caá i chájap.**

⁴⁶ **Ñi jáa bojoó. Chóbe, jwí chéenwá i páñapboó jwí bejjih. Weemdíh**

* 26:28 Ex 24.8; Jer 31.31-34; Zac 9.11

* 26:31 Zac 13.7

* 26:32 Mt 28.16

enihcannitdih duó wáini ã jwiná caá, queétdih Jesús át niijíp wut jī.

*Jesúsdih enihcannit caandih ī tewat
(Mr 14.43-50; Lc 22.47-53; Jn 18.2-11)*

⁴⁷ Páant ã niijíchahjeh, ã bohéniji Judas ã juyúp jī. Judasjeéh dawá cáacwábut ī juyúp jī. Íbat naaná, máa quiñnadihbut ī bibohop jī. Sacerdotewá ī maáta, bita jwī maátabat queétdih īt wahap taji, Jesúsdih teonit, ī pebhna ī ub bejat pínah niijná.

⁴⁸ Jesúsdih pebhna ī jūúwát pínah jātih, Judasboó queétdih nin pah átát niij jéihya naáwáp wut jī: “Páo tíbdih nomnit, wá úábhndihh ñi teweép”, át niijíp wut jī.

⁴⁹ Pánihna, jwī pebhna jwinít, Judasboó Jesús pebh ã juyúp jī.

—¿Ma jum, Bohéni? niij úábhnit, Jesúsíh páo tíbdih ã nomop jī.

⁵⁰ Páant ã niij úábúchah enna, Jesús caandih nin pah ã niijíp jī:

—Wá chéen, ma jengah joyátji pah ma chājaá, ã niijíp jī.

Páant Judas ã úábúchah ennit, Jesúsdih tewedih jōhñit caandih ī tewep jī.

⁵¹ Páant ī tewechah ennit, biic jwījeéh jumniboó íbat naadh jwāat wái ubnit, sacerdotewá ī maáhdih teo wáhníh moli chóodih ã dúuc bóod yohop jī.

⁵² Páant ã dúuc bóod yohochah ennit, Jesús caandih nin pah ã niijíp jī:

—Míh íbat naadh ma jwúub jwejeé. Nihat íbat naajlh míc maonitboó íbat naajlh ī wunbipna caá.

⁵³ ¿Nindih ñi jéihcan niit? Wá íp ã teo wáacatdih wá úábúchah, cien mil ángelwádh átá wah taga, weemdíh ī ub bejat pínah niijná.

⁵⁴ **Obohjeéhtih, páant ã chājachah, ã naáwátdih naóh yapanit ī niij daacátji pah átá yapcan tagaá.** Pánihna, wá íp weemdíh ã náah yacat pah, jon jātih ī niij daacátji pahjeh tiguaá weemdíh yapat náahap, Jesús ã niijíp jī.

⁵⁵ Páant niij péanit, caandih tewedih jwinítboodih nin pah ã niijíp jī:

—¿Nuumnndih tewat pah íbat naaná, máa quiñnadihbut ubnit, weemdíh tewedih ñi jōhñit beé? Yeó jáap jumap pah Dioíh muáboó ñijeéh wá jumachah yuhna, weemdíh ñi teocap be.*

⁵⁶ **Obohjeéhtih, Dios naáwátdih naóh yapanit ī daacátji pah buu weemdíh yapat ã náahna caá,** ã niijíp jī.

Páant ã yapachah enna, jwiit nihat ã bohénit jwī jwei peét bejep jī.

*Judíowá ī maáta Jesúsdih ī úábh joyát
(Mr 14.53-65; Lc 22.54-55,63-71; Jn 18.12-14,19-24)*

⁵⁷ Jesúsdih teonitboó sacerdotewá ī maáh Caifáih muána īt ub waad béjep wut jī. Jesúsdih naóh yacat túut niijná, áih muáboó jumni míc wáacat tólihboó sacerdotewá ī maáh, caandih nump jumnit maáta, Moisés ã wutatjidih bohénit, bita jwī maátabat īt míc wáac juibínap wut jī.

⁵⁸ Obohjeéhtih, Pedroboó Jesúsdih yuúpjeh át en péenap wut jī. Pánihna, sacerdotewá ī maáh muá wáihyat júduboojéh át waad juibínap wut jī. Pánih waad juibínit, ded pah Jesúsdih ī chājachah, jéihyat túut niijná, Pedro tuu cáut jwéejdih, muádh wapnit bícdih, át mée cháudup wut jī.

⁵⁹ Sacerdotewá ī maáta, nihat bita maáta bícdih Jesúsdih mao yohat túut niijná, yee naóh yacnit pínahdih īt bidip wut jī.

⁶⁰ Obohjeéhtih, dawá yee naóhñit ī jumachah yuhna, chénewá bíic yoobó niijnitdih īt bid jaicáp wut jī.

⁶¹ Maatápdih ī bidat túttimah, chénewá waad juibínit, nin pah īt niij yee naóh yacap wut yah jī:

—Caán nin pah ã niijíchah, jwī joyóp be: ‘Dioíh muádh wá yoh beedábiipna caá. Pánih yohñit, bíic peihcanni yeó jáap túttimah jáap muá wá chāj péabipna caá, páant muntih’, ã niijíp be, īt niijíp wut yah jī.*

⁶² Páant ī niijíchah joinít, sacerdotewá ī maáh ñah ñuhñit, Jesúsdih nin pah át niij úábh joyóp wut jī:

—¿Dépanih tiguaá queétdih ma jepahcan? ¿Dedé tibeé ma yéej chāj, meemdíh páant ī niij naóh yacachah? át niijíp wut jī.

⁶³ Páant ã niijíchah joiná yuhna, Jesús át jepahcap wut jī. Páant ã jepahcah enna, sacerdotewá ī maáh nin pah caandih át niij úábh joyóp wut jī:

—Meemdíh wá wutna caá. Dios ã enechah, yoobópdih jwiitdih ma naáwá. ¿Meém Dios wáúh, ã wahni Cristo niit ma jumap? át niijíp wut jī.

⁶⁴ **—Páant ma niiját yoobópdih tiguaá. Yeéb nihatdih nin pah wá naóhna caá: Weém nihat cáacwá úud jeñé Chah Wépi ã jéihyepmant bóo buwámant cháudñit, wá wutachah, mah tólihjih wá jwúub dei júúwáchahbut, ñi enbipna caá,** Jesús queétdih át niijíp wut jī.*

⁶⁵ Páant ã niijíchah joinít, sacerdotewá ī maáh búdi át íjip wut jī. Á íjat júutna, áih jlh bóo yégueh chóodih át yeo wáyap wut jī. Pánih yeo wáina, ájeéh jumnitdih nin pah át niijíp wut jī:

—Nin newé ‘Weém Dios wáúh caá’, ã niij yeenachah, yeéb nihat ñi joiná beé. Pánihna, bita ī naáwátdih jwī náahcan caá.

⁶⁶ ¿Yeéboó ded pah tiguaá ñi niij jengah joí? queétdih át niijíp wut jī.

* 26:55 Lc 19.47; 21.37

* 26:61 Jn 2.19

* 26:64 Dn 7.13

* 26:66 Lv 24.16

—Caandih peéh mao yohat caá náahap, ít niij jepahap wut jì.*

⁶⁷ Páant niijnít, Jesúsih móotdih coi jáhanit, téihyajih ít póocop wut jì. Bitabut téihyajih áih móotdih ít mawap wut jì.*

⁶⁸ Pánih maonit, nin pah caandih ít niij deoh naáwáp wut jì:

—Dios á wahní Cristo jumna, ma naáwá çdehe tibeé meemdih mao? ít niijíp wut jì.

Pedro á yeeat

(Mr 14.66-72; Lc 22.56-62; Jn 18.15-18,25-27)

⁶⁹ Páant í chájat pónih, wáihyat júdu díitna Pedro á mée cháuduchah, teo wáhnih á pebh juibínit, nin pah mít niij úúbh joyóp wut jì:

—¿Meembút Jesús Galilea baácdih bóojeéh péeni nihcan niit? mít niijíp wut jì.

⁷⁰ —Ájeéh péeni nihcan caá. ¿Ded pah niij tígáá ma cháj? Pedro caántdih át niij yee jepahap wut jì.

⁷¹ Páant niijnítjeh, tuu cúat jwéejmant bejnit, jécna át jwei béj ñuhup wut jì. Páant caánboó á jwei ñuhuchah, bíih wili jwuh caandih mít enep wut jì. Pánih ennit, caanjih jumnitdih nin pah mít niijíp wut jì:

—Nin Jesús Nazaret tútchidih bóojeéh jumni caá, mít niijíp wut jì.

⁷² —Dios á enechah, yoobópdih wá naóhna caá. ¡Ma niijní newédih wá jéihcan caá! Pedro át niijíp wut yuh jì.

⁷³ Páant á niiját túttimah, caanjih ñuhnitboó Pedro pebh bejnit,

—Yoobópdih meém íjeéh péeni mun tígáá. Míih wéheat Galilea baácdih moón í wéheat pah caá á jumap. Nihat caandih pej jum bejnit Galilea baácdih moón í jumuchah, meembút íjeéh jumni mun tígáá, ít niijíp wut jì.

⁷⁴ —Weém yeeni nihcan caá. Yoobópdih yeebdih wá naóhna caá. ¡Ñi niijníidih weém wá jéihcan caá! Páant yoobópdih wá naóhcah, ¡Dios weemdih á peéh chája naáh! át niijíp wut yuh jì.

Páant á niijíchahjeh, mujbai át ewep wut jì.

⁷⁵ Páant á ewechah joinit, “**Mujbai á ewat pínah játih, bíic peihcanni láa ‘Caandih wá jéihcan caá’, ma niijbíjna caá**”, Jesús á niijátjidih át náhninap wut jì. Pánih náhnina, bac bejnit, búdí át juúáp wut jì.

27

Maáh Pilato pebhna Jesúsdih í ub bejat
(Mr 15.1; Lc 23.1-2; Jn 18.28-32)

¹ Túttimah, baáb jénechah, sacerdotewá í maáta, jwiit judíowá jwí maáta bíicdih múic wáacnit, Jesúsdih í mawat tútat pínahdih ít múic wéhenap wut jì.

² Pánih múic wéhe péanit, Jesúsdih chéonit, Maáh Pilato pebhna ít wahap wut jì. Pilato Romano maáta í maáh waadáni jumna, jwíih baácdih moondih watni á jumap jì.

Judas Iscariote á wunat

³ Judas, Jesúsdih enihcannitdih duó wáinijiboó, caandih í mao yohat pínahdih jéihnit, búdí át jígahap wut jì. Pánih jígahnit, í jíib wáhniji treinta júdnadih sacerdotewá í maáta, jwí maátadihbat át jwáubaihip wut yuh jì.

⁴ Pánih jwáubaihnit, nin pah queétdih át niijíp wut yuh jì:

—Weém wá túi chájcac be. Yeebdih wá duó wáiniboó yoobópdih yéej chájcanni át jumap taga, át niijíp wut jì.

—Meemjéh tígáá páant mat náahap taga. Pánihna, jwíih pínah nihcan, míih pínahjeh caá, ít niij jepahap wut jì.

⁵ Páant í niijíchah joinit, Judasboó í wáhní júdnadih Dioih muúboó át yoh waadá bojop wut jì. Pánih yoh waadá péanit, bíáboó bejnit, át múic jöp wáí wunap wut jì.

⁶ Páant á yoh waadá bojniji júdnadih úbnit, nin pah sacerdotewá í maáta ít múic niijíp wut jì:

—Nin júdna, cáacdih mawat náahna, jwí jíib wáhní beé. Páant á jumachah, Dioih muúboó jwí jéih jwejean caá, ít niijíp wut jì.

⁷ Páant niij múic wéhe péa, bac bejnit, wáam dah chájniih baini baácdih ít jíib chájac wut jì, bíámant moón caán tútchina jib juinít í wunuchah, í yohat pínah niijná.

⁸ Páant í chájachah, caán baácdih “Meép jumni baác”, jwiit jwíipí niijná caá.*

⁹ Páant á yapat pínahdih Dios naáwátdih naóh yapanit Jeremíaswá nin pah ít niij daacáp tají: “Judíowá í maáta caandih í mawat pínah jíib treinta platajih í chájniiji júdnajeh á jumap jì.

¹⁰ Pánihna, caán jíibjéh wáam dah chájniih baácdih Dios weemdih á watat pah ít jíib chájac tají”, ít niij daacáp tají.*

Maáh Pilato Jesúsdih á úúbh joyát
(Mr 15.2-5; Lc 23.3-5; Jn 18.22-28)

¹¹ Páant á chájat pónih, sacerdotewá Jesúsdih í ub juibínachah ennit, Maáh Pilato caandih nin pah át niij úúbh joyóp wut jì:

—¿Meém yoobópdih judíowá í maáh niit? át niijíp wut jì.

—**Ma niiját pah tígáá**, Jesús át niij jepahap wut jì.

¹² Obohjeéhtih, sacerdotewá í maáta, jwí maáta bíicdih caandih í jwáub naóh yacachah joiná yuhna, Jesús queétdih át jepahap wut jì.

¹³ Páant á jepahcah enna, Pilatoboó Jesúsdih nin pah át niijíp wut jì:

* 26:67 Is 50.6 * 27:8 Hch 1.18-19 * 27:10 Zac 11.12-13

—Páant meemdíh í níj naóh yacachah, joiná yahna, ¿queétdih ma jéih jepahcan níit? át níijíp wut jí.

14 Páant á níijíchah joiná yahna, dedé í naóh yacatdih Jesús át jepahcap wut jí. Páant á jepahcah ennit, Maáh Pilato búdí át joi wáhi bejep wut jí.

Jesúsdih í mao yohat tútat
(Mr 15.6-20; Lc 23.13-25; Jn 18.38-19.16)

15 Pascua jumat pah Maáh Pilato bíic cáac nemat muúboó jumni, cáacwá í bacaat tútunidih ápi bacanap wut jí.

16 Caán láa búdí yéep chájni, chah wut yáani, Barrabás wut jumni, nemat muúboó át jumap wut jí.

17 Pániha, dawá cáacwá á pebhna í juibínachah enna, Pilato queétdih nin pah át níj uúbh joyóp wut jí:

—¿Deddih tigaá yeebdíh wá baca wáhi bíí? ¿Barrabásdih ní náah níit? ¿Jesús, Dios á wahni Cristo í níjnidih níit ní náahap? át níijíp wut jí.

18 Dawá cáacwá Jesúsdih í weñechah, sacerdotewá í maátaboó caandíh tabit íjna, caandíh í mawat tútat wut jí. Pánihdih jéihnit, Pilato cáacwádhíh páant át uúbh joyóp wut jí.

19 Pilato peéh chájat pínahdih naóhni chúdatdih á chúdat pónih, ájeéh bóli papélah núojíh caandíh nin pah mit níj daác wahap wut yah jí: “Buu chei oo júmna, caandíh búdí úm náah jumnidih wá oo jumap be. Caánboó yéep chájcanni caá. Pániha, ma mawat túatca bojóó”, mit níijíp wut jí.

20 Cáacwá Jesúsdih í náahachah yahna, sacerdotewá í maáta Barrabásdih bacaat tútnit, Jesúsboodíh á mao yohat tútat pínah níjina, queétdih í jac wutap wut jí.

21 Túttimah, cáacwádhíh Pilato nin pah át jwáub níj uúbh joyóp wut jí:

—¿Deddih tigaá wá bacaat pínahdih ní náah? át níijíp wut jí.

—¿Barrabásdih ma bacaat tútú! cáacwá ít níj jepahap wut jí.

22 —¿Páant ní níjíchah, Jesús Dios á wahni Cristo ní níjnidih ded pah tigaá wá chájbi? át níijíp wut jí.

—¿Caandíh cruzboó péoh dodhnit, ma mao yohat tútú! níhat ít níj jepahap wut jí.

23 —¿Dépanihna? ¿Dedé tibeé á yéejatjí? át níijíp wut jí.

—¿Caandíh cruzboó péoh dodhnit, ma mao yohat tútú! chah ít níj náacáp wut jí.

24 Páant í níj náacáchah joinit, queétdih jéih yap yohcan, chah í íjatdihbut enna, mah pamapdih úbnit, níhat í enechah, át téih chocop wut jí. Pánih téih chocnajeh, queétdih nin pah Pilato át níijíp wut jí:

—Nin newédih yeebjéh tigaá ní mawat tútat. Páant ní wutat jíib yeebdíhjih peéh chájat á jumá naáh. Weémboodíh peéh chájat á wihcan níit, cáacwádhíh át níijíp wut jí.*

25 —¿Caandíh mawat jíib jwiútdih, jwí juimenádhíbut caán peéh chájat á jumá naáh! níhat cáacwá ít níijíp wut jí.

26 Páant í níjít túttimah, í wutat pah Barrabásdih át bacaat tútat wut jí. Obohjeéhtih, Jesúsboodíh áih soldadowádhíh át ub bejat tútat wut jí, caandíh pánit, cruzboó péoh dodhnit, í mao yohat pínah níjina.

Soldadowá Jesúsdih yeejép í deoh naáwát

27 Pánih ub bejnit, Pilatoih muú díitna Jesúsdih ít ub waad béjep wut jí. Pánih ub waad béjnit, caanjíh wapnit soldadowá Jesús pebh ít níh páuda bojop wut jí.

28 Pánih níhna, Jesúsíh yégueh jíh bóo chóodih too dagnit, maáh á dawát pah jígohni duni chóodih caandíh ít yacap wut jí.

29 Maáh á dawát júdu pah chájnit, óot pihdih péeb wao péanit, Jesúsíh wao dáhdih ít yacap wut jí. Maáh á wépat pah á jútat pínah máa doóbdih áih jéihyemant bóo téihyajíh ít tewat tútat wut jí. Pánih cháj péanit, maáhdih ípi chájat pah á pebh ít bóidicha caj yoh nájap wut jí. Pánih bóidicha caj yoh nájnit, nin pah caandíh ít níj dehwap wut jí:

—¿Ma téi jumúá, judíowá í maáh! ít níijíp wut jí.

30 Páant níj deoh, caandíh cói jáhana, á bíbohni máa doóbdih jwáub úbnit, caán doóbdíh áih wao dáhdih dawá láa ít puñup wut jí.

31 Pánih deoh naóh péa, í yacniji yéguehdih too dagnit, áih yéguehdíhjih ít jwáub yacap wut jí, páant mantíh. Pánih yac péa, cruzboó péoh dodhnit, mao yohat tútat níjina, caandíh ít ub bac bejep wut jí.

Jesúsdih cruzboó péoh dodhnit, í mawat
(Mr 15.21-32; Lc 23.26-43; Jn 19.17-27)

32 Í mao yohat pínah jeéboó ub bejna, Simón, Cirene baácđih bóodih ít jwááap wut jí. Pánih jwááhnit, caandíh Jesúsíh cruzdih ít bewat tútat wut jí.

33 Pánih bejnit, Gólgota wut jumapna ít juibínap wut jí. “Gólgota”, níjina, “Wao lídip jeé”, níjina ít chájap wut jí.

34 Pánih caanná juibínit, bíjnijíh widnit, í ub bejni jíwá iguúh macđih Jesúsdih ít tóhyop wut yah jí. Obohjeéhtih, bainí déeb joinítjeh, át babhcap wut jí.

35 Caandíh cruzboó ít péoh dodhdop wut jí. Pánih péoh dodh péanit, áih yégueh chóojidih “¿Deíh tigaá á jumbi?” múic níjnit, tíhwat júdanabitjíh ít yoh tíhwip wut jí.*

36 Pánih cháj péanit, pái chúdnit, caandíh ít wapap wut jí, bita caandíh í ub bejcat pínah níjina.

* 27:24 Dt 21.6-9 * 27:35 Sal 22.18

37 “JESÚS JUDÍOWÁ Ī MAÁH CAÁ”, bita ĩ niŋ daácniji naadíh Jesús wao cháh cruzdíh soldadowá ĩ nah péoh búúhdhup wut jĭ.

38 Chénewá nuumnítidihbat mao yohat táut niijná, biíh cruznadih Jesús pebh ĩt péoh dodhdop wut jĭ. Biícđih ā jéihyepmant bóo búwámant, biíhdih ā wáyámant bóo búwámant péoh dodhñit, queét tac yoób Jesúsđih ĩt péoh dodhdop wut jĭ.

39-40 Cruz pebh en yap bejnit, Jesúsđih nin pah yeejép ĩt niŋ deoh naáwáp wut jĭ:

—ĭEneéh bucal! ĭDioíh muúđih yohñit, biíc peihcanni yeó jáap táttimah, meém caán muúđih jwúub chájni pínah niit? Pánihni jumna, Dios wáúh yoobát jumna, wuncat táut niijná, caán ĩ péoh dodhdopmant meemjéh ma dei júúwá, ĩt niijíp wut jĭ.*

41 Sacerdotewá ĩ maáta, Moisés ā watatjidih bohénit, jwĭ maátabat biíc yoobó ĩt deoh naáwáp wut jĭ.

42 —Bitadih táu teo wáacni jumna yahna, caanjéh ā jéih múic teo wáaccan caá. ‘Judíowá ĩ maáh caá’, niijná, caán múicjeh ā dei júúwúchah enna, caandíh jwĭ jepahbipna caá.

43 ‘Weém Dios wáúh caá. Caandíh wá táu jenah joiná caá’, ā niiját jĭib, Dios caandíh oina, ā táu ubu naáh, ĩt niijíp wut jĭ.*

44 Ájeéh ĩ péoh dodhñit nuumnítbat biíc yoobó caandíh ĩt deoh naáwáp wut jĭ.

Jesús ā wunat

(Mr 15.33-41; Lc 8.2-3; 23.44-49; Jn 19.28-30)

45 Jesús cruzboó ĩ péoh dodhni ā ñuhuchah, yeó jáap tac yoób ā dupúáh bejep jĭ. Nihat baác dupúniji, biíc peihcanni horas táttimah, ā jwúub baáb jwúub bejep jĭ, páant muntih.

46 Páant ā jwúub baabát pínah játihibit, Jesús nin pah át wép niŋ ñaacáp wut jĭ: “**ELÍ, ELÍ, ĭDIO MĀ SABACTANI?**” niijná, “ĭWíih Dios, wíih Dios, dépanih tigaá weemđih ma éemp bej?” Jesús át niŋ ñaacáp wut jĭ.*

47 Páant ā niijíchah joinit, biíquina caanjĭh ñuhñit nin pah ĩt múic niijíp wut jĭ:

—Dios naáwátđih naoh yapani Elíasjidih bidna caá ā chájap, ĩt niijíp wut jĭ.

48 Biíc ĭjeéh jumni ñáo ñah bejnit, páab chaf déedih ubnit, bijni jiwá iguúh macđih báah, máa doóbh yapatđih chéó búúhdh, júut ñahanit, Jesúsđih át wái nomat táutap wut yuh jĭ.*

49 Obohjeéhtih, wái nomat táutnidih bita nin pah ĩt niijíp wut jĭ:

—ĭÁ jumú naáh! Elíasji nindih teo wáacadih ā júúwúchah, jwĭ en jwuh jĭih, ĩt niijíp wut jĭ.

50 Páant ĩ niiját táttimah, tabit ñaacnit, Jesús át wunah bejep wut jĭ.

51 Páant ā wunuchahjeh, Dioíh muú díitboó ĩ jáh yaíhni búdí wúupni chóo yeo dei bejna, chéne chóo pah át cháwáp wut jĭ. Pánihat pónih, baác búdí méména, jee dáhna át pah bejep wut jĭ.*

52 Pánihichah, cáacwáih bácahjidih ĩ yohopji jeéboó ā búuh bejchah, Diosđih jepahñitji jwúub boo pad júóhñit, dawá ĩt bacap wut jĭ.

53 Pánihna, Jesús ā boo pad júúwát táttimah, Jerusalén táтчina ĩ jwúub waad béjchah, dawá queéđih ĩt enep wut jĭ.

54 Páant baác méméatđih nihat biíh ā yapachah enna, Jesúsđih wapnit soldadowá ĩ maáh, ájeéh jumñitbat búdí úmñit, nin pah ĩt múic niijíp wut jĭ:

—ĭYoobóđih nin Dios wáúh tigaá át jumap! ĩt niijíp wut jĭ.

55 Chibit yuúpbit dawá yaádhbat ĩt en ñuhup wut jĭ. Queét yaádh jwiit biícđih Galileamant júóhñit, Jesúsđih teo wáacnitji ĩt jumap wut jĭ.

56 ĭJeéh jumñit, Mágdala táтчidih bóli María, biíh wili Mariabat mit jumap wut jĭ. Caánt José, ā úud Santiago ĩ ĩn mit jumap wut jĭ. Biíh wili Zebedeo ā weh ĩn mit jumap wut jĭ. Queét biíc peihcannit yaádh ĩt jumap wut jĭ.*

Jesúh bácahjidih ā yohat

(Mr 15.42-47; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42)

57 Jesús ā wunat táttimah, caan chéyeh tóo ñáh júúwát pínah játiñ, José, Arimatea táтчidih bóo, Jesúsđih jepahni, áih bácahjidih ub deyanit, yohat táut niijná, cruzboó át juibínap wut jĭ.

58 Caanjĭh jumñiji Pilatodih wúbúđih át bejep wut jĭ. Páant ā wúbúchah joinit, Jesúh bácahjidih Pilato áih soldadowáđih caandíh át wáhat táutap wut jĭ.

59 Páant ā jepahachah joinit, José cruz jumapna jwúub juibínit, Jesúh bácahjidih ub deya, lino wút jumni quei wíhcanni yégueh chóoĭh át pinip wut jĭ.

60 José ā wunuchah, caandíh ĩ yohat pínah jeé ĩtđih áttát baadát táutap wut jĭ. Caán ĩtđihjeh Jesúh bácahjidih át yohop wut jĭ. Páant ā yohat táttimah, caandíh nemat táut niijná, caán ĩtđih waadáboó búdí jeé júúđđih tóo pútu bejnit, caán ĩtđih át nemep wut jĭ. Pániñ nem péanit, áih muúná át jwúub bejep wut jĭ.

61 Páant ā chájachah, Mágdala táтчidih bóli María, biíh Mariabat caandíh ā yohatji jeé ĩt pebh ĩt en cháúdup wut jĭ.

Jesúh bácahjidih ā yohniji ĩtđih soldadowá ĩ wapát

62 Á wunniji yeó jáap, chooát yeó jáap pínah jwĭpĭ ámohni yeó jáap ā jumap jĭ. Táttimah

* 27:39-40 Sal 22.7; 109.25; Mt 26.61; Jn 2.19 * 27:43 Sal 22.8 * 27:46 Sal 22.1 * 27:48 Sal 69.21 * 27:51 Ex 26.31-32; 2Cr 3.14 * 27:56 Lc 8.2-3

bóo yeó jáapdih sacerdotewā ī maáta, fariseowābut Maáh Pilato pebhna bejnit, nin pah īt niij úubúp wat jī:

⁶³ —Maá, caán yeeniboó jwījeéh jum jwáhna, ‘Wunna, biíc peihcanni yeó jáap tátchina wā jwúub boo pud jüóhbična caá’, ā niijátjidih jwī náhnina caá.*

⁶⁴ Pánihna, caandih ī yohopji jeé ítidih biíc peihcanni yeó jáapna ā nematdih míh soldadowādih ma túi wapat tútú, ā bohénit áih bácahdih ī nuumcát pínah niijná. Pánih nuumnit, cáacwādih ā boo pud jüúwátidih īta naóh tagaá. Pánih naóhna, Jesús ā jwíih yeeatji chah ī pée yee naawát āta jum tagaá, Pilatodih īt niijíp wat jī.

⁶⁵ Páant ī niijíchah joinit, Pilato nin pah āt niij jepahap wat jī:

—Biquína soldadowādih numah bejnit, yeebjéh nī jéihyat pah caán ítidih nemnit, queétdih nī túi wapat tútú, Pilato āt niijíp wat jī.

⁶⁶ Páant ā niijíchah joinit, soldadowādih numah bej, caán ítidih José ā nemniji jeé júdudih buujcán nah chéonit, soldadowādih īt wapat tútup wat jī. Pánih chāj péanit, queét maáta īt jwúub bejep wat jī.

28

Jesús ā boo pud jüúwát

(Mr 16.1-8; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10)

¹ Jwíit judlowā jwī chooát yeó jáap tátchina bóo yeó jáap ā baáb jéenechah, Mágdala tátchidih bóli Maria, biih wili Mariabut Jesúh bácahdih José ā yohopji jeé ítboó enedih īt bejep wat jī.

² Páant caanná ī juibínachah, Dioíh ángel jeámant ā dei jüúwáchah, baác búdi āt méménap wat jī. Pánih dei jüóhnit, José ā nemniji jeé júdudih pátú dodhnit, caanjíh āt chúudup wat jī.

³ Caán ángel wedoát pah jígohni ā jumuchah, áih yéguébut túi yeh ligní āt jumup wat jī.

⁴ Pánihna, caandih enna, caán jeé ítidih wapnit soldadowā búdi úumna, méménit, wunnit pah īt buug nájap wat jī.

⁵ Caanjíh chúudni ángel queét yaáhdhíh nin pah āt niijíp wat jī:

—ĪNi úumca bojó! Cruzboó ī péoh dodh mao yohniji Jesúsdih nī bidatdih wā jéihna caá.

⁶ Obohjeéhtih, ninjéh ā wihcan caá. Ā niijátji pah jáantjeh ā boo pud jüúwáp be. Ā lajapjiboó nī en jüúwá.

⁷ Caandih en péanit, waicanjeh ā bohénitjidih nin pah nī niij naóhbi jwuhúú: ‘Jesús āt boo pud jüúwáp tabeé. Galilea baácna yeebdih waóh bej páina caá ā chājap. Caanná bejnit, caandih nī enbična

caá’, queétdih nī niijí. Páant beé yeebdih niij naawádhíh wā jüúwáp be, ángel queét yaáhdhíh āt niijíp wat jī.

⁸ Páant ā niijíchah joinit, queét yaádh yohopji jeé ítmant īt náo jwúub bejep wat jī. Pánih náo jwúub bejnit, úumna yuhna, búdi wéinit, ā bohénitjidih naawádhíh īt bejep wat jī.

⁹ Páant ī bejchah, Jesús jwah queét yaáhdhíh āt jígohap wat jī.

—ĪNi jüóhca beé? āt niijíp wat jī.

Páant ā niijíchah joinit, áih jítcha pebh pah yoh nájnit, áih wúudih pin teonit, caandih īt weñep wat jī.

¹⁰ Páant ī chājachah enna, queét yaáhdhíh nin pah āt niijíp wat jī:

—Ni úumca bojó. Wā úudwā paníhntidih nin pah nī niij naóhbi jwuhúú: ‘Waicanjeh nin tátchimant bacnit, Galilea baácna nī bejeé. Caánboó Jesúsdih nī jwááhbipna caá’, queétdih nī niijí, Jesús āt niijíp wat jī.

Wapnit soldadowā ded pah ī yapatjidih ī naawát

¹¹ Queét yaádh tátchina ī jwúub bejat pónih, biquína caán ítidih wapnit soldadowāboó sacerdotewā ī maáta pebhna īt bejep wat jī. Ī pebhna juibínit, ded pah ī yapatjidih queétdih īt naawáp wat jī.

¹² Páant ī naawáchah joinit, caán ā yapatjidih míc wéheat túat niijná, jwí déewā maátadihbut īt míc wáacat tútup wat jī. Pánih míc wéhe péanit, queét soldadowādih búdi īt juib chājap wat jī, ded pah ā yapatjidih yooópodih ī naóhcat pínah niijná.

¹³ Pánih juib chājnit, nin pah queétdih īt niij watup wat jī:

—Bitadih nin pah nī niijí: ‘Chei jwí úwat pónih, ā bohénitjiboó jüóhnit, áih bácahdih īt nuumúp tabe’, nī niijí.

¹⁴ Páant ā yapatji doonádih Maáh Pilato ā joyóchah, jwíitboó caandih jwí ámoh naóhbipna caá, yeebdih ā peéh chājcat pínah niijná, soldadowādih īt niijíp wat jī.

¹⁵ Páant ī niijíchah joinit, ī juib chājatdih ubnit, ī niijátji pah soldadowā īt naóh peetép wat jī. Páant ī niij naawáchah joinitji, buú láabut páantjeh nihát jwí déewā ī yee naawátjidih ípí jenah joiná yuh caá.

Jesús ā bohénitjidih ā pée wutat

(Mr 16.14-18; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23)

¹⁶ Queét yaádh tátchina juibínit, Jesús ā niiját tútatji pah jwíit ā bohénitjidih ī naóh yapanap jī. Páant ī naóh yapanachah joinit, jwíit once ā bohénitji Galilea baácna bejnit, Jesús jwíitdih ā bejat tútniji jeená jwí juibínap jī.*

* 27:63 Mt 16.21; 17.23; 20.19; Mr 8.31; 9.31; 10.33-34; Lc 9.22; 18.31-33 * 28:16 Mt 26.32; Mr 14.28

¹⁷ Pánih caanná jwabínit, Jesúsdiñ ennit, Dios wáúh ā jumatdih jéihna, caandih jwí weñep jī. Obohjeéhtih, biquína jwíjeéh jumnit “¿Yoobópdih Jesússeh niít?” It niij jeh nah joi jwáhup tajī.

¹⁸ Jwí pebh jwinít, Jesús nin pah jwiít dih ā niijíp jī:

—**Nihat wēpatdih wā íp weemdih ā wáhup be. Páant ā wēpat wáhni jumna, nihat jeáboó jumnit, nihat nin baácboó jumnitdihbut watni wā jumna caá.**

¹⁹ Pánih wēpni jumna, nin pah yeebdih wā naóhna caá: **Wíih táini doonádih nihat baác dih moondih ní táí naáwá, jepahnit, weemdih í táí péeat pínah ni-ijná. Páant í jepahachah ennit, wā íp ā wēpatjīh, wā wēpatjīh, Táini Espíritu ā wēpatjīhbut queétdih ní daabánaá.***

²⁰ **Páant ní daabánitdih ní táí bohénaá, yeebdih nihat wā wutatjidih queétdih í jepahat pínah niijná. Páant ní chājachah, yeó jáap jumat pah púúú péeni yeó jáapna páantjeh níjeéh wā jumbipna caá. Páant wā naáwát dih ní táí náhninaá, Jesús jwiít dih ā niijíp jī.**

Páant bóojeh tigaá weém Mateo wā daacát.

* 28:19 Hch 1.8

SAN MARCOS

Juan Daabáni ā bohé jwíhat

(Mt 3.1-12; Lc 3.1-9,15-17; Jn 1.19-28)

¹ Weém, Marcos, nin tólihj̄h Dios wáúh Jesucristo, ded pah ā chājatjidih, āih táini doonádihbut wā naóh daácna caá. Juan Daabáni ded pah ā chājat pínahdih Dios naawátidih naóh yapani Isaiásji āt daacáp tají. Páant ā niij daacátji pahjeh tih Jesúh táini dooná āt jwíhip tají.

² Nin pah Malaquíás, Isaiásj̄h it niij daacáp tají:

“Á wáúhdih Dios nin pah ā niijná caá: ‘Ma jātih meemdih naóh waóhni pínahdih wā wahbipna caá.

³ Caán naóh waóhni pínah mué wihcapboó nin pah ā niij űaác bohébipna caá: ‘Jwí Maáh ā juúwát pínah jātih űi yéej chājatdih cádahnit, táiniboodíh táut nuumnit, caandíh űi túi páñaá’, ā niijbipna caá’, ā wáúhdih Dios ā niijná caá”, it niij daacáp tají. *(Mal 3.1; Is 40.3)*

⁴ Juan Daabáni Isaiáswā ī niij daacátji pah mué wihcapboó jumna, nin pah cācwādih āt niij naóh bohénap wat j̄i: “űi yéej chājatdih cádahnit, táiniboodíh űi táut nuumá. Pánih táut nuumnit, űi daabáát táutú. Páant űi chājachah ennit, Dios űi yéejatdih ā yohbipna caá”, āt niijp wat j̄i.

⁵ Nihat Judea baácđih moón, Jerusalén táchđidih moonbút caandíh joyát táut niijná, ā pebhna it juibínap wat j̄i. Pánih joinit, Diosđih ī yéejatdih ī naawáchah. Juan Jordán mujboó queéđđih āt daabánap wat j̄i.

⁶ Juaníh yégueh chóo camello wát jumni nuńp yocj̄h nóomnit, ī yacni chóo wat j̄i. Āih juyáát tōp momo jiwi chóo tōp wat j̄i. Wúéc joowáđđih jeempnit, belo macđihbut āpī déeep wat j̄i.*

⁷ Juan cācwādih bohéna, nin pah āpī niij naawáp wat j̄i: “Wā táttimah j̄oóhni wā chah wēpni caá. Páant ā jumuchah jenah joinit, ‘Weém oboh jumni caá’, wā niij jenah joiná caá.

⁸ Weém yeebđđih mahj̄lhjeh wā daabána caá. Obohjehtih, wā daabáát panihni caánboó yeebđđih Táini Espiritu ā wēpatđđih búđi ā wáhbipna caá”, āt niijp wat j̄i.

Juan Jesúsdih ā daabáát

(Mt 3.13-17; Lc 3.21-22)

⁹ Juan cācwādih ā daabánachah, Galilea baác, Nazaret táttchimant Jesú ā pebhna āt juibínap wat j̄i. Páant ā juibínachah, Juan caandíhbut Jordán mujboó āt daabánap wat j̄i.

¹⁰ Pánih daabá péanachah, Jesúš mujna űuhni āt aab űuhap wat j̄i. Pánih aab űuhnitjeh, Jesúš ā enechah, jeá āt jéweah bejep wat j̄i. Páant ā jéweah bejehchah, jop pah j̄igohni Táini Espiritu jeámant dei j̄oóhnit, caandíh āt juí jaamáp wat j̄i.

¹¹ Páant ā juí jaamáchah, “Meém wā wáúh, wā oini caá. Meemdíh búđi wā wéina caá”, Dios jeámant āt niijp wat j̄i.*

Nemépwā ī maáh Jesúsdih ā yéejathat

(Mt 4.1-11; Lc 4.1-13)

¹² Juan caandíh ā daabáát táttimah, Táini Espiritu Jesúsdih mué wihcapboó āt numah bejep wat j̄i.

¹³ Páant ā numah bejehchah, caánboó cuarenta yeó jáap Jesúš āt jumap wat j̄i. Páant ā jumuchah, nemépwā ī maáh, Satanás, Jesúsdih ātih yeejép chājat táutap wat yuh j̄i. Pánihna, Jesúš mué wihcapboó nuńp wā biícđđih ā jumuchah, ángelwā caandíh it túi en dawáp wat j̄i.

Jesúš Galilea baácboó ā bohé jwíhat

(Mt 4.12-17; Lc 4.14-15)

¹⁴ Juandíh nemat muéboó ī nemat táttimah, Jesúš Galilea baácna Dios ā maáh jumant táini doonádih naawáđđih āt bejep wat j̄i:

¹⁵ **“Nihat baácđđih moondíh Dios ā maáh jumantđđih ā jéutat pínah bah-nijeh ā judhna caá. Pánihna, táini doonádih joinit, űi yéej chājatdih cádahnit, táiniboodíh űi táut nuumá”,** cācwādih āpī niij naóh bohénap wat j̄i.*

Queéj j̄úut maonitđđih ájeéh Jesúš ā bejat táut

(Mt 4.18-22; Lc 5.1-11)

¹⁶ Páant niij bohé bejna, Galilea ímdih dei juibí, páud bejnit, Simón, ā úud Andrésj̄h queéj j̄úut maona, íih űuodíh ī yoh báhanachah, Jesúš āt enep wat j̄i. Pánih ennit, nin pah queéđđih āt niijp wat j̄i:

¹⁷ —**Weemdíh űi pej jum juúwá. Páant űi juúwáchah, yeebđđih wā bohébipna caá. Páant wā bohénachah joinit, queejwáđđih űi bidat pah, cācwāboodíh bidnit, wíh doonádih űi naóhbipna caá, weemdíh jepahna, wíhwā ī jumant pínah niijná,** āt niijp wat j̄i.

¹⁸ Páant ā niijchah joinitjeh, íih űuonádih cádahnit, Jesúšjeéh it bejep wat j̄i.

¹⁹ Chibit yuáp queéđđih numah bejnit, Santiago, ā úud Juandíhbut Jesúš āt enep wat j̄i. Queéj ī íp Zebedeo biícđđih íih jááj chóodih chúdnit, íih űuonádih ámohna it chājap wat j̄i.

²⁰ Pánih ennit, Jesúš queéđđih āt bid bojop wat j̄i. Páant ā bid bojochah joiná, biícmantjeh ī ípdih, caandíh teo wáhnit

* 1:6 2R 1.8

* 1:11 Gn 22.2; Sal 2.7; Is 42.1; Mt 3.17; 12.18; Mr 9.7; Lc 3.22

* 1:15 Mt 3.2

biicdih jááj choómant cádahnit, queébtut Jesúsjeéh ít bejep wat jī.

Judiowā ī mīc wáacat muúboó nemép caolih jumndih Jesús ā booaat (Lc 4.31-37)

²¹ Táltimah, Jesús wā Capernaum tútchina ít bejep wat jī. Caanná juibínit, jwiít judiowā jwī chooát yeó jáapdih Dios naáwátidih bohéat túut niijná, jwī mīc wáacat muúboó Jesús wābut ít waadáp wat jī. Waadnít, caanjīh mīc wáacnitihih Jesús át bohénap wat jī.

²² Pánih bohéna, Moisés ā wutatjidihih bohénit chah Jesús át wēp naáwáp wat jī. Páant ā wēp naáwáchah joinít, cáacwáboó ít joi nūhup wat jī.*

²³ Cáacwā cātīh nemép caolih jumnbūt nūhnit, nin pah Jesús dihih át niij nāacáp wat jī.

²⁴ —¿Jesús, Nazaret tútchidihih bóo, ded pah jwiítidih ma chājbi? ¿Meém jwiítidih bacanadihih ma jūóhniit beé? ¿Bacanit, jwiítidih ma mao yohmi niit? Meemdihih jwī túi jéihna caá. Meém caá Dioih Túini, át niijp wat jī.

²⁵ —**¡Ni laiha bojoó! ¡Caán newémant nī bac bejeé!** Jesús queét nemépwádihih át niijp wat jī.

²⁶ Páant ā niijíchah joinítjeh, nemépwā caán newédihih tubit méméanit, nāacna, áih bácahmant ít bac bejep wat jī.

²⁷ Páant ā yapachah ennit, cáacwā búdí ít joi nūhup wat jī.

—¿Ded jáap naáwát tigaá nin? ¡Maáh yoobát pah ā wēp naóhna caá! ¡Á wutachah joinít, nemépwā yuh buca jepahnit, ī bac bejna caá! queétjeh ít mīc niijp wat jī.

²⁸ Páant ā chājatjeh doonádihih joinít, waicanjeh Capernaum tútchidihih moón, niihat Galilea baácdih moonbút ít mīc naóh peetép wat jī.

Simón chudhihih Jesús ā booaat (Mt 8.14-15; Lc 4.38-39)

²⁹ Jwiít judiowā jwī mīc wáacat muumánt Jesús wā bac bejnít, Simónih muuná ít juibínap wat jī. Simón, ā úd Andrésjīh muú monó wat jī. Pánihna, íih muuná Jesús, Juan, Santiagodihbut, ít nūmah waadáp wat jī.

³⁰ Simón chudh búdí pahat wunna, mi nājat chóoboó mit nājap wat jī. Jesús wā ī waadáchah, mi wunatdih caandih ít naáwáp wat jī.

³¹ Páant ī naáwáchah joinít, Jesús mi pebh juibínit, caántidih át wái pud chūd jwejep wat jī. Páant ā chājachahjeh, pahat át dūcach bejep wat jī. Páant ā dūcach bejehchah, queétdih jeémát mit wāhup wat jī.

Dawá wannitidih ā booaat (Mt 8.16-17; Lc 4.40-41)

³² Tōo nāh jūúwáchah, dawá Jesús pebh juibínit, wannitidih, nemép caolih jumntidihbut ít ub juibínap wat jī.

³³ Niihat caán tútchidihih moón caán muú jéc pebh ít wáac juibínap wat jī.

³⁴ Dawá wannitidih booonit, dawá nemépwádihihbut Jesús át bacat túutap wat jī. Pánih bacat túutna, nemépwā caandih ī jéihyechah, Jesús queétdih át wéheate túutcap wat jī.

Jesús Galilea baácbó ā bohé jibat (Lc 4.42-44)

³⁵ Chei buugjéh jáanit, chibít dupá jwuhuchah, cáac wihcapboó Jesús Diosdih uúbúdihih át bejep wat jī.

³⁶ Táltimah, ā wihcah ennit, Simón wā caandih ít bid bejep wat jī.

³⁷ Pánih bidna, caandih jwāáhnit, nin pah caandih ít niijp wat jī:

—Niihat cáacwā meemdihih bidna beé, ī chājap be, ít niijp wat jī.

³⁸ —**Niihat tútchidihih moondih túini doonádihih naáwádihih wā jūúwáp be. Chóbe ninjīhjah bóo tútchinadihih jwī bejat dée caá. Caanjīh jumntidihbut túini doonádihih weemdihih naáwát caá nāahap,** Jesús queétdih át niijp wat jī.

³⁹ Pánih bej, niihat Galilea baácbó jib, jwiít judiowā jwī mīc wáacat muuná jumat pah waadnít, Jesús át bohénap wat jī. Pánih bohéna, nemépwádihih ā bacat túutachahjeh, cáacwáih bácahmant ít bac bejep wat jī.*

Bácah moópnihih Jesús ā booaat (Mt 8.1-4; Lc 5.12-16)

⁴⁰ Biic yeó jáap bácah moópni Jesús pebh át juibínap wat jī. Pánih juibína, bódiha caj yoh nājnit, nin pah caandih át niijp wat jī:

—Ma booaíhna, weemdihih ma jéih booana caá, át niijp wat jī.

⁴¹ Páant ā niijíchah joinít, caandih búdí jījah enna, teo jáhanit,

—**¡Júu! Wéinit, meemdihih wā booana caá,** Jesús át niijp wat jī.

⁴² Páant Jesús ā niijíchahjeh, ā moopát át nūmáh bejep wat jī.

⁴³ Páant ā nūmáchéchah, sacerdotewā ī pebh wahnit, nin pah Jesús caandih át niij wutap wat yuh jī:

⁴⁴ —**Meemdihih wā booaatjidihih bitadihih ma naóhca bojoó. Pánih naóhcan, sacerdotedihih naáwádihih ma bejeé. Caanná juibínit, mīih bácah ā nūmátjidihih ma júutá. Moisés ā wutatjī pah sacerdotedihih ma wūhú, booni ma jumatihih niihat ī jéihyat pínah niijná,*** át niijp wat jī.

⁴⁵ Páant ā niijíchah yuhna, niihat ā jwāáhnitidih át naáwáp wat jī. Páant ā naáwáchah joinít, chah dawá Jesús dihih enedihih ípī juibínap wat jī. Tubit dawá ī

* 1:22 Mt 7.28-29 * 1:39 Mt 4.23; 9.35 * 1:44 Lv 14.1-32

jumuchah, tátchina Jesús át jéih waadcáp wut jī. Pánihna, daocánnit ī jumupboojéh āpī jumup wut jī. Obohjeéhtih, caánboó ā jumuchah yahna, dawá biih tátchinadih moón Jesúsdih enedih ipī juibínap wut jī.

2

Jéih yoocannidih Jesús ā booaat
(Mt 9.1-8; Lc 5.17-26)

¹ Daocánni yeó jáap túttimah, Jesús wā Capernaum tátchiboó īt jwáub juibínap wut jī. Āpī juibíni muúdih ā jwáub juibínachah, ā jumat doonádih joinít, cáacwā īt míc naáwáp wut jī.

² Pánih caán doonádih joinít, dawá caán ā jumni muúná īt juibínap wut jī. Jéc yehmant īt űuh péenap wut jī. Pánih juibínidih Jesús Dioih táni doonádih át naáwáp wut jī.

³ Jesús queédih ā naáwát pónih, chéneña míc neoná jéih yoocannidih īt beo juibínap wut yuh jī.

⁴ Obohjeéhtih, Jesús ā jumni muúná juibínit, dawá ī jumuchah enna, Jesús pebh īt jéih waád juibícáp wut jī. Pánih jéih waadcán, jéih yoocannidih muú chah bóo coahna beo péuh láab béjnit, īt īt chájap wut jī. Pánih lit cháj péanit, jéih yoocannidih ā űajni chóojih Jesús pebh īt cádah deya bojop wut jī.

⁵ Ī cádah deya bojochah ennit, “Jesús jwī chéendih ā boobapna caá”, ī niij jengah joyátdih jéihnit, nin pah jéih yoocannidih Jesús át niijp wut jī:

—**Ma yéejatdih wā yohna caá**, át niijp wut jī.

⁶ Páant ā niijchah joinít, caanjīh chúudnit Moisés ā watatjidih bohénitboó īih caolihjīh jeh nin pah īt niij jengah joyóp wut yuh jī:

⁷ “Diosjeh yéejatdih ā jéih yohna caá. Nin cáacjeh páant niijná, ‘Dios wā jumna caá’, niij yeena caá ā chájap”, īt niij jengah joyóp wut jī.

⁸ Queét páant ī niij jengah joyóchah jéihnit, Jesúsboó nin pah queédih át niijp wut jī:

—**Yeéb páant űi niij jengah joyát ā táican caá.**

⁹ ‘**Ma yéejatdih wā yohna caá**, wā niijchah joinít, weemdih jéichan yahna, ‘**Yeeni caá**, űi niij jengah joiná caá. Obohjeéhtih, ‘**Ma űah űuhúú. Ma űajatdih ubnit, ma yaac chái bejeé**’, wā niijchah, caán ā bejchah ennit, wā niiját yooópdih ā jumatdih űi jéihbipna caá. Pánih jéihna, yéejat yohat wépat wā bibohatdihbut űi jéihbipna caá.

¹⁰ **Weém nihát cáacwā úud jeñé, nin baácdih moondih jéih boonanit, ī yéej chájatdihbut wā jéih yohna caá. Páant wā jéih yohatdih yeéb űi jéihyat pínah niijná, nin pah wā cháj jéutbipna caá**, át niijp wut jī.

Páant niij péanit, jéih yoocanniboodih nin pah át niijp wut jī:

¹¹ —**Ma űah űuhúú. Ma űajat chóodih ubnit, miih muúboó ma jwáub bejeé**, át niijp wut jī.

¹² Jesús páant ā niijchah jeh, caán newé át űah űuhup wut jī, buca. űah űuhnit, ā űajat chóodih ubnit, át bac bejep wut jī. Páant ā bac bejchah, nihát īt en wáhi bejep wut jī. En wáhi bejnit, Diosdih búdí wéinit, nin pah queétjeh īt míc niijp wut jī:

—ĪEn yuh buca! Búdí náhnaiat pínahdih buu jwī enna caá. Játih pánihatdih jwī en jwuhcan jī, īt míc niijp wut jī.

Jesús Levídih ā júúwát tútat
(Mt 9.9-13; Lc 5.27-32)

¹³ Túttimah, űim jwéejdih Jesús wā īt jwáub bejep wut jī. Pánih bejnit, dawá caan pébh ī míc wáac juyúchah ennit, queédih Jesús át bohé bejep wut jī.

¹⁴ Pánih bohé bejna, Leví Alfeo wáúhdih ā tewat tólihdih ā chúuduchah, át enep wut jī. Leví, jwī dée jumna yahna, Romanowā maáta ī uúbat túatni dinerodih uúbh wáhni át jumup wut jī. Caandih ennit, Jesús nin pah át niijp wut jī:

—**Wájeéh ma péé júúwá**, át niijp wut jī.

Páant ā niijchah joinítjeh, űah űuh, áih tewatdih cádahnit, Levíbut Jesúsjeéh át bejep wut jī.

¹⁵ Túttimah, Levíboó áih muúná numah bejnit, Jesús wádhī át numah jeémép wut jī. Páant ā numah jeéméchah, caán ā nihát pah dawá dinerodih uúbh wáhni, bita “Yeejépwā caá”, ī niijnitbut, Jesús wájeéh bejnit, queét bíicdih īt jeémép wut jī.

¹⁶ Páant queét bíicdih Jesús wā ī jeémp chúuduchah, Moisés ā watatjidih bohénit fariseowā queédih īt enep wut jī.

—ĪDépanih tígáa yeejépwā, dinerodih uúbh wáhni bíicdih Jesús ā jeémp? ā bohénitdih īt niij uúbh joyóp wut jī.

¹⁷ —**Tabép chúúhcannit cohndih ipī bidcan caá. Wánnitjeh caandih ī bidna caá. Pánihat dée ‘Weém yéejat wihcanni caá’, niij jengah joinít, teo wáacni pínahdih ipī bidcan caá. Obohjeéhtih, ‘Wá yéejatdih cádahnit, wā túat nuúmíhna caá’, niij jengah joinítboó teo wáacni pínahdih ī bidna caá. Pánihna, ‘Yeejépwā caá jwíit’, niij jengah joinítjeh teo wáacadih wā júúwáp be, ī yéej chájatdih cádahnit, táiniboodih ī túat nuumát pínah niijná**, Jesús queédih át niijp wut jī.

Jeémp jwuhcatdih Jesúsdih ī uúbh joyát
(Mt 9.14-17; Lc 5.33-39)

¹⁸ Caán láa Juan ā bohénit, fariseowábut jwī nuowā ī watat pah īt jeémp jwuhcap wut jī. Obohjeéhtih, queét ī jeémp jwuhcap yahna, Jesús wā páantjeh īt jeémép wut jī.

Páant ì jeéméchah ennit, biquína Jesúsdih nin pah ìt niij wáabh joyóp wut jì:

—Juan á bohénit, fariseowá ì bohénitbut, ì jeémp jwuhcan caá, Dios queétdih á wéi enat pínah niijná. ¿Dépanih tigaá ma bohénitboó páantjeh ì jeémp? Jesúsdih ìt niijip wut jì.

19 —Nin pah caá á jumup: Téihya chéoni á numah jeémpnit biicdih á jum jwuhchah, jġgahcan, ĩpí táí wéi jeémpna caá. Páant tigaá, wájeéh jum jwuhna, wá bohénit ì táí wéi jeémpna caá.

20 Obohjeéhtih, bita caandih ì ub bejat táttimah, á chéenwá jġgahnit, ì jeémp jwuhcan niit. Pánihat pah bita weemdíh ì ub bejat táttimah bácah, wá bohénitjeéh wá wihcah, queébtat ì jeémp jwuhcan niit, Jesús átt niij jepahap wut jì.

21 Ded pah jwí nuowá ì wutajji áih jáap bohéatjġh fariseowá ì widihichah enna, Jesús queétdih nin pah átt jwáub niij bohénap wut jì: “**Jáap yégueh chóo chocca naáh chóojġh máa yégueh chóodih nah teo wai báudhdát á náahcan caá. Páant ñi chájachah nihna, caandih ñi chocat táttimah, jiint bejna, máa chóodih chah áta yewa tagaá. Páant tigaá jwí nuowá ì naáwátji wíh jáap bohéatjġh widcat caá náahap.**

22 Pánihat dée, pah jwuhcanni iguúh macdih nuúup chóojġh ì chájniiji máa wuh wuúhdih yáacat á náahcan caá. Páant ñi yáacachah nihna, iguúh mac pahna, máa wuh wuúh jéih yáuhcan, áta yewah bej tagaá. Páant á yewechah, chénat pah áta buud tágaá. Pánihna, jáap macdih jáap wuh wuúhboó yáacat caá náahap. Páant ñi yáacachah, iguúh mac, caandih yáacni chóobut á táí jumbipna caá. Pánihat pah wíh jáap bohéat jwí nuowá ì naáwátjġh widcat caá náahap”, Jesús átt niijip wut jì.

Chooát yeó jáapdih Jesús á bohénit trigo quehedih ì úuc jeémát

(Mt 12.1-8; Lc 6.1-5)

23 Biic chooát yeó jáapdih Jesús á bohénitdih bohé bejna, trigo wáapdih átt numah chóop yap bejep wut jì. Pánih bejna, á bohénit trigodih ìt úuc jeémp bejep wut jì.*

24 Páant ì úucachah enna, ĩjeéh bejnit fariseowá ĩjnit, nin pah Jesúsdih ìt niij jġhup wut jì:

—Jwiútdih ma joi jwáhuá. ¿Dépanih tigaá jwí chooát yeó jáapdih yuhna, ma bohénitboó ì teo? Pánih teona, Moisés á wutatjġdih yap yohna caá ì chájap, ìt niijip wut jì.

25-26 Páant ì niijichah joinit, “Wá bohénit ì yap yohcan caá”, niiját táút niijná, Jesús queétdih nin pah átt niij bóod chuúup wut jì:

—**Davidji á bohénit biicdih nuugúp wanna, Dioh muuná waadnit, sacerdotewá Diosdih ì wáhniji pandih**

átt jeémép wut jì. Pánih jeémpna, á pej jumntidihbut átt wáhuw wut jì. Obohjeéhtih, caán pan sacerdotewájeéh ì jeémát pínah átt jumup wut jì. Dios wutna, bitadih caán pandih átt jeémát táútcap wut jì. Caán láa Abiatar wát jumni sacerdotewá ì maáh átt jumup wut jì. ¿Davidwá páant ì chájatjġdih Dios naáwátđih ì daacni náodih ñi bohécannit jġi?* Caán pandih ì jeéméchah yuhna, Diosboó ‘Ni táí chájcan beé’, átt niijcáp tajġ. Pánihat pah, buu nin trigodih úuc jeémpna, wá bohénitbut Diosdih ì yap yohcan caá, Jesús átt niijip wut jì.

27 Páant niijnit, nin pah Jesús queétdih átt jwáub niijip wut jì:

—**Dios chooát yeó jáapdih cáacwáđih á jwejep jġ, teo chuunít, ì chooát pínah niijná. Caán yeó jáapdih dawá wutatnadih ì jepahat pínahdih jenah joicán, queétdih á teo wáacat pínahdihjeh átt jenah joyóp tajġ.**

28 Pánihna, weém nihat cáacwá úud jeéh, chooát yeó jáapdih ded pah ì chájat pínahdih wá jéih wutna caá, átt niijip wut jì.

3

Téihya ágahnidih Jesús á booaat

(Mt 12.9-14; Lc 6.6-11)

1 Jwí mic wáacat muuná jwibinit, Jesús wá ìt waad béjep wut jì. Caán muudih téihya ágahnitbut átt jumup wut jì.

2 Caán muudih jumntitboó Jesúsdih ìt en ĩmuunúp wut jì. Chooát yeó jáapdih yuhna, Jesús téihya ágahnidih á booaachah, enihna ìt chájap wut jì, caandih naóh yacat táút niijná.

3 Téihya ágahnidih nin pah Jesús átt niijip wut jì:

—**Nah ĩhuhnit, wá pebhna ma júúwá,** átt niijip wut jì.

4 Páant niijnit, caán muudih jumntitboodih nin pah átt niij wábh joyóp wut jì:

—**Ni jenah joyóchah, jwí chooát yeó jáapdih Dios jwiútdih ded pah tigaá á wut? ¿Táí chájatdih niit á wutap? ¿Yeejép chájatdih niit á wutap? ¿Cáacđih á booaat táút niit? ¿Cáacđih á mao yohat táút niit?** queétdih átt niijip wut jì.

Páant á niijichah joinit, queét ìt jéih jepahcap wut jì.

5 Páant ì jepahcah enna, cáacwáđih ì ĩġgah encatdih jéihnit, Jesús queétdih átt ĩjip wut jì. Queétdih ĩjna yuhna, búđi átt ĩġgahap wut jì. Pánih jġgahnit, téihya ágahnitboodih nin pah átt niijip wut jì:

—**Míh téihyadih ma yoo dawwá,** átt niijip wut jì.

* 2:23 Dt 23.25 * 2:25-26 Lv 24.9; 1S 21.1-6

Páant ā niijíchah joinít, áih téihyadhí át yoo dawwáp wut jí. Páant ā yoo dawwáchahjeh, áih téihya át túyah bejep wut jí.

⁶ Páant Jesús áih téihyadhí ā boonachah ennit, fariseowā í ij bac bejep wut jí. Pánih íj bac bejni, Herodeíh cáacwā bíicdih múc wáacnit, “¿Ded pah tigaá Jesúsdihi jwí jéih mao yohbi?” queéteh ít múc niijíp wut jí.

Dawá cáacwā ím jwéejdih í jumat

⁷⁻⁸ Jesús ā bohénit bíicdih ím jwéejdih ít jwáub bejep wut jí. Páant í bejchah enna, Galilea baácdih moón dawá queétdih í péé bejep wut jí. Ded pah ā wép chájat doonádih joinít, Judea baácdih moón, Jerusalén tátchidih moón, Idumea baácdih moón, Jordán muj conanaamánt moón, Tiro wút jumni tátchidih moón, caan pébh jumni Sidón wút jumni tátchidih moonbát dawá ā pebhna ít juibínap wut jí.

⁹⁻¹⁰ Dawá jumna, Jesús pebh ít túi yáo ñuh juibínap wut jí. Dawá wannitdih ā boonachah enna, bita wannitbut Jesúsdihi cháúihnit, búdí ít múc tóonap wut jí. Páant í múc tóonachah ennit, Jesús ā bohénitdih caanjíh ñajni jááj chóodih át too deya pahaaat tóutap wut jí, caán chóodih waad páhnit, queétdih bohéat túut niijná.*

¹¹ Jesúsdihi ennit, nemép caolih jumnitboó ípí páah yoh ñajap wut jí. Pánih páah yoh ñajnit, nin pah ít niijí ñaacáp wut jí:

—*¡Meém Dios wáuh caá! Ít niijíp wut jí.*

¹² Obohjeéhtih, Jesús queétdih nin pah ápi níj wutap wut jí:

—*Dios wáuh wá jumatdih bitadihi ñi naóhca bojóó, át niijíp wut jí.*

Jesús doce ā naáwát túutnit pínahdih ā ñíwat

(Mt 10.1-4; Lc 6.12-16)

¹³ Jeéboó páuh laab juibínit, ā náahnitdih Jesús ā pebhna át bejat tóutap wut jí. Á bejat tóutuchah joinít, ā pebhna ít juibínap wut jí.

¹⁴ Doce ā naáwát túutnit pínah bíih tátchinaboó wahna, áih túini doonádih naóh jibnit pínahdih át níwip wut jí.

¹⁵ Pánih ñionit, nemépwádhí í bacaat pínah wépatdihbut queétdih át wáhp wut jí.

¹⁶⁻¹⁹ Jesús nit docewádhí át níwip wut jí: Simón, Santiago, ā úud Juan, Andrés, Felipe, Bartolomé, Mateo, Tomás, Santiago Alfeo wáuh, Tadeo, Simón Celote poómpdih bóo, Judas Iscariote ā ñionit ít jumap wut jí. Pánihna, Jesús Simóndih Pedro át wút báudhdap wut jí. Santiago, ā úud Juanjéh Zebedeo weh ít jumap wut jí. Queéte waícanjeh íjnit í jumachah enna, queétdih Boanerges Jesús át wút báudhdap wut jí. “Boanerges” niijná, “Énoh panihnit”, niijná át chájap wut jí. Judas Iscariote Jesúsdihi eníhcannitdih duó wáini pínah át jumap wut

jí. Pánih queétdih ñío péanit, Jesús doce ā naáwát túutnit pínahdih át ñamah jwáub dei bejep wut jí.

“Nemép ā wépatjéh Jesús ā booana caá”, í niiját

(Mt 12.22-32; Lc 11.14-23; 12.10)

²⁰ Jwáub dei bejni, Jesús ā bohénit bíicdih muuná ít waad béjep wut jí. Páant í waadát túttimah, dawá cáacwā múc wáac juibína, caan muudíh ít yáwap wut jí. Páant í múc wáac juibínachah ennit, Jesús wá ít jéih jeémpcap wut jí.

²¹ Pánihna, dawá í múc wáacat doonádih joinít, caán muuná juibínit, Jesús ā déewā caandih wapat túut niijná, ít ub bejhip wut yuh jí. “Jesús déhena caá ā chájap”, queéte ít niijíp wut jí.

²² Biquína Moisés ā wutatjidihi bohénit Jerusalén tátchimant dei juibínitboó nin pah ít múc niijíp wut jí: “Nemép wá í maáh Beelzebú á wépatjéh caá nemép wádhí ā bacat tóutap”, ít niijíp wut jí.*

²³ Páant í niijíchah joinít, Jesúsboó queétdih nin pah át níj naáwáp wut jí: “**Nemép wá múc jeh ípí múc bacana caá. Nemép wá í maáh á wépatjéh nihcan, Túini Espiritu ā wépatjéh queétdih wá bacana caá.**

²⁴ Nin pah á jumna caá: Det bíic baácdih moonjéh yuhna múc maona, queéte nihát íta wan beedáh bej tagaá.

²⁵ Pánihat pah, bíic yoobó, bíic muudíh moonjéh yuhna, múc maona, íta jweí peéte bej tagaá.

²⁶ Satanás, nemép wá í maáh áih wádhí bacana, bíic yoobó muntih páant ā yapachah, ā wépatbut áta buud tagaá.

²⁷ “Nin pahbut á jumna caá: Wépép newéih muuná ded nuúmíhna yuhna, ā jéih waadcañ caá. Obohjeéhtih, caandíh chéopéanit, áih bíi déedih á jéih ubna caá.

²⁸ “Yoobópdih yeebdíh wá naóhna caá. Det yéj chájna, Diosdih yeejép wéhena yuhna, í jwáub túut naumachah, Dios í yéjeadtih á yohbipna caá.

²⁹ Páant í yéjeadtih á yohochah yuhna, Túini Espirituboodíh yeejép í wéhénachah, caandíh bácah ā noón quíib buudcañ níit. Páant í niijátjé juib, peéh chájat páantjeh á jumbipna caá”, Jesús át niijíp wut jí.*

³⁰ Jesús Túini Espiritu ā wépatjéh nemép wádhí ā bacanachah yuhna, “Caán nemép wá í maáh ā wépatjéh nemép wádhí ā bacana caá”, Moisés ā wutatjidihi bohénit í niijíchah joinít, Túini Espiritudih í yéj wéheatjé juib Jesús queétdih páant át níj naáwáp wut jí.

Jesús ā déewā caandíh í bidat
(Mt 12.46-50; Lc 8.19-21)

* 3:9-10 Mr 4.1; Lc 5.1-3 * 3:22 Mt 9.34; 10.25 * 3:29 Lc 12.10

³¹ Páant ã naáwát pónih, Jesús ã íin ã úudwã bíicdih ít juiáináw wut jí. Pánih juiáináw, jóocmant pánit, Jesúsdih ít bid baca bojat táutap wut jí.

³² Pánihna, ã pebh cháudnitboó caandíh nin pah ít níijp wut jí:

—Ma íin, ma úudwã bíicdih jóocmant meemdíh bidna wuát ít chãjap, ít níijp wut jí.

³³ —**Ma naáwát túina caá. Obohjeéhtih, ¿Dedh tigaá wã íin? ¿Det tigaá wã úudwãbut, yeéb ñi jenah joyóchah?** Jesús queétdih át níijp wut jí.

³⁵ Páant níijnít, ã pebh cháudnitdih júatnit, nin pah át níijp wut jí:

—**Nít caá wã íin panihnit, wã úudwã panihnitbut í jumap.**

³⁵ Pánihna, **ded Diosdih túi jepahni wã úud, wã jwan, wã íin panihni ã jumna caá,** át níijp wut jí.

4

*Waáh momni naáwát
(Mt 13.1-9; Lc 8.4-8)*

¹ Pánih bohé péanit, bac bej, ím jwéejdih dei juiáí ñuhnit, Jesús cáacwádih át jwáub bohénap wut jí. Pánih bohénit, dawá ã pebh í juiáí ñuhchah, ímdih pahni jááj chóodih Jesús át waad páhap wut jí. Queét ím jwéejdih ít túi yáo ñuhap wut jí.*

² Pánih waad páhmit, dawá ã jenah joiní naáwátñajíh bohéna, Jesús nin pah queétdih át níijp naóh bohénap wut jí:

³ “**¡Nin naáwátdih ñi túi joyoó! Bíic newé waáh momodih ã bejep be.**

⁴ **Páant ã waáh hojochah, biquí tíibna namádih ã buug ñájap yuh be. Obohjeéhtih, waícanjeh júóhmit, jwébehwã caán tíibnadih í jeémáh bojop be.**

⁵ **Bíih tíibna jeejíh yewéni baác jumapboó ã buug ñájap be. Pánih buug ñájnit, waícanjeh ã chíih júúwáp yuh be.**

⁶ **Pánih chíihna yuhna, yeó tubit ã cháhachah, ñeh bainíjeh jumna, ã diib téhah bejep be.**

⁷ **Bíih tíibna nemép óotna cãtíh ã buug ñájap be. Pánih buug ñájnit, ã chíihichah, caán nemép óotnaboó caandíh ã chíih yap bejehchah, momniboó mánahna, ã quehcap be.**

⁸ **Obohjeéhtih, bíih tíibna túini baácboó ã buug ñájap be. Pánih buug ñájna, chíihnit, ã túi quehep be. Pánihna, caánboó chíihni biquí wawánadih treinta tíib, bíih wawánadih sesenta tíib, bíih wawánadih cien tíib ã jumap be”, cáacwádih át níijp wut jí.**

⁹ Páant níij péanit, “**Ded molít jumna, ã túi joyó naáh!**” Jesús queétdih át níijp wut jí.

*Á bohénit beh joicán, Jesúsdih í wáuh joyát
(Mt 13.10-17; Lc 8.9-10)*

¹⁰ Queét jointíj í jwáub bejat táttimah, Jesús doce ã bohénit, bita daocánnit bíicdih caandíh nin pah ít níij wáuh joyó wut jí:

—¿Dépanih tigaá cáacwádih bohéna, ma jenah joiní naáwátjñeh mapí bohé? caandíh ít níijp wut jí.

¹¹ —**Dios jwí Maáh yooabát jumna, nihát cáacwádih ã teo wáacat pínah dooná, jwí déewã jon játih moondíh ã jéihya jwahca naáh doonádih buu yeéb wã bohénitdih Dios ã jéihyat táutna caá. Obohjeéhtih, bitadih páantjeh ã jéihya jwahca, wã jenah joiní naáwátjñeh queétdih wápi bohéna caá.**

¹² Pánihna, wã chãjatdih enna yuhna, í beh encan caá. Wã naáwátdih joiná yuhna, í beh joicán caá. Pánih beh encan, beh joicán, í yéejatdih cádahcan, wã pebh í tac páud júóhchah, í yéejatdih wã yohcan níit,* Jesús queétdih át níijp wut jí.

*Waáh momni naáwátdih ã beh joyáát
(Mt 13.18-23; Lc 8.11-15)*

¹³ “**Yeéb butéh wã naóhmidih beh joicán, bíih wã naáwát pínahdihbut ñi beh joicán níit,** Jesús ã bohénitdih át níijp wut jí.

Táttimah, ã jenah joiní naáwátdih í jéihyat pínah níijná, queétdihjeh nin pah át jwáub níij naóh bohénap wut jí:

¹⁴ “**Wíih túini doonádih naóhni, waáh momni panihni caá.**

¹⁵ **Biquína joinít namáboó buug ñájni panihni í jumna caá. Caandíh í joyát táttimahbitjeh, Satanás júóhmit, jwébehwã caán tíbnadih í jeémát pahjeh, queét í joyátjidih ã quíib buudána caá. Páant ã quíib buudánachah, í joyátjidih náhnican, í jéih jepahcan caá.**

¹⁶ **Bitá joinítboó jeejíh yewéni baácdih buug ñájni panihni í jumna caá. Caandíh joinít, búdi í wéi jwahna yuh caá.**

¹⁷ **Obohjeéhtih, wéi joiná yuhna, ñeh jáap bejni panihni í jumna caá. Yeejép ã yapachah, wíihwã í jumap jíib bita queétdih í yéej chãjachah, waícanjeh wíih túini doonádih í cádahna caá.**

¹⁸ **Bitá joinítboó nemép óotna cãtíh buug ñájni panihni í jumna caá. Caandíh joinít, í jepahna yuh caá.**

¹⁹ **Obohjeéhtih, nin baácdih bóodih búdi jenah joinít, dinerodih, bíi déedihbut búdi í bíbohíhatdihjeh í jenah joiná caá. Páant í jenah joyóchah, í joiní túini dooná pácahi panihni íh caolihiboó ã jéih behcan caá. Pánihna, caandíh jenah joicán, táiniboodih í jéih chãjcan caá.**

²⁰ **Obohjeéhtih, bitaboó wíih túini doonádih joinít, túini baácboó buug ñájni panihni í jumna caá. Caandíh joiná, túi**

* 4:1 Lc 5.1-3 * 4:12 Is 6.9-10

jepahnit, táinidih í jéih chãjna caá. Queét treinta túbna á quehat pah í jumna caá. Bitá táí jepahnit, búdí táí chãjna, sesenta túbna á quehat pah í jumna caá. Bitá táí jepahnit, chah búdí táí chãjna, cien túbna á quehat pah í jumna caá”, Jesús át niijíp wut jì.

Jiát dah naáwát
(Lc 8.16-18)

21 Páant niij péanit, nin pah queétdih át jwáub niij naóh bohénap wut jì: “Wá bohéat **jiát panihni caá. Jiát dahdih jii péanit, wám dahjìh ñipí páah jwejcan caá. Caan dáhdih chúdat páha numpboobút ñipí jii jwéjcan caá. Obohjeéhtih, á táí yeh iigát pínah niijná, japboó ñipí jii cáagna caá.***

22 **Jiát dah á yeh iiguíchah jwí táí enat pah, jãtìh í beh joicátjidih táttimah cáacwã í jéihbipna caá.***

23 **¡Ded molít jumna, á táí joyó naáh!**

24 **Páant ñi táí jepahachah ennit, Dios yeebdíh á táí teo wáacbipna caá, chah ñi beh joyát pínah niijná. Obohjeéhtih, joiná yuhna, ñi joyáh bojochah enna, yeebdíh á teo wáaccan niit. Páant á teo wáaccach, ñi beh joicán niit.***

25 **Ded táí jepahni táí beh joiní á jumbipna caá. Obohjeéhtih, jepahcaniboó ‘Bainí wá beh joiná caá’, niijná yuhna, beh joicánni á jumbipna caá”, át niijíp wut jì.***

Trigodih momat naáwát

26 **“Dios á maáh jumat, trigodih momat panihni caá.**

27 **Mom péanit, chei jumat pah ño, yeó jáap jumat pah ápi jáana caá. Páant á chãjat pónih, á jéihchah yuhna, á momni á behna caá.**

28 **Baácboó momnidih Diosjeh á behana caá. Páant á behanachah, caán pínah á jwíh chíihna caá. Caán á behachah, áih wawá pínah ápi yabacna caá. Caán wawá behnit, á béuhuchah, áih quehena á jìghona caá.**

29 **Caandíh ub láa caan quehena á behachah ennit, cáacwã ípi bóod ubna caá.* Á momni ded pah á behatdih á beh joicát pah, cáacwã ded pah Diosdih í jepahatdihbut ñi jéih beh joicán caá”, Jesús át niijíp wut jì.**

Mostaza túb naáwát

(Mt 13.31-32; Lc 13.18-19)

30 **“Dios á maáh jumat ded pahna tigaá, ñi jehas joyóchah? ¿Caandíh ñi jéihyat pínah niijná, dedédih jenah joinit tigaá caandíh wá naóhbi?**

31 **Mostaza túb ded pah á jumatdih wá naáwáchah, caandíh ñi beh joibípna caá. Caán túb cáo túbih pah bóo á jumna caá.**

32 **Pánih bainí túbih jumna yuhna, caandíh í momochah, chíihna, á táí behna caá. Páant á behachah, áih cácanaboó jwébehwã yeó chãhatdih ípi jweí jaamná caá. Pánihat pah tigaá Dios á maáh jumat. Áihwã daocánnit jwíh jumnitji, táttimah í dao béjbipna caá”, Jesús át niijíp wut jì.**

Naáwátanjìhéh á bohéat
(Mt 13.34-35)

33 **Caán dée naáwátanjìh cáacwã í jéihyat pah bóo Jesús queétdih ápi bohénap wut jì.**

34 **Naáwátna á wihchah, queétdih ápi bohécap wut jì. Obohjeéhtih, á bohénitdihjeh á bohéatjidih Jesús ápi jwáub naáwáp wut jì, í táí beh joyát pínah niijná.**

Búdí johlit nolihatdihbut Jesús á yayaát
(Mt 8.23-27; Lc 8.22-25)

35 **Pánih cáacwádih bohé péanit, tóo ñáh jwáuwáchah,**

—**Chóbe ímdih jwí chúuh bejjìh, Jesús á bohénitdih át niijíp wut jì.**

36 **Jesús páantjeh jááj chóodih pahnit, á bohénit bíicdih, caandíh joinitdih ít éemp chúuh bejep wut jì. Bitabut bíih jááj chóonanjìh jjeéh ít chúuh bejep wut jì.**

37-38 **Páant í chúuh bejchah, Jesús jááj chóo méimant waó cáagatjìh cáag lajnit, át áwup wut jì. Páant á áwat pónih, búdí johlit nolihatbut át jwáuwáp wut jì. Búdí nolihat á jumuchah, ñih jááj chóo át daábìhip wut jì. Obohjeéhtih, Jesúsboó át jáacap wut jì.**

Páant á jáacah ennit, nin pah caandíh ít niij wucup wut jì:

—Bohéní, daabná caá jwí chãjap. ¿Jwí chíic wanat pínahdih ma éumcan niit? Ít niij ñaacáp wut jì.

39 **Páant í niij wucuchah jáanit, Jesús johlit, nolihatdihbut**

—**¡Laihca bojoó! ¡Ma yayaá! át niij jwíhñap wut jì.**

Páant á niijíchahjeh, johlit, nolihatbut bíicmantjeh át yayáh bejep wut jì.

40 **Páant á niiját táttimah, á pej jumnitdih nin pah át niijíp wut jì:**

—**¿Dépanih tigaá búdí ñi éum? Weemdíh táí jenah joiná, ñita éumcan tagaá, át niijíp wut jì.**

41 **Obohjeéhtih, búdí éumnit, queétkboó nin pah ít mic niijíp wut jì:**

—**¿Dedé cáac tigaá nin? Á naáwáchahjeh, johlit, nolihatbut á yayáh bejna caá, ít niijíp wut jì.**

* 4:21 Mt 5.15; Lc 11.33 * 4:22 Mt 10.26; Lc 12.2 * 4:24 Mt 7.2; Lc 6.38 * 4:25 Mt 13.12; 25.29; Lc 19.26 * 4:29 Jl 3.13

5

Gadara baácdih bóo nemépwā jumnidih Jesús á booaat
(Mt 8.28-34; Lc 8.26-39)

¹ Jesús johlitdih yayániji á bohénit biúcdih Gadara baácna it chúuh juibínap wat jí.

² Pánih chúuh juibínit, Jesús wā í aab béjchah, cáac yohopmant nemépwā jumni newé Jesús dih át jwááh dei bejep wat jí.

³ Caán newé cáac yohopboó jeé íitna ápi jumap wat jí. Cáacwā caandih chéona yuhna, it jéih teocap wat jí.

⁴ Dawá láa ítah tópjih áih téihya colóhndih í chéwechah yuhna, ápi páud wái daj yohop wat jí. Áih jítcha colóhndihbut ítah tópjih í chéwechah yuhna, ápi daj mao yohop wat jí. Pánih wépmi á jumuchah, cáacwā caandih it jéih teocap wat jí.

⁵ Cáac yohop jeé íitnaboó chei jumat pah, yeó jáap jumat pahbut caán míicjeh jee dáhjilh ápi míic mao ñaacáp wat jí.

⁶ Pánihna, Jesús yuúp á júuwúchah ennit, caandih át jwááh ñáo dei juibínap wat jí. Jesús pebh juibínit, á wépatdih jéihna, át bódicha caj yoh ñajap wat jí.

⁷⁻⁸ Páant á chájachah enna,

**—¡Nemépwāá, nin newémant ñi bac be-
jeé!** Jesús át niijíp wat jí.

Páant á niijíchah joinit, caán newéih jac-
mant nin pah nemépwā it niij ñaacáp wat jí:

—Jesús, Dios chah wépmi wáuh ¿Dépanihat
túat tiguaá jwiít dih páant ma cháj? Dios á
enechah, meemdíh jwí uúbhna caá. Jwiít dih
ma peéh chájca bojóo, Jesús dih it niijíp wat jí.

⁹ —¿Dedé tiguaá ma wút jum? Jesús át
niijíp wat jí.

—Dawá caá jwiít jwí jumap. Pánihna,
Legión caá wā wát, Jesús dih át niijíp wat jí.
“Legión” niijná, “Dawá” niijná át chájap wat
jí.

¹⁰ —Jwiít dih biíh baácboó ma wahca bojóo,
nemépwā it niijíp wat jí.

¹¹ Queét pebh, jeé ñaj deyepboó, momo
muuwā í bid jeéméchah ennit, nin pah
nemépwā Jesús dih it niijíp wat jí:

¹² —Queét muuwá dih jwiít dih ma waadát
túatú, it niijíp wat jí.

¹³ —Ñi waad béjeé bácah, Jesús át niijíp
wat jí. Páant á niijíchahjeh, caán newéih
bácahmant bac bejnit, muuwá dih it waadáp
wat jí. Páant í waadáchah, ímna ñáo dei bej,
buúg báahnit, muuwā it chíic wunap wat jí.
Dos mil muuwā it wunap wat jí.

¹⁴ Páant í buúg báah chíic wunuchah en-
nit, queéd dih en daonítiji íih tútchiboó it jwei
jwáub bejep wat jí. Jwei jwáub bejnit, nihat
í jwááhndih it naáwáp wat jí. Queét í jumni
tútdih dih jwáub juibínit, caánboóbú it naóh
peetép wat jí. Páant í naáwáchah joinit, caán
tútdih dih moón Jesús ded pah á chájatjidih
enedih it bejep wat jí.

¹⁵ Jesús pebh juibínit, nemépwā jumni
caánboó túinijeh á chúuduchah, it enep wat
jí. Pánih chúudna, yégueh daonít, túi je-
nah joinit át jumap wat jí, buca. Obo-
hjeéhtih, queét juibínitboó caandih enna,
búdí it úmup wat jí.

¹⁶ Jesús á chájatjidih ennitji jáap
juinítboodih Jesús ded pah nemépwá dih
bacat túttnit, muuwá dih á waadát
túatjidihbut it naáwáp wat jí.

¹⁷ Caán doonádih joinit, Jesús dih náahcan,
caán baácdih moón íih baácmant Jesús wá dih
it jwáub bejat túatup wat jí.

¹⁸ Jesús wā jáaj chóodih í waadáchah,
nemépwā jumni nin pah át niijíp wat yuh
jí:

—¿Majeéh weembát wā bej jíih? át niijíp
wat jí.

¹⁹ —**Wájeéh ma júuwúchah, áta túi ta
yuh caá. Obohjeéhtih, weém, ma Maáh,
meemdíh jígah ennit, ded pah wā teo
wáacatjidih ma déewá dih naáwát túat ni-
ijná, í pebhna ma jwáub bejeé,** Jesús
caandih át niijíp pahap wat jí.

²⁰ Páant á niijíp pahachah joinit, jwáub be-
jna, nemépwā jumni á déewá dih át naáwáp
wat jí. Chénat Pah Téihya Tútchi wát jumni
baácboó Jesús ded pah á chájatjidih nihat-
dih naóh jibidih át bejep wat jí. Páant á
naáwáchah joi ñáhnit, nihat Dios dih búdí it
wéi naáwáp wat jí.

*Áih yégueh chóodih juí, teonih, Jairo
muumdíhbut Jesús á booaat*
(Mt 9.18-26; Lc 8.40-56)

²¹ Túttimah, Gadara baácmant Jesús wā it
jwáub chúuh bejep wat jí. Pánih chúuh be-
jna, ím jwéjé dih í ñáan juibínachah, dawá
Jesús dih enedih it juibínap wat jí. Pánih
juibínit, Jesús dih it wáac ñuh páuda bojop wat
jí.

²² Páant í ñuh páuda bojochah, queét cáth
Jairo Jesús pebh át juibínap wat jí. Jairo jwiít
judiowá jwí míic wáacat muudíh en daonít
maátajeéh jumni wat jí. Jesús á wépatdih
jéihnit, áih jítcha pebh páah yoh ñajnit, nin
pah át niijíp wat jí:

²³ —Wá nuám mi wanat túat chájachah en-
nit, ma pebh wā júuwép be. Caánt dih teo
jáha booaat túat niijná, wíih muuná wájeéh
ma júuwá, át niijíp wat jí.

²⁴ Páant á niijíchah joinit, Jesús Jairojeéh
át bejep wat jí. Páant í bejchah, cáacwábut
íjeéh it bejep wat jí. Páant cáacwá cáth á
bejchah, dawá caandih túbit it too péenap
wat jí.

²⁵ Cáacwá cáth biíh wili wannihbut mit
jumap wat jí. Caánt doce jópchi mácanihat
panihat wannih mit jumap wat jí.

²⁶ Dawá cohnit caánt dih ítih cohop wat yuh
jí. Obohjeéhtih í cohochah yuhna, chah mit
tábanap wat jí. Nihat míih dinero í cohac

jíib wáhna yuhna, mit boocap wut jí. Chah yeejép wut jí mi wunat.

²⁷⁻²⁸ Pánihna, cāacwā Jesúh doonádih í míic wéhenachah, mitát joyóp wut jí. Joinít, caántjeh nin pah mit níj jenah joyóp wut jí: “Jesúh yégueh chóodihjeh juibí teona, wā boobipna caá”, mit níjíp wut jí. Páant níj jenah joiná, cāacwā cātih Jesús tǎahmant juibínit, áih yégueh chóodih cháihbitjeh mit juibí tewep wut jí.

²⁹ Páant mi tewechahjeh, mi wunat át yayáh bejep wut jí. Páant á yayátdih míih bácahjíh mit joyóp wut jí.

³⁰ Páant mi juibí tewechah, á booaat wēpat caántdih á chūúátdih Jesúsbut át joyóp wut jí. Pánih joiná, cāacwā cātih tac páud ñuhnit, nin pah át níjíp wut jí:

—**¿Déhe tigaá wíh yégueh chóodih á juí teo?** át níjíp wut jí.

³¹ —¿Páant, dawá cāacwā meemdih í too péenachah jéihna yuhna, páant ma níj wábh joí? á bohénitboó Jesúsdih ít níjíp wut jí.

³² Obohjeéhtih, yégueh chóodih juí, teonidih jéihíhna, Jesús át en bidip wut jí.

³³ Pánihna, mi booaatdih jéihnit, úmna, caánt Jesús pebh mit páah yoh ñajap wut jí. Pánih páah yoh ñaj, méménit, Jesúsdih túi yoobópdiéhjeh mit naáwáp wut jí.

³⁴ Páant mi naáwáchah joinít, nin pah Jesús caántdih át níjíp wut jí:

—**Ñuumá, wá wēpatdih túi jenah joiná, ma boona be. Wéinit, ma bejeé. Caán wunat meemdih á jwáub júóhcan níit, páant muntih,** át níjíp wut jí.

³⁵ Jesús caántdih páant á níjíchahjeh, Jairoíh muumánt bejnit, á déewá á pebh ít juibínap wut jí.

—Jáantjeh ma nuám mi wunah bejep be. Bohénidih ma jwáub bejat túatú, Jairodih ít níjíp wut jí.

³⁶ Obohjeéhtih, í níjítatih joyáh bojnit, Jesús nin pah Jairodih át níjíp wut jí:

—**¡Ma úmca bojóó! ¡Wá wēpatdih páantjeh ma túi jenah joyoó!** át níjíp wut jí.

³⁷ Túttimah, ájeéh péenitdih “**Ninjíh ñi páñaá**”, níjínit, Jesús Jairojeéh áih muaná ít béjep wut jí. Pánih bejna, Pedro, Santiago, á úud Juan, queét bíic peihcannitdihjeh át numah bejep wut jí.

³⁸ Jairoíh muaná juibínit, wunnihdih dawá tubit ñaac jáinítatih át enep wut jí.

³⁹ Pánih enna, caán muúdh waadnit, queétdih nin pah át níjíp wut jí:

—**¿Dépanihna tubit ñaac jái tigaá ñi cháj? Nint wébit wunnih nichan caá. Fona caá mi chájap,** át níjíp wut jí.

⁴⁰ Obohjeéhtih, páant á níjíchah joinít, caandih ít dehwep wut jí. Páant í dehwechah, queét nihatdih Jesús át bacat

túutap wut jí. Páant í bac bejchah, Pedro, Santiago, Juan, wunnih mi manadihbut wébit mi lajni tólihboó át numah waad béjep wut jí.

⁴¹ Pánih waad juibínit, míih téihyadh teonit,

—**¡Talita cumi!** Jesús caántdih át níjíp wut jí. Páant níjíná, “Bainíhmaá, ma ñah ñuhwá”, níjíná át chájap wut jí.

⁴² Páant á níjíchahjeh, ñah ñuhnit, mit yáac cháí bejep wut jí. Caánt doce jópchi mit bíbohó wut jí. Páant mi booaatdih ennit, caán tólihdiéh á numah waad béjnit búdí ít joi ñáuhap wut jí.

⁴³ Obohjeéhtih, Jesús queétdih ded pah mi booaatdih naáwát túutcan, jeémátdih át wáhat túutap wut jí.

6

Nazaret tútchidih moón Jesúsdih í náahcat (Mt 13.53-58; Lc 4.16-30)

¹ Jairoíh muumánt bac bejnit, Jesús á bohénit bíicdih á behni Nazaret tútchina át jwáub juibínap wut jí.

² Pánih juibínit, chooát yeó jáapdiéh jwí míic wáacat muúdh Jesúswá ít waad béjep wut jí. Pánih waad béjnit, Jesús caanjíh jumnitdih át bohénap wut jí. Páant á bohénachah, dawá caandih ít joi wáhi bejep wut jí. Pánih joi wáhi bejnit, nin pah ít míic níj wábh joyóp wut jí:

—¿Jesús dedjíh tigaá, nin bohéatdih át joií? ¿Ded pah tigaá á túi jéih beedá? Pánih jéihnit, jwiit cāacwá jwí jéih chájca naáhdih ápí cháj júatna caá.

³ Maa teonijeh caá. María wúéh á jumachah, Santiago, José, Judas, Simón á úudwá í jumna caá. Á jawanna yaádhbut jwí pebh í jumna caá. Caán jwiit panihni mun tigaá á jumap, ít míic níjíp wut jí.

Páant níjínit, ded pah á jumatdih jéihcanjeh, caandih ít náahcap wut jí.

⁴ Páant í náahcah ennit, Jesús nin pah queétdih át níjíp wut jí:

—**Dios naáwátdih naóh yapanidih cāacwá ípí wéina caá. Páant í weñechah yuhna, áih tútchidih moón, á déewá, áih muúdh jumnitboó, caandih ípí wéican caá. Pánihna, ninjéh behni wá jumachah, weemdih ñi náahcan caá,** át níjíp wut jí.*

⁵ Caán tútchidih jumna, Jesús Dios á wēpatjíh át jéih cháj júutcap wut jí. Pánih chájcan yuhna, biquína wunnitdih teo jáhanit át booaap wut jí.

⁶ Caanjíh moón caandih í jepahcah, át en wáhi bejep wut jí. Pánihna, caan pébh jumni tútchinadh Jesúswá bohénadh ít bejep wut jí.

Jesús doce á bohénitdih á wahat (Mt 10.5-15; Lc 9.1-6)

⁷ Túttimah, doce ã bohénitdih ã pebh bid bojnít, ã wêpatdih queétdih wáhna, chénewã, chénewã, chénewã míc Jesús át wahap wat jî, bíih tátchinadih moondih teo wáacnit, nemépwádhí ì bacat tútatat pínah niijná.

⁸ Pánih wahnít, nin pah queétdih át niijíp wat jî:

—**Bíí dée, pan, wah wuáh, dinerodih ubcan, ñi íoh caját nahdihjeh pohba ñi ub bejeé.**

⁹ Ñi túat nuumát pínah yégueh, zapatos-dihbut ñi ub bejca bojoó.

¹⁰ Páant ñi bejchah, ñi juibíni tátchinadih moón yeebdíh áwat tólih í wáhchah, caán muudihjeh ñi chão jwáhuú. Caán tátchimant bejnajeh, caán muudíh ñi cádah bejeé.

¹¹ Ded tátchidih moón yeebdíh náahcan, í joíhcah, caán tátchidih yap bejna, ñíih zapatosdih bóo becchídih ñi péoh mao yoh jéenanaá, queétdih Dios ã yohat pínahdih í jéihyat pínah niijná. Yoobópdih yeebdíh wá naóhna caá. Sodoma tátchidih moón, Gomorra tátchidih moonbat tabit yeejép chãjnit í jamachah yuhna, péeni yeó jáap, yeebdíh náahcannitjiboodíh chah péeh chãjat ã jumbipna caá, át niijíp wat jî.*

¹² Pánihna, queét doce ã wahnítboó Jesúh tání dooná naáwádhí í bejep wat jî, cáacwã í yéé chãjatdih cádahnit, táníbóodíh í túat nuumát pínah niijná.

¹³ Pánih bejnit, dawá nemépwádhí bacat túatnit, wunnitdihbut yijíh ñái, wábhñit, ít booanap wat jî.*

*Juan Daabánidih í mawat
(Mt 14.1-12; Lc 9.7-9)*

¹⁴ Jesús ã bohénít í bohé jibichah, ded pah Jesús ã chãjat doonádhí dawá ít joyóp wat jî. Maáh Herodesbut át joyóp wat jî. Pánih joinít, “¿Juan Daabáni ã wunat túttimah, át jwáub boo pud jüöh niít át chãjap? Pánih boo pud jüöhni jumna, jwiít cáacwã jwí jéih chãjca naáhdih ã jéih chãjna caá. Pánihna, caán Jesús Juanjehna tigaá”, át niij jenah joyóp wat yuh jî.

¹⁵ Bita “Elias caá”, niij, bitabat “Jon jätih Dios naáwátidih naóh yapani dée ã jumna caá”, ít niijíp wat yuh jî.*

¹⁶ Páant í niijichah joinít, Herodesboó —Juanjidih waó wá bóod yohat túatniiji át jwáub boo pud jüöh tagaá, át niijíp wat jî.

¹⁷⁻¹⁸ Juandih í mawat pínah jätih, Herodes ã úd Felipe áa Herodíasdih át dúuc wái áa jumap wat jî. Páant ã dúuc wái áa jumap peéh Juan caandíh nin pah át niij jüihñep wat jî: “Ma úd áadhí dúuc wái áa jumna, Dios ã watatdih yap yohna caá ma chãjap”, át

niijíp wat jî. Páant ã niiját peéh yad Herodías Herodesdih nemat muúboó Juandih mit nemat túatup wat jî. Páant mi watatdih jepahnit, Herodes caandíh chéwat túatnit, nemat muúboó át nemat túatup wat jî.*

¹⁹ Herodías Juandih tabit eníhcan, mit mao yohat túatíhip wat yuh jî.

²⁰ Obohjeéhtih, Herodes “Juan Dios naáwátidih naóh yapani ã jumna caá”, niij jenah joinít, Dios ã peéh chãjatdih úumna, caandíh át mao yohat túatup wat jî. Ded pah ã túi chãjat pínahdih Juan caandíh ã naáwáchah, Herodes búdí át jenah joyóp wat jî. Pánih búdí jenah joiná yuhna, Herodes caandíh ápi túi wéi joyóp wat jî.

²¹ Páant ã wéi joyóchah yuhna, Herodíasboó “Ded pah caandíh wá mawat túatbí”, páantjeh mit niij jenah joyóp wat jî. Páant mi niij jenah joyóchah, ã cáac jumap yeó jáapdih wéina, mi áa Herodes áih cáacwádhí míc wáacat túatnit, búdí át numah jeémép wat jî. Caán nump jumnit maáta, áih soldadowá maáta, Galilea baácdih moón maátabat, ã numah jeémátidih enedih ít juibínap wat jî.

²² Biícidih í jeéméchah, Herodías nuámboó queétdih mit eo jéatup wat jî. Páant mi eo jéutuchah ennit, Herodes, ã bid bojnítbut, búdí ít weñep wat jî.

—Dedé ma náahatdih weemdíh ma wábhchah, meemdíh wá wábhípná caá.

²³ Dios ã enechah, yoobópdih meemdíh wá naóhna caá. Ma wábat pah bóo tac yoób wá maáh jumapdih meemdíh wá wábhípná caá, mi íbi Herodes caántdih át niijíp wat jî.

²⁴ Páant ã niijichah joinít, mi íin pebhna bejnit, nin pah caántdih mit niij wábh joyóp wat jî:

—¿Dedé déedih tigaá wá wábhbi? mit niijíp wat jî.

—Juan Daabániíh wao dáhdih dúuc bóodnit, meemdíh í wáhu naáh, mi nuumdíh mit niij jac watup wat jî.

²⁵ Páant mi niij jac watuchah joinít, mi íbi pebhna wérep bejnit, nin pah caandíh mit niijíp wat jî:

—Juan Daabániíh wao dáhdih dúuc bóodnit, caán ã wunatdih wá jéihyat pínah niijná, pamapjih cáagnit, weemdíh í wáhu naáh, mit niijíp wat jî.

²⁶ Páant mi niijichah joiná, maáh Herodesboó búdí át jgahap wat yuh jî. Obohjeéhtih, cáacwã í enechah, “Dedé ma náahatdih meemdíh wá wábhípná caá”, átát niijíp wat jî. Pánihna, ã niijátidih cáacwã í joyóchah, tícna, “Meemdíh wá wáhcan niít”, caántdih át jéih niijcáp wat jî.

* 6:11 Lc 10.4-11; Hch 13.51

* 6:13 Stg 5.14

* 6:15 Mt 16.14; Mr 8.28; Lc 9.19

* 6:17-18 Lc 3.19-20

27 Biícmantjeh Juanih wao dáhdih dúac bóodat tútntit, soldadodih át ub júáwát tútup wut jī.

28 Páant ā wutuchah joinákeh, bejnit, áih wao dáhdih dúac bóod, pamapjih cáagnit, át ub júáwáp wut jī. Pánih ub júóhnit, Herodías nuumdíh át wáhp wut jī. Páant ā wáhpuchah, áih wao dáhjidih teonit, beh wilidih mit teo yapanap wut jī.

29 Pánihna, caandih ī mawatji doonádih joinit, áih bácahjidih ubudih juibínit, Juan ā bohénitji cáac yohopboó īt yohop wut jī.

Cinco mil cáacwádhíh Jesús jeémát ā wáhat (Mt 14.13-21; Lc 9.10-17; Jn 6.1-14)

30 Jesús ā wah bojnitji ā pebh júáub juibínit, ded pah ī chájatjidih, túini dooná ī naáwátjidihbut Jesúsdih īt naáwáp wut jī.

31 Túttimah, queét ī jumupboó dawá cáacwá jwíh juibínitji bita ī juibínachah, īpī űahwat júáub bejep wut jī. Páant dawá ī jumuchah, Jesús wá īt jéih bid jeémcap wut jī. Pánihna, ā bohénitdih biáboó át numah bejep wut jī.

—**Chóbe cáac wihcapboó jwī choo jwáhhjīh**, queétdih át niijíp wut jī.

32 Páant ā niijíchah joinit, queét jāáj chóodih waadnit, cáac wihcapboó īt chúuh bejep wut yah jī.

33 Obohjeéhtih, queét ī chúuh bejchah, dawá queétdih beh ennit, íim jwéejdih īt űuún űáo páud bejep wut jī. Íim pebh bóo tútchidih moonbát īt űuún űáo páud bejep wut jī. Pánihna, Jesús wá ī juibiát pínah jātih queétpó ítát juibínap wut jī. Jesús wá ī chúuh juibínachah, dawá queétdih īt pái űuhap wut jī.

34 Queétdih bohéni ā wihcah, en daoní wihcanni owejawá panihnit īt jumatdih ennit, Jesús queétdih bádí át jġgah enep wut jī. Jġgah ennit, queétdih át túi bohénap wut jī.*

35 Cheyeh ā jumuchah, ā bohénit Jesúsdih nin pah īt niijíp wut yah jī:

—Cheyeh caá. Ninjġhbitjeh tútchi wihcan caá.

36 Pánihna, nitdih pebhbit jamni tútchinadih ma wahaá, ī jeémát jīb chájat pínah niijná, īt niijíp wut jī.

37 —**Yeebjéh queétdih jeémát űi wáhuú**, Jesús queétdih át niij jepahap wut jī.

—Páant, ocho widh tewat jġbjġh jeémát dih jwī jġb chájachah yuhna, queét nihatdih áta juicán tagaá, Jesúsdih īt niijíp wut jī.

38 —**¿Débóí pan dah tigaá ā jum? Jéihyat tút niijná, űi bidbi jwáhuú**, Jesús queétdih át niijíp wut jī.

Páant ā bidat tútntitji júáub joinit,

—Cinco botoní pan dahna, chéne quee-jwábut ā jumna caá, īt niijíp wut jī.

39 —**Cáacwádhíh can túi jaihni yġlpdih űi chúdat tútú. Biíc poómp ninboó, biih poómp canboó, biih poómp conboó, űi chúdat tútú**, Jesús át niijíp wut jī.

40 Páant ā niijíchah joinit, nihatdih īt chúdat tútup wut jī. Biquí poómpna cincuenta, biih poómpna cien, nihát ī dawát yoo bó páant īt chúud peetép wut jī.

41 Túttimah, caán biicjġh bóo téihya pan dahna, chéne queejwádhidibut abnit, Jesús jeáboó át chéi enep wut jī. Chéi ennit, **“Jeémát ma wáhat túina caá, Paá”**, Diosdih át niijíp wut jī. Pánih uábh péanit, pan dahnadih át dajap wut jī. Dajnit, nihát cáacwádhíh ā bohénitdih át jwáub daj wáhat tútup wut jī. Túttimah, queejwádhidibut ī wáhat pínah niijná, át daj wáhp wut jī.

42 Páant ī wáhpuchah, jeémpnit, nihát īt túi wud jumap wut jī. Nihat ī túi wud jumuchah, páantjeh ī judh jeémpni īt bibohop wut jī.

43 Páant ī judh jeémpni pan, queéj déepjġh doce wáhnadih ā bohénit īt ub yac yáwanap wut jī.

44 Queejdih pandihbut jeémpnit neonákeh cinco mil īt jumap wut jī. Yaádh, ī wehjeéh chah īt jumjġp tagaá.

Íimjih Jesús ā yáac cháí bejat (Mt 14.22-27; Jn 6.16-21)

45 Páant ī jeémp péanachah, jāáj chóona waadát tútntit, Betsaida tútchina ā jātih Jesús ā bohénitdih át chúuh bej páñat tútup wut jī. Páant ī chúuh bejchah, caandih joinitjġdih júáub bejat tútntit,

46 caanjéh jeéboó Diosdih uábdíh át páuh laab béjep wut jī.

47 Túttimah, cheina ā bohénit íim tac yoób ī chúuh bejchah, Jesús biicjeh caánboó uábhna, át cháó jwáhp wut jī.

48 Pánih uábhna, queétdih át en chúuha bojop wut jī. Í wawápmant queétdih johlit bádí ā júúwáchah, ā bohénit ī meenná yuhna, ī wép bejcatdih át enep wut jī. Pánihna, baabát pínah jātihbit, ī pebh bejna, íimjihjeh Jesús át yáac cháí bejep wut jī. Pánih bejna, queétdih átiġ yah bejġlġp wut yah jī.

49-50 Obohjeéhtih, ā yap bejġhichah yuhna, caán íimjih ā bejchah enna, “Wanníh caolih caá”, niij jenah joi, en wáhi bejnit, queét tubit īt űaacáp wut jī. Páant ī en wáhi bejchah ennit,

—**¡Weemdíh űi en úumca bojoó! ¡Weemjéh tigaá!** Jesús át niijíp wut jī.

51 Páant niij péanit, ġjeéh jāáj chóona át waadáp wut jī. Páant ā waadáchahjeh, johlit át yayáh bejep wut jī. Páant ā yayáh bejchah ennit, queétpóo īt joi űúhp wut jī.

52 Jesús nihát ā wép cháġ jéuatjġdih enna yuhna, ī túi beh joicátji jġbi, dawá pandih ā jġgohaattjġdihbut īt beh joicáp wut jī. Pánih beh

* 6:34 Nm 27.17; 1R 22.17; 2Cr 18.16; Jer 50.6-7; Ez 34.5; Zac 10.2; Mt 9.36

joicán, Jesús johlitdih ã yayáátdihbut beh joicánjeh, it joi ñáhp wut jì.

Genesaret baácdih moón wunnitdih ã booaat

(Mt 14.34-36)

⁵³ Pánih cháuh bej, Genesaret baácna juibínit, jááj chóodih caán jëlítidih it chéo pahanap wut jì.

⁵⁴ Pánih chéo pahanit, jááj chóomant Ì aab béjchahjeh, cáacwáboó Jesúsdih it beh enep wut jì.

⁵⁵ Pánih beh ennit, nihat Ìih munnáboó ñáo aab béjnit, wunnit Ì ñajat chóomant teonit, Jesús pebhna it ãb dei bejep wut jì. Jesús ã jumát doonádi h joinít, nihat caanná Ìt bejep wut jì.

⁵⁶ Ded Ì juibíni tátdchinaboó, dahwani tátdchidih moón, botoni tátdchinadi h moonbát, bíí dée Ì jìib chájat muú jóocmant bóo yoahdih Ì chéenwá wunnitdih Ìpí ãb juibí jwejep wut jì. Páant Ì juibí jwejitboó Jesúsíh yéguéh chóodih tewíhna, caandíh búdí Ìt úáhp wut jì. Páni hna, det wunnit caandíh teonitboó Ìt boonap wut jì.

7

Cáacwá ded pah Ì míc yéjeaat
(Mt 15.1-20)

¹ Jerusalén tátdchimant bejnit, Moisés ã wutatjidi h bohénit, fariseowábut Jesús pebh Ìt míc wáac juibínap wut jì.

²⁻⁴ Jwí nuowá Ì wutatji pahjeh, jeémát pínah játíh fariseowá, nihat bita jwí déewábut jwípí téih chocop jì. Bíí dée jìib chájadi h bejnitji munná jwáub juibínit, Ì wutatji pahjeh téih choccan, jwípí jeémpcap jì. Pamapna, púabátna, jwí lajatjinadi hbut jwípí chocop jì. “Dios páant caá ã náahap”, níj jenah joinít, jwí nuowá dawá bíih Ì wutatjidi hbut jwípí chájap jì.

⁵ Jesús pebh míc wáacnit, ã bohénit téih choccanjeh Ì jeéméchah ennit, fariseowá Jesúsdi h nin pah Ìt níj úábh joyóp wut jì:

—Jwí nuowá Ì wutatjidi h yap yohnit, ma bohénit téih choccanjeh Ì jeémpna caá. ¿Dépanih tígaa caandíh Ì jepahcan? Jesúsdi h Ìt níjíp wut jì.

⁶ Páant Ì níjíchah joinít, Jesús nin pah queétdih ãt níjíp wut jì:

—**Jwít túinit caá’, níjíná yuhna, cáacwá Ì encapboó yeéb yeejép chájnit caá. Dios naáwátdih naóh yapani Isaiasji ded pah ñi jumátdih yoobópdih ãt níj daacáp tají:**

‘Dios nin pah ã níjíná caá: “Nít weemdíh táí wéi naóhna yuhna, yoobópdih Ì jepahcan caá.

⁷ **Weemdíh úábhna yuhna, Ì yee úábhna caá. Ì jenah joyátjeh watnit, ‘Nin**

pah caá Dios ã wutat’, Ìpí níj yee naóh bohéna caá”, Dios ã níjíná caá’, Isaias ãt níj daacáp tají. (Is 29.13)

⁸ **Páant ã níj daacáti yoobópdih tígaa. Dios ã wutatdi h yap yohnit, ñi nuowá Ì wutatboodíhjh ñi chájna caá.**

⁹ **Pánih chájnit, Dios ã wutatdi h cádahna, ñi déewá Ì wutatboodíh ñi jepahna caá.**

¹⁰ **Dios Moisésjidi h nin pah ãt níj naáwát táutap tají: ‘Ñi mánadi h oimít, ñi táí chájaa. Ded ã mánadi h yeejép naóhmidih peéh mao yohat ã jumbipna caá’, ãt níjíp tají.***

¹¹ **Páant Moisésji ã níjít pah, ded ã mánadi h ã teo wáaquíhichah yuhna, yeéboó ñi teo wáacat táutcan caá. ã mánadi h wáhat déejidi h Diosboodíh ñi wáhat táutna caá.**

¹² **Pánih bohéna, ã mánadi h caandíh yeéb ñi táí chájat táutcan caá.**

¹³ **Jwí déewá Ì wutatdi h jepahna, Dios ã wutatboodíh yap yohna caá ñi chájap. Dawá bíih ñi wutat pahjeh chájat táutna, Dios ã wutatdi h ñipí yap yohat táutna caá, Jesús ãt níjíp wut jì.**

¹⁴ Páant fariseowádi h níj péa, bita ájeéh péenitdi h ã pebh bid bojnit, nin pah ãt níjíp wut jì:

—**Yeéb ni hat wá naáwátdih táí joinít, ñi beh joyóo.**

¹⁵ **Dedé jeémát ñíih jacdi h ã waadáchah, ñi téih chocochah, ñi téih chocchahbut, Dios yeebdi h bíic yoobó ã enna caá. Obo-hjeéhtih, ñi yéj wéheatboó ñíih jacmant ã bacachah joiná, ‘Caán yeejép cáac caá’, ã níj enna caá.**

¹⁶ **¡Ded molít jumna, ã táí joyóo naáh! Jesús ãt níjíp wut jì.**

¹⁷ Páant níj péanit, Jesús wá munná Ìt waad béjep wut jì. Pánih waad juibínit, ã bohénit ã naáwátdih Ìt úábh joyóp wut jì. Páant Ì úábh joyóchah joinít, Jesús nin pah queétdih ãt níj jepahap wu jì:

¹⁸ —**¿Páantjeh yeéb ñi beh joi jwáchan níit? Ñíih jacdi h waadnit, ñíih jeémátboó ñi jenah joyátdih ã jéih yéjeacan caá.**

¹⁹ **Dedé ñi jeémáti ñíih wadá h díitboó jumníjidi h ñipí jont yohna caá. Caán ñíih caolihdi h, ñi jenah joyátdihbut chááchan, Dios ã enechah, yeebdi h ã jéih yéjeacan caá, ãt níjíp wut jì.**

Páant níjíná, “Nihat jeémát túini caá”, níjíná ãt chájap wut jì.

²⁰ Nin pahbut ãt jwáub níj naáwáp wut jì:

—**Ñi yéj wéheatboó ñíih jacmant bacna, ded pah yeejép ñi jenah joyát ã jumátdih ã jéutna caá.**

* 7:10 Ex 20.12; 21.17; Lv 20.9; Dt 5.16

21-22 **Pánih yeejép jenah joiná, nin pah ñi jumna caá: Ñi áa nihcannitjñh yeejép chājna, bíi déedih nuumná, cáac mao yohna, bitaíh bíi déedih tubit en ñinahna, bitadih yéejah jenah joiná, yeena, yeejép chājat pínahdih wéhena, bíih cáac á jumat pah en ñinahna, yeejép dooná naóhna, ‘Weém chah jéihni wá jumna caá’, niij jenah joiná, túi jenah joicánnitbut ñi jumna caá. Páant yéej chājat ñi jenah joyátmant á júóhna caá.**

23 **Páant yeejépdih ñi jenah joyóchah ennit, ‘Queét táicannit caá’, Diosboó yeebdih á niij enna caá,** Jesús át niijíp wut jñ.

*Judio nihcannih Jesúsdi mi jepahat
(Mt 15.21-28)*

24 Tiro tátchi, Sidón tátchi pebh jaibínit, caanjñh jumni muúdiñ Jesús wá it waadáp wut jñ. Caán muúboó á jumatdih bitadih át naawát táutcap wut yah jñ. Obohjeéhtih, á naawát táutcah yuhna, á jumatdih jéihnit, dawá í jaibínachah, queétdih át jéih jweicáp wut jñ.

25 Caán tátchidih bíic yad wili mi nuumbít nemép jumnih mit jumap wut jñ. Pánihna, Jesús ded pah á chājat doonádiñ joí, caanjñh á jumat doonádiñbut joinít, á pebhna mit jaibínap wut jñ. Pánih jaibínit, Jesúsdiñ wéhina, áih jícha pebh mit bódiha caj yoh ñajap wut jñ.

26 Caánt Siria baác Fenicia wut jumni tátchidih bóli, Griega wili mit jumap wut jñ. Pánihna, Jesús pebh bódiha caj yoh ñajnit, mi nuumdíñ jumni nemépdih á bacat táutat pínahdih mit uúbup wut jñ.

27 Páant mi uúbúchah joinít, nin pah Jesús caántdih át niijíp wut jñ:

–**Wébit í jeémát pínahdih ubnit, fih mujjiowádiñ jwí jwíh wáhuachah, á táican caá. Pánihat pah, judiowá í jeémát panihni bíih baácdiñ moondíñ wá jwíh wáhuachah, á táican caá,** át niijíp wut jñ.

28 –Ma niiját yooópdiñ tigaá, Maá. Obohjeéhtih, mujjiowá jeémát cáagat naá nump pánit, wébit í jeémp jéenanidih ípí jeémpna caá. Pánihna, bíih baácdiñ bóli wá jumachah yuhna, weemdiñbut ma teo wáacachah, á táina caá, Jesúsdiñ mit niij jepahap wut jñ.

29 –**Páant ma niij jepahachah, ma nuumdíñ jumniñ nemép wáat bac bejna caá. Enedih ma bejee,** Jesús caántdih át niijíp wut jñ.

30 Páant á niijíchah joinít, miñ muuná jwúb jaibínit, mi nuumdíñ nemép wihcannih mi lajachah, mit enep wut jñ.

Wéhécan, joicánnidih Jesús á booaat

31 Jesús wá Tiro tátchi jumni baácmant bejnit, Sidón tátchidih jaibí yap bej, Galilea ím conanaamánt jwúb dei jaibínit, Chénat

Pah Téihya Tátchina wut jumni pebhboó ít jaibínap wut jñ.

32 Páant í jaibínachah, bíic newé wéhécan, joicánnidih Jesús pebh cáacwá ít ub jaibínap wut jñ, caandih á booaat pínah niijná.

33 Jéih joicánnidih chibít yuúp Jesús át numah bejep wut jñ. Pánih bejnit, newéih molítidih Jesús áih téih tíibjñh chibít át taj waadánap wut jñ. Pánih taj waadá péanit, Jesús áih téih tíibdiñ coí cáagnit, newéih nuúcdih át teo jáhanap wut jñ.

34 Pánih teo jáha péanit, jeáboó chéi ennit, caolih jaí jéena bojnit, “**¡Efatá!**” át niijíp wut jñ. “**¡Efatá!**” niijná, “**¡Ma wátaá!**” niijná át chājap wut jñ.

35 Páant á niijíchahjeh, caán joicánniji jéih joinít, áih nuúcbut á wilahachah, át túi jéih wéhénap wut jñ.

36 Páant á chājatjidiñ ájeéh péenitdih Jesús át naawát táutcap wut yah jñ. Obohjeéhtih, páant á naawát táutcah yuhna, queétdih chah ít naóh peetép wut jñ.

37 Páant í naawáchah joinít, cáacwá ít joí wáhi bejep wut jñ. “Nihatdih caán á túi chājna caá. ¡Jéih joicánnidih á joyána caá! ¡Jéih wéhécanidihbut á wéhéat táutna caá!” ít niijíp wut jñ.

8

Cuatro mil cáacwádiñ Jesús jeémát á wáhat

(Mt 15.32-39)

1 Bíih yeó jáap dawá cáacwá Jesús pebh ít miic wáac jaibínap wut jñ, páant mantih. Páant ájeéh jumna, jeémát beednit í jumachah enna, Jesús á bohénitdih bid bojnit, nin pah queétdih át niijíp wut jñ.

2 –**Queét jwíjeéh bíic peihcanni yeó jáap í jumachah, fih jeémát á beedná nacaá. Pánih jeémát wihcannit í jumachah, queétdih bádí wá jigah enna caá.**

3 **Bitá íjeéh jumnit yuúp júóhniñti ‘Queét naugúp wan baugná’, niijná, fih muunáboó wá jwúb bejat táutcan niit,** át niijíp wut jñ.

4 –Obohjeéhtih, ninñh tátchi wihcapboó jumna, queét dawá í jumachah, ¿dedboó tigaá í jeémát pínahdih jwí jñ chájbi? Jesúsdiñ ít niijíp wut jñ.

5 –**¿Débóí pan dah tigaá ñi bíboh?** queétdih át niij uúbh joyóp wut jñ.

–Siete dah caá, ít niij jepahap wut jñ.

6 Cáacwádiñ baácboó chúdat táutnit, siete pan dahdih ubnit, “**Túina caá, Paá**”, Diosdih Jesús át niijíp wut jñ. Páant niij péanit, caán dáhnadih dajnit, á bohénitdih wáhnit, cáacwádiñ át pááat táutap wut jñ. Páant á wutachah, á bohénitboó cáacwádiñ pandih ít pááap wut jñ.

7 Biqúina queejwádhíbut ìt bíbohópwat wú jì. Pánihna, “**Túina caá, Paá**”, Diosdih níijnít, queejwádhíbut átt pááát túutúpwat wú jì.

8 Í pááh péanachah, jeémpna, queétt ìt túi wud jumúpwat wú jì, búca. Í judh jeémpnidih sieteh wuhna ìt ub yac yáwanap wat jì.

9 Queétt jeémpnit neonádihjih í jenah enechah, cuatro mil ìt jumúpwat wú jì.

10 Páant í jeémp péanachah, Jesús cáacwádhíh átt wah jwáubanap wat jì. Pánih wah jwáuba péanit, á bohénit bíicdih jááj chóodih átt waadáp wat jì. Waadnítt, Dalmanuta wátt jumni baácna ìt chúuh bejep wat jì.

Fariseowá Dios á wēpatjīh Jesúsdih ī chāj jūutat túutat

(Mt 6.1-4; Lc 12.54-56)

11 Páant í chúuh juibínachah, fariseowá Jesúsdih jwááhnit, caanjīh ìt míc wéhenap wat jì. Dios á wēpatjīh Jesúsdih ìt chāj jūutat túutúpwat yah jì, á jepahcah, “Dios á wahni nihcan caá”, níiját tútt níijná.*

12 Páant í wutúchah joinít, Jesús íijnit, caolih juí jéena bojnit, nin pah átt níijíp wat jì:

—**¿Dépanih tigaá yeéb buu láa moón Dios á wēpatjīh chāj jūutatdih ní enih? Yoobópdih yeebdih wá naóhna caá. Buu jumnitdih Dios á wēpatjīh weém wá chāj jūutcan níit**, átt níijíp wat jì.*

13 Páant níij péanit, á bohénitdih jááj chóona numah jwáub waadnítt, bitadih ìt yoh chúuh bejep wat jì.

Fariseowá, Herodesbut yeejép ī bohéatdih Jesús á naáwát

(Mt 16.5-12)

14 Pánih jwáub chúuh bejnit, á bohénit í jeémát pínah pandih ìt quíib buudúp wat jì. Bíic pan dahjeh caán jááj chóoboó átt jumúpwat wú jì.

15 Í jeémát pínahdih tabit í jenah joyóchah jéihnit, Jesús queétdih nin pah átt níij naáwáp wat jì:

—**Í níi túi chāja chaáh! Fariseowá, Herodesbut í yee bohéat yeebdih á tobohna caá. Í yee bohéat pan paáát panihni caá. Caán paáát nihát pan pínahdih á chúuhna caá. Páant á chúúat pah, det í yee bohéatdih joinít í yeej bejna caá. Pánihna, í yee bohéatdih níi túi chāja chaáh**, átt níijíp wat jì.*

16 Páant á níijichah joinít, “Pandih jwí ub jéohcah enna, páant níijná caá á chājap”, ìt míc níijíp wat yah jì.

17 Páant í míc níijichah jéihnit, Jesús queétdih nin pah átt níij uúbh joyóp wat jì:

—**¿Dépanih tigaá yeéb pandih tabit níi jenah joi? Caandíh tabit jenah joinít, ded pah wá naáwátdih níi beh joi jwáhcan caá.**

18 **Pánih tabit jenah joiná, quíib níi bíbohna yuhna, molít jumna yuhna, páantjeh níi beh joicán caá.***

19 **¿Cinco pan dahbitjīh cinco mil neonádih wá wáhatjīdih níi náhnican níit? ¿Í judh jeémpnidih débóí wah tíjī níi ub yac yáwa? átt níijíp wat jì.**

—Doce wah jī, ìt níij jepahap wat jì.

20 —**Weém sieteh pan dahdih cuatro mil cáacwádhíh wá wáhat túttimah, ¿débóí wah tíjī í judh jeémpnidih níi ub? Jesús átt níijíp wat jì.**

—Sieteh wah jī, ìt níij jepahap wat jì.

21 —**¿Pánih enna yuhna, páantjeh wá wēpatdih níi túi jenah joicán níit? Jesús queétdih átt níijíp wat jì.**

Jéih encannidih Jesús á booaat

22 Queétt Betsaida tútchina í chúuh juibínachah ennit, cáacwá jéih encannidih Jesús pebh ìt ub juibínap wat jì.

—Caandíh teo jáhanit, ma booanaá, Jesúsdih tabit ìt níij uúbúpwat wú jì.

23 Jéih encannidih áih majmant teonit, tútchi jwéjboó caandíh Jesús átt wái bejep wat jì. Caanná numah juibínit, áih téih tíbnadih cóí cáagnit, caán newéih quíibnadih átt teo jáhanap wat jì.

—**¿Ma enechah, jíghoh níit? Jesús caandíh átt níij uúbh joyóp wat jì.**

24 —Cáacwádhíh wá enna yah caá. Obohjeéhtih, wá enechah, queétt máa nahna bejni pah caá í jíghoh, átt níij jepahap wat jì.

25 Páant á níijichah joinít, Jesús áih quíibnadih átt jwáub teo jáhanap wat jì, páant muntih. Páant á jwáub teo jáhanachah, nihatdih átt túi enep wat jì, búca.

26 Pánihna, Jesús caandíh áih maaná wah bojnit, nin pah átt níijíp wat jì:

—**Tútchiboó jwáub bejcanjeh, butéh meemdih wá chājatjīdih bitadih ma naóh peéteca bojóó**, átt níijíp wat jì.

“Meém Cristo, Dios á wahni caá”, Pedro Jesúsdih á níiját

(Mt 16.13-20; Lc 9.18-21)

27 Jesús á bohénit bíicdih Cesarea Filipino wátt jumni tútchi pebh jumni tútchinaboó ìt bejep wat jì. Pánih namádih bejnit, Jesús á bohénitdih nin pah átt níij uúbh joyóp wat jì:

—**¿Weemdíh ded pah tigaá cáacwá í níij? átt níijíp wat jì.**

28 —Biqúina ‘Juan Daabáni nacaá’, níij, bita ‘Elías nacaá’, níij, bita ‘Dios naáwát dih naóh yapanit bíicdih bóo nacaá’, í níijná beé, á bohénit caandíh ìt níij jepahap wat jì.*

* 8:11 Mt 12.38; Lc 11.16 * 8:12 Mt 12.39; Lc 11.29 * 8:15 Lc 12.1 * 8:18 Jer 5.21; Ez 12.2; Mr 4.12 * 8:28 Mr 6.14-15; Lc 9.7-8

²⁹ —**Queét páant í niijíchah, ¿yeéboó ded pah tigáá ñi niij jenah joi?** queétdih át niijíp wat jí.

—Meém Cristo, Dios á wahni caá, Pedrobó át niij jepahap wat jí.*

³⁰ —**Weemdih ‘Caán Cristo caá’, bitadilh ñi niij naóh peét jwahca bojóó,** Jesús queétdih át niijíp wat jí.

*Á wunat pínahdih Jesús á naáwát
(Mt 16.21-28; Lc 9.22-27)*

³¹ Jesús queétdih nin pah át niij naóh bohé jwáihp wat jí: **“Weém, nihát cáacwá úud jeéhdih tubit yeejép yapat caá náahap. Weemdih náahcan, jwí nuowá, sacerdotewá í maáta, Moisés á wutatjidih bohénitbut weemdih í mawat túutbipna yuh caá. Obohjeéhtih, páant í mawachah yuhna, biíc peihcanni yeó jáap túttimah, wá jwáub boo pud jáóhbiipna caá”,** át niijíp wat jí.

³² Páant niij naóhna, í túi beh joyátjeh queétdih á naáwáchah, Pedrobó chibít yuúpbít caandih numah juibí ñuhnit, páant át niiját túutcap wat jí.

³³ Páant á niiját túutcah joinít, Jesús á bohénitdih tac páud ennit, Pedrodih nin pah át niij juihñup wat jí:

—**Satanás á náah yacat pah wéhena caá ma chájap. Ma jenah joyát cáacwá í jenah joyátjeh caá. Dios á jenah joyát nihcan caá,** Pedrodih át niijíp wat jí.

³⁴ Páant niij péanit, cáacwádhí, á bohénit biícndih á pebhna bid bojnit, nin pah Jesús queétdih át niij naóh bohénap wat jí:

—**Ded wájeéh pééhna, ded pah caanjéh á wéi chájhátdih cádahnit, weém wá weñat pínahboodih caá chájat náahap.***

³⁵ **Ded á weñat pínahdihjeh chájni, iiguípna á bejbipna caá. Obohjeéhtih, wá weñat pínahboodih chájni, wá bohéátdih táí jenah joiní, yeó jáap jumat pah wájeéh á táí jumbipna caá.***

³⁶ **Nin baácdih jumni dawá bií déedih bíbohna yuhna, iiguípna á bejehchah, á bíbohátji caandih dedé pínah nihcan níit.**

³⁷ **Áih caolih iiguípna á bejehchah, ded pah tigáá áih caolihjidih áta jwáub jíib cháj baca.**

³⁸ **Buu yeejépwá, Diosdih náahcannit, í weñat pínahdihjeh chájni í jumna caá. Páant queét yeejépwá í joyóchah, biquína weemdih, wá bohéátdihbut tíic jenah joinít, ‘Weém caandih wá jéihcan caá’, í niijbipna caá. Pánihna, weém nihát cáacwá úud jeñé, túinit ángelwá biícndih, wá íip á yeh iigátjéh jwáub dei jáóhna, queét weemdih í tíic jenah joyátjidih náhninit, ‘Queétdih wá jéihcan caá’,**

weembát wá niijbipna caá, Jesús át niijíp wat jí.

9

¹ Páant niij péanit, nin pah Jesús queétdih át jwáub niij naáwáp wat jí:

—**Yooópdih yeehdih wá naóhna caá. Biquína yeéb ninjéh jumnit ñi wunat pínah játíh, Dios nihát maáh jumna, á wépatdih á jéutachah, ñi enbipna caá,** át niijíp wat jí.

*Dios á yeh iigátjéh Jesús á ñuhát
(Mt 17.1-13; Lc 9.28-36)*

² Seis yeó jáap túttimah Pedro, Santiago, Juan, queét biíc peihcannitdihjeh jap bóo jeená Jesús át numah páuh laab béjep wat jí. Caanná í páuh laab juibíát túttimah, í enechah, á jígoat át túut nuumáp wat jí.

³ Áih yéguéh chóo túi baáb yeh iigni át jígohop wat jí. Nin baácdih moón yéguéh chocnit, pánih túi baabni í jéih choccan caá.

⁴ Páant á yeh iiguíchah, Elías, Moisésji biícndih Jesús pebh jígohnit, caandih í míic wéhénachah, queét biíc peihcannit á bohénit ít enep wat jí.

⁵⁻⁶ Páant í jígohochah ennit, queét tubit ít úumap wat jí. Pánih úumna, ded pah á niiját pínahdih jéihcan, nin pah Pedro Jesúsdi át niijíp wat yuh jí:

—**¡Maá, jwíit ninjéh jwí jumachah, á táina caá! Biíc peihcanni muu dáhna jwí chájbipna caá. Míih pínah, Moiséih pínah, Elíaih pínahdihbut jwí chájbipna caá, át niijíp wat yuh jí.**

⁷ Páant á niijichahjeh, mah pōh panihni queétdih át dei juyáp wat jí. Páant á dei juyúchah, caanmánt Dios nin pah át niijíp wat jí: “Nin wá wáúh, wá oini caá. Pánihna, á naáwáchah, caandih ñi táí joyoó”, át niijíp wat jí.*

⁸ Páant á niij péanachah, Pedrowá jwáub enna, Jesúsdiyh ít enep wat jí. Í ennitjibóó ítát jwáub buudáh bejep wat jí.

⁹ Pánihna, jeemánt jwáub dei bejnit, Jesús queétdih nin pah át niijíp wat jí: **“Butéh páant á yapatdih bitadilh ñi naóh jwahca bojóó. Weém, nihát cáacwá úud jeñé, wanniji wá jwáub boo pud jáúwát túttimah, caandih bitadilh ñi naáwáp baca”,** át niijíp wat jí.

¹⁰ Pánihna, á niijátji pahjeh queét í enatjidih bitadilh ít naóh jwahcap wat jí. Queétjeh nin pah ít míic niij uúbh joyóp wat jí: “ ‘Wanniji wá jwáub boo pud jáúwát túttimah’, niijná, ¿Ded pah niij tigáá páant á niij?’ ít míic niijíp wat jí.

¹¹ Páant niij míic wéhénit, Jesúsdih nin pah ít niij uúbh joyóp wat jí:

* 8:29 Jn 6.68-69 * 8:34 Mt 10.38; Lc 14.27; Jn 12.24 3.17; Mr 1.11; Lc 3.22

* 8:35 Mt 10.39; Lc 17.33; Jn 12.25 * 9:7 2P 1.17-18; Mt

—‘Cristo, Dios ã wahni, ã jüúwát pínah jãtìh, Elías ã jwíh jüóhbiḡna caá’, Moisés ã wutãtjidih bohénit Ìpí niijná caá. ¿Ded pah niij tígaa páant ì niij? caandih ìt niijíp wut jì.*

¹²⁻¹³ —**Yoobópdih tígaa. Elías jwíh jüóhni, nihãtdih ãmohni ã jumna caá. Dios naáwãtdih naóh yapanit ì naóh daacãtji pahjeh, weém, nihãt cãacwã úud jeñé, dawã láa yeejép wã yapbipna caá. Bita weemdih náahcan, yeejép ì chãjbiḡna caá. ¿Páant ì niij daacãtjidih yeeb ñi beh joicán niit? Pãnihna, nindih yeebdih wã naóhna caá: Elías panihni Juan Daabãni wããt juí péana beé. Pãant ã juyãchah, queét ì náahãtji pahjeh caandih yeejép ìt chãjap wut jì. Pãant jì caandihbut ìt niij daacãp tajì,** Jesús queétdih ãt niijíp wut jì.

Wãã wunãt jumnidih Jesúã ã booaat

(Mt 17.14-21; Lc 9.37-43)

¹⁴ Pãant ã niijãt túttimah, jeejìboó jumnitji jwãub dei bejna, dawã cãacwã ã bohénit pebh ì jumuchah, Jesúswã ìt enep wut jì. Moisés ã wutãtjidih bohénitboó ã bohénit biicdih míic jüih ñãacna ìt chãjap wut jì.

¹⁵ Pãnihna, Jesúswã ì dei juibínachah, nihãt caandih wëi ennit, Jesúsdih jwãããdih ìt ñão ñãh bejep wut jì.

¹⁶ Æ pebh ì juibínachah, nin pah queétdih Jesúã ãt niij wãbh joyóp wut jì:

—**¿Dépanih yeeb míic jüih ñããc tibeé ñi chãj? ãt niijíp wut jì.**

¹⁷ Pãant ã niij wãbh joyóchah joinit, cãacwã cãtìh ñuhni nin pah ãt niij jepahap wut jì:

—Bohénì, wã wãúh nemép jumnidih meemdih wã ub jüúwãp yah be. Nemépboó caandih déheanit, ãpí wéheat tútcan caá.

¹⁸ Wã wãúhdih déheat ã jüúwãchah, baãcboó buugnít, maóijh nah chããcnit, ãpí jwiwãh bejna caá. Pãnih bejnit, jacmant moj chej túbít ãpí bacna caá. Pãant ã jumuchah, ma pej jumnitdih nemépdih wã bacaat tútup yah be. Obohjeéhtih, queét ì jéih bacacap be, Jesúsdih ãt niijíp wut jì.

¹⁹ —**Maatãpdih yeebdih wã bohénachah yahna, páantjeh weemdih ñi túi jenah joicán caá. ¿Débólih maatãpdih tígaa weemdih yeeb ñi jepahbi? Caán wébít dih ma ub jüúwã,** Jesús queétdih ãt niijíp wut jì.

²⁰ Pãant ã niijíchah joinit, nemép jumnidih Jesúã pebh ìt ub bejep wut jì. Æ ub juibínachah, Jesúsdih ennit, nemépboó wébít dih baãcboó numah buugãchah, ãt ñãj tãpãnap wut jì. Pãant ã ñãj tãpãnachah, jacmant moj chej búdí ãt bacap wut jì.

²¹ —**¿Débólih maatãpdih tígaa nin wébít páant ãpí jum?** Jesúã behedih ãt niij wãbh joyóp wut jì.

—Wébítjeh ã jumuchah, ã jwíhip be.

²² Nemépboó caandih tãú cãútbóó numah buúg cáwíhnit, mujboobát numah buúg

bãahnit, dawã láa ã mao yohíhip jì. Ma jéihna, jwiitdih jìgah ennit, ma teo wãacã, Jesúsdih ãt niijíp wut jì.

²³ —**Weemdih ma túi jenah joyóchah, Dios nihãt túi jéihni meemdih ã teo wãacbiḡna caá,** Jesús caandih ãt niijíp wut jì.

²⁴ —Meemdih wã túi jenah joinã yah caá. Obohjeéhtih, chah wã túi jenah joyát pínah niijná, weemdih ma teo wãacã, ãt niijíp wut jì.

²⁵ Dawã queét pebhna ñão ñãh bejnit, ì míic wãac juibínachah ennit, Jesúã nemépdih nin pah ãt niij jüihñup wut jì:

—**Meém wéheat tútcani, joyát tútcani nemép nin wébít dih jumni ma bac bejé. Pãnih bac bejnit, caandih ma jwãub tac buugãca bojoó,** ãt niijíp wut jì.

²⁶ Pãant ã niij jüihñachah joinit, ñããcnit, wébít dih baãcboó jwãub numah buugnít, ñãj tãpãnit, nemép ãt bac bejep wut jì. Pãant ã chãjãchah, wébítboó wunni pah ãt ñãjap wut jì. “Caán ã wunah bejna caá”, dawã ìt niijíp wut yah jì.

²⁷ Pãant ì niijíchah yahna, Jesúãboó caandih ãih muj nahdih ãt teo wã ñahanap wut jì. Pãant ã teo wã ñahanachah, wébít ãt ñãh ñuhup wut jì.

²⁸ Túttimah, Jesúswã muúboó ì waãd juibínachah, bita wihchah, ã bohénitjeh caandih nin pah ìt niij wãbh joyóp wut jì:

—¿Dépanih tígaa jwiitboó caán nemépdih jwí jéih bacacan? ìt niijíp wut jì.

²⁹ —**Pãnihni nemépdih yohíhna, jeémp jwãchachah, Diosdih búdí wãbãt caá náahap,** Jesús queétdih ãt niij jepahap wut jì.

Jesúã ã wunãt pínãhdih ã jwãub naáwãt

(Mt 17.22-23; Lc 9.43-45)

³⁰⁻³¹ Túttimah, ì jumni jì tútchimant Galilea baãcna Jesúswã ìt bejep wut jì. Capernaum tútchina bejni namádh bejna, Jesúã ã bohénitdih ãt bohé bejep wut jì. Pãnih queétdih bohé bejna, ã bohénitdihjeh ã túi bohéãt tút niijná, dedboó ì bejat pínãhdih bita ì jéihyãtdih ãt náahap wut jì. Pãnih bohé jib bejna, nin pah queétdih ãt niij naáwãp wut jì:

—**Weém nihãt cãacwã úud jeñédih teonit, jwí déewã bitaboodih ì wãhbiḡna caá. Pãant ì wãhachah, weemdih ì mao yohbiḡna yah caá. Obohjeéhtih, ì mawachah yahna, biic peihcanni yeó jáap túttimah, wã jwãub boó pud jüóhbiḡna caá, páant muntih,** ãt niijíp wut jì.

³² Pãant ã niijíchah joinã yahna, queét ìt túi beh joicãp wut jì. Pãnih beh joicán, úumna, ìt jwãub wãbh joicãp wut jì.

* 9:11 Mal 4.5; Mt 11.14

“Déhe tigaá ñi maáh panihni”, Jesús ã ni-iját

(Mt 18.1-5; Lc 9.46-48)

33 Galilea baácdih bejna, Jesús wã Capernaum táтчiiboó ïт juiбínáp wut jï. Pánih juiбínit, ã chéenwááh muúdíh waadníт, Jesús ã bohénitdih nin pah át niij úábh joyóp wut jï:

—**Namáboó jüóhnit, ¿Dedédih míic wéhe tibeé ñi chãj?** át niijíp wut jï.

34 Páant ã niijíchah joinit, ïт jepahcap wut jï. Namádih bejna, nin pah queéтjeh ïт niij míic wéhenap wut jï: “Chah jéihni jumna, weémboó maáh panihni wã jumna caá”, ïт míic niijíp wut jï.*

35 Páant ïт míic niijátjidih túicna, Jesús dih ïт jepahcap wut jï. Páant ïт jepahcah ennit, juiбí chãúdnit, ã bohénitdih bid bojnit, nin pah queéтdihjeh át niij náawáp wut jï:

—**Ded waóhni jumíhna, péeni jumat caá náahap. Ded maáh jumíhna, nihatdih teo wáhni jumat caá náahap,** át niijíp wut jï.*

36 Páant niijnit, wébidih bid bojnit, queéт cáth át ñuhat táútap wut jï. Ñuhat táútnit, caandih pin teonit, Jesús nin pah queéтdih át niijíp wut jï:

37 —**Ded wã náah yacatdih chãjat túat niijná, biic nin panihni wébidih wéi jwááhna, weemdíhbut ã wéi jwááhna caá. Pánih weemdíh wéi jwááhna, wã íp, weemdíh wahnidihbut ã wéi jwááhna caá,** át niijíp wut jï.*

“Ded jwiitdih en jãihcanni jwiitdih teo wáacni caá”, Jesús ã niiját (Lc 9.49-50)

38 Táltimah, Juan Jesús dih nin pah át niijíp wut jï:

—Bohéní, jwí enechah, biic newé ma wépatjñh nemépwádih ã bacat táútap be. Obohjeéhtih, jwíjeéh jumni ã nihcah, caandih páant jwí chãjat táúтcap be, át niijíp wut jï.

39 Páant ã niijíchah joinit, Jesús ã bohénitdih nin pah át niij jepahap wut jï:

—**Páant caandih ñi niijcá bojoó. Ded wã náah yacatdih chãjat túat niijná, wã wépatjñh chãj jéutna, túttimah weemdíh yeejép ã jéih niijcán niit.**

40 **Ded jwiitdih en jãihcanni jumna, jwíjeéh ã jumna caá.***

41 **Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Wíihwã ñi jumat jíib, ded yeebdíh ã túi teo wáacachah enna, Dios caandíhbut ã túi chãjbipna caá. Ñi babhbat pínah mah-bitdihjeh yeebdíh ã wáuchah, páant ã chãjat jíib caandíhbut Dios ã túi chãjbipna caá,** Jesús át niijíp wut jï.*

Bitadih jwí yéej chãjat túatчachah, jwiitdih bádi peéh chãjat ã jumat

(Mt 18.6-9; Lc 17.1-2)

42 “**Nin wébit panihni weemdíh túi jenah joinidih ded yeejép ã chãjat túatatji jíib, Dios caandih yeejép pohba ã peéh chãjbipna caá. Caán ã yéej chãjat túatat pínah jãтиh, áih butdih bádi jeé júdujñh chéо báudhnit, bádi mejna caandih ïт yohochah, áта túi tagaa. Páant ïт chãjachah, caán wébit panihnidih ã yéejacah nihna, Dios páant bóо pohba caandíh áта peéh chãjcan tagaa.**

43-44 **Ñíih téihyajñh yeejép chãjna, caán téihyadih bóod yohat pahjeh caán ñi yéej chãjatdih ñi cádahaá. Caandíh cádahcan, iiguipna ñi bejbipna caá. Caanná iigát dabcan, coyiwábut wancannit ïт jumbipna caá. Ñíih téihyadih ñi bóod yohochah nihna, caan dáhjih áта buud tágaá. Yeéбboó pánihni cóloh jumna yuhna, túttimah Diosjeéh ñi túi jumbipna caá. Obohjeéhtih, chénat pah téihyajñh iiguipna ñi bejechah, bádi yeejép ñita yap tagaa. Pánihna, ñi yéej chãjatdih cádahat caá náahap.***

45-46 **Biic yoobó ñíih jíтchajñh yeejép chãjadih bejna, caán jíтchadihbut bóod yohat pahjeh caán ñi yéej chãjatdih ñi cádahaá. Caandíh cádahcan, iiguipna ñi bejbipna caá. Caanná iigát dabcan, coyiwábut wancannit ïт jumbipna caá. Ñíih jíтchadih ñi bóod yohochah nihna, caan dáhjih áта buud tágaá. Yeéбboó pánihni cólohjih jumna yuhna, túttimah Diosjeéh ñi túi jumbipna caá. Obohjeéhtih, chénat pah jíтchajñh iiguipna ñi bejechah, bádi yeejép ñita yap tagaa.**

47-48 **Biic yoobó ñíih quíibjñh ennit, yeejép chãjna, caan dáhdih ñi wáat yohat pah caán ñi yéej chãjatdih ñi cádahaá. Caandíh cádahcan, iiguipna ñi bejbipna caá.* Caanná iigát dabcan, coyiwábut wancannit ïт jumbipna caá.* Caán quíibdih ma yohochah nihna, caan dáhjih áта buud tágaá. Pánihna, biic buwá quíib wíhcanni yuhna, túttimah Diosjeéh ñi túi jumbipna caá. Obohjeéhtih, chénat pah quíibjñh iiguipna ñi bejechah, yeejép pohba ñita yap tagaa.**

49 “**Nin baácdih jum jwuhna, nihat cáacwã yeejép yapat caá náahap, ïт yéej chãjatdih cádahnit, túinijeh ïт túat nuumát pínah niijná. Jwí jeémát dih núumni ápf náahna caá, ã túi nuñat pínah niijná. Pánihat pah, cáacwádihbut yeejép yapat ã náahna caá, túat nuumnit, ïт túi chãjat pínah niijná.**

* 9:34 Lc 22.24 * 9:35 Mt 20.26-27; 23.11; Mr 10.43-44; Lc 22.26 * 9:37 Mt 10.40; Lc 10.16; Jn 13.20 * 9:40 Mt 12.30; Lc 11.23 * 9:41 Mt 10.42 * 9:43-44 Mt 5.30 * 9:47-48 Mt 5.29 * 9:47-48 Is 66.24

⁵⁰ **Núumni bainá, jeémátdih á túi nuñana caá. Obohjeéhtih, núumni á buyát beedéchah, ñi jéih jwáub buyácan caá. Pániha, ñi jeémátdih núumnijih ñi túi buyát pah, yeéb bitajeéh biícđih ñi túi jumát táut niijná, túiniyeh ñi chájaá,** Jesús queétdih át niijíp wat jī.*

10

Ī weha mánadih ĩ yohcat
(Mt 19.1-12; Lc 16.18)

¹ Capernaum táchtimant bejnit, Judea baácna jwáubnit, Jordán muj conanaáboó Jesúswá ĩ cháh jwáubnáchah, dawá Jesús pebh ĩt míc wáac jwáubnáchah wat jī, páant muntih. Páant á pebh ĩ míc wáac jwáubnáchah ennit, ápi bohéatji pahjeh muntih át jwáub bohénap wat jī.

² Páant á bohéat pónih, fariseowábut ĩt jwáubnáchah wat jī. Pánih jwáubnit, Jesúsdih nin pah ĩt niij wáub joyóp wat jī, ded pah á jepahatdih jointi, caandih ĩ naóh yacat túnt niijná:

—Jwá weha mána yaáhdih jwá yohochah, á táimi naniit? ¿Dios á wutatboó páant niit á chájat táutap, ma jeha joyóchah? ĩt niijíp wat jī.

³ —**¿Ded pah tigaá Moisés át niij watji?** Jesús queétdih át niij wáub joí jwáubanap wat jī.

⁴ —‘Majeéh bólidih cádahihna, “Meém ma táicat enna, meemđih wá yohna caá”, niij daácnit, caántdih ñi wáhuá. Páant niij daác wáhnit, majeéh bólidih ma cádahachah, á táina caá’, Moisés át niij daacáp tají, fariseowá ĩt niij jepahap wat jī.*

⁵ —**Diosđih ñi nuowá ĩ jepahíchah enna, páant Moisés át niij daacáp tají.**

⁶ **Páant á niij daacátji á jumachah yuhna, jon játih nin baácđih chájni, newé yad biícđih Dios át chájap wat jī.***

⁷ **Pánih biícđih á chájachah, newé á mánadih cádahnit, yad biícđih ápi jumna caá.**

⁸ **Queét chénewá jumna yuhna, biíc bácah panihnit caá ĩ jumap.***

⁹ **Pániha, Dios queétdih biíc bácah panihnit á chájachah, queétdih míc cádahcat caá náahap, Jesús queétdih át niijíp wat jī.**

¹⁰ Páant á niiját táttimah, muáboó jumna, páant á naáwátjidih á bohénit caandih ĩt wáub joyóp wat jī.

¹¹ Páant ĩ wáub joyóchah, nin pah queétdih át niij jepahap wat jī:

—**Ded ájeéh bólidih yohnit, biih wilidih jwáub áa jumna, á yohnidih yeejép á chájna caá.**

¹² **Yad wilibut newéđih yohnit, biihđih jwáub áa jumna, mi yohnidih yeejép mi chájna caá, Jesús át niijíp wat jī.***

Jesús wébitđih á wábat
(Mt 19.13-15; Lc 18.15-17)

¹³ Cáacwá ĩ wehdih á teo jáha wábat pínah niijná, Jesús pebhna ĩ mána ĩt wá jwáubnáchah wat jī. Obohjeéhtih, á bohénitboó queétdih ennit, ĩt jípónih jwáubnáchah wat jī.

¹⁴ Páant ĩ jwáubnáchah ennit, Jesús ĩjnit, á bohénitboodih nin pah át niij jwáubnáchah wat jī:

—**Wébit wá pebh ĩ jwáub náah. ‘Ni bejca bojó’, queétdih ñi niijca bojó. ‘Dios wá maáh caá’, niijnit, queét wébit caá túi jeha jointi ĩ jumap.**

¹⁵ **Dios á maáh jumapna waadnitboó nit wébit ĩ jeha joyát pah jeha jointi ĩ jumna caá. Yoobópdih yeebđih wá naóhna caá. Nitbit Diosđih ĩ náahat pah yeéb ñi náahcan, Dios pebhna ñi jéih bejcan niit,** át niijíp wat jī.*

¹⁶ Páant niij péanit, wébitđih wá táuh teo jáhanit, nin pah Diosđih át niij wáub wat jī: **“Nitbitđih ma túi teo wáacá, Paá”,** át niijíp wat jī.

Dawá bií déedih bíbohni Jesúsdih á wáub joyát

(Mt 19.16-30; Lc 18.18-30)

¹⁷ Jesúswá namáđih ĩ bejchah, biíc newé náa ñah bej, Jesús pebh bódiha caj yoh nájnit, caandih wéina, nin pah át niij wáub joyóp wat jī:

—¿Tái Bohení, páantjeh Diosjeéh jumihna, ded pah tigaá wá cháji? át niijíp wat jī.

¹⁸ —**¿Dépanih tigaá ‘Táini’, weemđih ma niij? Diosjeh caá túini.**

¹⁹ **Dios á watatđih ma jéihna caá. ‘Cáacđih ma mao yohca bojó.* Ma áa nihcannihjoh ma yéej chájna bojó.* Ma nuamca bojó.* Ma yeeca bojó.* Bitadih yee naóhnit, ĩh bií déedih ma ubca bojó. Ma mánadih túiniyeh ma chájaáp’, Dios á niijíp jī. Caán á watatđih jepahat caá náahap, Jesús caandih át niijíp wat jī.**

²⁰ —Bohéní, wébit jumna, wá yap yohcatji pah, wábut biíc yoobó wá yap yohcan caá, Jesúsdih át niijíp wat jī.

²¹ Páant á niijíchah joí, en jáhanit, Jesús caandih át oyop wat jī.

—**Diosjeéh ma túi jumap pínah, bainí caá meemđih á judhdap. Nihat míh bií déedih jīb chájadih ma bejeé. Pánih jīb chájni, caán jībđih moh yéjnitdih ma wáhuá. Páant ma wáuchah, nin baácboó ma bíbohátji chah túini míh pínah Dios pebhboó á jumbipna caá. Wá niiját pah**

* 9:50 Mt 5.13; Lc 14.34-35

* 10:4 Dt 24.1-4; Mt 5.31

* 10:6 Gn 1.27; 5.2 * 10:8 Gn 2.24 * 10:12 Mt 5.32;

1Co 7.10-11 * 10:15 Mt 18.3

* 10:19 Ex 20.13; Dt 5.17

* 10:19 Ex 20.14; Dt 5.18 * 10:19 Ex 20.15; Dt 5.19

* 10:19 Ex 20.16; Dt 5.20

* 10:19 Ex 20.12; Dt 5.16

chāj péa, wājeéh ma péé jūúwá, Jesús át niijíp wat yuh jī.

²² Obohjeéhtih, páant ā niijíchah joiná yuhna, caánboó dawá bíi déedih bíbohni jumna, áih bíi déedih jíib chāj wáhihcan, bádí át jīgahap wat jī. Pánih jīgahnit, jepahcan-jeh, át jwáub bejep wat jī.

²³ Páant ā jwáub bejehchah, ā bohénitdih tac páud ennit, nin pah Jesús queétdih át niijíp wat jī:

—**Dawá bíi dée bíbohni Dios ā maáh jumapna í waadát ā buona caá!** át niijíp wat jī.

²⁴ Páant ā niijíchah joinít, queétdih í wáhi bejep wat jī. Páant í wáhi bejehchah ennit, queétdih Jesús nin pah át jwáub níi naáwáp wat jī:

—**Némewáá, det Diosdih táí jenah joicán, ‘Nihat wíih bíi déejíh wá táí yapbipna caá’, níij jenah joinít, Dios ā maáh jumapna í jéih waadán caá.**

²⁵ **Camelloboó awí íitbitdih ā yabac bejíhichah nihna, áta buo tagaá. Pánihat pah, dawá bíi dée bíbohni Dios ā maáh jumapboó ā waadíhichah yuhna, bádí ā buona caá,** át niijíp wat jī.*

²⁶ Páant ā niijíchah joinít, chah wáhi bejna, queétdih nin pah í míc niijíp wat jī:

—Páant ā niijíchah bácah, Dios ā jumapboó ded ā jéih waadán níit, ít niijíp wat jī.

²⁷ —**Cáacwá ded pah í jenah joyátíhjih í táí chájíhna yuhna, Dios pehbóó í jéih bejcan níit. Diosjeh íigúipna bejnit déedih ā táí ubna caá. Caanjéh tigaa nihatdih jéih beedáni. Dedé jéihcat pínah caandíh ā wihcan caá,** Jesús queétdih át niijíp wat jī.

²⁸ —Maá, weemdíh ma joi jwáhuú. Majeéh péeat táut níijná, jwiítboó nihatdih jwí cádahap jī, Pedroboó át niijíp wat jī.

²⁹⁻³⁰ —**Yoobópdih yeedíh wá naóhna caá. Det wíih táini doonádh jepahnit, wá weñat pínahdih chájat táut níijná, nihát íih bíi déedih cádahnit, páant í chájat jíib bádí táinidih í bíbohíipna caá. Íih meunádh, í úudwádh, í mánadh, í weha mána yaádhdh, í wehdih, íih wápchidih yuh buca cádahnit jumna, nin baácbóó jum jwahna, chah dawá í bíbohíipna caá. Obohjeéhtih, pánih táini jumna yuhna, yeejépbu í yapbipna caá. Táttimah bóo láabat páantjeh Dios bíicdh í jumbipna caá.**

³¹ **Obohjeéhtih, nin baácbóó jum jwahnit, dawá cáacwá bádí bíi dée bíbohni, Dios pehbóó moh yéejnit í jumbipna caá. Pánihna, nin baácbóó dawá moh yéejnitji jeáboó maáta í**

jumbipna caá, Jesús queétdih át niijíp wat jī.*

Jesús ā wunat pínahdih ā jwáub naáwát (Mt 20.17-19; Lc 18.31-34)

³² Táttimah, Jesús Jerusalén táttchina ā bohénitdih át numah aab béjep wat jī. Caán táttchina ā numah bejehchah ennit, ā bohénitboó í wáhi bejep wat jī. Bitá Jeeéh péenitbat bádí ít úumap wat jī. Pánihna, Jesús doce ā bohénitdihjih bitadh yuápbit numah bejnit, ded pah cáacwá caandíh í chájat pínahdih queétdih át jwáub naáwáp wat jī:

³³ —**‘Jerusalén táttchina aab béjna caá jwí chájap. Caanná jwí juibiát táttimah, weém, nihát cáacwá úud jeñédh caanjíh moón í teobipna caá. Pánih teonit, sacerdotewá í maáta, Moisés ā wutatjidih bohénit bíicdh í wáhbipna caá. Pánih wáhnit, judiówá nihcannitboodíh í wáub wáub yapabipna caá, weemdíh í mao yohat pínah níijná.**

³⁴ Páant í mao yohat táutuchah, queétdih deoh naóh, mao mácjíh coí jáhanit, weemdíh í púibipna caá. Páant í chájat táttimah, weemdíh í mao yohbipna yuh caá. Obohjeéhtih, páant í mao yohochah yuhna, bíic peihcanni yeó jáap táttimah, wá jwáub boo pud jóóhbipna caá, páant mentíh”, át niijíp wat jī.

Santiago, Juaníh Jesúsdi í wáhb joyát (Mt 20.20-28)

³⁵ Páant Jesús queétdih ā níij naóh péanachah, Zebedeo weh Santiago, Juaníh Jesús pebhna juibínit, caandíh nin pah ít niijíp wat jī:

—Bohéni, jwí níijat pah jwiítidih ma cháj wáhuú, ít niijíp wat jī.

³⁶ —**¿Ded pah wá chájat tigaa yeéb ní naáh?** Jesús queétdih át níij wáhb joyóp wat jī.

³⁷ —Nihat cáacwá í maáh waadná, meém bíicdh jwiítidihbat ma chúdat táutú, majeéh maáta jwí jumap pínah níijná. Weemdíh ma jéihyepmant bóo buwámant chúdat táut, wá úudboodíh wáyámant bóo buwámant ma chúdat táutú, Jesúsdi át niijíp wat jī.

³⁸ —**Ded pah yeéb yeejép ní yapat pínahdih jéihcan yuhna, páant weemdíh ní níij wáhbna caá. ¿Buu weém yeejép wá yapat pínahdih bíic yoobó yeebbát yeejép yapnit, ní jéih buujámi naniit?** queétdih át níij wáhb joyóp wat jī.*

³⁹ —Bíic yoobó yapna yuhna, jwiítboó jwí jéih buujámi nacaá, ít níij jepahap wat jī.

—**Weém yeejép wá yapat pahjeh yeebbát yeejép ní yapbipna caá.**

⁴⁰ **Obohjeéhtih, pánih yapnit pínah ní jumachah yuhna, wájeéh chúdnit**

* 10:25 Pr 11.28 * 10:31 Mt 20.16; Lc 13.30 * 10:38 Lc 12.50

pínahdih wā jéih ñíocan caá. Caandih wā ípboó átát ámoh jwey péa tagaá. Pánihna, caán ã ñíonitjeh wā jéihyepmant bóo huwámant, wáyámant bóo huwámantbut í cháudbipna caá, Jesús queédih át niijíp wut jī.

⁴¹ Santiago Juanjīh ī uábatjidih joinít, bita ã bohénitboó queédih ít íjip wut jī.

⁴² Páant ī íjichah ennit, nihat queédih bid bojnít, Jesús nin pah át niij naáwáp wut jī:

—**Diosdih jéihcannit maátaboó íih cáacwádh wutna, nihat jéihnit dée pah queédih ípī wēp wutna caá.**

⁴³ **Yeéboó páant ñi jumca bojoó. Obohjeéhtih, ñijeéh jumni ded maáh jumíhna, nihat ájeéh moondih teo wáhni panihni jumat caá náahap.***

⁴⁴ **Ded nihatdih wutíhna, bitadih teo wáhni ã jumna naáh.***

⁴⁵ **Weembát oboh jumni panihni wá jumna caá. Pánih jumna, weém nihat cáacwá úud jeñé jumna yuhna, nin baáboó jáóhna, cáacwá weemdih ī teo wáhatdih wá bidcan caá. Pánih bidcan, queédih teo wáacadih wá júáwáp be. Dawá ī yéjat jīb iiguipna bejnít déejidih túi ubat túat niijná, queédih wan wáhudih wá júáwáp be,** Jesús át niijíp wut jī.*

Jéih encanni Bartimeodih Jesús ã booaat (Mt 20.29-34; Lc 18.35-43)

⁴⁶ Táltimah, Jesús ã bohénit bíicdih Jericó tátchiboó ít juibínap wut jī. Juibínit, ī waad yábac bejehchah, queédih dawá ít péenap wut jī. Páant ī yabac bejehchah, jéih encanni, Bartimeo wát jumni, namá jwéejdih dinero uábh cháudna át cháap wut jī. Caán Timeo ã wáúh wut jī.

⁴⁷ Pánih cháudnit, Jesús wá ī yap bejehchah joinít, Bartimeo nin pah át niij ej jwíhip wut jī:

—Jesús, David juima, Dios ã wahni, weemdih ma jíghah en teo wáacá! át niij ejep wut jī.

⁴⁸ Obohjeéhtih, páant ã niij ejehchah joinít, cáacwá caandih ít jūihñap wut jī:

—Pánih ejcan, ma laihca bojoó, ít niijíp wut yuh jī.

Obohjeéhtih, páant ī niij jūihñuchah yuhna, Bartimeoboó chah wēpép át ejep wut jī.

—David juima, Dios ã wahni, weemdih ma jíghah en teo wáacá! át niijíp wut jī.

⁴⁹ Bartimeo páant ã niij ejehchah joinít, bejna yahna, cháonít, nin pah Jesús át niijíp wut jī:

—**Caán ã júáwá naáh,** át niijíp wut jī.

—Ma weñeé. Ma ñah ñuhú. Meemdih 'Júáwá', ã niijná caá, caandih ít niijíp wut jī.

⁵⁰ Páant ī niijíchah joinít, áih jih bóo yégueh chóodih ub yoh jéna. ñah ñuhnit, Bartimeo Jesús pebhna át bejep wut jī.

⁵¹ Páant ã pebhna juibínachah, Jesús caandih nin pah át niij uábh joyóp wut jī:

—**¿Dedé dée tigaá meemdih wá cháibi?** át niijíp wut jī.

—Bohéní, búdí wá eníhna caá, át niij jepahap wut jī.

⁵² —**Ma bejeé. Weemdih ma táí jenah joyát jīb enni ma jumna caá,** Bartimeodih át niijíp wut jī.

Jesús páant ã niijíchahjeh, Bartimeo át jéih enep wut jī, buca. Pánih ennit, Jesús ã bejehchah, Bartimeobut ájeéh át bejep wut jī.

11

Jesús wá Jerusaléna ī waadát

(Mt 21.1-11; Lc 19.28-40; Jn 12.12-19)

¹ Jericó tátchimat bejnít, Jesús ã bohénit bíicdih Jerusalén tátchina ít bejep wut jī. Caán tátchidih ī juibiát pínah játhi, Betfagé tátchibit, Betania tátchibitbut pebhbit ít juibínap wut jī. Olivo dah jeé páujdih bóo tátchina wut jī. Caánboó juibínit, chénewá ã bohénitdih caán bainí tátchina Jesús át wahap wut jī.

² —**Con pebhbit bóo tátchibitna ñi bejeé. Caanná juibínit, chéoni burro wáúhdih ñi enbipna caá. Cáacdih duo wáhcanni caá. Caandih ñi wataáp. Watnit, ñi ub júáwá.**

³ **Bitá ñi watatdih ennit, '¿Dépanih tigaá caandih ñi wat?' ī niijíchah, 'Jwí Maáh caandih ã ub jwuhat túatup be. Á náahatdih cháí péa, ã jwúabapna caá', queédih ñi niijí,** Jesús át niijíp wut jī.

⁴ Jesús páant ã niijíchah joinít, ít bejep wut jī. Juibínit, jéc pebh chéoni, namáboó ñuhni, burro wáúhdih ít enep wut jī. Ennit, caandih ít watap wut jī.

⁵ Caan pébh en ñuhnit, nin pah ít niijíp wut jī:

—¿Dépanih tigaá caandih ñi wat? ít niijíp wut jī.

⁶ Páant ī niij uábh joyóchah joinít, Jesús ã niijátji pah queédih ít jepahap wut jī.

—Páant ta tigaá. Ñi ub bej jwuhú, ít niijíp wut jī. Páant ī niijíchah joinít, Jesús ã páñapboó ít ub bejep wut jī.

⁷ Pánih ub juibínit, íih jih bóo yégueh chóodih tóo dugnit, burrodih ít cáagap wut jī. Cáag péanachah, burrodih páuh laabnit, yéguehjih Jesús át cháudup wut jī. Pánih cháudnit, Jesús wá Jerusalén tátchina ít bejep wut jī.

⁸ Dawá cáacwá íih jih bóo yégueh chóodih namáboó ít jwey waáwáp wut jī. Bitabut tátchi jwéejdih ít bóodnji táam núonadih

* 10:43 Lc 22.25-26

* 10:44 Mt 23.11; Mr 9.35; Lc 22.26

* 10:45 Lc 22.27; Jn 13.12-15

ub jüóhñit, namáboó ìt jwej waawáp wut jì. Ìih yéguéh, táam néonadihbut namáboó jwej waóhna, Jesús ì maáh pínah á jumatdih júatna ìt chájap wut jì.

9 Páant Jesús wá ì bejehah, á waawápmant, á méimant péenitbut nin pah ìt níij ejej wut jì:

—ìDiosdih jwí wéi naóh jìih! ìHosana, nin Dios á wahnì jwiüt judiowádih teo wáacni pínah á túi jumá naáh!*

10 Jwí nuo David á maáh jumatji pah nin júóhni á jwáub maáh jumbipna caá. ìTúina caá á maáh jumat pínah! ìTúina caá, Paál ìMeém caá mat wahap! níijná ìt chájap wut jì.

11 Pánih bejna, Jesús wá Jerusalén tútchina juibínit, Dioih muúná ìt waad béjep wut jì. Pánih waad béjnit, Jesús nihatdih át táoh en jìbip wut jì. Táoh en péanit, tóo ñáh júáwúchah, Betania tútchina Jesús doce á bohénit bíicdih áwudih ìt jwáub bejep wut jì.

Jesús higuera nahdih á wunat túutat (Mt 21.18-19)

12 Túttimah bóo yeó jáapdih queét Betania tútchidih áonitji Jerusalén tútchina ìt jwáub bejep wut jì. Pánih bejnit, nuugúp wunna, higuera túi wawá jumni nahdih yuúp en bojnit, Jesús áih quehedih bididih át bejep wut jì.

13 Obohjeéhtih, túini wawá jumna yuhna, quehcat láa á jumuchah, áih quehe át wihcap wut jì.

14 Pánihna, á quehcatdih enna, nin pah Jesús caan náhdih át níijíp wut jì:

—ìMa quehcah, cáacwá míih quehedih ì jwáub jeémpcan níit! át níijíp wut jì.

Caan náhdih páant á níijíchah, á bohénit ìt joyóp wut jì.

Jíib chájnitdih Dioih muúnánt Jesús á jüih ñuun bácaat

(Mt 21.12-17; Lc 19.45-48; Jn 2.13-22)

15 Páant níij péanit, Jerusalén tútchina ìt bejep wut jì. Caanná juibínit, Dioih muú jóocmant bóo juúhdih ìt jwáub waad béjep wut jì. Pánih waad béjnit, bíi dée jíib chájnitdih Jesús át jüih ñuun bácanap wut jì. Dinero túut nuumnit cáacwáih cáagat naanádih, jopwádih jíib chájnitih chúudat naanádihbut át ub yoh ácanap wut jì.

16 Pánihna, bíi déedih jíponih ub yabac benjtidih Jesús át jüih jwáuba bojop wut jì.

17 Pánih jüih baca péanit, caánboó jumnitdih Jesús nin pah át níij bohénap wut jì:

—Dios naáwátidih naóh yapani jon jätih nin pah át níij daacáp tajì: “Wíih muú nihat baácmant moón weemdíh úbát pínah muú caá”, Dios á níijíp be’, át

níij daacáp tajì.* Obohjeéhtih, cáacwá Diosdih úbúdíh ì juyáchah yuhna, yeéboó queétdih yeenit nuumná caá ñi chájap. Pánih chájnit, Dioih muúdíh yéejana, nuumnit ì jumat pínah muú chájna caá ñi chájap,* Jesús queétdih át níijíp wut jì.

18 Páant Jesús á níij bohéatdih joinit, dawá cáacwá búdí ìt jói wáhi bejep wut jì. Ì jói wáhi bejatdih jéihnit, sacerdotewá ì maata, Moisés á wutatjidih bohénitbut cáacwáboó queétdih cádahnit, Jesúsboodih ì jwáub péeat pínahdih ìt úmup wut jì. Jesús Dioih muúdíh páant á níijíchah joinit, caandih úmna, nin pah ìt níijíp wut jì: “¿Ded pah tígaa caandih jwí jéih mao yohbi?” ìt níijíp wut jì.

19 Tóo ñáh júáwúchah, Jesús wá Jerusalén tútchimant ìt jwáub bac bejep wut jì, páant muntih.

Higuera nah á wunat (Mt 21.20-22)

20 Túttimah bóo yeó jáap, Jerusalén tútchina jwáub aab béjna, higuera nahjidih ìt enep wut jì. Caan náh átát wunah bejep wut jì.

21 Caan náh á wunatdih ennit, Jesús á níijátjidih náhninit, Pedroboó caandih nin pah át níijíp wut jì:

—ìBohéni, ma eneé! Higuera nah ma wunat túutni jáantjeh át wunah bejep tagaa, át níijíp wut jì.

22 —Dios á wépatdih ñi túi jenah joyoó.

23 Yuobódih yeebdih wá naóhna caá. Diosdih túi jenah joinit, ‘Weém wá úbát pahjeh á yabipna caá’, ñi níij jenah joyóchah, ñi níiját pahjeh á yabipna caá. Dios á wépatdih túi jenah joiná, nin jeedih búdí mujna ñi bejat túutuchah, ñi níiját pahjeh á yabipna caá.*

24 Nin pah yeebdih wá jwáub naóhna caá. Diosdih úbhna, ‘Wá úbát pahjeh tígaa weemdíh á wúhup’, níij jenah joinit, ñi úbátidih ñi bibohipna caá.

25 Obohjeéhtih, Diosdih ñi úbát pínah jätih, yeebdih bita yejep ì chájatjidih ñi ìj yayaá. Páant ñi ìj yayáchah ennit, yeéboó ñi yéej chájatdih jwí ìp jeáboó jumribut á ìj yaibipna caá.*

26 Obohjeéhtih, yeebdih yejep chájnitdih ñi ìj yaicáh ennit, jwí ìp jeáboó jumni bíic yuobó ñi yéej chájatdih á ìj yaicán níit, Jesús queétdih át níijíp wut jì.

Jesús á wépat (Mt 21.23-27; Lc 20.1-8)

27 Páant níij béjna, Jerusalénna Jesús wá ìt juibínap wut jì. Pánih juibínit, Dioih muú jóocmant bóo juúhdih ìt táoh enep wut jì, páant muntih. Páant Jesús á táoh enechah,

* 11:9 Sal 118.25-26 * 11:17 Is 56.7 * 11:17 Jer 7.11

* 11:23 Mt 17.20; 1Co 13.2 * 11:25 Mt 6.14-15

sacerdotewā ī maāta, Moisés ā wutatjidih bohénit, jwiit judiowādih waóhmit biíc dih ā pebh jaibínit,

²⁸ nin pah caandih īt niij uúbh joyóp wat jī: —¿Deih wēpatjīh tibeé jwíin páant ma chá? ¿Déhe tibeé meemdih páant ā wat? īt niijíp wat jī.

²⁹ —**Yeebdih caá wā jwíih uúbh joibíp. Weemdih ní tái jepahachah, weembát ní uúbh joyátdih wā jepahbipna caá.**

³⁰ ¿Juan yeebdih ā daabánachah, déhe tibeé caandih āt daabáát túutjī? yeéb ní jenah joyóchah. ¿Dios āt wutjican taniit? ¿Cāacwábo níit caandih īt daabáát túutjī? ní jenah joyóchah, Jesús queétdih āt niijíp wat jī.

³¹ Páant ā niijíchah joinit, queétjeh nin pah īt míc niijíp wat jī: “¿Ded pah tigaá jwí niij jepahbi? ‘Dios Juandih āt wutap tajī’, jwí niijíchah, ‘Páant ā jumachah yahna, ¿dépanih tijī caandih ní jepahcan?’ jwiitdih ā niij jaibipna caá.

³² Obohjeéhtih, nitboó ‘Juan Dios naáwátdih naóh yapani yoobát ā jumap jī’, ī niij jenah joiná caá. Páant ī niij jenah joyóchah, jwiitboó ‘Cāacwákeh caandih īt daabáát túutjīp taga’, jwí niij jepahachah, queét jwiitdih ī ijbipna caá”, īt míc niijíp wat jī. Pánihna, sacerdotewā ī maāta, Moisés ā wutatjidih bohénit, jwiit judiowādih waóhmitbut cāacwádh īt úmup wat jī.

³³ Pánih úmunit, Jesús dih nin pah īt niij jepahap wat jī:

—Juandih daabáát túutnidih jwí jéihcan caá, īt niijíp wat jī.

—**Caán láa bácah weemdih watnidih weembát yeebdih wā naóhcan níit, Jesús queétdih āt niijíp wat jī.**

12

Jiwá iguهادih yeejép teo wáhnit naáwát (Mt 21.33-46; Lc 20.9-19)

¹ Páant niij péanit, Jesús nin ā jenah joini naáwátjīh cāacwádh āt niij bohénap wat jī: “**Biíc newé jiwá iguهادih ā momop be. Mom péanit, wáihyat júdadih chá pía, caán iguهادih ī béuh chuñat pínah muudihbut ā chájap be. Pánih chá pía, jap bóo muudihbut ā chájap be, caán iguهادih wáapdih ī en dawát pínah niijná. Caandih chá pía, bitadiah en dawát túutnit, caán biih baáboó jib jwuhudih ā bejep be.***

² **Túttimah, iguهادih ē láa caandih teo wáhnidih áih iguهادih wáapna ā wah bojop yah be, áih iguهادih jibidih ā uúbat pínah niijná.**

³ **Obohjeéhtih, caanná ā jaibínachah, iguهادih en daonitboó caandih teonit, ī maáhdih jib wahcanjeh, ī pái ñuun yóh jwáuba bojop be.**

⁴ **Túttimah, iguهادih mínah biih caandih teo wáhnidih ā jwáub wahap yah be, páant muntih. Obohjeéhtih, ā jaibínachah, caandihbut yeejép niijnit, áih wao dáhdih ī dáuc mawap be.**

⁵ **Páant ī chájat túttimah, biihdih ā wah bojochah, wápchi en daonit caandih ī mao yohop be. Dawá bitadiahbut ā wahachah, biquínadh mao yohnit, bitadiah ī yeejép chájap be.**

⁶ “**Caán iguهادih mínahdih ā wáuh, bádi ā oinijeh ā judhdap be. Pánihna, ā wáuh ā oinidih ā wahap be, buca. Pánih wahnit, nin pah ā niij jenah joyóp yah be: ‘Wá wáuhhoodih ī tái chájbipna caá’, ā niijíp be.**

⁷ **Obohjeéhtih, wápchi en daonitboó queétjeh nin pah ī míc niij wéhenap be: ‘Nin wápchi mínah wáuh caá. Caandih jwí mao yoh jīh, behe ā wanat túttimah, nin jwíih wáap ā jamat pínah niijná’, queétjeh ī míc niijíp yah be.**

⁸ **Páant niijná, caandih mao yohnit, wápchi jwéejboó áih bácahdih ī yohop be.**

⁹ “¿Wápchi mínah jwáub jaibínit, ded pah tigaá caán wápchidih en daonitdih ā chájbi? **Nin pah queétdih ā chájbipna caá: Queétdih mao yohnit, bitahoodih caán wápchidih ā en dawát túutbipna caá.**

¹⁰⁻¹¹ ¿Dios naáwátdih naóh yapani ā daacátjidih yeéb ní bohécannit jī? **Nin pah āt niij daacáp tajī:**

‘**Muú teonit táini jee dáhnadh níonit, ī náahcanni dahdh ī yohop yah be. Obohjeéhtih, caán ī yohni dahdi-hjeh tigaá Dios ā níwip. Caandih níonit, áih muu pánihnidih chájna, choójboó caan dáhdih ā jwíih jwejep be, caán muudih tái jenah enat túut niijná. Caán jee pánihni Dios ā wahni pínah Cristo tigaá. Páant ā chájachah ennit, jwiitboó caandih bádi jwí wéina caá’, āt niij daacáp tajī”,** (Sal 118.22-23)

Jesús queétdih āt niijíp wat jī.

¹² Páant ā niijíchah joinit, sacerdotewā ī maāta, Moisés ā wutatjidih bohénit, jwiit judiowā jwí maāta biíc dih nin pah īt niij jenah joyóp wat jī: “Jesús iguهادih en daonit naáwátjīh jwiitdih jéihna caá ā chájap”, īt niijíp wat jī. Páant niij jenah joinit, Jesús dih īt tewíhip wat yah jī. Obohjeéhtih, cāacwádh úmunit, caandih teocanjeh, īt bejep wat jī.

Romano maāta ī uúbat túutni dinero júdu (Mt 22.15-22; Lc 20.20-26)

¹³ Pánih bejnitjī fariseowā ī maátaboó biquína jjeéh moondih Herodesjeéh moondihbut, Jesús pebhna wahna, caandih

* 12:1 Is 5.1-2

It uábh joyát tútup wut jí, Jesús máchā ā jephachah, caandih naóh yacat tút niijná.

¹⁴ Pánihna, Jesús pebhna jwáibínit, queét yeenitboó caandih nin pah it niij uábh joyóp wut yuh jí:

—Bohéní, yecanni jumna, Dios ded pah jwiútdih ā chājat tútatdih yoobópdih ma bohéatdih jwí jéihna caá. Ded pah cāacwā ī niijichah, maáta ī jumachah yuhna, úmcanjeh yoobópdih mapī naóhna caá. Páant yoobópdih naóhni jumna, nin jwí uábh joyátidih ma jepahaá: ¿Roma baácđih moón ī maáh César ā uábat túttni náodih caandih jwí wúhuchah, ā túi niit? It niijip wut jí.

¹⁵ Páant ī niij uábh joyóchah, ī yeeatdih jéihnit, nin pah Jesús queétdih āt niij jepahap wut jí:

—Yeéb yeenit, ¿dépanih tigaá weemdih máchā űi jepahat tút? űi bíbohni dinero júduđih weemdih űi wáhuá, wā en jwuhat pínah niijná, āt niijip wut jí.

¹⁶ Páant ā niijichah joinít, caandih bíc júdu it wáhp wut jí. Páant ī wáhuchah, caán júduđih ennit,

—¿Nin júduboó deih móot, deih wāt tigaá ā jum? queétdih āt niijip wut jí.

—Cesaríh móot, áih wábut ā jumna caá, it niij jepahap wut jí.

¹⁷ —Caán láa bácah nin júdu Césaríh pínah caá. Pánihna, áih pínah ā jumachah, caandih wáhat caá náahap. Obohjeéti, Dioíh pínah máchā ā jumachah, Dios-boodíh űi wáhuá, Jesús queétdih āt niijip wut jí.

Páant ā niij jepahachah, it joí wáhi bejep wut jí.

*Cāacwā ī jwáub boo pud júúwát
(Mt 22.23-33; Lc 20.27-40)*

¹⁸ Páant queétdih ā jepahat túttimah, biquína saduceowā jwuh Jesús pebh it jwáibínap wut jí. Queét saduceowā “Cāacwā wáhuá, ī jwáub boo pud júóhcan niit”, niijnít ī jumap jí.*

¹⁹ Páant niij jengah joinít, nin pah Jesúsđih it niijip wut jí:

—Bohéní, nin pah Moisésji āt niij bohénap tají: “Weép jeñé weh wihcanjeh ā wánuachah, ā úduboó weép jeñé áajidih jwáub āa jumat náahap. Pánihna, ā úduboó āa wih jwuhcanni ā jumachah, éemp wánnihđih ā bíboho naáh, ā údu jeñé báadhda weh pah ī weh jumat pínah niijná”, Moisésji āt niij daacáp tají.*

²⁰ Bíc weh sietewā ī jumap be. Weép jeñéboó āa jum, weh wihcanjeh ā wánuap be.

²¹ Ā úduboó weép jeñé áajidih ā jwáub āa jumap yuh be. Páant āa jumat túttimah, weép jeñé pahjeh mántih, weh wihcanjeh caanbút ā wánuap be. Túttimah bóobut weép

jeñé áajidih jwáub āa jumna yuhna, caanbút weh wihcanjeh ā wánuap be.

²² Páant mícjeh queét nihāt ī buúđ beedép be. Páant mi weha mána ī wán beedát túttimah, ī áajibat mi wánuap be.

²³ Pánihna, queét nihāt siete ī áaji, nihāt ī jwáub boo pud júúwáchah, ¿ded āa tigaá mi jumbi? Jesúsđih it niij uábh joyóp wut jí.

²⁴ Páant ī niijichah joinít, Jesús queétdih nin pah āt niij jepahap wut jí:

—Dios naáwátidih jéihcan, ā wépatdihbut jéihcan, yeéboó yoobópdih jengah joicánnit caá.

²⁵ Wánnitji ī jwáub boo pud júúwát túttimah, jeáboó jumna, ángelwā pah āa wihcannit ī jumbipna caá.

²⁶ Obohjeéti, wánnitji ī boo pud júúwát pínahđih yeéb űi jéihyatdih náah yacna, nin pah wā naóhna caá: Moisésji úgní chálihdih ā enatjidih nin pah āt niij daacáp tají: “Dios nin pah weemdih ā niijip jí: “Weém Abraham, Isaac, Jacob ī Maáh caá”, ā niijip jí”, Moisés āt niij daacáp tají.*

²⁷ Ī wánuat túttimah yuhna, ‘Ī Maáh caá’, Dios āt niijip wut jí. ‘Ī Maáh caá’, ā niijátjidih joinít, báadhni ī jumatdih jwí jéihna caá. ĪDios báadhniđihjeh maáh ā jumna caá! Pánihna, ‘Wánnitji ī jwáub boo pud júóhcan niit’, niij jengah joiná, yoobópdih űi jengah joicán caá, āt niijip wut jí.

*Chah jengah joyát watat
(Mt 22.34-40)*

²⁸ Moisés ā watatjidih bohénitjeéh jumni Jesús wā pebh jwáibínit, ī míc wéhenachah, āt joyóp wut jí. Jesús ā táí jepachah joinít, nin pah caandih āt niijip wut jí:

—¿Dios jwiútdih ā watat dedđih tigaá chah jengah joyát náah? āt niijip wut jí.

²⁹ —Nin watat caá chah ā jumap: ‘Yeéb júdiowā nindih űi joyoó: Dios űi Maáh, bícjeh tigaá ā jumap.

³⁰ Páant ā jumachah, chah jengah joí, táí jepahnit, wéinit, caandih bádi űi oyoó’, Moisés āt niij daacáp tají.*

³¹ Caán watat nump, nin bíh watat ā jumna caá. ‘Meemjéh ma míc oyat pah mántih, bitadidihbut bádi ma oyoó’, āt niij daacáp tají.* Caán chéne watatna nihāt bíh watatnadih chah jengah joyát pínah ā jumna caá, Jesús caandih āt niijip wut jí.

³² —Páant tigaá Bohéní. Yoobópdih tigaá ma niijip. Dios bícjeh tigaá báadhni. Bíh wihcan caá.*

³³ Páant ā jumachah, caandih chah jengah joí, táí jepahnit, wéinit, oyat caá jwiútdih náahap. Jwí míc oyat pahjeh bitadidihbut

oyat caá náahap. Nuñúpdih mao cáonit, Diosdih jwí weñechah, á túna caá. Páant á túyachah yuhna, Diosdih, cáacwádhbat jwí oyat caá chah á náahap. Meém páant ma niiját yooópdih tiguaá, Jesúsdi h ánt niijíp wut jĩ.*

³⁴ —**Dios ma maáh á jumat pínah baini caá meemdíh á judhdap**, Moisés á wutatjidi h bohénidi h Jesús ánt niijíp wut jĩ.

Páant á niijíchah joí éumnit, bita ít uábh joicáp wut jĩ.*

*¿Cristo déhe á juima tiguaá?
(Mt 22.41-46; Lc 20.41-44)*

³⁵ Dioih muúdi h waadnit, Jesús nin pah ánt niij bohénap wut jĩ:

—**‘Dios á wahni pínah Cristo David juima á jumbipna caá’, Moisésji á wutatdih bohénit í niij naóhna caá. ¿Páant niij naóhna, ded pah niij bohé tiguaá í cháj?**

³⁶ Davidjijeh Túini Espiritu á wutachah, nin pah ánt niij daacáp tajĩ:

‘Diosboó wá Maáhdih nin pah á ni-ijná caá: “Wá jéihyepmant bóo buwámant ma chúudú. Páni h chúudnit, ni hatdih ma wutachah, meemdíh en jálhni tdi h wá yap yohat túatbipna caá”, á niijná caá’, Davidji ánt niij daacáp tajĩ. (Sal 110.1)

³⁷ Páant niij daácnit, Davidji Cristodih ‘Maá’, ánt niijíp wut jĩ. Páant á niijíchah yuhna, ¿ded pah tiguaá Cristo David juima ánt jumji? Jesús queétdih ánt niij uábh joyóp wut jĩ.

Páant á niij bohénachah, dawá caandih ít táí wéi joyóp wut jĩ.

*Moisés á wutatjidi h bohénit í túicat
(Mt 23.1-36; Lc 11.37-54; 20.45-47)*

³⁸ Páant niij péanit, Jesús nin pah queétdih ánt jwáub niij naóh bohénap wut jĩ: **“Moisés á wutatjidi h bohénit í yéej chájatdih ní túi eneé. Páant queé t í chájat pah ní chájca bojoó. Queé t maátni yégueh túini chóo dæonít, cáacwá í enepdih ípí táoh jib bejna caá. Bií dée jib chájapboó bita queétdih túi wéi jwááh uábátdih ípí náahna caá.**

³⁹ Jwiit judíowá jwí bohéat muúdi h waáwápboó ípí chúudna caá, ni hat queétdih í túi wéi enat pínah niijná. Numah jeémépboobút bejnit, waáwápboó mícjeh chúudna, ípí wéina caá.

⁴⁰ Obohjeéhtih, queé t éemp wannit yaádi h muunádi h ípí dúuc wáina caá. Páant queé t yaádhdi h dúuc wáina yuhna, cáacwá í enepdih Diosdih maatápdi h ípí uábhna caá, queétdih í wéi enat pínah niijná. Páant í chájat jib Dios queétdih

búdí á peéh chájipna caá”, Jesús ánt niijíp wut jĩ.

*Éemp wannih Diosdih mi wáhat
(Lc 21.1-4)*

⁴¹ Judíowá í wáhni dinero á mohat pah pebh Jesús ánt chúudap wut jĩ. Páni h chúudna, cáacwá caan páihdi h dinero í yacachah, ánt enep wut jĩ. Caán dinero Dioih muúdi h á mohochah, í jib chájat pínah ánt jumap wut jĩ. Dawá bií dée bíbohni t caan páihdi h búdí dinero ít yacap wut jĩ.

⁴² Obohjeéhtih, éemp wannih moh yéejni hboó caan páih pebh juibíni t, chéne júduna cobrejih í chájni jidi h mit yacap wut jĩ. Caán júduna nump baini jib jumni ánt jumap wut jĩ.

⁴³ Caán júdunadi h mi yacachah ennit, á bohénitdi h á pebhna juúwát túatnit, nin pah Jesús queétdih ánt niijíp wut jĩ:

—**‘Yooópdi h yeebdi h wá naóhna caá. Nint éemp wannih moh yéejni hboó bita ni hat í wáhat chah mi wáhap be.**

⁴⁴ **Bitá dawá bií dée bíbohni t, búdí í wáhachah yuhna, queé tboó páantjeh búdí í bíbohna caá. Obohjeéhtih, nint moh yéejni hboó ni hat mi jeémát pínahdi h mi jib chájat déejibitdi h mi wá h beedánap be,** ánt niijíp wut jĩ.

13

*Dioih muúdi h bita í yohat pínah
(Mt 24.1-2; Lc 21.5-6)*

¹ Páant niij péanit, Dios h muumánt í bac bejechah, biíc á bohéni nin pah ánt niijíp wut jĩ:

—jBohéni, ma eneé! Nin muú búdí jee dáhnajih í chájni ztáini muú ni hcan niit? ánt niijíp wut jĩ.

² —**Táttimah, jwiit judíowádi h enihcannit juinít, nin jwí enni búdí muú, nin jee dáhnadi hbut, í yoh beedábi pna caá. Biíc jee dá h bií h dahjih lajni á wi hcan niit,** Jesús caandih ánt niijíp wut jĩ.

*Péni yeó jáap játi h ded pah á yapat pínah
(Mt 24.3-28; Lc 21.7-24; 17.22-24)*

³ Táttimah, Jesús wá Olivo jeená páuh laab béjni t, Dioih muú á táí jígohopboó ít juibínap wut jĩ. Caanná juibíni t, Jesús yuúpbit á chúduchah, Pedro, Santiago, Juan, Andrésjih á pebh juibíni t, nin pah caandih ít niijíp wut jĩ:

⁴ —Ma naáwá jwiitdih. ¿Débólí h tiguaá meém ma niiját pah á yapbi? ¿Péni yeó jáap játi h ded pah tigua á jwií h yapachah, jwí enbi? Ít niij uábh joyóp wut jĩ.

⁵ —**Yeéb ní túi chájca chaáh. Bitá í yeeat- di h ní joicá bojoó.**

⁶ **‘Weém Cristo caá’, niij yeenit, dawá í jsóhbi pna caá. Páant í yeenachah joinit,**

* 12:33 Os 6.6 * 12:34 Lc 10.25-28

Diosdih cádahna, túut naumnít, páant ni-ijnitboodih dawá í péebipna caá.

⁷ “Pebhbit jumnit í míc mawatdih, yúup jumnit í míc mawat doonádihbut ñi joibípa caá. Pánih joiná yuhna, caandih bádí ñi jenah joicá bojóo. Páant á yapbipna caá. Obohjeéhtih, páant á yapachah yuhna, péeni yeó jáap pínah páantjeh á judh jwuhbipna caá.

⁸ Caán láa bíic baácdih moón biih baácdih moonjñh í míc maobipna caá. Nihat baácboó bádí míc mawat á jumbipna caá. Dawá pehbhoó naugúp láa, baác méméatbut á jumbipna caá. Páant á yapachah yuhna, nin baácdih moón chah yeejép í yapat pínah á judh jwuhbipna caá.

⁹ “Páant á yapachah ennit, yeebjéh ñi táí chája chaáh. Bitá yeebdíh teonit, maátadih í wühchah, jwiit judiowá jwí míc wácat muúboó í páibipna caá. Páant í chájachah, wíihwá ñi jumát jñib, tátchidih moón maátadih, queét chah maátadihbut bitá yeebdíh í naóh yachipna caá, í peéh chájat pínah niijná. Páant queét pehb ñuhnit, wíih táini doonádih queétdih ñi naóhbipna caá.

¹⁰ Péeni yeó jáap játih táini doonádih nihat baácdih moondíh naóh bohéat caá náahap.

¹¹ Yeebdíh peéh chájat túutni pebhna í ub bejehchah, ‘¿Caandíh ded pah wá naóhbi?’ ñi niij jenah joicá bojóo. Caanná ñi jumchahjeh, ñi naáwát pínahdih Túini Espirituboó yeebdíh á jéihyabipna caá. Páant á niijátidih joinít, ñi naóh yapanaá. Pánih naóhna, ñi jenah joyátjñh ñi niijcán niit.*

¹² Caán láa bíic á úuddih, biihboó á úud jeñédih mao yohat túutna, í wühbipna caá. Ílip á wehdih, í wehboó í mánadihbut mao yohat túutna, í wühbipna caá.

¹³ Pánihna, wíihwá ñi jumát jñib nihat yeebdíh í enihcan niit. Páant yeejép ñi yapna yuhna, weemdíh ñi cádahchah, péeni yeó jáapdih yeebdíh wá táí ubbipna caá.*

¹⁴ “Bitá í pápnidih Diosdih weñat muú diitboó jwejnít, cáacwá caánboodíh weñaat túutna, caán muú á túyatdíh í yééjanachah, ñi enbipna caá. Diosdihjeh cáacwá í wúbát muú á jumchah, caán pápnidih caánboó jwejcat caá náahap. Dios naáwátidih naóh yapani Danielji, caandíh át naóh daacáp tajj.*Caán á daacátjidih ennit, ñi táí beh joyoó. Caanjñh yeejép í pápni á jumachah ennit, Judea baácboó jumnit, jeéboó í jweí páuh laab béje naáh.

¹⁵ Caán láa cáacwá tabit yeejép í yapachah, waicanjeh í jweí ñáo páuh laab béje naáh. Ded muú chahmant bóo coahboó jumni dei bejnít, áñih bií déedih ubudih waadcánjeh, yoohópdiñh á jweí béje naáh.

¹⁶ Wápchiboó jumni áñih yéguenadiah ubudih á jwúb bejca bojo naáh.*

¹⁷ Caán láa wudu jumnit yaadh, í wehdih túuhnítbut í jweyéchah, queét yaádhidih chah á buobipna caá.

¹⁸ Nin pah Diosdih ñi niij wúbá: ‘Mah noój láa á jumchah, páant yeejép á yapca bojo naáh’, caandíh ñi niijí.

¹⁹ Caán yeó jáapnadih cáacwá tabit yeejép í yapbipna caá. Nin baácdih Dios á chájat táttimah, cáacwá yeejép í yapna yuhna, péeni yeó jáapnadih chah yeejép pohba í yapbipna caá. Páant yeejép í yapat táttimah, í jwúb yeejép yapcan niit.*

²⁰ Tabit yeejép yapat pínah daocánni yeó jáapna Dios á jwej jwuhbipna caá, á ñionitboó í jéih buujáat pínah niijná. Páant á chájchah nihna, ded áta buujacán tagaá.

²¹ “Caán láa det yeebdíh ‘Ñi eneé. Ninjñh caá Cristo á jumap’, í niijíchah, ‘Conjñh caá Cristo á jumap’, bitabut í niijíchah, ñi joyáh bojóo.

²² Caán láa dawá yeenit í jumbipna caá. ‘Weém Cristo caá’, niij yeenit, ‘Weém Dios naáwátidih naóh yapani caá’, niij yeenitbut í jumbipna caá. Cáacwá í en wáhi bejat pínah niijná, úum náah jumnidih í cháj jéutbipna caá. Páant í chájatidih ennit, Dios á ñionitboó í yeeatdih joiná, Diosdih cádahnit, queétdihjeh í péeat pínahdih í náahbipna caá.

²³ Páant á yapat pínah játih, yeebdíh wáat naóhna caá, caandíh ñi táí jéihyat pínah niijná. Páant wá naáwátjidih náhninit, yeebdíh yeenitdih joicát túut niijná, ñi táí chája chaáh”, Jesús át niijp wat jñi.

Nihat cáacwá úud jeñé á jwúb dei jwúbát pínah

(Mt 24.29-35, 42, 44; Lc 21.25-33)

²⁴ “Caán láa cáacwá yeejép í yapat táttimah, yeó, widhbut á táí yeh iigcán niit.*

²⁵ Pánih túut naumná, jeá á méménachah, cúiwá í yúug jéen bejbipna caá.*

²⁶ Páant á yapachah, weém nihat cáacwá úud jeñé, mah tólihjih wá dei jóóbipna caá. Búdí wépatjñh, táí yeh iigni

* 13:11 Mt 10.17-20; Lc 12.11-12 * 13:13 Mt 10.22 * 13:14 Dn 9.27; 11.31; 12.11 * 13:16 Lc 17.31 * 13:19

Dn 12.1; Ap 7.14 * 13:24 Is 13.10; Ez 32.7; Jl 2.10, 31; 3.15; Ap 6.12 * 13:25 Is 34.14; Jl 2.10; Ap 6.13 * 13:26 Dn 7.13; Ap 1.7

wā jwúb dei júwúchah, nihát cáacwā weemdíh í enbipna caá.*

²⁷ Pánih dei jáóhna, wíh ángelwádhin nin baáboó wā wahbipna caá, nihát pehbóó wā ñíonitdíh í ub wáacat pínah níijná.

²⁸ “Higuera nah ded pah á jumatdíh ñi jénah joyóó. Caan náh jáap wawá á jumuchah ennít, jópchi á júúwátdíh ñi jéihna caá.

²⁹ Páant á jumát pah, nihát wá níijátji á yapachal enna, wá jwúb dei júúwát pínah bahni á jedhdaditdíhbut ñi jéihbipna caá.

³⁰ Yoobópdíh yeebdíh wá naóhna caá. Caán láa moón í wunat pínah játih, wá níijátji pah bíic yoobó á yapbipna caá.

³¹ Nin baác, jeábut á buudúchah yuhna, wá naáwátboó á buudcán níit. Nihát wá níijátji pahjeh wá péabipna caá.

³² “Obohjeéhtih, wá jwúb dei jáóhni pínah yeó jáap, horaditdíhbut nihát í jéihcan caá. Cáacwá, ángelwá, weem yáh buca nihát jwí jéihcan caá. Wá íp Diosjeh caá caandíh á jéihyep.*

³³ “Pánihna, yeebbát caán yeó jáapdíh jéihcannít jumna, weemdíh túi pánit jumát tút níijná, jáanit pah Diosdíh ñi túi uúbú.

³⁴ Ded pah pánit ñi jumát pínahdih nin naáwátjéh wá bohéhipna caá: Muú mínah yuúp á jib bej jwuhát pahjeh tígaa. Á bejat pínah játih, á pehb moondíh áih muudíh á túi en dawát tútup be. Biquínadíh á tewatdíh á jwejep be. Jécdíh wapniboodíh á jwúb júúwát pínahdih á túi pánt tútup be.*

³⁵ Yeebbát ñi túi jénah jói pánaá. Muú mínah á jwúb júúwúchah, queét í jéihcat pah, weém ñi Maáh wá jwúb dei jáóhni pínah yeó jáapdíh yeebbát ñi jéihcan caá. Cheyeh, chei tac yoób, ñujbai eo láa, baabáchah caá wáta dei juyúp tagaa.

³⁶ Páant wá jwúb dei júúwát pínahdih jéihcan, wá wutatdíh páantjeh ñi chájaa. Pánih chájnít, báadhajeh wá jwúb dei juyúchah, áonít pah ñi jumcan níit.

³⁷ Pánihna, yeebdíh wá níiját pah mentih, nihaditdíhbut naóhna caá wá chájap: jáanit pah, túi teo pánit ñi jumúú!” Jesús queétdíh át níijíp wut jí.

14

Sacerdotewá í maáta, Moisés á wutatjídih bohénit bíicdíh Jesúsdíh í mawíhat (Mt 26.1-5; Lc 22.1-2; Jn 11.45-53)

¹ Oveja wáúhdíh jwí jeémát yeó jáap, Pascua í níijní,* chéne yeó jáap játih paacánni pandíh jwí jeémát yeó jáapna át jumup wut

jí. Sacerdotewá í maáta, Moisés á wutatjídih bohénitbut Jesúsdíh mawíhna, caandíh í tewat tútúthip wut jí. Cáacwá í encah, caandíh í tewat pínah níijná, nin pah ít múic níij wéhenap wut jí:

² –Pascua yeó jáapnadíh, dawá cáacwá í jumuchah, Jesúsdíh jwí tewat tútúchah, nihát tabít íta íj tagaa. Pánih íjnit, jwítdíh íta múic mao tagaa. Pánihna, cáacwá í encah, jwí tewat tútúp, ít níijíp wut jí.

Yad wili chej jumníh Jesúsdíh mí puhwat (Mt 26.6-13; Jn 12.1-8)

³ Queét Jerusalén tátdhibóó í múic wéheat pónih, Jesús wá Betania tátdhibóó bácah moópni jí Simónih muúná jeémpna ít chájap wut jí. Páant í jeémát pónih, bíic yad wili túi chej jumni quítidíh mít ub waád júbínap wut jí. Caán alabastro jeejéh í chájni quít díitna nardo í níijní chej jumni yí át jumup wut jí. Caán yá bíidí júb jumni át jumup wut jí. Pánihna, caán quít yapatdíh dajnit, Jesúsíh wao dáhdíh mít puhwup wut jí.*

⁴ Páant mí puhwúchah ennít, biquína caánboó jumnit ít íjip wut jí. Pánih íjnit, nin pah ít níijíp wut jí:

–¿Dépanih tígaa nint chej jumni yí bíidí júb jumnidíh páant mí puoh peét?

⁵ Caandíh mí jíb chá wáhna, áta túi tagaa. Pánih jíb chájna, bíic jópchi tewat jíb pah bóo míta jíb tewep tagaa. Caán jíb díh moh yéejnitdíh míta jéih wáh tagaa, ít níijíp wut jí. Páant níijnít, queét caántdíh ít jáiñup wut jí.

⁶ Páant í níij jáiñúchah jointít, Jesús queétdíh nin pah át níij naáwáp wut jí:

–Páant caántdíh ñi níijcá bojóó. Weemdíh caánt mí túi chájna caá.

⁷ Moh yéejnitboó íjeééh páantjeh í jumnipna caá. Débólíh ñi teo wáaquíhna, queétdíh ñi jéih teo wáacna caá. Obohjeéhtih, weémboó íjeééh nin baácboó bahnit wá jum jahbipna caá.*

⁸ Nint mí bíbohát pah bóo weemdíh páant mí chájna caá. Wanníh bácahdíh jwí í puhwat pah, weemdíh chej jumni yíjéh puohna, í yohat pínahdih mí ámohna caá.

⁹ Yeebdíh yoobópdíh wá naóhna caá. Nihat baácboó wíh túini doonádh naóhna, nint buú mí chájatjídihbut í naóhípna caá. Páant í naáwúchah jointít, caántdíh dawá í náhnípna caá, Jesús át níijíp wut jí.

Jesúsdíh eníhcannitdíh á duó wáyat pínahdih Judas á naáwát

(Mt 26.14-16; Lc 22.3-6)

¹⁰ Caán láa, Judas Iscariote, Jesús doce á bohénitjééh bóo, Jesúsdíh eníhcannít sacerdotewá í maátadíh á duó wáyat pínahdih naáwádh át bejep wut jí.

* 13:32 Mt 24.36

* 13:34 Lc 12.36-38

* 14:1 Ex 12.1-27; Dt 16.1-8

* 14:3 Lc 7.37-38

* 14:7 Dt 15.11

¹¹ Caandih joinít, maáta it weñep wat jī. Pánih wēnit,

—Meemdíh dinero jwí wūhbiḡna caá, queét Judasdíh it niijíp wat jī. Pánihna, Jesúsdiḡ eníhcannitdiḡ duó wáyat túat niijná, Judas át jenah joi bidip wat jī.

Jesús ā bohénit bíicdiḡ ā pée jeémát

(Mt 26.17-29; Lc 22.7-23; Jn 13.21-30; 1Co 11.23-26)

¹² Paacánni pandih jwí jeémát yeó jáapna jwíh waadni yeó jáap, ojeva wehdih jwí mawat yeó jáap, Jesús ā bohénit caandih nin pah it niij úubh joyóp wat jī:

—¿Ded muúdiḡ tígaá Pascua jeémát diḡ jwuít diḡ ma numah jeémpbi? ¿Dedboo tígaá jeémát jwí chājbi? Jesúsdiḡ it niijíp wat jī.

¹³ Páant ī niijíchah, Jesús chénewā ā bohénit diḡ wahnit, nin pah át niijíp wat jī:

—**Jerusalén tútchina ñi bejeé. Caanná ñi juibínachah, wáam dahjñ mah beoni yeebdíh ā jwááhbipna caá. Caandih péenit, ded muúdiḡ ā waadáchah, yeebbát ñi pée waadá.**

¹⁴ Waadnit, caán muú múnahdih nin pah ñi niij úubh joyó: “¿Dedboo tígaá wā bohénit bíicdiḡ Pascua jeémát diḡ wā numah jeémát pínah tólih ā jum?” Bohéni ā niijná be’, ñi niijí muú múnahdih.

¹⁵ Páant ñi niijíchah joinít, niḡat jwí náahat jum beední búdi chah bóo tólihdih ā jwáubipna caá. Caán tóliḡboó jwí jeémát pínahdih ñi chājaá, át niijíp wat jī.

¹⁶ Páant ā niijíchah joinít, Jerusalén tútchina it bejep wat jī. Caanná juibínit, niḡat Jesús ā niijátji bíic yooḡ it jwááap wat jī. Queétdih ā jwáubni tólihdih waadnit, Pascua jeémát pínahdih it chājap wat jī. Niḡat chāj péenit, Jesús ā pañapboó it jwáub bejep wat jī.

¹⁷ Tóo náh jwáuwáchah, Jerusalén tútchina bejni, Jesús doce ā bohénit bíicdiḡ caán chah bóo tóliḡna waád juibínit, Pascua jeémát diḡ queétdih át numah jeémép wat jī.

¹⁸ Páant ī jeémát pónih, Jesús queétdih nin pah át niijíp wat jī:

—**Yeebdíh yooḡpdiḡ wā naóhna caá. Weemdíh eníhcannitdiḡ duó wáini pínah ñi cátiḡ ā jumna caá. Caánboó wájeéh jeémpni caá, át niijíp wat jī.***

¹⁹ Páant ā niijíchah joinít, búdi náhni dahwanit, niḡat biquínajeh nin pah Jesúsdiḡ it niij úubh joyóp wat jī:

—¿Weém niḡcan niit? It niijíp wat jī.

²⁰ —**Bíic ñijeéh jumni, pandih weém bíicdiḡ neéh jeémpni caá.***

²¹ Páant yeejép wā yapat pínahdih jon jātih Dios naáwát diḡ naóh yapani át daacáp tají. Pánihna, weém, niḡat cáacwā úud jeñé, caán ā daacátji pahjeh yeejép

wā yaphipna caá. ¡Obohjeéhtih, weemdíh eníhcannitdiḡ duó wáini yeejép pohba ā yaphipna caá! Caán ā cáac jumcah, chah áta táí tagaá, Jesús queétdih át niijíp wat jī.

Páant ā niijíchah joinít, Jesúsdiḡ eníhcannitdiḡ duó wáini pínah át bac bejep wat jī.

²² Á bac bejat túttimah, queét páantjeh ī jeémécah, Jesús pandih úbnit, “**Nin jeémát ma wáhat túina caá, Paá**”, Diosdiḡ niij péenit, ā bohénit diḡ át daj wáuhup wat jī.

—**¡Dáa, ñi jeémé! Nin pan wíh bácah panihni caá, át niijíp wat jī.**

²³ Túttimah, jiwá iguñ mac jumni babhbat dahdih úbnit, “**Nin babhbat ma wáhatbut túina caá, Paá**”, niij péenit, queétdih át wáuhup wat jī. Páant ā wáuhuchah, queét niḡat it babhbat wat jī. Páant ī babhbachah, queétdih nin pah át jwáub niijíp wat jī:

²⁴ —**Nin babhbat wíh meép panihni caá. Nin babhbat diḡ yeebdíh wā wáhat pah, wíh meépdih yohnit, wā wan wáuhbiḡna caá, dawá cáacwā Dios bíicdiḡ ī táí jumát pínah niijná.***

²⁵ Yeebdíh yooḡpdiḡ wā naóhna caá. Nin baácoó jum jwáuhna, jiwá iguñ macdiḡ wā jwáub babhcan niit. Túttimah, Dios maáh ā jumapboó wā jwáub babhbiḡna caá, át niijíp wat jī.

Pedro ā yeeat pínahdih Jesús ā naáwát

(Mt 26.30-35; Lc 22.31-34; Jn 13.36-38)

²⁶ Pascua jeémát diḡ jeémp péenit, Diosdiḡ it wēi ewep wat jī. Pánih eo péa, bac bejni, Olivo jeená bejni namána ā bohénit diḡ Jesús át numah bejep wat jī.

²⁷ Pánih bejna, Jesús queétdih nin pah át niij naáwáp wat jī:

—**Yeéb niḡat weemdíh ñi cádahbiḡna caá. Jon jātih Dios naáwát diḡ naóh yapani nin pah át niij daacáp tají: ‘“Ovejawá diḡ en daoní diḡ wā maobipna caá. Páant wā mawachah, niḡat ovejawá ī jweí peét bejbipna nacaá”, Dios ā niijná caá’, naóh yapani át niij daacáp tají.* Pánihna, weemdíh ñi cádahat pínahdih wā jéihna caá.**

²⁸ Obohjeéhtih, weemdíh ī mao yohochah yahna, Dios weemdíh ā jwáub booaat túttimah, Galilea baácna yeebdíh wā waóh bej páibipna caá, át niijíp wat jī.*

²⁹ Páant ā niijíchah joinít, Pedro nin pah át niijíp wat yah jī:

—Queét niḡat ī cádahachah yahna, weémboó wā cádahcan niit, át niijíp wat jī.

³⁰ —**Yooḡpdiḡ meemdíh wā naóhna caá. Búu cheijeh mujbai chéne ā ewat pínah jātih bíic peihcanni láa ‘¡Caandih**

* 14:18 Sal 41.9

* 14:20 Sal 41.9

* 14:24 Ex 24.8; Jer 31.31-34; Zac 9.11

* 14:27 Zac 13.7

* 14:28 Mt 28.16

wā jéihcan caá! ma niŋ yeebipna caá, Jesús Pedrodih át niŋjíp wat jī.

³¹ —Majeéh weemdihbut ī mawachah nihna, weémboó ma niŋját pah wā niŋcán niit, Pedro Jesúsdiŋ chah át jwáub niŋjíp wat yuh jī.

Queét nihatbat biic yoobó īt niŋjíp wat jī.

Getsemaní pácahi jumapboó Jesús ā uúbát (Mt 26.36-46; Lc 22.39-46)

³² Táltimah, Olivo jeená juibínit, Getsemaní ī niŋjní pácahi jumapna Jesús wā īt juibínap wat jī.

—**Diosdih wā uúbát pónih, ninjīh ŋi cháud páñaá,** Jesús ā bohénitdih át niŋjíp wat jī.

³³ Páant niŋ péanit, yuápbít bejnit, Pedro, Santiago, Juandihbut Jesús át numah bejep wat jī. Pánih bejnit, cáacwádih ā wun wáhat pínahdih búdí jenah joinít, át jŋgah jwíhip wat jī.

³⁴ —**Tubít jŋgahnit, wanni pah caá wā jumap. Pánihna, yeebbát ūocanjeh, ninjīh ŋi uúbh páñaá,** queétdih át niŋjíp wat jī.

³⁵ Páant niŋ péanit, chibít yuápbít bej, baácboó páah yoh ŋajnit,

³⁶ “**Paá, meém nihatdih jéih beedáni caá. Pánih jumna, iWeemdíh ma wanat táutca bojó!** Obohjeéhtih, weém wā wunihcah yuhna, meémboó páant ma náah yacachah, wā wun wáhibpna caá”, Jesús Diosdih át niŋjíp wat jī.

³⁷ Páant niŋ uúbh péanit, biic peihcannit ā bohénit ī páñapboó Jesús át jwáub bejep wat jī. Páant ā jwáub juibí enechah, ūona īt chájap wat jī.

—**Ma ūo niit, Simón? Biic horabítjeh ūocanjeh, ma noón páicannit beé?**

³⁸ **Tái jáanit, yeebdih Diosdih uúbát caá náahap, yéej chájat jenah joyátdih yap yohat táut niŋjíná. Táí chájihna yuhna, jáacan, uúbhcan, páant ŋi jéih buujácan niit,** Jesús át niŋjíp wat jī.

³⁹ Páant queétdih niŋ péa, jwáub bejnit, ā jwíh uúbátjī pahjeh mantih biic yoobó át jwáub uúbáp wat jī.

⁴⁰ Pánih uúbh péa, biic peihcannit páinit pehbboó ā jwáub juibínachah, jwáub ūona īt chájap wat jī. Tubít quíib chei jumuchah, īt jwáub ūwap wat jī. Jesús queétdih ā wucuchah, tícna, caandih īt jéih jepahcap wat jī. Táltimah, jwáub uúbádih bejniji, páinit pehbboó Jesús át jwáub juibínap wat jī.

⁴¹ Biic peihcanni láa uúbhnit, páinit pehbboó át jwáub juibínap wat jī.

—**Yeéb páantjeh ūonit, choó niit ŋi chájap?** Páant bóojeh tígáá! **Butéh yéejnit weemdíh tewedih juná caá ī chájap.**

⁴² **Ŋi jáa bojó. Chóbe. Weemdíh enihcannitdih duó wáni ā juná caá,** Jesús queétdih át niŋjíp wat jī.

Jesúsdiŋ enihcannit caandih ī tewat (Mt 26.47-56; Lc 22.47-53; Jn 18.2-11)

⁴³ Páant Jesús ā niŋjichajeh, ā bohéniji Judas át juibínap wat jī. Judasjeéh dawá īt juibínap wat jī. Íbat naaná, máa quíitnadihbut īt bíbohóp wat jī. Sacerdotewā ī maáta, Moisés ā wutatjidiŋ bohénit, jwíit judiowádih waóhnitbut queétdih īt wahap wat jī, Jesúsdiŋ teonit, ī pebhna ī ūb bejat pínah niŋjíná.

⁴⁴ Jesús pebh ī bejat pínah játih, Judas ájeéh bejnit pínahdih nin pah átát niŋ jéihya naáwáp wat jī: “Páo tíbdih nomnit, wā uúbhndih ŋi teweép. Teonit, ŋi cátiŋ ŋi ūb bejeé, ā jweicát pínah niŋjíná”, át niŋjíp wat jī.

⁴⁵ Pánihna, Jesús wā pebhna juibínit, Judas Jesús pebh át juibínap wat jī.

—**Ma jum, Bohéni? Niŋ uúbhnit, Jesúsih páo tíbdih át nomop wat jī.**

⁴⁶ Páant Judas ā uúbáchah ennit, Jesúsdiŋ tewedih juóhnit caandih īt tewep wat jī.

⁴⁷ Obohjeéhtih, pehbhit ūahni Jesús ā bohéniboó íbat naadh jwáat wái ūbnit, sacerdotewā ī maáhdih teo wáhniiŋ moli chóodih át dúac bóod yohóp wat jī.

⁴⁸ Caandih tewedih juibínitdih nin pah Jesús át niŋjíp wat jī:

—**Ŋeumnídih tewat pah íbat naaná, máa quíitnadihbut ūbnit, weemdíh tewedih ŋi juóhnit beé?**

⁴⁹ **Yeó jáap jumat pah Dioih muúboó ŋijeéh wā jumuchah yuhna, weemdíh ŋi teocap be.* Obohjeéhtih, Dios naáwátidih naóh yapani ā daacátjī pahjeh buu weemdíh ā yapa naáh,** át niŋjíp wat jī.

Pánihna, Jesúsdiŋ teonit, īt ūb bejep wat jī.

⁵⁰ Páant ī teo bejchah enna, nihát ā bohénit caandih īt éemp jwei béjep wat jī.

⁵¹ Obohjeéhtih, weémboó jáap behni, ūoniji wíh ŋajapdih bóo chóoŋihjeh míc bainit, Jesús wā ī bejat táltimah wā ŋuún péenap jī. Páant wā ŋuún péenachah ennit, Jesúsdiŋ teonitboó weemdíhbut ī tewep yuh jī.

⁵² Obohjeéhtih, páant ī tewečah yuhna, caán chóodih cádah yoh bojnit, yégueh wihcannijeh wā ŋáo jwei béjep jī.

Judiowá ī maáta Jesúsdiŋ ī uúbh joyát

(Mt 26.57-68; Lc 22.54-55, 63-71; Jn 18.12-14, 19-24)

⁵³ Pánih Jesúsdiŋ ūb bejnit, sacerdotewā ī maáih muúná īt ūb waad béjep wat jī. Áih muúboó jumni míc wáacat tólihboó caanjéh, bita sacerdotewā ī maáta, jwíit judiowádih waóhnit, Moisés ā wutatjidiŋ bohénitbut

* 14:49 Lc 19:47; 21:37

juibínit, Jesúsdih naóh yacat táut niijná, queét nihát ít mic wáacáp wut jī.

⁵⁴ Obohjeéhtih, Pedroboó Jesúsdih yuápjuh át ñuún péenap wut jī. Pánih ñuún péenit, sacerdotewā í maáih muú wáihyat júdaboójuh át waád juibínap wut jī. Pánih waád juibínit, Pedro tuu cúut jwéejdih, muúdih wapnit biícdih, át méé chúdup wut jī.

⁵⁵ Sacerdotewā í maáta, nihát bita maáta biícdih wáac juibínit, “Jesús yeejép chájna beé”, niijnítidih bidna ít chájap wut jī. Jesúsdih peéh mawíhna, chénewā biíc yoobó naóhntidih bidna ítih chájap wut yuh jī. Obohjeéhtih, ít bid juicáp wut jī.

⁵⁶ Dawá nih yáanit, mácah mic ít naáwáp wut jī.

⁵⁷ Biquína ñah ñuhnit, nin pah ít niij yee naáwáp wut jī:

⁵⁸ –Nin pah á niijichah, jwí joyóp be: ‘Nin Dioih muú cáacwā í chájnijidih wā yeeja beedábipna caá. Biíc peihcanni yeó jáap táttimah jáap muú, cáacwā í chájca naáh muúdih wā chájbiipna caá’, á niijíp be, ít niijíp wut jī.*

⁵⁹ Obohjeéhtih, páant niijná yuhna, mácah mic ít niijíp wut jī.

⁶⁰ Sacerdotewā í maáh cáacwā cātih ñah ñuhnit,

–¿Dépanih tigaá queétdih ma jéih jepahcan? ¿Dedé tibeé ma yéj cháj, meemdih páant í niij naóh yacachah? Jesúsdih át niijíp wut jī.

⁶¹ Obohjeéhtih, Jesúsboó át jepah jwuhcap wut jī. Páant á jepahcatdih enna, sacerdotewā í maáh

–¿Meém Dios á wahni níit? ¿Dios, jwí wéini, á wáuh níit? Jesúsdih át jwáub niijíp wut jī.

⁶² –Páant ma niiját yoobópdih tigaá. **Weém nihát cáacwā úud jeñé Chah Wéjni á jéihyepmant bóo buwámant chúdnit, wá wutuchah, ñi enbipna caá. Mah tólihna jih wá jwáub dei jáuwáchahbat ñi enbipna caá,*** Jesús át niij jepahap wut jī.

⁶³ Páant á niijichah joinit, sacerdotewā í maáh búdi át íjip wut jī. Á íjap júatna, áih jih bóo yéguéh chóodih át yeo wáyap wut jī. Pánih yeo wáanit,

–¿Dépanih tigaá bita naóhntih pínah jwíta bid?

⁶⁴ **‘Weém caá Dios wáuh’**, Jesússeh á niijichah, yeéb nihát ñi joiná be. ¿Yeéboó ded pah tigaá caandih ñi niij jenah joi? ájeéh jumntidih át niijíp wut jī.

–Caandih peéh mao yohat caá náahap, queét nihát ít niijíp wut jī.*

⁶⁵ Páant niijnít, biquína Jesúsdih ít coi jáha jwíhip wut jī. Coi jáhanit, quib nem chéó póocnit,

–Dios wáuh jumna, ma naáwá ¿déhe tibeé meemdih mao? ít niij deoh naáwáp wut jī.

Táttimah, Dioih muúdih wapnit soldad-owádh í wáuhchah, queébtut Jesúsdih ít puñap wut jī.

Pedro á yeeat

(Mt 26.69-75; Lc 22.56-62; Jn 18.15-18,25-29)

⁶⁶ Páant í chájat pónih, wáihyat júdu díitna Pedro á méé chúduchah, sacerdotewā í maáhdih teo wáhnih mit juibínap wut jī.

⁶⁷ Juibínit, Pedro tuu cúutdih á méé chúduchah ennit,

–¿Meembát Jesús Nazaret táttchimant bóojeéh péeni nihcan níit? mit niij wáuh joyóp wut jī.

⁶⁸ –Íjeéh péeni nihcan caá. Caán ma niijní Jesúsdih wá jéihcan caá. ¿Ded pah niij tigaá ma cháj? Pedro át niij yee jepahap wut jī.

Páant niijnítjuh, tuu cúut jwéejdih chúdniji bejnit, jéca át jwei béj ñuhap wut jī.

⁶⁹ Páant caánboó á ñuhchah, teo wáhnih Pedrodih mit jwáub enep wut jī. Pánih ennit, mi pebh en ñuhntidih nin pah mit jwáub niijíp wut jī:

–Nin newé Jesúsjeéh péeni caá, mit niijíp wut jī.

⁷⁰ –Nihcan caá. Weém ájeéh péeni nihcan caá, Pedro át jwáub niij yeenap wut jī.

Táttimah, bita caanjih en ñuhntih jwah

–Ájeéh péeni caá meém. Caandih péenit Galilea baácdih moón micjeh caá. Meembát Galilea baácdih bóo ma jumna caá. Pánihna, meembát ájeéh péeni nacaá, Pedrodih ít niijíp wut jī.

⁷¹ –Weém yeeni nihcan caá. Túi yoobópdih yeebdih wá naóhna caá. ¡Ni niijní newédih wá jéihcan caá! ¡Páant yoobópdih wá naóhcah, Dios weemdih á peéh chája naáh! Pedro át jwáub niij yeenap wut jī.

⁷² Páant á niijátjeéhjuh, mujbai át jwáub ewep wut jī. Páant á jwáub ewechah joinit, **‘Mujbai chéneji á ewat pínah játih ‘Caandih wá jéihcan caá’, meém biíc peihcanni láa ma niijbípna caá’**, Jesús á niijátjidih Pedro át náhninap wut jī. Pánih náhninit, Pedro búdi át juñap wut jī.

15

Maáh Pilato Jesúsdih á wáuh joyát

(Mt 27.1-2,11-14; Lc 23.1-5; Jn 18.28-38)

¹ Baáb jéenechah, sacerdotewā í maáta, jwiit judiowá jwí maáta, Moisés á wáttajidih bohénit, bita maátabat ít mic wáac juibínap wut jī. Pánih mic wáac juibínit, Jesúsdih ded pah í chájat pínahdih ít mic wéhenap wut jī. Pánih mic wéhe péanit, Jesúsdih ít chéwat táutap wut jī. Í chéó péaat táttimah,

maáh Pilato pehbóo ít ub bejat tútup wut jī. Pilato, Roma baácdih bóo, Judea baácdih moondih wutni át jumup wut jī.

² Páant í ub juibínachah ennit, Pilato Jesúsdih nin pah át níj uábh joyóp wut jī:

—¿Meém yoobópdih judiowá í maáh níit? át níjíp wut jī.

—**Ma níjít pah tigaá**, Jesús át níj jepahap wut jī.

³ Pánihna, sacerdotewá í maáta Pilatodih yeenit, Jesúsdih yeejép ít naóh yacap wut jī.

⁴ Páant í naóh yacachah joinít, nin pah Pilato Jesúsdih át níjíp wut jī:

—¿Páant meemdíh í naóh yacachah joiná yahna, ma jéih jepahcan níit? át níjíp wut jī.

⁵ Obohjeéhtih, Jesús át jwáub jepahcap wut jī. Páant á jepahcatdih ennit, Pilato búdi át wáhi bejep wut jī.

Jesúsdih í mao yohat tútat

(Mt 27.15-31; Lc 23.13-25; Jn 18.38-19.16)

⁶⁻⁷ Caán láa, Romanowá queét judiowádih í maáh jumatdih íjnit, biquína judiowá Romanowádih ít míc mawap wut jī. Pánih míc maona, cáacwádih ít mao yohop wut jī. Páant í mawachah, í teonitji nemat muáboó dawá ít jumup wut jī. Barrabás wut jumribut íjeéh nemat muáboó át jumup wut jī. Pascua jumát pah Pilato bíic cáac nemat muáboó jumni, cáacwá í bacaat tútnidih ápi bacanap wut jī.

⁸ Pánihna, cáacwá Pilato pebh juibínit, bíic nemnidih á bacaat pínahdih ít uábuw wut jī.

⁹ Páant í uábuchah joinít, Pilato queétdih nin pah át níj uábh joyóp wut jī:

—¿Yeéb judiowá ní maáhdih wá baca wáh íjīh? ¿Caandíh níit ní náahap? át níjíp wut jī.

¹⁰ Dawá cáacwá Jesúsdih í weñechah, sacerdotewá í maátaboó caandíh tabít íjina, ít mawat tútup wut jī. Pánihna, queét Jesúsdih í íjatdih jéihnit, cáacwá í weñatdihbut jéihnit, Pilato queétdih páant át uábh joyóp wut jī.

¹¹ Obohjeéhtih, cáacwá Jesúsdih í náahachah yahna, sacerdotewá í maátaboó queétdih jac watnit, Barrabásboodíh á bacaat pínahdih ít jepahat tútup wut jī.

Páant í jac wutuchah joinítji,

—¿Barrabásdih caá jwí náahap! ¿Caandíh jwítidih ma baca wáhuú! Pilatodih cáacwá ít níj jepahap wut jī.

¹² —¿Yeéb judiowá ‘jwí maáh’, ní níjnídih dedé tigaá wá chájbi? Pilato át níjíp wut jī.

¹³ —¿Caandíh cruzboó péoh dodhnit, ma mao yohat tútú! ít níj íaacáp wut jī.

¹⁴ —¿Dépanihna? ¿Dedé tigaá á yéjatji, páant ní níjíchah? Pilato át níj uábh joyóp wut jī.

Obohjeéhtih, queét chah ít jwáub níj íaacáp wut jī.

—¿Caandíh cruzboó péoh dodhnit, ma mao yohat tútú! ít níjíp wut jī.

¹⁵ Pánihna, cáacwá caandíh í íjcat pínah níjina, Pilato Barrabásdih queétdih át baca wáhuw wut jī. Pánih bacanít, soldadowádih momo jwi chóo cacóh jamni tópnajih Jesúsboodíh át puñat tútup wut jī. Pánih puñat tútnit, Pilato caandíh át ub bejat tútup wut jī, cruzboó péoh dodhnit, í mao yohat pínah níjina.

¹⁶ Páant á ub bejat tútuchah joinít, Pilatoíh muú díitna Jesúsdih ít ub waad béjep wut jī. Pánih ub waad béjnit, caanjih wapnit soldadowá ít míc wáacap wut jī.

¹⁷ Pánih míc waacnit, Jesúsdih yéguéh jih bóo chóodih too dagnit, maáh á dúwát pah jíghni dúni chóodih caandíh ít yacap wut jī. Maáh á dúwát júda pah chájnit, óot pihdih péeb wao péanit, Jesúsdih wao dáhdih ít yacap wut jī.

¹⁸ Maáhdih ípi chájat pah Jesúsdih nin pah ít níj deoh naáwáp wut jī:

—¿Ma túi jumú! ¿Meém caá judiowá í maáh! ít níj deoh naáwáp wut jī.

¹⁹ Pánih deoh naóhnit, máa doóbhjīh áih wao dáhdih maonit, ít coí jáhanap wut jī. Pánih mao coí jáhanit, maáhdih weñat pah Jesús pebh ít bódicha caj yoh íjap wut jī.

²⁰ Páant níj deoh naóh péanit, dúni chóodih too dagnit, áih yéguéh chóodihjeh ít jwáub yacap wut jī. Pánih yacnit, ít ub bac bejep wut jī, cruzboó péoh dodhnit, í mao yohat tút níjina. Pánih ub bejna, áih cruzdih bewat tútnit, í mao yohat pínah jeéboó caandíh ít ub bejep wut jī.

Jesúsdih cruzboó péoh dodhnit, í mawat
(Mt 27.32-44; Lc 23.26-43; Jn 19.17-27)

²¹ Í mao yohat pínah jeéboó bejnit, Simón, Cirene baácdih bóodih ít jwááap wut jī. Simón Jerusalén táтчiboó juibína át chájap wut jī. Caán Simón á wehboó jwíjeéh jumnit Alejandro, Rujóh í jumna caá.* Pánihna, queét í íp Simóndih jwááhnit, soldadowá caandíh Jesúsdih cruzdih ít bewat tútup wut jī.

²² Pánih bejnit, Gólgota wut jumupna ít juibínap wut jī. “Gólgota” níjina, “Wao Iidíp jeé”, níjina ít chájap wut jī.

²³ Pánih caanná juibínit, mirra wut jumni macjīh widnit, í ub bejni jiwá iguīh macdih Jesúsdih ít tóihyop wut yah jī. Obohjeéhtih, caan macdih Jesús át babhcap wut jī.

²⁴ Túttimah, cruzboó Jesúsdih ít péoh dodhdop wut jī. Pánih péoh dodh péanit, áih yéguéh chóojidih “¿Deih tigaá á jumbi?” míc níjnit, tíhwat júdanabitjīh soldadowá ít yoh tíhwp wut jī.*

²⁵ Cheibitjeh nueve yeó á jumachah, Jesúsdih cruzboó ít péoh dodhdop wut jī.

* 15:21 Ro 16.13

* 15:24 Sal 22.18

26 Æ yéejatdih naóhna, cruzboó ãih wao cháh, nin pah ìt niij daac búudhdup wat jì. "JUDÍOWÁ Í MAÁH", caán naadh ìt niij daacáp wat jì.

27 Chénewá ñuamnítdihbat biih cruznadih Jesús pebh ìt péoh dodhdop wat jì. Biíc dih ã jéihyepmant bóo buwámant, biíhdih ã wáyámant bóo buwámant péoh dodhmit, queét tac yoób Jesús dih ìt péoh dodhdop wat jì.

28 Jon jãtih Dios naawát dih naóh yapani ã daacát ji biic yoobó Jesús át yapap wat jì: "Wutatdih yap yohnitjééh jumni caá, cáacwá caandih ì niij jenah joibipna caá", át niij daacáp tajì.*

29 Cruz pebh en yap bejnit Jesús dih nin pah yeejép ìt niij deoh naawáp wat jì.*

—jEneéh buca! ¿Dioíh muudíh yohnit, biic peihcanni yeó jáap túttimah, meém caán muudíh jwáub chãjni pínah niit?*

30 Pánihni jumna, jcaán ì péoh dodhdop-mant meemjéh ma dei jüúwá! ìt niijíp wat jì.

31 Páant ì niiját pah sacerdotewá ì maata, Dios ã wutatdih bohénitbat biic yoobó caandih nin pah ìt niij deoh naawáp wat jì:

—Caán bitadih túi teo wáacni jumna yuhna, caanjéh ã jéih múic teo wáaccan caá.

32 'Judíowá ì maáh caá', niijná, cruzmant ã dei jüúwáchah enna, caandih jwí jepah-bipna caá, ìt niijíp wat jì.

Æjééh ì péoh dodhmitbat yeejép ìt niijíp wat jì.

Jesús ã wunat

(Mt 27.45-56; Lc 23.44-49; Jn 19.28-30)

33 Jesús cruzboó ì péoh dodhni ã ñuhuchah, yeó jáap tac yoób ã dupáh bejep jì. Nihat baacboó dupá bejnit, biic peihcanni horas túttimah, ã jwáub baáb jwáub bejep jì, páant mantih.

34 Páant ã jwáub baabát pínah jãtihbit, Jesús nin pah át niij wép ñaacáp wat jì: "**Eloí, Eloí, ¿lemá sabactani?**" niijná, "¿Wíih Dios, wíih Dios, dépanih tigaá weemdíh ma éemp bej?" Jesús át niij ñaacáp wat jì.*

35 Páant ã niijichah joinit, biquína caanjìh ñuhnit,

—Dios naawát dih naóh yapani Elíasjidih bidna caá ã chãjap, ìt múic niijíp wat yuh jì.

36 Biic ìjééh jumni bóo ñáo ñah bejnit, páab chuí déedih ubnit, bijni jiwá iguúh macdih báah, máa doóbh yapatdih choé búudh, júut ñahanit, Jesús dih át wái nomat túutup wat yuh jì.* Pánih wái nomat túutnit, caanjéh nin pah át múic niijíp wat jì:

—jÁ jumá naáh! Elíasji mindih teo wáacadih ã jüúwáchah, jwí en jwuh jíih, át niijíp wat jì.

37 Páant ã niiját túttimah, tabit ñaacnit, Jesús át wunah bejep wat jì.

38 Páant ã wunuchahjeh, Dioíh muá díitboó ì jãh yáihni bádi wáupni chóo yeo dei bejnit, chéne chóo pah át chãwáp wat jì.*

39 Caán ã wunuchah ennit, Jesús pebh ñuhni soldadowá ì maáh nin pah át niijíp wat jì:

—Yoobópdih nin Dios wáuh ta tigaá", át niijíp wat jì.

40 Chibít yuáupbit biquína yaadh Jesús dih ìt en ñuhup wat jì. Queét yaadhjééh Mágdala tútchidih bóli María mit jumup wat jì. Biih wili Mariábat mit jumup wat jì. Caánt José, ã úud Santiago ì lin mit jumup wat jì. Biih wili Salomébat mit jumup wat jì.

41 Jesús Galilea baacboó ã jum jwuhuchah, queét yaadh caandih teo wáacnit ìt jumup wat jì. Pánihna, Jerusalén tútchina Jesús ã bejchah, queét yaadh dawá bita yaadhbat ájééh ìt péenap wat jì.*

Jesúh bácahjidih ì yohat

(Mt 27.57-61; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42)

42-43 Jwí chooát yeó jáap jãtih bóo, jwí chooát pínadh jwí ámohni yeó jáapdih, Jesús át wunup wat jì. Caan chéyeh tóo ñáh jüúwát pínah jãtih, José, Arimatea tútchidih bóo, Jesúh bácahjidih Pilatodih uábádh át bejep wat jì. Caán José jwíit judíowá jwí maatajééh ã jumuchah, caandih bita maata ípi túi joyóp wat jì. Dios ã maáh jumát pínadh túi páini át jumup wat jì. Caán úumcanjeh, Pilatodih Jesúh bácahjidih uábádh át bejep wat jì, jwí chooát yeó jáap ã waadáchah, ãih bácahji páantjeh cruzboó ã ñuhcat pínah niijná.

44 Jesús jãtih ã wunat doonádh joinit, Pilato át joí wáhi bejep wat jì. Pánih joí wáhi bejnit, soldadowá ì maádh át bid bojop wat jì. Æ pebh ã juibínachah, nin pah caandih át niij uábh joyóp wat jì:

—¿Jesús wáát wunah bejnit beé? át niijíp wat jì.

—Wáát wunah bejna beé, soldadowá ì maáh át niij jepahap wat jì.

45 Páant ã niij jepahachah joinit, Pilato ãih soldadowádh Jesús h bácahjidih ub deyanit, José dih át wúhat túutup wat jì.

46 Páant ã niiját joinit, túi baabni yégueh choódih jib chãj, cruzna jumupboó jwáub bejnit, José dih Jesús h bácahjidih ì ub deya wúhuchah, át ubup wat jì. Pánih ubnit, caán yéguehjìh pin péanit, jeedih ì baadnjíi íitboó caandih át yohop wat jì. Yohnit, bádi jeé júdudih tóo pátú bejnit, caán ítdih át nemep wat jì.

47 Páant ã yohochah, Mágdala tútchimant bóli María, biih wili Mariábat ìt enep wat jì. Caánt María biih José ìn mit jumup wat jì.

* 15:28 Is 53.12 * 15:29 Sal 22.7; 109.25 * 15:29 Mr 14.58; Jn 2.19 * 15:34 Sal 22.1 * 15:36 Sal 69.21 * 15:38 Ex 26.31-33; 2Cr 3.14 * 15:41 Lc 8.2-3

16

Jesús ã boo pud jwáuwát

(Mt 28.1-10; Lc 24.1-12; Jn 20.1-10)

¹ Jwiit judiowá jwí chooát yeó jáap ã yapachah, tóo ñáh jwáuwáchah, biíc peihcannit yaádh chej jumndidih júb chãjadih ít bejep wat jî, Jesúh báchajidih í ñáñat pínah níjná. Mágdala tútchimant bóli María, biíh wili María Santiago ín, Saloméjîh, queét biíc peihcannit yaádh júb chãjadih ít bejep wat jî.

² Túttimah bóo yeó jáap baáb jéenechah, chej jumndidih úbnit, queét yaádh Jesúh bácahdih yohopji jeé lítboó ít bejep wat jî.

³ —¿Déhe tigaá jwiitdih jeé júdudih í pátú yoh wáhbî? queéjtjeh ít níj múc wéhe bejep wat jî.

⁴ Pánih jwíbína, José ã nemniji jeé júdu caán ít jwéjéjdih ã ñuhuchah ít enep wat jî. Caán búdí júdu ã jumuchah, cáacwá í tóo pátú dodhdát pah át lajap wat jî.

⁵ Pánihna, caán ítídh waád jwíbínit, jáap behni pah jígohni ángeldih ít enep wat jî. Caán ángel túi baabni yégueh chóo duonít, í jéihyepmant bóo buwámant át chúudup wat jî. Caandíh ennit, búdí ít úmup wat jî.

⁶ Páant í úmúchah ennit, caán ángel queét yaáhdih nin pah át níijp wat jî:

—Íñi úmca bojoó! ¿YeéB Jesús, Nazaret tútchidih bóo cruzboó ñuhnit, wunnijidih bid níit ñi chãjap? Obohjeéhtih, ninjîh ã whican caá. Jáantjeh ã boo pud jwáuwáp be. Caandíh í cáagatjidih ñi enee.

⁷ Úmcanjeh, ã bohénitdih naáwádih ñi bejeé. Pedrodihbat ñi túi naáwá chaáh. Jáantjeh ã naáwátji biíc yoobó Jesús yeebdíh Galilea baácna ã waoh bej páina caá. Caánboó caandíh ñi jwááhbipna caá, ã bohénitdih ñi níiji, ángel át níijp wat jî.*

⁸ Páant ã níijíchah joinít, bac bejnit, yohopji jeé lítmant ít ñáo jwáub bejep wat jî. Ñáo jwáub bejnit, úmna, méménit, bitadih ít naóhcap wat jî.

Mágdala tútchidih bóli Mariadih Jesús ã jígohat

(Jn 20.11-18)

⁹ Chooát yeó jáap túttimah, Jesús boo pud jóohnji Mágdala tútchidih bóli Mariadih át jwíh jígohop wat jî. Caánt siete nemépwá jumnihjidih Jesús ã boonih mit jumup wat jî.

¹⁰ Jesús ã bohénitji caandíh í juñúchah, Mariaboó caandíh mi enatjidih queétdih naáwádih mit jwíbínap wat jî.

¹¹ “Cristo át jwáub boo pud jóoh tabeé. Caandíh weém wá enna be”, queétdih mitih níijp wat yuh jî. Obohjeéhtih, páant mi níijíchah yuhna, ít joyáh bojop wat jî.

Chénewā Jesúsjeéh péenitdih ā jígohat

(Lc 24.13-35)

¹² Túttimah, chénewā Jesús wājeéh jilbnitji muá wihcapboó í jib bejchah, Jesús queétdih át jígohop wat yuh jî. Obohjeéhtih, mácah ã jígohochah, jwíh beh encan yuhna, túttimah, caandíh ít beh enep wat jî.

¹³ Pánih beh ennitji jwáub bejnit, í chéenwádih Jesúsdih í enatjidih ít naáwáp wat yuh jî. Obohjeéhtih, páant í naáwáchah yuhna, queétdihbat ít joyáh bojop wat jî.

Áih túni doonádih ā bohénitjidih Jesús ā naáwát tútat

(Mt 28.16-20; Lc 24.36-49; Jn 20.19-23)

¹⁴ Túttimah, once ã bohénitji í jeéméchah, queétdih Jesús át jígohop wat jî. Caán ã naáwátjidih túi jenah joicán, jwáub booni bitadih ã jígohatdih í naáwáchah yuhna, í joyáh bojatji júb queétdih át jwíhup wat jî.

¹⁵ Pánih jwíh péanit, queétdih nin pah át níijp wat jî: “**Nihat baáboó wíh túni doonádih nihat cáacwádih naáwádih ñi bejeé.***

¹⁶ **Weemdíh jepahnit, daabáát túutnit, iiguipna í bejat déejidih Dios í yéejatdih ã yoh wáhbipna caá. Obohjeéhtih, weemdíh jepahcannitdih Dios ã péeh chãjachah, iiguipna í bejbipna caá.**

¹⁷ **Det weemdíh jepahnitboó wá wēpatjîh nin pah í chãjbipna caá: Nemépwá cáacwáih bácahant jumndidih í bacat túutbipna caá. Mácah wéheatjîh í wéhe bípna caá.**

¹⁸ **Maidih í tewechah, í chãacáchah yuhna, dedé ebépdih í babhbachah yuhna, queétdih ã cháúhcan níit. Wunnitdih í teo jáha wáábáchah, í túi boobipna caá”,** át níijp wat jî.

Jesús jeáboó ā púuh laab béjat

(Lc 24.50-53)

¹⁹ Páant níj naóh péanit, jwí Maáh Jesús jeáboó át púuh laab béjep wat jî. Pánih púuh laab jwíbínit, maáh waadná, Dios ã jéihyepmant bóo buwámant át chúudup wat jî.*

²⁰ Pánihna, Dios cáacwádih ã túi ubat pínah doonádih Jesús ã bohénitji nihat pehbboó naáwádih ít bejep wat jî. Pánih naóhnit, jwí Maáh queétdih ã teo wáacachah, ã wēpatjîh cáacwá í jéih chãjca naáhdih ít chãj júutup wat jî. Páant í chãj júutuchah, ã naáwátidih joinítboó, “Í naáwát yoobópdih caá ã jumup”, níijnít, Diosdih ít túi jepahap wat jî.

Páant bóojeh tigaá weém Marcos wá daacát.

* 16:7 Mt 26.32; Mr 14.28

* 16:15 Hch 1.8

* 16:19 Hch 1.9-11

SAN LUCAS

Á daác jwíthah

1 Wá dée Teófilo, weém Lucas meemdíh baini wá naóh daácipna caá. Jwí cātíh Jesús ā chājatjidih dawá cāacwā it daác jwíhip tajī.

2 Jesús ā cāac jumni yeó jáapdíh páú ā péani yeó jáapna ájeéh jumnitji, ded pah ā chājatjih ennitji, ā naawátdihbut joinítji, jwiítidih ī bohénap jī.

3 Páant ī bohéatdih joiníji weembát buu wá jéihyep buca. Pánih jéihnit, “Nin pah Teófilodih wá daác wáhuchah, ā táibipna caá”, wá niij jenah joyóp be.*

4 Páant niij jenah joinít, meemdíh wá daác wahna caá, ma joiníji doonádh tui yoobópdih ma jéihyat pínah niijná.

Juan Daabáni ā cāac jumat pínahdih ángel ā naáwát

5 Jesucristo ā cāac jumat pínah jātih, Herodes Judea baacdíh moón ī maáh jum láa, Zacarías wut jumni sacerdotē át jumap wut jī. Caán Abías wut jumni sacerdotewā poómpdih bóo wut jī. Yad Elisabetbut Aaron juma mit jumap wut jī.*

6 Queét chénewā Dios ā enechah, nihāt ā wutatjidih tui jepahnit it jumap wut jī.

7 Obohjeéhtih, Elisabet weh wihcannih wut jī. Pánihna, queét chénat pah behnitjeh jumna, weh wihcannitjeh máahna it chājap wut jī.

8 Biíc semana Zacarías jumni sacerdotewā poómp Dioih muudíh ñahwat en daonít pínah it táut nuumáp wut jī.

9 Biíc yeó jáapdíh sacerdotewā ĩpī chājat pah, Zacaríasdih it ñiwip wut jī, Dioih muudíh waadnít, chej jumnidih ā cáwat pínah niijná.

10 Chej jumnidih ī cáwat horadíh waad béjnit, ā cáwachah, tãahmant bóo tólihdih dawá cāacwā Diosdih uúbh páina it chājap wut jī.

11 Zacarías chej jumnidih ā cáwachahjeh, Dios ā wahni ángel át jígohop wut jī. Chej jumni cáwat dah jéihyepmant bóo buwámant át ñuhap wut jī.

12 Pánihna, Zacarías caandíh en wáhi be-jnit, búdí át úmup wut jī.

13 Páant ā úmuchah ennit, ángel caandíh nin pah át niij naáwáp wut jī:

—Zacarías, ma úmca bojóo. Ma uúbatdih Diosboó át joiná wut be. Yeebdíh ā tui chājachah, majeéh bóli, Elisabet, newé weépdih mi weh jumbipna caá. Caandíh Juan ma wut búudhdáp.

14 Ni wáúh ā cāac jumuchah enna, búdí ni wēbipna caá. Dawá cāacwābut biíc yoobó ī wēbipna caá.

15 Dios ā enechah, caán oboh jumni nihcan niit. Á ñíoni jumna, jiwá iguúh mac, pooni, poocannidihbut ā babhcan niit. Beh wiliúh wudah dítmah jum jwuhna, Túini Espírítu ā wēpatdih ā bíbohbipta caá.*

16 Ma wáúh behna, dawá quíib buudnít judíowádh Diosdih ā jwúub jepahat táutbipna caá.

17 Dios ā wahni ā júuwát pínahdih naóh waóhni pínah ā jumbipna caá. Dios ā wēpat búdí bíbohna, Elíasji ā wēp naawátji pah muntih ma wáúhbut biíc yoobó wēp naóhni ā jumbipna caá. Páant ā naawáchah joinít, behnitboó táut nuumnít, ī wehdíh ī tui oibipna caá. Túinidih yap yohnitbut táut nuumnít, tui chājnit ī jenah joyát pah muntih ī jwúub jenah joibipna caá. Pánihna, Cristo ā júuwát pínah jātih, cāacwā táut nuum pánit ī jumbipna caá, caandíh ī tui jepahat pínah niijná, ángel Zacaríasdih át niijíp wut jī.*

18 Páant ā niijíchah joinít, Zacarías ángeldih nin pah át niij uúbh joyóp wut jī:

—¿Ded pah tiguaá ma naawátdih wá jéihbi? Weém behe caá. Wájeéh bólibut beh wili caá, át niijíp wut jī.

19 —Weém Gabriel, Diosdih teo wáhni caá. Weém ájeéh jumnidih ā wahap be, nin túini doonádh meemdíh wá naawát pínah niijná.*

20 Wá naawátdih ‘Yoobópdih nihcan caá’, ma niij jenah joyát jiib, meém jéih wéhecanni ma jum jwuhbipna caá. Wá niiját pah ā y-pachahjeh, ma jwúub wéhebipna caá, páant muntih, ángel caandíh át niijíp wut jī.

21 Zacarías maatápdih ā jígohcah, tãahmant bóo tólihdih uúbh páinitboó it náhni dahwanap wut jī.

22 Pánihna, jwúub bac júóhnit, jéih naóhcanjeh, queédih áih téihyájh át jenah júut naawáp wut jī. Á jéih wéhecannit, “Oo jumat déedih át en tagaá”, it niij jéihyep wut jī.

23 Túttimah, Zacaríaswā ī teo péanachah, áih muúboó át jwúub bejep wut jī.

24 Páant ā jwúub bejat túttimah, ájeéh bóli Elisabet mit wudu jumap wut jī. Wudu jumnit, biícjh bóo téihya widh mit múic jútcap wut jī.

25 Pánih wudu jum wēina, nin pah mit múic niijíp wut jī, “Weém weh wihcannihji tuc náah jumnidih jígah ennit, Dios weemdíh át teo wáacap taga. Weemdíh newé weép át wáhap taga, cāacwā weemdíh yeejép dooná ī jwúub naóhcat pínah niijná”, mit niijíp wut jī.

Dioih ángel Mariadíh ā naáwát

26 Elisabet seis widh mi wudu jumuchah, Mariadíh naawát náahna, Dios áih ángel

* 1:3 Hch 1.1 * 1:5 2Cr 24.10 * 1:15 Nm 6.3 * 1:17 Mal 4.5-6 * 1:19 Dn 8.16; 9.21

Gabrielidih át jwáub wahap wut jī. Pánihna, Gabriel Galilea baáboó Nazaret tútchidih juibínit, María pebhna át juibínap wut jī.

²⁷ María neonájeéh jum jwuhcannih José áa pínah wut jī. José Davidji juima wut jī. Caán David judiowá ī chah maáh át jumap wut jī.*

²⁸ Gabriel Mariádih naáwádih juibínit, nin pah caántdih át niijíp wut jī:

—¿Ma jum, Dios chah oinoh? Dios majeéh ā jumna caá, át niijíp wut jī.

²⁹ Obohjeéhtih, páant ā niijíchah joinít, María búdi mit joí wáhi bejep wut jī. Pánih joí wéhinit, caántjeh nin pah mit múic niij úúbh joyóp wut jī: “¿Ded pah ā nihah pínahdih niij tígaá ā chāj, páant niijná?” mit niijíp wut jī.

³⁰ Páant mi niij jenah joyóchah, ángel caántdih nin pah át niij naáwáp wut jī:

—¡Ma úumca bojóó, María! Dios meemdíh búdi ā wēi enna caá.

³¹ Ded pah meemdíh yapat pínahdih naáwádih wā júóhna caá. Meém wudu pínah caá. Newé weépdih ma weh jumbipna caá. Caán ā cāac jumuchah, Jesús ma wūt búúhdháp.*

³² ‘Dios chah wēpni wáúh caá’, caandíh ī niijbipna caá. David juima jumna, David maáh ā jumtaji pah Dios caandíh maáh ā waadábipna caá.

³³ Pánihna, ma wáúh nihah judiowádih maáh ā jumbipna caá. Nihat bitadihbut maáh ā jumuchah, jwáub túut naumní pínah ā wihcan níit, át niijíp wut jī.*

³⁴ Páant ā niijíchah joinít, María ángeldih nin pah mit niij úúbh joyóp wut jī:

—¿Dedé, weém neonájeéh jumcannih, ded pah tígaá wā wudu jumbi? mit niijíp wut jī.

³⁵ —Táini Espírítu meemdíh ā waadáchah, Dios ā wēpatjīh ma wudu jumbipna caá. Pánihna, ma wáúh táini, yéejat wihcanni ā jumbipna caá. ‘Dios wáúh caá’, caandíh ī niijbipna caá.

³⁶ Ma dée wili, Elisabetbut beh wili yuhna, wudu caá. Caántbut newé weépdih mi weh jumbipna caá. Búú biíc peihcanni widhjeh judhna caá, caánt mi weh jummat pínah. Jáap wili jumna, weh wihcannihji búú wudu caá búca.

³⁷ Dios nihah jéihni dedé ā búwacan caá, ángel Mariádih át niijíp wut jī.*

³⁸ Páant ā niijíchah joinít, María caandíh nin pah mit niij jepahap wut jī:

—Weém Dioíh wili caá. Ma niijátji pah weemdíh ā yapa naáh, mit niijíp wut jī.

Páant mi niijíchah joinít, Dios pebhboó ángel át jwáub bejep wut jī.

María Elisabetdih enedih mi bejat

³⁹ Ángel páant ā niiját túttimah, María waicanjeh mi dée wilidih enedih mit bejep wut jī. Caánt mijeéh bóo Zacaríasjīh Judea baác jéé cātīh bóo tútchidih īt jumap wut jī.

⁴⁰ Pánihna, iih múnáá waád juibínit, Elisabetdih mit úúbháp wut jī.

⁴¹ Caántdih mi úúbúchah joinítjeh, Táini Espírítu mi weépdih ā weñanachah, túbit át wálinap wut jī. Mi weépdih weñanit, beh wilidihbut Táini Espírítu búdi át weñanap wut jī.

⁴² María mi wáúh pínahdih ā jéihyanachah, búdi wēinit, nin pah Elisabet mit niij wēp naáwáp wut jī:

—María, nihah yaáhdih en beedánit, meemdíh wēi ennit, Dios át túi chājap taga. Ma wáúhdihbut ā túi chājbipna caá.

⁴³ Oboh jumnih wā jumuchah yuhna, wā Maáh iin pínah weemdíh enedih ma juyúchah, baini wā wēican caá.

⁴⁴ Ma wíhenachahjeh, wā weép wēina, āi wēp wálinap be.

⁴⁵ Pánihna, Dioíh ángel ā naáwátji pahjeh ā yapat pínahdih jenah joiná, meemdíh ā túi chājachah, baini ma wēican níit, mit niijíp wut jī.

⁴⁶ Páant mi niijíchah joinít, Mariabut nin pah mit wēi niij naáwáp wut jī:

“Jwí Maáh Diosdih búdi wā wēina caá.

⁴⁷ Caán weemdíh túi úbnidih baini wā wēican caá.*

⁴⁸⁻⁴⁹ Caandih oboh teo wáhnih wā jumuchah yuhna, jīgah ennit, weemdíh át teo wáacap taga. Dios wēpni, táini yoobát jumna, weemdíh chah táini át chājap taga. Páant ā chājachah jéihnit, nihah cāacwā, búú jumnit, túttimah jumnitbut ‘Caántboó Dios ā chah túi chājnih wut jī’, weemdíh ī niijbipna caá.

⁵⁰ Det caandíh jepahnitdih jīgah ennit, āpī teo wáacna caá. Jon jātīh jumnit, búú jumnitdihbut teo wáacnit, púú túttimah jumnitdihbut ā teo wáacbipna caá.

⁵¹ Ded pah náahna, ā wēpatjīh āpī chājap wut jī. Pánih chājnit, ‘Weém túi jéihni caá’, niij jenah joinítdih teo wáacna, búdi ā wēpatjīh át wah peetép wut jī.

⁵² Yeejépwā ī maáh wēpatdih át dáuc wáyap wut jī. Obohjeéhtih, ‘Weém oboh jumni caá’, niij jenah joinítdih teo wáacnit, maáta dée át waadánap wut jī.

⁵³ Moh yéejnitdih táinidih át wáhap wut jī. Obohjeéhtih, dawá búú dée bíbohnitboodih wáhanjeh, bíaboó át wahap wut jī.

⁵⁴ Jwiit caandíh teo wáhnit judiowádih jīgah ennit, át teo wáacap wut jī.

55 Biic yoobó muntih jwī ɲo Abraham ā juimenádiḥ jġgah ennit, āt teo wáacap wut jī. Pániḥ jġgah ennit, ā teo wáacat pinahdiḥ jwī ɲowājidiḥ āt naáwáp wut jī”,* María mit niij wēi naáwáp wut jī.*

56 Pániḥ juibínihi Elisabetjeéḥ biic peih-canni widh mit jum jwahap wut jī. Túttimah, miíh tútchina mit jwúb bejep wut jī.

Juan Daabáni ā cāac jumat

57 María mi jwúb bejat túttimahbit, Elisabet mit weh jumap wut jī. Newé weepdiḥ mit túuhap wut jī.

58 Miíh muu pébh jumnit mi déewábut Dios caántdiḥ jġgah ennit ā teo wáacat doonádiḥ joinit, miijeéḥ búdi it weḥep wut jī.

59 Ocho yeó jáap túttimah, sacerdotewádiḥ caandih quehli nah yapat chóodiḥ it bóodat túutap wut jī. Páant judiowā Ipī chājap wut jī. Caandih beheih wútjeh it búudhdiḥ wut yuh jī.*

60 Obohjeéhtih, páant ī niijichah joinit, ā ínboó nin pah mit niijip wut jī:

–Zacariás nihcan caá. Juan caá ā wut pínah, mit niijip wut jī.

61 –Obohjeéhtih, ŋi déewā poómpdiḥ Juan wut jumni ā wihcan caá, cāacwā caántdiḥ it niijip wut jī.

62 Páant niij péanit, queét Zacariásdiḥ téihyajih it júutap wut jī, “¿Dedé tigeá wut ma búudhbi?” niijná.

63 Páant ī júutachah ennit, Zacariás áih téihyajih daacát naadiḥ júat wébhniit, “Juan caá ā wut”, āt niij daacáp wut jī. Páant ā daacáchah en wáhi bejnit, queét nihāt it joi yai ŋáh bejep wut jī.

64 Pániḥ daacnajeh, wéhecanniji āt jwúb wéhenap wut jī, páant muntih. Pániḥ wéhenit, Diosdiḥ búdi āt wēi naáwáp wut jī.

65 Pánihna, nihāt ī pebh jumnit búdi it wáhi bejep wut jī. Páant ā yapat doonádiḥ joinit, nihāt cāacwā, Judea baáboó jumni jeé cáth jumni tútchinadiḥ moón it múic wéhenap wut jī.

66 Pániḥ múic wéhenit, Dios caandih ā túi chājachah jéihniit, “¿Caán wébit ded pah chājni pínahna tigeá?” búdi it niij jenah joyóp wut jī.

Zacariás Diosdiḥ ā wēi naáwát

67 Túini Espiritu Zacariásdiḥ ā weñanachah, ā wēpatjḥ nin pah Diosdiḥ āt niij wēi naáwáp wut jī:

68 “Jwiit judiowā jwīpī wēini Diosdiḥ búdi wā wēina caá! Jwiit áih cāacwádiḥ teo wáacadiḥ júóhniit, chéonit panihniit jwī jumcat pínah niijná, nemépā ī maáh ā wēpatdiḥ ā dúucbipna caá.

69-70 Jon jātih Dios naáwát diḥ naóh yapanitji nin pah it niij daacáp tajī: ‘Diosdiḥ

teo wáhni David juima chah wēpni jumna, jwiit áihwádiḥ teo wáacniit, iiguipna jwī bejat déedih túi ubni pinahdiḥ Dios ā wahbipna caá,

71 jwiit diḥ enihcannit ī wēpatdiḥ ā dúucchah, jwī túi jumat pínah niijná.

72-73 Pánihna, jwī ɲowádiḥ ā naáwátji pah-jeh muntih, jġgah ennit, jwiit diḥ ā teo wáacbipna caá. Nin pah jwī ɲo Abrahamjidiḥ āt niijip wut jī:

74 “Ma juimenádiḥ enihcannit ī wēpatdiḥ wā dúucbipna caá, úmcanjeh, weemdiḥ ī weñāt pínah niijná.

75 Pánihna, nin baáboó jum jwahnit, wā enechah, túinitjeh wáihwā ī jumbipna caá”, Abrahamdiḥ āt niijip wut jī, Dios naáwát diḥ naóh yapanit it niij daacáp tajī”, Zacariás Diosdiḥ āt niij wēi naáwáp wut jī.

76 Diosdiḥ páant niij péanit, ā wáuhdiḥ jwuh nin pah āt jwúb niij naáwáp wut jī:

“Wáuhú, jwī Maáh jwiit diḥ túi ubni pínah ā júuwát diḥ naóh waóhni ma jumbipna caá. ‘Dios naáwát diḥ naóh yapani caá’, meemdiḥ ī niijbipna caá.*

77 Jwiit áihwádiḥ jwī yéejat diḥ yohnit, iiguipna jwī bejat déedih ā túi ubat pinahdiḥ ma naóhbipna caá.

78 Jġgah en teo wáacniit, jwiit diḥ túi ubni pinahdiḥ Dios jeámant ā wahbipna caá, baabát panihpboó jwī jumat pínah niijná.

79 Wunat diḥ úmna, dúpáat panihpboó jumnit diḥ jiiát déedih ā wáhbipna caá, túini namádiḥ ī jii en bejat pínah niijná”,* Zacariás āt niij wēi naáwáp wut jī.

80 Pánihna, Zacariás wáuh āt behep wut jī. Dios ā túi teo wáacachah, caolih júutlḥni, caandih túi jepahni āt behep wut jī. Pániḥ behniit, judiowádiḥ ā bohéat pínah jātih muú wihcapboó āt jumap wut jī.

2

Jesucristo ā cāac jumat

(Mt 1.18-25)

1-2 María mi weh jumat pínah jātih, Cirenio Siria baácdih moón ī maáh jum láa, César Augusto Roma tútchimant jumna, nihāt baácdih moondiḥ watni āt jumap wut jī. Démoón cāacwā ī jumat diḥ jéihyat túat niijná, nihāt cāacwádiḥ fih wutnadiḥ āt daacát túutap wut jī. Caandih náahna, nihāt cāacwádiḥ ā daácní náodiḥ āt wahap wut jī. Páant ā chājat túatni yeó jáap ī jwíh wut daacát yeó jáap wut jī.

3 Páant ā wutachah joinit, nihāt cāacwā ī ɲowāji ī cāac jumni tútchina yoobó wut daacádiḥ it bejep wut jī.

4-5 Josébat yad pínahjìh ìt bejep wut jì. Maria wudu jumna yuhna, Galilea baác Nazaret tátchiman, páú Judea baác Belén tátchina mit bejep wut jì. Belén tátchidih Davidji át cāac jumap wut jì. Pánihna, David jumna jumna, José yadjìh Belén tátchina wut daacadih ìt bejep wut jì.

6-7 Queét chénewā Belén tátchiboó juibínit, dawā cāacwā ì jumuchah, āwat muunā ā yāwachah, momo jiwiwā āwat tólihboó Joséwā ìt āwup wut jì. Caánboó jumna, Maria mi jāap bācāhdih bóodih mit weh jumap wut jì. Pánih weh jum pēanit, mi wūhūdh ðéguehjìh táí pin bojnit, momo jiwiwā jeémāt yacat pahdhìh mit cáagap wut jì.

Ovejawādh en daonit Jesúsdiñ enedih ì bejat

8 Páant mi weh jumni chei, Belén tátchi jwēejdh ovejawādh en daonit ìih ovejawādh en daonā ìt chājap wut jì.

9 Páant ì en dawāchah, Dioih ángel queétdih át jígohop wut jì. Pánih jígohnit, búdí ā yeh iiguichah ennit, búdí ìt ūmup wut jì.

10 Páant ì ūmūchah ennit, ángel queétdih nin pah át niñ naáwáp wut jì: “¡Ñi ūmca bojoó! ¡Ñi joyoó! Búdí ñi weñat pínah táini doonādh yeebdih naáwādh juóhna caā wā chājap. Caán doonādh joinit, niñat cāacwābut búdí ì wēibipna caā.

11 Butéh Daviñh tátchidih cāacwādh táí ubni pínah ā cāac jumap be. Caán Dios ā wahni Cristo, niñat cāacwā ì maáh pínah caā.

12 Wā niñndih ñi bid juyúchah, momo jiwiwā jeémāt yacat pahdhìh yégueh chóojìh pin bojnit, ā lajbipna caā”, át niñjip wut jì.

13 Ángel queétdih páant ā niñchahjeh, dawā ángelwā ājeéh jígohnit, Diosdih nin pah ìt niñ wēi naáwáp wut jì:

14 “¡Nihat jeáboó jumnit Dios wēpnidih ì weñe naáh! ¡Nin baácboó ā oinit ì táí jumna naáh!” ìt niñjip wut jì.

15 Ángelwā queétdih páant niñ naóh pēanit, Dios ā jumapboó ìt jwāub bejep wut jì. ì jwāub bejat tátmahbitjeh, ovejawādh en daonit nin pah ìt miñ niñjip wut jì:

—Chóbe, Belén tátchina Dioih ángel jwiítdih ā niñjítidih enjìh, ìt niñjip wut jì.

16 Páant niñnit, Belén tátchina wēpép caandih enedih ìt bejep wut jì. Pánih bej, caannā juibínit, María, José, wébitdihbut ìt enep wut jì. Wébit momo jiwiwā jeémāt yacat pahdhìh át lajap wut jì.

17-20 Pánih bid juínit, ángel ded pah ā niñjítidih Mariawādh ìt naóh yapanap wut jì. Pánih en pēanit, ìih ovejawā pebhóo ìt jwāub bejep wut jì. Pánih bejnit, ángel queétdih ā niñjítidih pahjeh ennitji Diosdih búdí ìt wēi naáwáp wut jì. Nihat ì

jwāáhnitdihbut ìt naáwáp wut jì. Páant ì naáwāchah joinit, cāacwā ìt joí wáhi bejep wut jì. Obohjeéhtih, beh wiliboó wébitdih páant ì niñjítidih caántjeh búdí mipí jenah joyóp wut jì.

Dioih muúboó Jesúsdiñ ì ub bejat

21 Jesús ā cāac jumniñi ocho yeó jāap táttimah, sacerdotewādh ãih quehli nah yapat chóodih ìt bóodat táutap wut jì. Páant judiowā ìpí chājap wut jì.* Pánih bóod pēanit, ā ìin wudu jumat pínah jātìh ángel ā niñjítidih pahjeh caandih Jesús ìt wut báudhdup wut jì.*

22 Biíc widh táttimah, Moisés ā watatji pah chāj pēanit, mi wūhūdh Diosdih wāhat táut niñná, Jerusalenna ìt ub bejep wut jì.

23 Pánih wāhñit, Dios nin ā watatjidih ìt jepahap wut jì: “Jāap bācāhdih bóo newé weép ā jumuchah, weemdh ñi wūhūh. Caán wāih, weemdh teo wāhni pínah caā”,* Dios át niñ wutap tají.

24 Pánihna, Jerusalenna Dioih muúdh juibí, jopwādh juib chājnit, sacerdotewādh ìt wāhup wut jì, Diosdih ìt cáo wāhat pínah niñná. Pánih chājnit, Dios nin ā watatjidih ìt jepahap wut jì: “Chénewā jopwādh ñi wūhūh weemdh, jāap bācāhdih bóodih táut muunnā”, Dios át niñ wutap tají. Pánih chājna, ì weh jumat táttimah, niñat Dios ā watatjidih ìt chāj pēanap wut jì.*

25 Caán láa Dios naáwātdih táí jepahni, Simeón wut jumni, Jerusalén tátchidih át jumap wut jì. Caán Diosdih táí wēini jumna, Dios ā wahni judiowādh táí ubni pínahdh pāina át chājap wut jì. Caandih Túini Espiritu ì wēpat búdí át jumap wut jì.

26 Pánih jumna, nin pah caandih átát niñ jéihyanap wut jì: “Ma wunat pínah jātìh Dios ā wahni Cristo, ãih cāacwādh táí ubni pínahdh meémboó ma enbipna caā”, át niñjip wut jì.

27 Pánihna, caandih Dioih muunnā Túini Espiritu át bejat táutap wut jì. Joséwā Jesúsdiñ ì ub waad béjehchah, Dios ā watatji pah chājat táut niñná, Simeón queétdih át jwāáap wut jì.

28 Pánih jwāáhnit, Túini Espiritu caandih ā jéihyanachah, wébitdih át ub túhup wut jì. Ub túhñit, nin pah Diosdih át niñ wēi naáwáp wut jì:

29-30 “Maá, meém ma niñjítidih pahjeh miñ cāacwādh táí ubni pínahdh ma wahnidih buu wā enna caā. Weém, meemdh teo wāhni, buu wā wunuchah, ā táuibipna caā, buca.

31 Nihat cāacwā ì enechah, meém niñdh mat wahap taga, cāacwā iiguipna ì bejat déedih ā táí ubat pínah niñná.

* 2:21 Lv 12.3 * 2:21 Lc 1.31 * 2:23 Ex 13.2,12 * 2:24 Lv 12.6-8

³² Nin tigaá nihat judíowā nihcannitdih ded pah Dios ā jumatdih ā jéhiyabipna caá. Páant ā jéhiyanachah, judío ā jumuchah jéhnit, bitaboó múih judíowādih ī tui wēibipna caá”,* Simeón āt niijíp wut jī.

³³ Páant ā niijíchah joinit, Josewā bádí īt wēi jenah joyóp wut jī.

³⁴ Túttimah, Simeón queétdih wēinit, “Dios yeebdih ā tui chāja naáh”, niijnit, Mariádih jwuh nin pah āt jwáub niij naáwáp wut jī:

—Nin wā naáwátdih ma tui joyoó. Nin wébít Dios ā wahní caá. Dawá judíowā caandih ī náahcatji peéh ī buudbípna caá. Obohjeéhtih, dawá bita judíowā caandih náahnit, ī tui jumbipna caá. Caán Dios ā weñat pínahdih jéhiyani ā jumuchah yuhna, dawá caandih yap yohnit, yeejép ī naóhbirna caá.

³⁵ Nihat cáacwā ded pah ī jenah joyátdih jéhiyani pínah Dios nin wébít dih āt wahap taga. Obohjeéhtih, meémboó bádí ma jgahbirna caá, Simeón caántdih āt niijíp wut jī.

³⁶ Caanjih beh wili Ana wāt jumnihbut mit jumap wut jī. Caántbut Dios naáwátdih naóh yapanih wut jī. Caánt Fanuelji nuám, Aserji jumená poómpdih bóli wut jī. Caánt jáap beh toáhnih jumna, mit áa jumap wut jī. Obohjeéhtih, siete jópchijeh caántdih bíbohnt, mi-jééh bóo āt éemp wunap wut jī.

³⁷ Pánih éemp wunnih jumna, ochenta y cuatro jópchi bíbohnt, Dioih mué díitboó mipí jumap wut jī. Yeó jáap jumap pah, chei jumap pahbut jeémp jwuhcan, Diosdih mipí wēi uúbh jáanap wut jī.

³⁸ Caán horadih pohba Josewā pebhna mit juibínap wut jī. Pánih juibí, Jesús dih enna, Táini Espiritu ā jéhiyanachah, Diosdih mit wēi naáwáp wut jī. Dios ā wahní, queétdih tui ubni pínahdih judíowā ípí páñap wut jī. Pánihna, Jesús ī bidni ā jumatdih nihat queét pánitdih mit naáwáp wut jī.

Nazaret tútchiboó ī jwáub bejat

³⁹ Josewā nihat Dios ā watatji pah chāj péa, jwáub bejnit, Belén tútchidih īt jum jwuhap wut jī. Túttimah, Galilea baác ī jumniji Nazaret tútchina īt jwáub bejep wut jī.*

⁴⁰ Ī wáuh tui behnit, caolih jútihnijeh jumna, Dios ā weñat pínahdih āt tui jéhiyep wut jī. Pánihna, Dios caandih tui wēi ennit, bádí āt teo wáacap wut jī.

Jesús doce jópchi ā bíbohochah, Dioih mué caandih ī numah bejat

⁴¹ Oveja wáuhdih ī mao jeémát yeó jáap, Pascua ī niijni, paacánni pandihbut ī jeémp wēi láa, Dios ā watatjidih jepahnit, nihat judíowā jópchi jumap pah, Jerusalén tútchidih ípí múic wáac juibínap wut jī. Jesús

mánabut jópchi jumap pah Jerusalénna ípí aab béjep wut jī.*

⁴² Jesús doce jópchi bíbohnt, caanbát ā mánajeéh āt bejep wut jī.

⁴³ Pánih juibínit, ī wēi jeémát ā beedéchah, ī chéenwā bíidich Josewā Nazaret tútchina īt jwáub dei bejep wut jī. Obohjeéhtih, ā mána ī jéihcah yuhna, Jesús Jerusalénboojéh āt chāwáp wut jī.

⁴⁴ “Dawá jwí bejehchah, jwí wáuh jwí déewájeéh ā jumna nacaá”, Īt niij jenah joyóp wut jī. Páant niij jenah joiná, nihat yeó jáap bejnit, cheyeh caandih ĩtih bidip wut yah jī. Obohjeéhtih, ĩt bid juicáp wut jī.

⁴⁵ Pánih bid juicán, Jerusalén tútchina bididih ĩt jwáub bejep wut jī.

⁴⁶ Jerusalénna jwáub juibínit, caanná ĩ wáuhdih bádí ĩt bidip wut yah jī. Chéne yeó jáap tui bid, biih yeó jáapdih ĩt bid juyáp wut jī, buca. Dioih mué díitna Moisés ā watatjidih bohénit cátlh cháudnit, queétdih joiná, uúbh joí enna āt chājap wut jī.

⁴⁷ Beh joinit, ā tui jepahachah, nihat caandih joinit bádí ĩt joí wáhi bejep wut jī.

⁴⁸ Pánihna, ā mána Dioih mué wáad juibínit, caanná behnitjeéh ā cháudachah ennit, queébt bádí ĩt wáhi bejep wut jī. Páant ā chājachah ennit, ā ĩn nin pah mit niij uúbh joyóp wut jī:

—¿Wáuhú, dépanih tigaá jwíitdih páant ma nih chāj? Ma joyoó, ma íbijih meemdih bádí jwí bidip be. Meemdih bid juicán, bádí jwí náhni dahwanap be, mit niijíp wut jī.

⁴⁹ —¿Dépanih tibeé weemdih ĩi bid? ¿Wá ípíh muéboó ā náahatdih chājni wá jumatdih ĩi jéihcannit beé? Jesús queétdih āt niij jepahap wut jī.

⁵⁰ Obohjeéhtih, ded pah ā niijátdih ĩt beh joicáp wut jī.

⁵¹ Caandih bid juinít, Nazaret tútchina ĩt numah jwáub dei bejep wut jī. Caanná jwáub dei juibíniji behna, ā mánadih ápí tui jepahap wut jī. Obohjeéhtih, beh wili nihat páant ā chājatjidih bádí mipí jenah joyóp wut jī.

⁵² Jesús tui jéihnijeh āt behap wut jī. Páant ā jumuchah, Dios caandih bádí āt wēi enep wut jī. Cáacwábut bíic yoobó caandih ĩt weñep wut jī.*

3

Juan Daabáni mué wihcapboó Dios naáwátdih ā naóh yapaat

(Mt 3.1-12; Mr 1.1-8; Jn 1.19-28)

¹⁻² Túttimah, Zacarías wáuh Juan behna, mué wihcapboó ā jumuchah, Dios caandih āt jwíih naáwát túttap wut jī. Caán láa Roma tútchidih moón ĩ maáh Tiberio César

* 2:32 Is 42.6; 49.6; 52.10

* 2:39 Mt 2.23

* 2:41 Ex 12.1-27; Dt 16.1-8

* 2:52 1S 2.26; Pr 3.4

quince jópchi maáh át jumap wut jī. Ponce Pilato Judea baácdih moón i maáh át jumap wut jī. Herodes Galilea baácdih moón i maáh át jumap wut jī. Á úud jeñé Felipe Iturea baácdih moón, Traconite baácdih moón bíicdih i maáh át jumap wut jī. Lisianias Abilinia baácdih moón i maáh át jumap wut jī. Páant i maáh jumachah, Anás Caifásbut sacerdotewā i maáta it jumap wut jī.

³ Caán láa, Juan muú wihcapboó ā jumachah, Dios caandih át naáwát túutap wut jī. Pánihna, Dios ā naáwát túutuchah joinit, Juanboó Jordán muj pebh dei juibínit, át táoh naoh jibip wut jī. Nin pah ápi níj naoh bohénap wut jī: “Ñi yéej chājatdih cádahnit, túiniboodih ñi túut nuumá. Páant ñi túut nuumáchah, Dios ñi yéejatdih ā yohbipna caá. Páant ñi chājachah, yeebdih wā daabáipna caá, ñi yéejat yohat júutat pínah niijná”, cáacwādh át niijíp wut jī.

⁴ Jon jātih Dios naáwátidih naoh yapani Isaias, nin pah Juan ā chājat pínahdih át niij naoh daacáp wut jī.

“Dios naáwátidih naoh yapani muú wihcapboó jumni nin pah ā níj ñaac bohéipna caá: ‘Jwī Maáh ā júúwát pínah jātih ñi yéej chājatdih cádah, túiniboodih túut nuumnit, caandih ñi túi páñaá.

⁵ Det jīgah náah jumnitdih ā teo wáacbipna caá. Obohjeéhtih, det “Weém nihát jéihni, dedé weemdih jadhdát wihcan caá”, níj jenah joinitdih i wēpatdih jwī Maáh ā dáuc wáibipna caá. Det biáboó jenah joinit i jenah joyátidih ā yoobáipna caá.

⁶ Pánihna, nihát cáacwā yoobópdi i jenah joibipna caá, iiguipna i bejatji déedih Dios ā túi ubatdih i jéihyat pínah niijná, ā níj naohbipna caá”, Isaias át níj daacáp wut jī. (Is 40.3-5)

⁷ Dawá cáacwā Juan pebhna it juibínap wut jī, queétdih Juan ā daabáát pínah niijná. Á pebhna juibínitdih nin pah ápi níj naáwáp wut jī.* “iYeeb yeena caá ñi chājap! iMaiwā panihnit yeejépwā jumna, peéh chājat pínahdih áum jweihnitjeh caá! Obohjeéhtih, yeeb ñi yéej chājatdih ñi cádahicát jīb, Dios yeebdih ā peéh chājachah, ñi jéih jweicán níit.

⁸ Ñi yéejatdih cádahnit, túiniboodih túut nuumat caá yeebdih náahap. ‘Abrahamjidih Dios át wēi enep wut jī. Pánihna, ā juimená jwī jumachah, jwiitdihbut ā túi wēi enna caá’, ñi níj jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, pánihcan caá. Yeejép ñi chājachah ennit, ā wēican caá. Ñi joyoó. Dios náahna, Abrahamji ā juimená pah nin jee dáhnadih ā jéih túut nuumná caá.*

⁹ Wápchi mínah áih wápchidih en dawát pah, yeebdihbut Dios ā en daoná caá. Biquí nahna yeejép ā quehechah enna, tib yohnit, áih náatnadihbut ā pud yohbipna caá. Pánih péanit, caan náhdih, áih náatnadihbut ā cáo yohbipna caá. Páant ā chājat pah muntih, yeejép ñi chājachah enna, Dios yeebdihbut iiguipna ā wahbipna caá”, Juan át niijíp wut jī.*

¹⁰ Páant ā niijichah joinit, cáacwā Juandih nin pah it níj uúbh joyóp wut jī:

—¿Ded pah tigaá jwī túut nuumbí? it niijíp wut jī.

¹¹ —Ded chéne yégué chío bíbohni yégué wihcannidih ā wáhu naáh. Jeémát bíbohni but jeémát wihcannidih ā wáhu naáh, queétdih át níj jepahap wut jī.

¹² Romanowā maáta i uúbat túetni dinerodih uúbh wáhnitbut daabáát túut niijná, Juan pebhna juibínit, nin pah it níj uúbh joyóp wut jī:

—¿Bohéni, jwiitboó ded pah tigaá jwī túut nuumbí? it niijíp wut jī.*

¹³ —Ñi maáta i wutat pah bóojeh ñi uúbup. Chah ñi uúbátidih ñi cádahaá, queétdih át niijíp wut jī.

¹⁴ Biquina soldadowābut caandih nin pah it níj uúbh joyóp wut jī:

—¿Jwiitbut ded pah tigaá jwī túut nuumbí? it niijíp wut jī.

—Bíh pah bóonadih en ñinahnit, ñi dáuc wáica bojoó. Dawá láa néo náahna, cáacwādh yee naoh áumanit, nemat muúboó bejihcan i jīb chājatdih ñipí wutna caá. Páant ñi chājatdih ñi cádahaá. Ñi tewat jībdi hje wēinit, ñi tewee, át niijíp wut jī.

¹⁵ Nihat judiowā Dios ā wahni queétdih túi ubni pínahdih it bidip wut jī. Pánihna, Juan páant ā niijichah joinit, queétdih nin pah it níj jenah joyóp wut jī: “¿Nin Dios ā wahni jwī páni naniit?” it niijíp wut jī.

¹⁶ Obohjeéhtih, Juan queétdih nin pah át niijíp wut jī: “Weém yeebdih mahjihjeh wā daabána caá. Obohjeéhtih, wā túttimah júohni, chah wēpni ā jumna caá. Páant ā jumachah jenah joinit, ‘Weém oboh jumni caá’, wā níj jenah joiná caá. Caánboó mahjih daabáát panihni, yeebdih Túini Espiritu ā wēpatdih búdi ā wahbipna caá. Caán ā wēpat tuu iigát panihniñih ñi yéejatdih cáwat pah ā chābipna caá, jwúub yéej chājihatdih ñi jenah joicát pínah niijná.

¹⁷ Trigo teoni panihni caá. Áih chónadih caoh caj péanit, caán túbna yoobátdihjeh wuh wuúhboó júi yacnit, áih muúboó ā ámohbipna caá. Obohjeéhtih, ā caoh cajni chónaboodih ā cáo yohbipna caá. Páant ā chājat pah, wā túttimah júohni caandih jepahnitdih ā túi ubbipna caá. Obohjeéhtih,

* 3:7 Mt 12.34; 23.33 * 3:8 Jn 8.33 * 3:9 Mt 7.19 * 3:12 Lc 7.29

caandih jepahcannitboodih iiguipna ā wah-bipna caā. Caān iigát dede ā noón dūbcan niit”, āt niijp wut jī.

¹⁸ Páant niijnit, biih naáwátjīhbut Juan cāacwādh āpī bohēnap wut jī, tūut nūmmnit, iiguipna ī bejcat pinah niijná.

¹⁹ Galilea baácdih moón ī maáh Herodes ā úud Felipe āa Herodíasdih ā dúuc wái āa jumatji peéh Juan āt jūihñap wut jī. Nihat biih yeejēp ā chājatjidihibut āt jūihñap wut jī.

²⁰ Páant ā niij jūihñatji jīb Herodes Juandih joíhcan, āt nemat tūutap wut jī. Pānih chājna, chah āt yoób yéjē bejep wut jī.*

Juan Jesúsdi h ā daabáát
(Mt 3.13-17; Mr 1.9-11)

²¹ Nemat maúboó Herodes ā nemat pinah jātih, Juan cāacwādh ā daabánachah, Jesúsbut ā pebhna daabáát tūutadh āt jūibínap wut jī. Páant ā daabáát túttimah, Jesús Diosdih ā wúbúchah, jeá āt jéweah bejep wut jī.

²² Páant ā jéweah bejchah, jop pah jíghni Túini Espiritu jeámant dei jūóhni, caandih āt juí jaamáp wut jī. Páant ā juí jaamáchah, jeámant Dios Jesúsdi h nin pah āt niij naáwáp wut jī:

—Meém wā wūáh, wā oini caā. Meemdih búdí wā wēina caā, āt niijp wut jī.*

Jesús ā nuowā ī wāt
(Mt 1.1-17)

²³ Túini Espiritu ā dei jūúwát túttimah, Jesús treinta jópchi bíbohni, cāacwādh āt bohé jwīhip wut jī.

Nit wut jī Jesús ā nuowā: “José ā wūáh caā”, cāacwā īt niij jenah joyóp wut yuh jī.

José Elí ā wūáh
āt jumap wut jī.

²⁴ Elíboó Matat ā wūáh
āt jumap wut jī.

Matatboó Leví ā wūáh
āt jumap wut jī.

Levíboó Melqui ā wūáh
āt jumap wut jī.

Melquíboó Jana ā wūáh
āt jumap wut jī.

Janaboó José ā wūáh
āt jumap wut jī.

²⁵ Joséboó Matatías ā wūáh
āt jumap wut jī.

Matatíasboó Amós ā wūáh
āt jumap wut jī.

Amósboó Nahúm ā wūáh
āt jumap wut jī.

Nahúmboó Esli ā wūáh
āt jumap wut jī.

Esliboó Nagai ā wūáh
āt jumap wut jī.

²⁶ Nagaiboó Maat ā wūáh

āt jumap wut jī.

Maatboó Matatías ā wūáh
āt jumap wut jī.

Matatíasboó Semei ā wūáh
āt jumap wut jī.

Semeiboó Josec ā wūáh
āt jumap wut jī.

Josechoó Judá ā wūáh
āt jumap wut jī.

²⁷ Judáboó Joanán ā wūáh
āt jumap wut jī.

Joanánboó Resa ā wūáh
āt jumap wut jī.

Resaboó Zorobabel ā wūáh
āt jumap wut jī.

Zorobabelboó Salatiel ā wūáh
āt jumap wut jī.

Salatielboó Neri ā wūáh
āt jumap wut jī.

²⁸ Neriboó Melqui ā wūáh
āt jumap wut jī.

Melquíboó Adi ā wūáh
āt jumap wut jī.

Adiboó Cosam ā wūáh
āt jumap wut jī.

Cosamboó Elmadam ā wūáh
āt jumap wut jī.

Elmadamboó Er ā wūáh
āt jumap wut jī.

²⁹ Erboó Josué ā wūáh
āt jumap wut jī.

Josuéboó Eliezer ā wūáh
āt jumap wut jī.

Eliezerboó Jorim ā wūáh
āt jumap wut jī.

Jorimboó Matat ā wūáh
āt jumap wut jī.

³⁰ Matatboó Leví ā wūáh
āt jumap wut jī.

Levíboó Simeón ā wūáh
āt jumap wut jī.

Simeónboó Judá ā wūáh
āt jumap wut jī.

Judáboó José ā wūáh
āt jumap wut jī.

Joséboó Jonam ā wūáh
āt jumap wut jī.

Jonamboó Eliaquim ā wūáh
āt jumap wut jī.

³¹ Eliaquimboó Melea ā wūáh
āt jumap wut jī.

Meleaboó Mena ā wūáh
āt jumap wut jī.

Menaboó Matata ā wūáh
āt jumap wut jī.

Matataboó Natán ā wūáh
āt jumap wut jī.

³² Natánboó David ā wūáh
āt jumap wut jī.

Davidboó Isai ā wūáh

* 3:20 Mt 14.3-4; Mr 6.17-18

* 3:22 Gn 22.2; Sal 2.7; Is 42.1; Mt 3.17; Mr 1.1; Lc 9.35

āt jumap wut jī.
 Isaiboó Obed ā wūáh
 āt jumap wut jī.
 Obedboó Booz ā wūáh
 āt jumap wut jī.
 Boozboó Sala ā wūáh
 āt jumap wut jī.
 Salaboó Naason ā wūáh
 āt jumap wut jī.
 33 Naasonboó Aminadab ā wūáh
 āt jumap wut jī.
 Aminadabboó Admin ā wūáh
 āt jumap wut jī.
 Adminboó Arni ā wūáh
 āt jumap wut jī.
 Arniboó Esrom ā wūáh
 āt jumap wut jī.
 Esromboó Fares ā wūáh
 āt jumap wut jī.
 Faresboó Judá ā wūáh
 āt jumap wut jī.
 34 Judáboó Jacob ā wūáh
 āt jumap wut jī.
 Jacobboó Isaac ā wūáh
 āt jumap wut jī.
 Isaacboó Abraham ā wūáh
 āt jumap wut jī.
 Abrahamboó Taré ā wūáh
 āt jumap wut jī.
 Taréboó Nacor ā wūáh
 āt jumap wut jī.
 35 Nacorboó Serug ā wūáh
 āt jumap wut jī.
 Serugboó Ragau ā wūáh
 āt jumap wut jī.
 Ragauboó Peleg ā wūáh
 āt jumap wut jī.
 Pelegboó Heber ā wūáh
 āt jumap wut jī.
 Heberboó Sala ā wūáh
 āt jumap wut jī.
 Salaboó Cainán ā wūáh
 āt jumap wut jī.
 36 Cainánboó Arfaxad ā wūáh
 āt jumap wut jī.
 Arfaxadboó Sem ā wūáh
 āt jumap wut jī.
 Semboó Noé ā wūáh
 āt jumap wut jī.
 Noéboó Lamec ā wūáh
 āt jumap wut jī.
 37 Lamecboó Matusalén ā wūáh
 āt jumap wut jī.
 Matusalénboó Enoc ā wūáh
 āt jumap wut jī.
 Enocboó Jared ā wūáh
 āt jumap wut jī.
 Jaredboó Mahalaleel ā wūáh
 āt jumap wut jī.
 Mahalaleelboó Cainán ā wūáh
 āt jumap wut jī.
 38 Cainánboó Enós ā wūáh

āt jumap wut jī.
 Enósboó Set ā wūáh
 āt jumap wut jī.
 Setboó Adán ā wūáh
 āt jumap wut jī.
 Adánboó Dios wūáh,
 ā jwíh chājniji,
 āt jumap wut jī.

4

*Nemépwā ī maáh Jesúsdih ā yéjeiahat
 (Mt 4.1-11; Mr 1.12-13)*

1-2 Juan Jesúsdih ā daabánachah, Túini Espiritu caandih ā yáwachah, Jesús Jordán mujmant āt jwúab aab béjep wut jī. Jwúab aab béjnit, Túini Espiritu caandih mué wihcapboó āt numah bejep wut jī. Caánboó cuarenta yeó jáap ā jumuchah, Satanás, nemépwā ī maáh, caandih ātih yeejéj chājat tautup wut yuh jī. Páant bói yeó jáap caánboó jumna, Jesús jeémpan, nuugúp wunna āt chājap wut jī.

3 Páant ā nuugúp wunuchah jéihnit, Satanás caandih nin pah āt niij naáwáp wut yuh jī:
 —Meém Dios wūáh jumna, can jee dáhdih “Pan dah ma jumá”, ma niiji, āt niijíp wut jī.

4 —Páant wā chājcan niit. **Dios naáwátdih naóh yapani nin pah āt niij daacáp tajī:**

‘Jeémátdihjeh pohba ī jeéméchah, cáacwáih caolih táí booni panihni ā jumcan niit’, āt niij daacáp tajī, (Dt 8.3)

Jesús Satanásdih āt niij jepahap wut jī.

5 Páant ā niij jepahat túttimah, jap bóo jeená Jesúsdih Satanás āt numah páuh laab béjep wut jī. Caán jeejína páuh laab juibínit, nihat cáacwā ī jumant yoobó Jesúsdih āt jautup wut jī. Nihat bíicdih űaáp jígoh, āt buudáh bejep wut jī.

6 Pánih jéutnit, nin pah caandih āt niijíp wut yuh jī:

—Nihat baácboó jumnit ī maáh wépat weemdih wáhniji caá. Ded wā wáhíhndih wā jéih wáhna caá.

7 Pánihna, meém bódicha caj yoh űajnit, ‘Meém nihatdih chah maáh caá’, weemdih ma niijchah joinit, nihat ī maáh wépatdih meemdih wā wáhbipna caá. Nihat múh pínah ā jumhípnā caá, Satanás Jesúsdih āt niijíp wut jī.

8 —Páant wā chājcan niit. **Dios naáwátdih naóh yapani nin pah āt niij daacáp tajī:**

‘Ma Maáh Diosdihjeh wéinit, ā wutátdihjeh ma jepahaá’, āt niij daacáp tajī, (Dt 6.13)

Jesús Satanásdih āt niijíp wut jī.

9 Páant ā niiját túttimah, Jerusalén táтчina Dioh muéboó Satanás Jesúsdih āt

numah bejep wat jī. Dioih muu jap bóo muu wát jī. Caanná numah juibnit, Satanás caán muu chah jap bóo jumni waolí beo nah yapatboó Jesúsdiñ át ñuhát tútup wat jī. Páñih ñuhát tútnit, nin pah át niñ naáwáp wat yuh jī:

—Meém Dios wáuh jumna, meemdih ā wat-pat pínahdih jútat tút niijná, ninmant ma ñaáp jéen bejeé.

¹⁰ Davidji nin pah ā niñ daacátjidih ma táí náhninaá:

‘Dios áih ángelwádh meemdih ā en dawát tútubipna caá.

¹¹ Páñihna, meemdih ĩ jípónih teobipna caá, jee dáhboó míh jítcha ā buug lájcat pínah niijná’, át niñ daacáp tajī, (Sal 91.11-12)

Satanás caandih át niijíp wat jī.

¹² —**Páant wā chājcan niit. Nin pah Dios naáwátdih naóh yapani át niñ daacáp tajī: ‘Ñi Maáh Dios ā niijátjidih “¿Yoobópdih niit?” niñ jéihhna, caandih ñi chājat tútca bojó’, át niñ daacáp tajī,** (Dt 6.16)

Jesús caandih át niñ jepahap wat jī.

¹³ Páñih yee naóh péanit, Satanás Jesúsdiñ cádah jwáub bejnit, ā jwáub yeéjaat pínah yeó jáapdh át páñap wat jī.

Galilea baácdih moondih Jesús ā bohé jwíhat

(Mt 4.12-17; Mr 1.14-15)

¹⁴ Páant Satanás ā chājat túttimah, Jesús Galilea baácna jwáub juibnit, Túini Espiritu búdí ā wēpatjīh át táoh bohé jwíhip wat jī. Páant ā bohéát doonádh cáacwā ĩt naóh peetép wat jī.

¹⁵ Páñih táoh bohénit, judíowā ĩ bohéát muuná waadnit, queétdih apī bohénap wat jī. Páant Dios naáwátdih ā bohénachah, nihát caandih joinit ĩt wēi naáwáp wat jī.

Nazaret táтчiboó Jesús ā jwáub juibíat
(Mt 13.53-58; Mr 6.1-6)

¹⁶ Páñih bohé jibnit, Nazaret, ā behni táтчina át jwáub juibinap wat jī. Páñih jwáub juibnit, judíowā ĩ chooát yeó jáapdh, apī chājat pah caanbát ĩ múc wáacat muudh át waadáp wat jī. Páñih waád juibí chéudnjiñ ñah ñuh bejnit, Dios naáwátdih en naáwát tút niijná, naóhni ĩ ñuhapna át juibí ñuhap wat jī.

¹⁷ Caanjīh ā juibí ñuhuchah, Isaías ā daácní tólihdijih ĩt wáuhap wat jī. Páñihna, caán tólihdih pah teonit, ā naáwát pínahdih bid joinit, nin pah át niñ en naáwáp wat jī:

¹⁸ **“Wā Maáh Dios Túini Espiritu ā wēpatdh weemdih búdí ā wáuhap be, cáacwádh wā teo wáacat pínah niijná. Páñih wáuhnit, jigah náah jumnit panihnitdh áih**

túini doonádh ā naáwát tútup be. Chéonit panihnitdh ā watat pínah doonádhbat ā naáwát tútup be. Jéih encannitdh ā booat tútup be, ĩ jéih enat pínah niijná. Nihat cáacwā wéicannit, yeejép yapnitdhbat ā teo wáacat tútup be.

¹⁹ **Páñihna, ‘Buu jwuh caá, Dios jigah ennit, cáacwádh búdí ā teo wáac jwíhbiipna caá’, weemdih ā niñ naáwát tútup be, Isaías át niñ daacáp tajī”,** (Is 61.1-2a)

Jesús át niijíp wat jī.

²⁰ Páñih en naóh péanit, caán tólihdih jwáub nah teo, sacerdotedih jwáubanit, át jwáub chéudap wat jī. Páant ā chājachah, nihát caánboó jumnit ĩt en ñuunap wat jī.

²¹ Páñih chéudnit, Jesús queétdih nin pah át niñ bohé jwíhip wat jī:

—**Páant ā niñ daacáti buu caá buca ñi cáth ā yapap. Weemdih caá páant át niñ daácjip taga,** át niijíp wat jī.

²² Páant ā táí naáwáchah joinit, nihát caandih wēi naóhna yuhna, búdí ĩt wáhi bejep wat jī. Páñih wáhi bejnit, nin pah ĩt múc niñ wábh joyóh wat jī:

—jjoyóh buca! ¿Nin José wáuhjeh nihcan niit? ĩt múc niijíp wat jī.

²³ Páant ĩ múc niñ wábh joyóchah joinit, nin pah Jesús queétdih át jwáub niñ naáwáp wat jī:

—**‘Cohniá, ma múc cohoó’, jwí múc niiját pah weemdih ñi niijmí nacaá. ‘Capernaum táтчiboó ma wēp chājat pah muntih ninjīh ma behni táтчiboobát biic yoobó ma chājaá, Dios meemdih ā wahatdh jwí jéihyat pínah niijná’, weemdih ñi niijná yuh caá.**

²⁴ **Obohjeéhtih, ñi joyóh. Ded Dios naáwátdih naóh yapanidih ā pebh jumnitboó ĩpī joíhcan caá. Páñihna, yeéb weemdihbat biic yoobó ñi joíhcan niit.***

²⁵ **Dios naáwátdih naóh yapani Elíasji jum láa, biic peihcanni jópchi táí beéd, biih jópchi tacdh mah bugcán, nuugúp láa, Israel baáboó dawá éemp wannit yaadh ĩt jumap wat yuh jī.***

²⁶ **Obohjeéhtih, ñi nuowā Diosdih ĩ jepahcatdh jéihnit, biih baácdih bóli éemp wannidih teo wáacat tút niijná, Dios Elíasdih át wahap wat jī. Páñihna, Sidón táтчi pebh Sarepta táтчibitdh bólihdijeh át teo wáacat wat jī.***

²⁷ **Dios naáwátdih biih naóh yapani Eliseo jum láabat Israel baáboó dawá bácah moópnit ĩt jumap wat yuh jī. Obohjeéhtih, ñi nuowā Diosdih ĩ jepahcatdh jéihnit, queétdih booaat tútcan, Naamán**

Siria baácdih bóodihjeh Eliseodih át booaat tútup wat jī.* Páant caán láa í jepahcat pah, **hau yeebbát weemdih ñi jepahcan níit**, Jesús queétdih át níijíp wat jī.

²⁸ Páant á níijíchah joinít, nihát caanjíh cháudnit tabít ít íjíp wat jī.

²⁹ Pánih íj ñah ñuh, Jesúsdi h teonít, í míc wáacat mummánt caandih ít wái bac bejep wat jī. Nazaret tútchimant wái bac bejnit, tútchi jwéejdih bóo jeé túlahna ít ub bejep wat jī, caandih too yoh yac bojat tút níijná.

³⁰ Obohjeéhtih, Jesúsboó queét cáti h tac páud ñuhnit, biáboó át bejep wat jī.

Judiowá í míc wáacat muiiboó nemép jumndih Jesús á booaat
(Mr 1.21-28)

³¹ Nazaret tútchimant Jesúsdi h bacaat túttimah, Capernaum tútchina át dei bejep wat jī. Capernaum tútchibut Galilea baácdih bóo tútchi wat jī. Capernaum tútchina dei juibínit, chooát yeó jáapdi h judiowá í míc wáacat munná át juibínap wat jī. Caán muiidih waád juibínit, caanjíh jumndih Dios naáwátdih át bohénap wat jī.

³² Pánihna, á wēp bohénachah, búdí ít joi wáhi bejep wat jī.*

³³ Caanjíh cháudnit bícdih, nemép jumribut át jumap wat jī. Pánihna, Jesús á bohénachah joinít, nin pah át níj ñaacáp wat jī:

³⁴ —¡Ayó! Jesús, ¡Nazaret tútchidih bóo jwiítidih tac buugáca bojoó! ¿jwiítidih dedé tigaá ma chájbi? ¿Yoh bacanadi h nit beé ma juúwáp? Weém meemdih wá jéihna caá. Dios á wahni, chah túini caá meém, Jesúsdi át níj ñaacáp wat jī.

³⁵ —**¡Ma laihca bojoó! ¡Caandih cádahnit, ma bac bejeé!** Jesús nemépdih át níjíp wat jī.

Páant á níj wutuchah joinít, cáacwá cáti h nemépboó caandih duó buugnít, át bac bejep wat jī. Pánih duó buugná yuhna, caán newédih át yéejacap wat jī.

³⁶ Páant Jesús á chájtadi h nihát cáacwá búdí ít en wáhi bejep wat jī.

—¡En yuh buca! ¡Á naáwát wēpép caá! ¡Á naáwáchahjeh, nemépwá yuh buca caandih í jepahna caá! ít míc níjíp wat jī.

³⁷ Jesús páant á chájtadi h nihát Capernaum tútchi pebh jumnit ít míc naóh peetép wat jī. Búdí át wát yáanap wat jī.

Simón Pedro á chudhdi h Jesús á booaat
(Mt 8.14-15; Mr 1.29-31)

³⁸ Páant á chájat túttimah, judiowá í míc wáacat mummánt Jesúsdi h át bac bejep wat jī. Bac bejnit, Simónih munná ít juibínap wat jī. Caanná í waád juibínachah, mí índih tabít á pahachah, Simón áa Jesúsdi h mit naáwáp

wat jī. Páant tabít á pahachah, mit lajap wat jī. “Caántdi h ma booanaá”, caán muiidih jumnit Jesúsdi h ít níjíp wat jī.

³⁹ Páant í níjíchah joinít, Jesús mi pebh juibí ñuhnit, **“Ma yayaá”**, pahatdi h át níjíp wat jī. Páant á níjíchahjeh, pahat át dáucap wat jī. Páant á dáucuchah, ñah ñuhnit, í jeémát pínahdi h mit cáagap wat jī.

Dawá wunnitdi h Jesús á booaat
(Mt 8.16-17; Mr 1.32-34)

⁴⁰ Tóo ñah juúwáchah, dawá tubáp cháuhnitdi h Jesús pebhna ít ub juibínap wat jī. Dawá máca h wunat queétdih át jumap wat jī. Nihát í ub juibínit wunnitdi h Jesús át teo jáha booanap wat jī.

⁴¹ Dawá nemépwádhíbut át bacat tútup wat jī. Páant á bacat tútuchah,
—¡Meém Dios wáuh caá! tabít ít níj ñaacáp wat yuh jī.

Obohjeéhtih, Jesús queétdih juíhni t, “Dios á wahni caá”, át níjít tútcap wat jī.

Jesús Galilea baácbó á bohé jibat
(Mr 1.36-39)

⁴² Daa juúwáchah, á ípdih uóbát tút níijná, Jesús cáac wihcapboó át bejep wat jī. Obohjeéhtih, cáacwá caandih bid bejnit, ít jwááap wat jī. Jwááhni t, caandih íjeé h jumat náahna, ít cháwát tútup wat yuh jī.

⁴³ —**Ñijeé h wá jéih cháocán caá. Bíih tútchinadi h moondihbut Dios á maáh jumat doonádi h weemdih naáwát caá náahap. Páant naáwát pínah níijná, Dios weemdih á wahap be,** Jesús queétdih át níjíp wat jī.

⁴⁴ Pánihna, nihát Galilea baácbó jib bejnit, judiowá í míc wáacat munná waadnit, Jesús ápi bohénap wat jī.

5

Queéj júnt maonitdi h ájeé h Jesús á bejat túntat

(Mt 4.18-22; Mr 1.16-20)

¹ Bíih yeó jáap, Jesús Genesaret ím jwéejdih ñuhnit, dawá cáacwádi h Dios naáwátdih naóhna át chájap wat jī. Caán á bohétdih búdí joiíhna, Jesúsdi h ít too pénap wat jī.

² Páant tabít caandih í tóonachah, Jesús chéne búdí jáj chóonadi h át enep wat jī. Caanjíh queéj júnt maonít í aabni chóona át pahap wat jī. Queét íih jáj chóona pebh íih ñuonádi h chocna ít chájap wat jī.

³ Pánihna, bíic chóodi h Jesús át waadáp wat jī. Caán chóo mínah Simón wat jī á wut. Caán chóodi h waadnit, **“Weemdih chibít ma too páud baca pahanaá”**, át níjíp wat jī. Páant á too páud baca pahanaachah, Jesús caán chóodi h cháudnit, cáacwádhíbut át bohénap wat jī.*

* 4:32 Mt 7.28-29 * 5:3 Mt 13.1-2; Mr 3.9-10; 4.1

⁴ Pánih bohé péanit, nin pah Jesús Simóndih át niijíp wat jî:

—**Ím tac yoób páud bac bejnit, queejwádh mawat táut niijná, ñih ñuonádh ñi yoh báahanaá,** át niijíp wat jî.

⁵—Bohéní, nihát chei jwí júut mawachah yuhna, queejwá í wihcan beé. Obohjeéhtih, páant ma niijíchah joinít bácah, jwíih ñuonádh jwí yoh báaha enmi caá, Simón át niijíp wat jî.*

⁶ Páant niij péa, ím tac yoób páud bac bejnit, ñih ñuonádh ít yoh báahanap wat jî. Páant í yoh báahanachah, dawá yoobát queejwá waadná, ñih ñuonádh boloh wáina ít chájap wat jî.*

⁷ Páant í boloh wáyachah ennit, í pej jumnit queéet pebh pahnitdih Simón át ejep wat jî: “Íjwíitdih ñi teo wáac júúwá!” át niijíp wat jî.

Pánih teo wáacadih juibínit, chénat pah chóo queejwádh ít ub yac yáwanap wat jî. Dawá queejwá jumna, ñih jájá chóona át daábíhip wat jî.

⁸⁻¹⁰ Páant dawá queejwádh ennit, Jesús á wépatdih jéihna, Simón búdí át úmup wat jî. Pánih úmna, Jesús pebh bódicha caj yoh ñajnit, Jesúsdih nin pah át niijíp wat jî:

—Maá, meém chah wéþni, táini caá. Obohjeéhtih, weémboó yéejni caá. Pánihna, meemdih wá úmúchah, bíaboó ma bejeé, át niijíp wat jî.*

—**¡Ma úmca bojoó! Búu meém queejwádh bid jwáhi caá. Obohjeéhtih, meemdih wá táut nuumáchah, queejwádh ma bidat pah muntih, cáacwáboodih bidnit, wíih doonádh ma naóhþipna caá, weemdih jepahna, wíihwá í jumat pínah niijná,** Jesús caandih át niijíp wat jî.

Simón á úmat bíic yoobó á pej jumnitbat ít úmup wat jî. Santiago, Juan wat jî á pej jumnit. Queéet chénewá Zebedeo weh wat jî.

¹¹ Pánihna, jwáub ñáan juibínit, queéet nihát ñih tewatdih cádahnit, Jesúsjeéh ít bejep wat jî.

Bácah moópnidih Jesús á booaat

(Mt 8.1-4; Mr 1.40-45)

¹² Jesús biih tútchiboó á jumachah, bácah moópní á pebh át juibínap wat jî. Pánih juibíni Jesúsdih ennit, á wépatdih jéihna, páah yoh ñajnit, nin pah át niij wábuþ wat jî:

—Maá, ma booaíhna, weemdih ma jéih booana caá, át niijíp wat jî.

¹³ Páant á niijíchah joinít, Jesús caandih teo jáhanit,

—**¡Júu! Wéinit, meemdih wá booana caá,** át niijíp wat jî.

Páant á niijíchahjeh, moopát nihát át ñuumáh bejep wat jî.

¹⁴ Pánihna, Jesús caandih nin pah át wéþ niij naáwáp wat yuh jî:

—**Bitádh naóhcanjeh, sacerdotedih míih bácah á jwáub ñuamátidih júatidih ma bejeé. Moisés á wutatjî pah sacerdotewá í cáo wáhat pínah niijná, chéne jopwádh ma wáhuá, Dios meemdih á booaatjidih í jéihyat pínah niijná,*** át niijíp wat jî.

¹⁵ Obohjeéhtih, páant á niijíchah joiná yuhna, bejnit, dawá cáacwádh át naóh peetéþ wat jî. Páant Jesús á chájat dooná chah át wüt yáanap wat jî. Caán doonádh joinít, á naawátidih joyát táut niijná, í wunatdihbat á booaat pínah niijná, dawá á pebhna íþí wáac juibínap wat jî.

¹⁶ Obohjeéhtih, Jesús cáac wihcapboó, á íþidih wábuádh áþí bejep wat jî.

Jéih yoocannidih Jesús á booaat

(Mt 9.1-8; Mr 2.1-12)

¹⁷ Biih yeó jáap Jesús cáacwádh á bohénachah, fariseowá, Moisés á wutatjidih bohénitbat ít joí chúdap wat jî. Queéet Galilea baácmant, Judea baácmant, Jerusalén tútchimantbat bejnit, ítát juibínap wat jî. Jesús á bohénachah, dawá joiná ít chájap wat jî. Dios cáacwádh booaat wéþatbat Jesúsdih búdí át jumap wat jî.

¹⁸ Páant á bohénachah, biquína neoná jéih yoocannidih á lajat chóojih Jesús pebh ítih beo waad béj jwejíhip wat yuh jî.

¹⁹ Obohjeéhtih, dawá muúdh í yáo yapachah ennit, chah bóo coahna caandih ít beo páuh laab béjep wat jî. Pánih páuh laab juibínit, biquína jeé naanádh ub jwej, ít chájnit, jéih yoocannidih á lajat chóojih Jesús pebh ít cádah deyanap wat jî.

²⁰ Pánihna, caán á booaat wéþatdih í jenah joyádh jéihnit, Jesús caán jéih yoocannidih nin pah át niijíp wat jî:

—**Ma yéejatdih wá yohna caá,** át niijíp wat jî.

²¹ Páant á niijíchah joinít, Moisés á wutatjidih bohénit, fariseowábat íjnit, queéetjeh nin pah ít niij jenah joyóp wat jî: “¿Dedé cáac tígáá nin? Diosjeh yéejatdih á jéih yohna caá. Pánihna, ninboó cáacjeh jumna yuhna, ‘Ma yéejatdih wá yohna caá’, niijná, ‘Dios wá jumna caá’, niij yeena caá á chájap”, queéetjeh ít niij jenah joyóp wat yuh jî.

²²⁻²⁴ Páant í niij jenah joyóchah jéihnit, Jesús queéetdih nin pah át niij naáwáp wat jî:

—**¿Dépanih tígáá páant yeejép ñi niij jenah joí? ‘Ma yéejatdih wá yohna caá’, wá niijíchah joinít, weemdih jéihcan yuhna, ‘Yeeni caá’, ñi niij jenah joiná caá. Obohjeéhtih, ‘Ma ñah ñuhú. Ma ñajatdih ubnit, ma yáac cháí bejeé’, wá**

* 5:5 Jn 21.3

* 5:6 Jn 21.6

* 5:8-10 Job 7.19-20; Sal 39.13; Is 6.5

* 5:14 Lv 14.1-32

niijichah, caán ã bejечah ennit, wã niiját yooһópdih ã jumatdih ñi jéihbipna caá. Pániһ jéihna, yéејat yohat wépat wã bíbohathdihbut ñi jéihbipna caá. Weém niһat cáacwã úud jeñé, Dios ã wahni nin baácdih moondih jéih hoosanit, i yéеј chájatdihbut wã jéih yohna caá. Páant wã jéih yohathdih yeéb ñi jéihyat pínah niijná, nin pah wã cháj jautbipna caá, Jesús queétdih át niijip wut jì.

Páant niij péanit, jéih yoocannidih nin pah át niijip wut jì:

—Ma ñah ñuһuá. Ma ñajat chóodih ubnit, miһ muúboó ma jwáub hejeé, Jesús caandih át niijip wut jì.

²⁵ Páant ã niijichahjeh, niһat i enechah, jéih yoocanniji ñah ñuһ, ã ñajat chóodih ubnit, áih muúboó át jwáub bac bejep wut jì. Pániһ bejnit, Diosdih bádi át wéi naáwáp wut jì.

²⁶ Páant ã bac bejечah, niһat en wáhi bej, bádi jenah joinit, queétdih biic yoobó Diosdih it wéi naáwáp wut jì.

—jEn yuh buca! Bádi náhniat pínahdih buu jwí enna caá, it miic niijip wut jì.

Jesús Levídiһ ã jáuwát túatut (Mt 9.9-13; Mr 2.13-17)

²⁷ Pániһat túttimah, Jesús wã caán tútchidih jumnitji bac bejnit, biһ tútchina it bejep wut jì. Caán i bejni namá jwéejdih Leví wut jumni á tewat túliһboó át cháudup wut jì. Caán Romanowá maáta i úábát túatni núodih úabh wahni át jumup wut jì. Pániһna, Levídiһ ennit, nin pah caandih Jesús át niijip wut jì:

—Wájeéh ma péе jáuwá, át niijip wut jì.

²⁸ Páant ã niijichah joinit, ñah ñuһ, áih tewatdih cádahnit, Jesúsjeéh át bejep wut jì.

²⁹ Pániһat túttimah, Leví áih muúboó Jesús wádiһ át numah jeémep wut jì. Caán ã niһat pah dawá núodih úabh wáhnitdih, bita ã chéenwádiһbut át numah jeémep wut jì.

³⁰ Páant Jesús wã ijeéh i jeéméчah ennit, fariseowá, Moisés ã wutatjdih bohénitbut queétdih it iijip wut jì. Ijnit, Jesús ã bohénitdih nin pah it niij juiһñup wut jì:

—¿Dépaniһna queét dinero nuumnitjeéh, yéеј chájnitjeéһbut jeémp babһ tigaá ñi cháj? It niijip wut jì.*

³¹ Páant queétdih i niijichah joinit, Jesús boó nin pah át niij jepahap wut jì:

—Tubúp cháúчannit coһnidih ipi bidcan caá. Wánnitjeh caá caandih i bidip.

³² Pániһat pah ‘Weém yéејat wiһcanni caá’, niij jenah joinit, teo wáacni pínahdih ipi bidcan caá. Obohjeéhtih, ‘Wá yéејatdih jgahnit, wã túat nuúmiһna caá’, niij jenah joinit caá teo wáacni pínahdih i bidip. Pániһna, ‘Yeejépwá caá jwíit’, niij jenah joinitdihjeh teo wáacadiһ wã jáuwáp be, i

yéеј chájatdih jgahnit, tániһboodih i túat nuúmat pínah niijná, Jesús át niijip wut jì.

Jeémp jwuhcatdih Jesúsdiһ i úabh joyát (Mt 9.14-17; Mr 2.18-22)

³³ Páant queétdih ã niiját túttimah, queét Jesúsdiһ nin pah it jwáub niij úabh joyóp wut jì:

—Dios ã wutat pah jwí nuowá ipi jeémp jwuhcap jì. Juan ã bohénitbut, fariseowá i bohénitbut páant i chájna caá. ¿Dépaniһna ma bohénitboó páantjeh i jeémp? It niij úabh joyóp wut jì.

³⁴ —Nin pah caá ã jumup: Téiһya chéoni á numah jeémpnit biicdih ã jum jwuhчah, jgahcan, ipi tái wéi jeémpna caá. Páant tigaá, wájeéh jum jwuhna, wã bohénit i tái wéi jeémpna caá.

³⁵ Obohjeéhtih, bita caandih i ub bejat túttimah, ã chéenwá jgahnit, i jeémp jwuhcan niit. Pániһat pah bita weemdiһ i ub bejat túttimah báчah, wã bohénitjeéh wã wiһчah, queétdih i jeémp jwuhcan niit, Jesús queétdih át niij jepahap wut jì.

³⁶ Ded pah jwí jeémp jwuhcatdih jwí nuowá i wutatdih, áih jáap bohéatjih fariseowá i widhiчah enna, Jesús queétdih nin pah át jwáub niij bohénap wut jì:

—Jáap yégueһ chóо chocca naáh chóojih máa yégueһ chóodih nah wai búudhdát ã náahcan caá. Páant ñi chájachah niһna, caandih ñi chocat túttimah, jiint bejna, máa chóodih чah áta yewa tagaá. Páant tigaá, jwí nuowá i naáwátjdih, wíih jáap bohéatjih wid naóчat caá náahap.

³⁷ Pániһat déе, pah jwuhcani iguiһ macdih nuéп chóojih i chájjni máa wuh wúhdih yáacat ã náahcan caá. Páant ñi yáacachah niһna, iguiһ mac pahna, máa wuh wúh jéih yúhcan, áta yewah bej tagaá. Páant ã yewechah, chénat pah áta buud tagaá.

³⁸ Pániһna, jáap macdih, jáap wuh wúhboó yáacat caá náahap. Páant ñi yáacachah, iguiһ mac, caandih yáacni chóobut ã tái jumbipna caá.

³⁹ Obohjeéhtih, ded máa iguiһ macdih ã babһat túttimah, pah jwuhcanni macdih babһbiһcan, ‘Máa mac чah téini beé’, ã niijbipna caá. Pániһat pah cáacwá wã jáap bohéatdih náahcan, ‘Jwí nuowá i bohéatjiboó чah ã týup be’, i niijbipna caá, Jesús queétdih át niijip wut jì.

6

Chooát yeó jáapdih ded pah i chájat pínahdih Jesús ã bohéat

(Mt 12.1-8; Mr 2.23-28)

¹ Biic chooát yeó jáapdih Jesús ã bohénitdih bohé bejna, trigo wáapdih át numah chóop yap bejep wut jì. Pániһ bejna, ã bohénit

* 5:30 Lc 15.1-2

trigodih úcnit, áih chóodih jēqué yohnit, ít jeémp bejep wut jī.*

² Páant í chājachah ennit, biquína tjeéh bejnit fariseowā íjnit, Jesúsdih nin pah ít níj jūihñup wut jī:

—¿Dépanih tīgáá jwī chooát yeó jáapdih yuhna, ma bohénit í teo? Pánih teona, Dios á watatdih yap yohna caá í chājap, ít níijíp wut jī.

³⁻⁴ Páant í níijíchah joinít, “Wā bohénit í yap yohcan caá”, níiját táut níijná, Jesús queétdih nin pah át níj jepahap wut jī:

—**Davidji á bohénit bíicdih nuugúp wanna, Dioih muuná waadnit, sacerdotewá Diosdih í wānniji pandih át jeémép wut jī. Pánih jeémpna, á bohénitdihbut át wūhap wut jī. Obohjeéhtih, caán pan sacerdotewājeh í jeémát pínah át jumap wut jī. Dios wutna, bitadih caán pandih át jeémát táutcap wut jī. ¿Davidwā páant í chājatjidih Dios naawátidih í daacni náodih ní bohécannit jīí? Caán pandih í jeéméach yuhna, Diosboó ‘Ní túi chājcan beé’, át níijcáp tají.* Pánihat pah, huu nin trigodih úc jeémpna, wā bohénitbut Diosdih í yap yohcan caá.***

⁵ **Weém, nihát cáacwā úud jeñé, chooát yeó jáapdih ded pah í chājat pínahdih wā jéih wutna caá,** Jesús queétdih át níijíp wut jī.

Téihya ághanihdih Jesús á booaat (Mt 12.9-14; Mr 3.1-6)

⁶ Bíih chooát yeó jáapdih Jesús judiowā í míc wáacat muuná waadnit, á bohénachah, caandih joinít cáacwā cátih téihya ághani át jumap wut jī. Áih jéihyepmant bóo muj nah át ághap wut jī.

⁷ Moisés á watatjidih bohénit, fariseowábut Jesúsdih ít en ñuunúp wut jī. Chooát yeó jáapdih yuhna, Jesús téihya ághanihdih á booaachah, caandih naóh yacat táut níijná, enihna ít chājap wut jī.

⁸ Obohjeéhtih, Jesús páant í jenah joyátdih jéihnit, téihya ághanihdih nin pah át níijíp wut jī:

—**Ñah ñuhnit, nit cátih ma juí ñuhwá,** át níijíp wut jī.

Páant á níijíchah joinít, ñah ñuhnit, queét cátih át juibí ñuhap wut jī.

⁹ Pánihna, caandih naóh yaquihnitdih nin pah át níj úabh joyóp wut jī:

—**Yeéb ní jenah joyóchah, ¿jwí chooát yeó jáapdih Dios jwiútdih ded pah tīgáá á wat? ¿Túí chājatdih níit á watup? ¿Yeejép chājatdih níit á watup? ¿Wannidih á booaat táut níit? ¿Cáacdih á mao yohat táut níit? Jesús queétdih át níijíp wut jī.**

¹⁰ Páant níijnít, í jepahatdih páina, Jesús queét nihatdih át en behatp wut jī. Í jepahcah ennit, téihya ághanihdih nin pah át níijíp wut jī:

—**Míih téihyadih ma yoo duwáú,** át níijíp wut jī.

Páant á níijíchah joinít, áih téihyadih át yoo duwáp wut jī. Páant á yoo duwáchahjeh, áih téihya át týah bejep wut jī.

¹¹ Obohjeéhtih, queét Jesúsdih naóh yaquihnitboó caandih á booaatdih ennit, búdí ít íjip wut jī. Pánih íjnit, nin pah ít míc níj úabh joyóp wut jī: “¿Ded pah tīgáá caandih chājat náah?” ít míc níijíp wut jī.

Jesús doce á naawát táutnit pínahdih á ñíwat

(Mt 10.1-4; Mr 3.13-19)

¹² Pánihat táttimah, bíih yeó jáap Jesús jeéboó Diosdih wábhúdih át bejep wut jī. Nihat chei át wábh daa juúwáp wut jī.

¹³ Daanachah, á naawátidih joí péenitdih bid bojnit, doce á bohé bejnit pínahdih át ñíwip wut jī, áih doonádih naóhnit í jumap pínah níijná.

¹⁴ Nit wut jī á ñíonit: Simóndih ñíonit, Pedro á wát át búadhdap wut jī. Simón úud Andrésdihbut át ñíwip wut jī. Santiago, Juan, Felipe, Bartolomé,

¹⁵ Mateo, Tomásdihbut át ñíwip wut jī. Bíih Santiago Alfeo wáwhdih ñíó, bíih Simón Celote poómpdih bóodih ñíó,

¹⁶ Judas bíih Santiago wáwhdih ñíó, Judas Iscariote Jesúsdih enihcannitdih duó wáini pínahdihbut át ñíwip wut jī.

Dawá cáacwádh Jesús á bohéat

(Mt 4.23-25)

¹⁷ Pánih ñío péa jwáub dei juóhnit, jeé ñaj yacapboó át chāo ñúhup wut jī. Páant á chāo ñúhupboó á naawátidih dawá joí péenit jum, dawá bitabut ít jumap wut jī. Queét jumnit Judea baácdih moón, Jerusalén tátchidih moón, búdí muj jwéjdih jumni Tiro tútchi, Sidón tátchidih moonbát ít juibínap wut jī.

¹⁸ Jesús á bohénachah joyát táut níijná, í wanatnadihbut á booaat pínah níijná. Nemép jumnitbut ít juibínap wut jī, nemépwádh á bacat táutat pínah níijná.

¹⁹ Booaat táut níijná, queét nihát Jesúsdih ít juibí tewíhip wut jī. Caandih í juibí teonitdih á wēpat á cháúúchah, nihát ít boonap wut jī. Pánihna, wunnitjibut, nemép jumnitjibut ít túi jumap wut jī, buca.

Dioih cáacwá ded pah í jumap pínahdih á bohéat

(Mt 5.1-12)

²⁰ Jesús á bohénitdih ennit, nin pah queétdih át níj bohénap wut jī:

—**“Yeéb moh yéejnit panihnit Dios á teo wáacatdih bidnitdih Dios á wēi enna caá.**

* 6:1 Dt 23.25 * 6:3-4 1S 21.1-6 * 6:3-4 Lv 24.9

Pánih wēi ennit, yeebdíh ã teo wáacpína caá, Dios ã maáh jumapboó ñi táí jumat pínah niijná.

21 “Yeéb buu nuugúp wannit panihnitdih Dios ã wēi enna caá. Pánih wēi ennit, yeebdíh ã teo wáacpína caá, wud jumnit pah ñi táí jumat pínah niijná.

“Buu yeéb jáinítidih Dios ã wēi enna caá. Pánih wēi ennit, ã teo wáacpína caá, ñi táí weñat pínah niijná.

22 “Weém nihat cáacwá úud jeñédih ñi jepahat jíb bita yeebdíh enihcan, yeejép naóhmit, ñih poómpmant í bacanachah, Diosboó yeebdíh wēi ennit, ã teo wáacpína caá.*

23 Páant ñi yapachah yuhna, caandíh ñi cádahcatji jíb Dios pehbboó ñi jáibínachah, táinidih ã wáhat pínahdih jenah joinit, ñaáp ñahnit, búdí ñi weñeé. Pánih chājnit í nuowábut Dios naawátidih naóh yapanitjidih biíc yoobó yeejép ít chājap wat jī. Páant queétdih ã yapat pahjeh mantih yeebdíhbut yeejép ã yapachah yuhna, ñi weñeé.*

24 “Obohjeéhtih, yeéb dawá bií dée bíbohmit, Dios ã teo wáacatdih bidcannit, buu nin baácboó jumna pohba ñi wēina yuh caá. Táltimah, Dios ã peéh chājachah, búdí moh yeejnit ñi jumbipna caá.

25 “Bita yeebbút buu dedé ñi náahatdih bíbohmit, wud jumnit panihnit ñi jumna caá. Obohjeéhtih, táltimah, Dios ã peéh chājachah, tub nuugúp wannit panihnit, búdí moh yeejnit ñi jumbipna caá.

“Bita yeebbút ñi weñat pínahdihjeh chājnit, buu búdí wēi jwhunítjī, Dios ã peéh chājachah, búdí ñi jáibína caá.

26 “Diosdih jepahcannitboó yeebdíh í táí wēi naawáchah, jñi táí chāja chaáh! Pánihat dée pah jon jātih í nuowábut ‘Dios naawátidih naóh yapanit caá’, niijná yuhna, yee naóhmitboodíh ípí táí wēi naawáp wat jī. Pániha, ñi táut nuumcáh, Dios yeebdíhbut ã peéh chājipna caá”, Jesús queétdih át niijíp wat jī.

“Yeebdíh enihcannitdih ñi táí oyoó”, Jesús ã niij bohéat

(Mt 5.38-48; 7.12)

27 “Obohjeéhtih, yeéb weemdíh joinitdih nin pah wá naóhna caá: Yeebdíh enihcannitdih oinit, ñi táí chājaá.

28 ‘Meemdíh yeejép ã yapa naáh’, yeebdíh niijnítidih, ‘Dios meemdíh ã táí chāja naáh’, ñi niij jwáubanaa. Yeebdíh yeejép chājnitdih, Diosdih ñi uúbá, queétdih ã teo wáacat pínah niijná.

29 Yeebdíh íjnit, biíc bawá páo tíibdih maonidih, biih buwámantbut ñi jáutá, mawíhna, ã jwáub mawat pínah niijná.

Ñíih cábah jweyát chóodih dáuc wáinidih, ã náahachah, ñíih japih bóo chóodihbut ñi wáhuá.

30 Ded moh yeejni ã náahatdih ã uúbáchah, ñi wáhuá. Ded ñíih bií déedih dáuc wáinidih, ñi jwáubaat táutca bojóo.

31 Bita yeebdíh í táí chājat pínahdih ñi náahat pah, yeebbút bitadih ñi táí chājaá. Queét yeebdíh í táí chājcah yuhna, yeebboó queétdih ñi táí chājaá.*

32 “Yeebdíh oinitdihjeh ñi oi jwáubanachah, dedé pínah nihcan caá. Diosdih jéihcannitboó queétdih oinitdihjeh ípí oi jwáubana caá. Pániha, queét í oyat chah yeebboodíh bitadih oyat caá náahap.

33 Yeebdíh táí chājnitdihjeh ñi táí chāj jwáubanachah, dedé pínah nihcan caá. Diosdih jéihcannit biíc yoobó í chājna caá.

34 “Wá wayát pah bóo ã jwáubabipna caá’, niij jenah joinit, néodih ñi wayáchah, dedé pínah nihcan caá. Yeejépwá yuhna, bitadih páant ípí wainá caá.

35 Obohjeéhtih, yeebdíh enihcannitdih ñi oyoó. Í táí chāj jwáubaat pínahdih bidcaneh, táinidih ñi chājaá. Néodih náahnit í uúbáchah, í jwáubaat pínahdih bidcaneh, ñi wayaá. Pánih chājna, Dios weh ñi jumachah, ‘Ma táí chājna beé’, niijnit, caánboó yeebdíh táini ã wáhbipna caá. Caandíh ‘Táina caá’, niijcannitdih, yeejép chājnitdihbut Diosboó ã táí chājna caá. Páant ã chājat pah biíc yoobó ñi chājat pínahdih yeebdíh ã watna caá.

36 Dios jwí íp yeebdíh jfjgah ennit, ã teo wáacat pahjeh mantih, yeebbút bitadih jfjgah ennit, ñi teo wáacá”, Jesús át niijíp wat jī.

“Yeejépwá caá”, bitadih niij jáihcat (Mt 7.1-5)

37 “‘Meém yeejép caá’, bitadih ñi niijcá bojóo. Páant ñi niijcáh, Dios yeebdíhbut ‘Meém yeejép caá’, ã niijcán niit. Bita í yeej chājachah, ‘Meemdíh peéh chājat caá náahap’, ñi niijcá bojóo. Páant ñi niijchah nihna, Diosbut yeebdíh biíc yoobó áta niij tágaá. Bita í yeejatdih ñi náhnica bojóo. Páant ñi náhnicah, Diosbut ñi yeejatdih ã náhnican niit.

38 Bitadih ñi táí wáhuá. Ñi táí wáuchah, Diosbut yeebdíh ã táí wáhbipna caá. Búdí béguepdih becchidih jui cáj waó bií chājat dée ã wáhbipna caá. Ded pah yeéb bitadih ñi wáhat pah bóojeh mantih, Diosbut yeebdíh ã wáhbipna caá.

³⁹ “Jéih encanni biíh jéih encannidih á duó wáyachah, íit jumapboó bejna, queét chénat pah biícidih í buug yácbipna caá*.”

⁴⁰ Jáap bohéni caandih bohéni chah á jéihcan caá. Obohjeéhtih, nihát á jéihyat pínahdih á bohé péanit, caandih bohénidih biíc yooó á jéihbipna caá. Pánihna, yeéb bitadih duó wáihna, wá naáwátidih jwíih tui bohéat caá náahap, jéih encannit dée ní jumcat pínah niijná. Pánihna, wá naáwátidih tui jéihnit, wá bohéat pah mantih bitadibut ní tui jéih bohébipna caá.*

⁴¹ “Nin pah yeéb nípi chájna caá: Ní déedih baini quíib becát á jumuchah, caanbitdih ní tui enna caá. Caán baini oj á jumuchah yuhna, ní enat pah, ní dée á yéejatbitdih nípi enna caá. Obohjeéhtih, yeebdih búdi quíib becát á jumuchah yuhna, caandih ní jéih encan caá. Caandih ní jéih encat pah, búdi yeejép chájna yuhna, ní míic jéih encan caá. ¿Dépanih tigaá páant ní cháj?”

⁴² Yeebdih búdi quíib becát panihni á jumuchah yuhna, ‘Némé, ma quíib becátidih weemboó meemdh wá póoj yohbipna caá’, nípi niijná caá. Pánihat pah, búdi yéej chájnit jumna yuhna, ‘Némé, tubit yeejép chájna caá ma chájap. Caandih ma cádaahá’, nípi niijná caá. ¿Dépanih tigaá yeéb yeejép chájnit jumna yuhna, búdi ní yéej chájatdih jenah joicánjeh, bita baini í yéej chájatdihjenh ní jenah joi? Yeéb yeejépwáá, ní yéej chájatdih jwíih cádahat caá náahap. Páant ní tóat nuumát túttimah, ní dée á yéejatdih ní jéih cádahat tútbipna caá”, Jesús át niijíp wat jí.

*Máa quehe ded pah á jumát
(Mt 7.17-20; 12.33-36)*

⁴³ “Ded túini nah yeejép dahna á quehcah, yeejép nahbut túini dahna ápi quehcan caá

⁴⁴ Pánihna, ded pah máa nahna á jumadnih jéihihna, áih quehe dahnadih enat caá náahap. Nemép óot nahdih higo wét jumni dahnadih nípi bidcan caá. Ei náhdih iguúh nípi bidcan caá.*

⁴⁵ Pánihat dée pah túini cáac á tui jenah joyát júb, túinijeh á naóhbipna caá. Obohjeéhtih, yeejép cáac yeejép á jenah joyát júb, yeejépjeh á wéhebpina caá. Pánihna, cáac ded pah á jenah joyát biíc yooó á naóhbipna caá”, Jesús át niijíp wat jí.*

*Chéne muú teonit naáwát
(Mt 7.24-27)*

⁴⁶ “¿Dépanihna, ‘Maá’, weemdh niijná yuhna, wá watatdih ní jepahcan?”

⁴⁷ Ded wá bohéatdih joinít, jepahna, nin pah á jumna caá:

⁴⁸ Muú cháj pooni panihni á jumna caá. Tui jenah joini jwamúp baácdih numah baád waadánit, áih jagápdih á tui dodhdop be. Pánih cháj péaat túttimah, muj daabáchah yuhna, áih muú tui chájni jumna, á mónócap be.

⁴⁹ Obohjeéhtih, ded wá bohéatdih joiná yuhna, jepahcanni tui jenah joicánni muú chájni panihni caá á jumap. Caánboó óon jihbitjeh baád waadánit, áih jagápdih á dodhdop be. Pánihna, caán muudih á péaat túttimah, muj á jwíih daabáchah, áih muú tui chájni nihcah, chéwat boloh bejnit, áac bejna, á boto peetáh bejap be”, Jesús queétdih át niijíp wat jí.

7

Soldadowá í maáhdih teo wáhdidih Jesús át booaat

(Mt 8.5-13)

¹ Páant cáacwádh bohé péanit, Jesús Capernaum tútchiboó át bejap wat jí.

² Romano cien soldadowá í maáh Capernaum tútchidih át jumap wat jí. Caandih teo wáhni á oini búdi wána át chájap wat jí.

³ Pánihna, Jesús á juibíat donádih joinít, judíowá í maátadih Jesús pebna át wahap wat jí, caandih teo wáhdidih booanadh á bejat pínah niijná.

⁴⁻⁵ Páant á wahachah, judíowá í maáta Jesús pebna juibínit, búdi wáhbna, nin pah ít níj naáwáp wat jí:

—Jwíitdih wáhni túini caá. Jwíit judíowádh tui oinit, jwí míic wáacat muudih chájat pínah dinero á wáhpup jí. Páant á tui chájat júb, caandih ma teo wáac juúwá, ít niijíp wat jí.

⁶⁻⁷ Páant í niijíchah joinít, Jesús íjeéh át bejap wat jí. Pánih bejnit, cien soldadowá í maáh pebna í toáh juibínachah, caán bita á chéenwádh wáhnit, nin pah át níj naáwát tútup wat jí: “Maá, weem cháw wépní ma jumuchah jéihna, ma pebna juibícan, ‘Wíih muudih ma wáad juúwá’, niijní dée nihcan caá. Meemdh wá tac buugáihcan caá. Pánihna, yuúpmahjeh jumna, ma wépatjth weemdh teo wáhdidih ma booanaá.

⁸ Wá chah jumnit bita maáta weemdh í watna caá. Weembút soldadowádh watni caá. Biícidih ‘Ma bejeé’, wá niijíchah, ápi bejna caá. Biíhdih ‘Ma juúwá’, wá niijíchah, ápi juóhna caá. ‘Nindih ma chájaá’, weemdh teo wáhdidih wá niijíchah, ápi chájna caá. Pánihna, ma watat wépatdihbut wá tui jéihna caá. Ma watuchahjeh, weemdh teo wáhni á boobipna caá”, cien soldadowá í maáh á chéenwá Jesúsídh ít níj naóh yapanap wat jí.

* 6:40 Mt 10.24-25; Jn 13.16; 15.20 * 6:44 Mt 12.33 * 6:45 Mt 12.34

⁹ Páant í niijíchah joinít, caán soldadowá í maáh “Jesús caandih á booabipna caá”, á niij jenah joyátdih jéhnit, Jesús búdí át weñep wut jí. Pánih wēnít, ájeéh péenitdih tac páud ennit, nin pah queétdih át niijíp wut jí:

—Caán soldadowá í maáh judío nihcan yuhna, weemdih á túi jenah joyát yeéb judiowáboodih á yapna caá, át niijíp wut jí.

¹⁰ Pánihna, soldadowá í maáh á wahnitjí áih muudih í jwáub juibínachah, caandih teo wáhni booni átát jumap wut jí.

Éemp wunnih mi wáuhjidih Jesús á booaat

¹¹ Táltimah, Naín wát jumni tútchina Jesús wá it bejep wut jí. Dawá cáacwábut íjeéh it péenap wut jí.

¹² Pánih bejnít, Naín tútchi jéc pebh í toáh juibínachah, caán tútchidih moón wanni bácahjidih yohat tút niijná, caandih í ub bac júúwúchah, Jesús wá queétdih í jwááap wut jí. Beh wili éemp wunnih mit jumap wut jí. Mí wáuh bíic jumni át wunap wut jí. Dawá cáacwábut mijééh í ñun báca júúwúap wut jí.

¹³ Páant í júúwúchah ennit, Jesús caántdih ígah ennit, nin pah át niijíp wut jí:

—Ma jáicá bojoó, át niijíp wut jí.

¹⁴ Páant niijnít, wanni áih bácahji lajni naadih á teweçah, caandih beonit ít chāo ñúhup wut jí. Pánih teonít, **“íNémé, ma boo pud júúwá!”** wannidih át niijíp wut jí.

¹⁵ Páant á niijíchahjeh, wunniji jwáub boo pud cháudnit, át wéhenap wut jí. Páant á boonachah, Jesús beh wilidih nin pah át niijíp wut jí:

—Dáa, ma wáuh á jwáub boona caá, páant mentih, át niijíp wut jí.

¹⁶ Páant á boonachah enna, nihah cáacwá wáhi bejnít, Diosdih búdí ít weñep wut jí.

—Dios naáwátdih wēp naóh yapani át jui tágaá. Dios jwiít áih cáacwátdih teo wáacadih át jui tágaá, ít mic niijíp wut jí.

¹⁷ Páant á chājatji doonádh nihah Judea baác, pehbít jumni baácnadihbat ít naóh peetēp wut jí.

*Juan Daabáni á wáuh joyát tútat
(Mt 11.2-19)*

¹⁸ Jesús páant á chājatji dooná Juan Daabánidihbat át juibínap wut jí. Caán nemat muúboó á jumachah, á bohénit caandih ít juibí naáwáp wut jí.

¹⁹ Páant í naáwáçah joinít, chénewá á bohénitdih Jesús pebhna át wahap wut jí. “¿Meém Dios á wahní, jwiít judiowá jwí páini níit? ¿Bíhdih bidat níit náahap?” queétdih át niij wáuh joyát tútat wut jí.

²⁰ Páant á niijíchah joinít, Jesús pebhna ít bejep wut jí. Caanná juibínit, Jesús dñh nin pah ít niijíp wut jí:

—Juan Daabáni jwiít dñh wahnit, nin pah á niij wáuh joyát tútat be: “¿Meém Dios á wahní, jwiít judiowá jwí páini níit? ¿Bíhdih bidat níit náahap?” jwiít dñh á niiját tútat be, Jesús dñh ít niijíp wut jí.

²¹ Í juibínachahjeh, Jesús dawá cáacwátdih booana át chājap wut jí. Nemép jumnitdihbat booa, dawá jéih encannitdihbat át boonap wut jí.

²² Juan á wahnit í niijíchah joinít, nin pah Jesús queétdih át niij jepahap wut jí:

—Ded pah ñi enatji, ñi joyátjidihbat Juandih naáwátdih ñi bejeé. ‘Jéih encannitji, jéih joicánnitji, jéih bej-cannitjidihbat á booana beé. Bácah moópnitji, wana bejnitjidih yah baca á boonap be.’ Moh yeéjnitdih á túi ubat pínah doonádhbat naóhna á chājap be.*

²³ “**“íDed weemdih túi jenah joí cádahcanidih Dios á wéi enna caá!” Jesús á niijíp be’, Juandih niij naáwátdih ñi bejeé,** Jesús queétdih át niijíp wut jí.

²⁴ Juan á wahnitjí í jwáub bejat túttimah, Juan ded pah á jumatdih cáacwátdih nin pah Jesús át niij naáwáp wut jí: “¿Dedédh enedih bej tigaá ñipí chāj, muú whicap-boó bejna? ¿Jíwi jeémp yílip déedih johlit á joh jwejni panihnidih enedih ñi bejnit beé? Obohjeéhtih, Juan pánihcana beé. Det bíaboó í naáwáçah yuhna, caánboó jweéhcanej yoobópdih ápi naáwáp wut jí.

²⁵ Pánih jumnidih bidcan, ¿túini yégueh ñonidih enedih ñi bejnit beé? Obohjeéhtih, túini yégueh ñonit, dawá bíí dée bíbohñit, maátah muúboó ípi jumna caá. Juanboó queét pah nihcan beé.

²⁶ Pánih jumnidihbat bidcan, ¿Dios naáwátdih naóh yapanidih enedih bejnit beé ñi chāj? Páant tigaá Juan á jumap. Bita naóh yapanit chah á jumna caá.

²⁷ Juan á jwíh naóh waáwát pínahdih jon játih nin pah ít niij naóh daacáp tají:

‘Á wáuhdih Dios nin pah á niijíp be: “Ma játih wá naáwátdih naóh waóhni pínahdih wá wahbipna caá, meémboó ma naáwáçah joinít, í jepahat pínah niijná”, Dios á niijíp be’, át niij daacáp tají. (Mal 3.1)

²⁸ “Yoobópdih yeebdih wá naóhna caá. Nihah bita chah Juan Daabáni á jumna caá. Obohjeéhtih, buu láa páant á jumachah yuhna, Dios á maáh jumapna ded oboh jumniiboó Juan chah á jumbipna caá”, Jesús queétdih át niijíp wut jí.

²⁹ Juandih í nemat pínah játih, á bohéatdih joinít, nihah cáacwá, Romano maata í wábat túatni náodih wáuh wáhnitbat, Juandih ítat

* 7:22 Is 35.5-6 * 7:22 Is 61.1

daabáat túatup wut jí. Páant Diosdih jepahnit í jumuchah, Jesúsboó á níijchah joinít, “Dios á wutat yoobópdih caá”, í níijíp wut jí.

³⁰ Obohjeéhtih, fariseowá, Moisés á wutatjidih bohénitbut, Juandih daabáat túatcan, Dios queétdih á náah yacat pínahdih í náahcap wut jí.*

³¹ Páant í jumatdih jéihnit, Jesús nin pah át jwáub níj naáwáp wut jí: “**Buu láa moón weemdih jepahcannit, nin pah ní jumna caá:**

³² **Yoahdih tíohnit wébít pah caá ní jumap. Tíoh cháudnit, nin pah ípí múic níj júihna caá: ‘Jwí pelat póoj tíhwichah yuhna, yeéboó ní búudihcan beé. Wannitdih jwí júi tíhwichah yuhna, ní júi wáaquihcan beé’, í múic níj júihna caá.**

³³ **Páant í chájat pah, yeebbát bíic yoobó níipí chájna caá. Juan Daabáni cáacwájeéh jeémpan, poonidihbut ápi babhcap jí. Páant á chájcah enna, ‘Nemép jumni caá’, níj júihnit, á bohéatdih ní jepahcap jí.**

³⁴ **Obohjeéhtih, weém, nihát cáacwá úud jeñé cáacwájeéh jeémpanit, wápi babhna caá. Páant wá chájachah ennit, ‘Eneé. Nin búdi jeémpani, máihni caá á jumap. Romanowá í wábat túatni néodih wéhh wáhnit, yeejép chájnit bíicdih ápi pej jumna caá’, níj júihnit, weemdihbut ní jepahcan caá. Páant níj júihna, wébít pah caá ní jumap.**

³⁵ **Obohjeéhtih, ded pah Dios á wutat pah wá tái chájachah enna, á jenah joyát yoobópdih á jumatdih ní jéihbipna caá”,** Jesús queétdih át níijíp wut jí.

Yad wili chej jumnijih Jesúsdihi mi puhwat

³⁶ Bíih yeó jáap bíic fariseo, Simón wut jumni, Jesúsdihi át namah jeémép wut jí. Áih muuná juibínit, Jesús ájeéh át jeémép wut jí.

³⁷ Simónih muudih Jesús á jumát doonádih joinít, queét í jeéméchah, caán tátdhidih bóli, deoh nah jumnih, tái chej jumni yí quiútdih mit ub waád juibínap wut jí. Caán quiúit al-abastro í níjní jeejíh í chájni quiúit át jumap wut jí.

³⁸ Pánih ub waád juibínit, Jesús pebh bódiha caj yoh níjnit, caandih mi oyat júatna, áih jítdhanadih miéh quiúit macjéh júi chócnit, miéh waó yoócjéh mit jóp wiwip wut jí. Pánih cháj péa, áih jítdhanadih nomnút, mi ub júohni tái chej jumni yíidih puohnit, mit náánap wut jí.*

³⁹ Páant mi chájachah ennit, Jesúsdihi namah jeémpani Simónboó nin pah caanjéh át níj jenah joyóp wut jí: “Nin newé Dios naáwátdih naóh yapani jumna, caandih teonih yeejép mi jumatdih áta jéih tagaá. Jéihnit, caántdih áta tawat túatcan tagaá.

Obohjeéhtih, páant á chájcan, naóh yapani yoobát nihcan nacaá”, át níj jenah joyóp wut yuh jí.

⁴⁰ Páant á níj jenah joyátdih jéihnit, nin pah Jesús caandih át níijíp wut jí:

—**Simón, meemdih baini wá naáwát túat caá, ded pah mi chájatdih ma jéihyat pínah níjné, át níijíp wut jí.**

—Ma naáwá, Bohéni, Simón caandih át níijíp wut jí.

⁴¹ —**Bíic newédih chéne neoná dinerodih í wayáp be. Bíicboó chéne jópchi á tawat júidih pohba wai, bíihboó chéne widh á tawat júibitdih á wayáp be.**

⁴² **Queét chénat pah í wayátdih í jéih júib chájcah ennit, queétdih wáhniboó ‘Jumu naáh. Ní júib chájcah, á táina caá’, queét chénat pahdih á níijíp be. Páant á chájachah, ¿ded tígá caandih chah á oibi? Jesús Simóndih át níijíp wut jí.**

⁴³ —Búdi néo wainiboó caandih chah á oibipna caá, Simón át níj jepahap wut jí.

—**Yoobópdih ma jepahna caá,** Jesús caandih át níijíp wut jí.

⁴⁴ Páant níjnit, yad wilidih júat jáhanit, Simóndih nin pah át jwáub níj naáwáp wut jí:

—**Ma jenah joyoó. Ma chéen yoobát wá jumuchah nihna, miéh muuná wá waád jayáchah, wíh jítdhanadih wá chocat pínah níjné, mah weemdih mata wáh tagaá. Obohjeéhtih, nintboó wíh jítdhanadih miéh quiúit macjéh júi chócnit, miéh waó yoócjéh mi jóp wiwip be.**

⁴⁵ **Wá juyáchah, meém weemdih páo tíidih nomcanjeh, ma tái wéhhcap be. Obohjeéhtih, nintboó weemdih mi oyat júatna, wíh jítdhanadih mi nom cádahcan caá.**

⁴⁶ **Wá juyáchah, wíh wao dáhdih yíjéh puoh jáha náicanjeh, ma tái wéhhcap be. Obohjeéhtih, nintboó wíh jítdhanadih tái chej jumni yíjéh puohnit, mi náánap be.**

⁴⁷ **Yoobópdih meemdih wá naóhna caá. Búdi mi yéj chájatdih Dios át yoh wáh tagaá. Páant á chájatdih jéihnit, weemdih búdi mi oina caá. Obohjeéhtih, ‘Bainjeh wá yéj chájap jí’, níj jenah joinít, á yéj yohat wéhhniboó bainjeh Diosdih á oina caá. Pánihatdih ma tái jenah joyoó,** Jesús Simóndih át níijíp wut jí.

⁴⁸ Caandih páant níj péanit, caántdih jwáub nin pah át jwáub níijíp wut jí:

—**Meém yéj yohnih caá.**

⁴⁹⁻⁵⁰ **Weemdih ma tái jenah joyát júib, ma yéj yoh peéh úguipna ma bejatjí déedih, meemdih Dios át tái ub tagaá. Pánihna, tái wéhinít, ma bejeé,** át níijíp wut jí.

Páant á níijchah joinít, ájeéh jeémpanit nin pah queétdih í múic níj wéhh joyóp wut jí:

* 7:30 Mt 21.32; Lc 3.12 * 7:38 Mt 26.7; Mr 14.3; Jn 12.3

—¿Dedé newéna tiguaá nin? ¡Yééjat yohat wêpatbut á bíbohna caá! It míc niijíp wut jī.

8

Jesúswādhī biquína yaádh ī teo wáacat

¹ Tátchimah, Jesús tátchina yoobó cāacwādhī āt táoh bohé jībip wut jī. Dios ā maáh jumat doonādih āt naáwáp wut jī. Doce ā bohénitbut ájeéh īt jīb bejep wut jī.

² Biquína yaádhbut íjeéh īt pej jum bejep wut jī. Jesús ā boonanit yaádh, nemép jumnitdih ā boonanitbut īt jumap wut jī. Maria, Mágdala tátchidih bólidih siete nemépwādhī Jesús ā bacat túttnihī jum,

³ Juana, Maáh Herodesdih teo wāhni Chuza áabut jum, Susana wūt jumnihbut mit jumap wut jī. Dawá bita yaádhbut íjeéh īt pej jum bejep wut jī. Queét yaádh fīh dinerojīh Jesúswādhī īt teo wáacap wut jī.*

*Waáh momni naáwát
(Mt 13.1-9; Mr 4.1-9)*

⁴ Bíc yeó jáap dawá cāacwā ī jumni tátchinamant bejnit, caandih enat túut ni-ijná, Jesús pebhna īt jubínap wut jī. Dawá páant ī wáac jubínachah ennit, ā jenah joiní naáwátjīh queétdih bohéna, Jesús nin pah āt niáj naáwáp wut jī:

⁵ **“Bíic newé waáh momodih ā bejep be. Páant ā waáh bojochah, biquí tībna namádih ā buug nájap be. Namádih buug nájni tībnadih cāacwā ī néeh chuñup be. Bíih tībnadih jwébehwā júóhnt, ī jeémp beedánap be.**

⁶ **Bíih tībna, jeejīh yewéni baác jumapboó ā buug nájap be. Buug nájnit, chíih júóhna yuhna, mac ā jōpah bejchah, ā wanah bejep be.**

⁷ **Bíih tībna nemép óot cātīh ā buug nájap be. Pánih buug nájni ā chíihichah yuhna, caán nemép óotboó caandih ā chíih yap bejchah, momniboó mánahnt, ā wanah bejep be.**

⁸ **Obohjeéhtih, bíih tībna táini baácboó ā buug nájap be. Pánih buug nájna, chíihnt, ā táí quehep be. Pánih quehnt, wawána jumat pah cien tībna ā quehep be”,** Jesús queétdih āt niijíp wut jī.

Caán naáwátjīh bohé péanit, “**¡Ded molít jumna, ā táí joyó naáh!**” āt niáj ej fīaacáp wut jī.

*¿Dépanih tiguaá ā jenah joyátjīh āt naóhji?
(Mt 13.10-17; Mr 4.10-12)*

⁹ Páant naáwátjīh ā bohénachah joiná yuhna, beh joicán, ā bohénit ā bohéátjidih īt uábh joyóp wut jī.

—¿Ded pah niáj naóh bohé tibeé jwíútdih ma chāj? It niáj uábh joyóp wut jī.

¹⁰ Páant ī niijíchah joinít, Jesús nin pah āt niáj jepahap wut jī:

—Ded pah Dios maáh ā jumatdih bitadih naóh jwuhca naáhdih buu yeebdihjeh wā naóhna caá. Obohjeéhtih, bitadih naáwátjīh jeh wāpí bohéna caá, weemdhī enna yuhna, ī beh encat pínah, wā naáwáchah joiná yuhna, ī beh joicát pínah niijná. Weemdhī ī jepahíhcat jīb páant ī jumna caá,* queétdih Jesús āt niijíp wut jī.

Waáh momni naáwátjīh Jesús ā beh joyát

(Mt 13.18-23; Mr 4.13-20)

¹¹ Tátchimah, waáh momni naáwátjidih ī beh joyát pínah niijná, nin pah Jesús queétdih āt jwáub niijíp wut jī: **“Nín pah niáj naóhna wā chājap be: Waáh momni tībna Dios naáwát panihni caá.**

¹² **Biquína joinít namáboó buug nájni panihni caá. Dios naáwátjīh ī joyóchahjeh, nemépwā ī maáh ī joyátjidih ā jenah joyát tútcan caá, jepahcanjeh iiguipna ī bejat pínah niijná.**

¹³ **Bitá joinít jeejīh yewénibit baácboó buug nájni panihni caá. Dios naáwátjīh joiná, ī táí wéi jwuhna yuh caá. Obohjeéhtih, fīh caolihboó ñeh jáap choo bejni panihni ā jumachah, bitaboó queétdih deohnt, ī yéej chājat túutuchah, Diosdih jepah cádahnt, ī jwáub yéej chájna caá.**

¹⁴ **Bitá joinítboó nemép óotna cātīh buug nájni panihni ī jumna caá. Dios naáwátjīh joinít, ī jepahna yuh caá. Obohjeéhtih, yeó jáap jumat pah ī chājat pínahdih queét tabit ī náhni dahwana caá. Búdi dinero bíbohahdihjeh ī wéina caá. Í weñat pínah chājatdihjeh ī jenah joiná caá. Pánih jenah joinít, chéonit panihnit jumna, Dios naáwátjīh jenah joicánjeh, queétdih behat dée wihcan caá.**

¹⁵ **Obohjeéhtih, bitá joinítboó táini baácđih buug nájni panihni caá. Dios naáwátjīh táí joinít, jwáub náhnina, caandīh ī cádahcan caá. Pánih jumna, Dios ā náahat pah ípí táí chájna caá”,** Jesús āt niijíp wut jī.

*Jiát dah naáwát
(Mr 4.21-25)*

¹⁶ **“Wā bohéat jiát panihni caá. Ded áih jiát dahdih jíí péanit, puubát dahjīh ápí páah jwejcan caá. Caan dáhdih cháudat páha numpboobát ápí jii jwejcan caá. Obohjeéhtih, japboó ápí jíí cáag jwejna caá, ā yeh iiguíchah, nihāt waadnít ī táí enat pínah niijná.***

* 8:3 Mt 27.55-56; Mr 15.40-41; Lc 23.49

* 8:10 Is 6.9-10

* 8:16 Mt 5.15; Lc 11.33

* 8:17 Mt 10.26; Lc 12.2

17 **Caán ã yeh iiguichah, dedé ï bihniji ã jìgohbìpna caá. Dedé ï bih chãjatjidihbut nihat cãacwã ï enbìpna caá. Wã naáwãtdih ï bohénachah, cãacwã ded pah ïih caolih ã jumatdih ã jéihyana caá.***

18 **“ïÑi táí chãja chaáh! Ded pah wã naáwãtdih joinit, ñi táí jepahaá. Ded wã naáwãtdih táí joini ã jwãub náhninachah, Dios caandih chah ã jéihyabìpna caá. Obohjeéhtih, ded joiná yuhna, ã jwãub náhnichah, ã jwíih joyátjidih Dios ã dáuc wãbìpna caá”,** Jesús ãt niijíp wut jì.*

*Jesús ïn, ã úudwãbut caandih ï bidat
(Mt 12.46-50; Mr 3.31-35)*

19 Caán láa Jesús ïn ã úudwãbut ã pebhna ïtih jwibínap wut yuh jì. Obohjeéhtih, dawá cãacwã ï jumuchah, Jesúsdiht ï jéih jwãáhcap wut jì.

20 Pánihna, bita caanjìh jumni Jesúsdiht nin pah ãt niijíp wut jì:

—Ma ïn ma úudwãbut meemdih bidnit, jócmant ï pái ñuhna caá, ãt niijíp wut jì.

21 —**Ma naáwãt túina caá. Obohjeéhtih, nit panihnit wã déewã yoohá ï jumna caá. Dios naáwãtdih wã bohénachah, joi jepahnit wã ïn panihnit, wã úudwã panihnitbut ï jumna caá,** Jesús caandih ãt niijíp wut jì.

*Búdi johlit, nolihatdihbut Jesús ã yayáát
(Mt 8.23-27; Mr 4.35-41)*

22 Biih yeó jáap Jesús ã bohénitdih jááj chódoh namah waadnit,

—**Chóbe conanaáboó ïmdih jwí chãuh bejjìh,** ãt niijíp wut jì.

Páant niijnit, ït chãuh bejep wut jì.

23 Páant ï chãuh bejehach, Jesúsboó ãt áwup wut jì. Á áwat pónih, búdi johlit ãt jwãwáp wut jì. Pánih búdi nolihat ã jumuchah, ïih jááj chóo ãt daábìhip wut jì.

24 Páant ã tobhochah, ã bohénit Jesús pebh jwibí wacnit, caandih nin pah ït niijíp wut jì:

—ïBohéní, Bohéní, daabná caá jwí chãjap! jwí buebìpna caá! caandih ït niijíp wut jì.

Páant ï niijí wacuchah, jáanit, Jesús johlitdih, nolihatdihbut **“Ma yayaá”,** ãt niijíp wut jì.

Páant ã niijíchahjeh, johlit, nolihatbut bíicmantjeh ãt yayáh bejep wut jì.

25 —**¿Dépanih tibeé weemdih ñi táí jenah joicán?** Jesús ã bohénitdih ãt niijíp wut jì.

Páant ã yayánachah en wáhi bejnit, búdi ït úumup wut jì. Pánih úumna, búdi jenah joinit, queétejeh nin pah ït míic niijí wãbìh joyóp wut jì:

—¿Dedé cãacna tigaá nin? Á naáwáchahjeh, johlit, nolihatbut ã yayáh bejna caá, ït míic niijíp wut jì.

Gadara baácdih bóo nemépjumnidih Jesús ã booaat

(Mt 8.28-34; Mr 5.1-20)

26 Páant ã yapat túttimah, Gadara baácbóo Jesús wã ït chãuh jwibínap wut jì.

27-29 Caanná chãuh jwibínit, Jesús wã ï aab béjehach, caán tútchidih bóo nemépjumni Jesúsdiht ãt jwãáh dei jwãwáp wut jì. Caán maatápdiht yégueh duocán, mæúdiht jéih jumcanjeh, cãac yohopboó ápi jumup wut jì. Maatápdiht nemépwã caandih ït déheanap wut jì. Páant ï déheanachah, cãacwã áih téihya colóhndih, áih jítcha colóhndihbut ïtah tópjìh ït chéwep wut jì. Pánih chéonit, nemat mæúboó ïtih nemep wut yuh jì. Obohjeéhtih, ï chéwatjidih péud wái daj yohnit, queét nemépwã mæú wihcapboó caandih ït numah jwei bác bejep wut jì. Pánihna, Jesús wãdih jwãáh dei jwibínit, nemépwãdih Jesús ã bacat túttuchah joinit, Jesúsdiht nin pah ït niijíp wut jì:

—¿Jesús, Dios chah wéjni wãúh, dépanihat tút tigaá weemdih páant ma chãj? ¿Weemdih ma peéh chãjca bojóol ãt niijíp wut jì.

30 Páant ã niijíp wut jì, ñaacácchah joinit,

—**¿Dedé tigaá ma wãt?** Jesús caán nemépdih ãt niijíp wut jì.

Páant ã niijíchah joinit, dawá nemépwã jumna, nin pah ãt niijíp wut jì:

—‘Dawá’ caá wã wãt.

31 ¿Búdi iigní ïitboó jwíitdih ma wahca bojóol! ït niijíp wut jì.

32 Queét pebh, jeé ñaj yacapboó dawá momo mæúwã ï bid jeéméach ennit, —Jwíitdih queét mæúwã díitna ma wahaá, nemépwã Jesúsdiht ït niijíp wut jì. Páant ï niijíchah joinit, Jesús queétdih ãt bejat túttup wut jì.

33 Páant ã bejat túttuchahjeh, nemépwã newéih bácmant bac bejnit, mæúwãdih ï waadáchah, ñáo dei bej, buæg báhnit, mæúwã ït chíic wan beedáh bejep wut jì.

34 Páant ã yapachah ennit, mæúwãdih en daonítjiboó ïih tútchina ït jwei jwãub bejep wut jì. Jwei jwãub bejna, ï jwãáhndih naóhnt, ïih tútchidih moondihbut páant ã yapat doonádih ït naáwáp wut jì.

35 Páant ï naáwáchah joinit, cãacwãboó ïih tútchimant Jesús ã chãjatjidih enedih ït bejep wut jì. Pánih bej, Jesús wã ï jumapna jwibínit, nemépwã jumni yégueh duó, táinjeh jenah joinit, Jesús pebh ã chãuduchah enna, búdi ït úumup wut jì.

36 Jesús nemépwã jumnidih ã boanachah ennitjiboó, jáap jwíitdih ded pah ã yapatjidih ït naáwáp wut jì.

37 Páant ï naáwáchah joinit, nihat Gadara baácdih moón búdi úumnit, ïih bácmant Jesúsdiht ït jwãub bejat túttup wut jì. Páant

* 8:18 Mt 25.29; Lc 19.26

Ī bejat tautachah joinit, Jesúswā ĩih jāáj chóona ĩt jwáub dei bejep wut jĭ.

³⁸ Páant ĩ jwáub dei bejehchah, nemépwā jumnijiboó Jesúsdih búdí átih pej jumĭhip wut yuh jĭ.

³⁹ **—Wájeéh ma júwáchah, áta túi ta yuh caá. Obohjeéhtih, weém ma Maáh meemdíh jĭgah ennit, ded pah wā teo wáacatjidih ma déwádih naawát taut ni-jná, í pehbóo ma wáub bejeé,** Jesús caandih áť niijíp wut jĭ.

Páant ā niijichah joinit, nemépwā jumniji jwáub bej, nihat āih tátchidih moondih caandih Jesús búdí ā teo wáacatjidih áť naóh peetép wut jĭ.

Átih yégueh chóodih juí teonih, Jairo numádhbut Jesús ā booaat (Mt 9.18-26; Mr 5.21-43)

⁴⁰ Gadara baácmant Jesúswā ĩ jwáub chúuh juibínachah, dawá míc wáac pánit cáacwā wéinit, queétdih ĩť jwááap wut jĭ.

⁴¹ Jairo wát jumni, judiowā ĩ míc wáacat muudih en daonit ĩ maáh, Jesús pebh áť juibínap wut jĭ. Juibínit, bódiha caj yoh ĩajnit, Jesús āih muáboó ā bejat pínahdih búdí áť uúbúp wut jĭ.

⁴² Ā nuám biíc wilijeh wut jĭ. Caánt doce jópchi bíbohnih, búdí mi wunuchah, caántdih ā booaat pínah niijná, Jesúsdih āih muaná áť bejat tautap wut jĭ. Páant ā niijichah joinit, Jesús Jairojeéh ā bejehchah, dawá cáacwā caandih ĩť too néeh péenap wut jĭ.

⁴³ Pánihna, queéť cātih biih wili mácanihat panihat wannihbat mit jumap wut jĭ. Doce jópchi caán wunatdih mi bíbohochah, ĩ cohochah yuhna, áť yaicáp wut jĭ.

⁴⁴ Pánih jumna, Jesúh yégueh chóo yapat waadih táahmant mi juibí tewecharhah, mi mácanihat panihat wunat áť yayáh bejep wut jĭ.

⁴⁵ Páant mi tewecharhah, Jesús cáacwādih nin pah áť niij wáub joyóp wut jĭ:

—¿Déhe tígaa wíih yéguehdih juí teoni? áť niijíp wut jĭ.

—Weém meemdíh wā teocan beé, nihat ĩť niijíp wut jĭ.

—Páant Bohení, dawá meemdíh ĩť too néeh péena caá, Pedroboó áť niijíp wut jĭ.

⁴⁶ Páant ā niijichah joinit, Pedrodih nin pah áť jwáub niijíp wut jĭ:

—Obohjeéhtih, wanni weemdíh juí tewecharhah, booaat wépat wíih báahmant áĩ bejep be, Jesús áť niijíp wut jĭ.

⁴⁷ Páant ā niijichah joinit, caandih juibí teonih, jéih jweicán, úm méménit, Jesús pebh mit bódiha caj yoh ĩajap wut jĭ. Pánih bódiha caj yoh ĩajnit, nihat cáacwā ĩ enechah, ded pah mi juibí teonitjeh booaatjidih caandih mit naawáp wut jĭ.

⁴⁸ Páant mi naawáchah joinit,

—Némá, weemdíh túi jenah joiná, mat boonap tagaá. Úmcanjeh, wéinit ma jwáub bejeé, Jesús caántdih áť niijíp wut jĭ.

⁴⁹ Páant ā niijichahjeh, Jairoih muamánt bej, Jesúswā pebhna juibínit, Jairoboodih nin pah áť niijíp wut jĭ:

—Jáantjeh ma nuám mi muájah bejep be. Páant mi wunuchah, bohénidih ma jwáub bejat tautá, Jairodih áť niijíp wut yuh jĭ.

⁵⁰ Obohjeéhtih, páant ā niijichah joinit,

—Ma úmca bojó. Wā wépatdih ma túi jenah joyóchah, ma nuám mi boobipna caá, Jesús Jairodih áť niijíp wut jĭ.

⁵¹⁻⁵³ Túttimah, Jairoih muaná juibínit, ĩ játih juibínitjeh wannidih búdí jĭgahnit, ĩ junúchah, Jesús áť enep wut jĭ.

—Ni juí cádaaha. Caánt wannih nihcán caá. Úona caá mi chájap, Jesús queétdih áť niijíp wut jĭ.

Páant ā niijichah joinit, mi wunatdih jéihnit, caandih ĩť dehwep wut jĭ. Queétdih páant niij naóh péanit, Jairoih muudih waadnit, ájeéh bejnitdih jóocmantjeh áť cháwát tautap wut jĭ. Pánihna, Pedro, Santiago, Juan, wannihji mi mánadih pohba ájeéh áť waadát tautap wut jĭ.

⁵⁴ Pánih waadnit, Jesús wannihih téihyadih teonit,

—jBainhmaá, ma ĩah ĩnuhuú! caántdih áť niijíp wut jĭ.

⁵⁵ Páant ā niijichahjeh, caánt jwáub boonit, mit ĩah ĩnuh wut jĭ. Mi jwáub boonachah, Jesús mi mánadih caántdih jeémát áť wáhat tautap wut jĭ.

⁵⁶ Páant ā booaachah, mi mána búdí ĩť en wáhi bejep wut jĭ. Obohjeéhtih, caántdih ā booaatjidih bitadih Jesús áť naawát tautap wut jĭ.

9

Jesús doce ā bohénitdih ā wahat (Mt 10.5-15; Mr 6.7-13)

¹ Biíc yeó jāap doce ā bohénitdih Jesús ā pebhna bid wáacnit, nemépwādih ĩ bacaat pínah, wannitdihbat ĩ booaat pínah niijná, ā wépatdih queétdihbat áť wáhap wut jĭ.

² Pánih wáh péanit, queétdih áť wahap wut jĭ, Dios ā maáh jumatdih ĩ naawáchah, cáacwā ĩ jepahat pínah, cáacwādihbat ĩ booaat pínah niijná.

³ Pánih wahnit, Jesús queétdih nin pah áť niij naawáp wut jĭ:

—Bejna, dedé bií déedih ĩni ub bejca bojó. Íoh cajat nah, wáh wáuh, jeémát, dinerodih yuh baca ĩni ub bejca bojó. Ni dawát chóodihjeh ĩni duo béjeé.

⁴ **Caán tátchidih moondih bohéna, ded ĩni jwíih waadni muudihjeh ĩni úwuú. Caanjih moondih bohé péanitjeh caán muudih ĩni cádah bejeé.**

⁵ **Det tátchidih moón yeebdíh náahcan, ñi naóhni doonádih í joíhchah, bac bejna, í enechah, queétdih Dios á yohat pínahdih í jéihyat pínah niijná, ñih zapatosdih tóo dugnit, becchídih ñi péoh mao jéenanaá, át niijíp wat jî.***

⁶ Páant á niijíchah joinít, nihat tátchibitna yoobó ít bejep wat jî. Pánih jaibínit, Dioih táini doonádih nihat cáacwádih naóhni, wánnitdihbut ít boonanap wat jî.

Maáh Herodes tubit á úumap
(Mt 14.1-12; Mr 6.14-29)

⁷ Caán láa Maáh Herodes Jesús á bohénitbut ded pah í chájat doonádih jwáub joiná, bádi át úumap wat jî. “Juanji át jwáub boo pud jáoh tagaá”, biquína niij, jî.

⁸ “Elías át jwáub jígoh tagaá”, bita niij, “Dios naáwátidih biíh naóh yapaniji át jwáub boo pud jáoh tagaá”, bitabat ít niijíp wat yuh jî.*

⁹ Páant í niijíchah joinít, Herodesboó nin pah át niijíp wat jî: —Weemjéh tíjii Juandih wá waó bóod yohat táutap jî. ¿Pánihna, deih doonádih tígaa wá jwáub joí, páant muntih? át niijíp wat jî. Páant niijnít, Herodes Jesúsdihtubít át eníhip wat jî.

Cinco mil cáacwádih Jesús jeémát á wáhat
(Mt 14.13-21; Mr 6.30-44; Jn 6.1-14)

¹⁰ Táltimah, Jesús á wahnitji á pebhna jwáub jaibínit, ded pah í chájatjidih caandih ít naáwáp wat jî. Páant í naáwáchah joinít, á bohénitjiljeh jumíhna, cáacwádih át cádah bejep wat jî. Pánih cádah bejni, Betsaida tátchina ít bejep wat yuh jî.

¹¹ Obohjeéhtih, cáacwáboó í bejatdih jéihnit, queétdih ít ñaun béjep wat jî. Í ñaun jwááachah, Jesús queétdih weínit, Dios á maáh jumatdih át bohénap wat jî. Wánnitdihbut át boonanap wat jî.

¹² Cheyeh doce á bohénit nin pah Jesúsdihtubít át niijíp wat yuh jî:

—Nin pehbít tátchinaboó nitdih ma bejat táutú, í áwat tólih pínah, í jeémát pínahdihbut í bidat pínah niijná. Ninjilhitjeh pohba muána á wihcan caá, ít niijíp wat jî.

¹³ —**Yeebhé queétdih jeémát ñi wáhuá,** Jesús át niijíp jepahap wat jî.

—Páant, cinco botoni pan dahna, chéne queejwábitdihjeh jwí bibohna caá. ¿Queétdih í jeémát pínahdih jib chájadih jwí bejni naniit? á bohénit ít niijíp wábh joyóp wat jî.

¹⁴ (Cinco mil neonájuh ít jumap wat jî. Yaádh í weh biicdih chah ít jumap wat jî.)

—**Cáacwá poómp jumap pah cincuenta ñi cháudat táutú,** á bohénitdih Jesús át niijíp wat jî.

¹⁵ Páant á niijíchah joinítjeh, queétdih ít cháudat táutap wat jî.

¹⁶ Páant í cháudachah, Jesúsboó cinco pan dahnadih, chéne queejwábitdihbut ubnit, chéi ennit,

—**Nin pandih, queejwábitdihbut ma wáhat táina caá, Paá,** á ípdih át niijíp wat jî.

Páant niij péanit, pan dahnadih queejwábitdihbut dajnit, cáacwádih í pááat pínah niijná, á bohénitdih át wáhap wat jî.

¹⁷ Pánihna, nihat ít táí jeémp cháúáp wat jî. Í judh jeémpnidih doce wáhdih ít ub yac yáwanap wat jî.

“Meém Cristo, Dios á wahní caá”, Pedro Jesúsdihtubít á niiját

(Mt 16.13-19; Mr 8.27-29)

¹⁸ Biíh láa Jesús Diosdih wábh péanit, á bohénitdih nin pah át niijíp wábh joyóp wat jî:

—**¿Weemdíh ded pah tígaa cáacwá í niij?** át niijíp wat jî.

¹⁹ —“Juan Daabáni nacaá”, biquína niij, ‘Elías nacaá’, bita niij, ‘Jon játi Dios naáwátidih naóh yapaniji át jwáub boo pud jáoh tagaá’, bitabat í niijná beé, Jesúsdihtubít niij jepahap wat jî.*

²⁰ —**Queétdih páant í niijíchah joiná, ¿yeebboó ded pah tígaa ñi niij jenah joí?** queétdih át niijíp wat jî.

—Meém Cristo, Dios á wahní caá, Pedroboó át niij jepahap wat jî.*

Á wáhat pínahdih Jesús á naáwát
(Mt 16.20-28; Mr 8.30-9.1)

²¹ Páant Pedro á niijíchah joinít, Jesús á bohénitdih nin pah át jwáub niij naáwáp wat jî:

—**Dios á wahní wá jumap doonádih bita- hoodíh ñi naóhca bojoó.**

²² **Weém nihat cáacwá úud jeéhdih tubit yeejé yapat caá náahap. Jwí maáta, sacerdotewá í maáta, Moisés á watatjidih bohénitbut weemdíh náahcan, í mao yohat táutbipna yuh caá. Obohjeéhtih, páant í mawachah yuhna, biic peihcanni yeó jáap táltimah, wá jwáub boo pud jáohbipna caá. Páant yeejé yapat caá weemdíh náahap, Dios á jenah joyátjidih biic yoobó á yapat pínah niijná,** át niijíp wat jî.

²³ Táltimah, queétdih nihatdih nin pah át niij naáwáp wat jî:

—**Ded wíh jumíhna, á weñat pínahdih jenah joicán, wá weñat pínahhoodíh jenah joinít, á jepaha naáh. Bita caandíh í wéi encah yuhna, caandíh tubit yeejé í chájachah yuhna, í mao yohíhichah yuhna, weemdíh jepah cádahcat caá náahap.***

²⁴ **Ded á weñat pínahdihjeh jenah joí chájni uguípná bejni á jumápná caá. Obohjeéhtih, ded á weñat pínahdih joyáh**

* 9:5 Lc 10.4-11; Hch 13.51

* 9:8 Mt 16.14; Mr 8.28; Lc 9.19

* 9:19 Mt 14.1-2; Mr 16.14-15; Lc 9.7-8

* 9:20 Jn

bojni, wā weñat pínahboodíh chājni, ā buudcán niit.*

²⁵ **Ded ā weñat pínahdihjeh chājni, bádí dinero ā bíbohochah yuhna, caandíh dedé pínah nihcan caá. Wā weñat pínahdih ā chājcátjji jīb, iiguípna ā bejbipna caá.**

²⁶ **Pánihna, weém maáh jumna, wā íp ā yeh iigátjīh, āih táunit ángelwā í yeh iigátjīhbut jwéub dei jsóhna, ded weemdíh náahcan, wā naáwátidihbut joíhcannidih wā wēpatjīh wā yohbipna caá.**

²⁷ **Yeedíh yoobópdih wā naóhna caá. Biquína ninjīh ñehnit ñi wanat pínah jātīh, Dios ā maáh jumatdih ā jéutuchah, ñi enbipna caá, Jesús āt niijíp wut jī.**

Dios ā yeh iigátjīh Jesús ā ñahat (Mt 17.1-8; Mr 9.2-8)

²⁸ Biíc semana túttimah, Diosdih wúbát túut niijná, Pedro, Santiago, Juan queét biíc peihcannitdihjeh jap bóo jeená Jesús āt numah páuh laab béjep wut jī.

²⁹ Caanná í páuh laáb juibínit, Jesús ā wúbáchah, ā jígohat āt túut nuumáp wut jī. Áih móot yeó ā yeh iigát pah yeh iig, āih yéuehbut biíc yoobó túi baabni āt yeh iiguíp wut jī.

³⁰ Páant ā yeh iiguíchah, Moisés, Elíasji biícđih ā pebh í jígohop wut jī.

³¹ Queébut Jesús biíc yoobó ít yeh iiguíp wut jī. Pánih jígohnit, Dios ā jenah joyátjidih biíc yoobó ā yapat pínah niijná, Jesús Jerusalén tútchiboó ā wanat pínahdih ít míc wéhenap wut jī.

³² Páant ā yapachah, Pedro ā chéenwā biícđih chuánit jumna, queéđih quíib chei āt jumap wut jī. Obohjeéhtih, jwéub jáanit, Jesús bádí ā yeh iiguíchah, ā pebh ñuhnitdihbut ít enep wut jī.

³³ Pánih ñuhnitji í jwéub buúd jéuwáchah, Pedro Jesúsđih nin pah āt niijíp wut jī:

—jBohéni, ninjīh jwí jumachah, ā téina caá! ¿Biíc peihcanni mæu dáhnadih, míih pínah, Moiséh pínah, Eliaíh pínahdihbut jwí chāj jīh? āt niijíp wut yuh jī. Páant niijná, āt jenah joicáp wut jī.

³⁴ Páant ā niijíchahjeh, mah pōh panihni queéđđih āt dei juyúp wut jī. Páant ā dei juyáchah, bádí ít úmup wut jī.

³⁵ Mah pōh cātíh Dios queéđđih nin pah āt niijíp wut jī:

—Nin wā wáuh, wā oini caá.* Ā naáwáchah, caandíh ñi túi joyoó, Dios queéđđih āt niijíp wut jī.*

³⁶ Páant ā niiját túttimah, Pedrowā jwéub enna, Jesús biícjeh ā ñuhuchah, ít enep wut jī. Páant í enatjidih bitadih ít naóh jwəhcap wut jī.

Wā wənat jumnidih Jesús ā booaat (Mt 17.14-21; Mr 9.14-29)

³⁷ Cheibit Jesús wā í jwéub dei juibínachah, dawá cáacwā caandíh ít jwááap wut jī.

³⁸ Páant í jwááachah, queét cātíh biíc newé Jesúsđih ejnit, nin pah āt niij wúbap wut jī:

—Bohéni, meemdíh wā wúbhna caá. Wā wáuh biíc jumnidih jīgah ennit, ma teo wáacá.

³⁹ Dawá láa nemép caandíh āpí déheana caá. Pánih déhe buug ñajnit, tabit mémé ñaacnit, chūi bid ñajnit, āpí jac moj chej bac ñaj bejna caá. Pánih chājna, wā wáuhđih dedé ā noón yaicán caá. Pánihna, āih bácahdih tabit yéjana caá ā chājap.

⁴⁰ Páant ā chājachah, nemépdih í bacaat pínah niijná, ma bohénitdih wā wúbap yuh be. Obohjeéhtih, queéboó caandíh í jéih bacacap be, Jesúsđih āt niijíp wut jī.

⁴¹ Páant ā niijíchah joinít, Jesús queét ni-hatđih nin pah āt niij jaihnəp wut jī:

—jYeeb yeejépwā weemdíh jenah joicánnit ñi jumna caá! ¿Débólíh tiguaá weemdíh túi jenah joicán, ñi tac buugábi? āt niijíp wut jī. Páant niijnít, —**Ma wáuhđih wā pebhna ma ub júuwá**, behedih āt niijíp wut jī.

⁴² Páant ā niijíchah joinít, ā wáuhđih Jesús pebhna ā ub júuwáchah, nemépboó déheba ub yoh buugánit, tabit caandíh āt méméanap wut jī. Páant ā chājachah ennit, Jesús nemépdih āt jūih bacanap wut jī. Pánih baca péanit,

—**Dáa, ma wáuh ā túi boona caá buca**, behedih āt niijíp wut jī.

⁴³ Páant ā bacaatđih ennit, Dios ā wēpatđih nihah cáacwā ít en wáhi bejep wut jī.

Jesús í wənat pínahdih ā jwéub naáwát (Mt 17.22-23; Mr 9.30-32)

Páant nemépdih ā bacaatjidih cáacwā bádí í jenah joyóchah, Jesúsboó ā bohénitdihjeh nin pah āt niij naáwáp wut jī:

⁴⁴ —**Ñi túi joyoó. Weém yeedíh baini wā naáwát túut caá. Weém nihah cáacwā úud jeñéđih cáacwā teonit, bitadih í wáuhbipna caá**, Jesús queéđđih āt niijíp wut jī.

⁴⁵ Páant ā niijíchah joiná yuhna, Dios queéđđih ā beh joyát túutcah, ít túi beh joicáp wut jī. Pánih beh joicán, í jwéub wáuh joyátji déeji ít túiquip wut jī.

“Déhe tiguaá ñi maáh panihni”, Jesús ā ni-iját (Mt 18.1-5; Mr 9.33-37)

⁴⁶ Páant Jesús ā niiját túttimah, ā bohénitboó nin pah queéťjeh ít míc niijíp wut jī: “¿Déhe tiguaá jwí cātíh jwí maáh panihni?” ít míc niij jaihnəp wut jī.*

* 9:24 Mt 10.39; Lc 17.33; Jn 12.25 * 9:35 Is 42.1; Mt 3.17; 12.18; Mr 1.11; Lc 3.22 * 9:35 2P 1.17-18 * 9:46 Lc 22.24

47 Páant í míc níj jähñatdih jéihnit, bíc wébít dih Jesúsboó á pebh át wái boj dodhdop wut jî.

48 —**Det wíihwá jumna, nin wébít panihni, oboh jumnidih wéi jwááhñit, weemdíhbat wéi jwááhñit caá. Det weemdíh wéi jwááhñit, weemdíh wahnijidihbat wéi jwááhñit í jumna caá. Pánihna, ded nin wébít dée oboh jumníboó ñi maáh panihni á jumna caá,** Jesús queétdih át níjíp wut jî.*

“*Ded jwútdih en jähcanni jwútdih teo wáacni caá*”, Jesús á níjít
(Mr 9.38-40)

49 Páant á níjíchah joinít, Juanboó Jesús dih nin pah át níjíp wut jî:

—Bohéní, jwí enechah, bíc newé ma wēpatjñh nemépwádhíh á bacat túatup be. Oboghjeéhtih, jwíjeéh jumni á nihcah, caandih páant jwí chājat túatcap be, át níjíp wut jî.

50 —**Páant caandih ñi níjicá bojoó. Ded yeebdíh en jähcanni jumna, ñijeéh á jumna caá,** Jesús queétdih át níjíp wut jî.

Samaria baácdih moón Jesús dih í náahcat

51 Pánihat túttimah, jeáboó á púuh laab béjat yeó jáap pínah toáh júuwáchah, “Weemdíh Jerusalén tútchina bejat caá náahap”, Jesús búdí át níj jenah joyóp wut jî.

52 Páant níj jenah joinít, biquína á bohénitdih Samaria baácdih bóo tútchina í áwat pínah pebhboó í ámoh páñat pínah níjíná, í jätih át wah waáwá bojop wut jî.

53 Oboghjeéhtih, caán tútchiboó í juibínachah yuhna, Jerusalén tútchina Jesús á bejat doonádhíh joinít íjna, caán tútchidih moón caandih í náahcap wut jî.

54 Páant í náahcat doonádhíh joinít, Jesús á bohénit Santiago Juanjñh nin pah Jesús dih í níj úubh joyóp wut jî:

—¿Maá, meemdíh í náahcatji peéh, queét í úg beedáat pínah níjíná, jeámant úgátdih jwí dei jáúwát túat jñh? Ít níjíp wut yuh jî.*

55 Páant í níjíchah joinít, Jesús tac púud ennit,

—**Yeéb íjñit, ñi peéh chājñichah, á táican caá.**

56 **Weém, nihat cáacwá úud jeñé cáacwádhíh yohat túat níjíná, nin baácbóo wá dei jáohcap jî. Oboghjeéhtih í yéejat peéh úgúipna í bejat déejidih queétdih táí ubat túat níjíná, wá dei jáúwáp jî,** Jesús queétdih át níj jähñap wut jî.

Páant níjínít, bíh tútchina ít bejep wut jî.

Biquína Jesús dih í péethat
(Mt 8.18-22)

57 Páant Jesús wá namáboó í bejечah, bíc íjeéh péeni Jesús dih nin pah át níj naáwáp wut jî:

—Deyoób ma bejечah, weembát majeéh wá bejmi caá, át níjíp wut jî.

58 —**Jia mujjiowá ñih muú pínah ítnadih í bíbohna caá. Jwébehwábat ñih yécanadih í bíbohna caá. Oboghjeéhtih, weém nihat cáacwá úud jeñé wíih muújéh pohba wá bíbohcan caá. Pánihna, wájeéh ma júúwáchah, búdí bawat meemdíhbat á jumbipna caá,** Jesús caandih át níjíp wut jî.

59 Páant í bejечah, Jesús bíh íjeéh péeniboodíh

—**Wájeéh ma júúwá,** át níjíp wut jî.

—Wá bejmi caá, Maá. Oboghjeéhtih, wá bejat pínah jätih wá íip á wanuchah, áih bácahdih wá yohat pínah níjíná, ‘Ma chāo jwáhuú’, weemdíh ma níjí. Á wanuchah, yoh péanit, majeéh wá péebipna caá, át níjíp wut jî.

60 —**Weemdíh náahcannit wannit panihnit jumna, queét wannitdih í yoho naáh. Oboghjeéhtih, meémboó wájeéh jumni pínah buu ma júúwá. Wíih tewatboodíh chah jenah joinít, Dios maáh á jumat dooná, bitadih naáwádhíh bejat caá meemdíh náahap,** Jesús caandih át níjíp wut yuh jî.

61 Páant í bejечah, bíh íjeéh péenibat nin pah Jesús dih át níjíp wut yuh jî:

—Maá, majeéh wá bejmi caá. Oboghjeéhtih, wá bejat pínah jätih ‘Wá bejna caá’, wá pebh moondih wá níj babhbat pínah níjíná, weemdíh ma wahaá. Pánih chāj péanit, majeéh wá péebipna caá, át níjíp wut jî.*

62 —**Ded wá watni tewatdih teo jwíihna yuhna, á weñat pínahdih jwáub jenah jói chājñit, Diosdih teo wáñni pínah á jéih jumcan caá,** Jesús caandih át níjíp wut jî.

10

Jesús setenta y dos á bohénitdih á wahat

1 Túttimah, Jerusalén tútchina bejna, Jesús setenta y dos ájeéh péenitdih ñíonit, át wahap wut jî. Pánih wahna, á bejat pínah tútchinadih á jätih í naóh waáwát pínah níjíná, chénewá míc át wahap wut jî.

2 Queétdih á wahat pínah jätih, nin pah át níj naáwáp wut jî: “**Wíih doonádhíh jepahnit pínah dawá í jumna yuh caá. Oboghjeéhtih, daocánnit naóhñit í jumachah, queét jepahñit í joi jwáhcan caá. Pánihna, yeébbóo Diosdih ñi úubá, chah dawá naóhñit pínahdih á wahat pínah níjíná.**”

3 Pánihna, naáwádhíh ñi bejeé. **Bejñit, nin pah ñi táí jenah joyoó: Diosdih**

* 9:48 Mt 10.40; Lc 10.16; Jn 13.20 * 9:54 2R 1.9-16 * 9:61 1R 19.20 * 10:2 Mt 9.37-38 * 10:3 Mt 10.16

jepahcannit, jiwã cãtîh ovejawãdih wahat pah, yeebdîh wã wahna caá.*

⁴ Pãnih bejna, dinerodih ubcan, wãh wãúhdihbut ubcan, biîh zaptosdihbut ubcanjeh, wêpép ñi bejeé. Dawá cáacwãdih túi naáwát túut niijná, deddih jwãáh wãbhna, chãocãnjeh, bejat caá náahap.

⁵ Ded ñi jwíih waadni muúdiîh moondîh 'Dios á týat ñijeéh á jumã naáh', ñi niijí.

⁶ Túinit jumna, páant ñi niijichah joinít, í túi jepahbipna caá. Obohjeéhtih, táicannit jumna, páant ñi niijichah yuhna, í jepahcan niít. Páant í jepahcah, caán muúdiîh moondîh Dios á týat á wihcan niít.

⁷ Yeebdîh jwíih jepahnitjeéh ñi jum jwãhuúp. Queét yeebdîh jeémát, babhbatdihbut í wãhuchah, ñi túi jeémp babhbaá. Yeéb queétdih teo wáacnit bohénachah, queétoó ñi teo wáacat jîib jeémát babhbat í wãhuchah, á túina caá. Caán tútchidih moondîh ñi bohé jwãhna, ñi jwíih juibíni muúdiîhjeh ñi jum jwãhuúp.*

⁸ Ded tútchidih ñi juibínachah, yeebdîh jepahnit, dedé jeémátidih í wãhuchah, ñi túi jeémé.

⁹ Caán tútchidih moón wãnnitdih boonanit, queétdih nin pah ñi niijí: 'Dios yeebdîh búdi caá á bidip, áihwã ñi jumãt pínah niijná. Wãnnitdih á booana, Maáh jumna á wêpatdih yeebdîh á júatna caá. Páant á wêpatdih jéihnit, ñi yéejatdih cádahna, táiniboodîh túut nuumnit, caandîh ñi jepahaá', queétdih ñi niijí.

¹⁰ Obohjeéhtih, ded tútchidih juibi, bohéna, wãnnitdih ñi boonachah yuhna, í jepahcah, íih namádiîh bejnit, nin pah queétdih ñi niijí:

¹¹ 'Dios maáh jumna, á wêpat yeebdîh á júatuchah yuhna, yeéboó caandîh ñi jepahcap jî. Pãnihna, ñiîh tútchi becchidîh jwíih jítchamant jwí pit yohna caá. Páant jwí chãjat pah, ñi jepahcatji jîib Dios yeebdîhbut á yohbipna caá', ñi niijí.*

¹² Yeéboó nin pah wã niijátidih ñi túi náhninaá: Sodoma tútchidih moonjí tubit yeejép chãjnit ít jumãp wat jî. Obohjeéhtih, queétdih Dios á peéh chãjat chah, á peéh chãjat pínah yeó jáapdih ñi bohéatdih jepahcannitboodîh á peéh chãjbipna caá", Jesús queétdih át niijíp wat jî.*

Biîh tútchidih moón í jepahcat (Mt 11.20-24)

¹³ "ÍYeéb Corazín tútchidih moón, Betsaida tútchidih moondîhbut Dios búdi á peéh chãjbipna caá! Weém ñiîh tútchinadiîh jumna, Dios á wêpatjîh búdi wã teo wáacachah yuhna, ñi jepahcap jî. Tiro tútchidih moón, Sidón tútchidih moondîhbut Dios á wêpatjîh páant wã teo wáacachah niîhna, queétoó jáantjeh í yéejatdih búdi jáinít, íta túut nuum tágaá.*

¹⁴ Pãnihna, Tiro tútchidih moón, Sidón tútchidih moondîhbut Dios á peéh chãj láa, Corazín tútchidih moón, Betsaida tútchidih moondîhbut chah á peéh chãjbipna caá.

¹⁵ Yeéb Capernaum tútchidih moondîhbut peéh chãjna, maáta panihnit chãjcanjeh, yeebdîh moh yéejnit Dios á chãjbipna caá.*

¹⁶ "Ded yeebdîh joí jepahni, weemdîhbut jepahni caá. Obohjeéhtih, ded yeebdîh jepahcanni, weemdîhbut jepahcanni caá. Weemdîh jepahcanni, wã íip weemdîh wahnidihbut jepahcanni caá", át niijíp wat jî. Páant á niij péanachah joinít, á wahnitboó ít bejep wat jî.*

Setenta y dos Jesús á wahnitji í jwãub juyát

¹⁷ Pãnih bejnitji wënit, queétdih setenta y dos Jesús á wahnitji á pebhna ít jwãub juibínap wat jî. Pãnih jwãub juibínit, nin pah Jesúsdiîh ít niijíp wat jî:

—ÍMaá, ma wêpatjîh jwí watuchah, nemépwã yuh buca jepahnit, ít bac bej tagaá! Ít niijíp wat jî.

¹⁸ —Íjapmant wedoát pah á bejchah, nemépwã í maáh á buúg jéen júáwáchah, wã enep jî.

¹⁹ ÍÑi joyoó! Wã wêpat yeebdîh wáat wãhup be, maiwãdih, dáowãdihbut jwãáhnit, ñi jéih chuñat pínah niijná. Nemépwã í maáh á wêpatjîh yeejép á chãjat déedih jáhat wêpat wã wãhup be. Páant wã wãhuchah, áih nemépwã yeebdîh í jéih yéejacan niít.*

²⁰ Pãnihna, nemépwãdih yeéb ñi watuchah, í jepahatdih ennit, búdi ñi wëina yuh caá. Obohjeéhtih, nin caá chah búdi ñi weñat pínah pohba: Yeéb Dioihwã á pebhboó bejnit pínah ñi jumachah, áih papélah tólih panihniiboó ñi wãtna daáçni á jumna caá, Jesús queétdih át niijíp wat jî.

Jesús á weñat (Mt 11.25-27)

* 10:7 1Co 9.14; 1Ti 5.18 * 10:11 Mt 10.7-14; Mr 6.6-11; Lc 9.3-5; Hch 13.51 * 10:12 Gn 19.24-28; Mt 10.15; 11.24

* 10:13 Is 23.1-18; Ez 26.1-28.26; Jl 3.4-8; Am 1.9-10; Zac 9.2-4 * 10:15 Is 14.13-15 * 10:16 Mt 10.40; Mr 9.37; Lc

9.48; Jn 13.20 * 10:19 Sal 91.13

21 Páant niŋ naóh péanit, Jesús Túini Espíritu á wēpatjĭh búdí wēinit, Diosdih nin pah át niijíp wat jĭ: **“Paá, meém nihat baácdih moón ĩ maáh, nihat jeádih moonbút ĩ maáh ma jumachah, meemdíh búdí wá wēina caá. Jwiit túi jéihnit caá’, niijnítidih wá bohéátidih ma beh joyát táutcap be. Obohjeéhtih, jéih jwahcannitboodih mapĭ jéihyanap be. Páant mapĭ wēi chájna caá”,** á ípdih át niijíp wat jĭ.

22 Páant á ípdih niŋ uábh péanit, á pébh joi űhñitidih nin pah át jwáub niŋ naáwáp wat jĭ: **“Dios, wá íp nihat á wēpat biíc yoobó weemdíhbut á wáhap be. Ded pah wá jumadidih wá ípjuh caá á jéihyep. Biíh páant jéihni á whican caá. Ded pah wá íp á jumadidihbut weemjéh caá wá jéihyep. Det wá űñonitidihbut caandih wáŭŭ bohéna caá. Pánihna, jwiitjuh caá caandih jwí jéihyep”,** át niijíp wat jĭ.*

23 Páant cáacwádh niŋ naóh péanit, á bohénitidih tac páud ennit, queétdihjuh nin pah át niijíp wat jĭ: **“Yeéb wá wēpatdih ennit, Dios weemdíh á wahatjidih űi túi jéihna caá. Pánihna, bitabut páant wá jumadidih jéihnit, queébtut túi wēinit ĩ jumna caá.**

24 **űi jenah joyoó. Jon játih Dios naáwátidih dawá naóh yapanitji, dawá maátajabut yeéb űi ennidih búdí eníhna yuhna, ĩt encap wat jĭ. űi joinídihbut búdí joíhna yuhna, ĩt joicáp wat jĭ”,** át niijíp wat jĭ.

Samaria baácdih bóo á túi chájat naáwát

25 Biíh láa, Moisés á watatjidih bohénit poómpdih bóo Jesús pebh át juibínap wat jĭ. Pánih juibínit, nin pah át niŋ uábh joyóp wat jĭ:

—¿Bohéni, Dios pebhna bejéhna, ded pah wá chájbi? át niijíp wat jĭ.

26 —¿Moisés **ded pah tigaá át niijí? Caandih enna, ¿dépah tíi mapĭ niŋ jenah joí?** Jesús át niijíp wat jĭ.

27 —“Diosdih chah jenah joí, túi jepahnit, wēina, caandih búdí űi oyoó.* Meemjéh ma míc oyat pah muntih, bitadidihbut búdí ma oyoó,* Moisés át niŋ daacáp tajĭ, át niijíp wat jĭ.

28 —**Yoobópdih ma jepahna caá. Pánih chájnit, wanna, Dios pebhna ma bejipna caá,*** Jesús caandih át niijíp wat jĭ.*

29 Páant á niijíchah joinít, Moisés á watatjidih bohéni á túi chájatdih jéutat táut niijná, nin pah át jwáub niŋ uábh joyóp wat jĭ:

—¿Obohjeéhtih, Bohéni, deddih tigaá wá oibi? át niijíp wat jĭ.

30 Páant á niijíchah joinít, nin á jenah joinít naáwátjĭh Jesús át niŋ naóh bohénap wat jĭ:

—**Biíc newé Jerusalén tútchimant Jericó tútchina á dei bejehchah, namá tacdih numnit cáacwá caandih jwááhmit, nihat áih bií dée, á duoni chóodihbut dáuc wáyat táut niijná, ĩ wan mao jwejp be. Páant ĩ wan mao jwejni namáboó á űajap be.**

31 Páant ĩ chájat túttimah, **biíc sacerdote caán namádih dei bejna, ĩ wan mao jwejnijidih á enep yah be. Obohjeéhtih, enna yahna, cháocánjuh, á bóod páud yap bejep be.**

32 **Túttimah, Leví á juimená poómpdih bóobut á bejep be. Caán űajni pebh juibí ennit, cháocánjuh, caanbát á bóod páud yap bejep be.**

33 **Obohjeéhtih, páant ĩ yap bejat túttimah, űi eníhcanni Samaria baácdih bóo caán namádihjuh muntih á dei bejep be. Pánih dei bejna, caán űajnidih juibí ennit, caandih á jĭgah enep be.**

34 **Pánih jĭgah ennit, á pebh juibínit, yíi, iguúh mac biícidih áih yahwítnadih á cohop be. Coh péanit, yégueh chóojĭh á chéwep be. Chéo péanit, caandih dloníji burrodih ub táuh cáagnit, áwat túlhna jumni munná á numah bejep be. Caanná ub juibínit, nihat chei á en dao dáa jéuwáp be.**

35 **Cheibit, áwat muú mínahdih caandih á en dawát pínah niijná, á júb chájap be. Pánih júb chájnit, nin pah caandih á niijíp be: ‘Nindih ma túi en dao jwáhuá. Caandih ma en dawát pínah júb wá wáhna caá. Pánihna, chah ma jwáub júb náahachah, jwáub joinít, wá jwáub júb cháj jáhahipna caá, páant muntih’, Samaria baácdih bóo muú mínahdih á niŋ naáwáp be, Jesús át niŋ bohénap wat jĭ.**

36 Páant niŋ naóh bohé péanit, Moisés á watatjidih bohénidih nin pah át niŋ uábh joyóp wat jĭ:

—**Queé biíc peihcannit bií déedih chewe maonijidih ennit, ¿déhe tibeé túi oini á jum?** át niijíp wat jĭ.

37 —Caandih jĭgah en teo wáacni á túi oyop be, át niŋ jepahap wat jĭ.

—**Pánihna, meembát bejna, biíc yoobó meemdíh eníhcannitdih oinít, ma túi teo wáacá,** Jesús caandih át niŋ naáwáp wat jĭ.

Martawájééh Jesús á jumat

38 Túttimah, Jesús wá Jerusalén tútchina bejnit, bainí tútchidih ĩt juibínap wat jĭ. ĩ juibínachah, caán tútchidih bóli, Marta wát jumnih, Jesús wádh mǐh muáboó mit cháo jwáhat táutatup wat jĭ.

* 10:22 Jn 3.35; 10.15 * 10:27 Dt 6.5 * 10:27 Lv 19.18 * 10:28 Lv 18.5 * 10:28 Mt 22.35-40; Mr 12.28-34

* 10:39 Jn 11.1

³⁹ Mi jwan, María wät jumnihbat mit jumap wat jī. Mariaboó Jesús ā bohénachah, ā pebh mit jói cháudap wat jī.*

⁴⁰ Obohjeéhtih, Martaboó yójah jeémát teona, mit íjip wat jī. Pánih íjnit, Jesús pebh jwábinít, nin pah mit níijíp wat yuh jī:

—Maá, wā jwan weemdíh mi teo wáacah, weém bíic wilidihjeh wái náah jumni tewat ā jumna caá. ¿Páant mi teo wáacah, weemdíh ma íjgah encan níit? Weemdíh ma teo wáacat túutá, Marta mit níijíp wat jī.

⁴¹ —¡Marta, Marta, ma joyoó! Dawá tewatnabítidih meém tubít jenah joinít, ma míic íjgana caá.

⁴² Obohjeéhtih, wā bohéatdih jenah joyát caá chah náahap. Pánihna, Mariaboó chah táinidih mi níiwichah, caántdih ded mi joyátjidih ā jéih dáuc wáican níit, Jesús Martadih át níijíp wat jī.

11

*Ded pah caá jwí wábát
(Mt 6.9-15; 7.7-11)*

¹ Bíih yeó jáap Jesús ā ípidih ā wábúchah, ā bohénitbat ít jumap wat jī. Páant ā wábh péanachah ennit,

—Maá, Juanjí ā bohénitdih Diosdih ded pah í wábát pínahdih át bohénap wat jī. Caán ā bohéat pah mantih jwiítidihbat ma bohénaá, ít níijíp wat jī.

² Páant í níijíchah joinít, nin pah queétdih át níij jepahap wat jī:

—Yeéb Diosdih wábhna, nin pah ní níij wábá:

‘Paá, meém chah táini ma jumachah, meemdíh jwí wéina caá. Ma wüt chah yáaat caá jwiít jwí náahna caá. Meém maáh ma jumatdih jéihnit, nihát cáacwá í jepaha naáh.

³ Yeó jáap jumap pah jwí jeémát pínahdih ma wáhuú.*

⁴ Bitá jwiítidih í yéej chájtadhi jwí yohat pah, meembát jwiít jwí yéej chájtadhi ma yohoó. Nemépwá í maáh jwiítidih ā yéejálichah, ma teo wáacá, jwí yéej chájcat pínah níijná’.

Diosdih ní níij wábá, ā bohénitdih Jesús át níijíp wat jī.

⁵ Páant níijnít, ded pah í wábát pínahdih nin pahbat át níij naóh bohénap wat jī:

—Ded chei tac yoób ā dée pebhna bejnit, ‘Némé, bainí jeémátidih weemdíh ma wáhuú.

⁶ Wā chéen yuúp jáóhni ā juyáchah, caandih wā wáhat pínah jeémát wā bíbohcan caá’, ā níijíchah,

⁷ ā dée muú díitmant nin pah ā níij jepah bacacan níit. ‘Weemdíh tac huugáca bojóó. Jáantjeh jéc nem péanit, wā wehdih wáát namah úwap be. Meemdíh jeémát wáhat déedih, queétdih wā wáquihcan caá’, ā dée wábhndih ā níij jepahcan níit.

⁸ Yeebdih wā naóhna caá. Á dée tíiccanjeh ā wábúchah, jáanit dedé ā náahatdih ā wáhbipna caá.

⁹ Pánihna, nindih ní túi náhninaá: Tíiccanjeh ní wábúchah, ded pah ní wábátidih Dios yeebdih ā wáhbipna caá. Ded pah ní náahatdih bidna, ní bid cádahcah, ded pah ní bidatdih yeebdih ā wáhbipna caá. Jéc panihndih wáump mao cádahcah, Dios ā wátbipna caá.

¹⁰ Det Diosdih táí wábhnit, í wábátjidih í bíbohípná caá. Det Diosdih bidnit, caandih í jwááhbipna caá. Det í wáump mawachah joinít, jéc panihndih Dios queétdih ā wátbipna caá.

¹¹ ¿Níi wáuh yeebdih queejdih ā wábúchah, bucdih íta wáh taniit? Níita wáhcan tagaá.

¹² ¿Majbai típdih ā wábúchah, dúodih níita wáh taniit? Níita wáhcan tagaá.

¹³ Yeéb cáacwá yéejnit jumna yuhna, níi wehdih táinidih níipí wáhna caá. Pánihna, Diosboó táini yoobát jumna, det Túini Espíritu ā waadát pínahdih í wábúchah, níi íp jeáboó jumni caandih ā waadát táutbipna caá, Jesús át níijíp wat jī.*

“Nemépwá í maáh ā wépatjth Jesús ā booana caá”, í níiját

(Mt 12.22-30; Mr 3.20-27)

¹⁴ Bíih yeó jáap bíic newé wéheat táutcanni nemép jumni Jesús pebh át jwábinap wat jī. Páant ā jwábinachah, Jesús caán nemépdih áih bácahmant át bacat táutap wat jī. Páant ā bacat táutachah, caán newé át jwáub wéhenap wat jī, páant muntih. Páant ā jwáub wéhenachah joinít, nihát en wáhi bejnit, búdí ít jenah joyóp wat jī.

¹⁵ Obohjeéhtih, bita nin pah ít níij naáwap wat jī: “Nemépwá í maáh, Beelzebú wüt jumni, ā wépatjth caá Jesús nemépwádhí ápi bacat táutap”, ít níijíp wat yuh jī.*

¹⁶ Bitaboó, “Dios ā wépatjthjeh nit ā yoób chájap”, níijná, bíih ā wépatjth jéuatdih ítih bidip wat yuh jī.*

¹⁷ Obohjeéhtih, “Beelzebú ā wépatjth nemépwádhí ā bacat táutna caá”, í níij jenah joyóchah jéihnit, Jesúsboó nin pah queétdih át níij naáwap wat jī:

“Det bíic baácdih moonjéj yuhna míic maona, íta wan beedáh bej tagaá. Ded tátchidih moón bíicwá yuhna, míic maona, queétdih íta jweí peét bej tagaá.

* 11:3 Pr 30.8-9 * 11:13 Jn 14.13-14; 15.7,16; 16.23-24; 1 Jn 3.21-22; 5.14-15 * 11:15 Mt 9.34; 10.25 * 11:16 Mt 12.38; 16.1; Mr 8.11

18 Pánihna, Satanás, nemépwā ī maáh āihwādih ā bacanachah, hiic yoobó muntih āta yap tagaá. Weém Satanáih jumna nihna, āihwādih wāta bacacan tagaá. Ńi naóh yacat yoobópdih nihcan caá.

19 Nemépwādih bacanit, ī maáh Beelzebú ā wēpatjih wā wutuchah nihna, űijeeh jumnitboó ꞑdehe ā wēpatjih tiguaá ipí baca? Páant ī bacat táutuchah ennit, ‘Ī túi chájna caá’, űipí niijná caá. Pánihna, weém páant wā bacanachah ennit, ‘Ā túi chájcan caá’, űi jéih niijcán caá.

20 Obohjeéhtih, Dios ā wēpatjih nemépwādih wā bacanachah, Dios ā maáh wēpat űi cātih ā jumna caá.

21 “Wēpép newé nihat āih tua nah déenadih bíbohni āih muudih ā wapachah, nihat āih bií dée ā túi jumbipna caá.

22 Obohjeéhtih, biih caán chah wēpniboó juí míc mao yap yohnit, nihat ā wēp űuhat tua nah déenadih dáuc wái, bií déedihbut dáuc wáinit, ā pej jumnitdih ā pááhbiipna caá. Pánihat pah weém chah wēpni jumna, nemépwā ī maáhdih wā jéih yap yohnit, āihwādih wā dáuc wáibipna caá, wíihwā ī jumat pínah niijná.

23 “Ded wájeeh teocanni, weemdih en jaihi, nemépwā ī maáheeh ā jumna caá. Pánih jumna, weemdih jepahihnitdih ā űuun yóhna caá”, Jesús queétdih āt niijíp wat jī.*

Bacaniji nemép ded pah ā jwúb waadát (Mt 12.43-45)

24 “Nemép ī bacaniji muú wihcapboó jibna, ā jumat pínah biih muu pánihnidih ā táoh bidna caá. Pánih bidna yuhna, jéih bid juicán, ‘Weemdih ī bacaniji muuná wā jwúb bejbipna caá, páant muntih’, ā míc niij jenah joiná caá.

25 Páant niij jenah joinít, ā jwúb juí enechah, āih muuji táí tóodh ámhohni panihni ā jumna caá. Obohjeéhtih, caán cáachó ā táut nuumcáh, āih jéc páantjeh pāa lajni panihni ā jumna caá.

26 Páant ā jumuchah ennit, nemépboó bita siete ā chéenwā chah yeejép watnitdih bid wáacnit, queétdih ā numah waadná caá. Páant yeejép ī wutuchah, ī waadni chah yeejép ā jumbipna caá”, Jesús queétdih āt niijíp wat jī.

Ded panihat tiguaá weñat yoobát

27 Jesús páant ā niiját pónih, cáacwā cātih jumnih nin pah mit niij ejep wat yuh jī:

—ĵMeemdih weép jum noma behanih mi wéina nacaá! mit niij ejep wat jī.

28 —Obohjeéhtih, Dios naáwátdih joí jepahnitboó mi weñat chah ī wéina caá, Jesús caántdih āt niijíp wat jī.

Cāacwā Jesús ā wēpatdih ī jūutat táutat (Mt 12.38-42; Mr 8.12)

29 Páant ā bohénachah, chah dawá cáacwā Jesús pebh ī míc wáac juibinachah, nin pah queétdih āt niij naóh bohénap wat jī: “Yeeb buu láa moón tabit yeejépwā űi jumna caá. Pánihnit jumna, Dios ā wēpatjih űipí cháj jéutat táutna yuh caá. Obohjeéhtih, yeebdih páant wā cháj jéutcan niit. Jonásjidih Dios ā wēp chájat pah-jeh muntih weemdihtub chájnit, ā wēpat yeebdih ā jéutbipna caá. Páant bóojeh ā wēpat jéutat ā jumbipna caá.*

30 Jonásjidih bádi queej ā jeéméchah, biic pehcanni yeó jáap táttimah, Dios caandih jwúb ub bacanit, Nínive tátchidih moonđih āt wahap wat jī.* Pánihna, ded pah caandih ā yapatjidih ā naáwáchah joinít, Dios caandih ā wahatjidih queét it jéihyep wat jī. Páant ā yapatji pah muntih weém nihat cáacwā úud jeñé wunnit, biic pehcanni yeó jáap táttimah wā jwúb boo pud júúwúchah, Dios weemdih ā wahatjidih yeebbát űi jéihbipna caá.

31 Jon játih Salomónji ā túi jéihyat doonádihi joinít, Sabá baácdih moón ī maáh wiliji, yuúp miih baácmant ā naáwátdih joyódihi mit juibinap wat jī. Obohjeéhtih, ninjñ weém Salomón chah jéihni wā jumuchah yuhna, yeéboó weemdih űi joihcan caá. Pánihna, Dios nihat cáacwā ī yeejatji peéh chájat pínah yeó jáapdihi Dios pebh caántboó yeéb biicdih űuhnit, yeebdih nin pah mi niij naóh yachipna caá: ‘Wā joiniji Salomóndih chah jéihni Jesús ā jumuchah yuhna, ꞑdépanih tibeé yeéboó caandih űi jepahcan?’ mi niijbipna caá.*

32 Jonásji Nínive tátchidih moonđih Dios naáwátdih ā naóh yapanachah, queét ī yeejatdih bádi jainit, it táut nuumép wat jī. Obohjeéhtih, Jonás chah wēpni ninjñ wā jumuchah yuhna, weemdih joihcan, yeéboó űi táut nuumcáp he. Pánihna, űi táut nuumcátji jīb, peéh chájat pínah yeó jáapdihi Dios pebh Nínive tátchidih moonjí yeéb biicdih űuhnit, queébut yeebdih ī naóh yachipna caá”, Jesús queétdih āt niijíp wat jī.*

Jesús jiiát déedih ā bohéat (Mt 5.15; 6.22-23)

33 “Ded jiiátdih jiiinit, jáh cáagcan, pamap dahjĩhbut āpí páah jwejcan caá.

* 11:23 Mr 9.40 * 11:29 Mt 16.4; Mr 8.12 * 11:30 Jon 3.4 * 11:31 1R 10.1-10; 2Cr 9.1-12 * 11:32 Jon 3.5 * 11:33 Mt 5.15; Mr 4.21; Lc 8.16

Obohjeéhtih, caandih jappoó ápi jii cáagna caá, nihát caán tólihboó waadnit í tui enat pínah niijná.*

³⁴ **Ñíih quíib dahna níih jiiát dah panihni caá. Á tui jumachah, ded pah níi chájtadhih níi tui enna caá. Obohjeéhtih, yeejép jumna, dupúat dée á jumachah, ded pah níi chájtadhih níi jéih encan caá.**

³⁵⁻³⁶ **Pánihna, níih quíib dah panihni á táyuchah, wá naáwátidhih tui jenah jointi, táinidihjeh níi chájbipna caá. Obohjeéhtih, á táicach, wá naáwátidhih jenah joicán, yeejépboodih níi chájbipna caá. Pánihna, jii tui chája chaáh! Wá naáwátidhih tui jenah jointi níi jepahaá”, áť niijíp wat jí.**

Fariseowá, Moisés á watatjidih bohénitbut í táicat

(Mt 23.1-36; Mr 12.38-40; Lc 20.45-47)

³⁷ **Jesús queétdih á naóh péanachah, biíc fariseo Jesúsdih áih muúboó numah jeémédih áť bejep wat jí. Caanná waád juibínit, í jeémát táut niijná, Jesús wá íť juibí cháudap wat jí.**

³⁸ **Dios queétdih á tui wéi enat pínah niijná, queéť judiowá í jeémát pínah jáťih í nuowá í watatji pah ípi téih chocop wat jí. Obohjeéhtih, Jesúsboó waadnit, queéť í watatji pah téih choccanjeh á jeéméchah enna, caandih numah jeémpni fariseoboó bádi áť en wáhi bejep wat jí.**

³⁹ **Páant á en wáhi bejchah ennit, Jesús nin pah caandih áť niij naáwáp wat jí:**

—Yeéb fariseowá níih pamapnadih, níih babhbat dahnadihbut jii mantjeh nípi chocna caá, á tui jígohat pínah niijná. Páant níi chocochah yuhna, diitboó bádi quei á jumna caá. Caan pamap jii mantjeh níi chocat pah, yeebbút biíc yoobó níi jumna caá. Ní tui jígohna yuhna, níi jenah joyát yeejép á jumna caá. Níi weñat pínahdihjeh chájnít, tabít en níinahnitbut níi jumna caá.

⁴⁰ **íYeéb jenah joicánnit caá! ¿Pamap jii mantjeh dée, Dios jwíih bácahdih chájni, pamap diitboó dée, jwíih caolihdihbut chájni nihcan níit? Pánih chájnít, jwiítidhih jéih beedáni caá.**

⁴¹ **Pánihna, pamap diitboobút chocat pah, níih caolihdih táut nuumnít, moh yéejnitdih níi teo wáacá. Pánih chájnít, pamap quei wíhcat pah, Dios á enechah, níi tui jumbipna caá.**

⁴² **“íYeéb fariseowá bádi yeejép níi yapbipna caá! Dios á watatdih jepahna, ded chénat pah téihya chej jumni néonadih bíbohni, biíc nuodih caandih nípi wáhna yuh caá. Obohjeéhtih, pánih wáhna**

yuhna, biih á watatnadih nípi joyáh bojna caá. Cáacwádh tui chájtatboodih níi jenah joicán caá. Diosdih níi oyatdihbut nípi jenah joicán caá. Dios á watat pah, chej jumni néonadih caandih níi wáhachah, á táina caá. Obohjeéhtih, biih á watatdihbut jepahat caá náahap.*

⁴³ **“íYeéb fariseowá bádi yeejép níi yapbipna caá! Jwiít judiowá jwíi míc wáacat muúboó waád juibínit, waawápná nípi cháudna caá, nihát cáacwá yeebdih í wéi enat pínah niijná. Tútchi tacboó bií dée jiih chájtat jwáhna bejnit, cáacwá yeebdih í wéi jwááatdih nípi náahna caá.**

⁴⁴ **“íYeéb fariseowá bádi yeejép níi yapbipna caá! Yeéb cáac tacchiana panihnit níi jumna caá. Cáacwá baác diitboó jéih en waadácan, caán tacchianajih yáac cháí bejna, í yohniji yagáp á jumatdih í jéih encan caá. Caan pánihat pah cáacwá níi bohéatdih jointi, níih caolihdih jéihcan, níi jenah joyát yeejép á jumatdih í jéihcan caá”, Jesús queéť fariseowádh áť niij juihñap wat jí.**

⁴⁵ **Páant fariseowádh Jesús á niij juihñachah jointi, Moisés á watatjidih tui jéihni jwah nin pah Jesúsdih áť niijíp wat jí:**

—¿Bohéní, queétdih páant niij juihna, jwiítidhihbut juih níit ma chájap? áť niijíp wat jí.

⁴⁶ **Páant á niijíchah jointi, Jesús queéť Moisés á watatjidih bohénitdih jwah nin pah áť jwáub niij juihñap wat jí:**

—íYeébbút bádi yeejép níi yapbipna caá! Yeéb cáacwádh bádi wái náah jumndih chájtat táutna, bainibitjeh í yapachah ennit, queétdih jígah encanjeh, bádi nípi peéh chájna caá.

⁴⁷ **“íYeéb Moisés á watatjidih bohénit bádi yeejép níi yapbipna caá! Dios naáwátidhih naóh yapanitjidih níi nuowá íť mao yohop wat jí. Pánihna, queétdih níi weñat jéuat táut niijná, íih tacchianadih níi tui ámohna caá.**

⁴⁸ **Obohjeéhtih, pánih chájna yuhna, í bohéatjidih níi jepahcan caá. Pánih jepahcan, níi nuowá í chájtat biíc yoobó níi chájna caá.**

⁴⁹ **“Dios, nihát jéihni jumna, nin pah áť niij naáwáp wat jí: ‘Weém wá naáwátidhih naóh yapanit pínahdih, wá naáwátidhih bohénit pínahdihbut cáacwádh wá wahbipna yuh caá. Obohjeéhtih, cáacwáboó biquína queétdih í mao yohbipna caá. Bitadihbut yeejép í chájbipna caá’, Dios áť niijíp wat jí.**

⁵⁰⁻⁵¹ **Nihat Dios naáwátidhih naóh yapanitdih í mao yohatji peéh yeéb bau láa moondih caán waó jiih á jumbipna caá. Jwíih mao yohni Abeldih á mao**

yohatji jïib, púú sacerdote Zacaríasdih, Dioih muú coah tac yoob í mao yohatji jïibbat, yeéb buú láa moondih Dios á peéh chájbipna caá. Queét í jephacatji pahjeh, yeéb biíc yoob weemdih ñi jephacatji jïib yeebdihbut á peéh chájbipna caá.*

⁵² “íYeéb Moisés á wutatjdih bohénit bádí yeejép ñi yapbipna caá! ‘Jwiit Dios á wutatjdih bohénit caá’, niijná yuhna, á naawátidih cáacwá í jéhiyat déedih ñi jáhna caá. Pánih jáhna, Dios pehbhoó ñi wát waadát déedih bíbohna yuhna, queétdih ñi wát waadácán caá. Pánih chájna, yeebbát waadácán, queétdihbut ñi waadát táutcan caá”, Jesús queétdih át niij jüihñap wut jï.

⁵³⁻⁵⁴ Queétdih páant niij jäh péanit, Jesús át bac bejep wut jï. Páant á bac bejehchah, fariseowá, Moisés á wutatjdih bohénit biícidih Jesúsdih naóh yacat táut niijná, yeejép á jephachah joíhna, túbít caandih ít wábh joí ñuán péé bac bejep wut jï.

12

“Weém túini caá”, niij yee naóhcat

¹ Páant á bohéat pónih dawá cáacwá Jesús pebh múc wáac juibínit, í múc too néeh cháí bejehchah, Jesús á bohénitdih nin pah át niij naóh bohénap wut jï: “íYeéb ñi táí chája chaáh! Fariseowá í jenah joyát pah ñi jenah joicá bojó. ‘Weém túinijeh caá’, í niijíchah yuhna, ñih caolih yeejép á jumna caá. Páant í jumat pah yeébboó ñi jumca bojó. Páant niij jenah joyát, pan paáat panihni á jumna caá. Jwíh jígohcanni á jumachah yuhna, táttimah á jumatdih nihát í jéhibipna caá.*

² Pánihat pah, ded pah caolih diitboó jumna, wíih jígohcan yuhna, táttimah á jígohbipna caá. Ded ñi bih chájnidihtbut táttimah cáacwá í jéhibipna caá.*

³ Ded pah dupánaphoó ñi niijátjdih baabápboó cáacwá í joibípna caá. Ded pah yeéb ñíih tólihboó daocánnitdih ñi jéyé niijátjdih, táttimah dawá í múc wáacápboó í jwáub wépép naóh yapabipna caá, át niijíp wut jï.

Déhedih tigáá úumat náah

(Mt 10.26-31)

⁴ “Wá chéenwáá, yeebdih nin wá naawátidih ñi táí náhninaá: Ñíih bácahdih mao yohnit pínahdih ñi úumca bojó. Páant í chájat táttimah, yeebdih chah yeejép í jéih chájcán niit.

⁵ Obohjeéhtih, ñi úumat pínahdih wá naóhna caá. ¡Diosboodih bádí úumat caá náahap! Caanjéh ñi wunat táttimah, yeebdih peéh chájna, iiguipna á jéih

wahbipna caá. Pánihna, caandíhjih caá úumat náahap.

⁶ “Ñi náhni dahwaca bojó. Dios yeebdih oinit, á quíib buudcán niit. Cinco jwébehwádh chéne júdubit yeéb ñipí jïib teona caá. Botonit í jumachah yuhna, Diosboó biíc jwébehdhjih á quíib buudcán niit.

⁷ Obohjeéhtih, jwébehwá chah yeebdih Dios á oina caá. Bádí oinit, ñíih wáó yoócnejeh débóí á jumatdih Dios á táí jéihna caá. Páant á oyatdih jenah joinit, ñi náhni dahwaca bojó”, át niijíp wut jï.

“Weém Jesúsuh caá”, úumcanjeh, niiját

(Mt 10.32-33; 12.32; 10.19-20)

⁸ “Cáacwá í joyóchah, ded ‘Weém Jesúsuh caá’, á niijíchah, weembát wá ípíh ángelwá í joyóchah, ‘Caánboó wíih caá’, wá niijbípna caá.

⁹ Obohjeéhtih, cáacwá í joyóchah, ded ‘Weém Jesúsuh nihcan caá’, á niijíchah, weembát wá ípíh ángelwá í joyóchah, ‘Caánboó wíih nihcan caá’, wá niijbípna caá.

¹⁰ Ded weém nihát cáacwá úud jeñédih yeejép wéhenachah yuhna, á táut nuumáchah, yeejép á wéheatdih Dios á yohbipna caá. Obohjeéhtih, ded Túini Espíritubodih yeejép wéhenit, á jéih táut nuumcát jïib, Dios á yéejatdih á yohcan niit.*

¹¹ “Wíihwá ñi jumat jïib cáacwá yeebdih teonit, naóh yacat táut niijná, ñi múc wáacat muúboó, peéh chájat táutnit pehbhoó, bita ñi maáta pehbhoobát í ub bejehchah, ‘¿Ded pah wá niij jephahbí?’ ñi niij náhni dahwaca bojó.

¹² Caanná ñi juibínachah, Túini Espírituboó ded pah ñi jephahat pínahdih á jéihyabipna caá”, Jesús át niijíp wut jï.*

Dawá bíí dée bíbohát á tobohat

¹³ Páant á niij naóh péanachah, í cáthí jumni Jesúsdih nin pah át niijíp wut jï:

—Bohéní, jwí íp báadhda áih bíí dée jwiitdih á wáuhachah yuhna, wá úud jeñé nihátidih ubnit, wíih pínahdih á wáhcáp jï. Páant á chájachah, weemdih wíih pínahdih caandih ma wáhat táutú, át niijíp wut yuh jï.

¹⁴ —Weém bíí déedih pááhni maáh nihcan caá. Pánih chájat wíih pínah nihcan caá, caandih Jesús át niij jephahap wut jï.

¹⁵ Páant caandih niijnit, nihát ájeéh péenitdih nin pah át jwáub niij naawáp wut jï:

—¡Ñi táí chája chaáh! Dawá bíí déedih ñi en ñinahca bojó. ‘Dawá bíí dée bíbohna, wá táí jumbipna caá’, ñi niijná yuh caá.

* 11:50-51 Gn 4.8; 2Cr 24.20-21 * 12:1 Mt 16.6; Mr 8.15

* 12:12 Mt 10.19-20; Mr 13.11; Lc 21.14-15

* 12:2 Mr 4.22; Lc 8.17 * 12:10 Mt 12.32; Mr 3.29

Obohjeéhtih, dawá bíí dée bíbohah jíib nihcan caá jeáboó ñi bejat pínah, át niijíp wut jí.

¹⁶ Páant niij naóhmit, í túi beh joyát pínah niijná, nin á jenah joini naawátjil át jwáub bohénap wut jí: “**Bíic newé dawá bíí dée bíbohni, áih wápchibóó pácahi á momochah, dawá á quehep be.**

¹⁷ **Dawá á quehechah ennit, nin pah á míic niij jenah joyóp be:** ‘¿Ded pah wá chájbi? Wíih pácahi wá ámohat pínah muá bainí á jumachah, á yáo yapbipna caá.

¹⁸ **Nin pah wá chájbiipna caá:** Caandíh ámohat muunádih wai yoh jéena péanit, chah búdí ámohat pínah muunádih wá chájbiipna caá. Pánih chájnit, nihah wíih pácahidih, wíih bíí déedihbut wá ámohbipna caá.

¹⁹ **Pánih ámoh péanit, nin pah wá míic niijbipna caá:** “Dawá jópchina túi jumat túut niijná, dawá bíí déedih buu wá bíbohna caá, buca. Pánih jumnit, choonít, babh jeémpnit, wá wéibipna caá”, wá míic niijbipna caá’, caán newé á niij jenah joyóp yah be.

²⁰ **Obohjeéhtih, páant á niij jenah joyóchah jéihnit, Dios caandíh nin pah á niijíp be:** ‘Jenah joicánniabe! Buu cheijeh ma wunachah, míih caolih á buudbipna caá. ¿Páant ma wunat túttimah, nihah ma ámohniji bíí dée deih pínah tígáá á jumbi? Meémboó caandíh ma jéih ub bejcan niit’, Dios caandíh á niijíp be.

²¹ **Pánihna, ded áih pínahjeh dawá bíí déedih en ñinah ub jwejnít, Dios á weñat pínahdih bidcanjeh, buudní á jumbipna caá”,** Jesús cáacwádih át niijíp wut jí.

*Dios áihwádih á túi en dawát
(Mt 6.25-34)*

²² Páant niij péanit, nin pah á bohénitboodíh át jwáub niij naóh bohénap wut jí: “**Ded pah ñi jumatdih ñi náhni dahwaca bojóó.** Ñi jeémát pínah, ñi dawát pínah yéguéhdihtut, ñi náhni dahwaca bojóó.

²³ **Caandíh bidat chah Diosdih túi bíicdih ñi jumat pínahboodíh ñi bidíi.** Páant ñi bidichah, caán yeebdíh oina, ñi jeémát pínah, ñi dawát pínahdihbut á wáhbipna caá, ñi túi jumat pínah niijná.

²⁴ **Jwébehwádih ñi jenah joyóó.** Queét íih jeémát pínahdih ípi momcan caá. Íih jeémátidih ámohat pínah muuná ípi bíbohcan caá. Pánihnit í jumachah yahna, Dios queétdih í jeémát pínahdih ápi wáhna caá. Jwébehwádih oina, á en dawát chah, yeebdíh oinit, Dios á túi en daoná caá.

²⁵ **Yeéb búdí náhni dahwana yahna, ñi wunat pínah yeó jáapdih ñi jéih túut nuumcán niit.**

²⁶ **Pánih jéih túut nuumcán, búdí ñi náhni dahwana yahna, bíih pínahdihbut ñi jéih túut nuumcán niit.** Pánihna, náhni dahwaat dedé pínah nihcan caá.

²⁷ **Cháanadihtut ñi jenah joyóó.** Caán cháana behna, á túi jíghat pínahdih ápi teocan caá. Pánih teocan yahna, Maáh Salomónji áih túini yéguéh chóo daonít, á túi jíghatjeh chah, cháanaboó á túi jíghna caá.*

²⁸ **Caán cháanadih Dios á túi jíghat túutna caá.** Obohjeéhtih, cháana buu déedih jum, cheibit déedih á diib téh bejna caá. Páant á diib téhechah, cáacwá ípi cáo yahna caá. Páant maátcanjeh á jumachah yahna, Dios caán cháanadih túi jíghni á chájna caá. Caán cháanadih túini yéguéh dée pah á wáhat chah, yeébbodíh Dios yéguéhdihtut á wáhbipna caá. Pánihna, caandíh náhni dahwacanjeh, Diosboodíh ñi túi jenah joyóó.

²⁹ **Ded pah ñi jeémát pínah, ñi babhbat pínahdihbut tabit náhni dahwa joi bídca bojóó.**

³⁰ **Nihat Diosdih jéihcannit bíí déedih tabit ípi náhni dahwa joi bídna caá.** Obohjeéhtih, ñi ípboó ñi jeémát pínah, ñi dawát pínahdihbut ded pah yeebdíh jedhdadíh á jéihna caá. Pánih jéihna, yeebdíh á teo wáacat pínahdih túi jenah joiná, búdí ñi náhni dahwaca bojóó.

³¹ **Pánihna, bíí déedih ñi bidat chah, Dios á maáh jumatdih bidnit, caandíh ñi túi jepahaá.** Pánih jepahnit, áih túini doonádih bitadihtut ñi naawá, queétdut caandíh í jepahat pínah niijná. Páant ñi chájachah, Diosboó nihah ñi náhatdih á túi wáhbipna caá”, Jesús át niijíp wut jí.

Jeáboó búdí jíib jumni panihnidih jwí bíbohah

(Mt 6.19-21)

³² “**Yeéb wíihwá daocánnit jumna yahna, Diosdih túi jenah joinít, ñi éumca bojóó.** Páant ñi túi jenah joyóchah, Dios ñi íp yeebdíh búdí oinit, wéinit, túinidih á wáhbipna caá. Pánihna, yeebdíh á pehbóó á ub bejbipna caá, ájeéh ñi túi jumat pínah niijná.

³³ **Ñíih bíí déedih jíib cháj wáhna, caán jíibdih abnit, tabit moh yéejnitdih wáhat caá náahap.** Páant íih chájatjeh jíib, Dios á jumapboó ñi juihinachah, yeebdíh túini yoobátdih á wáhbipna caá. Páant á wáhni pínah á buudcán niit. Ded nuumni caandíh á jéih nuumcán niit. Pólohawábut í jéih jeémp yéejacan niit.

* 12:27 1R 10.4-7; 2Cr 9.3-6

³⁴ Pánihna, Dios pehbhoó níih bádí jíib jumni panihni á jumchah, Dios á weñat pínahdih ní túi jenah joibípna caá. Obohjeéhtih, nin baáčboojéh níih bádí jíib jumnidih bíbohnit, ní weñat pínahdihjeh ní jenah joibípna caá”, Jesús át níijíp wut jí.

Jesúsdihtí túi jenah joí páñat

³⁵ “Weemdih ní jenah joyátdih ní túi míc ámoh páñaá. Ded pah míc ámoh páñatdih ní beh joyát pínah níijná, nin bainí naáwátdih yeebdíh wá naóhna caá.*

³⁶ Biíc newé á chéénih téihya chéwat weñatdih numah jeémédih á bejep be. Páant á bejat túttimah, chei á jwáub juyát pínahdih páina, jécidih wépép í jéih wátadih bejat túat níijná, caandíh teo wáhnitboó íih yéghue chóodih wái aabá chéonit, íih jíiat dahnadíhbut í jíi cáag páina caá. Páant í chájat pah, wá jwáub dei júúwát pínahdih yeebbát ní jenah joyátdih ní túi míc ámoh páñaá.*

³⁷ Í maáh á jwáub juyáchah, caandíh teo wáhnit túi páinit, bádí í wéibipna caá. Yoobópdih yeebdíh wá naóhna caá. Páant í túi páñat jíib, í maáhboó teo wáhnit í dawát dée chóodih duó péa, queétdih cháudat túatnit, jeémát á wáhbipna caá.

³⁸ Chei tac yoób, daa júúwáchah, caán á juyáchah yuhna, túi páina, queét bainí í wéican níit.

³⁹ Nin biih bainí naáwátdihbut yeebdíh wá naóhna caá: Nindihbut ní túi jenah joyoó. Débólih numni cáac numúdihtí á juyát pínahdih mué mínahboó jéihna, numni á jéih waadcát pínah níijná, túi jáanit, áih muudíh áta túi wap tagaá.

⁴⁰ Pánihat pah, weém, nihát cáacwá úud jeñé, ní jéihcat láa wá jwáub dei júóhbipna caá. Pánih jéihcan, weemdíh túi jwááat túat níijná, ní jenah joyátdih túi túat num páñat caá náahap”, Jesús át níijíp wut jí.*

Túi teo wáhni, túi teo wáhcanni naáwát (Mt 24.45-51)

⁴¹ Páant á níijíchah joinít, Pedroboó nin pah Jesúsdihtí át níj wáhb joyóp wut jí:

—Maá, páant níj naóhna, zjwíih pínahjeh níit? ¿Nihat cáacwáih pínah níit? át níijíp wut jí.

⁴² Páant á níijíchah joinít, nin naáwátjéh queétdih Jesús át jwáub bohénap wut jí: “Biíc teo wáhni túi jenah joiní, á maáhdih túi jepahni á jumap be. Páant á jumachah ennit, á maáh á bejat pínah játih, nihát bita caandíh teo wáhnit í maáh pínah caandíh á waadánap be, queét í jeémát pínahdih yoobópdih á wáhat pínah níijná.

Pánih waadá péanit, biih baáčboó á bejep be.

⁴³ Pánih bejniji áih munná á jwáub juyáchah, caandíh teo wáhni á watatjí pah á chájachah ennit, caandíh bádí á wéibipna caá.

⁴⁴ Yoobópdih yeebdíh wá naóhna caá. Caandíh wéinit, nihát áih bíi déedih en daoní maáh á waadábipna caá.

⁴⁵ Obohjeéhtih, biih caandíh teo wáhni túi jepahcan, ‘Wá maáh maatápdih jíghocan, huutéh á jwáub júóhcan níit’, níj jenah joinít, bita teo wáhnit neoná yaáhdihbut páinit, á jeémp babh máihñap be.

⁴⁶ Á náhnicanni yeó jáap, á páicanni horadíh á maáhboó á jwáub júibípna caá. Pánih joinít, caandíh á jepahcatjí peéh, tabít á páibipna caá. Pánih pái péanit, Diosdih jepahcannit bíicdih iiguípna á wáhbipna caá.

⁴⁷ Pánihna, ded teo wáhni á maáh á weñat pínahdih jéihna yuhna, túi ámoh páican, á maáhdih jepahcah, á maáh caandíh peéh chájna, bádí á páibipna caá.

⁴⁸ Obohjeéhtih, ded teo wáhnitboó á maáh á weñat pínahdih túi jéihcan, yeejép á chájachah, á yéj chájat jíib bádí áta peéh cháj tagaá. Obohjeéhtih, á túi jéihcatdih ennit, caandíh peéh chájna yuhna, nump á páibipna caá. Pánihna, deddih túi chájat pínahdih Dios bádí á jéihyanachah, túi jepahat caá náahap. Ded maáhdih cáacwá bádí wáhat wépatdih í wáhuchah, túinijeh watat caá caandíh náahap”, Jesús át níijíp wut jí.

Jesús cáacwádh chéne poómp á chájat (Mt 10.34-36)

⁴⁹ “Ní náahcannidih ní cáo yohat pah, Dios yéj chájnitdih peéh chájna, iiguípna á yohat pínah níijná, nin baáčboó wá dei júúwáp jí. Íjatih páant á chájachah nihna, wáta wéi tagaá!

⁵⁰ Obohjeéhtih, páant á peéh chájat pínah játih, weémboó bádí yeejép wá yaphípna caá. Pánih yeejép wá yapat pínahdih jéihnit, tabít wá jígahna caá.*

⁵¹ ¿Ded pah weemdíh ní níj jenah joí? ‘Áih doonádih joinít, nihát cáacwá túi bíicdih í jumípna caá’, ¿ní níj jenah joí níit? Obohjeéhtih, páant á nihcan níit.

⁵² Cáacwá wá naáwátdih í joyát túttimah, bíicwájeh jumna yuhna, bíic peihcannit weemdíh jepahnitdih chénewá jepahcannitboó í míc júihbipna caá.

⁵³ Behe á wáhdih á júihñuchah, á wáhdihbut behedih á júihbipna caá. Beh

* 12:35 Mt 25.1-13 * 12:36 Mr 13.34-36 * 12:40 Mt 24.43-44 * 12:50 Mr 10.38

wili mi nuumdih mi jaihñachah, mi nuumbát beh wilidih mi jaihbpina caá. Beh wili mi wúh áadih mi jaihñachah, mi wúh áabut mi chudhdih mi jaihbpina caá. Biquína weemdih i jepahachah, biquína i jepachat jib páant tubit i mic jaihbpina caá”, Jesús át niijíp wut jī.*

Ded pah ā yapat pínahdih i beh joicát (Mt 16.1-4; Mr 8.11-13)

⁵⁴ Páant ā bohénitdih naóh péanit, nin pah Jesús íjeéh péenitdih jwuh át jwúb niij naawáp wut jī: “Yeéboó yeó dei bejepmant mah tólihna ā júuwáchah enna, ‘Mah buugát túut caá’, ñipí niijná caá. Ñi niiját pah ápi buugna caá.

⁵⁵ Mah buugáp buwámant johlit ā júuwáchah enna, ‘Chaih cháhat túut nihcan caá’, ñipí niijná caá. Ñi niiját pah tubit ápi cháhna caá.

⁵⁶ Obohjeéhtih, yeéb yeejépwā, ‘Wá jéih beedána caá’, niij jenah joiná yuhna, jéihcannit caá ñi jumap. Baácdih, jeádihbut ennit, ded pah ā yapat pínahdih ñi jéihna yuh caá. Obohjeéhtih, wá chájatdih ennit, wá naawátidih joiná yuhna, ded pah túttimah ā yapat pínahdih ñi jéihcan caá”, Jesús queét cáacwádh át niijíp wut jī.

Yeebdih enihcannitjñh mic ámohat (Mt 5.25-26)

⁵⁷ “Ded pah ñi chájat pínahdih yeebjéh jenah joinit, ñi táí chájáa.

⁵⁸ Yeebdih naóh yacni peéh chájat túutni pehbóo ā numah bejehchah, ‘¿Majeéh táí jumat túut niijná, ded pah tigaá wá chájbi?’ caandih ñi niijí, yeebdih peéh chájat túutni pehbna ā ub bejcat pínah niijná. Páant caanjñh ñi mic ámohcah, peéh chájat túutni bóo yeebdih nemat nuúboó ā nemat túutbpina caá.

⁵⁹ Páant ā nemechah, nihát ñi jib buudáátdih ñi jib cháj péaat pínah játih, yeéb ñi baccan niit. Pánihat pah, Diosdih ‘¿Majeéh táí jumat túut niijná, ded pah tigaá wá chájbi?’ niijnit, caandih ñi jepahaa, yeebdih ā peéh chájcat pínah niijná”, Jesús át niijíp wut jī.

13

Yéj chájatdih cádahnit, túut nuumát

¹ Caán láa biquína Jesúsdi joinit nin pah caandih it niij naawáp wut jī:

—Galilea baácdih moón Jerusalén tútchidih Dioih nuúboó ovejadih cáo wáhnit, Diosdih i wéi uúbúchahjeh, Pilatobóo queétdih át mawat túutap wut jī. Pánih maonit, oveja meép, cáacwá i maonitji meépjñh it widip wut jī. ¿Ded panih tigaá

páant it yap? queét Jesúsdi it niij uúbh joyóp wut jī.

² Páant i niij uúbh joyóchah joinit, nin pah át niij jepahap wut jī:

—¿Ded pah tigaá yeebjéh ñi niij jenah joí? ‘Páant queét tubit yeejép yapna, nihát bita Galilea baácdih moón i yéejat chah niit it yéej chájap’, ¿yeéb ñi niij jenah joí niit?

³ Nihcan caá. Dedé yéejatdih biic yoobó Dios á peéh chájbipna caá. Yeéboó ñi yéejatdih cádahcan, túiniboodih ñi túut nuumcátji jib ā peéh chájachah, yeebbát iiguipna ñi bejbipna caá.

⁴ Nindhibat ñi táí jenah joyóo: Siloé wát jumni jap bóo muú áac jéennit, dieciocho cáacwádh át tájap wut jī. ‘Pánih wanna, bita Jerusalén tútchidih moón i yéejat chah it yéej cháj tagaa’, ¿ñi niij jenah joí niit?

⁵ Nihcan caá. Obohjeéhtih, yeéb ñi yéejatdih cádahcan, túiniboodih ñi túut nuumcán, yeebbát wanna, iiguipna ñi bejbipna caá, queétdih át niijíp wut jī.

Quehe wihcanni higuera nah naawát

⁶ Páant niij péanit, nin naawátjñh queétdih át jwúb bohénap wut jī: “Biic newé áih wápchiboó higuera wát jumni nah ā jumap be. ‘Caan náh ā quehna nacaá’, niijnit, diquidih ā bejep yah be. Obohjeéhtih, caan náh ā quehcah, ā bid juicáp be.

⁷ Pánih bid juicán, áih wápchidih teo wáhdidih nin pah ā niijíp be: ‘Weemdih ma joyóo. Biic peihcanni jópchi nin higuera nah quehedih wá bidip yah caá. Obohjeéhtih, á quehcan caá. Páant á quehcat jib ma tib yohoó. Nin nah wíih wápchidih ā jumachah, biih nahdih wá jéih momcan caá. Á wihcah, biih nahdih momnit, caan náh quehedih wáta jeémp tagaa’, caandih teo wáhdidih ā niijíp be.

⁸ Páant ā niijíchah joinit, caandih teo wáhni nin pah ā niij jepahap be: ‘Maá, nin jópchidih pohba ā jam jwuh naáh. Nin nah púuj yehmant baád púuda péanit, nuúép jónópdih wá yacbpina caá, míih higuera nah ā quehat pínah niijná.

⁹ Páant wá chájat túttimah, á quehmi dée caá. Á quehcat ennit bácah, weemdih ma yoób tib yohat túuté’, á maáhdih ā niij jepahap be. Pánihat pah, yeéboó ñi túut nuumát pínahdih Dios á páina caá. Maatápdih ā páina beé. Pánihna, ñi túut nuumcát ennit bácah, yeebdih á yoób peéh chájbipna caá”, Jesús át niijíp wut jī.*

Judíowā i chooát yeó jáapdih wannihdih Jesús ā booaat

* 12:53 Mi 7.6 * 13:9 Is 5.1-7; Jer 2.21; 8.13

¹⁰ Biñh láa judíowã í chooát yeó jáapdih í míc wáacat m̄udíh Dios naáwátidih Jesús át naóh bohénap wut j̄i.

¹¹ Caanj̄ih nemép jum̄nih mit jum̄ap wut j̄i. Nemépboó dieciocho j̄ópchi caántdih ã jum̄chah, caántboó choyó bejniñh mit jum̄ap wut j̄i.

¹² Páant mi jum̄atdih ennit, Jesús caántdih át j̄uáwát t̄úat̄ap wut j̄i.

–Némá, meemdíh wá boona caá, át niij̄ip wut j̄i.

¹³ Páant niijnít, caántdih ã teo jáhanachahjeh, yoobópdih mit ñuh̄ap wut j̄i. Pánih boonit, Diosdih búdí mit wēi naáwáp wut j̄i.

¹⁴ Obohjeéhtih, Jesús chooát yeó jáapdih caántdih ã booaat peéh, judíowã í míc wáacat m̄udíh en daoni maáhboó át ij̄ip wut j̄i. Pánih ij̄init, caánboó míc wáacnitdih nin pah át niij̄ip wut j̄i:

–Biíc semanadih seis yeó jáap j̄w̄ip̄i teona caá. Pániha, yeéb t̄ub̄ap ch̄uúh̄nit booaat t̄úat̄udih jáohna, caán tewat yeó jáapnadihjih ñi j̄uáwú. J̄wiit̄ j̄w̄i chooát yeó jáapnadih páant ñi ch̄aj̄ca bojoó, át niij̄ip wut j̄i.*

¹⁵ Páant ã niij̄ichah joinít, Jesúsboó queétdih nin pah át niij̄ j̄uñh̄ap wut j̄i:

–Yeéb yeenit caá. Yeebj̄ébut chooát yeó jáapdih yuhna, ñiñh j̄iwidih, burrodihbut í jeémát tólihmant watnit, mah í babhbat pínah niijná, ñip̄i wái bac bejna caá. Pánih ch̄aj̄na, teo t̄igaa ñi ch̄aj̄ap.

¹⁶ ¿Nint Abrahamji á juimadih nemép dieciocho j̄ópchi pohba chéonih dée át bíbohob be. Páant á chéonidih chooát yeó jáapdih wá watachah, á t̄úican niit? át niij̄ip wut j̄i.

¹⁷ Páant á niij̄ichah joinít, tícnit, queét ít jepahcap wut j̄i. Pániha, nihat cáacwá Jesús á wēp ch̄aj̄atdih ennit, búdí ít weñep wut j̄i.

Mostaza t̄ib naáwát

(Mt 13.31-32; Mr 4.30-32)

¹⁸ Nin naáwátj̄ih cáacwádih Jesús át j̄wúub bohénap wut j̄i: “¿Dios á maáh jum̄at ded pahna t̄igaa, yeéb ñi jenah joyóchah? ¿Caandíh ñi j̄éhiyat pínah niijná, dedédih jenah joinít t̄igaa, wá naóhbi?”

¹⁹ Mostaza t̄ib ded pah á jum̄atdih jenah joinít, Dios á maáh jum̄atdih ñi beh joib̄ipna caá. Caán t̄ib c̄ao t̄ibih pah bóo á jum̄na caá. Momni áih wápchiboó caán t̄ibihdih á momop be. Á momat t̄úttimah, chíhna, búdí nah á behep be. Páant caan náh á behechah, áih cácanaboó j̄wébehwá í jaamáp be. Pánihat pah t̄igaa Dios á maáh jum̄at. Áihwá daocánnit j̄wíh jum̄nitji, t̄úttimah í dao béj̄ipna caá”, Jesús át niij̄ip wut j̄i.

Pan paáani naáwát

(Mt 13.33)

²⁰ “¿Dios á maáh jum̄atdih ñi j̄éhiyat pínah niijná, dedédih jenah joinít t̄igaa caandíh wá naóhbi?”

²¹ Pan paáat ded pah á jum̄atdih wá naáwáchah, caandíh ñi beh joib̄ipna caá. Pandih ch̄aj̄ihna, yad wili trigo ojdiñ pamapdiñ yacnit, mahj̄ih wid, caandíh paáani pínahdihbut mip̄i t̄ái widna caá. Pániha, nihat mi widniñi á t̄ái paab̄ipna caá. Páant á jum̄at pah Dios á maáh jum̄at doonádih joinít, cáacwá í t̄úat̄ nuumb̄ipna caá. Pániha, queét joinítboó bitadiñ í j̄wúub naáwáchah, dawá joinít, queébut í t̄úat̄ nuumb̄ipna caá”, Jesús át niij̄ip wut j̄i.

Bainí j̄ec naáwát

(Mt 7.13-14,21-22)

²² T̄úttimah, Jerusalén t̄úttchina bejna, dahwani t̄úttchina, botoni t̄úttchinadihbut Jesús Dios naáwátidih naóh bejna át ch̄aj̄ap wut j̄i.

²³ Páant á bejehchah, biíc newé caandíh nin pah át niij̄ uábh joyóp wut j̄i:

–¿Maá, daocánnitjeh niit̄ iiguipna bejnit déejidih Dios á t̄ái ub̄nit pínah í jum̄ap? át niij̄ip wut j̄i.

Páant á niij̄ichah joinít, nin naáwátj̄ih Jesús át j̄wúub bohénap wut j̄i:

²⁴ –Yeéb dawá Dios á jum̄apboó ñi waadíhna yuh caá. Obohjeéhtih, búdí ñi yéejatdih cádahihcan, ñi j̄éih waadcan caá. Bainí j̄ec panihnidih waadíhna, ñi yéejatdih cádahat caá náahap. Pániha, yeéb waadátidih bidna, ñi yéejatdih cádahnit, Diosboodíh ñi t̄ái jepahaá.

²⁵ Ñi beh joyát pínah niijná, mué mínah ded pah á jum̄atdih wá naóhbiñna caá. Chei caán mué mínah áih j̄écdih á nemna caá. Páant á nemat t̄úttimah, yeéboó caán j̄écdih juib̄i, wuúmp maonit, nin pah ñi niij̄ ejb̄ipna caá, ‘Maá, j̄écdih ma wát j̄uáwú’, ñi niij̄ichah, mué mínahboó diítmant nin pah á niij̄ bácabipna caá. ‘Dedmant ñi j̄uáwátidih wá j̄éihcan caá. Yeéb wá j̄éihca naáhwádih wá wátcán caá’, á niij̄ipna caá.

²⁶ Páant á niij̄ichah joinít, yeéboó nin pah ñi j̄wúub niij̄ipna caá, ‘Majeéh jeémpnit, j̄wí babhbat j̄i. J̄wíh t̄úttchiboó jum̄na, ma naáwátidih j̄wiit̄dih ma bohénap j̄i’, ñi niij̄ ejb̄ipna yuh caá.

²⁷ Yeéb páant ñi niij̄ichah yuhna, caánboó nin pah á j̄wúub niij̄ jepahb̄ipna caá, ‘Obohjeéhtih, yeedíh yoobópdih wá j̄éihcan caá. Pániha, nihat yéejnit jum̄na, wá pebh j̄úohcanjeh, biáboó ñi bejeé’, mué mínah á niij̄ipna caá. Páant á niij̄at pah Dios yeedíh á niij̄ipna caá.*

* 13:14 Ex 20.9-10; Dt 5.13-14 * 13:27 Sal 6.8

14

28 Pánihna, Abraham, Isaac, Jacob, ni-hat Dios naáwátidih naóh yapanitjibut, Dios pehbhoó í jamuchah ennit, yeéboó jéih waadcan, tubit jgahna, níih maodih ní neéh chháac jaibipna caá. Pánih jgahna, jóocmantjeh ní chháobipna caá.*

29 Caán láa níhat baácdih moón Dioihwá á pehbhoó í juibínachah, caánboó queétdih á numah jeémpbipna caá.*

30 Nin baácbó oboh jamnitji Dios á jamapboó maáta í jumbipna caá. Ninboó maáta jamnitji Dios pehbhoó moh yéejnit í jumbipna caá, Jesús át níijíp wat jí.*

Jerusalén tátchidih moondih Jesús búdí á oyat (Mt 23.37-39)

31 Páant á níj péanachahjeh, biquína fariseowá Jesús pebhna juibínit, nin pah ít níijíp wat jí:

—Herodes meemdih á mawíh páina caá. Pánihna, biáboó ma jwei béjeé, caandih ít níijíp wat jí.

32 Páant í níijíchah joinít, nin pah queétdih át níj jepahap wat jí:

—Nin pah caán yeejépebedih níj naáwádih ní bejeé: ‘Jesús nemépwádih baca, wannitdihbut booana caá á chájap. Búu yeó jáap, cheibitbut páant á chájipna caá. Pánihna, cheibit daani á teo péabipna caá’, Herodesdih ní niiji.

33 Búu bej, cheibit bej, daanibut bejnit, Jerusalén tátchina wá juibíbipna caá. Dios naáwátidih naóh yapanitjidih caán tátchidih míicjeh ípí mao yohop wat jí. Pánihna, caán tátchina wá juibínachah, weemdihbut í mao yohbipna caá.

34 “Yeéb Jerusalén tátchidih moondih búdí wá jgahna caá. Dios naáwátidih naóh yapanitdih maonit, ní pebhna bita á wah bojnitdihbut jeejh yohnit, yeéb níipí maona caá. Ní nuowábut biic yoobó ít chájap wat jí. Pánihnit ní jamuchah yuhna, yeebdih búdí wá oina caá. Pánih oinit, mājbaima mi wehdih mi páamat pah, wá pebh yeebdih wá jumat táutna yah caá. Obohjeéhtih, yeéboó weemdih ní náahcan caá.

35 Páant ní náahcat peéh, búu níih tátchidih Dios á wap cádahbipna caá. Yoobópdih yeebdih wá naóhna caá. Ninboó weemdih ní jwáub encan níit. Táttimah bóo láa nin baácna wá jwáub dei jáuwáchahjeh, weemdih ní jwáub enbipna caá. Pánih ennit, ‘Dios á wahni, meemdih búdí jwí wéina caá’, weemdih ní níijípna caá”,* Jesús át níijíp wat jí.

Bácah chalanidih Jesús á booaat
1 Biíh chooát yeó jáapdih fariseowá í maáh áih muána Jesúsdi numah jeémédih át bejep wat jí. “¿Ded pah caá á chájibi?” níijná, caán muúdíh moón caandihjeh ít táí en níunáp wat jí.

2 Caán muúdíh, bácah chalani át jamap wat jí.

3 Caandih ennit, Moisés á watatjidih bohénitdih, fariseowádihbut nin pah Jesús át níj uúbh joyóp wat jí:

—¿‘Chooát yeó jáapdih tubáp cháúhntidih ní booanaá’, Moisés át níijnít jí? át níijíp wat jí.

4 Páant á níijíchah yuhna, queét ít jepahcap wat jí. Í jepahcat ennit, Jesús wannidih teo jáha booaanít, át jwáub bejat táutap wat jí.

5 Pánih booa péanít, queét fariseowádih át jwáub uúbh jóí jáihñap wat jí.

—Jwí chooát yeó jáapdih ní wúáh, níih momo jiwibut íitna á buug yác bejechah, yeéb níta ub péuh laabácan taniít. ¿Páant ní chájat, tewat nihcan níit? át níijíp wat jí.*

6 Páant á níijíchah, ded pah ít jepahcap wat jí.

Téihya chéwat numah jeémát naáwát

7 Jesús fariseoih muána waadnít, bita á numah jeémpnit pínahboó waád juibínit, waáwápna í chúdat pínahdih í níwíchah, Jesús át enep wat jí. Páant í níwíchah ennit, queét nihatdih nin pah át níj naáwáp wat jí:

8 —Téihya chéwat numah jeémát yeó jáapdih yeebdih á bid bojochah, caanna juibínit, waáwápna ní chúudca bojóo. Páant ní chúudachah nihna, ní chah maáh á juyúchah,

9 ‘Ma chúudni páhadih nindih ma chúdat táutá’, yeebdih á níijípna caá. Páant á níijíchah joinít, jwéejboó juibi chúudna, níta tíic tagaá.

10 Obohjeéhtih, mué mínah yeebdih á bid bojochah, jwéjdih bóo páhadih ní juibi chúudáp. Yeéb páant ní chúudachah ennit, ‘Waáwápboó ní chúud jáúwá’, mué mínah yeebdih á níijípna caá. Pánihna, yeéb waáwápboó ní bejechah, bita á bid bojnit yeebdih í táí wéi enbipna caá.*

11 Ded caán míicjeh ‘Weemdih dedé jedhdát wihcan caá’, níijnídih Dios moh yéejni á chájipna caá. Obohjeéhtih, ded laihcanniboodih Dios maáh á waadábipna caá. Pánihna, yeebjéh míic maáta ní waadáca bojóo. Diosjeh maáta pínahdih á jéih waadána caá, queét jeémédih juibínitdih Jesús át níijíp wat jí.*

* 13:28 Mt 22.13; 25.30 * 13:29 Mt 8.11-12 * 13:30 Mt 19.30; 20.16; Mr 10.31 * 13:35 Sal 118.26 * 14:5 Mt 12.11 * 14:10 Pr 25.6-7 * 14:11 Pr 29.23; Mt 23.12; Lc 18.14

12 Páant niij péanit, Jesús muú mínahboodih nin pah át jwáub niij naáwáp wat jí:

—Ma numah jeémihna, ma pebh jumnitdih, búdí dinero bíbohnitdih, ma déewádhí, ma pej jumnitdihbat ma bidca deewádhí. Meém queédih ma bidichah, ma táí chájat jíib, queébtat meemdíh bíic yoobó í numah jeémpbipna caá.

13 Obohjeéhtih, bitadih ma numah jeémihna, moh yéejnit, jéih bejcanit, wio wihcannit, jéih encannitdihbat ma bidíp.

14 Queébtat meemdíh bíic yoobó í jéih numah jeémpcan níit. Páant ma táí chájatjí jíib, táínit í boo pad jóóhni yeó jáapdih Diosboó meemdíh á táí chájbipna caá, Jesús caandih át niijíp wat jí.

*Búdí numah jeémát naáwát
(Mt 22.1-10)*

15 Páant á niijíchah joinít, bíic íjeéh chúadni Jesúsdih nin pah át niijíp wat jí:

—Dios pehbóó ded á numah jeémpni búdí á wéibipna caá, át niijíp wat jí.

16 —Búdí numah jeémát chájni dawá cáacwádhí á bidíp be. Páant á bidichah joinít, queét nihát í táí wéi jepah jwuhup be.

17 Caán á yoób numah jeémát yeó jáapdih queédih naáwát náahna, caandih teo wáhnidih wahnit, ‘Nihat jwí jeémát pínahdih amoh péanit, yeebdíh á bidíp be, buca’, á niij naáwát táutup be.

18 Caandih teo wáhni páant á niij naáwáchah joinít, queét í jumát yoobó nin pah í niij jepahap be: ‘Weemdíh jéihcat dée caá. Butéh jáap wáapdih jíib cháj péanit, caandih enedih bejat táut caá wá chájap. Pánihna, ma maáhdih ma naáwá, weemdíh á páicat pínah niijná’, á jwíh bidni á niijíp be.

19 Bíihbut nin pah á niij jepahap be: ‘Weemdíh jéihcat dée caá. Butéh bíicjíl bóo téihya máha jiwíwádhí wá jíib chájap be. Pánih jíib chájni queédih enedih bejat táut caá wá chájap. Pánihna, ma maáhdih ma naáwá, weemdíh á páicat pínah niijná’, caanbút á niijíp be.

20 Bíihbut nin pah á niijíp be: ‘Weém butéh wá téihya chéwep be. Pánihna, numah jeémátboó wá jéih bejcan caá’, á niijíp be.

21 Páant í niijíchah joinít, caandih teo wáhni á maáh pebhna jwáub joinít, queét í niijátjidih á jwáub naóh yapanap be. Páant á naáwáchah joinít, á maáhboó tabit íjnit, nin pah á niijíp be: ‘Tátchi tac yoób búdí namánadih, bainí namánadihbat bejnit, moh yéejnit, jéih bejcanit, jéih encannit, wio wihcannitdihbat jwááhnit, waícanjeh ma ub jóúwáp’, á niijíp be.

22 Pánih naáwádhí bejniji jwáub joinít, ‘Maá, ma niijátjí pah wá chájap be. Páant wá chájachah yahna, páantjeh chúdat á judhna caá’, á niijíp be.

23 Páant á niijíchah joinít, á maáh caandih á jwáub watup be. ‘Tátchi jwéejboó búdí namánaboó bejnitdih, bainí namánaboó bejnitdihbat ma jóúwát táutá, chúdatnadih í táí yáwat pínah niijná.

24 Meemdíh yoobópdih wá naóhna caá. Queét wá jwíh bidnitboó wá numah jeémátidih í jeémpcan níit’, á niijíp be. Pánihat pah, Dios áihwá pínahdih á bidichah yahna, det í weñat pínahdihjeh chah jenah joiná, caandih jepahcannit, ájeéh í jumcan níit. Obohjeéhtih, caandih jepahnitjeh á pehbóó ájeéh í jambipna caá, Jesús át niijíp wat jí.

*Jesúsjeéh jwí jumíhichah, á bwat
(Mt 10.37-38)*

25 Bíih láa dawá cáacwá Jesúsjeéh í bejep wat jí. Pánihna, Jesús queédih tac páud enit, nin pah át niij naáwáp wat jí:

26 “Ded wá bohéni jumíhna, bita chah weémboodih oyat caá náahap. Á ípdih, á índih, á áadih, á wehdih, á déewádhí, á déewá yaáhdihbat á oyat chah weémboodih oyat caá náahap.*

27 Ded wájeéh péé bohéni jumíhna, ded pah á weñat pínahdih jenah joicát caá náahap. Pánih chájna, wíh á jumát jíib yeejép yapna yahna, weemdíh cádahcat caá náahap.*

28 Nindihbut ní jenah joyóó: Muú teoni jap bóo muúdhí á chájat pínah játih, á jíib juyátidih jéihyat táut niijná, caán muú jíib pínahdih á jwíh jenah enna caá.

29 Á jíib pínahdih á jwíh jenah encan, áih muúdhí á jéih péacah enna, bitaboó caandih í deohbipna caá.

30 ‘Nin pohba áih muúdhí teona, át péa tagaá’, í niij deohbipna caá.

31 Nindihbut ní jenah joyóó: Maáh bíih maáhjíl í míc mawat pínah játih, nin pah á niij jenah joiná caá: ‘¿Weém diez mil soldadowá bíbohnit, caánboó veinte mil soldadowá á bíbohochah, jwí míc maona, wáta jéih buájá taniit?’ á niij jenah joiná caá.

32 Páant niij jenah joinít, á buájacat pínahdih jéihna, bíih maáh áih soldadowájhí míc mawadhí jóóhni, yuápjeh í jum jwuhuchah, ‘Jwí míc maoca boj jíih’, niiját táutnit, caandih teo wáhnidih á wah bojhipna caá.

33 Pánihna, wíhwá jumíhna, weemdíh ní jepahat pínah játih, ‘Nihat wá yéej chájatdih wá cádahbipna caá. Wíh bíi

* 14:26 Mt 10.37 * 14:27 Mt 10.38; 16.24; Mr 8.34; Lc 9.23; Jn 12.24

déedih jenah joicán, Jesúsboodih jenah joiná, caandihjeh wá jepahbipna caá. Páant wá jepahat jíb, yeejép yapna yuhna, caandih wá cádahcan niit', niij jenah joyát caá náahap. Páant niij jenah joinít jumna, wíhwa ní jéih jumbipna caá', Jesús queétdih át niijíp wat jí.

*Bwicánni núumni naáwát
(Mt 5.13; Mr 9.50)*

³⁴ Páant niij naóhnit, nin biih naáwátjil Jesús queétdih át jwáub bohénap wat jí, á jwáih naáwátidih í beh joyát pínah ni-ijná: "Núumni buiná, jeémátdih á túi nuñana caá. Obohjeéhtih, núumni á buyát beedéchah, ní jéih jwáub buyácan caá.

³⁵ Pánih buicánni dedé pínah nihcah, caandih yohatjeh caá náahap. Caán á nihat pah yeéb ní jumca bojoó. Dios naáwátidih túi joinít, caandih ní cádahca bojoó. ¡Ded molít jumna, á túi joyó naáh!" Jesús át niijíp wat jí.

15

*Buudní oveja naáwát
(Mt 18.12-14)*

¹ Biih yeó jáapdih dawá cáacwá, Romanowá í maata í uábat túttnit dinerodih uábh wáhnit, bita Moisés á watatjidih jepahcannit "Yeejépwá", niijnítbut Jesúsdihi joyódih ít juibínap wat jí.

² Páant í juibínachah ennit, fariseowá, Moisés á watatjidih bohénitbut íijnit, queétdjeh nin pah ít míic niijíp wat jí:

—Nin newé yeejépwádhí túi wéi jwááhnit, íjééh ápi jeémpna caá, ít niijíp wat jí.*

³ Páant í niijíchah jéihnit, Jesús nin naáwátjil queétdih át bohénap wat jí:

⁴ "Cien ovejawádhí bíbohni, bíic oveja caandih á buudéchah ennit, ¿ded pah tigaá á chájbi? yeéb ní jenah joyóchah. Bita noventa y nueve ovejawádhí í jeémát yílip jumapboó jwejnít, caán buudnídih bídidih á bejbípna caá. Pánihna, caandih bid joinítna, á cádahbipna caá.

⁵ Caandih bid juí wéina, áih daadjih mao cáagnit, áih muuná á ub jwáub bejbípna caá.*

⁶ Pánih ub jwáub juibínit, 'Wíh oveja buudnídih wá bid juyép be. Pánihna, wájeéh ní wéi wáac júúwá', niijnít, á pebh jumnitdih, á déewádhíbut á bid wáacbipna caá.

⁷ Páant á weñat pah, ded bíic cáac á yéejatdih cádahnit, á túut nuumáchah, Dios pehbhoó jumnit búdí í wéibipna caá. Obohjeéhtih, noventa y nueve panihnit 'Weemdih yéejat wihcan caá. ¿Dépanih tigaá wáta túut nuúm?' niij

jenah joinítidih Dios pehbhoó jumnit í wéican niit", Jesús át niijíp wat jí.

Buudní dinero júdu naáwát

⁸ "Diez dinero júdu bíbohni bíic júdu caántdih á buudéchah ennit, ¿ded pah tigaá mi chájbi? Jiiát dahjil jiinit, muudih mi túi tóodh bid beedábipna caá. Caán júdadih bid joinítna, mi cádahbipna caá.

⁹ Caán júdadih bid joinít, 'Weemdih buudní dinero júdadih wá bid joiná beé. Pánihna, wájeéh ní wéi wáac júúwá', ni-ijnít, mi pebh jumnitdih, mi déewádhíbut mi bid wáacbipna caá.

¹⁰ Yoobópdihi yeebdih wá naóhna caá. Páant mi weñat pah, bíic yéejni á yéejatdih cádahnit, túiniboodih á túut nuumáchah, Díodih ángelwábut búdí í wéibipna caá", Jesús át niijíp wat jí.

Buudní á wáuh naáwát

¹¹ "Bíic newé chénewá á weh jumap be.

¹² Uudyiboó á ípdih nin pah á niijíp be: "Wanna, meemdih wá wáhbipna caá", ma niijnidih buu ma wáhuú. Paá', á niijíp be. Páant á niijíchah joinít, á íp áih bíi déedih á wehdih á pááap be.

¹³ Daocánni yeó jáap túttimah, úudyiboó nihát áih bíi déedih ubnit, yuúp bíih baáboó jibidih á bejep be. Caán baáboó jumna, cheha náahdih jíb cháj, yaádh metat jíb wáh, namah jeémát jíb wáh, búdí á jíb chájap be. Pánih jíb chájna, áih dinerodih á yoh beedánap be.

¹⁴ Páant á yoh beedáát túttimah, caán baáboó jeémát wihcah, nuugúp láa á jumap be. Caanbút nuugúpjil diib wánna á chájap be.

¹⁵ Páant jeémát á wihcah, tewat bididih á bejep be. Páant á bid bejehcah, bíic newé caandih í náah jumni tewat wáhnit, áih momo muuwá jumni wáihyat júduboó caandih á wahap be, queétdih jeémát á wáhat pínah niijná.

¹⁶ Pánih queétdih inna, queét muuwádhí wáhni jeémátdih búdí á jeémíhip yah be. Obohjeéhtih, á maáh caandih á jeémát túutcah, bitabat caandih dedé jeémát í wáhcáp be.

¹⁷ Páant á yapat túttimah, á jwáub náhninap be, 'Nihat wá ípdih teo wáhnit jeémát bíboh, í judh jeémpni jeémátbut ápi jumna beé. Obohjeéhtih, nin baáboó jumna, weemdih jeémát wihcah, wanna caá wá chájap.

¹⁸ Pánihna, wá íp pebhna wá jwáub bejbípna caá. Caanná jwáub juibínit, wá ípdih nin pah wá niijbipna caá: "Diosdih búdí wá yéej chájna beé, Paá. Meemdihbut wá yéej chájna beé.

* 15:2 Lc 5.29-30 * 15:5 Is 40.11; Ez 34.11-12; Jn 10.1-16; He 13.20

¹⁹ Pánihna, i'Wáuhú', buu weemdih ma niijcá bojoó! Meemdih teo wáhnijeh wá jumbipna caá", wá ípdih wá niijbipna caá', caán mícjeh á niij, jenah joyóp be.

²⁰ Páant niij jenah joinit, á íp pebhna á jwáub bejap be.

"Pánih jwáub bejna, á ípdih maudih á toáh bejchah, á ípboó caandih yuúpmah á jwááh enep be. Pánih jwááh enna, áih caolihjih bádí jgahnit, á wáúhdih jwááádih á náo ñah bejap be. Jwááhnit, caandih bádí wéina, á pin tewep be.

²¹ Páant á pin tewechah, á ípdih nin pah á niij naawáp be: 'Diosdih bádí wá yéej chájp be, Paá. Meemdihbut wá yéej chájp be. Pánihna, "Wáuhú", weemdih ma niijcá bojoó', á niijíp be.

²² Obohjeéhtih, páant á niijchah yuhna, á ípboó caandih teo wáhnitdih nin pah á niij wutap be: 'Waicanjeh táini yégueh chóodih ab jóóhnit, wá wáúhdih ñi yacaá. Táini téihya yacat júdudih áih téih tíbdihbut ñi yacaá. Áih jítchadihbut táini zapatos ñi yacaá.

²³ Jwí táni en débehani momo jiwí wáúhdih ab jóóhnit, ñi mawaáp. Mao péa, quibh péanit, ñi paubú.

²⁴ "Wá wáuh á wanah bejna nacaá", wá niij jenah joyóp yah be. Búudní déjeji buu á táni jwáub jainá caá, buca. Bádí wéinit, chóbe jeémpjih", caandih teo wáhnitdih á niijíp be. Pánihna, queét nihat bádí wéinit, í jeémép be.

²⁵ "Obohjeéhtih, údyi á jwáub juyáchah, weép jeñéboó momo jiwíwá jumni wáihyat júduboó á jumap be. Pánihna, á ípdih maudih toáh bejna, í wéi ewechah, á joyóp be.

²⁶ Pánih joinit, teo wáhnitdih nin pah á niij wáuh joyóp be: '¿Dépanih eo tigaá queét í chájp?' á niijíp be.

²⁷ Páant á niij wáuh joyóchah joinit, teo wáhni caandih nin pah á niij jepahap be: 'Ma úud á jwáub jainá beé. Á táni juyáchah, ma íp jwí in débehani momo jiwí wáúhdih á mawat táutap be. Pánih maonijidih jwí puúh péanachah, numah jeémp wéi eona caá í chájp', caandih á niijíp be.

²⁸ Páant teo wáhni á niij naawáchah joinit, weép jeñé á ípdih tabit á íjip be. Íjnit, á waádihcap be. Páant á waádihcah enna, á ípboó bac bejnit, 'Wáuhú, ma waád júúwú', caandih á niijíp yah be.

²⁹ Obohjeéhtih, á ípdih nin pah á niij jepahap be: 'Maatápdih meemdih bádí teo wáhnit, ma naawáchah wá yap yohcah yuhna, wá pej jumnitdih wá numah jeémát déedih cabra wáuhbitdih weemdih mapí wáhcán beé.

³⁰ Obohjeéhtih, buu yeejép ma wáuh á jwáub juyáchah, yaádh metat jíb míh dinero yoh beedánidih bádí wéinit, meém ma numah jeémpna caá. Jwí in débehani momo jiwí wáúhdih maonit, caandih ma numah jeémpna caá', á ípdih á niij júihñup be.

³¹ "Páant á niij júihñuchah joinit, á íp caandih nin pah á niij jepahap be: 'Wáuhú, meém wájeéh mapí jumna caá. Nihat wíh bíi déedih míh mun caá.

³² Obohjeéhtih, ma úud wanni déjeji buu á táni jwáub juyóp be. Pánihna, wéinit, jwí numah jeémp ewechah, á táina caá', á íp weép jeñédih á niijíp be", Jesús queétdih át niijíp wut jí.

16

Dinero en daoní ded pah á chájat naawát

¹ Bíih láa Jesús nin naawátjih á bohénitdih át jwáub bohénap wut jí: "Bíic newé bádí dinerodih bíbohni, áih dinerodih en daoníboó á táni en daocát ennit, bíih teo wáhniboó í maáhdih á naóh yacap be.

² Páant á naóh yacachah, í maáhboó áih dinerodih en daonídh á bid bojop be. Páant á bid bojni á juyáchah, nin pah caandih á niijíp be: 'Wíh dinerodih ma túi en daocát doonádh wá joyóp be. Pánihna, wíh dinerodih táni en daocát jíb weemdih ma jwáub teo wáhcán niit. Ded pah wíh dinerodih ma chájatjidih weemdih ma naóh daac beedánaá', á maáh caandih á niijíp be.

³ Páant á niijchah joinit, en daoníjiboó caanjéh nin pah á niij jenah joyóp be: 'Wá maáh weemdih yohat táut caá páant á niijíp. Weém wépcanni jumna, baác baadát tewatnadih wá buújácan niit. Weém bitadih dinero wá wáuhna, tíic náah jumni wáta wáuh tac buugá tagaá. Pánihna, ¿ded pah tigaá weemdih chájat náah?

⁴ Buu, wá chájat pínahdih wá jéihna caá, buca. Nin pah wá chájachah, wá teo cádahat téttimah, wá maáhdih jíb buudánit weemdih í oibipna nacaá. Pánih oinit, jgah ennit, weemdih í teo wáacbipna caá', caanjéh á niij jenah joyóp be.

⁵ Páant niij jenah joinit, nihat á maáhdih jíb buudánit yooó á bid bojop be. Páant á jwíh bid bojni á juyáchah, nin pah caandih á niij wáuh joyóp be: '¿Wá maáhdih débóo tigaá meém ma jíb buudá?' á niij wáuh joyóp be.

⁶ Jeémát chájat yí cien dahwani quiítnadih caandih wá jíb buudána caá', á niij jepahap be. 'Ninboó ma jíb buudáátdih daácní náó á jumna caá. Waicanjeh juí chúudnit, ma jíb

buudáátdih jwáub deyanit, tac yoobjéh ma daacá, teo wáhni á niijíp be.

⁷ Páant niij péanit, bih jíb buudánidih bid bojnit, nin pah caandihbut á niijwáubh joyóp be: ‘¿Débóo tígaá wá maáhdih ma jíb buudá?’ á niijíp be. ‘Cien trigo wah wáuhnadih wá jíb buudána caá’, á niijíp be. ‘Ninboó ma jíb buudáátdih daacni néo á jumna caá. Ochentajeh ma daacá’, á niijíp be.

⁸ Páant á chājatdih jéihnit, á maáhbóo áih dinerodih en daonjídih nin pah á niijíp be: ‘Meém yeeni yahna, ded pah táttimah ma túi jumat pínahdih mat jengah joyóp taga’, á niijíp be. Páant á chājat pah, Diosdih jéihcannit, táttimah túi jumat táut niijná, bií déenadih í túi jéih ubna caá. Ded pah í bíbohah pínahdih Dioihwáboodih chah í túi jéihna caá.

⁹ ‘Yeébbodih nin pah wá naóhna caá: Moh yéejnidih jīgah ennit, níih bií déejih queétdih ní túi teo wáacá. Páant ní teo wáacachah, queébt Diosdih jepahnit, á pehbóo ní juibínachah, yeebdih í wéi jwááhbipna caá.

¹⁰ ‘Ded bainibit bíbohna yahna, caanjih bitadih túi teo wáacni jumna, táttimah bádi bíbohna, caanjihbut á túi teo wáacbipna caá. Obohjeéhtih, ded bainí á bíbohajtih túi chājcan, táttimah bádi á bíbohnaabut, biic yoobó á túi chājcan niit.*

¹¹ Níih bií déejih ní túi chājcat enna, Diosboó á wépatih yeebdih á teo wáaccan niit.

¹² Pánihna, nin baáboó jum jwáuhna, Dios yeebdih á wáhni bií déejih ní túi chājcat enna, jeáboó ní juibínachah, táini yoobátdih á wáhcán niit.

¹³ Ded Diosdih túi jengah joini jumna, áih bií dée pínahdih tabit á jengah joicán niit. Obohjeéhtih, bií déedih tabit bidni jumna, Diosboodih á jéih jengah joicán niit. Pánihna, Diosdih bií déedihbut chénat pah biicdih ní jéih jengah joicán niit. Diosdihjeh bidat caá náahap”, Jesús át niijíp wat jī.*

¹⁴ Páant á niijíchah joinit, fariseowá dawá bií déedih bidnit jumna, caandih it dehwep wat jī.

¹⁵ Páant í dehwechah ennit, Jesús queétdih nin pah át niijíp wat jī: “Cáacwá í enechah pohba, yeéb táinit pah tígaá ní jígohop, ‘Nit túi chājnit caá’, yeebdih í niij jengah joyát pínah niijná. Obohjeéhtih, dawá bií déedih ní bid jengah joyátdih Dios á jéihna caá. ‘Nit táinit caá’, cáacwá í niij ennitdih Diosboó ‘Yeejépwá caá’, á niij enna caá”, Jesús át niijíp wat jī.

Moisés á watatjidih, Dios á maáh jumatdihbut Jesús á bohéat

¹⁶ “Juan Daabáni á jumat pínah játi, Diosjéh túi jumat táut niijná, Moisés á watatjidih, Dios naáwátdih naóh yapanit í daacátdihbut cáacwádh jepahat caá áti náahap. Obohjeéhtih, Juanboó Dios á maáh jumat táini doonádh cáacwádh á jwíih naáwap jī. Buu weem jwáh caán táini doonádh yeebdih wá naóhna caá. Pánihna, yéejatdih cádhnit, Diosdih jepahat á buwachah, det jepahíhnitboó Diosdih bádi bidat caá náahap.*

¹⁷ Jeá, nin baácbut á buudéchah yahna, Moisés á watatjiboó á buudcán niit”, Jesús át niijíp wat jī.*

Yad wílidih yohcat

(Mt 19.1-12; Mr 10.1-12)

¹⁸ “Ded ájééh bólidih yohnit, biíh wílidih jwáub áa jumna, yeejép á chājna caá. Ded biíh áajidih jwáub táut nuúm áa jumna, caántjīh á yéej chājna caá”, Jesús át niijíp wat jī.*

Moh yéejni Lázaro, dawá bií déedih bíbohni naáwát

¹⁹ “Dawá bií déedih bíbohni, dinerobut bádi bíbohni newé á jumap be. Bádi jíb jumni táini chítah jumni yégueh chóodih ápi duwáp be. Yeó jáap jumat pah táini jeémátdih miic ápi jeémép be.

²⁰ Áih muú jéc pebh moh yéejni, Lázaro wát jumni, ápi náajap be. Nihat áih bácah áoh peétni á jumap be.

²¹ Páant á njajachah, mujjiowá áih áhwatnadh déebedih ípi juibínachah be. Dawá bií déedih bíbohniboó á jeémp jéenanidih Lázaro á jeémíhip yah be. Obohjeéhtih, caandih ápi wáhat táutcap be.

²² Biic yeó jáap, Lázaro á wanap be. Abraham á juima yoobát á jumuchah, Dioih ángelwá Abraham pebhna áih caolihdih í ub bej wahap be. Cabucah, dawá bií dée bíbohniabut á wanap be. Obohjeéhtih, á wanat táttimah, cáacwá áih bácahjidih í yohochah, áih caolih iiguipna á bejep be.

²³ Caánboó jumna, tabit á tubanap be. Pánih tuba chéi enna, Abrahamdih, Lázaro á pebh á nuhuchah, á enep be.

²⁴ Pánih ennit, Abrahamdih nin pah á niij ejep be: ‘Nuwá, weém nin iiguipboó wá jumuchah, weemdh tabit á tubna caá. Páant á tubuchah, weemdh jīgah ennit, ma teo wáacá. Lázarodih áih téih tíbjīh mahdih taj daabánit, wíh nuúcdih á cámahat pínah niijná, ma chíiaat táutú’, Abrahamdih á niij ejep yah be.

* 16:10 Mt 25.21; Lc 19.17

* 16:13 Mt 6.24

* 16:16 Mt 11.12-13

* 16:17 Mt 5.18

* 16:18 Mt 5.32; 1Co 7.10-11

²⁵ **Obohjeéhtih, páant ã niijíchah yuhna, Abraham caandih nin pah ã niij jephahap be:** ‘Jumá, meém baácboó jum jwuhna, nihah ma náahatdih ma bíboh beedánap jĩ. **Obohjeéhtih, Lázaro boó ã moh yéeej jĩ. Boo Lázaro ninjĩh ã tui jumachah, meemdíh caá tabit an tabap.**

²⁶ **Jwĩ cátił jéih bejcat dée ã jumachah, ded ninmant conná ã jéih dei bejcan caá. Ded connant ninnabat ã jéih aáb jãóhcan caá’, Abraham caandih ã niij jephahap be.**

²⁷⁻²⁸ **“Páant ã niijíchah joinit, dawá bií déedih bíbohni nin pah ã jwúb niijíp be: ‘Nuwah Abraham, wã íip pehbóo biícjĩh bóo téihya wã údwã páantjeh í jumap be. Pániha, wã údwãdih naáwát náahna, Lázarodih ma wahaá, queébtat nin iiguipna í jãóhcat pínah niijná’, Abrahamdíh ã niijíp yah be.**

²⁹ **Obohjeéhtih, Abraham caandih nin pah ã niij jephahap be: ‘Dios naáwátidih Moisésji, bita ã naáwátidih naóh yapanitji í daácni néonadidibah ma údwã í bíbohna caá. Caán naáwátidih ma údwãdih jephahap caá náahap’, Abraham ã niijíp be.**

³⁰ **Páant ã niijíchah joinit, iiguipboó jumni nin pah ã jwúb niijíp be: ‘Yoobópdił tígaa ma niijíp, Nuwah Abraham. Obohjeéhtih, biíc wanniji í pebhna ã jwúb bejchah, queét caandih joinit, ita túut nuum tágaa’, Abrahamdíh ã niijíp yah be.**

³¹ **‘Queét Moisés ã daacátjidih tui joicán, bita naóh yapanit í daacátjidihbut tui joicán, wanniji ã boo pud jéuwáchah yuhna, queét caandihbut í joibican nacaá’, Abraham caandih ã niijíp be”, Jesús át niijíp wat jĩ.**

17

*Jwĩ yéej chãjat túutat ã tobohah
(Mt 18.6-7,21-22; Mr 9.42)*

¹ Biih láa, Jesús nin pah ã bohénitdih át niij naáwáp wat jĩ: **“Dawá yeebdih yéej chãjat túutnit í jumbipna caá. Obohjeéhtih, í yéej chãjat túutatji jib, Dios queétdih búdi ã peéh chãjbipna caá.**

² **Nin wébit panihni weemdíh jáap jepahnitdih ded ã yéej chãjat túutatji jib Dios caandih yeejép pohba ã peéh chãjbipna caá. Pániha, caán ã yéej chãjat túutat pínah jãtił, aih butdih búdi jeé júdujĩh chéó báudhnił, búdi mujna caandih í yohochah, áta tui taga. Páant í chãjachah, caán wébit panihnidih ã yéejacah nihna, Dios páant bóo pohba caandih áta peéh chãjcan taga.**

³ **Ded pah ñi chãjat pínahdih ñi tui jenah joyoó. Ñi dée yeebdih ã yéej chãjachah, ‘Páant ma chãjatdih ma cádaaha’, caandih**

ñi niijí. Páant ñi niijíchah joinit, tánidih ã túut nuumáchah, yeebboó ã yéej chãjatjidih ñi jwúb náhnica bojoó.*

⁴ **Pániha, ñi déeboó biíc yeó jáapdiłjeh siete láa yeebdih yéej chãjnit, ‘Páant wã chãjatjidih wã jígahna caá. Chéneji wã jwúb chãjan niit’, ã niijíchah, páant bóo láa ã yéej chãjatjidih ma jwúb náhnica bojoó”, Jesús át niijíp wat jĩ.**

Ded pah caá Diosdih tui jenah joyát

⁵ **Páant ã niijíchah joinit, Jesús ã bohénit caandih nin pah it niijíp wat jĩ:**

—Meemdíh chah jwĩ jenah joyát pínah ni-ijná, jwiitdih ma teo wáaca, it niijíp wat jĩ.

⁶ —**Mostaza baini tíbih jumna yuhna, chíhna, búdi nah ã behna caá. Pánihat pah, Dios ã wépatdih bainijeh jenah joiná yuhna, nin pah ñi jéih chãjbipna caá: Can búdi máa nahdih ‘Máa nahaá, meemjéh dug ñah bejnit, búdi mujna ma juibí ñuhú’, ñi niiját pahjeh ã bejbipna caá, Jesús queétdih át niijíp wat jĩ.**

Teo wáñni ã tewat naáwát

⁷ **“¿Yeebdih teo wáñni wápchidih teo, ovejawádh en daoniji ã jwúb juyáchah, ded pah tígaa caandih ñita niij? ‘Ma jeémp jáúwá. Ma jeémát pínahdih ninjĩh wã puúb páñap be’, ¿ñita niijtá niit?**

⁸ **Páant ñita niicán tagaa. Nin pahjeh caá caandih ñita niijíp: ‘Wã jeémát pínahdih ma puubbi jwuhú. Wã jeémp babhbachah, weemdíh ma pái jwuhú. Wã jeémp péaat túttimah, meem jwáh jeémpnit ma babhbaá’, yeebdih teo wáñnidih ñita niij tágaa.**

⁹ **Yeebdih teo wáñni ñi watatdih ã chãjachah, caandih ‘Túina caá’, ñita ni-ijcán tagaa. Páant ñi niijátdih bidcan, ã tewatdihjeh caá ãpĩ chãjap.**

¹⁰ **Pániha, teo wáñnit í jumat pah mun tígaa yeebbát ñi jumap. Dios ã watatdih jepahnit, ‘Túina caá’, ã niiját pínahdih bidcanjeh, nin pah yeebdih niij jenah joyát caá náahap: ‘Meemdíh teo wáñnijeh mun tígaa wã jumap. Ma watatdihjeh tígaa wápi tewep’, ñi niij jenah joyoó”, Jesús át niijíp wat jĩ.**

Diez bácah moópniłdih Jesús ã booaat

¹¹ Biih yeó jáapdił Jesús wã Jerusalén tútchina bejna, Samaria baác, Galilea baác cátił it bejep wat jĩ.

¹² **Baini tútchidih í waadáchahjeh, diez bácah moópniłboó yuáp caandih it en ñuhup wat jĩ.**

¹³ **Pánił ennit, nin pah it niij ejep wat jĩ:**

—Maá Jesús, jwiitdih ma jígah eneé, it ni-ijíp wat jĩ.

¹⁴ **Páant í niij ejechah, Jesús queétdih ennit, nin pah át niijíp wat jĩ:**

—Moisés ã wutatji pahjeh sacerdotewãdih ñiñh bácahdih júutudih ñi bejeé, caán moopát ã ñuumátidih í jéihyat pínah niijná,* át niijíp wut jí.

Páant ã niijíchah joinít, í bejehchahjeh, ñih bácah moopát át ñuumáh bejep wut jí.

¹⁵ Biíc íjeéh jumni áih bácah ã ñuumáchah ennít, Jesús pebhna át jwúb bejep wut jí. Pánih jwúb bejnit, Diosdih búdí át wéi ejep wut jí.

¹⁶ Pánih wéinit, Jesúsúh jíthca pebh bódicha caj yoh ñajnit, “Túina caá, Maá”, át niijíp wut jí. Caán bácah moopñiji Samaria baácđih bóo judío niñcan wut jí.

¹⁷ —¿Yeéb boonit diez niñcannit beé? ¿Bita nueve dépanih tigaá weñedih í jwúb jãóhcan?

¹⁸ Nin biícjeh, judío niñcan yuhna, Diosdih ‘Túina caá’, niijidih ã jwúb júúwáp be. ¿Dépanih tibeé bita í jãóhcan? Jesús át niijíp wut jí.

¹⁹ Páant niijnít, bódicha caj yoh ñajnidih —Ñah ñahnit, ma jwúb bejeé. Wã wépatdih ma táí jenah joyát jíib ma boonap be, át niijíp wut jí.

*Ded pah caá Dios ã maáh jumát
(Mt 24.23-28,36-41)*

²⁰ Biñh yeó jáapđih fariseowã Jesúsđih nin pah ít niij úabh joyóp wut jí:

—¿Débólíh tigaá nin baácboó Dios ã maáh jum jwúihbi? Ít niijíp wut jí.

—Dios ã maáh jumátđih yeéb cáacwã ñi jéih encan caá.

²¹ ‘Jãaj, niñjñh caá ã jumup’, ‘Jãaj, cõj caá ã jumup’, ñi jéih niijcán caá. Obohjeéhtih, weém Dios ã wépatjñh yeebdíh wã teo wáacachah, Dios ã maáh jumát ñi cáth ã jumna caá, Jesús queéđdih át niijíp wut jí.

²² Páant niij péanit, Jesús ã bohénitdih jwuh nin pah át niij naáwáp wut jí:

—Táttimah, búdí yeejép yap láa ã jumachah, nin baácboó wã jwúb dei júúwát pínahđih búdí ñi bidbipna yah caá. Obohjeéhtih, wã jígoh jwuhcan niít.

²³ ‘Candih enee’. Can Dios ã wahni Cristo caá’, niij, ‘Nin Cristodih enee’, bita yeebdíh í niijbipna yah caá. Páant í niijíchah yuhna, yeéboó queéđdih ñi joyáh bojóo.

²⁴ Wedónachah, nihat yuúp jumna yuhna, í enat pah, weém nihat cáacwã úud jeñé, wã jwúb dei júúwáchah, nihat í enbipna caá.

²⁵ Obohjeéhtih, páant wã jwúb dei júúwát pínah jãtíh, huu láa moón weemdíh náahcan, tubit yeejép í chãjbipna caá.

²⁶ Weém, nihat cáacwã úud jeñé wã jwúb dei júúwáchah, Noéwã jum láa í jumátji pahjeh cáacwã í jwúb jumbipna caá.*

²⁷ Caán láa moón nihat jeémp babhñit, téihya chéona ít chãjap wut jí. Pánih chãjna, Diosdih ít jenah joicáp wut jí. Páant í jumachah, Noéwãjí búdí jááj chóoboó í waadát táttimah, Dios pobyt wahnit, caandíh náahcannitdih át mao beedánap wut jí. Páant í jumátji pahjeh mun tigaá wã jwúb dei júúwát pínah jãtíh cáacwã í jumbipna caá.*

²⁸ Lot jum láa í jumátji pahjeh, wã jwúb dei júúwát pínah jãtíh, cáacwã í jumbipna caá. Caán láa moón jeémp, babh, jíib chãj, wápchidih taj, muú ít chãjap wut jí.

²⁹ Páant í chãjat pónih, Sodoma táttchimant Lotwãjí í jwei béjehchahjeh, tuu iigát panihni iigni jee dáhna jeámant át buúg jéenep wut jí. Nihat caán táttchidih moondíh yohna, Dios caán iigátđih át wahap wut jí.*

³⁰ Páant í jumátji pahjeh mun tigaá weém nihat cáacwã úud jeñé, wã jwúb dei júúwáchah, cáacwã í jumbipna caá.

³¹ “Caán yeó jáapđih ded áih muú chahmant bóo coahboó jumni dei bejna, áih bií déedih ubudih waadcánjeh, yoobópdih ã jwei béje naáh. Wápchiboó jumñibut áih yéguehnadíh ubudih ã jwúb bejca bojo naáh.*

³² Lot áaji ded pah mi yapatdih ñi náhninaá. Dios ã wutatjidih jepahcan, miñh bií déedih oinit, tac puúđ enna, núumni nah mit wééep wut jí.*

³³ Pánihna, ded ã weñat pínahđihjenah jói chãjni, iiguíjna bejni ã jumbipna caá. Obohjeéhtih, ded ã weñat pínahđih joyáh bojni, wã weñat pínahboodíh chãjni, ã huudcán niít.*

³⁴ “Yeebdíh yoobópdih wã naóhna caá. Wã jwúb dei júóhni yeó jáapđih chénewã íñh muú diítina biícđih í úwuchah, weemdíh jepahnidihjeh wã ubbipna caá. Weemdíh jepahcanniboó ã chãóbipna caá.

³⁵ Chénewã yaáđh biícđih í tewechah, weemdíh jepahnidihjeh wã ub bejehchah, biñh wili chãóbipna caá.

³⁶ Wápchiboó chénewã teonit í jumachah, weemdíh jepahnidihjeh wã ubbipna caá. Biñh ã chãóbipna caá”, Jesús át niijíp wut jí.

³⁷ Páant ã niijíchah joinít, ã bohénit caandih nin pah ít úabh joyóp wut jí:

* 17:14 Lv 14.1-32 * 17:26 Gn 6.5-8 * 17:27 Gn 7.6-24 * 17:29 Gn 18.20-19.25 * 17:31 Mt 24.17-18; Mr 13.15-16 * 17:32 Gn 19.26 * 17:33 Mt 10.39; 16.25; Mr 8.35; Lc 9.24; Jn 12.25

—¿Dedboó tugaá páant ã yapbi? ït niijíp wut jï.

—**Jóopwã ï jïj jãuduchah ennit, nuñúp ã moopóboó jéihna, biáboó ñi bidcan niít. Páant ñi jéihyat pah, dedjïh wã jwáub dei jãwáchah jéihna, biáboó bidcat caá náahap, Jesús queétdih át niijíp wut jï.**

18

Éemp wunnih mi úubh tac buugáat naáwát

¹ Túttimah, Diosdih ï úubh cádahcat pínahdih bohéna, nin pah Jesús ã bohénitdih át niij naáwáp wut jï:

² **“Biíc tútchidih yéejat peéh chájat táutni ã jumap be. Caán Diosdih éumcan, cáacwádhbut ápi túi chájap be.**

³ **Caán tútchidih éemp wunnihbut mi jumap be. Pánihna, peéh chájat táutni pebhna juibínit, ‘Weemdíh eníhcan, yeejép chájnidih ma peéh chájat táutú’, mi niijíp be.**

⁴ **Páant mi niijíchah yuhna, dawá láa caánboó ‘Wã peéh chájcan niít’, caántdih ã niijíp be. Páant ã niijíchah yuhna, caánboó caandih chah mi úubh tac buugánap be. Páant mi úubh tac buugánachah yap joiná, caanjéh nin pah ã niij jenah joyóp be: ‘Weém Diosdih, cáacwádhbut wã éumcan caá.**

⁵ **Páant wã jumachah yuhna, nintboó mi úubh tac buugána, weemdíh mi chuúábipna caá. Pánihna, caántdih yeejép chájnidih wã peéh chájat táutbipna caá’, ã niijíp be”,** Jesús át niijíp wut jï.

⁶ Páant niijnit, Jesús queétdih nin pah át niij jéihyanap wut jï: **“Caán yéejat peéh chájat táutni ded pah ã chájatdih ñi túi jenah joyóó.**

⁷ **Caán túicanni yuhna, caandih úubh tac buugánidih ã teo wáacap be. Diosboó túini jumna, ã ñionit ã teo wáacat pínahdih bádí ï bidichah, queétdih maatápdiñ ã páñat táutcan niít.**

⁸ **Pánih túi teo wáacnit, queétdih yeejép chájnidih waicanjeh ã peéh chájipna caá. Pánih túi jepahni ã jumachah yuhna, weém nin baácboó jwáub dei jãóhna, daocánnit Diosdih túi jenah joinítidih wã bid juimi dée caá. Pánihna, yeebboó caandih ñi túi jenah joí cádahca bojoó”,** át niijíp wut jï.

Chénewã Diosdih úubhñit naáwát

⁹ Páant niij péanit, “Jwiitboó túinit caá. Bitaboó yeejép wã caá”, niij jenah joinítidih Jesús nin pah át niij naáwáp wut jï:

¹⁰ **“Chénewã Diosdih úubhna ï chájap be. Biíc fariseo ã jumap be. Biñ Romanowã ï maáh ã watni dinerodih úubhni ã jumap be.**

¹¹ **Pánihna, fariseo ñuhñit, nin pah Diosdih ã niij úubáp be: ‘Weém bií déedih nuammni, yaáhdih yéej chájni nihcan caá. Nin Romanowã ï maáh ã watni dinerodih úubhni ã yéej chájat pahbut wã chájcan caá. Bitã ï yéej chájat pah wãpi chájcan caá. Pánih túi jumna, “Túina caá”, meemdíh wã niijná caá.**

¹² **Weém semana jumap pah chéne yeó jáap jeémp jwahcanjeh, wãpi úubhna caá. Ded cien dinero júdudih wã jïib ubna, diez júdudih meemdíh wãpi wáhna caá. Ma watat pahjeh wãpi túi chájna caá’, fariseo ã niij úubáp be.**

¹³ **Obohjeéhtih, dinerodih úubhniiboó ã yéej chájatdih jgahna, yuápbít yañ duo ñáñnit, japboó en ñahacanjeh, Diosdih nin pah ã niij úubáp be: ‘Dios, weém yéejni caá. Weemdíh jgah ennit, ma teo wáacá’, ã niijíp be.**

¹⁴ **Yooópdiñ yeebdih wã naóhna caá. Caán dinerodih úubhni áih muuná ã jwáub bejehchah, ‘Caán túini caá’, Dios caandih ã niij enep be. Obohjeéhtih, fariseoboodih ‘Caán túini caá’, Dios ã niij encap be. ‘Weém túini, dedé yéejat wihcanni caá’, niijnidih ‘Meém túicanni caá’, Dios ã niij enna caá. Obohjeéhtih, ‘Meemjéh caá túini. Weém yéejni wã jumachah, weemdíh ma jgah en teo wáacá’, niijniboodih Dios ã wéi enna caá”, Jesús át niijíp wut jï.***

Jesús wébítidih ã úubát

(Mt 19.13-15; Mr 10.13-16)

¹⁵ Biñ láa, cáacwã ï túuhnitdih ã teo jáha úubát pínah niijná, Jesús pebhna ït ub juibínap wut yuh jï. Obohjeéhtih ã bohénitboó queétdih ennit, ït jipónih jáihñap wut jï.

¹⁶ Páant ï jáihñachah ennit, Jesús wébítidih júúwát táutni, ã bohénitboodih nin pah át niijíp wut jï:

—Queét wébít wã pebhna ï júúwá naáh. ï júúwát déedih ñi jáhca bojoó. Queét panihñit Diosdih chah ï túi jenah joiná caá. Páant moonájeh Dioihwã ï jéih jumna caá.

¹⁷ **Yooópdiñ yeebdih wã naóhna caá. Nit Diosdih ï túi jenah joyát pahjeh yeebboó ñi jenah joicáh, Dios ñi maáh ã nihcan niít, át niijíp wut jï.**

Dawá bií déedih bíbohni Jesúsdih ã úubh joyát

(Mt 19.16-30; Mr 10.17-31)

¹⁸ Páant niijníji Jesús ã bohénit biícdiñ ã bejehchah, judíowã ï maátajéh jumni caandih úubh joyódih át juibínap wut jï.

—¿Túí Bohéni, páantjeh Diosjeéh túi jumíhna, ded pah tigaá wã chájibi? át niijíp wut jï.

* 18:14 Pr 29.23; Mt 23.12; Lc 14.11

19 —**¿Dépanih tiguaá 'Túini', weemdíh ma niij? Diosjeh caá túini.**

20 **Dios á wutatnadih ma jéihna caá. 'Ma áa nihcannihjh ma yéej chájca bojoó.* Cáacdih ma mao yohca bojoó.* Ma nnumcaá bojoó.* Ma yeeca bojoó.* Ma manadih túinijeh ma chájap',* Dios á niijp jī. Caán á wutatnadih jepahat caá náahap, Jesús át niijp wut jī.**

21 —Wébit jumna, wā yap yohcatji pah, buubut biic yoobó wā yap yohcan caá, Jesúsdih át niijp wut jī.

22 —**Diosjeéh ma túi jumat pínah, baini meemdíh á judhna caá. Nihat míih bií déedih jīb chájadih ma bejee. Pánih jīb chájniit, caán jībdih moh yéejnitdih ma wáhuú. Páant ma wáhuachah, nin baáboó ma bíbohátji chah túini míih pínah Dios pehbhoó á jumbipna caá. Wā niiját pah cháj péa, wájeéh ma pée júúwá, Jesús caandíh át niijp wut yah jī.**

23 Obohjeéhtih, páant á niijíchah joiná yuhna, caánboó dawá bií déedih bíbohni jumna, áih bií déedih jīb cháj wáhuican, búdí át jīgahap wut jī.

24 Páant á jepahcatdih ennit, Jesús nin pah át niijp wut jī:

—**Ded dawá bií déedih bíbohni Diosdih á jepahíhichah yuhna, caandíh á buona caá.**

25 **Camelloboó awí íitbitdih á waad yábac bejihichah nihna, áta buo tagaá. Pánihat pah, dawá bií déedih bíbohni Dios á maáh jumupboó á waadíhichah, búdí á buona caá, át niijp wut jī.***

26 Páant á niijíchah joinít, bita caandíh nin pah íit niijp wut jī:

—Páant ma niijíchah bácah, Dioíh pínah ded á jéih jumcan niit, íit niijp wut jī.

27 —**Cáacwá ded pah í jenah joyátjijeh í táí chájihna yuhna, Dios pehbhoó í jéih bejcan niit. Diosjeh caá iiguípna bejnit déedih á túi ubup. Caanjéh tiguaá nihatdih cháj beedáni. Dedé jéihcat pínah caandíh á wihcan caá, Jesús át niij jepahap wut jī.**

28 Páant á niijíchah joinít, Pedroboó caandíh nin pah át niijp wut jī:

—Weemdíh ma joi wáhuú. Majeéh péeat túat niijná, jwítboó nihatdih jwí cádahap jī, át niijp wut jī.

29-30 —**Yoobópdih yeedíh wā naóhna caá. Diosdih jepahni áih muudíh, á manadih, á déewádh, yaddih, á wehdih cádah bejnit, nin baáboó á jum wáhuachah, Dios chah dawá caandíh á wáhbipna caá. Pánihna, á wunat túttimahbat, Diosjeéh páantjeh á jumbipna caá, Jesús queétdih át niijp wut jī.**

Jesús á wunat pínahdih á jwúub naáwát (Mt 20.17-19; Mr 10.32-34)

31 Páant niij péanit, Jesús doce á bohénitdih chibít yuúp buág át numah bejep wut jī. Pánih bejnit, nin pah queétdih át niij naáwáp wut jī: —**"Baini yeedíh wā naáwíhna caá. Buu Jerusalén tútchina bejna caá jwí chájap. Caanná jwí juibínachah, Dios naáwátdih naóh yapanit jon játi í daacátji biic yoobó weém nihát cáacwá áud jeñé wā yapbipna caá.**

32 **Weemdíh teonit, judiowá nihcannitdih í jwúub wáh yapabipna caá. Páant í wáh yapanachah, queétoó weemdíh deoh naóhnit, mao mác coi jáha, yeejép wéhe, páinit, í mao yohbipna yah caá.**

33 **Obohjeéhtih, biic peihcanni yeó jáap túttimah, wā jwúub boo pud júóhbipna caá",** queétdih át niijp wut jī.

34 Páant á niijíchah joiná yuhna, á bohénit ded pah á naáwátdih íit beh joicáp wut jī.

Jéih encannidih Jesús á booaat (Mt 20.29-34; Mr 10.46-52)

35 Jesús wá Jerusalén tútchina bejna, Jericó tútchina ít toáh juibínap wut jī. Caanjth jéih encanniboó namá jwéejdih chúudnit, dinero úbhna át chájap wut jī.

36 Pánih chúudnit, dawá á pebh í yap bejchah joinít, queétdih nin pah át niij úabh joyóp wut jī:

—**¿Dépanih tiguaá dawá cáacwá í yap bej? át niijp wut jī.**

37 —Jesús, Nazaret tútchidih bóo á yap bejna caá, caandíh íit niij jepahap wut jī.

38 Páant í niijíchah joinít, caán át ej jwíhip wut jī.

—Jesús, David juima, Dios á wahni, weemdíh ma jīgah eneé! át niij ñaac ejep wut jī.

39 Páant á niij ñaac ejechah joinít, Jesúsdih waóhnitboó, nin pah íit niijp wut jī:

—**¡Ma laiha bojoó! caandíh íit niij jírónih juíhñup wut jī.**

Páant í niij juíhñuchah yuhna, caánboó chah át wép ejep wut jī.

—**¡David juima, Dios á wahni, weemdíh ma jīgah eneé! át jwúub niij ñaac ejep wut jī.**

40 Páant á niij ñaac ejechah joinít, Jesúsboó cháó ñúhnit, caandíh á pebhna át ub bejat túatup wut jī. Páant á bejat túatuchah joinít, jéih encannidih Jesús pebhna íit ub bejep wut jī.

Á pebhna íit ub juibínachah, nin pah caandíh át niij úabh joyóp wut jī:

41 —**¿Ded pah wá chájat tiguaá ma náah? át niijp wut jī.**

—Maá, jéih enatdih caá wā náahap, át niij jepahap wut jī.

* 18:20 Ex 20.14; Dt 5.18 * 18:20 Ex 20.13; Dt 5.17 * 18:20 Ex 20.15; Dt 5.19 * 18:20 Ex 20.16; Dt 5.20 * 18:20 Ex 20.12; Dt 5.16 * 18:25 Pr 11.28

42 —**Ma enee! Weemdih táí jenah joiná, ma boona caá,** Jesús caandih át niijíp wat jí.

43 Páant á niijíchahjeh, jéih encanniji át yoób enep wat jí, buca. Pánih ennit, Jesúsjeéh bejna, Diosdih búdí át wéi naáwáp wat jí. Pánihna, bita caán jéih encanniji á enechah ennit, queébtut Diosdih búdí ít wéi naáwáp wat jí.

19

Zaqueo Jesúsdiñ á jwááát

1 Jesús wá Jericó tútchina juibínit, bac bejat tút ít chájap wat jí.

2 Caán tútchidih Zaqueo wát jumni át jumup wat jí. Caán Romanowá í maáta dinerodih uúbát túttnit í maáh jumna, búdí dinero át bíbohó wat jí.

3 “Caán dedna tigaá”, niijnít, Jesúsdiñ át eníhip wat yuh jí. Obohjeéhtih, á eníhichah yuhna, japcanni dahbit á jumuchah, dawá cáacwá caandih ít jáhap wat jí.

4 Pánihna, Jesús á yap bejehah, táí enat tút niijná, cáacwádiñ náó yap bejnit, sicómoro wát jumni nahdih aab béjnit, caanjíh Jesúsdiñ át pái lajap wat jí.

5 Caanjíh á pái lajachah, caan náh péujdih Jesús juibí ñuhnit, Zaqueodih chéi ennit,

—**Jaqueo, waicanjeh ma dei júúwá! Bua míh muúboó wá cháo jwáhbipna caá,** Jesús caandih át niijíp wat jí.

6 Páant á niijíchah joinít, Zaqueoboó wépép dei juóh, búdí wéinít, áih muaná Jesúsdiñ át namah bejep wat jí.

7 Jesús caandih á pej jam bejehah ennit, níhat cáacwá íjnit, queéjtéh nin pah ít múc niijíp wat jí:

—Jesús tabit yéejniñ muaná á bejna caá, ít niijíp wat jí.

8 Áih muaná namah juibínit, queétdih át namah jeémep wat jí. Pánih jeémp cháudnijí Zaqueoboó ñah ñuhnit, Jesúsdiñ nin pah át niijíp wat jí:

—Maá, meemdih bainí wá naáwát tút caá. Wá yéejatdih cádah, táiniboodih tút muumnít, moh yéejnitdih níhat wíh bíí déedih tac yoób wá wáhbipna caá. Ded dinero wá yee uábhndih cuatro láa wá jwáubabipna caá, át niijíp wat jí.

9 Páant á niijíchah joinít, nin pah caandih Jesús át niijíp wat jí:

—**Abrahamji Diosdih á jepahat jíib, Dios caandih át táí ubup wat jí. Bua meembát Diosdih ma jepahat jíib, Abrahamji á juima yoobát ma jumna caá. Páant ma jumuchah, meém, majeéh jumnitbat iiguipna bejnit déejidih Dios á táí ubna caá.**

10 **Weém níhat cáacwá úud jeñé, buadnít paníhntdih bidnít, táí ubat tút niijná, wá júúwáp be,** Jesús át niijíp wat jí.*

Dinero júúwána naáwát

(Mt 25.14-30)

11 Páant á niijíchah joinítboó Jerusalén tútchi pebhjeh jumna, caanná juibínit, “Maáh á waadábipna nacaá”, í niij jenah joyátdih jéihnit, nin pah queétdih át niijí bohénap wat jí:

12 “**Áih baácdih moondih watat tút niijná, í maáh wáuh bíih baácbó maáh waad jwáhudih á bejep be.**

13 **Á bejat pínah játih, chénat pah téihya caandih teo wáhnitdih á bid wáacap be. Í wáac juyáchah, queét níhatdih bíic yoobó búdí jíib jumni múc dinero júúwadnih á wáhap be. Wáhnit, ‘Wá jwáub júúwát pínah játih, nin dinerójih íi jíib cháj teo páñaá’, í maáh pínah queétdih á niijíp yuh be.**

14 **Obohjeéhtih, áih cáacwá caandih eníhcan, á maáh jumatdih náahcan, biguinadih chah maáhdih naáwádhí í bejat tútup be. ‘Jwíitboó caán á maáh jumatdih jwí náahcan caá’, í niij naáwát tútup yuh be.**

15 “**Obohjeéhtih, caánboó maáh waadnít, á jwáub jayáp be. Jwáub junít, í tewatdih jéihyat tút niijná, caandih teo wáhnitdih á jwáub bid wáacap be.**

16 **Jwíih waóh juníi nin pah á niijíp be, ‘Maá, ma wáhni júúdjih jíib cháj teonit, diez júúwdih wá jwáub jíib ubup be’, á maáhdih á niijíp be.**

17 Páant á niijíchah joinít, ‘**Ma táí chájap be. Weemdih táí teo wáhni ma jumna caá. Bainíbitjéhjeh ma táí chájat jíib, diez tútchinadih moondih í maáh meemdih wá waadána caá’, á maáh caandih á niijíp be.**

18 **Caán túttimah juníiboó ‘Maá, ma wáhni júúdjih jíib cháj teonit, cinco júúwdih wá jwáub jíib ubup be’, á maáhdih á niijíp be.**

19 Páant á niijíchah joinít, ‘**Meém ma táí chájat jíib, cinco tútchinadih moondih í maáh meemdih wá waadána caá’, á niijíp be.**

20 “**Obohjeéhtih, túttimah juníiboó ‘Maá, ma enee. Weemdih ma wáhni júúwdih yégueh chóojih wá táí tai jwejí ámohop be.**

21 **Meém tabit úum náah jumni caá. Bitadih momat tút, dicat túttnit, meemjéh caán jíibdih mapí ubna caá. Páant ma chájatdih jéihnit, meemdih wá úumap be’, á maáhdih á niijíp be.**

22 Páant á niijíchah joinít, ‘**Meém weemdih ma táí teo wáhap be. Ma niijátjéhjeh meemdih wá jwáub naóh yacbipna caá. ¿Weém úum náah jumni**

* 19:10 Ez 34.16

niít? ¿Bitadìh momat túatni, dicat túatni niít?

²³ **Páant wã jumachah nihna, wíih dinerodìh dinero jwejat muná ma ámohochah, áta túi tagaá. Páant ma cháajachah, caán muudìh teonit weemdìh chah íta wãh tagaá, á niijíp be.**

²⁴ **Páant niij péanit, pehbhit ñuhnitdih nin pah á niijíp be: 'Caandìh wã wãhni júdudìh dúuc wáinit, chénat pah téihya júdujìh túi teoniboodìh ñi wãhuá', queédìh á niijíp be.**

²⁵ **Páant á niijíchah joinít, '¡Obohjeéhtih, Maá, caánboó chénat pah téihya júdu jáantjeh á bíbohna caá!' caandìh í niijíp be.**

²⁶ **Páant í niijíchah joinít, 'Ded á bíbohniijìh túi teonidìh chah wã wãhbipna caá. Obohjeéhtih, ded á bíbohna yahna, á túi teocat jíib, á bíbohniidìh wã dúuc wáibipna caá.***

²⁷ **Weemdìh enihcannit, í maáh wã jumadìh náahcannitdih, ninna ub jáóhnit, wã enepdìh ñi mao yohóó, í maáh á niijíp be", Jesús át niijíp wat jí.**

*Jesús wã Jerusalénna í waadat
(Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Jn 12.12-19)*

²⁸ Páant niij péa, cáacwáidìh chibit yuápbhit waóh bejnit, Jerusalén tútchina Jesús wã ít toáh páuh laab béjep wat jí.

²⁹ Pánih toáh páuh laab béjnit, Betfagé wát jumni, Betania wát jumni tútchina pebh, Olivo Jeé páujdìh ít juibínat wat jí. Pánih juibínit, Jesús chénewá á bohénitdih wahnit, nin pah queédìh át niijíp wat jí:

³⁰ **—Con jíghoni tútchibitdìh ñi bejeé. Waád juibínitjeh, burro wáuh cáacwáidìh duo jwáhcannidìh ñi jwááhbiipna caá. Caandìh í chéwat tópdìh watnit, ñi ub jwáuh júáwá.**

³¹ **Yeebdìh enni '¿Dépanih caandìh watnit, ub bej tigaá ñi cháj?' á niij wábh joyóchah joinít, 'Jwí Maáh á náah jwahna caá', ñi niij jepahaá, Jesús queédìh át niijíp wat jí.**

³² Páant á niijíchah joinít, ít bejep wat jí. Caanná juibínit, Jesús á niijátji pahjeh ít jwááap wat jí.

³³ Pánihna, burro wáuhdìh í watachah ennit,

—¿Dépanih caandìh wat ub bej tigaá ñi cháj? á monó ít niij wábh joyóp wat jí.

³⁴—Nindìh jwí Maáh á náah jwahna caá, ít niij jepahap wat jí.

³⁵—Páant ta tigaá. Ñi ub bej jwahuá, í niij jepahachah joinít, Jesús á páñapboó ít ub jwáuh bejep wat jí. Pánih ub juibínit, Jesús á chúudat pínah niijná, íih jih bóo yégueh chónadìh tóo dugnit, burro wáuhdìh ít cáagap wat jí.

³⁶ Pánih páuh laab cháudnit, á bejehachah, á játih waóhnit, caán í maáh pínahdìh í weñat júutna, íih jih bóo yégueh chónadìh tóo dugnit, namádìh ít jwej waáwáp wat jí.

³⁷ Pánih bejnit, Jerusalén tútchina toáh juibí, Olivo Jeé páujdìh dei juibínit, Jesús á wép chájatjinadìh náhninit, Diosdìh bádí wéina, nin pah ít niij ejep wat jí:

³⁸—¡Túina caá, Dios! ¡Meém caá nin jwí Maáh pínahdìh mat wahap taga! ¡Nin ma wahnidìh ma túi teo wáaca! Páant jwí maáh á jumachah, majeéh jwí túi jumbipna caá. ¡Nin baácchìh jumnit jeáboó jumnitbat meém chah wépi Maáhdìh í wéi naáwá naáh! Ít niij wéi ejep wat jí.*

³⁹ Páant í niij wéi ejechah joinít, íjeéh péenit fariseowá nin pah Jesús dìh ít niij jáihñap wat jí:

—¡Bohéní, páant bóojeh! Ma bohénitdih ma ej cádahat túutá, ít niijíp wat yah jí.

⁴⁰ Obohjeéhtih, Jesús queédìh nin pah át niij jepahap wat jí:

—Yooópdih yeebdìh wã naóhna caá. Queéé í yayáchah, nin ñajni jee dáhnaboó áta wéi ej tagaá, át niijíp wat jí.

⁴¹ Pánihna, Jerusalén tútchina toáh juibínit, caandìh enna, caán tútchidìh moondìh jíghahna, át juñáp wat jí.

⁴² Pánih jáinít, nin pah át niijíp wat jí: **“Yeéé Jerusalén tútchidìh moón buu yeó jáapna ded pah ñi túi jumat pínahdìh jéihna nihna, áta túi tagaá. Obohjeéhtih, weemdìh jepahcan, ñi túi jumat pínahdìh ñi beh joicán caá.**

⁴³ **Maátcanjeh yeebdìh enihcannit ñiuh tútchidìh í túi bóod cháí ñuh páud bejbipna caá, yeéé tútchi diitboó jumnit ñi jéih jwei báccat pínah niijná.**

⁴⁴ **Pánih chájna, ñiuh tútchidìh í túi boto mao jéna beedábipna caá. Nihat yeéé diitboó jumnitdìh, ñi wehdìhbat í mao yoh beedábipna caá. Dios yeebdìh teo wáacni pínah weemdìh á wahachah yahna, ñi jepahcatji jíib páant yeejép á yapbipna caá”, Jesús át niijíp wat jí.**

Jíib cháñitdìh Dioh muamánt Jesús á ñuun bácaat

⁴⁵ Jerusalén tútchidìh waád juibínit, Dioh muú jóocmant bóo juáhdìh Jesús wã ít waad béjep wat jí. Pánih waad béjnit, Diosdìh í wúhat pínah nuñupwáidìh jíib cháñitdìh Jesús át ñuun bácanap wat jí. Pánih ñuun bácanit, queédìh nin pah át niij jáihñap wat jí:

⁴⁶ **—Dios naáwátdìh naóh yapani nin pah át niij naóh daacáp tají: 'Wíih muú weemdìh wáábát muú pínah caá', Dios á niijná caá,* át niij daacáp tají. Obohjeéhtih, yeebboó Diosdìh wáábúdih**

* 19:26 Mt 13.12; Mr 4.25; Lc 8.18

* 19:38 Sal 118.26

* 19:46 Is 56.7

* 19:46 Jer 7.11

jeóhntidih **yeenit, chah ñi jíib waadá wábhna, ñuumnit í wáac juyát muú pínah ñit chájap taga,** * át niijíp wut jí. Queétdih jáih péanit, át bac bejep wut jí.

⁴⁷ Yeó jáap jumat pah Jesús Dioih muú ná bohénadih ápi bejep wut jí. Páant á bohénachah ennit, sacerdotewá í maáta, Moisés á wutatjidih bohénit, bita maátabut caandih ít mao yohíhip wut yuh jí.*

⁴⁸ Obohjeéhtih, á bohénachah joinít, nihat cáacwáboó búdí ít weñep wut jí. Páant í weñechah jéihnit, í mao yohat táut niijná yahna, ít jéih teo jwuhcap wut jí.

20

Jesús á wēpat

(Mt 21.23-27; Mr 11.27-33)

¹ Biih yeó jáap Jesús Dioih muú jóocmant bóo juúhboó cáacwádh át bohénap wut jí. Páant á bohénachah, sacerdotewá í maáta, Moisés á wutatjidih bohénit, bita maátabut caandih nin pah ít niij wábh joyóp wut jí:

² —Jwiútdih ma naáwá. ¿Deih wēpatjīh tibeé jwiin páant ma cháj? ¿Dehe tibeé meemdh páant á wut? ít niijíp wut jí.

³ Páant í niijíchah joinít, Jesúsbut nin pah át niij wábh joi jwáubanap wut jí:

—**Weembát yeebdih wá wábh joi bípna caá.**

⁴ **Juan Daabánidih déhe tigaá át daabáat táutjī? yeeb ñi jenah joyóchah. ¿Dios át wutjican taniit? ¿Cáacwájuh niit ít daabáat táutjī?** Jesús queétdih át niijíp wut jí.

⁵ Páant á niijíchah joinít, queétdih nin pah ít míic niijíp wut jí: “¿Ded pah tigaá jwí niij jepah bi? ‘Dios caandih át wutap taga’, jwí niij jepahachah, caánboó ‘Páant á jumachah yahna, ¿dépanih tí caandih ñi jepahcan?’ jwiútdih á niij jáihbipna caá.

⁶ Obohjeéhtih, ‘Juan Dios naáwátdih naóh yapani yooab á jumap jí’, nihat cáacwá í niij jenah joiná caá. Páant í niij jenah joyóchah, jwiútdih ‘Cáacwájuh caandih ít daabáat táutjī taga’, jwí niij jepahachah, queétdih jee dáhnajīh yohnit, jwiútdih í mao-bipna caá”, ít niijíp wut jí.

⁷ Pánih míic wéhe péanit,

—Jwí jéihcan caá, ít niijíp wut jí.

⁸ —**Caán láa báac weemdh wutnidih weembát yeebdih wá naóhcan niit,** Jesús queétdih át niijíp wut jí.

Jiwá iguúhadih yeejép teo wáhnit naáwát

(Mt 21.33-44; Mr 12.1-11)

⁹ Páant niij péanit, nin naáwátjīh cáacwádh át bohénap wut jí: “**Biic newé jiwá iguúhdih á momop be. Mom péanit, bitadih áih iguúhadih en dawá táutnit,**

biih baácboó jib jwuhadhí á bejep be. Pánih bejniji maatápdih á jígohcap be.*

¹⁰ **Táttimah, iguú ei láa, áih iguú jwíbdih náahna, caandih teo wáhnidih áih iguúhana á wah bojop yuh be. Obohjeéhtih, caanná á jwíbinachah, iguúhadih en daonítboó caandih teonit, í maáih pínadhí wáhcanjeh, í pái ñuum yóh jwáuba bojop be.**

¹¹ **Táttimah, iguúhá mínah biih caandih teo wáhnidih á jwáub wahap yuh be. Obohjeéhtih, á jwíbinachah enna, caandihbut biic yooabó yeejép niijnit, jwí wáhcanjeh, í mao ñuum yóh jwáuba bojop be.**

¹² **Páant í chájat táttimah, biíhdih jwuh á jwáub wahap yuh be, páant muntih. Obohjeéhtih, caandihbut biic yooabó í mao ñuum yóh jwáuba bojop be.**

¹³ “**Páant í chájatjidih ennit, iguúhá mínah nin pah caanjéh á niij jenah joyóp be, ‘Buu biic peihcanni láa wá wahnitjidih ít yeejép chájap tagaá. ¿Buu ded pah tigaá wá chájbi? Wá wáuh wá oinidih wá wahachah, caánboodih yeejép chájat úumnit, í jepahmi nacaá’, á niij jenah joyóp yuh be.**

¹⁴ **Obohjeéhtih, iguúhadih teonitboó í maáh wáuh á juyúchah ennit, nin pah í míic niijíp be: ‘Jwí maáh á wunuchah, ninboó iguúhá mínah á jumbipna caá. Pánihna, nin iguúhadih jwiútdih bíbohah táut niijná, ¿caandih jwí mao yoh jíih?’ í míic niijíp be.**

¹⁵ **Páant niijnit, í maáh wáuhdih teonit, iguúhamant ab bac bejnit, í mao yohop be.**

“**Pánih mao yohat doonádh joinít, í maáhboó ¿ded pah tigaá queétdih á chájbi?**

¹⁶ **Áih iguúhana jwáub jwíbinít, á wáuhdih í mawatjī peéh queétdih teonitdih á mao yohbipna caá. Queétdih mao yoh péanit, áih iguúhadih bitaboodih á wáhbipna caá”,** Jesús cáacwádh át niijíp wut jí.

Páant á niijíchah joinít,

—*Ma niiját pah á yapca bojo naáh! cáacwá ít niijíp wut jí.*

¹⁷ Páant í niijíchah joinít, Jesús queétdih ennit, nin pah át niijíp wut jí:

—**Obohjeéhtih, caan páh tigaá á jumbipna caá. Caandihjeh mantih Dios naáwátdih naóh yapani nin pah át niij naóh daacáp tajī:**

“**Muú teonit táni jee dáhnadhí ñionit, í náahcanni dahdhí í yohop yuh be. Obohjeéhtih, queétdih yohni dahdhí-jeh tigaá Dios á ñiwip. Caandih ñionit, áih muú pánihnidih chájna,**

caán muudih táí jenah enat túut ni-ijná, choójboó caan dáhdih á jwíih jwejep be. Caán jee pánihi Dios á wahni pínah tigaá', át niij daacáp tají. (Sal 118.22)

18 **Pániha, ded jéih encanni dée pah caan dáhdih tóoc buugni áih bácah dajni á jumbipna caá. Obohjeéhtih, deddih caan dáh á buug jéen néehnit, á boto yoh bojipna caá. Páant á yapat dée, ded weém Dios á wahnidih jepahcan, buudni á jumbipna caá**", Jesús queétdih át niijíp wat jí.

19 Jesús caán naawátjìh á bohénachah joinít, "Jwiútdih niijná caá á chájap", Moisés á watatjidih bohénit, sacerdotewá í maátabut ít niij jéihyep wat jí. Pánih jéihnit, Jesús á naóh péanachahjeh, ítih tewíhip wat yuh jí. Obohjeéhtih, cáacwáboodih úmna, Jesúsdih ít jéih teo jwahcap wat jí.

Romano maáta í úúbat túutni dinero júdu (Mt 22.15-22; Mr 12.13-17)

20 Pánih jéih teo jwahcan, débólih teonit, í maátadih wúhat túut niijná, caandih encanni pahjeh, ít en úuén péenap wat jí. Pániha, bita táinít pah jígohnitdihbut Jesús pebh ít wahap wat jí, mácah á jepahachah, í naóh yacat túut niijná.

21 **Queét yeenitboó Jesúsdih nin pah ít niij úúbh joyóp wat yuh jí:**

—Bohéni, yeeconni jumna, Dios ded pah jwiútdih á chájat tútatdih yoobópdih ma bohéatdih jwí jéihna caá. Ded pah cáacwá jwí niijchah, maáta í jumuchah yuhna, úmcanjeh yoobópdih mapí naóhna caá. Páant yoobópdih naóhni jumna, nin jwí úúbh joyátdih ma jepahaá:

22 ¿Roma baádcih moón í maáh César á úúbat túutni dinero júduh caandih jwí wúhachah, á táí niit? Ít niijíp wat jí.

23 Páant í niijchah, í yeeatdih jéihnit, nin pah queétdih Jesús át niij úúbh joi jwúubanap wat jí:

24 —**Dinero júduh weemdihi ní jautá. ¿Caán júduh deih móot, deih wát tigaá á jam?** át niijíp wat jí.

—Césarih móot, áih wútdit á jumna caá, ít niij jepahap wat jí.

25 —**Caán láa bácah caán júdu Césarih pínah caá. Pániha, áih pínah á jumuchah, caandih wúhat caá náahap. Obohjeéhtih, Dioih pínah mácah á jumuchah, Dios-boodih ní wáhuú,** Jesús queétdih át niijíp wat jí.

26 Páant á niij jepahachah joinít, queét caandih mácah jepahat tútíhniitboó joi yai níh bejniit, ít jéih jwúub yee úúbh joicáp wat jí.

Cáacwá í jwúub boo pud júúwát pínah (Mt 22.23-33; Mr 12.18-27)

27 Páant queétdih á jepahat túttimah, biquína saduceowá jwah Jesús pebh ít jwiútnap wat jí. Queét saduceowá "Cáacwá wánna, í jwúub boo pud júóhcan niit", niijnít ít jumap wat jí.*

28 Pánih jenah joinít, nin pah Jesúsdih ít niijíp wat jí:

—Bohéni, nin pah Moisés át niij daacáp tají: 'Weép jeñé weh wihcanjeh á wanuchah, á úudboó weép jeñé áajidih jwúub áa jumnat caá náahap. Pániha, á úudboó áa wih jwuhcanni jumna, éemp wannidih á bíboho naáh, á úud jeñé báadhda weh pah í weh jumnat pínah niijná', jwiútdih Moisés át niij daacáp tají.*

29 **Biíc weh sietewá í jumap be. Weép jeñéboó áa jum, weh wihcanjeh á wanap be.**

30 **Á úudboó weép jeñé áajidih á jwúub áa jumap yuh be. Páant áa jumnat túttimah, weép jeñé pahjeh muntih, weh wihcanjeh caanbát á wanap be.**

31 **Túttimah bóobut weép jeñé áajidih jwúub áa jumna yuhna, caanbát weh wihcanjeh á wanap be. Páant míicjeh queét nihat í buád beedép be.**

32 Páant mi weha mána í wan beedát túttimah, í áajibut mi wanap be.

33 Pániha, queét nihat í áa jumnihji, nihat cáacwá í jwúub boo pud júúwáchah, ¿ded áa tigaá mi yoób jumbi? saduceowá Jesúsdih ít niij úúbh joyóp wat yuh jí.

34 Páant í niijchah joinít, Jesús nin pah át niij jepahap wat jí:

—**Nin baáboó jumna, yad pínahdih ípí ubna caá. Í weh yatádihtit ípí wáhna caá.**

35-36 **Obohjeéhtih, wannitji í jwúub boo pud júúwát túttimah, Dios weh jumna, jeáboó jumnit, ángelwá pah í jwúub wuncan niit. Pánih jwúub wuncan, í jwúub áa jumcan niit.**

37 **Obohjeéhtih, wannitji í boo pud júúwát pínahdih yeeb ní jéihyatdih náah yacna, nin pah wá níni naóhna caá: Moisésji iigni chálihdihi á enatjidih nin pah át niij daacáp tají: 'Dios nin pah weemdihi á niijíp jí: "Weém Abraham, Isaac, Jacob í Maáh caá", á niijíp jí', Moisés át niij daacáp tají.***

38 **Í wunat túttimah yuhna, 'Í Maáh caá', Dios át niijíp wat jí. 'Í Maáh caá', á ni-ijátjidih jéihnit, báadhniit í jumatdih jwí jéihna caá. ¡Dios báadhniitdihjeh Maáh á jumna caá! Pániha, cáacwáih bácah á wanuchah yuhna, íih caolih páantjeh á báadhna caá,** Jesús át niijíp wat jí.

39 Páant á niijchah joinít, bita Moisés á watatjidih bohénitboó,

* 20:27 Hch 23.8 * 20:28 Dt 25.5 * 20:37 Ex 3.6

—Ma túi jepahap be, Bohéní, ít niijíp wut jî.
40 Páant ã jepahachah joinít, úumna, bitabut caandíh ít jwúub úúbh joicáp wut jî.

¿Cristo déhe ã juima tigua?
(Mt 22.41-46; Mr 12.35-37)

41 Jesús queétdih nin pah át jwúub niij úúbh joyóp wut jî:
—‘Dios ã wahni pínah Cristo David juima ã jumbipna caá’, í niij naóhna caá. ¿Páant niij naóhna, ded pah niij bohé tigua í cháj?

42 Davidjijeh Salmos í niijní tólihdih nin pah át niij daacáp tajî:
‘Wá Maáhdih Dios nin pah ã niijná caá: “Wá jéihyemant bóo buwámant ma cháúú.”

43 Pánih cháúúdnit, nihatdih ma wutachah, meemdíh en juihnitdíh wá yap yohat túutbipna caá”, ã niijná caá’, Davidji át niij daacáp tajî. (Sal 110.1)

44 Páant niij daácnit, Davidji Cristodíh ‘Maá’, át niijíp wut jî. Páant ã niijíchah yuhna, ¿ded pah Cristo David juima át jumji? Jesús át niijíp wut jî.

Moisés ã wutatjidih bohénit í túicát
(Mt 23.1-36; Mr 12.38-40; Lc 11.37-54)

45 Páant niij péanit, nihat ájeéh péenit í joyóchah, nin pah ã bohénitboodíh Jesús át niij naáwáp wut jî:

46 “íMoisés ã wutatjidih bohénitdih ñi túi chája chaáh! Queét maátni yégueh táini chóo duonít, cáacwá í enepdih ípí táoh jib bejna caá. Bíí dée jíib chájapboó bita queétdih túi wéi jwááh úúbatdíh ípí náahna caá. Jwiít judíowá jwí bohéát muudíh waáwápboó ípí cháúúdna caá, nihat cáacwá queétdih í túi wéi enat pínah niijná. Numah jeémépbobút bejnit, waáwápboó míicjeh cháúúdna, ípí wéina caá.

47 Obohjeéhtih, queét éemp wunnit yaádih muunádih ípí dúuc wáina caá. Páant queét yaáhdih í dúuc wáina yuhna, cáacwá í enepdíh Diosdih maatápdih ípí úúbhna caá, queétdih í wéi enat pínah niijná. Páant í chájat jíib Dios queétdih bádí ã péeh chájbipna caá”, Jesús át niijíp wut jî.

21

Éemp wannih Diosdih mi wáhat
(Mr 12.41-44)

1 Jesús ã enechah, Dioíh muudíh jumni dinero júduna ámohat paihdíh bádí dinero bíbohniitboó Diosdih í wáhni júdnadiah ít yacáp wut jî.

2 Páant í yacachah, éemp wunnihbut chéne júdubiditíh mi yacachah, át enep wut jî.

3 Páant í yacachah ennit, nin pah ã bohénitdih át niij naáwáp wut jî:

—Nint éemp wannihboó moh yéejnih yuhna, queét chah mi wáhap be.

4 Queét bádí dinero bíbohniit, í náahcanni júdnadiah Diosdih í wáhap be. Obohjeéhtih, caántboó bainíbit bíbohniit nihat bíih pah bóonadiah mi jíib chájat déedíh Diosdih mi wáh beedánap be, át niijíp wut jî.

Dioíh muudíh bita í yohat pínah
(Mt 24.1-2; Mr 13.1-2)

5 Biquína ã bohénit Dioíh muudíh wéi ennit, nin pah ít niij múic wéhenap wut jî:

—Nin muú táini caá. Táini jee dáhnajíh ít chájjip taga. Nin díitboó cáacwá Diosdih í wáhníbut táini caá, ít niijíp wut jî.

6 Páant í niijíchah joinít, nin pah queétdih Jesús át niijíp wut jî:

—Maátcanjeh, nihat buu ñi wéi ennidíh yeebdíh eníhcannitboó í boto mao jéna beedábipna caá. Bíic jee dáh bíih dahjih lajni ã wihcan níit, át niijíp wut jî.

Péeni yeó jáap játih ded pah ã yapat pínah
(Mt 24.3-28; Mr 13.3-23)

7 Páant ã niijíchah joinít, queétdih nin pah ít niij úúbh joí enep wut jî:

—Bohéní, páant ma niiját ¿débolíh tigua ã yapbi? ¿Ded pah tigua jwiít jwí jéihbi? ít niijíp wut jî.

8 Páant í niijíchah joinít, nin pah át niij jepahap wut jî: “íYeéb ñi túi chája chaáh! Bita í yeeatdih ñi joicá bojoó. ‘Weém Cristo caá’, niij yeenit, dawá í júóhbipna caá. ‘Yeejépwá ñi maáta í wépat dúuc wáinit, yeebdíh túi ubni pínah ã jumna caá’, í niijíchah yuhna, yeébbóo ñi joyáh bojoó.

9 Dawá baácdih moón í múic mawat doonádih joinít, bíih baácdih moón í maatádih yohíhna, í múic mawat doonádihbut joiná, ñi úumca bojoó. Péeni yeó jáap játih páant ã yapbipna caá. Obohjeéhtih, caán péeni yeó jáap caán láajeh ã nihcan níit.

10 “Caán láa bíic baácdih moón bíih baácna bejnit, í múic maobipna caá. Pánihna, nihat baácboó bádí múic mawat ã jumbipna caá.

11 Dawá pehbhoó bádí baác méméat, nuugúp láa, wépép wunat ã jumachah, dawá í wunbipna caá. Nin baácboó tabít yeejép ã yapachah, jeámantbut úum náah jumni ã jigohbipna caá.

12 Obohjeéhtih, páant ã yapat pínah játih, yeebdíh eníhcannitboó teonit, yeejép í chájbipna caá. Pánih chájnit, ñi múic wáacat muudíh moón maatádih naóh yacnit, nemat muúboó í nemat túutbipna caá. Wíihwá ñi jumat jíib dawá

baácdih moón í maátadihbut yeebdíh í naóh yachipna caá.

¹³ Yeebdíh páant yeejép í chājachah, wíh doonádih queétdih ní naóhbiipna caá.

¹⁴ Páant á yapat pínahdih jéihnit, í naóh yacachah, ded pah ní jepahat pínahdih játih ní jenah joicá bojó.

¹⁵ Weémboó ded pah ní naáwát pínahdih wá jéihyabipna caá. Páant ní naáwáchah joinít, yeebdíh naóh yacnit í jéih níj jwáubacan níit.*

¹⁶ Ní mána, ní údwá, ní déewá, ní pej yacnitbut yeebdíh naóh yacnit, ní maátadih í tewat táutbiipna caá, nemat maúboó í nemat pínah níijná. Biquínadih nemat maúboó nem, bitadih í mao yohbiipna caá.

¹⁷ Pánihna, wíhwá ní jumat júb, nihát yeebdíh í en jáihbiipna caá.

¹⁸ Páant í chājachah yuhna, Dios yeebdíh á téi wapbiipna caá, ní buúdcát pínah níijná.

¹⁹ Páant yeebdíh yeejép í chājachah yuhna, Diosdih cádahcan, wánná yuhna, Diosjeéh páantjeh ní téi jumbiipna caá.

²⁰ “Biíh baácdih moón soldadowá Jerusalén tátchidih í ñuh páuda bo-jbiipna caá, diítboó jumnit í jéih jwei báccat pínah níijná. Páant í ñuh páuda bojochah ennít, ‘Nin tátchi buúdná caá á chájap’, ní níj jéihbiipna caá.

²¹ Pánih jéihnit, Judea baácdih jumnit jeená í jwei béje naáh. Jerusalén tátchi diítna jumnitboó í jwei béc beje naáh. Wápchiboó jumnit jweiná, tátchina í jwáub waad béjca bojo naáh.

²² Páant ní jweicáh, caán láa Diosdih jepahcannit judíowádih í yap yohatji jib á peéh chājachah, yeebdíhbut á cháhbiipna caá. Páant í yéjeat peéh á chājachah, jon játih Dios naáwátidih naóh yapanit í daacátjidih biíc yooó á jumbiipna caá.*

²³ Dedh wáda jumnihdih, weh táuhnihdihbut jweyát chah á buobipna caá. Caán láa Dios judíowá í yéjeatidih búdi íjnit, queétdih búdi á peéh chājbiipna caá. Páant á chājachah, nin baácdih moón tabít í jgahbiipna caá.

²⁴ Biquínadih í mao yohbiipna caá. Bitaboodíh teonit, íh baácna jumat yooó í ub bejbipna caá. Jerusalén tátchidih moondíh beedánit, queét judíowá nihcannit caán tátchidih waadníit, maáta í jumbiipna caá. Táttimah, Dios á jenah joyátji pah, maáta í jumatdih á jwáub dáuc wábiipna caá”, Jesús át níijíp wat jí.

Nihat cáacwá úd jeñé á jwáub dei júúwát pínah

(Mt 24.29-35,42-44; Mr 13.24-37)

²⁵ “Caán péeni yeó jáap toáh júúwáchah, yeó, widh, cáiwábut mácah í jígohbiipna caá, Dios ded pah á chájat pínahdih cáacwá í jéihyat pínah níijná. Búdi muj á nolihat yáaat pah á yáabipna caá. Pánihna, jeáboó jumni mácah jígohatdih ennít, búdi yáaatdihbut joiná, nihát baácdih moón tabít úmmnit, búdi í náhni dahwabipna caá.*

²⁶ Pánih úmmnit, nin baác ded pah á yapat pínahdih búdi jenah joinít, jeámant jumni á téut naumáchah enna, náhni joicánnit pah í jumbiipna caá.

²⁷ Páant á yapachah, weém nihát cáacwá úd jeñé, maáh waadníj, mah tólihíh, búdi yeh iigátjibut wá jwáub dei júóhbiipna caá. Páant wá jwáub dei júúwáchah, nihát cáacwá í enbiipna caá.*

²⁸ Pánihna, wá jwáub dei júúwát pínahdih ded pah á jút waáwátidih ennít, úmcan, ní náhni dahwaca bojó. Yeebdíh téi ubni waicanjeh wá júóhbiipna caá.

²⁹ “Higuera nah, biíh nahbut ded pah á jumátidih ní náhinaá.

³⁰ Caan náh jáap wawá á jumachah ennít, jópchi á toáh júúwátidih níj í jéihna caá.

³¹ Pánihat pah wá níjájti biíc yooó á yapachah ennít, ‘Jesús nin baácboó maáh jumédih á jwáub dei júúwát pínah bahni-jeh á jadhna caá’, ní níj jéihbiipna caá.

³² “Yooópdih yeebdíh wá naóhna caá. Wá níjájti biíc yooó á yapat pínah játih, nihát caán jút waáwátidih ennítboó í wáncan níit.

³³ Nihat nin baác jeábut á buúdbiipna caá. Obohjeéhtih, wá naáwátboó buúdcánjeh, nihát biíc yooó á yapbiipna caá.

³⁴ “¡Yeéb ní téi jenah joyó chaáh! Búdi namah jeémátidih cháj, babh máihnit, dawá bií déedih bíbohátidihjenah jenah joiná, wá jwáub dei júúwát pínahdih ní jenah joicán níit. Pánih jenah joicán, ní jéihcat láa yeebdíh ní yéjeat peéh chájadih wá júóhbiipna caá.

³⁵ Nihat baácdih moonbát í jenah joicát láa wá jwáub dei júóhbiipna caá.

³⁶ Pánihna, yeó jáap jumat pah téi jenah joinít, Dios á teo wáacatdih ní úúbú, yeejép á yapachah yuhna, weemdíh ní cádahcat táut níijná. Pánih yap yohnít, weemdíh cádahcan, weém nihát cáacwá úd jeñé pebh tíccanjeh ní ñuhbiipna caá”, Jesús át níijíp wat jí.

* 21:15 Lc 12.11-12 * 21:22 Os 9.7 * 21:25 Is 13.10; Ez 32.7; Jl 2.31; Ap 6.12-13 * 21:27 Dn 7.13; Ap 1.7 * 21:37

37 Yeó jáap jumát pah Dioih muáboó bohénit, cheyeh jumát pah tútchimant jwáub bac bejnit, Olivo Jeéboó Jesúswā ĩpĩ jumap wut jĩ.*

38 Pánihna, cáacwāboó Jesús ā naáwáchah bádí joíhñit, cheibitjeh jáanit, Dioih muáboó ĩpĩ juibí páñap wut jĩ.

22

Judas maátajĩh ā míc wéheat

(Mt 26.1-5,14-16; Mr 14.1-2,10-11; Jn 11.45-53)

1 Paacánni pandih jeémát yeó jáap, Pascua ĩ niijní, bahnibit át judhdap wut jĩ. Caán yeó jáapnadh dawá cáacwā Jerusalén tútchina ĩpĩ míc wáacap wut jĩ.*

2 Caán láa sacerdotewā ĩ maáta, Moisés ā wutatjidih bohénit biíc dih, Jesúsdih ĩ tewat pínadh ĩt míc wéhenap wut jĩ. Obohjeéhtih, ĩ tewechah, nihát cáacwā ĩjnit, queétdih ĩ míc mawat pínadh ĩt úmup wut jĩ. Pánih úmna, cáacwā ĩ encáh, ded pah Jesúsdih teonit, ĩ mawat pínadh ĩt bidip wut jĩ.

3 Páant ĩ bidat pónih, nemépwā ĩ maáh, Judas, Iscariote ĩ niijnídh át waadáp wut jĩ. Caán Judas, Jesús ā bohéni ā jumuchah yuhna, áih jenah joyátdih át túut nuumáp wut jĩ.

4 Pánih jenah joyát túut nuumníji Jesús pebh queétdih duó wáyat túut niijná, sacerdotewā ĩ maáta, Dioih muádih wapnit ĩ maátadihbut naáwádih át bejep wut jĩ.

5 Páant ā naáwáchah wēi joinít,
–Cáacwā ĩ encáh, ded pah soldadowā Jesúsdih ĩ tewat pínah niijná, ma duó wáyat pínah jíb, meemdíh jwí juib chájipna caá, Judasdh ĩt niijíp wut jĩ.

6 Páant ĩ niijíchah joinít, jepahna, cáacwā ĩ encáh, Jesús pebhna ā duó wáyat pínadh Judas át jenah joi bidip wut jĩ.

Jesús ā bohénit biíc dih ā pée jeémát

(Mt 26.27-29; Mr 14.12-25; Jn 13.21-30; 1Co 11.23-26)

7 Paacánni pandih jeémát yeó jáap, oveja wáhdih ĩpĩ maoni yeó jáap, Pascua ĩ niijní yeó jáapdh,

8 Pedro, Juandihbut ā numah jeémát pínah muádih bidat túutna, Jesús át wahap wut jĩ. Pánih wahnit, nin pah queétdih át niijíp wut jĩ:

–**Pascua yeó jáapdh biíc dih jwí jeémát pínadh, ĩni ámohbi jwahú,** át niijíp wut jĩ.

9 Páant ā niijíchah joinít,
–¿Dedjĩh tigaá ámohodih jwí bejbi? ĩt niij úubh joyóp wut jĩ.

10 –**Jerusalén tútchidih ĩni waadáchah, wám dahjĩ mah beoni yeebdih ā jwááhbi na caá. Ájeéh bejnit, ā waadni muádih yeebbát ĩni pée waadá.**

11 **Waadnít, caán muá mínahdih nin pah ĩni niij úubh joyó:** ‘ “¿Deyoob tigaá Pascua jeémátdih wā bohénitdh wā numah jeémát tólih pínah ā jum?” Bohéni ā niijná beé’, caandih ĩni niijí.

12 **Páant ĩni niijíchah joinít, bádí chah bóo tólih, nihát jwí náahat jum beední tólihdih ā jútbi na caá. Caán tólihboó Pascua jwí jeémát pínadh ĩni chájaja,** queét chénewádih át niijíp wut jĩ.

13 Páant ā niijíchah joinít, Jerusalén tútchina ĩt bejep wut jĩ. Caánna juibínit, nihát Jesús ā niijátji pah ĩt jwááap wut jĩ. Pánihna, queétdih jútnei tólihdih waadnít, Pascua ĩ jeémát pínadh ĩt chájap wut jĩ.

14 ĩ jeémát hora ā juháchah, ĩ ámohni tólihna juibínit, Jesús ā bohénitdh át numah jeémép wut jĩ.

15 Páant ĩ jeéméchahjeh, nin pah queétdih át niijíp wut jĩ:

–**¡Wá wunat pínah játih, nin Pascua jeémátdih yeebdih bádí wā numah jeémihp be!**

16 **Yoo bópdih yeebdih wā naóhna caá. Dios pehbóo jwí jumát pínah játih, chéneji nindih wā jwáub jeémp jwahcan niit. Dios ā jenah joyátji pah ā maáh jumapboó biíc dih jwí jwáub jeémpbi na caá,** queétdih át niijíp wut jĩ.

17 Páant niij péanit, jiwá iguúh mac jumni pamapdh úbnit, “**Túina caá, Paá**”, Diosdih niij péanit, ā bohénitdh át wahap wut jĩ.

–**Dáa, yeebjéh ĩni babhbaá.**

18 **Weém páant bóojeh wā babh péa jwahna caá. Dios ā maáh jumapboó biíc dih jwí jwáub babhbi na caá,** Jesús át niijíp wut jĩ. Páant ā niijíchah joinít, ĩt babhnap wut jĩ.

19 Páant ĩ babhbat túttimah, pandih úbnit, “**Túina caá, Paá**”, Diosdih niij péanit, ā bohénitdh át daj wahap wut jĩ.

–**Nin pan wíh bácah panihni caá. Nindih wā dajat pah, weemdh ĩ maobipna caá, yeebdih wā táí ubat pínah niijná. Pánihna, yeebdih wā wan wáhatdh náhnit, nindih ĩni jeémé,** queétdih át niijíp wut jĩ.

20 Pascua jeémátdih jeémp péanit, Jesús biih pamapdh jwáub úbnit, nin pah queétdih át niijíp wut jĩ:

–**Nin iguúh mac wíh meép panihni caá. Wíh meépjĩh ĩni yéejat júb buadáátdih júb chájna, Dios biíc dih ĩni táí jumát pínah niijná, yeebdih wā wan wáhbipna caá.***

21 **Obohjeéhtih, ĩni joyóo. Weemdh eníhcannitdh duó wáini pínah wā pebh ā chádna caá.***

* 22:1 Ex 12.1-27; Dt 16.1-8 * 22:20 Jer 31.31-34 * 22:21 Sal 41.9

22 **Wá íp jon játih weemdih ã wutatji biíc yoo bó wã wanbipna caá. Obohjeéhtih, weemdih eníhcannitdih duó wáiniboodih Dios búdí ã peéh chãj bipna caá,** Jesús queétdih át niijíp wut jî.

23 Páant ã niijíchah joinít, “¿Déhe tiguaá ã duó wáibi?” queéttjeh ít míc niij wáabh joyóp wut jî.

“¿Déhe tiguaá maáh panihni ã jumbi?” í míc niiját

24 Pánih jeémpnjeh, ã bohénitboó nin pah ít míc niij wáabh joyóp wut jî: “¿Jwíjeéh jumni déhe tiguaá maáh panihni ã jumbi?” ít niijíp wut jî.*

25 Páant í míc niijíchah joinít, Jesús nin pah queétdih át niij naáwáp wut jî: “**Judíowã nihcannit í maáta íih cáacwádh tabit wutnit caá. Pánih chãjna, ‘Yeebdih wã túi teo wáacna caá’, queétdih ípí niijná yuh caá.**

26 **Obohjeéhtih, queé í chãjat pah, yeeb ñi chãja hojoó. Ded chah jumíhna, úudyi pah ã jumá naáh. Maáh jumíhna, teo wáhni pah ã jumá naáh.***

27 **Jeémp cháudnitdih teo wáhnitboó jeémátdih ípí cáagna caá. Pánihna, jeémpnitboó maáta panihnit í jumna caá. Obohjeéhtih, weémboó ñi Maáh jumna yuhna, teo wáhni pah wã jumna caá.***

28 **“Yeeb wájeéh pée cádahcan, yeejép ã yapachah yuhna, ñi jweicáp be.**

29 **Páant ñi jumuchah, wã íp weemdih maáh ã waadáat pah muntih, yeebdihbut maáta wã waadá bipna caá,**

30 **doce judíowã poómp í maáta ñi jumat pínah niijná. Páant bólihna yeebdih wã jwáub numah jeémp babh bipna caá”,** Jesús queétdih át niijíp wut jî.*

Pedro ã yeeat pínahdih Jesús ã naáwát (Mt 26.30-35; Mr 14.26-31; Jn 13.36-38)

31 Páant queétdih niij naóh péanit, Pedroboodih nin pah át jwáub niij naáwáp wut jî:

—**Simón, Simón, meemdih bainí wã naáwíhna caá. Yeeb nihat weemdih ñi cádahat pínah niijná, Satanás Diosdih át wáub wut yuh be.**

32 **Obohjeéhtih, ma cádahcat pínah niijná, weémboó meemdih búdí wã wáub be. Pánihna, jwáub túi jenah joinít, bita wíhwádh ma teo wáacá, queétdih biíc yoo bó í jwáub túi jenah joyát pínah niijná,** Pedrodih át niijíp wut jî.

33 —Maá, majeéh weemdihbut nemat meúboó í nemechah, í mawachah yuhna, weémboó meemdih wã cádahcan niít, Pedro át niijíp wut yuh jî.

34 —**Pedro, meemdih yoo bópdih wã naóhna caá. Bwajeh mujbai ã ewat pínah**

játih, biíc peihcanni láa ‘Caandih wã jéihcan caá’, ma niij yeebipna caá, Jesús caandih át niijíp wut jî.

Caandih í tewat pínahdih Jesús ã naáwát

35 **Pedrodih páant niij péanit, nihat ã bohénitdih nin pah Jesús át jwáub niij wáabh joyóp wut jî:**

—**Wíih doonádh naáwát táutna, yeebdih wã wahachah, dinerodih ubcan, bií déedih yacat pínah wuh weúdh dih ubcan, zapatosdihbut ubcah yuhna, ¿náahat yeebdih ã jumnit jii? át niijíp wut jî.***

—**Jwiútdih náahat ã wihcan jii, ít niij jepahap wut jî.**

36 —**Obohjeéhtih, buu láa ded dinero bíbohni, bií dée yacat pínah wuh weúdh dih bíbohni but ã ub beje naáh. Íbat naadh bíbohcani áih jih bóo yégueh chóodih júb chãj wáhnit, caán júbjéh íbat naadh ã júb chãja naáh. Tabit tobohat láa jéóhna caá ã chãjap.**

37 **Dios naáwátdih naóh yapanit nin pah weemdih ít niij daacáp tají. ‘Yeejép chãjni caá’, niijnit, caandih í peéh chãj bipna caá’, ít niij daacáp tají.* Yoo bópdih yeebdih wã naóhna caá. Páant í niij daacátji biíc yoo bó weemdih eníhcannit í chãj bipna caá,** Jesús át niijíp wut jî.

38 —**¡Maá, ma enee! Ninjéh chéne íbat naá ã jumna caá, queé ít niijíp wut jî.**

—**¡Páant bóojeh! Caandih ñi jenah joi cádahaa,** Jesús queétdih át niijíp wut jî.

Getsemani pácahi jumupboó Jesús ã wáubát (Mt 26.36-46; Mr 14.32-42)

39 Páant niij péa, bac bejnit, cheyeh jumat pah ápi bejepboó Olivo Jená át jwáub bejep wut jî. Á bohénitbut ájeéh ít bejep wut jî.

40 **Caanná juibínit,** Jesús nin pah queétdih át jwáub niijíp wut jî:

—**Yeebdih Satanás ã yeejaat táutuchah, caandih jepahcat táut niijná, Diosdih wáubát caá náahap,** át niijíp wut jî.

41 Páant niij péa, chibit wáupbit bej, bódicah caj yoh ñajnit,

42 **“Páa, ma náahna, weemdih ma wunat táutca bojoó. Obohjeéhtih, weém wã wuníhcan yuhna, meémboó páant ma náah yacachah, wã wun wáhbipna caá”,** át niijíp wut jî.

43 Páant ã niij wáubúchahjeh, Dios ã wáhni ángel caandih jigohnit, át teo wáacap wut jî.

44 **Tabit jigahnit,** Jesús ã ípdih búdí át wáub wut jî. Pánih wábhnit, búdí tãp bejna, meéjéh widni át chínap wut jî.

* 22:24 Mt 18.1; Mr 9.34; Lc 9.46 * 22:26 Mt 20.25-27; 23.11; Mr 9.35; 10.42-44 * 22:27 Mt 20.28; Mr 10.45; Jn 13.12-15 * 22:30 Mt 19.28 * 22:35 Mt 10.9-10; Mr 6.8-9; Lc 9.3; 10.4 * 22:37 Is 53.12

45 Pánih uábh péa, jwáub ñah ñahnit, á bohénit pebh át jwáub juibínap wat jī. Páant á jwáub juibínachah, búdí jīgahnit, tabit chuúná, ítát áwah bejep wat jī.

46 Páant í áwuchah ennit, Jesús queétdih nin pah át níj wacup wat jī:

—Ñi **jáa bojoó**. ¿Dépanih úo tígaa ñi chá? Yéejatdih táí yap yohat túat níjina, Diosdih uúbát caá náahap, át níjip wat jī.

Jesúsdi h enhcannit caandih í tewat (Mt 26.47-56; Mr 14.43-50; Jn 18.2-11)

47 Jesús páant á níjichahjeh, dawá cáacwá ít juibínap wat jī. Judas, Jesús á bohéniji, queétdih át duó wái juibínap wat jī. Pánih duó wái juibínit, Jesúsíh páo tíibdi h nomnit, caandih át uúbup wat jī.

48 Páant á uúbuchah, Jesús caandih nin pah át níj uábh joyóp wat jī:

—¿Judas, weém nihát cáacwá úd jeñédih páo tíib nomnit uúbhna, weemdi h enhcannitdih júat níit ma chá? át níjip wat jī.

49 Páant á níjichah, Jesús á bohénit ded pah á yapat pínahdih jéihnit, nin pah caandih ít níjip wat jī:

—¿Maá, nin jwí bíbohni íibat naajih queétdih jwí mao jíih? ít níjip wat jī.

50 Páant í níjichahjeh, bíic Jesús á bohéniboó sacerdotewá í maáhdih teo wáhníih jéihyepmant bóo moli chóodih át dúac bóod yohop wat jī.

51 Páant á dúac bóod yohochah ennit, —Páant ñi cháca bojoó, Jesús queétdih át níjip wat jī.

Páant níjínit, áih moli chóo jumapjiboó teo jáhanit, booanachah, jáap chóo át jíghop wat jī.

52 Pánih booanit, sacerdotewá í maáta, Dioíh muúdi h wapnit soldadowá í maáta, bita maáta bíicdi h caandih tewedih juibínitdih nin pah át níj uábh joyóp wat jī:

—¿Dépanihna nuumnídi h tewat pah íibat naaná, máa quiítnadi hbut ubnit, weemdi h tewedih ñi jóoh?

53 Yeó jáap jumap pah Dioíh muúboó ñijeé h wá jumuchah yuhna, weemdi h ñi teocap be. Obohjeéhtih, buu nemépwá í maáhdih jepahnit, ded pah ñi weñat pínahdih Dios á chájat túatna caá, Jesús queétdih át níjip wat jī.*

Pedro á yeat (Mt 26.57-58,69-75; Mr 14.53-54,66-72; Jn 18.12-18,25-27)

54 Pánih Jesúsdi h teonit, sacerdotewá í maáih muúná ít ub bejep wat jī. Páant í ub bejehah, Pedroboó yáupjeh át en péenap wat jī.

55 Maáih muúná waád juibínit, Jesúsdi h teonitjí soldadowá wáihyat júdu díitboó tau ít

cao jwejep wat jī. Pánih cáonit, ít mée cháud páuda bojop wat jī. Pedrobat í cáti h át mée cháudap wat jī.

56 Páant á cháuduchah ennit, bíic teo wáhnih queétdih nin pah mit níjip wat jī:

—Ninbat Jesúsjeé h jumni beé, mit níjip wat jī.

57 Obohjeéhtih, Pedro nin pah át níj yeenap wat jī:

—Caandih wá jéihcan caá, át níjip wat jī.

58 Túttimah, bíih jwah Pedrodi h ennit, —Meembút íjeé h jumni caá, át níjip wat jī.

—Nihcan caá, Pedro át jwáub níj yeenap wat jī.

59 Bíic hora túttimah, bíih jwah bitadi h nin pah át níjip wat jī:

—Yoobópdih tígaa ninbat Jesúsjeé h jumni caá. Caandih péenit Galilea baácdih moón míicjeh caá. Ninbat Galilea baácdih bóo jumna, ájeé h péeni mun tígaa, át níjip wat jī.

60 —¡Ma níjindih wá jéihcan caá! Pedro át jwáub níj yeenap wat jī.

Páant á níjichahjeh, mujbai át ewep wat jī.

61 Páant á ewechahjeh, Jesús Pedrodi h át tac páud enep wat jī. “**Buu chei mujbai á ewat pínah játi h, ‘Weém nin newédi h wá jéihcan caá’, bíic peihcanni láa má jeebipna caá**”, Jesús á níjítjidi h Pedro át náhninap wat jī.

62 Pánih náhninit, bac bej, búdí át juñup wat jī.

Jesúsdi h deohnit, í puñat (Mt 26.67-68; Mr 14.65)

63 Jesúsdi h wapnit soldadowá caandih yeejép deohnit, ít puñap wat jī.

64 Pánih páinit, áih quiíbdih nem chéonit, nin pah ít níj uábh jói dehwep wat jī:

—¿Déhe tibeé meemdi h pái? ít níjip wat jī.

65 Pánih chájni t, Jesúsdi h yeejép ít níj júihñap wat jī.

Maáta Jesúsdi h í naóh yacat (Mt 26.59-66; Mr 14.55-64; Jn 18.19-24)

66 Baáb jénechah, judiówá í maáta, sacerdotewá í maáta, Moisés á wutatjidi h bohénitbat ít míic wáacap wat jī. Páant í míic wáacachah, soldadowá Jesúsdi h ít ub waad béjep wat jī.

67 Caanná í ub waád juibínachah, queé t míic wáacnitboó nin pah Jesúsdi h ít níj uábh joyóp wat jī:

—Jwiítidih yoobópdih ma naáwá. ¿Meém Dios á wahni Cristo níit? ít níjip wat jī.

—**Yeebdí h wá naáwáchah yuhna, ‘Yoobópdih nihcan caá’, ñi níjípna caá.**

68 **Yeebdí hbut wá uábh joyóchah, ñi jepahcan níit.**

69 **Obohjeéhtih, Dios chah wépní á jéihyepmant bóo huwámant weém nihát cáacwá úd jeñé cháudnit, nihatdi h**

* 22:53 Lc 19.47; 21.37

wā wutbipna caá, Jesús queétdih át niij jepahap wat jī.

⁷⁰—Páant niijná, ¿Meém Dios wáuh níit? ít niij wáuh joyóp wat jī.

—**Caan tígaá weém**, Jesús át niij jepahap wat jī.

⁷¹Páant ā niij jepahachah joinít, queétdih nin pah ít míc niij wéhenap wat jī:

—Nin Diosdih búdí ā yéej naáwáchah, jwí joiná caá. Pánihna, bílh naóh yacni pínahdih bidat náahcan caá, ít niijp wat jī.

23

Maáh Pilato pebhna Jesúsdi h i ub bejat

(Mt 27.1-2,11-14; Mr 15.1-5; Jn 18.28-38)

¹Queét maátajeh míc wéhe péanit, Jesúsdi h Pilato pebhna ít ub bejep wat jī.

²Á pebhna ub juibínit, Jesúsdi h nin pah ít niij naóh yacap wat jī:

—Nin newé jwí déewádhí ā yee naáwáchah, jwíit jwí joyóp be. Jwí maáh Césardih dinero ā wáhat tútcap be. ‘Weém Dios ā wahni Cristo ñi maáh caá’, ápi niijp be, Pilatodih ít niijp wat jī.

³Páant í niijíchah joinít, Pilato Jesúsdi h nin pah át niij wáuh joyóp wat jī:

—¿Meém judiówā í maáh níit? át niijp wat jī.

—**Ma niiját pahjeh tígaá**, Jesús át niij jepahap wat jī.

⁴Páant ā niijíchah joinít, Pilato sacerdotewā í maátadih, bita en ñuhnitdihbut nin pah át niijp wat jī:

—Nindih dedé peéh mawat wihcan caá, át niijp wat jī.

⁵Obohjeéhtih, páant ā niijíchah joinít, queét chah ít naóh yacap wat jī.

—Caán nihát ā bohénitdih yeejép ā chājat túttna caá. Galilea baácdih moondíh jwíih bohénit, Judea baácdih moondíh, nin tátchidih moondíhbut yeejép ápi bohéna caá, ít niijp wat jī.

Herodes Jesúsdi h ā wáuh joyát

⁶Páant í niijíchah joinít, Pilatoboó queétdih nin pah át niij wáuh joyóp wat jī:

—Galilea baácdih moondíh jwíih bohéna, ¿nin Galilea baácdih bóo níit? át niijp wat jī.

⁷—Caán baácdih bóo tígaá, ít niij jepahap wat jī.

Páant í niij jepahachah joinít, Galilea baácdih moondíh Herodes maáh ā jumuchah, Pilato Herodes pebhna Jesúsdi h át wahap wat jī. Pascua yeó jáapnadih Herodes Jerusalén tátchiboó juibíni át jum wuhap wat jī.

⁸Páant ā wahni Herodes pebhna ā juibínachah, Herodesboó caandíh ennit, búdí át weñep wat jī. Jesús ded pah ā chājat doonádh joiníni maátápdih Jesús ā wép chājatdih búdí át enihp wat jī.

⁹Pánihna, Jesús Herodes pebhna ā juibínachah, Herodes maátápdih áti h wáuh joí ñuunáp wat yah jī. Obohjeéhtih, caandíh Jesús át jepahcap wat jī.

¹⁰Sacerdotewā í maáta, Moisés ā watatjidi h bohénitbut, Herodes pebhna juibí ñuhnit, Jesúsdi h chah yeejép ít naóh yacap wat jī.

¹¹Táttimah, Herodes áih soldadowā bíicdih yeejép niijnít, Jesúsdi h ít dehwep wat jī. Páni h deohnit, táini yéguéh chóo, maáh ā dúwát dée chóodih yacnit, Pilato pebhna ít wah jwáuba bojop wat jī.

¹²Pánihna, caán yeó jáapjeh Jesúsdi h í míc wah jwáuba boj ñuhna, Herodes Pilatoj h ít míc wéi jwíhip wat jī. Páant í chājat pínah játi h ít míc enihcap wat jī.

Jesúsdi h i mao yohat tútut

(Mt 27.15-26; Mr 15.6-15; Jn 18.38-19.16)

¹³Jesúsdi h Pilato pebhna í jwáuh ub juibínachah, Pilatoboó sacerdotewā í maátadih, judiówā í maátadih, cāacwádhíbut át míc wáacat tútup wat jī.

¹⁴Páant í míc wáacat táttimah, nin pah queétdih át niij naáwáp wat jī:

—Nindih weemdi h ub júohnit, ‘Cāacwádhí yeejép chājat túttni caá’, ñi niij naóh yacap be. Páant ñi niij naóh yacachah joinít, yeéb ñi enechah, caandíh wā wáuh joí beedánap be. Obohjeéhtih, dedé peéh mawat caandíh ā wihcan caá.

¹⁵Herodesbut caandíh wáuh joí ennit, dedé ā yéejatjidi h bid juicánjeh, jwí pebhna át jwáuba bojop taga.

¹⁶Pánihna, caandíh puñat túttnitjeh, wā bacabipna caá, Pilato queétdih áti h niijp wat yah jī.

¹⁷Pascua jumap pah nemat muúboó jumni í náahnidih Pilato ápi bacanap wat jī.

¹⁸Pánihna, “Jesúsdi h wā bacami caá”, ā niijíchah joinít, nihát cāacwā nin pah ít niij ñaacáp wat jī:

—¿Caán newédhí bacacanjeh, ma mao yohat tútut! ¿Barrabásboodíh jwíitdih ma baca wáuhú! ít niijp wat jī.

¹⁹Jerusalén tátchiboó jumnit Romano maátadih ā yohíhatji jib, bitadih ā mao yohatji jibbut, Barrabás nemat muúboó át jumap wat jī.

²⁰Pánihna, Pilato Jesúsboodíh bacáhnit, cāacwádhí át jwáuh wáuh joyóp wat jī, páant muntih.

²¹Obohjeéhtih, páant ā bacáhnichah joinít, —¿Cruzboó péoh dodhnit, caandíh ma mao yohat tútut! ít niij ñaacáp wat jī.

²²Páant í niij ñaacáchah joinít, —Yeéb páant ñi niij ñaacáchah, ¿dedé tígaá caán ā yéej chājatji jum? Obohjeéhtih, dedé ā yéejat peéh mawat ā wihcah, caandíh wā mao yohat tútcan níit. Pánihna,

puñat túatnitjeh, wā bacabipna caá, Pilato queétdih át niij jephap wat jī.

²³ Obohjeéhtih, páant ā niijchah joinit, chah it yoób ñaacáp wat jī, buca.

—Jesúsdih cruzboó péoh dodhnit, ma mao yohat tútú! it niijp wat jī.

Páant túbit ī niij ñaacáchah joiná, Pilato ā jenah joyát túat ñaumnit,

²⁴ ī niiját pah át chājat tútup wat jī.

²⁵ Pánih jephapnit, cāacwādh mao yohni, nemat muáboó jumni, cāacwā ī mubhni Barrabásboodih Pilato át bacanap wat jī. Jesúsdih cruzboó át yoób mao yohat tútup wat jī, buca.

Jesúsdih cruzboó péoh dodhnit, ī mawat (Mt 27.32-44; Mr 15.21-32; Jn 19.17-27)

²⁶ Jesúsdih soldadowā cruzdih bewanit, caandih mao yohat túat niijná, it ub bejep wat jī. Pánih ub bejnit, Simón wāt jumni, Cirene tútchidih bóodih it jwááap wat jī. Jerusalén tútchidih ā waád juibínachah, caandih Jesúh cruzdih it bewat tútup wat jī. Pánih bewat tútutit, Jesús túttimah caandih it péeat tútup wat jī.

²⁷ Jesúsdih ī ub bejchah, dawá cāacwā caandih it en péenap wat jī. Yaádhbut caandih búdí it ñaac jūí péenap wat jī.

²⁸ Páant ī ñaac jūí péenachah, tac puúd ennit, Jesús queét yaádhdih nin pah át niijp wat jī:

—Yeéb Jerusalén tútchidih moón yaadá, weemdih ñi jūicá bojoó. Yeéb micjeh, ñi wehdihbut juñát caá náahap.

²⁹ Biih yeó jáap yeebdih yeejép ā yapachah, ‘Weh wihcannit yaádh chah wēnit ī jumna caá’, ñi niijbipna caá.

³⁰ Pánihna, úm jweíhna, ‘Jeená jwiútdih ma jáh jūáwá!’ ñi niijbipna caá.*

³¹ Ñi jenah joyóó. Weém túini wā jumuchah yuhna, weemdih yeejép chājnit, yeéb yéejnitboodih bácah, chah yeejép ī chābipna caá, át niijp wat jī.

³² Jesúsdih, chénewá yéej chājnitdihbut ájeéh mao yohat túat niijná, Waó Iidíp Dah wūt jumni jeéboó soldadowā it ub bejep wat jī.

³³ Caán jeená juibínit, Jesúsdih cruzboó péohnit, it pud dodhdop wat jī. Yéejnitdihbut biih cruznadih péohnit, it pud dodhdop wat jī. Biíc yéejnidih Jesús ā jéihyemant bóo buwámant, bihdih ā wáyámant bóo buwámant, Jesúsdih tac yoób it dodhdop wat jī.

³⁴ Páant ī péoh dodhdat túttimah, cruzboó ñuhnit, Jesús ā ipdih nin pah át niij muábup wat jī: “Weemdih mao yohnit ī yéejatdih ma yohoó, Paá. Ded pah ī chājatdih ī beh joicán caá”,* át niijp wat jī.

Cruzboó ñuhnitdih wapnit soldadowā Jesúh yégueh chóojdih “¿Deíh tigaá ā jumbi?” mic niijnit, tíhwat júdnabitjeh it yoh tíhwap wat jī.

³⁵ Dawá cāacwā pehbhit it en ñuhup wat jī. Judiowā ī maátabat en ñuhnit, Jesúsdih nin pah it niij deoh naáwáp wat jī:

—Cāacwādh táí teo wāacni jumna, Dios ā wahni Cristo nihna, caanjéhat ā mic teo wāaca naáh, it niijp wat jī.

³⁶ Soldadowābut caandih deoh naóhnit, ā pebh juibínit, bijni iguñ macdih Jesúsdih babhbat tútutit, itih toonap wat yuh jī.

³⁷ Pánih toonit, queébtat nin pah it niij deoh naáwáp wat jī:

—¡Meém judiowā ī maáh jumna nihna, ma wēpatjthjeh ma mic táí teo wāacá! it niijp wat jī.

³⁸ “NIN JUDIOWÁ Ī MAÁH CAÁ”, ī niij daacni náodih Jesúh wao cháh cruzboó it nah péoh búdhndup wat jī.

³⁹ Biíc péoh dodhni Jesúsdih nin pah át niij juihñup wat jī:

—¡Meém Dios ā wahni Cristo jumna nihna, ma wēpatjthjeh ma mic teo wāacá! jwiútdihbut ma teo wāacá! át niijp wat jī.

⁴⁰ Obohjeéhtih, páant niij juihnidih biih yéejniboó nin pah át niij juñ jwáubanap wat jī:

—¡Caandih páant ma niijcá bojoó! ¿Páant niijná, Diosdih ma úmcan niit? Meemdih peéh mawat biíc yoób caandih ā jumna caá.

⁴¹ Jwiít yéej chājnitdih ī peéh mawachah, yoobópdih caá. Obohjeéhtih, nin ā yéej chājchah yuhna, caandih ī peéh maona caá, át niijp wat jī.

⁴² Páant niij péanit, Jesúsdih nin pah át niijp wat jī:

—Jesús, meém maáh waadná, weemdih ma táí náhninaá, át niijp wat jī.

⁴³ —Yoobópdih meemdih wā naóhna caá. Buu yeó jáapjeh Túini Pebhboó wájeéh ma jumbipna caá, Jesús caandih át niijp wat jī.

Jesús ā wunat

(Mt 27.45-56; Mr 15.33-41; Jn 19.28-30)

⁴⁴ Páant ī péoh dodhdat túttimah, yeó jáap tac yoób át dupáah bejep wat jī. Pánihna, nihat baác dupániji biíc peihcanni horas túttimah át jwáub baabáh bejep wat jī, páant muntih.

⁴⁵⁻⁴⁶ Páant ā jwáub baabáh bejat pínah jātih, Jesús nin pah át niij ñaacáp wat jī:

—Wíh caolihdih ma ubuú, Paá, át niijp wat jī.*

Páant niij péanit, át wunah bejep wat jī. Páant ā wunuchahjeh, Dioih muú diitboó ī jáh yañni búdí wáupni chóo yeo dei bejna, chéne chóo pah át chāwáp wat jī.*

* 23:30 Os 10:8; Ap 6:16

* 23:34 Sal 22.18

* 23:45-46 Sal 31.5; Hch 7.59

* 23:45-46 Ex 26.31-33; 2Cr 3.14

47 Páant niijnít, Jesús ã wunuchah ennit, pebh ñahni soldadowã ã maáhboó Diosdih wëinit,

—Nin yéejniji át nihcan tagaá, át niijíp wut jì.

48 Pánihna, nihat enedih wáac juibínitji Jesús ã wunuchah ennit, búdí jìgahnit, ñih muunáboó ã jwáub bejep wut jì.

49 Obohjeéhtih, nihat Jesúsdih jéihnit, Galilea baácmant ájeéh jüóhni yaádhbut Jesúsdih yuápbít ã en ñuhap wut jì.*

*Jesúh bácahjidih ã yohat
(Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Jn 19.38-42)*

50-51 Caán láa José wüt jumni, Judea baácdih bóo, Arimatea tútchimant Jerusalén tútchina juibíniji át jumap wut jì. Yoobópdih chájni, Dios ã maáh jumátdih páini wut jì. Judíowã ã maátajeéh jumna yuhna, Jesúsdih ã mao yohat tútatdih át náahcap wut yuh jì.

52 Pánihna, José Pilato pebhna Jesúsdih bácahjidih uúbúdi át bejep wut jì.

53 Pánih uúbh péanit, Jesúsdih bácahjidih ub deya, túini yégueh chóojih tainit, wannitdih ã yoh jawhca naáh jeé íitboó át yohop wut jì.

54 Jesús ã wanni yeó jáap judíowã ã chooát pínahdih ã ámohat yeó jáap wut jì. Pánihna, ã chooát pínah hora játihbitjeh ã jumuchah, Jesúsdih bácahjidih túi ámohcanjeh át yohop wut jì. Chooát yeó jáap túttimah át túi ámoh péalhip wut yuh jì.

55 Galilea baácmant Jesúsjeéh jüóhni yaádh, ã yohat pínah íitboó Jesúsdih bácahjidih ã ub bejchah, Joséjeéh ã en péenap wut jì. Pánihna, caán jeé íitna juibínit, áih bácahjidih ã yohochah, ã enep wut jì.

56 Pánih en péa, ñih muuná jwáub bejnit, Jesúsdih bácahjidih ã ñáñat pínah chej jumni náona, chej jumni macdihbut ã ámohop wut jì. Pánihna, chooát hora ã juyáchah, Moisés ã wutatji pahjeh ã choonáp wut jì.*

24

*Jesús ã boo pud jáúwát
(Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Jn 20.1-10)*

1 Domingo yeó jáap baáb jéenechah, queét yaádh ã ámohni chej jumnidih ubnit, Jesúsdih bácahdih ã yohopjiboó caandih ñáñadih ã bejep wut yuh jì.

2 Caandih ã yohopji íitna juibínit, caán íitdih nematji jeé júdúdih bita ã pütá dodhdajpi pah ã jumuchah, ã enep wut jì.

3 Pánih ennit, caán íitdih waad béjnit, ã Maáh Jesúsdih bácahjidih ã bid juicáp wut jì.

4 Pánih bid juicán, “¿Ded pah tigaá át bej?” ã niij jenah joyóp wut jì. Páant ã niij jenah joi ñuhuchah, chéne neoná yeh íigni yégueh chóo duonít, queét yaádh pebh ã jìgoh ñuhap wut jì.

5 Páant ã jìgoh ñuhuchah ennit, búdí úumna, queét yaádh ã páah yoh ñajap wut jì. Páant ã páah yoh ñajachah ennit, ángelwã queétdih nin pah ã niij uúbh joyóp wut jì:

—¿Dépanih tigaá wannitdih ã yohopboó Jesúsdih ã bid?

6 Caán ninboó ã wihcan caá. Jáantjeh ã boo pud jáúwáp be. ¿Galileaboó ñijeéh jum jawhna, yeeddih ã niijátjidih ã náhnican níit?

7 **‘Weém nihat cáacwã úud jeñédih yeejépwádh ã wúhuchah, cruzboó péoh dodhni, ã mao yohbipna caá. Páant ã mawachah yuhna, biic peihcanni yeó jáap túttimah, wã jwáub boo pud jáóhhipna caá’,** yeeddih ã niij naawátjidih ¿ñi náhnican níit? ã niijíp wut jì.*

8 Páant ã niijáchah joinít, Jesús ã niijátjidih ã náhnicanap wut jì.

9 Pánih náhninit, Jesús once ã bohénitji, bita bíicdih ã jumapna ã enatjidih naawádh ã jwáub bejep wut jì.

10 Queét yaádh María Mágdala tútchidih bóli, Juana, biih wili María Santiago ín, bita yaádhbut íjeéh bejnit Jesús ã bohénitjidih ã naawáp wut jì.

11 Obohjeéhtih, ã naawáchah joiná yuhna, “Nih yána caá. Déhenit yaadábeh caá”, niij jenah joinít, queét yaádh ã joyáh bojop wut jì.

12 Obohjeéhtih, Pedroboó ã naawáchah joinít, Jesúsdih bácahjidih ã yohoppina át ñáo ñah bejep wut jì. Caanná juibínit, jeé íit díitna péeb jéen ennit, Jesúsdih bácahjidih ã pinni chóojijeh ã ñajachah, át enep wut jì. Pánih en, búdí jenah joinít, áih muúboó át jwáub bejep wut jì.

*Emaús tútchina bejnitdih Jesús ã jìgohat
(Mr 16.12-13)*

13 Caán yeó jáapjeh chénewã Jesúsjeéh péenitji Emaús tútchina ã bejep wut jì. Jerusalén tútchimant Emaús tútchina once kilómetros wut jì.

14 Pánih bejna, nihat Jesús ded pah ã yapatjidih queétdih mic wéhe bejna ã chájap wut jì. Jesús cruzboó ñahnit, ã wunatjidih, ã jwáub boo pud jáúwátji doonádhbut mic wéhe bejna ã chájap wut jì.

15 Páant ã mic wéhe bejchah, queétdih ñuún jwááh juibínit, íjeéh Jesúsjeéh át bejep wut yuh jì.

16 Obohjeéhtih, caandih ã beh encap wut jì.

17 Pánih ñuún jwááh juibínit, Jesús queétdih nin pah ã niij uúbh joyóp wut jì:

—¿Dépanihatdih mic wéhe bej tigaá ñi cháñ? át niijíp wut jì.

Páant ã niijíchah, cháonít, wëicanjeh, caandih ã en ñuhap wut jì.

* 23:49 Lc 8.2-3 * 23:56 Ex 20.10; Dt 5.14 * 24:7 Mt 16.21; 17.22-23; 20.18-19; Mr 8.31; 9.31; 10.33-34; Lc 9.22; 18.31-33

18 Pánieh en ñahñit, Cleofas caandíh nin pah át niij jepahap wut jí:

—¿Meém Jerusalén tútchidih nih jibni niit? ¿Buu yeó jáapna caán tútchiboó ded pah á yapatjidih ma jéhicann niit? át niijíp wut jí.

19 —**¿Dedé á yapatjidih niij tígaa ñi cháj?** Jesús át niij úubh joyóp wut jí.

—Jesús, Nazaret tútchidih bóodih á yapat. Caán Dios naáwátidih naóh yapani jumna, á naáwát wéjni, á chájatbut wéjni beé. Páant á jumatdih Dios á enechah, nihat cáacwábut í enep be.

20 Táltimáh, Dioih muudíh en daonít maáta, bita jwí maátabut caandíh peéh mawat pínah niijná, Romanowádih í wúhchah, queét cruzboó péoh dodhñit, í maoyohop be.

21 ‘Romanowá í wutatdih Jesús jwiit judíowádih á túi úbbipna caá’, niij jenah joinít, búdí wéina jwí chájap yuh be. Oboghjeéhtih, á wunap be. Buu á wunat táttimáh biic peihcanni yeó jáapjeh á yapna caá.

22 Biquína jwiit biicdih Jesús báadhdajeéh péenit yaádh jwiitdih í naáwáchah, jwí joi wáhi bejap be. Buu cheibitjeh Jesúsdi h í yohopji jeé ítna juibínit,

23 Áih bácahjidi h í bid juicáp wut be. Bid juicánjeh, jwí pehbboó jwúub juinít, ángelwádih í enatjidih jwiitdih í naáwáp be. ‘Jesús á boo pud júúwáp be’, ángelwá queétdih í niij naáwátjidih jwiitdih í jwúub naóh yapanap be.

24 Bita jwíjeéh jumnitbut Jesúsdi h yohopji jeé ítna ít bejap wut be. Caanna juibínit, queét yaádh í naáwátji pah ít enep wut be. Oboghjeéhtih, Jesúsdi h ít encap wut be, Emaús tútchina bejnit Jesúsdi h ít niij naáwáp wut jí.

25 Páant í niijíchah joinít, Jesús nin pah queétdih át niij naáwáp wut jí:

—**Yeéb túi jenah joicánnit jumna, Dios naáwátidih naóh yapanit nihat í daacátjidih páantjeh ñi joyáh bojna caá. Páant ñi joyáh bojat jíib, ñi beh joicán caá. Túi joinít, ñi beh joyóchah, áta túi tagaa. Nin pah Dios naáwátidih naóh yapanit ít niij daacáp tají.**

26 **‘Dios á wahní pínahdih cáacwá búdí yeejéj chájnít, í maoyohbipna caá. Páant í mawat táttimáh, Dios caandíh boonanit, á pehbboó maáh á waadábipna caá’, naóh yapanit ít niij daacáp tají,** Jesús át niijíp wut jí.

27 Táttimáh, Dios á wahní Cristodih ded pah á yapat pínahdih nihat Dios naáwátidih naóh yapanit í daacátjidih Jesús queétdih át beh joyánap wut jí. Moisés á daacátjidih jwíih bohé, táttimáh nihat bita naóh yapanit í daacátjidihbut át bohénap wut jí.

28 Páant í múic wéhe bejna, í juibíát pínah tútchidih í toáh bejchah, Jesús caán tútchidih yap bejni pah át nihip wut jí.

29 Páant á yap bejíhichah ennit, “Jwíjeéh ma cháó jwáhuú. Tóo ñáh júóhna caá á chájap”, Jesúsdi h ít niijíp wut jí.

Páant í niijíchah joinít, íjeéh át cháó jwáhuap wut jí.

30 Páni hna, í jeéméchah, Jesús pan dahdih úbnit, Diosdi h nin pah át niij úubáp wut jí: **“Jeémát ma wáhat táina caá, Paá”,** niij péanít, queétdih át daj wáhuap wut jí.

31 Páant niij úubhñit, á daj wáhchahjeh, caandíh ít yoóh beh enep wut jí, buca. Í beh enechahjeh, Jesús át buudáh bejap wut jí.

32 Á buudáh bejchah ennit, nin pah ít múic niijíp wut jí:

—Namáboó jwiitdih jwááhñit, Dios naáwátidih á bohé júúwáchah, jwíih caolih bainí á wéican beé, ít múic niijíp wut jí.

33 Páni hna, jeemp péanítjeh, Jerusalén tútchina waicanjeh ít jwúub bejap wut jí. Caanna juibínit, Jesús once á bohénitji bita í chéenwábut í múic wáacapboó ít juibínap wut jí.

34 Játih jwíih múic wáac juibínitboó queét chénewá jáap juibínitdih nin pah ít jípnih jwááh naáwáp wut jí:

—jwí Maáh át boo pud júóh tagaa! Pedrodih át jíghop wut be, buca, ít niijíp wut jí.

35 Páant í niijíchah joinít, queét jáap juibínitbut namádih í bejchah, queétdih ded pah á yapatjidih ít naáwáp wut jí. Jesús pan dahdih úubhñit, á dajachah, caandíh í beh enatjidihbut ít naáwáp wut jí.

Jesús á bohénitjidih á jíghat

(Mt 28.16-20; Mr 16.14-18; Jn 20.19-23)

36 Páant í naáwát tacjeh, í cáti h Jesús át jíghoh ñuhap wut jí.

—**¿Ñi jum caá? Dios á túyat ñijeéh á jumna naáh,** queétdih át niijíp wut jí.

37 Páant á niijíchah joinít, “Áih dadahjidih enna caá jwí chájap”, niij jenah joinít, tubit ít úumap wut jí.

38 Páant í úumuchah, queétdih nin pah át jwúub niijíp wut jí:

—**¿Dépanih tígaa ñi úum? ¿Dépani hna ‘Nin Jesús ni hcan caá’, ñi niij jenah joi?**

39 **Wíih téihyanadi h, wíih jíthanadi hbut í péhwatji íitnadi h ñi eneé. Weemdí h ñi teo joyoó. Páni h teo joinít, ñi jéihbipna caá. Dadahjeh wá jumuchah ni hna, ñita jéih teo joicán tagaa. ¡Weemjéh tígaa! Jesús queétdih át niijíp wut jí.**

40 Páant niijnít, áih téihyana, jíthanadi hbut, queétdih át júutap wut jí.

41 Oboghjeéhtih, páant á júutuchah yuhna, búdí wéina, en wáhi bejnit, páantjeh ít túi jenah joi jwáhcáp wut jí. Páant í túi jenah joicátidih ennit,

—**¿Jeémát ñi bíbohcan niit?** Jesús át niijíp wut jí.

⁴² Páant ã niij wúbúchah joinít, diibáni queejdíh caandíh ít wáhup wut jì.

⁴³ Páant í wáhuchah ubnit, queét nihat í enechah, át jeémép wut jì.

⁴⁴ Pánih jeémp péanit, Jesús queétdih nin pah át niijíp wut jì:

—Ñijeéh jum jwuhna, ded pah wá yapat pínahdih yeebdíh wá naáwáp jì. Moisés ã daacátji, Dios naáwát dih naóh yapanit í daacátji, David Salmos í niijni ã daacátjidihbut bíic yoobó weemdíh yapat ã náahap be, át niijíp wut jì.

⁴⁵ Páant niijnít, Dios naáwát dih jwúb bohénit, nin pah át niij beh joyánap wut jì:

⁴⁶ —Dios naáwát dih daácnit nin pah ít niij naóh daacáp tají. ‘Dios ã wahní pínah Cristo yeejép yapnit, bíic peihcanni yeó jáap túttimah, ã jwúb boo pud jáóh bipna caá.*

⁴⁷ Páant, ã boo pud jáúwát túttimah, cáacwá í yéejatdih cádahnit, túnihoodíh í túut nuumát pínah niijná, nihat baácdih moondíh áih túni doonádih í naóh peét bejbipna caá. Páant í túut nuumáchah, Diosboó í yéejatdih ã yoh wáh bipna caá. Jerusalén tútchidih moondíh í jwíh naóh bipna caá. Túttimah, nihat baácdih moondíhbut í naóh peét bejbipna caá’, ít niij daacáp tají.

⁴⁸ Pánihna, yeéboó ded pah weemdíh ã yapatdih ennitji, bitadih túi naáwát caá náahap.

⁴⁹ Dios ã niijníi yeebdíh teo wáacni pínah Túni Espíritudih weémboó yeebdíh wá wahbipna caá. Pánihna, wá wahní pínahdih nin tútchidih ñi pái jwuhé, Jesús ã bohénitdih át niijíp wut jì.*

*Jesús jeáboó ã púuh laab béjat
(Mr 16.19-20)*

⁵⁰ Páant niij péanit, Jesús Jerusalén tútchimant Betania tútchi pebh queétdih át numah bejep wut jì. Caanná juibínit, áih téihyajíh júut ñahanit, “Dios yeebdíh ã túi teo wáaca naáh”, queétdih át niijíp wut jì.

⁵¹ Páant niij péanitjeh, jeáboó át púuh laab béjep wut jì.*

⁵² Páant ã púuh laab béjehah ennit, caandíh ít wéi naáwáp wut jì. Túttimah, búdi wéinit, Jerusalén tútchiboó ít jwúb bejep wut jì.

⁵³ Pánihna, caanjíh jumna, yeó jáap jumap pah Dioih muuna bejnit, Diosdih ipí wéi naáwáp wut jì.

Páant bóojeh tigaá weém Lucas wá daacát.

* 24:46 Is 53.1-12; Os 6.2

* 24:49 Hch 1.4

* 24:51 Hch 1.9-11

SAN JUAN

Dios biicdih jumni nin baáčboó ã cãac jumat

¹ Biíhmahjeh ded pah Dios ã jumatdih naóhni pínah, Cristo, Diosjeéh átát jumup wut jĩ. Caán Cristo Dios yoobát át jumup wut jĩ.

² Nin baáčdih Dios ã chãjat pínah jãtih, Cristo Diosjeéh átát jumup wut jĩ.

³ Caan wut jĩ nin baáčdih jumni pínahdih át chãjap wut jĩ. Nin baáčdih, jeádih, nihadnih Dios caandih át chãjat tútup wut jĩ. Pánih chãjat tútunit, cãacwãdihbut caandih át chãjat tútup wut jĩ. Páant ã wutuchah, Cristo nihadnih át chãj beedánap wut jĩ. Bũu jwĩ ennidih, jwĩ enca naáhdihbut ã chãjchah, nihát ãta wihcan tagaá.*

⁴ Cristo tigaá nihadnih báadhdani. Jiiátjĩh jwĩ jĩ enat pah, jwĩ íip ded pah ã jumatdih caán jwiit cãacwãdih ã túi jéihyana caá.

⁵ Chei jwĩ jéih enat pah, yéej chãjna, jéih encannit panihnit jwĩ jumna caá. Obohjeéhtih, Cristoboó jiiát panihni jumna, jwiitdih túi ennit panihnit ã chãjna caá. Pánihna, dupúátboó jiiátidih ded pah ã jéih dubacat pah, dedé yéejatbut Cristoboodih ded pah ã jéih yap yohcan caá.

⁶⁻⁷ Cãacwãdih daabáni Juan wut jumnidih Diosboó ã wahni Cristoih doonádih át naóh waawát tútup wut jĩ, cãacwã caandih joinit, Cristodih í túi jepahat pínah niijná.*

⁸ Caán Juan Cristo ãt nihcap wut jĩ. Obohjeéhtih, Cristo baabát panihni ã jumatdih naóhni Juan át jumup wut jĩ.

⁹ Caán Cristo baabát panihni, nihát cãacwã Diosdih í jéihyat pínah niijná, nin baáčboó át jwúwup wut jĩ.

¹⁰ Dios nin baáčdih chãjna, caán Cristo biicdih í chãjap wut jĩ. Pánih chãjni Cristo ã jumuchah yuhna, nin baáčdih moónboó caandih í jéihcap jĩ.

¹¹ Nin ã chãjni baáčdihjeh át cãac jumup wut yuh jĩ. Obohjeéhtih, páant ã cãac jumuchah yuhna, ã chãjni baáčdih jumnitboó caandih í náahcap jĩ.

¹² Páant í náahcap yuhna, biquína caandih jepahnitdih Dios ã weh pah át chãjap wut jĩ. Caandih jepahnitboó bácah, yoobópdih ã weh yoobát tigaá í jumup.

¹³ Páant niij naóhna, jwiit jwĩ weh jumihat dée panihcan caá. Obohjeéhtih, Diosboó Cristodih jepahnitdih biic weh pah ã chãjna caá.

¹⁴ Pánihna, Cristo ã cãac jumat túttimah, jwĩjeéh ã jumup jĩ. Páant ã jumuchah ennitjĩ, cãacwãdih oinit, yoobópdih naóhni

ã jumatdih jwĩ jéihna caá. Caán Dios wááh biicjeh jumna, Dios ã wēpat ã túyatbut caandih ã jumup jĩ. Pánihni ã jumuchah, jwĩ túi jéihna caá.*

¹⁵ Juan Daabáni boó cãacwãdih daabána, Cristo ã jwúwúchah ennit, nin pah ã niij naawáp jĩ: “Con caá yeebdih wãpĩ naóhni. Obohjeéhtih, weém wã cãac jumat pínah jãtih, caán átát jumup wut jĩ. Nin baác ã jumat pínah jãtihbut átát jumup wut jĩ. Pánihna, caán weem chááh ã jumna caá”, Juan cãacwãdih ã niijp jĩ.

¹⁶ Caán Cristo wēpni jumna, jwiitdih bádi oinit, dawá láa ã túi teo wáacap jĩ.

¹⁷ Dios ã wutadnih Moisésboodih áih cãacwãdih át naóh yapaat tútup wut jĩ. Obohjeéhtih, Jesucristoboó Dios cãacwãdih bádi ã oyatdih, ã naawát túi yoobópdih ã jumatdihbut naóh yapanadih át jwúwup tajĩ.

¹⁸ Obohjeéhtih, Diosdih jwiit cãacwã jwĩ jéih encan caá. Pánihna, Dios wááh biicjeh ájeéh jumni niij nin baáčboó cãac jummit, ded pah ã íip ã jumatdih jwiitdih ã jéihyanap jĩ.*

*Juan Daabánidih bita í wúbh joyát
(Mt 3.11-12; Mr 1.7-8; Lc 3.15-17)*

¹⁹ Jerusalén tútchidih moón jwĩ maátaboó sacerdotewãdih, Dioih muúboó teonitdihbut Juan Daabáni pebhna “¿Déhe tigaá meém?” niij wúbh joyát túttna, í wah bojop tajĩ.

²⁰ Páant í niij wúbh joyóchah joinit, Juanboó nin pah ã niij jepahap jĩ:

—Yoobópdih yeebdih wã naóhna caá. Weém, Dios ã wahni Cristo nihcan caá, ã niij jepahap jĩ.

²¹ —¿Caán láa bácah déhe tigaá? ¿Meém Cristo nihcan, Elíasjĩ niit? I niij wúbh joyóp jĩ.

—Nihcan caá, queétdih ã niij jepahap jĩ.

—¿Dios naawátidih naóh yapani ã jwóhbična caá, jwĩ nuowã í niijni niit? I niij wúbh joyóp jĩ.

—Obohjeéhtih, weém caán nihcan caá, ã niij jepahap jĩ.

²² —¿Caán láa bácah déhe tigaá meém? Jwiitdih biicmantjeh ma naawá, jwiitdih wúbh joyát tútunitdih jwĩ túi naawát pínah niijná. ¿Ded pohba tigaá ma yoób jum? I niij wúbh joyóp jĩ.

²³ Páant í niij wúbh joyóchah joinit, nin pah queétdih ã niij jepahap jĩ:

—Weemdih jenah joiná, Isaiásjĩ nin pah át niij daacáp tajĩ: ‘Biic cãac muú wihcapboó nin pah ã niij wēp naóhbična caá: “Jwĩ Maáh ã jwúwát pínah jãtih ñi yéej chãjatdih cádahnit, túiniboodih túit nuumnit, caandih ñi túi páñaá”, ã niijbična caá, át niij daacáp

* 1:3 Gn 1.1-3; Sal 33.6; Pr 8.22-31; Col 1.15-17; He 1.2; 1 Jn 1.1; Ap 19.13 * 1:6-7 Mt 3.1; Mr 1.4; Lc 3.1-2 * 1:14 1 Jn 1.2 * 1:18 Mt 11.27; Lc 10.22 * 1:21 Mal 4.5 * 1:21 Dt 18.15,18 * 1:23 Is 40.3

tajl.* Páant ā niŷ daácniji caá weém, ā niijíp jī.

²⁴⁻²⁵ Páant ā niijíchah joinít, biquína fariseowā wáuh joyát tétútnit ī wahnitboó nin pah ī jwáub niŷ wáuh joyóp jī:

—Meém Cristo nihcan, Elíasjibut nihcan, Dios naáwátdih naóh yapani pínah nihcan, ¿Caán láa bácah dépanih tigaá meém cáacwádh ma daabá? ī niijíp jī.

²⁶ Páant ī niijíchah joinít, Juanboó queétdih nin pah ā niŷ jepahap jī:

—Weém cáacwádh mahjīhchah wā daabána caá. Obohjeéhtih, bihŷ ŷi beh enca naáh ŷi cáthi ā jumna caá.

²⁷ Caán wā táttimah jūóhni chah wēpni caá. Pánihna, caandih jenah joiná, ‘Weém oboh jumni caá’, wā niŷ jenah joiná caá, ā niijíp jī.

²⁸ Betania tútchi Jordán mŷ conanaamánt Juan cáacwádh ā daabánadh queét páant ī niŷ míc wéhenap jī.

“Oveja wáuh panihni Jesús ā jumna caá”, Juan Daabáni ā niiját

²⁹ Daanimant bóo yeó jáapdh Jesús ī niijni ā pebhna ā dei juyáchah ennit, jwiít caandih joinitdh Juan Daabáni nin pah ā niŷ naáwáp jī: “Ni eneé. Con jūóhni Dios ā wahni oveja wáuh panihni caá. Jwiít judiowā jwií yéejat yohat tétútni niijná, oveja wáuhdh sacerdotewádh jwií mawat tétútna caá. Páant ī chājat dée panihni, con Dios ā wahnidihbut cáacwā ī mao yohbipna caá. Pánih wunnit, nihát baácdih moón jwií yéejatdh ā yoh wáuhbipna caá.

³⁰ Con caá yeebdih wāpī naóhni. ‘Wā táttimah jūóhni wā cáac jumnat pínah jātih jumniŷi weem cháh ā jumbipna caá’, yeebdih wáat niijíp jī.

³¹ Caán láa, weembát Dios wáuh ā jumatdh wā jéih jwuhcap jī. Obohjeéhtih, panih jéihcan yuhna, yeéb wā déewā caandih ŷi túi jéihyat pínah niijná, yeebdih mahjīh wā daabánap be”, ā niijíp jī.

³²⁻³³ Páant niŷ péanit, Juan jwiítdh nin pah ā jwáub niŷ naáwáp jī: “Wā daabáat pínah jātih weembát caandih wā jéih jwuhcah, weemdh daabáat tétútni nin pah ā niŷ naáwáp jī: ‘Jop pah jígohni Túini Espiritu jeámant dei jūóhni, biíc newédih ā jaamáchah enna, “Caán Dios ā wahni caá”, ma niŷ jéihbipna caá. Caánboó mahjīh daabáat panihni Túini Espiritu ā wēpatdh bádī ā wáuhbipna caá’, weemdh ā niijíp jī.

³⁴ Pánihna, Túini Espiritu, jop pah jígohni, dei jūóhni, caandih ā jaamáchah, wā enep be. Pánih ennit, con Dios ā wahni ā jumatdh jéihna, ‘Yoobópdih Dios wáuh caá’, yeebdih wā niŷ naóhna caá”, jwiítdh Juan ā niijíp jī.

Jesús ā jwíh bohénit pínadh ā ŷi wát

³⁵⁻³⁶ Daanimant bóo yeó jáapdh, jwiít chénewā Juan Daabáni ā bohénit, caán

biícdh jwí ŷuhchah, Jesús ā yap bejehchah ennit, nin pah jwiítdh ā niŷ naáwáp jī:

—Condh ŷi eneé. Con tigaá Dios ā wahni oveja wáuh panihni, ā niijíp jī.

³⁷ Páant ā niijíchah joinít, jwiít Jesúsdh jwí ŷi pée bejep jī.

³⁸ Páant jwí ŷi pée bejehchah, tac páud ennit, jwiítdh nin pah ā niŷ wáuh joyóp jī:

—**Jwáuh, dedédih tigaá ŷi bid?** ā niijíp jī.

—¿Bohéni, deh tigaá meém ma jum? caandih jwí niijíp jī.

³⁹ —**Wájééh ŷi jwáuwá,** jwiítdh Jesús ā niŷ jepahap jī.

Páant ā niijíchah joinít, ā jumatdh jéihyat tétútni niijná, ájééh jwí bejep jī. Cheyeh jwááhnitji caandih jwí pej jum túwup jī.

⁴⁰ Jwiít chénewā Juan Daabáni ā niijíchah joinitji Jesúsjeéh bejnit, weém Andrésjīh jwí jumap jī. Andrésboó Simón Pedro ā hnd jī.

⁴¹ Waicanjeh Andrés weép jeñédih bididih ā bejep jī.

—Mesias jwí niijni, Dios ā wahnidih jwí jwááap be, át niijíp wat jī. Griegowáboó Dios ā wahni niijná, ‘Cristo’ ipī niijná caá.

⁴² Páant niijnit, Andrés Simóndih jwí pebhna át numah jwáuwáp tajl. Páant ā numah juyáchah, Jesús Simóndih nin pah ā niijíp jī:

—**Meém Simón, Juan ā wáuh caá. Obohjeéhtih, meém Cefas wát báudhni ma jumbipna caá,** ā niijíp jī. Jwiít judiowā “Cefas” jwí niijnidih griegowáboó “Pedro”, ipī niijná caá. Páant niijnidih “Jee dáh panihni”, niijná caá jwí chājap.

Jesús Felipedih Natanaeldihbut “Wájééh ŷi jwáuwá”, ā niiját

⁴³ Daanimant bóo yeó jáapdh Jesús Galilea baáca jwiítdh numah bejna, Felipedih jwááhnit:

—**Wájééh ma jwáuwá,** caandihbut ā niijíp jī.

⁴⁴ Felipeboó Betsaida wát jumni tátchidih bóo ā jumap jī. Andrés Pedrojīh caán tátchidih moon mántih ī jumap jī.

⁴⁵ Páant Jesús caandih ā niijíchah joinít, Felipeboó Natanaeldih jwíh bididih ā bejep jī. Caandih jwááhnit,

—Moisés ā naóh daácniji, bita Dios naáwátdih naóh yapanitbut ī daácnijidih jwí jwááhna beé. Jesús Nazaret tátchidih bóo José wáuh caá, Felipe caandih át niijíp wat jī.

⁴⁶ Obohjeéhtih, páant ā niijíchah joiná yuhna, Natanaelboó nin pah át niŷ jepahap wat jī:

—Páant, Nazaret tútchi oboh jumni tútchi ā jumuchah, ded caán tátchidih bóo cáacwádh teo wáacni pínah ā wihcan níit, át niijíp wat jī.

—Caán láa bácah, meemjéh tih enedih ma jwáuwáp, Felipe át niŷ jepahap wat jī.

47 Páant niijnít, Jesús bíicdih jwí jumapna át numah jüúwáp tají. Páant, í jüúwáchah ennit, Jesús nin pah á niijíp jí:

—**Con jüöhni, yoobópdih túini judío cáac caá. Caandih dedé yeeat á wíhcan caá,** Natanaeldih enna, jwiítidih á niijíp jí.

48 Páant á niijíchah joinít, Natanaelboó caandih nin pah á niij wábh joyóp jí:

—¿Ded pah tigaá weemdih ma túi jéih? á niijíp jí.

—**Meemdih Felipe á naáwát pínah jätih, higuera nah páujdih ma cháuduchah, wáát enep be,** Jesús caandih á niij jepahap jí.

49 —Bohéní, meém Dios wáúh caá. Jwiít judíowá jwí Maáh pínah caá, Jesúsdi á niijíp jí.*

50 —**Higuera nah nump ma cháuduchah, wá enep be, wá niijíchah joinít, ‘Dios wáúh caá meém’, ¿ma niij jenah joi niit? Páant meemdih wá enatjichah wá chájachah, ma enbipna caá,** Natanaeldih Jesús á niijíp jí.

51 Páant niijnít, nin pah jwiít nihatdih á jwáúh niijíp jí:

—**Yoobópdih yeebdih wá naöhna caá. Jeáboó wátni pah á jumachah, weém nihah cáacwá úud jeñé namá panihni wá chájnidi Dioih ángelwá aab béjnit, í jwáúh dei jüúwáchah, ni enbipna caá,*** Jesús á niijíp jí.

2

Caná tútchidih moón í téihya chéwat

1-2 Chéne yeó jáap túttimah, Galilea baác Caná tútchidih, téihya chéwat á jumap jí. Pánihna, Jesúsdi í bidichah, jwiítbut ájeéh jwí bejep jí. Jesús íin jwí jätih caán muaná mitát jwíbinap tají.

3 Í túi wéi babhbachah, íih jiwá iguúh mac át beedáh bejep wat jí. Páant á beedéchah, Jesús íin caandih nin pah mi niijíp jí:

—Wáúhú, jáantjeh íih jiwá iguúh mac á beedáh bejep be, mi niijíp jí.

4 —**Naá, ¿dépanih tigaá weemdih páant ma niij? Wá tewat pínah á jwíbi jwahna caá,** Jesús á niij jepahap jí.

5 Páant á niij jepahachah joiná yahna, á íinboó queét teo wáhnitdih nin pah mit niij watjí taga:

—Wá wáúh ded pah yeebdih á watat pah íi chájáp, mit niijí taga.

6 Caanjíh seis dahwani wáam dahna á jumap jí. Bíic wáam búdí jáaj cómoh pah bóo á jumap jí. Jwiít judíowá Dios á watatjí pah jwí téih chocat túat niijná, páant bóo dahdih mah yáac yáawat pínahdih jwípi bíbohoh jí. Pánihna, caán muedih moonbút caan dahnadih í bíbohoh jí.

7 Pánihna, queét teo wáhnitdih nin pah Jesús á niij watup jí:

—**Mahdih ub jüöhnit, caán wáam dahnadih ni yáac yáwanaá,** á niijíp jí.

Páant á niijíchah joinít, teo wáhnit caán wáam dahnadih mah í túi yáac yáwanap jí.

8 Páant í yáac yáawat túttimah, Jesús queétdih nin pah á jwáúh niij watup jí:

—**Buu caandih toih ubnit, yeebdih watnidih ni jwíbi wáúhú,** á niijíp jí.

Páant á niijíchah joinít, caandih toih ubnit, í maáhdih í jwíbi wáúh jí.

9 Obohjeéhtih, queét mahdihjeh í yáacnijidih Jesús á túat numáchah, jiwá iguúh mac yoobát át bejep tají. Pánihna, queétdih watniboó caan mácdih á jwíih babh joyóchah, dedmant í ubatjidih át jéihcap wat jí. Obohjeéhtih, caandih teo wáhnitboó mahjeh í yáacatjidih í jéihyep jí. Pánihna, queétdih watni babh joinít, téihya chéonidih á jüúwát túatup jí.

10 Caán á juyáchah, teo wáhnit í maáh nin pah á niijíp jí:

—Jwí bidnitdih caán yoobát macdih jwípi jwíih wáhna caá. Pánihat túttimah, í babh yáwachah ennit, jum macdih jwípi íwún toihna caá. Obohjeéhtih meémoó páant mat chájat tútcan tagaá. Caán yoobát macdih toihcanjeh, jum machoodih mat jwíih toíhyat tútup taga. Pánihat túttimah, buu caán yoobát machoodih mat wáhat tútup taga, teo wáhnit í maáhboó téihya chéonidih á niijíp jí.

11 Pánih chájna, Galilea baác Caná tútchidih á jwíih wéj cháj jwítup jí, “Dios wáúh caá”, cáacwá í niiját pínah niijná. Pánihna, “Caán Dios á wahni yoobát caá”, jwiít á bohénit caandih jwí niij jenah joi jwíihip jí.

12 Túttimah, Capernaum tútchina Jesús jwiítidih á numah bejep jí. Páant á numah bejehchah, á íin, á úudwábat jwíjeéh bíicdih í bejep jí. Caanná jwíbinít, daocánni yeó jáap jwí jum jwáuhup jí.*

Jíib chájnitdih Dioih muanánt Jesús á ñuun bácaat

(Mt 21.12-13; Mr 11.15-18; Lc 19.45-46)

13 Pascua yeó jáapna á toáh jüúwáchah jéihnit, dawá jwí déewá Jerusalén tútchina í bejep jí.* Jesúsbut jwiítidih caanná á numah bejep jí. Caanná jwíbinít, Dioih muaná enedih jwí bejep jí.

14 Caán muedih jiwíwá, ovejawá, jopwádhbut jíib chájnitdih Jesús á enep jí. Bitabat dinero júdadih túat numnít í cháuduchah, á enep jí. Queét túat numnítboó cáacwádh búdí numná ít chájap tají.

* 1:49 Mt 16.15 * 1:51 Gn 28.12 * 2:12 Mt 4.13 * 2:13 Ex 12.1-27; Dt 16.1-8

15 Pániha, caanjih jumni tōpnadih ubnit, caánboó jumnit cāacwādih iih nuñupwādihtut ā pai ñuun bácanap jī. Dinero túut nuumnit ī chūdat páhana, iih cáagat naanádihbut ā tóo yoh áacanachah, iih dinero júdana ā puo yoh ñajap jī.

16 Pániha, jopwādih jib chājnitdih nin pah ā niij jūihñap jī:

—**Ñiuh jopwādih ñi ub bac bejeé. Nin wā ípdih uúbát muudih jib chājat muú ñi chājca bojoó,** Jesús ā niijip jī.

17 Jesús páant ā niijichah joinit, Dios naáwátidih naóh yapani ā daacátjidih jwī náhninap jī. “Dios wā Maáh, miuh muudih búdi wā oina caá. Pánih oina, caandih yeejép ī chājachah ennit, búdi wā iijna caá”, āt niij daacáp tajī.*

18 Jesús páant ā chājachah ennit, jwī maáta caandih nin pah ī niij jūihñap jī:

—¿Dépaniha queétdih páant ma ñuun yóh baca? Meemdih Dios páant ā chājat túutuchah, cāacwā ī chājca naáhdih ma chāj jéutá, jwī jéihyat pínah niijná, Jesúsdiuh ī niijip jī.

19 Páant ī niijichah joinit, Jesús queétdih nin pah ā niij jepahap jī:

—**Nin muudih ñi yohochah, biic peihcanni yeó jáap túttimah, yeeb ñi yohni muujidih wā jwáub ámohbipna caá,** ā niijip jī.*

20 Páant ā niijichah joinit, queét maáta caandih nin pah ī niij uébh joyóp jī:

—Cuarenta seis jópchi nin muudih teona, it péanap tajī. Obohjeéhtih, zmeémboó biic peihcanni yeó jáapbitjeh teona, ma ámoh péami nanit? ī niijip jī.

21 Obohjeéhtih, caán muudihjeh niijcán, áih bácahdih niijná āt chājap tajī. Páant ā naáwáchah yuhna, maáta ī jéihcah, jwiitbut jwī jéih jwáhcáp jī.

22 Pániha, wanniiji Jesús ā boo pud jéuwát túttimah, jwiit ā bohénitboó páant ā ni-játjidih náhninit, jwī beh joyóp jī, buca. Dios naáwátidih ī daácniji núodih, Jesús ā niijátjidihbut “Caán yoobópdih tigaá”, jwī niij jéihyep jī.

Cāacwā ī jenah joyátdih Jesús ā jéih beedáat

23 Pascua yeó jáapdiuh Jesús Jerusalén tútchiboó ā jumap jī. Pánih jumnit, jwiit cāacwā jwī jéih chājca naáhdih Dios ā wēpatjih Jesús ā chājachah ennit, “Caánboó Dios ā wahni Cristo caá”, dawá ī niij jenah joyóp yah jī.

24 Obohjeéhtih, ded pah ī jenah joyátdih jéihnit, “Weemdih yoobópdih ī jepahcan caá”, Jesús āt niij jéihyep tajī.

25 Pániha, caanjeh cāacwā ī jenah joyátdih táí jéih beedáni jumna, bita ded pah

ī jenah joyátdih caandih uébh joyát ā wihcap jī.

3

Nicodemo

1 Nicodemo, fariseo, jwiit judiowā jwī maáta poómpdih bóo wat jī.

2 Jesucristo Jerusalén tútchiboó jum láa, chei tac yoób dée, Nicodemo Jesúsdiuh enedih āt juihinap wat jī. Pánih juihinat, nin pah āt niijip wat jī:

—Bohéni, Dios jwiitdih ma bohéat pínah niijná, meemdih ā wahatdih jwī jéihna caá. Pánih wahnit, majeéh ā jumatdihbut jwī jéihna caá. Majeéh ā wihcah, jwiit cāacwā jwī jéih chājca naáhdih mata jéih chājcan tagaá, āt niijip wat jī.

3 Páant ā niijichah joinit, Jesús caandih nin pah āt niij jepahap wat jī:

—**Yoobópdih meemdih wā naóhna caá. Ded jáap cāac jumni panihni jwáub jumcan, ded pah Dios ā maáh jumatdih ā jéihcan niit,** āt niijip wat jī.

4 —Páant cāac behe ¿ded pah jáap cāac jumni panihni ā jéih jwáub jumbi? ¿Ded pah ā íniuh wudahboó ā jéih jwáub waadbi? ¿Caandih mi jwáub jéih weh jumca niit? Nicodemo āt niijip wat jī.

5-6 —**Cāacwājeh ī weh jumuchah, cāacjeh caá. Obohjeéhtih, Túini Espírituboó cāacwāih caolih wanni panihnidih ā boanachah, jwáub jáap cāac jumni panihnit ī jumna caá. Jáap caolih jumni panihnitjeh Dios weh ī jumna caá. Yoobópdih meemdih wā naóhna caá. Ded mahjil daabácani, Túini Espiritu wihcanni, jáap panihni jumcan, Dios ā maáh jumapboó ā jéih waadcan niit.**

7 **Yoobópdih meemdih wā naóhna caá: Meemdihbut jáap cāac jumat panihni caá náahap. Caandih páant wā niij naáwáchah, ‘¿Ded pah caán ā yapbi?’ ma niij uébh joicá bojoó.***

8 **Johlit johat panihni caá. Johlit ā jéuwámpant ma jéihcan caá. Á bejep pínahboobát ma jéihcan caá. Á joh baug láajatdihjeh ma jéih enna caá. Pánihat pah, caolih wanni panihnitdih Túini Espiritu ā boanachah, ded pah ā booaatdih jéih encan yuhna, cāac ā túut nuumátidih ma táí jéih enna caá,*** Jesús āt niijip wat jī.

9 Páant ā niijichah joinit, Nicodemo Jesúsdiuh nin pah āt jwáub niijip wat jī:

—¿Ded pah niij naóh tigaá ma chāj? Ma naáwátidih wā beh joicán caá, āt niijip wat jī.

* 2:17 Sal 69.9 * 2:19 Mt 26.61; 27.40; Mr 14.58; 15.29

* 3:7 1P 1.3,23 * 3:8 Ec 11.5

¹⁰ —¿Páant, meém judíowādih bohéni yuhna, ded pah wā naáwátidih ma beh joicán?

¹¹ Yoobópdih meemdíh wā naóhna caá. Jwí jéihyatdih, jwí enatdihbut yeebdíh jwí naóhna yuh caá. Obohjeéhtih, jwiítidih ñi joíhcan caá.

¹² Nin baáboó ded pah ā jumatdih wā naáwáchah, ‘Yoobópdih ā naóhcan caá’, niijná, Dios pehbhoó ded pah ā jumatdihbut wā naáwáchah, bíic yoobó ñi niijjenah joibipna caá.

¹³ “Ded Dios ā jumapboó enedih aab béjniji jwúb dei jóóhni ā wihcan caá. Obohjeéhtih, weémboó, nihát cáacwā áud jeñé, caánboó wāpí jumap jī. Pánihna, caanmát dei jóóhni weemjéh ded pah ā jumatdih yoobópdih wā jéih naóhna caá.

¹⁴⁻¹⁵ Jon játih, Moisésji jum láa, Dioih cáacwā tútchi wihcapboó jum jwuhna, caandíh í jáiñhachah, dawá maiwádih wahnit, queétjéh cáacwádih át peéh chájap wat jī. Mai pah jigohnidih ítahjéh Dios Moisésdih át chájat tútup wat jī. Caán mai pah jigohnidih cháj péanit, máa nahdíh búudhñit, át baad dóhdop wat jī. Pánihna, det Diosdih túi jenah joinít, caán ā baad dódhni mai pah jigohnidih ennít, ít boonap wat jī.* Caán ā baad dóhdát pah, cruzboó péohnit, pud dodhñit, cáacwā weemdíh í maobipna caá.* Pánihna, weém caán cruzboó wā wanachah, det weemdíh túi jenah joinít, iiguipna bejnit déeji Diosjeéh páantjeh í túi jumbipna caá”, Jesús Nicodemodih át niijíp wat jī.

Dios nihát cáacwádih búdí ā oyat

¹⁶ “Dios nihát cáacwádih búdí ā oina caá. Pánih búdí oina, queétdih í peéh chájat déedih túi ubat tút niijná, weém ā wáuh bíic jumnidih ā wah deyanap jī. Páant ā wahachah, det weemdíh jepahnit iiguipna bejnit déeji Diosjeéh páantjeh í túi jumbipna caá.

¹⁷ Dios cáacwádih yéejat peéh chájat túttna, weém ā wáuhdíh nin baáboó ā wah deyacap jī. Obohjeéhtih, iiguipna í bejat déedih queétdih wā túi ubat pínah niijná, ā wah deyanap jī.

¹⁸ “Weém ā wáuhdíh det jepahnitdih Dios í yéejat júb ā peéh chájcan niít. Obohjeéhtih, det weemdíh í jepahcah, queétdoodih í yéejat júb ā peéh chájbipna caá.

¹⁹ Weém Dios wáuh baabát panihni nin baáboó jóóhna, ded pah cáacwā Diosjeéh í túi jumát pínahdíh wā jéihyaíhna caá. Obohjeéhtih, weém caán baabát

panihnidih cáacwā í náahcap be. Í chájat yeejép ā jumachah, dupúat panihnidih-jeh í náahap be. Pánihna, baabát panihnidih náahcan, yeejép chájnit í jumachah, Dios queétdih ā peéh chájbipna caá.

²⁰ Nihat yéej chájnit í yéej chájatdih cádahíhcan, páant í chájatdih bita í en-cat pínah niijná, baabát panhipboó í júúwíhcan caá.*

²¹ Obohjeéhtih, det Diosdih jepahnit baabápboó í júúwíhna caá, Dios ā wépatjéh í túi chájatdih bita í enat pínah niijná”, Nicodemodih Jesús át niijíp wat jī.

Jesús ded pah ā jumatdih Juan Daabáni ā naáwát

²² Táltimah, jwiít ā bohénitdih Judea baácna Jesús ā numah jib bejep jī. Caanná jib bejnit, caanjéh moón Diosdih í jepahachah, queétdih ā daabánap jī.

²³ Enón wát jumni pebh Salim wát jumapdih caan méj numahni ā jumachah, Juanbut cáacwádih daabána át chájap wat jī. Queétdih ā daabáat pínah niijná, dawá ā pebhna ít juibinap wat jī.

²⁴ Caán láa Juan Daabánidih jwí maáta í teo jwuhcap jī.*

²⁵ Biquina Juan Daabáni ā bohénit bíic jwí déejéh ded pah jwiít judíowā jwípi daabáatdih míic wéhena ít chájap wat jī.

²⁶ Pánih míic wéhe péanit, Juan pebhna juibínit, ā bohénit caandíh nin pah ít niij wáuh joyóp wat jī:

—Bohéni, Jordán muj conanaajéh majeéh jumniji ‘Caán caá weemdíh chah jumni’, ma niijnájiboó buu cáacwádih daabána caá ā chájap. Páant ā daabánachah, nihát caan pébhna míicjeh bejna caá í chájap, Juandih ít niijíp wat jī.

²⁷ Páant í niijíchah joinít, Juan nin pah át niij jepahap wat jī:

—Diosboó weemdíh ā jwíh daabáat tútup jī. Pánihna, buu caandíh jwuh daabáat túttnit, ā pebhna cáacwádih ā bejat túttna caá.

²⁸ ‘Weém Cristo nihcan caá’, wā niijíchah, yeéb ñi joiná beé. Obohjeéhtih, Cristo játih weemdíh Dios ā wahap jī.*

²⁹ Pánihna, ájeéh cáacwā í bejehach enna, búdí wā wéina caá. Nin panihat dée caá: Téihya chéonih pínahboó mí áajeéh mí bejehach ennít, ā pej jumniiboó búdí ā wéina caá. Páant ā pej jumni ā weíat pah mun tiggá, weembát Jesúsdi í túi péenachah ennít, búdí wā wéina caá.

³⁰ Pánihna, cáacwā weemdíh péé cádahnit, Cristoboodih jwúb túi péeat caá náahap, Juan queétdih át niij jepahap wat jī.

Dios wáuh japmant jóóhni ā jumát

* 3:14-15 Nm 21.9 * 3:14-15 Is 52.13; Jn 8.28; 12.32-34; 18.32 * 3:20 Job 24.13-17 * 3:24 Mt 14.3; Mr 6.17; Lc 3.19-20 * 3:28 Jn 1.20

³¹ Páant niŷ naóh péanit, nin pah Juan á bohénitdih át jwáub niŷ naáwáp wut jī: “Jeámant jumniŷi nin baácboó dei jǎóhni nihatdih á táí jéih beedána caá. Obohjeéhtih, jwiít cáacwá nin baácboó jumnit, nin baácđihjed ded pah á jumatdih jéihnit, jwí naóhna caá. Caán Dios á wahniboó jwiít cáacwá chah jéihni á jumna caá.

³² Ded pah á enatji, á joyátjidihtbat jwiítđih á naóhna caá. Páant á naáwáchah yahna, cáacwáboó á naáwátđih í joiŷhcan caá.

³³ Pánihna, jeámant jǎóhni á naáwáchah, ded táí joiní ‘Dios yoobópdih naóhni caá’, á niŷ jéihna caá.

³⁴ Dios á wahní Cristodih áih Túini Espíritudih búdí yoobát á wáhp be. Pánihna, Cristo Dios naáwátđih yoobópdih ápf naóhna caá.

³⁵ Dios á wáúhdih búdí oiniŷ, caandih nihát í maáh á jumat táutna caá.*

³⁶ Dios wáúhdih ded jepahni Diosjeéh páantjeh á jumbipna caá. Obohjeéhtih, ded á wáúhdih yap yohniboóđih iŷnit, Dios búdí á peéh chájachah, ájeéh á wihcan niít”, Juan át niŷjip wut jī.

4

Jesús Samaria baácđih bóljih á mic wéheat

¹ Juan chah dawá cáacwá Jesúsđih péenitdih á daabáát doonáđih fariseowá íť joyó wut jī.

² Obohjeéhtih, Jesús pohba á daabácan jī. Jwiít á bohénitboó jī cáacwáđih jwí daabánap jī.

³ Fariseowá í jéihyat doonáđih joinít, Jesúsboó Judea baácđih jumniŷi Galilea baácna jwiítđih á numah bejep jī.

⁴ Caanná bejna, Samaria baácđih yap bejat táut jwí cháŷap jī.

⁵ Pánih yap bejna, Samaria baácđih bóo Sicar táťchina jwí jaiánap jī. Caan pébh jwí nuo Jacob á wáúh Josédih á wáhnijí baácbit át jumap wut jī.*

⁶ Caanjih Jacobwáji í mah tóihyat íť á jumap jī. Pánihna, Jesúsboó yáup jǎóhniŷi chunná, yeó jáap tac yoób caán íť pebh á choó cháúdup jī.

⁷⁻⁸ Páant á choó cháúdat pónih, jwiít á bohénitboó táťchina jeémát jīb chájadih jwí aab béjep jī. Caanjih Jesús á cháúduchah. Samaria baácđih bóli mah tóhyodih mit dei jaiánap wut jī. Páant mi mah tóhyochah, Jesús nin pah caántđih át niŷjip wut jī:

—**Weemdih mah ma wáhuá**, át niŷjip wut jī.

⁹ —Meém judío cáac caá. Weémboó Samaria baácđih bóli caá. ¿Dépaniŷ tígaa weemdih mah ma wáuh? Jesúsđih mit niŷ jepahap wut jī. (Jwiít judiowá Samaria

baácđih moondih jwípf eníhcap jī. Pánihna, páant mit niŷjip wut jī).*

¹⁰ Páant mi niŷjichah joinit, Jesús caántđih nin pah át niŷ naáwáp wut jī:

—**Dios meemdih á teo wáacat déedih jéihcan, meemdih mahđih wáuhnidihbat ma jéihcan caá. Pánih jéihna nihna, ‘Mah ma wáhuá’, weémboóđih mata niŷ wáuh tagaa. Caán wá wáhihni mah panihnidih ma babhbachah, miŷ caolih áta táí boo tagaa**, át niŷjip wut jī.

¹¹ —¿Dépah niŷ tígaa páant ma niŷ? Nin mah tóhyat íť numah bóo caá. Mah tóhyat pínah wáam dah bíbohcan, ¿deh tígaa caolihđih boocat táutni mah ma ábbi?

¹² Jwí nuo Jacobji, á wehbat, íih nauépwá biícđih nin íťđih mah ábnit, íť babhcap wut jī. Áihjidiŷ jwiít á jaimenáđih át wáhp wut jī. ¿Pánihna, jwí nuo Jacobji chah wépní niít ma jumap, páant ma niŷná? mit niŷjip wut jī.

¹³ —**Ded nin íťđih bóo mahđih babhni á jwáub taca joóťipna caá, páant muntih.**

¹⁴ **Obohjeéhtih, weém wá wáhní mah panihnihoóđih babhna, chéneji á taca joóťcan niít. Ded wá wáhní mah panihniđih babhna, Diosjeéh páantjeh á táí jumbipna caá. Meo waó cáahđih mah nooj bácní á jőpcat pah wá wáhní mah panihni á beedcán niít**, Jesús caántđih át niŷjip wut jī.*

¹⁵ —Caán láa bácah, caán ma niŷjní mahđih weemdih ma wáhuá, jwáub taca joóťcah, ninboó yeó jáap jumat pah mah tóhyodih wá jǎóchat pínah niŷná, mit niŷjip wut jī.

¹⁶ —**Majeéh bóodih ma bidbi jwáhuá**, Jesús át niŷjip wut jī.

¹⁷⁻¹⁸ —Obohjeéhtih, weém áa wihcannih caá, mit niŷ jepahap wut jī.

—**Yoobópdih tígaa ma niŷjip. Obohjeéhtih, cinco neoná caá ma weha mánaji. Búu majeéh jumni ma áa yoobát nihcan caá. Pánihna, ‘Weém áa wihcannih caá’, ma niŷjít yoobópdih tígaa**, Jesús caántđih át niŷjip wut jī.

¹⁹ —Meémboó Dios naáwátđih naóh yapani nacaá.

²⁰ Pánihna, yoobópdih wá jéihyat pínah niŷná, weemdih ma naáwá: Con jeená jwí nuowáji Diosđih ípf wáup wut jī. Obohjeéhtih, ‘Jerusalén táťchiboó Diosđih wáúhđih bejat caá náahap’, yeéb judiowá nípf niŷná caá, mit niŷjip wut jī.

²¹ —**Yad wilí, weemdih ma joi jwáhuá. Nin wá naáwát yoobópdih caá. Táťtimah bóo láa, con jeéboó, Jerusalén táťchiboobát jwí ípdih ní wáuhcan niít.**

²² **Yeéb Samaria baácđih moón ní wáuhnidih ní jéihcan caá. Obohjeéhtih, jwiít judiowáboó caandih jwí jéihna caá.**

* 3:35 Mt 11.27; Lc 10.22

* 4:5 Gn 33.19; Jos 24.32

* 4:9 Esd 4.1-5; Neh 4.1-2

* 4:14 Is 44.3; Jer 2.13; 17.13; Jn

Dios ã wahní, nihát cáacwãdih táí ubní, judíojeh tígaá ã jumap. Pánihna, jwí wéini Diosdih jwiít judíowãboó jwí jéihna caá.

²³ **Buu láa, túttimahbut Túini Espírítu ã teo wáacachah, táí yoobópdih jenah joinít, cáacwã Diosdih í táí wéibipna caá. Páant caandíh táí wéinitboodíh caá Dios ã bidip.**

²⁴ **Dios jigohcanni ã jumuchah, cáacwã caandíh í jéih encan caá. Pánihna, dedboó jumna, caandíh jwí wéi wúbuchah, bíic yoobó ã túina caá. Caandíh wéina, Túini Espírítu ã teo wáacatjíl, táí yoobópdih jenah joinít, weñat caá náahap, Jesús caántdih át niijíp wat jí.**

²⁵ —Mesías, ‘Cristo’, í niijní, ã juéwát pinahdih weém wã jéihna caá. Caán juóhna, jwiítidih nihát ã jéihya beedábipna caá, mit niijíp wat jí.

²⁶ —**Weém ma niijní Cristo tígaá, Jesús caántdih át niijíp wat jí.**

²⁷ **Páant caántdih ã míic wéhenachah, jwiít ã bohénitboó jeémát jíib chãjadih bejnitji jwí jwáub juibínap jí. Pánih jwáub juibínit, Jesús yad wiliijíh ã míic wéhenachah ennit, jwí en wáhi bejep jí. Pánih en wáhi bejna yuhna, “¿Dépanih tibeé caántdih ma míic wéhe?” níj wúbh joinít déeji jwí niijcáp jí.**

²⁸ **Pánihna, caántboó míih mah tóhyat wáam dahdíh cáag jwejnít, tútchina mí jwáub aab béj wuhap jí. Pánih bejnit, míih tútchidih moondíh nin pah mit níj naawáp wat jí:**

²⁹ —**Ded pah wã chãjatjidih weemdíh naóh beedánidih ní en juéwá. Caán yoobópdih Cristo dée caá, mit niijíp wat jí.**

³⁰ **Páant mí niijichah joinít, caán tútchidih moondíh Jesúsdih mí jwááápina mit numah jwáub juéwáp tají.**

³¹ **Pánihna, í juyát pínah jãtíh, jwiít Jesús ã bohénitboó jwí jíib chãjni jeémátidih caandíh jwí numah jeémíhip jí.**

—Bohéní, ma jeém juéwá, jwí niijíp yuh jí.

³² —**Obohjeéhtih, ní jéihca naáh jeémát weemdíh ã jumna caá, Jesús jwiítidih ã níj jepahap jí.**

³³ —¿Bita caandíh jeémát ítat wuh taniít? jwiítjeh jwí míic niijíp jí.

³⁴ **Páant jwí míic niijichah joinít, Jesús jwiítidih nin pah ã jwáub niijíp jí:**

—**Cáacwã jeémát í bidat pah, weemdíh wahní ded pah ã wutatdih chãj péaatdih búdí wã bidna caá. Pánihna, butéh caandíh jepahnít, caántjíl míic wéhena, wíih jeémát panihni ã jumna caá.**

³⁵ **‘Chénena míic widh ã judhna caá jwí momní ã quehechah, jwí dicat pínah’, wápchi mínah ã niiját pah, yeebboó ní niij jenah joicá bojoó. ‘Dios naawátidih jwí naawát pínah ã judh jwahna caá’, ní niij jenah joicá bojoó. Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Jáantjeh quehat láa panihni**

ã jumna caá. Buu láa báach cáacwã jwí pebhna í juyúchah, ní táí eneé. Queétoó páchahi ã quehat pah í jumna caá. Pánihna, buu cáacwãdih wã bohénachah, í joyát láa ã jumna caá.

³⁶ **Cáacwãdih wíih túini doonádih jepahat túetni dicni panihni ã jumna caá. Queéj jepahnít, caán ã dicni panihnit, Diosjeéh páantjeh í táí jumbípna caá. Pánihna, cáacwã í táí jepahachah enna, dicni panihni, momni panihni bíicdih búdí í wéibipna caá. Páant í weñat í tewatji jíib panihni ã jumna caá.**

³⁷ **Cáacwã nin pah í niijná caá: ‘Bíic ã jwíih momop be. Bíihboó ã momni ã quehechah ã diquíp be’, ípí niijná caá. Momni panihni wíih túini doonádih naóh jwíihni caá. Bita caandíh dicnit panihnit wíih túini doonádih jepahat túetnit caá.**

³⁸ **Páant ã jumat pah, bitaboó cáacwãdih ítat jwíih bohénap tají. Queétdih jwíih bohénit ní jumcah yuhna, buu yeebdíh jwah wã wahna caá, wíih túini doonádih jwáub joinít í táí jepahat pínah niijná, Jesús jwiítidih ã niijíp jí.**

³⁹ **Páant Jesús jwiítidih ã míic wéheat pónih, caánt Samaria baácdih bóli “Ded pah wã chãjatjidih jéih beedánidih mah tóhyop ítidih wã jwááap be”, mí niijichah joinít, dawá Samaria baácdih moón Jesúsdih í jepahat pinahdih ít jenah joyóp tají.**

⁴⁰ **Pánihna, queéj jwí pebh joinít, “jwíjeéh ma chão jwáhuú”, Jesúsdih í niijíp jí. Páant í niijichah joinít, chéne yeó jáap íjeéh jwí jum jwahap jí.**

⁴¹ **Jesúsjeeh queétdih ã naawáchah joinít, dawá caandíh í jepahap jí.**

⁴² **Í dée wilidih nin pah í niijíp jí:**

—Ma jwíih naawáchah joinákeh, jwiítbut Jesúsdih jepahíhat jwí jenah joyóp be. Buu caanjéh ã naawáchah joiná, jwí táí jepahna caá. ‘Nihat nin baácdih moón iiguipna bejnit déejidih yoobópdih táí ubní caá’, jwí níj jéihna caá, í niijíp jí.

Maáh wááhdih Jesús ã booaat

⁴³ **Chéne yeó jáap Sicar tútchidih numah chão jwáhníj, Jesús Galilea baáchoó jwiítidih ã numah bejep jí.**

⁴⁴ **“Ded Dios naawátidih naóh yapanidih áih baácdih moón ípí wéican caá. Pánihna, Galilea baácdih wã behechah ennitji, weemdíh í táí jenah joibican nacaá. Obohjeéhtih, páant í jumuchah yuhna, caanná jwí jwáub bejna caá”, ã niijíp jí.***

⁴⁵ **Jerusalén tútchiboó Pascua yeó jáapnadih jwí jum láa, Jesús ã chãjatjidih ennitji biquína Galilea baácdih moón ít jumap tají. Pánihna, íih báacna jwí**

* 4:44 Mt 13:57; Mr 6:4; Lc 4:24 * 4:45 Jn 2:23

juibínachah, queétoó á wêp chājatdih jwáub enihna, caandih í tui wêi jwááap jī.*

⁴⁶ Mahdihjeh jiwá iguúh mac Jesús á túut nœumniji Caná tútchidih jwí jwáub juibínap jī. Capernaum tútchiboó maáh Herodes nump jamni maáh wáuh wanna át chājap taji.*

⁴⁷ Pánihna, Jesús Judea baácboó jamniji Galilea baácna á jwáub juyát doonádih joinit, jwí pebhna át aab juúwáp taji: Pánih aab joinit, nin pah Jesúsdih á niijíp jī:

—Wá wáuh muujná beé á chājap be. Pánihna, caandih booaat túut niijná, wájeéh waicanjeh ma dei juúwá, á wêp niij wáábup yuh jī.

⁴⁸ Páant á niijíchah joiná yuhna, Jesús caandih nin pah á niij jepahap jī:

—**Dios á wêpatjīh wá chāj jútuchah encan, ‘Caán Dios á wahni Cristo caá’, weemdih ñi niij jenah joibícan nacaá,** Jesús á niijíp jī.

⁴⁹ —Obohjeéhtih, Maá, wá wáuh á wunat pínah jātih, waicanjeh ma booa wáuh juúwá, Jesúsdih á niijíp yuh jī.

⁵⁰ Páant á niijíchah yuhna,
—**Míih muuná ma jwáub bejeé. Ma wáuh á boona caá,** Jesús caandih á niijíp jī.

Páant á niijíchah joinit, “Á niiját pah tih wá wáuh á boona nacaá”, niij jenah joinit, áih muúboó á jwáub bejep jī.

⁵¹ Páant á jwáub juibínachah, á pebh moón caandih ít jwááh naáwáp wut jī:

—Ma wáuh jáantjeh á jwáub boona beé, caandih ít niijíp wut jī.

⁵² —¿Deyoób yeó lajachah tibeé caán á boo? queétdih át niij wáuh joyóp wut jī.

—Jwín yeó jáap tac yoób túttimahbit caandih pahat á dúucup be, ít niij jepahap wut jī.

⁵³ Páant í niijíchah joinit, “Jesús weemdih **‘Ma wáuh á boona caá’**, á niijíchahjeh, wá wáuh át boonap taga”, maáhboó át niij jenah joyóp wut jī. “Jesús weemdih yoobópdih tiguaá át niijíp”, niijná, á déewa bíicdih Jesúsdih “Caán Dios á wahni Cristo yoobát caá”, ít niij jenah joyóp wut jī.

⁵⁴ Jesús Judea baácndih jamniji Galilea baácna jwáub juibínit, maáh wáuhdih boona, chéne láa jwiit cáacwá jwí jéih chājca naáhdih Dios á wêpatjīh á chāj jútup jī.

5

Jéih bejcanndih Jesús á booaat

¹ Túttimah, jwiit judiowá Diosdih jwí wêi láa Jesús Jerusalén tútchina jwiitdih á numah juibínap jī, páant muntih.

² Caanjīh Ovejawá Bejni Jēc wut jamni pebh jéehat júá á jumap jī. Jwiit judiowá

jwīih wéheatjīh niijná, caán júádih Betzata jwí niijná caá. Caán Betzata júá jwéjdh cinco nemat wihcanni jęcna á jum páud bejep jī.

³ Caán júádih muú wáap lap nump dawá tubúp chūúhni ípī ñaj páud bejep taji. Jéih encannit, jéih jibcannit, jéih yoocannitbut caán júá pebh ít ñajap taji. Caanjīh ñajnit, mah chibit á dácohatdih pái ñajna ít chājap taji.

⁴ “Dioih ángel dei joinit, caán jéehat júádih á dáconahachah ennit, ded jātih jwīih muúg báahniboó dedé wunat jamni ápi boonap wut jī”, ít niij jenah joyóp jī.

⁵ Pánihna, caanjīh jamni bíic jéih bejcani, treinta ocho jópchi tubúp chūúhni á ñajap jī.

⁶ Caandih ennit, maatápdih á tubúp chūúátidih jéihna, Jesús caandih nin pah á niij wáuh joyóp jī:

—¿Meém ma booih niit? á niijíp jī.

⁷ —Wá booihna yuh caá. Obohjeéhtih, can júána weemdih ded ub báahni pínah á wihcana caá. Pánihna, dawá láa á dácohochah, wá muúg báah bejihichah yuhna, bita wá jātih ípī juibí muúg báahna caá, Jesúsdih á niijíp jī.

⁸ Páant á niijíchah joinit,

—**Ma ñah ñuhú. Ma ñajatdih ubnit, ma yáac chái bejeé,** Jesús caandih á niijíp jī.

⁹ Páant á niijíchahjeh, caán jéih bejcaniñi ñah ñuhnit, á ñajatjidih ubnit, á yáac chái bejep jī, buca.

¹⁰ Páant á boonachah enna, jwí chooát yeó jáap á jumuchah, jwí maáta caandih nin pah ít niij juíhñap wut jī:

—¿Dépanihna, ma ñajatjidih beo bej tiguaá ma chāj? Buu jwí chooát yeó jáap á jumuchah, ma ñajatjidih ma beo bejchah, á táican caá, ít niijíp wut jī.*

¹¹ —Obohjeéhtih, **‘Ma ñajatjidih ubnit, ma yáac chái bejeé’**, weemdih booani á niijíp be. Páant á niijíchah joinit, nin wá ñajatjidih ub bejna caá wá chājap, át niij jepahap wut jī.

¹² —¿Déhe tibeé meemdih páant niij, booani? queét ít niij wáuh joyóp wut jī.

¹³ Obohjeéhtih, Jesús dawá cáacwá cáthi á bejchah, caandih boonidih át beh encap wut jī. Pánihna, á wátdih jéihcan, át jéih jepahcap wut jī.

¹⁴ Túttimah, Dioih muúboó Jesús caandih jwááhniit, nin pah á niijíp jī:

—**Weemdih ma joi jwáhuú. Buu ma táijumna caá. Pánihna, ma jwáub yéej chājca bojoó, páant muntih. Jwáub yéej chājna, chah yeejép wunat meemdih á juóhbipna caá,** Jesús á niijíp jī.

¹⁵ Caandih páant á niijíchah joinit, Jesúsdih át beh enep wut jī, buca. Pánih beh enniñi jwí maatadih naáwádh át bejep jī.

—Jesús wāt jumni beé weemdih át booanap tabe, queétdih át niijíp wut jí.

¹⁶ Páant ā niijíchah joinít, Jesús chooát yeó jáapdih ā booaatjidih jéihnit, jwí maátaboó caandih yeejép í cháj jwíhip jí.

¹⁷ Páant caandih í mawíhatdih jéihna, Jesús queétdih nin pah ā niijíp jí:

—**Wā íp páantjeh teona caá ā chájap. Pánihna, weembát wā teo jwahna caá, ā niijíp jí.**

¹⁸ Jesús páant ā niijíchah joinít, jwí maátaboó chah í íjip jí. Jwí chooát yeó jáapdih caán tubúp cháúhndih ā booanachah enna, queét í íj jwíhip jí. Pánih íjna, “**Wā íp**”, Diosdih ā niijíchah joiná, chah í yoób íjip jí. “**Wā íp**”, niijná, ‘Diosdih biíc yoób wā jumna caá’, Jesús caán mícjeh ā níj jenah joiná caá’, jwí maáta ít níj jenah joyóp tají. Páant níj jenah joinít, chah íjna, Jesúsdi í yoób mao yohíhip yah jí.*

Jesús ā íp ā wutachajeh, jepahni ā jumat

¹⁹ Páant í níj jenah joyátdih jéihnit, Jesús queétdih nin pah ā jwáub níj naáwáp jí: “**Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Weém, Dios wáúh, wā jenah joyátjeh wā chájcan caá. Wā íp weemdih ded pah ā wutachah, caandihjeh wā jepahna caá. Wā íp ded pah ā chájachah ennit, weém ā wáúhbat biíc yoób wápi chájna caá.**

²⁰ **Wā íp weém ā wáúhdih oina, ded pah ā chájatdih weemdih ápi jéihyana caá. Bua wā chájatji chah, biih wā chájat pinahdih weemdih ā jéihyabipna caá. Páant weemdih ā wutatdih joinít, ā wépatjéh yeebdih wā cháj jéutachah, ní en wáhi bejbipna caá.**

²¹ **Wā íp ded pah wanah bejnitdih ā booaat pah, weembát ā booaat táutnitdih biíc yoób wā booana caá.**

²²⁻²³ **Wā íp cáacwā í yéej chájatdih peéh chájni nihcan caá. Obohjeéhtih, í yéejat jíib wā peéh chájat pínah niijná, weémboodih ā wutap be, nihát cáacwā caandih í weñat pah, weemdihbut biíc yoób í weñat pínah niijná. Wā íp caá weemdih wahní. Pánihna, ded weém ā wáúhdih wéicanni, wā ípdihbut ā wéican caá.**

²⁴ “**Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Det wā naáwátdih joinít, weemdih wahnidih jepahna, páantjeh ájeéh í túi jumbipna caá. Páant ájeéh í jumachah, queétdih wā peéh chájcan níit. Queét iiguípna bejnit déejidih túi ubnit í jumbipna caá.**

²⁵ **Yoobópdih yeebdih wā naóhna caá. Iiguípna bejnit déeji weém Dios wáúhdih bua jepah jwíhna caá í chájap. Wā**

naáwátdih jói jepahnithoó Dios biícndih páantjeh í túi jumbipna caá.

²⁶ **Wā íp Dios páantjeh jumnihoó cáacwādh páantjeh ā jumát táutna caá. Pánihna, weém ā wáúhdihbut páantjeh jumát táutni pínah ā chájap jí.**

²⁷ **Weém nihát cáacwā úud jeñé wā jumachah, cáacwādh wā peéh chájat pínah niijná weémboodih ā wutap jí.**

²⁸ **Páant wā naáwáchah joiná, ní jói wáhi bejca bojóó. Cubacah nihát wannit íih bácah í yohopjiboó jumna yuhna, wā ejechah, í joibipna caá.**

²⁹ **Pánih joiná, nihát túi chájnitji boo pud jóóhniit Dios pebhboó í páuh laab béjbipna caá. Obohjeéhtih, yeejép chájnitjiboó, í yéej chájatji jíib iiguípna í bejbipna caá.***

³⁰ “**Weém wíih jenah joyátjeh, wā weñat pinahdih wā chájcan caá. Obohjeéhtih, weemdih wahní ā wutatdihjeh wā chájna caá. Á niiját pahjeh cáacwādh wā peéh chájbiipna caá. Páant wā peéh chájachah, yoobópdih ā jumbipna caá.**

³¹ “**Weém Dios wáúh, ā wahní caá’, weemjéh wā niijíchah, ‘Ma nih yána caá’, weemdih níta niij tágaa.**

³² **Obohjeéhtih, biih caá weemdih naóhni pohba. Caán naóhni Juan Daabáni caá. Pánihna, ‘Á niijátji yoobópdih ā jumna caá’, wā níj jéihna caá.**

³³ **Yeeb weemdih jéihhna, bitaboodih Juan pebhna í wáuh joyát pínah niijná, níit wahap tabe. Caán yoobópdih yeebdih át naáwáp jí.***

³⁴ “**Nin Dios wáúh caá’, weemdih niijnítidih wā bidcan caá. Pánih bidcan yuhna, ‘Dios wáúh caá’, Juanboó weemdih ā niiját yoobópdih caá. Pánihna, weemdih jepahnit, iiguípna níi bejcat pínah niijná, Juan ā niijátjidih yeebdih wā náhniana caá.**

³⁵ **Túi enat táut niijná, jiiát dahdih jwí jíi cáagat pah, Juan ded pah wā jumátidih ní jéihyat pínah niijná, yeebdih át naáwáp tají. Páant ā naáwáchah joiná, daocánni yeó jáap níi túi wéi jói jwáuhap jí.**

³⁶ **Obohjeéhtih, wā íp weemdih ā wutachah, ā wépatjéh wā chájachah ennit, yoobópdih Dios ā wahní wā jumátidih níta túi jéih tagaa.**

³⁷ **Juan weemdih ā daabánachah, wā ípjehbut weemdih wahní ‘Caán wā wáúh caá’, ā niijíp jí. Páant ā niijíchah yuhna, yeebboó caandih encan, joicánnitbut ní jumna caá.***

³⁸ **Weém Dios ā wahnidih jepahcan, wā íp ā naáwátdihbut ní náhcan caá.**

* 5:18 Jn 10.30-38 * 5:29 Dn 12.2 * 5:33 Jn 1.19-27; 3.27-30 * 5:37 Mt 3.17; Mr 1.11; Lc 3.22 * 5:39 Dt 4.1; 8.1; 30.15-20

³⁹ **“Dios naawát tólihdih bohéna, yeó jáap jumat pah Diosjeéh jwí tui jumbipna caá’, ñi niij jengah joiná caá. *Obohjeéhtih, caán tólihjih tiguaá weém ded pah wá jumatdih á naawáp.**

⁴⁰ **Caán tólih weemdih á naawáchah yuhna, yeéboó weemdih ñi náahcan caá. Yeó jáap jumat pah Diosjeéh jumihna yuhna, weemdih páant ñi uúbhcan caá.**

⁴¹ **“Weemdih wēi naóhndih wá bidcan caá.**

⁴² **Obohjeéhtih, yeéboó mácah ñi jengah joyátdih wá tui jéihna caá. Pánih jengah joinit, Diosdih ñi oicatdihbut wá jéihna caá.**

⁴³ **Wá íp weemdih á wutat pah wá chājachah yuhna, weemdih ñi náahcan caá. Obohjeéhtih, á wahcanniboó á weñat pínahdihjih á chāj jéutachah ennit, caánboodih ñi náahbipna caá.**

⁴⁴ **Bitá yeebdih í wēi naawátdihjih bidna yuhna, Diosboó yeebdih á wēi naawátdih ñi náahcan caá. Pánih náahcan, ‘Caán Dios á wahni Cristo nihcan caá’, niij jengah joiná, weemdihbut ñi joíhcan caá.**

⁴⁵ **Páant weemdih ñi joíhcatji jib ‘Jwí ípdih Jesús jwiútdih á naóh yacbipna caá’, ñi niij jengah joicá bojóo. ‘Moisés á wutatjidih jwí jepahna, Dios pebhboó jwí bejbipna caá’, ñi niij jengah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, ded pah Moisés weemdih á naawátdihjih ñi joyáh bojat jib, Dios yeebdih á peéh chājipna caá.**

⁴⁶ **Moisés weemdihjih át naóh daacáp tají. Pánihna, caán á daacátjidih ‘Yoobópdih tiguaá’, niijná, wá naawátdihbut ‘Yoobópdih tiguaá’, ñita niij jengah joi tágaá.**

⁴⁷ **Obohjeéhtih, Moisés á daacátjidih ‘Yoobópdih tiguaá’, niijcán, wá naawátdihbut ‘Yoobópdih tiguaá’, ñi niijcán niit”, Jesús queétdih á niijíp jí.**

6

Cinco mil cáacwádh Jesús jeémát á wáhat (Mt 14.13-21; Mr 6.30-44; Lc 9.10-17)

¹ **Túttimah, Galilea ímdih conanaáboó Jesús jwiútdih á numah chúuh bejep jí. Caán ímjeh muntih Tiberias ím á wát jumap jí.**

² **Jesús á boanachah ennitji dawá cáacwá ít ñuún péenap tají.**

³ **Pánih chúuh juibíntiji, aab béjnit, jeená páuh laab juibínti, jwiit á bohénitdih á numah chúudap jí.**

⁴ **Caán láa Pascua yeó jáapna pínah bahni-jeh á judhdap jí.**

⁵ **Caanná juibí chúudna, Jesús dawá cáacwá jwí pebhna í júuwáchah, á enep jí. Pánih ennit, Felipedih nin pah á niij uúbh joyóp jí.**

—Dawá cáacwá jwí pebhna í júoh jígohna caá. ¿Deh tiguaá í jeémát pínahdih jwí jib chājbi? á niijíp jí.

⁶ **“Ded pah caá Felipe á niij jepahbi”, ni-ijná, Jesús caanjéh á chājat pínahdih jéihna yuhna, Felipedih páant á niij uúbh joyóp jí.**

⁷ **Páant á niij uúbh joyóchah joinit, Felipeboó nin pah á niij jepahap jí.**

—Ocho widh tewat jibjilh jeémátdih jwí jib chājachah yuhna, queétdih áta juibican tagaá, á niijíp jí.

⁸ **Jwiit bíicdih jumni Simón Pedro úudboó, Andrés wát jumni, Jesúsdih nin pah á niijíp jí:**

9 —Cinco pan dah, chéne queejwádh nin wébit á bíbohna caá. Obohjeéhtih, páant bóobitjeh á jumuchah, queét páant moón dawá cáacwádh á juibican niit, Andrés á niijíp jí.

¹⁰ **—Queétdih ñi chúudat táutá, Jesús jwiútdih á niijíp jí.**

Caanjilh túni yilip á jumap jí. Pánihna, jwí chúudat táutachah, yilip jumapdih cáacwá í tui chúud beedép jí. Cinco mil neonájuh í jumap jí. Yaádh, í weh bíicdih chah í jumap jí.

¹¹ **Páant í chúud beedéchah ennit, Jesús pan dahnadih ubnit, “Túina caá, Paá”, Diosdih á niijíp jí. Páant niij péanit, jwiit á bohénitdih queét chúudnitdih pan, queejdihbut á pááat táutap jí.**

¹² **Páant jwí pááachah, jeémpnit, cáacwáboó í tui wud jumap jí. Páant í wud jumuchah ennit, Jesús jwiútdih nin pah á niij wutap jí:**

—Í judh jeémpnidih ñi tui ubuá, í yoh peécat pínah niijná, á niijíp jí.

¹³ **Páant á niijchah joinit, cinco pan dahnaji, chéne queejwájdihbut í judh jeémpnidih jwí ub yacachah, doce wahna pohba á yawap jí.**

¹⁴ **Pánihna, jwiit cáacwá jwí jéih chájca naáhdih Jesús á chājachah enna, cáacwá nin pah í mic niijíp jí:**

—Yoobópdih tiguaá. Nin Dios naawátdih naóh yapani, nin baáboó júohni pínahdih jwípi páini caá, queét í mic niijíp jí.

¹⁵ **Páant mic niijnit, queét Jesúsdih maáh pínah í waadálhip yuh jí. Obohjeéhtih, queét páant í niij jengah joyátdih jéihnit, bíicjeh jeená páuh laab béjnit, Jesús á bejah bojop jí.**

Jesús ímjih á yáac chúi bejat (Mt 14.22-27; Mr 6.45-52)

¹⁶ **Páant á páuh laab béjat túttimah, tóo ñáh júuwáchah ennit, jwiit á bohénit ímboó jwí dei bejep jí.**

¹⁷ **Caanná juibí, jááj chóodih waadnit, Capernaum táтчina chúuh bejat táut jwí chájap jí. Obohjeéhtih, Jesúsboó jwí pebhna á juicáp jí. Páant á jígohcah, caandih pái**

chuanit, jwí cháuh bejep jí. Páant jwí cháuh bejehach, á tub tooáh bejep jí.

¹⁸ Páant á tooáh bejat túttimah, johlit búdi á júuwáchah, búdi nolihatbut á ñahap jí.

¹⁹ Pánhna, caán íim tac yoób jwí bejehach pohba, Jesús ímjih jwí pebhna á yáac cháí júuwáchah, jwí enep jí. Páant á júuwáchah ennit, búdi jwí úmup jí.

²⁰ Páant jwí úmúchah ennit, caán jwiútdih nin pah á niijíp jí:

—**¡Ñi en úmca bojoó! ¡Weemjéh tigaá! á niijíp jí.**

²¹ Páant á niijíchah joinit, búdi wëinit, caandih jááj chóna jwí waadát táutap jí. Páant á waadát túttimah, waicanjeh jwí jeh nah joi béjepna jwí cháuh juibínap jí.

Cáacwá Jesúsdiñ í bidat

²²⁻²³ Cheibit bóo yeó jáapdiñ Jesús Diosdiñ “**Túina caá, Paá**”, niijnit, queétdih jeémát á wúhpjiboó dawá cáacwá páina ítih chájap wut yuh jí. Jwí jwáuh cháuh júuwáchah, Jesús jwíjeéh á waadcatdihbut í enep jí. Caandih páantjeh pái jwáhna íti chájap wut yuh jí. Tiberias tútchiboó jumniji jááj chóna í jumuphoó át juibínap wut jí.

²⁴ Pánhna, Jesús á wihcatdih ennit, queét caandih bidna, caán jááj chónadiñ waadnit, Capernaum tútchina cháuh júóhni, jwiútdih í ñuán juyáp jí.

Jesús pan panihni á jumatdiñ á naáwát

²⁵ Pániñ ñuán cháuh jwinítji, Jesúsdiñ jwááhnit, caandih nin pah í niij úabh joyóp jí:

—¿Bohéni, débólih tibeé ninboó ma júóh? í niijíp jí.

²⁶ Páant í niij úabh joyóchah joinit, queétdih Jesús nin pah á niij jepahap jí:

—**Yoobópdih yeebdíh wá naóhna caá. Dios búdi á wépatjeh yeebdíh wá teo wáacachah yuhna, ‘Caán Dios á wahní Cristo caá’, weemdíh ñi niij jeh nah joicán beé. Páant niij jeh nah joicán yuhna, jwáuh jeémp, wud jumatdihjeh ñit bid júóh tagaá, páant mantih.**

²⁷ **Obohjeéhtih, yoobópdih yeebdíh wá naóhna caá. Nin baácdih bóo jeémát moopáh bejnijeh caá. Pánhna, caán déenadiñ júb chájhícan, teocat caá náahap. Obohjeéhtih, Diosjeéh túi jumat táutni jeémát panihnihoodih bidat caá náahap. Weém nihát cáacwá úud jeéne caán jeémát panihnihoodih wá wáhna caá. Wá íip weemdíh páant á wáhat táutap be. Páant wá jumatdih yeéb ñi jéihyat pínah niijná, Dios á wépatjeh weemdíh á cháí júutat táutachah, yeéb ñi enep be, Jesús queétdih á niijíp jí.**

²⁸ Páant á niijíchah joiná yuhna, queét caandih nin pah í jwáuh niij úabh joyóp jí:

—¿Ded pah tigaá jwí chájbi, Dios á náahatdih chájat tút niijná? í niijíp jí.

²⁹ —**Nindih Dios yeebdíh á chájat táutna caá: ‘Wá wahnidih túi jeh nah joinit, ñi jepahaá’, yeebdíh á niij watap be, Jesús queétdih á niijíp jí.**

³⁰ —Meém Dios á wahní yoobát jumna, á wépatjeh ma cháí júut en tigaá báach, meemdíh jwí jepahat pínah niijná.

³¹ Jwí nuowáji jon játih tútchi wihcapboó maná í niijnidih íti jeémép wut jí.* Dios naáwátidih naóh yapani nin pah át niij daacáp tají: ‘Jeámant queétdih jeémátidih át wáhp wut jí, í túi jeémát pínah niijná’, át niij daacáp tají.* ¿Páant á chájatjeh chah meémboó mata jéih cháí taniit? caandih í niijíp jí.

³² —**Yoobópdih yeebdíh wá naóhna caá. Moisésjeh pohba queétdih japmant júóhni jeémátidih á wáhpap jí. Wá íip jeémát yoobát panihnihoodih jeámant cáacwádiñ ápi wáhna caá.**

³³ **Pánhna, Dios á wáhni jeémát panihni japmant dei júóhni, nihát baácdih moondíh á háadhdát táutna caá, Jesús queétdih á niijíp jí.**

³⁴ —Maá, yeó jáap jumat pah ma niijní jeémátidih jwiútdih ma wáhuá, queét í niijíp jí.

³⁵ —**Weem tigaá háadhdát táutni jeémát panihni caá. Det weemdíh túi péenithoodih jwáuh nuugúp wunat panihat á wihcan niit. Det weemdíh náhnit, wéi jeh nah joinithoodih taca jootát panihatbut á wihcan niit.**

³⁶ **Obohjeéhtih, yeebdíh játih naóhna, yoobópdih naóhna beé wá chájap be. Yeébbó weemdíh enna yuhna, ‘Caán Dios á wahní Cristo caá’, ñi niij jeh nah joicán caá.**

³⁷ **Nihat wá íip á jepahat táutnitjeh weemdíh í péebipna caá. Weemdíh pániñ péenitdih wá yohcan niit.**

³⁸ **Japmant júóhna, wá náahatdihjeh chájcan, weemdíh wahní ded pah á weñat pínahhoodih chájadiñ wá júuwáp be.**

³⁹ **Nin caá weemdíh wahní á weñat pínah yoobát: Nihat weemdíh á jepahat táutnitdih baadácán, weemdíh caán péeni yeó jáapdiñ queétdih wá jwáuh booaat pínahdiñ á náah yacna caá.**

⁴⁰ **Nihat weém á wáuhdiñ jepahni, páantjeh ájeéh í jumat pínahdiñ wá íip, weemdíh wahní, á náah yacna caá. Pánhna, péeni yeó jáapdiñ queétdih wá jwáuh booaipna caá, Jesús á niijíp jí.**

⁴¹ —**‘Weém japmant júóhni jeémát panihni tigaá wá jumup’, Jesús á niijíchah joinit, jwí maátaboó caandih íjnit, tubit í míic niijíp jí.**

⁴² —¿Nin Jesús José wáuh nihcan niit? Á íip, á índihbut jwiit jwí jéihna caá. Pánhna,

jiwít panihnihen man tigaá. Pánihi jumna yuhna, ¿dépanihna “Japmant jǒhni wá jumna caá”, á niy? Í mic niijíp jí.

⁴³ Queét páant í mic niijíchah joinít, Jesús queétdih nin pah á jwáub niy jepahap jí:

—Weemdíh yeejép ní niijcá bojó.

⁴⁴ Det í jenah joyátíhjenh weemdíh í jéih jepahcan níit. Obohjeéhtih, wá íp, weemdíh wahniboó, ‘Caán Dios á wahní Cristo yooát caá’, queétdih á niy jenah joyát túatna caá, wájeéh í péeat pínah ni-ijná. Páant á chájcah, det wíihwá pínah íta jéih jumcan tagaá. Pánihna, péeni yeó jáapdih weemdíh jepahnitjidih wá jwáub boobipna caá.

⁴⁵ Dios naáwátdih naóh yapanitboó nin pah ít niy daacáp tají. ‘Dios queét nihátdih á bohébihna caá’, ít niy daacáp tají.* Pánihna, nihát wá íp á bohéátdih joinít, weemdíhbut í jepahbipna caá. Pánih jepahnit wíihwá í jumbipna caá.

⁴⁶ “Wá ípdih ded á encan caá. Weém á wahnijeh caandih wá enep jí.

⁴⁷ Yoobópdih yeebdih wá naóhna caá. Det weemdíh jepahnit páantjeh wá ípjeéh í táí jumbipna caá.

⁴⁸ Weém báadhdani jeémát panihni wá jumna caá.

⁴⁹ Ní nuowáji tátchi wihcapboó manádhíh jeémpna yuhna, ít wanup wut jí.

⁵⁰ Obohjeéhtih, japmant jǒhni wá niijni jeémát panihnidih ded jeémpna, iiguipna á bejcan níit.

⁵¹ Weém japmant jǒhni báadhdani jeémát panihni wá jumna caá. Caán jeémát panihnidih jeémpnitjeh wá ípjeéh páantjeh í jumbipna caá. Caán báadhdani jeémát panihni wíih bácah á jumna caá. Pánihna, wíih bácahdih wá wáhbipna caá, nihát baácdih moón wá ípjeéh í táí jumát pínah niijná. Pánih wáhna, nihát cáacwádhíh wá wan wáhbipna caá”, Jesús á niijíp jí.

⁵² Páant á niijíchah joinít, jwí maátaboó, queétdih nin pah í niy mic wéhenap jí:

—¿Nin dépanih tigaá áih bácahdih jeémát pínah panihni á wáhbí? Í mic niijíp jí.

⁵³ Páant í niijíchah joinít, Jesús nin pah queétdih á niijíp jí:

—Yoobópdih yeebdih wá naóhna caá. Weém nihát cáacwá úd jeéne wá jumachah, ded wíih bácah panihnidih jeémpcanni, wíih meép panihnidih bahcanni wá íp pehbhoó á bejcan níit.

⁵⁴ Ded wíih bácah panihnidih jeémpni, wíih meép panihnidih bahnidih péeni yeó jáapdih wá jwáub boobipna caá. Caánboó wá ípjeéh páantjeh á jumbipna caá.

⁵⁵ Wíih bácah ní jeémát yooát panihni, wíih meébut ní babhbat yooát panihni á jumna caá.

⁵⁶ Det wíih bácah panihnidih jeémpnit, wíih meép panihnidihbut babhniit, weém bíicdih í táí jumbipna caá. Weembát queét bíicdih wá jumbipna caá.

⁵⁷ Wá íp páantjeh jumni weemdíh wahná, weemdíhbut páantjeh jumni á jumát túatna caá. Páant á chájat dée, jeémátdih ní bidat pah, ded weém páantjeh jumnidih búdí bidna, caandih wá ípjeéh páantjeh jumni wá jumát túatbipna caá.

⁵⁸ Butéh yeebdih wá naóhni jeémát panihni Dios pebhman dei jǒhni caá. Caán jeémát panihni jwí nuowáji í jeémpni maná panihni nihcan caá. Queétdih caán jeémátdih jeémpnitji ít wanup wut jí. Obohjeéhtih, butéh wá naóhni jeémát panihnihoodih ded jeémpni wá ípjeéh páantjeh á jumbipna caá, Jesús á niijíp jí.

⁵⁹ Capernaum tátchidih moón í mic wáacat muáboó Jesús queétdih páant á niy naóh bohénap jí.

Jesúsáih jepahna, páantjeh ájeéh jwí táí jumát

⁶⁰ Dawá jwíjeéh péenit Jesús á bohéátdih joinít, nin pah í niy wéhenap jí:

—Jesús nin á bohéat buoni yooát á jumachah, caandih jwí jóíhcan caá, queétdih ít mic niijíp tají.

⁶¹ Páant í mic wéheatdih jéihnit, Jesúsboó queétdih nin pah á niy wáub joyóp jí:

—¿Nin wá bohéátdih joiná, ní íj níit?

⁶² Weém, nihát cáacwá úd jeéne, játih wá jumapjiboó wá jwáub púh laab béjcah enna, ¿ded pah níta niy jenah jóí? ¿Caandihbut níta íj taniit?

⁶³ Dios á wahní Túini Espíritu cáacwáih caolihdih á boocana caá. Cáacwájuh íih caolihdih í jéih boocan caá. Pánihna, wá naáwátdih ní táí jenah joyóchah, Túini Espíritu boó níih caolihdih á boobipna caá.

⁶⁴ Obohjeéhtih, páant á jumachah yuhna, ‘Caán Dios á wahní Cristo nihcan caá’, bíquína ní niy jenah joiná caá, Jesús á niijíp jí.

Jesús páant niy jenah joinítjeh játih átát jéihyep tají. Pánihna, caandih enihcannitdih dúo wáini pínahdihbut átát jéihyep tají.

⁶⁵ Páant niy naóh péanit, nin pah á jwáub niy naáwáp jí:

—Nin pah yeebdih wá niy naáwáp yuh be: ‘Wá ípboó cáacwádhíh weemdíh á jepahat túatcah, det wíihwá pínah íta jéih jumcan tagaá’, wá niijíp be, Jesús queétdih á niijíp jí.

* 6:45 Is 54:13

⁶⁶ Páant ã niijíchah joiná, dawá jwíjeéh péenitij Jesúsdi h wēican, ī cādahap jī.

⁶⁷ Páant ī cādahachah ennit, Jesús jwiit do-cewā ã bohénitboodih nin pah ã niij úabh joyóp jī:

—¿**Yeébbát weemdih ñi cādahmi naniit?** ã niijíp jī.

⁶⁸ Páant ã niij úabh joyóchah joinit, Simón Pedro nin pah ã niij jepahap jī:

—Obohjeéhtih, Maá, jwiitdih biíh bohéni ã wiican caá. Diosjeéh páantjeh jwí jumat pínah niijná, ma naáwátjeh jwiitdih ã túi jéihyana caá.

⁶⁹ Pániha, jwiitboó meemdih jepahnit, ‘Meém túini, Dios wúáh, ã wahni caá’, jwí niij jéihna caá. Páni h jéihnit, meemdih jwí cādahcan niit, ã niijíp jī.*

⁷⁰ Páant ã niijíchah joinit, Jesús jwiitdih nin pah ã niijíp jī:

—**Weém yeéb docewādih wā ñiwip yuh jī. Obohjeéhtih, biíc ñijeéh jamni neméplh pínah ã jamna caá,** ã niijíp jī.

⁷¹ Páant niijná, Judas, Simón Iscariote wúáhdih niijná át chājap tajī. Judas jwiit Jesús ã bohénitjeéh jamna yuhna, Jesúsdi h enihcannitdih duó wáini pínah ã jumap jī.

7

Jesús úudwā caandih ī jepahcat

¹ Tátimah, Jesús Galilea baáboó jwiitdih numah jwíbidih ã bejep jī. Judea baácdih moón jwí maáta caandih ī mao yohíhatdih jéihna, Judea baáboó ã bejīh jwáhcap jī.

² Jwiit judiowā wápchi dahna jwí chājatjidih náhnat yeó jáapna, bahni ã judhdap jī.*

³ Pániha, Jesúsdi h úudwā nin pah ī niijíp yuh jī:

—Ninīh chāocánjeh, Judea baácna bejnit, meemdih péehnitdih ma wēpatjīh ma chā jéutá.

⁴ Ded ã wēpatdih júutíhna, bih júutcat caá náahap. Pániha, yoobópdih wēpni jamna, jwí míc wác juibíni tútchiboo ma wēpatdih jwíjeéh ma júut júuwá, jeñé, ī niijíp jī.

⁵ Queét ã úudwājeh yuhna, ‘Caán Dios wúáh caá’, Jesúsdi h ī niij jenah joicáp jī. Páant niij jenah joicán, caandih páant ī niijíp jī.

⁶ Páant ī niijíchah joinit, Jesús queétdih nin pah ã niij naáwáp jī:

—**Wā wēpatdih cāacwādih júutat pínah ã judh jwuhachah, wā bejcan caá. Yeéboó fiestadi h eníhna, caán tútchina ñi enbi jwahuú.**

⁷ **Cāacwā yeebdih ī íjcan caá. Obohjeéhtih, ī yéj chājatdih wā naáwáchah joinit, weémboodih ī íjina caá.**

⁸ **Pániha, caán fiesta yeó jáapna ã jumachah, yeebjéh ñi enbi jwahuú. Weém caanná wā bejat pínah ã judh jwuhna caá,** ã niijíp jī.

⁹ Páant niijnit, Galilea baáboó jwiitdih ã numah chāwáp jī.

Jesús fiestadi h enedih ã bejat

¹⁰ Obohjeéhtih, ã úudwā ī bejat tátimah, Jesúsbat Jerusalén tútchina jwiitdih ã numah bejep jī. Páni h bejna, cāacwā ī encapmant-bit jwí bejep jī.

¹¹ Fiesta yeó jáapdih míc wác juibínit, jwí maáta Jesúsdi h búdi it bidip wat yuh jī.

—¿Dee tígaa ã jum? it niij úabh joyóp wat jī.

¹² Pániha, cāacwábut caandih búdi jenah joinit, it míc wéhenap wat jī. “Caán túini caá”, biquína niij, “Caán yeejép caá. Cāacwādih yee naóhni caá”, bitaboó it niijíp wat jī.

¹³ Páant niijná yuhna, jwí maátadi h úumna, Jesús ded pah ã jumatdih queétdjeh it míc wéhenap wat jī.

¹⁴ Ī weñat yeó jáapna tac yoób Jesús Dioih munná waád juibínit, cāacwādih ã bohénap jī.

¹⁵ Páant ã bohénachah, jwí maáta joí wahí bejnit, nin pah queétdjeh ī míc niijíp jī:

—¿Nin bohécanni yuhna, dépanih tígaa bohéatdih ã túi jéih? ī míc niijíp jī.

¹⁶ Páant ī niijíchah joinit, Jesús queétdih nin pah ã niij naáwáp jī:

—**Wā bohéat weemjéh wā naáwát nihcan caá. Obohjeéhtih, weemdih wahni ã naáwát tútat caá.**

¹⁷ **Ded Dios ã weñat pínahdih chājíhni ‘Páant ã bohénachah, ã jéihyatjeh nihcan caá. Yoobópdih Dios naáwát caá’, ã niij jéihbipna caá.**

¹⁸ **Ded ã jenah joyátjeh naóhna, cāacwā caandih ī weñat pínahdih bidna caá ã chājap. Obohjeéhtih, weemdih wahniboó weemdih ã naóh yapaat túatna caá. Páni h naóh yapana, caandihjeh ñi weñat pínahdih yeebdih wā náah yacna caá. Páant wā naóh yapanachah joiná, ‘Yeecanjeh, yoobópdih ã naóhna caá’, ñi niij jéihbipna caá.**

¹⁹ “**Moisésji ded pah Dios yeebdih ã watatdih át jwáub naóh yapanap wat jī. Obohjeéhtih, biíc ñijeéh jamni caán ã watatjidih jepahni wiican caá. Pániha, ¿dedé wā chājatjí jīb tígaa weemdih ñi mao yohih?**” jwí maátadi h ã niij úabh joyóp jī.

²⁰ —Meemdih nemép ã jamna caá. ¿Déhe tígaa meemdih mao yohíhni ī jum, páant ma niijíchah? queét dawá caandih ī niij úabh joyóp jī.

²¹ —**Biíc láa jwí chooát yeó jáapdih yeéb cāacwā ñi jéih chāje naáhdih weémboó yeebdih wā chā jéutap be. Páant wā chā j**

* 6:69 Mt 16.16; Mr 8.29; Lc 9.20

* 7:2 Lv 23.34; Dt 16.13

jáutachah ennit, búdí ñi en wáhi bejep be.

²² **Jon játih Moisésji nihát neoná weépdih quehli nah yapat chóodih át bóodat tútup wat jí. Pánihna, nihát neoná weép ñi weh jumna, oho yeó jáap tátimah chooát yeó jáapdih yuhna, á watatji pahjeh ñipí bóodna caá.*** Obohjeéhtih, Moisés á watatji pohba át nihcap wat jí. Jwí nuo Abrahamjidih Dios páant bóodat pínahdih át jwíh wutup wat jí.* Pánihna, caán tátimah, jwí nuowá páant ípí chájap wat jí.

²³ **Chooát yeó jáapdih yuhna, Moisés á watatjidih yap yohíhcan, yeebbát ñi wehdih ñipí bóodat tútutna caá. Páant ñi chájna yuhna, ¿depanihna, chooát yeó jáapdih weémboó wannidih wá boonachah enna, ñipí íj?***

²⁴ **Ded pah wá chájatdih túi jéihcan, ‘Caányeejép á chájna caá’, ñi niijcá hojóó. Obohjeéhtih, ded pah wá chájatdih jéihna, weemdih yoobópdih ñi jenah joyoó, Jesús queétdih á niijíp jí.**

Jesús jeámant á jáúwátjidih á naáwát

²⁵ Páant á niijíchah joinít, biquína Jerusalén tátchidih moón nin pah í mic níj uúbh joyóp jí:

—¿Nin jwí maáta í mao yohíhni nihcanna niit?

²⁶ Wáát en tih. Páantjeh jwí cáth bohéna caá á chájap. Páant á bohénachah yuhna, jwí maáta ded pah í niijcán caá. ‘Cristo, Dios á wahni caá’, queét í niijéhna caá.

²⁷ Obohjeéhtih, Dios á wahni Cristo ded-mant á jáúwátjidih ded á jéihcan niit. Nin Jesús á jumni tátchidih jwíit jwí jéihna caá. Pánihna, Dios á wahni Cristo nihcanna caá, queét í mic niijíp jí.

²⁸ Jesús Dioih mué diitboó queétdih bohénajeh, páant í mic niijíchah jéihnit, nin pah á jwáub níj ñaacáp jí:

—**Yeebhé pohba ‘Caandih jéihna, á jumni tátchidihbat jwí túi jéihna caá’, ñi níj jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, wá jenah joyátíjeh ninboó jáóhna wá chájcan jí. Wá íp jí weemdih á wahap jí. Pánih wahni yecanni, yoobópdih chájni caá á jumap. Caandih ñi jéihcan caá.**

²⁹ **Obohjeéhtih, weémboó á pebhmant jáóhni caandih wá túi jéihna caá, á niijíp jí.**

³⁰ Páant á niijíchah joinít, jwí maáta caandih í tewíhip yuh jí. Obohjeéhtih, caandih í mao yohat pínahdih Dios á jenah joyát á judh jwahuchah, caandih í jéih teo jwahcap jí.

³¹ Pánihna, dawá Jesúsdihtí túi jenah joiná, nin pah í mic niijíp jí:

—Nin Jesús jwíit cáacwá jwí jéih chájca naáhdih dawá láa á cháj jáutup be. Dios á wahni pínah Cristoboó ¿caan cháh áta cháj taniit? ¿Páant tih jáúh? ¿Pánih chájna, caanjéh Dios á wahni Cristo nihcan niit? Í niijíp jí.

Jesúsdihtí fariseowá í tewat tútutíh

³² Páant í níj wéhenachah joinít, fariseowá, sacerdotewá í maáta bícdih Dioih muédh wapnit soldadowádh Jesúsdihtí tewat pínah niijná, ít wahap wat wat jí.

³³ Jesús queét cáacwádh nin pah á jwáub niijíp jí:

—**Daocánni yeó jáap ñijeéh wá jum jwahbipna caá. Weemdih wahni pebhboó wá jwáub bejat pínah bahnijeh á judhna caá.**

³⁴ **Wá jumat pínah pebhboó yeéb ñi jéih bejcan niit. Weemdih bidna yuhna, ñi jéih bid juibícan nacaá, á niijíp jí.**

³⁵ Páant á niijíchah joinít, queétdih nin pah í mic níj uúbh joyóp jí:

—Nin páant niijná, ¿dedboó bejat tútutíh á cháj? yeéb ñi jenah joyóchah. ¿jwí déewá í bej peétni baácnaabó bejnit, jwí déewá nihcannidih á bohémi nanit?

³⁶ **‘Yeéb weemdih bidna yuhna, ñi jéih jwááhcan niit’, niijná, ‘Wá bejat pínah pebhboó ñi jéih bejcan niit’, niijná, ¿ded pah níj tígaa páant á níj? í mic niijíp jí.**

Báadhani mah panihnidih Jesús á naáwát

³⁷ Fiesta péeni yeó jáap, chah jwí weñat yeó jáap yoobát á jumachah,* Jesús caanjíh ñuhnit, tubit á ñaac níj naáwáp jí:

—**Ded taca joótni wá pebh á jáúwá naáh. Á juyáchah, túi báadhani mahdih caandih wá wáhbipna caá. Wá wáhni pínah mah panihnidih babhna, Diosjeéh á túi jumbipna caá.***

³⁸ **Ded weemdih jepahni pínahdih Dios naáwátíh naóh yapanit nin pah ít níj daacáp tají: ‘Ded weemdih jepahna, áh caolihmant muj nooj bácat panihni á jumachah, wéinit wíh túini doonádh bitadih á wép naóhbipna caá’, ít níj daacáp tají,* á niijíp jí.**

³⁹ Páant niijná, Jesúsdihtí jepahnidih Túini Espíritu jumna, ded pah á teo wáacat pínahdih naóhna á chájap jí. Obohjeéhtih, Jesús jeáboó á jwáub aab béj jwahchah, Túini Espíritu á dei jáóh jwahcap jí.

Jesúsdihtí judíowá bíc yoobó í jenah joicát

⁴⁰ Páant Jesús á niijíchah joinít, dawá cáacwá nin pah ít mic níj wéhenap wat jí:

* 7:22 Lv 12.3 * 7:22 Gn 17.10 * 7:23 Jn 5.9 * 7:37 Lv 23.36; Nm 29.35 * 7:37 Jn 4.10-14 * 7:38 Ez 47.1; Zac 14.8

—Nin yoobópdih Dios naáwátdih naóh yapani jwípí páini caá, it niijíp wut jī.

⁴¹—Nin Cristo jwíítdih táí ubni nacaá, bita it niijíp wut jī.

Obohjeéhtih, bitaboó nin pah it míc niijíp wut jī:

—Cristo jūóhna, Galilea baácboó āta jumcan tagaá. Nin Jesús caanjīh bóo tigaá.

⁴²Dios naáwátdih naóh yapani nin pah āt niijí daacáp tajī. ‘Cristo David juma yoobát ā jumbipna caá.* Pániha, David ā cāac jumni Belén tátchiboó ā cāac jumbipna caá’, āt niijí daacáp tajī.* Pániha, Jesús Belén tátchidih bóo nihcan, Dios ā wahní yoobát nihcan caá, queéjtjeh it míc niijíp wut yah jī.

⁴³Pániha, queét Jesúsdihi bíic yoobó it jeh nah joicáp wut jī.

⁴⁴Biquína Jesúsdihi it teo nemíhip wut yah jī. Obohjeéhtih, i jéih teocap jī.

Jesúsdihi jwí maáta ijepahcat

⁴⁵Sacerdotewā i maáta, fariseowā bíicdih Jesúsdihi i tewat tútnit soldadowā Jesús pebh jwinítjī, queétdih wahnit pebhboó it jwáub bejep wut jī. Í pebhna i jwáub juibínachah, soldadowādihi queét nin pah it niijíp wut jī:

—¿Dépanih tibeé Jesúsdihi ní teocan? it niijíp wut jī.

⁴⁶—Caán yoobópdih naóhni beé. Bíih caan pánihi wēp naóhni ā wihcan caá, queét soldadowā it niijí jepahap wut jī.

⁴⁷Páant i niijí jepahachah joinít, fariseowāboó nin pah it niijíp wut jī:

—¿Yeebdíh caán ā yeenachah, ‘Yoobópdih tigaá’, ní niijnít beé?

⁴⁸Det jwí maáta Jesúsdihi jepahcan, caandíh i náahcan caá. Pániha, jwííbtut caandíh jwí náahcan caá.

⁴⁹Obohjeéhtih, queét caandíh jepahnitboó Moisés ā wutatjidihi i jéihcan caá. Caandíh i jéihcat jīb jwí íp queétdih peéh chājna, iiguípna ā yohbipna caá, fariseowā it niijíp wut jī.

⁵⁰Obohjeéhtih, bíic fariseo, Nicodemo wut jumni, chei Jesúsdihi wéhenadihi juibínijī,* páant i niijíchah joiná, bita caanjīh jumnitdih nin pah āt niijíp wut jī:

⁵¹—Jesús yeejép ā chājachah, jwí jéihcan caá. Pánihi jéihcannit jumna, ded pah ā chājatdih caanjéh ā naóhcah, jwí jéih peéh chājcan caá. Pánihi jéihcan yahna, caandíh jwí peéh chājachah, jwí wutatdihjeh jwíta yap yoh tagaá, āt niijíp wut jī.

⁵²Páant ā niijíchah joinít, queét nin pah caandíh it niijí juhñap wut jī:

—¿Meembút Galilea baácdih bóo niit, jwíítdih páant ma niijí naóhna? Dios naáwátdih meemdíh táí bohéat caá náahap.

Pánihi bohéna, ‘Galilea baácmant ded Dios naáwátdih naóh yapani ātāt wihcap tajī’, ma niijí jéihbipna caá, Nicodemodih it niijíp wut jī.

⁵³Páant niijí péanit, íih muanáboó it jwáub bejep wut jī.

8

Deoh nah jumnihi mi yéejatdih Jesús ā yohat

¹Dioíh muáboó jumnitdih naóh péanit, Olivo jeeboó Jesús jwíítdih ā numah páuh laab béjep jī.

²Cheibitjeh, jwáub dei jūóhnit, Dioíh muádhjeh mantih jwíítdih ā jwáub numah waadáp jī. Á jwáub juyúchah ennit, nihāt cāacwā ā pebhna i míc wáac juyáp jī. Í míc wáac juyúchah ennit, caanjīh juibí chéudnit, Jesús queétdih ā bohénap jī, páant mantih.

³Á bohéat tac jumuchah, Moisés ā wutatjidihi bohénit, fariseowā bíicdih deoh nah jumnihihi it ub jūúwáp jī. Pánihi ub jūóhnit, Jesús pebh cāacwā cātíh caántdih i ub juí ñuhap jī.

⁴Pánihi ub juí ñuhnit, Jesúsdihi nin pah i niijí naáwáp jī:

—Nint mi áa nihcannijih yeejép mi chājachah, jwí enep be.

⁵Dios ā wutatdih Moisésjī nin pah āt niijí daacáp tajī. ‘Det i áa nihcannitjīh yeejép i chājachah ennit, jee dáhnajīh ní yoh mawaá’, āt niijí daacáp tajī.* Pániha, meémboó ¿ded pah tigaá ma niijí naóhbi? i niijíp jī.

⁶Páant niijnít, caandíh naóh yacat túut niijná, Jesúsdihi mácah i naáwát túutap yah jī. Obohjeéhtih, Jesús páant i niijíchah joinít, páah jéennit, áih téih tibjīh baácboó ā daacáp jī.

⁷Páant ā daac jwuhuchah, queétoó caandíh uábh joí yóyahna i chājar jī. Páant i uábh joí yóyahachah, Jesús ñah ñuhnit, queétdih nin pah ā niijí jepahap jī:

—**Ded ñijééh jumni yéejat wihcanniboó caántdih jee dájhīh ā jwíih yoh waáwa naáh,** ā niijíp jī.

⁸Páant niijí péanit, jwáub páah jéennit, ā jwáub daacáp jī, páant mantih.

⁹Páant ā niijíchah joinít, caántdih naóh yacnitboó i yéj chājatjidihi náhnit, chah behnit biquína i jwáub beedáh bejep jī. Páant i bejat túttimach, deoh nah jumnihi Jesús pebh ñuhnit, caandíh joinít cātíh queét chénewájeh i jumap jī.

¹⁰Pániha, caántdih ub jūóhnitjī i wihcah enna, jwáub ñah ñuhnit, Jesús caántdih nin pah ā niijí uábh joyóp jī:

—¿Deyoob **tigaá queét i bej?** ¿Meemdíh **peéh chājat tútnit i wihcan caá?** ā niijíp jī.

* 7:42 2S 7.12-13; Sal 89.3-4; 132.11-12

* 7:42 Mi 5.2

* 7:50 Jn 3.1-2

* 8:5 Lv 20.10; Dt 22.22-24

11 —Wihcan caá, Maá, mi niijíp jî.

—**Weembát meemdíh wá peéh chājat tātucan niit. Ma jwáub bejeé. Ma jwáub yéej chājca bojoó, páant muntih,** Jesús caántdih á niijíp jî.

Jesús baabát panihni á jumatdih á naáwát

12 Caántdih naóh péanit, Jesús caanjîh jumntdih nin pah á jwáub niij naáwáp jî, páant muntih:

—**Weemjéh tígáá baabát panihni nin baácdih moondíh wá íp Dios ded pah á jumatdih wá jéihyana caá. Det weemdíh péenit, dupáat panihpboó bejcan, wá ípdih í jéihbipna caá. Pánihna, weemdíh í jepahachah, páantjeh Diosjeéh wá tái jumat tātubipna caá,** á niijíp jî.*

13 Páant á niijíchah joinít, fariseowáboó nin pah caandíh í niijíp jî:

—Meém ma tái jumatdih meemjéh naóhna, oboh nih yána caá ma chājap. Páant ma niijíchah, ma naáwát dedé pínah nihcan caá, í niijíp jî.*

14 —**Weemjéh dedmant wá jéuwátjidih wá jéihna caá. Wá bejat pínahdihbut wá jéihna caá. Obohjeéhtih, yeéboó caandíh ní jéihcan caá. Páant weemdíh ‘nih yáni caá’, ní niijíchah yuhna, ded pah wá jumatdih yoobópdih yeedíh wá naóhna caá.**

15 Yeéboó ded pah ní enatdihjeh jenah joinít, cáac ded pah á jenah joyátdih yoobópdih ní jéihcan caá. Pánih jéihcan yuhna, ‘Caánboó táican caá’, weemdíh nípi níjíná caá. Obohjeéhtih, yeéb ní jenah joyát pah jenah joicán, ded pah cáacwá í jumatdih weémboó wápi naóhcan caá.

16 Weém bíicjeh pohba nihcan caá cáacdih páant niij naóhni. Wá íp weemdíh wahní bíicdih, páant jwí niij naóhna caá. ‘Nin táini caá. Nin táicanni caá’, niij naóhna, yoobópdih wá naóhna caá.

17 Moisés yeedíh wátna, nin pah át niij daacáp tají: ‘Chénewá bíic yoobó í naáwáchah, í niiját yoobópdih caá’, át niij daacáp tají.

18 Weémboó ded pah wá jumatdih naóhna, weemdíh wahní, wá ípbut bíic yoobó á naóhna caá. Pánihna, ded pah wá jumatdih chénewá naóhni jwí jumachah, jwí naáwát yoobópdih caá, Jesús queétdih á niijíp jî.

19 Páant á niijíchah joinít, fariseowá nin pah í niij wábh joyóp jî:

—¿Ma íp dedboó tígáá á jum? í niijíp jî.

—**Weemdíh jéihcan, wá ípdihbut ní jéihcan caá. Obohjeéhtih, weemdíh jéihna**

nihna, wá ípdihbut níta jéih taga, Jesús queétdih á niij jepahap jî.

20 Páant niij bohéna, Dioih muáboó cáacwá í wáhní dinerodih í wejjet paihna pebh á jumap jî. Obohjeéhtih, caandíh í mao yohat pínahdih Dios á jenah joyát á judh jwáhachah, caandíh tewíhniit pínahbut caanjîh jumna yuhna, caandíh í jéih teo jwáhcap jî.

“*Wá bejep pínahna ní jéih bejcan niit*”, Jesús á niiját

21 Pánih bohénajeh, Jesús nin pah á jwáub niij naáwáp jî:

—**Wá jéuwáppiboó wá jwáub bejbipna caá. Páant wá bejat tátimah, weemdíh ní bidbipna caá. Obohjeéhtih, ní yéej chājatdih ní cádahcatji jíb, wanna, níih caolih iiguipna bejna, wá bejep pínahboó ní jéih bejcan niit,** á niijíp jî.

22 Páant á niijíchah joinít, jwí déewá queétdih nin pah í míic niij wábh joyóp jî:

—**‘Wá bejep pínahboó yeéb ní jéih bejcan niit’,** níjíná, ¿caanjéh míic mao wátnat tātut niit á chājap? í niijíp jî.

23 Páant í míic niijíchah joinít, Jesús queétdih nin pah á jwáub niij naáwáp jî:

—**Yeéb nin baácdih moón jumna, Dioihwá nihcannit í jenah joyát bíic yoobó ní jenah joiná caá. Obohjeéhtih, weémboó japmant jéohni jumna, wá íp Dios á jenah joyát bíic yoobó wá jenah joiná caá.**

24 Wá íp á wahní wá jumatdih yeedíh wá naáwáchah yuhna, ‘Á naáwát yoobópdih nihcan caá’, ní níjítji jíb ní yéejatdih cádahcan, iiguipna ní bejbipna caá. Pánihna, ní yéejatdih cádahcat peéh, wá níjítji bíic yoobó yeedíh á yapbipna caá, á niijíp jî.

25 —¿Déhe pohba tígáá, meém? í niijíp jî.

—**Ded pah wá jwíh naáwátji pahjeh wá jumna caá.**

26 Yeéb ní tái chājcatji jíb Dios á peéh chājat pínahdih yeedíh wá naáwát pínah bídí á judhna caá. Obohjeéhtih, weemdíh wahní á naáwát tātutndihjeh yeedíh wá naóh yopana caá. Caán á naáwát tātut yoobópdih caá, Jesús queétdih á niijíp jî.

27 Obohjeéhtih, “**Wá íp caá weemdíh wahní**”, á niijíchah joinít, queét í beh joicáp wátn jî.

28 Páant í beh joicátdih jéihna, Jesús queétdih nin pah á jwáub niij naáwáp jî:

—**Weém nihát cáacwá úd jeéédih cruzboó péohnit, í pud dodhbipna caá. Páant í chājachah, ‘Caán Dios á wahní caá’, ní niij jéihbipna caá. Pánih jéihniit, wá jenah joyátjeh wá chājcatjidihbut ní jéihbipna caá. Wá íp ded pah weemdíh á**

* 8:12 Mt 5.14; Jn 9.5 * 8:13 Jn 5.31

bohéatjidihjeh yeebdíh wā naáwátjidihbat ñi jéihbipna caá.

²⁹ **Weemdíh wahniboó wājeéh ā jumna caá. Pánih wahní jumna, ā weñat pínahdihjeh yeó jáap jumat pah wápf chájna caá. Páant wā chájachah, weemdíh ā cádahcan caá, Jesús ā niijíp jī.**

³⁰ Páant ā niijíchah joiná, “Caán Dios ā wahní Cristo yooabát ā jumna caá”, dawá ī niij jengah joyóp jī.

Dios ā wehdih, yéej chájnitdihbat Jesús ā naáwát

³¹ Biquína jwí déewā “Caán Dios ā wahní Cristo caá”, niij jengah joinitdih Jesús nin pah ā niijíp jī:

—**Wā naáwátidih cádahcannit, wā bohénit yooabát ñi jumna caá.**

³² **Pánih jumna, yooópdih ñi jéihbipna caá. Yooópdih jéihnit jumna, watnit panihnit ñi jumbipna caá. Pánih jumna, ded yeéj chájat jengah joyát ā jéuwáchah yuhna, caandíh ñi jéih yap yohbipna caá. Yeebdíh watni panihni ā jwáub wihcan niit, queétdih ā niijíp jī.**

³³ Páant ā niijíchah joinit, queétdih nin pah ī niij jepahap jī:

—Jwíitboó Abrahamji ā jumeená jwí jumna caá. Páant jwí jumachah, ded jwíitboodíh watni ā wihcan caá. Páant wihcah yuhna, ¿ded pah niij tígáa ‘yeebdíh watni ā jwáub wihcan niit’, ma niij naóh? ī niijíp jī.*

³⁴ —**Yooópdih yeebdíh wā naóhna caá. Cáacwájeh ī yeéj chájatdih ī jéih cádahcan caá. Pánihna, queétdih yeéj chájat táutni ī maáh panihni caá. Pánih yeéj chájnit jumna, caandíh teo wáhnit panihnit ī jumna caá.**

³⁵ **Ded teo wáhní ā maáh wáuh pah nihcan caá. Bitá caandíh ī wáuchah, queétdih teo wáhní ā jumbipna caá. Obohjeéhtih, ā maáh wáuhboó páantjeh ā wáuh ā jumbipna caá.**

³⁶ **Pánihna, weém Dios wáuh jumna, deddih wá watachah, caanbát wā íp wáuh ā jumbipna caá. Páant wā watachah, yeéj chájatdih teo wáhní panihni ā jwáub jumcan niit.***

³⁷ **Yeéb Abrahamji ā jumeená ñi jumadit wā jéihna caá. Obohjeéhtih, ā jumeená jumna yuhna, wā naáwáchah joíhcan, weemdíh ñi mao yohíhna caá.**

³⁸ **Wā ípjeéh jumna, wā enatjidih yeebdíh wápf naóhna caá. Obohjeéhtih, ñi íp, nemépwā ī maáh, yeebdíh ā watachah joinit, yeétdih ñi íp jepahna caá, Jesús queétdih ā niijíp jī.**

³⁹ —Jwí íp yooabát Abraham caá, queétdih ā niijíp jī.

—**Abrahamji ā weh yooabát jumna, ded pah ā chájatji bíic yooobó ñita cháj tagaá.**

⁴⁰ **Obohjeéhtih, yeebdíh wā íp ā naáwátidih yooópdih wā naóh yapanachah yuhna, yeétdih ñi mao yohíhna caá. Abrahamjiboó páant áta chájcan tagaá.**

⁴¹ **Pánihna, ñi íp panihni ā chájihat bíic yooobó man tígáa yeebát ñi jengah joyóp, Jesús queétdih ā niijíp jī.**

—Jwíit íp wihcannit pohba jwí nihcan caá. Dios bíicjeh caá jwí íp, queétdih ā niijíp jī.

⁴² —**Weém Diosjeéh jumni nin baácna wā jéuwáp jī. Pánihna, Dios ñi íp ā jumachah nihna, yeéb weemdíh ‘jwí áud jeñé’, ñita niij oi tagaá. Wā jengah joyátjeh nin baácboó wā dei jéuhcan jī. Wā íp Dios ninboó weemdíh ā wahachah, wā jéuwáp jī.**

⁴³ ¿Dépanih tígáa wā naáwátidih ñi beh joicán? Ñi joíhcat jīb caandíh ñi beh joicán caá.

⁴⁴ **Ñi ípboó yeéjeh chájat táutni ī maáh caá. Pánihna, caán ā weñat pínahboodíh ñi íp chájna caá. Nin baác ā jwíih jumachah, buubut páantjeh cáacwáidih mao yohat táutni caá. Caán bíicmant yeenijeh jumna, yooópdih ā jéih naóhcan caá. Pánih yeéat buáhna, niíh yáatdihjeh ápf naóhna caá.**

⁴⁵ **Páant yeebdíh yeeni ā naáwáchah joinitji weémboó yeebdíh yooópdih wā naáwáchah yuhna, ñi joíhcan caá.**

⁴⁶ **Páant wā naáwáchah, ‘Meém yeéjeh chájni caá’, weemdíh ñi jéih niijcán caá. Yooópdih wā naáwáchah yuhna, ¿dépanih tígáa ñi joíhcan?**

⁴⁷ **Det Dios wehboó ā naáwátidih ī táí joiná caá. Obohjeéhtih yeéb ā weh nihcannit, ā naáwátidih wā naóh yapanachah yuhna, ñi joíhcan caá, Jesús queétdih ā niijíp jī.**

Abrahamji jum láa Cristo ā jumat

⁴⁸ Páant ā niijíchah joinit, queétdih nin pah Jesúsdih ī niijíp jī:

—‘Meém Samaria baácndih bóo jumna, Diosdih jéihcanni, nemép caolih jumni caá’, jwí niiját yooópdih caá, ī niijíp jī.

⁴⁹ —**Weemdíh nemép wihcan caá. Obohjeéhtih, wā íp ā wépatjeh yeebdíh wápf cháj jéutna caá, caandíh ñi wéi naáwát pínah niijná. Páant wā chájachah yuhna, yeétdih weemdíh wéi naóhcanjeh, yeéjeh ñi íp wéhena caá.**

⁵⁰ **Weemdíh ñi wéi naáwátidih wā bidcan caá. Obohjeéhtih, cáacwá weemdíh ī táí weñat pínahdih wā ípboó ā náah yacna caá. Pánihna, weemdíh ī náahcatji jīb queétdih ā peéh chájipna caá.**

* 8:33 Mt 3:9; Lc 3:8

* 8:36 Gá 5.1,13

⁵¹ **Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Det wã naáwátidih jepahnit, í wancan niit, Jesús queétdih á niijíp jì.**

⁵² —Buu bácah chah jenah joicánniabehe meém ma jumatdih jwí jéihna caá. Abrahamji, nihát Dios naáwátidih naóh yapanitji pah muntih ít wunup wat jì. **‘Wã naáwátidih jepahni á wancan niit’**, niijná ¿dépanih tigaá meém páant ma niij?

⁵³ ¿Jwí nuo Abrahamji, Dios naáwátidih naóh yapanitjibat chah wépni niit ma jumup? ¿Ded pohba tigaá meém? páant niij naóhni, queét í niijíp jì.

⁵⁴ —**‘Chah wépni caá’, weemjéh wã jéih niijcán caá. Wã ípjuh ‘Caán chah wépni caá’, weemdíh á niijná caá. Yeéb ‘Diosjeh caá jwí íip’, ñi niijnjeh wã íip á jumna caá.**

⁵⁵ **Obohjeéhtih, páant niijná yahna, caandíh yoobópdih ñi jéihcan caá. Weém caá caandíh wã jéihyep. ‘Caandíh wã jéihcan caá’, niijná, yeéb ñi nihát pah yeeni wata jum tagaá. Obohjeéhtih, caandíh yoobópdih wã jéihna caá. Pánih jéihna, ded pah á naáwáchah, wápí chájna caá.**

⁵⁶ **Jwí nuo Abrahamji nin baácboó wã dei júúwát pinahdih jéihnit, á weñep jì. Pánihna, wã dei júúwáchah ennit, bádí á yoób weñep jì, Jesús á niijíp jì.**

⁵⁷ —Páant, meém cincuenta jópchi ma juibí jwahcan caá. Páant niijná, ¿jon játih bóo Abrahamjidih meém ma ennit jii? Jesúsdi h í niijíp jì.

⁵⁸ —**Yoobópdih yeebdíh wã naóhna caá. Abrahamji jum láa, weém wáát jumup jì, Jesús queétdih á niij jepahap jì.***

⁵⁹ Páant á niij jepahachah joinit, queétoó jee dáhnadih ubnit, Jesúsdi h í yohíhip yuh jì. Obohjeéhtih, páant í yohíhichah, í encat pónih, Jesúsboó Dioíh muumánt á bac bejep jì.

9

Jesús jéih encannidih á booaat

¹ Túttimah, jwiitdih Jesús namáboó numah bejna, jéih encannidih jwí jwááap jì.

² Caandíh enna, Jesúsdi h nin pah jwí niij úúbh joyóp jì:

—¿Bohéni, dépanih tigaá nin jáap cáac jumajeh jéih encanni átát jumji? ¿Caanjéh yeejép át chájji taniit? ¿Á mánaboó ít yéej chájji taniit? jwí niijíp jì.

³ —**Nin á yéej chájatji jíib nihcan caá. Á mánabut í yéej chájatji jíib nihcan caá. Obohjeéhtih, pánihni á jumuchah, wã íip á wépatjéh caandíh wã teo wáacpina caá. Páant wã boanachah ennit, wã íip á wépatdih cáacwã í táí jéihbina caá.**

⁴ **Yeó jáap cáacwã íih tewatdih í jéih teona caá. Obohjeéhtih, chei í jéih teo-can caá. Pánihna, buu caá á baab jwáhat panihichah, weemdíh wahni á wutatdih jwiitdih chájat á náahna caá. Túttimah, chei jwí teocat pah, caandíh jwí jéih chájcan niit.**

⁵ **Pánihna, nin baácboó wã jum jwahuchah, baabát panihni cáacwáidih ded pah Dios á jumatdih wã jéihyabipna caá, Jesús jwiitdih á niijíp jì.***

⁶ Páant niij péanajeh, baácboó mao mác á cóí jéenanap jì. Pánih cóí jéenanit, baácdih wid teo, jéih encanni h quíibnadih á ñáñap jì.

⁷ Pánih ñái péa, Jesús caandíh nin pah á niijíp jì:

—**Siloé wát jumni jéehat júána quíib táñadih ma bejeé**, á niijíp jì. Siloé niijná, jwíih wéheatjéh “Wahni”, niijná á chájap jì.

Jesús páant á niijichah joinit, jéih encanni quíib táñadih á bejep jì. Pánih quíib táiniji ennit, áih muuná át jwáub bejjip taga.

⁸ Páant á jwáub juibínachah, á chéenwá, caán dinero úúbhniiji á jumatdih jéihnitbat, ennijeh áih muuná á jwáub juibínachah ít enep wat jì. Pánih ennit, queéteh nin pah ít míc niij úúbh joyóp wat jì:

—¿Nin dinero ápi úúbhniiji nihcan niit? ít niijíp wat jì.

⁹ —Caanjéh tigaá, biquína ít niijíp wat jì.

—Obohjeéhtih, caán yoobát pohba nihcan caá. Caan páh jigohna caá á chájap, bitaboó ít niijíp wat jì.

—Caanjéh tigaá, weém, encanniji át niijíp wat jì.

¹⁰ —Jéih encanniji jumna yahna, ¿ded pah tibéa ma nih? buu ma jéih enat pinahdih, ít niij úúbh joyóp wat jì.

¹¹ —Jesús wát jumni áih mao mácjéh baácdih wid teonit, wíih quíibnadih á ñáñap be. Weemdíh ñái péanit, **‘Siloé wát jumni jéehat júána quíib táñadih ma bejeé’**, á niijichah joinit, caanná wã bejep be. Pánih quíib táinajeh, wã jéih enep be buca, queétdih át niijíp wat jì.

¹² —¿Meemdíh pánih chájni deyoob tígaa an jum? ít niijíp wat jì.

—Jaóh juh. Deh caá an jumupna caá, queétdih át niij jepahap wat jì.

Jéih encannijidih fariseowá í úúbh joyát

¹³ Páant niij úúbh joi péanit, jéih encannijidih fariseowá maáta pebhboó ít ub bejep wat jì.

¹⁴ Jwiit judiowá jwí chooát yeó jáapdih caán encannijidih Jesús á booanap jì.

¹⁵ Páant chooát yeó jáapdih á booanachah jéihnit, caán newédi h fariseowá jwah ít jwáub úúbh joyóp wat jì:

—¿Ded pah tibeé meém ma nih en? It niijíp wat jī.

—Mao mácjīh baácdih wid teonit, wīh quíbnadīh āi nāñap be. Pánih náí péanit, ā quíib tñat tñatuchah joinit, wā bejep be. Pánih quíib tñajeh, wā yoób enep be, queétdih āt niijíp wat jī.

16 Páant ā niijíchah joinit, biquína queét fariseowā nin pah it niijíp wat jī:

—Caán jwī chooát yeó jáapdih āt tewep taga. Páant chooát tñatdih yap yohna, Dioih yoobát nihcan caá, it niijíp wat yah jī.

Obohjeéhtih, bitaboó

—Yeejép chājni nihna, páant āta jéih boocan tagaá. Pánihna, caán tñini nacaá, it niijíp wat jī. Páant niijná, queét chénat pah poómp bíic yoobó it jenah joicáp wat jī.

17 Caán encannijidih queét nin pah it jwáub niij wáubh joyóp wat jī, páant muntih:

—Meemdih míih quíibdih booani Jesúsdi meémboó ¿ded pah ma niij jenah joí? It niijíp wat jī.

—Caán yoobópdih Dios naáwátidih naóh yapani nacaá an jumap, queétdih āt niij jepahap wat jī.

18 Pánihna, jwī maáta nin pah it niij jenah joyóp wat yah jī: “Nin jéih encanni āt nihjican tagaá”, it niijíp wat jī. Páant niij jenah joinit, jéih encanniji mánadīh it bid bojop wat jī.

19 Pánih bid bojnit, ā mánadīh jwáub nin pah it niij wáubh joyóp wat jī:

—¿Nin yoobópdih ní wáuh niit ā jumap? ¿Bíicmantjeh caán jwíih cáac jumna, jéih encanni nitjī wáát jumap? It niijíp wat jī.

20 —Nin jwī wáuh tígaa. Bíicmant jéih encannijeh ā cáac jumap jī.

21 Caandih jéihna yuhna, ded pah buu ā enatdih, caandih booanidihbut jwī jéihcan caá. Jwī wáuh wébít nihcan caá. Caandihjeh ní wáubh joyoó. Caanjéh ā jéih naóhna caá, ā mána it niij jepahap wat jī.

22 Ded “Jesús Dios ā wahni Cristo caá”, niijnidih jwī maátaboó jwī múic wáacat muudih ita waadát tñatcan tagaá. Páant ī chājat pínahdih jéihna, encanniji mána jwī maátadīh it úumji tagaá.

23 Pánih úumna, “Caán wébít nihcan caá. Caandihjeh ní wáubh joyoó”, it niij jepahap wat jī.

24 Páant ī niij jepahachah joinit, jwī maáta jéih encannijidih it jwáub niijíp wat jī:

—Jesús yéejni ā jumatdih jwiitboó jwī jéihna caá. Pánihna, Diosdih wéinit, jwiitdih yoobópdih ma naáwá, caandih it niijíp wat jī.

25 —Jesús yéej chājni ā jumatdih wā jéihcan caá. Nindihjeh wā jéihna caá. Jéih encanni wā jumap jī. Obohjeéhtih, buu wā enna caá, queétdih āt niij jepahap wat jī.

26 —¿Ded pah tí meém ma enat pínahdih caán āi chāj? It jwáub niij wáubh joyóp wat jī.

27 —Caandihjeh tibeé yeebdih wáát naáwáp be. Páant wā naáwáchah yuhna, weemdih ní joíhcan beé. ¿Dedé chājat tñat tígaa wā jwáub naáwáchah, ní joíh, páant muntih? ¿Yeebbát āihwā ní jumáh niit? queétdih āt niijíp wat jī.

28 —Meém Jesús ā bohéni caá. Obohjeéhtih, jwiitboó Moisésji ā bohéni caá.

29 Dios Moisésdih ā naáwátjidih jwī jéihna caá. Obohjeéhtih, caán Jesúsboó dedmant ā jwáwátjidih jwī jéihcan caá, queét caandih it niij jáiñhap wat jī.

30 —¡Páant! Dedmant ā jwáwátjidih ní jéihcan yuhna, ¿caán weemdih enani Dios ā wahni āta nihcan taniit?

31 Yéejnit ī wáubáchah, Dios ā joicán caá. Caandih bácah jwiit nihat jwī jéihna caá. Obohjeéhtih, Diosdih wéini, ā watatdih jepahniboó ā wáubáchah, Dios ā joiná caá.*

32 Jon jātih nin baác ā jwíih jumachah, jwíih cáac jumnajeh, jéih encannidih ded ā enaat doonádih jwī joicán jī.

33 Pánihna, Jesús Dios ā wahni nihcan, weemdih āta jéih enacan tagaá, queétdih āt niijíp wat jī.

34 —Bíicmantjeh yéejni mat jumap wat jī. ¿Pánih yéejni jumna yuhna, jwiitdih meém ma bohéih niit? Jwī maáta caandih it niij jáiñhap wat jī. Páant niij péanitjeh, Dioih muumánt caandih it bacanap wat jī.

Jéih encannit panihnit ded pah ī jumat

35 Jéih encannijidih ī bacaat doonádih Jesús ā joyóp jī. Pánih joinit, jéih encannijidih jwááhñit, caandih nin pah ā niij wáubh joyóp jī:

—¿Meém nihat cáacwá úud jeñédih jepahni niit? ā niijíp jī.

36 —¿Maá, déhena tígaa caán? Caandih jéihna, wā jepahbipna caá, Jesúsdi ā niij jepahap jī.

37 —**Caandih ma enna caá. Weém meemdih wéheni caanjéh tígaa**, Jesús ā niijíp jī.

38 —Maá, meemdih wā jepahna caá, ā niij jepahap jī. Páant niijnájeh, Jesús pebh bódicha caj yoh ñajnit, caandih ā weñep jī.

39 Páant ā weñechah ennit, Jesús cáacwáboodih nin pah ā niijíp jī:

—**Ded pah táí chājat, ded pah táí chājcatdihbut cáacwá ī jéihyat pínah niijná, nin baácboó wā jwáwáp jī. Wā íp ded pah ā watatdih jéihcan, jéih encannit panihnit ī jumna caá. Det páant ī jumatdih jéihnitdih wā íp ded pah ā jumatdih wā bohébipna caá, jéih ennit panihnit ī jumat pínah niijná. Obohjeéhtih, bita jéih encannit panihnit jumna yuhna, ‘Jwiit táí jéihnit caá’, niij**

jengah joinítidih wá bohécán níit, páantjeh jéih encannit panihnit í jumat pínah níijná, Jesús á níijíp jĩ.

⁴⁰ Páant á níijíchah joinít, biquína caan pébh jamnit fariseowá caandih nin pah í jwáub níj uúbh joyóp jĩ:

—‘Jéih encannit panihnit’, níijná, ¿jwiútidih níj níit ma chájap? Jesúsdih í níijíp jĩ.

⁴¹ —**Jéih encannit panihnit ní jumatdih ní jéihyechah, yeebdíh peéh chájat áta wihcan tagaá. Obohjeéhtih, jéih encannit panihnit jumna yuhna, ‘Diosdih jwí túi jéihna caá’, ní níj jengah joyát jĩib, yeebdíh peéh chájat á jumbipna caá,** Jesús queétdih á níijíp jĩ.

10

Ovejawādih en daonít

¹ Túttimah, bih naáwátjĩh, bohéat túut níijná, nin pah Jesús cáacwādih á níj naáwáp jĩ: “**Yoobópdih yeebdíh wá naóhna caá. Ded ovejawādih wáihyat júdu jécđih waadacánjeh, jéc wihcapmant aáb páud deini, nuumní tigaá á jumap.**

² **Obohjeéhtih, wáihyat júdu jécđihjeh waadníboó áih ovejawādih en daoní yoobat á jumna caá.**

³ **Ovejawá mínah wáihyat júdadih á jayúchah, caán jécđih wapni caandih á wát wáhibpna caá. Páant á wátachah, queétdih en daoníboó íih wátna yooó á ezechah, áih wéheatdih áih ovejawá ípĩ beh joiná caá. Pánih beh joinít, queét ájeéh ípĩ péé bac bejna caá.**

⁴ **Nihat áihwá í bac beedéchah ennit, queétdih á waóh bejna caá. Pánihna, á wéheatdih túi beh joiná, caandihjeh í túi péé bejna caá.**

⁵ **Obohjeéhtih, bih í jéihca naáhdih ípĩ péé bejcan caá. Bitá í wéheatdih joiná, úumnit, ípĩ jwei béjna caá”,** Jesús á níijíp jĩ.

⁶ Jesús páant á níijíchah yuhna, queét ít beh joicáp jĩ.

Ovejawādih en daonít naáwátđih Jesús á beh joyáát

⁷ Páant í beh joicátđih jéihnit, Jesús queétdih nin pah á jwáub níj naáwáp jĩ: “**Yoobópdih yeebdíh wá naóhna caá. Ovejawādih wáihyat júdu jéc panihni tigaá weém wá jumap.**

⁸ **Nihat wá játih júóhnit, nuumnít panihnit, cáacwādih ít yee bohénáp jĩ. Queét í wéhenachah yuhna, cáacwá, ovejawá panihnit, queétdih ít joyáh bojop jĩ.**

⁹ **Weémboó wáihyat júdu jéc panihni caá. Weemdíh jepahnit jécđih waadnit panihnit í jumna caá. Pánihna, queét iiguípna bejnit déejidih wá túi ubna caá. Ovejawá úumcanjeh, íih**

wáihyat júdamant jumnitji wáica naáhwá jeémédih bac bejnit, jwáub waadnit, ípĩ túi jumna caá. Pánihat pah, wíih cáacwáboó wájeéh jumna, ípĩ úumcanjeh, wáica naáhwá panihnit, ded pah í náahatđih í bíbohna caá.

¹⁰ **“Queét nuumnítboó ovejawá panihnit Diosđih cáacwādih mao yohodih í júóhna caá. Obohjeéhtih, búdí wéinit, yeó jáap jumat pah wájeéh í túi jumat pínah níijná, weémboó queét ovejawá panihnitđih bididih wá júúwáp jĩ.**

¹¹ **Weémboó ovejawá panihnitđih túi en daoní wá jumna caá. Ded ovejawādih túi en daoní caandih í mao yohat dée tobohat á jumachah yuhna, áih ovejawādih ápĩ en daó cádahcan caá. Pánihat dée pah queét iiguípna bejnit déejidih wá túi ubat túut níijná, weémboó cáacwādih wá wan wáhibpna caá.**

¹² **Obohjeéhtih, á maáih ovejawādih en daoníboó yoobópdih á túi en daocán caá. Áihwá nihcah, jíó ovejawādih jeémédih á júúwáchah enna, teo wáhníboó á en daonít ovejawādih á yoh jwei béjna caá. Á yoh jwei béjat túttimah, jíó ovejawādih á tewechah enna, queét í jwei peét bejna caá.**

¹³ **Caán teo wáhníboó á jíib chájatđihjeh á bidna caá. Á maáih ovejawādih oican, queétdih á túi en daocán caá.**

¹⁴⁻¹⁵ **“Weém ovejawādih túi en daoní panihni tigaá wá jumap. Wá íip weemdíh á túi jéihna caá. Weembát caandih wá túi jéihna caá. Páant wá ípidih wá túi jéihyat pah, wíih ovejawá panihnit weemdíhbut í túi jéihna caá. Wá íip weemdíh á jéihyat pah, weembát queétdih wá túi jéihna caá. Pánih jéihna, wá íipejéh í túi jumat pínah níijná, queétdih wá wan wáhibpna caá.”**

¹⁶ **Bih wáihyat júdu díitboó jamnit ovejawá panihnitbut wíihwá í jumbipna caá. Pánih jamnit, wá naáwáchah, queétdih í joi póobipna caá. Pánih joinít, wíihwá bíicđih queétdihbut í jumbipna caá. Pánihna, weemjéh nihat wíihwádih wá túi en daobipna caá.***

¹⁷ **“Wíihwá Diosjeéh í jumat pínah níijná, queétdih páant wá wan wáhat pínah, wá jwáub boó pud júéwát pínahdihbut jéihnit, wá íip weemdíh á oina caá.**

¹⁸ **Ded á náahat pah weemdíh mao yohni pínah á wihcan caá. Wá náahat pahjeh weemdíh í mao yohbipna caá. Pánihna, wá náahat pahbut wá jwáub boó pud júóhípná caá. Páant wá íip weemdíh á chájat túutap jĩ”,** Jesús á níijíp jĩ.

¹⁹ Páant á níijíchah joinít, queét jwí déewá bíic yooó ít jengah joicáp jĩ.

* 10:14-15 Mt 11.27; Lc 10.22 * 10:16 Ef 2.11-22 * 10:16 Is 40.11; Ez 34; Lc 15.4-5; He 13.20

²⁰—Caán nemép jumni caá. Pániñ jumna, á túi jengah joicán caá. ¿Dépanih tiguaá caandih jwí jwáub joíñ, páant muntih? dawá í míic niijíp jí.

²¹Obohjeéhtih, bitaboó

—Nemép jumni nihna, páant áta niij naóhcan tagaá. Ded nemép jumni jéih encannijidihbut áta jéih enacan tagaá. Pániñ chájna, nemép jumni nihcan caá, í míic niijíp jí.

Judíowá í maáta Jesúsdiñ í náahcat

²²⁻²³Tátimah, mah noój láa, jwiit judíowá Jerusalén tátchidih biñ fiesta jwí jwáub chájap jí. Jon játih Dioñ mwádh cháj péanit, Diosdiñ í wéi wáhatjidih jwí náhnat yeó jáapna á jumap jí. Caán yeó jáapnadiñ Dioñ mwádh wáap lap numpboó Salomón á chájat táutni coahjidih Jesús á en jibip jí.

²⁴Caan cóahboó Jesús á jumachah enna, jwí maáta caandih ñuh páuda bojnit, nin pah í niij wábh joyóp jí:

—Maatápdiñ jwiitdiñ ma túi naóhcan caá. Pániñna, bue jwiitdiñ yoobópdih ma naáwá. ¿Meém Dios á wahní Cristo yoobát niit ma jumap? Jesúsdiñ í niijíp jí.

²⁵—Yeébdih játih wáat naáwáp jí. Páant wá naáwáchah yuhna, weemdiñ ñi joíñcan jí. Wá íp ded pah weemdiñ á wutachah joinit, á wépatjñh wápi chájna caá. Pániñ chájna, weém Cristo yoobát wá jumatdiñ jút tiguaá wá chájap.

²⁶Páant wá jéutachah yuhna, bitaih ovejawá panihnit jumna, weémboodih ñi joíñcan caá.

²⁷Ovejawá queétdih en daonídiñ í túi joyát pahjeh tih, wíhwá weemdiñ í túi joiná caá. Queétdih wá jéihyechah, weemdiñ í túi péena caá.

²⁸Páantjeh Diosjéñ queétdih wá túi jumat táutachah, iiguípná í bejcan niit. Pániñna, queétdih wá túi en dawáchah, bitaboó weemdiñ í jéih dáuc wáican niit.

²⁹Wá íp, wíñh cáacwádh weemdiñ wáñni, nihatdiñ chah wépní caá á jumap. Pániñ jumna, wíñhwádh á wapachah, bitaboó caandihbut í jéih dáuc wáican niit.

³⁰Weém wá ípñh bíic pahjeh jwí jumna caá, Jesús á niijíp jí.

³¹Páant á niijichah joinit, jwí maátaboó caandih yohat táut niijná, jee dáhnadiñ í ubap jí.

³²Páant í chájachah ennit, Jesús queétdih nin pah á niij wábh joyóp jí:

—Wá íp á wépatjñh dawá láa yeébdih wá cháj jéutap yuh jí. **Dedé wá chájatj jib tiguaá weemdiñ jee dáhnajñh ñi yohíñ?** á niijíp jí.

³³—Dios á wépatjñh ma cháj jéutatj jib nihcan caá. Obohjeéhtih, meém cáacjeh jumna yuhna, **‘Diosjeh tiguaá weém’**, ma niij yee naáwát jib, meemdiñ jee dáhnajñh jwí yoh mawíhna caá, queé í niij jepahap jí.*

³⁴—**Obohjeéhtih, Dios naáwátdih naóh yapani nin pah át niij daacáp tají: ‘Yeéb wá naáwát táutnitdiñ “weém pániñnit ñi jumna caá”, wá niijíp be’, Dios át niij daacát táutap tají.***

³⁵Páant á niij daacátj yoobópdih á jumatdiñ jwiit nihat jwí jéihna caá. **‘Yeeni caá’, caán tólihdih jwí jéih niijcán caá. Dios naáwátdih jéihnitdiñ ‘Dios panihnit ñi jumna caá’, á niij naáwáchah, yoobópdih caá.**

³⁶**Dios á náahat pah weemdiñ nin baácboó á wahap jí. Pániñna, ‘Weém Dios wáuh caá’, wá niijichah joinit, ¿dépanih tiguaá weemdiñ ‘Jesús Diosdiñ yéej naóhna caá á chájap’, ñipí niij?**

³⁷**Wá íp á náahat pah wá chájchah bácah, wá bohéatdiñ ‘Yoobópdih tiguaá’, niijcát caá náahap.**

³⁸**Obohjeéhtih, wá íp á wépatjñh wá cháj jéutachah yuhna, ‘Caán Dios á wahní Cristo caá’, ñi niij jengah joicán caá. Páant niij jengah joicán yuhna, wá cháj jéutatdiñ ‘Yoobópdih Dios á wépatjñh chájni caá’, niij jengah joyát caá náahap. Páant niij jengah joiná, weém wá íp bíicdiñ wá jumatdiñ ñi túi jéihbipna caá, Jesús queétdih á niijíp jí.**

³⁹Páant á niijichah joí íjnit, queé chéneji í tewíhip yuh jí. Obohjeéhtih, í tewíhichah jéihnit, Jesús queétdih á jwei béc bejep jí.

⁴⁰Pániñ bac bejniji Juan cáacwádh á daabánapi, Jordán muj conanaáboó jwiitdiñ á numah chúwh bejep jí, páant muntih. Caanná juibínit, jwiitdiñ á numah jumap jí.*

⁴¹Dawá cáacwá caanná caandih enedih ípí juibínap jí. Nin pah queé míicjeh í niijíp jí:

—Juan Dios á wépatjñh cháj jéutcan yuhna, ded pah Jesús á jumat pínahdiñ á naáwáchah, yoobópdih tají, í míic niijíp jí.

⁴²Páant niij jengah joinítj dawá Jesúsdiñ í jepahap jí.

11

Lázaro

¹⁻²Lázaro, María, Marta queé bíic peihcannit, Betania tátchidih moon táj. Queé yaádh í úd Lázaro bíicdiñ ípí jumap jí.* Caánt María, Jesúsñh jíñcanadiñ túi chej jumni macjñ puohnit, miñ wá yoócjñ jóp wionih pínah nit jumap tají.* Bíic yeó jáap Lázaro bádi át wunap wut jí.

* 10:33 Lv 24.16

* 10:34 Sal 82.6

* 10:40 Jn 1.28

* 11:1-2 Lc 10.38-39

* 11:1-2 Jn 12.3

³ Æ wunuchah, yad jeñéna yaádh Jesúsdiid dooná it wahap tají.

—Ma oini búdí wanna beé Æ chājap be, Maá, it niij naáwát túutup tají.

⁴ Pánihna, Lázaro Æ wunat doonádih joinít, Jesús jwiít Æ bohénitdih nin pah Æ niij naáwáp jí:

—**Lázaro wanna yuhna, Æ boobipna caá. Wanna, Dios Æ wēpat júutat pínahjeh caá. Páant Æ wēpatdih júutnit, Æ wááh wá jumatdih, wēpni wá jumatdihbut cáacwādiid Æ júutbipna caá,** Æ niijíp jí.

⁵ Lázarodih, yad jeñéna yaádhidibut Jesús búdí Æ oyop jí.

⁶ Pánihna, Lázaro Æ wunat doonádih joiná yuhna, caán yuúpbit bóo tútchidih Jesús chéne yeó jáap jwiítidih Æ numah jam jwuhap jí.

⁷ Túttimah, Jesús jwiítidih nin pah Æ niijíp jí:

—**Chóbe Judea baácboó, Lázarowá í jumni tútchina, jwí jwáub bejjíh,** Æ niijíp jí.

⁸ —Bohéni, jwínah bóonajeh tibeé, jwí maáta meemdíh jee dáhnajíh í yoh mawíhip be. ¿Dépanihna buu ma jwáub bejjíh, páant muntih? jwí niijíp jí.

⁹ Páant jwí niijichah joinít, caandíh í mao jwuhcat pínahdih naóhna, bíih naáwátjíh jwiítidih nin pah Æ niij jéihya naáwáp jí:

—**Búdí ní jenah joicá bojoó. Bíic yeó jáapdiid doce horajeh caá Æ baabáp. Páant Æ baabáchah, jwí túi enna caá. Pánihna, yeó jáap jibna, jwí buugcán caá.**

¹⁰ **Chei jibna, baabcáh, jwípí buugná caá,** Jesús Æ niijíp jí.

Páant niijná, nin pah niijná át chājap jí: **“Buu wá íp ded pah Æ chājat túutatdih wá chāj beedá jwuhcan caá. Páant weemdíh Æ chājat túutat judh jwuhchah, weemdíh í jéih mao jwuhcan caá”,** niijná át chājap jí.

¹¹ Páant niij péanit, jwiítidih nin pah Æ jwáub niijíp jí, páant muntih:

—**Jwí chéen Lázaro, ūona caá an chājapna caá. Páant Æ ūwuchah, weém caandíh wucudih wá juibibipna caá,** jwiítidih Æ niijíp jí.

¹² —Caán láa bácah, Maá, ūona, Æ túi boobipna caá, jwí niijíp jí.

¹³ Páant jwí niij jenah joyóchah yahna, Jesús **“Ūona caá an chājapna caá”,** niijná **“Muujuh bejna beé”,** niijná át chājap jí.

¹⁴ Páant jwí niij jenah joyátdih jéihnit, Jesús jwiítidih nin pah yoobópdih Æ niijíp jí:

—**Lázaro jáantjeh Æ wunup be.**

¹⁵ **Wá wihcah, caán Æ wunuchah, wá wéina caá. Buu bejnit, ded pah wá chājat pínahdih enna, weemdíh chah ní túi jenah joibipna caá. Pánihna, chóbe tí bácah,**

caandíh í yohoppina enedih jwí bejjíh, Æ niijíp jí.

¹⁶ Páant Æ niijichah joinít, Tomás, waláhni jwí niijná, nin pah jwiítidih Æ niijíp jí:

—Chóbe jwiítbut ájeéh jwí en péejíh. Caandíh maona, jwiítidibut í mawa naáh, Æ niijíp jí. Páant Æ niijichah joinít, bíicdih jwí bejep jí.

Jesús cáacwādiid jwáub boonani Æ jumat

¹⁷ Jwiít Jesúsjeéh Betania tútchina jwí juibíat pínah játih, Lázaroíh bácahjidiid jeé íitboó ítát yohop tají. Bíicjíh bóo téihya yeó jáap játih átát wunup tají.

¹⁸ Betania tútchi Jerusalén tútchi pebhjeh, bíic hora tacdih bejat Æ jumup jí.

¹⁹ Páant pebhjeh Æ jumuchah, dawá jwí déewá María, Marta í úudidih í jgahat yayaát túut niijná, í pebhna í juibínap tají.

²⁰ Jwí juibíat doonádih joinít, mummánt bac jéohnit, Marta Jesúsdiid jwááadiid mi juyáp jí. Obohjeéhtih, yad jupm muú díitboó mit jam jwuhap tají.

²¹ Pánihna, Jesúsdiid jwááahnit, Marta nin pah caandíh mi niijíp jí:

—Maá, ninboó meém ma jumuchah, wá úd áta wuncan tagaá.

²² Obohjeéhtih, ded pah ma wúbachah, Dios Æ jepahat pínahdih weém wá jéihna caá, mi niijíp jí.

²³ —**Ma úd Æ boo pud jéohbipna caá,** Jesús Æ niijíp jí.

²⁴ —Páant tih, Maá, caán péeni yeó jáap, nihat cáacwá í boo pud jéohni yeó jáapdiid,* wá úudbut Æ jwáub boo pud júúwát pínahdih wá jéihna caá, mi niijíp jí.

²⁵ —**Weemjéh wunnidih wá jéih jwáub boona caá. Ded weemdíh jepahni wanna yahna, Æ jwáub boo pud jéohbipna caá.**

²⁶ **Ded báadhibut weemdíh jepahni, iiguipna Æ bejcan niít. ¿Caandíh ma jenah joí niít?** Martadiid Jesús Æ niijíp jí.*

²⁷ —Maá, meém Cristo Dios wááh ma jumatdih wá túi jéihna caá. Nin baácboó meemdíh Æ wahatjidibut wá jéihna caá, Marta mi niij jepahap jí.

Jesús Æ juñát

²⁸ Páant Marta caandíh niij péanit, Mariadiid naáwádiid mi jwáub bejep jí. Pánih jwáub bejnit, mi jwandih mit juibí jéyé naáwáp wat jí.

—Bohéni át jui tábeé. **‘Mi júúwá naáh’,** meemdíh Æ niijná beé, mit niijíp wat jí.

²⁹ Páant mi niijichah joinít, María waicanjeh Jesúsdiid jwááadiid mit bac júúwáp tají.

³⁰ Marta mi jwáub bejat túttimah, tútchiboó waadcán, caanjíhjih jwí páñap jí.

* 11:24 Dn 12.2 * 11:26 Ro 6.4-5; Col 2.12; 3.1

³¹ Jwí déewā, Marijaeéh jumnit, wēpép mi bac bejatdih ennit, “Mi úuddih yohopjiboó juñúdih bejna caá mi chājap”, it niij jenah joyóp tají. Páant niij jenah joinít, caántdih it péé juúwáp tají.

³² Jwí pebhna joinít, Jesúsdi enna, ā pebh Mariá baácboó mi páah yoh űajap jí. Pánih páah yoh űajnit, caandih nin pah mi niijíp jí:

—Maá, ninboó meém ma jumuchah, wā úud āta wuncan tagaá, mi niij jái naáwáp jí.

³³ Páant mi jái naáwáchah ennit, mijeéh péenit jwí déewā i juñátidihbut ennit, Jesús búdí ā jġahap jí.

³⁴ Pánih jġahnit, Jesús queétdih nin pah ā niij úabh joyóp jí:

—**¿Dee tibeé caandih űi yoh?** ā niijíp jí.

—Maá, caandih jwí yohopjiboó ma en juúwá, i niij jehapap jí.

³⁵ Pánih jġahnit, Jesúsbat ā juñáp jí.

³⁶ Páant Jesús ā juñúchah ennit, mijeéh péenit jwí déewā nin pah queétdih i míc niijíp jí:

—Jesús Lázarodih búdí āt oi tagaá, i míc niijíp jí.

³⁷ Obohjeéhtih, bita caanjġih jumnit nin pah queétdih i míc niijíp jí:

—¿Dépanih tigaá jéih encannidih ā jéih booana yuhna, Lázaroji ā wunat pínah játiġ, caandih āt jéih boojai caá? i niijíp jí.

Lázaro i yohnijidih Jesús ā booaat

³⁸ Páant i niij míc wéheat pónih, Jesús búdí ā juúabh jġahachah, Lázarodih i yohopjiboó jwiítidih i namah juibínap jí. Caán ítidih búdí jee dájhġih it nemep tají.

³⁹ Páant i nematjidih ennit, Jesús queétdih nin pah ā niijíp jí:

—**Can jeé júduidih űi pátú dodhdoó,** ā niijíp jí.

—Maá, biicġih bóo téihya yeó jáap játiġ ā wunuchah, jwí yohop be. Pánihna, buu āih bácah an wġijna naacaá buca, Marta mi niijíp jí.

⁴⁰ —**Wā naáwátjidih ma túi náhninaá. Dios ā wēpatdih ma enat pínahdih meemdíh wáát naóhna beé,** caántdih ā niijíp jí.

⁴¹ Páant caántdih ā niij péanachah, queétdih jeé júduidih i pátú dodhdop jí. I pátú dodh péanachah, Jesús jeáboó chéi ennit, Diosdih nin pah ā niij úabh jí:

—**Weemdíh ma joyátji táina caá, Paá.**

⁴² **Wā úabát pah ma joyátidih wā jéihna caá.** Pánihna, weemdíh ma wahatjidih nit jumnit i jéihyat pínah niijná, buu meemdíh páant wā niij úabhna caá, Jesús ā niijíp jí.

⁴³ Páant niij úabh péanit, Jesús nin pah ā niij wēp ejep jí:

—**¡Lázaro, ma bac juúwá!** ā niijíp jí.

⁴⁴ Jesús páant ā niij ezechahjeh, Lázaro i yohniji yuhna, jeé ítmant ā bac juúwáp

jí. Pánih bac juóhna, āih bácah, āih wao dáhdihbut yéguéh chóo tōpjġih i pinatji pahjeh ā duo bác juúwáp jí.

Páant ā bac juúwáchah, Jesús queétdih nin pah ā niijíp jí:

—**Caandih űi pinatji yéguéh chóo tōpnadih űi wataá,** ā niijíp jí. Páant ā niijíchah joinít, i pinatji tōpnadih Lázarodih i watap jí.

Jesúsdi i tewat pínahdih i míc wéheat

(Mt 26.1-5; Mr 14.1-2; Lc 22.1-2)

⁴⁵ Páant Lázarodih ā booaachah ennit, Mariá pebh joinítji dawá jwí déewā, Jesúsdi i jehapap jí.

⁴⁶ Obohjeéhtih, biquína jephacannitboó fariseowā pebhna juibínit, ded pah Jesús ā chājatjidih it naáwáp wat jí.

⁴⁷⁻⁴⁸ Pánihna, sacerdotewā i maáta, fariseowā, bita jwí maáta biicdíh míc wáacnit, queétdih nin pah it niij míc wéhenap wat jí:

—Jesús dawá láa Dios ā wēpatġih ā chāj júutna caá. Pánihna, ‘Páant ma chājca bojóó’, jwí niijcáh, nihát cāacwā ājeéh i bejbipna caá. Páant dawá biicdíh i jumuchah ennit, Jesúsdi maáh i waadaát pínahdih jenah joinít, Romadih moón i maáta ‘Jwiítidih yohna caá i chājap’, niijnit, jwiít judiowáboodíh i peéh chājbipna caá. Pánih peéh chājnit, Dioíh maúdíh i yohat pínah niijná, ġih soldadowádiġ i wahbipna caá. Jwíh baacdiġbut i dúac wáibipna caá. Pánihna, ¿buu ded pah tigaá jwí chājbi? it míc niijíp wat jí.

⁴⁹ Páant i niijíchah yuhna, biic ijeéh jumni, caán jōpchidih sacerdotewā i maáh yoobát Caifás wāt jumni, queétdih nin pah āt niij naáwáp wat jí:

—Wā déewáá, weemdíh űi joi jwáhuú. Páant niij míc wéhena, yeéb űi táí jġhcan caá.

⁵⁰ Nihat jwiít judiowá jwí túi jumat pínahdih biic cāac ā wun wúchah, ā túibipna caá. Á wun wúchah, jwiít nihadidih Romadih moón i maáta i yoh beedábipna caá. Caandih yeéb űi táí beh joi jwáhcán caá, Caifás āt niijíp wat jí.

⁵¹ Páant niij naóhna, ā jenah joyátjeh niijná āt chājcap wat jí. Sacerdotewā i maáh yoobát ā jumuchah, jwí déewā i túi jumat pínah niijná, Jesús ā wun wáhat pínahdih Diosboó Caifásdih āt naáwát túutap wat jí.

⁵² Obohjeéhtih, pániġ wunna, jwiít judiowádiġh pohba āt wun wúchah tají. Nihat baacdíh moón Dios ā weh pínah biic weh pah jwí jumat pínah niijná, jwí yéejat jġib Jesús āt wun wúhup tají.

⁵³ Páant Caifás ā niijíchah joinít, caán yeó jáapjeh “¿Jesúsdiġ ded pah tigaá jwí mao yohbi?” queétdih it niij míc wéhe jwíhip tají.

⁵⁴ Pánihna, caandih i mao yohíhadidih jéihnit, Jesús dahwani tútchinadidih jibidih ā bejġhcap jí. Tútchi wiġhcapboó bejnit, caán

pebhhbit Efraín wāt jumni baini tútchibitna jwiítidih á numah juibínap jī. Pánih juibínit, caanjth jwī jum jwuhap jī.

⁵⁵ Caán láa jwiít judiowā jwīpī wēini Pascua yeó jáapna pínah bahnijeh á jedhdap jī. Moisés á naóh yapaatji pah, Diosdih jwī weñat pínah játih túi míc ámohat ápī náahap jī, Dios á enechah, yééjat wihcannit jwī jumat pínah niijná. Pánihna, caandih chājat túat niijná, dawá jwī déewá nihát tútchinadih moón Jerusalén tútchina ít aab béjep tajī.

⁵⁶ Caán tútchina juibínit, queét Jesúsdih bidna ítih chāhap ta yah jī. Pánih bidna, Dioih mæúdih jumnit, queéjtjeh nin pah ít niij míc wéhenap wat jī:

—¿Pascua yeó jáapnadih Jesús enedih á jáóhca naniit? ñi jenah joyóchah, ít niijp wat jī.

⁵⁷ Sacerdotewā í maáta, fariseowābut játih nin pah cáacwādih ítát niij wutap wat jī: “Jesús dedboó á jumat doonádih joinit, jwiítidih ñi naáwá”, ítát niijp wat jī. Caandih tewat túat niijná, páant ít niijp wat jī.

12

Jesúh jítchanadih María miñ chej jumnijth mi puhwat

(Mt 26.6-13; Mr 14.3-9)

¹ Pascua yeó jáapna pínah seis yeó jáap á jedhdachah, Efraín tútchimant Betania tútchina Jesús jwiítidih á numah jwáub juibínap jī. Caanná juibínit, Lázaro wanniji, Jesús á booaniñ mæuná jwī juibínap jī.

² Páant jwī juibínachah, jwī jeemát pínahdih í chāj wuhap jī. Pánihna, Lázaro, Jesús, jwiít biícdih jeemát cáagat naadih jwī laj páuda bojop jī. Páant jwī laj páuda bojochah, Marta jwiítidih jeemát mi cáagap jī.

³ Maríaboó nardo wāt jumni chej jumni quiítidih, biíc kilo tac yoób ub jáóhniit, Jesúh jítchanadih mi puhwap jī. Pwohniit, miñ waó yoócjth mi jöp wiwap jī.* Páant mi puhwat túttimah, caán nihát mæú á túi chej jum chéyah bejep jī.

⁴ Páant mi chājachah ennit, jwiít biícdih jumni Judas Iscariote wāt jumniiboó, Jesúsdih enihcannitdih dúo wáini pínah, nin pah á niijp jī:

⁵ —¿Dépanih tigaá nint caan mácdih mi bibohna yuhna, mit jíib chāj wáhcán? Caandih jíib chājna nihna, biíc jópchi tewat pah bóo mita jíib teo tagaá. Pánihna, caán dinerojth moh yéejnitdih jwíta jéih teo wáac tagaá, á niijp jī.

⁶ Obohjeéhtih, Judasboó moh yéejnitdih teo wáaquhcan, caanjéh dinerodih náahna, nih yána, páant át niijp jī. Caán jwíth dinerodih en daoni jumna yuhna, biquí láana ápī næmúp tajī.

⁷ Páant á niijchah joinit, Jesús nin pah á niijp jī:

—Caántdih páant ma niijcá bojoó. Mi ámohniji chej jumnijth wíh bácahdih í yohat pínah játih ñáñat dée pah weemdih páant mi puohna caá.

⁸ Moh yéejnitboó páantjeh ñijeéh í jumnipna caá. Páant í jumuchah, débólih wáhihna, queétdih ñi jéih wáhna caá.* Obohjeéhtih, weémboó ñijeéh maátádih wá jumcan niit, á niijp jī.

Sacerdotewā í maáta Lázarodihbut í mao yohíhat

⁹ Jesús biícdih Betania tútchiboó jwī jumuchah, dawá jwī déewá caandih enedih ít jüáwáp tajī. Obohjeéhtih, caandihjeh pohba nihcan, á booaniji Lázarodihbut enedih jáóhna ít chāhap tajī.

¹⁰ Páant enedih í juibínachah jéihniit, sacerdotewā í maáta Lázarodihbut ít mao yohíhap jī.

¹¹ Lázaro wannijidih á booaat doonádih joinit, dawá jwī déewá Jesúsdih ít jepahap tajī. Pánih jepahniit, sacerdotewā í bohéátboodih ít cádahap tajī. Páant í cádahachah ennit, sacerdotewā í maátaboó íj yapnit, Lázarodihbut ítih mao yohíhap ta yah jī.

Jesús wá Jerusalénna í waadát

(Mt 21.1-11; Mr 11.1-11; Lc 19.26-40)

¹² Jwī juibini daanimant bóo yeó jáapdih dawá cáacwá Jerusalén tútchina juibínitji jwī juibiat pínah doonádih ítát joyóp tajī.

¹³ Pánih joinitji táam núonadih bóodnit, Jesúsdih í ub jwááh dei jüáwáp jī. Pánih jwááh dei jáóhniit, nin pah í niij wēi ñaacáp jī:

—¡Diosdih jwī wēi naóh jíih! ¡Hosana, nin Dios á wahní jwiít judiowádih teo wáacni pínah á túi jumna náah! ¡Nin jwī Maáh yoobát tigaá! queét í niij wēi ñaacáp jī.*

¹⁴ Burrodih bid joinit, Jesús caanjth á chéudap jī. Pánih chéudna, Dios naáwátidih naóh yapaniji á daacátji pahjeh á yapap jī.

¹⁵ “Jerusalén tútchidih moón, ñi áumca bojoó. Eneé, ñi Maáh burro wáhihch chéudnit, á jáóhna caá”, át niij daacáp tajī. *(Zac 9.9)*

¹⁶ Obohjeéhtih, ‘Caán á daacátji Jesúsdih niijná caá át chāhap’, jwiít á bohéniit jwī niij jéih jwuhcap jī. Pánih jéihcan yuhna, jeáboó Jesús á púh laab béjat túttimah, á daacátjidih náhniniit, jwī beh joyóp jī. Pánih beh joinit, “Dios naáwátidih á daacátji biíc yoobó Jesúsdih á yapap jī”, niij jenah joinit, jwī yoób jéihyep jī.

¹⁷ Jesús á ejechah, Lázaroíh bácahdih í yohatji itmant báadhi á bac jüáwáchah ennitjiboó bitadih ít naáwáp tajī.

* 12:3 Lc 7.37-38 * 12:8 Dt 15.11 * 12:13 Sal 118.25-26

¹⁸ Caán doonádih jointiji dawá cāacwā Jesúsdih ī jwāáh jūúwáp jī.

¹⁹ Páant dawá ī bejchah ennit, fariseowā queéetjeh nin pah īt míc niijíp wut jī:

—¡Eneé buca! Nihat Jesúhwa mícjeh buu jumna caá ī chājap. Queétdih jwī naáwáchah yuhna, ī joicán caá. Pánihna, ded pah queétdih jwī jéih chāwácan caá, īt míc niijíp wut jī.

Biquína griegowā Jesúsdih ī bidat

²⁰ Fiesta yeó jāapnadih Diosdih weñedih jūóhniyeéh, biquína griegowābut īt juyúp tajī.

²¹ Pánih junít, jwíjeéh jumni Felipe pebhna queéet īt juyúp tajī. Felipeboó Galilea baácđih jumni Betsaida wāt jumni tátchidih bóo ā jumup jī. Caan pébh junít, nin pah caandih īt niijíp wut jī:

—Jwiít Jesúsdih jwī eníhna caá, īt niijíp wut jī.

²² Páant ī niijíchah joinít, Felipe Andrésdih naáwáđih āt bejep wut jī. Queéet chénat pah Jesúsdih naáwáđih ī juyúp jī.

²³ Páant ī naáwáchah joinít, Jesús queétdih nin pah ā niij naáwáp jī:

—Weém nihat cāacwā úud jeñé wā wunat pínah, wā boo pud jūúwát pínah, jeábo wā jwáub bejat pínahbut bahnijeh ā judhna caá.

²⁴ Nin naáwátjīh yeebdíh wā bohébična caá. Pácahi tíbdih jwī momat táttimah, āih japih bóo chóo ā moopáh bejna caá. Páant ā moopóchah, āih diítmant bóo tíb āpī chíih jūóhna caá. Pánih chíih, behna, dawá ā quehna caá. Oboghjeéhtih, caán tíb moópcan, āta chíihcan tagaá. Chíihcan, caanjéh āta jum tagaá. Pánihat pah, weémboó wanna, wā boo pud jūúwát táttimah, dawá cāacwáđih Diosjeéh wā táí jumat táutbična caá. Oboghjeéhtih, wuncan, weemjéh wāta jum tagaá.*

²⁵ Det ī weñat pínahdihjeh jenah joiná, Dios ā weñat pínahbođih chājīhcan, iiguipna ī bejbipna caá. Oboghjeéhtih, det ī weñat pínahdih joyáh bojnit, Diosdih táí jepahna, páantjeh ājeéh ī táí jumbipna caá.*

²⁶ Det weemdíh teo wāhniit jumíhna, wā naáwátđih túl joyát caá náahap. Pánih chājna, queéetbut wājeéh ī jumbipna caá. Pánihna, queéet weemdíh teo wāhniitđih búdi oina, wā ípbut ājeéh ā táí jumat táutbična caá, Jesús ā niijíp jī.

Jesús ā wunat pínahdih ā naáwát

²⁷ “Buu búdi wā jīgahna caá. ¿wā ípdih ded pah tigaá wā niijbí? ‘Paá, weemdíh yeejép ā yapca bojo naáh’, ¿wāta niij tániit? Caandih páant wā niij úubhcan caá. Yeejép yapnit, wunat táut niijná,

nin baácboó wā jūúwáp jī. Pánihna, buu weemdíh chah yeejép buwat ā jumbipna caá.

²⁸ Paá, buu ded pah wēpni ma jumatđih cāacwáđih ma jéihyanaa”, Diosdih ā niijíp jī.

Páant ā niijíchahjeh, jeámant Dios nin pah āi niijíp jī:

—Wā wēpatđih queétdih wāat jéutap be. Pánihna, wā jwáub jéutbična caá, páant mantíh, ā niijíp jī.

²⁹ Páant ā niijíchah joiná, dawá caanjīh joi náhniit, ī joi wáhi bejep jī. Pánih joi wáhi bejnit, nin pah ī niijíp jī:

—Énoh níit páant yáani, biquína ī niijíp jī.

—Ángel Jesúsdih naóhna caá ā chājap, bita ī niijíp jī.

³⁰ Queéet páant ī niijíchah joinít, Jesúsboó nin pah ā niijíp jī:

—Jeámant wéheni wíh pínah nihcan, weém Dios ā wāhni wā jumatđih yeéb ní jéihyat pínah niijná, páant āi niijíp be.

³¹ Buu nin baácđih moón yeejép wā ī yeej chājat jīb wā íp queétdih ā peéh chājbipna caá. Queétdih wutni nemép wā ī maáhdihbut ā yohbipna caá.

³² Weemdíh cruzboó péoh dodhniit ī mawachah, dawá cāacwā wíhwā pínah wā chājbipna caá, Jesús ā niijíp jī.

³³ Páant niijná, ded pah ā wunat pínahdih Jesús cāacwáđih naóhna āt chājap tajī.

³⁴ Páant ā niijíchah joinít, cāacwāboó caandih nin pah ī niij úubh joyóp jī:

—Dios naáwátđih daácnitji nin pah īt niij daacáp tajī: ‘Dios ā wāhni Cristo páantjeh ā jumbipna caá’, īt niij daacáp tajī.* ¿Páant ī niij daacáchah, meém nihat cāacwā úud jeñé, Dios ā wāhniđih dépanihna pohba cruzboó ī péoh dodh mao yohcan níit? ¿Meém Dios ā wāhni nihcan níit? ī niijíp jī.

³⁵ Páant ī niijíchah joinít, Jesús queétdih nin pah ā niij jepahap jī:

—Weémboó baabát panihni ded pah wā íp ā jumatđih yeebdíh wā jéihyana caá. Oboghjeéhtih, maátcanbitjeh níjeéh wā jumbipna caá. Pánihna, táí jumat táut niijná, yeebdíh wā bohéátjđih ní quíib buedcá bojóo. Ded dupánaphoó jib bejni dedboó ā bejat pínahdih ā en juicán caá.

³⁶ Pánihna, weém baabát panihni wā jumuchah, buu wā bejat pínah jātíh weemdíh ní jepahaá. Pánih jepahna, baabátboó jumnit panihniit wíhwā ní jumbipna caá, ā niijíp jī.

Páant niij naóh péanit, jwiitđih ā numah bac bejep jī. Pánih bac bejnit, queétdih ā jwei béjep jī.

Judíowā Jesúsdih ī náahcat

* 12:24 Mt 10:38; 16:24; Mr 8:34; Lc 9:23

* 12:25 Mt 10:39; 16:25; Mr 8:35; Lc 9:24; 17:33

* 12:34 Sal 110:4; Is 9:7;

Ez 37:25; Dn 7:14

³⁷ Dawá láa Dios á wēpatjīh Jesús queétdih á chāj jútuchah yuhna, dawá jwī déewá caandih ī joihcap jī.

³⁸ Dios naáwátdih naóh yapani Isaías á naáwátjī pahjeh queét ī chājap jī. Nin pah át niij daacáp tajī:

“Maá, ma naáwátdih wā bohénachah yuhna, cāacwā ī joihcan caá. Ma wēpatjīh queétdih wā chāj jútuchah yuhna, ‘Caán naáwát yoobópdih nihcan caá’, ī niij jenah joiná caá”, Isaías át niij daacáp tajī. (Is 53.1)

³⁹ Páant ī joihcat ennit, Dios queétdih á jéihyat túatcan caá. Caandihbut Isaías nin pah át niij daacáp tajī:

⁴⁰ “Jéih encannit panihnit Dios queétdih át chājap wut jī. Pánih chājnit, á naáwátdih queétdih át jéihyat túatcap wut jī. Pánihna, á wēp chāj jútatdih enna yuhna, ī beh encan caá. Á bohéátdih joiná yuhna, ī beh joicán caá. Á bohéátdih jéihna nihna, ī yéj chājatdih ita cádahji tagaá. Páant ī cádahachah, queétdih Dios áta túi ubji tagaá”, Isaías át niij daacáp tajī. (Is 6.10)

⁴¹ Páant niij daacna, Isaías Cristo á wēpat, búdí á yeh iigátdihbut enniji jamna, ded pah Cristo á yapat pinahdih naóh daacna át chājap wut jī.

⁴² Obohjeéhtih, dawá cāacwā, biquína jwī maátatab “Caán Dios á wahni Cristo yoobát caá”, Jesúsdih it niij jenah joyóp tajī. Páant niij jenah joiná yuhna, queét fariseowádhimna, bita “Jesúsjeéh wā waadáp be”, it niij naáwihcap wut jī. Páant ī naáwáchah nihna, jwī miic wāacat muná fariseowáboó queétdih ita waadát túatjican tagaá.

⁴³ Queétdih Dios á wēi naáwátdih náahna yuhna, cāacwáboó ī weñatdih chah it bidip wut jī. Pánihna, queét “Weém Jesúh caá”, bitadih it niij naáwihcap wut jī.

Jesús á naáwátdih ī joihcat jīb peéh chājat á jumat

⁴⁴ Túttimah, Jesús cāacwádhin nin pah tubit á niij ñaac naáwáp jī: “**Ded weemdih jepahni weemdihjeh pohba jepahna á chājcan caá. Weemdih wahnidihbut á jepahna caá.**

⁴⁵ **Ded weemdih enni weemdih wahnidihbut á enna caá.**

⁴⁶ **Ded dapánapboó jumniji, weemdih jepahna, baabát panihpboó á jwáub jumat pinah niijná, weém baabát panihni nin baacboó wá jwáwáp jī.**

⁴⁷ **Obohjeéhtih, ded wá naáwátdih joiná yuhna, á jepahcah, weémboó wá peéh chājcan niit. Nin baacdhin moón weemdih jepahcannitdih peéh chājadih jwóhna wá chājcan jīi. Obohjeéhtih, iiguipna bejnit déedih túi ubat túat niijná, wá jwáwáp jī.**

⁴⁸ **Ded weemdih náahcanni, wá naáwátdihbut joihcannidih peéh chājat á jumbipna caá. Wá naáwátdih ī joihcatjī jīb péeni yeó jáapdh wá lipboó queétdih á peéh chājipna caá.**

⁴⁹ **Weém wá jenah joyátjeh yeebdih naóhna wá chājcan caá. Wá lip weemdih wahniboó ded pah wá naáwát pinahdih á naáwát túatna caá. Pánihna, wá naáwátboó á naáwátjeh tígáá.**

⁵⁰ **Ded á naáwátdih joí waadána, wá lipjeéh páantjeh á túi jumbipna caá. Pánihna, wá lip á naáwát túatdihjeh tígáá, yeebdih wá naáwáp”,** Jesús queétdih á niijip jī.

13

Jesús á bohénitih jítchanadh á chocat

¹ Pascua yeó jáapna pinah jātihbit, Jesús nin baacdhin cádahnit, á lip pehbboó á bejat pinah bahni á judhdadit átát jéihyep tajī. Áihwá nin baacdhin moonidih búdí oina, queétdih á oi cádahcap jī. Pánihna, á oyatdih jéutna, áihwádhin á wun wáhp jī.

² Caan chéi Jesús jwítdih á numah jeéméchah, Jesúsdih enihcannitdih á naáwát pinah niijná, Judas, Simón Iscariote wáhdih neméppoó át waadá dée tajī.

³ Dios pebhmant á jwáwátjidih, á jwáub púh laab béjat pinahdihbut Jesús átát jéihyep tajī. Á lip caandih chah maáh á waadát pinahdihbut átát jéihyep tajī.

⁴ Pánih jéihna, jwíjeéh jeémp lajniji ñah ñahnit, áih yégueh jih bóo chóodih too dugnit, jōp wiwat pinah yégueh chóojih cháhlih yoób á chéwep jī.

⁵ Chéo péanit, pamapdh mah puoh yacnit, jwíh jítchanadh á choc jwíhip jī. Pánih chocnit, á chéo báudhni chóojih jwíh jítchanadh á jōp wiwip jī.

⁶ Pánihna, biquínadh choc péa bejnit, Simón Pedro pebhna á jwáub jī. Áih jítchanadh chocat túat á chājachahjeh, Pedrobó caandih nin pah á niijip jī:

—¿Maá, wíh jítchanadh chocodih jwóh niit ma chājap? á niijip jī.

⁷ —**Weém butéh yeebdih ded pah wá chocatdih ma jéih jwuhcan yuhna, túttimah ma jéihbipna caá,** Jesús caandih á niijip jī.

⁸ —Obohjeéhtih, wíh jítchanadh meemdih wá chocat túatcan caá, Pedro á niijip jī.

—**Meemdih wá choccah, wíh ma nihcan niit,** Jesús caandih á niijip jī.

⁹ —Pánihna, Maá, wíh jítchanadhjeh nihcan, wíh téhiyanadh, wíh wao dáhdihbut ma chocóo bácah, Pedro á niijip jī.

¹⁰ —**Ded jéehna, nihát áih bácahdih á túi chocna caá. Caandih chéne jwáub chocat á náahcan caá. Áih jítchanadhjeh chocat caá náahap. Pánihna, yeébbó**

jéehnit panihnit ñi jumuchah yuhna, biíc ñijeéh jumni jéhcanni panihni á yéejatdih cádahcanni á jumna caá, Jesús Pedrodih á ñiijíp jĩ.

11 Páant ñiijná, Jesús caandih enihcannitdih duó wáini pínahdih jéihnit, jwiítidih páant átt ñiijíp tajĩ.

12 Jwĩih jitchanadih choc péanit, áih yégueh chóodih jwúub daonít, á lajapjina á jwúub juí lajap jĩ, páant mantih. Pánih jwúub juí lajnit, nin pah jwiítidih á niij naáwáp jĩ:

—**¿Butéh yeebdíh wá chocatjidih ñi jéih niit?**

13 **Yeéb weemdíh ‘Bohéni’, ñiijná, ‘Maá’, ñiijná, yoobópdih niij tígaa ñi chájap. Weém yeebdíh bohéni, ñi Maáh yoobát tígaa.**

14 **Páant yeebdíh bohéni, ñi Maáh jumna yuhna, teo wáhnit ípĩ chájat pah ñiíh jitchanadih wá chocna beé. Páant wá chájachah ennitji jumna, yeebbát ñiíh jitchanadih miíc chocat caá náahap.**

15 **Ded pah ñijeéh jumnitdih ñi teo wáacat pínahdih butéh wá júutap be. Pánihna, yeebdíh ded pah wá chájatji pah yeebbát biíc yoobó ñi chájaa.***

16 **Yoobópdih yeebdíh wá naóhna caá. Ded teo wáhniboó á maáh chah nihcan caá. Ded á wáhniboó caandih wáhní chah nihcan caá.* Obohjeéhtih, yeéb chah jumna yuhna, yeebdíh teo wáhní pah ñiíh jitchanadih yeebdíh wá choc wáhap be. Pánihna, wá chájatjidih ennitji biíc yoobó ñi chájaa.**

17 **Páant wá wutatdih jéihnit, chájna, búdí ñi wéibipna caá.**

18 **“Obohjeéhtih, yeéb nihadidih páant wá ñiicán caá. Det wá ñionitdih wá túi jéihna caá. Dios naáwátidih naóh yapanit í daacátji biíc yoobó á yapbipna caá. ‘Wájeéh jeémpniyeh tígaa weemdíh yeejép á chájbipna caá’, ítt niij daacáp tajĩ.***

19 **Páant á chájat pínah játi h yeebdíh naóhna caá wá chájap, páant á yapat táttimah, ‘Caán Jesús, Dios á wáhní Cristo ta tígaa’, ñi niij jéihyat pínah ñiijná.**

20 **Nindihbat yoobóbdih yeebdíh wá naóhna caá. Wá wáhnidih ded túi wéi jwááhni, weemdíhbat á túi wéi jwááhna caá. Pánih weemdíh wéi jwááhni, weemdíh wáhnijidihbat á wéi jwááhna caá”, Jesús jwiítidih á ñiijíp jĩ.***

Judas á duó wáyat pínahdih Jesús á naáwát (Mt 26.20-25; Mr 14.17-21; Lc 22.21-23)

21 Páant niij péanit, Jesús búdí á jígahap jĩ. Pánih jígahnit, jwiítidih nin pah á ñiijíp jĩ:

—**Yoobópdi h yeebdíh wá naóhna caá. Biíc ñi cáti h jumni weemdíh enihcannitdih á duó wáibipna caá, á ñiijíp jĩ.**

22 Páant á ñiijíchah joinít, caandíh júutni pínahdih jéihcan, jwiítjeh jwí miíc en jáhanap jĩ.

23 Weém, Jesús búdí á oiniboó caandíh wá dodh jáah lajap jĩ.

24 Pánihna, Simón Pedro weemdíh áih téihyaji h jenah júutnit, nin pah á ñiijíp jĩ:

—Caandíh ma wáibh joí eneé dedna tígaa caandíh duó wáini pínah, weemdíh á ñiijíp jĩ.

25 Páant á ñiijíchah joinít, weémboó Jesúsdi h jwúub dodh jáah lajnit, caandíh nin pah wá niij wáibh joyóp jĩ:

—¿Maá, deddih niij tígaa ma cháj? wá ñiijíp jĩ.

26 —**Nin pandih dajnit wá neéh wáhní pínah weemdíh enihcannitdih á duó wáibipna caá, weemdíh Jesús á niij jepahap jĩ.**

Páant niij péanitjeh, pan dahdih daj wá neéhnit, Judas, Simón Iscariote wáwáhdíh á wáhap jĩ.

27 Páant Jesús á daj neéh wáhní pandih Judas á jeéméchah, neméppoó caandíh yeejép átt chájat téutap tajĩ. Pánih jéihna, Jesús caandíh nin pah á ñiijíp jĩ:

—**Ded pah ma chájat pínahdih waicanjeh chájadi h ma bejeé, Judasdi h á ñiijíp jĩ.**

28 Páant Judasdi h á ñiijíchah joiná yuhna, jwiít nihát jwí jéihcap jĩ.

29 Pánih jéihcan, “Judas jwíih dinerodih en daoní á jumuchah, jwí jeémát pínahdih júb chájat téutna, Jesús páant á niij wahna caá”, biquína ítt niij jenah joyóp ta yuh jĩ. Bitaboó “Moh yéejnitdih dinero wáhat téutna caá átt chájap”, ítt niij jenah joyóp tajĩ.

30 Pánihna, Jesús á neéh wáhní pandih jeémp péanit, Judas á bac bejeh jĩ. Páant á bac bejehchah, chei wáát jumap jĩ.

Jesús jáap wutatdih á naáwát

31 Páant Judas á bac bejat táttimah, Jesús jwiítidih nin pah á niij naáwáp jĩ:

—**Buu láa bácah weém nihát cáacwá áud jeñé wá íp á wáhní wá jumadíh, wá wépatdihbat cáacwádi h á jéihyabipna caá. Caán á wépatdih weembút queétdih wá jéihyabipna caá.**

32 Páant wá íp á wépatdih wá jéihyanachah, caán wá wépatdihbat waicanjeh á jéihyabipna caá.

33 **Yeéb wá weh panihnit, nindihbat wá naáwáchah ñi túi joyoó. Daocánni yeó jáapbitjeh ñijeéh wá jum jwuhbipna caá. Wá bejat táttimah, weemdíh búdí ñi bid-bipna caá. Jwí déewádi h wá ñiijátji pah yeebdíhbat biíc yoobó ñiijnít, ‘Wá bejeh**

* 13:15 Mt 20:28; Mr 10:45; Lc 22:27 * 13:16 Mt 10:24; Lc 6:40; Jn 15:20 * 13:18 Sal 41:9 * 13:20 Mt 10:40; Mr 9:37; Lc 9:48; 10:16 * 13:33 Jn 7:34

pínahna yeebboó ñi jéih bejcan caá', wá niijná caá.*

³⁴ Pánihna, jáap watatdih yeebdíh wá naóhna caá. Yeebjéh ñi míic oyoó. Yeebdíh wá oyatji pah, yeebjéhat ñi míic oyoó.*

³⁵ Páant ñi míic oyoohah ennit, wíihwá ñi jumatdih bita í jéihbipna caá, Jesús jwiítidih á niijíp jì.

Pedro á yeeat pínahdih Jesús á naáwát

(Mt 26.30-35; Mr 14.26-31; Lc 22.31-34)

³⁶ Páant á niijíchah joinít, Simón Pedro Jesúsdih nin pah á niijí wáah joyóp jì:

—¿Maá, dedboo tígaa ma bejbi, páant ma niijná? á niijíp jì.

—Wá bejat pínahna wájeéh ma jéih bej jwahcan caá. Obohjeéhtih, buu jéih bejcan yuhna, táttimah wá pebhna ma juiibipna caá, Pedrodih Jesús á niijíp jì.

³⁷ —¿Maá, dépanih tígaa buu majeéh wá jéih bejcan? Weemdíh í mawachah yuhna, meemdíh wá cádahcan niít, Pedro á niijíp jì.

³⁸ —Páant niijná, ¿weemdíh wapna, ma wan wáhi mi naniít? Obohjeéhtih, yoobópdih meemdíh wá naóhna caá. Mújbai á ewat pínah játi, 'Caandíh wá jéihcan caá', bíic peihcanni láa pohba bitadih ma niijí yeebipna caá, Jesús Pedrodih á niijíp jì.

14

Jesús Dios pebhna bejni namá panihni á jumat

¹ Táttimah, Jesús jwiítidih nin pah á niijíp jì: "Butéh wá niijátidih náhninit, ñi jígahca bojó. Wá ípdih táí jenah joinít, weemdíhbat bíic yoobó ñi táí jenah joyóo.

² Wá íp á jumapboó dawá jumat pínah muná á jumna caá. Pánihna, caanná juiibínit, ñi jumat pínahdih ámohodih wá bejbipna caá. Wá naáwát pah bíic yoobó á wihcah, páant yeebdíh wáta niijí naóhcan tagaa.

³ Yeéb ñi jumat pínahdih táí ámoh péanit, yeebdíh ubudíh wá jwáub dei jéihbipna caá, wájeéh ñi jumat pínah niijná.

⁴ Wá bejat pínah namá panihnidih ñi jéihna caá", á niijíp jì.

⁵ —Maá, deh ma bejat pínahboó jwiít wá jéihcan caá. ¿Ded pah tígaa caán namá panihnidih jwí jéihbi? Tomás Jesúsdih á niijí wáah joyóp jì.

⁶ —Weemjéh tígaa namá panihni wá jumap, wá íp pebhboó ñi juibíát pínah niijná. Weemjéh mun tígaa yoobópdih naóhni. Jeáboó juiibínit pínahdih weemjéh mun tígaa caolih booni wá jumna caá.

Caolih wá boonit míicjeh wá íp pebhboó páantjeh í jumbipna caá.*

⁷ Weemdíh táí jéihna nihna, wá ípdihbut ñita jéih tagaa. Pánihna, buu caandíh ennit panihnit jumna, caandíh ñi táí jéihna caá buca, Jesús jwiítidih á niijíp jì.

⁸ Páant á niijíchah joinít, Felipe jwah nin pah á niijíp jì:

—Maá, jwí ípdih jwiítidih ma jéutá. Páant bóojeh tígaa jwí eníhip, á niijíp jì.

⁹ —¿Felipe, maatápdih wájeéh jumna yuhna, weemdíh ma táí jéih jwahcan niít? Weemdíh enna, wá ípdihbut maat enep be. 'Jwí ípdih ma jéutá', niijná, ¿dépanih tígaa weemdíh páant ma niijí?

¹⁰ Weém wá ípjíh chénewá jumna yuhna, bíicjeh caá. ¿Páant caán yoobópdih nihcan caá', ma niijí jenah joicáh? Yeebdíh naóhna, wá jenah joyátjéh wápi naóhcan caá. Wá íp á naáwát tútuchahjeh, wá naóhna caá. Pánihna, caán bíicdih jumna, á wépatjéh wápi cháí jéutna caá.

¹¹ Weém wá ípjíh chénewá jumna yuhna, bíicjeh caá. Caán 'Yoobópdih tígaa', niijí jenah joicán, wá íp á wépatjéh wápi cháí jéutajidih náhninit, bíicjeh jwí jumatdih ñi jéihbipna caá.

¹² Yoobópdih yeebdíh wá naóhna caá. Det weemdíh táí jenah joinít wá chájat pah bíic yoobó í chájbipna caá. Buu wá íp pebhboó jwáub bejna, wá chájat chah pohba wá íp á wépatjéh í chájbipna caá.

¹³ Weemdíh táí jenah joinít í wábat pah wá chájbipna caá, wá íp á wépatdih cáacwá í jéihyat pínah niijná.

¹⁴ Pánihna, weemdíh jepahnit ñi jumachah, dedé ñi wábat bíic yoobó wá chájbipna caá, Jesús á niijíp jì.*

Túini Espíritu á wahat pínahdih Jesús á naáwát

¹⁵ "Yeéb weemdíh oina, wá watatdih ñi jepahbipna caá.*

¹⁶ Yeebdíh Túini Espíritu á wahat pínah niijná, wá ípdih wá wáahbipna caá, wá wihcah, ñijeéh á jumat pínah niijná. Caán Túini Espíritu yeebdíh teo wáacniboó yoobópdih naóhni jumna, yeó jáap jumat pah ñijeéh á jumbipna caá.

¹⁷ Nin baácdih moon wá ípdih jéihcannit, caán Túini Espíritudihbut í jéihcan caá. Pánih jéihcan, caandíh í táí jenah joicán caá. Obohjeéhtih, caán ñijeéh jumni pínahdih yeebboó ñi táí jéihbipna caá.

¹⁸ "Yeebdíh wá éemp bejcan niít. Pánih éemp bejcan, caán Túini Espíritu yeebdíh

* 13:34 Jn 15.12,17; 1Jn 3.23; 2Jn 5

* 14:6 Mt 11.27; Jn 1.18; 6.46; Hch 4.12

* 14:14 Mt 7.7-11; Lc 11.9-13; Jn 15.7,16;

16.23-24; 1 Jn 3.21-22; 5.14-15

* 14:15 Dt 6.4-9; 11.1

ã juyáchah, weém wã jumat pahjeh muntih ñijeéh ã jumbipna caá.

¹⁹ Wã bejat pínah bahnijeh ã judhna caá. Páant wã bejat túttimah, nin baácdih moón weemdih jepahcannit, weemdih í jwáub encan niít. Obohjeéhtih, yeéboó weemdih ñi enbipna caá. Weém jwáub boo pud jóóhni wã jumat pah muntih, yeebbát jwáub boonit Diosjeéh páantjeh ñi jumbipna caá.

²⁰ Jwí wahni Túini Espiritu yeebdih joinit, wã íp biícdih wã jumatdih yeebdih ã túi jéihyabipna caá. Pánihna, wã íp biícdih wã jumat pah muntih, yeé biícdih wã jumatdihbut ã jéihyabipna caá.

²¹ Ded wã watatdih jói waadáni weemdih oini caá.* Weemdih oinidih wã ípbut ã oibipna caá. Weembát caandih biíc yoobó wã oibipna caá. Páant weemdih oinidih ded pah wã jumatdih wã túi jéihyabipna caá”, Jesús jwiítidih ã niijíp jì.

²² Jwíjeéh jumni biíh Judas, Iscariote nihcanni, Jesúsdih nin pah ã nií jwáub joyóp jì:

—¿Maá, dépanihna jwiítidihjeh páant ma jéihyana yuhna, bita meemdih jepahcannitboodih ma jéihyabican? ã niijíp jì.

²³ —Ded weemdih oini wã naáwátidih ã túi jói waadáni caá. Páant ã túi jói waadánachah, wã íp caandih ã oibipna caá. Pánih oina, wã íp biícdih áih caolihdih waadnit, ájeéh jwí jumbipna caá.

²⁴ Obohjeéhtih, weemdih oicanniboó wã watatdih ã jepahcan caá. Páant ã jepahcchah, ájeéh jwí wihcan niít. Butéh ñi joini weemjéh wã naáwát pohba nihcan caá. Obohjeéhtih, wã íp weemdih wahnijeh páant ã naáwát tútup be.

²⁵ “Ñijeéh jum jwuhna, páant yeebdih wáat nií naáwáp be.

²⁶ Obohjeéhtih, túttimah wã ípdih wã wáubchah, Túini Espiritudih yeebdih ã wahbipna caá. Pánihna, caán Túini Espiritu yeebdih teo wáacni jumna, ã túi bohébiipna caá. Pánih bohénit, nihat yeebdih wã naáwátidih ã náhniabipna caá.

²⁷ “Yeebdih wã túi jumat táutna caá. Weém wã túi jumat pah muntih yeebbát ñi túi jumbipna caá. Wã wáhni túi jumat pah nin baácdih moón í jéih wáhcan caá. Pánihna, bádí náhni dahwanit, ñi úmca bojóo.

²⁸ ‘Weém wã bej jwuhbipna caá. Obohjeéhtih, ñijeéh jumat tút niijná, wã jwáub dei jáóhbiipna caá, páant muntih’, yeebdih páant wã niíj naáwáchah, ñiát joiná jì. Páant wã niijíchah joinit, weemdih yoobópdih ñi oina nihna, ñita wéi tagaá. Wã ípboó weém chah wépní ã jumuchah, ájeéh jumnit, chah yeebdih

wã jéih teo wáacbiipna caá. Páant wã chájat pínahdih jéihna, yeebdih weñat caá náahap.

²⁹ Weemdih ded pah ã yapat pínahdih yeebdih wáat naóhna jì, wã niijátji biíc yoobó ã yapachah, weemdih túi jenah joinit ñi jumat pínah niijná.

³⁰ “Yeebdih wã miíc wéhe jwuhat pínah bahnitjeh ã judhna caá. Waícanjeh, nin baácdih moón í maáh, weemdih yeejé chájadih ã jáóhbiipna yuh caá. Nemépwá í maáh wépní jumna yuhna, weemdih ã jéih yap yohcan niít.

³¹ Obohjeéhtih, weemdih wã íp ã watat pahjeh wã chájbiipna caá, nihat cáacwá caandih wã oyatdih í jéihyat pínah niijná. Ñi ñah ñuhúú. Chóbe bejjíh”, Jesús jwiítidih ã niijíp yuh jì.

15

Jesús jiwá iguúh páuj panihni ã jumat

¹ Páant niijná yuhna, nin pah jwiítidih ã jwáub niíj bohénap jì, páant muntih: “Weém jiwá iguúh páuj panihni, wã ípboó iguúhadih en daoni panihni, wíh cáacwá iguúh pihna panihnit í jumna caá.*

² Quehcanni pihdih iguúhadih en daoni ã bóod yohbipna caá. Páant ã bóod yohat pah, det weemdih túi jenah joicánnitdih wã íp ã yohbipna caá. Ded túi quehni pihhoodih ã bóod ámohna caá, dawá ã quehat pínah niijná. Páant ã chájat pah det wíh wã í náahatdihjeh í chájachah enna, wã íp queétdih ã cádahat táutbiipna caá, ded pah wã náah yacatboodih í chájat pínah niijná.

³ Yeéboó wã naáwátidih jói jepahnit, bóod ámohni panihnit ñi jumna caá.

⁴ Túi biícdih wájeéh ñi jumaú. Páant wájeéh ñi jumuchah, weembát yeé biícdih wã jumbipna caá. Ded iguúh pih áih páujdih túi duuj lájcan, ã jéih quehcan caá. Pánihat pah, yeebbát weemdih túi joicán, wã wépat ã wihcchah, wã weñat pínahdih ñi jéih chájcan niít.

⁵ “Weém jiwá iguúh páuj panihni, yeéboó áih pihna panihnit caá ñi jumap. Ded weemdih túi joini wájeéh túi biícdih ã jumuchah, weembát ájeéh túi biícdih wã jumbipna caá. Pánih jumna, túi quehni pih panihni wã weñat pínahdih ã túi chájbiipna caá. Obohjeéhtih, weemdih joicánnitboó, wã weñat pínahdih í jéih chájcan niít.

⁶ Ded wan jáóhni pihdih ã yohat pah, weemdih cádahni, wájeéh túi jumcannidih wã íp ã yohbipna caá. Pánihna, caán yohni iguúh pihna ã diib téhechah, iguúhadih en daoni boó caán tehni pihnadih wao wáacnit, ã cáo

* 14:21 Dt 6:4-9; 11.1 * 15:1 Is 5.1-7

yohbipna caá. Páant ã chãjat pah, weemdih cádahndih Dios peéh chãjna, iiguipna ã yohbipna caá.

7 “Yeéb weemdih cádahcan, wã naawátdih túi joiná, ded ñi náahatdih ñi uábúchah, biíc yoobó wã chãjbipna caá.

8 Wã weñat pínahdih ñi chãjachah ennit, ‘Queét Jesúhwã caá’, bita í niij jéihbipna caá. Páant niij jéihnit, wã ípdihbut í wëibipna caá.

9 Wã íp weemdih ded pah ã oyat pah muntih weembát yeebdih biíc yoobó wã oina caá. Páant yeebdih wã oyatdih ñi túi náhninaá.

10 Wã íp weemdih ded pah ã wutuchah, caandih jepahna, ã oyatjih ájeéh wã túi jumna caá. Páant wã chãjat pah, weem jwáh yeebdih ded pah wã wutatdih jepahna, wã oyatjih wãjeéh ñi túi jumbipna caá.

11 “Páant yeebdih wã naóhna caá, wãjeéh túi jumnit, bádí ñi weñat pínah niijná. Bainí ñi wëican niit.

12 Nin pah yeebdih wã niij wutna caá: Yeebdih wã oyat pahjeh muntih, yeebjéhtut ñi múic oyoó.*

13 Ded ã chéndih bádí oina, caanjéh ã wunat pínah tobhochah yuhna, caandih ã túi teo wáacbiipna caá.

14 Ded pah wã wutatdih jepahna, yeebboó wã chéenwã ñi jumna caá.

15 Wã chéenwã yoobát ñi jumuchah, ‘queét wã pebh moonjéh caá’, yeebdih wã niijcán caá. Í maáh ded pah ã chãjatdih ã pebh moón í jéihcan caá. Obohjeéhtih, wã chéenwã ñi jumuchah, ded pah wã íp ã naawátdih yeebboodih wáat naóh yapanap jí.

16 Yeéb weemdih ñi ñiocan beé. Obohjeéhtih, weemboó yeebdih wã ñiwip jí, wã ípíhwã jumna, ã wutatdih jepahnit, ñi túi chãj cádahcatdih ennit, bitabut Diosdih í jepahat pínah niijná. Pániñ túi chãj cádahcannit, wíh wã jumna, ded pah wã ípdih ñi uábúchah, yeebdih ã wãhbiipna caá.

17 Pániñna, nin pah yeebdih wã jwáub wutna caá: Yeebjéh ñi múic oyoó”, Jesús jwáutdih ã niijíp jí.

Jesúsdiñ, áihwãdihbut nin baácdiñ moón í iiat

18 “Nin baácdiñ moón yeebdih í iináchah, weemdihbut í iiatjidih ñi túi náhninaá.

19 Diosdih jepahcannit ñi jumuchah nihna, queétjeh í múic oyat pahjeh, yeebdihbut íta oi tagaá. Obohjeéhtih, yeéb wã ñionit jumna, ded pah queét í

chãjat pah biíc yoobó ñi chãjcatdih ennit, yeebdih í enihcan caá.*

20 ‘Wíh wã jumna, weem cháh ñi jumcan caá’, yeebdih wã niijátjidih ñi túi náhninaá. Pániñ weém nump jumna, weemdih yeejép í chãjat pahjeh yeebdihbut biíc yoobó í chãjbipna caá. Bitaboó wã bohéatdih jepahnit, yeebbát queétdih ñi bohénachah, í jepahbipna caá.*

21 Pániñna, nin baácdiñ moón weemdih wahnidih í jéihcat jíib, yeéb wíh wã ñi jumuchah ennit, yeebdihbut yeejép í chãjbipna caá.

22 “Queétdih bohénadiñ wã jüóhchah, weemdih í náahcatjí jíib queétdih peéh chãjat áta wihcan tagaá. Obohjeéhtih, buee queétdih wã bohéat táttimah, ‘Yeejat jíib weemdih ã wihcan caá’, queét í jéih niijcán caá.

23 Ded weemdih enihcanni wã ípdihbut enihcanni caá.

24 Wã íp ã wëpatjih cáacwã í jéih chãjca naáhdih wã chãj jéutap be. Páant wã chãj jéutcañ, queétdih yeejat jíib áta wihcan tagaá. Obohjeéhtih, wã chãj jéutatdih enna yuhna, weemdih, wã ípdihbut í enihcan caá. Páant í enihcat jíib, Dios queétdih ã peéh chãjbipna caá.

25 Pániñ enihcan, Dios naawátdih naóh yapanit í daacátjí biíc yoobó chãjna caá í chãjap. ‘Queétdih yeejép wã chãjcañ yuhna, weemdih í enihcan caá’, ít niij daacáp tají.*

26 “Táttimah, wã ípjeéh jumni Túini Espíritudih wã wãhbiipna caá, yeebdih ã teo wáacat pínah niijná. Yeebdih yoobópdih naóhni pínah jumna, yeebdih ded pah wã jumatdih ã túi jéihyabipna caá.

27 Cáacwãdih wã bohé jwíhichah, yeéb wãjeéh ñiat jumap jí. Pániñ wãjeéh jumnit, ded pah wã chãjatdih ennitjí yeéb jwáh bitadiñ naawát caá náahap.

16

1 “Batéh yeebdih ded pah ã yapat pínahdih wã naawáp be, caandih túi náhnit, biíc yoobó yeebdih ã yapachah, weemdih ñi cádahcat pínah niijná.

2 Táttimah, wíh wã ñi jumap jíib, ñi maata jwí múic wáacat muuná í waadat táutcan niit. Biñ lãa ded yeebdih mao yohna, ‘Dios ã náahat pah chãjna caá wã chãjap’, ã niij jenah joibipna yuh caá.

3 Wã ípdih, weemdihbut í jéihcat jíib páant í chãjbipna caá.

4 Pániñna, yeebdih yeejép ã yapachah enna, ‘Páant ã yapat pínahdih Jesús

* 15:12 Jn 13.34; 15.17; 1Jn 3.23; 2Jn 5

* 15:19 Jn 17.14-18

* 15:20 Mt 10.24; Lc 6.40; Jn 13.16

* 15:25 Sal 35.19;

jwiít dih á naáwáp jí, ñi níj náhnibipna caá. Caandíh ñi náhnat pínah níj ná, buu yeebdíh wá naóhna caá”, Jesús jwiít dih á níj jí.

Túini Espiritu ded pah á teo wáacat pínah

“Weemdíh ñi jwíh pej jum láa weemboó ñijeéh jumna, butéh wá bohéatdih yeebdíh wá naóh jwahcap jí.

⁵ Obohjeéhtih, buu weemdíh wah deyani pehbhoó wá jwáub béjat pínah bahniyeh á judhdachah, yeebdíh páant wá naóhna caá. Obohjeéhtih, ‘¿Dee tígaa ma bejbi?’ weemdíh ñi níj uúbh joicán caá.

⁶ Wá páuh laab béjat pínahdih yeebdíh wá naáwáchah, bádí ñi jíghana caá.

⁷ Obohjeéhtih, tabit ñi jíghacat pínah níj ná, yeebdíh yoobópdih wá naóhna caá. Wá páuh laab béjat tátimah, yeebdíh teo wáacni pínah, Túini Espiritudih wá wahachah, chah ñi táí jumnipna caá. Wá páuh laab béjchah, yeebdíh teo wáacni pínahboó áta jóohcan tagaa.

⁸ Wá wahachah, caán dei juná, nin baácdih moón í yéj atdih queétdih á jéihyabipna caá. Ded pah táí chájat pínahdihbut á jéihyabipna caá. Yéj chájnitdih í yéj at jíib Dios á peéh chájat pínahdihbut caán á jéihyabipna caá.

⁹ Caán Túini Espiritu cáacwádih nin pah á níj jéihyabipna caá: ‘Jesucristodih ma jepahcat caá ma yéj at’, á níj bípna caá.

¹⁰ Wá íp pehbhoó wá jwáub bejat tátimah, cáacwá weemdíh í jwáub encah, Teo Wáacni jwah queétdih á bohébiipna caá, ded pah í táí jummat pínahdih í jéihyat pínah níj ná.

¹¹ Nin baácdih moón í maáh nemépdih Dios á peéh chájat pínahdih Túini Espiritu á jéihyabipna caá.

¹² “Bádí caá yeebdíh wá naáwát pínah á judhdap. Obohjeéhtih, buu caandíh wá naáwáchah, ñita beh joicán tagaa.

¹³ Páant wá naóhcah yuhna, Túini Espirituboó yeebdíh á jéihyabipna caá. Caán á jenah joyátjeh á naóhcan níit. Obohjeéhtih, wá íp caandíh á naáwát táutachah, yeebdíh yoobópdih á naóh beedábiipna caá. Tátimah ded pah á yapat pínahdihbut á bohébiipna caá.

¹⁴ Pánihna, ded pah wá jummatdih á naáwáchah joinít, yeebboó weemdíh bádí ñi wéibipna caá.

¹⁵ Wá íp á jéihyat pah, weembát wá jéihna caá. Páant tígaa ‘Túini Espiritu ded pah wá jummatdih á jéihyabipna caá’, yeebdíh wá níj naáwáp be.

¹⁶ “Bahniyeh weemdíh ñi en jwahbiipna caá. Obohjeéhtih, maátcanjeh

encannitji, weemdíh ñi jwáub enbiipna caá, páant mantih”, Jesús jwiít dih á níj jí.

Buu jíghanit, tátimah wéinit jwí jummat pínah

¹⁷ Páant á níj íchah joinít, jwiít biquína nin pah jwí míc níj uúbh joyóp jí:

– ‘Bahniyeh weemdíh ñi en jwahbiipna caá. Obohjeéhtih, maátcanjeh encannitji, weemdíh ñi jwáub enbiipna caá, páant mantih’, níj ná, ¿ded pah níj tígaa páant á níj? ‘Wá íp pehbhoó wá jwáub páuh laab bébiipna caá’, níj ná, ¿ded pah á chájat pínahdih níj naóh tígaa jwiít dih páant á níj?

¹⁸ ‘Bahniyeh’, ‘maátcanjeh’, níj ná, ¿ded pah níj tígaa á cháj? Obohjeéhtih, jwí beh joicán caá, jwí míc níj jí.

¹⁹ Páant níj nit, caandíh jwí uúbh joííhatdih jéihna, Jesús nin pah jwiít dih á níj naáwáp jí:

– ‘Bahniyeh weemdíh ñi en jwahbiipna caá. Obohjeéhtih, maátcanjeh encannitji, weemdíh ñi jwáub enbiipna caá páant mantih’, ¿wá níj át dih beh joicán, uúbh joííh níit ñi chájap?

²⁰ Yoobópdih yeebdíh wá naóhna caá. Wá wunat pínah bahniyeh á judhna caá. Pánihna, wá wunachah enna, bádí ñi júbipna caá. Obohjeéhtih, weemdíh eníhcannitboó bádí í wéibipna caá. Yeebboó bádí jíghanitji, tátimahbitjeh ñi jwáub wéibipna caá.

²¹ Nin pah á jumna caá: Yad wili mi weép jáana, yeejéj mi yapat pínah á jumachah, bádí mi jíghana caá. Pánih jíghana yuhna, mi weép jummat tátimah, caántdih á tubatjidih náhnican, wébit á cáac jumachah ennit, bádí mi wéina caá.

²² Páant mi jummat pah tígaa buu yeeb ñi jíghabipna caá. Tátimah, yeebdíh wá jwáub enechah, yeebát bádí ñi jwáub wéibipna caá. Páant ñi weñechah, det yeebdíh í jéih jwáub jíghacan níit.

²³ “Weemdíh ñi jwáub enni yeó jáapdih táí beh joinít jumna, weemdíh ñi uúbh joicán níit. Yoobópdih yeebdíh wá naóhna caá. Wííhwá jumna, wá wépatíh ñi uúbhachah, wá íp yeebdíh á jepahbiipna caá.

²⁴ Játih wá ípdih páant ñi uúbh jwahcap jí. Obohjeéhtih, yeebdíh wá wun wáhat tátimah, wííhwá jumna, páant caandíh ñi uúbú. Páant ñi uúbúchah, ñi uúbát dih á wáhbipna caá, bádí ñi weñat pínah níj ná.*

Jesús yéj at dih yap yohni á jummat

²⁵ “Játih wá jenah joinít naáwát jíh jeh yeebdíh wá bohénachah, ñi táí beh joicán beé. Obohjeéhtih, wá boo pud júáwát

* 16:24 Mt 7.7-11; Stg 1.5-6

tátimah, ded pah jwí íp á jamatdih túi buocannijeh wá naóhhipna caá.

²⁶ Caán láa wíhwa jumna, wá wépatjéh yeebjéh wá ípdih ní uúhhipna caá. Weémoó níih pínahdih wá jwáub uúh wáhan níit.

²⁷ Pánihna, wá íp pebhmant jéohni wá jamuchah ‘Yoobópdih tigaá’, níij jenah joinít, weemdih ní oyochah ennit, wá ípboó yeebdihbut á oibipna caá. Páant á oyatdih jéihnit, yeebjéh caandih ní uúhhipna caá.

²⁸ Weém wá íp bíicdih jumni ní baáboó wá júwáp jí. Pánihna, buu ní baáboó jum jwahni wá íp pehbboó wá jwáub páuh laab béjbipna caá”, Jesús jwiítidih á níijíp jí.

²⁹ Páant á níijichah joinít, jwiít caandih ní pah jwí níijíp jí:

—Buu bácah ma jenah joiní naáwátjéh bohécan, buocannijeh jwiítidih ma naóhna caá.

³⁰ Pánihna, meém jéih beedáni ma jamatdih buu jwahna jwí jéihna caá. Ded meemdih bohéni pínah á wihcan caá. Páant tigaá Dios pebhmant jéohni ma jamatdih jwí túi jéihna caá, jwí níijíp jí.

³¹ —Buu ‘Yoobópdih Dios pebhmant jéohni tigaá át jumap’, ¿ní níij níit buca?

³² Páant níijnítji yuhna, buu cheijeh nih hat yeeb níih muunáboó ní jweí jwáub bejehchah, weém bíicjeh wá cháobípna caá. Obohjeéhtih, bíicjeh pohba wá nihcan níit. Weemdih ní yoh bejehchah yuhna, wá ípboó wájeéh á jumbipna caá.

³³ Páant wá yapat pínah jätih yeebdih naóhna caá wá chájap, jgahcanjeh ní túi jamat pínah níijná. Nín baáboó ní jum jwahuchah, Diosdih náahcannit yeebdih yeejép í chájipna caá. Obohjeéhtih, ní baácdih moón í yéej chájatdih yap yohni wá jamatdih jéihnit, búdí ní weñeé, jwiítidih á níijíp jí.*

17

Jesús áih pínahdih Diosdih á uúbat

¹ Páant níij péanit, Jesús jeáboó chéi ennit, Diosdih ní pah á níij uúbáp jí: “Paá, buu ma níjájti pah tih weemdih í mawat pínah á juná caá. Pánihna, weém ma wáuh wá jamatdih cáacwádih ma jéihyanaá, weemdih í weñat pínah níijná. Páant ma chájachah, weem jwáh meemdihbut queétdih wá weñat túutbipna caá.

² Nihat cáacwá í maáh weemdih ma waadánap be. Pánih maáh jumna, det weemdih ma wáhnitdih majeéh wá jamat túutbipna caá.

³ Det meém Dios bíicjeh jumnidih jéihna, weém ma wáhnidihbut jéihna, japboó jwíjeéh bíicdih páantjeh í túi jumbipna caá.

⁴ “Nín baáboó jum jwahna, ma chájat túatjídih wá cháj péanap be. Pánih chájna, ded pah ma jamatdih cáacwádih wá túi jéihyanap be, meemdih í weñat pínah níijná.

⁵ Pánihna, ní baácdih jwí chájat pínah jätih, majeéh bíicdih jum jwahna, bíic yoobó jwípí watat pah mantih, weemdih ma jwáub maáh waadánaá.

Jesús á bohénitih pínahdih jwah Diosdih á uúbat

⁶ “Paá, nit wíhwaádih jwah wá uúhna caá. Nit weemdih ma wáhnit ní baáboó yeejépwá cátih í jamuchah yuhna, queétdih ded pah ma jamatdih wá jéihyanap be. Queét míhwaádih weemdih ma wáuhchah, queét ma watat pah í chájna beé.

⁷⁻⁸ Weemdih ma naáwátjídih queétdih wá bohénachah, í túi wéi joyóp be. Pánih wéi joinít, ma pebhmant jéohni wá jamatdih, ma wahni wá jamatdihbut í túi jéihna caá. Pánih jéihnit, ‘Nihat jwiítidih á bohéatjídih, nihát á cháj júatjídihbut Dios át watap taga’, í níij jéihna caá.

⁹ “Paá, nit wá bohénitih pínahdihjeh uúhna caá wá chájap. Bitaih pínahdih uúhna wá cháj jwahcan caá. Nit weemdih ma wáhnit míhwa caá í jumap. Íih pínahdih meemdih uúhna caá wá chájap.

¹⁰ Nit wíhwa nihát míhwa mun tigaá. Pánihna, míhwaáboó wíhwa mun tigaá. Weemdih jepahna, í tút numáchah ennit, bitabut weemdih í wéina caá.

¹¹ “Buu ní baáboó wá cháocán níit. Ma pebhna jwáub bejat tút caá wá chájap. Páant ma pebhna wá jwáub bejehchah yuhna, nit weemdih ma wáhnit ní baáboó í cháobípna caá. Paá, meém táni jumna, nit weemdih ma wáhnitdih ma wépatjéh, weemdih ma wáhnit wépat bíicdih, ma túi en dawaá. Páant ma túi en dawáchah, jwiít túi bíicdih jwí jamat pah mantih nitbat túi bíicdih í jumbipna caá.

¹² Íjeéh jum jwahna, ma wépatjéh nitdih wá túi en dawáp be, bíicboó á buudcát pínah níijná. Obohjeéhtih, ma naáwátidih í daacátji pahjeh tih, bíic bácah iiguípna á bejbipna caá.*

¹³ “Buu ma pehbboó bejat tút caá wá chájap. Nín baáboó jum jwahna, íih pínahdih páant wá níij uúbáp be, caandih joinít, weém bíicdih búdí í weñat pínah níijná.

* 16:33 Ro 8.37; 2Co 2.14; Ap 3.21; 5.5

* 17:12 Sal 41.9; Jn 13.18

14 **Ded pah ma jumatdih nitdih wáát naáwáp be.** Weém yeejép wá chájat pah nit wíhwāboó yeejép chājnitji í túat nuumáp be. Páant í túat nuumúchah ennit, bita túat nuumcánnitboó queétdih í iiná caá.

15 ‘Nin baácdih jumnit wíhwādih ma ub bejeé’, wá níj úbhcan caá. Ohohjeéhtih, ‘nin baácdih í jam juhuchah, ma táí en dawaá, Nemép queétdih á yéjacat pínah níjné’, wá níj úbhca caá.

16 Weém nin baácdih moón yeejép í jenah joyát pah wá jenah joicán caá. Pánihna, weemdíh jepahnit jumna, nin baácdih moón í jenah joyát pah queétdih í jenah joicán caá.

17 Ma naáwát yooópdi í jumuchah, caandíh nit wíhwādih ma táí bohénaá, meemdíh chah í jepahat pínah níjné.

18 Nin baácbóó weemdíh ma wahat pah-jeh muntih, weembát nit wíhwādhbut wá wahna caá, ded pah jwí jumatdih queétdih jwah bitadih í bohéat pínah níjné.

19 Cáacwādh wá wan wáhbipna caá, míhwā jumna, ma weñat pínahdihjeh í chájat pínah níjné.

Jesús nihat áihwá pínahdihbut á úbát

20-21 “Nít wíhwādhjeh ma teo wáacá’, wá níj úbhcan caá. Buu queétdih bitadih wíh doonádh í bohénachah jointi, weemdíh jepahnitdihbut ma teo wáacat pínahdih wá úbhca caá, nihat wíhwā bíicdih í jumat pínah níjné. Weém majeéh jwiít chénewá jumna yahna, bíicjeh caá. Pánihna, jwiít bíicjeh jwí jumat pah queétdih jwíjééh túí bíicdih í jumna náah, ma wahni wá jumatdih nihat cáacwá ‘Yooópdi tígáá’, í níj jéhyat pínah níjné.

22 Weemdíh ma wáhni wépatdih wíhwādhbut wáát wáhap be, bíicdih jwiít jwí jumat pah, queétdih túí bíicdih í jumat pínah níjné.

23 Weém queétdih wá jumuchah, meembát weém bíicdih ma jumna caá. Páant bíicdih jwí jumuchah, wíhwā yooópdi bíicwá pahjeh í jumbipna caá. Páant bíicwá pah í jumachah enna, ma wahni wá jumatdih cáacwá í jéhbipna caá. Pánihna, weemdíh ma oyat pah muntih, queétdihbut bíic yooó ma oyatdih í túí jéhbipna caá.

24 “Paá, nin baácdih jwí chájat pínah játi weemdíh bádí oina, ma wépat weemdíh wáhni, bíic yooó maáta jwí jumap jí. Pánihna, wíhwā jwí pehbóó wájeéh í jumat pínahdih queétdih wá náah yacna caá, weemdíh maáh ma jwáub waadáatdih í enat pínah níjné.

25 Paá, meém túini yooóat chájni, nin baácdih moón yeejépwá meemdíh í

jéihca yahna, weémboó meemdíh wá táí jéihna caá. Ma wahni wá jumatdih nit wíhwā í túí jéihna caá.

26 **Ded pah meém ma jumatdih queétdih wá jéhyat pah be.** Táltimahbut, páantjeh wá jéhyabipna caá, weemdíh ma oyat pahjeh muntih queétdihbut ma oyatdih í jéhyat pínah níjné. Pánih jéhnit, queétdihbut í míc oyochah, íjeéh bíicdih wá jumbipna caá”, Diosdih á níjip jí.

18

*Jesúsdih eníhcannit caandíh í tewat
(Mt 26.47-56; Mr 14.43-50; Lc 22.47-53)*

1 Páant níj úbh péanit, Jesús jwiít á bohénitdih numah bac bejnit, Cedrón wát jumni mujdih chúh bej, Olivo pácahi jumni jenená jwí júbínaj jí.

2 Dawá láa caán pácahi jumapna Jesúsíh jwípí míc wáacap jí. Pánihna, Judas Jesúsdih eníhcannitdih duó wáini pínah caanná jwí bejat pínahdih át jéhyep tají.

3 Pánih jéihna, Jesúsdih jútat túat níjné, Romano soldadowādh, Dioíh muudíh wapnitdihbut át duó wáí jáuwap tají. Queétdih sacerdotewá maáta, fariseowá maátatab it wahap tají. Pánih júohna, íih jiiát yuyú déejíh jiiínit, ítah tóopna, íibat naaná, máa quíitnájih man jumnit, í juyúp jí.

4 Pánihna, jwí jumapdi í toáh júuwáchah ennit, yeejép á yapat pínahdih jéihna, Jesúsboó queétdih jwááh bejnit, nin pah á níj úbh joyóp jí:

—¿Déhedih bid júóh tígáá ní cháj? á níjip jí.

5 —Jesús Nazaret tátchidih bóodih bid júóhna caá jwí chájap, queétdih níj jepahap jí.

—Caan tígáá weém, Jesús á níjip jí.
Queétdih duó wáini, Judas, queétdih cátiána á jumap jí.

6 “Caan tígáá weém”, Jesús á níj jepahachah jointi, caandíh tewedih júóhniitji táahjíh í chéi jwáub bej buugúp jí.

7 Páant í buugúchah ennit, queétdih Jesús nin pah á jwáub níj úbh joyóp jí:

—¿Déhedih bid tígáá ní cháj? á níjip jí.
—Jesús Nazaret tátchidih bóodih bidna caá jwí chájap, queétdih jwáub níj jepahap jí.

8 —‘Caan tígáá weém’, yeebdíh wáát níj jepahap be. Pánihna, weemdíh teona, nit wájeéh jumnitdih ní teoca bojóó, Jesús queétdih á níjip jí.

9 “Míhwá weemdíh ma wáhnitdih bíic cáacdh wá buudát tústap be”, Diosdih á níj úbátji pah bíic yooó á yapat pínah níjné, “Nítíh ní teoca bojóó”, á níjip jí.

10 Simón Pedro áih íbat naadíh jwáat wáinit, sacerdotewá í maádhíh teo wáhni Malco wát jumniíh jéhyepmant bóo moli chóodih á bóod yohop jí.

11 Páant ā bóod yohochah ennit, Jesús Pedrodih nin pah ā niijíp jī:

—**Míh íbat naadíh ma jwáub yacaá. Wá íp ded pah weemdíh ā náah yacat pah bíic yoobó yeejép wá yaphipna caá, ā niijíp jī.***

Sacerdotewā ī maáh pebhna Jesúsdih ī ub bejat

(Mt 26.57-58; Mr 14.53-54; Lc 22.54)

12 Páant ā niij péanachah, soldadowā, ī maáhhjīh, jwiít judíowā jwí maátabat Jesúsdih teonit, caandíh ī chéwep jī.

13 Chéo péanit, Anás pebhna ī ub bejep jī. Anás Caifás joon wut jī. Caifásboó caán jópchidih sacerdotewā ī maáh ā jumap jī.

14 “Nihat jwiít judíowā jwí túi jumat pínahdih bíic cáac ā wun wáhachah ā táubipna caá”, niij naóhniji Caifás ā jumap jī.*

Pedro ā yeeat

(Mt 26.69-70; Mr 14.66-68; Lc 22.55-57)

15 Weém, Simón Pedrojīh Jesúsdih yáapbit jwí en péenachah, Anáhh muuná Jesúsdih ī ub jaibínap jī. Pánihna, weémboó sacerdotewā ī maáh ā jéihni jumna, Jesús túttimah maáhh muú wáihyat júduna weembút wá waad béjep jī.

16 Obohjeéhtih, weém wá waadáchah, Pedroboó wáihyat júdu waadápmajhéh ā chāwáp jī. Pánihna, jwáub bac jáóhnt, waadátboó wapnihdih Pedrodih wá waadát túutap jī. Páant mi waadát túutuchah joinít, weém Pedrodih wá numah waad béjep jī.

17 Páant wá numah waad béjehah ennit, caánt wapnihboó Pedrodih nin pah mi niij úúbh joyóp jī:

—¿Meembút Jesús ā pej jumni nihcan niít? mi niijíp jī.

—Nihcan caá weém, Pedro ā niij jepahap yuh jī.

18 Caan chéi tabit pohba ā cúbuhachah, caanjīh moón teo wáhnit tuu cáonit, ī méé cháudap jī. Pánihna, jwiítbat Pedrojīh íjeéh jwí méé cháudap jī.

Sacerdotewā ī maáh Jesúsdih ā úúbh joyát
(Mt 26.59-66; Mr 14.55-64; Lc 22.66-71)

19 Páant jwí méé cháudat pónih, sacerdotewā ī maáh ā jóon Anásboó Jesúsdih át úúbh joyóp wut jī. Jwiít ā bohénitdih, ded pah ā bohéátjidihbat át úúbh joyóp wut jī.

20 Páant ā úúbh joyóchah, Jesús caandíh nin pah át niij jepahap wut jī:

—**Weém nihát ī joyóchah, jweéhcanjeh wápi bohénap jī. Jwiít judíowā jwí míic wáacat maudíh, Dioíh maudihbat wápi bohénap jī.**

21 **Páant wá bohénachah yuhna, ¿dépanihna weemdíh páant ma niij úúbh**

joí? Ma jéihhna, weemdíh joinítjidih ma úúbh joyoo. Queétoó meemdíh yoobópdih ī naóhbpna caá, át niijíp wut jī.

22 —Sacerdotewā ī maáhdih páant ma ni-ijcá bojóo, niijnít, caan pébh ñuhni soldado téihyájh Jesúh páo túbidih át mawap wut jī.

23 —**Ded pah yeejép wá niijátjidih weemdíh ñi naáwá. ¿Yoobópdih yeebdíh wá naáwáchah yuhna, dépanih tiguaá weemdíh ma mao?** Jesús soldadodih át niijíp wut jī.

24 Pánih úúbh joí péanit, Anásboó Jesúsdih páantjeh ī chéonijidih ā jī Caifás, sacerdotewā ī maáh yoobát pebhna át wahap wut jī.

Pedro ā jwáub yeeat

(Mt 26.71-75; Mr 14.69-72; Lc 22.58-62)

25 Jesúsdih páant ā úúbh joyát pónih, jwiít Simón Pedrojīh páantjeh tuu cáut pebh jwí méé cháudap jī. Páant jwí méé cháuduchah ennit, caanjīh moon jwáh Pedrodih nin pah ī niij úúbh joyóp jī:

—¿Meembút Jesús ā pej jumni nihcan niít? ī niijíp jī.

—Nihcan caá weém, Pedro ā jwáub niij jepahap yuh jī.

26 Páant ā niiját túttimah, sacerdotewā ī maáhdih teo wáhnit, Pedro moli chóodih ā bóod yohniji ā dée jwah Pedrodih nin pah ā niij úúbh joyóp jī:

—¿Pácahi jumapdih meemdíh nihcannit beé Jesús bíicdih wá enep? ā niijíp jī.

27 —Weém ájeéh wihcan beé, Pedro ā niij jepahap yuh jī. Páant ā niijíchahjeh, mujbai áí ewep jī.

Pilato jwuh Jesúsdih ā úúbh joyát

(Mt 27.1-2,11-14; Mr 15.1-5; Lc 23.1-50)

28 Baáb jéenechah, Caifáhh muumánt Jesúsdih úb bac bejnit, caán tútchidih moón ī maáh Pilato wát jumniíh muuná caandíh ī úb bejep jī. Pánih úb bejna yuhna, queétjeh áih muuná waadcán, soldadowádh Jesúsdih ī úb waad béjat túutap jī. Pilato judío nihcah, áih muuná waadnít, jwí wutatdih yap yohna, Pascua jeemátdih ita jéih jeémpan tagaá.

29 Páant ī waadcáh ennit, Pilato jécdih bac juí ñuhnt, queétdih nin pah ā niij úúbh joyóp jī:

—¿Dedé jíib tiguaá nindih ñi naóh yac? ā niijíp jī.

30 —Caán yeejép nihcah, meemdíh jwíta úb júóhcan tagaá, ī niij jepahap jī.

31 —Caandíh úb bejnit, ñi wutat pah yeebjéh ñi peéh chájaa, Pilato queétdih ā niij jepahap jī.

—Obohjeéhtih, yeéb Romano maátaboó jwiít judíowádh cáacwádh ñi mao yohat

* 18:11 Mt 26.39; Mr 14.36; Lc 22.42 * 18:14 Jn 11.49-50

túatcap jī, ī niijp jī. Páant niijná, Jesúsdiḥ ī mawat túatdih niijná ī chājap jī.

³² Páant ī mawat túatuchah, Jesús cruzboó ā wunat pínahdih, jātih ā naawátji biic yoobó ī chājat túatup jī.*

³³ Páant ī niiját túttimah, Pilatoboó jwáub waad béjnit, Jesúsdiḥ át bid bojop wut jī. Pánih bid bojnit, caandih nin pah át niij úabh joyóp wut jī:

—¿Meém judiowā ī maáh niit? át niijp wut jī.

³⁴ —¿Meemjéh úabh joí en niit ma chājap? ¿Bita ī naawáchah joiníji niit, páant ma niij úabh joyóp? Pilatodih Jesús át niijp wut jī.

³⁵ —Páant, weém judio nihcan caá. Ma déewā, ñih sacerdotewā maátabut meemdih ī wahap be. ¿Dedédih tibeé yeejép ma chāj, páant ī peéh chājihchah? Jesúsdiḥ át niij úabh joyóp wut jī.

³⁶ —**Weém nin baácđih moón ī maáh nihcan caá. Páant wā jumachah nihna, wā bohénit weemdih ita teo wáac tagaá, jwí déewā ī teocat pínah niijná. Obohjeéhtih, wā maáh jumat nin baácboó nihcan caá,** Jesús Pilatodih át niij jepahap wut jī.

³⁷ —Pánihna, ¿meém maáh niit? páant niijná, Pilato át niijp wut jī.

—**Ma niiját pah maáh tigaá wā jumap. Cāacwā ī maáh jumat túat, queéđih yoobóđih naawát túat niijná, nin baácboó wā jáuwúp jī. Pánihna, ded yoobóđih chājihni, weemdih ā túi jepahna caá,** Jesús át niijp wut jī.

³⁸ —¿Dedé tigaá yoobóđih jumat? Pilato át niijp wut jī.

Judiowā Jesúsdiḥ ī mao yohat túatut (Mt 27.15-31; Mr 15.6-20; Lc 23.13-25)

Páant niij péa, Pilato jwáub bac jāóhnit, queét pái ñuhnit judiowáđih nin pah ā niij naawáp jī:

—Ñi mawat túatni Jesúsdiḥ dedé peéh mawat wihcan caá.

³⁹ Jópchi jumat pah, Pascua yeó jáapđih biic nemat maúboó jumndih wápí baca wáhna caá. Pánihna, ¿ñi maáh ñi niijnáđih yeebđih wā baca wáh jūh? Pilato jwí maátadiḥ ā niij úabh joyóp jī.

⁴⁰ —Nihcan caá. Caandih ma bacaca bojoó. Barrabásboodih jwiítđih ma baca wáhuú, Pilatodih jwí déewā ī niij ñaac jepahap jī. Barrabásboó Romano maátadiḥ yohíhniťjeéh ā jumap jī.

19

¹ Páant ī niij ñaac jepahachah joinit, Pilato Jesúsdiḥ soldadowáđih át puñat túatup wut jī.

² Páant ī puñat túttimah, queét óot tóđđih péeb waoni júđu chājnit, Jesúsdiḥ wao dáđđih it yacap tají. Pánih yac péanit, maátañ yéguéh

pah jíghni caandih yacnit, nin pah it niij deoh naawáp wut jī:

³ —Ma tái jumú, judiowā ī maáh, niij deoh naóhnit, Jesúsdiḥ ī dawát yoobó páina it chājap wut jī.

⁴ Páant ī puñat túttimah, Pilato jwáub bac jāóhnit, caanjih pái ñuhnit jwí déewáđih nin pah ā jwáub niij naawáp jī:

—Ñi joyoó. Nindih dedé peéh mawat wihcan caá. Páant ā wihcatđih ñi jéihyat pínah niijná, wā jwáub ab bac jāóhna caá, ā niijp jī.

⁵ Páant ā niij péanachahjeh, Jesús óot júđu đuoni, maátañ yéguéh pah jíghni ī yacniji muú díłmant ā bac jáuwúp jī. Páant ā bac jáuwáchah, Pilato queéđđih nin pah ā niijp jī:

—Ñi enee. Nin caá, ā niijp jī.

⁶ Páant ā niijchah joinit, sacerdotewā ī maáta, Dioih muúđđih warnitbat Jesúsdiḥ ennit, búđi ī jūih ñaacáp jī.

—¿Caandih cruzboó péoh dodhnit, ma mao yohat túatú! ¿Caandih cruzboó péoh dodhnit, ma mao yohat túatú! ī niijp jī.

Páant ī niij ñaacáchah joinit, Pilato nin pah queéđđih ā jwáub niijp jī:

—Caandih peéh mawat wihcah yahna, ñi mawíhna, yeebjéh ab bejnit péoh dodhnit, ñi mawaá, ā niijp jī.

⁷ Páant ā niijchah joinit, jwí maáta nin pah ī jwáub niijp jī:

—**‘Weém Dios wáuh caá wā jumap’,** caanjéh ā niijp be. Páant ā niijátji jíib jwí ñuowā ī wutatji pah caandih mao yohat caá náahap, queét Pilatodih ī niijp jī.

⁸ Páant ī niijchah joinit, Pilatoboó chah ā joí wáhi bejep jī.

⁹ Pánih joí wáhi bejna, Jesúsdiḥ jwáub numah waad béjnit, caandih nin pah át jwáub niij úabh joyóp wut jī:

—¿Dedjñh bóo tigaá meém? át niijp wut jī.

Páant ā niijchah yahna, Jesús caandih át jepahcap wut jī.

¹⁰ Páant ā jepahcah, Pilato nin pah át jwáub niij úabh joyóp wut jī, páant mantih:

—¿Weemdih ma jepahihcan niit? Weémboó meemdih wā jéih bacana caá. Cruzboobát wā jéih péoh dodh mawat túatna caá. ¿Caandih ma jéihcan niit? Jesúsdiḥ át niijp wut jī.

¹¹ —**Dios meemdih pánih wépatđih ā wáuhcah, weemdih ded pah mata jéih chājat túatcan tagaá. Obohjeéhtih, weemdih enihcannitđih đuo wáiniboó meém chah yéejni ā jumna caá,** Jesús Pilatodih át niijp wut jī.

¹² Páant ā niijchah joinit, Pilato caandih átiḥ bacaihip wut yuh jī. Pánih bacaihna,

* 18:32 Jn 3.14; 12.32

juwúb bac juóhnnit, queét jwí maátadih ã bacahat déejidih á wêp naáwáp yuh jî. Obohjeéhtih, páant ã naáwáchah, jwí déewáboó chah íjnit, búdí í jwúb níj jwíh ñaacáp jî.

—**‘Weém maáh caá’**, niijná, Jesús jwí maáh Césardih enihcann caá. Pániha, caandih bacana, meembút Césardih yap yohni mata jum tagaá, Pilatodih í niijp jî.

13 Páant í niijchah joinit, Jesúsdiuh jwúb bac juúwát tútntit, caandih ded pah á chãjat pínahdih naáwát tút niijná, peéh chãjat pínahdih naóhntit ípí chúudupboó Pilato á yoób juí chúudup jî. Pilato á chúudupboó jee dáhna í jwejni coah á jumup jî. Caan cóah jwiit judiowá jwíh wéheatjîh Gabatá á wüt jumup jî.

14 Caán yeó jáapdiuh Pascua jeémát yeó jáap játih jwí míc ámohat yeó jáap, yeó téih púuh laáb joini á jumup jî.

Pánih juí chúudnit,

—Nin caá ñi maáh, Pilato caanjîh páinit jwí déewádhí á niijp jî.

15 —¡Á wun dáhwa naáh! ¡Á wun dáhwa naáh! ¡Ub bejnit, cruzboó péoh dodhntit, caandih ñi mao yohoó! í niij ñaacáp jî.

—¿Ñi maáh á jumachah yuhna, caandih cruzboó péoh dodhntit, mao yohat tút niit ñi chãjap? Pilato queétdih á niij jepahap jî.

—Roma tútchidih bóo César jwí maáh yoobát caá. Biíh maáh jwiitdiuh á wihcan caá, sacerdotewá í maáta í niij jepahap jî.

16 Páant í niiját túttimah, queét í weñat pínah niijná, Jesúsdiuh cruzboó mao yohat tútnta, Pilato áih soldadowádhí á ub bejat tútntup jî. Pániha, queét soldadowá Pilatoíh muumánt Jesúsdiuh í ub bac juúwáp jî.

Jesúsdiuh cruzboó péoh dodhntit, í mawat (Mt 27.32-44; Mr 15.21-32; Lc 23.26-43)

17 Pánih ub bac juóhnnit, Jesússeh áih cruzdih á bewechah, Waó Iidíp wüt jumni jeejína caandih í ub bejep jî. Jwíh wéheatjîh caán jee Gólgota á wüt jumup jî.

18 Pániha, bita chénewádhíbut caán biíc dih í mao yohat tút niijná, ájeéh í ub bejep jî. Pánih ub bejna, caanna juibínit, queét biíc peihcannit í beoniji cruznadhí soldadowá í nah péoh jwejep jî. Biíc dih Jesús á jéihyemant bóo buwámant péoh jwej, biíhdih á wáyámant bóo buwámant í péoh jwejep jî. Pániha, í tac yoób Jesúsdiuh í péoh jwejep jî.

19 Pánih péoh jwej péanit, Pilato á daacát tútnti naadhí Jesúsuh waó chahmant í nah péoh búudhdup jî. Nin pah át niij daacát tútntup tajî: “NIN JESÚS NAZARET TÚTCHIDIH BÓO JUDIOWÁ Í MAÁH CAÁ”, át niij daacát tútntup tajî.

20 Caán naadhí páant á niij daacát tútnta, jwíh wéheatjîh, Roma tútchidih moónih wéheatjîh, Grecia baácdih moónih wéheatjîhbut páant át niij daacát tútntup

tajî. Pánih nah péoh péanit, queét biíc peihcannitdhí í yoób pud dodhdop jî, buca. Queétdih cruzboó í péoh dodh mawapboó tútchi jwéejidih á jumup jî. Dawá jwí déewá queétdih í mawachah enat tút niijná, jwíjeéh í pée bejep jî. Pániha, caanna juibínit, Pilato á daacát tútntatjidih dawá jwí enep jî.

21 Páant á niij daacát tútntatjidih dawá jwí enechah íjnit, Pilato pehbboó jwúb bejnit, sacerdotewá í maáta nin pah caandih í niij wutup wut yuh jî:

—‘Nin judiowá í maáh caá’, ma niij daacát tútnta bojó. Caánboó jwí maáh nihcán caá. Obohjeéhtih, nin pah ma jwúb niij daacát tútnta: “**‘Judiowá í maáh caá weém’**”, á niijp be’, ma niij daacát tútnta, í niijp wut yuh jî.

22 —Wá jwíh daacát tútnta pahjeh á jumna náh, Pilato queétdih át niij jepahap wüt jî.

23 Jesúsdiuh í péoh dodhdat túttimah, chéneha míc soldadowá Jesúsuh yéguenajidih í jumat yoobó í ubup jî. Áih jih bóo chóo, waica naáh chóo á jumup jî.

24 Caán chóo, pánihi ná jumachah, nin pah queét mícjeh í niijp jî:

—Nin yéguh chóodih jwí yeo waica boj jîh. Ded nin chóodih ubni pínahdih jéihyat tút niijná, jwí yoh tíoh jwuh jîh, í míc niijp jî. Páant niijnit, íih tíhwat naajîh í yoh tíhwap jî.

Pánih tíohna, Dios naáwátdih naóh yapani á daacátji pahjeh á yapat pínah niijná, queét páant í chãjap jî. “Wíh yéguéh chóodih queét í jumat yoobó í ubbipna caá. Pániha, wíh yéguéhdiuh ubni pínahdih jéihíhna, tíhwat naajîh í yoh tíohbipna caá”, át niij daacáp tajî.*

25 Páant í chãjachah, Jesúsuh cruz pehbbit chéneha míc yaádh biíc dih weém wá en ñuhup jî. Jesús íin, á cheh, biíh wili María Cleofas áa, biíh wili María Mágdala tútchidih bóli jwí en ñuhup jî.

26 Pániha, á íin biíc dih weém búdí á oinibut á pebh wá en ñuhuchah ennit, á íindih Jesús nin pah á niijp jî:

—**‘Naá, can wá bohénijiboó meemdhí ma wúh pah á jumbipna caá’**, á niijp jî.

27 Páant niij péanit, weemdhí jwuh nin pah á niijp jî:

—**‘Buu cant ma íin pah mi jumbipna caá’**, á niijp jî.

Páant á niijchah joinit, caán yeó jáapjeh caántdih jwíh muúboó wá ub waadánap jî.

Jesús á wunat (Mt 27.45-56; Mr 15.33-41; Lc 23.44-49)

28 Páant á niij péaat túttimah, “**‘Nihat Dios weemdhí á watnidih wá chãj péanap be’**”, niij jéihna, Dios naáwátdih naóh yapanit í daacátji pahjeh á yapat pínah niijná, Jesús nin pah á niijp jî:

—**Weemdíh tacá joótna caá,** ā niijíp jī.*

²⁹ Caanjíh bijni jiwá iguilh mac jumni wáam dahdíh í bíbohóp jī. Pánihna, biíc soldado hisopo wát jumni máa doóbhdih ubnit, páab chuí déedih chéu búudhniit, bijni macdíh ā taj báahanap jī. Taj báaha péanit, Jesúh jacna ā nah tewep jī, ā wái nomat pínah niijná.

³⁰ Páant ā chājachah, Jesús caandíh wái nom péanit,

—**Páant bóojeh tigaá,** niij, waó yaíh duonít, ā wunah bejep jī.

Soldado Jesúh páwádih ā jwáagat

³¹ Caán ā wanní yeó jáapdih, Pascua yeó jáapna jwí chooát yeó jáap pínahdih jwí ámohat ā jumap jī. Jwiit judíowá caán chooát yeó jáapdih cruzboó páantjeh í ñuhatdih jwí náahcap jī. Pánihna, íih wáú nahnadih daj mawachah, waícanjeh í wunat pínah niijná, jwí maátaboó Pilatodih íit daj mawat tútup wát jī. Páant í daj mawat túttimah, íih bácahjidih waícanjeh ub deyaat tút íit chájap tají.

³² Páant í wutuchah joinít, Pilato cruzboó ñahnitdih íih wáú nahnadih soldadowádih át daj mawat tútup wát jī.

³³ Obohjeéhtih, caan pébh ñahnitdih daj mao péa, yap jáóhniit, Jesús játih ā wunatjidih enna, áih wáú nahnaboodíh í daj maocap jī.

³⁴ Pánih daj maocan yuhna, biíc soldado áih ítah tóopjih Jesúh páwá pijmant ā jwáag aabánap jī. Páant ā jwáagachah, biíc mantjeh meép mahjíh wid jumni ā chuí jwáwáp jī.

³⁵ Páant ā chuí jáuwáchah, weemjéh wá enep jī. “Weém nin tólihdih páant wá níj daácsna, yoobópdih naóhna caá wá chájap”, wá níj jéihna caá. Pánihna, yeebdihub wá naóh yapana caá, yeebbút Jesúsdih ní túi jenah joyát pínah niijná.

³⁶ Dios naáwátidih naóh yapanít í naóh daacátji pahjeh tibeé páant ā yapap jī. “Áih bácahdih ded íidípdih í daj maocan níit”, í níj daacátji pahjeh, Jesúh wáú nahnadih í daj maocap jī.*

³⁷ Dios naáwátidih biíh tólihdih nin pahbat íit níj daacáp tají: “Queét í jwáagnjidih í enbipna caá”, íit níj daacáp tají.*

Jesúh bácahjidih í yohat

(Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Lc 23.50-56)

³⁸ Jesús ā wunat túttimah, José Arimatea tútchidih bóo, áih bácahjidih ub deyaat tút niijná, Pilatodih úbúdih át bejep wát jī. Páant ā úbúchah joinít, ā yohat pínah niijná, Pilato caandíh át ub deyaat tútup wát jī. Páant ā ub deyaat tútuchah joinít, José cruzboó ñahnit pebhna juinít, Jesúh bácahjidih ā ub deyanap jī. José jwí déewá

maátadih úmna, Jesúsdih ā jepahatjidih át naáwíhcap tají.

³⁹ Nicodemo, Jesúsdih chei juí wéhenijibut,* ájeéh jáóhniit, mirra wát jumni chej jumni ah, áloe wát jumni chipéh déejih widnidih í ub juyáp jī, Jesúh bácahjidih í yohat pínah játih ñáfat tút niijná. Caán ā ub jáóhni treinta kilos át chodop jī.

⁴⁰ Pánihna, queét chénewá Jesúh bácahjidih ub deyanít, jwiit judíowá wannitdih jwípi yohat pah, áih bácahjidih chej jumni jih ñáinít, yéguehnajíh í pinip jī.

⁴¹ Cruzboó Jesúsdih í mawap pebh pácahi ā jumap jī. Caán pácahi tac yoób cáac í yohat pínah í jáap baadni jeé íit át jumap jī. Caán í baadni íitdih cáac yoh jwahca naáh át jumap jī.

⁴² Pánihna, jwí chooát hora tóah jáuwáchah, áih bácahjidih ub bejnit, chooát yeó jáap túttimah caandíh túi ámoh péaat tút niijná, caán pehbít jumni jeé íitdih yójhniitjeh í yohop jī.

20

Jesús ā boo pud jáuwát

(Mt 28.1-10; Mr 16.1-8; Lc 24.1-12)

¹ Domingo yeó jáapdih baab bójat pínah játih, María Mágdala tútchidih bóli, Jesúsdih í yohopjiboó mit bej jáanap wát jī. Caanná juibínit, caán íitdih í nemniiji jeé júdudih bita í pátú dodhatji pah ā jumuchah, mit enep wát jī.

² Pánih ennihi weém, Jesús búdi ā oini, Simón Pedrojíh jwí jumapna mi ñáo juyáp jī. Pánih ñáo juinít, jwiítidih nin pah mi níj naáwáp jī:

—Jwí Maáih bácahjidih jáantjeh íit ubup tabe. Pánih ub bejnitji ded í jwáub jwejepji-boó wá jéihcan caá, mi niijíp jī.

³ Páant mi niijichah joinít, jwiítbut Jesúsdih í yohopjiboó enedih jwí ñáo ñah bejep jī.

⁴ Pánih ñáo ñah bejna, weém Pedrodih ñáo yapnit, ā játih caán yohopji jeé íitna wá waóh juibínap jī.

⁵ Pánih játih juibína yuhna, caán íitdih waadánjeh, péeb jéen enna, Jesúsdih í pinni chónajijeh ā lajachah, wá enep jī.

⁶ Páant wá péeb jéen enechahjeh, Simón Pedro péé juinít, cháo ñuhcanjeh, caán íitna ā waad béjep jī. Pánih waad béjnit, Jesúh bácahjidih í pinni chónajijeh ā lajachah, caanbát ā enep jī.

⁷ Jesúh wao dáhdih í pinni chóo chibít yuúp ā lajachah, caandíhubt ā enep jī. Í pinni chóona áih bácahdih áih wao dáhdíhubt í pinatji pahjeh ā lajap jī.

⁸ Pánihna, waad béjnit, ā en ñuhchah ennit, weembát wá ñuún waad béjep jī. Pánih

* 19:36 Ex 12.46; Nm 9.12; Sal 34.20; 1Co 5.7 * 19:37 Zac 12.10; Ap 1.7 * 19:39 Jn 3.1-2

ñuún waadnit, Jesúh bácah ã wihcah ennit, “Yoobópdih Jesús át jwáub boo pud júoh tagaá”, weém wã niij jéihyep jî.

⁹ Caán íitboó jwí bejat pínah jãtîh, Dios naawátidih naóh yapanit Cristo ã wunat pínahdih, ã jwáub boo pud jwáwát pínahdihbut ï daacátjidih jwí táí beh joi jwáhcap jî.

¹⁰ Pánih en péanit, jwíih maaná jwí jwáub bejep jî.

María Mágdala tátchidih bólidih Jesús ã jígohat (Mr 16.9-11)

¹¹ Jwiítidih mi naawát túttimah, María Mágdala tátchidih bóli jwí túttimah péé bejnit, Jesúh bácahdih ï yohopji jeé íit jéc jípónih ñuhnit, mit jái ñúhup wat jî. Pánih jái ñúhnajeh, péébé jéennit, caán íitna mit en waadá bojop wat jî.

¹² Pánih en waadána, Dios ã wahnit ángelwã chénewádh mit enep wat jî. Túí baabní yéguehna duonít, Jesúh bácah ã lajapjidih íit cháudap wat jî. Biic áih waó jumupjimant, biih áih jíitca jumupjimant íit cháudap wat jî.

¹³ Páant queétdih mi péébé jéén enechah, queétdih caántdih nin pah íit niij uábh joyóp wat jî:

—¿Yad wilí, dépanih tígaa ma jái? Ít niijíp wat jî.

—Wã maáih bácahjidih ub bejnit, ded ï jwáub jwejepjiboó wã jéihcan caá, mit niij jepahap wat jî.

¹⁴ Queétdih páant niijnít, tac páud enna, Jesús caanjîh ã ñuhuchah, mit enep wat yah jî. Obohjeéhtih, pánih enna yahna, mit beh encap wat jî.

¹⁵ Páant mi beh encap, Jesús caántdih nin pah át niij uábh joyóp wat jî:

—¿Yad wilí, dépanih tígaa ma jái? ¿Déhedih tígaa ma bíd? át niijíp wat jî.

Páant caandíh beh encanjeh, “Nin pácahdih en daoní nacaá”, mit niij jenah joyóp wat yah jî. Páant niij jenah joiná,

—¿Meemní beé jwí maáih bácahjidih ma ub bejep? Ëb bejna, ded ma jwáub jwejepjiboó weemdíh ma naawá, caandíh jwáub ubadíh wá bejat pínah niijná, caandíh mit niijíp wat jî.

¹⁶ —**María**, át niijíp wat jî.

Páant ã niijíchah joi, tac páud ñuhnit, Hebreo wéheatjîh nin pah mit niijíp wat jî.

—Raboni, niijnít, Jesúsdih mit pin tewep wat jî. “Raboni”, niijná, “Bohéni”, niijná mit cháap wat jî.

¹⁷ Páant mi pin tewechah, Jesús caántdih nin pah át niijíp wat jî:

—**Weemdíh ma pin teoca bojoó. Wã íip pehbhoó wã páuh laab béj jwahcan caá. Pin teocanjeh, wã údwã panihnitdih nin pah niij naawádh ma bejeé: ‘Jesús**

nin pah yeebdíh ã niij naawát tútup be: ‘Wã íip ñi íip man tígaa. Caanjéh wíih Dios ñíih Dios man tígaa. Pánihna, ã pehbhoó wã páuh laab béjbipna caá’, ã niij naawát tútup be’, queétdih ma niijí, Mariadih Jesús át niijíp wat jî.

¹⁸ Páant ã niijíchah joiníhji jwí pebhna joinít, nin pah mi niijíp jî: “Jwí Maáhdih wã enep be”, niijnít, Jesús caántdih ã naawát tútúatjidih jwiítidih mi naóh yapanap jî.

Jesús ã bohénitjidih ã jígohat (Mt 28.16-20; Mr 16.14-18; Lc 24.36-49)

¹⁹ Caán domingo yeó jáap cheyeh táo yap aabát túttimah, jwiít Jesús ã bohénitji, jwí maatadih úmna, jécidih táí nem beedá bojnít, muú díitna biicdih jwí cháudap jî. Páant táí nem beedáni ã jumuchah yahna, Jesús jwí cáth ã jígohop jî. Pánih jígohnit, nin pah ã niijíp jî:

—¿Ñi jum caá? **Dios ã táyat ñijeéh ã jum naáh**, ã niijíp jî.

²⁰ Páant niij péanit, áih téihyanadih, áih jíitcanadihbut jwiítidih ã júutap jî. Páant ã júutuchah enna, jwí Maáh ã jumatdih jéihnit, búdí jwí weñep jî.

²¹ Páant jwí weñechah, Jesús nin pah jwiítidih ã jwáub niijíp jî:

—**Ëmcanjeh, ñi táí jumuú. Wã íip weemdíh ã wahat pah mantih, wíih táini doonádh ñi naawát pínah niijná, yeebdíhbut wã wahna caá**, ã niijíp jî.

²² Páant niij péanit, jwiítidih ã póoj jáhanap jî.

—**Buu Táini Espíritudih ñi ubuú, ñíih caolih díitboó ã jumát pínah niijná.**

²³ Páant ñijeéh jumna, ã wépatjîh det ï yééj chájatdih ñi yohochah, yohni ã jumbipna caá. Obohjeéhtih, det ï yééj chájatdih ñi yohcah, yohca naáh ã jumbipna caá, Jesús jwiítidih ã niijíp jî.*

Jesús ã jwáub jígohochah, Tomás ã enat

²⁴ Jesús jwí cáth ã jwíih jígohni chei, Tomás pohba jwíjeéh ã wihcap jî. Tomás Jesúsdih jwíjeéh bohéni “Waláhni”, ípí niij wát ejni ã jumup jî.

²⁵ Túttimah, ã jwáub juyúchah, caandíh nin pah jwí niijíp jî:

—Jwiít jwí maáh Jesúsdih jwí enna beé, jwí niijíp jî.

Páant jwí niijíchah joiná yahna, Tomásboó nin pah ã jípónih niij jepahjehep jî:

—Weémboó áih téihyadih ï péhwatji íitnadih wíih téih tíibjîh teo encan, áih páwádh ï jwáagatji íitdhidih teo encan, “Á boo pud jwáwát dooná yoobópdih caá”, wã niij jenah joicán níit, jwiítidih ã jãh niijjehep jî.

²⁶ Túttimah bóo domingo yeó jáap caán maudíhkeh jwí jwáub múic wáac juyúchah, Tomásbut jwíjeéh ã jumup jî. Pánih múic wáac

* 20:23 Mt 16.19; 18.18

jwinít, nihat jécnadih jwí jwáub tui nemechah yuhna, Jesús jwí cátilh á jwáub jígohop jí. Pánih jígohnit, nin pah jwiítidih á niijíp jí:

—¿Ñi jum caá? Dios á túyat ñijeéh á jum naáh, á niijíp jí.

27 Páant niijnít, Tomásboodih nin pah á niijíp jí:

—Tomás, wíih téihyadih í péhwatji ítnadih meemjéh ma teo enecé. Wíih páwádih í jwáagatji íitdihbut ma teo enecé. Teo ennit, ‘Yoobópdih tiguaá át boo pud júuwáp taga’, ma niij jéihyeé, caandih á niijíp jí.

28 —Meéamboó wá Maáh, wíih Diosbut caá, Tomás caandih á niijíp jí.

29 —Weemdíh ennitjeh, ‘Yoobópdih tiguaá át boo pud júuwáp. Pánih boo pud júohna, Dios á wahní Cristo yoobát caá’, meém ma niij jéihna caá. Obohjeéhtih, bitaboó weemdíh encan yuhna, páant niij jéihnit, bádi í wéibipna caá, Jesús Tomásdih á niijíp jí.

Jesúsdih cáacwá í jéihyat pínah niijná, Juan nin tólihdih á daacát

30 Jwíjeéh jum jwuhna, dawá láa jwiít cáacwá jwí jéih chájca naáhdih Dios á wépatjíl Jesús á cháj júutap jí. Páant á chájatjidih nin tólihdih wá jéih daác beedácan caá.

31 Pánih daác beedácan yuhna, nin tólihdihjeh wá daacáp be, “Yoobópdih Dios á wahní Jesússeh tiguaá. Caanjéh tiguaá Dios wááh”, ñi niij jéihyat pínah niijná. Páant niij jéihna, caandih jepahnit, yeéb Diosjeéh páantjeh ñi jumbipna caá.

21

Jesús Tiberias ím jwéejdih siete á bohénitjidih á jwáub jígohop

1 Tálttimah, jwiít siete á bohénitjidih Tiberias ím jwéejdih Jesús á jwáub jígohop jí. Nin pah á jumap jí:

2 Jwiít biícdih jumnit, Simón Pedro, Tomás “Waláhni”, jwí niij ejni, Natanael Galilea baác Caná tátchidih bóo, jwiít chénewá Zebedeo weh, bita chénewá Jesús á bohénitji, páant moón jwí jumap jí.

3 Páant moón jwí jumachah, Simón Pedro jwiítidih nin pah á niijíp jí:

—Weém queéj júat mawadih bejna caá wá chájap, á niijíp jí.

—Jwiítbut majeéh jwí bejmi caá, jwí niijíp jí.

Páant niij, dei juibí, jááj chóodih waadnit, ímidih jwí páud bac bejep jí. Pánih páud bac bejnit, nihat chei jwí júat mawachah yuhna, queejwá í cháúhcap jí.*

4 Baáb báahachah, Jesús ím jwéejdih á ñuhuchah, jwí enep yah jí. Obohjeéhtih, caandih jwí beh encap jí.

5 Pánih ñuhna, jwiítidih nin pah á niij ej wábh joyóp jí:

—¿Wá déewáá, queejwádih ñi bid jaicá? á niijíp jí.

—Wihcan caá, jwí niij jepahap jí.

6 Páant jwí niij jepahachah joinít, nin pah Jesús á jwáub niij ejep jí:

—Jéihyepmant bóo huwáboó ñíih ñuodíh ñi yoh báaha en tiguaá, á niijíp jí.

Páant á niijíchah joinít, caán ñuodíh yoh báahana, dawá queejwá í cháúhach joinít, jwíih ñuodíh jwí wái ñaha bojop yah jí. Obohjeéhtih, tub dawá í jumachah, jááj chóoboó jwí jéih ub yaccap jí.*

7 Páant dawá í jumachah, Jesúsdih jwí jwíih jwááh láa biíc yoobó á yapatjidih náhninit, weéamboó, Jesús bádi á oini,

—Jwí Maáh caá, Pedrodih wá niijíp jí.

Páant wá niijíchah joinitjeh, á tóo dug jwejni yégueh chóodih jwáub duó ámoh chéonit, ñaáp báah bejnit, Jesús pebhna á yaáh ñáan bejep jí.

8 Páant á yaáh ñáan bejchah, caán ñuodíh teonit, jwiítboó jááj chóojíl jwí wái ñáan juibínap jí. Ím tac yoob póhba á nihcan jí, táu jwéej huagdíhjuh jwí jumap jí.

9 Pánih wái ñáan juibínit, Jesús á chájni táu ligní tau táóhjih queejwá pan biícdih á lajachah, jwí enep jí.

10 Páant jwí ñáan juibínachah, Jesús nin pah jwiítidih á niijíp jí:

—Batéh ñi júat maonitdih daocánnit ñi ub júuwá, á niijíp jí.

11 Páant á niijíchah joinít, Simón Pedro jááj chóodih waadnit, ñuodíh watnit, óon coahboó á wái ñáan júuwáp jí. Dahwanit míicjeh ciento cincuenta y tres queejwá í jumap jí. Páant moón dawá í jumna yuhna, caán ñuodíh í boloh wáicap jí.

12 Pánihna, Jesús jwiítidih nin pah á jwáub niijíp jí:

—Ñi jeémp jáa júuwá, á niijíp jí.

Páant á niijíchah joinít, á pebh juibínit, caandih en poonit jumna, “Jwí Maáh caá”, niijná, jwiít jwí wábh joí encap jí.

13 Páant á pebh jwí juibínachah, Jesús queéj pan biícdih nah teonit, jwiítidih á wáuhap jí.

14 Caán yeó jáapdih á boo pud júuwát tálttimah, jwiítidih biíc peihcanni láa míic júatna á chájap jí.

Jesús Simón Pedrodih á míic wéheat

15 Páant jwí jeémp péaat tálttimah, Jesús Simón Pedrodih wáupbit numah bejnit, nin pah á niij wábh joyóp jí:

—Simón, Jonás wááh, ¿queét í oyat chah weemdíh ma oi niit? á niijíp jí.

* 21:3 Lc 5.6 * 21:6 Lc 5.6

—Wā oina caá, Maá. Wā oyatdih ma jéihna caá, ā níj jepahap jī.

—**Pánih oina, wíih oveja weh panihnit-dih ma táí inií,** Jesús caandih ā níjíp jī.

¹⁶ Páant níjnit, nin pah ā jwáub níj úúbh joyóp jī, páant mantih:

—**Simón, Jonás wáúh, ¿yoobópdih weemdíh ma oi níit?** ā níjíp jī.

—Maá, meemdíh wā oina caá. Wā oyatdih ma jéihna caá, ā níj jepahap jī.

—**Pánih oina, wíih ovejawā panihnit-dih ma táí en dawaá,** Jesús ā níjíp jī.

¹⁷ Páant níjnit, nin pah ā jwáub níj úúbh joyóp jī:

—**Simón, Jonás wáúh, ¿weemdíh oyat yoobát níit ma oyop?** ā níjíp jī.

Biíc peihcanni láa “**¿Weemdíh ma oi níit?**” ā níj úúbh joyóchah joinít, Pedro bádí jġahnit, nin pah ā níj jepahap jī:

—Maá, nihadíh jéihni jumna, meemdíh wā oyatdih ma jéihna caá, ā níj jepahap jī.

—**Pánih oina, wíih ovejawā panihnit í jeémát pínahdih ma táí wáhuá.**

¹⁸ **Yoobópdih meemdíh wā naóhna caá. Jáap jum jawahna, meemjéh yégueh waadnit, ded ma bejġhipboó mapġ bejep jī. Obohjeéhtih, behe ma jamachah, míh maj nahdih ma júut űahanachah, meemdíh yégueh yacnit, ded ma bejġhcapboó bita í ub bejbipna caá,** Pedrodíh Jesús ā níjíp jī.

¹⁹ Páant níjnit, Jesúsdíh jepahni ā jumát jġib, ded pah Pedrodíh bita í mawat pínahdih jéihya naóhna ā chājap jī. Páant níj péanit,

—**Weém ded pah wā chājatjġidih enniġi jumna, biíc yoobó ma chājaá,** Jesús caandih ā níjíp jī.

Jesús ā bohéni bádí ā oini nin tólihđih ā daacát

²⁰ Páant ā níj naáwáchahjeh, Pedroboó tac páud ennit, weém Juan, Jesús bádí ā oini, queéđđih wā űúún péenachah, ā enep jī. Biícđih jwġ péé jeémp láa, weémboó Jesús ā pebh dodh jāah laġni “¿Maá, meemdíh enihcannitđih júatni pínah ded tigaá ā jum?” Jesúsđih níj úúbh joiní wā jumap jī.*

²¹ Pánihna, weemdíh ennit, Pedro Jesúsđih nin pah ā níj úúbh joyóp jī:

—¿Maá, canboodíh ded pah tigaá ā yapbi? ā níjíp jī.

²² —**Nin baáboó wā jwáub dei jáúwáchah, candih páantjeh wā jumát túutuchah, míh pínah nihcan caá. Pánihna, candih ded pah ā yapat pínahdih meemdíh wā naóhcan caá. Obohjeéhtih, ded pah wā chājatjġidih enniġi jumna, meémboó biíc yoobó ma chājaá,** Jesús Pedrodíh ā níjíp jī.

²³ Páant Pedrodíh ā naáwátjġidih jéihnit, nihad Jesúsúhwā queéđđeh chah bádí ġt míc

wéhenap jī. “Juan, Jesús bádí ā oini, ā wáncan níit”, weemdíh queéđđeh ġt níj míc wéhenap yuh jī. Obohjeéhtih, “Caán ā wáncan níit”, Jesús níjnit ā chājcan jī. “**Nin baáboó wā jwáub dei jáúwáchah, candih páantjeh wā jumát túutuchah, míh pínah nihcan caá. Pánihna, ded pah candih ā yapat pínahdih meemdíh wā naóhcan caá**”, Pedrodíh Jesús níj naóhna ā chājap jī.

²⁴ Pánihna, weemdíh jġí, Jesús páant ā níj naáwáp jī. Caán ded pah yoobópdih ā yapatjġidih jéihnit, nin tólihđih wā daácna caá. Pánihna, nin wā naáwát yoobópdih ā jumadđih jwġ tġí jéihna caá.

²⁵ Dawá biíhđihbut Jesús ā chājap yuh jī. Obohjeéhtih, “nihad ā chājatjġidih wā daác beedánachah, dawá tólihđih ā jamachah, ġta en bujġacan tagaá”, wā níj jenah joiná caá.

Pánihna, páant bóojeh weém Juan wā daác péana caá.

* 21:20 Jn 13.25

LOS HECHOS

Túini Espíritu ā jāúwát pínah yeó jāapdih Jesús ā jéihya naáwát

¹⁻² Tófilo, weém, Lucas, meemdíh wā jwáub daác wahna caá, páant muntih. Wā jwíh daácní núdih Jesús ded pah ā chājatdih, ded pah ā bohéatdih, jeáboó ā páuh laab béjatjidihbut wā naóh péanap be.*
Nin baáboó jum jwahna, Jesús ā bohénitdih ñionit, cáacwādhíh áih doonádih átāt naáwát tútup wat jī. Pánihna, ā páuh laab béjat pínah jātih, ā naáwát tútutnit ded pah ī chājat pínahdih Túini Espíritu ā wēpatjīh queétdih át wutup wat jī.

³ Jesús cruzboó ā wanat túttimah, ā jwáub booatjidih ī jéihyat pínah niijná, cuarenta yeó jāap pohba, dawá láa ā bohénitdih át jwáub jígohop wat jī. Pánih jígohnit, “Dios nihāt cáacwā ī maáh ā jumachah, caandíh ded pah caá cáacwādhíh jepahāt náahap”, queétdih āpī niij naáwáp wat jī.

⁴ Biíc láa Jesús ā bohénit biícđih jeémpna, queétdih nin pah át niij naáwáp wat jī:

—**Túini Espíritudih yeebdíh wā wahbipna caá, wā íp ā niijnídih Jerusalén tútchidih ñi pāi jwuhú. Caán ā niijnídih yeebdíh wāāt naáwáp be.***

⁵ **Juan yeebdíh mahjīh ā daabánap jī. Obohjeéhtih, wā íp yeebdíh Túini Espíritudih wahna, caán daabáāt panihni ā wēpat yeebdíh búdí ā wāhbiipna caá, át niijíp wat jī.***

Jesús jeáboó át páuh laab béjat

⁶ Biíc yeó jāap Olivo jee jina Jesús ā bohénit biícđih ā jumachah, caandíh nin pah īt niij úbh joyóp wat jī:

—¿Maá, Romano maátadhíh yohnit, buu jwiit judíowā jwī maáh ma waadmí niit? ĩt niijíp wat jī.

⁷ Páant ī niijíchah joinít, Jesús nin pah át niij jepahap wat jī:

—**Jwī íp ā ñioni yeó jāapdihjeh weemdíh maáh ā waadábipna caá. Caán yeó jāapdih yeéboó jéihnit pínah nihcan caá.**

⁸ **Obohjeéhtih, Túini Espíritu yeebdíh ā waadáchah, Dios ā wēpatdih ā wāhbiipna caá. Caán wēpatjīh Jerusalén tútchidih moón, nihāt Judea baácdih moón, Samaria baácdih moón, yuáphboó baácnadhíh moondíh yah buca wíh túini doonádih ñi wēp naóhbiipna caá, át niijíp wat jī.***

⁹ Páant niij péanit, jeáboó Jesús át páuh laab béjep wat jī. Caandíh ī chéi en ñuun

ñáhuchah, mah tólihdih yap páuh laab béjna, át buadáh bejep wat jī.*

¹⁰ Páant Jesús ā páuh laab béjehchah, ī chéi en ñuun ñáhuchah, chéne ángelwā baabní yégueh duonít Jesús ā bohénitjī cátiħ ĩt jígoh ñuhup wat jī.

¹¹ Pánih jígoh ñahnit, queétdih nin pah ĩt niij úbh joyóp wat jī:

—¿Yeéb Galilea baácdih moón, dépanihna jeáboó chéi en ñuh tígaa ñi chā? Caán Jesús, jeáboó páuh laab béjni, ā páuh laab béjatjī pahjeh tih ā jwáub dei jūóhbiipna caá, ĩt niijíp wat jī.

Judasjidih jwáub túut nuumní pínahdih ĩt ĩt wat

¹² Jesús ā naáwát túutnit Olivo jee jímant jwáub dei bejnit, Jerusalén tútchina ĩt jwáub juibínap wat jī. Caán jeé Jerusalén pehbhit-jeh át jumap wat jī.

¹³ Jwáub juibínit, queét chahboó ī jumni tólihdih ĩt páuh laab béjep wat jī. Nin caá queét ī wátna: Pedro, Juan, Santiago, Andrés, Felipe, Tomás, Bartolomé, Mateo, biħ Santiago Alfeo wáuh, Simón Celote wát jumni, Judas biħ Santiago wáuh ĩt jumap wat jī.*

¹⁴ Queét oncewájeéh, biquína yaádh, María Jesús ín, mi weh biícđih, múc wáacnit, ĩt jumap wat jī. Nihāt biíc yoobó jenah joinít, Diosdih búdí ĩpī úbhup wat jī.

¹⁵ Biíc yeó jāap Jesúihwā caán tólihdih múc wáacnit, ciento y veinte ĩt jumap wat jī. Páant ī jumachah, Pedroboó queét cátiħ ñahnit, nin pah át niij naáwáp wat jī:

¹⁶ “Wā déewāá, Dios jon jātih ā niijátjī pah buu ā yapna caá. Túini Espíritu Davidjidih ded pah Judasjī ā yapat pínahdih át naóh daacát tútup tajī. Judasjī beé Jesúsđih teonit pínahdih ā waáwáp jī.

¹⁷ Pánih chājni pínah jwījeéh Jesús ā tewatdih chājni ā jumap yah be”, át niijíp wat jī.

¹⁸ Judasjiboó Jesúsđih ĩt tewat pínah naáwát jībđih ā jwáubaihchah yuhna, queét sacerdotewáboó ĩt teocap wat jī. Pánihna, caán jībđih baini baácdih ĩt jīb chājap wat jī. Caán baácdih Judasboó múc jōp wái wunniji wálahnit, dúuc jéen bejna, át páah yoh ñajap wat jī. Pánih páah yoh ñajna, áih wudah át báuh yoh bejep wat jī. Áih jónóp tōpna nihāt át bac peét bejep wat jī.

¹⁹ Judas ā yeéjatjī jībđih nihāt Jerusalén tútchidih moón ĩt jéih beedep wat jī. Pánihna, caán ĩ jīb chājni baácdih Acéldama wút ĩt búudhdup wat jī. “Acéldama”, niijná, “Meép jumni baác”, niijná ĩt chājap wat jī.*

²⁰ Túttimah, nin pah queétdih Pedro át jwáub niij naáwáp wat jī: “Jon jātih ĩ daacátjī pahjeh tibee Judasjī ā yapap be. Davidjī ā

* 1:1-2 Lc 1:1-4 * 1:4 Lc 24.49 * 1:5 Mt 3:11; Mr 1:8; Lc 3:16; Jn 1:33 * 1:8 Mt 28:19; Mr 16:15; Lc 24:47-48

* 1:9 Mr 16:19; Lc 24:50-51 * 1:13 Mt 10:2-4; Mr 3:16-19; Lc 6:14-16 * 1:19 Mt 27:3-8

daácní Salmos ĩ niijní tólihdih nin pah áť niť daacáp tají:

‘Á tewatji yohni á jumu naáh, niť daácnit, (Sal 69.25)

Biíh á tewatjidih jwáub túť nuumní, á tewe naáh’, áť niť daacáp tají. (Sal 109.8)

21-22 ‘Páant á niť daacátjidih jéíhnit, Judasjidih jwáub túť nuumní pínahdih jwiítidih bidat caá náahap. Juan Daabánijeéh jumnit biquína Jesúsjeéh ĩ bejep jĭ. ĩjeéh jumni bíicdih níwat caá náahap, jwĭjeéh á jumat pínah niijná.* Jesúsjeéh jwĭjumuchah, jwĭjeéh páant péeni, Jesús á ráuh laab béjatjidih jwĭjeéh ennidihbut níwat caá náahap.* Páant jwĭ níwichah, Jesús á jwáub booatjidih jwĭjeéh naóhni á jumbipna caá”, Pedro queéť Jesúhwáidih áť niijní wut jĭ.

23 Páant á niijnáchah joinít, chénewáidih ĩť níwip wut jĭ. Biíc José Barsabás wút jumnidih ĩť níwip wut jĭ. Caán Justo ĩ niť wát ejni wut jĭ. Biíh Matías wút jumnidihbut ĩť níwip wut jĭ.

24-25 Queéťdih níonit, Diosdih nin pah ĩť niť wáubap wut jĭ: “Maá, nihat cáacwá ĩ jehnah joyáťdih ma táí jéíhna caá. Judasjidih túť nuumní pínah, nit chénewá jwĭ níonitdih, ded meém ma náahnidih jwiítidih ma júťú. Jesúsdih cádahni Judasji iiguipna áť bejep taga. Caandih túť nuumní, jwiít Jesús á naáwát túťnit bíicdih jumni pínahdih ma júťú”, Diosdih ĩť niijní wut jĭ.

26 Páant niijnáneh, bidat túť niijná, ĩ níwat naanáđh ĩť púđanap wut jĭ. Matíah naá á jwĭih búg jéenechah, caánboó Jesús á naáwát túťnit oncewájeéh áť waadáp wut jĭ.

2

Túini Espiritu á wēpat queéťdih á wāhat

1 Pentecostés wút jumni yeó jáapdih* nihat Jesúhwá bíic muedíh ĩť jwáub míic wáac juyáp wut jĭ.

2 Neohjeh búdí johlit yáaat panihni jeámant júóhnit, ĩ jumni muedíh áť yeéj yáanap wut jĭ.

3 Nihat fih wao cháh tau óopát tōpna panihni áť jĭgohop wut jĭ.

4 Pánihna, Túini Espiritu queéťdih á waadáchah, á wēpatjĭh bitaih wéheatna ĩ beh joíca naáhjĭh ĩť wéhe jwĭhip wut jĭ.

5 Caán láa, nihat baácna bej peéťnitji judíowá Dios á watatdih jepahnit, Jerusalén táťchina ĩtát wáac juyáp wut jĭ.

6 Pánihna, japboó yáanachah joinít, Jesúhwá ĩ jumni muaná dawá ĩť míic wáac juibínap wut jĭ. Pánih juibínit, cáacwá yoo bó ĩ wéheatnajĭh Jesúhwá ĩ wéhenachah, beh joiná, joí wáhi bejnit, nin pah ĩť míic niť wéhenap wut jĭ:

7-8 —¿Dépanih tigaá nit Galilea baácdih moon yáhna, jwĭih wéheatnajĭh ĩ táí wéhenachah, jwĭ beh joí?

9 Nihat jwĭih wéheatnajĭh buu wéhena caá ĩ chájap: Partia baác, Media baác, Elam baác, Mesopotamia baác, Judea baác, Capadocia baác, Ponto baác, Asia baác,

10 Frigia baác, Panfilia baác, Egipto baác, África baác, Cirene tátchĭ, Roma tátchidih moonbát jwiít jwĭ jumap.

11 Biquína judíowá jwĭ jumna caá. Bita judíowá nihcannit yuhna, Dios naáwátidih bohénitbut jwĭjeéh ĩ jumna caá. Bita Creta quewadih moón, Arabia baácdih moonbát jwĭjeéh ĩ jumna caá. Pánihna, nitboó ĩ wéhenachah, jwiít nihat jwĭ beh joiná caá. Queéť jwĭih wéheatnajĭh Dios á wēp chájatdih naóhna caá ĩ chájap, ĩť míic niijní wut jĭ.

12 Páant niť joí wáhi bejna, ĩ ennidih ĩ joiníidihbut ded pah á yapatdih ĩť jéihcap wut jĭ.

—¿Nit dépanih tigaá bitaih wéheatnajĭh Dios á wēp chájatdih ĩ táí wéhe? yeéť ní jehnah joyóchah, queéťjeh ĩť míic niijní wut jĭ.

13 Obohjeéťtih, bita ĩjeéh jumnit nin pah ĩť niijní wut jĭ:

—¿Dépah nit cheha náahdih babh máihnit, wéhena caá ĩ chájap! ĩť niť deoh naáwáp wut jĭ.

Pedro cáacwáidih á naáwát

14 Pánihna, Pedro once Jesús á naáwát túťnit bíicdih níhnit, cáacwáidih nin pah áť niť naáwáp wut jĭ: “Wá déwáá, biíh baácmant júóhnit, Jerusalén tátchiboó jumnitbut, buu á yapatdih jéihyat túť niijná, nin wá naáwát pínahdih ní táí joyoo.

15 ‘Queéť máihnit caá’, ní niť jehnah joyát yoo bópdih nihcan caá. Jwiít judíowá cheibitjeh jwĭpĭ máihcan caá. Buu cheibitjeh las nuevejeh caá. Pánihna, jwĭ máihcan caá.

16 Dios jon jáťih á níjájti pahjeh buu á yapna caá. Dios naáwátidih naóh yapni Joel nin pah áť niť daacáp tají:

17 ‘Péeni yeó jáap toáh júuwáchah, nin pah áť yapbipna caá: Wĭih Túini Espiritu á wēpatdih nihat cáacwáidih búdí wá wáhibipna caá, buca. Pánihna, ní weh, ní weh yatábúť wá naáwátidih ĩ naóh yapabipna caá. Jáap beh toáhnit oo júmat jĭgohat panihnidih ĩ enbipna caá. Behnit ĩ oo júmúchah, queéťdih wá naóhibipna caá.

18 Weemdĭh teo wáhnit neoná, yaádhidihbut wĭih Túini Espiritu á wēpatdih búdí wá wáhibipna caá. Queéťbut wá naáwátidih ĩ naóh yapabipna caá.

19 Wá wēpatjĭh úm náah jumnidih jeáboó baácboobát wá wahachah, ní enbipna caá. Baácboó meép panihni, iigát

* 1:21-22 Mt 3.16; Mr 1.9; Lc 3.21 * 1:21-22 Mr 16.19; Lc 24.51 * 2:1 Lv 23.15-21; Dt 16.9-11

panihni, tau jei panihni a jumbipna caa.

20 Jeaboó yeó dupaátdih a táut nuumbipna caa. Chei bóo widhbat meép panih duuni a táut nuumbipna caa. Páant a yapbipna caa, ni Maáh Cristo a jwáub dei juóhni yeó jáap pínah játih. Caán yeó jáapdih nihát cáacwā i en wahi bejbipna caa. Pánihna, oboh jumni yeó jáap a nihcan niít buca. Yéejnitdih úm náah jumni yeó jáap jumna yuhna, yéejat yohnitboodih caán yeó jáap túini yeó jáap a jumbipna caa.

21 Ded jwí Maáhdih a yéejat yohat táutni, caán iiguipna a bejat déjei a túi yapbipna caa', at niij daacáp tají. (Jl 2.28-32)

22 "Yeéb wā déewāá, nindih wā naawáchah, ni túi joyoó. Jesús Nazaret tútchidih bóo Dios a wēpatjīh a chā jautup jī, caandih Dios a wahatjidih cáacwā i jéihyat pínah niijná. Yeéb caandih ennitji ni jéihna caa.

23 Jesúsdihi mawat náahna, ni maátadih ni wáhp jī. Pánih wáhnit, yeejépwādh cruzboó ni mawat táutup jī.* Dios jon játih caandih a niijátji biic yoobó a yapap be.*

24 Obohjéehth, Jesús ni maonijidih Diosboó at jwáub boanap tabe. Túttimah, a jwáub wancan niít buca. Chah wēpni jumna, wánnidih yuhna, at jwáub boanap tabe, páant muntih. Pánihna, buu páantjeh báadhni caa.*

25 Davidjiboó jon játih nin pah Jesucristo a jwáub boo pud juúwát pínahdih at niij daacáp tají:

"Wā Maáh wájeéh apī jumna caa. Yeó jáap jumap pah Dios wā Maáh wā pebh a jumuchah, enna, wā úmcan niít.

26-27 Dios, weemdihi oina, wánnit i jumapboó wíih caolihdih ma yohcan niít. Wíih bácahdihbut ma moopát tútcan niít. Páant ma chājat pínahdih jéihna, wā túi wēi naóhna caa. Míih jumna, úmcanjeh, wā túi jumbipna caa.

28 Pánihna, weemdihi jwáub boanit, wájeéh ma jumuchah, wā túi wēina caa', at niij daacáp tají. (Sal 16.8-11)

29 "Wā déewāá, jwí nuo Davidji ded pah a jumapdihi yoobópdih wā naóhna caa. Caán a wánnuchah, it yohop wut jī. Caandih i yohni iitji páantjeh a jumna caa. Pánihna, "Wíih bácahdih ma moopát tútcan niít", niij daacna, caanjéh áih pínahjeh at nihjican tagaa.

30-31 Davidji Dios naawátdih naóh yapani a jumuchah, Dios caandih nin pah at niijjip wut jī: "Yoobópdih meemdihi wā naóhna caa. Ma juma jwáub boonit, meém maáh ma jumapji

dée pah, nihát nin baácdih moondih maáh a jumbipna caa', at niijjip wut jī.* Cristodih Dios maáh a waadaát pínah, a boo pud juúwát pínahdihbut nin pah at niij daacáp wut jī: "Caán wánnit i jumapboó páantjeh a jumcan niít. Áih bácahbat a moópcan niít", David at niij daacáp tají.*

32 Caán Jesúsdihi beé Dios at boanap be. Á jwáub boanidih jwíit nihát jwí enep be.

33 Caán Dios a jéihyepmant bóo buwámant jumni maáh caa. Pánihna, "Túini Espíritudih noónboó ma wahaá", a iip Dios caandih a niijchah, nin Túini Espíritudih at wahap taga. Buu jwuh Túini Espiritu a chājatdih ennit, joiná caa ni chājap.

34 Davidji Dios pebhboó at púuh laab béjcap wut jī. Pánihna, áih pínah nihjican tagaa. Nin pah a niij daacni Jesúsdihi pínahji tagaa:

"Wā Maáhdih Dios nin pah a niij naawáp be: "Wā jéihyepmant bóo buwámant chéudnit, maáh ma jumúú.

35 Páant maáh ma jumuchah, meemdihi enihcannitdih wā yohbipna caa. Meém queétdih chah wēpni ma jumbipna caa", a niijjip be', Davidji at niij daacáp tají. (Sal 110.1)

36 "Pánihna, wā déewāá, nindih ni túi jéihyee: Caán Jesús yeéb cruzboó ni mao yohat táutnijidih Diosboó maáh a waadánap be. Caán Jesúsdihi jwíip páini Dios a wáhni Cristo beé", Pedro cáacwādh at niijjip wut jī.

37 Páant a niijchah joinit, búdi jīgah úmnnit, Pedrowādh nin pah it niij wábh joyóp wut jī:

—Jwí déewāá, ded pah tigua jwí chājbi? it niijjip wut jī.

38 —Yeéb ni yéej chājatdih cádahnit, túiniboodih ni jwáub táut nuumú. Páant ni táut nuumúchah, Dios ni yéejatdih a yohbipna caa. Pánih táut nuumnnit ni jumuchah, Jesús a wēpatjīh ni daabáat táutú. Páant ni chājachah, Dios yeebdih Túini Espíritudih a wáhbipna caa.

39 Jon játhijeh Dios yeéb pínahdih, ni wéh pínahdih, ni jumaená pínahdihbut, nihát caán a níonit pínahdih nin pah at niij naawáp wut jī: "Nihát weemdihi jepahnitdih Túini Espíritudih wā wáhbipna caa", Dios at niijjip tají,* Pedro queétdih at niijjip wut jī.

40 Páant niij péanit, queétdih nin pah at jwáub niij wēp naawáp wut jī, páant muntih:

—Nin baácdih moón yeejép i chājatji jīb Dios búdi a peéh chājbipna caa. Pánihna, queéat pah ni jumca bojó. Ni yéej chājatdih cádahnit, ni táut nuumú. Páant ni chājachah, yeebdih a peéh chājcan niít, at niijjip wut jī.

* 2:23 Mt 27.35; Mr 15.24; Lc 23.33; Jn 19.18 * 2:23 Lc 24.26 * 2:24 Mt 28.5-6; Mr 16.6; Lc 24.5 * 2:30-31 Sal 132.11; 2S 7.12-13 * 2:30-31 Sal 16.10 * 2:39 Is 57.19

⁴¹ Páant ā niijichah joinit, dawá jepahnit, it daabáát túatup wut jī. Pánihna, Jesúh wájééh caán yeó jáapjeh tres mil cāacwā chah dawá it jumap wut jī.

⁴² Yeó jáap jumap pah queét jáap jepahnit Jesús ā naawát túatnit ī bohénachah, it túi joyóp wut jī. Īih jeémátdih míc pāáh wāhnit, Diosdih uábhnit, bícdih ĩpī túi jumap wut jī.

Jesúh wā ded pah ĩ jumap

⁴³ Jesús ā naawát túatnitboó Dios ā wēpatjīh wannitdih ĩpī booa júatup wut jī, Dios ā wēpatdih cāacwā ĩ jéihyat pínah niijná. Páant ĩ chājachah ennit, nihát ĩt en wáhi bejep wut jī.

⁴⁴ Jesúh wā ĩih bíi déedih míc pāáh wāhnit, bícdih túinijeh ĩpī jumap wut jī.*

⁴⁵ ĩih bíi déedih jīb chāj wāhnit, nihát bíih pah bóo wihcannitdih queét ĩ jumap yoobó ĩpī wāh wáacap wut jī.

⁴⁶⁻⁴⁷ Pánih chājna, yeó jáap jumap pah Dioih munná míc wáacnit, “Dios túini caá”, ĩpī níj wēi naawáp wut jī. ĩih munnáboobát míc wáacnit, bícdih ĩpī túi numah wēi jeémép wut jī. Páant ĩ chājachah ennit, “Queét túinit caá”, nihát cāacwā ĩpī míc niijíp wut jī. Pánihna, yeó jáap jumap pah bita jáap jepahnitdih túi ubnit, jwíh jepahnitjééh Dios āt waadánap wut jī. Jáap jepahnitbut ĩjééh it míc wáacap wut jī.

3

Jéih bejcannidih Pedro Juanjīh ĩ booaat

¹ Bíic yeó jáap, cheyeh, las tres jumachah, judíowā Diosdih ĩpī uábat horadīh Pedro, Juanjīh Dioih munná ĩt bejep wut jī.

² Yeó jáap jumap pah Túini Jēc wūt jumapdih ā chéenwā jéih bejcannidih ĩpī ub juibí chāud jwejep wut jī. Jáap cāac jumnijeh caán jéih jibcanni átat jumap wut jī. Caan jēcdih chāudnit, caanjīh waadnítidih dinero āpī uábap wut jī.

³ Pánihna, Pedro, Juanjīh caán munná ĩ waadát túat chājachah ennit, queétdih jéih jibcanni dinerodih āt uábap wut jī.

⁴ Pedroboó caandīh ennit,
—Jwítdih ma túi enéé, āt niijíp wut jī.

⁵ Páant ā niijichah joinit, queétdih en behnit, “Queét baini dinero weemdīh ĩ wāhbiipna caá”, caanjéh āt níj jenah joyóp wut yuh jī.

⁶ Obohjéhtih, páant ā níj jenah joyóchah yuhna, Pedro caandīh nin pah āt níj naawáp wut jī:

—Weém dinerodih wā bíbohcan caá. Obohjéhtih, caandīh wāhcan yuhna, chah túinidih meemdīh wā chājbiipna caá. Jesucristo Nazaret tátchidih bóo ā wēpatjīh meemdīh wā booa caá. Ma ñah ñuhú.

Ñah ñuhnit, ma yáac chāi bejeé, āt niijíp wut jī.

⁷ Páant niijnit, āih jéihyepmant bóo téihyadih teonit, caandīh āt wái ñahanap wut jī. Páant ā wái ñahanachahjeh, caán jéih jibcanniji āih wio wépép nahna āt jumap wut jī.

⁸ Pánihna, caán ñah ñuhnit, āt yáac chāi bej jwíhip wut jī. Pánih yáac chāi bejnit, ñaap táamp chāinit, “Dios túini caá. Wā túi jéih bejna caá”, níj wēinit, Dioih munná ĩt waad béjep wut jī.

⁹ Pánih yáac chāi bejnit, “Dios túini caá”, ā niijichah, nihát cāacwā ĩt enep wut jī.

¹⁰ Caandīh ennit, “Caán Dioih munná Túini Jēcdih chāudni dinero uábhni caá”, ĩt níj jéihyep wut jī. Páant ā jibichah ennit, caandīh ded pah ā yapatdih ĩt en wáhi bejep wut jī.

Dioih munná Pedro cāacwādih ā bohéat

¹¹ Jéih bejcanniji Pedrowādih ā teo ñuán péenachah, nihát cāacwā en wáhi bejnit, Dioih munná Salomón ā chājat túatni coahjina ñáo ñah bejnit, Pedrowā pebhna ĩt míc wáacap wut jī.

¹² Páant ĩ míc wáacachah ennit, Pedro nin pah queétdih āt níj naawáp wut jī. “¿Wā déewáá, dépanihna nindih ñi en wáhi bej? ¿Dépanihna jwítdih ñi en ñuán? ‘Queétdio Diosdih túi joinit jumna, ĩih wēpatjīh jeh nindih ĩ jéih yáac chāi bejat túatna caá’, ñi níj jenah joiná yuh caá. Obohjéhtih, páant ñi níj jenah joyát yoobópdih nihcan caá. Jesús ā wēpatjīh beé caandīh jwí booaanap be.

¹³ Abraham, Isaac, Jacob jon jātīh moón jwí nuowā Diosdih ĩt túi weñep wut jī.* Caán Diosjeh beé, caandīh teo wāhni Jesús ā wāt chah yáac pínah niijná, nindih ā jibanap be.* Yeéboó Jesús dīh en jāihnitdih wāhnit, Pilato caandīh nemat munnánt ā bacañichah yuhna, yeé ā bacaat déedih ñi jepahcap be.

¹⁴ Pilato caandīh ā bacañichah yuhna, Jesús túini, túi chājni ā jumachah yuhna, yeéboó caandīh ñi náahcap be. Pánih náahcan, cāac maonidih ñi bacaat túatup be.*

¹⁵ Jwítdih túi ubni Jesúsboodīh yeé ñi mawat túatup be. Obohjéhtih, wannidih ĩ yohochah yuhna, Dios caandīh ā jwáub boonidih jwíit wūt enep be.

¹⁶ Pánihna, caandīh túi jenah joinit, nin ñi jéihni, ñi ennidih Jesús ā wēpatjīh jwí booaanap be.

¹⁷ “Wā déewáá, yeé jwí maátajīh Jesús Dios ā wāhni ā jamatdih jéihcan, caandīh ñi mawat túatup be. Páant ñi chājatjidih weém wā jéihna caá.

* 2:44 Hch 4.32-35 * 3:13 Ex 3.15 * 3:13 Is 52.13-53.12; Fil 2.7-9 * 3:14 Mt 27.15-23; Mr 15.6-14; Lc 23.13-23; Jn 19.12-15

18 Obohjeéhtih, jon jätih Dios naáwátidih naóh yapanit, ñi chājat pínahdih nin pah it niij daacáp tajī: ‘Cristo yeejép ā yapbipna caá’, i niijátji pahjeh tibeé ā yapap be.*

19 Būu jwuh yeéb yeejép ñi chājatjidih búdi jīgahnit, táiniboodih jwúb túat nuumnit, Jesucristodih ñi jepahaá. Páant ñi túat nuumáchah, yeejép ñi chājatjidih Dios yeebdih ā yoh wáhbipna caá.

20 Páant ñi chājachah, Dios ā wahniji Cristodih jwiítidih ā jwúb wah deyabipna caá, jwiítidih ā teo wáacachah, jwī túi weñat pínah niijná.

21 Obohjeéhtih, būu Dios pehbhoó caá ā jum jwuhup. Dios nihatdih ā ámohat pínahdih jon jätih ā naáwátidih naóh yapanitdih át naóh daacát túatup wut jī. Pánihna, nihat ā naáwátjidih chāj péanit, Jesucristodih ā jwúb wah deyabipna caá.

22 Moisés nin pah át niij naáwáp tajī: ‘Jwī dée Dios naáwátidih naóh yapani pínahdih jwī Maáh Dios yeebdih ā wahbipna caá. Weemdh ā jwíih naáwát túatati pahjeh tigaá caandíhbut ā jwúb naáwát túatbipna caá.* Pánihna, ded pah ā niij naáwát pínahdih ñi túi joyóo.*

23 Det caandíh joicán, ā wutachah jepahcannitdih Dios ā yohbipna caá. Dioíhwájeéh queét i jéih jumcan niit’, Moisés át niij daacáp tajī.*

24 “Nihat Dios naáwátidih naóh yapanitji Samuel, ā buadát túttimah moonbút nin yeó jáapnadh yapat pínahdih naóhna, Jesucristodih niijná it chājap tajī.

25 Jon jätih moón jwī nuowājjidih Dios át naáwáp wut jī. Pánih naóhna, Abrahamdih ā naáwátji pahjeh tih jwiítidibbut biíc yoobó naóhna át chājap wut jī. Nin pah át niij naáwáp wut jī: ‘Ma jumadih wá túi chājachah, caánboobút nihat baácídh moonidibbut ā jwúb túi chājipna caá’, át niijíp wut jī.*

26 Pánihna, jwiitboodih Moisés ā naóhniji Dios wúahdih jwiit judiówādh át jwíih wahap tajī, jwiítidih ā túi chājachah, yeejép chājnit jwī túat nuumát pínah niijná”, Pedro cáacwādh át niijíp wut jī.

4

Pedrowādh judiówā i maata i jühñat

1-3 Páant cáacwādh Pedro Juanjīh i naáwáchah, sacerdotewā, Dioíh muudih wapnit soldadowā i maáh, saduceowābut Pedrowā pebhna juibínit, it joyóp wut jī. Páant i joyóchah, Pedrowā nin pah cáacwādh it niij naáwáp wut jī: “Jesús ā wanat túttimah, át jwúb boo pud jáuwáp be. Á boo pud jáuwátidih jéihna, áihwā

jumna, jwiitbut jwī boo pud jáuwát pínahdih jwī jéihna caá”, it niijíp wut jī. Páant i niijíchah joí iijnit, maátaboó cáacwādh too páa bejnit, Dioíh muudih wapnit soldadowādh Pedrowādh it juibí tewat túatup wut jī. Cheyeh jumachah, túttimah bóo yeó jáapdh queétdih uúbh joíhna, nemat muúboó it nemat túatup wut jī.

4 Judiówā i maata Jesúsdih i náahcah yuhna, áih doonádh joinit, “Yoobódh tigaá”, dawá it niij jenah joyóp wut jī. Pánihna, Jesúhwa chah dawá jumna, cinco mil neoná it jumup wut jī. Yaadhjeéh i wehjeéhbut chah it jumup wut jī.

5 Túttimah bóo yeó jáapdh sacerdotewā i maata, bita judiówādh waóhñit, Moisés ā wutatjidih bohénit biícídh it múic wáacap wut jī.

6 Sacerdotewā i maáh, Anás wut jumni, ā déewābut Caifás, Juan, Alejandro, bita biícídh it múic wáacap wut jī.

7 Pánihna, queét Pedrowādh i bid bojochah, soldadowā queétdih it ub juibínap wut jī. Páant i ub juibínachah, maata nin pah it niij uúbh joyóp wut jī:

—¿Deíh wēpatjīh tibeé yeéb caandíh ñi booa? ¿Déhe tibeé yeebdíh páant chājat túatni? it niijíp wut jī.

8 Páant i niijíchah joinit, Táini Espiritu ā wēpatjīh Pedro nin pah át niij jepahap wut jī:

—¿Yeéb maata, yeéb waóhñit,

9 jéih jibcannijidih jwī túi chājatdih uúbh joí en niit ñi chājap?

10 Yeebdíh, nihat judiówādhbut nindih jéihyat caá náahap: Jesucristo ā wēpat beé nindih ā booaap be. Jesús Nazaret tútchidih bóo, yeéb cruzboó ñi mawat túatni, Dios ā booani, caán ā wēpatjīh nindih jwī booaap be. Pánihna, būu nin ā jibichah, ñi enna caá.

11 Dios naáwátidih naóh yapanit jon jätih Jesucristodih naóhna, ‘Cáacwā i náahcannidih Dios ā ñiobipna caá’, it niij daacáp tajī.* Pánihna, Jesucristodih yeéb ñi náahcah yuhna, Diosboó caandíh jwī maáh pínah át waadánap wut be.

12 Caán Cristojeh tigaá cáacwā iiguipna bejnit déjidih túi ubni. Nin baácboó biíh túi ubni pínah wihcan caá. Caanjéh caá yéejat yohni ā jumup, Pedro át niijíp wut jī.*

13 Páant niij naóhna, Pedrowā bohécannit yuhna, áumcanjeh, i wēp bohénachah ennit, it joí wáhi bejep wut jī. Jesús ā bohéat pah i wēp bohénachah enna, “Pedro, Juanjīh yoobódh Jesúsjeéh jumnit tigaá”, it niij jéihyep wut jī.

* 3:18 Is 52.13-53.12 * 3:22 Dt 34.10 * 3:22 Dt 18.15-16 * 3:23 Dt 18.19 * 3:25 Gn 12.3; 22.18 * 4:11 Sal 118.22 * 4:12 Jn 14.16

14 Jéih jibcanniji boonit, Pedrowājeeh ā jumuchah, queét maáta Pedrowādhī “Yeejép ī chājna caá”, īt jéih níj naóh yaccap wat jī.

15 Pánih jéih naóh yaccan, maáta ī míc wáacat tólihmant Pedrowādhī īt bac bej jwahat tútup wat jī.

16 Páant ī bac bejat túttimah, queéteh nin pah īt níj míc wéhenap wat jī:

—¿Queétdih ded pah tigaá jwī chājbi? Dios ā wēpatjīh jéih jibcannijidih īt boonanap taga. Nihat Jerusalén tútchidih moón páant ī chājatjidih ī jéihna caá. Pánihna, jwiítboó ‘Páant ī chājan beé’, jwī jéih níjcaán caá.

17 Pánihna, Jesúh doonádhī bitadhī jwī bohéat tútca boj jīh, queét maátajah īt míc níjíp wat jī.

18 Páant níj péanit, Pedrowādhī jwáub bid bojnit,

—Jesúh doonádhī bitadhī nī jwáub naóhca bojoó, īt níjíp wat yuh jī.

19 Páant ī níjíchah joinít, Pedro Juanjīh nin pah īt níj jepahap wat jī:

—Páant nī wutuchah, jepahna nihna, Dios-boodíh yap yohna caá jwīta chājap. ¿Pánihna, dedboodíh tigaá jwī jepahbi, Dios ā weñat pínah níjíná?

20 Obohjeéhtih, jwiítboó jwī ennidih, jwī joinídhbat jwī jéih jweéhcan caá, īt níjíp wat jī.

21 Páant ī níjíchah joinít, maátaboó nin pah Pedrowādhī īt jwáub níjíp wat yuh jī:

—Jesúh doonádhī nī jwáub bohénachah, yeebdíh yeejép jwī peéh chājbi-pna caá, īt níjíp wat jī.

Pánihna, cáacwāboó jéih bejanniji ā túi bejardih ennit, “Dios wēpni yoobát ā jumna caá”, ī níjíchah joinít, maátaboó Pedrowādhī jéih peéh chājcanjeh, queétdih īt bacanap wat jī.

22 Jéih jibcanniji cuarenta jópchi bíbohni wat jī.

Jesúh wā ī úmcat pínahdih ī úúbát

23 Pedro Juanjīh bac bejnit, ī chéenwā pebhna jwáub jwībínit, judíowā ī maáta ded pah ī níjítjidih queétdih īt naáwáp wat jī.

24 Páant ī níjíchah joinít, queét nihat bícdih Diosdih nin pah īt níj úúbáp wat jī: “Maá, meém jeádhī chājni, nīn baácdihbat chājni, búdí mujdihbat chājni, nihat báadhniidihbat chājni caá.”

25 Túini Espírítu ā wēpatjīh jwī nao Davidji, meemdhī teo wáhni, nin pah āt níj daacáp tajī:

‘Judíowā nihcannitboó jenah joicánjeh, Diosdih íjnit, ī jáihna yuh caá. Cristo ā chājat pínahdih ī jāhíhmina yuh caá.

26 Dawá nin baácdih moón maáta míc wáacnit, jwī Maáh Diosdih, ā wáhni Cristodihbat en jāihna, Dios ā jenah

joyátjidih ī yéejáihmi na yuh caá’, āt níj daacáp tajī. (Sal 2.1-2)

27 “Páant tigaá nin tútchiboó Herodes, Poncio Pilato, judíowā nihcannit, judíowā bícdih ma wáhni Jesúsdih mawat túttna, ī míc wáacap be.* Caán Jesús túi yoobópdih jumni, meemdhī túi jepahni ā jumuchah yuhna, caandíh ī mawih jenah joyóp be.*

28 ‘Páant caá ā nihbip’, ma níjítji pah queét ī chājap be. Meém ma jéihyatjīh páant mat níj naáwáp tajī.

29 Pánihna, Maá, queét jwiítidih ‘Yeeb nī jwáub bohéat peéh yeejép jwī chājbi-pna caá’, ī níjítjidih joinít, jwiítidih ma teo wáacá, jwiít meemdhī teo wáhni úmcanjeh, míh túini doonádhī jwī wēp naáwát pínah níjíná.

30 Jwiítidih ma teo wáacá, tubáp chāhniidih jwī boonanachah, cáacwā ī jéih chājca naádhī Jesús ā wēpatjīh jwī chājat pínah níjíná”, īt níj úúbáp wat jī.

31 Páant ī níj úúbáchahjeh, ī míc wáacni muú búdí āt méménap wat jī. Páant ā méménachah, Túini Espírítu ā wēpat queétdih búdí ā wáhchah, úmcanjeh Dios naáwátidih īt jwáub naáwáp wat jī.

Jesúh wā ī míc pāáat

32-33 Dios ā wēpatjīh queét Jesús ā naáwát túttnit nin pah cáacwādhī ípī níj naáwáp wat jī: “Jesús ā boo pud jwáwát túttimah caandih jwī enep jī”, īt níjíp wat jī. Queét nihadidih Dios búdí ā teo wáacachah, chah dawá Jesúsdih īt jepahap wat jī. Bíc yoobó jenah joinít, íh bí déedih “Wíih mícjeh caá”, īt níjícáp wat jī. Queét nihat ī bíbohah yoobó míc pāáhnit, íjééh jumnitidih ípī túi teo wáacap wat jī.*

34 Pánihna, ded moh yéejnit íjééh īt wihcap wat jī. Det wápchi pínah baácdih bíbohni, meemdhībat bíbohni, íhdih ípī jīb chāj wáhp wat jī. Caán jībdih ub bejnit,

35 Jesús ā naáwát túttnitidih ípī jwīb wáhp wat jī. Páant ī ub jwīb wáhchah, teonit, queétoó íjééh jumnit moh yéejnitidih ípī jwáub pāáap wat jī.

36 Bíc íjééh José wát jumni āt jumap wat jī. Jesús ā naáwát túttnit Josédhī Bernabé wát īt báudhdup wat jī. Á wát Bernabé “Cáacwādhī túi weña teo wáacni”, Griego wéheatjīh níjíná īt chājap wat jī. Caán Leví juima, Chipre quewadidih bóo wat jī.

37 Pánihna, caanbát áih wápchidih āt jīb chājap wáhp wat jī. Pánih jīb chāj wáhnit, caán jībdih Jesús ā naáwát túttnitidih wáhnit, bitadhī āt pāáat tútup wat jī.

5

Ananías ájeéh bóli Safiraíh ī yeeat

* 4:24 Ex 20.11; Neh 9.6; Sal 146.6 * 4:27 Lc 23.7-11; Mt 27.1-2; Mr 15.1; Lc 23.1; Jn 18.28-29 * 4:27 Is 52.13; Fil 2.7 * 4:32-33 Hch 2.44-45

¹ Bitabut Bernabé ã chãjat pah ïtih chãjhip wut yuh jï. Newé Ananías wãt jumni, yad Safira wãt jumnih wut jï. Queébtut ïih wãpchidih jïb chãj wãhñit, caán jïbidih Jesús ã naáwãt tútñitdih Ananías ãt wãhup wut yuh jï.

² Obohjeéhtih, ã jïib chãjna yuhna, bainjeh ã wãhat pínahdih ubnit, nihat biíhdih caanjéh ãt ãmohop wut jï. Páant ã chãjachah ennit, yadbut mit jéihyep wut jï. Pánihna, bainjeh ub bejnit, Ananías Jesús ã naáwãt tútñitdih ãt juibí wãhup wut jï.

³ Páant ã yeeatdih Túini Espiritu ã jéihyanachah, Pedro Ananíasdih nin pah ãt niij juihñup wut jï:

—Ananías, nemépwã ï maáh Túini Espiritudih meemdih ãt yeeat tútup wut. Pánihna, miíh baácdih ma jïib chãj wãhna, caán jïbidih meemjéh mat ãmohop wut.

⁴ Ma jïib chãj wãhat pínah jãtih, miíh wãpchijeh tígaa ãtih jumup ta yuh caá. Pánihna, miíh jïib tígaa ãtih jumup. Páant, miíh ã jumuchah yuhna, çdépanihna oboh ma yee? Jwiítidihjeh ma yeecan caá. Diosdih caá ma yeenap, ãt niijip wut jï.

⁵ Páant ã niijichahjeh, Ananíasboó ãt wun buugúp wut jï. Páant ã yapat doonádih joinit, nihat búdi ït ãmup wut jï.

⁶ Æ wunuchah ennit, japata ãih bácahjidih yéguéhjïh pin, cáacdih yohopboó ub bejnit, caandih ït baad yóhup wut jï.

⁷ Tres horas túttimah, Ananías áaji ã wunatjidih jéihcan, Pedro pebhna caántbut mit waád juibínap wut jï.

⁸ Páant mi waád juibínachah, Pedroboó nin pah caántdih ãt niij úabh joyóp wut jï:

—çÑíih wãpchidih ñi jïib chãj wãhuchah, bóo nit beé yeebdih ï jïib chãjap? ãt niijip wut jï.

—Páant bóojeh tibeé jwiítidih ï jïib chãjap be, mit niij jepahap wut yuh jï.

⁹ —çDépanihna yeéb chénat pah Túini Espiritudih biic yoobó ñi yee? Ma joyoó. Majeéh bóojidih baad yóh péanit, jwáub jóóhna, meemdíhbut miíh bácahdih ï ub bejbipna caá, Pedro caántdih ãt niijip wut jï.

¹⁰ Páant ã niijichahjeh, caántbut mit wun buugúp wut jï. Pánihna, baad yóhñit japata caán muúdih jwáub waád juibínit, miíh bácahjidih enna, caántjidihbut ub bac bejnit, newéih bácahji pebhna ub juibínit, ït baad yóhop wut jï.

¹¹ Pánihna, Jesúhwã, nihat bitabut caán doonádih joinit, búdi ït ãmup wut jï.

Jesús ã naáwãt tútñit wunnitdih ï booaat

¹² Jesús ã naáwãt tútñit Dios ã wépatjïh dawá cáacwãdih ït booa júutap wut jï, “Dios wépri ã jumna caá”, ï niiját pínah niijná.

Queét Jesúhwã Dioih muú Salomon ã chãjat tútñit coahjidih ïpï miic wáacap wut jï.

¹³ Bitã ï yéejat peéh chãjatdih ãmna, queét pebhna bejcan yuhna, “Queét túnit caá”, cáacwã ïpï niijip wut jï.

¹⁴ Neonã, yaádhbut, chah dawá Jesúsdiht ït jepahap wut jï.

¹⁵ Pánihna, tubáp chũhñitdih Pedro ã teo jãha booaat pínah niijná, ï chéenwã queétdih ï lajatjïh namã jwéjdih ïpï ub juibí jwejep wut jï. Bitã ã muj juibícannitboó boóhna, Pedroih dadahjeh buug lájat ït náahap wut jï.

¹⁶ Jerusalén tútchi pebhbit jumni tútchinadih moón tubáp chũhñitdih, nemép jumnitdihbut ït ub juibínap wut jï. Pánihna, queét nihatdih ït túi booa beedánap wut jï.

Jesús ã naáwãt tútñitdih bitã yeejép ï chãjat

¹⁷ Pedrowãdih dawá cáacwã ï péenachah enna, sacerdotewã ï maáh, ájeéh jumnit saduceowãbut Pedrowãdih búdi ït ïjip wut jï.

¹⁸ Pánih ïjnit, Jesús ã naáwãt tútñitdih teonit, nemat muúboó ït nemep wut jï.

¹⁹ Chei Dioih ángelboó ï nemnitjidih ãt wãt bacanap wut jï.

²⁰ “Dioih muúnã ñi bejeé. Caán muúnã juibínit, ded pah Diosjeéh ï túi jumãt pínahdih cáacwãdih ñi túi bohénaá”, ángel queétdih ãt niijip wut jï.*

²¹ Páant ã niijichah joinit, baabácah, Dioih muúnã waad béjnit, ángel ã niijátji pah cáacwãdih ït jwáub bohénap wut jï.

Caán yeó jáapjeh judiowã ï maata miic wáacnit, Jesús ã naáwãt tútñit nemat muúboó jumnitjidih soldadowã ï maátadih ïtih ub júúwãt tútup wut yuh jï.

²² Obohjeéhtih, nemat muúnã juibínit, queétdih ït bid juicácp wut jï. Pánih bid juicánjeh, maata pebhna jwáub bejnit, nin pah queétdih ït niij naáwãp wut jï:

²³ —Nemat muú jéc buujcãnni yuh beé. Caán nemni jécdiht wapnit ï pái ñahna yuh beé. Páant ï pái ñuhuchah yuhna, caán jécdiht wãtnit, jwí enechah, jwí nemnitji ï whicap be, ït niijip wut jï.

²⁴ Páant ã niijichah joinit, Dioih muúdiht wapnit soldadowã ï maáh, sacerdotewã ï maátabut ït jói wáhi bejep wut jï. “çDépah caá ï toáhi queét pánihna?” queétdih ït miic niijip wut jï.

²⁵ Páant ã miic niijichahjeh, biíh ï pebhna juibínit, queétdih nin pah ãt niij naáwãp wut jï:

—Yeéb ñi nemnitji Dioih muúnã cáacwãdih jwáub bohéna beé ï chãjap be. Ñi enbi jwuhú oboh, ãt niijip wut jï.

²⁶ Páant ã niijichah joinit, soldadowã ï maáh, ãih soldadowãjïh bejnit, Jesús ã naáwãt tútñitdih ït jwáub tewep wut jï.

* 5:20 Jn 11.25; 14.6; Ro 6.4

Obohjeéhtih, cāacwādhíh úmna, maonit déeji maocanjeh, queétdih ít teo bejep wut jī. “Nitdih jwī puñachah, cāacwāboó jwiítdih jeejīh í yohbipna nacaá”, queét soldadowā ít níij jengah joyóp wut jī.

²⁷ Queétdih ub bejnit, Jesús ā naáwát tútnitdih maáta pebhna ít ub jubínap wut jī. Pánih ub jubínachah, sacerdotewā í maáh queétdih nin pah át níij jūihñap wut jī:

²⁸ —Yeebdíh tabit wutnit, ‘Jesús ded pah ā chājatjidih ní bohéca bojoó’, jwī níijíp yuh be. Obohjeéhtih, páant jwī níijíchah yuhna, yeebboó nihat Jerusalén tútchidih moondíh ní bohéca caá. Jesúsdih jwī mawatji waó jīb jwiítdih peéh chājat náahna, pánih naóhna caá ní chājap, át níijíp wut jī.*

²⁹ Páant ā níijíchah joinit, Pedroboó bita Jesús ā naáwát tútnit bíicdih nin pah ít níij jepahap wut jī:

—Diosboó jwiítdih ā naáwát tútup be. Pánihna, caandíh jepahnit jumna, ní naáwát tútcatdih jwī jepahcan níit.

³⁰ Jwī nuowā ípī wēni Dios Jesúsdih át boonanap tajī. Caandíhjuh tibeé yeeb cruzboó péoh dodhnit, ní mawat tútup jī.

³¹ Jesúsdih ‘Caán táini caá’, níijnit, Dios caandíh maáh át waadánap wut jī. Pánih maáh waadánit, ā jéihyemant bóo buwámant át chúdat tútup wut jī. Jwiít cāacwā jwī yéejat peéh chājat déejidih táí ubni pínah Jesúsdih át jumat tútup wut jī. Jwiít judíowā jwī yéejatdih cádahnit, jwī tút nuamáchah, jwī yéejatdih ā yohat pínah níijná, páant át chājap wut jī.

³² Pánihna, jwiítboó Jesús páant ā jumatdih ennitji, Táini Espiritu ā wēpatjīh caandíh jwīpī naóhna caá. Det ā wutatdih jepahnitdih Dios Táini Espiritudih bíic yooó ā wáhna caá, queétdih Pedro át níijíp wut jī.

³³ Páant ā níijíchah joinit, chah íjnit, queét Jesús ā naáwát tútnitdih maáta ítih mao yohihip wut yuh jī.

³⁴ Obohjeéhtih, Gamaliel, fariseowā poómpdih bóo, queétdih át mao yohat tútcap wut jī. Caán Moisés ā wutatjidih bohéni ā jumuchah, cāacwā caandíh “Caán táí chājni caá”, ípī níijíp wut jī. Pánihna, caán Jesús ā naáwát tútnitdih soldadowādhíh át ub bac bej jwuhat tútup wut jī.

³⁵ Páant í ub bac bej jwuhat túttimah, maátadih Gamaliel nin pah át níij naáwáp wut jī:

—Yeéb wā déewāá, ní maona chaáh buca. Ní táí jengah joi jwáhuú.

³⁶ Teudajidih ní náhninaá. ‘Weém cāacwādhíh táí waóhni caá wā jumap’, caanjéh cāacwādhíh át níijíp wut yuh jī. Pánihna, dawá, cuatrocientos ájeéh í péenap yuh be. Obohjeéhtih, bitaboó caandíh í mao

yohochah, ájeéh péenitji í bej peét bejep be. ~~Buu~~ queéttji í whican caá.

³⁷ Túttimah, cāacwādhíh í jengah enat láa Galilea baácdih bóo Judas wát jumniji Romano cāacwā í maátadih yohíhna, ájeéhbut dawá í péenap yuh be. Obohjeéhtih, bita caandíh í mao yohochah, nihat áihwābut í bej peét bejep be.

³⁸ Páant níijná, yeebdíh nindih naóhna caá wā chājap. Nit Jesúsh doonádhíh bohénitdih páantjeh ní enah bojoó. Í bohéat Dioih nihcan, Teudaji ā bohéat buúdat pah ā buú béjmina caá.

³⁹ Obohjeéhtih, nin Dios ā bohéat yoobát ā jumuchah, queétdih ní jéih cádahat tútcan níit. Páant ní cádahat túttna, yeéb Diosjīh míic maona caá níta chājap taga, Gamaliel át níijíp wut jī.

⁴⁰ Páant ā níijíchah joinit, “Yoobópdih tígáá”, maáta ít níij jengah joyóp wut jī. Pánih jengah joinit, Jesús ā naáwát tútnitdih ít jwáub bid bojop wut jī. Páant í jwáub waád jubínachah, queétdih ít puñat tútup wut jī. Páant í puñ péanachah, “Jesúsh doonádhíh yeéb ní jwáub bohéca bojoó”, níij jūih péanit, queétdih ít bejat tútup wut jī.

⁴¹ Páant í bejat tútuchah joinit, ít jwáub bac bejep wut jī. Jesúshwā í jumat jīb, yeejép yapna, búdí ít weñep wut jī.

⁴² Pánihna, yeó jáap jumat pah Dioih muúboó, íih muunáboobát “Jesús Dios ā wahni Cristo ā jumna caá”, ípī níij naóh bohénap wut jī.

6

Siete teo wáacnit pínahdih Jesúshwā í níwat

¹ Caán láa Jesúsh doonádhíh bohénit ít dao béjep wut jī. Pánih dao béjna, Jesúshwā míicjeh jumna yuhna, ít míic jūihñap wut jī. Biquína judíowā jumna yuhna, Griego wéheatdih wéhenit ít jumap wut jī. Queétoó íjeéh éemp wannit yaáhdih yeó jáap jumat pah íih jéemátdih í táí bíic yooó wūh jéempchah enna, Hebreo wéheatdih wéhenitdih ít jūihñap wut jī.

² Páant í míic jūihñuchah jéihnit, Jesús doce ā naáwát tútnitboó bita áihwādhíh bid bojnit, nin pah ít níij naáwáp wut jī:

—Dios naáwátdih bohéat jwíih tewat ā jumuchah, jéemátdih jwí jéih pááhcan caá.

³ Pánihna, jwí déewāá, siete neonádhíh ní níwí, jéemátdih pááhnit í jumat pínah níijná. Bitá queétdih ‘Táinit caá’, í níijnit, Táini Espiritu ā wēpat búdí jumnit, táí jengah joinitdih ní bidíi.

⁴ Obohjeéhtih, jwiítboó yeó jáap jumat pah Diosdih wúbhnit, ā naáwátdih jwí bohébipna caá, ít níijíp wut jī.

⁵ Páant í níijíchah joinit, “Júu. Páant tíí jwí chājap”, nihat Jesúshwā ít níij jepahap

* 5:28 Mt 27.25

7

wut jī. Pánihna, Esteban, Jesúsdiḥ táí jenah joiní, Túini Espíritu ā wēpat búdí jumndih it níwip wut jī. Bitadiḥbut it níwip wut jī. Nin caá í wātna: Felipe, Prócoro, Nicanor, Timón, Pármenas, Nicolás. Caán Nicolásboó Antioquía tátchidih bóo judio nichan yuhna, judíowá í bohéatdih joiná, Ijeéh waadni át jumup wut jī.

⁶ Páant í nílonitdih Jesús ā naáwát túatnit pebhna it ub juibínap wut jī. Queét í ub juibínachah ennit, í nílonitdih teo jáhanit, it wáábup wut jī, Dios queétdih ā táí teo wáacat pínah niijná.

⁷ Pánihna, caán baácdih moón Dios naáwátidih chah dawá jéihnit í jumachah, Jerusalén tátchiboó jumnit Jesúhwa it dao béjep wut jī. Sacerdotewábut dawá túat nuumnit, Jesúhwaíeéh it waadap wut jī.

Bitá Estebandih í tewat

⁸ Esteban, caandíh Dios búdí ā teo wáacachah, ā wēpatjīh dawá láa jwíut cáacwá jwí jéih cháca naáhdih át chāj júutup wut jī. Páant ā chāj júutuchah ennit, cáacwá Jesúh doonádih chah it joihip wut jī.

⁹ Obohjeéhtih, biquína judíowá í míc wáacat muúdh moón caandíh it júhñup wut jī. Queét Teo Wáhnitji wát jumni poómp it jumup wut jī. Cirene tátchidih moón, Alejandria tátchidih moón, Cilicia baácdih moón, Asia baácdih moón it jumup wut jī. Queét wut jī Estebandih júhñit it jumup wut jī.

¹⁰ Pánihna, Esteban Túini Espíritu ā wēpat búdí jumnit, táí jéihni jumna, ā wéhenachah joinit, queétoó caandíh bíic yoobó it nihcap wut jī.

¹¹ Bíic yoobó nihcan, újna, bita í yee naáwát pínah niijná, it jīb wúhup wut jī. Páant í yeeat túutuchah joinit, nin pah it níj naóh yacap wut jī: “Esteban Moisés ā wutatjidih Diosdihbut yeejép ā wéhenachah, jwí joyóp be”, it níj yeenap wut jī.

¹² Páant í níjíchah joinit, cáacwá, Moisés ā wutatjidih bohénit, bita waóhñitbut Estebandih it újip wut jī. Pánih újnit, caandíh teonit, í maáta pebhna it ub bejep wut jī.

¹³⁻¹⁴ Queét í yeeat túatnitji nin pah í maátadih it níj yeenap wut jī:

—Nin yeó jáap jumap pah Dioíh muúdh, Moisés ā wutatjidihbut yeejép ápi wéhenap be. Nin pah ā níjíchah, jwíut jwí joyóp be: ‘Jesús Nazaret tátchidih bóo Dioíh muúdh ā yohbipna caá. Moisés ā wutatjidihbut ā jwáub túat nuumbípna caá’, Esteban ā níjíp be, it níjíp wut jī.

¹⁵ Nihat caanjīh cháudnit Estebandih í enechah, áih móot ángelíh móot panih yeh úgní át jíghop wut jī.

Esteban ā míc jáh niijnát

¹ Sacerdotewá í maáh nin pah Estebandih át níj úbñh joyóp wut jī: “¿Nit í niijnát yoobópdiḥ niit?” át níjíp wut jī.

² Páant ā níjíchah joinit, Estebanboó nin pah caandíh át níj jepahap wut jī: “Wá déewáá, behnitbut ní joyoó. Weemdíh í naóh yacat yoobópdiḥ nihcan caá. Ded pah Moisés ā chājatjidih yeéb ní jenah joyát pah weembát bíic yoobó wá jenah joiná caá. Ded pah jwí nuowá í chājatjidihbut bíic yoobó wá jenah joiná caá. Jwí nuó Abrahamji Mesopotamia baácdih ā jumuchah, Harán baáchoó ā bejat pínah játh, Dios nihát jéihni jumna, caandíh át jíghop wut jī.

³ ‘Meém míh baácdih ma déewádhbut ma cádah bejeé. Páant ma bejehchah, wá níoni baácna meemdíh wá waóhbiḥna caá’, Abrahamjidih Dios át níjíp wut jī.*

⁴ Páant ā níjíchah joinit, Abrahamji Caldea baácmant át numah júúwáp wut yuh jī. Pánih yuúp júóhñit, Harán baácna joinit, it chāo jwáuhup wut jī. Behe ā wunat túttimah, nin jwí jumni baácdih Dios Abrahamwájidih át júúwát túutup wut jī.*

⁵ Obohjeéhtih, Abrahamji Dios ā naóhni baácdih á juyáchah yuhna, áih baác pínahdih caandíh át wéh jwuhcap wut jī. Jibnit-jeh it jumup wut jī. Abrahamji ā weh wih jwuhchah, Dios caandíh nin pah át níj naáwáp wut jī: ‘Meemdíh, ma juimenádhbut nin baácdih wá wáhbipna caá’, át níjíp wut jī.*

⁶ ‘Túttimah, ma juimená bíih baácna bejnit, caán baácdih moónjeéh jumna, queétdih teo wáhnit í jumbipna caá. Pánihna, cuatrocientos jópchi ma juimenádh yeejép í chājbiḥna caá.

⁷ Obohjeéhtih, páant í chājat jīb, weém caán baácdih moondíh wá peéh chājbiḥna caá. Páant wá peéh chājat túttimah, ma juimená nin baácna í jwáub juibípna caá, páant muntih. Pánih jwáub joinit, weemdíh jepahnit, í wéi wáhbipna caá’, Abrahamdih Dios át níjíp wut jī.*

⁸ Páant niijnit, Dios nin pah caandíh át jwáub níj naáwáp wut jī: ‘Weém wá níjítjidih wá náhnat pínah, yeebbút ní náhnat pínah niijná, nin pah ní chājáa: Quehli nah yapat chóodih ní bóod yohoó. Meém mícjeh, ma juimenábut bíic yoobó bóodnit ní jumú’, át níjíp wut jī. Pánihna, Abraham áa Isaacdih mí weép jumuchah, ocho yeó jáap túttimah, áih quehli nah yapat chóodih Abraham át bóod yohop wut jī. Túttimah, Isaac Jacob pínahdih át weh jumup wut jī. Pánihna, Jacobboó docewá át weh jumup wut

* 7:3 Gn 12.1 * 7:4 Gn 11.31; 12.4 * 7:5 Gn 12.7; 13.15; 15.18; 17.8 * 7:7 Gn 15.13-14; Ex 3.12 * 7:8 Gn 17.10-14; 21.2-4; 25.26; 29.31-35.18

jī. Queét doceboó jwī nuowā pínah ít jumap wut jī.*

9 “Queét jwī nuowā í úud Josédih íjnit, caandih yohna, Egipto baácna bejniddih ít jīb chāj wūhup wut jī. Páant í jīb chāj wūhniji ā moh yéjechah enna, Dios Josédih át túi teo wáacáp wut jī.*

10 Páant ā teo wáacachah, José túi jenah joiní ā jumachah, Faraón Egipto baácdih moón í maáhboó Josédih át wēi enep wut jī. Diosboó caandih páant át wēi enat táutap wut jī. Pánih wēi ennit, Faraón Josédih níhat Egipto baácdih moondih tewat watni maáh pínah át waadánap wut jī. Á pebh moondihbut maáh át waadánap wut jī.*

11 “Caán láa Egipto baáboó Canaan baácboobút mah ā buugcáh, caán baácnadih moón tabit ít moh yéjeep wut jī. Pánihna, jwī nuowábút jeémát ít jéih bid juicáp wut jī.*

12 Egipto baáboó jeémát jumát doonádih joinit, Jacob ā wehdih neoh át jwíih wah bojop wut jī.

13 Táltimah ā jwúb wahachah, Egipto baáboó í juibínachah, ‘Weém ní úud tigaá’, José ā úud jeñenadih át níijíp wut jī. Pánihna, Joseboó ā déewádhí ā maáh Faraóndih át júutap wut jī.*

14 Táltimah, José ā íp Jacobdih ā déewádhíbut át bidip wut jī. Á déewá setenta y cinco cáacwājeh ít jum jwuhup wut jī.*

15 Á wūáh ā bid bojochah joinit, Jacobwā ā wūáh pebhna Egipto baáboó ít bejep wut jī. Caanná juibinitji ít buudáp wut jī.*

16 Jacob ā nuo Abraham Hamor báadhda wehdih Siquem wút jumni baáboó í wunuchah í yohat pínahdih átát jīb chājap wut jī. Pánihna, Abraham ā jīb chājniji baáboó Jacobíh bácahjidih ub bejnit, ā wehboó ít yohop wut jī.*

17 “Táltimah, ‘Nin baácdih yeebdíh wā wūhbpna caá’, Dios Abrahamdih ā níijátji pah toáh juúwáchah, Egipto baáboó jwí déewá ít cáac poonap wut jī.

18 Egipto baácdih í jumachah, bíih maáh Faraón í níijní, át túat nuumáp wut jī. Caán Faraónboó ded pah José ā chājatjidih át jéihcap wut jī.*

19 Pánih jéihcan, jwī nuowádhí yeejép chājna, í weh jáap túuhnitdih át mao yohat táutap wut jī.*

20 Páant ā yapat cáti, Moisés pínah ā cáac jumachah, Dios caandíh át túi wēi enep wut jī. Pánihna, ā mána tres widh caanbídih júatcanjeh, íih muáboó ít túi bih bibohop wut jī.*

21 Pánihat túttimah, Moisésdih muáboó jéih bíbohcan, ā mána caandíh mujboó ít pahanap wut jī. Páant í pahanidih Faraón nuám bid juí, ub aab béjnit, mi wūáh pah mit behanap wut jī.*

22 Egipto baácdih moón túi jéihnitídhí Moisésdih ít bohénap wut jī. Pánihna, caán maáh wūáh pah át jumap wut jī.

23 “Táltimah, caán cuarenta jópchi bíbohni, ā déewá judiowádhí enedih át bejep wut jī.

24 Pánih enedih juibína, Egipto baácdih bóo judíodih yeejép ā chājachah, Moisés át enep wut jī. Páant ā chājachah ennit, ā déedih teo wáacadih bejna, Egipto baácdih bóodih át mao yohop wut jī.

25 Pánih chājna, ‘Wá déewá í déedih wā teo wáacachah enna, “Dios jwiitdih túi ubni pínah át wahap taga”, í níij jenah joibípna caá’, Moisés át níij jenah joyóp wut yah jī. Obohjeéhtih, queétoó páant ít níij jenah joicáp wut jī.

26 Bíih yeó jáapdhí chénewá ā déewá í míc mawachah, Moisés át enep wut jī. Pánih enna, ‘¿Yeéb bíicwājeh dépanih míc mao tigaá ní chāj?’ queétdih át níijíp wut yah jī.

27 Obohjeéhtih, páant ā níijichah joinit, ā déedih yeejép chājniboó Moisésdih át ub too yoh bojop wut jī. ‘Meém jwí maáh nihcan, jwiitdih watni nihcan caá.

28 Jwíin Egipto baácdih bóodih ma mao yohatji pah weemdíhbut mao yohíh níit ma chājap?’ át níij juíhñup wut jī.

29 Páant ā níijichah joí wáhi bejnit, Moisés Madián baáboó át jweí béjep wut jī. Caanná jweí juibíniji áa jumnit, chénewá át weh jumap wut jī.*

30 “Madián baáboó Moisés cuarenta jópchi jumna, muú wihcapboó Sináí jee pébh jumnit, máa chálíh iigní panihnidih át enep wut jī. Caán iigát panihat cáti, ángelboó caandíh át jíghop wut jī.

31 Páant ā jíghochah, Moisés át en wáhi bejep wut jī. Pánih en wáhi bejna, caán máa chálíh iigní panihni pehbhit enedih ā bejchah, Dios caandíh nin pah át níij naáwáp wut jī.

32 ‘Weém Dios caá. Weemdíhjuh caá ma nuowá, Abraham, Isaac, Jacob í túi wēi úúbup’, át níijíp wut jī. Páant ā níijichah joinit, Moisésboó méméni, úumna, át en ñahacap wut jī.

33 Pánihna, Dios nin pah caandíh át jwúb níij naáwáp wut jī: ‘Buu wā pebh íuhna, míh zapatosdih waícanjeh ma too dugúú.

34 Wíih cáacwá Egiptooboó jumnit, yeejép yapna, tabit moh yéjnit í juáúchah, wā joiná

* 7:9 Gn 37.11,28; 39.2,21 * 7:10 Gn 41.39-41 * 7:11 Gn 42.1-2 * 7:13 Gn 45.1,16 * 7:14 Gn 45.9,10,17-18; 46.27 * 7:15 Gn 46.1-7; 49.33 * 7:16 Gn 23.3-16; 33.19; 50.7-13; Jos 24.32 * 7:18 Ex 1.7-8 * 7:19 Ex 1.10-11,22 * 7:20 Ex 2.2 * 7:21 Ex 2.3-10 * 7:29 Ex 2.11-15; 18.3-4

caá. Páant í juñátidih joinít, queétdih teo wáacat náahna, Egipto baácboó meemdíh wahat túat niijná, ma pebh wá dei júúwáp be. Pánihna, buu conboó ma jwáub bejeé', Dios Moisésdih át niijíp wut jí.*

35 "Í náahcannijidih yuhna, í maáh pínah, queétdih túi ubni pínahdih Diosboó át wah jwáuba bojop wut jí. 'Meém jwí maáh nihcan, jwiútdih wutni nihcan caá', í jäh ni-ijéhnijidih Dios Egipto baácboó át wah bojop wut jí, queétdih á numah bac júúwát pínah niijná. Pánih wahna, Moisésdih teo wáacni pínah máa chálih iigni panihni cátih jumni ángeldihbut Dios át wahap wut jí.

36 Pánihna, Egipto baácboó jumnitji judiówáidih Moisés át numah júúwáp wut jí. Egipto baácboó caán Moisés Dios á wépatdih át jwíih júut waawáp wut jí. Túttimah, Muj Mac Duuni wut jumniiboó át jwáub júutap wut jí. Túttimah, muú wihcapboobút cuarenta jópchi í jumuchah, Dios á wépatdih páant ápi júutap wut jí.*

37 Caán Moisésboó judiówáidih nin pah át niij naawáp wut jí: 'Weém wá nihah pah muntih Dios naawátidih naóh yapani pínahdih yeebdíh á wahbipna caá. Caán ñijeéh á jumbipna caá', Moisés queétdih át niijíp wut jí.*

38 Moisés muú wihcapboó jwí nuowá biícdih át jumap wut jí. Sinai wut jumni jeená caandíh naóhniji ángeljeéhbut át jumap wut jí. Íjeéh jumnit, Dios á watatidih Moisésboó át naóh yapanap wut jí, caandíh jepahnit, Diosjeéh í túi jumat pínah niijná. Jwiútbu jwí joyát pínahdih át naawáp wut jí.*

39 "Pánih júóhnitji muú wihcapboó jumna, Egipto baácboó jwáub bejína, Moisésdih náahcan, jwí nuowá á watatidih í yap yohop wut jí.

40 Pánih yap yohna, Moisés úud jehé Aaróndih nin pah í niijíp wut jí: 'Jwiútdih waóhnit pínah Dios panihnitdih ma páp wáhuú. ¿Egipto baácboó jwí jumuchah, jwiútdih numah júóhni Moisés ded pah tiguaá át bej?' í niijíp wut jí.*

41 Páant niijnit, queét momo jwi wáúh pah jígohnidih orojíh í pápap wut jí. Pánih páp péanit, queét nuñúpdih mao úb júóhnit, í pápnidih cáo wáhna, búdi ít weñep wut jí.*

42 Páant í pápnijidih í weñechah ennit, 'Weemdíh yohnit, cúiwáidih, widhdih, yeodíhbut í wéi dáhwa naáh', niijnit, Dios queétdih átih yohop wut yuh jí. Páant í chájatjidih Dios naawátidih naóh yapani nin pah át niij daacáp tají:

' "Yeéb weemdíh yeejép ñi cháhap be. Muú wihcapboó cuarenta jópchi jumna,

yeéb judiówá nuñúpwáidih mao cáonit, weemdíh wáhna, ñita túi cháhap tagaá. Obohjeéhtih, weémboodíh ñi náhnicap be.

43 Pánih náhnican, Móloc wut jumnidih weñit, áih muúdíh ñi bíbohóh jí. Biíh cúí Refán wut jumni, caan páh jígohni yeéb ñi pápni dahdihbut ñi weñep be. Pánihna, yeebdíh peéh chájna, yuúp Babilonia baácboó wá wahbipna caá", Dios á niijná caá', át niij daacáp tají. (Am 5.25-27)

44 "Jon játih moón jwí nuowá muú wihcapboó jumna, Dios íjeéh á jumat pínah niijná, nuñúp chóojíh í chájni muúdíh í bíbohóh wut jí. Caán muúdíh Dios á niijátji pah biíc yooobó Moisés át cháhap wut jí. Caán muú díitboó Dios á wutat daacni jeé naaná át jumap wut jí.*

45 Pánihna, queétdih Dios á naóhniji nin baácidih juiná, Josué jwí nuowá biícdih caán muúdíh ít úb juyúp wut jí. Páant í úb juyúchah, Dios queétdih teo wáacna, caanjíh jumnitjidih át yohop wut jí. David á jum láabut caán muúdíh ít bíboh jwuhap wut jí.*

46 Pánihna, caandíh Dios á túi weñechah jéihnit, caán íjeéh á jumat pínah muúdíh chájíhna, David Diosdih átih wáúbap wut yuh jí.*

47 Obohjeéhtih, páant á wáúbúchah yuhna, á wunat túttimah, á wáúh Salomónboó Dioih muúdíh át cháhap wut jí.*

48 Pánih chájna yuhna, Diosboodíh cáacwá í chájni muúdíh í jéih nemcan caá. Páant niijnit, Dios naawátidih naóh yapani nin pah át niij daacáp tají:

49 ' "Japboó wá chúudat panihni caá. Caánboó chúudna, nihadidih wá wutna caá. Pánihna, noónboó wíih jícha wá chúi chúudat panihni caá. Pánih chúi chúudna, चाह weñni wá jumna caá. Weém Dios caá. Páant wá jumuchah, wíih muú pínahdih ñi jéih teo wáhcan caá. Wá chooát pínah muúdíh wá náahcan caá.

50 Weemjéh nin baácboó nihadidih wá cháhap jí", Dios á niijná caá', át niij daacáp tají. (Is 66.1-2)

51 "Jwí nuowáji í yap yohat pah muntih yeebbát Diosdih ñi yap yohna caá. Dios naawátidih joiná yuhna, yeéb yehna joyáh bojnit Túini Espiritudihbut yehna ñi niijná caá.*

52 Jwí nuowáji Dios naawátidih nihah naóh yapanitdih yeejép ít cháhap wut jí. Túttimah túini yooobát á júóhbipna caá', queét í niij naawáchah, jwí nuowá ít joiji ta yuh caá.

* 7:34 Ex 3.1-10 * 7:36 Ex 7.3; 14.21; Nm 14.33 * 7:37 Dt 8.15,18 * 7:38 Ex 19.1-20.17; Dt 5.1-33 * 7:40 Ex 32.1 * 7:41 Ex 32.2-6 * 7:44 Ex 25.9,40 * 7:45 Jos 3.14-17 * 7:46 2S 7.1-16; 1Cr 17.1-14 * 7:47 1R 6.1-38; 2Cr 3.1-17 * 7:51 Is 63.10

Obohjeéhtih, páant niij naóhnitjidih ípī mao yohop wat jī. Pánihna, ‘Túini yoobát ā jāóhbiḡna caá’, ī niijnjī Jesúsdih yeebbút ñi mawap be.

⁵³ Dios ā watatdih ángelwā Moisésdih īt naóh yapanap wat yuh jī, jwī joyát pínah niijná. Obohjeéhtih, ī watatjidih jwī bíbohna yuhna, yeéboó caandih ñi yap yohna caá”, Esteban āt niijíp wat jī.

Estebandih jee dáhnaġih ī yoh mawat

⁵⁴ Páant ā niijíchah joinít, queétboó tubit īt íjij wat jī. Pánih íjna, úum náah jumnit īt íjigohop wat jī.

⁵⁵ Páant ī íjíchah yuhna, Túini Espírítu caandih bádí ā teo wáacachah, japboó chéi en ñahanit, Dios ā yeh íigátidih, Jesús Dios ā jéihyepmant bóo buwámant ā ñuhuchahbut Esteban āt enep wat jī.

⁵⁶ —¡Ñi enee! Jeáboó jéweat panihni ā jumuchah, Jesús nihat cáacwā úud jeñé, Dios ā jéihyepmant bóo buwámant ā ñuhuchah, wā enna caá, āt niijíp wat jī.

⁵⁷ Páant ā niijíchah joinít, queét tubit íj yapna, ñaacnit, íih molítidih nem teo, ñáo ñah bejnit, caandih īt tewep wat jī.

⁵⁸ Pánih teonit, caán tútchimant wái bac bejnit, jee dáhnaġih īt yoh mawap wat jī. Páant ī yohat pínah jātih, jih ī duoní yégueh chóonadih too dag jwejnít, jáap beh toahni Saulo wāt jumnidih īt wapat tútutap wat jī.

⁵⁹ Estebandih jeeġih ī yohochahjeh, “Maá Jesús, wíih caolihdih ma ubuá”, āt niijíp wat jī.*

⁶⁰ Páant niijnít, bóidicha caj yoh ñajnit, “Maá, weemdíh yeejép ī chājachah yuhna, queétdih ma peéh chájca bojóó”, niijnít, āt wanah bejep wat jī.*

8

Saulo Jesúhwādhíh yeejép ā chājat

¹⁻² Bitá Jesúhwā Estebanjidih baad yóhna, bádí īt jaúnup wat jī. Obohjeéhtih, Sauloboó Estebandih ī mawachah enna, “Túina caá”, āt niij jenah joyóp wat jī. Caán yeó jáapjeh Jerusalén tútchidih jumnit Jesúhwādhíh eníhcan, yeejép īt chāj jwíhip wat jī. Páant ī mao jwíihichah, Jesúhwā Jerusalén tútchimant Judea baác, Samaria baácnaḡub yuúp īt jweí peét bejep wat jī. Jesús ā naáwát tútutnit pohba īt bejcap wat jī.

³ Pánihna, Sauloboó Jesúhwādhíh eníhcan, queétdih yeejép chājna, íih muonádhíh waadnit, neonádhíh, yaádhidibut teo wái bacnit, nemat muáboó āpī nemat tútutap wat jī.*

Felipe Samaria baácboó Jesúhíh doonádhíh ā bohéat

⁴ Pánih jweí peétnitji ī jwabíni tútchinadih moondíh Jesúhíh túini doonádhíh ípī naáwáp wat jī.

⁵ Samaria baácboó jumni chah bádí tútchina jwabínit, Felipebut caán tútchidih moondíh Jesúhíh túini doonádhíh āt naáwáp wat jī.

⁶ Páant ā naáwáchah joinít, Dios ā wēpatġih jwiít cáacwā jwī jéih chājca naádhíh ā chājachah ennit, caanjīh moón dawá īt túi joyóp wat jī.

⁷ Dawá nemép jumnit ā pebh ī jwabínachah, nemépwbóodih āpī bac bejat tútutap wat jī. Páant ā bac bejat tútutachah joinít, nemépwā ñaacnit, ípī bac bejep wat jī. Dawá jéih walícannitdih, jéih bejcanitdihbut āpī boooanap wat jī.

⁸ Páant ā chājachah enna, caán tútchidih moón bádí īt weñep wat jī.

⁹ Caán tútchidih bóo Simón wāt jumni, jióhni āt jumap wat jī. Pánihna, caán tútchidih moondíh jióhnit ded pah ī chājatdih āpī chāj júutap wat jī. Páant ā chājachah enna, caanjīh moón en wáhi bejnit, Simóndih īt úumup wat jī. Nin pah āpī niijíp wat yuh jī: “Weem páh jéihni bita whican caá. Dedé weemdíh jedhcan caá”, āt niijíp wat jī.

¹⁰ Páant ā chājachah enna, “Nin Dios pah muntih wēpat bíbohni caá”, cáacwā ī maáta bíicdih īt niijíp wat yuh jī. Queét nihat caandih īt túi joi jwáhup wat jī.

¹¹ Páant ā chājatġih queétdih maatápdih āt júutap wat jī. Páant ā chāj júutachah enna, queétkboó wáhi bejnit, caandih īt túi joyóp wat jī.

¹² Obohjeéhtih, caandih ī joyóchah yuhna, Felipeboó Dios maáh ā jumatdih, Jesucristóh túini doonádhíhbut ā naáwáchah joinít, Simóndih cádahnit, Felipeboodih īt joyóp wat jī. Pánih túi joinít, ī jepahachah enna, Felipe neonádhíh, yaádhidibut āt daabánap wat jī.

¹³ Simónbut Felipe ā naáwáchah joinít, Jesúsdih ā jepahachah, caandihbut āt daabánap wat yuh jī. Páant ā daabáat túttimah, Felipejeéh caanbat āt péenap wat jī. Felipe Dios ā wēpatġih chāj júutnit, tubép cháuñnitdih ā túi boooanachah enna, Simón āt en wáhi bejep wat jī.

¹⁴ Samaria baácđih moón Dios naáwátđih ī túi jepahat dooná Jerusalén tútchina Jesús ā naáwát tútutnitdih āt jwabínap wat jī. Páant ī jepahat doonádhíh joinít, Pedro, Juan bíicđih, Samaria baácna īt wahap wat jī.

¹⁵ Pánih caanná jwabínit, Pedrowā Jesúsdih jáap jéihnitdih Diosđih īt wúbep wat jī, Túini Espírítu ā wēpat queétdih ā jumat pínah niijná.

¹⁶ Queét Samaria baácđih moón Jesúhwā ī jumat júutat pínah niijná, queétdih Felipe

* 7:59 Sal 31.5; Lc 23.46 * 7:60 Lc 23.34 * 8:3 Hch 22.4-5; 26.9-11

ãtát daabánap wut jĩ. Jesúsdihjeh ít jéih jwuhup wut jĩ. Oboheéhtih, caán láa, Túini Espírítu ã wépat queétdih át wih jwuhcap wut jĩ.

¹⁷ Pániha, Pedro Juanjĩh Samaria baácdih moondĩh ít teo jáha úbúchah, Túini Espírítu ã wépat queétdih át jum jwĩhip wut jĩ.

¹⁸ Pedrowã ít teo jáha úbúchah, Túini Espírítu ã wépatjĩh máchah wéheatjĩh ít wéhenachah, Simón át enep wut jĩ. Pánih ennit, Pedrowã ít wépat déedih náahna, dinerojĩh átih jĩib chãjĩhip wut yah jĩ.

¹⁹ —Weembút cáacwádih wã teo jáha úbúchah, Túini Espírítu ã wépat queétdihbut ã jumát pínah niijná, weemdihtut ñi wépat déedih ñi wáhuá, át niijíp wut yah jĩ.

²⁰ —Míih dinerojĩh Dios ã wépatdih ma jĩib chãjĩhat yeejép caá. Pániha, caandĩh ma jĩib chãjĩhat peéh míih dinero bíicdih iiguípna ma bejeé.

²¹ Dios ã enechah, ma jenah joyát yeejép ã jumna caá. Nindih jwiít jwĩ chãjat pah meém chãjni pínah niñcan caá.

²²⁻²³ Wépatdih tabit en ñinahnit, tabit ít yaicánniabehe caá. Pánih jumna, yeejépdih ma jéih cádahcan caá. Yeejép ma jenah joyátidih Dios ã yohat pínah niijná, caandĩh ma úbú. Páant ma chãjachah enna, caán ma yéejatdih áta yoh tagaá, Pedro jíohni Simóndih át niij jũhũp wut jĩ.

²⁴ —Weemdih yeéb Diosdih ñi úbú, ma niijípboó wã bejcat pínah niijná. Caán waó jĩib iiguípna wã bejihcan caá, Simón át niijíp wut jĩ.

²⁵ Túttimah, Pedro Juanjĩh Dios naáwátdih bíih tútchinadih moondih naáwádih ít bejep wut jĩ. “Jesús ã boó pud jũwát túttimah, caandih jwiít jwĩ enep jĩ”, Samaria baácdih moondih ít niij naóh peetép wut jĩ. Pániha, caanjĩh moondih bohé péanit, Jerusalén tútchina ít jwúub bejep wut jĩ.

Felipe Etiopía baácdih bóodih ã bohéát

²⁶ Felipe Samaria baáboó ã jumachah, Dioih ángel caandih nin pah át niij naáwáp wut jĩ: “Muá wihcapboó Jerusalén tútchimant Gaza baáboó bejni namána chóop yapapboó ma bejeé”, át niijíp wut jĩ.

²⁷ Páant ã niijíchah joinít, caanná át bejep wut jĩ. Caán namádih Etiopía baácdih bóo jwúub bejna át chãjap wut jĩ. Caán Etiopía baácdih moón ít maáh wili Candace wát jumniháh dinerodih en daoní wut jĩ. Jerusalén tútchiboó Diosdih weñedih juibiniji jwúub bejna át chãjap wut jĩ.

²⁸ Áih tútchina pátúnijih jwúub bejna, Dios naáwátdih naóh yapani Isaiás ã daáni néojidih enna át chãjap wut jĩ.

²⁹ Pániha, Túini Espírítu Felipedih nin pah át niijíp wut jĩ: “Con bejni pátáni pebhna ma bejeé”, át niijíp wut jĩ.

³⁰ Páant ã niijíchah joinít, Felipeboó pátáni pebhna juibínit, caán náodih Etiopíadih bóo ã míic en naáwáchah, át joyóp wut jĩ.

—¿Ma ennidih ma beh joí níit? Felipe caandih át niij úabh joyóp wut jĩ.

³¹ —Weemdih bohéni ã wihchah, wã túi beh joicán caá. Wã beh juí chúudnit, weemdih ma bohénaá, Felipedih át niijíp wut jĩ.

—Júu, niijnít, ã pebh át juibí chúudup wut jĩ.

³² Dios naáwátdih naóh yapani Isaiás nin pah ã niij daacátjidih Etiopía baácdih bóo míic en naóhna át chãjap wut jĩ:

“Ovejadih mawat túut, ít teo wáyachah, ã ñaacat pah muntih caanbút caandih ít tewechah, laihcanni ã jumbipna caá. Oveja yoócdih ít bóodochah, ã ñaacat pah muntih caanbút laihcanni ã jumbipna caá.

³³ Caandih ít deoh naóhbiipna caá. Caán yeejép ã chãjchah yahna, queétoó caandih yeejép ít chãjbiipna caá. Pániha, caandih ít mao yohochah, weh wihcanjeh nin baáboó ã buudbíipna caá”, Isaiás át niij daacáp tají. (Is 53.7-8)

³⁴ Caán náodih en naóhnit, Etiopía baácdih bóo Felipedih nin pah át niij úabh joyóp wut jĩ:

—Ma naáwá weemdih. ¿Nin Isaiás ã niijátji dedna tigaá? ¿Caanjéh naóh níit át chãjip? ¿Bíihdih naóh níit át chãjip, páant ã niijná? át niijíp wut jĩ.

³⁵ Páant ã niij úabh joyóchah joinít, Felipeboó caán náodih ennit, Etiopíadih bóodih Jesúh túini doonádih át naáwáp wut jĩ.

³⁶ Páant niij béjna, ímdih ít enep wut jĩ.

—¡Enejúh! Conboó ím caá. ¿Weemdih ma daabáihcan níit? Felipedih át niijíp wut jĩ.

³⁷ —Jesúsdih ma túi jepahachah, meemdih wã daabábiipna caá, Felipe caandih át niijíp wut jĩ.

—Dios wáuh Jesúsdih weém wã túi jenah joiná caá. Caán Jesús Dios ã wahni Cristo ã jumatdih wã túi jéihna caá, át niij jepahap wut jĩ.

³⁸ Páant niijnít, pátáni íoh teonidih át chãwáát túutup wut jĩ. Caán ã chãwáchah, dei ñuhnit, ímma ít dei juibínap wut jĩ. Pánih dei juibínit, ímdih póbó púud bac bej juibí ñuhnit, Felipeboó caandih át daabánap wut jĩ.

³⁹ Daabá péanit, ít aab ñáhuchah, Túini Espírítu Felipedih át ubah bejep wut jĩ. Á buudáh bejchah, Etiopíadih bóo caandih át jwúub encap wut jĩ. Pániha, Jesúsdih jepahna, túi wémit, áih baácna át jwúub bejep wut jĩ.

⁴⁰ Túini Espírítu Felipedih ã ub bejchah, Azoto tútchina át juibínap wut jĩ. Pániha, nihat tútchinadih moondih Jesúh túini

doonádih naóh jibna, Cesarea tátchiboó át juibínap wut jì.

9

*Saulo ã túut nuumát
(Hch 22.6-16; 26.12-18)*

¹ Páant Felipe ã chãjat pónih, Sauloboó Jesúhwádih en jühna, “Queétdih maomi caá”, niijnit, sacerdotewã ã maáh pebhna át bejep wut jì.

² Caanná juibínit, mawat pínah papélahdih caandih át wúbup wut jì. “Damasco tátchiboó judiowã ã míic wáacat muunádih moón ã maátadih ñi daacá. Weém Jesúhwádih bid junit, queétdih chéonit, nin Jerusalén tátchiboó wã jwúbub ub jüóhmi caá. Pániha, wã tewat pínah papélahdih weemdih ñi wühúá”, Saulo át niijíp wut jì.

³ Páant ã niijíchah joinit, caán nuódih ã wühuchah, Damasco tátchina ãt bejep wut jì. Damasco tátchina ã toáh juibínachah, japmant iig jéenaat caandih át jigohop wut jì.

⁴ Páant ã iig jéenanachah, Sauloboó át buug ñajap wut jì. Pániha buug ñajnit, Jesús ã wéhenachah, át joyóp wut jì. “¿Saulo, dépanihna meém weemdih yeejép ma cháj?” át niijíp wut jì.

⁵ “¿Maá, meém déhe tigua?” Saulo át niijíp wut jì. **“Weém Jesús, yeejép ma chájni caá. Weemdih ijnit jepahcan, meemjéh tiguaá ma míic yéjana caá.”**

⁶ **“Ma ñah ñuhúá. Tátchidih waad béjnit, ma jumúá. Ma chájat pínahdih meemdih naóhni pínah ã juibíbipna caá”,** Jesús Saulodih át niijíp wut jì.

⁷ Páant ã wéheatdih joiná yuhna, Saulo ã pej jumnitboó cáacdih encan, ãt joí wáhi bejep wut jì.

⁸ Saulo ñah ñuhnit, ã jéih encan, ã pej jumnit ãh muj nahmant teonit, Damasco tátchina caandih ãt wáí waad béjep wut jì.

⁹ Pániha, Saulo bíic peihcanni yeó jáap jéih encan, jeémpcan, babhcan, Diosdih búdi wúbhna át chájap wut jì.

¹⁰ Damasco tátchidih bóo Jesúsdih jéihni Ananías wát jumni oo jumat dée pah Jesúsdih át enep wut jì. Páant ã enechah, Jesús caandih át ejep wut jì: “**¡Ananías!**” át niijíp wut jì. “Júú, wã jumna caá”, át niijíp jepahap wut jì.

¹¹ **“Yoobópdih wát jumni namádih, Judáih muuná bejnit, Tarsodih bóo Saulo wát jumnidih ma bidíi. Caán Diosdih wúbhna caá ã chájap.”**

¹² **“Caanbát oo jumat dée jigohatdih enna caá ã chájap. Á jwúbub enat pínah niijná, meém juibínit, caandih teo jáhanit, wúbát panihatdih ã enep be”,** Jesús Ananíasdih át niijíp wut jì.

¹³ “Maá, caán míihwã túinit, Jerusalén tátchidih moondih yeejép át chájap wut be.

Dawá cáacwã weemdih páant ã niijíp naáwáp be.

¹⁴ Nin Damasco tátchiboó caán nihat míihwádih teo nemat túut niijná, sacerdotewã ã maátadih papélahdih daacát túutnit, caán núo ã wépatjìh át jüúwáp wut be”, Jesúsdih Ananías át niijíp jepahap wut jì.

¹⁵ **“Caán Sauloboó wã ñioni jumna, judiowã nihcannitdih, ã maátadih, judiowáhdihbut wã naáwátdih ã naóhbipna caá. Pániha, ã pebhna úmcanjeh ma bejéé.”**

¹⁶ **“Táttimah, wíih ã jumat júbub, dawá láa yeejép ã yapat pínahdih caandih wã jéihyabipna caá”,** Jesús Ananíasdih át niijíp wut jì.

¹⁷ Páant ã niijíchah joinit, Ananías Saulo pebhna juibí, caandih teo jáha wúbhnit,

—Wã dée Saulo, wí Maáh Jesús namaboó meemdih jigohni weemdih ã wahap be, ma jwúbub enat pínah, Túini Espiritu ã wépat meemdih ã jumat pínahbut niijná, át niijíp wut jì.

¹⁸ Páant ã niijíchahjeh, áih quíib dahdih queéj cháa pah jigohni ã buúg jéenechah, Saulo át jwúbub enep wut jì, páant muntih. Pániha, ñah ñuh bac bejnit, át daabát túutup wut jì.

¹⁹ Páant caandih ã daabát táttimah, jwúbub bid jeémpna, ã nuugúp wunatjì át boonap wut jì. Pániha, Saulo Damasco tátchidih Jesúhwájeéh maátcanjeh át jumap wut jì.

Saulo Damasco tátchiboó ã naáwát

²⁰ Saulo ã túut nuumát táttimahbitjeh, judiowã ã míic wáacat muunáboó Jesúh táini doonádih át naáwáp wut jì.

—Caán Jesús Dios wáuh caá, Saulo ápi niijíp wut jì.

²¹ Páant ã niijíp naáwáchah joinit, nihat ãt joí wáhi bejep wut jì.

—¿Nin Jesúhwádih ñuun yóhni niican niit? ¿Ninijihbut jüóhni, queétdih teonit, sacerdotewã ã maátadih wáhihni niican niit? ãt míic niijíp wut jì.

²² Obohjeéhtih, Saulo úmcanjeh, chah át bohénap wut jì. Pánih bohénit, “Yoobópdih tiguaá Jesús Dios ã wahni Cristo caá”, ã niijíchah joinit, bita Damasco tátchidih moón judiowáboó ãt beh joicáp wut jì.

Saulo judiowádih ã jwewát

²³ Maátcanjeh ã jumat táttimah, judiowã caandih mawíhna, queétdih ãt míic wéhenap wut jì.

²⁴ Pánih míic wéhenit, caán tátchidih bóo jécnadih yeó jáap jumat pah, chei jumat pahbut ãt páñap wut yah jì. Obohjeéhtih, Sauloboó ã mawíhat doonádih át joyóp wut jì.

²⁵ Caán doonádih joinit, Saulo ã chéenwã caandih búdi wuhdih yacnit, chei caán tátchi wáhiyat jádu táahmant ãt cádah deya

bojop wat jī. Páant ī chājat túttimah, Jerusalén tátchiboó át bejep wat jī.*

Saulo Jerusalén tátchiboó ā jumat

²⁶ Jerusalén tátchidih juibínit, Jesúh wā bícdih Saulo áti jumhip wat yuh jī. Obohjeéhtih, “Jesúsdih jepahni nihcan caá”, niij jenah joinít, caandih ít úmmap wat jī.

²⁷ Páant ī úmmapuchah yuhna, Bernabéboó Jesús ā naawát tútnit pebhna caandih át numah bejep wat jī. Pánihna, Saulo ded pah ā yapatjidih Bernabé queédih át naawáp wat jī: “Nin Saulo Damasco tátchiboó bejnit, Jesúsdih át enep wat jī. Á enechah, Jesúsoo caandih át wéhenap wat jī. Túttimah, Damasco tátchidih moondih úmmapuchah, Jesúh doonádih át naawáp wat jī”, Bernabé át niijíp wat jī.

²⁸ Páant ā niiját túttimah, Saulo íjeéh waadnit, Jerusalén tátchidih moondih úmmapuchah, Jesúh doonádih át wēp naawáp wat jī.

²⁹ Pánih naóhniit, biquína Grecia baácmant juóhniit judiowájeéh miic wéhenit, queédih yehna át naawáp wat jī. Páant Saulo chah ā wēp naawát peéh caandih ít mawíhip wat yuh jī.

³⁰ Páant ī mawíhat doonádih joinít, Saulojeéh jumnit Jesúh wāboó caandih Cesarea tátchina ít ub jwei déi bejep wat jī. Caanjih numah jum jawhniit, Tarso tátchina caandih ít wah bojop wat jī.

³¹ Caán láa nihat Judea baác, Galilea baác, Samaria baácboó Jesúh wā ít túi jumap wat jī. Dedé tac buagáat wihcah, ít túi miic bohénap wat jī. Queét Diosdih úmniit, í yéejatdih cádahachah, Túini Espiritu queédih búdí át teo wáacap wat jī. Pánihna, Jesúsdih jepahniit chah ít dao béjep wat jī.

Pedro Eneasdih ā booaat

³² Saulodih í wahat túttimah, Pedro nihat tátchinaboó Jesúh wādh táoh en jib bejna, Lida tátchidih át juibínap wat jī.

³³ Caanná juibínit, Eneas wāt jumnidih át enep wat jī. Ocho jópchi játiéh Eneas tabúp cháúhniij át jéih wálicap wat jī.

³⁴ —Eneas, Jesucristo meemdiéh ā booaana caá. Ma ñah ñuhú. Ma latatdih ma ub ámoohoó, Pedro át niijíp wat jī.

Páant ā niijichahjeh, Eneas át ñah ñuhup wat jī.

³⁵ Pánihna, nihat Lida tátchidih moón, Sarón tátchidih moonbát caán doonádih joinít, í yéej chājatdih cádahniit, Jesúsdih ít jepahap wat jī.

Tabita mi boo pud juúwát

³⁶ Jope wāt jumni tátchidih Tabita wāt jumnih Jesúsdih túi jéihnih mit jumap wat jī. Mi wāt Tabita griego wéheatjih Dorcas ít

niijíp wat jī. Caánt túi chājniéh, moh yéejnitdih mipí túi teo wáacap wat jī.

³⁷ Pánihna, caán láa wunat ñah juúwáchah, mit wanah bejep wat jī. Páant mi wunat túttimah, queét miéh bácahjidih túi choc péanit, chah bóo tólihbóo ít jwejep wat jī.

³⁸ Lida tátchi Jope tátchi túi pebh buagjéh át jumap wat jī. Pánihna, Jope tátchidih moón Jesúh wā, Pedro Lida tátchiboó ā jumat doonádih játiéh ít át joyóp wat jī. Pánih joinítji chénewádih Pedro pebhna ít wah bojop wat jī. Á pebhna juibínit, “Tabita mi wanah bejep be. Waicanjeh jwí jumapboó jwíjeéh ma juúwá”, Pedrodh ít niijíp wat jī.

³⁹ Páant ī niijichah joinít, Pedro íjeéh át bejep wat jī. Caánboó í juibínachah, caán muúdh jumnitboó Pedrodh chah bóo tólihna ít numah péuh laab béjep wat jī. Tabita íjeéh jum jawhna, moh yéejnitdih wáhat tút niijná, dawá yéuehdih mit chājap wat jī. Pánihna, éemp wannit yaádh Pedrodh ñah péuda bojniit, mi chājniij yéuehndih ít júut juúup wat jī.

⁴⁰ Obohjeéhtih, Pedro caán tólihbóo jumnitdih át bac bejat tútatap wat jī. Í bac beedáat túttimah, bódiha caj yoh ñajnit, Diosdih át wúbup wat jī. Pánih wúbh péanit, miéh bácahjidih tac péud ennit,

—Tabita, ma ñah ñuhú, át niijíp wat jī.

Páant ā niijichahjeh, caántboó Pedrodh wāt ennit, mit pud cháudap wat jī.

⁴¹ Páant mi pud cháudachah, Pedro miéh téihyadiéh teonit, caántdih át wái ñahanap wat jī. Pánihna, caanjih moón Jesúh wādh, éemp wannit yaádhidibut bid bojniit, “Eneé mi jwáub boonap be”, queédih át niijíp wat jī.

⁴² Páant mi booaat doonádih nihat Jope tátchidih moón ít joyóp wat jī. Pánih joinít, dawá Jesúsdih ít jepahap wat jī.

⁴³ Pánihna, nuúupwá chóo teoni, Simón wāt jumnijeéh Jope tátchiboó maatápdih Pedro át jumap wat jī.

10

Pedro Corneliowádih Jesúh doonádih naawádih ā bejat

¹ Caán láa Cesarea tátchiboó cien soldadowā í maáh Cornelio wāt jumni át jumap wat jī. Queét soldadowā Italiano wāt jumni poómp wat jī.

² Cornelio áih muúdh moón bícdih Diosdih túi jenah joí wéinít, caandih úmna, yéejat cádahniit, ít túi chājap wat jī. Jgah náah jumnit judiowádih búdí át teo wáacap wat jī. Jesucristodih jéih jawhcan yahna, yeó jáap jumat pah Diosdih át wúbup wat jī.

³ Bíc yeó jáap cheyeh las tres jumachah, Cornelio ā wúbuchah, oo jumat pah, Dioih ángel ā pebhna ā waád juibínachah, át enep

* 9:25 2Co 11.32-33

wut jī. Páant ā enechah, “Cornelio”, āt niijíp wut jī.

⁴ Cornelio caandih en behnit, úmna, “¿Maá, dedédih caá ma náah?” āt niijíp wut jī. Páant ā niijíchah joinit, ángel nin pah caandih āt niijí jepahap wut jī: “Diosdih ma úbúchah, āt joyóp wut be. Jíghah náah jumnitdih ma wúhachahbat, āt enep wut be. Pánihna, buu ma úbátidih ā jepahbipna caá.

⁵ Jope tátchiboó Simón Pedro wut jumnidih ub jéuwát náahna, míh cáacwádih ma wah bojoó. Caán táini doonádih yeebdih ā naóhbiipna caá.

⁶ Biñ Simón nuñápwā chóo teonijeéh búdi muj jwéejdih jumni muudih ā jumna caá”, ángel Corneliodih āt niijíp wut jī.

⁷ Páant niij péanit, āt bac bejep wut jī. Ā bac bejat túttimah, Cornelio chénewā caandih teo wáhnitdih, biic ájeéh jumni soldadodihbat āt bid bojop wut jī. Caán soldadoboó Diosdih túi wéini jumna, yeó jáap jamat pah Corneliodih wapni wut jī.

⁸ Pánihna, Cornelio ángel ā niijátjidih queétdih naóh beedánit, Jope tátchiboó āt wah bojop wut jī.

⁹ Biñ yeó jáapdih Jope tátchiboó ī tóah juibínachah pohba, yeó jáap tac yoób Pedro ā jumni muú chahmant bóo coahna Diosdih úbúbdih āt páuh laab béjep wut jī.

¹⁰ Páant ā úbúchah, caandih nuugúp tubuchah, āt jeémíhip wut jī. Obohjeéhtih, ī jeémát chájat pónih, oo jámat jíghah déedih āt enep wut jī.

¹¹ Jeáboó ā jéweah bejehah, chénaoboó bóod chéoni chóo, búdi chóo āt dei júúwáp wut jī.

¹² Caán chóo díitna dawá nuñápwā judíowā ī jeémpca naáhwā múic īt jumap wut jī. Maiwábut jum, jwébehwábut īt jumap wut jī.

¹³ Caandih ā enechah, Dios nin pah āt niijíp wut jī: “Pedro, ñah ñahnit, nitdih ma ma jo jeémé”, āt niijíp wut jī.

¹⁴ Páant ā niijíchah joinit, “Nihcan caá, Maá. Weém wā jeémpan níit. Jwī nuowádih ma jeémát túutca naáh yeejépwádih wāpī jeémpan beé”, Pedro āt niijí jepahap wut jī.

¹⁵ “‘Buu táinit caá’, wā niijnítdih ‘Yeejépwā caá’, ma niijcá bojoó”, Dios Pedrodih āt niijíp wut jī.

¹⁶ Páant biic peihcanni láa ā yapachah, caán chóo āt páuh laab béjep wut jī, buca.

¹⁷ Pánihna, Pedro tubit náhni dahwanit, “¿Dépanihatdih niijíh tigaá pánih jíghonidih ā jéut?” caanjéh āt niijí jenah joyóp wut jī. Páant ā niijí jenah joyóchah, Cornelio ā wah bojnitboó, Pedro ā jumni muuná īt juibínap wut jī: “¿Simón nuñápwā chóo teoníh muú dedboó tigaá ā jum?” cáacwádih īt niijí úbúh joyóp wut jī. Caán muudih ī jéihya naáwáchah, ā jumni muuná īt juibínap wut jī.

¹⁸ Pánih juibínit, nin pah īt niijí ej úbúh joyóp wut jī: “¿Simón Pedro wut jumni nin muudih níit ā jumap?” īt niijíp wut jī.

¹⁹ Páant ī ezechahjeh, Pedro caandih jíghonidih ā jenah joyóchah, Túini Espiritu caandih nin pah āt niijíp wut jī: “Pedro, jéchoó biic peihcannit meemdih bidna caá ī chájap.

²⁰ Ñah ñuh, dei bejnit, íjeéh ma bejeé. Biñ pah bóodih náhni dahwacanjeh ma túi bejeé. Weémboó queétdih wā júúwát túutap be”, āt niijíp wut jī.

²¹ Páant ā niijíchah joinit, Pedro ī pebhna āt dei bejep wut jī. Dei juibínit, queétdih nin pah āt niijíp wut jī:

—Niníh tigaá wā jumap, ñi bid júóhni. ¿Dépanihna weemdih ñi bid júóh? āt niijíp wut jī.

²² Páant ā niijíchah joinit, queétdih nin pah īt niijí jepahap wut jī:

—Cornelio cien soldadowádih watni jwiítidih ā wahap be. Caán túi chájni, Diosdih úmniit yéj chájcani, nihát judíowā caandih ‘Túini’, ī niijni caá. Meemdih Dioíh ángel caandih āt bidat túutap wut be, táini doonádih jwiítidih ma naawát pínah niijná, Pedrodih īt niijíp wut jī.

²³ Páant ā niijíchah joinit, Pedro queétdih waadát túut, jeémát wáhnit, ā jumni muúboó āt úo jwuhát túutap wut jī. Chebit Pedro íjeéh āt bejep wut jī. Páant ā bejehah, bita Jope tátchidih moón Jesúhwábat caandih īt pej jum bejep wut jī.

²⁴ Ā bejni daanimant bóo yeó jáapdih queét Cesarea táchina īt juibínap wut jī. Corneliooboó ā déwádih, ā chénewádihbat bid wáacnit, Pedrowádih āt páñap wut jī.

²⁵ Pánihna, Pedro Cornelioíh muudih ā téih waadáchah, Corneliooboó jwááh bac júóhnit, áh jitcha pebh bóidicha āt caj yoh ñajap wut jī.

²⁶ Obohjeéhtih, Pedro caandih wái ñahanit, —Ma ñah ñuhú. Weembát meem pánih cáacjeh mun tigaá. Weém maáh nihcan caá, caandih āt niijíp wut jī.

²⁷ Páant ā niijíchah joinit, ñah ñahnit, múic wéhenit, Cornelio caandih āt numah waad béjep wut jī. Caanná waad juibínit, dawá múic wáac pánitidih Pedro āt enep wut jī.

²⁸ Pánih ennit, Pedro queétdih nin pah āt niijíp wut jī:

—Jon játih Dios jwī nuowádih nin pah āt niijí wutap wut jī: ‘Judíowā nihcannit biicdih ñi jumca bojoó’, āt niijíp wut jī. Pánihna, caán wutátjidih íjeéh jummit, wā yap yohatdih ñi túi jéihna caá. Obohjeéhtih, judíowā nihcannitdih ‘Yeejépwā caá’, Dios weemdih ā niiját túutcan beé.

²⁹ Páant ā niijíchah joiná, yeéb weemdih ñi bidichah, ‘Wá bejcan níit’, niijcánjeh, ñi pebhna wā júúwáp be. ¿Dépanihat túut tibeé

ninjih weemdih ñi jãúwát túut? át niijip wut jĩ.

³⁰ Páant ã niijichah joinit, Cornelioboó nin pah át niij jepahap wut jĩ:

—Jwinah bóodih, yeó tres jumachah, nin horadih pohba, Diosdih wã úbúchah, áih ángel túi baabni yeo iigni yégueh duoni, wã pebh ã jígohop be.

³¹ Pánih jígohnit, ‘Cornelio, meém Diosdih ma úbúchah, meemdih át joyóp wut be. Jígh náah jumnitdih ma teo wáacachabut enna, Dios meemdih jwuh ã jwúb teo wáacabipna caá.

³² Pánihna, Jope tútchiboó miih cáacwádih ma wah bojoó, Simón Pedro wát jumnidih ninna queét ĩ ub jãúwát pínah niijná. Caán biih Simón, nuñúpwã chóo teoni pebh, búdi muj jwéjdih jumni muudi ĩ jumna caá’, caán ángel weemdih ã niijip be.

³³ Páant ã niijichah joinit, meemdih ĩ ub jãúwát pínah niijná, wíh cáacwádih wã wah bojop be. Meém túi chãjni jwí pebhna mat jéúwup tagaá. Pánihna, jwiit nihat ninjih Diosjeéh jumna, ded pah jwiitdih ã naáwát túutatdih joíhna, jwí páina caá, Cornelio Pedrodih át niijip wut jĩ.

Pedro Corneliowádih Jesúth doonádi ĩ naáwát

³⁴ Páant ã niijichah joinit, Pedro nin pah queétdih át niij naáwáp wut jĩ:

—Buu jwuh yoobópdih wã jéihna caá. Nihat cáacwádih Dios biic yoobó áihwã pínah ã náahna caá.*

³⁵ Nihat baacdih moón Diosdih úmnit, yéejatdih cádahna, ĩ túi chãjachah, Dios queétdih ã wéina caá.

³⁶ Cáacwã Diosjeéh ĩ túi jumat pínahdih Jesucristodih át wah deyanap wut jĩ. Caán túini doonádi jwiit judiowádhjeh át jwíh jéihyanap wut jĩ. Páant ã wahni caá nihat cáacwã ĩ maáh.

³⁷ Jesús ded pah ã chãjatji doonádi ĩnitát joi tágá. ‘Ñi yéejatdih ñi cádahá. Pánih cádahnit, ñi daabáát túutú’, Juan Daabáni cáacwádih apĩ niij naóh bohénap jĩ. Páant ã bohéat túttimah, Jesúsboó Galilea baacdih, nihat Judea baacdihub ded pah ã chãjatji doonádihub ĩnit joi tágá.

³⁸ Caán Jesús Nazaret tútchidih bóodih Túini Espiritu ã wēpatdih Dios búdi át wuhup tajĩ. Pánihna, jib bejnit, caán Túini Espiritu ã wēpatjih Jesús cáacwádih ã túi teo wáacap jĩ. Pánih teo wáacna, nemép caolih jumnitdih ã túi boonanap jĩ. Dios ájeéh ã jumachah, páant ã chãjap jĩ.

³⁹ Jwíh baacboó Jerusalén tútchiboobút nihat ã chãjatjidih jwiit jwí enep jĩ. Túttimah, jwí maáta judiowá caandih cruzboó ĩ péoh dohd mao yohat túutap jĩ.

* 10:34 Dt 10.17

⁴⁰ Obohjeétihi biic peihcanni yeó jáap túttimah, caandih boonit, Jesúsdihi Dios át jíghat túutap tajĩ.

⁴¹ Páant ã jíghochah yuhna, nihat cáacwã caandih ĩ encap jĩ. Jwiit Dios ã ñionitdihjeh ã jíghop jĩ. Jesús ã boo pad jãúwát túttimah, ájeéh jeémpnit, jwí babhwap jĩ.

⁴² Pánih jwíjeéh jumna, jwiitdih nin pah ã niij wutap jĩ: ‘Nihat cáacwádih nin pah ñi niij naáwá: “Jesúsdihi jepahcannit báadhnit, wánnitdihbut ĩ yéejat peéh chãjat túutni maáh Dios caandih át waadánap wut jĩ”, ñi niijí’, ã niijip jĩ.

⁴³ Pánihna, nihat Jesúsdihi ĩ jepahachah, Dios ĩ yéejatdih ã yohbipna caá. Nihat Dios naáwátdih jon jãtihi naóh yapanit caán Jesúsdihi niij naóhna ĩt chãjap wut jĩ, Pedro Corneliowádihi át niijip wut jĩ.

Judiowá nihcannitdih Túini Espiritu ã jwíh jumat

⁴⁴ Pedro páant ã niij naáwáchahjeh, nihat caandih joinitdih Túini Espiritu át waadáp wut jĩ.

⁴⁵⁻⁴⁶ Corneliowá judiowá nihcannit yuhna, mácah wéheatjih Diosdih ĩt wéi naáwáp wut jĩ. Páant ĩ wéi naáwáchah, Pedrodih pej jum bejnit judiowá ĩt joyóp wut jĩ. Túini Espiritu judiowá nihcannitdih ã waadáchah enna, queét judiowáboó ĩt en wáhi bejep wut jĩ. Pánihna, Pedro caandih pej jum bejnitdih nin pah át niijip wut jĩ:

⁴⁷ —Jwiitdih waadát pah mun tigaa nitdihbut Túini Espiritu ã waadáp. ¿Páant ã chãjachah, queétdih jwí daabánachah, ã túimi nanít? át niijip wut jĩ.

⁴⁸ Páant niij péanit, Jesús ã wutachah joiniji ã wēpatjih queét judiowá nihcannitdih Pedro át daabáát túutap wut jĩ. Páant ĩ daabáát túttimah, “Jwíjeéh ma cháoh jwáhuú”, Pedrodih ĩt niijip wut jĩ. Páant ĩ niijichah joinit, jjeéh át cháoh jwáhuup wut jĩ.

11

Pedro ã chãjat doonádihi Jerusalén tútchidih moón Jesúthwã ĩ joyát

¹ Judiowá nihcannitbut Jesúsdihi ĩ jepahat dooná át bej peét bejep wut jĩ. Jesús ã naáwát túutnitboó, bita Jesúsdihubat Judea baacboó jumnit, caán doonádihi ĩt joyóp wut jĩ.

² Pánihna, Pedro Jerusalén tútchina ã jwúb juibínachah, biguina Jesúsdihi jepahnit judiowá, caandih nin pah ĩt niij jaihnup wut yuh jĩ:

³ —¿Dépanihna, meém judiowá nihcannit pehbboó ma bej? Queét yeejépwájeéh jeémpnit, Dios jwí nuowádihi ã watatjidih mat yap yohop taga, ĩt niijip wut jĩ.

⁴ Páant, ĩ niijichah joinit, Pedro nihat ã yapatjidih nin pah queétdih át niij naáwáp wut jĩ:

5 —Weém Jope tátchiboó jumnit, wábhna, oo jumat jgohat déedih wá enep jī. Páant wá enechah, chénaobo bóod chéoni búdí chóo jeámant wá pebh á dei juyáp jī.

6 Páant á dei juyáchah, túi ennit, caán chóo dítna maiwá, jwébehwá nihah nuáhpwábut í ñuhuchah, wá enep jī.

7 Caandih wá enechah, wéheatbut yáanit, nin pah áí niijíp jī: ‘Pedro, ñah ñahnit, nitdih ma mao jeémé’, weemdih á niijíp jī.

8 ‘Nihcan caá, Maá. Wá jeémpan niit. Yeejépwá, meém jwí nuowádih ma jeémát tautcannitdih wápi jeémpan beé’, wá niij jepahap jī.

9 Obohjeéhtih, páant wá niij jepahachah, ‘Buu “Táinit caá”, wá niijnitdih “Yeejépwá caá”, meém ma niijcá bojoó’, weemdih á niijíp jī.

10 Biic peihcanni láa páant á yapachah, caán chóo á jwáub páuh laab béjep jī.

11 Páant á páuh laab béjehahjeh, biic peihcannit neoná jwí jumni muudih í juyáp tajī. Cesarea tátchidih bóo weemdih ábat tautna, queétdih át wahap tajī.

12 Pániha, Túini Espiritu weemdih nin pah á niijíp jī: ‘Ijeéh ma bejeé. Ñi nuowádih wá wutatjidih náhni dahwacanoh ma túi bejeé’, á niijíp jī. Páant á niijíchah joinit, úmcanjeh wá bejep jī. Nit seis Jope tátchidih moón Jesúhwábut weemdih í pej jam bejep jī. Caán juibínit, Cesarea tátchidih bóoih muudih jwí waad béjep jī.

13 Páant jwí waad juibínachah, ded pah caandih á yapatjidih nin pah jwiútdih á niij naawáp jī: ‘Dioih ángel nin muáboó weemdih jgohnit, weemdih nin pah á niijíp jī: “Jope tátchidih múih cáacwádih wahnit, Simón Pedrodih ma ub jéwát tautá.

14 Caán juinít, yeebdih túini doonádih á naóhbiipa caá. Caán doonádih ñi jepahachah, meém ma pebh moón biicdih ñi yéejat peéh chājat déedih Jesús á túi ábbipna caá”, á niijíp jī’, Cornelio jwiútdih á niijíp be.

15 Pániha, Jesúh túini dooná queétdih wá jáap naóh jwíhichahjeh, jwiútdih á waadátji pah muntih, Túini Espiritu queétdihbut á waadáp jī.

16 Caandih ennit, Jesús jwiútdih á niijátjidih wá náhninap jī: **Juan mahjīhjah á daabánap be. Obohjeéhtih, Túini Espiritu yeebdih á waadáchah, yeebdih á wépat búdí á wáhbipna caá’, á niijíp jī.***

17 Páant á niijátjidih náhninít, Dios queétdih Túini Espiritu á wáhatdih ennit, ‘Weém Diosdih wá yap yohcan niit’, niijnít, queétdih wá daabáat tautap jī, Pedro Jesúsdih jepahnit judíowádih át niijíp wat jī.

18 Páant Pedro á niijíchah joinit, jwáub juíhcanjeh, Diosdih wéinít, nin pah ít múic niijíp wat jī.

—Joi yáh báca! Judíowá nihcannit yuhna, yéejat peéh iiguípná í bejat déejidih Dios át túi ábup taga. Pániha, í yéejatdih cádahnit, í taut nuumúchah, queétdihbut áihwá át chājap taga, ájeéh páantjeh í jumat pínah niijná, ít múic niijíp wat jī.

Antioquia tátchidih moon jwáh Jesúh doonádih íjepahat

19 Estebandih í mao láa, bita Jesúsdih jéihnitdihbut judíowá ít mao ñuunáp wat jī. Pániha, queé í mawatdih jweinít, yuáp ít bej peét bejep wat jī. Biquína Fenicia baáboó bej, bita Chipre quewaboó bej, bitabut Antioquia tátchiboó ít bejep wat jī. Pánih bejnit, Jesúh túini doonádih ít naóh peét bejep wat jī. Pánih naóh bejna yuhna, judíowádihjeh ít naawáp wat jī. Judíowá nihcannitbóodih ít naóh jwahcap wat jī.*

20 Obohjeéhtih, biquína Jesúhwá Chipre quewadiah moón, Cirene tátchidih moonbát, Antioquia tátchina juibínit, judíowá nihcannitdihbut jwí Maáh Jesúh doonádih ít naawáp wat jī.

21 Pániha, Dios búdí á teo wáacachah, dawá queétdih joinit, taut nuumná, Jesúsdih ít jepahap wat jī.

22 Antioquia tátchidih moon í jepahat dooná á bej peét bejehah, Jerusalén tátchidih jumnit Jesúhwá caán doonádih ít joyóp wat jī. Pánih joinit, queétdih á bohé teo wáacat pínah niijná, Bernabédih Antioquia tátchina ít wah bojop wat jī.

23 Caanná juibínit, queétdih Dios á túi teo wáacatdih ennit, Bernabé búdí át weñep wat jī. Pánih wéinít, queétdih bohénit, nin pah ápi niij naawáp wat jī: “Jesúsdih ñi túi péenaá. Ded pah á yapachah yuhna, caandih ñi túi jenah jói cádahca bojoó”, queé Jesúsdih jáap jepahnitdih át niijíp wat jī.

24 Bernabé túi chājni, Túini Espiritu á wépat búdí jumni, Jesúsdih túi jenah joini át jumap wat jī. Pánihi jumna, queé judíowá nihcannitdih yuhna, búdí á teo wáacachah, Jesúsdih jepahnit chah ít dao béjep wat jī.

25 Túttimah, Bernabé Saulodih á pej pínah Tarso tátchina bididih át bejep wat jī.

26 Caandih jwááhnit, Antioquia tátchina át numah jwáub bejep wat jī. Pániha, caánboó jwáub juibínit, Jesúsdih jáap jepahnitdih biicdih ít bohénap wat jī. Jesúhwájeéh jumnit, biic jópchi ít túi bohénap wat jī. Caán Antioquia tátchidih wat jī Jesúhwádih “Cristodih péenit”, niijná, “Cristianos”, ít jwíh niij wat búhdhdap wat jī.

27 Caán láa biquína Dios naawátidih naóh yapanit Jerusalén tátchimat Antioquia tátchina ít dei juibínap wat jī.

28 Biic newé Ijeéh juóhni, Agabo wát jumni, queé Jesúsdih biicdih í múic wáacachah, caánboó ñah ñahnit, Túini Espiritu á niijátidih

* 11:16 Hch 1.5 * 11:19 Hch 8.1-4

āt jwáub naóh yapanap wut jī. “Maátcanjeh, jeémát wihcat láa nihah baácboó ā jumbipna caá”, āt niijíp wut jī. Tálttimah, Claudio Romano cáacwā ī maáh ā jumuchah, Agabo ā niijátji pahjeh jeémát wihcat láa āt jumep wut jī.*

²⁹ Pánihna, Agabo ā niijíchah joinít, “Jwí déewā Judea baácđih moón Jesúhwāđih jwí teo wáac jīh?” ĩt míc niijíp wut jī. Pánih teo wáacnit, det dinero búđi bíbohñit búđi ĩt wáhup wut jī. Buáh buagní bíbohñit buáh buagní ĩt wáhup wut jī. Bainí bíbohñit bainjeh ĩt wáhup wut jī. Bitā bíbohcanñit ĩt wáhcap wut jī.

³⁰ ĩ wáh wáacni dinerodih Bernabéwāđih wāhñit, Jerusalén tútchidih moón ĩ déewā Jesúhwā maátadih ĩt wahap wut jī, bitadih ĩ pāáat pínah niijná. Pánihna, Bernabé Saulojih ĩ wāhni dinerodih Jerusalén tútchina ĩt ub bejep wut jī.

12

Herodes Santiagodih mawat tútnit, Pedrodihbut ā nemat tútat

¹ Caán láa Maáh Herodes Jesúhwāđih yeejép chājna, biquína queéđđih nemat muáboó āt nemat tútup wut jī.

² Juan weép jeñé Santiagodih* waó āt bóod yohat tútup wut jī.

³ Páant ā chājachah enñit, judiowā ĩ maáta búđi ĩt weñep wut jī. ĩ weñatđih enñit, Pedrodihbut āt tewat tútup wut jī. Ā tewat tútuchah, paacánni pandih jeémát, Pascua ĩ niijni, láa wut jī.

⁴ Pánihna, caandih tewat tútnit, āt nemat tútup wut jī. Chénena míc soldadowā jwíh wapnit pínah ĩt jumep wut jī. Tálttimah, jwáub tút neumnít pínahbut páant moon múntih ĩt jumep wut jī. Bitabat páant moon múntih ĩt jumep wut jī. Bitabat páant moon múntih ĩt jumep wut jī. Pánihna, Pedro ā jweicát pínah niijná, dieciseis soldadowā caandih wapnit pínah ĩt jumep wut jī. “Pascua túttimah, ub bac jáoñnit, cáacwā ĩ enepđih caandihbut wā mawat tútbipna caá”, Herodes caanjéh āt niij jenah joyóp wut yuh jī.*

⁵ Páant niij jenah joinít, soldadowā Pedrodih nemat muáboó āt túi wapat tútup wut yuh jī. Páant caandih ĩ nemechah, Jesúhwā Pedrodih búđi wábhna ĩt chājap wut jī.

Dioh ángel nemat muamánt Pedrodih ā ub bacaat

⁶ Herodes ā jenahni yeó jáap cheijeh Pedrobóo túi űona āt chājap wut jī. Chéne soldadowā chénaabóo ĩtah tōp ā teo lajachah, Pedro bíđđih űona ĩt chājap wut jī. ĩ jumni

tólih jēc pehbút bita chéne soldadowā ĩt wap űuhup wut jī.

⁷ Dioh ángel queéđ pebh ā jígohochah, ā yeh iigát ĩ jumni tólihđih āt túi yeh iiguíp wut jī. Pánih jígohñit, Pedroh páwáđih āt wuámp mao wucup wut jī. “ĭ bacanjeh jáanit, ma űah űuhúú!” ángel Pedrodih āt niijíp wut jī. Páant ā niij wucuchah jáanit, Pedro āt űah űuhup wut jī. Páant ā űah űuhuchahjeh, āih téihya colóhñadih ĩ chéoni tōpna āt waát jénep wut jī.

⁸ “Míh yégueđđih míh zapatosđihbut ma đuwúú”, ángel āt niijíp wut jī. Páant ā niiját joinít, āt đuwáp wut jī. Pánih đuo péanachah, “Míh cúbuh jweyát chóodih pinnit, wájeéh ma péé juáwá”, ángel caandih āt niijíp wut jī.

⁹ Páant ā niijíchah joinít, caán chóodih pinnit, ángeljeéh āt péé bac bejep wut jī. “Oboh oo jumatjeh caá. Yapat yoobát pohba nihcan caá”, Pedro āt niij jenah joijéhep wut yuh jī.

¹⁰ Nemat tólih jēc pebh wapnitđih yap bej, bih jęc pebh wapnitđihbut yap bejnit, tútchina bac bejat ĩtah jęcđih ĩt juibínap wut jī. Caán ĩtah jęcđih ĩ juibínachah, caanjéh āt pāa bejep wut jī. Páant ā pāa bejchah enñit, ĩt bac bejep wut jī. Namáđih bejnit, bih namána ángel Pedrodih āt namah juibínap wut jī. Pánihna, caán namáđih juibínit, ángel āt buadáh bejep wut jī.

¹¹ Ángel ā buadáh bejchah, Pedrobóo jáani pah, ā yapatđih yoobóđđih āt jenah joyóp wut jī. “Dios āih ángelđih wahnit, Herodes ā mawat déedih, judiowā ĩ maáta ĩ náahat pah ĩ chājat déedihbut weemđih nemat muamánt āt túi ub bacanap taga. Bu jwáhna wā jéihna caá”, Pedro āt míc niijíp wut jī.

¹² Caán ā yapatđih túi jéhnit, Juan Marcos ĩn Maríađih muána āt bejep wut jī. Caán muadđih dawā Jesúhwā míc wáacnit, búđi wábhna ĩt chājap wut jī.

¹³ Pánihna, caán muána juibínit, muá wáihyat júđu jęcđih waádđhna, āt wuámp mawap wut jī. Páant ā wuámp mawachah joinít, teo wáhnih Rode wát jumnih mit juibí wábh joyóp wut jī.

¹⁴ Pánihna, Pedro ā wéheatđih beh joinít, búđi wéina, wátcanjeh, naawáđih mit jwáub waad béjep wut jī.

—Pedro beé āi juyáp be. Jęc pebh āi űuhup be, mit niijíp wut jī.

¹⁵ Obohjeéhtih páant mi niijíchah joinít, —Yeena caá ma chājap, ĩt niijíp wut jī.

Obohjeéhtih, caántboó bíđc yoobóo chah mit wēp naawáp wut jī.

Queéđboó caántđih joyáh bojnit, —Oboh āih dadah nacaá, ĩt niijíp wut jī.

¹⁶ Pánihna, Pedrobóo páantjeh āt wuámp mao behjehep wut jī. Páant ā wuámp mao

* 11:28 Hch 21.10 * 12:2 Mt 4.21 * 12:4 Ex 12.1-27

behjehechah joinít, jēcdih ít wātap wut jī, buca. Wātnit, Pedro dih ennit, ít en wáhi bejep wut jī.

¹⁷ Obohjeéhtih, Pedro queétdih too mao jwáubanít, át wéheat tútcap wut jī. Queétdih í wéheat yayánit, ded pah Dios caandih nemat mummánt ā ub bacaatdih át naáwáp wut jī.

—Wā naáwát dih Jesús úd Santiagodih, bita Jesúhwādihbut ñi naóh yapanaá, át ni-ijip wut jī.

Páant niy naóh péanit, biáboó át bejep wut jī.

¹⁸ Táltimah, baáb jénechah, soldadowā Pedro ā wihcatdih ennit, búdí ít wáhi bejep wut jī. “¿Ded pah tiguaá Pedro át bej?” ít míc niijíp wut jī.

¹⁹ Pánihna, Herodesboó caandih bid bojat tútuchah, áih soldadowā ít bid juicáp wut jī. Pánih bid juicán, caandih wapnitji soldadowādih tubit át wáhb joí ñuunáp wut jī. Pánih wáhb joí péanit, Pedro dih í túi wapcatji peéh, queétdih át mao yohat tútup wut jī. Pánihat táltimah, Herodes Judea baácmant Cesarea tátchina jumat tút niijná, át dei bejep wut jī.

Herodes ā wunat

²⁰ Herodes Cesarea tátchidih á jumuchah, Tiro tátchidih moondih, Sidón tátchidih moondihbut búdí át ijip wut jī. Caán tátchinadih moón Herodeih baácdih moondih jeémátdih ípi juibí juib chájar wut jī. Pánihna, jwáub juib chájar tút niijná, Herodes ā ijat yayát náahnit, Cesarea tátchina caandih enedih ít juibínap wut jī. Pánih juibínit, Herodes ā pehb bóo Blasto wut jumnidih jwááhnit, queétdih ā teo wácat pínah niijná, ít juib chájar wut jī. Herodesdih í míc wéheat pínah yeó jáapdih Blastodih ít wábat tútup wut jī.

²¹ Pánihna, queétdih ā míc wéheat pínah yeó jáapdih, maáh jumna á dawát chóodih duonít, ā chúudatdih juibí chúdnit, caandih enedih míc wáacnitdih búdí át naáwáp wut jī.

²² Páant ā naáwáchah joinít, nihat míc wáacnitboó “Cáaquih naáwát panihcan, Dios naáwát panihni caá”, ít niy wēi ejep wut yuh jī.

²³ Páant í niy ejechahjeh, cáacwā í weñatdih náahnit, Diosboodih á jwáub wēi naóhcatji juib, Diodh ángel Herodesdih wunat át wáhp wut jī. Pánihna, coyíwā caandih í jeéméchah, át wunah bejep wut jī.

²⁴ Pedro dih Dios ā ub bacaat táltimah, Jesúhwā jib bejnit, áih táni doonádh ít naóh peetép wut jī. Caán doonádh jepahnit ít dao béjep wut jī.

²⁵ Bernabé Saulojh Judea baácdih moondih wáac wáhniji dinerodih wah péanit, Jerusalén tátchimant Antioquía

tátchina ít jwáub bejep wut jī. Jwáub bejnit, Juan Marcosdihbut Jjeéh ít ub bejep wut jī.

13

Bernabé Saulojh Táni Espiritu ā wahat

¹ Antioquía tátchidih moón Jesúhwájééh jumnit, biquína Dios naáwát dih naóh yapanit jum, biquína Jesúh doonádh bohénitbut ít jumap wut jī. Nin caá í wátna: Bernabé, Simón Eini í niijní, Lucio Cirene tátchidih bóo, Manaén Herodes Antipasjeh biícdih behni, Saulo yuh buca.

² Pánihna, biíc yeó jáap jeémp jwuhcanjeh, Diosdih wéina, í wáubáchah, Táni Espiritu queétdih nin pah át niijip wut jī: “Bernabédih, Saulodihbut játih wáát níwip jī, Jesúh táni doonádh í naóh jibat pínah ni-ijná. Páant wā ñionit í jumuchah, yeébbóo queétdih ñi wahaá”, át niijip wut jī.

³ Pánihna, páantjeh jeémp jwuhcanjeh, teo jáha wábhnit, Bernabéwádh ít wahap wut jī.

Bernabéwā Chipre quewana í bejat

⁴ Táni Espiritu queétdih ā wahachah, Se-leucia tátchina dei bej, johlitjeh bejni búdí jáaj chóodih waadnit, Chipre quewaboó ít chúuh bejep wut jī.

⁵ Chipre quewaboó Salamina tátchidih juibí, judiowā í míc wácat munná waadnit, caanjih moondih Dios naáwát dih ít bohénap wut jī. Juan Marcosbut queétdih teo wácat tút niijná, Jjeéh át bejep wut jī.

⁶ Pánihna, Chipre quewaboó jumnitdih bohé páud dei bejna, Pafos wut jumni tátchina ít juibínap wut jī. Caán tátchidih biíc judio Barjesús wut jumni, “Weém Dios naáwát dih naóh yapani caá”, niijná yuhna, jióhni át jumap wut jī.

⁷ Caán jióhni Romano maáh Sergio Paulo wut jumni jeééh át jumap wut jī. Sergio Paulo, túi jenah joiní jumna, Dios naáwát dih joyát tút niijná, Bernabéwádh át bid bojop wut jī.

⁸ Obohjeéhtih, caán jióhni, griego wéheatjeh Elimas í niijní, Sergio Paulo ā tút nuumcát pínah niijná, Bernabéwádh átih naáwát tútcap wut yuh jī.

⁹ Pánihna, Sauloboó, Pablo biíh ā wut jumni, Táni Espiritu ā wépatjeh Elimasdih en behnit, nin pah át niy juíhñap wut jī:

¹⁰ —Meém, nemépdih jepahní, nihat táni boodíh yap yohni, tubit yeeni caá. ¿Diosdih túi péehnitdih ma jáh cádahcan niít?

¹¹ Búu meemdh Dios ā peéh chájachah, jéih encanni ma jum jwahbipna caá. Pánihna, yeó á cháhatdih ma jéih en jwuhcan niít, Pablo át niijíp wut jī.

Páant ā niijichahjeh, Elimas át jéih encap wut jī. Pánih jéih encan, caandih teo wáini pínahdih át bid bejep wut jī.

¹² Páant ā yapachah ennit, í naóhni doonádh joinít, Sergio Pauloboó joí wáhi bejna, Jesúsdi át jepahap wut jī.

Pablo Bernabéjĥ Pisidia baác Antioquía tútchina ĩ bejat

13 Pafos jĕlĭtdih Pablowā johlitjĥ bejni jāáj chóodih jwáub waadnit, Panflia baácdih bóo Perge tútchina ĩt cháhuh juibĭnap wut jĭ. Caanná juibĭnit, Juan Marcos queétdih cádahnit, Jerusalén tútchina át éemp jwáub bejep wut jĭ.

14 Obohjeéhtih, Pablowáboó jwáub bejcan-jeh, Pisidia baácdih bóo Antioquía tútchina ĩt aab béjep wut jĭ. Caanná aab juibĭnit, judíowā ĩ chooát yeó jáapdih, ĩ míc wáacat muáboó ĩt waád juibĭ cháhudup wut jĭ.

15 Páant ĩ waád juibĭ cháhuduchah, caán muádih wáac juinĭt maáta Moisés ā wutatjĭdih, Dios naáwát naóh yapanit ĩ daacátjĭdihbut queét míc wáacnitdih ĩt en naáwáp wut jĭ. Caandĭh en naóh péanit, queét maáta Pablowādih nin pah ĩt niijp wut jĭ:

–Jwĭ déewāá, nit jumnitdih teo wáacat pínah doonádih ub juóhna, buu ĩi naáwá, ĩt niijp wut jĭ.

16 Páant ĩ niijĭchah joinĭt, Pablobóo ñah ñuhnit, ĩ míc wéhenachah yayánit, nin pah át niij bohénap wut jĭ:

–Yeéb wā déewāá, judíowā nihcannit yuhna Diosdih wéinitbut, wā naáwáchah, ñi túi joyoó.

17 Dios jwĭ nuowādih át níwip wut jĭ. Túttimah, Egipto baáboó ĩ jumuchah, ā teo wáacatjĥ ĩt cáac poonap wut jĭ. Pánihna, dawá ĩ cáac poat túttimah, ā wēpatjĥ caán baácmant át ub bac juáwáp wut jĭ.*

18 Túttimah, cuarenta jópchi pohba muú wihcapboó jumnit, dawá láa Diosdih ĩ yap yohochah yuhna, queétdih át cádahcap wut jĭ.*

19 Canaán baáboó jumnitji siete poómpdih yoh péanit, jwĭ nuowā ĩ jumat pínah niijná, Dios caán baácdih át wuhup wut jĭ.*

20 Abrahamdih ā naáwát túttimah, cuatrocientos cincuenta jópchi yapat túttimah, jwĭ nuowājĭdih caán baácdih át wuhup wut jĭ. Pánihna, caánboó ĩ jum láa, caán baácdih jumnitdih ĩ yoh beedáát tút niijná, teo wáac waóhnit pínah maátadh Dios queétdih át ñío wuhup wut jĭ.

“Queét dée péeni maáh Samuel wāt jumni, Dios naáwátadh jwĭh naóh yapani át jumup wut jĭ.*

21 Pánihna, Samuel jum láa, jwĭ nuowáboó queétdih wutni pínah maáhdih Diosdih ĩt yóyah wúbup wut jĭ. Páant ĩ wúbátdih joinĭt, queétdih ĩ jwĭh maáh pínah Cis wáuh Saúljdih Dios át ñío wuhup wut jĭ. Saúl

Benjamín juimená poómpdih bóo át jumup wut jĭ. Pánihna, caán Saúl cuarenta jópchi maáh át jum jwuhup wut jĭ.*

22 Caán ā maáh jumatdih dáuc wáinit, Davidhoodih Dios át jwáub túat nuám maáh waadánap wut jĭ. “Isaí wáuh Daviddih bid juinĭt, wā wéina caá. Caánboó wā weñat pínahdihjeh chájna, weemdĭh ā yap yohcan níit”, Dios át míc niijp wut jĭ.*

23 Caán David juima Jesús caá. Pánihna, judíowādih ĩ yéejat péeh chájat déedih yohni pínah caán Jesúsdh Dios át ñíojuip taga.

24 Jesús ā bohéat pínah jātilh, Juanboó ni-hat judíowādih nin pah át niij naóh bohénap wut jĭ: “Ñi yéej chájatdih cádahnit, túat nuamát júatna, ñi daabáát túátú’, āpi niijp wut jĭ.*

25 Juan bohé péa juóhna, nin pah cáacwādih át niij naáwáp wut jĭ: ‘¿Yeéb weemdĭh ded pah ñi niij jenah jo? ¿“Caán Dios ā wahní Cristo caá”, ñi niij jenah joí níit? Caán ā wahní nihcan caá. Weém oboh jumni caá. Obohjeéhtih, wā túttimah juóhni chah wēpni ā jumbipna caá’, Juan át niijp wut jĭ.*

26 “Wā déewā Abraham juimená, yeéb judíowā nihcannit yuhna Diosdih wéinitbut, jwiit nihatdih yéejat péeh chájat déedih yohni pínah doonádih jwĭ joyóp be. Caán doonádih yeebdih naáwát túat caá wā chájap.

27 Jerusalén tútchidih moón, ĩ maáta biícđih, chooát yeó jáap jumat pah, Dios naáwátadh naóh yapanit ĩ daacátjĭdih ĩ en naáwáchah joiná yuhna, queét ĩ beh joicáp jĭ. Pánih beh joicán, Jesucristo Dios ā wahní ā jumatdihbut ĩ jéihcap jĭ. Pánih jéihcan, Jesucristodih mawat túatnit, Dios naáwátadh naóh yapanit ĩ daacátji biíc yooob ĩ chájap jĭ.

28 Jesús ā yéej chájcah yuhna, Pilatodih ĩ mao yohat túatup jĭ.*

29 Jon jātilh ĩ daacátji biíc yooob ĩ cháj péanachah, cruzboó ĩ péoh dodhnijdih ub deyanit, jeé ĩtboó áih bácahdih bita ĩt yohop wut yah jĭ.*

30 Obohjeéhtih, Dios caandĭh át jwáub boonap wut jĭ.

31 Páant ā booaat túttimah, áihwā Galileamant Jerusalén tútchina ájeéh péenitjĭdih dawá yeó jáapna át jgohop wut jĭ. Pánihna, caandĭh ennĭtji jumna, ded pah Jesús ā chájatjĭdih buu bita jwĭ déewādih naóhna caá ĩ chájap.*

32-33 “Pánihna, caán túini doonádih jwiitbut yeebdih naáwádih jwĭ juáwáp be. Jesucristodih boonit, Dios jwĭ nuowādih ā naáwátji jwiit ĩ juimenádih biíc yooob buu ā yapap be. Páant tigaá Davidji ā jwĭh daacátji

* 13:17 Ex 1.7; 12.51 * 13:18 Nm 14.34; Dt 1.31 * 13:19 Dt 7.1; Jos 14.1 * 13:20 Jue 2.16; 1S 3.20 * 13:21 1S 8.5; 10.21 * 13:22 1S 13.14; 16.12; Sal 89.20 * 13:24 Mr 1.4; Lc 3.3 * 13:25 Jn 1.20; Mt 3.11; Mr 1.7; Lc 3.16; Jn 1.27 * 13:28 Mt 27.22-23; Mr 15.13-14; Lc 23.21-23; Jn 19.15 * 13:29 Mt 27.57-61; Mr 15.42-47; Lc 23.50-56; Jn 19.38-42 * 13:31 Hch 1.3

nampboó Salmo nin pah át niúj daacáp tají: ‘ “Meém wá wááh caá. Búú nihát cáacwá í enechah, meemdíh maáh wá waadána caá”, Dios á niujná caá’, David át niúj daacáp tají.*

³⁴ Caán á wunuchah yuhna, áih bácah á moópcat pínah niujná, Dios caandíh át boanap tají. Á naáwátdih naóh yapani Isaiás nin pah át niúj daacáp tají: ‘ “Daviddih wá niujátji pah meemdíh bíic yoobó wá táí chájipna caá”, Cristodih Dios á niujná beé’, át niúj daacáp tají.*

³⁵ Bíih Salmoboó Davidji nin pah át jwááb niúj daacáp tají: ‘ “Wíih túini, wá oinih bácahdih wá moopát tútcan niit”, Cristodih Dios á niujná beé’, át niúj daacáp tají.*

³⁶ Pánihna, nindih ní náhninaá: Davidjiboó Dios á watatdih táí jepahnit, áih cáacwádhíh á táí chájat túttimah, át wunup wut jí. Á wunuchah, á nuowádhíh í yohopjiboó caandihbut í yohop wut jí. Páant í yohat túttimah, áih bácah át moóppit taga.

³⁷ Obohjeéhtih, Dios á boonaniboó áih bácah át moópcap tají.

³⁸ Páant á moópcatdih jéihnit, nindih ní táí jéihyeé: Caán Dios á booní Jesús á wun wáhatjilhíh ní yéejatdih Dios á yohna caá.

³⁹ Yeéb Moisés á watatjidih jepahíhnit, ní yéejat yohatdih nípi bidna yuh caá. Obohjeéhtih, Jesucristodihíh jepahnit, ní yéejat yohatdih ní jéih bid juibína caá.

⁴⁰ Pánihna, Dios naáwátdih naóh yapanit nin í niujátji pah yapcat túat niujná, ní táí chája chaáh.

⁴¹ ‘ “Eneé, wá wépatdih wá júutachah, yeéb deoh naóhnitboó ní en wáhi bejbipna caá. Wá wép chájat pínahdhíh í naáwáchah yuhna, táí jengah joicánnit, ní wunbipna caá”, Dios á niujná caá’, í niúj daacáp tají”, (Hab 1.5)

Pablo cáacwádhíh át niujíp wut jí.

⁴² Páant niúj naóh péanit, Pablowá í bac bejep wut jí. Í bac bejehchah, cáacwá queétdih nin pah í niujíp wut jí: “Túttimah bóo chooát yeó jáapdih jwiitdih ma jwááb bohénaá”, í niujíp wut jí.

⁴³ Túttimah, maátaboó wáac jwinítdih í bacanachah, dawá judíowá, dawá judíowá nihcannit yuhna Diosdih wéinibut Pablowádhíh í níun bác bejep wut jí. Pánih níun bác bejnitdih Pablowá nin pah í niujíp wut jí: “Dios yeebdih táí oinit, Jesucristodih á wahatji doonádhíh búú táí jepahnit, caandíh ní cádahca bojóó”, í niujíp wut jí.

⁴⁴ Túttimah bóo chooát yeó jáapdih caán tátdhidih moón nihát beéd jáóhnit pah Dios naáwátdih joííhna, í míic wáac juibínap wut jí.

⁴⁵ Obohjeéhtih, judíowá í maáta dawá wáac juibínitdih ennit, búdí í líjip wut jí.

Pánihna, Pablo á bohénachah, queétdih caandíh jálhna, yehna í niujíp wut jí.

⁴⁶ Obohjeéhtih, Pablo Bernabéjéh úmcanjeh, nin pah í niúj wép naáwáp wut jí:

–Jwiit judíowádhíh Dios naáwátdih á jwíih naáwát tútup be. Obohjeéhtih, caandíh náahcan, Diosjeéh páantjeh ní jumíhcat jíib, jwiitboó judíowá nihcannitdih naáwádhíh jwí bejbipna caá.

⁴⁷ Dios naáwátdih naóh yapani Isaiás á daacátji pah jwiitdihbut páant niúj wutna át chájipit taga:

“Judíowá nihcannitdih wá táí ubat pínahdhíh í beh joyát pínah niujná, meemdíh í pebhna wá wahbipna caá. Pánihna, nihát baácdih moondíh í yéejat peéh chájat déedih wá yohat pínahdhíh ní naáwá”, Dios á niujná caá’, át niúj daacáp tají, (Is 42.6; 49.6)

Pablowá í niúj naáwáp wut jí.

⁴⁸ Páant í niujíchah jointí, judíowá nihcannit búdí ít weñep wut jí. “Dios naáwát túina caá”, í niujíp wut jí. Pánihna, nihát Diosjeéh páantjeh jumnit pínah, Jesucristodih í jepahap wut jí.

⁴⁹ Dios naáwátdih jáap jepahnitbut caán baácbó ít naóh peét bejep wut jí.

⁵⁰ Obohjeéhtih, judíowá í maáta bitadih Pablowádhíh í íjanap wut jí. Páant í íjanachah, Diosdih jepahíhniitji maáta yaádh, neoná bíicdhíh íjnit, Pablowáboodíh yeejéj chájnit, íih baácmant í níun yóh bacanap wut jí.

⁵¹ Pánihna, caán tútdhidih moondíh Dios á yohat pínahdhíh júutna, Pablowáboó íih zapatos becchídhíh ít péoh mao yoh jéenanap wut jí. Péoh mao yoh jéena péanit, Antioquia tátdchimant Iconio tátdchina ít bejep wut jí.*

⁵² Pánihna, Antioquia tátdhidih moón Jesúsdhíh jáap jéihnitdih Túini Espiritu á táí teo wáacachah, búdí ít weñep wut jí.

14

Iconio tátdhidih moondíh Pablo Bernabéjéh í bohéat

¹ Pablowáboó Iconio tátdchina juibínt, chooát yeó jáapdih judíowá í míic wáacat múná caanjíh moónjeéh ít waad béjep wut jí. Antioquia tátdhidih moondíh í bohéatji pahjeh muntíh túini doonádhíh caánboobát ít táí naáwáp wut jí. Páant í naáwáchah, dawá judíowá, judíowá nihcannitbut táí jointí, Jesucristodih ít jepahap wut jí.

² Obohjeéhtih, joííhcnannit judíowá Pablowádhíh yee naóhnit, judíowá nihcannitdih ít joyát tútup wut jí.

³ Páant í chájachah yuhna, maátápdih Pablowá caánboó jumnit, úmcanjeh Jesúsíh túini doonádhíh ít wép naáwáp wut jí. Pánihna,

* 13:32-33 Sal 2.7 * 13:34 Is 55.3 * 13:35 Sal 16.10

* 13:51 Mt 10.14; Mr 6.11; Lc 9.5; 10.11

“Í naawát yoobópdih caá”, cāacwā ī niij jéihyat pínah niijná, jwiit cāacwā jwí jéih chājca naahdih ī chāj júutat pínah wēpatdihbut Dios Pablowādih āt wūhup wat jī.

⁴ Obohjeéhtih, biquína caán tútchidih moón jóihcannit judíowājeéh ī péenachah, bitaboó Pablowājeéh īt péenap wat jī.

⁵ Pánihna, judíowā nihcannit, judíowā, ī maáta biíc dih, “Pablowādih jee dáhnajīh yohnit, jwí mao yoh jīih”, īt niij jengah joyóp wat jī.

⁶⁻⁷ Obohjeéhtih, páant ī niij jengah joyát doonādih joinít, Pablowā Iconio tútchimant īt jwei bāc bejep wat jī. Pánih jwei béjna, Licaonia baác dih Lистра tútchi, Derbe tútchi, caán tútchina pebh jumnitdihbut īt naoh jibip wat jī.

Listra tútchidih moón Pablodih jee dáhnajīh ī yohat

⁸ Listra tútchina juibínit, Jesúih túini doonādih īt bohénap wat jī. Caanjīh jéih yác chāi bejcani Pablowādih āt jói cháudup wat jī. Caán jwíih cāac jumnajeh, āih jitchana yéejni āt jumap wat jī.

⁹ Pánihna, ā túi joyóchah jéihnit, “Caán ā booot pínahdih ā túi jengah joiná caá”, Pablo āt niij jéihyep wat jī.

¹⁰ Pánih jéihnit, caandih ennit, nin pah āt wēp niijíp wat jī:

–Yoobópdih ma ñah ñuhúá, āt niijíp wat jī.

Páant ā niijíchah joinít, ñaáp ñah ñuhnit, āt yác chāi bej jwíihip wat jī.

¹¹ Caandih ā boonanachah ennit, cāacwā bádīt īt en wáhi bejep wat jī. En wáhi bejnit, īih wéheatjīh nin pah īt niij wēi ñaacáp wat jī:

–Jwiit jwípi uúbh wēinit dioswā cāac wēéhnit, īt dei júáwup taga, īt niijíp wat jī. Páant ī niij wēi ñaacáchah yuhna, Pablowā īt beh joicáp wat jī.

¹² Páant niij jengah joinít, Bernabédih īih dios Zeuíh wāt īt búudhdup wat jī. Pabloodih īih biíh dios Hermeih wāt īt búudhdup wat jī. Zeusboó Griego cāacwāih dioswā ī maáh, Hermesboó īih dioswāih naoh yapani wat jī. Pánihna, Pabloboó naóhni ā jumuchah, naoh yapani Hermeih wāt īt búudhdup wat jī.

¹³ Zeusdih uúbhnit, ī wēi wáhat muá tútchi jwéejdih āt jumap wat jī. Pánihna, caán muádih en daoní Bernabédih “Zeus caá”, niij jengah joinít, Pablowādih jwáát túut niijná, momo jiwiwādih cháajīh ī búudhni júdnadidihbut tútchi jēcna āt ub júáwup wat jī. Caánboó cāacwā biíc dih wēinit, momo jiwiwādih Pablowādih ātih mao wáhihip wat yuh jī.

¹⁴ Obohjeéhtih, Pablowā ī chājatdih en wáhinít, cāacwā poómp cātih ñáo waadnit, nin pah īt wēp niij ñaacáp wat jī:

¹⁵ –Páant ñi chājatdih ñi cádahaá. Jwiitbut yeeb pánihnit cāacwājeh mun tígá. Jwiitdih wēinit, ñi mao wáhca bojó. Jwiit yeebdih Jesúih túini doonādih naawādih jwí júáwup be. Dios yoobát báadhni, wēpni caá. Yeeb ñipi wēini panihni nihcan caá. Pánihna, nin wēpcanni, báadhcnidih ñi wēi cádahaá. Túut nuumnit, báadhni Dios yoobát dih ñi jepahaá. Caán jeádih chāj, baác dihbut chāj, mujnadidihbut chāj, nihatdih āt chājap wat jī.

¹⁶ Jon jātih Dios nihāt cāacwādih dedé ī náahat pahjeh ī chājachah, āt enah boj jwuhup wat jī.

¹⁷ Pánih enah bojna yuhna, ded pah ā jumatdih āt túi júutap taga. Yeebdihbut ā oyatdih júutna, mahdih baugát túut, jeemát pinahdihbut āpi quehat túutna caá. Jeemát dih wáhna, yeebdih āpi weñat túutna caá, Pablo queédih āt niijíp wat jī.

¹⁸ Páant ā niijíchah, momo jiwiwādih cāacwā wēi mao wáhihnit, īt tahca bejep wat jī.

¹⁹ Cāacwā páantjeh ī weñechah, Antioquia tútchidih moón, Iconio tútchidih moón judíowā biíc dih juibínit, Pablowādih ñuún yee naoh péenit, “Jwiitboodihjeh ñi joyoó”, cāacwādih īt niijíp wat jī. Páant ī niijíchah joinít, caán tútchidih moón Pablodih mawat túut niijná, jee dáhnajīh īt yohop wat jī. “Jáantjeh ā wunah bejep be”, niij jengah joinít, tútchi jwéejboó caandih īt wái bac bejep wat jī.*

²⁰ Páant ī ub bac bej yohochah ennit, Jesúihwā Pablo pebh īt mic wác juibí ñuhup wat jī. Páant ī mic wác juibí ñuhuchah, Pablo boonit, jwúub ñah ñuhnit, tútchiboó āt jwúub waad bejep wat jī. Pánihna, cheibit Pablo Bernabéjīh Listra tútchimant bac bejnit, Derbe tútchina īt bejep wat jī.

Pablowā ī jwíih bohéniji tútchinadih moon dih ī jwúub bohéat

²¹⁻²² Derbe tútchina juibínit, caán tútchidih moon dihbut Jesúih túini doonādih Pablowā īt naawáp wat jī. Páant ī naawáchah, dawá caandih joinít, túut nuumnit, Jesucristodih īt túi jepahap wat jī. Pánihna, Derbe tútchidih moon dih bohé péanít, Listra tútchina jwúub juinít, Jesúsdih jáap jepahnidih jwúub bohéna, queédih īt weñanap wat jī. Túttimah, Iconio tútchidihbut, Antioquia tútchidihbut jwúub juinít, Jesúsdih jáap jepahnidih biíc yoobó īt teo wáacap wat jī. Caán tútchinadih jumnit, Jesúsdih jáap jepahnidih bohéna, nin pah īt niij naawáp wat jī: “Yeeb yeejép yapan yuhna, Jesúsdih ñi cádahca bojó. Nin baácboó jwí jum jwuhuchah, jwiit nihatdih yeejép yapat páantjeh ā jumhipna caá. Páant jwiitdih ā yapachah yuhna, Jesúsdih cádahcan, Dios ā

* 14:19 2Co 11.24-25; 12.2-5; 2Ti 3.11

jumapboó jwí jéih waadbírna caá”, it niijíp wut jī.

²³ Caán tútchina jumat pah Jesúsdih jáap jéihnitdih ennit, queétdih waóhnit pínahdih Pablowá it nío jwejep wut jī. Pánih níonit, jeémp jwhcanjeh uúbhna, “Nít meemdíh jepahnitdih waóhnit pínahdih ma túi teo wáacá”, Diosdih it niij uúbp wut jī.

Pablowá Siria baácdih bóo Antioquía tútchina í jwúub juyát

²⁴ Písidia baácdih bóo Antioquía tútchidih moondih bohé péanit, caán baácmant júóhnit, Panfilia baácna it jwúub dei júúwáp wut jī. Pánih jwúub dei júóhna, jwíih bejna, bohécanej í yapniji Perge tútchidih cháonit, caanjīh moondih Jesúh túini doonádih it bohénap wut jī.

²⁵ Pánih bohé péanit, Atalia wát jumni jéitdih it dei juyép wut jī.

²⁶ Pánih dei junit, johlitjīh bejni jááj chóodih waadnit, Siria baácdih bóo Antioquía tútchina it jwúub chúuh júúwáp wut jī. Dios á jwíih naáwát túetna, queétdih teo jáha uúbhnit í wahni tútchinajeh muntih, Dios á wutatjidih chá j péanit, it jwúub juyép wut jī.

²⁷ Pánih jwúub junit, Jesúhwádih míc wáacat tútnit, ded pah í yapatjidih it naáwáp wut jī: “Dios jwiitdih búdi á teo wáacap be. Páant á teo wáacachah, á wēpatjīh cáacwádih boonanit, áih túini doonáidibut jwí naáwáchah, dawá joinit, í jepahap be. Pánihna, judiówá níhcannitbut joinit, dawá í túi túat nuumép be”, Pablowá queétdih wahnitdih it niijíp wut jī.

²⁸ Pánihna, caánboó Jesúhwá bíicdih maatápdih it jumap wut jī.

15

Jerusalén tútchidih Jesúhwá í maáta í míc wáacat

¹ Biquína judiówá Judea baácmant bejnit, Antioquía tútchina it jubínap wut jī. Pánih jubínit, judiówá níhcannit Jesúhwádih nin pah it niij naáwáp wut jī: “Moisés jwí nuowádih íih quehli nah yapat chóodih í bóodat pínahdih át wutap wut jī. Páant ní bóodcah, Diosboó yeebdíh á túi ubcan níit”, it niijíp wut jī.*

² Páant niijnít, queét Judea baácdih moón Pablowádih it míc júihñap wut jī. Páant í míc júihñachah, Jesúhwáboó Pablo, Bernabé, biquína caanjīh moón bíicdih Jerusalén tútchina it wah bojop wut jī. Jesús á naáwát tútnit, Jesúhwádih waóhnitdibut Judea baácmant jubínit í naáwátidih í uúbh joyát pínah niijná, queétdih it wahap wut jī.

³ Páant í wahnitji Fenicia baácna juí, yap júóh, Samaria baácna it juyép wut jī. Pánihna, caán baácnadih moón Jesúhwājīh

míc wáacnit, judiówá níhcannit Jesúsdih í jepahatjidih it naáwáp wut jī. Páant í naáwáchah joinit, queét búdi it weñep wut jī.

⁴ Queét Jerusalén tútchina í juyáchah, caanjīh moón Jesúhwá, queétdih waóhnit, Jesús á naáwát tútnit bíicdih, queétdih it túi wēi jwááap wut jī. Pánihna, Pablowá Dios á wēpatjīh ded pah í chájatjidih queétdih it naáwáp wut jī. Judiówá níhcannitbut Jesúsdih í jepahatjidih it naáwáp wut jī.

⁵ Obohjeéhtih, páant í niijíchah joinit, biquína Jesúsdih jepahnit fariseowá ñah ñahnit, nin pah it niijíp wut jī:

—Queét judiówá níhcannitdih íih quehli nah yapat chóodih bóodat caá náahap. ‘Moisés á wutatji pah ní chájaá’, queétdih ní niij wutáá, it niijíp wut jī.

⁶ Páant í niijátidih míc wéheat túet ni-ijná, áih doonádih Jesús á naáwát tútnit, Jesúhwádih waóhnit bíicdih it míc wáacap wut jī.

⁷ Páant maatápdih í míc wéhenachah, joinit, Pedroboó ñah ñahnit, nin pah queétdih át niij naáwáp wut jī:

—Wá déewáá, jon níjeéh wá jumachah, judiówá níhcannitdih Jesúh túini doonádih wá naáwáchah joinit, í jepahat pínah niijná, weemdíh níonit, Dios á wahap jī.*

⁸ Cáacwá ded pah í jenah joyátidih jéihni jumna, queét judiówá níhcannit jwí naóhni doonádih í jepahatdih át jéihji tagaá. Pánih jéihna, áihwá á chájatjidih jwiitdih júetna, Túini Espíritudih jwiitdih á wáhatji pahjeh mantih, queétdihbut á wahap jī.*

⁹ Pánih wáhna, jwiitdih queétdihbut bíic yoobó á cháap jī. Queébt caandíh í jepahachah, í yéejatdih át yohji taga.

¹⁰ Jwiit judiówá Moisés á wutatjidih bíic yoobó jwí túi jepahcan caá. Jwí nuowájibut bíic yoobó it jepahcap wut jī. Páant jwí túi jepahcah yuhna, ¿dépanihna queét judiówá níhcannit Jesúsdih jepahnitdih yeéb bíic yoobó ní wutíh? Pánih watnit, Dios queétdih á chájatjidih ‘Yoobópdih níhcan caá’, niijná caá ní cháap.

¹¹ Obohjeéhtih, jwiit nin pah jwí níj jenah joiná caá: ‘Jwiitdih jīgah en oinit, Dios jwí yéejat jīb á peéh chájat déeji jwí Maáh Jesús á túi ubat pah muntih, bæ jwh judiówá níhcannitdihbut bíic yoobó á túi ubna caá’, jwí níj jenah joiná caá, Pedro át niijíp wut jī.

¹² Páant á niijíchah joinit, Pablowá jwah judiówá níhcannitjeéh jumna, Dios á wēpatjīh ded pah í chájatjidih í naáwáchah, níhat laihcanjeh it joí yai ñah bejep wut jī.

¹³ Páant í naóh péanachah, Santiago jwah nin pah át niijíp wut jī:

* 15:1 Lv 12.3 * 15:7 Hch 10.1-43 * 15:8 Hch 2.4; 10.44

—Wā déewāá, weemdih ñi joi jwáhúú. Yeebdih baini wā naáwihna caá.

¹⁴ Dios judíowā nihcannitdih tui wēi ennit, áihwā pínahdih ā níwatjidih Simón Pedroboó jwíutdih ā naóh péanap be.

¹⁵ Dios naáwátidih naóh yapani, ā daacátji pahjeh tih judíowā nihcannitdih páant át yapap taga. Nin pah át níj daacáp tají:

¹⁶ “Davidji maáh jum láa, nihát áihwábut í wun beedép jí. Pánih beednit í jumuchah yuhna, túttimah bóo láa, jwáub dei júóhnit, áihwā panihnitdih wā jwáub chájipna caá.

¹⁷ Páant wā chájachah, nihát cáacwā bita judíowā nihcannitbut weém í Maáhdih í náahbipna caá. ‘Wíihwā ñi jumúú’, wā níj bidnit weemdih í jepahbipna caá’.

¹⁸ Jwí Maáh ā níjná caá’, át níj daacáp tají. (Am 9.11-12)

¹⁹ “Páant ā níj daacátjidih náhninit, weém, Santiago nin pah wā níj jenah joiná caá: Judíowā nihcannit, Dios naáwátidih jáap jepahnitdih wái náah jumni jwí chájat tútca boj jíih.

²⁰ Obohjeéhtih, queétdih nin pahjeh jwí níj daác wah jíih: ‘Í pápnidih wēi wáhniji jeémátdih ñi jeémca bojoó. Ñi áa nihcannitjñh ñi yéé chájca bojoó. Jóp teo maonitji nuñúpwádh ñi jeémca bojoó. Meépdih ñi babhca bojoó’, jwí níj daác wah jíih.*

²¹ Jon játih, buubut jwíit judíowā jwí míc wáacat muuná, jwí chooát yeó jáap jumát pah, Moisés ā watatjidih ípi bohéna caá. Nihat tútchidih moón caandih jwí jéihna caá. Pánihna, weém wā níj át pahjeh tih Jesúsdi h jéihnit judíowā nihcannitdih, níj daác wahát dée caá, bita jwí déewá jwíutdih í íjcat pínah níjná”, Santiago át níjíp wat jí.

Judíowā nihcannitdih í daác wahat

²² Páant ā níjíchah joinit, Jesús ā naáwát tútnit, Jesúhwádh waóhnit, nihát Jesúhwá bíicdih, Antioquia tútchidih moondih í daácní núodih Pablowájeéh úb bejnit pínah, Judas, Silasdi hbut í níwip wat jí. Judas áih bíih wát Barsabás wat jí. Queét Jesúsdi h tui jepahnit í jumuchah, bita Jesúhwá queétdih í tui wēi enep wat jí.

²³ Pánih queétdih nílo péanit, nin pah í níj daacáp wat jí:

“Yeeb nihát judíowā nihcannit Jesúhwá Antioquia tútchidih moón, Siria baácdih moón, Clicia baácdih moondihbut jwíit Jesús ā naáwát tútnit, áihwádh waóhnit, nihát áihwábut, yeebdih jwí táyat túttna caá.

²⁴ Biquína jwíjeéh jumnit yeeb pébhna juibínit, yeebdih dawá watatdih í jepahat tútup wat jí. Pánih watnit, yeebdih í

tac buugánap wat jí. Obohjeéhtih, jwíitboó queétdih jwí wahcah yuhna, queétdih bejnit, yeebdih páant í watup taga.

²⁵ Pánihna, jwíit nihát bíic yoobó ñi pebhna wahni pínahdih jwí níwip be. Páant jwí níonitdih jwí oini Pablo Bernabéjeéh jwí wahbipna caá.

²⁶ Pablowá jwí Maáh Jesucristoíh túini doonádh úmcanjeh í bohénachah, dawá láa bita queétdih í puñap wat jí. ‘Í mao yohíhichah yuhna, Jesúsdi h nílo doonádh jwí naóh cádahcan níit’, ípi níjná caá.

²⁷ Pánihna, jwí daácní núodih yeebdih í naáwát pínah níjná, Judas, Silasjñh Pablowájeéh ñi pebhna jwí wahna caá.

²⁸ Túini Espírítu jwíutdih ā teo wáacachah, ā jéihyatjñh nin pah jwí jenah joiná caá: Wái náah jumni watatdih watcan, nin pahjeh jwí níj watbipna caá:

²⁹ ‘Nin wíih dios caá’, níj jenah joi pápnidih wéinit, í cádah cáagniji jeémátdih ñi jeémca bojoó. Meépdih ñi babhca bojoó. Jóp teo maoni nuñúpwádhbut ñi jeémca bojoó. Ñi áa nihcannitjñh ñi yéé chájca bojoó. Nin jwí watatdih jepahna, ñi tui jumipna caá. Páant bóojeh tigaá yeebdih jwí watup”, í níj daacáp wat jí.

³⁰ Caán núodih daác péanit, Antioquia tútchina bejnitdih í wahat túttimah, queétdih bejna, Antioquia tútchina í juibínap wat jí. Caanná juibínit, Jesúhwádh míc wáacat tútnit, Jerusaléndih moón í daác wahni núodih í wáhap wat jí.

³¹ Páant í wáhni núodih míc en naóhna, túinijeh í watuchah joinit, búdí ít weñep wat jí.

³² Judas Silasjñh Dios naáwátidih naóh yapanit jumna, Jesúhwádh Dios naáwátidih í tui bohénap wat jí. Páant í bohénachah joinit, Jesúhwáboó búdí wéinit, Jesúsdi h chah í tui jenah joyóp wat jí.

³³ Judas Silasjñh caanná maatápdih jumnitji caanjñh moondih í cádah jwáub júúwáchah, “Ñi tui bejeé”, Antioquia tútchidih moón queétdih í níjíp wat jí. Páant níjnít, Judaswádh wahnitji Jerusalén tútchidih moondih í táyat tútup wat jí. Páant í níj át túttimah, Judasjeh át jwáub júúwáup wat jí.

³⁴ Obohjeéhtih, Silasboó bíih jwáub jenah joinit, Antioquia tútchidih át cháwáp wat jí.

³⁵ Pablo Bernabébut caán tútchidih í cháwáp wat jí. Pánihna, queét, dawá bita bíicdih Jesúsdi h nílo doonádh í bohénap wat jí.

Chéneji Pablo túini doonádh naóh jibidih ā bejat

* 15:20 Gn 9.4; Ex 34.15-17; Lv 17.10-16; 18.6-23

³⁶ Táttimeh, Antioquia tátchidih maatápdih jumniji Pablo Bernabédih nin pah át niijíp wat jí.

–Chóbe, nihát tátchinadih moón jwí jwíih naóhntjidih jwí táoh en jibjñh, páant mantih, át niijíp wat jí.

³⁷ Páant ā niijíchah joinít, Bernabéboó Juan Marcosdih íjeéh átih ub bejihip wat yuh jí.

³⁸ Caánboó í jwíih jibichah, íjeéh Panflia baácna juibíniji yuhna, bíic yoobó nihcan, át jwáubah juúwáp wat jí. Caán bíic yoobó ā nihcatdih enniiji, Pablo caandíh chéneji át ub bejihcap wat jí.*

³⁹ Páant ā ub bejihcap enna, Bernabé Pabloljñh queéteh tabit míic niijnít, í míic cádahap wat jí. Pánihna, Bernabéboó Chipre wát jumni quewana Juan Marcosdih át numah cháuh bejep wat jí.

⁴⁰ Pabloboó Silasdih ā chéen pínahdih ñíonit, át numah bejep wat jí. Pánihna, í bohénadih bejat pínah jätih, “Paá, queétdih en daonít, ma túi teo wáacá”, Jesúhwá í níj úúbáp wat jí. Páant í úúbát táttimeh, Pablo Silasjñh í bejep wat jí.

⁴¹ Pánih bejnit, Siria baácna Cilicia baácnaubt juibínit, caanjñh moón Jesúhwádih jwáub bohéna, queétdih í táí teo wáacap wat jí.

16

Timoteo Pablowájeéh ā bejat

¹ Cilicia baácmant Derbe tátchina juibí, yap bej, Listra tátchina Pablowā í juibínap wat jí. Caanná juibínit, Timoteo wát jumnidih ít jwááap wat jí. Á íin judío wili, ā íip Griego cáac wat jí. Timoteo, ā íin bíicdih Jesúsdih jepahnit wat jí.

² Listra tátchidih moón, Iconio tátchidih moonbát Jesúhwá “Timoteo táí chäjni caá”, ípí niijíp wat jí.

³ Páant í niijíchah joinít, Pablo Timoteodih át numah bejihip wat jí. Obohjeéhtih, caán baácndih moón judíowáboó “Timoteo íip Griego cáac caá”, í niijíchah joinít, judíowā í íjcat pínah niijná, Pablo Timoteodih quehli nah yapat chóodih át bóodat túatup wat jí.

⁴ Pánihna, Pablo Silasjñh Timoteodih numah jibna, ded í juibíni tátchidih moondíh Jerusalén tátchidih moón Jesús ā naáwát túatnit, Jesúhwádih waóhntbut í daác wahní núojidih ít en naáwáp wat jí, caandíh í jepahat pínah niijná.

⁵ Páant í naáwáchah, Jesúhwá caandíh chah ít táí jenah joyóp wat jí. Pánihna, queéet yeó jáap jumát pah chah ít dao béjep wat jí.

Pablo Macedonia baácndih bóodih ā oo jumát

⁶ Táini Espíritu Asia baácboó queétdih Dios naáwátidih bohénadih át bejat túatcap wat jí.

Páant ā wahcah, queéet Frigia baácndih, Galacia baácndih moonndíhjih ít bohé jibip wat jí.

⁷ Pánih jib bejna, Misia baácna juibínit, Bitinia baácna ít bejihip wat yuh jí. Obohjeéhtih, Táini Espíritu queétdih caánboó át bejat túatcap wat jí.

⁸ Páant caanná ā wahcah, Misia baácndih yap bej, Troas jélitna ít dei juibínap wat jí.

⁹ Caanná dei juibínit, ãona, Pablo nin pah át oo jumap wat jí: Macedonia baácndih bóo ā pebh ñuhchah, át enep wat jí. “Jwíit Macedonia baácndih moonndíh ma teo wáac juáwá”, Pablodih át níj bidip wat jí.

¹⁰ Pánih oo jumniji jáanit, jwíih bíi déedih ámoh péa, Macedonia baácna jwí bejep jí. “Dios caán baácna áih táini doonádih jwíitdih naáwát túatna caá ā chäjap”, jwí níj jéihyep jí. Weém Lucasbut íjeéh wá bejep jí.

Pablowā Silas bíicdih Filipos tátchiboó í jumát

¹¹ Troas tátchimant Macedonia baácna bejat túat niijná, jélitna dei juibínit, johlitjñh bejni búdi jááj chóodih waadnit, Samotracia wát jumni quewadih jwí cháuh juibínap jí. Bíih yeó jáap Neápolis tátchina jwí cháuh juibínap jí.

¹² Pánih juibí, caán tátchidih yap bejnit, Filipos tátchina jwí juibínap jí. Caán tátchi Roma tátchidih moón í juí jumni tátchi, Macedonia baácboó jwíih jumni tátchi tají. Oboh jumni tátchi át nihcap tají. Caanná maatápdih jwí jumap jí.

¹³ Judíowáñh chooát yeó jáapndih caán tátchimant bac bejnit, muj jwéejna jwí juibínap jí. Caanjñh Diosdih úúbát túat niijná, judíowā ípí míic wáacap tají. Caanjñh juibí cháudnit, wáac joinít yaáhdhíh Jesúh táini doonádih jwí naáwáp jí.

¹⁴ Bíic wili jwíitdih joiníh, Tiatira tátchidih bóli Lidia wát jumni mi jumap jí. Caánt búdi jib jumni yéguehdih jib chäjñh, judío wili nihcan yuhna, Diosdih táí wéinih mi jumap yuh jí. Obohjeéhtih Jesúh doonádih mit joi jwáhcap tají. Pánihna, Pablo Jesúh doonádih ā naáwáchah, táí jepahíhatdih Dios caántdih át wáup tají.

¹⁵ Páant mi jepahachah, caántdih míih muadíh moón bíicdih Pablowā í daabánap jí. Daabá péanachah, nin pah jwíitdih mi niijíp jí:

–“Caántboó Jesúsdih táí jepahnih caá”, níj jenah joiná, wájeéh jáóhnt, wíih muúboó ñi chão jwáhuú, jwíitdih mi niijíp jí.

Páant mi niijíchah joinít, míih muuná jwí cháwáp jí.

Pablowádih nemat muúboó í nemat

¹⁶ Bíih yeó jáapndih Diosdih úúbát pebh-boojéh mantíh jwí jwáub bejchah, nemép jumni jwíitdih mi jwááap jí. Caánt teo wáñnih jumna, “Meemdíh nin pah ā

* 15:38 Hch 13.13

yapbipna caá”, cāacwādh niŷ naóhna, mi maátadh bádí mit jīb teo wáhp tajī.

17 Pániha, jwiít Pablo bícdih jwī be-
jehchah, nin pah mi niŷ ñaac ñuán péenap jī:

–Nit Dios chah wēpnidih teo wáhnit caá. Jwiít iiguípna jwī bejat déedih ded pah Dios jwiítidih á túi ubat pinahdih i naóhna caá, mi niŷ ñaac péenap jī.

18 Maatápdih caandih páant mi niŷ tac buugá péena, Pablodih á túi naáwát dée mi bojcap jī. Páant mi niŷ ñaacáchah joí chuunít, Pablo tac púud ennit, nemépdih nin pah á niŷ jaiñhp jī:

–Jesucristo á wēpatjīh meemdh wá wutna caá. Caántdih cádahnit, ma bac bejeé, á niŷjip jī.

Páant á niŷjíchahjeh, nemép át bac bejep tajī.

19 Páant á bacat túttimah, caánt mi jīb teo wáhat á buadúchah ennit, mi maátaboó bádí ijñit, Pablo, Silasdhbuh i tewep jī. Teonit, caán tútchi tac yoóbo júuhna i ub bejep jī.

20 Pánih ub juibínit, peéh chájat tútñit pebhna jwejnít, nin pah i niŷ naóh yacap jī:

–Nit judiowá jwiíh tútchidih moondih tac buugánadh it júuwáp taga.

21 Queét jwī nuowá i wutatdih cádahat tútñit, bíih wutatdih naóhna caá i chájap. Jwiít Roma tútchidih moón maáhdih jepahnit jumna, nit i naáwátboodih jwī jéih jepahcan caá, i niŷjip jī.

22 Páant i niŷjíchah joinít, dawá Pablowādh i ijip jī. Pániha, peéh chájat tútñitboó Pablowāh yégueh chódhieh yo wáyat tútñit, máa nahnajīh queétdih i puñat tútup jī.

23 Páant queétdih i pui péanachah, nemat muúboó i nemat tútup jī. I nemat túttimah, nemat muúboó en daonídih i túi en dawát tútup jī.

24 Páant i wutuchah, caán muúdh en daoniboó péeni tólihna queétdih át nemep wut jī. Pánih nemnit, máa naanājīh íih wáunadh át nah chéwep wut jī.

25 Chei tac yoób Pablo Silasjīh Diosdih uúbhñit, it wēi ewep wut jī. Páant i wēi ewechah, bita nemat muúboó jumnitbut it joyóp wut jī.

26 Páant i wēi ewechahjeh, caán muú tubit méménachah, nihat jēcna át waát beed béjep wut jī. Nemat muúboó jumnitdih i chéwatji tōpnabut át jwáat beed béjep wut jī.

27 Páant á yapachah ennit, queétdih wapniboó “Nin nemat muúboó jumnit inát jweiná caá. I jweyéchah, wá maáta weemdh i peéh maobipna caá”, át niŷ jenah joyóp wut jī. Páant niŷ jenah joinít, áih íibat naadh jwáat wáinit, át míc jwāguíhip wut yah jī.

28 Obohjeéhtih, á míc jwāguíhichah ennit, Pablowá caandih nin pah át niŷ ñaac ejep wut jī:

–Meemjéh ma míc jwāagca bojóo. Jwiít nihat jwī jumna caá, át niŷjip wut jī.

29 Páant á niŷjíchah joinít, queétdih wapni-
boó “Jí júuwá, jí júuwá”, át niŷ ejep wut jī. Queét pebhna ñáo ñah bej, méménit, Pablo Silas íih jítcha pebh át páh yoh ñajap wut jī.

30 Pániha, queétdih ub bac bejnít, nin pah át niŷ uúbh joyóp wut jī:

–Jesúh jumíhna, ded pah tigaá wá chájbi? queétdih át niŷjip wut jī.

31 –Jwī Maáh Jesúsdih túi jenah joinít, ma jepahaá. Ma déewábut caandih i jepaha naáh. Páant ñi jepahachah, yeéb iiguípna bejnít déejidih Diosboó á túi ubbipna caá, Pablowá caandih it niŷjip wut jī.

32-33 Chei tac yoobjéh Pablowá Jesúh túini doonádh i naóh péanachah, queétdih wapni áih muúná át numah bejep wut jī. Caanná numah juibínit, i puñatji yahwitnadh át chocop wut jī. Á choc péaat túttimah, Jesúsdih caán á déewá bícdih i jepahachah, queétdih Pablowá it daabánap wut jī.

34 I daabát túttimah, queétdih wapni Pablowādh jeémát át wáhp wut jī. Pániha, caán á déewá bícdih Jesúsdih jepahnit, bádí it wēnep wut jī.

35 Baabáchah, tútchidih moón maátaboó Pablowādh i watat pínah niŷjíná, soldadowādh nemat muúná it wahap wut jī.

36 Páant i bacaat tútatdih joinít, Pablowādh wapni queétdih nin pah át niŷjip wut jī:

–Maáta yeebdh it bacaat tútup wut be. Pániha, úmcanjeh, ñi bac bejeé, át niŷjip wut jī.

37 Páant á bacaíhadh joinít, Pablowá soldadowādh nin pah át niŷ naáwáp wut jī:

–Jwiít jwī yéej chájcan be. Jwiítidih naóh yacnit i niŷjít pah bíih niŷ naóhni á wihchah yuhna, ñi peéh chájachah, yoobópdih nihcan be. Obohjeéhtih, jwiít Roma baácdih moón jwī jumachah yuhna, jwiítidih queét maátaboó cāacwá i enepdih i puñat tútup be. Pui péanit, nemat muúboó i nemep be. Pániha, jwiítidih i yéej chájatjidih tícñit, zbuu cāacwá i encah niít, i bacaíhip? Queét maátajeh tih jwiítidih bacandih i júuwá naáh, át niŷjip wut jī.

38 Páant á niŷjíchah joinít, soldadowāboó maátadh naáwādh it bejep wut jī. Pablo Silasjīh Roma baácdih moón i jumadidh jéihna, maátaboó queétdih i puñatji peéh chájat pínadh it úmnap wut jī.

39 Pániha, queét Pablowá pebh juibínit, nin pah it niŷjip wut jī: “Yeebdh jwī yéej chájap be. Chéneji páant jwī jwáub chájcan niít”, it niŷjip wut jī. Páant niŷ péa, queétdih numah bac bejnít, maáta íih tútchimant it bejat tútup wut jī.

40 Páant i niŷjíchah joinít, Pablo Silasjīh nemat muúmant bac bejnít, Lidiaih muúná it

bejep tají. Caanná juibínit, Jesúhwā bíicdih ī míc wáacap jī. Pánih míc wáacnit, “Jesúsdih péena, ñi cádahca bojó”, queétdih ī niúj wēp naáwáp jī. Páant niúj péanit, Pablo Silasjīh Filipos tátchimat ī bejep jī.

17

Tesalónica tátchidih moón Jesúhwādih ī lījat

¹ Pánih Filipos tátchimat bejnit, Anfípolis tátchidih yap bej, Apolonia tátchidihbat yap bej, Tesalónica tátchina queét īt juibínap wut jī. Caanjīh judiowā ī míc wáacat mūú át jumap wut jī.

² Pánihna, judiowāih chooát yeó jáap jumat pah īpī bejat dée pah Pablowā judiowā ī míc wáacat mūuná īt bejep wut jī. Caanná juibínit, tres semanas chooát yeó jáap jumat pah Dios naáwátdih caanjīh moondih Pablo át bohénap wut jī.

³ Pánih bohéna, nin pah āpī niúj naáwáp wut jī.

—Jwiit judiowā, jwī páini, Dios ā wahní Cristo yeejép ā yapat pínah, ā wunat pínah, ā jwáub boó pud juáwát pinahdihbat jon jātih moón Dios naáwátdih naóh yapanit īt daacáp tají. Wā naóhni Jesúsoó Dios ā wahní Cristo ā jumna caá. Caán caá jwī páini, át niújip wut jī.

⁴ Páant ā niújichah joinit, biquína caanjīh moón judiowā, dawá Griegowā Diosdihjeh wēnit, caán tátchidih moón maáta yaádhbat caandih joinit, “Yoobópdih tígaa”, īt niújip wut jī. Páant niujínit, Pablowādih īt péenap wut jī.

⁵ Obohjeéhtih, judiowā maátaboó līeéh péenachah ennit, búdí īt lījip wut jī. Pánih lījna, dawá yeejépwādih bid bojnit, nin pah īt niúját túttap wut jī: “Nit yeejép chájna caá ī chájap’, ñi niúj ñaacá”, queétdih īt niúj jac wutap wut jī. Páant ī niúj ñaacáchah joinit, caán tátchidih moonbút Pablowādih īt lījip wut jī. Pánihna, judiowā ī maáta Jasón wut jumniih mūuná juibínit, cáacwādih wahíhna, Pablowādih īt bidip wut jī.

⁶ Obohjeéhtih, queétdih bid juicán, Jasónboodih, bita Jesúhwādihbat īt teo wái bac bejep wut jī. Pánih teo wái bac bejnit, tátchidih moón maáta pebhna ub juibínit, nin pah īt niúj naóh yacap wut jī.

—Pablowā nihat baácdih moondih īt tac buágánap wut be. Pánihna, buu jwīih tátchidihbat tac buágánadh īt juina caá.

⁷ Nin Jasón queétdih āih mūuná át waadát túttap wut jī. Queét Roma tátchidih bóo jwī maáh César ā wutatdih yap yohnit, ‘Biíh maáh, Jesús caá ā wūt’, niujínit, jwī maáh ā wutatdih jwiútdihbat ī yap yohat túttatna caá, īt niúj naóh yacap wut jī.

⁸ Páant ī niúj naóh yacachah joinit, nihat cáacwā ī maáta bíicdih tabit īt lījip wut jī.

⁹ Obohjeéhtih, queétdih ī nemcat pínah niujná, Jasón, ájeéh jumnitbat caán tátchidih moón maátadh dinero īt wáhap wut jī.

Pablo Silasjīh Berea tátchina ī juibiát

¹⁰ Caan chéjeh waicanjeh Berea tátchina Jesúhwā Pablowādih īt wahap wut jī. Caanná juibínitji judiowā ī míc wáacat mūuná īt waadáp wut jī.

¹¹ Tesalónica tátchidih moón ī jenah joyátjidih Berea tátchidih moónboó Jesúh doonádh chah túi joinit īt jumap wut jī. Pánihna, Jesúh túini doonádh ī joyát túttimah, “¿Yoobópdih niit?” niúj jéihíhna, yeó jáap jumat pah jon jātih moón Dios naáwátdih ī daacátjidih ennit, īt míc bohénap wut jī.

¹² Pánih bohéna, judiowā, Griegowā neoná, maáta yaádh bíicdih, dawá Jesúsdih īt jepahap wut jī.

¹³ Obohjeéhtih, Pablo Berea tátchidih moondihbat Dios naáwátdih ā bohéat doonádh joinit, Tesalónica tátchidih moón judiowā ī maáta caanná īt ñūun béjep wut jī. Caanná ñūun juibínit, Berea tátchidih moondih tac buágána, ī yee naáwáchah joinit, Pablowādih īt lījip wut jī.

¹⁴ Páant ī lījichah ennit, Pablodih búdí maj jélitna waicanjeh Jesúhwā īt namah dei bejep wut jī. Obohjeéhtih Silas Timoteojīh Berea tátchidih īt chāwáp wut jī.

¹⁵ Pánihna, caán jélitmant Pablodih Atenas tátchina búdí jááj choójih īt namah cháuh bejep wut jī. Pánih cháuh juibínitji, Berea tátchiboó īt jwáub aab béjep wut jī, páant muntih. “Waicanjeh bejnit, Pablodih ñi pej jum bií”, Silas Timoteodihbat īt niújip wut jī. Páant Pablo queétdih át niúját túttap wut jī.

Pablo Atenas tátchidih ā jumat

¹⁶ Pablo Atenas tátchina juibínit, Silas Timoteodihbat át páñap wut jī. Pánih páina, caán tátchidih át táoh jib bejep wut jī. Pánih táoh jib bejna, caán tátchidih moón ī páp cáagnitdh “Jwīih dios caá”, ī niújichah jéihnit, dawá ā jumatdih enna, Pablo tabit át jīgahap wut jī.

¹⁷ Pánih jīgahnit, judiowā ī míc wáacat mūuná waadnit, judiowā, judiowā nihcannit yahna, Diosdih wēnitjīhbat át míc wéhenap wut jī. Yeó jáap jumat pah Pablo caán tátchi tac yoobó juáhna en jibnitjīhbat át míc wéhenap wut jī.

¹⁸ Biquína Epicureowā ī jenah joyátdih bohénit, bita Estoicowā ī jenah joyátdih bohénitbat Pablojīh īt míc wéhenap wut jī.

—¿Nin wéhat beedcáni ded pah tígaa ā niúj wéhe? queét īt míc niújip wut jī.

Pánihna, Pablo ded pah Jesús ā jumátjidih, ā boó pud juáwátjidihbat ā naáwáchah joinit,

—Caánboó biih diosnadih naóhna caá ā chájap, īt niújip wut jī.

19 Túttimah, queét ípí míc wáac juibí wéhenapboó, Areópago wüt jumapna Pablodih ít namah bejep wut jí.

—Ma jáap bohéatdih jwí jéihna caá.

20 Jwí joica naáh doonádih ma naawáchah, jwí joíhna caá, queét Pablodih ít niijíp wut jí.

21 Nihat Atenas tútchidih moón, bih baácmant jáóhnt caán tútchidih jumnitbut, yeó jáap jumat pah jáap bohéatdih ípí míc wéhehíp wut jí. Pánih jéihnit jumna, Pablo á naawátidihbut ít joíhíp wut jí.

22 Pánihna, Pablo Areópago wüt jumapboó ñah ñuhnit, caánboó wáac juibínitdih nin pah át níj naawáp wut jí:

“Atenas tútchidih moón, dawá pāpnitdih yeéb bádí wēinit, ñi wábatdih wá jéihna caá.

23 Nin ñih tútchidih dawá ñi pāp cáag wēinitdih wá táoh enep be. Pánih en jibna, yeéb ñi wēinit cáth, biicdih nin pah ñi níj daacátjidihbut wá enep be. “WÉT JWÍ JÉIHCA NAÁH DIOS CAÁ”, ñit níj daacáp tabe. Yeéb caandih jéihcan yuhna, caandih ñi wēina caá. Pánihna, caán ñi jéihca naáhdih yeebdih naawát tút caá wá chājap.

24 “Caán Dios nihat baácdih chāj, nihat baácbóo jumnidihbut át chājap tají. Pánihna, nihat jeáboó jumnit, baácbóo jumnitbut í maáh caá. Cáacwā í chājni muudih jumni nihcan caá.

25 Caán jwiitdih báadhdát túttni, caolih wáyat túttni, nihat bih pah bóo chāj wühni jumna, jwiit jwí teo wáacatdih á náahcan caá. Caán moh yéejni nihcan caá.*

26 “Newé pínahdih caán Dios át jwíh chājap wut jí. Caanjih nihat baácdih moonidihbut át chājap wut jí. Pánihna, nihat baácbóo jwiitdih át jwejep wut jí. ‘Nin pah bólih maatápdih á báadh jwahbipna caá’, jwiitdih Dios át níj jenah joyóp wut jí.

27 “Queét weemdih bidnit, í jwááhbipna caá’, Dios át níj jenah joyóp wut jí. Oboheéhtih, Dios yuáp á jumcan caá. Jwíjeéh tiguaá á jumap.

28 Nin pah bih át níj daacáp tají: ‘Caandih míc wéhenit pínah jwiitdih át chājap wut jí. Pánihna, jwíjeéh ápi jumna caá’, ít níj daacáp tají. Jon játih moón ñi déewábut ‘Jwiit Dios weh caá’, ít níj daacáp tají.

29 Pánihna, ‘Jwiit Dios weh caá’, níj náhnina, oro, plata, jeejih yeéb ñi jenah joyátjeh ñi chājnidih ‘Jwíh dios caá’, níj jenah joyátidih ñi cádaaha.

30 Jon játih moón Diosdih jéihcannit jum jwuhna, í yéej chājachah yuhna, Dios át peéh chāj jwahcap wut jí. Oboheéhtih, buu láa nihat baácdih moón í yéej chājatdih át cádahat tútup wut jí.

31 Túttimah, Dios á jenahni yeó jáapdih nihat baácdih moón túnitdih, yeejéwáidihbut ded pah í chājatjí júb á júb chājbipna caá.

Pánih chājni pínahdih Jesúsdih Dios nin baácbóo át wahap wut jí. Jesús wunnidih yuhna, át jwáub boonap tají. Pánih boonana, ‘Ded pah cáacwā í chājatjí júb nin wá boonani á táí júb chājbipna caá’, Dios cáacwáidih át níj jéihyanap wut jí”, Pablo Atenas tútchidih moonidih át niijíp wut jí.*

32 Páant cáacwā í boo pud juéwátjidih á wéhenachah jointit, biquína Pablodih ít deoh naawáp wut jí. Oboheéhtih, bitaboó nin pah ít niijíp wut jí:

—Chéneji caandih ma naawáchah, jwí jwáub joíhna caá, ít niijíp wut jí.

33 Páant í niiját túttimah, í míc wáacampant Pablo át bejah bojop wut jí.

34 Daocánnit Jesúsdih jáap jepahnit, caán biicdih ít péenap wut jí. Biic newé, Dionisio wüt jumni, Areópagodih maátajeéh jumni, Jesúsdih át jepahap wut jí. Biic wili Dámaris wüt jumnih, bitabat Jesúsdih ít jepahap wut jí.

18

Pablo Corinto tútchiboó á jumat

1 Túttimah, Pablo Atenas tútchiboó jumni Corinto wüt jumni tútchina át bejep wut jí.

2 Caaná juibínit, judío cáac Aquila wüt jumnidih át jwááap wut jí. Roma tútchidih moón í maáh Claudio Roma tútchiboó jumnit judiówádh á bejat tútuchah, Aquilaboó yad Priscilajih bejnit, Corinto tútchina játih ítát juibinap wut jí. Aquila Ponto wüt jumni baácdih bóo wut jí. Pánihna, queét Corinto tútchidih í jumachah, Pablo queét pebhna enedih juibínit, íjeéh át chāwáp wut jí.

3 Aquilawá nuñápwa chóojih muudih teo júb chāj wühnit ít jumap wut jí. Pablobat caán déedih teoni jumna, íjeéh át tewep wut jí.

4 Pablo chooát yeó jáap jumat pah, judiówá í míc wáacat muuná juibínit, queét Jesúsdih í jepahat pínah niijná, judiówá, judiówá nihcannitdihbut Dios naawátidih át naawáp wut jí.

5 Silas Timoteojih Macedonia baácmant Corinto tútchina í juibinachah, Pablo yeó jáap jumat pah judiówádh Dios naawátidih át naawáp wut jí. “Jesús caá jwiit judiówá jwí páini, Dios á wahni”, ápi niijíp wut jí.

6 Páant á níj bohénachah, judiówá caandih ít joíhcap wut jí. Pánih joíhcan yap yohnit, caandih ít juíhñup wut jí. Páant í joíhcatdih enna, queétdih á cádahatdih júttna, Pablo áih jih bóo yéguet chóodih too dughnit, át néenc mao jéenanap wut jí. Pánih chājnit, queétdih nin pah át níj juíhñup wut jí:

* 17:25 1R 8.27; Is 42.5; Hch 8.47 * 17:31 Sal 9.8

–Yeéb ñi yap yohatji jíb iiguǎna ñi bejbipna caá. Pániha, buu judiowá nihcannitdih Jesúih doonádih naawádih wá bejbipna caá, át niijp wut jǐ.

⁷ Páant niij péanit, judiowá i míc wáacat muumánt bac bejnit, Tito Justo wut jumniih muuná át waád juibínap wut jǐ. Caán judio nihcan yahna, Dios yoobátdih wéini wut jǐ. Áih muú judiowá i míc wáacat muu pébh át jumup wut jǐ.

⁸ Crispo wut jumni, judiowá i míc wáacat muudih bóo maáhji, ájeéh bóli, á wehbat, Jesúsdi ih jephap wut jǐ. Pániha, dawá Corinto tátchidih moón Pablo á naawátdih joinit, Jesúsdi ih jephachah, ipí daabánap wut jǐ.

⁹⁻¹⁰ Biíc chei uocanjeh, Pablo oo júmat déedih á enechah, Jesús caandih jigohnit, nin pah át niij naawáp wut jǐ. **“Majeéh wá jumna caá. Nin tátchidih moón dawá wíhwá i jumna caá. Pániha, bita meemdíh yeejép i chájhichah yuhna, úmcanjeh, wá naawátdih ma naóh cádahca bojóó. Pántjeh ma jumah bojca bojóó”,** át niijp wut jǐ.

¹¹ Páant á niijchah joinit, biíc jópchi túi beéd, biih jópchi tac yoób caanjǐh moondih Dios naawátdih Pablo át naóh jumup wut jǐ.

¹² Caán tátchidih Pablo ijeéh á jum jwuhachah, Galión wut jumni, Acaya baácdih moón maáh át jumup wut jǐ. Pániha, caán láa judiowá i maáta nihát biíc yoobó jenah joinit, Pablodih naóh yacat túut niijná, Galión pebhna caandih it ub juibínap wut jǐ.

¹³ Pánih ub juibínit, Galiónih nin pah it niij yee naóh yacap wut jǐ:

–Ninboó cáacwá ded pah Diosdi ih weñat pínahdih bohéna, Moisés á wutatjiboodih á jephah túutcan caá, it niijp wut jǐ.

¹⁴ Páant i niij yee naawáchah joinit, Pablo á naawíhichahjeh, Galiónboó judiowádih nin pah át niij jephap wut jǐ:

–Nin jwíit Roma baácdih moón jwí maáta i wutatdih yap yohni á jumachah nihna, yeebdih wáta jephah tagaá.

¹⁵ Obohjeéhtih, yeéb judiowá ñi wutatboodih caán yap yohni á jumachah, ñih pínahjeh caá. Caandih wá jéihcan caá, át niijp wut jǐ.

¹⁶ Páant niijnit, queét naóh yacnitdih áih tólihmant át bacánap wut jǐ.

¹⁷ Páant á bacánachah, Sóstenes, judiowá i míc wáacat muudih bóo maáhdih teonit, Galión á enepdih caandih it puñup wut jǐ. Páant i puñuchah enna yuhna, Galión át enah bojop wut jǐ.

Pablo Antioquia tátchina á jwáub bejat

¹⁸ Páant i niij naóh yacat túttimah, Pablo Corinto tátchiboó maatápdih jumni **“Wá**

bejna caá”, niijnit, Jesúihwádih át cádah bejep wut jǐ. Páant niij péa bejna, Aquila Priscilajǐh Siria baácna chúuh bejat túut niijná, Cencrea wut jumni jéltidih it páud dei bejep wut jǐ. Pániha, jǎáj chóodih i waadát pínah jǎtih, judiowá ipí chájat pah, Pablo Diosdi ih á naawátdih péanit, át jwáub waó bojat túutup wut jǐ.*

¹⁹ Pánih boja péanit, queét Éfeso tátchina it chúuh bejep wut jǐ. Caanná chúuh juibínit, Aquila Prisciladihbut Pablo át cádahap wut jǐ. Pánih cádahnit, judiowá i míc wáacat muuná át bejep wut jǐ. Caanná juibínit, míc wáacnit judiowájh ded pah Jesús á jumatdih át míc wéhenap wut jǐ.

²⁰ Páant i míc wéheat túttimah, caandih ijeéh it cháwát túutup wut yah jǐ. Obohjeéhtih, “Ñijeéh wá jéih cháocán caá.

²¹ Dios á náahachah, wá jwáub jóhbiipna caá”, queétdih Pablo át niijp wut jǐ.

Páant niij péanit, Éfeso tátchimant át chúuh bejep wut jǐ.

²² Pániha, Cesarea tátchina chúuh juibí, aab béj, Jerusalén tátchina át aab juibínap wut jǐ. Caanná aab juibínit, caanjǐh moón Jesúihwá míc wáacnitdih ded pah á chájatjidi h naóhnitjeh, Antioquia tátchina át yap bejep wut jǐ.

²³ Pániha, maatápdih caanjǐh jumni Galacia baácdih, Frigia baácdih át jwáub jib bejep wut jǐ, páant muntih. Caán baácdih moón Jesúihwádih á jwáub bohénachah, chah Jesúsdi ih túi jenah joyóp wut jǐ.

Apolos Éfeso tátchidih moondih Dios naawátdih á bohéat

²⁴ Pablo Galacia baácdih, Frigia baácdihbut á bohé jibichah, Apolos wut jumni boó, judio cáac Alejandria tátchidih bóo, Éfeso tátchina át juibínap wut jǐ. Caán Apolos túi naóhni jumna, Dios naawátdih jon jǎtih moón i daacátjidi h túi jéihnit át jumup wut jǐ.

²⁵ Biih caandih Jesúih túini doonádhbut át bohénap wut jǐ. Pániha, búdi weñatjǐh caán doonádih át túi bohénap wut yah jǐ. Obohjeéhtih, Juanji á daabátdihjeh át jéihyep wut jǐ.

²⁶ Judiowá i míc wáacat muuná Apolos úmcanjeh, queétdih át bohé jwíhip wut yah jǐ. Obohjeéhtih, á túi jéih beedácah enna, caandih bohéat túut niijná, Priscila, Aquilajǐh Apolosdi ih muuná it numah bejep wut jǐ.

²⁷ Páant i túi bohéat túttimah, “Acaya baácna bejat túut”, Apolos á niijchah joinit, Jesúihwá caandih “Ma túi bejeé”, niijnit, i daádni nuódi hbut it wáhap wut jǐ, Acaya baácdih moón Jesúihwá caandih i túi wéi jwááat pínah niijná. Pániha, Apolos caanná juibínit, caán baácdih moón Dios á oyatjǐh

Jesúsdih jepahnitjidih át bohé teo wáacap wut jī.

²⁸ Caán tútchidih moón judíowādh nin pah āpī niij naáwáp wut jī: “Jesús tigaá Dios ā wahni, jwiit jwīpī páini”, cāacwā ī enepdih át niijp wut jī. Pánihna, Dios naáwátdih jon jātih ī daacátjidih ā táu naáwáchah joinit, “Yooópdi hihcan caá”, it jéih niijcáp wut jī. Pánih naóhna, Jesúh wādh Apolos chah át jwáub teo wáacap wut jī.

19

Pablo Éfeso tútchina ā bejat

¹ Corinto tútchidih Apolos ā jumachah, Pablobó Frigia baácdih jumniiji jeé yoób púud dei bej, Éfeso tútchina át jwabínap wut jī. Caanná jwabínit, bigúina ā jéih jwuhcannit Jesúh wādh át jwááap wut jī.

² Queétdih jwááhnit, nin pah át niij úabh joyóp wut jī:

—¿Jesúsdih ñi jáap jepahachah, Túini Espírítu yeebdih ā waadnit jī? át niijp wut jī.

—Túini Espírítu ā jumatdih jwiitdih ī naóhcan jī, it niij jepahap wut jī.

³ —¿Túini doonádh yeeb ñi jepahachah, ded pah tí yeebdih ī nih chāj daabá? Pablo queétdih át niij úabh joyóp wut jī.

—Juan Daabáni ā naáwátdih ī jepahachah, ā daabáatji pah jwiitdih ī daabánap jī, it niij jepahap wut jī.

⁴ —Cāacwā ī yéejatdih ī yohochah ennit, queétdih Juan át daabánap wut jī. Pánih daabána, ī yéejat yohat júatna ī chājav wut jī. Obohjeéhtih, Juan cāacwādh nin pah āpī niij naáwáp wut jī. ‘Wá túttimah jāóhndih ñi túi jepahaá’, át niijp wut jī. Páant niijná, Jesúsdih niijná át chājav wut jī, Pablo át niij naáwáp wut jī.*

⁵ Páant ā niijichah joinit, Jesús ā wēpatjīh queé it daabáat túatp wut jī.

⁶ Pánih daabánitdih Pablo ā teo jāha úabúchah, Túini Espírítu queétdih át waadáp wut jī. Páant ā waadáchah, máchah wéheatjīh Diosdih wēi naóhnit, ā naáwátdihbut it naóh yapanap wut jī.

⁷ Queé it niihat doce neoná it jumap wut jī.

⁸ Queétdih naáwát túttimah, Pablo judíowā ī míic wáacat munná waadnit, át bohénap wut jī. Bíic peihcanni widh pohba Éfeso tútchiboó chooát yeó jáap jumat pah úumcanjeh, Dios maáh ā jumatdih naóhna át chājav wut jī. Páant ā naáwáchah joinit, “Á naáwát yooópdi hihcan caá”, it míic niijp wut jī.

⁹ Obohjeéhtih, bitaboó joíhcan, cāacwā ī enechah, Jesúh doonádh it yéej naáwáp wut jī. Páant ī yéej naáwáchah joinit, judíowā ī míic wáacat munnánt Pablobó Jesúh wādh njmah bac bejnit, Tirano wut jumniih

munná it bejep wut jī. Pánihna, caán munnádh yeó jáap jumat pah Jesúh doonádh āpī bohénap wut jī.

¹⁰ Chéne jópchi caanjīh át bohénap wut jī. Páant ā bohénachah, nihat Asia baácdih moón judíowā, judíowā nihcannitbut jwī Maáh Jesúh túini doonádh it joyóp wut jī.

¹¹ Dios ā wēpatjīh jwiit cāacwā jwī jéih chājca naáhdih chājnit, Pablo dawá láa wunnitdih át booa júatp wut jī.

¹² Dios ā wēpat caandih búdí ā jumachah, áih bácadh cāacwā ī chūúáni chóonadh ub bejnit, wunnitdih ī cáagachah, ípī boonap wut jī. Ded nemép jumndih caán chóojīh ī cáagachah, nemépwáboó ípī bac bejep wut jī.

¹³ Obohjeéhtih, bita judíowā jióhnitboó jibnit, nemépwádh ípī bacanap wut jī. Pánihna, Pablo ded pah ā chājatdih ennitji nemépwádh bacaíhna, nin pah ítih niij wutp wut yah jī: “Pablo ā bohéni Jesús ā wēpatjīh yeebdih jwī watna caá. Ñi bac bejeé nin newémant”, ípī niijp wut jī.

¹⁴ Esceva wut jumni, siete ā wehboó páant it chājav wut jī. Í íp judíowā sacerdotewā ī maátajeéh jumni át jumap wut jī.

¹⁵ Pánihna, ā weh nemépdih ī bacaat déedih, nemépwáboó nin pah queétdih át niijp wut jī: “Jesúsdih wā jéihna caá. Pablodihbut wā jéihna caá. Obohjeéhtih, yeebboódh wā jéihcan caá”, át niijp wut jī.

¹⁶ Páant niijnítjeh, nemép jumniiboó ñaáp jāóhnit, queétdih át teo puñap wut jī. Páant ā puñuchah, yégueh wihcannit, yahwítina jumnit, caán munnánt queé it ñáo bac peé bejep wut jī.

¹⁷ Páant ī yapachah, nihat Éfeso tútchidih moón, judíowā, judíowā nihcannitbut caán doonádh joinit, búdí it úumap wut jī. “Jesús ā wēpat búdí caá”, nihat cāacwā it míic niijp wut jī.

¹⁸ Dawá Jesúsdih jepahnitji, nihat cāacwā ī enechah, ī yéej chājatjidih Diosdih it naáwáp wut jī.

¹⁹ Queé cātīh dawá jióhnit it jumap wut jī. Pánihna, jióhna ī enat papélah quíitnajidih caanná ub jūóhnit, cāacwā ī enechah, it cáo yohop wut jī. Caán quíitnaji ā jīb jumatdih ī jenah enechah, cincuenta míl yeó jáapna tewat jīb pah bóo át jīb jumap wut jī.

²⁰ Páant ī chājat doonádh joinit, chah dawá Jesúh doonádh jepahnit, it táu túat munnáp wut jī.

²¹ Túttimah, Pablo nin pah át niij jenah joyóp wut yah jī: “Macedonia baácna jwabí yap bej, Acaya baácna jwabí, Jerusalén tútchina wā jwáub bejbipna caá. Caanná jwabíniji Roma tútchina enedih wā bejbipna caá”, át niij jenah joyóp wut jī.

²² Pánihna, Timoteo, Erasto wut jumniijh caandih teo wáacnitdih Macedonia baácna

* 19:4 Mt 3.11; Mr 1.4,7-8; Lc 3.4,16; Jn 1.26-27

átat wah waáwá bojop wut jí. Pánih wah boj péanit, Pablo maátcanjeh Asia baácboó, Éfeso tútchidih biícjeh át chāo jwáhup wut jí.

Éfeso tútchidih moón í jūih űāacát

²³ Pablo Éfeso tútchidih ā jumachah, caán tútchidih moón Jesúih doonádih náahcan, Pablodih í jūihűup wut jí.

²⁴ Demetrio wāt jumni, íh dios wili Artemisa wāt jumnihū botoni muu dáhnadih platajīh āpī chājap wut jí. Bitabut biíc yoobó teonit, í jīb chāj wāhna, bádí ípī jīb tewep wut jí.

²⁵ Demetrio queétdih bid wáacnit, nin pah queétdih át niijíp wut jí: “űi joyoo. Nin tewatjīh bádí jwī jīb tewatdih űi jéihna caá.

²⁶ Obohjeéhtih, nin Pablo ā bohénachah, jwiítidih ā tobohna caá. ‘Dioswā déedih cāacwā í pāpnidih báadhni nihcan caá’, āpī niij bohéna caá. Páant ā niijíchah joinit, dawā Éfeso tútchidih moón, nihát Asia baácđih moonbát ā bohéatđih ‘Yoobópdih tigaá’, í ni-ijná caá.

²⁷ Páant niijná, jwī tewatdih cāacwā yeejép í wéhebična caá. Jwīih dios wili Artemisaih muudihbat í yohbična caá. Pánihna, nihát Asia baácđih moón, nihát baácđadih moonbát caántđih wēi uébhniťjī í cádahbična caá”, Demetrio queétdih át niijíp wut jí.

²⁸ Páant ā niijíchah joinit, queéťbut íjnit, íť jūih űāac űuhup wut jí: “Artemisa, jwiít Éfeso tútchidih moónih dios wili wēpép wili mi jumna caá”, íť niij jūih űāacáp wut jí.

²⁹ Pánihna, nihát Éfeso tútchidih moonbát íjna, biíc yoobó íť niij űāacáp wut jí. Pánih íjnit, Gayodih, Aristarco wāt jumnidihbat teonit, cāacwā í míc wāacáp júđna queétdih íť wái bejep wut jí. Gayo, Aristarcojīh Macedonia baácđih moón Pablo ā pej jum jibnit íť jumap wut jí.

³⁰ Pablo queéť cāacwāđih wéhenadih ā bejihchah yahna, Jesúihwāboó caandīh íť wahcap wut jí.

³¹ Bita caán baácđih moón í maáta Pablo ā chéenwābūt ā bejcat pínah niijná dooná íť wahap wut jí. “Cāacwā í míc wāacápboó ā bejca bojo naáh”, Pablodih íť niij naáwát túťup wut jí.

³² Dawā caanjīh míc wāac joinit biícđih “¿Dépanih tigaá jwiít míc mawat túť jwī chāj?” íť niij jenah joicáp wut jí. Queéť tubit űāacnit, íť jūih yapanap wut jí. Biquína mácah íť jūih űāacáp wut jí. Bitabut mácah íť jūih űāacáp wut jí.

³³ Biquína judiowā Alejandro wāt jumnidih cāacwāđih íť naáwát túťup wut jí. Pánihna, Pablowā ded pah í chājatđih ā yoob naáwát túť niijná, Alejandro “Laihca bojoó”, niijná, āih téihyajīh júťnit, āť yayát túťup wut yah jí.

³⁴ Obohjeéhtih, caán judío ā jumachah ennit, nihát cāacwā chah íjnit, biíc yoobó chéne horas pohba íť űāac jūih űuhup wut jí: “Artemisa, jwiít Éfeso tútchidih moónih dios wili wēpép wili mi jumna caá”, íť niij űāacáp wut jí.

³⁵ Páant íť niij űāac jūihűuchah ennit, Éfeso tútchidih moón maátadih teo wāacniboó, “Laihca bojoó” niijnit, nin pah át niij naáwáp wut jí: “Wā déewāá, yeéb Éfeso tútchidih moón, űi joyoo. Jwīih chah wēpép dios wili Artemisaih muudīh wapnit jwiít jwī jumatđih nihát baácđih moón í jéihna caá. Jeámant caánt pah jgohni buág jéen jūohnidih en daonit jwī jumachahbat í jéihna caá.

³⁶ Bita ‘Nin yoobópdih nihcan caá’, í jéih niijcán caá. Pánihna, űi míc jūih cáđahaá. Túinjeh űi joyoo.

³⁷ Nit yeéb teo jūohnit jwīih dios wiliđih yeejép niij wéhecan, mīh muudīh waad béjnit, í űuamcáp be. Pánihna, űi túi chājaá.

³⁸ Demetrio, platajīh teonit biícđih naóh yaquihna, peéh chājat túťnitboodīh naóh yacadih í beje naáh.

³⁹ Jwāub míc wāacna, túinjeh űi míc wāacáp, buca. Yeéb buu űi chājatjī pah űi jwāub chājca bojoó.

⁴⁰ Buu yeéb űi míc jūih űāacátđih jwī maáta joinit, ‘Jwiítđih í yohbična caá’, í niij jenah joiná nacaá. Pánihna, yeéb űi niij űāac jūih űuhatjīđih queétdih túinjeh jwī jéih naóhcan niit”, maátadih teo wāacniboó queétdih át ni-ijíp wut jí.

⁴¹ Páant niij naóh péanit, “Páant bóojeh tigaá. űi bejee”, āť niijíp wut jí.

20

Macedonia baác, Grecia baácnaabut Pablo ā juibát

¹ Páant í jūih űāac yayát túťtimah, Pablobóó Jesúihwāđih bid wāacnit, āť jwāub bohénap wut jí, Jesúsidih í cáđahcat pínah niijná. Pánih bohé péanit, “Wā bejna caá”, niijnit, Macedonia baácna bejna, queétdih át cáđah bejep wut jí.

² Caanná juibínit, Dios naáwátđih táoh naóh bohénit, caanjīh moón Jesúihwāđih át weñanap wut jí. Queétdih Dios naáwátđih táoh naóh bejna, Grecia baácna āť juibínap wut jí.

³ Pánih juibínit, caán baácđih biíc peihcanni widh át chāo jwáhup wut jí. Caanjīh jumna, Siria baácna āť jwāub chúh jūáwīhip wut jí. Obohjeéhtih, judiowā caandīh tewihat doonádih át joyóp wut jí. Caán doonádih joinit, Pablowā Macedonia baácboó bejni namádih jwāub aáb bejnit, Filipos túťchina íť páud dei juyáp wut jí.

⁴ Páant ā jūúwúchah, Berea túťchidih bóo, Sópater wāt jumni Pablodih āť pej jum jūúwáp wut jí. Sópater Pirro wāúh āť

jumap wat jī. Tesalónica tātchidih moón Aristarco, Segundobat, Asia baácdih moón Tíquico, Trófimobat, Derbe tātchidih moón Gayo, Timoteobat caandih it pej jum jáúwáp wat jī. Filipos tātchina ī jwáub juyáchah, weém Lucasbat Pablowádih wá jwáub pej jumap jī.

5 Pánihna, caandih pej jum juínitji, Troas wāt jumni tātchina ī waóh bej páñap jī.

6 Páant ī bej páñachah, paacánni pandih jwī jeémát táttimah, jwiítboó Pabljōih Filipos tātchidih jumnitji, johlitjīh bejni jááj chóodih waadnit, Troas tātchina jwī chúuh bejep jī. Pánih chúuh bejnit, cinco yeó jáap táttimah, caán tātchina chúuh juibínit, queét waóh bej pánitjidih jwī jwááap jī. Pánih chúuh juibí jwááhnit, siete yeó jáap caanná jwī jum jwahap jī.

Troas tātchidih moondih Pablo ā naáwát

7 Troas tātchidih jumna, domingo yeó jáapdih Jesúh cāacwá míc wáac juínit, Jesús ā wunatjidih jwī náhni jeémátdih jwī jeémát pínah jātih, Pablo queétdih Dios naáwátdih ā bohénap jī. Pánihna, Pablo ā pée naáwát chei, maatápdih ā naáwáp jī, péú chei tac yoob póhba.

8 Dawá jiiátna jumni chah bóo tólihboó jwī míc wáacap jī.

9 Pablo ā naáwáchah joinít, jáap behni, Eutico wāt jumni, enat jēcdih bóo naadih ā péuh laáb chúudap jī. Pablo jwiítidih maatápdih Dios naáwátdih ā bohénachah, Euticodih quíib chei āt jāóhjiip taga. Pánihna, biíc peihcanni tólih chah caán áo chúudni āt pud jéen bejep jī. Á pud jéen bejehah ennit, jātih dei bejnitboó wánnidih ī wái ñahanap jī.

10 Pablo ī táttimah pée dei bejnit, caandih ā juibí ub túuhap jī. Pánih ub túuhnit, nin pah queétdih ā niijíp jī:

—Ñi jǵahca bojoó. Á báadhna caá, ā niijíp jī.

11-12 Páant ā niijichahjeh, wánniji ā jwáub boonap jī. Á jwáub boonachah ennit, queétoob búde í weñep jī. Pánih wēinit, chah bóo tólihna jwáub péuh laab béjnit, Jesús ā wunatjidih jwī náhni jeémátdih jwī jeémép jī, buca. Páant jwī jeémép péanachah, maatápdih Pablo queétdih jwáub bohénajeh, ā daa peetép jī. Páant ā bohé péaat táttimah, jwiít jwī bejep jī.

Pablo Troas tātchidih jumni bejnit, Mileto tātchina ā juibíát

13 Troas tātchidih jumnit, Pablo jātih jwiítidih Aso tātchina johlitjīh bejni jááj chóojīh ā chúuh bej páñat túutap jī. Pablobóo namámant ā bejlhip jī. Pánihna, Pablo ā niijátji pahjeh Aso tātchina caandih jwī jwááap jī.

14 Caandih jwī jwáááchah, jwī bejni jááj chóodih jwíjeéh ā waadáp jī. Pánihna, caán chóojīh chúuh bejnit, Mitilene tātchina jwī chúuh juibínap jī.

15 Caán tātchidih juibí yap bej, biíh yeó jáapdih Quío quewadih jwī yap bejep jī. Pánih yap bejnit, táttimah bóo yeó jáapdih Samos quewadih páantjeh jwī en yap bejep jī. Pánih yap bejnit, Trogilio wāt jumni tātchidih áonitji biíh yeó jáap Mileto tātchina jwī chúuh juibínap jī.

16 Pablo Pentecostés yeó jáapnadih Jerusalén tātchina juibíhna, Asia baácdih maatápdih ā jumíhcap jī. Pánihna, Éfeso tātchidih yoobópdih yap bejnit, Mileto tātchina jwī juibínap jī.

Pablo Éfeso tātchidih moón Jesúhwá maatádh ā naáwát

17 Mileto tātchina jwī juibínachah, Pablo Éfeso tātchidih moón Jesúhwá maatádh ā bid bojop jī.

18 Páant ā bid bojnitji jwī pebhna ī juyáchah, Pablo queétdih nin pah ā niij naáwáp jī: “Asia baácdih jumna, ded pah wá chājatjidih yeebjéh ñi jéihna caá.

19 Níjeéh jumna, dedé biíh pah bóo niiját wihcan, jwī Maáh Jesúh tání doonádh wá naáwáp jī. Yeéb Jesúsdih chah ñi jéihyat pínah niijná, wá jái naáwáp jī. ‘Yeéb chah wá jéihna caá’, wá niijcáp jī. Wá déewá weemdih ī yéej chājachah yuhna, Dios ā wēpatjīh wāpī naóh bohénap jī.

20 Yeéb Jesúsdih chah ñi tái péeat pínah niijná, yeebdih Dios naáwátdih wá naóh beedánap jī. Cāacwá ī enechah, ñiíh munnáboobát yeebdih wá bohénap jī.

21 Judíowádih, judíowá nihcannitdihbat biíc yoobó Dios naáwátdih wá wēp bohénap jī. ‘Ñi yéej chājatdih cádahnit, jwī Maáh Jesúsdih ñi tái jenah joyoo’, wāpī niij naáwáp jī.

22 Pánihna, buu Túini Espíritu ā wutat pah-jeh tih Jerusalén tātchina bejna caá wá chājap. Caanná juibínit, ded pah wá yapat pínahdih wá jéihcan caá.

23 Obohjeéhtih, tātchi jumat pah Túini Espíritu weemdih nin pah ā niij jéihyanap be: ‘Jerusalén tātchiboó jumnit, meém yeejép ma yapbipna caá. Meemdih nemat mūúboó ī nembipna caá’, ā niijíp be.

24 Obohjeéhtih, tání dooná, Dios ā oyat doonádh jwī Maáh Jesús weemdih ā naáwát túutap jī. Páant ā wutatjidih wá teo péa jwuhbipna caá. Caandih wá teo péa beedánit, wá wunat pínahdih wá úmcan caá.*

25 “Pánihna, ñijeéh jumna, Jesús maáh ā jumatdih wāpī naáwáp jī. Obohjeéhtih,

* 20:24 2Ti 4.7

chéneji jwī jwáub múic encat pínahdih wā jéihna caá.

26-27 Pánih jéihna, buu nin pah yeebdíh wā naóhna caá: Nihat Dios naáwátdih yeebdíh wā túi naóh beedánap jī. Pánihna, ñijeéh moón Dios naáwátdih náahcannit ī jumuchah, weémboodíh peéh chājat ā wihcan niit.

28 Yeebjéh ñi túi jenah joyoó. Jesúhwā Túini Espíritu yeebdíh ā en daawát tútntidih ñi túi en dawaá. Ovejawádh en daonít ī en dawát pah Jesúhwádhbut yeéb ñi túi en dawaá. Dios wáúh wunna, áih meépñh queétdih áihwā pínah át jīb chājip taga.

29 Weém ninñh wā bejat túttimah, jiwā ovejawádh ī mawat pah, bita yeejépwáboó Jesúhwádh yéjanadh ī jūóhþipna caá. Pánihna, queét Jesúhwádh ñi túi en dawaá.

30 Túttimah, bita ñijeéh jumnitboó 'Jesúhwā jwī jumna caá', niijná yahna, queétoodíh ī péeat pínah niijná, bita Jesúhwádh yeenit, biñh naáwátdih ī joyát tútþipna caá.

31 Pánihna, jñi túi chāja chaáh! Yeó jáap jumat pah, chei jumat pahbut jāinít, biic peihcanní jópchi pohba, Dios naáwátdih yeéb nihatdih, wā wēp bohénap jī. Caandíh ñi túi náhninaá.

32 "Buu jwuh bejna, 'Paá, queétdih ma túi en dawaá', Diosdih wā niij wáuhna caá. Á oyatdih jenah joinít, ñi túi jumbipna caá. Dios naáwát wēpép caá. Pánihna, caandíh yeó jáap jumat pah ñi jepahachah, yeebdíh ā teo wáacþipna caá. Pánih jepahnit, Dios pehbóo nihat ā ñionit biicdih ájeéh ñi jumbipna caá.

33 Ñijeéh jumna, ñiñh dinerodih, ñiñh yéguéhdihbut wíh pínah wāþi wáuhþap jī.

34 Oboghjeéhtih, weemjéh teonit, wíh pínahdih wā jīb chājap jī. Pánihna, wā náahatdih, wájeéh jumnit ī náahatdihbut wá tewat jībñh wāþi jīb chājap jī. Páant wā chājatjídih ñi jéihna caá.

35 Maatápdih ñijeéh jumna, búdí wā tewechah, ñi enep jī. Pánih enniti moh yeejntdih teo wáacat tút niijná, yeebát biic yoobó ñi chājaá. Jwī Maáh Jesús nin pah ā niijátjídih ñi túi náhninaá: **'Ded biíhdih teo wáacna, chah búdí ā wēibipna caá. Oboghjeéhtih, áihdhíjeh ubna, namp ā wēibipna caá'**, át niijíp wut jī", Pablo Éfeso tútchidih moón Jesúhwā ī maatadh ā niijíp jī.

36 Páant niij péanit, Pablo queét biicdih bóðicha caj yoh ñajnit, Diosdih ī wáþap jī.

37 Páant ī wáuh péanachah, queét nihat Pablodih oina, pin teonit, jāinít, áih páo tíbdih ī nomop jī.

38 "Yeebdíh chéneji wā encan niit", ā niijchah joinít, queét búdí ī jīgahap jī. Pánihna,

caán jélitna jwī dei bejchah, jwíjeéh queét nihat ī pée dei bejep jī.

21

Pablo Jerusalén tútchina ā jwáub bejat

1 Mileto tútchimant bejna, Jesúhwā maáta Éfeso tútchimant jūinítjídih "Jwī bejna caá", niijnít, johlitñh bejni jāáj chóodih waadnit, Cos wát jumni quewaboó jwī chúuh juibínap jī. Pánih juibínitji daanimant bóo yeó jáapdh Rodas wát jumni quewadh chúuh juibí, yap bejnit, Pátara wát jumni tútchidih jwī juibínap jī.

2 Pátara tútchidih juibínitji Fenicia baácboó bejni pínah jāáj chóodih jwī bid juyáp jī. Pánihna, caán chóodih waadnit, caanna jwī bejep jī.

3 Pánih bejna, Chipre wát jumni quewa wáyamant bóo buwámant ā jígohochah, en yap bejnit, Siria baácðih Tiro wát jumni tútchina jwī chúuh juibínap jī. Pánih chúuh juibínit, bií déedih ī ub aabánachah, caanjñh jwī chāo jwáuhþap jī.

4 Páant ī aabaát pónih, jwiitboó tútchi tacna bejnit, Jesúhwádh jwī jwááap jī. Pánih jwááhnit, biic semana ljeéh jwī chāo jwáuhþap jī. Pablo ded pah Jerusalén tútchiboó ā yapat pínahdh Túini Espíritu queétdih át jéihyanap tají. Pánihna, "Jerusalénna ma bejca bojoó", caandíh ī niijíp yah jī.

5 Oboghjeéhtih, queétdih jepahcan, jwī bejat pínah yeó jáapdh tútchimant jwī jwáub dei bejep jī, páant mantih. Nihat Jesúhwā, ī weha mána yaádhñh, ī wehjñhbut jwiitdih búdí muj jwéejdih bóo jélit óon coahna ī pej jum dei bejep jī. Pánihna, nihat óon jumupboó dei juibínit, bóðicha caj yoh ñajnit, Diosdih biicdih jwī wáþap jī.

6 Pánih wáuh péanit, "Jwī bejna caá", ni-ijnít, queétdih pin teo péanit, jwī jāóhñiji jāáj chóodihjeh mantih jwī jwáub waadáp jī. Jwī jwáub waadáchah en péanit, Jesúhwā ñih munná ī jwáub aab bejep jī.

7 Pánihna, Tiro tútchimant bej, Tolemaida wát jumni tútchina jwī chúuh juibínap jī. Caanna chúuh juibínit, Jesúhwádh jwááhnit, muj teo, biic yeó jáap ljeéh jwī chāo jwáuhþap jī.

8 Chebit caán tútchimant bej, Cesarea tútchina aab juibínit, Felipe pehbóo jwī juibínap jī. Caán Felipe Jesúh túini doonádh wēp naóhni ā jumap jī. Jerusalén tútchiboó Jesús ā naáwát tútntidih teo wáacnit pínah siete neonádh ī ñio láa, Felipedihbut it ñiwip wut jī.*

9 Á weh yatá chéneña múic yaádh, áa wihcannit, Dios naáwátdih naóh yapanit it jumap jī.

10 Ijééh daocánni yeó jáap jwí jum jwuhchah, Agaboboó Judea baácmant jóóhni á dei juyáw jī.*

11 Pánihna, jwí pebhna joinít, Pabloih juyáát tópdih ubnit, caan tópjih áih téihya áih jítchadihbat á míic chéwep jī.

—Nin pah Túini Espíritu á niijná caá: ‘Jerusalén tútchidih moón judiówá nin juyáát tóp mínahdih í chéobipna caá. Pánih chéonit, judío nihcannitdih caandih í wáhibpna caá’, á niijná caá, Agabo á niijíp jī.

12 Páant á niijíchah joinít, “Jerusalén tútchina ma bejca bojóó”, jwiit nihah Pablodih jwí wép niijíp yuh jī.

13 Obohjeéhtih, Pabloboó jwiitdih nin pah á niijíp jī:

—¿Dépanih tígaaá ñi jái? Weemdih ñi jīgahaca bojóó. Jesúih túini doonádhí wá naáwát jīb nemat muáboó í nemiñna, í neme naáh. Weemdih í mawihñabut, í mawa naáh. Weémboó wá úmcan caá, á niijíp jī.

14 Páant jwí naáwáchah yuhna, Pablo á jepahcah ennit, jwí cádahap jī.

—Dios á náahatdihjeh á chāja naáh, jwí niijíp jī.

15 Túttimah, jwiíh bíí déedih jwáub ámoh péanit, Jerusalén tútchina jwí aab béjep jī.

16 Bitá Cesarea tútchidih moón Jesúihwábut jwiitdih pej jum bejnit, Mnasón wát jumni pebhna jwiitdih í numah juibínap jī. Mnasón Chipre quewadih bóo jonjeh Jesúidih jepahni át jumap wut jī. Pánihna, á pebh jwí jumap jī.

Pablo Santiagodih enedih á bejat

17 Jerusalén tútchina jwí juibínachah, Jesúihwá wéinit, jwiitdih í jwááh muj tewep jī.

18 Bíih yeó jáap Santiago pebhna Pablotjīh enedih jwí bejep jī. Nihah Jesúihwádhí waóhñit á pebh juibínit, ít páñap tají.

19 Pánihna, Pablodih í muj teo péanachah, judiówá nihcannitjééh jum láa, Dios caandih ded pah á chājat tútatjidih Pablo queétdih á naoh beedánap jī.

20 Páant á naáwáchah joinít, nihah bíicdih Diosdih búdí í weñep jī. Túttimah, Pablodih nin pah í niij naáwáp jī:

—Jwí dée Pablo, ma joyoó. Dawá judiówáboó Jesúidih túi jepahnit, Moisés á wutatjidih páantjeh nihah í jepahna caá.

21 Pánihna, bita nih yáanit, nin pah queétdih ít niij naáwáp wut be. ‘Pablo judiówádhí bohéna, Moisés á wutatjidih át jepahat tútcap wut be. Judiówádhí í wehdih quehli nah yapat chóodih át bóodat tútcap wut be. Jwí nuowáji ded pah í chājatjidih át chājat tútcap wut be’, ít niijíp wut be.

22 Queét judiówá Jesúidih jepahnit ninjīh ma juyát doonádhí í joimí nacaá. ¿Pánihna, queét í ijcat pínah niijná, ded pah tígaaá jwí chājbi?

23 Nin pah ma chājaá: Jwíjééh moón chéneña míic Jesúihwá ‘Nin pah wá chājbipna caá’, Diosdih ít niijíp wut jī. Obohjeéhtih, páant niijnítjī í péa jwuhcan caá.

24 Pánihna, queétdih numah bejnit, Moisés á wutatjī pah ma chājaá, ‘Queét túnit caá baca’, Dios á niiját pínah niijná. Moisés á wutatjī pah, í niiját péaat jútat pínah niijná, í waó bojat pínah jīb meémboó ma jīb chājaá. Meém páant ma chājachah ennit, ‘Jwí joimí dooná yoobópdih át nihcan tagaaá’, jwí déewá í niij jéihbipna caá. Páant niijnít, Moisés á wutatjidih ma túi jepahatdih queétdjeh í jéihbipna caá.*

25 Obohjeéhtih, judiówá nihcannit Jesúihwáboodih í jéihyat pínah niijná, jwiitjeh jwí jenah joyátdih jáantjeh nin pah queétdih jwí niij daác wahap jī: ‘Pánihdih wáñniijí jeémátdih ñi jeémca bojóó. Meépdihbat ñi babhca bojóó. Nuñápwádhí jōp teonit maonidih ñi jeémca bojóó. Ñi áa nihcannitjīh ñi yééj chājca bojóó’, queétdih jwí niijíp jī, Pablodih Jesúihwá maáta í niijíp jī.*

Dioih muú dítna Pablodih í tewat

26 Páant í niijíchah joinít, Pablo cheibit queét chéneña míic neonádhí numah bejnit, “Queét túnit caá”, Dios á niiját pínah niijná, Moisés á wutatjidih í chājap jī. Pánihna, Dioih muú dítna waadñit, í péaat pínah yeó jáapdih, Diosdih í wáhat pínah yeó jáapdihbat sacerdotewádhí ít naáwáp wut jī.

27 Moisés á wutatjī pah siete yeó jáap í chājat pínahdih í péa júúwúchah, bíquína judiówá Asia baácmant caandih ñuún jóóhñit, Dioih muú dítna Pablodih ít enep wut jī. Pánih ennit, Pablodih í ijcat pínah niijná, dawá cáacwádhí ít yee naáwáp wut jī. Páant í yee naáwáchah, Pablodih íjñit, ít tewep wut jī.

28 “Yeéb jwí déewáá, jwiitdih ñi teo wáac júúwú. Nin nihah baáboó jīb bohéna, jwiit judiówádhí, Moisés á wutatjidih, nin Dioih muú dítna nihah cáacwádhí yeejép ápi bohéna caá. Judiówá nihcannitdih buú Dioih muú dítna numah waadñit, nindih á yeejana caá”, í niij ñaacáp jī.

29 Játih Pablo judío nihcanni Trófimo wát jumni, Éfeso tútchidih bóodih Jerusalén tútchidih á numah jibichah, ít enep wut jī. Páant á numah jibichah ennitjī “Pablo judío nihcannidih Dioih muú dítna át numah waadáp tagaaá”, ít niij jenah joiji tagaaá. Obohjeéhtih, páant í niij jenah joyát yoobópdih nihcap jī.*

* 21:24 Nm 6.2-21 * 21:25 Hch 15.29 * 21:29 Hch 20.4

22

30 Páant í niíf ñaacáchah joinít, nihát caán tátchidih moón iijnit, ñáo waad béj, Pablodih teonit, Dioih muú diítmant ít wái bac bejep wut jí. Páant í wái bac bejehahjeh, jécdih ít ñuún nemep wut jí.

31 Pánih wái bac bejnít, caandih mao yohihna, tabít í ñaacát dooná Romano soldadowá í maáhdih át juibínap wut jí. “¡Nihat Jerusalén tátchidih moón ñaac peét bejna caá í chájap!” ít niijíp wut jí.

32 Caán doonádih joinítjeh, Pablodih páinit pebhna áih soldadowádih á numah ñáo juyúp jí. Pánihna, queét í juyúchah ennit, Pablodih í pái cádahap jí.

33 Queét pebhna joinít, soldadowá í maáh Pablodih nemat muúboó nemat túut niijná, chéne ítah tōpnajih caandih á chéwat túutap jí. Pánih chéonit, caandih páinitdih nin pah á niij uúbh joyóp jí: “¿Déhe tígaa nin? ¿Dedé tibeé á cháj?” á niijíp jí.

34 Biquina wáac joinít mácah júih ñaac, bita mácah í júih ñaacáp jí. Páant í ñaacáchah, soldadowá í maáh ded pah í niijátidih át beh joicáp wut jí. Pánihna, yoobópdih jéihhna, Pablodih íh muú diítina soldadowádih á ub waad béjat túutap jí.

35 Íh muúná í ub páuh laab béjehah ennit, íjna, cáacwá caandih í teo bid ñuún péenap jí. Pánihna, cáacwá í jwáub dúuc wáicat pínah niijná, páantjeh í beo páuh laab béjep jí.

36 Páant í bejehah, dawá queétdih ñuún péenit, “¡Caandih ñi mao yohoó! ¡Caandih ñi mao yohoó!” í niij ñaacáp jí.

“Yeejép wá chájcap be”, Pablo á niiját

37 Pánihna, Pablodih íh muúná í ub waad béjehahjeh, Pablo soldadowá í maáhdih nin pah át niijíp wut jí:

—Weém meemdíh baini wá naáwihna caá, Griego wéheatjih át niijíp wut jí.

—¿Dépah meém Griego wéheatdih jéihni niit?

38 ¿Meém Egipto baácdih bóo jwí maátadih yohihna, cáacwádih maonitdih muú wihcap-boó cuatro milwá dúo wáini nihcan niit? soldadowá í maáh Pablodih át niij uúbh joyóp wut jí.

39 —Caán nihcan caá. Weembát judío mun tígaa. Cilicia baácdih Tarso tátchidih bóo caá. Caán tátchi oboh jumni tátchi nihcan caá. Pánihna, queét cáacwádih weemdíh ma naáwát túutú, Pablo át niijíp wut jí.

40 Páant á niijichah joinít, Pablodih át naáwáp túutap wut jí. Pánihna, Pablo páuh laab béjat cáyahdih ñuhnit, í yayát pínah niijná, áih téihyajih á júutap jí. Páant á júutuchah, í ñaac yayáchah ennit, Pablo queétdih íh wéheatjih á naáwáp jí.

1 “Yeéb wá déewáá, yeéb behnitbat ñi joyoó. Ded pah wá chájatji yeebdih wá naáwát túut caá”, Pablo á niijíp jí.

2 Pablo íh wéheatjih á naáwáchah joinít, laihsankeh í joi núhup jí. Pánihna, Pablo nin pah queétdih á niij naóh yoobánap jí:

3 “Weembát judío mun tígaa. Tarso tátchidih wát cáac jumap jí. Obohjeéhtih, Cilicia baácdih bóo yuhna, nin Jerusalén tátchidih wá behep jí. Nihat Dios naáwátidih, Moisés á wutatjidih, jwí nuowá í naáwátjidihbut Gamaliel weemdíh á bohénap jí. Nihat Dios á wutat pah, yeéb ñi chájat pahjeh mantih, weembát wápí chájap jí.*

4 Pánihna, Jesúsdihs jepahnitdih enihcan, queétdih mao ñuún péena, queétdih budí pohba wá moh yéjejanap jí. Queétdih ñuún teo chéonit, neoná, yaáhdihbut nemat muúboó wápí nemat túutap jí. Bitadihbut wápí mao yohat túutap jí.

5 Pánihna, jwíih sacerdotewá í maáh, nihát bita jwí maátabut páant wá naáwát pah mantih queétdih biic yoobó í naóhbipna caá. Queét jí Damasco tátchidih jumnit judíowá í maátadih wá júutat pínah papélah nuódihs weemdíh í daac wúhup jí. Pánihna, caán nuódihs ubnit, caánboó jumnit Jesúsíhwádih chéonit, wá ub jwáub júuwúchah, queétdih í peéh chájat pínah niijná, Damasco tátchina jwí bejep jí.*

Pablo ded pah á túut nuumátjidih á naáwát (Hch 9.1-19; 26.12-18)

6 “Damasco tátchina toáh juibínachah, yeó jáap tac yoób, báadhajah wépép yeh iigát weemdíh á yeh iig jáhanap jí.

7 Caandih en wáhi bejnit, baácbóo wá buugúp jí. Pánih buugnít, wéheatdih wá joyóchah, weemdíh nin pah áí niijíp jí: ‘¡Saulo, Saulo! ¿Dépanih tígaa weemdíh ma mawih ñuún péé?’ á niijíp jí.

8 Páant á niijichah joinít, nin pah wá niij jepahap jí: ‘¿Maá, meém déhe tígaa?’ wá niijíp jí. **‘Weém Jesús Nazaret tátchidih bóo ma mawih ñuún péeni caá’,** weemdíh á niij jepahap jí.

9 Wá pej jumnit caán yeh iigátidihjeh ít enep wut jí. Obohjeéhtih, weemdíh á wéheatboodih ít joicáp wut jí.

10 Pánihna, nin pah wá jwáub niij uúbh joyóp jí: ‘¿Maá, ded pah wá chájatdih tígaa ma náah?’ Jesúsdihs wá niijíp jí. **‘Ma ñah ñuhúú. Damasco tátchibóo ma waad béjeé. Caanjih ma jumuchah, ded pah ma chájat pínahdih meemdíh naóhni ma pebhna á juibíipna caá’,** Jesús weemdíh á niijíp jí.

* 22:3 Hch 5.34-39 * 22:5 Hch 8.3; 26.9-11

11 Pánihna, caán wēpép yeh iigátdih en-nij wā jéih encah, wā pej jumnit weemdih téhiyamant wáinit, Damasco tútchina í ub bejep jī.

12 “Caanjīh biíc newé Ananías wūt jumni át jumap tajī. Caán Diosdih túi wēi úabhni, nihát Moisés ā wutatjidih túi chājni, caanjīh moón judiowā caandih í túi wēi enni tajī.

13 Pánihna, wā pebhna jai űhñit, caán Ananías nin pah weemdih āi niijíp jī. ‘Wā dée Saulo, buu ma jwúub enbipna caá, páant muntih’, ā niijíp jī. Páant ā niijíchahjeh, jwúub ennit, caandih wā enep jī.

14 Nin pah Ananías weemdih ā jwúub niijíp jī: ‘Jwī nuowā í wēini Dios ded pah weemdih ā náah yacat pínahdih ma jéihyat pínah, Jesús táini yoobátdih ma enat pínah, caandih ma joyát pínahdihbat, weemdih át űwip taga.

15 Meemboó āih doonádh nihát cáacwádh bohéna, ma enatjidih ma joyátjidihbat ma naóhbiipna caá.

16 Pánihna, ¿dedédih pái jwuh tigaá ma chāj? ¡Ma űah űuhúú! Ma yéejatdih cádahñit, Jesúsdi h jepahni jumna, ma daabaát túutá’, Ananías weemdih ā niijíp jī.

Pablo judiowā nihcannitdih ā bohéatjidih ā naáwát

17 “Túttimah, nin Jerusalén tútchina jwúub joinit, Dioih maaná úabádh wā bejep jī. Páant wā úabát pónih, jáana yuhna, oo jumat pah Jesúsdi h wā enep jī.

18 Páant wā enechah, nin pah weemdih ā niijíp jī: **‘Nin Jerusalén tútchidih moón wíh doonádh ma naáwáchah, í joinhcan níit. Páant í joinhcan, nin tútchimant waicanjeh ma bac bejeé’,** Jesús ā niijíp jī.

19 Páant ā niijíchah joina yuhna, nin pah wā jwúub niij jepahap jī: ‘Maá, játi h weém wā déewā í míc wáacat maanádh waadñit, míh wádh nemat muúboó nemihna, wā mawih űuún péeatdih nihát queétjeh í jéihna caá.

20 Bitá Estebandih í mawachah, wēi ennit, maonitíh jīh í dawát chónoadih wā páñap jī. Páant wā chájatjidih jéihñit, weemdih yeejép í chájcan níit’, Jesúsdi h wā niijíp jī.*

21 **‘Weemjéh tigaá meemdih wā wahap, yuúp bóo baácnadi h moón judiowā nihcannitdih wíh táini doonádh ma naáwát pínah niijná. Pánihna, buu weemdih jepahñit, ma bejeé’,** Jesús weemdih ā niijíp jī”, Pablo queét íjñitdih ā niijíp jī.

Pablo soldadowā í maájhñit ā míc wéheat

22 Páant ā niijíchah joinit, judiowā nihcannitdih ā naáwátjeh peéh joinhcan, nin pah í niijí űaacáp jī: “¡Caandih űi maó yohoó! ¡Caandih űi maó yohoó! ¡Nin baácbóo ā jumachah, ā táican caá! ¡Caandih maó yohatjeh caá náahap!” í niijí űaacáp jī.

* 22:20 Hch 7.58

23 Nihat cáacwā búdi í űaacáp jī. Pánih űaacñit, tabit í íjatdih jéitna, biguina jīh í dawát chóodih í too dug yohochah, bitaboó baácdih joinit, í waáh yoh űahanap jī.

24 Páant í chájachah ennit, soldadowā í maáh íh muá díitboó Pablodih ā ub waad béjat túutap jī. Caanná waád joinit, Pablo yoobópdih ā naáwát pínah niijná, mañúp chóo tópnajīh caandih át puñat túutap wut jī. Judío wéheatdih beh joicán, “¿Dedé peéh tigaá cáacwā caandih í jéih?” át niijí jéihñip wut jī.

25 Í maáh páant ā niijíchah joinit, í puñat pínah játi h soldadowā Pablodih í cheó dohdop wut jī. Obohjehtih, Pablo ā pebh űahni nump jumni soldado maáhdih nin pah át niijíp wut jī:

—Weém Roma baácdih bóo wā jumachah, ded pah wā yéej chájatdih jéihcan yuhna, ¿weemdih ma puñat túutmi níit? át niijíp wut jī.

26 Páant ā niijíchah joinit, caán nump jumni maáh ā maáh pebhna joinit, nin pah caandih át niijí naáwáp wut jī:

—¡Maá, ma túi chájaa! Nin newé ‘Weém Roma baácdih bóo caá’, weemdih ā niijíp be, át niijíp wut jī.

27 Páant ā niijíchah joinit, ā maáhboó Pablo pebhna joinit,

—Weemdih ma naáwá. ¿Meém yoobópdih Roma baácdih bóo níit? át niijíp wut jī.

—Jájuh, caanjīh bóo tigaá weém, Pablo át niijí jepahap wut jī.

28 —Weemboó Roma baácdih bóo jumihna, queét maátadi h búdi dinero wā wáñap jī, soldado maáh Pablodih át niijíp wut jī.

—Obohjehtih, weemboó jwíh cáac jumna, páant wáát jumap jī, Pablo át niijíp wut jī.

29 Páant ā niijíchah joinitjeh, í maáh, caandih puñit soldadowábat í doo jwúub űuhup wut jī. Pablo Roma baácdih bóo ā jumachah yuhna, ā chéwat túutatjeh peéh búdi át úumap wut jī.

Pablo judiowā í maátadi h wéheat

30 Ded pah Pablodih judiowā tabit í jéihñatdih soldadowā í maáh yoobát páantjeh át jéihñip wut jī. Pánihna, cheibit nihát sacerdotewā í maátadi h, judiowā í maátadi h yuh buca át míc wáacat túutap wut jī. Pablodih ub jéuwát túutñit, nihát wáac joinit pebhna át ub waad béjat túutap wut jī.

23

1 Pablo queétíh jwááh en űhñit, míc wáac joinitdih nin pah át niijíp wut jī:

—Wá déewáá, Dios ā enechah, weém wāpí túi chájap be, át niijíp wut jī.

2 Páant ā niijíchah joinit, sacerdotewā í maáh, Ananías wūt jumni, páant ā niiját peéh, Pablo pebh űhñitdih āih jacdih át nem mawat túutap wut jī.

³ Páant ā chājachah, Pablo caandih nin pah āt niij jūihñup wat jī:

—Meém ma laiha bojoó. Dios meemdíh ā peéh chājbipna caá. Ninjīh chāudnit, ‘Meém Dios ā wutatdih yap yohni caá’, weemdíh niijná yuhna, weemdíh páant mawat táutna, meémboó bácah ā wutatdih chah yap yohni caá, āt niijíp wat jī.*

⁴ Páant ā niijíchah, bita ā pebh ñahnit Pablodih nin pah īt niijíp wat jī:

—¿Sacerdotewā ī maáh Dios ā ñionidih meém yeejép niij jūih niit ma chājap? It niijíp wat jī.

⁵ —Wā déewāá, caán sacerdotewā ī maáh Dios ā ñioni ā jumatdih wā jéihcan beé. Jéihna, páant wāta niijcán tagaá. Dios naáwát dih naóh yapanit nin pah īt niij daacáp tajī: ‘Ni maáhdih yeejép niij wéheca bojoó’, ī niij daacátjidih weembát jepahni caá, Pablo āt niijíp wat jī.*

⁶ Queét míc wáac chāudnit biquína saduceowā, bita fariseowā ī jumatdih jéihnit, Pablo nin pah āt niij ñaacáp wat jī:

—Wā déewāá, weém fariseo wúuh jumna, weembát fariseojeh mun tīgáá. Nihat wunnitji ī jwáub boo pud jéuwát pínahdih wāpī páina caá. Caandih wā bohéat jīb weemdíh nemat muúboó nemihna, ī tewep be, āt niijíp wat jī.*

⁷ Páant ā niijíchah joinit, queéteh īt míc jūih jwíhip wat jī. Saduceowā fariseowājīh biíc yooob īt jenah joicáp wat jī.

⁸ Saduceowā nin pah īpī niijná caá: “Wunnitji ī jwáub boo pud jéuhcan niit. Ángelwā, wunnitih caolihñabūt ī wihcan caá”, īpī niijná caá. Obohjeéhtih, fariseowáboó mácah jenah joinit, “Wunnit ī jwáub boo pud jéohbipna caá. Ángelwā, wunnitih caolihñabūt ī jumna caá”, īpī niijná caá.*

⁹ Pánihna, queét míc wáacnit tabit jūihna, chah pohba īt míc jūih ñaacáp wat jī. Biquína Moisés ā wutatjidih bohénit fariseowā ñah ñahnit, nin pah wépép īt niij ñaacáp wat jī:

—‘Nin newé yeejép chājni nihcan caá’, jwiit jwī niij jenah joiná caá. Biíc wunnih caolih, biíc ángel caandih ā naóh dée caá. Páant ā naáwáchah, jwiit nindih peéh chājnit, Diosdih jwíta yap yoh tagaá. Pánihna, jwī peéh chājca boj jūih buca, īt niijíp wat jī.

¹⁰ Chah yeejép pohba īt míc jūihñup wat jī. Páant ī míc jūihñachah ennit, soldadowā ī maáh úmna, nin pah āt niij jenah joyóp wat jī: “Pablodih yeejép ī chājmi dée caá”, niij jenah joinit, ī míc wáac joyúpmant Pablodih īih muuná soldadowādih āt ub waadáat táutup wat jī.

¹¹ Caan chéjeh Jesús Pablo pebh jígohnit, caandih nin pah āt niijíp wat jī: **“Ma**

úumca bojoó. Wíih táini dooná Jerusalén tátchidih moondih ma naáwát pahjeh mantih Roma tátchidih moondihbut ma naáwáp”, āt niijíp wat jī.

Pablodih judíowā ī mao yohíhat

¹² Cheibitjeh, biquína judíowā míc bih wáac joinit, nin pah īt niij míc wéhenap wat jī: “Jwiit Pablodih jwī maocah, jwiitdih Dios ā mawa naáh. Pablodih jwī mawat pínah jātih, jeémpan, jwī babhca boj jūih”, īt míc niijíp wat jī.

¹³ Cuarenta judíowā chah pohba Pablodih mawíhñit páant niijnit wat jī.

¹⁴ Páant niijnit, sacerdotewā ī maáta, bita ī maáta pebhna juibínit, queétdih nin pah īt niij naáwáp wat jī:

—Nin pah jwī niij míc wéhenap be: ‘Jwiit Pablodih jwī maocah, Dios jwiitdih ā mawa naáh. Pablodih jwī mawat pínah jātih, jeémpan, jwī babhca boj jūih’, jwī míc niijíp be.

¹⁵ Pánihna, jwiit judíowā nihat jwī maáta ñi míc wáacapoó Pablo ā jwáub jéuwát pínah niijná, yeebjéh soldadowā ī maáhdih dooná ñi wahaá. Nin pah caandih ñi niijí. ‘Pablodih jwī jwáub úubh joíhna caá, páant mantih’, ñi niijí. Pánihna, jwiitboó míc bih páinit, īt pebhna ā juyát pínah jātih, caandih jwī maobipna caá, ī maátadih īt niijíp wat jī.

¹⁶ Obohjeéhtih, Pablo jwan wúuh ded pah ī chājat pínah doonádh āt joyóp wat jī. Pánih joinit, soldadowáih muuná wáod juibínit, ā joyátjidih Pablodih āt naáwáp wat jī.

¹⁷ Pánihna, Pablo biíc namp jumni maáhdih bid bojnit, nin pah caandih āt niijíp wat jī:

—Nin jáap behnidih ma maáh pebhna ma ub bejé, ded pah ā joyátjidih caandih ā naáwát pínah niijná, āt niijíp wat jī.

¹⁸ Pánihna, caán soldado ā maáh pebhna caandih āt numah bejep wat jī. Numah juibínit, nin pah ā maáhdih āt niijíp wat jī:

—Pablo nemat muúboó jumni nin jáap behnidih ma pebhna weemdíh ā numah jéuwát táutup be, ded pah ā joyátjidih meemdíh ā naáwát pínah niijná, āt niijíp wat jī.

¹⁹ Pánihna, ā maáh bita wihcapboó caán joinitjidih téihyamant teo wái bejnit, nin pah āt niij úubh joyóp wat jī:

—¿Dedédh tīgáá weemdíh ma naáwih? āt niijíp wat jī.

²⁰ —Judíowā ī maáta cheibit meemdíh Pablodih ī pebhna ī wah bojat táutbipna caá, caandih jwáub úubh joí enat táut niijná.

²¹ Obohjeéhtih, bita caandih mawíhna, ī míc bih páibipna caá. ‘Pablodih jwī mawat pínah jātih, jeémpan, jwī babhca boj jūih’, īt míc niijíp wat be. Páant niijnitji ma jepahat pínahdih buñ páina caá ī chājap. Pánihna,

* 23:3 Mt 23.27

* 23:5 Ex 22.28

* 23:6 Hch 26.5; Fil 3.5

* 23:8 Mt 22.23; Mr 12.18; Lc 20.27

ī wābātđih ma jepahca bojoó, Pablo jwan wāúh soldadowā ī maáhdih át niijíp wut jī.

22 —Weemđih ma naáwátjidih bitadih ma naóhca bojoó, soldadowā ī maáhdih át niijíp wut jī. Páant niij péanit, caán jáap behnidih át jwáub bejat tútup wut jī.

Maáh Félix pebhna Pablodih ī wahat

23-24 Pablo jwan wāúh ā jwáub bejat túttimah, soldadowā ī maáh chénewā ā nump jumnit maátadih ā pebhna át bid bojop wut jī. Páant ā bid bojnit ī juibínachah, nin pah queéđih át niij naáwáp wut jī: “Doscientos soldadowā yáac chūi bejnit pínahdih míc wáacnit, űi á mohat tútú. Bita setenta soldadowā caballowājīh bejnit pínah, bita docientos soldadowā ítah tóopđih ubnit pínahdihbut míc wáacnit, űi á mohat tútú. Pabloiĥ caballowā pínahdihbut űi á moh wūhú. Míc á moh péanit, buu chei las nueve, púú Cesarea tútchi, Maáh Félix pebhna Pablodih űi túi ub bejeé”, át niijíp wut jī.

25 Pánihna, caán maáh nin pah Maáh Félixđih át niij daacáp wut jī:

26 “Weém, Claudio Lisias meém wā maáh Félixđih wā daác wahna caá. ¿Ma túi jum niit?”

27 Nin tútchidih moón judiowā nin newé Pablo wít jumnidih iijnit, caandih maona ī chājap be. Páant caandih ī mao yohat déedih, ī pebhna wíih soldadowājīh enedih wā bejep be. Caánboó Roma baácdih bóo ā jumuchah jéihnit, caandih ī maocat pínah niijná, jwí dúuc wáyap be.

28 Páant ī mawíhichah ennit, ded pah ī jūih űaacátđih jéihlĥna, ī maáta ī míc wáacapboó caandih wā numah bejep be.

29 Caánboó jwí jumuchah, queét judiowā ī wutatđihjeh ī jūihűap be. Obohjeéhtih, dedé ā yéej chājatji jīb wunat pínah, nemat muáboó nemat pínahbut caandih ā wihcan beé.

30 Bita míc bih páinit mawíhat doonáđih joinit, wácanjeh ma pebhna caandih wā wahap be. Pánihna, caandih naóh yacnitđih ma pebhna wā bejat tútupbina caá, meémboodih ī naóh yacat pínah niijná”, soldadowā ī maáh Maáh Félixđih át niij daacáp wut jī.

31 Queét soldadowā ī maáh ā wutatđih joinit, chei Pablodih numah bejna, púú Antípatriš tútchina íť juibínap wut jī.

32 Cheibit queét jíťchajīh bejnit soldadowā Jerusalén tútchina íť jwáub bejep wut jī. Obohjeéhtih, bita caballowājīh bejnitboó Pablodih íť numah bejep wut jī.

33 Pánih bejna, Cesarea tútchina juibí, Maáh Félix pebhna waád juibínit, ī maáh ā daácniji papélah náodih wūhnit, Pablodihbut caandih íť wāhup wut jī.

34 Pánihna, caán náodih en péanit, Félix Pablo ded baácdih bóo ā jumatđih át wābh

joyóp wut jī. Cilicia baácdih bóo ā jumatđih jéihna, nin pah Pablodih át niijíp wut jī:

35 —Meemđih naóh yacnit ī juýáchah, queéđih wā joibípna caá, át niijíp wut jī. Páant niijnit, caandih ī wapat pínah niijná, Maáh Herodesjīh muená Félix soldadowāđih át ub bejat tútup wut jī.

24

Pablo Maáh Félixđih “Wāyéej chājcan beé”, ā niiját

1 Biícjīh bóo téihya yeó jáap túttimah, sacerdotewā ī maáh Ananías, bita judiowā maáta biícđih Cesarea tútchina íť űuun déi juibínap wut jī. Roma baácdih moón ī maáta ī wutatđih jéihni Tértulo wát jumnitab íjeéh át juibínap wut jī. Tértulo judiowā ī naóh yacatđih naóh yapani pínah wut jī. Pánihna, Pablodih ī peéh chājat pínah niijná, Maáh Félix pebhna íť waad juibínap wut jī.

2 Páant ī waád juibiát túttimah, soldadowā Pablodih caanná ī ub waád juibínachah, Tértulobóo judiowā ī naóh yacatđih nin pah át niij naóh yapanap wut jī:

—Meém túini maáh caá. Jwí maáh ma jumuchah, dedé tac buugáát túut páant jwí niijcán caá. Túi jéihni jumna, nihát jwíih baácdih moondih ma túi teo wáacna caá.

3 Pánihna, nihát jwíih tútchidih moón meemđih búđi jwí wéina caá.

4 Meém jīgah enni ma jumatđih jéihna, meemđih maatápdih tac buugáát túut páant jwí niijcán caá. Ma jéihyat pínah niijná, bainjeh meemđih jwí wéheihna caá.

5 Nin cáacwáđih tubit ā tac buugána caá. Nihat baácbóo ded pah bohéni, judiowáđih ī míc enihat chājna caá ā chājap. Jesús Nazaret tútchidih bóodih péenitđih waóhni caá.

6 Dioih muená judiowā nihcannitđih numah waadnit, caán muúđih ā yéejanap be. Páant ā chājachah ennit, caandih teona, jwí nuowā ī wutatđih ā yap yohatji jīb jwí peéh chājīhup yah be.

7 Obohjeéhtih, maáh Lisias áih soldadowáđih numah juóhnit, caandih jwiúđih ī dúuc wáyap be.

8 Pánih dúuc wáiniji ma pebhna jwiúđih ā naóh yacat tútup be. Pablodih wābh joí enna, nihát jwí naóh yacat yooópđih ā jumatđih meém ma jéihbipna caá, Tértulo Félixđih át niijíp wut yah jī.

9 Ájeéh juibínit judiowábut Pablodih biic yooó Félixđih íť yee naóh yacap wut jī.

10 Páant ī naóh yacat túttimah, Félixboó Pablo ā naáwát pínah niijná, caandih át júut jāhanap wut jī. Páant ā júut jāhanachah ennit, Pablo nin pah át niij naáwáp wut jī:

—Dawā jópchina jwíih baácdih moón jwí naóh yacatđih mapí túi joiná caá. Páant ma jumatđih jéihna, ma túi jéihyat pínah niijná,

wēnīit, meemđih yoobópđih wā naóhđipna caá.

¹¹ Doce yeó jáap jātihjeh Jerusalén tátchina Diosđih weñedih wā juibínap be. Bitadih úúbh joiná, ma jéihđipna caá.

¹² Bíhđih wāpī jāihcap be. Dioih muđđih múic wáacnitđih wā múic jāihñat túutcap be. Judiowā ī múic wáacat muú díitna, tátchiboobút wā múic jāihñat túutcap be.

¹³ Páant ī naóh yacachah yuhna, bitadih úúbh joí enna, ī yee naóh yacatđih meém ma jéihđipna caá.

¹⁴ Obohjeéhtih, buu meemđih yoobópđih wā naóhna caá. Dios jwī nuowāji ī wēinidih weembút wāpī wēina caá. Pánihna, Jesúsđih jepahna, weém Diosđih wā weñechah, ‘Mácah ā bohéna caá’, queét ĩpī niijná caá. Obohjeéhtih, wā bohéđ ī mácah nihcan caá. Nihat Moisés ā watatjidih jepahnit, nihat Dios naawátđih naóh yapanit ī daacátjidihbut wāpī jepahna caá.

¹⁵ Dios nihat wunnitđih ā jwáub booaat pínah yeó jáapđih wāpī páina caá. Túinitđih, yeejépwáđihbut bíic yoobó ā jwáub booađipna caá. Páant ā booaat pínahđih nihat judiowábut bíic yoobó ĩpī páina caá.

¹⁶ Pánih páina, túinijeh wāpī chájna caá, ‘Caán túini caá’, Dios weemđih ā niiját pínah, cáacwábut bíic yoobó ī niiját pínah niijná.

¹⁷ “Dawá jópchina bíih baácna jibniji wā déewā ĩlgah náah jumnitđih dinerodih wúhat túut niijná, Diosđihbut wēi wúhat túut niijná. Jerusalén tátchina wā jwáub juibínap be, páant muntih.

¹⁸ Pánihna, Diosđih wā wúhat pínah jātih, ‘Caán túini caá’, Dios ā niij enat pínah niijná, ded pah Moisés ā watatjidih wā chájap be. Páant wā chájat túttimah, Dioih muú díitna jumna, caandih wā wáuhachah, bita judiowā Asia baácđih moón weemđih ĩt enep tabe. Páant ī enechah, wájeéh múic wáacnit wihcan, múic jāihñatbut ā wihcap be.

¹⁹ Pánihna, weém yeejép wā chájatđih enna nihna, queét Asia baácđih moónboó ma pebhna naóh yacadih ī juúwá naáh.*

²⁰ Jwī maáta wáac jwinit, weemđih ī úúbh joí enechah, ded pah wā yéej chájatjidih enna nihna, queétjeh naawáđih ī juúwá naáh.

²¹ Nin pahjeh ī niijmí nacaá: ‘Pablo jwī múic wáacapoó jumnit, nin pah ā niij ĩaacáp ĩ: “Wunnitjidih Diosboó ā jwáub booaatđih jwīpī pánatđih wā bohéátji jīb nemat muúboó weemđih ī nemat túutap ĩ”, ā niij ĩaacáp ĩ’, queét ī niijmí nacaá’, Pablo Félixđih āt niijíp wat ĩ.*

²² Páant ā niijíchah joinit, Félix, Jesúsđih doonáđih jéihnit, ī naawátđih āt cádahat túutap wat ĩ. Pánih cádahat tútñit, Pabloboodih nin pah āt niijíp wat ĩ:

—Maáh Lisias ā juyúchah, dedé peéh chájat pínah ā jumuchah, meemđih wā naóhđipna caá, āt niijíp wat ĩ.

²³ Páant niij péanit, Pablodih ub jāóhni soldadowā ī maáhđih nin pah āt niijíp wat ĩ: “Maátaih muúná jwáub joí bejna, múih soldadowā caandih ī téi wapa naáh. Obohjeéhtih, ā náahat pah ā chájna naáh. Det ā chéenwábut caandih teo wáacadih ī juyú naáh”, āt niijíp wat ĩ.

²⁴ Daocánni yeó jáap túttimah, Félix ájeéh bóli Drusilajih ī múic wáacat tólihna āt juibínap wat ĩ. Drusila judío wili wat ĩ. Pánih juibinit, Jesúsđih doonáđih joihna, Pablodih āt bid bojop wat ĩ.

²⁵ Páant ā bid bojochah, Pablo queéđih nin pah āt niij naóh bohénap wat ĩ: “Bitadih téi chájat caá náahap. Yéej chájat jenah joyátđih yap yohat caá náahap. Cáacwā yeejép ĩ chájatjidih Dios búđi ā peéh chájipna caá”, queéđih āt niijíp wat ĩ.

Páant ā niij naawáchah, joí wáhi bejnit, —Páant bóojeh tígáa. Ma bejeé. Bíih yeó jáap meemđih wā jwáub bidđipna caá, páant muntih, Félix caandih āt niijíp wat ĩ.

²⁶ Pablo ā múic jīb cháj bacat pínah dinerodihbut Félix āt bidip wat ĩ. Pánih bidnit, dawá láa Pablodih múic wéheat túut niijná, Félix ā pebhna āt juúwát túutap wat ĩ.

²⁷ Obohjeéhtih, chéne jópchi túttimah, Félix maáh jumni āt bacap wat ĩ. Pánihna, judiowáđih weñaihna, Félix Pablodih nemat muúboojéh āt cádahap wat ĩ. Porcio Festo wāt jumni āt jwáub túut nuém maáh waadáp wat ĩ.

25

Pablo Maáh Festodih ā naawát

¹ Caán baácna Maáh Festo juibíniji bíic peihcanni yeó jáap túttimah, Cesarea tátchimat Jerusalén tátchina āt aab béjep wat ĩ.

² Caanná ā aab juibínachah, queét sacerdotewā ī maáta, bita judiowā ī maáta bíicđih ā pebhna bejnit, Pablodih yeejép ĩ jwáub naóh yacap wat ĩ.

³ Caan pebhna ī bejat pínah jātih queétjeh nin pah ĩt múic niijíp wat ĩ: “¿Pablodih mawat pínah niijná, cáacwáđih múic bih pánit, mawat túut jíh?” ĩt múic niijíp wat ĩ. Páant niij jenah joinit, nin pah Maáh Festodih ĩt niijíp wat yuh ĩ:

—Nin Jerusalén tátchiboó Pablodih ma wah aab bojóo, ĩt niijíp wat ĩ.

⁴ Obohjeéhtih, Festo nin pah queéđih āt niij jepahap wat ĩ:

—Pablo páantjeh Cesarea tátchidih nemat muúboó ā jumna caá. Buutéh caánboó wā jwáub dei bejđipna caá, páant muntih.

* 24:19 Hch 21.17-28

* 24:21 Hch 23.6

5 Pánihna, Cesarea tútchina ñi maáta weemdíh ī pej jum dei bej jwuhna naáh, Pablo ā yéej chā́jachah nihna, caandíh ī naóh yacat táut niijná, āt niijíp wut jī.

6 Ocho yeó jáap túttimah, Maáh Festo Cesarea tútchina āt jwúb dei bejep wut jī. Ā jwúb dei juibíni daanimant, ī naóh yacachah joyát táut niijná, peéh chā́jnit ī naáwápboó āt waád juibi chúudup wut jī. Caánboó chúudnit, Pablodih āt bid bojop wut jī.

7 Pablo ā pebhna ā juibínachah, Festojeéh Jerusalén tútchimant dei juibíni judiowā caán tǎahmant ī ñuh púda bojop wut jī. Pánih ñuhnit, dawá yeejép dooná ī naáwáp wut jī. Obohjeéhtih, páant ī naáwáchah yuhna, ī yee naáwátidih Festo āt jéihcap wut jī.

8 Páant ī naáwáchah joinít, Pablo nin pah āt niij naóh yobánap wut jī:

—Jwiit judiowā jwí wutatdih, Dioh mūdih, Roma tútchidih moón ī maáhdihbut yeejép wā chā́jcap be, āt niijíp wut jī.

9 Obohjeéhtih, Festo judiowādih weñáihna, nin pah Pablodih ātih niijíp wut yuh jī:

—Jerusalén tútchina ma jwúb aab bejhoocaniit? Caanná juibíni, míih doonádih jéihihna, weemjéh tigaá wā jwúb joibíp. Yeejép ma chā́jachah nihna, ma yéejat peéh wā naóhbična caá, āt niijíp wut jī.

10 Obohjeéhtih, páant ā niijíchah joinít, Pablo nin pah āt niij jepahap wut jī:

—Maáh César ā wépat ninjih meém ma bíbohna caá. Pánih bíbohna, ninboó wā jumuchah, dedé wā chā́jatj peéh, ma jéih naóhna caá. Judiowādih dedé wā yéej chā́jcatdih ma túi jéihna caá.

11 Pánihna, yéej chā́jna nihna, wā yéej chā́jat jib weemdíh ī mao yohatdih wā úmcan caá. Obohjeéhtih, ī naóh yacat yobópdih nihcah, weemdíh queétdih páantjeh ma wáhuchah, ā túcan niit. Pánihna, Roma tútchi jwí chah maáh César pebhna weemdíh ma wahaá, Pablo Festodih āt niijíp wut jī.

12 Páant ā niijíchah joinít, Festo caandíh teo wáacnitdih míic wéhe péanit,

—Caán láa bácah, César pebhna meemdíh wā wahbična caá, āt niijíp wut jī.

Pablo ā chā́jatjidih Festoboó Maáh Agripadih ā naáwát

13 Daocáni yeó jáap túttimah, maáh Agripa ā jwan Berenicejīh Festo jáap maáh ā waadáchah, Cesarea tútchina caandíh maj tewedih īt dei juibínap wut jī.

14 Pánih dei juibíniiti maatápdih īt jum jwuhap wut jī. Bíic yeó jáap Pablodih doonádih Agripadih Festo nin pah āt niij naáwáp wut jī:

—Félix nemat muúboó ā cádahni, Pablo wūt jumni, ā jumna caá.

15 Jerusalén tútchiboó wā juibínachah, sacerdotewā ī maáta, bita judiowā ī maátabut caandíh wā peéh chā́jatdih náahna, wā pebhna yeejép dooná naáwádih ī juyáp jī.

16 Obohjeéhtih weém nin pah queétdih wā niijíp jī: ‘Jwiit Roma baácdih moón ī maáta nin pah jwípi chā́jna caá: Det naóh yacnitdih jwípi jwíh naáwát túttna caá. Páant ī naóh yacatdih joinít, ī naóh yacniboodih jwah jwí jwúb naáwát túttna caá. Jwiit Romanowā páant jwí chā́jcah, caandíh naóh yacnitdih jwípi wáhcan caá’, queétdih wā niijíp jī.

17 Pánihna, nin Cesarea tútchina wájeéh ī juyát túttimah daanimant bóo yeó jáapjeh peéh chā́jat naáwát muúboó chúudnit, ī naóh yacnidih wā bid bojop jī.

18 ‘Queétdih judiowā búdi ā yéej chā́jatjidih ī naóh yacmi dée caá’, wā niij jenah joyóp yuh jī. Obohjeéhtih queétdih naóh yaquihniiti buca dedé ā yéej chā́jatjidih ī jéih naóhcap jī.

19 ‘Jwíh Dios ā wutatjidih biáboó caá ā bohénap’, niijnít, ī iijip jī. Bíic newé, Jesús wūt jumni, wunniji yuhna, ā jwúb boop pud júúwátjidih Pablo ā bohéatjidihtut ī iijip jī.

20 Weémboó nihat ī naáwátjidih wā beh joicáp jī. Pánih beh joicán, ‘Jerusalén tútchiboó ma aab bejhoocaniit? Míih doonádih caanná wā joíihna caá, páant muntih’, Pablodih wā niijíp jī.

21 Obohjeéhtih, ‘Maáh César pebhna weemdíh ma wahaá, wíh doonádih caánboó ā joyát pínah niijná’, weemdíh ā niijíp jī. Páant ā niijíchah joinít, jwí maáh pebhna wahat táut niijná, caandíh nemat muúboó soldadowádih wā pánt tǎutap jī, Festo Agripadih āt niijíp wut jī.

22 Páant ā niijíchah joinít, Agripa Festodih nin pah āt niijíp wut jī:

—Ā naáwátidih weembát wā joíihna caá, āt niijíp wut jī.

—Cheibit caandíh ma joibíčna caá, Festo Agripadih āt niijíp wut jī.

23 Pánihna, cheibit Agripa Berenicejīh búdi míic wáacat tólihna juibíni, īt waad béjep wut jī. Páant ī waad béjchah, nihat cáacwā queétdih ennit, búdi īt weñep wut jī. Ni-hat soldadowā ī maáta, nihat caán tútchidih moón maátabut caán muána jjeéh īt waad béjep wut jī. Túttimah, Festo Pablodih āt ub júúwát tǎutap wut jī.

24 Pánihna, Pablo ā waád juibiát túttimah, Festo queétdih míic wáacnitdih nin pah āt niij naáwáp wut jī:

—Maá Agripa, nihat yeéb jwíjeéh jumnitbut nin newédih ñi enna caá. Jerusalénboó wā jumuchah, ninboó wā jumuchahbut, nihat judiowā weemdíh mindih búdi ī naóh yacap jī. Tubit ñaácnit, ‘Caandíh ma mao yohoó’, chah pohba ī niijíp jī.

²⁵ Obohjeéhtih, weémboó ded pah ā yéej chājatjidih wā jéihcap jī. Ā yéej chājatji jīb mao yohat ā wihcap jī. Pānihna, caanjéh tibeé jwī maáh Césardih naáwát túut niijná, ā pehbboó ā bejat pínahdih ā uúbúp jī.

²⁶ Obohjeéhtih, jwī maáh Césardih ded pah wā naóh daacát déedih wā jéihcan caá. Pānih jéihcan, yeéb nihat, Agripa biícidih ñi pebhna caandih wā jūáwát túutup be. Pānihna, caandih joinítji jwī míc wéheat túttimah, ded pah caandih wā naóh daacát pínahdih wā jéihbipna caá.

²⁷ Ded pah ā yéej chājatjidih naóhcach, nemat muúboó jumnidih César pebhna wā jéih wahcan caá, Festo queétdih át niijíp wut jī.

26

Ded pah ā chājatjidih Pablo Maáh Agripadih ā naáwát

¹ Túttimah, Maáh Agripa Pablodih nin pah át niijíp wut jī:

—Buu míih doonádih jwiútdih ma naáwá, át niijíp wut jī.

Páant ā niijíchah joinít, Pablo maátadih uúbhna, áih téihyañih át júut ñahanap wut jī. Pānih júut ñahanit, áih doonádih át naóh jwíhíp wut jī.

² “Maá Agripa, wā déewā ī maáta yeejép weemdih ī naóh yacatjidih wā naóh yoobáat pínahdih buu meém ma joyát pínahdih wā wéina caá.

³ Nihat jwiúit judíowā ded pah jwī chājatdih, ded pah jwī bohéatdihbut meemjéh ma túi jéihna caá. Pānihna, nihat wā naáwát pínahdih ma túi joyoó”, Pablo át niijíp wut jī.

Pablo Jesúsdih ā jepahat pínah jātih ded pah ā jum jwuhatjidih ā naáwát

⁴ “Nihat judíowā wíih baácboó ī cātíh wébit jum jwuhna, ded pah wā jumatjidih ī jéihna caá. Túttimah, Jerusalénboó ded pah wā jumatjidihbut ī túi jéihna caá.

⁵ Maatápdih fariseowájeéh wā jumap jī. Jwiúit fariseowā Moisés ā wutajtidih chah jepahnit jwī jumna caá. Pānihna, queét judíowā naáwihna, ‘Yoobópdih caá ā niiját’, ita jéih niij tágáa.*

⁶ Dios jwī nuowádih ‘Nihat cáacwā ī boo pud jūóhbipna caá’, ā niijátjidih wā páñat jīb, buu ī naóh yacni ninboó wā ñuhna caá.

⁷ Nihat jwiúit doce judíowā poómpbat ā naáwátjih joinítji jwī páina caá. Yeó jáap, cheibat Diosdih jwípi túi wéi wuhna caá. Pānihna, Maá Agripa, jwī maátaboó caandih wā páñat jīb weemdih ī naóh yacap jī.

⁸ ¿Dépanihna ‘Dios wunnitdih ā jéih jwáub booacan níit’, ñi niij jenah joi?

⁹ “Jon jātih ‘Jesús Nazaret tútchidih bóodih jepahnitdih weemdih cádahat tútat caá naahap’, wā niij jenah joyóp jī.

¹⁰ Páant niij jenah joinít, Jerusalén tútchidih moón dawá Jesúsdih jepahnitdih teonit, sacerdotewā ī maáta ī wutajtidih joinít, nemat muúboó wā nemat túutup jī. Pānihna, queétdih ī mao yohíhichah, weembát biíc yoobó wā mao yohat túutup jī.

¹¹ Maatápdih jwiúit judíowā jwī míc wáacat muúdih Jesúihwā ī míc wáacachah, waadnit, queétdih wā jígah náah chājap jī. Jesúsdih ī jepahatdih wā cádah túutup yuh jī. Pānihna, búdi ijina, biíh baácna jweí peétnit Jesúihwádih ñuunnít, wā moh yéejanap jī”, Pablo át niijíp wut jī.*

Jesús caandih ded pah ā niijátjidih Pablo ā naáwát

(Hch 9.1-19; 22.6-16)

¹² “Pānih Jesúihwádih ñuunná, sacerdotewā ī maáta ī wépatjīh ī wutajti pah chājat túut niijná, biíc yeó jáap Damasco tútchina wā bejep jī.

¹³ Yeó jáap tac yoób namáboó jwī bejchah, yeó ā yeh iigát chah jeámant yeh iig jéenanachah, jwī enep jī. Weemdih, wájeéh bejnitdihbut ā túi yeh iig yóh jwejep jī.

¹⁴ Páant ā yeh iiguíchah, en wáhi bejnit, jwiúit nihat baácboó jwī buug ñájap jī. Pānih buug ñájnit, wéheatdih wā joyóp jī. Jwíih wéheatjīh nin pah weemdih ái niijíp jī: **‘Saulo, Saulo, ¿Dépanihna ijnit, wíihwádih mawíh ñuún péé tígáa ma chāj? Wíihwádih pánih chájna, weemdih caá páant ma chājap. Pánih chájna, meemjéh míc yéejana caá ma chājap. Nuúápdih ñi chéwechah, ijnit, míc tápána, ā míc yéejat dée pah meembát ma míc yéejana caá’,** ā niijíp jī.

¹⁵ ¿Maá, meém déhe tígáa?” wā niijíp jī. **‘Weém Jesússeh tígáa, ma ñuún mawíh péeni.**

¹⁶ **Buu ma ñah ñahuú. Weemdih teo wáñni ma jumat pínah niijná, meemdih wā jígohna caá. Ma enatjidih bitadih ma naáwát pínah niijná, meemdih wā ñiona caá. Ded pah wā jumatdih meemdih wā jwáub jéihyaat pínahdihbut ma naóhbipna caá.**

¹⁷ **Buu meemdih jígohnit, judíowádih, judíowā nihcannitdihbut wíih doonádih ma naáwát pínah niijná, meemdih wā wahna caá. Pánih wahnit, ī jéih yéej chājcat pínah niijná, meemdih wā túi wappipna caá.**

¹⁸ **Judíowā nihcannitdih ma naáwáchah, queét dupáat panhipboó jumnitji ī yéej chājatjih cádahnit túut nuunná, baabát panhipboó ī bejbipna caá. Pānihna, Satanás ā maáh jumapmant queétdih ub bacanit, Dios ā maáh jumapboó wā waadábipna caá. Pánih chájnit, weemdih**

* 26:5 Hch 23:6; Fil 3:5 * 26:11 Hch 8:3; 22:4-5

jepahnitdih i yéejatdih wā yohochah, queét Dios ā ñionitjeéh i jumbipna caá’, Jesús weemdih ā niijíp jī’, Pablo āt niij naawáp wut jī.

Pablo Jesúsdih ā jepahatjidih ā naawát

19 “Páant Jesús ā naawáchah joinit, caandih wā yap yohcan jīi.

20 Pánihna, Damasco tútchidih moondih wā jwíh naawáp jī. Túttimah, Jerusalén tútchidih moondih, Judea baácdih moondih, judiowā nihcannitdihbut naóhni, ‘Ni yéejatdih cádahnit, Diosdih bidnit, ā náahat pahjeh ñi chājaá. Pánih chājni, “Yoobópdih Diosdih jepah tigaá i chājap”, bita i niijbipna caá’, wāpī niijíp jī.*

21 Páant wā niij bohéatji peéh nit judiowā Dioih muá dífna weemdih teonit, i mao yohíhip yah jī.

22 Obohjeéhtih, jon, buubut Dios weemdih ā teo wáacáp be. Páant ā teo wáacachah, weém ninjīh ñuhnit, nihát maátadih, oboh jumnitdihbut yoobópdih wā naóhna caá. Moisés ā wutajjidih, Dios naawátidih naóh yapanit i daacátjidihbut wāpī bohéna caá.

23 Nin pah it niij daacáp tajī: ‘Cristo Dios ā wahni pínah yeejép yapnit, ā wanbipna caá. Pánih wanniji, ā waóh boo pud jüóhbiha caá. Pánih jwúub boo pud jüóhni, yeh iigni panihni nihát judiowā, judiowā nihcannitbut i yéejat peéh iiguipna i bejat déedih túi ubni pínah ā jumbipna caá’, it niij daacáp tajī.* Páant i niij daacátji pah weembút biic yoobó wāpī bohénep jī’”, Pablo āt niijíp wut jī.

Pablo Agripadih Diosdih ā jepahat túttat

24 Páant Pablo ā naawáchahjeh, Festo nin pah āt niij ñaacáp wut jī:

—iPablo, meém náhni joyát buud béjni caá! Maatápdih ma bohéatji jīb, náhni joicánni caá buca, āt niij ñaacáp wut jī.

25 —Nihcan caá, Maá Festo. Náhni joicánni nihcan caá weém. Yee wéheni nihcan caá. Yoobópdih tigaá wā naawáp.

26 Nin Maáh Agripa nihát wā naawátidih ā beh joiná caá. Pánihna, wumcanjeh caandih wā naóhna caá. Nihát wā chājat bih naawát nihcan beé. Nihát ded pah wā chājatji doonádh Agripaboó ātāt joihi tagaá, āt niijíp wut jī.

27 Páant niij péanit, Agripadih jawh nin pah āt jwúub niijíp wut jī:

—Maá Agripa, meémoó Dios naawátidih naóh yapanit jon jātih i daacátjidih ‘Yoobópdih tigaá’, ¿ma niij jenah joí niit? Páant ma jenah joyátdih wā jéihna caá, āt niijíp wut jī.

28 —¿Ma naawátjīh waicanjeh weemdih Jesúsdih ma jepahat túttit niit? Agripa Pablodih āt niij jepahap wut jī.

29 —Waicanjeh ma jepahachah, túttimah ma jepahat doonádhbut joiná, wā wébiha caá. Meém Jesúsdih ma jepahat pínah, yeéb nihát buu weemdih joinitbut caandih ñi jepahat pínahdih wā náah yacna caá. Pánih náah yacna, Diosdih yeebdih wāpī wúbhna caá. Weém wā jumát pah yeéb nihátbut ñi jumát pínahdih wā náah yacna caá. Nin itah tópdih wā dawát pah niijná wā chājcan caá, āt niijíp wut jī.

30 Páant ā naawáchah joí péanit, Maáh Agripa, Berenice, Maáh Festo, caánboó chüudnitbut ñah ñuhnit, biicdih it bac bejep wut jī.

31 Pánih bac bejnitji nin pah it niij múc wéhenap wut jī:

—Nin newé ā chājatji jīb, mawat, nemat muúboó waadaátbut caandih ā wihcan caá, queétjeh it múc niijíp wut jī.

32 Maáh Agripa Maáh Festodih nin pah āt niij naawáp wut jī:

—Maáh César pebhna Pablo ā wahat túttacah nihna, jwíta jéih baca tagaá. Obohjeéhtih, caanná ma wahat pínahdih ā wúbát túttimah, caandih jwí jéih bacacan caá, Festodih āt niijíp wut jī.

27

Pablodih Roma tútchina i wahat

1 Roma tútchidih moón i Maáh César Italia baácdih āt jumap wut jī. Pablodih, bita nemat muúboó jumnitdihbut Festo soldadowā i maáh Julio wut jumnidih āt wapát túttap wut jī. Pánihna, johlitjīh bejni jāáj chóojīh queétdih Italia baácna Julio ā numah bejep jī. Caán Julio cien soldadowā i maáh ā jumachah, āih soldadowā César Augustoihwā wut jumnitdih i bejep jī.

2 Pánihna, weém Lucasbut Pablojeéh wā bejep jī. Aristarco, Macedonia baác Tesalónica tútchidih bóobot jwiútdih ā pej jum bejep jī. Pánihna, Adramitio wut jumni tútchimant jüóhni jāáj chóodih jwí waadáp jī. Caán chóo Asia baácdih bóo jélitna yoobó aab béjni chóo pínah tajī.

3 Pánih bejnit, cheibit Sidón wut jumni jélitna jwí jwibinap jī. Julioboó Pablodih en daoná, ā túi chājap jī. Pánih túi chājnit, caanjīh moón ā chéenwá dedé ā náahatdih i wúhat pínah niijná, i pebhboó Pablodih ā aabát túttap jī.

4 Caanjīh aabnitji jwúub dei junit, caán chóodihjeh mantih jwúub waadnit, jwí bejep jī, páant mantih. Jwí bejat déemant johlit ā jwááh johochah, Chipre wut jumni quewa ā túi jāhat pínah niijná, caan quéwadih wáyamant bóo buwámant jwí en yap bejep jī.

5 Caan quéwadih yap bej, chúuh bejnit, Cilicia baác ñaj deyatdih yap bej, Panfilia

* 26:20 Hch 9.20,28-29 * 26:23 Is 42.6; 49.6; 1Co 15.20

baác ñaj deyatdihbut yap bej, Licia baácidih jumni Mira tátchina jwí juibínap jĩ.

⁶ Jwí bejni chóo caán tátchidih ā chāwát pínahdih jéihnit, Julio biñ jāj chóo, Italia baácboó bejni pínah chóodih át bid juyáp tajĩ. Caán ā bid juini chóo Alejandría wāt jumni tátchimat jəóhni chóo tajĩ. Pániñ bid juinít, caán chóoboó jwiítidih ā numah waadáp jĩ.

⁷ Johlit ā jwāáh joh buug lájachah, páant muntih, wépép jéih bejcan, चाह्हजह jwí bejep jĩ. Pániñ bejnit, Gnido wāt jumni tátchidih jwí tóah juibínachah, johlitboó jwiítidih tacboó ā ub joh púud baca bojop jĩ. Pániñna, yooópdiñ bejcanjeh, Salmón wāt jumni pióh ñajatdih yap bejnit, Creta wāt jumni quewadĩh jéihyepmant bóo buwámant jwí en yap bejep jĩ.

⁸ Pániñna, johlit páantjeh yeejép ā johochah, caan quéwa buwádih चाह्हजह bejnit, Túini Jélitna púud bacapdiñ jwí chāo páh jwuhap jĩ. Caán jélit Lasea wāt jumni tátchi pehbít ā jumap jĩ.

⁹ Pániñ चाह्हजह jwí bejchah, mah noój láa, jāj chóojĩh bejat tobohah láa ā tóah juúwáp jĩ. Pániñna, jwiítidih numah bejnitdih Pablo nin pah ā niú naawáp yuh jĩ:

¹⁰ —¡Weemdíñ ñi joyoó! Bua jwí bejchah, ā táican niit. Mah noój láa ā jumachah, nin jāj chóo ā buudbípna caá. Pániñna, niñat ñi ub bejniñbut, jwiítbut jwí daáb buudbípna caá, ā niijíp jĩ.

¹¹ Obohjeéhtih, caán chóo mínah, caán chóodih íoh teonibut Pablodih í jepahcap jĩ. Julibut Pablodih joyáh bojnit, queétbodydíh ā jepahap jĩ.

¹² Caán í chāoni jélitboó mah noój láa jāj chóo ā chāwáchah, āpĩ táicap wat jĩ. Pániñna, niñat caán chóodih bejnit caan quewadĩhjih tih biñh tátchi, Fenice wāt jumni tátchi jélitna í bejhip yuh jĩ, mah noój ā yapatdih juibí pái jwuhah táut niijná. Fenice jélitdih yeó dei bejepmant jāj chóo waadát át jumap wat jĩ. Pániñna, “Caánboó juibínit, mah noój láa jwí tái pái jwuhbipna caá”, í niú jenah joyóp wat yuh jĩ.

Búdi mujdih noliñat ā juúwát

¹³ Chóop yapapmant johlit ā táu juúwáchah, caán chóodih teonit í táu bejat pínah niijná, í yoh báahani chodóp dahdih í jwúub ub yacap jĩ, páant muntih. “Jwí táu jéih jāj juibíbipna caá”, niú jenah joinit, jwiítidih í numah bejep yuh jĩ. Pániñ bejna, Creta quewa pebhjeh jwí jāj béjep jĩ.

¹⁴ Obohjeéhtih, túttimahbitjeh caan quéwa chūuhap yoób yeó aáb juúwápmant johlit búdi ā joh juúwáp jĩ.

¹⁵ Caán johlit jwíih jāj chóo buwámant tabit ā joh jāhanachah, jwí bejatjí dée yoób jwí jéih bejcap jĩ. Pániñ johna, caán chóodih ā páah joh púud baca bojop jĩ.

¹⁶ Pániñna, Cauda wāt jumni quewadĩh jéihyepmant bóo buwámant jwí yapap jĩ. Caan quéwa jwiítidih chibít johlitdih ā jāhap jĩ. Páant ā jāhachah, jwí wáini baini jāj chóodih, búdi chóo díitna í ub yacap jĩ. Johlit noliñatjĩh páantjeh búdi ā tobohochah yuhna, í jéih ub yacap jĩ.

¹⁷ Caán chóodih ámhoh yac péanit, búdi chóo ā búuh bejcat pínah niijná, queéť jāj chóodih teonit buujcánni tópnajĩh caán chóodih í nah chéwep jĩ. Pániñ nah chéu péanit, “Libia baácboó jwí juibími dée caá. Caanjĩh óon yehbenibit Sirte wāt jumapboó buug lájat jwiítidih tabit tobohna caá”, niú jenah joinit, jāj chóo wépép ā bejcat pínah niijná, johlitdih teoni búdi yégueh chóodih í ub deyanap jĩ. Páant í ub deyat túttimah, jāj chóodihjeh johlit ā ub joh bojop jĩ.

¹⁸ Caán johlit dedé ā yaicáp jĩ. Pániñ joh yaicán, chah pohba ā yoób johop jĩ. Páant ā johochah, noliñat búdi jəóhñit, jāj chóodih tabit ā buug lájap jĩ. Pániñna, jĩh buugjéh ā pahat pínah niijná, túttimah bóo yeó jáapdiñ í ub bejniñi bií déedih í yoh báaha jwihip jĩ.

¹⁹ Túttimah bóo yeó jáapdiñ johlit teoni yégueh chóona, chéwat tópná, máa nahnadĩhbut í yoh báhanap jĩ.

²⁰ Maatápdih yeodih cúiwádihbut jwí encap jĩ. Johlit noliñatbut dedé noón yaicáp jĩ. Yeó jáap jumap pah chah pohba ā tobohop jĩ. Páant ā tobohochah, “¿Nin búdi mujboó jwiít jwí buudmí naniit?” jwiítjeh jwí niú jenah joyóp jĩ.

²¹ Pániñna, búdi teona, maatápdih í jéih bid jeémpcap jĩ. Páant í bid jeémpcatdih enna, Pablo í cátiñ juí ñuhñit, queétdih nin pah ā niú naawáp jĩ:

—Wā naawáchah, yeéb ñi joicán beé. ‘Cretamant jāj bejcat caá náahap’, wā niijíp yuh be. Jwí juóhcah, nin pah áta yapcan tagaa. Jwí juúwátjí juibjeh nin pah ā yapna caá.

²² Obohjeéhtih, buu yeebdih wā jwúub naóhna caá, páant muntih. Ñi úmca bojoó. Jwiít jwí buudcán niit. Obohjeéhtih, nin jāj chóo pohba ā búuh peéť bejbipna caá.

²³ Dios wā maáh wā wéini weemdíh ā jéihyaat pínah niijná, áih ángeldih át wahap tabe. Caán ángel weemdíh buu chei jígohñit, jwí buudcát pínahdih ā naawáp be.

²⁴ Wā pebh juinít, nin pah ā niijíp be: ‘Pablo, ma úmca bojoó. Meém Romanowá í maáh César pebhna juibínit, ded pah ma chájatjidih ma naóhbipna caá. Dios táini jumna, ma bejni jāj chóodih moondĩhbut biic yoobó ā wabhípna caá’, weemdíh ángel ā niijíp be.

²⁵ Pániñna, ñi úmca bojoó. Diosdih táu jenah joinit, ‘Ángel ā niiját biic yoobó ā wabhípna caá’, wā niú jéihna caá.

²⁶ Obohjeéhtih, jwíih jāj chóodih johlit biñh quewáboó ā ub joh dodhbipna caá,

queétdih Pablo ã niijíp jî.

²⁷ Pánih johna, chéne semana wêpép ã johat túttimah, chei, Adriático wát jumni búdí mujdih jwí jwaoh chúuh bejep jî. Pánih bejna, chei tac yoob póhba caán chóodih teonit “¿Yehbenapboó jwí juibími naniít?” queétjeh ít niij jenah joyóp tajî.

²⁸ Pánihna, “Débóo cah ninjîh ã numah”, niijná, í jenah enep jî. Páant í jenah enechah, treinta y seis metros pohba caanjîh át numahap wut jî. Maátcanbitjeh í jwéub jenah enechah, veintisiete metros caanjîh át numahap wut jî.

²⁹ Páant ã yehbe bejechah ennit, búdí ít úumap wut jî. “¿Qewu páud bacapdih bóo jeenádh jwí buug lájmi naniít?” ít niij jenah joyóp tajî. Pánihna, caán chóo ã bejcat pínah niijná, chéne míc chodóp dahna méimant í yoh daabánap jî. Pánih yoh daabánit, “Waícanjeh ã baabá naáh”, queéí í niijjéhep jî.

³⁰ Biquína caán chóodih teonit, jweúhna, caán baini chóodih chéwat tópdih watnit, í wat deya pahanap jî. Pánih chājnit, nin pah í yee niijíp jî. “Caán baini chóodih waadnit, bíih chodóp dahnadih wawápmant jwí yoh daabáipna caá”, í niijíp jî.

³¹ Obohjeéhtih, soldadowá í maáhdih, soldadowádhbat Pablo nin pah ã niijíp jî:

—Nit nin chóodih teonit í bejechah, yeebbát ñi daab wánbipna caá, ã niijíp jî.

³² Páant ã niijíchah joinit, teonit í jweicát pínah niijná, soldadowá baini chóodih chéwat tópnadh í dúuc bóodop jî. Páant í dúuc bóodochah, caán chóo ã daabáh bejep jî.

³³ Baabát pínah jātih, Pablo queétdih nin pah ã niij naawáp jî:

—Yeéb náhni dahwanit ñi jeémpcah, chéne semana ã yapna caá.

³⁴ Pánihna, buu yeebdíh búdí wá jeémát túutna caá, ñi túi wêp yaáat pínah niijná. Ñi náhninaá, bíic jwí buudcán níit, ã niijíp jî.

³⁵ Páant niijnít, Pablo pandih úbnit, “Paá, jwiútdih nin jeémátdih ma túi wáhna caá”, Diosdih niijnít, jwiit niihat jwí enechah, pandih ã jeémép jî.

³⁶ Páant ã jeéméchah ennit, jwiútbw wëinit jwí jeémép jî.

³⁷ Jwiit caán chóodih jumnit doscientos setenta y seis cáacwá jwí jumap jî.

³⁸ Pánih jeémp péanit, niihat jwí wud jumát túttimah, caán chóo ã chodcat pínah niijná, páantjeh jumni trigo wáh wúhnhadh búdí mujboó í yoh báaha beedánap jî.

Pablówá í jumni jāáj chóo ã daabát

³⁹ Túttimah, baáb jeénechah, pehbhit jumni baácđih beh encan yuhna, túi óon ñaj dei páud bac juúwát, jee dáhna wihcapdih í wëi enep jî. Pánih ennit, “¿Con óonna jwí buug ñáj juibí jîh?” í niijíp jî.

⁴⁰ Pánihna, jāáj chóo ã túi bejat pínah niijná, chodat dahnadih chéwat tópnadh í dúuc bóod yohop jî. Páant í dúuc bóod yohat pónih, íoh tewat túat niijná, bitaboó íoh tewat pínah meenát naanádih chéwat tópnadh í wat deyanap jî. Caán túttimah, waawápmant bóo johlit teoni baini yégueh chóodih í wái aabánap jî. Pánih bejna, caán óon coahna í juibíhíh yuh jî.

⁴¹ Obohjeéhtih, jwí bejep yoób yehbenibit bíih óon poómp át jumap tajî. Pánihna, jwíh jāáj chóo waawápmant bóo caán óondih ã báagh yoh bejep jî. Páant ã báagh yoh bejechah, búdí nolihat ã buug lájachah, jwíh jāáj chóo méimant ã búhah bejep jî.

⁴² Páant ã búhuhchah ennit, queéé soldadowá nemat muúdhíh moonjí í yaáh jweicát pínah niijná, queétdih í mao yohíhíh yuh jî.

⁴³ Obohjeéhtih, soldadowá í maáh Pablodih túi chājihna, soldadowádhíh queéé nemat muúdhíh moonjídih ã mawat túutcap jî. Pánihna, jwéejna í yaáh ñáan bejat pínah niijná, jéih yaáhnitdh í jwíh ñáap báahaat túutap jî.

⁴⁴ Jéih yaáhcanntidih jāáj chóodih bóo máa naanádih teonit, ã yaáh ñáan bejat túutap jî. Pánih bejnit, niihat jwí túi yaáh ñáan juibínap jî.

28

Pablo Malta wát jumni quewaboó ã jumát

¹ Páant jwí ñáan juibínachah, caan quéwadhíh moón jwiútdih jwááh muj teo péanit, “Nin Malta wát jumni quewa caá”, jwiútdih í niij naawáp jî.

² Caan quéwadhíh moón jwiútdih túi teo wáacnit, páantjeh mah ã buugúchah, jwí cábuhachah ennit, í tuu cáo wáuhap jî.

³ Queéé í tuu wawachah ennit, Pablobut tuu wawadhíh bejnit, ã juí cáwap jî. Páant ã cáwachah, tuu chāha bac juóhni mai Pabloíh téihyadhíh ã chācáp jî.

⁴ Páant ã chāác ñuhuchah ennit, caan quéwadhíh moón nin pah í míc niijíp jî: “¿Nin newé cáacwádhíh mao jweini naniít? Pánih tígaá búdí nolihatdih ã jweí juúwúchah yuhna, ã mao jweyátji juib caandíh péeh chājna caá ã chājap. Pánihna, buu ã wanbipna caá”, í míc niijíp jî.

⁵ Obohjeéhtih, Pablobóo caán maidih tuu cáutna ã wimp yoh cáwap jî. Pánihni ã tubacap jî.

⁶ Páant ã chājachah ennit, caanjîh moón nin pah í míc niijíp yuh jî: “Caandíh ã chalanachah, ã wan buugbípna caá”, í niijíp jî. Obohjeéhtih, maátápdih í en ñuhuchah yuhna, dedé ã tubacap jî. Páant ã tubacat enna, í jenah joyádhíh jwéub túat nuumnit, nin pah queéetjeh í míc niijíp jî: “¿Caán jwíí pāp úbhni poómpdih bóona níit?” í niijíp jî.

7 Publio wāt jumni, āih jumat jwī aabāpman bah nibitjeh āt jumap jī. Publio caanjīh moón ī maáh tajī. Pānihna, caán jwiítidih dooná ā wahachah, āih muná jwī aab béjep jī. Caanná jwī juibínachah, jwiítidih ā túi wēi jwááap jī. Pānih wēi jwááhnit, biíc peihcanni yeó jāap ājeéh jwī jumachah, jwiítidih ā táí chājap jī.

8 Publio íp pahat yoyóp wunna, ā la-jachah, Pablo caandih enedih ā bejep jī. Á pebh juibínit, teo jāha wábhnit, caandih ā boooanap jī.

9 Páant ā boooat doonádih joinit, bita caanjīh moón wunnit, ā boooat pínah niijná, Pablo pebhna ī juyáp jī. Pānih juinitdihbut teo jāha wábhnit, ā boooanap jī.

10 Pānihna, búdí wēinit, jwiítidih ī túi teo wáacap jī. Túttimah, caan quéwamant jwī bejat túat chājachah, jwī bejni pínah jāáj chóodih dedé jwī náhatdih wáhná, ī túi yac beedánap jī.

Pablo Roma tátchina ā juibíat

11 Biéh búdí jāáj chóo Alejandría tútchimant jūóhniji caan quéwadih mah noój láa āt cháó jwáhp tajī. “Nin jāáj chóodih teonitdih wapnit pínah”, niij jenah joinit, caán chóo wáúcdih chéne ī pāpniji Cástor, Pólux wāt jumnidih ī búudhnit ī űahap jī. Pānihna, caan quéwadih jwiít biíc peihcanni widh jumnitji, bejna, caán chóodih waadnit, jwī chúuh bejep jī.

12 Pānih chúuh bejnit, Siracusa wāt jumni tátchidih juibínit, biíc peihcanni yeó jāap jwī cháó jwáhp jī.

13 Caán chóodih jwáuh waadnit, púú Regio wāt jumni tátchina yooópdiéh jwī chúuh juibínap jī. Cheibit chóop yapapmant joh jūóhni johlit jwiítidih ā túi ub bejep jī. Chéne yeó jāap túttimah, Puteoli wāt jumni tátchina chúuh juibínit, jwī aab béjep jī.

14 Caanjīh moón Jesúhwa jwiítidih wēi jwááhnit, ĩjeéh jwiítidih biíc semana ī cháó jwáhat tútup jī. Biíc semana túttimah queétdih cádahnit, Roma tátchina jwī yoób aab béjep jī.

15 Roma tátchidih jwī tóah bejehah, Roma tátchidih moón Jesúhwa jwī bejat doonádih joinit, biíc poómp Foro de Apio wāt jumni jīb chājatboó jwiítidih jwááat túat niijná, ĩt juí páñap tajī. Túttimah, biéh poómp Romadih moonbút Tres Tabernas wāt jumni úwat pehbóó ĩt juí páñap tajī. Pānih queétdih jwááhnit, búdí wēina, “Paá, weemdih ma túi chājna caá”, Pablo Diosdih ā niijjip jī.

16 Roma tátchidih juibínit, Julio ā maáhdih Pablodih ī wáhp jī. Caánboó Pablodih nemat muáboó nemcanjeh, biéh muáboó ā jumat tútup jī. Obohjeéhtih, ā jweicát pínah niijná, biíc soldadodih ā wapāt tútup jī.

Pablo Roma tátchidih moondih Jesúh doonádih ā naáwát

17 Biíc peihcanni yeó jāap túttimah, Pablo caanjīh moón judiowá ī maátadih ā pebhna āt bid bojop wut jī. Páant ī míc wáac juyáchah, Pablo queétdih nin pah āt niij naáwáp wut jī:

—Wá déewáá, weémboó jwī déewádih wá yeéj chājcap jī. Jwī nuowá ī watatjidihbut yeejép wá niijcáp jī. Obohjeéhtih, Jerusalén tátchiboó wá jumachah, biíquina jwī déewá weemdih teonit, Romanowá ī maátadih nemat muáboó ī nemat tútup jī.

18 Pānihna, weemdih wábh joinit, queét Romanowá ī maáta weemdih ī bacaihip jī. “Nin newé ā yeéj chājatji peéh mao yohat ā wihcan caá”, ī niijjip jī.

19 Obohjeéhtih, jwī déewá ī maáta weemdih bacaat tútcan, íjnit, Romanowá ī maátadih ī jepahcap jī. Páant ī jepahcah ennit, nin pah Romanowá ī maátadih wá niijjip jī: “Maáh César pehbóó weemdih ĩni wahaá”, wá niijjip jī. Obohjeéhtih, weémboó wá déewádih wá naóh yaccan niit.*

20 Pānihna, yeebdih eníhnit, ĩjjeéh míc wéheíhna, wá bid bojop be. Jwiít judiowá jwípi páini Cristo ā boo pud jūúwátidih wá naáwát peéh nin chéoni ĩtah tópdih wá dnoóná caá, āt niijjip wut jī.

21 Páant ā niijíchah joinit, queét caandih nin pah ĩt niij jepahap wut jī:

—Conmant moón jwī déewá míih doonádih jwiítidih daac wahcan, dedé yeejép doonádihbut ī naóhcan be.

22 Obohjeéhtih, nihāt tátchinadih moón Jesúsdih jepahnitdih ī íj enatdih jwiítboó jwī jéihna caá. Āih jāap bohéatdihbut yeejép ĩpi naóhna caá. Pānihna, dedé ma naáwát pínahdih jwī joíhna caá, Pablodih ĩt niijjip wut jī.

23 Biéh ī jenahni yeó jāapdih dawá Roma tátchidih moón judiowá Pablo ā jumni muná ĩt juibínap wut jī. Páant ī juibínachah, túi cheibitjeh jwiéh naóh jwiíhniji púú cheyehna Pablo queétdih āt naóh cádahap wut jī. Moisés ā watatjidih, Dios naáwátidih naóh yapanit ī daacátjidihbut āt naáwáp wut jī. Pānih caandih naóhna, Dios ā wahni, judiowá ī páini Jesús ā jumatdih jéihna, caandih ī jepahat pínahdih queétdih āt náah yacap wut jī.

24 Biquína ā naáwátidih ĩt jepahap wut jī. Obohjeéhtih, bitaboó ĩt jepahcap wut jī.

25 Pānihna, ĩ bacat pínah jātih, queétdih ĩ míc íjanachah ennit, Pablo nin pah queétdih āt niij naáwáp wut jī:

—Jon jātih jwī nuowá ī jepahcatji biíc yooób yeebbát ĩni jepahcan caá. Dios naáwátidih naóh yapani Isaiasji, Túini

* 28:19 Hch 25.11

Espíritu ã jéihyanachah, nin pah jwĩ n̄uowãdih
ãt niĩj naóh daacáp tajĩ:

²⁶ ‘Nít pebhna bejnit, queétdih ma naáwá:
“Maatápdih joiná yuhna, ñi beh joicán
niit. Maatápdih enna yuhna, ñi beh
encan niit”, ma niiji.

²⁷ “Maatápdih wã naáwáchah yuhna, joíhcan,
yoobópdih i beh joicán caá. Queétdih
wã booanachah, enna yuhna, i beh
encan caá. Jéihíhna nihna, yoobópdih
íta beh en tagaá. Pánih beh enna
nihna, i jengah joyátdih ita túut n̄uom
tágaá. Páant i túut n̄uomúchah nihna,
queétdih i yéejatdih wãta yoh tagaá”,
Dios ã niijná caá’, Isaías ãt niĩj daacáp
tajĩ. (Is 6.9-10)

Yeebbút biic yoobó jepahcannit ñi jumna
caá.

²⁸ Pánihna, yeéb wã déewáá, nindih ñi
jéihyeé. B̄u Dios cãacwã i yéejat yohat pínah
doonádih judíowã nihcannitdih ã wahna
caá. Pánihna, queétboó caandih joinit, i
jepahbipna caá, queétdih ãt niijip wut jĩ.

²⁹ Páant ã niijíchah joinit, ijina, múic wéhenit,
queét judíowã it bac bejep wut jĩ.

³⁰ Páant ã yapat túttimah, chéne jópchi
caanjih Pablo ã jumap jĩ. Dedé ã náahatnadih
caanjéh ã jíib chãj beedánap jĩ. Pánihna, nihat
caandih enedih jubínitdih wéinit,

³¹ Dios maáh ã jumat doonádih, Jesu-
cristoih doonádihbut úumcanjeh, ãpĩ naáwáp
jĩ. Ded caandih naáwát túutcanni ã wihcap
jĩ.

Páant bóojeh tigaá wã naáwát.
Lucas

ROMANOS

Queédih ā túyat tútat

¹ Weém, Pablo bihdih daacát tútnit, yeéb Roma tútchidih moón Jesúh wādhīh wā wahna caá. Jesucristo weemdhīh ñionit, āih túini doonādih nihat baácdih moondih ā naáwát tútup jī.

² Caán túini dooná pínahdih jon jātih Dios naáwát dih naóh yapanitdih “Cāacwādhīh wā túi chāj bipna caá”, āt niij daacát tútup wut jī.

³ Caán dooná ā wūáh ded pah ā jumat naáwát caá. Pániha, caán cāac jumna, David juimená ī juima āt jumap wut jī.

⁴ Pánih cāac jumna yuhna, jwī Maáh Jesucristo Dios wūáh jumna, dedé yéjeat wihcannī āt jumap wut jī. Pánih jumna, ā wunat túttimah, Dios caandih ā wēpatjīh āt jwūab boonap wut jī. Pánih boonana, Jesucristo yoobópdih ā wūáh ā jumatdih cāacwādhīh āt jéutap wut jī.*

⁵ Caán Jesús tīgāa weemdhīh oinit, ā wēpatjīh āih túini doonādih nihat cāacwādhīh ā naáwát tútup jī, caandih túi jenah joinit, ī jepahat pínah niijná.

⁶ Yeebdihbut āihwā pínah ā ñiwichah, ñit jepahap taga.

⁷ Yeéb Roma tútchidih moón Dioihwā, búdí ā oinitdih nin naóduh wā wahna caá. Dios jwī íp, jwī Maáh Jesucristojīh, yeebdih oinit, ī túi teo wáaca naáh, ñi túi jumat pínah niijná.

Pablo Roma tútchina enedih ā bejīhat

⁸ Nindih yeebdih wā jwīh naóh bipna caá: Jesucristodih yeéb ñi túi jenah joyát doonādih nihat baácdih moón ī joina caá. Queét ī naáwáchah, weembút joinit, búdí wā wēina caá. Pánih wēinit, Jesucristo ā wēpatjīh, jwī íp Diosdih nin pah wāpī niij úbhna caá: “Paá, meemdhīh ī túi péeat túina caá”, wāpī niijná caá.

⁹ Dios weemdhīh ā wutachah wēi jepahnit, ā wūáh túini doonādih wā túi bohéna caá. Dios ā enechah, yeebdih ā teo wáacat pínah niijná, yeó jāap jumat pah caandih wāpī úbhna caá.

¹⁰ Pánih úbhna, nin pahbut wāpī niij úbhna caá: “Paá, ¿būu jwūhna ī pebhna enat tútna, weemdhīh ma wahmi níit?” wā niijná caá.

¹¹ Túini Espiritu weemdhīh ā teo wáacat pah muntih, yeebdihbut ā teo wáacat pínahdih wā náah yacna caá, yeéb Jesúsdih chah ñi túi péeat pínah niijná. Á wēpatdih ñi bíbohah pínahdih teo jāha úbhna, yeebdih búdí wā enihna caá.

¹² Jesúhwā míc jumna, ā naáwát dih biícdih míc wéhenit, míc teo wáacna, chah jwī túi wēibipna caá.

¹³ Weém dawá tútchinaboó bohé jibichah, caán tútchinadih moón judíowā nihcannit túini doonādih joinit, dawá Jesúsdih ī jepahap jī. Pániha, maatápdih ñi pebhboó wā bejhip yuh caá, dawá ñíih tútchidih moondihbut Jesúh doonādih wā naáwáchah joinit, ī jepahat pínah, yeebút Jesúsdih chah ñi jenah joyát pínah niijná. Wā úudwā panihnit, caandih ñi jéihyatdih wā náah yacna caá.*

¹⁴ Nihat cāacwādhīh túini doonādih naáwát caá weemdhīh náahap. Dahwani tútchinadih moondih, tútchi wihcapboó jumnitdihbut, bohénitdih, bohécannitdihbut naáwát caá náahap.

¹⁵ Pánihni jumna, nihat yeéb Roma tútchidih moondihbut túini doonādih búdí wā bohéina caá.

Jesúh túini dooná ded pah ā jumat

¹⁶ Caán túini doonādih joinit, det Jesúsdih túi jepahnitdih Dios ā wēpatjīh ā túi ubna caá. Caán doonādih jwīh joinit, jwiit judíowā jwī jepahap jī. Jwī jepahat túttimah, judíowā nihcannitbut joinit, it jepahap jī. Pánih joinit, jwī jepahachah, jwiit nihatdih biíc yoobó ā wēpatjīh ā túi ubna caá. Páant ā wēpatdih jéihnit, “Caán túini doonādih ī jepahachah, Dios queédih ā túi úbbipna caá”, niij jenah joinit, caán doonādih bohéna, wāpī tíiccan caá.*

¹⁷ Pánih bohéna, nin pah wāpī niij naóhna caá: “Ded Jesúsdih túi jenah joinidihjeh ‘Nin túini caá’, Dios ā niij enna caá. Páant ā niij enat pah, jon jātih nin pah it niij daacáp tajī: ‘Caandih túi jenah joinitdih “Queét túinit caá”, Dios ā niij enna caá. Pánih túi jenah joinitjeh páantjeh Diosjéeh ī túi jumbipna caá’, it niij daacáp tajī”, wāpī niijná caá.*

Cāacwā ī yéje chājat

¹⁸ Dios jeámant jumni yeejép chājnitdih ā en íjna caá. Pánih yéje chājna, ded pah Dios ā jumatdih bita ī jéihyat déedih ī jāhna caá. Páant ī chājachah en íjnit, Dios búdí ā peéh chāj bipna caá. Páant ā peéh chājat pínahdih nihat cāacwādhīh ā jéihyana caá.

¹⁹ Diosdih jwiit cāacwā jwī jéih beedácah yuhna, ded pah ā jumatdih caanjéh jwiitdih āt jéihyanap taga. Páant ā jéihyanachah, caandih jwī jéihyat pínah dedé búwat wihcan caá.

²⁰ Diosdih jéih encan yuhna, nihat ā chājatjiboodih jwī jéih enna caá. Pánih ennit, “Caán nihatdih Dios búdí ā wēpatjīh ā chājni caá. Pánih chājni jumna, nihat ī maáh páantjeh ā jumbipna caá”, jwī niij jéihna

* 1:4 Mt 1.1; 12.23 * 1:13 Hch 19.21 * 1:16 Mr 8.38; 1Co 1.18 * 1:17 Hab 2.4 * 1:20 Hch 17.24-27

caá.* Caandih jéihna yuhna, det joyáh bo-jnitdih Dios á peéh chājipna caá. Páant á peéh chājachah, “Obohjeéhtih, ded pah ma jumatdih jéihcan, meemdih wā jenah joicáp jī”, det Diosdih ī jéih niijcán níit.

²¹ Dios ded pah á jumatdih jéihna yuhna, “Meém nihat ma chājnidih enna, meemdih búdí wā wéina caá”, dawá caandih īt niij naóhcap jī. Queétdih á túi chājachah yuhna, queétdih caandih “Weemdih ma túi chājat túina caá”, īt niijcáp jī. Páant caandih ī joyáh bojatji jīb ī jenah joyát át bwo peét bejep jī.*

²² “Weém túi jenah joini caá”, ī míic yee niijátji jīb, jenah joicánnit yoobát īt jumap jī.

²³ Pánih jenah joicánnit jumna, Dios nihat jéihni, páantjeh jumnidih īt wéicap jī. Pánih caandih wéican, “Meémboó nihat jéihni jumna, weemdih ma jéih teo wáacna caá”, ī pánpiboodih īt niij weñep jī. Jwiit cáacwā wannit pínah míic jwī jumna yuhna, cáac pah jīgohnidih pápnit, caandih īt weñep jī. Pánih chājnit, jiiñi, nuñúp, mai panih jīgohnidihbut pápnit, “Meémboó chah wépnicaá”, caandih īt niij wéi naáwáp jī.*

²⁴⁻²⁵ Dios nihat chājni á jumuchah yuhna, caandihjeh ī wéi naáwát déeji, “Nit caá chah wépnit”, niij yee jenah joinit, á chājnitbóodih īt wéi naáwáp jī. Páant queétdih ī wéi naáwáchah ennit, “Ī náahatdihjeh ī chāja naáh”, niijnit, Dios queétdih át cádahap wut jī. Páant á cádahat túttimah, queétdih chah yeejép ī chājat pínahdihjeh jenah joinit, túc náah jumnidih īt chājap jī. Pánih yeejép chājna, īih bácahdihbut īt míic yeejanap jī.

²⁶ Páant ī yee jenah joyóchah enna, “Yeejép ī náahatdihjeh ī bid dáhwa naáh”, niijnit, Dios queétdih át cádahap wut jī. Páant ú náah chājatdih jenah joinit, yaádhboó neonádh náahcanjeh, yaádh míicjeh īt yeej chājap jī.

²⁷ Páant ī chājat pah muntih, neonábut yaádhdih ī en nínahat pah neoná míicjeh īt en nínahap jī. Pánih en nínahnit, queétdih neoná míicjeh īt yeej chājap jī. Pánih yeej chājnit, ī yeej chājatji jīb īih bácah, īih jenah joyátbut páantjeh át yeej bejep jī.

²⁸ Diosdih ī jwíh jéihna yuhna, “Caandih jéihyat weemdih dedé pínah níhcan caá”, ī niij jenah joyóchah ennit, Dios queétdih át cádahap wut jī, ī jenah joyát déheni pah á jumap pínah niijná. Páant á cádahat túttimah, chah yeejép yoobát īt yooó jenah joyóp jī. Pánih chah yeejép jenah joinit jumna, jwī chājca naáh déedih īt chājap jī.

²⁹ Pánih yeejép chājna, buubut nin pah ī jumna caá: Dedé ī en nínahatdihjeh ī yeej chājna caá. Ded pah bitadih chah yeejép ī chājat pínahdih búdí jenah joinit jumna, cáacwádh mao yohnit jumna, chah dawá

bií déedih búdí en nínahnit jumna, tab yeenit jumna, yeejép dooná naóhmitbut ī jumna caá.

³⁰ Bitadih yee naóh peétnit jumna, Diosdih eníhcannit jumna, bitadih jīgah encan, “Weém maáh panihni jumna, dedé wā náahatdih wā chājipna caá”, ī niij jenah joini caá. “Weémboó chah jéihni caá”, niij jenah joinit jumna, bitadihbut páant niij naóhnit ī jumna caá. Chah yeejép ī chājat pínahdihjeh jenah joinit ī jumna caá. Ī mánadih jepahcannit jumna,

³¹ jenah joicánnit jumna, ī niiját pah chājannit jumna, ī déewádh oicannit jumna, bitadih jīgah encan, ī teo wáacna caá.

³² Páant yeejép ī chājatdih ī cádahatji peéh Dios iigúipna queétdih á yohbipna caá. Páant á peéh chājat pínahdih jéihna yuhna, ī yeej chājatdih ī cádahcan caá. Pánihna, bita ī yeej chājachah ennit, “Páant nī chājachah, á túina caá”, queétdih ī niij wéi naóhna caá.

2

Dios á peéh chājat pínah yoobópdih á jumap

¹ Yeeb cáacwā míicjeh jumna yuhna, ¿Dépanih tigaá “Yeejép wā yoobát ī jumuchah, ī yeej chājat jīb, queétdih peéh chājat caá náahap”, nī niij jenah joí? Yeebbát queétdih ī chājat pahjeh mun tigaá biíc yoobó nī chājap. “Jwiit yeej chājachah, jwiitdih dedé yeejat peéh wihcan caá”, nī jéih niijnán caá. Pánihnit jumna, bitadih naóh yacnit, yeebjéh peéh chājatdih míic watna caá nī chājap.*

² Nihat yeej chājnitdih Dios á peéh chājipna caá. Yoobópdih chājni á jumuchah, á peéh chājatbut yoobópdih á jumatdih jwī jéihna caá.

³ Cáacwā míicjeh jumna yuhna, “Peéh chājat caá náahap”, niij naóh yacnit nī jumuchah, yeebbát biíc yoobó nī chājat jīb, yeebdihbut peéh chājat á jumbipna caá. “Jwī yeej chājachah yuhna, ápi peéh chājachah beé. Pánihna, buu pohba, á peéh chājcan níit”, nīpi niij jenah joini yuh caá. ¿Dépanih tigaá páant nī niij jenah joí? Yeebdihbut Dios á peéh chājipna caá.

⁴ Obohjeéhtih, nī yeej chājachah yuhna, Dios yeebdih jīgah ennit, á peéh chāj jwuhcan caá. Páant á peéh chājcatdih enna, “Dios wā yeejatdih á íjcan caá”, nī niij jenah joini yuh caá. Obohjeéhtih, yeebdih á túi chājatdih ennit, caandih nī jepahat pínahdih páina caá á chājap.

⁵ Obohjeéhtih, yeebdih á jīgah enechah yuhna, yeebboó caandih nī jepahican caá. Nī yeej chājatdih cádahihcchah, yeebdih á peéh chājipna caá. Á peéh chājat pínah yeó jáap jātih, chah nī yeej chājachah ennit, caán yeó jáapdh yeebdih chah á peéh chājipna

* 1:21 Ef 4.17-18 * 1:23 Dt 4.16-18; Sal 106.20; Jer 2.11 17.10; Ez 18.30; 33.20; Mt 16.27

* 2:1 Mt 7.1; Lc 6.37 * 2:6 Sal 62.11-12; Pr 24.12; Jer

caá. Yeecanjeh, ã niijátji biíc yoobó ã peéh chājatdih nihah cāacwā ī jéihbipna caá.

⁶ Cāacwā yoobó ded pah ī chājatji jīb Dios queétdih ã jīb chājbipna caá.*

⁷ Det bitadilh túinijeh chājnī, Dios queétdih ã wēi naáwát pínahdih bidnit, yeó jāap jumat pah ã pehbóó jumīhnit, queétdih bácah páantjeh Dios ájeéh ã jumat túutbipna caá.

⁸ Obohjeéhtih, det ī náahatdihjeh chājnī, bitadilh túi chājcannit, queétdih Dios búdi lījnīt, ã peéh chājbipna caá.

⁹ Páant ã peéh chājachah, nihah yéejnit yoobó tabit yeejép ī yapbipna caá. Judíowā nihcannitdih ã peéh chājbipna caá. Obohjeéhtih, judíowā Moisés ã wutatjīdih bíbohna yuhna, ī túi jepahcatji jīb queétdih chah ã peéh chājbipna caá.

¹⁰ Det túi chājnīdih, “Nī túi chājna beé”, ã niijbipna caá. Páant ã niijnītdihjeh Dios ã túi jumat túutbipna caá. Judíowādih, judíowā nihcannitdihbut biíc yoobó ã túi chājbipna caá.

¹¹ Dios nihah cāacwā ded pah jwī chājatdih enna, yeejépwādih, túinītdihbut yoobópdih ã chājbipna caá. Pánih chājna, judíowādih, judíowā nihcannitdihbut biíc yoobó ã chājbipna caá.*

¹² Páant biíc yoobó chājni ã jumuchah, nin pah ã jumna caá: Moisés ã wutatjīdih jéihcannitboó ī yéej chājachah, ī yéejat jīb iiguipna ī bejbipna caá. Pánihna, biíc yoobó caán wutatjīdih jéihnitbut ī yéej chājachah enna, “Queétdih peéh chājat náahna caá, caán wutatjīdih ī yap yohat jīb”, Dios queétdihbut ã niij enna caá.

¹³ Caán ã wutatjīdih ī en naáwáchah, páantjeh joijéhnitdih “Nit túinīt caá”, Dios ã niij encan níit. Obohjeéhtih, ã wutatjīdih túi jepahnitboodih “Nit túinīt caá”, ã niij enbipna caá.

¹⁴ Judíowā nihcannit ī jéihyatjīhjih chājna, Moisés ã wutatjīdih jéihcan yuhna, caandih ī jepahna caá.

¹⁵ Pánih jepahna, caán ã wutatjīdih jéihcan yuhna, queétdih jénah joyátmant caán wutat panīhni ã jumna caá. Páant ã jumuchah, yéej chājat jénah joyát ã jāúwáchah, “Páant wā chājachah, ã túlcan níit”, ī niij jéihna caá. Ded túi chājatdih, yéej chājatdihbut ī jéihna caá.

¹⁶ Pánihna, péeni yeó jāapdih Dios Jesu-cristodih cāacwā ded pah ī yéej chājatdih ī jweéátji jīb ã peéh chājat túutbipna caá. Páant tigaá áih túini doonádih wāpī naóh bohéna caá.

Moisés ã wutatjīdih judíowā ī jepahcat

¹⁷ Túini doonádih judíowādih bohéna, nin pah queétdih wāpī niij naóhna caá: Yeéb judíowā, Moisés ã wutatjīdih jéihnit jumna,

“Jwiit judíowā chah túinīt jwī jumna caá. Jwiitjeh caá Dioíhwā”, ã niij jénah joiiná caá.

¹⁸ Caán wutatjīdih jéihnit jumna, ded pah Dios ã náahatdihbut ñipī jéihna caá. Pánih jéihnit jumna, “Jwī túi chājat pínahdih jéih ñionit jwī jumna caá”, ñipī niij jénah joiiná caá.

¹⁹ “Túi jéihnit jumna, jéih encannit panih-nitdih jwī jéih teo wáacna caá. Jiíat panihnit jumna, dupánapboó jumnit panihnitdih jwī jéih bohéna caá, ded pah túi chājatdih ī jéihyat pínah niijná”, ñipī niij jénah joiiná caá.

²⁰ “Jwiit judíowā caán wutatjīdih jéihna, túi yoobópdih jéihnit jwī jumna caá. Pánih jumna, det jénah joiicannitdih, wébit panih-nitdihbut jwī jéih bohéna caá”, ñipī niij jénah joiiná yah caá.

²¹ Obohjeéhtih, páant niij jénah joiiná yuhna, ¿dépanih tigaá queétdih ñi bohéhatdih yeebjéh ñi jwīh míc bohécan? Bitadilh nuumát tútcan yuhna, ¿dépanih tigaá yeebjéhbut ñi nuúm?

²² Bita ī áa nihcannitjīh yéej chājat tútcan yuhna, ¿dépanih tigaá yeebjéhbut biíc yoobó ñi áa nihcannitjīh ñi yéej chāj? Judíowā nihcannit ī pāpnidih buti ina yuhna, ¿dépanih tigaá ī pāpni ã ñuhah muunádih waadnit, orodih platadihbut ñi nuúm?

²³ “Jwiit judíowā Moisés ã wutatjīdih jéihnit jwī jumna caá”, wēi niijná yuhna, caán wutatjīdih yeebjéh ñi yap yohna caá. Pánih yap yohna, ñi túi chājatdih ennit, “Dios páant watni ã jumuchah, caandih jwī náahcan caá”, bita ī niij jénah joiiná nacá.

²⁴ Páant ñi chājatdih Dios naáwátidih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajī: “Yeéb judíowā wāt jumnit, ‘Diosdih wēnit poómp’, ī niijnit yuhna, Dios ã wutatdih ñi yap yohochah enna, judíowā nihcannitboó Diosdih yeejép ī naóh peétna caá”, át niij daacáp tajī.*

²⁵ Jwiit judíowādihjeh quehli nah yapat chóodih Dios át bóod yohat túatap wāt jī, áihwā jwī jumatdih jéitat túat niijná. Pánih bóodna, “Míihwā jumnit, Moisés ã wutatjīdih jwī jepahbipna caá”, Diosdih jwī niij jéitna caá. Obohjeéhtih, “Jwiit bóodnit jwī jumna caá”, niijná yuhna, Moisés ã wutatjīdih jepahcan, ñi bóodatji yeebdih dedé pínah nihcan caá.

²⁶ Det judíowā nihcannitboó bóodcannit jumna yuhna, caán wutatjīdih ī jepahachah enna, “Nit wíihwā caá”, Dios queétdih ã niij enbipna caá. Jwiit bóodnitdih ã niij enat pah mantih, queétdihbut biíc yoobó ã niij enna caá.

²⁷ Dawá judíowā Moisés ã wutatjīdih jéihna yuhna, caandih ī jepahcan caá. Obohjeéhtih, queétdih judíowā nihcannitboó bóodcannit jumna yuhna, ã wutatjīdih ī túi jepahna

caá. Páant í jepahachah ennit, Dios jwiít judíowádih nin pah á niijbípná caá: “Queét bóodcannit, Moisés á wutatjidih jéihcan yuhna, caandíh í jepahap be. ¿Dépanih tigaá yeéb bóodnitboó caán wutatjidih jéihna yuhna, caandíh í jepahap? Yeebboodíh chah yeejép peéh chájat caá náahap”, á niijbípná caá.

²⁸⁻²⁹ Judío yoobát ded pah á jumatdih buu wá naóhbpna caá. Bóodni jumna yuhna, Diosdih jepahcanni judío yoobát nihcan caá. Á wutatjidih jéihna yuhna, jepahcan, judío yoobát nihcan caá. Obohjeéhtih, ded Diosdih wéi jepahni judío yoobát á jumna caá. Pánihna, áih quehli nah yapat chóodih á bóod yohat tútat pah á yéej chájatdih cádahna, á jenah joyátdíh á tútat nuumná caá. Pánihnidih “Nin túini caá”, Dios á niij enna caá. Cáacwá caandíh í wéi naóhcah yuhna, Diosjeh caandíh á wéi naóhna caá.*

3

¹ Weém páant niij naóhna, “Jwiít judíowá jwí jumachah, Dios jwiítidih á wutatji pah bóodnit jwí jumachahbut, dedé pínah nihcan caá”, wá niijcán caá.

² Judíowá jwí jumat jíib, jwiítidih bádí túyat á jumna caá. Dios naáwátidih jwiítidih át jwiíh wúhup tají, bitadih jwí naóh yapaat pínah niijná.*

³ Obohjeéhtih, biquína jwí déewá caán naáwátidih jepahcan, “Ma wutatdih jwí túi jepahbipna caá”, í niijátji pah ít chájcap jí. “Páant queét í niijátji pah í chájcah, Diosbut bíic yoobó á niijátji pah á chájbicán nacaá”, ¿ní niij jenah joi níit?

⁴ ¡Nihcan caá! Nihat cáacwá yoobó yeenit í jumachah yuhna, Diosboó á niijátji pahjeh á chájbipna caá. Páant yeecanni á jumachah jéihna, jon játih David, Dios naáwátidih naóh yapani, á yéej chájatdih naóhna, nin pah át niij daacáp tají:

“Wá yéej chájachah ennit, ‘Peéh chájat caá náahap meemdíh’, ma niijícah, yoobópdih naóhni ma jumatdih nihát í jéihna caá. Pánih jéihnit, ded meemdíh á jéih yap yohcan níit”, át niij daacáp tají. (Sal 51.4)

⁵ Biquína í jenah joyátjíhjih nin pah íta niij jenah joi tá yuh caá: “Jwiít jwí yéej chájachah, Dios yoobópdih á jumatdih cáacwá chah íta jéih taga. Pánihna, jwí yéej chájachah, á túina caá. Páant túini á jumachah, jwí yéejat peéh chájna, Dios yoobópdih áta chájcan taga”, íta niij jenah joi tá yuh caá.

⁶ Obohjeéhtih, páant nihcan caá. Jwí yéej chájatdih peéh chájcan, yoobópdih chájni áta nihcan tagaá. Pánih jumna, nihát í yéej chájat jíib áta jéih peéh chájcan tagaá.

⁷ Bitaboó nin pah íta niij jenah joi tá yuh caá: “Jwiít cáacwá yeenit jumna, jwí niijátji pah jwípf chájcan caá. Obohjeéhtih, Diosboó yeecanni caá. Pánihna, ded pah yeenit jwí jumatdih jenah joinit, Dios ded pah yeeat wihcanni á jumachah, chah jwíta túi jéih taga. Páant á jumachah, jwí yeeatji jíib peéh chájat áta wihcan taga.

⁸ Páant niij jenah joiná, “Yeejép chájna, Dios túini á jumatdih jéitna caá jwí chájap. Pánihna, ¿jwí yéej cháj jíih?” Íta niij jenah joi tá yuh caá. “Pánihatdih Pablowá í bohéna caá”, biquína jwiítidih í niij yee naóhna caá. Páant í niij yee naáwáchah joinit, “queétdih peéh chájat caá náahap”, Dios á niiját yoobópdih caá.

Jwiít nihát cáacwá á peéh chájnit pínah jwí jumat

⁹ ¿Ded pah tigaá yeéb níi niij jenah joi? ¿Jwiít judíowá bita chah túinit níit jwí jumap? Nihcan caá, wá déewá. Nin pah yeebdih wá jwéub naóhna caá: Jwiít judíowá, judíowá nihcannitbut nihát bíic yoobó Dios á peéh chájnit pínah míic jwí jumna caá.

¹⁰ Jon játih Dios naáwátidih naóh yapanit í daacátji pahjeh tigaá á jumap:

“Ded yoobópdih chájni nihcan caá.

¹¹ Nihat ded pah Dios á jumatdih í túi jenah joicán caá. Nihat cáacwá yoobó caandíh joíhcan, bidcannit míicjeh tigaá.

¹² Nihat Diosdih náahcan, tac páud bejat pah ít chájap taga. Ded túi chájni á wihcan caá. (Sal 141.3; 53.1-3; Ec 7.20)

¹³ Íih jacnaboó cáac í yohni jaáh jéuw lajna á wíj bacaat pah caá á jumap. Wéhena, yeeat míicjeh í naóhna caá. Mai á cháacáchah, áih man cáacdíh á yéjeaat pah, queét yeenit bitadih ípf yéejana caá. (Sal 5.9; 140.3)

¹⁴ Pánih yeenit, bitadih jíó waadáat pah chájnit, túbit jéihnitbut í jumna caá. (Sal 10.7)

¹⁵ Pánihnit jumna, cáacwádih mao yohíhnitjeh caá í jumap.

¹⁶ Ded í bejpeoó jumnitdih yeejép chájna, ípf moh yéejana caá.

¹⁷ Bitadih túi chájcan, íjééh í túi jumcan caá. (Is 59.7-8)

¹⁸ Diosdih jenah joicánjeh, í jepahcan caá”, ít niij daacáp tají. (Sal 36.1)

¹⁹⁻²⁰ Páant í niij daacátjidih náhninit, jwiít judíowá nin pah jwí niij jéihna caá: “Nihat Dios naáwátji jwíih pínah caá. Páant á jumachah, jwiítidih caá caandíh jepahat náahap”, jwí niij jéihna caá. Á wutatdih jéihna yuhna, caandíh jepahcan, “Jwiítidih yéejat peéh wihcan caá”, jwí jéih niijcán caá. Jwiít judíowá Dios á peéh chájnit pínah jwí jumat pah muntih, nihát baacdíh moón

* 2:28-29 Dt 10.16; 30.6; Jer 4.4 * 3:2 Sal 147.19-20

judiowā nihcannitdihbut biic yoobó ã peéh chājipna caá. Á wutatdih nihát cáacwā jwí túi jepahcan caá. Páant jwí jepahcāh, Moisés ā wutatjidih joinít, Diosdih jwí yap yohatdih jwí jéihna caá. Pánih jéihnit, Diosdih nin pah jwí jéih níjcan caá: “Ma wutatdih wā túi jepahcāh, ‘Túini ma jumna caá’, weemdih ma níj enmi nacaá”, jwí jéih níjcan caá.*

Diosdih jepahna, áihwā jwí jumat

21-22 Páant níj péanit, jwiit cáacwā ded pah Diosjeéh jwí túi jumát pínah ā jenah joyátjidih buu yeebdih wā naóhbiḡna caá. Moisés ā wutatjidih jepah beedācan, jwiit nihát Dios biicdih jwíta jéih jumcan tagāá. Caandih jéihna, caán wutatjidih ded pah jwí jepahatdih jenah joicānjeh, det Jesucristooboodih jepahnitdih, “Queét túinit caá”, ā níj enna caá. Jon jātih Moisés, Dios naáwátidih bita naóh yapanitbut caán ā jenah joyátjidih it daacáp tajī. Pániha, buu ded pah Dios jwiitdih “Nit túinit caá”, ā níj ját pínahdih jwiit nihát cáacwādih át jéihyanap taga. Jwiit judiowādih, judiowā nihcannitdihbut Dios biic yoobó ã túi chājna caá.*

23 Yéejnit múic jumna, jwiit nihát jwí yéej chājna caá. Jwí túi chājat pínahdih Dios ā jwíh jenah joyátji pah biic yoobó jwí chājcan caá. Dios ā týatdih wuap jwí jumna caá.

24 Páant jwí túi chājcah yuhna, Dios jwiitdih búdi ā oyochah, Jesucristoboó jwí yéejat jīb buudáát panihnidih jīb chājna, jwiitdih át wun wuhup wut jī. Páant jwí jīb buudáátidih ā jīb chājcah, “Nit túinit caá”, jwiit Jesúsdiḡh jepahnitdih Dios ā níj enna caá. Jwiitdih jīb náahcanjeh, jwí túi chājcatdih át yohop taga.

25 Jon jātih moón ī yéej chājatdih ij enna yuhna, Dios queétidih át peéh chājcap wut jī. Pánih peéh chājcan yuhna, yoobópdih chājni jéutat túnt níjjaná, caanjéh Jesucristodih át wah deya bojip taga, jwí yéejat jīb wun wuhnit, áih meépdih ā yoh wuhát pínah níjjaná. Pánih wun wuhna, áih meépdih yoh wuhatdih jwí túi jenah joyóchah ennit, Diosboó jwí yéej chājatdih ā ij cádhana caá. Pánih chājnit, jon jātih moonidih ī yéejat jīb peéh chājcanjeh, Jesús nihát cáacwāboodih jwí yéejat jīb buudáátidih át jīb chājap wut jī. Páant ā chājcah, Dios ded pah ā níj ját pahjeh yoobópdih chājni ā jumatdih jwiitdih át jéihyanap wut jī.

26 Pánih jéihyanit, Jesúsdiḡh jepahnitdih “Nit túinit caá”, ā níj enatdihbut ā jéihyana caá. Páant ā jéihyanachah, “Dios yoobópdih chājni caá”, jwí níj jéihna caá.

27-28 Páant ā chājcah jéihnit, nin pahbut jwí níj jéihna caá: “Moisés ā wutatjidih jwí jepahcāh ennit, ‘Nit wā peéh chājnit pínah nihcan caá’, Dios jwiitdih ā níjcan caá. Obohjeéhtih, Jesúsboodih jwí jepahcāh enna,

‘Nit túinit caá’, ā níj enna caá”, jwí níj jéihna caá. Páant níj jéihnit, “Weemjéh wā túi chājat jīb Dios weemdih ā wēi enna caá”, jwí níj jenah joicān caá. “Dios ā wutatdih túi jepahat jīb, ‘Nit túinit caá’, Dios ā níjbiḡna caá”, jwíta níj jenah joitáníit? ;Nihcan caá, wā déewā! Obohjeéhtih, Jesús jwiitdih ā wun wuhatjidih túi jenah joinít, caánboodih jwí jepahcāh, “Nit túinit caá”, Dios ā níj enbiḡna caá.

29-30 Dawá jwí déewā nin pah Ipī níj jenah joiná caá: “Jwiit judiowādhjeh Dios jwí maáh ā jumna caá. Queét judiowā nihcannitdih ī maáh nihcan caá”, Ipī níj jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, páant nihcan caá. Dios biicjeh jumna, nihát cáacwādih ī maáh ā jumna caá. Pánih jumna, Dios jwiit judiowādh, judiowā nihcannitdihbut jwiit nihatdih biic yoobó jwí maáh ā jumna caá. Jwiit judiowā Jesús ā wun wuhatjidih túi jenah joinít, jwí jepahcāh, jwiitdih “Nit túinit caá”, ā níj enna caá. Judiowā nihcannitbut biic yoobó Jesúsdiḡh ī jepahcāh, queétidihbut “Nit túinit caá”, Dios ā níj enna caá.*

31 Pániha, Jesús ā wun wuhatjidih jenah joinít, “Moisés ā wutatjidih jwí cádhachah, ā túimi nacaá”, jwíta níj táníit? ;Nihcan caá, wā déewā! Obohjeéhtih, Jesúsdiḡh jepahna, Moisés ā wutatjidihbut jwí jepahna caá.

4

Abraham Diosdih ā túi jenah joyátji

1 Buu, jwí nuo Abrahamdih ded pah Dios ā chājatjidih yeebdih wā jwáub náhniabiḡna caá.

2 Abraham ded pah ā túi chājatji jīb “Nin túini caá”, Dios ā níj enechah, “Weém bácah túini caá wā jumap”, áta jéih níj tágaá. Obohjeéhtih, Diosboodih páant níjjaná pínah ā wihcan caá.

3 Páant ā jumuchah, Dios naáwátidih naóh yapani nin pah át níj daacáp tajī: “Abraham ded pah Dios ā níj ját joinít, caandih át túi jenah joyóp wut jī. Páant ā túi jenah joyóchah ennit, ‘Caán yoobópdih tígāá’, Dios caandih át níj enep wut jī”, át níj daacáp tajī.*

4 Ded maátadiḡh ā teo wuhuchah, caandih Ipī jīb chājna caá. Oboh Ipī jīb wuhcan caá. Á tewat jībbeh Ipī wuhna caá.

5 Obohjeéhtih, ded teo wuhcan, Diosdih ā túi jenah joyóchah ennit, “Nin túini caá”, caandih ā níj enna caá. Páant ā níj enechah, dedé ā túi chājat jīb pohba nihcan caá.

6 Pániha, ded Diosdih ā túi jenah joyóchah ennit, ded pah ā chājatjidih jenah joicānjeh, “Nin túini caá”, Dios caandih ā níj enna caá. Páant ā níj ennidih Dios ā túi chājatdih Davidji nin pah át níj daacáp tajī:

7 “Ded ã jephacatdih Dios ã yohochah, wëinit, ã túi jumna caá. “Á túi chãjcatdih wã jwãub encan niit”, caandih Dios ã niijichah, wëinit, ã túi jumna caá.

8 “Nin táini caá. Caandih dedé yéejat peéh chãjat wihcan caá”, Dios ã niij enni wëinit, ã túi jumna caá”, David ãt niij daacáp tají. (Sal 32.1-2)

9 ¿Judíowãjeh bóodnit í jumuchah, Dios í yéej chãjatdih ãt yohji taniit? Nihcan caá, wã déewã. Judíowã nihcannit, bóodcannitdihbut í yéej chãjatdih ã yohna caá. Pãnih jumnit, queét nihát biíc yooob wëinit, í túi jumna caá. Ded pah Dios Abrahamdih ã chãjatjidih jwãub náhnat caá náahap. Caán Diosdih ã túi jenah joyóchah, “Nin táini caá”, Dios ãt niij enep wut jí.

10 Nindhbut náhnat caá náahap: ¿Débólihji ta tigaá Abrahamdih páant ãt niij enji? ¿Bóodni ã jumat túttimahji taniit? Nihcan wut jí. Bóodni ã jumat pínah jãtíh “Nin táini caá”, Dios caandih ãtát niij enep wut jí.

11 Á bóodat pínah jãtíh Abraham Diosdih ãt túi jenah joyóp wut jí. Páant ã túi jenah joyóchah, “Nin táini caá”, Dios caandih ãt niij enep wut jí. Páant ã jumatdih jumat túttimahji, Dios caandih ãt bóodat túttimahji wut jí. Pãnihna, caán ã bóodat pínah jãtíh, ã túi jenah joyát pahjeh, Diosdih túi jenah joinit judíowã nihcannit, bóodcannitdih “Nit táini caá”, Dios ãt niij enep wut jí. Páant biíc yooob ã niij ennit í jumuchah, Abrahamji jwí nuo ã jumat pah queétdihbut í nuo mun tigaá ã jumap.*

12 Pãnihna, det bóodnit judíowãbut Diosdih í túi jenah joyóchah, Abraham í nuoji yooobát ã jumna caá. Caán ã bóodat pínah jãtíh Diosdih ãtát túi jenah joyóp wut jí. Pãnihna, caán Diosdih ã túi jenah joyát pahjeh munúh, judíowã í túi jenah joyóchah, Abraham í nuoji ã jumna caá. Obohjeéhtih, bóodnit jumna, “Abraham jwí nuoji caá”, niij jenah joiná yuhna, Diosdih í túi jenah joicáh, Abraham í nuoji yooobát ã nihcan caá.

Dios caandih ã naáwãtjidih “Yooobópdih tigaá”, Abraham ã niiját

13 Jon jãtíh Dios nin pah Abrahamdih ãt niij naáwãp wut jí: “Meém, ma juimená pínah biícdih, nihát baácdih moón í nuowã pínah ní jumna caá”, ãt niijp wut jí. Páant ã niijichah, Moisés ã wutatdih Abraham ã jephãtji júb ãt nihcap wut jí. Obohjeéhtih, Abraham Diosdih ã túi jenah joyóchah, “Nin táini caá”, caandih niij ennit, páant ãt niij naáwãp wut jí.*

14 “Moisés ã wutatjidih jephãnit, jwiitjeh tigaá nihát baácdih moón í nuowã jwí

jumap”, jwí déewã ípí niij jenah joiná yuh caá. Páant í niij jenah joyát yooobópdih jumna nihna, Diosdih jwí túi jenah joyát dedé pínah nihcah, ã niijãtjibut dedé pínah ãta nihcan tagaá.*

15 Dedé wutat wihcah, caandih yap yohãtbut ãta wihcan tagaá. Obohjeéhtih, Moisés ã wutatji ã jumuchah, cáacwã caandih í yap yohochah ennit, Dios queétdih bádí ã íjna caá. Pãnih íjnit, í yap yohãtji júb, queétdih ã peéh chãjipna caá.

16 Obohjeéhtih, Moisés ã jumat pínah jãtíh, Abraham Diosdih ãt túi jenah joyóp wut jí. Caán Diosdih ã túi jenah joyát pah, det caandih jephãnit Abraham ã juimená paníhni í jumna caá. Moisés ã wutatjidih jéihnit, jéihcannitbut Diosdih í túi jenah joyóchah, biíc yooob ã naáwãtji pah Abraham ã juimená í jumna caá. Pãnihna, ded pah jwí chãjat júb ã juimená jwí jumcan niit. Obohjeéhtih, Diosdih jwí túi jenah joyát júbjeh caá, páant jwí jumap.*

17 Dios Abrahamdih ã niijãtji pahjeh nin pah ít niij daacáp tají: “ ‘Dawã baácdih moón í nuo pínah meém ma jumna caá’, Dios Abrahamdih ãt niij naáwãp wut jí”, ít niij daacáp tají. Dios wunnitdih booni, dedé wih jwãhcannidih jumat túttimahji Abraham ãt túi jenah joyóp wut jí. Pãnihna, Abraham Diosdih ã túi jenah joyát pah, jwiitbut túi jenah joinit jwí jumuchah, “Nit Abraham ã juimená mun tigaá”, Dios jwiitdih ã niij enna caá.*

18 Abraham weh wihcanni behe yooobát ã jumuchah, Dios caandih nin pah ãt niij naáwãp wut jí: “Cúiwã dawã í jumat pah, óonna pahbut ma juimená í jumbipna caá. Pãnih jumnit, dawã baácdih moón í nuo paníhni ma jumbipna caá”, Dios caandih ãt niijp wut jí. Pãnih weh wihcan yuhna, “Á niiját yooobópdih tigaá”, ãt niij jenah joyóp wut jí. Páant caandih ã túi jenah joyóchah, Dios ã niijãtji pah ãt túi chãjap wut jí.*

19 Obohjeéhtih, caán cien jópchi bíbohna, yad Saradih ãt jéih weh chãjcap wut jí. Caántbut beh wili yooobát jumna, mit jéih wudu jumcap wut jí. Páant wunnit dée í jumuchah yuhna, “Jwiit jwí weh wihcan niit”, Abraham ãt niij jenah joicáp wut jí. Páant niij jenah joicán, Diosdih ãt túi jenah joí cádahcap wut jí.*

20 “Á niijãtji pah ã jéih chãjcan niit”, ãt niij jenah joicáp wut jí. “Dios wëpni, ã niijãtji pah túi chãjni caá”, niij wëi naóhni, caandih ãt túi jenah joí cádahcap wut jí.

21 “Dios ded pah weemdih ã niijãtji pah biíc yooob ã jéih chãjna caá”, Abraham ãt niij jéihyep wut jí.

* 4:11 Gn 17.10 * 4:13 Gn 17.4-6; 22.17-18; Gá 3.29 *

4:14 Gá 3.18 * 4:16 Gá 3.7 * 4:17 Gn 17.5 * 4:18

²² “Páant á niŋ jéihyechah, ‘Abraham táini caá’, Dios caandíh át niŋ enep wut jī”, Dios naáwátđih naóh yapani át niŋ naóh daacáp tajī.*

²³ Páant niŋ daácna, Abrahamđihjeh po-hba niŋ daácna át chāŋcap wut jī.

²⁴⁻²⁵ Obohjeéhtih, jwiítbut jwī jéihyat pínah niŋjána, át niŋ daacáp wut jī. “Diosdih jwī yap yohatjī jīb, jwī Maáh Jesúsdih át wun wáhat táutap wut jī. Pánih wannijidih át jwáub boonanap wut jī”, jwī niŋ jenah joyóchah, Diosboó “Nit táinit caá”, jwiítđihbut á niŋ enna caá.*

5

“Nit táinit caá”, Dios á niŋ ennit ded pah jwī jumat

¹ Jesucristodih jwī túi jenah joyóchah, “Nit táinit caá”, Dios jwiítđih á niŋ enna caá. Páant á niŋ enechah, jwī Maáh Jesucristo jwiítđih Diosjeéh á túi jumat táutna caá.

² Caandih túi jenah joinit, á oinit jwī jumuchah, “Éumcanjeh weemđih jéohnit, ŋi wáubá”, Dios jwiítđih á niŋjána caá. Áihwá jumna, táttimah bóo láa á pebhna bejnit, caán táini yoobát á jumat pahjeh jwiítbut biíc yoobó jwī jumat pínahdih jenah joinit, búdí jwī wéina caá.

³ Dawá láa jwiítđih yeejép á yapachah yuhna, biíc yoobó jwī wéina caá. Páant yeejép á yapachah, Diosdih chah jwī túi jenah joyátđih jwī jéihna caá. Pánih jéihnit, yeejép á yapachah yuhna, búdí jwī wéina caá.

⁴ Páant yeejép á yapachah yuhna, wéinit, caandih jwī túi jenah joi cádahcan caá. Pánih cádahcannit jumna, chah táinit jwī jum bejna caá. Pánih chah táinit jum bejna, Dios ded pah jwiítđih á túi chāŋat pínahdih jenah joinit, jwī wéi páina caá.

⁵ Pánihna, jwiít wéi páinitđih Dios Táini Espiritudih átát wúhup taga, jwījeéh á jumat pínah niŋjána. Táini Espiritu jwījeéh jumna, Dios jwiítđih ded pah búdí á oyatđih á jéihyana caá. Páant á jéihyanachah, nindihbut jwī niŋ jéihna caá: “Jwiítđih Táini Espiritu á teo wáacbiŋna caá, Dios pebhna juibínit, caan páh jwī túi jumat pínah niŋjána”, jwī niŋ jéihna caá.

⁶ Nin wá naáwátđih jenah joinit, Dios jwiítđih á túi chāŋat pínahdih chah ŋi jéihbiŋna caá: Jwiít jwī yéj chāŋatđih jéih cádahcan, á jīb buádaátđih jwī jéih jīb chāŋchah, Dios á jenahat láa, Jesucristoobó jwī yéjeat jīb át wun wúhup wut jī.

⁷ Ded túi chāŋidih biíhboó áta wun wúhcan taga. Biíh túi chāŋi yoobátđih búdí oinit, éumcanjeh wun wáhni pínah á jum dée caá.

⁸ Obohjeéhtih, jwiít yeejép wá yoobát jwī jum jwúhuchah, jwī yéjeat jīb Cristoboó át wun wúhup wut jī. Páant á wun wúhuchah, Dios jwiítđih ded pah búdí á oyatđih á jéihyana caá.

⁹ Pánih jwiítđih wun wáhnit, áih meép á yohochah, “Nit táinit caá”, Dios jwiítđih á niŋ enna caá. Páant niŋ enna, jwiítđih iiguíŋna bejnit déejidih át túi wúhup wut jī. Pánihna, yeejép wá jwī jum jwúhuchah, á wun wáhatjīh “Nit táinit caá”, jwiítđih á niŋ enatđih jwī jéihna caá. Pánih jéihnit, “Buu nit táinitđih en íjcan, wá peéh chāŋcan níit”, jwiítđih á niŋjátđih chah jwī jéihna caá.

¹⁰ Diosdih eníhcannit jwī jum jwúhuchah, á wáuh á wunatjīh jwī yéjeatđih yohnit, chénaabó jwī múic eníhcátđih Dios át ámohop wut jī. Pánih ámohnit, jwiítđih áihwá át chāŋap wut jī. Páant áihwá jwī jumuchah, nindih chah jwī túi jéihna caá: “Buu Dioih wá jumuchah, weemđih peéh chāŋat wihchah, Jesús boo pud júohnit, páuh laab béjni jumna, weemđihbut á pebhna á túi juibíát táutbiŋna caá”, jwī niŋ jéihna caá.

¹¹ Páant jwī túi juibíát pínahdih wéinit, nindihbut chah jwī wéina caá: Buu nin baácboó jwī jum jwúhuchah, jwī Maáh Jesucristo á wunatjīh Dios jwiítđih áihwá át jumat táutap wut jī. Páant á jumat táutatđih jéihnit, caandih búdí jwī wéi naóhna caá.

Adán, Cristo ded pah mácah í chāŋatjī

¹² Jwiíh jumni Adán wut jumni, á yéj chāŋachahjeh, nin baácđih yéjeat át jwiíh waadáp wut jī. Páant á yéj chāŋat jīb, wunatbut át waadáp wut jī. Adán á yéj chāŋ waawáchah, niहत jwiítbut yéj chāŋnit jwī jum jwíhip wut jī. Pánih yéj chāŋnit jumna, jwiít niहत wannit pínah múic jwít jumap wut jī.*

¹³ Dios Moisésdih á wutat táutat pínah jātih, nin baácđih moón jwít yéj chāŋap wut jī. Obohjeéhtih, páant jwī yéj chāŋachah yuhna, á wutat wih jwúhchah, caandih yap yohatbut át wih jwúhcap wut jī. Páant wihchah, caandih yap yohat peéh chāŋatbut át wih jwúhcap wut jī.

¹⁴ Páant yap yohat peéh chāŋat á wih jwúhchah yuhna, Adán táttimah jumnit niहत ít wunup wut jī. Moisés á jumat pínah jātih, caán wutat á wih jwúhchah yuhna, caán láa jumnit ít wunup wut jī. Adán Dios á wutatjídih á yap yohatjī pahjeh queétjeh chāŋcan yuhna, queét niहतbut biíc yoobó ít wunup wut jī. Páant wannit í jumuchah jéihnit, “Adán á yap yohochahjeh, niहत jwiítbut biíc yoobó yap yohnit panihnit jwít jumap wut jī”, jwī niŋ jéihna caá. Pánihna, Adán yéj chāŋ waóhni á jumatjī pahjeh,

* 4:22 Gn 15.6 * 4:24-25 Is 53.4-5 * 5:12 Gn 3.6-19

* 5:14 Gn 2.16-17; 3.11-12

táttimah nin baácna jüóhni Jesucristoboó túi chäj woóhni át jumap wut jī.*

¹⁵ Obohjeéhtih, Dios cáacwādih oinit, ā teo wáacatboó Adán ā yap yohatji pah át nihcap wut jī. Adán biícjeh jumna yuhna, ā jwíih yéej chäjatji jüib dawá jwíit buudáp wut jī. Obohjeéhtih, Dios jwíitdih búdi oinit, teo wáacna, Jesucristodih nin baácboó wahna, táini yoobát át chäj wuhap wut jī. Jesucristo biícjeh jumna yuhna, dawá iiguipna bejnit déejidih át túi ubap wut jī, jeáboó jwí túi juibíat pínah niijná.

¹⁶ Dios cáacwādih oinit, ā teo wáacat Adán ā yap yohatji pah át nihcap wut jī. Adán biícjeh jumna yuhna, ā yéej chäjatji jüib, nihát cáacwā Dios ā peéh chājnit pínah jwíit jumap wut jī. Pánih peéh chājnit pínah jumna, dawá jwí yéej chäjachah yuhna, jwíitdih búdi oina, teo wáacnit, Dios jwí yéejatdih ā yohna caá. Pánih yohna, “Nit táinit, wā peéh chājnit pínah nihcan caá”, jwíitdih ā niij enna caá.

¹⁷ Adán biícjeh jumna yuhna, ā jwíih yéej chäjachah, nihát cáacwādih ā chüwúchah, jwíi wunna caá. Caán yoobópdih tigaa. Páant ā jumachah yuhna, ninboodih jwíit jwíi wēbipna caá: Baw jwuh Dios jwíit cáacwādih oinit, teo wáacna, Jesucristo biícjeh ā wunatjīh jwíi yéejatdih yohna, “Nit táinit caá”, jwíitdih ā niij enna caá. Páant jwíitdih ā niij enechah, ājeéh páantjeh jwíi túi jumbipna caá.

¹⁸ Pánihna, Dios ā wutatjidihjeh biíc ā yap yohatji jüib, jwíit nihatbut yap yohnit jwíi jumna caá. Pánih jumna, jwíit nihát Dios ā peéh chājnit pínahbut jwíi jumna caá. Pánihat pah muntih, biíc newé Jesucristo ā túi chäjatji jüib, jwíit nihát yéejat yohnit jwíi jéih jumna caá. Pánih yéejat yohnit jwíi jumachah, “Nit táinit caá”, Dios jwíitdih ā niij enna caá. Pánihna, jwíit nihát caandih jepahnit ājeéh páantjeh jwíi túi jumbipna caá.

¹⁹ Biíc newé Adán Dios ā wutatdih ā yap yohatji jüib, “Nit yéejnit caá”, dawádih Dios át niij enep wut jī. Pánihna, biih newé Jesucristo Diosdih ā túi jepahat jüib, “Nit táinit caá”, dawádih Dios ā niij enna caá.

²⁰ Obohjeéhtih, Adán jum láa dawá jópchi táttimah, Jesucristo nin baácboó ā jüwát pínah jätih, Dios ā wutatdih cáacwādih Moisés át naóh yapanap wut jī, yéejnit jumna, chah yap yohnit jwíi jumadih jwíi jéihyat pínah niijná. Pánih yap yohnit yoobát jwíi jumachah yuhna, jwíitdih búdi oinit, jwíi yap yohat chah Diosboó jwíitdih búdi át teo wáacap wut jī.

²¹ Jwíi yéej chäjat jüib, jwíit nihát wunnit pínah miícjeh jumna, Dios biícidih jwíta jéih jumcan tagaa. Obohjeéhtih, Diosboó, jwíit cáacwādih búdi oinit, jwíi Maáh Jesucristodih át wah deyanap wut jī, jwíitdih

ā teo wáacat pínah niijná. Pánih teo wáacnit, “Nit táinit caá”, jwíitdih Dios ā niij enechah, caán biícidih páantjeh jwíi túi jumbipna caá.

6

Jesúsjeéh ded pah jwíi jumat

¹ Wā déewā biquína nin pah ñita niij jenah joi tágaá: “Páant ma bohénachah, chah yéej chäjat caá náahap, Dios jwíitdih oinit, chah ā túi teo wáacat pínah niijná”, ñita niij jenah joi tágaá.

² Páant nihcan caá, wā déewā! Jwíi yéej chājca boj jüih! Jwíi yéejatdih yohna, Cristo jwíitdih ā wun wuhachah, jwíitbut ājeéh wunnit panihnit jwíi jumna caá. Páant jwíi jumachah, yéej chäjat jenah joyát jwíitdih ā jüwúchah yuhna, jwíi jéih yap yohna caá. Wunnih báhajidih bita ī yéej chäjat tútuchah, ā jepahcat pahjeh muntih caandih jwíi jepahcan niit.

³ Nindihbut ñi túi náhninaá: jwíitdih ī daabánachah, Jesúihwā jumna, ājeéh wunnit panihnit jwíi jumadih bitadih jéutna jwíi chäjap be.

⁴ Pánih daabánit jumna, Cristoih báhahdih ī yohochah, jwíitbut ājeéh yohnit panihnit jwíi jumna caá. Pánih yohnit panihnit jumna, jwíi íp nihát jéihni, túi chājni, ā wēpatjīh Cristodih ā boonachah, jwíitbut ā boonit panihnit jwíi jumna caá. Pánih boonit panihnit jumna, ā wēpatjīh tút nunnit, jáap cáac jumnit panihnit jwíi jumna caá. Jáap cáac jumnit panihnit jumna, ā wēpatjīh yéej chäjat jenah joyátidih jwíi jéih yap yohna caá.*

⁵ Cristoihwā ājeéh jwíitbut wunnit panihnit jumna, wunnit ī yéej chäj cádahat pah, jwíitdihbut yéej chäj cádahat caá náahap. Ájeéh jwíitbut boo pud jüóhnit panihnit jumna, Dios ā weñat pínahboodihjeh chäjat caá náahap.

⁶⁻⁷ Det wunnitjidih yéej chäjat jenah joyát ā wihcan caá. Páant ā wihcatdih jéihnit, nindihbut jwíi túi jéihna caá: Cristodih jwíih jepahna, ājeéh wunnit panihnit jumna, yéej chäjat jenah joyát jwíitdih ā jwúub jüwúchah yuhna, jwíi jéih yap yohna caá.*

⁸ Pánihna, Cristojeéh wunnit panihnit jumna, túi chäjat tút niijná, ājeéh jwúub boo pud jüóhnit panihnitbut jwíi jumna caá. Pánih boo pud jüóhnit panihnit jumna, ā wēpatjīh ājeéh páantjeh jwíi jumbipna caá.

⁹ Caandih jéihnit, nindihbut jwíi jéihna caá: Cristo ā jwúub boo pud jüwát táttimah, chéneji ā jwúub wuncan niit, páant muntih. Pánih boo pud jüóhnit, wunatdih át yap yohop wut jī.

¹⁰ Jwíit cáacwā jwíi yéej chäjat jüib, Cristo biíc láajeh wunna, ā jwúub boo pud jüwát

táttimah, ded pah chájna, Dios á wēpatjīh āpī chájna caá, cáacwá caandih bádí i weñat pínah niijná.

¹¹ Pánihna, ájeéh wannit panihnit jwī jumatdih jenah joinit, “Buu yéej chājat jenah joyát wá maáh panihni nihcah, Jesúih jumna, caánboó wá maáh á jumna caá. Páant á jumachah, weembút ájeéh jumnit, Dios á wēpatjīh yéej chājat jenah joyátdih wá jéih yap yohna caá”, ñi niij jenah joyoó.

¹² Páant yéej chājat jenah joyát á jáúwúchah, caandih ñi jepahca bojóó. Pánih jepahcan, yéej chājatdih ñinahcanjeh, caandih ñi yap yohbipna caá.

¹³⁻¹⁴ Moisés á watatjidih jwī jepahat jīb nihcan, Dios biicdih jwī túi jumna caá. Obohjeéhtih, túi oinit, jwiútdih teo wáacna, Dios ájeéh át jumát táutap wat jī. Pánih ájeéh jumna, á teo wáacatjīh dedé yéej chājat jenah joyátdih jwī jéih yap yohna caá. Pánihna, yeejép chájna, Dios á náahatdih yap yohnit ñi jumca bojóó. Obohjeéhtih, Cristojeéh wannit, jwúub boó pud jáóhñit panihnit jumna, Dios á náahatboodihjeh á wēpatjīh túi chājnit ñi jumwá.

Jwī yéej chājat jwī maáh panihni á jumát

¹⁵ ¿Páant wá naáwáchah, ded pah tigaá yeéb ñita niij jenah jói? Dios ded pah jwī chājatdih jenah joicánjeh oinit, jwiútdih túi jenah joinitdih át túi ubup taga. Pánih túi ubnit, Moisés á watatjidih jepahat jīb át nihcan taga. Pánih túi ubnit jumna, ¿chah jwíta yéej chāj taniit? ¿Nihcan caá, wá déewá!

¹⁶ ¿Nindih ñi jéihcan niit? Deddih jepahna, caán jwī maáh á jumachah, caandih teo wáhnit jwī jumna caá. Pánihat pah, yéej chājnit jwī jumachah, caán yéej chājat jenah joyát jwī maáh panihni á jumna caá. Pánihna, yéej chājat jenah joyátdih jepahna, iiguipna bejnit pínah jwī jumna caá. Obohjeéhtih, Diosboodih jepahna bácah, caandih teo wáhnit jumna, túi chājnit jwī jumna caá. ¿Caandih ñi jéihcan niit?

¹⁷ Játih yéej chājnit ñi jumachah, caán yéej chājat jenah joyát ñi maáh panihni át jum jwahup taga. Obohjeéhtih, buu jwah túini doonádh túi jenah joinit, caánboodih ñi túi wēi jepahna caá. Pánihna, ñi táut nuumátdih “Bádí túina caá”, Diosdih jwī niijná caá.

¹⁸ Pánih túi wēi jepahnit jumna, buu yéej chājat jenah joyát á jáúwúchah yuhna, caandih ñi jepahcan caá. Pánih jepahcan, táiniboodih jepahna, caandih teo wáhnit panihnit ñi jumna caá.

¹⁹ Ded pah maáta i jumátdih ñi túi jéihna caá. Pánihna, ñi jéihyatjīh yeebdih wá naóhna caá, wá bohéatdih ñi túi beh joyát pínah niijná. Játih yéej chājnit jum jwahna, yéej chājat jenah joyát ñi maáh panihnidih ñit jepahap taga. Pánih jepahnit jumna, chah

yeejép ñit chāj bejep taga. Páant yéej chājat jenah joyátdih ñi jepahat pah muntih, buu jwúub táut nuumnit, táiniboodih caá jepahat náahap, Dios á náahat pahjeh chājnit ñi jumát pínah niijná.

²⁰ Játih yéej chājat jenah joyátdih jepahna, táiniboodih ñit jéih jepahcap jī.

²¹ Caán láa yéej chájna, dedé túi jumátdih ñit bid juicáp jī. Páant ñi yéej chājatjī jīb iiguipna ñita bej tagaá. Pánihna, buu ñi yéej chājatjidih náhnit, tícnit, bádí ñi jīgahna caá.

²² Buu jwah yéej chājat jenah joyátdih jepah cádahnit, Dioihwá jumna, caánboodih jepahnit ñi jumna caá. Dioihwájuh jumna, á náahat pahjeh chājnit, ájeéh páantjeh ñi jumátdih caá.*

²³ Nindih jwiútdih túi náhnit caá náahap: Jwī yéej chājat jīb, iiguipna bejnit pínah jwíta jum tagaá. Obohjeéhtih, jwī Maáh Jesucristo jwiútdih á wan wáhatjidih túi jenah joinit, caandih jwī jepahachah, jwiútdih ájeéh páantjeh Dios á jumát táutbipna caá. Pánih túi chájna, jwiútdih á jīb náahcan niit.

7

Ded pah Moisés á watatjī

¹ Wá déewáá, cáacwá i watat ded pah á jumátdih ñi túi jéihna caá. Cáac á báadh jwahna, caán watatdih jepahat caá náahap. Obohjeéhtih, á wunat táttimah bácah, caán watatdih jepahat á wihsan caá.

² Páant á jumachah, Moisés á watatjibut nin pah á niijná caá: “Yad wili mijeéh bóojīhjih mi jumá naáh”, á niijná caá. Páant á watuchah yuhna, mijeéh bóo á wunat táttimah, caán biúhdih mi jéih áa jumna caá.

³ Mijeéh bóo páantjeh á jumachah yuhna, caánt biúheéh jumnit, yeejép chājnih caá mi jumap. Obohjeéhtih mijeéh bóo á wunat táttimah, caán watat miúh pínah nihcah, biúhdih jwúub áa jumna, mi yéej chājcan caá.

⁴ Páant á nihát pah muntih, yeebbút wá déewáá, Jesúihwá jumna, ájeéh wannit panihnit ñi jumachah, Moisés á watatjī ñih pínah nihcan caá. Pánihna, buu Cristodih jwúub áa jumnit panihnit jumna, caán jwúub boó pud jáóhñih ñi jumna caá, Diosdih túi chāj wáhat táut niijná.

⁵ Játih yéej chājat jenah joyátdih jepahna, jwī ñinahatdihjeh chājnit, Moisés á watatjidih jwī joyóchah, caandih chah yap yohíhat āpī jígohop jī. Páant jwī yap yohatjī jīb, iiguipna bejnit déeji jwī jumap jī.

⁶ Caán láa Moisés á watatjī jwiútdih chéoni pah át jumap jī. Obohjeéhtih, buu Cristoihwá ájeéh wannit panihnit jumna, jwúub watnit panihnit jwī jumna caá. Pánih watnit panihnit jumna, Túini Espiritu á teo wáacatjīh táiniboodih jwī jéih chájna caá. Páant á

jumuchah, Moisés ã wutatji buu jwuh jwíih pínah nihcan caá.

Ded pah jwí yéej chājat

7 Páant niijná, ¿Moisés ã wutatjidih ded pah tīgáá jwíta niij? ¿Caán wutat yeejép niit ã jumap, ñi jenah joyóchah? ¡Nihcan caá, wá déewá! Obohjeéhtih, caán wutat wihcah, ded pah yéej chājat ã jumatdih wāta jéihcan tagaá. Caán wutat nin pah caá ã jumap: “Bitáih bií déedih ñi en ñinahca bojoó”, ãt niij wutap jī. Páant ã niij wutcah, en ñinahat yeejat ã jumatdih wāta jéihcan tagaá.*

8 Caán wutatdih wá jéihyat túttimah, caandih yap yohíhna, bitáih bií déedih wāpī búdí en ñinahna caá. Caán wutatdih jéih jwuhcan, caandih yap yohíhat wihcah, bitáih bií déedih wāta en ñinahcan tagaá.

9 Pánihna, dedé wutatdih wá jéihyat pínah jātih, ded pah yeejatdih, ded pah yeejat jīb ã peeh chājatdihbut wá jéihcap jī. Obohjeéhtih, “Páant ñi chājca bojoó”, ã niij wutatdih wá jéihyat túttimah, yap yohíhna, caandih búdí wāpī chājhip jī. Páant wá yap yohatji jīb, iiguipna bejni pínah wāt jumap jī.

10 Pánihna, yeejni nihcan, Dios ã wutatdih yap yohcan, Diosjeéh wāta túi jum tagaá. Obohjeéhtih, yeejni jumna, caán wutatdih yap yohnit, wá yeejat jīb iiguipna bejni pínah wāt jumap jī. Caán wutatboó túi chājat túatni ã jumuchah, caandih wá yap yohatji jīb iiguipna bejni déeji wāt jumap jī.

11 Pánih yéej chājni jumna, caán wutatdih yap yohna yuhna, “Nin pah chājnit, wá túi yapbipna caá”, wá niij jenah joyóp yuh jī. Yéej chājatboó “túinidih” niijni pah ãt jumap jī. Pánihna, ã wutatdih jéihna yuhna, wá yap yohat jīb iiguipna bejni déeji wāt jumap jī.*

12 Páant niijná, nin pah niij naóhna caá wá chājap: Moisés ã wutatji túini ã jumna caá. Caán yoo bópdih wutnit, túinidihjeh ã chājat túatna caá.

13 Pánih túini wutat jumna yuhna, ¿weemdíh iiguipna ã bejat túat niit? ¡Nihcan caá, wá déewá! Caán póhba ã bejat túatna caá. Wá yéej chājat caá weemdíh iiguipna ã bejat túatup. ã wutatdih wá jéihyat túttimah, caán wutatdih yap yohna, wá yéej chājatdih wá jéihna caá. Caán wutatdih jéihna yuhna, wá yap yohochah ennit, “Wá yeejat yeejép yoo bāt ã jumna caá”, wá niij jéihna caá. Pánihna, tubit yéej chājni wá jumatdih jéihnit, iiguipna bejni pínah wá jumatdihbut wá jéihna caá.

14 Dios wut jī Moisésdih páant ãt wutat túatup wat jī. Pánihna, caán wutat Dioih ã jumuchah, túini ã jumatdih jwí jéihna caá. Obohjeéhtih, weemboó yeejnijeh wá jumna caá. Pánih jumna, yéej chājat jenah joyátidihjeh jepahni wá jumna caá.

15 Ded pah túinidih chājíhna yuhna, wá chājcan caá. Obohjeéhtih, “Caán weemdíh chājcat caá náahap”, niij jenah joiná yuhna, caandihjeh wāpī chājna caá. Ded pah wá chājatdih wá jéihcan caá.*

16 Yéej chājíhcan yuhna, caandihjeh wāpī chājna caá. Páant wá chājíhcatdih chājna, “Dios ã wutat túini caá”, niijná caá wá chājap.

17 Weemjéh pohba wá yéej chājcan caá. Obohjeéhtih, yeejni wá jumat jīb, yéej chājat jenah joyátboó wá maáh panihni jumna, weemdíh ã yéej chājat túatna caá.

18 Wá jenah joyát yeejép múic ã jumatdih wá túi jéihna caá. Dedé túini jenah joyát pohba weemdíh ã wihcan caá. Pánih yeejni jumna, túini wá chājat déedih, weemjéh wá jéih chājcan caá.

19 Túiniboodíh wá chājat déedih wá chājcan caá. Obohjeéhtih, náahcan yuhna, yeejépdih wāpī chājna caá.

20 Pánihna, wá chājíhcatdih chājna, weemjéh pohba caandih wá chājcan caá. Obohjeéhtih, caán yéej chājat jenah joyátboó weemdíh ã wutna caá.

21 Nin pah weemdíh ã jumna caá: Túiniboodíh chājíhna yuhna, yéej chājíhatbut apī jūóhna caá.

22-23 Dios ã wutatdih búdí wéina yuhna, caolih diitboó múic mawat panihni apī jumna caá. Pánih jumna, túinidih búdí wá chājíhna yuhna, yéej chājíhatboodíh chah jenah jointi, wāpī chājna caá. Pánihna, weemjéh yeejatdih wá jéih cádahcan caá.

24 Páant yéej chājatdih jéih cádahcan, iiguipna bejni pínah jumna, búdí moh yeejni wá jumna caá. Pánih jéih cádahcanni wá jumuchah, ¿déhe tīgáá weemdíh túi ubni ãta jum?

25 Jwí Maáh Jesucristo caá weemdíh túi ubni pínah ã jumap. Caandih wá túi jepahachah, wá yeejatdih yohnit, weemdíh ã túi ubbipna caá. Páant ã teo wáacatdih jéihnit, “Jesúsdiwah deyanit, ma teo wáacat túatdih túina caá, Paá”, Diosdih wāpī niijná caá. Pánihna, nindih wá túi jéihna caá: wá jenah joyátíh Dios ã wutatdih wāpī jepahíhna yuh caá. Obohjeéhtih, Diosdih jepahíhni jumna yuhna, páantjeh yeejni jumna, yéej chājat jenah joyát ã jūuwúchah, caánboodíh wāpī jepahna caá.

8

Túini Espíritu ded pah jwíutdih ã teo wáacat

1-2 Pánihna, iiguipna jwí bejat déejidih Jesucristo ã túi ubuchah, áihwá jumna, Túini Espíritu ã teo wáacatíh jwí yéej chājat jenah joyátidih jwí jéih yap yohna caá. Pánih yap yohnit, Túini Espírituboodíh jwí jepahachah, Dios biícidih jwíutdih ã túi jumap

* 7:7 Ex 20.17; Dt 5.21 * 7:11 Gn 3.13 * 7:15 Gá 5.17

táutna caá. Páant bíicdih jwí jumuchah, jwiít Jesucristoihwádhíh b̄uu dedé peéh chájat pínah wihcan caá.

³ Moisés ā watatjidih jéih jepah beedácanit jumna, jwiít múicjeh caandíh yap yohnit jwí jumna caá. Páant ā watatdih yap yohnit jwí jumat jíb, Dios bíicdih jwí táu jumcap jí. Caán watat jwiítidih ā jéih teo wáaccap yuhna, Diosboó jwiítidih ā táu teo wáaccap jí. Caán ā wúúhdih nin baáboó át cāac jumat táutap wat jí, jwí yéejat jíb ā wun wúhat pínah niijná. Pánih wun wáhna, Jesús jwí yéejat jíb b̄uudáát panihnidih át jíb chájap wat jí.

⁴ Páant ā jíb chájachah, jwiítboó Túini Espiritu ā wēpatjīh Dios yoobópdih jumniboodih jwí jéih jepahna caá. Pánihna, jwiítjeh ā watatdih jéih b̄uujácan yuhna, Túini Espiritu ā teo wáaccatjīh jwí jéih b̄uujána caá.

⁵ Det ī nínahatdihjeh chájīhñit, ded pah ī náahatdih ĩpí jenah joiná caá. Oboghjeéhtih, Túini Espiritu ā náahatdih jenah joinitboó ā watat pahjeh ĩpí chájna caá.

⁶⁻⁸ “Ded pah wā náahatdih wā chájachah, ā túina caá”, ded niij jenah joini Diosdih eníhcanni jumna, Dios ā watatboodih ā jepahihcan caá. Páant ā jepahíhcat jíb, caandíh jéih jepahcan, iiguípna bejni pínah ā jumna caá. Det pánihnitboó Diosdih ī jéih weñacan caá. Oboghjeéhtih, “Túini Espiritu ā teo wáaccatjīh ā náahat pahjeh wā chájipna caá”, det niij jenah joinitboó Diosjeéh páantjeh ī jumbipna caá.

⁹ “Wā náahatdihjeh wā chájipna caá”, niij jenah joi cádahnit, Túini Espiritu n̄ijeéh ā jumuchah, yeéb ā náahatboodih n̄i chájna caá. Det Túini Espiritu wihcannitboó Cristoíhwá nihcan caá.

¹⁰ Oboghjeéhtih, yeéboó áihwā n̄i jumuchah, Túini Espiritu n̄ijeéh ā jumna caá. Pánihna, yéejat jíb n̄iíh bácah ā wunuchah yuhna, caán n̄ijeéh ā jumuchah, n̄iíh caolih táu booni ā jumna caá. Pánihnit n̄i jumuchah, Dios yeebdíh “Nit túinit caá”, ā niijíchah, páantjeh ájeéh n̄i jumbipna caá.

¹¹ Dios jwiítidih wahní Túini Espiritu jwíjeéh jumna, Jesúsdi h ā booaatji pahjeh muntih jwiítidihbut ā boobipna caá. Pánih boonanit, jáap bácah jwiítidih ā cháj wúhbi pna caá.*

¹² Wā déwāá, jwiít jwí náahatdihjeh cháj cádahnit, caandíh jwúub chájcat caá náahap.

¹³ Jwí weñat pínahdihjeh chájnit jumna, iiguípna bejnit pínah tígá jwí jumap. Oboghjeéhtih, Túini Espiritu ā teo wáaccatjīh yéej chájatdih cádahna, páantjeh Diosjeéh jwí jumbipna caá.

¹⁴ Det Túini Espiritudih péenit jumna, Dios weh caá.

¹⁵ Caán Túini Espiritu jwíjeéh ā jumat pínah jātih, Dios ā peéh chájatdih jwí úum jwuhap jí. Oboghjeéhtih, b̄uu Dios weh jumna, Túini Espiritu ā teo wáaccatjīh “Oini Paá”, úumcanjeh caandíh jwí jéih niijná caá.*

¹⁶ Túini Espiritu jwiítidih nin pah ā niij jéihyana caá: “Yeéb yoobópdih Dios weh n̄i jumna caá”, ā niijná caá.

¹⁷ Á weh jwí jumuchah, “Wā wehdih táinidih wā cháj wúhbi pna caá”, Dios ā niijátji pah, jwiítidih, Jesucristo bíicdih, ā táu chájipna caá. Pánihna, Cristoíhwá jwí jumat jíb yeejép yapnit jumna, túttimah jeáboó táu wéñit, ájeéh maáta jwí jumbipna caá.*

Dios ded pah jwiítidih ā táu chájat pínah

¹⁸ B̄uu nin baáboó jum jwuhna, yeejép jwí yapna caá. Oboghjeéhtih, túttimah Diosjeéh maáta waadnit, chah táinit jwí jumat pínahdih jenah joinit, nin baáboó jwí yeejép yapatdih “Oboh jumni ā jumna caá”, wā niij jenah joiná caá.

¹⁹ Dios weh jeáboó ájeéh jumnit, jwiít maáta jwí jumat pínahdih búdi eníhna, nihát Dios ā chájnitjibut ī páina caá.

²⁰ Caán ā chájnitji ī jwíih táu jumuchah yuhna, cāacboó ā jwíih yéej chájatji jíb, queébtat bíic yoobó wannit pínah it jum jwíhip wat jí. Caanjéh pohba páant át bejcap wat jí. Diosboó ā chájnitjidih wannit pínah át jum jwuhat táutap wat jí.*

²¹ Dios ā chájnitji wun beednit déejidih táinit ā jwúub chájipna caá, páant muntih. Dios wehdih ā táu táut nuúm beedáát pahjeh muntih, bíic yoobó ā chájnitjidihbut ā táu táut nuumbí pna caá.

²² Oboghjeéhtih, b̄uu nihát ā chájnitji wannit pínah múic ī jum jwuhna caá. Pánihna, yad wili mi weh jumna, mi tuba n̄aacát pah Dios ā chájnitjibut yeó jáap jumat pah búdi tuba n̄aacni panihnit ī jum jwuhna caá. Páant ī jumatdih jwiít jwí jéihna caá.

²³ Jwiítidih Túini Espiritu ā jumuchah yuhna, bíic yoobó tuba n̄aacnit panihnit jwí jum jwuhna caá. Nin baáboó jwí jum jwuhuchah, caán jwíjeéh jumnit, jwiítidih táini ā cháj wáhna caá. Á pebhna jwí juibínachah, chah búdi jwiítidih ā táu cháj wúhbi pna caá. Pánihna, jwiít Dios ā wehdih yoobópdih ā táut nuúm beedáát pínah, ájeéh jwí táu jumat pínah, jáap bácah jwiítidih ā wúhat pínahdihbut búdi jwí wéi páina caá.*

²⁴ “Páant ā chájipna caá”, niij wéi jenah joinit, iiguípna bejnit déejidih ā táu ubnit jumna yuhna, páantjeh ā táu táut nuúm beedánit jwí jum jwuhcan caá. Á táut nuúm

beednit jumna, páant ā chājat pínahdih jwīta páican tagaá.

²⁵ Obohjeéhtih, ā chājat pínahdih encan yuhna, Dios jwiítidih ā túi túat nuám beedáat pínahdih jéhnit, jwī wēi páina caá.

Túini Espiritu jwī uúbátidih ā teo wáacat

²⁶ Būu túi jéhicannit jwī jumachah enna, Túini Espiritu boó jwiítidih ā teo wáacna caá. Diosdih ded pah uúbát pínahdih jwī jéihcah, caán Túini Espiritu jwiítidih búdi ā teo wáacna caá, yoobópdihi jwī uúbát pínah niijná. Jwiitboó búdi uúbáihna yuhna, jwī wéheatjīh jwī jéih buujácah, jwī ípdihi yoobópdihi naóhni jwiítidih ā uúbh wáacna caá.

²⁷ Dios ded pah jwī jenah joyátidih túi jéih beedána, ded pah Túini Espiritu jwiítidih ā uúbh wáhatdihbut ā túi jéihna caá. Pánihna, ded pah áihwáidih Dios ā náah yacat pah, jwiítidih Túini Espiritu āpī uúbhna caá.

Cristo ā wēpatjīh yéejatdih túi yap yohnit jwī jumat

²⁸ Jwiit nihát Diosdih oinit, ā náahatdih chājnit pínah ā níonit jwī jumachah, Dios jwiítidih āpī túi en daoná caá. Ded pah jwī yapachah, jwiítidih ā teo wáacna caá, caandih chah jwī túi jenah joyát pínah niijná. Páant ā chājatdih jwī túi jéihna caá.

²⁹ Jwiit áihwā jwī jumat pínahdih Dios bílmah átát jéihyep wut jī. Pánih jéihnit, ā wáuh Jesucristo ā jumat biíc yoobó jwiítidih át jumat tútup wut jī, dawá ā úudwā jwī jumat pínah niijná. Páant jwī jumachah, caánboó jwī úud jeñé caá ā jumap.*

³⁰ Bílmah áihwā jumat tútuitidih át níwip wut jī, “Nit túinit caá”, jwiítidih ā níij enat túat níijná. Páant níij ennit, ā pehbboó ájeéh maáta pínah jwiítidih át waadánap wut jī.

³¹ Caandih jéihnit, nin pahbut jwī jéihna caá: Dios ā oinit jwī jumachah, det jwiítidih ī en júih buujácan níit.

³² Dios ā wáuhdih át wahap wut jī, jwī yéejat peéh ā wun wáhat pínah niijná. “Wā wáuhdih tabit oina, caandih wā wáhat tútcan níit”, át níijcáp wut jī. Pánih wáhnit, ded pah jwī náahatdihbut ā túi wēi teo wáacbiipna caá.

³³ Dios jwiítidih níona, “Nit túinit caá”, ā níij ennit jwī jumachah, “Queét yeejépwā caá”, det jwiítidih ī jéih níij naóh yaccan caá.

³⁴ Cristo jwī yéejat júib wun wáhna, jwáub boó pud jóhnit, Dios ā jéihyepmant bóo buwámant chéudnit, caán biíc dihi níhatdih wutni ā jumna caá. Pánih jumna, jwíh pínahdih āpī uúbh wáhna caá, det jwiítidih peéh chājat túutna, ī jéih naóh yaccat pínah niijná.

³⁵ Cristo jwiítidih búdi ā oyochah, “Queétdih ma oi cádaahaá”, bita ī níijíchah yuhna, ā jepahcan níit. Jwiítidih yeejépwā ā

yapachah, bita jwiítidih yeejépwā ī chājachah, jwī nuugáp wunuchah, yéueh wíhcannit jwī jumachah, jwiítidih tobóhat ā jumachah, jwiítidih ī mao yohochah yuhna, Cristo jwiítidih ā oi cádahcan níit.

³⁶ Dios naáwdidih naóh yapani páant jwī yapat pínahdih nin pah át níij daacáp tajī: “Yeó jáap jumat pah múihwā jwī jumat júib jwiítidih íjnit, ī mao yohúhna caá. Ī mao jeémát pínah ovejawā pah jwiitbut jwī jumna caá”, át níij daacáp tajī. (Sal 44.22)

³⁷ Páant yeejépwā jwī yapachah yuhna, Cristo jwiítidih oina, búdi ā teo wáacatjīh wéinit, jwī túi yap yohna caá.

³⁸⁻³⁹ Jesucristo íhwā jwī jumachah ennit, Diosboó jwiítidih baini ā oican caá. Pánih oinit, jwiítidih ā oi cádahcan níit. Jwī wunuchah, jwī báahdachah, buubut, túttimahbut, ded pah jwiítidih ā yapachah yuhna, ā oi cádahcan níit. Ángelwā, nemépwā, nin baác dihi moón ī maáta, japmant moón, namp bóo túlímant moón, “Queét múihwáidih ma oi cádaahaá”, Diosdih ī níijíchah yuhna, ā jepahcan níit. Pánihna, níhat Dios ā chājnitboó caandih ī jéih oi cádahat tútcan níit. Pánih búdi oina, jwiit jwī Maáh Jesucristo íhwáidih Dios ā oi cádahcan níit.

9

Judiowā Dios ā níonit

¹⁻² Weém Cristo íh jumna, “Wā déewā, judiowā caandih ī náahcatdih búdi wā jīgahna caá”, níijná, yoobópdihi níijná caá ma chājap”, Túini Espiritu weemdih ā níij jéihyana caá.

³ Wíh baác dihi moón, wā déewā, Israel ā juimená, Cristodih ī náahcat júib iiguípna ī bejbipna caá. Pánihna, “Wā déewáidih búdi oinit, iiguípna ī bejcat pínah níijná, túat nuumnit, weémboó iiguípna wáta bej tagaá, queét ī túi yapat pínah níijná”, wāpī níij jenah joiná caá. Obohjeéhtih, páant níij jenah joiná yuhna, wā jéih chājcan caá.

⁴ Queét wā déewā Israel juimená jumna, Dios ā weh pínah queétdih át níwip wut jī. Ded pah áihwā ī jumat pínahdih queétdih át naáwáp wut jī. Moisés jum láa áih yeh iigátjīh queétdih át waáwáp wut jī. Á wutadidih Moisésjidih queétdih át jwíh naáwát tútup wut jī. Diosdih ī weñat pínah muudih queétdih át chājat tútup wut jī. Á túi chājat pínahdih queétdih wut jī Dios át naáwáp wut jī.*

⁵ Jwī nuowā Abraham, Isaac, Jacob queét biíc peihcannit, jwiit judiowáidih cáac waowā ī jumachah, jwiit ī juimená caá. Jesucristobut, ī juima yoobát át jumap wut jī. Caán Jesucristo Diosjeh muntih jumna,

* 8:29 2Co 3.18; Gá 4.19; Fil 3.10 * 9:4 Ex 4.22

nihat chah maáh ã jumna caá. Yeó jáap jummat pah caandíh jwí táí wēi naóh jíh. Páant tí ã jumna naáh.

⁶ Páant wá naawáchah, nin pah ñita níj jenah joi tágaá: “Dios á naawátji pah bíic yoobó jwiít Israel á juimenádh áihwá pínah át chájcap taga”, ñita níj jenah joi tágaá. Obohjeéhtih, páant nihcan caá. Biqúina Israel á juimená jumna yuhna, Dioíhwá yoobát nihcan caá.

⁷ Nin pah caá: Biqúina Israel juimená Abraham juimená í jumuchah yuhna, “Abraham juimená yoobát nihcan caá”, queétdih Dios á níj enna caá. Nin pah Dios át níjíp wut jí: “Obohjeéhtih, ma wáuh Isaac juimená bácah ma juimená yoobát í jumbipna caá”, Dios Abrahamdih át níjíp wut jí.*

⁸ Páant á níj naawáchah joinít, nindih jwí jéihna caá: Abraham juimená cáac jumna yuhna, Diosdih táí jenah joicán, á weh nihcan caá. Dios á níjítjidih táí jenah jointjeh tígaa Abraham á juimená pohba.

⁹ Nin pah Dios Abrahamdih át níj naawáp wut jí: “Táttimah bóo jópchi nin dée widhdih muntih wá jwáuh jéuwáchah, majeéh bóli Sara ma wáuhdih mí túuhbipna caá”, át níjíp wut jí.*

¹⁰ Táttimah, Isaac áa Rebeca waláhnit mit weh jumap wut jí. Queét chénat pah í íp Isaac jwí nuó át jumap wut jí.

¹¹⁻¹² Í cáac jummat pínah játih, túini, táicatdih í cháj jwuhcah, ded pah í chájatdih jenah joicánjeh, caandih náahna, úndyiboodih Dios át níwip wut jí. Pánih ñionit, Rebecadih nin pah át níjíp wut jí: “Weép jeñé á úddih á teo wáuhbipna caá”, caántdih át níjíp wut jí.*

¹³ Páant á níwatjidih jenah joinít, Dios naawátidih naóh yapani nin pah át níj daacáp tají: “Jacobdih caá wá oyop. Obohjeéhtih, Esaúboodih wá íiná caá”, Dios á níjíná caá”, át níj daacáp tají.*

¹⁴ Caandih jenah joinít çded pah tígaa jwíta níj: “Ded pah í chájatdih jenah joicánjeh, á náahnidihjeh pánih ñiona, Dios yoobópdih á chájcan caá”, çjwíta níj tániit? ¡Pánihcan caá!

¹⁵ Dios Moisésdih nin pah á níjítjidih jwiítidih náhnat caá náahap: “Det wá náahnitdihjeh wá jígah en teo wáacbpna caá”, Dios á níjíná caá, át níj daacáp tají.* Ded pah cáac á chájatdih jenah joicánjeh caandih ñionit, yoobópdih á chájna caá.

¹⁶ Jwiít cáacwá jwí náahat pah nihcan, ded pah jwí chájat jibbat nihcan, det á náahnitdihjeh Dios á jígah en teo wáacna caá.

¹⁷ Faraón Egipto baácđih moón í maáhdih ded pah Dios á níjítjidih náhnit, “Dios á chájat yoobópdih á jumna caá”, jwí níj

jéihna caá. Nin pah Faraóndih át níjíp wut jí: “Egipto baácđih moón í maáh pínahdih meemdih maáh wá waadánap jí, nihatdih wá wēpatdih wá jútat túat níjíná. Pánihna, ded pah meemdih wá chájachah ennit, nihat baácđih moón ‘Caánboó chah wēpni caá’, í níj naóhbipna caá”, Dios caandih á níjíp be, Moisés át níj daacáp tají.*

¹⁸ Dios det á náahnitdihjeh á jígah enna caá. Obohjeéhtih, det bitadih caanjé á jepahat túatcan caá. Pánihna, Dios ded pah á náahatdihjeh á jéih chájna caá.

¹⁹ Pánih chájni á jumuchah ennit, weemdih nin pah ñita níj tágaá: “Dios á náahnitdihjeh á jígah enechah, jwiítboó caandih yap yohna, jwí bújácán níit. Pánih yap yohna, jwí jéih bújácáh, çdépanih tígaa caán jwiítidih á peéh chájihna?” níj íjnit, weemdih ñita wáuh joi tágaá.

²⁰ Nin pah yeebdih wáta níj jepah taga: çYeéb cáacwá oboh jumnit jumna yuhna, Diosdih ñita jáih níit? Ded wáam dahdih á nawachah, á naoni dahboó caandih nin pah á jéih níj jáihcan caá: “çDépanih tibeé weemdih nin pah jígohni dah ma nao?” á jéih níjíná caá. Pánihna, yeéb Diosdih jáihna, caán wáam dah á jáihñat pah níjíná caá ñi chájap.*

²¹ Wáam dah naoni á náahat pah caán wáam déepjéhjeh muntih dawá mácah jígohni dahnadih á jéih naona caá. Biqúina túini wáam dahnadih naona, bih oboh jumnidihbut á jéih naona caá. Pánihna, caán á nawat dée, Diosbut á náahat pahjeh jwiítidih á jéih chájna caá.*

²² Iguíupna bejnit pínah í yéej chájatdih bádi á íjatdih jútat túat níjíná, Dios queétdih á peéh chájipna caá. Obohjeéhtih, á wēpatboodih jútat túat níjíná, queétdih á peéh chájat pínahdih jenah joiná yuhna, maatápdih í yéej chájatdih át enah boj jwuhap wut jí.

²³⁻²⁴ Ded pah á táí jummat, á wēpatdihbut á jígah ennitdih át jéihyanap wut jí. Jwiítidih játih átát ñiojip taga, caán bicđih jumnit, á wēpat, á túyatdihbut jwí bíbohah pínah níjíná. Pánihna, jwiít á ñionitboó biqúina judíowá, bita judíowá nihcannitbut jwí jumna caá.

²⁵ Páant á yapat pínahdih Dios naawátidih naóh yapani Oseas nin pah át níj daacáp tají:

“Játiwá wíihwá nihcannitjidih “Yeéb wíihwá caá”, wá níjbipna caá. Játiwá oicannitjidihbut “Yeéb wá oinit caá”,* wá níjbipna caá’, Dios á níjíná caá. (Os 2.23)

²⁶ Wíihwá yeéb nihcan caá’, á níjínájiboó Dios báadhni weh í jumbipna caá”, át

* 9:7 Gn 21.12 * 9:9 Gn 18.10 * 9:11-12 Gn 25.12

* 9:20 Is 29.16; 45.9 * 9:21 Jer 18.4-6 * 9:25 1P 2.10

* 9:13 Mal 1.2-3 * 9:15 Ex 33.19 * 9:17 Ex 9.16

niŋj daacáp tajĭ. (Os 1.10)

²⁷⁻²⁸ Jon jãtĭh Isaíasbut Israel ã juimenãdih nin pah ãt niŋj daacáp tajĭ:

“Dios cãacwã ĩ yéej chãjatdih búdí ĩjnit, waicanjeh queétdih ã peéh chãjĭbĭpna caá. Pãnihna, óondih jengah enna jwĭ buujácat pah, Israel ã juimenã dawã ĩ jumuchah yuhna, det caandĭh jepahnitdihjeh Dios ã túi ubbĭpna caá”, ãt niŋj daacáp tajĭ. (Is 10.22-23)

²⁹ Isaías nin pahbut ãt niŋj daacáp tajĭ:

“Jwĭ Maáh Chah Wĕpni, biquína jwĭ déewãdih ã túi ubcah, jwiit judiowã jwĭta buúđ beed tagãã. Pãnihna, Sodoma, Gomorra tútchidih moonđih peéh chãjna, ã yoh beedããt pahjeh muntĭh jwiitdihbut ãta yoh beedã tagãã”, ãt niŋj daacáp tajĭ. (Is 1.9)

Judiowã túini doonãdih ĩ náahcat

³⁰ Nindih túi náhmiat caá náahap: judiowã nihcannit Jesucristodih túi jengah joinit, ĩ jepahachah ennit, “Nit túinit caá”, queétdih Dios ãt niŋj enep taga. Dios biúcdih ĩ túi jumãt pinãhdih ĩ bidcah yuhna, Dios queétdih ãt túi ubup taga.

³¹ Obohjeéhtih, Israel ã juimenã judiowãboó “Jwiit Dios ã wutatdih jwĭ chãjachah, caán biúcdih jwĭ túi jumbĭpna caá”, niŋj jengah joí bidna yuhna, Moisés ã wutatjĭdih jepahĭhna yuhna, ĩt jĕh buujácap taga. Pãnihna, túinit ĩ jumĭhna yuhna, ã wutatdih ĩ jepahcatdih ennit, “Nit túinit caá”, Dios ãt niŋj encap taga.

³² ¿Dépanih tigaã túinit jumĭhna yuhna, ĩ buujácan? “Dioĭhwã jumĭhna, jwĭ jengah joyãtĭhĭjeh Moisés ã wutatjĭdih jwĭ jĕh jepahna caá”, niŋj jengah joinit, Diosdih túi jengah joicãnjeh, ĩt jĕh buujácap taga. Jesúh túini doonãdih naóhna, nin pah jwĭpĭ niŋjnã caá: “Jwĭ túocni jee dáh panihni Cristo ã jumna caá”, jwĭpĭ niŋj naóh bohéna caá. Det jee dáhdih buug lájnitboó ĩ túocni dahdih ĩpĭ ĩjĭna caá. Pãnihat pah, Cristoĭh doonãdih joinit, túocni jee dáhdih ĩ ĩjat pah caandĭhbut ĩjnit, Dios biúcdih ĩ jĕh jumcan niit.

³³ Pãant Dios naáwãtdih naóh yapani nin pah ãt niŋj daacáp tajĭ:

“Dios nin pah ã niŋjnã caá: ‘Jerusalén tútchĭboó ĩ túocat pinãh jee dáh panihnidih wã jwejna caá. Caandĭh túoc buugnĭt, ĩ buug lájni dahdih cãacwã búdí ĩ ĩjĭbĭpna caá. Caandĭh ĩ ĩjat pah caán tútchidih moon caán jee dáh panihnidih ĩ náahcatjĭ júb, wã pebhna ĩ juibcan niit. Obohjeéhtih, caán jee dáh panihnidih túi jengah joinitboó wãjĕh jumna, ĩ túi wĕbĭpna caá’, Dios ã niŋjnã caá”, ãt niŋj daacáp tajĭ. (Is 28.16)

10

¹ Israel ã juimenã wã déewã iiguĭpna bejnit pinãh ĩ jumuchah, búdí wã ĩjĭghna caá. Pãnih jĭghnit, Dios queétdih ã túi ubat pinãhdih náah yacna, búdí wã ubhna caá.

² Yeebdĭh yoobópdih wã naóhna caá. Queéť Dios ã náahat pah búdí ĩ chãjĭhna yuh caá. Obohjeéhtih, pãnih chãjĭhna yuhna, Dios ded pah ã chãjat túutatdih yoobópdih ĩpĭ jĕhcan caá.

³ ĩ jengah joyãtĭhĭjeh túini ĩ chãjĭhna yuhna, Dios ã náah yacatdih ĩ jĕh buujácan caá. Pãnih buujácan yuhna, Dios ã teo wáacat pinãhdih ĩ jengah joicãh, queétdih “Nit túinit caá”, ã niŋj encan caá.

⁴ Obohjeéhtih, Cristodih túi jengah joinitboodĭh “Nit túinit caá”, Dios ã niŋj enna caá. Pãnihna, Moisés ã wutatjĭdih jwĭ jepahat júb túi ubnit jwĭ jĕh jumcan caá. Obohjeéhtih, Cristoboodĭh túi jengah joí jepahnitdihjeh ã túi ubna caá.

⁵ Moisésjeh jon jãtĭh nin pah ãt niŋj daacáp tajĭ: “Det Dios ã wutatdih túi jepahnitdihjeh ã túi ubbĭpna caá”, ãt niŋjĭp tajĭ.*

⁶⁻⁷ Pãant ã niŋj daacáchah yuhna, buu jwuh det Cristodih túi jengah joinitdihjeh “Nit túinit caá”, Dios ã niŋj enna caá. Cristoĭh doonãdih bohéna, nin pah jwĭpĭ niŋj naóhna caá: Dios ã wahni Cristojeh nin baácboó ãtãt dei juyáp tajĭ. Pãnih dei juinĭji ã jumuchah, nin pah ñi niŋj jengah joicã bojoó: “Jeãboó púuh laab béjnit, Cristodih ub dei juóhni pinãhdih jwĭ náahna caá. Wunnitĭji caolĭh pebhboó dei bejnit, Cristodih booat túútnit, caandĭh jwúub ub púuh laab juóhni pinãhdih jwĭ náahna caá, jwiitdih ã túi ubat pinãh niŋjnã”, ñi niŋj jengah joicã bojoó.

⁸ Dios naáwãtdih naóh yapaniji nin pah ãt niŋj daacáp tajĭ: “¿Dépanih tigaã Dios naáwãtdih ñi bid? Caandĭh jĕhñit, ñitãt bohé tagãã”, ãt niŋj daacáp tajĭ.* Pãnihna, caán jwĭ bohéni naáwãt Cristodih ã túi jengah joyãt túatna caá.

⁹ Pãnih bohéna, nin pah jwĭpĭ niŋj naóhna caá: Det Dios biúcdih túi jumĭhna, “Jesús wã maáh caá”, niŋj naóhñit, “Dios caán wunnĭjĭdih ãt jwúub boooanap ĩ”, ĩ niŋj jengah joyóchah, Dios queéť iiguĭpna bejnit déejĭdih ã túi ubbĭpna caá.

¹⁰ Jesúsdih jwĭ túi jengah joí jepahachah, Dios jwiitdih “Nit túinit caá”, ã niŋj enna caá. Pãnihna, “Jesús wunnĭji jwúub boo pud juóhni jumna, nihat cãacwã ĩ maáh ã jumna caá”, bitadih jwĭ niŋj naáwáchah, ã túi ubnit jwĭ jumna caá.

¹¹ Dios naáwãtdih naóh yapani nin pah ãt niŋj daacáp tajĭ: “Det Diosdih túi jengah joinit, ‘Pãant ã niŋjãt pah biúc yoobó ã yapbĭpna

* 10:5 Lv 18.5 * 10:8 Dt 30.12-14 * 10:11 Is 28.16

caá', niŷ jenah joinít, tíccanjeh í túi wēibipna caá", át niŷ daacáp tajī.*

¹² Dios nihát cācwā yoobó í maáh jumna, det caandih úbhndih táini ā chābipna caá. Judíowādih, judíowā nihcannitdihbut biíc yoobó ā túi teo wāacipna caá.

¹³ Dios naáwátdih biéh naóh yapani nin pah át niŷ daacáp tajī: "Wā yéejatdih yohnit, weemdih ma túi úbuú", det jwí maáhdih niŷ úbhndih ā túi úbbipna caá", át niŷ daacáp tajī.*

¹⁴ Oboghjeéhtih, det Cristoíh doonádih joicánnitboó caandih í jéih úbhcan caá. Pánihna, ā naáwátdih naóhniit wihcah, caán doonádih joicánnit, caandih íta jéih jepahcan tagaá.

¹⁵ Á naáwátdih naóhniit pínahdih Dios ā wahcah, det áih táini doonádih naóhniit íta wihcan tagaá. Dios naáwátdih biéh naóh yapani nin pah át niŷ daacáp tajī: "Túini doonádih naóhniit í júwúchah, jwí túi wēina caá", át niŷ daacáp tajī.*

¹⁶ Páant í daacátji ā jumachah yuhna, Israel jumeená dawá caán táini doonádih í joiŷhcap jī. Páant í joiŷhcat pah Isaías Diosdih úbhna, nin pah át niŷ daacáp tajī: "Maá, ma naáwátdih queétdih jwí naóh yapanachah yuhna, dawá í joiŷhcap be", át niŷ daacáp tajī.*

¹⁷ Cristoíh táini doonádih joyát caá náahap, caandih túi jenah joinít, cācwā í jepahat pinah niŷná.

¹⁸ Nin pah yeebdih wā niŷ úbh joiná caá: "¿Israel jumeená caán doonádih í joiŷhcan taniít?" ñi jenah joyóchah. Caandih yoobópdih í joiŷi ta yuh caá. Páant í joyátjidihi tígaa Dios naáwátdih naóh yapani nin pah át niŷ daacáp tajī:

"Dioíh doonádih nihát pehbboó ít naóh peetép wut jī. Pánihna, nihát baácdih moón caandih ít joyóp wut jī", át niŷ daacáp tajī. (Sal 19.4)

¹⁹ Pánih jéihnit, nin pah wā júwú niŷ úbh joiná caá páant muntih: ¿Caán doonádih Israel jumeená joiná, ít túi beh joiŷhcan ta niít? ñi jenah joyóchah. Ít túi beh joiŷi ta yuh caá. Nin pah Moisés ā niŷ daacátjidihi yeebdih wā jwíh náhniabipna caá:

"Nin pah Dios Israel jumeenádh ā niŷ naóhna caá: "Jenah joicánnit, yeejépwā caá", ñi niŷ ennitdih wíhwa pínah wā chābipna caá. Páant wā chājachah, yeébbó jepchá tubnit, queétdih búdi ñi íjipna caá", ā niŷná caá", Moisés át niŷ daacáp tajī. (Dt 32.21)

²⁰ Isaíasbut úmcanjeh, nin pah át niŷ daacáp tajī:

"Nin pah Dios ā niŷná caá: 'Weemdih bidcannitboó í jwááap be. Weemdih úbhcanndih ded pah wā jumatdih wā jéihyanap be', Israel jumeená nihcannitdih Dios ā niŷná caá", Isaías át niŷ daacáp tajī. (Is 65.1)

²¹ Israel jumeenáboodih, nin pah Isaías át jwú niŷ daacáp tajī:

"Nin pah Dios ā niŷná caá: 'Queét weemdih náahcan, yap yohnit í jumna caá. Oboghjeéhtih, í túit númát pínahdih náah yacnit, maatápdih "Wíhwa ñi jumú", queétdih wā niŷp yuh be', Dios ā niŷná caá", Isaías át niŷ daacáp tajī. (Is 65.2)

11

Israel ā jumeená daocánnitdih Dios ā túi ubat

¹ ¿Israel ā jumeená Dios ā ñionitjidihi buu láa áta yoh taniít? yeéb ñi jenah joyóchah. ¿Nihcan caá! Queétdih ā yohcan beé. Weembát Israel ā juma, Abraham jumeená í juma náahji mun tígaa. Benjamín ā jumeená jumni poómpdih bóo caá.*

² Biéhmah Israel ā jumeenádh Dios ā ñionitji í jumachah, queétdih át yohcap jī. Dios naáwátdih naóh yapani Elíasji Israel ā jumeená í yéj chājatjidihi Diosdih át naóh yacap jī. ¿Caán ā naóh yac daacátjidihi yeébbó ñi jéihcan niít? Nin pah át niŷ daacáp tajī:

³ "Maá, ma naáwátdih naóh yapanitdih dawá ít mao yohop be. Meemdih wēina, nuápdih jwí mao cáo wáhat jeé poómpndihbut ít boto mao yoh beedánap wut be. Ma naáwátdih naóh yapanit biícdihi jumni weemjéh caá wā judhdap. Páant wā jumat doonádih joiná, weemdihbut í mawíhna caá", át niŷ daacáp tajī.*

⁴ Páant ā niŷhach joinít, Diosboó Elíasdih nin pah át niŷ jepahap wut jī: "Meém biícjeh pohba nihcan caá. Páantjeh wíh cācwā siete mil pohba í jumna caá. Queétdih weémboó wā túi wapap be. Páant wā wapachah, bita í pápni Baal wut jummidih queét í wēi úbhcan caá. Páant dawá í jumatdih jéihnit, ma úmca bojó", Dios Elíasdih át niŷp wut jī.*

⁵ Elías jum láa, daocánnit Diosdih túi wēinit í jumat pah muntih, buubut daocánnit Israel ā jumeenádh Dios búdi oina, jġah ennit, áihwā pínah át níwip taga.

⁶ Pánih ñionit, "Ni túi chājat júb yeebdih wā ñiona caá", át niŷcáp jī. Í túi chājat júb ā teo wāacna, oinit, jġah enat yoobát áta nihcan tagaá.

⁷ Páant niijnít, ¿ded pah tígaa á jum? Nin pah caá: “Nit wíhwā caá”, Dios queétdih á niiját pínahdih Israel á juimená búdí í náahachah yuhna, páant át niijcáp wut jī. Obohjeéhtih, áihwā í jumat pínah niijná, daocánnitdihjeh Dios át níwip wut jī. Bitá á níocannitboó caandíh chah yap yohnit ít jumup wut jī.

⁸ Páant á yapatdih Dios naawátidih naóh yapanit nin pah ít niij daacáp tajī:

“Caandíh náahcannitdih Dios űonit panihnit át chājap be. Páant á chājachah, ded pah á wēpatdih á júutuchah yuhna, ípī beh encan caá. Á náawátidih joiná yuhna, ípī beh joicán caá. Páantjeh tígaa buubut queét í jumup”, ít niij daacáp tajī. (Dt 29.4; Is 29.10)

⁹ Maáh David nin pah caandíhjih mantih át niij daacáp tajī:

“Queét Israel á juimená búdí jeémátidih, dawá bií déedihbut bíbohñit, wēina, ‘Jwiítidih Dios á túi wēi enna caá’, niij jenah joinit, ded pah yéej chājñit í jumatdih í jéihcan caá. Páant í jumuchah ennit, queétdih ma peéh chājáa.

¹⁰ Pánih peéh chājna, queétdih jéih encannit panihnit ma chājáa. Ma peéh chājñit pínahjih jumna, búdí jīgah naáh jumñit í jumna naáh”, át niij daacáp tajī. (Sal 69.21-23)

Judiowā nihcannitdih Dios á túi ubat

¹¹ Páant niijnít, nin pah wā jwáub wábh joiná caá: Israel á juimená, Cristodih í náahcah ennit, ¿Dios queétdih yohat yoobát taniit? ñi jenah joyóchah. Queétdih páant bóo pohba á chājcan níit. Páant á yodhan yuhna, queét Cristodih í náahcah, buu judiowā nihcannitboodíh Dios á túi ubbipna caá. Judiowáboó í jepchá tubat pínah niijná, judiowā nihcannitdih Dios áihwā pínah á chājna caá.

¹² Judiowā Cristodih náahcan, í yap yohat jīb, buu láa nihat baácđih moondíh dawá túi ubñit, Dios queétdih á túi chāj wáhna caá. Pánihna, judiowā yap yohnit í jumuchah, bitadih Dios túi chājna, queét judiowā Cristodih í jepahachah bácah, bitadih chah túini pohba á chāj wáhbipna caá.

¹³ Páant niijná, yeéb judiowā nihcannitdih wā naóhna caá. Yeebdíh caá Cristo weemdíh á bohéat túatup. Pánih yeebdíh bohéna, oboh nih bohéna wā chājcan caá.

¹⁴ Páant wā déewáđih wāpī niij naóhna caá, Dios á túi ubñit ñi jumatdih í jéihyat pínah niijná. Pánih jéihñit, íjna, túat nuumñit, queétdih Cristodih í náahachah ennit, Dios queétdihbut á túi ubbipna caá.

¹⁵ Judiowáđih Dios á cáđah jwuhachah, nihat baácđih moón judiowā nihcannitboó túini doonáđih joinit, Cristodih í jepahna

caá. Páant í jepahachah ennit, queétdih ájeéh á túi jumat túatna caá. Queét judiowáboodíh áihwā pínah á chājachah bácah, nihat baácđih moondíh túini yoobát á jumat túatbipna caá. Áihwā í jumuchah, chah dawá Cristodih jepahñit iiguipna bejñit déejidih Dios á túi ubbipna caá.

¹⁶ Nin pah caá á jumup: Cáacwā í jwíh chājni pan dahđih Diosđih í wáuhachah, “Nin túini caá”, á niij enbipna caá. Pánih caanbítidih ennit, nihat judhñidihbut biic yoobó “Nin túini caá” á niij enbipna caá. Pánihat pah mantih, máa náat túini á jumuchah, áih cácanabut túini á jumna caá. Páant niijná, nin pah wā niij naóhna caá: Jwí nuo Abrahamji Diosđih á túi jenah joyóchah, “Nin túini caá”, Dios caandíh á niij enat pahjeh, á juimenábut caandíh í túi jenah joyóchah, “Nit túini caá”, queétdihbut á niij enbipna caá.

¹⁷ Biquína judiowā olivo nah Dios á bóod yohni cácana panihnit í jumuchah, yeéb judiowā nihcannitboodíh á bóod yohopjídih á jwáub daujñit panihnit ñi jumna caá. Yeéb jiadih bóo olivo cácana panihnit ñi jumuchah yuhna, momni olivo nah panihñidih át jwáub daujép wut jī. Páant niijná, nin pah wā niij naóhna caá: Judiowā í jumupjídih yeéb judiowā nihcannitdih Dios át jwáub túat nuúm jwejep wut jī. Pánih daujñit panihnit ñi jumuchah, judiowáđih Dios á túi teo wáacat pah, buu yeebdíhbut á túi teo wáacna caá.

¹⁸ Páant yeebdíh á níwíchah jéihñit, “Jwiítboó judiowáđih chah túinit caá”, ñi niij jenah joicá bojóo. Nindíh ñi túi náhninaá: Ded máa cácana áih náatdih ápī teo wáacna caá. Obohjeéhtih, áih náat caá caán cácanadih á túi teo wáacat. Páant á nihat pah, jwiít judiowáđihjeh Dios jwíh níona, máa náat panihnit jwí jumna caá. Pánih níona, jwí dée pínah Cristodih át níwip wut jī, yeebdíhbut á túi ubat pínah niijná. Pánihna, “Jwiítboó judiowáđih chah túinit caá”, ñi niij jenah joicá bojóo.

¹⁹ Yeéb judiowā nihcannit nin pah ñita niij tágaá: “Biquína máa cácanadih í bóod yohat pahjeh Dios biquína judiowáđih át yohop wut jī, jwiítboó áihwā jwí jumat pínah niijná”, ñita niij tágaá.

²⁰ Páant ñi niiját yoobópdih tígaa. Obohjeéhtih, queét Cristodih í túi jenah joicátji jīb Dios queétdih át cáđah jwuhup taga. Cristodih ñi túi jenah joyát jībjih áihwā pínah yeebdíh át níwip taga. “Jwiít judiowáđih chah túinit caá”, ñi niij jenah joyóchah, á tácan caá. Yeebbút ñi túi chāja chaáh, queét judiowā í cáđahat pah “caandíh ñi cáđahná” niijná.

²¹ Jwíh jumni cácana panihnit judiowā Cristodih í jepahcat jīb, Dios yohna, yeéb á jwáub túat nuumñit cácana panihnit,

caandih ñi cádahachah ennit, yeedbĩhbut biic yoobó ã yohbipna caá.

²² Dios yeedbĩh ded pah ã túi chãjãtdih ñi túi náhninaá. Ëum náah jumni caandih jepahcannitdih ã peeh chãjat pahĩnahdihbut búdi jenah joyát caá náahap. Yeebboó caandih ñi túi jenah joĩ cádahachah, yeedbĩh ã túi chãjãbipna caá. Obohjeéhtih, caandih ñi cádahachah, yeedbĩhbut Dios ã yohbipna caá.

²³ Queét jepahcannit judiowã túut nuumnit, caandih ã jepahachah, caán ã bóod yohni cácana panihni ã jumuchah yuhna, queétdih ã jwúb dũjãbipna caá, ã ñionit biicdih ã jwúb jumãt pinãh niijnã. Diosdih dedé bwat wihcah, ã yohnijidih ã jéih jwúb dũjãna caá.

²⁴ Pãnihna, yeéb judiowã nihcannit jiadih bóo olivo cácana panihnit ñi jumuchah yuhna, momni olivo nahdih dũjãt pah, Dios yeedbĩh ãihwã pinãh ãt chãjãp wut jĩ. Yeedbĩh pãnih chãjni jumna, judiowãboó ã jwúh ñionit ã jumuchah, momni olivo nah yoobát panihnidih queét ã yohnitjiboodih ã jwúb dũjãt pinãhdih Dios ã bwacana caá.

Dios judiowãdih ã túi ubat

²⁵ Yeéb wã déewã panihnit, “Dios jwiit judiowã nihcannitdih chah ã wéi enna caá”, ñi niij jenah joicát pinãh niijnã, bũu yeedbĩh cáacwã ã jéihca naãhdih wã naóhbipna caá. Nin pah ã jumna caá: Bũu jwuh dawã judiowã Diosdih ã jepah jwuhca caá. Dios ã ñionit judiowã nihcannitdih ãihwã ã chãjat túttimah, judiowã jwuh jwúb túut nuumnit, caandih ã jepahbipna caá, buca.

²⁶ Pãnt ã jepahachah, queét niहत iiguipna bejnit déejidih Dios ã túi ubbipna caá. Pãnt ã yapat pinãhdih Dios naáwãtdih naóh yapanit nin pah ãt niij daacãp tajĩ:

“Jerusalén tútchimant jũohni judiowãdih ã túi ubbipna caá. Pãnih jũohnioboó queét Jacob ã juimenã Diosdih ã náahcatjidih ã túut nuumbipna caá. (Is 59.20)

²⁷ Pãnt ã túut nuumũchah, ã yéejãtdih wã yohbipna caá. Pãnih yohnit, wã niijãtji pahjeh queétdih wúhwã wã chãjãbipna caá, Dios ã niijnã caá”, ãt niij daacãp tajĩ. (Jer 31.33-34)

²⁸ Judiowã ã nuowãdih ã ñionitji ã jumuchah, Dios queétdih búdi ã oyãtji pahjeh mantih, bũu jumnitdihbut biic yoobó ã oina caá. Obohjeéhtih, pãnt ã oinit ã jumuchah yuhna, Cristoih doonãdih joĩhcan, Diosdih enihcannit ã jumna caá. Pãnt ã enihcat jĩib, bũu jwuh yeéb judiowã nihcannitboó Cristoih doonãdih joĩnit, ñi jepahna caá. Obohjeéhtih, judiowã Diosdih ã enihcat yuhna, Dios pãntjeh queétdih ã oina caá.

²⁹ Pãnih oina, ã nuowãdih Dios ã niijãtji pah ã juimenãdihbut ñionit, ã oi cádahcan niit.

³⁰ Yeebboó jãtih Diosdih yap yohnit ñi jumuchah yuhna, judiowã ã yap yohochah ennit, bũu jwuh yeedbĩh jãgah ennit, Dios ãt túi ubũp taga.

³¹ Yeedbĩh ã jãgah en teo wãacãtdih enna yuhna, queétdih pãntjeh yap yohnit ã jumna caá. Pãnih yap yohnit ã jumuchah, Dios yeedbĩh ã jãgah enat pahjeh queétdihbut biic yoobó ã teo wãacãbipna caá.

³² Nin pah caá: “Nihat cáacwã tubit yap yohnit ã jumuchah, queét niहतdih jãgah ennit wã teo wãacãbipna caá”, Dios ã niijnã caá.

³³ ¡Chool! ¡Dios wẽpni niit! Nihat túi jéih beedãni yoobát caá ã yoób jumãp. Pãnt ã jumuchah, ã jenah joyãtdih, ã chãjãtdihbut jwiit cáacwãboó jwĩ túi jéih beedãcan caá.*

³⁴ Nin pah Dios naáwãtdih naóh yapanit ãt niij daacãp tajĩ: “Dios jwĩ maãh ã jenah joyãtdih det ã jéihcan caá. Pãnih jéihcannit jumna, det caandih ‘Nin pah ma chãjãá’, ã jéih niijcãna caá.*

³⁵ Det Diosdih biih pah bóodih ã wãhat túttimah, ‘Caán weemdih ã jĩib buudãna caá’, ã jéih niijcãna caá”, ãt niij daacãp tajĩ.*

³⁶ Dios niहतdih chãjni ã jumna caá. Pãnih jumna, niहत ã chãjni ãih múic ã jumuchah, niहतdih ã wẽpatjĩh pãntjeh ã jumãt túutna caá. Pãnt ã jumuchah, yeó jãp jumãt pah caandih jwĩ wéi naóh jĩh. Pãnt tií ã jumã nah.*

12

Diohwãdih túini chãjat caá náahap

¹ Dios jwiitdih búdi ã oyãtdih náhninit, ded pah ã chãjãtdihbut jenah joĩnã, nin pah ñi chãjat pinãhdih yeedbĩh búdi wã náah yacna caá: Túini oveja wũhdih ã mao cáo wãhat pah, yeebjéih Diosdih ñi múic wãhũú, ã náahãtdihjeh ñi chãjat túut niijnã. Pãnt tĩgãã náahap jwiitdih, Diosdih jwĩ túi weñaat túut niijnã.

² Pãnih chãjnit, Diosdih jéihcannit ã jenah joyãt pah ñi jenah joicã bojoó. Yeejép ã chãjat pah biic yoobó ñi chãjca bojoó. Ñi jenah joyãtdih túut nuum béjna, túinidih chãjnit ñi jumãbipna caá. Pãnih túut nuumnã, Dios yeedbĩh ded pah ã náah yacãtdih ñi jéihbipna caá. ã náah yacãt túini jumna, yoobópdihbut ã jumna caá. Caán ã náah yacãt pah chãjna, Diosdih ñi túi weñãbipna caá.

³ Búdi oinit, Dios weemdih ã ñũwip jĩ, cáacwãdih wã bohéat pinãh niijnã. Pãnih bohéni jumna, niहत yeedbĩh nindih wã naóhna caá: “Weém túi jéihni yoobát caá”, ñi niij jenah joicã bojoó. Obohjeéhtih, Jesúsdih túi jenah joicã jumna, “Dios weemdih ã teo wãacãt pah bóojeh tĩgãã wã jéih chãjãp”, niij jenah joyãt caá náahap.

4-5 Jwiít nihat Cristoihwā míc jumna, áih b́cach panihni jwí jumna caá. Pánih jumna, mácach tawatna Dios jwiítidih át wáhp taga. Nin pah á jumna caá: Jwíih b́cachdih téihyana, jíтчana, quiibna, dawá á jumna caá. Pánihna, biíc b́cachjeh jumna yuhna, mácach tawatna á jumna caá. Pánt jwíih b́cach á jumat pah, jwiít Cristoih b́cach panihni jwí jumnachah, mácach tawatna jwiítidih á wáhna caá, jwí túi míc teo wáacat pínah niijná.*

6 Dios jwiít nihatdih á teo wáacachah, mácach tawatnadih át wáhp taga, á wépatj́h jwí ch́jat pínah niijná. Biquína jwiítidih Dios naáwátidih naóh yapanit pínahdih át níwip taga. Pánt á níonit jumna, Cristodih í túi jenah joyát pah bóo bitadibut í túi naóh yapana naáh.

7 Biíhboodih cáacwádih teo wáacni pínahdih Dios át níwip taga. Pánt á níoni jumna, Dios á wépatj́h bitadih á túi teo wáaca naáh. Bitadih Dios naáwátidih bohéni pínah jumna, caandih á túi bohéna naáh.

8 Biíhboó bitadih weñani pínah jumna, queétdih á túi weñana naáh. Biíhboó, moh yéejnitdih bií déedih túi wáhni pínah jumna, táini caolih jumnit, á wéi wáhu naáh. Bitaboó maáta pínah jumna, túi jenah joinítjeh í wutu naáh. Biíhboó jígah en teo wáacni pínah jumna, á túi wéi teo wáaca naáh. Pánihna, mácach jéihnit ní jumat yoobó yeéB Cristoihwā túi míc teo wáacat caá náahap.*

Cristoihwādih ded pah ch́jat caá náahap

9 Nin pah caá yeéB Cristoihwādih jumat náahap: Bitadih túi oyat caá náahap. Yeejépdih en iinit, táiniiboodih ch́jat pínahdih búdi ní bidíi.

10 Ní údwá yoobátidih ní oyat pah Cristoihwā níjeéh jumnitdih biíc yoobó ní oyoó. Níjeéh jumnitdih ní túi míc wáyaá.

11 Dios á wutat pah ch́jna, yabhcánjeh, ní túi wéi jepahaá.

12 Dios yeebdih á pebhna á ub bejat pínahdih jéihna, túi wéi páñat caá náahap. Yeejépdih yapna yuhna, biíc yoobó Cristodih cádahcat caá náahap. Diosdih ní túi wábh cádahca bojó.

13 Jesuíhwā moh yéejnitdih ní túi teo wáaca. Bitá ní pebh í juibínachah, queétdih ní wéi jwááá.*

14 Det yeebdih yeejépdih í ch́jachah, “Yeejépdih í yap dáhwa naáh”, níjcánjeh, “Í túi yapa naáh”, ní niiji.*

15 Det wéinitjééh jumna, yeebbát ní weñeé. Jígahnit í jumnachah, íjeéh ní jígah wáaca.

16 Biícidih ní túi jumá. “Weém chah táini caá”, níj jenah joicánjeh, oboh jumnit biícidih

ní túi jumá. “Weémboó túi jéih beedáni caá”, ní níj jenah joicá bojó.*

17 Bitá yeebdih yeejépdih í ch́jachah yuhna, queétdih yeejépdih ch́j jwáubaca bojó. Táinijeh ní ch́jaá, “Nin á túi ch́jna caá”, nihat í níj jéihyat pínah niijná.

18 YeéB ní déewádih túi ch́jat pínahdih búdi ní bidíi, biícidih túi jumat túut níijná.

19 YeéB, wá oinitá, bitá yeebdih yeejépdih í ch́jatj́i j́ib, ní jwáub peéh ch́jca bojó. Í yéj ch́jatj́i j́ib, Diosboó líjnit, queétdih á peéh ch́jbipna caá. Pánt á ch́jat pínahdih jenah joinít, Dios naáwátidih naóh yapani nin pah át níj daacáp taj́: “Weémboó cáacwá í yéj ch́jat j́ib yoobópdih wá peéh ch́jbipna caá”, jwí Maáh á niijná caá”, át níj daacáp taj́.*

20 Pánt á jumnachah, yeéboó nin pah ní ch́jaá: Yeebdih en j́ihni á nungúp wunuchah ennit, á jeémát pínahdih ní wáhu. Á taca jootóchah ennit, á babhat pínahdibut ní wáhu. Pánt caandih ní túi ch́jachah enna, búdi á tíicbipna caá.*

21 Bitá yeebdih yeejépdih í ch́jachah, queétdih biíc yoobó yéj ch́j jwáubacan, táinijeh ní ch́jaá.

13

Ní maátadih jepahat caá náahap

1 Nihat maátadih Diosjeh tígá í maáh jumat pínahdih át níwip taga. Pánt á maáh waadánit í jumnachah, queétdih yeebdih í wutuchah, ní túi jepahaá.

2 Det jwí maátadih jepahcannit, Dios á níonitdih yap yohna caá í ch́jap. Pánt í yap yohatj́i j́ib queétdih peéh ch́jat á jumbipna caá.

3 Det túi ch́jnit í maátadih ípi úmcan caá. Obohjeéhtih, yeejépdih ch́jnitboó í maáta í peéh ch́jat pínahdih ípi úmna caá. Ní maátadih úmcat túut níijná, táinidihjeh ní ch́jaá. Pánt ní túi ch́jachah ennit, “Ma túi ch́jna beé”, maátaboó yeebdih í niijbipna caá.

4 Dios yeebdih teo wáacat túut níijná, ní maátadih á wutna caá, ní túi jumat pínah niijná. Obohjeéhtih, ní túi ch́jchah, yeebdih í peéh ch́jat pínah niijná, Dios queétdih át níwip taga. Pánt yeejépdih ch́jnit jumna, queétdih úmat caá náahap.

5 Peéh ch́jat náahcan, ní maátadih túi jepahat caá náahap. “Pánt wá ch́jachah, á táibipna caá”, níj jenah joiná, túi jepahnit, táinijeh ch́jat caá náahap.

6 Ní maátadih caán tawatdih Dios át wáhp taga. Pánt í túi tewechah ennit, yeéboó í tawat j́ib nípi j́ib ch́jna caá.

7 Ded pah yeebdih í j́ib ch́jat túutuchah, túi jepahnit, ní j́ib ch́jaá. Maáta í tawat

* 12:4-5 1Co 12.12

* 12:8 1Co 12.4-11

* 12:13 He 13.2; 1P 4.9

* 12:14 Mt 5.44; Lc 6.28

* 12:16 Pr 3.7

* 12:19 Dt 32.35

* 12:20 Pr 25.21-22

* 13:7 Mt 22.21; Mr 12.17; Lc 20.25

jíbbat, túi jíib chājnit, queétdih túi wēi naáwát caá náahap.*

Míc oyat caá náahap

⁸ Bitadìh ñi jíib buudáátdih waicanjeh ñi jíib chāj beedánaa. Obohjeéhtih, ñi túi míc oi cádahca bojoó. Det bitadìh oina, Dios á wutatdìh á túi jepahna caá.

⁹ Á wutat nin pah caá á niijíp: “Biñ áájih ñi yéj chājca bojoó. Cáacwádh ñi mao yohca bojoó. Ñi nuumcá bojoó. Bitáih bií déedih ñi en ñinahca bojoó”, á niij wutna caá. “Meemjéh ma míc oyat pahjeh muntih, bitadìhbut ma oyoó”, á niij wutatdìh jepahna, Dios nihát biñ á wutatdìhbut jwí túi jepah beedána caá.*

¹⁰ Bitadìh oina, queétdih jwí yéj chājcan niit. Páñihna, queétdih oina, Dios á wutatdìh túi jepah beedána caá jwí chājap.

¹¹ Fonit panihnit ñi jumca bojoó. Nin baácboó ded pah á yapatdìh túi jenah joint ñi jumá. Jesús á jwáub dei jüúwát pínahdih náhnit, ñi túi páñaá. Caandìh jwíh jepahna, “Jwiútdih ubúdh á jwáub dei jüóhbična caá”, jwí niij jenah joyóp jì. Obohjeéhtih, buú á jwáub dei jüúwát pínah bahñijeh caá á jwdhdup. Páant bahñijeh á jwdhdachah, jwiútdih túi jenah joyát caá náahap.

¹² Jesús á jwáub dei jüúwáwchah, chei panihpboó yeejép í chájat waicanjeh á buudbična caá. Jesús á jwáub dei jüúwát pínah bahñijeh á jwdhdatdìh jéihnit, yeejép chájatdìh cádahnit, Jesús á yeh iigúip panihpboó jumna, túinijeh chájat caá náahap.

¹³ Jwiútdih mícjeh túi chájat caá náahap. Wéi babh máihñat, ii náah chájatdìhbut jwí bidcat dée caá. Míc jüihnit, míc jepchá tabnitbut jwí jumca boj jüi.

¹⁴ Páñihna, yeejép ñi ñinahatdìh cádahnit, jwí Maáh Jesucristo á teo wáacatjìh túinidihjeh ñi chájaa.*

14

Bitadìh yeejép jenah joicát

¹ Jesúsdiñ jáap jepahnit pah, á naáwátidih túi jéih jwuhcannitdih ñi túi míc pej jumá. Í túi jéih jwuhcah ennit, “Meém jéihcanniabeh caá”, ñi míc niij íjaca bojoó.

² “Weém nihát nuñupwádh wá jeéméchah á túina caá”, biqúina í niij jenah joiná caá. Obohjeéhtih, bitaboó, Jesúh doonádh túi jéih jwuhcannit, nuñupwádh jeempcanejeh, pácahinadihjih í jeémpna caá.

³ Det nihátidih jeémpnit, pácahinadihjih jeémpnitboodìh “Meém oboh jumni caá”, í niij jenah joicá bojo naáh. Pácahinadihjih jeémpnitbut nihátidih jeémpnitboodìh “Yeejép chájna caá ma chájap”, í niij jenah

joicá bojo naáh. Det Jesúsdiñ jepahnit nihátidih jeémpnit í jumuchah yuhna, “Nit wíhwhá caá”, Dios queétdih á niijná caá. Áihwá í jumuchah ennit, nuñupwádh jeémpcannitboó queétdih yeejép í niij jenah joicá bojo naáh.

⁴ Ded Jesúsdiñ jepahni Diosdih teo wáñni panihni caá á jumap. Páant áih á jumuchah, yeebboó caandìh ñi jéih naóh yaccan caá. Ded pah caán á chájatdìh ennit, á maáhjeh “Ma túi chájna beé. Ma túi chájcan beé”, á jéih niijná caá. Páñihna, Jesúh á jumuchah, áihdih túi teo wáacna, “Meém yeejép chájni caá”, caandìh Jesús á niij naóh yaccan niit.

⁵ “Diosdìh jwí weñat pínah nin yeó jáapjeh caá. Biñ yeó jáap jwí tewat pínah á jumna caá”, biqúina í niij jenah joiná caá. Obohjeéhtih, bitaboó yeó jáap jumát pah biic yoobó Diosdìh í wéina caá. Queét biic yoobó chájcanit jumna yuhna, nihát nin pah í niij jenah joyó naáh: “Jesús á náah yacat pahjeh wá chájna caá”, í niij jenah joyó naáh.

⁶ Det “Nin yeó jáapdih Diosdìh jwí wéina caá”, niij jenah joint, jwí maáhdih jepahna caá í chájap. Bitá “Yeó jáap jumát pah Diosdìh jwí wéina caá”, niij jenah joint, queétdih jwí maáhdih jepahna caá í chájap. Det déepdih jeémpnit, Diosdìh “Túina caá, Paá”, niij jeémpna, Diosdìh í wéina caá. Bitaboó Diosdìh weñat túat niijná, déepdih jeémpcannit, Diosdìh “Túina caá, Paá”, biic yoobó í niij wéi naóhna caá.*

⁷⁻⁸ Jwiútdih nihát Cristoíhwá jumna, jwí náahatdihjih jwí jéih chájcan caá. Báadh jwuhna, jwí maáhdih jwí jepahna caá. Wunnabut jwí maáihwá jwí jumna caá. Nin baácboó jum jwuhna, caandìh weñat caá náahap. Jwí wunat pínah jätihbit, áihwá jumna, caandìh páantjeh biic yoobó weñat caá náahap. Páñihna, jwí báadhachah, jwí wanuchahbut, páantjeh Cristoíhwá jwí jumna caá.

⁹ Báadhnitdih, wunnitjidiñbut, jwí Maáh jumát túat niijná, Cristo wanniji át jwáub boo pud jüúwáp wut jì.

¹⁰ Nihát áihwá jumna yuhna, ¿Dépanih tigaá ñi déewá panihnit Jesúsdiñ jáap jepahnit í jumuchah, “Dios meemdìh á peéh chájna naáh”, ñi niij naóh? ¿Dépanih tigaá ñi déedih oboh jumni pah ñi en? Diosboó ded pah jwí chájatdìh jéih beedáni á jumátidih túi náhnit caá náahap. Á jumapboó jwí juiñ nuñuchah, biqúina jumát pah ded pah jwí chájatjidiñ á wábh joyóchah, jwiútdih nihátidih jepahat á náahbična caá. Páant á wábh joyát pínahdih náhnit, ñi dée panihnidih “Yeejép caá”, ñi niijca bojoó.*

¹¹ Dios naáwátidih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajj:

* 13:9 Ex 20.13-15,17; Dt 5.17-19,21; Lv 19.18 * 13:14 Ef 6.11-17 * 14:6 Col 2.16 * 14:10 2Co 5.10

"Nin pah jwī Maáh ā niijná caá: "Weém báadhni wā jumuchah, yoobópdih wā niiját biíc yoobó ā yapbipna caá: Nihat wā pebh bódicha caj yoh ñajnit, "Meém túini, wēpni caá", weemdih ī niij, wēi naóhbična caá", ā niijná caá", āt niij daacáp tajī. (Is 45.23)

¹² Pánihna, Dios pebhboó jwī jwībī ñuhuchah, nihat jwī chājatjidih "¿Dépanih tiggá páant ma chāj?" jwiítidih ā niij wábh joyóchah, jepahat ā náahbična caá.

Ñi déedih buugát dée pah chājcat

¹³ Jwī dée panihnidih "Yeejép caá", niij naóhcanjeh, nin pahbut niij jenah joyát caá náahap: "Jwiít Jesúihwā jwī tóoc buugát panihat pah, numah yéej chāj wáohca boj jīh", niij jenah joyát caá náahap.

¹⁴ Weém jwī Maáh Jesúih jumna, nin wā naawát pínahdih wā túi jéihna caá: Weémboó nihat jeemátidih wā jeéméchah, ā túina caá. Pánihna, dedé wā jeémát jīb, weemdih peéh chājat ā wihcan caá. Obohjeéhtih, biihboó "Nin jeemátidih jeémpna, yeejép wā chājna caá", niij jenah joí jeémpnidih peéh chājat ā jumbipna caá.

¹⁵ Yeéb ñi jeéméchah ennit, ñi déebut en yac jeémpna, "Weém Jesúidih wā yap yohna beé", niij jenah joinit, búdí āta jenah joí tágaá. Pánih chāj jéutna, caandih ma túi oican caá. Ñi déedihbut Cristo ā wan wúhatdih jéihnit, caán jeemátidih jeémp jéutcat caá náahap, "Cristodih ā cádahná", niijná.

¹⁶ "Nin pah wā chājachah, ā túina caá", yeéb ñi niij jenah joyóchah yuhna, "Páant ā chājachah, ā túican caá", bita yeebdih ita niij tágaá. Páant ī niiját pínahdih náahcan, "Páant wā chājat ā týuchah yuhna, wā chājcan niít, Jesúihwáidih yeejép dooná ā wihcat pínah niijná", ñi niij jenah joyó.

¹⁷ Pánih jenah joinit, nindihbut túi jenah joyát caá náahap: Diosboó jwī maáh ā jumuchah, jwī jeémát, jwī babhbatbut oboh jumni caá. Pánihna, áihwā jumna, Dios ā náahat pah chājnit, bitajeéh túi jumnit, Túini Espiritu ā teo wáacátjīh weñat caá náahap.

¹⁸ Páant jwī jumuchah ennit, Diosboó "Meém ma túi chājna beé", jwiítidih ā niijbipna caá. Páant ā niiját pahjeh muntih cáacwābut biíc yoobó ī niijbipna caá.

¹⁹ Ded pah biícidih jwī túi jumat pínah, ded pah jwī túi múic teo wáacat pínahdihbut bidat caá náahap. Pánih chājna, Jesúsidih chah jwī túi jenah joibipna caá.

²⁰ Dios ā jeémát túatcannijidih ñi jeéméchah ennit, biih Jesúihboó ā en wéican, Jesúsidih āta cádah tagaá. Pánihna, buugni pah ā jumcat pínah niijná, caandih ñi jeémpca bojóo. Yoobópdih tiggá nihat jeémát túini múic caá. Páant ā jumuchah yuhna, biih

pah bóo jwī jeéméchah, "Nin yeejép jeémát caá", biihboó niijná yuhna, en yacnit, āta jeémp tagaá. Pánihna, Dios ā wúatdih jenah joicánjeh jeémpna, ā yéej chājna caá. Páant jwiítidih en yacnit ā jeéméchah, ā yéej chājat jwīh jīb caá.

²¹ Nuñáp déepdih yeéb ñi jeéméchah enna, poonidihbut ñi babhbachah enna, biih Jesúihboó "Caandih jeémp, babhna, yeejép wāta chāj tagaá", niij jenah joiná yuhna, caanbát en yacnit, biíc yoobó āta chāj tagaá. Páant niij jenah joini bácah, jeémp babhna, yeejép āta chāj tagaá. Pánihna, caán yeejép ā chājat pínah, Jesúsidih ā túi jenah joí cádahcat pínahbut niijná, nuñáp déepdih, poonidihbut ñi cádahchah, ā túina caá.

²² "Nihatdih wā jeéméchah ā túina caá", ñi niij jenah joyátidih Diosdihjeh ñi naawá. Páant niij jenah joiná, yeejépdih chājcani, "Weemdih peéh chājat ā wihcan niít", niij jenah joini ā wéina caá.

²³ Obohjeéhtih, "Nin jeemátidih jeémpna, yeejép wāta chāj tagaá", biihboó niij jenah joiná yuhna, caán jeemátidih ā jeemát jīb, caandih peéh chājat ā jumbipna caá. Pánihna, ded pah chājna, "Nin pah chājna, wā túi chājna caá", niij jenah joicát jīb, jwiítidih peéh chājat ā jumbipna caá.

15

Jwījeéh jumnitdih túi teo wáacat

¹ Jwiít Jesúsidih túi jenah joinit, behnit panihnit jumna, wébit panihnidih iijcanjeh, túi teo wáacat caá náahap. Pánih teo wáacna, jwī weñat pínahdihjeh chājat caá náahap.

² Jwījeéh jumnit Jesúihwáboodih jenah joinit, Jesúsidih chah ī túi jenah joyát pínah niijná, queétdih teo wáacat ā náahna caá.

³ Cristoboó ā weñat pínahdihjeh chājcan, bita caandih yeejép ī wéhenachah yuhna, ā íp ā wúatdihjeh ápi chājap wut jī. Páant ā chājat pínahdih Dios naawátidih naóh yapani nin pah āt niij daacáp tajī: "Meemdih yeejép ī naawát pah muntih, ma wúatdih wā jepahat jīb, weemdihbut yeejép ī wéhena beé", āt niij daacáp tajī.*

⁴ Jon jātih Dios naawátidih naóh yapanit daacna, jwiitbut Diosdih jwī túi jéihyat pínah niijná, it daacáp wut jī. Ī daacátjidih bohéna, ded pah Dios jwiítidih ā náah yacatdih jwī túi jéihbipna caá. Pánih bohéna, yeejép yapna yuhna, Diosdih túi jenah joí cádahcat, ā pehbóo jwiítidih ā ub bejat pínahdih náhninit, jwī túi wēi jumbipna caá.

⁵ Yeebdih wábhna, nin pah wāpī niijná caá: "Paá, queét Jesúsidih péenitdih búdí ma teo wáacá, túi wémit, meemdih cádahcanjeh, túi biícidih Ī jumat pínah niijná.

⁶ Páant queétdih ma túi teo wáacachah, queét nihat biíc yoobó jenah joinit, 'Dios, jwī

Maáh Jesucristo ã ñip, túini, chah wēpni caá', ñiñ wēi naóhbiḡna caá", wāpī ñiñ uábhna caá.

Judiowā nihcannitdihbut túini dooná ã juiḡiát

⁷Cristo yeebdíh ã wēi enat pahjeh muntih, yeebbát biíc yoobó bita Jesúhwádih ñi túi wēi eneé. Páant ñi túi wēi enechah ennit, bitabat Diosdih ñi wēi naóhbiḡna caá.

⁸Nindih yeebdíh wā naóhna caá: Cristo teo wāhni panihni ã jūúwúchah, jwiít judiowāih pinahjeh pohba niḡcan, yeeb judiowā nihcannitíh pinahbut páant át jūúwúp tajī. "Yeebdíh wā túi chājbiḡna caá", jwī nuowádih ã niñjáti pah chāñi ã jumatdih jwiít judiowā jwī jéhyat pinah niñná, Dios Cristodih át wahap tajī.

⁹Pánih wahnit, yeeb judiowā nihcannitdihbut ã jīḡah en teo wáacachah ennit, yeebbát caandih ñi wēi naáwát pinah niñná, Cristodih át wah deyanap wut jī. Ded pah yeebdíh ã teo wáacat pinahdih Dios naáwátđih naóh yapani nin pah át niñ daacáp tajī:

"Cristo nin pah Diosdih ã niñjip be:

Judiowā nihcannit pebhboó be-jnit, meemđih numah wēi naóhnit, queét cátiḡ wā numah wēi eobipna caá', Diosdih ã niñjip be", át niñ daacáp tajī. (2S 22.50; Sal 18.49)

¹⁰Páant ã niñ daacátji pah muntih, nin pah biíh naóh yapanibut át niñ daacáp tajī:

"Yeeb Judiowā nihcannit Dios ã ñionit judiowā biícđih ñi túi weñeé", át niñ daacáp tajī. (Dt 32.43)

¹¹Páant ã niñ daacátji pah muntih, nin pah biíhbut át niñ daacáp tajī:

"Nihat yeeb judiowā nihcannit Diosdih ñi weñeé. Nihat baácđih moón caandih ñi wēi eweé", át niñ daacáp tajī. (Sal 117.1)

¹²Isaiasjibut biíc yoobó muntih nin pah át niñ daacáp tajī:

"Isai juma nihat cáacwádih ñi maáh ã jumbipna caá. Pánihna, judiowā nihcannitdihbut ñi maáh jumna, queét iiguipna bejnit déejidih ã túi ubat pinahdih ñi jéihbiḡna caá", át niñ daacáp tajī. (Is 11.10)

¹³Yeeb judiowā nihcannitdihbut ã túi teo wáacatđih ñi jéihychah, Dios yeebdíh túi jumt tóutnit, búdi ã weñana naáh. Pánihna, Jesúsđih túi jenah joinit, ã pebhboó yeebdihbut ã ub bejat pinahdih Túini Espiritu ã teo wáacatjīh náhninit, ñi túi wēi páñaá.

¹⁴Wā déewā panihnitá, yeebdíh wā bohécach yuhna, yeebjéh Dios ded pah ã jumt tóutatđih túi jéhnit, ñijeéh jumnitđih jéih bohénit, túi chāñit yoobát ñi jumt doonáđih wā joiná beé. Pánih joinit, "Caán

dooná yoobópdih tigaá", wā niñ jenah joiná caá.

¹⁵Páant ñi jumuchah yuhna, weemđih oina, nihat judiowā nihcannitđih Dios ã bohéat tóutni jumna, úmcanjeh yeebdíh baini wā naóhna caá, ñi túi náhnit pinah niñná.

¹⁶Páant weemđih ã bohéat tóutuchah, caandih teo wāhni jumna, Jesucristoiḡh túini doonáđih judiowā nihcannitđih wāpī bohéna caá. Páant wā bohénachah, Jesúsđih ñi túi jepahachah ennit, Túini Espirituboo queétđih Dioíhwā ã chājachah, "Nit túini caá", Dios ã niñ enna caá.

¹⁷Jesucristoiḡh jumna, ded pah Diosdih wā teo wuhatđih cáacwádih búdi wāpī wēi naóhna caá.

¹⁸⁻¹⁹Pánihna, Cristo ã teo wáacatjīh wā bohénachah joiná, ã wēpatjīh wā chājachah enna, dawá judiowā nihcannit Diosdih ñi jepahap be. Caandih báach yoobópdih wā wēi naáwíhna caá. Bitá ñi chājatboodíh wāpī naóhcan caá. Jerusalén tótchidih moondíh wā bohé jwíhip jī. Tóttimah, nihat tótchina jumt yoobó jib bejnit, páú Iliria baácđih juiḡiḡnit, caanjīh moondihbut Cristoíḡh túini doonáđih wā túi bohénap jī.

²⁰Bitá ñi bohénitjidih wā jwúub bohéihcan, Cristoíḡh túini doonáđih joi jwúhcanitdihjeh búdi wāpī bohéihna caá.

²¹Páant wā bohéihat pinahdih Dios naáwátđih naóh yapani nin pah át niñ daacáp tajī:

"Á naáwátđih joi jwúhcanitji caandih ñi joibipna caá. Queét áih túini doonáđih joinit, ñi túi beh joibipna caá", át niñ daacáp tajī. (Is 52.15)

Pablo Roma tótchina ã bejihat

²²Nihat tótchinadiḡh moondíh caán doonáđih bohé jibni jumna, maatápdih ñi pebhboobát yeebdíh enedih wā bejhip yuh be. Obohjeéhtih, pániḡh bejihna yuhna, búdi tewat ã jumuchah, wā jéih bejcap be.*

²³Nin baácđih moondíh naóh péana, dawá jópchi yeebdíh enedih bejhnijji buu jwuhna ñi pebna wā bejipna caá.

²⁴España baácđih moondíh bohénadiḡh bejna, yeebdíh wā en yap bejipna caá. Pánihna, ñijeéh jumna, biícđih búdi jwī wēibipna caá. Bahniḡh jumnit, ñi teo wáacatjīh España baácna wā bejipna caá.

²⁵Obohjeéhtih, butéhjeh Jerusalén tótchidih moón Jesúhwádih dinerodih wahat tóut niñná, caanná bej jwuhat tóut caá wā chājap.

²⁶Macedonia baácđih moón, Acaya baácđih moonbát Jerusalén tótchidih moón Jesúhwā moh yeejnitđih teo wáacat tóut niñná, túi weñit, dinerodih ñi wáhap be.

Páant í wáhni dinerodih queétdih wahadhí wá bejna caá.*

²⁷ Caán dinerodih wáhna, queétdih tui wéi jenah joinít, í wáhp be. “Páant judíowádhí í teo wáacat á táina caá”, wá níj jenah joiná caá. Jwiít judíowádhíeh Dios Cristoih doonádh át jwíih jéihyanap wut jí. Páant á jéihyanachah, jwiít judíowá queét judíowá nihcannitdih teo wáacnit, áih táini doonádh jwí bohénap jí. Páant jwí teo wáacachah, queét Macedonia baácdih moón Acaya baácdih moonbút Jerusalén tátchidih moón judíowádhí í teo wáac jwáubaat á táina caá.*

²⁸ Queét í wáhni dinerodih Jerusalén tátchidih moondih wáh péanit, España baáca wá bejbipna caá. Pánih caanná bejna, yeebdíh wá en yap bejbipna caá.

²⁹ Ní pebhna juibínit, Cristo ded pah búdí á teo wáacatdih jwí míc wéhenachah, jwiít bíícdih á tui weñabipna caá.

³⁰ Wá déewá panihnitá, jwí Maáh Jesucristodih tui jenah joinít jumna, Túini Espíritu jwiítidih á míc oyat tátutachah, weemdíh búdí ní uúbú, wá tewat buoni á jumuchah yuhna, wá tui bujájat pínah níjina.

³¹ Judea baácdih moón Jesúhwá nihcannit weemdíh yeejép í chájihichah yuhna, Dios weemdíh á wapat pínahdihbut ní uúbú. Jerusalén tátchidih moondih dinerodih wá wáuhchah, caandíh í wéi ubat pínahdihbut ní uúbú.

³² Páant ní uúbúchah, Dios á náahachah, ní pebhboó wá tui juibíipna caá. Pánih caanná juibínit, níjeéh jumna, weemdíh ní weñanachah, ní pebh wá tui choo jwáhbipna caá. Pánih chooníji España baáca wá bejbipna caá.

³³ Dios jwiítidih tui jumat tátutni níjeéh á jumna naáh. Páant tíí á jumna nah.

16

Pablo á péé táyat tátutat

¹⁻² Jwí dée wili panihnih Febe wút jumnih ní pebhboó mi bejna caá. Caánt Cencrea wút jumni tátchidih moón Jesúhwádhí tui teo wáacnit caá. Dawá cáacwádhí teo wáacnit, weemdíhbut mi tui teo wáacap jí. Jwí Maáh Jesúh wili mi jumuchah, caántdih ní wéi jwááá. Caántdih bíih pah bóo á wihchah enna, ní wáhuú. Páant tigaa jwiít Jesúhwádhí míc teo wáacat náahap.

³ Aquila, yad Priscilabut í táyu naáh. Jesucristoih doonádhíh wá bohénachah, queét wájeéh í tewep jí.*

⁴ Bitá weemdíh í mao yohíhichah, weemdíh í teo wáacat jíib queétdihbut bainíbit mawat dée á judhdup jí. Pánihna, queétdih búdí wá weñechah, nihat judíowá nihcannit Jesúhwábut queétdih í wéina caá.

⁵ Aquilawáih muúdhíh míc wáac joinít Jesúhwábut í táyu naáh. Wá oini Epenetobut á táyu naáh. Caán Asia baácdih moondih Cristodih jwíih jepah waóhni á jumap jí.

⁶ María wút jumnihbut mi táyu naáh. Caánt yeebdíh búdí mi teo wáacap jí.

⁷ Andrónico, Juniasjíh í táyu naáh. Queétdih judíowá jumnit, weem páh muntih Jesúhwá í jumat jíib, nemat muúboó wájeéh í jumap jí. Cristodih wá jepahat pínah játih queét itát jepahap tají. Jwiít Jesúhwá jwí maátajeéh í jumuchah, “Yooópdih chájnit, ípí tui waóhna caá”, nihat queétdih í níj wéi naóhna caá.

⁸ Jesús á oyatjíh wá oini Ampliatobut á táyu naáh.

⁹ Urbanobut á táyu naáh. Caanbút Cristoih doonádhíh bohé wáacni caá. Wá oini Estaquisbut á táyu naáh.

¹⁰ Apelesbut á táyu naáh. Caán yeejép yapna yuhna, Jesúsdih á cádahcatdih ennit, nihat Jesúhwá caandíh it tui wéi enep wut be. Aristóbuloih muúdhíh moón nihat í táyu naáh.

¹¹ Wá dée Herodiónbut á táyu naáh. Narcisoih muúdhíh moón Jesúhwábut nihat í táyu naáh.

¹² Trifena, Trifosajíh í táyu naáh. Queét yaádh jwí Maáh Jesúsdih teo wáhna, áihwádhí búdí it teo wáacap wut be. Jwí oinih Pérsidabut mi táyu naáh. Caántbut jwí maáhdih tui teo wáhnih mit jumap wut be.

¹³ Rufobut nihat Jesúhwá í wéi naóhni á táyu naáh. Á ínbut mi táyu naáh. Caánt wá íin panihnih caá.*

¹⁴ Asíncrito, Flegonte, Hermes, Patrobas, Hermas, bita íjeéh jumnit Jesúhwábut í táyu naáh.

¹⁵ Filólogo, Julia, Nereo, á jwan Olimpas, bita íjeéh jumnit Jesúhwábut í táyu naáh.

¹⁶ Dios á oyatjíh yeeb Jesúhwá ní tui míc uúbú. Nihat Jesúhwábut yeebdíh í táyat tátutna caá.

Pablo á péé wutat

¹⁷ Wá déewá panihnitá, níjeéh jumnit biguína yeebdíh míc en jáiñhat tátutni, bíícdih ní tui jumatdih it yééjanap wut be. Páant í chájachah, yeeboó Jesúh naawátdih ní jepahatjídhíh ní cádah bejna caá. Páant í cádahachah enna, jíi tui chája chaá! Queétdih ní pej jumca bojóo, yeebdíh chah í yééjacet pínah níjina.

¹⁸ Pánih cádahnit jwí Maáh Jesucristodih teo wáhnit nihcan caá. Yeejép í en ínahatdihjeh chájnit í jumna caá. Queét táini jacjeh í bohéna yuhna, í yee naóh bohénachah, tui jéihcannitboó queétdih í tui joiná caá. Pánihna, queét yee naóhndih ní pej jumca bojóo.

* 15:27 1Co 9.11 * 16:3 Hch 18.2 * 16:13 Mr 15.21

¹⁹ Obohjeéhtih, yeéboó Jesúsdih túi jepahnit caá ñi jumap. Pánih túi jepahnit ñi jumap doonádih nihat ít joyóp wat be. Weembát caán doonádih joinít, búdí wā wēina caá. Pánih wēina yuhna, yeebdíh bainí wā um yacna caá, “queét yee naóhntiboodíh ñi jepahná”, niijná. Ded pah túi chājatdih ñi jéihyat pínahdih yeebdíh búdí wā náah yacna caá. Obohjeéhtih, yeejép chājat pínahboodíh ñi jéihyatdih wā náah yaccan caá.

²⁰ Pánih jéihnít ñi jumachah, Dios, jwiítidih túi jumap tútúni, yeebdíh ā teo wáacipna caá, nemépwā í maáh Satanásdih ñi yap yohat pínah niijná. Jwí Maáh Jesucristo yeebdíh oinit, ā túi teo wáaca naáh.

Pablojééh jumnit í túyat túut

²¹ Timoteo, wā pej jumni, yeebdíh ā túyat túutna caá. Wā déewā Lucio, Jasón, Sosípater yuh buca yeebdíh í túyat túutna caá.*

²² Weém, Tercio, Pablo ā daacát túutuchah, daác wāhni wā jumna caá. Weembát Jesúsíh jumna, yeebdíh wā túyat túutna caá.

²³ Weém Pablo, Gayoíh muudíh wā jumna caá. Nin muudíh Jesúsíhwā ípí míic wáacna caá. Pánihna, caanbút yeebdíh ā túyat túutna caá. Erasto, nin tátchidih moón í maátaíh dinerodih en daoníbut yeebdíh ā túyat túutna caá. Jwí dée panihni Cuartobut yeebdíh ā túyat túutna caá.*

²⁴ Jwí Maáh Jesucristo yeéb nihatdih oinit, ā teo wáaca naáh. Páant tíí ā jumna nah.

Diosdih ā wēi naóh péaat

²⁵⁻²⁶ Dios, chah wēpnidih jwí wēi jíih! Caán nihat jéihni jumna, yeebdíh ā jéih teo wáacna caá, wā naóhni Jesúsíh túini doonádih túi jenah joinít, caandíh ñi cádahcat pínah niijná. Caán doonádih jon jātíh moón ít jéih jwuhcap wat jí. Obohjeéhtih, ā naáwátidih naóh yapanitdih jéihyanit, Diosjeh āt daacát túutap wat jí. Bui í daacátjidih jwí enechah, jwiítidihbut ā jéihyana caá. Pánih jéihyanit, judíowā, judíowā nihcannitdihbut túi ubni pínah Jesús ā jumapdih weemdíh ā bohéat túutap jí, nihat baácidih moón caandíh í jepahat pínah niijná.

²⁷ Pánihna, Jesucristo ā teo wáacatjíh, Dios bíicjeh nihat jéih beedánidih yeó jáap jumap pah jwí wēi naóh jíih! Páant tíí ā jumna nah.

Páant bóojeh tigaá wā naáwát.

Pablo

* 16:21 Hch 16.1 * 16:23 Hch 19.29; 1Co 1.14; 2Ti 4.20

1 CORINTIOS

Pablo queédih ã týat túutat

¹⁻² Weém, Pablo, bíhdih daacát túutnit, yeéb Corinto táтчidih moón Jesúshwádhíh wá wahna caá. Dios weemdhíh ñionit, Jesucristoih táini doonádhíh ã naáwát túutni wá jumna caá. Pánihni jumna, yeebdíh búdí wá týat túutna caá. Wá úd panihni Sóstenesbut yeebdíh jenah joinít, búdí ã týat túutna caá. Yeéb jwí Maáh Jesucristodih jepahnit, Dioíhwá ñi jumna caá. Nihat baácdih moonbát bíic yoobó jwí maáhdih úbhñit, bíicdhíh jumnit pah Dioíhwá jwí jumna caá. Jwiít nihatdih Jesús jwí Maáh ã jumna caá.*

³ Dios jwí íip, jwí Maáh Jesucristobut yeebdíh búdí oinit, í teo wáaca naáh, bíicdhíh ñi túi jumat pínah niijná.

Dios ded pah queédih ã túi teo wáacat

⁴ Diosdih úbhñna, “Paá, queét Jesúshwádhíh búdí oinit, ma túi teo wáacatdih táina caá”, wápi niijná caá.

⁵ Pánih teo wáacna, ã jéihyanachah, ñi túi jéih naóh yapana caá.

⁶ Páant ã túi teo wáacachah, wá naóhñiji Jesúshíh doonádhíh ñi túi joyóp jí.

⁷ Búdí ã teo wáacachah, yeebdíh dedé jéihcat pínah ã wíhcan caá. Pánihna, Jesús ã jwáub dei jwáuwát pínahdih wéi pánit, ã wépatjñh ñi múic túi teo wáacna caá.

⁸ Yeebdíh páantjeh ã túi teo wáacbična caá, caandih ñi cádahcat pínah niijná. Páant ñi cádahcah, Jesucristo ã jwáub dei jwáuwáchah, yeebdíh yéijat pééh chájat ã wíhcan niít.

⁹ Dios jwiítidih ã ñiwip jí, jwí Maáh Jesucristodih jwí túi pej jumat pínah niijná. Páant ã niijátji bíic yoobó ã chájbipna caá.

Í múic juihñatdih ã cádahat túutat

¹⁰⁻¹¹ Dios páant yeebdíh ã teo wáacachah yuhna, Cloéwá wá pebhna joinít, ñi múic juihñat doonádhíh weemdhíh í naáwáp jí. Páant ñi chájachah, wá údwá panihnitá, jwí Maáh Jesucristo ã wépatjñh nin pah yeebdíh wá wutna caá: ¡Ñi múic juihñatdih caanjñhíh ñi cádahaá! ¡Páant bóojeh! Yeebdíh túi bíicdhíh jumat caá náahap. Jesús ded pah ã jumatdih, ded pah ã bohéatdihbut bíicdhíh ñi túi jenah joyóp.

¹² Páant niijnít, nin pah wá naóhna caá. Yeéb bíicdhíh ñi túi jumcan caá. Biguína, “Jwiít Pabloíhwá caá. Caán chah túi bohéni caá”, ñi niijná caá. Bitá, “Jwiít Apoloihwá jwí jumna caá. Caánboó chah túi naóhni caá”, ñi niijná caá. Bitá, “Jwiít Pedroíhwá caá. Caánboó chah túi jéihni caá”, ñi niijná caá. Bitá “Jwiítjeh Cristo ã bohéatdih yoobópdih

jéihnit caá. Pánih jumna, jwiítjeh áihwá caá”, ñi niijná yuh caá.*

¹³ Obohjeéhtih, Jesucristo páant ñi jumat pínahdih át bohécáp jí. Weém, Pablo, yeebdíh wun wúhni nihcan caá. Wá wépatjñh nihcan jí yeebdíh í daabánap jí. Jesús ã wépatjñh í daabánap jí, áihwá ñi jumat jéutat pínah niijná.

¹⁴⁻¹⁵ Crispo wát jumni,* Gayo wát jumni,* queét chénewádhíh wá daabánap jí. Bitadhíh wá daabácáp jí. Yeebdíh wá daabánachah nihna, “Pabloboó ã wépatjñh weemdhíh ã daabánap jí”, ñita niij tágáa. Pánihna, “Queédih wá daabácátjdhíh táina caá”, Diosdih wá niijná caá.

¹⁶ ¡Cáaj! Estéfanawádhíh wá quíib buudúp be. Queédihbut wá daabánap jí. Obohjeéhtih, “Bitadhíh wá daabácáp jí”, wá niij jenah joiná caá.*

¹⁷ Cáacwádhíh daabáni pínah Jesús weemdhíh wahcan, áih táini doonádhíh naáwát túutna, ã wahap jí. Jwiít cáacwá jwí jenah joyátñhíh ã naáwát túutcap jí. Páant wá naáwáchah nihna, joinitboó “Caán túi naóhni caá”, niijnít, weemdhíh íta wéi jenah joi tágá. Jesúsdhíh íta jenah joicán taga. Obohjeéhtih, Dios ã wépatjñh yoobópdih áih doonádhíh weemdhíh ã naáwát túutap jí, Jesús cruzboó ã wun wáhatjdhíh í túi jenah joyát pínah niijná.

Cristo Dios ã jéihyat, ã wépatdih juiitni caá

¹⁸ Jwiít Jesús cruzboó ã wun wáhatji doonádhíh joinít, caandih jwí jepahachah, Dios ã wépatjñh jwiítidih ã túi ubna caá. Obohjeéhtih, Jesúsdhíh jepahcannit iiguična bejnit pínah, cruzboó Jesús ã wun wáhatji doonádhíh joinít, nin pah í niij jenah joiná yuh caá: “Dedé pínah nihcan jí. Páantjeh át wunjehep wut jí”, í niij jenah joiná caá.*

¹⁹ Páant í niiját bíic yoobó Dios naáwátidih naóh yapani nin pah át niij daacáp tají:

“Dios nin pah ã niijná caá: ‘Cáacwá í bohéatdihíh túi jéihna yuhna, weemdhíh í jenah joicát jiiib í buudbipna caá’, ã niijná caá”, át niij daacáp tají. (Is 29.14)

²⁰ Diosdih jéihcannit í jenah joyátñhíh búdí í jéihyechah yuhna, Dios í jéihyatdih “Dedé pínah nihcan caá”, ã niij jenah joiná caá. Pánihna, jwiít cáacwá jwí jenah joyátñhíh bohénit, í túi jéihna yuhna, jeáboó í bejcan niít. Moisés ã wutatjdhíh bohénit, túi naóhñitbut jéihna yuhna, Dios pebhna í bejcan niít.*

²¹ Dios nihatdih jéihni jumna, nin pah át niij jenah joyóp wut jí: “Cáacwá í jenah joyátñhíh jéihnitdih wá túi ubcan niít. Obohjeéhtih, wá wááh ã wun wáhatdih jenah

* 1:1-2 Hch 18.1 * 1:12 Hch 18.24 * 1:14-15 Hch 18.8 * 1:14-15 Hch 19.29; Ro 16.23 * 1:16 1Co 16.15

* 1:18 Ro 1.16 * 1:20 Job 12.17; Is 19.12; 33.18; 44.25

joinitdihjeh wā táí ábbipna caá”, át niijíp wut jī. Jesúh doonádih jwī bohénachah, jepahcannitboó “Oboh ī naáwátjeh caá”, niij jenah joinit, buadnit ī jumbipna caá.

²² Jwiit judiowā nin pah jwīpī niij jenah joiná yuh caá: “Dios ā wēpatdih ā jútcah, caandih jwī jepahcan niit”, jwī niijná caá. Yeéb judiowā nihcannit nin pah niipī niij jenah joiná yuh caá: “Dios ded pah ā jamatdih jwī jenah joyátjīhjah beh joicán, caandih jwī jepahcan niit”, ni niijná caá.

²³ Obohjeéhtih, jwiitboó nin pah jwīpī niij naóh bohéna caá: “Jesucristo cruzboó jwiitdih át wun wūhap tajī”, jwī niijná caá. Páant jwī niij bohéatdih joinit, jepahcannit judiowā nin pah ī niij jenah joiná yuh caá: “Obohjeéhtih, Dios ā wahni jwiitdih táí ubni pínah wuncanjah, jwī maáh ā jumbipna caá. Pánihna, Jesús wunah bejna, caánboó jwī páini nihcan caá”, ī niij jenah joiná caá. Páant niij jenah joinit, Jesúh doonádih ī yap yohna caá. Judiowā nihcannitboó nin pah ī niij jenah joiná yuh caá: “Í yee naáwátjeh caá”, niij jenah joinit, queébtut Jesúh doonádih ī yap yohna caá.

²⁴ Obohjeéhtih, biquína jwiit judiowādih, yeéb judiowā nihcannitdihbut Dios ā níwichah, Jesúh doonádih táí joí jepahnit, nin pah jwī niij jéihna caá: “Dios chah wēpni, nihat jéihni jumna, cāacwādih táí ubat túut niijná, Jesúsdih át wun wāhat túutap tajī”, jwī niijná caá.

²⁵ Páant ā níwichah, áihwā jumna, nin pah jwī niij jéihna caá: “Jwiit cāacwā jwī jenah joyát chah Dios át jenah joí tága. Jwiit cāacwā jwī wēpat chah Dios ā wēpna caá”, jwī niijná caá.

²⁶ Páant wā naáwátidh jenah joinit, Dios yeebdih ā níwichah, ded pah ni jamatdihbut ni táí jenah joyó. Wā úudwā panihnitá, bita yeebdih ennit, “Queét bohécannit, dinero wihcannit jumna, oboh jumnit caá”, it niij jenah joyóp tajī.

²⁷ Obohjeéhtih, “Jéihcannitjeh caá”, cāacwā ī niijnitdih Dios át níwip taga. Pánih níona, jéihnitboodih “Búdi bohéna yuhna, wā jéihyat dedé pínah nihcan caá”, Dios queétdih át niij jéihyanap taga. Oboh jumnitdihbut ā níwichah ennit, “Wā wēpat dedé pínah nihcan caá”, maátadih át niij jéihyanap taga.

²⁸ Oboh jumnit, bita ī deohnit, bita ī enah bojnitdihbut Dios át níwip taga. Pánih níonit, “Jwiit cāacwā jwī jéihyat weemdih ā jumchah yuhna, dedé pínah nihcan caá”, jwiitdih át niij jéihyanap taga.

²⁹ Pánihna, Dios pehbboó juibinit, “Wā jéihyatjīhjah wā júuwúp be”, jwī niij jéihcan niit.

³⁰ Obohjeéhtih, Dios caá jwiitdih át teo wāacap taga, Jesucristodih jepahnit, áihwā

jwī jumat pínah niijná. Pánih áihwā jumna, Jesús ā jenah joyát pahjeh mantih Dios jwiitdihbut ā jenah joyát túutna caá. Á wun wāhatdih jwī táí jenah joyóchah, jwiit áihwādih “Caánboó túini caá. Wā peéh chājcan niit”, Dios ā niij enna caá.

³¹ Nin pah Dios naáwátidh naóh yapani át niij daacáp tajī: “Weemdih dedé judhdah wihcan caá”, niijnit ī jumca bojo naáh. Obohjeéhtih ‘Jwī Maáh Dios nihat jéihni, weemdih ā táí teo wāacap be’, niijnit ī jumna naáh”, át niij daacáp tajī.*

2

Cristo ā wun wāhatjī

¹⁻² Wā úudwā panihnitá, ni pebhna jwīh juibína, ded pah wā jamatjidih ni táí náhninaá. Ni pehbboó wā bejat pínah jātih nin pah wā niij jenah joyóp jī: “Jesucristo ded pah ā jamatjidih bohéna, jwiitdih ā wun wāhatjidih queétdih wā jéihyabipna caá”, wā niij jenah joyóp jī. Páant niij jenah joinit, Dios weemdih ā jéihyani doonádih táinijeh yeebdih wā naóh bohénap jī, “Pablo nihat jéihni caá”, ni niij jenah joicát pínah niijná.

³ Nijeéh jumna, nin pah wā niij jenah joyóp jī: “¿Yoobópdih niit wā bohénap? ¿Jesúsdih ī táí jepahmi naniit? ¿Jepahcan, ijnit, weemdih ī yoh bacami naniit?” niij jenah joinit, búdi wā úumup jī.*

⁴ Jwiit cāacwā jwī jenah joyátjīhjah wā naóh bohécap jī. Obohjeéhtih, Túini Espiritu ā wēpatjīh yeebdih táinijeh wā bohénachah joinit, Dios ded pah ā wēpatdih ā jútuchah ennit, Jesúsdih ni jepahap jī.

⁵ Pánihna, “Pablo ā táí jéihyatjīhjah jwiitdih ā jepahat túutcap jī. Obohjeéhtih, Dios ā wēpatjīh ā chāj jútuchah ennit, Jesúsdih jwī táí jenah joyóp jī”, ni niiját pínah niijná, páant wā bohénap jī.

Túini Espiritu ded pah Dios ā jamatdih ā jéihyaat

⁶⁻⁷ Diosdih jéihcannit ī jenah joyát dedé pínah nihcah, Diosboodih táí jenah joyát caá náahap. Diosdih táí jenah joinitdih nin pah wāpī niij naóh bohéna caá: “Dios nihat jéihni jumna, jwiitdih táí ubat túut niijná, Jesúsdih át wahjip taga. Pánih chājna, jeáboó jwī juibínachah, chah táinidihbut jwiitdih ā chājipna caá”, wāpī niij naóh bohéna caá. Nin baácduh moón maáta ī jenah joyát chah Dios ā jenah joyát caá. Queétoó ī wunachah, ī jenah joyátjidih bita ī náhnican niit. Obohjeéhtih, Diosboó nin baácduh ā chājat pínah jātih, Jesúsdih ā wah deyaat pínahdih átát jenah joijip taga. Jon jātih páant niij jenah joiná yuhna, jwiit cāacwādih át jéihya jwahcap taga.

* 1:31 Jer 9.23-24

* 2:3 Hch 18.9

3

⁸ Páant ā jenah joyátjidih nin baácdih moón ĩ maátaboó ĩt beh joicáp jĭ. ĩ beh joiná nihna, nihát jéihni, chah wēpni, jwĭ Maáh Jesucristodih ĩta mao yohcan taga.

⁹ Dios páant ā niĭj jenah joyátjidih cáacwā ĩ beh joicáh yuhna, ā naáwátdih naóh yapani nin pah āt niĭj daacáp tajĭ:

“Caandih oinitdih ded pah Dios túini ā chājat pínahdih jwiit cáacwāboó encan, joicán, jwĭ jenah joi jwáhcan caá. Ded pah jwĭ jenah joyát chah ā túi jumbipna caá”, āt niĭj daacáp tajĭ. (Is 64.4)

¹⁰ Páant ā jéihya jwahcáh yuhna, ā jenah joyátjidih buu jwáhna Túini Espírituboó jwiitdih ā jéihyana caá. Caán Túini Espiritu nihát jéihni, Dios ā jenah joyátidih ā túi jéih beedána caá.

¹¹ Jwiit cáacwā biĭh ā jenah joyátidih jwĭ jéihcan caá. Caanjéh caá ā jéihyep. Pánihat pah, jwiit cáacwā Dios ā jenah joyátidih jwĭ jéihcan caá. Āih Túini Espiritujeh caá caandih ā jéihyep.

¹² Diosdih jéihcannit ĩ jenah joyát pah jenah joiná, Dios ā jenah joyátidih jwĭ beh joicán caá. Páant jwĭ beh joicáh, āih Túini Espiritudih jwiitdih Dios ā wāhup jĭ, ded pah oinit, ā túi chājatjidih jwĭ jéihyat pínah niĭjná.

¹³ Páant ā jéihyanachah, ā wēpatĭh jwiitbut yeebdih jwĭ jwáub bohéna caá. Diosdih jéihcannit ĩ jenah joyát pah jenah joinit, jwĭ bohécan caá. Obohjeéhtih, Túini Espiritu ā jéihyanachah, bitadih jwĭpĭ bohéna caá.

¹⁴ Jesúsdiĭh jepahcannit, Túini Espiritu wihcannit, caán ā bohéatdih náahcan, “Dedé pínah nihcan caá”, ĩ niĭj jenah joiná yuh caá. Pánihna, Túini Espiritu ā teo wáacacah, ā bohéatdih queét ĩ jéih beh joicán caá.

¹⁵ Túini Espiritu ā teo wáacacah, Dios ded pah ā bohéatdih jwiit Jesúh wā jwĭ jéih beh joiná caá. Pánih beh joiná, ā weñat pínahdih jwĭ jéih chājna caá. Obohjeéhtih, Jesúsdiĭh jéihcannitboó páant jwĭ chājachah ennit, Dios ā weñat pínahdih beh joicán, “¿Dépanih tigaa queétoó páant ĩ chāj?” ĩ niĭjná caá.

¹⁶ Páant ā jumat pah jon jātih Dios naáwátdih naóh yapani Isaías nin pah āt niĭj daacáp tajĭ:

“Dios nihát jéihni ā jumuchah, jwiit cáacwāboó ded pah ā jenah joyátidih jwĭ jéih beedacán caá. Pánih jéihcannit jumna, caánboodih jwĭ jéih bohécan caá”, āt niĭj daacáp tajĭ.*

Obohjeéhtih Túini Espiritu ā teo wáacacah, jwiitboó Jesucristo ded pah ā jenah joyátidih jéihna, ā weñat pínahdih jwĭ jéih chājna caá.

Pablo, Apolosĭh Diosdih oboh teo wāhñitjeh ĩ jumat

¹ Yeéb wā úudwā panihnitá, Jesucristodih jepahna yuhna, páantjeh jāap jéihnit pah ĩi jumna caá.

² Yeebdih maatápdih wā bohénachah yuhna, wébit páantjeh nom jwāhñit dée pah ĩi jumna caá. Páant ĩi jumuchah, ĩi túi beh joyát pínah niĭjná, buocannidihjeh yeebdih wā naóhna caá. Pánihna, nom jwāhñitdih jeémátidih jwĭ wāhcat pah, buoni bohéatdih yeebdih wā jéih naóh jwāhcan caá. ¿Dépanihna, páant ĩi jum?*

³ ¿Dépanihna Túini Espiritu wihcannit pah Dios ā weñat pínahdih ĩi chājcan? Túini Espiritu wihcannit pah jumna, tubit miic jūihñit, miic ĩjanitbut ĩi jumna caá. Jesucristodih jepahcannit biic yoobó ĩi chājna caá.

⁴ Yeéb biquína “Weém Pabloih caá”, niĭjnit, bita “Weém Apoloih caá”, niĭjnit, tubit ĩi miic ĩjana caá. Pánih miic ĩjana, Diosdih jéihcannit dée pah ĩi jumna caá.*

⁵ Biquína “Pablo caá chah jéihni”, niĭj jenah joi, bitabut “Apolos caá chah jéihni”, ĩi niĭj jenah joiná caá. Páant ĩi niĭj jenah joicá bojoó. Jwiit bohénit nihát biic yoobó Diosdih teo wāhñitjeh jwĭ jumna caá. Ded pah ā wutuchah, caandih jepahnitjeh, yeebdih jwĭ bohénap jĭ. Páant ā wutuchah, jwĭ bohénachah joinit, Jesucristodihjeh yeéb ĩi jepahap jĭ.

⁶ Nin pah ā jumna caá: Pácahidih momni dée, weém jūi yeebdih Jesúh doonáidih wā jwĭih naáwáp jĭ.* Páant ā momat túttimah, pácahi en daoní dée, Apolos yeebdih ā jwāub bohénap be, chah ĩi jéihyat pínah niĭjná.* Obohjeéhtih, momnidih Diosjeh chíhanit, ā behana caá. Pánihat pah Diosjeh túat nūmát túatnit, yeebdih ā jéihyana caá.

⁷ Momni, en daonitbut oboh jumnitjeh caá. Diosjeh ā chíhana caá. Pánihna, weém wā túi naáwáchah yuhna, Apolosbut ā túi bohénachah yuhna, Dios yeebdih ā jéihyacah, ĩita beh joicán tagaa. Páant ĩi beh joicán, caandih ĩita jepahcan tagaa.

⁸ Pácahidih momni, en daonitbut, Dios ā enechah, biic yoobó ĩi jumna caá. Dios ā wēpatĭh biic ā túi bohéatdih ennit, ā pehbboó ā juibínachah, Dios chah ā jĭib chājbiĭna caá. Obohjeéhtih biĭhboó ā túi bohéatdih ennit, nūmp ā jĭib chājbiĭna caá.

⁹ Jwiit nihát Dios ā wutatdih jepahnit, yeebdih jwĭ bohéna caá. Yeéboó Dioih pácahi dée, āih muú dée ĩi jumna caá.

¹⁰ Dios weemdih ā túi teo wáacacah, weémboó yeebdih wā jwĭih bohénap jĭ. Muú

* 2:16 Is 40.13; Ro 11.34

* 3:2 He 5.12-13

* 3:4 1Co 1.12

* 3:6 Hch 18.4-11

* 3:6 Hch 18.24-28

chājna, táini jhlo jwio náhdih ñionit, ĩ dodhdad dée, weémboó yeebdíh wā jwíih túi bohénap jĭ. Túttimah, muú chājnit dée bita yeebdíh ĩt jwáub bohénap taga. Táini muú chājnit dée, jwiít bohénitboodih Dios ā wēpatjĭhjuh túi bohéat caá náahap.

¹¹ Táini jagáp nahdih ĩ dodhdad dée, Jesucristo ā wan wūhatjidih wā jwíih bohénachah, ñi jepahap jĭ.

¹² Maatápdih jumni pínah muúdh chājĭhna, táini máa nahnadih ñionit, túi chājat caá náahap. Pánihat pah, yeéb Dioih muú dée ñi jumuchah, ñi jepah cádahcat pínah niijná, wā túttimah jūóhndih Túini Espírĭtu ā wēpatjĭh juobópdih bohéat caá náahap.

¹³⁻¹⁴ Pánih chājna, Jesús jwáub dei jūóhna, muúdh ĩ túi chājat dée, ĩ túi bohéatji jĭib, Dios ā túi chājĭpna caá.

¹⁵ Obohjeéhtih, muúdh ĩ túi chājat dée, ĩ túi bohécatji jĭib, ā túi chājcan niít. Queét túi bohécannitboó Dios pebhna ĩ juibínachah yuhna, Túini Espírĭtu ā teo wáacatjĭh ĩ bohécach, Dios queétdih ā túi chājcan niít.

¹⁶ Pánihna, “Jwiít bícdih Dioih muú dée jwĭ jumuchah, Túini Espírĭtu jwĭjéeh ā jumna caá”, ñi niij túi jenah joyóo.*

¹⁷ Pánih jumna, áihwājeh jwĭ jumuchah, ded yeéb bícdih ñi jumatdih ā yeejanachah, Dios caandih búdí ā peéh chājĭpna caá.

¹⁸ Biquina nin pah ñi niij jenah joiná caá: “Weém túi jéih beedáni caá. Dedé weemdih judhcan caá”, ñi niij jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, páant niij jenah joinít, yeebjéh ñi múc yeena caá. Páant ñi niij jenah joyátdih yeebdíh cádahcat caá náahap. Pánih cádahnit, túnt nuumná, nin pah ĩ jwáub niij jenah joyóo: “Weém baini jéihniyeh jumna, yooópdih jéihyat túnt niijná, Dios ā teo wáacatdih búdí wā náahna caá”, ñi niij jenah joyóo.

¹⁹ Diosboó caandih jepahcannit ded pah ĩ jenah joyátdih ennit, “Dedé pínah nihcan caá”, ā niijná caá. Páant niijná, nin pah jon jātĭh āt niij daacát túntup tajĭ: “ Jwiít chah jéihnit caá”, niij jenah joinítidih wā yohbĭpna caá”, āt niij daacát túntup tajĭ.*

²⁰ Davidjĭboodih bíic yooóo nin pah āt niij daacát túntup tajĭ: “Weemdih jéihcannit ĩ jenah joyátdih ennit, ‘Dedé pínah nihcan caá’, āt niij daacát túntup tajĭ.*

²¹⁻²² Biquina yeéb nin pah ñi niij jenah joiná yuh caá: “Pablo chah jéihni ā jumuchah, weém áih jumna, weembát chah jéihni wā jumna caá”, ñi niij jenah joiná caá. Bitabat Apolosdih, Pedrodihbut bíic yooóo ñi niij jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, páant ñi niij jenah joyát yooópdih nihcah, túnt nuumát caá náahap. Yeéb jwĭihwā nihcah, jwiít yeebdíh bohénitboó

ñiuhwā jwĭ jumna caá. Dios jwiítidih yeéb nihatdih āt wūhup taga. Páant yeebdíh ā wūhuchah, jwiít nihat yeebdíh teo wáacnit jwĭ jumna caá. Yeebdíh teo wáacnitdih wāhñit, nin baácboó ñi jum jwūhuchah, páantjeh ā túi chājĭpna caá. Wūhñit, ā pehboó ñi juibínachah, chah táini ā wūhĭpna caá. Būu láa Dios yeebdíh túi teo wáacna, túttimah bóo láabat, chah ā teo wáacĭpna caá. Pánihna, nihat táini ā wāhni ñiuh ā jumna caá.

²³ Yeéb Cristoihwā jumna, caánboó Dioih ā jumuchah, yeebbát Dioihwā ñi jumna caá.

4

Cristo ā naáwát túntnit ded pah ĩ jumat

¹ Jwiít yeebdíh bohénitdih “Queét Jesucristodih teo wāhñitjeh caá. Dios cáacwādh ĩ jéihya jwuhca naáhdih Pablowādh āt bohé jĭbat túntup taga”, niij jenah joyát caá náahap.

² Det teo wāhñitdih ĩ maátadihjuh túi jepahat caá náahap. Pánihat pah, jwiít Jesúsdih teo wāhñit jumna, jwĭ Maáh ded pah ā bohéat túntuchah, jwiítidih yooópdih bohéat caá náahap.

³ “Caán Pablo túi yooópdih ā bohécan caá”, yeéb ñi niijchah yuhna, weémboó wā jĭgahcan caá. Bitabat bíic yooóo ĩ niijchah yuhna, bíic yooóo wā jĭgahcan niít. Weemjéhbut “Dios ā bohéat túntatjidih wā túi bohécan beé”, wā niij jenah joicán caá.

⁴ “Diosdih jepahñit, yooópdih wā bohécan caá”, niij jenah joicán yuhna, “Weém túi yooópdihjuh bohéni caá. Dedé yéejat jĭib weemdih ā wihcan caá”, wā jéih niijcán caá. Jwĭ Maáh Jesucristojeh weemdih ennit, “Meém ma túi bohénap be”, niijná pínah caá.*

⁵ Jwĭ Maáh Jesús ā jwáub dei jūáwát pínah jātĭh, yeeboó ded pah jwĭ bohéat, bita ĩ chājatdihbut ennit, “Caánboó jwĭ Maáh ā wutatdih ā túi chājcan caá”, niijcát caá náahap. Obohjeéhtih, jwáub dei jūóhñit, Jesúsboó ded pah jwĭ bohéatjidih jwiítidih ā naóhĭpna caá. Jwiít cáacwāboó ded pah bíih ā chājatdih, ā jenah joyátdihbut jwĭ jéihcan caá. Jwiítjéhbut jwĭ jenah joyátdih jwĭ jéih beedacan caá. Diosjeh caá ā jéihyep. Pánihna, Jesús jwáub jūóhñit, nihat jwĭ chājatjidih, nihat jwĭ jenah joyátdihbut ā naóhĭpna caá. Caán láajeh caá “Meém ma túi chājap jĭ”, jwiítidih ā niij naóhĭpna caá.

⁶ Wā úudwā panihñitá, pánih naóhna, ñi túi beh joyát pínah niijná, ded pah jwiít Apolosjĭh jwĭ jumatdihjuh wā naáwáp be. Ded pah jwĭ jumatdih ennit, bíic yooóo yeebbát ñi jéih jumĭpna caá. Dios ā daacát túntatdih jepahna, “Yeebdíh bohéni ā jéihyat

* 3:16 1Co 6.19; 2Co 6.16 * 3:19 Job 5.13 * 3:20 Sal 94.11 * 4:4 1Jn 3.19-21

chah jwiítidih bohéni á jéihna caá. Pánihna, meém ma jéihyat chah caá wá jéihyep”, ñi múic niijcá bojoó

7 “Caán bohéniboó chah jéihni á jumachah, caandih caá jwí náahap”, ñi niijcá bojoó. Nihat ñi bíbohathidh Dios yeebdih wáhnijeh caá. Jwí bohéatidh ñi joyóchah, Dios caá yeebdih át beh joyánap taga. Ñi jenah joyátjiljeh ñi beh joicáp be. Pánihna, í jéihyatjiljeh beh jointi dée, yeebdih nin pah niijcát caá náahap: “Weemdíh bohéni túi jéihni á jumachah, weembút túi jéihni jumna, Jesúih doonádh weemjéh wá túi beh joyóp be”, niijcát caá náahap.

8 Yeéb nin pah ñi niij jenah joiná caá. “Jwiítboó Dioih doonádh túi jéih beedánit caá. Jwiítidih dedé jwdhdath wihcan caá. Túini Espíritu nihat á wáhni wēpat jwiítidih á jumna caá. Pablowá í wihcah yuhna, jwiítjeh maáta jwí jumna caá”, ñi niij jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, jwí Maáh Jesús á jwáub dei jwáwáchah, caán biicidih maáta yooópndih ñi jumachah, áta túi taga. Pánih jumna nihna, jwiítbut ñijeéh maáta jwíta jum taga. Nihat yeejép yapat áta péa taga. Obohjeéhtih, páant á yap jwahcan caá.

9 Weémboó nin pah wá niij jenah joiná caá: “Jwiít Dios á naáwát táutnitidih oboh jumnit, peéh mawat pinahdih pánit pah bitaboó í enna caá. Nihat cáacwá, nihat Dioih ángelwábut ded pah jwiítidih á yapat pinahdih jéihyat túut niijná, jwiítidih enna caá í chájap”, wá niij jenah joiná caá.

10 Pánih ennit, “Jesucristoíh doonádh naóhna, queét dedé pínah niican caá”, jwiítidih í niij enna caá. Obohjeéhtih, “Queét Jesúihwá jumna, dedé jéihcat pínah wihcan caá”, yeebboodih í niij enna caá. “Queét wēp naóhnit nihcah, queétdih jwí jepahcan niit”, jwiítidih í niij jenah joiná caá. Obohjeéhtih, “Queét í túi wēp naáwáchah jointi, nihat cáacwá í túut nuumbipna caá”, yeebboodih í niij jenah joiná caá. Pánihna, dawá yeebdih wéi naóhnit, jwiítboodih í iiná caá.

11 Jwiít jwí bohé jibichah, nuugúp tabna, ápi taca joótna caá. Jwiítidih túini yégueh wihcan, muubút wihcan caá. Jwí naáwáchah jointi, íjna, jwiítidih dawá láa bita í mawap be. Jwí jib bohé jwíhipmant, buubut biic yooobó á yapna caá.

12 Jwí náahatidih jib chájat túut niijná, búdí teonit, jwípi chúná caá.* Cáacwá jwiítidih yeejép í naáwáchah jointi, yeejép naóh jwáubacankeh, Dios queétdih á teo wáacat pinahdih jwípi wáhbna caá. Yeejép í chájachah yuhna, jwípi enah bojna caá.

13 Yeejép dooná í naáwáchah jointi, “¿Biicidih jwí jéih jumcan niit?” jwípi niij jwáubana caá. Nihat cáacwá í yohni pah

jwiítidih ípi enna caá. Jwí bohé jwíhipmant buubut biic yooobó jwiítidih í jenah joiná caá.

14 Caandih daáca, ñi túcat pínah niican, yeéb wá weh panihnitidih oina, ñi túat nuumát pinahdih náah yacnit, páant wá niij daacáp be.

15 Nin wá naáwát pínahdih ñi jenah joyoó: Weém ñi íip panihni caá. Yeebdih wá bohéat túttimah, dawá Jesúih doonádh bohénit í jumachah yuhna, weemjéh beé yeebdih jwíih naóhni. Páant wá jwíih naáwáchah jointi, Jesucristodih ñi jepahap jl.

16 Ñi íip panihnijeh yeebdih oinit, páant wá niij naáwáp be. Í mána ded pah í jumatdih ennit, wébtbut biic yooobó ípi chájna caá. Pánihna, ñi íip panihni ded pah wá jumatdih ennit, yeebbát biic yooobó ñi chájaa.*

17 Páant ñi chájat pínahdih náah yacnit, Timoteodih ñi pebhna wá wahna caá. Jesúih doonádh wá naáwáchah jointi, caanbút á jepahachah, wá wáuh pah wá oini á jumna caá. Nihat tútchinadih moón Jesúihwádh ded pah bohéna, biic yooobó wápi chájna caá. Ded pah wá chájachah enniij yeebdihbut á jwáub náhniabipna caá.

18 Obohjeéhtih, biquéna yeéb nin pah ñi niij jenah joiná caá: “Jwiít chah jéihnit caá. Dedé pínah Pablo jwiítidih á jéih bohécan niit. Jwiítidih úmnit, á jwóhbican nacaá”, ñi niij jenah joiná yuh caá.

19 Obohjeéhtih, jwí Maáh á wahachah, waicankeh ñi pebhna wá juibibipna caá. Juibíniit, páant niij naóhnitabeh ded pah í chájatdih wá enbipna caá. Jesúih doonádh í naáwáchah, ¿Bita í túut nuum niit? ¿Oboh í niijátjeh caá?

20 Queét Dios á wēpatjiljeh yooópndih í naáwáchah, queétdih jointiíboó jepahnit, í túut nuumbipna caá. Obohjeéhtih, páantjeh í naáwáchah, cáacwá í jepahcatdih wá jéihbipna caá. Jesúihwá jumna, ded pah naóhna, Dios á wēpatjiljeh í chájipna caá. Oboh naóhna, í chájcan niit.

21 Pánihna, ñi pebhna juibíniit, wá juíhñatidih náahcan, ñi túut nuum páñaá. Páant ñi túut nuumúchah, ñi íip pah yeebdih oinit, chájeh wá naóhbpna caá.

5

Yeejép yooobát pohba chájnidih í yohat pínah

1 Buu yeebdih baini wá jwáub naáwát túut caá. Ñi pebh chah yeejép chájat doonádh wá joyóp be. Ñi cátilj tubit yéeg chájni á íip áadihkeh át bibohop wut be. Jesúsdih jéihcannit páant yeejép ípi chájcan caá. Obohjeéhtih, yeebboó Jesúsdih jéihnit jumna yuhna, páant á chájatdih ñi enah bojna caá.*

* 4:12 Hch 18.3 * 4:16 1Co 11.1; Fil 3.17 * 5:1 Dt 22.30

² “Jwī Maáhdih túi jephannit, jwiítidih dedé yéejat wihcan caá”, niij jengah joiná yuhna, tíccan, jīgahcan, caán yeejép chājnidih ñi túut nuumát túutcap be. Páant ñi túut nuumát túutcan, buu páantjeh á yéej chājat jīb, yeéb ñi míc wáac jainít, caandih ñi jwáub waadát túutca bojoó.

³ Weémbóo ñijeéh wihcan yuhna, caán doonádih joinít, búdi úubhna wā chājap be. Pániha, ñijeéh wā jumat pahjeh, ded pah caandih á yéejat peéh chājat pínahdih Jesús weemdih á jéihyanap be.

⁴⁻⁵ Páant á jéihyanachah, nin pah yeebdih wā niij naóhna caá: Caandih á yéejat peéh naawát túut niijná, yeéb ñi míc wáacá. Pánih míc wáacna, ñijeéh wā jumat pah, Jesús á wēpatjeh nin pah caandih ñi niiji: “Jwī jwáub míc wáacachah, ma waadca bojoó. Nemépwā í maáh ded pah meemdih yeejép á chājihna, á chāja naáh, ma jwáub túut nuumát pínah niijná. Pánih túut nuumnít, Jesús á jwáub dei júuwáchah, ájeéh ma bejat pínahdih meemdih jwī náah yacna caá”, caandih ñi niiji.

⁶ Pánih yéej chājni ñijeéh á míc wáacachah, yeéboó “Jwiít Jesúhwā jwī túi jumna caá”, ñi niij jengah joyóchah yuhna, á túican caá. Nin pah jwīpí niij naawátidih ñi túi jéihna caá: “Búdi pan pínahdih á paáat pínah bainibitjeh jwī widichah yuhna, nihat ápi paa béjna caá”, jwī niijná caá. Pánihat pah, bícjeh á yéejatdih cádahihcan, nihat Dioihwā bícdih míc wáacna, queétdihbut á yéejabipna caá.*

⁷ Jwiít judiowā Pascuadih jéemát pínah chājnit, nihat paáat pínahdih jwīih muumánt yohnit, paacánni pandihjeh jwīpí chājna caá. Diosdih jwīpí mao wáhni oveja wááh pah, Dios á enechah, yéejat wihcannit jwī jumat pínah niijná, Jesucristo jwiítidih át wan wáhp tají. Pániha, paáat pínahdih jwī yohat pah yeebdihbut nihat ñi yéejatdih, ñi cátih jumni yéejat cádahihcannidihbut yohat caá náahap. Pánih yohna, paacánni pan dée, Dios á enechah, yéejat wihcannit ñi jumbipna caá.*

⁸ Pániha, túi wēnit, bícdih jumat túut niijná, nihat yeejép chājatdih, yeejép jengah joyátdihbut cádahnit, yoobópdih jengah joinít, jwiítidih túi chājat caá náahap.*

⁹ Wā jwīáh daác wáhni núodih wā niijátji pah muntih, buu wā jwáub niij daácna caá, ñi túi beh joyát pínah niijná. “Í áa nihcannitjeh yeejép chājnit bícdih ñi jumca bojoó”, wā niij daacáp ji.

¹⁰ Páant niij daácna, “Jesúsdih jéihcannit yeejép chājnit”, niijná wā chājan be. “Jesúsdih jéihcannit bí déedih en ñinahnitdih, nuumnítidih, pápnidih úubhntidihbut”, niijná wā chājan be. Pánih chājnit nihat pehbóó í

jumna caá. Íjeéh jumihcan, dedboó ñi jweyát pínah áta wihcan taga.

¹¹ Oboghjeéhtih, nin pah niijná wā chājap be: “ Weém Jesúh caá”, niijná yuhna, nin pah chājnit bícdih ñi jumca bojoó: Í áa nihcannitjeh yeejép chājnit, en ñinahnit, pápnidih úubhntit, bitadidih yee naóh yacnit, máihnit, nuumnít í jumachah, queét bícdih ñi jumca bojoó”, niijná wā chājap be. Pánih chājnitdih numah jeémpcat caá yeebdih náahap. Queétdihbut yeebdih í numah jeémihchah, ñi jepahca bojoó.

¹²⁻¹³ Weém Jesúsdih jéihcannitdih í yéejat peéh wā chājan niit. Diosboó queétdih á peéh chājipna caá. Oboghjeéhtih jwījeéh wáac jainít Jesúhwā í yéej chājachah, jwiitboó queétdih peéh chājat caá náahap, í túi túut nuumát pínah niijná. Pániha, ñijeéh jumni tūbit yeejép chājnidih ñi yohoó. Caandih ñijeéh bícdih ñi jumat túutca bojoó.*

6

Jesúhwājeh míc ámohat

¹ Buu bíih yeejép yapat doonádih joinít, baini wā naóhbipna caá. Yeéb Jesúsdih jéihnit jumna yuhna, chénewā míc jūhntit, ¿Dépanihna, á yoobáat pínah niijná, Jesúsdih jéihcanni maáh pehbóó ñi bej? Jesúsdih jéihni pehbna ñi bejchah, yeebdih á túi yoobáat pínah niijná, Dios caánboodih áta teo wáac taga.

²⁻³ Nindih ñi túi náhninaá: Jwī Maáh Jesús á jwáub dei júuwáchah, yéejnitdih caán bícdih jwiit áihwáboó jwī watbipna caá. Ángelwádhbut jwī watbipna caá. Nin baácboó jwī jum jwuhachah, ¿Dépanihna, baini míc jūhntit á jumachah yuhna, yeéb Jesúhwājeh ñi jéih yoobácan?

⁴ Queét maátadidih wēi encan yuhna, ¿Dépanihna, nihat yeéb Jesúhwā míc jūhntit, í yoobáat pínah niijná, queétdihjeh naawádih ñipí bej?

⁵ Ñi tícat pínah niijná, nindih wā naóhna caá: “Jwiít túi jéihnit caá”, niij jengah joiná yuhna, míc jūhntidih naóh yoobáni pínah ñijeéh á wihcat pah ñi jumna caá.

⁶ Jesúhwā mícjeh míc jūhntit, Jesúsdih jéihcannit maata pehbna naawádih bejna, Jesúsdih jepahcannitbut í joyóchah, ñipí naóh yacna caá. ¿Pánih chājna, ñi tíccan niit?

⁷ Yeéb Jesúhwā mícjeh míc jūhntit, yeebdih yoobáni pínah maátadidih ñi bid bejchah, á túican caá. Caanná bejcanjeh, yeebjéh ñi yoobánachah, áta túi tagaá. Oboghjeéhtih, jéih míc ámohcan, “Á jumna naáh”, ñi niijchah, chah áta túi tagaá. Bitá í jéih chāj nuumáchah, yeebjéh ñi jéih yoobácan, “Á jumna naáh”, yeebdih niiját caá náahap.

* 5:6 Gá 5.9 * 5:7 Ex 12.5 * 5:8 Ex 13.7; Dt 16.3 * 5:12-13 Dt 13.5; 17.7

⁸ Obohjeéhtih, páant niijcánjeh, yeéboó chah yeejép ñipí chájna caá. Bitá í yeejép chájatdih, í jéih cháj ñuumátdih, biíc yoobó yeéb ñipí chájna caá. Yeéb Jesúhwa míc jumna yuhna, páant ñipí chájna caá.

⁹⁻¹⁰ Nindih ñi túi náhninaá: Det yeejép chájnit Dios pehbhoó í bejcan niit. Yeebjéh míc yeecanjeh, yoobópdih ñi jenah joyoó. Nin pah chájnit, Dios pehbhoó í bejcan niit: í náah chájnit, wāpnidih uúbhñit, í áa nihcannitjéh yeej chájnit, neoná mícjeh chájnit, yaádh mícjeh chájnit, ñuumñit, bíí déedih en ñinahnit, máihnit, bitadih yeejép doonádh táoh naóhñit, jéih cháj ñuumñitbut Dios pehbhoó í bejcan niit.

¹¹ Páant í chájat pah biquína yeéboó ñi jumap jí. Obohjeéhtih, Jesucristodih ñi jepahachah, á wan wāhñit, ñi yeejatih át yohop taga. Pánihna, buu, Túini Espiritu á teo wáacachah, Dioihwá ñi jumuchah, yeebdíh yeejatih jíib á wihcan caá.

Jwíih bácahjih yeej chájat caá náahap

¹² Buu bíih yeejép yapatdih baini wā naóhbiipna caá. Biquína yeéb “Jesucristodih jepahñi jumna, ‘Ma chájca bojoó’, niiját weemdíh á wihcan caá”, ñi niij jenah joiná yah caá. Obohjeéhtih, jwí yeej chájachah, á táican caá. Bíih jwí chájachah, túini jumna yuhna, jwíih bácahdih, jwí jenah joyátdih yeejana, jwiítidih á teo wáaccan caá. Biquí láana, páant chájatdih cádahihna yuhna, jwí jéih cádahcan caá. Páant chájcat caá jwiítidih náahap.*

¹³ “Jwíih wudah jeémp yacat pínah caá”, niijnit, nuugáp tubuchah, jwíipí jeémpna caá. Páant jwí chájachah, á táina caá. Nin baácboó jum jwuhna, bid jeémpna, jwí túi jumna caá. Obohjeéhtih, Dios pehbhoó jwí jumuchah, bid jeémát á wihcan niit. Biquína “Jwíih bácah yaáhdih metat pínah caá”, ñi niij jenah joiná yah caá. Obohjeéhtih, pánihcan caá. Dios jwíih bácahdih chájna, caandih jwí teo wūhat pínah niijná, át chájap tají. Caanjeh caá jwí Maáh.

¹⁴ Dios Jesucristodih boo pud júúwát tútñit, jwiítidihbut biíc yoobó á wēpatjéh á boo pud júúwát tútñipna caá.

¹⁵⁻¹⁶ Nindihbut ñi túi náhninaá: Jwiít Jesúhwa jumna, caán bíicdih biíc bácah dée jwí jumna caá. Génesisboó Dios nin pah át niij daacát tútup tají: “Newé yadjih biíc bácah dée í jumbipna caá”, át niij daacát tútup tají.* Caandih jéihnit, nin pahbut yeebdih túi náhñiat caá náahap: Ded newé yadjéh á jumuchah, queét biíc bácah dée í jumna caá. Pánihna, deoh nah jumñih wilijeéh ñi jumuchah, mijeeh biíc bácah dée ñi jumna caá. Mí jenah joyát pahjeh, yeebbát ñi jenah joibipna caá. ¿Dépanihna

yeéb Jesúhwa, ájeéh biíc bácah dée jumna yuhna, yeejép wilijeéh biíc bácah dée ñi jumíh? Páant chájat yeejép caá.

¹⁷ Obohjeéhtih yeéboó Jesúhwa jumñit, ájeéh biíc bácah dée jumna, Túini Espiritu ñíih caolihboó á jumuchah, caán á jenah joyát pahjeh yeebbát ñi jenah joiná caá.

¹⁸ Yeebdíh ñi áa nihcannitjéh yeejép chájcat caá náahap. Pánih yeej chájnit nihna, chah jwíih bácahdih, jwí jenah joyátdihbut jwí yeejana caá. Páant jwí chájat táttimah, jwiítidih tút ñuumát chah á buona caá. Dedé bíih jwí yeej chájachah yuhna, tút ñuumát ñamp á buona caá.

¹⁹⁻²⁰ Nindih ñi túi náhninaá: Jwíih caolihboó á jumat pínah niijná, Dios jwiítidih Túini Espiritudih át wahap jí. Páant á wahachah, jwiítboó áih muu pánihni caá jwí jumap.* Dios Jesucristodih wah deyanit, jwiítidih á wan wūhat pínah niijná, jwiítidih á jíib chájap jí, áihwá jwí jumat pínah niijná. Pánih áihwá jumna, caán jwí maáh á jumuchah, jwí weñat pínahdih jenah joicánjeh, á weñat pínahdihjeh chájat caá náahap.

7

Téihya chéwat

¹ Buu weemdíh ñi uúbh joí daacátjidih wā jepahbiipna caá. Nin pah ñit niij uúbh joyóp tají: “¿Jwiít Jesúsdih jéihñit jwí áa jumuchah, á túimi ñit?” ñit niij daacáp tají. Páant ñi niij daacátjidih ennit, nin pah wā jepahna caá: Yeéb áa wihcannit ñi jumuchah, á táina caá.

² Obohjeéhtih, páant ñi jumuchah, í náah chájat á tobohna caá. Pánihna, yeebdíh áa jumat caá náahap.

³⁻⁴ Páant ñi áa jumuchah, yaádih bácah miíh pínahjeh nihcan caá. Mijeéh bóoh pínah caá. Pánihna, mí áa mijeeh á jumíhichah, caántidih jepahat caá náahap. Biíc yoobó newéih bácah áih pínahjeh nihcan caá. Ájeéh bóliih pínah caá. Pánihna, yad ájeéh mí jumíhichah, caandihbut jepahat caá náahap. Pánih chájna, bitadih ñi bidcan niit.

⁵ “Diosdih túi uúbat tút niijná, bíicdih jwí jum jwuhca boj jíih”, ñi míc niijichah, á táina caá. Obohjeéhtih, uúbh péanit, túi bíicdih ñi jwúub jumúú. Tubit maatápdih cádahna, Satanásboó bitadih á yeej chájat tútuchah, jéih yap yohcanjeh, ñi yeej chájbiipna caá.

⁶ Obohjeéhtih, “Ñi téihya chéweé”, niijnit, wā wutcan caá. Áa jumna, áa wihcatbut, biíc yoobó á táina caá. Ñi í náah chájcat pínah niijná, páant wā niij naóhna caá.

⁷ Obohjeéhtih, “Weem páh queét niहत áa wihcannit í jumuchah, áta túi tagaá”, wā niij jenah joiná caá. Biquínadih áa

* 6:12 1Co 10.23 * 6:15-16 Gn 2.24 * 6:19-20 1Co 3.16; 2Co 6.16

jumat wēpatdih Dios ā wāhna caá. Obohjeéhtih, bitadih āa wihcana yuhna, túi jumat wēpatdihbut ā wāhna caá.

⁸ Вuu, āa wihcannitdih, éemp wunnitdihbut bainí wā naóhbiḡna caá. Yeéboó āa wihcannit űi jumuchah, ā táibiḡna caá.

⁹ Obohjeéhtih, yaddih, newédih bádi bidnit, ú náah chájcat túut niijná, űi āa pínahdih űi ubuá.

¹⁰⁻¹¹ Вuu, yeéḡ Jesúhwa āa jumnitboodih bainí wā naóhbiḡna caá. Nin wā jenah joyátjeh nihcan caá. Dios ā watat caá. Yaádh í áadih í cádahca bojo naáh. Neonábut í weha mána yaádhdih í yohca bojo naáh. Obohjeéhtih, múic cádahnitji, biíhdih í āa jumca bojo naáh. Pánih múic cádahnitji queét chénat pahjeh jwáub múic ámohna, biícdih jwáub jumnit, chah ā táibiḡna caá.*

¹² Вuu, yeéḡ bitadih jwáh bainí wā naóhbiḡna caá. Biquína yeéḡ neoná Jesúsdih űi jepahachah yuhna, űi weha mána yaádhboó í jepahcap jī. Yeéḡ Jesúhwa űi jumuchah yuhna, űijeéh í jumíhichah, űi yohca bojóo.

¹³ Biquína yeéḡ yaádhbut Jesúsdih űi jepahachah yuhna, űi weha mánaboó í jepahcap jī. Páant űi jumuchah yuhna, űijeéh í jumíhichah, űi cádahca bojóo.

¹⁴ Yeéḡ biíc bácah dée űi jumuchah, biíc Jesúh jumna, biíh Jesúh nihcah yuhna, Dios yeébdih ennit, “Queét wíhwa caá”, ā niijná caá. Pánihna, Jesúsdih jepahcannit neoná í weha mána yaádh Jesúsdih í jepahachah, queét neonádhbut Dios ā túi chájbipna caá. Biíc yoobó Jesúsdih jepahcannit yaádh í weha mána Jesúsdih í jepahachah, Dios queét yaádhbut ā túi chájbipna caá. Páant űi jumuchah, űi wehdih ennit, “Queéḡbut wíhwa caá”, Dios ā niijná caá.

¹⁵ Obohjeéhtih biquína Jesúsdih jepahcannitboó í weha mána yaádhdih, í weha mánadhbut ípí cádahíhna caá. Pánih cádahíhna, múic maocat túut niijná, í beje naáh.

¹⁶ Obohjeéhtih, túi biícdih űi jumuchah, chah ā túina caá. Yeéḡ Jesúsdih jéihnitboó űi weha mána Jesúsdih í jepahat pínah, Dios queétdih ā túi ubat pínah niijná, űi jéih teo wáacmi nacaá. “Í jepahbipna caá. Í jepahcan níit”, jwí níj jéihcan caá.

¹⁷ Nin pah nihat Jesúhwádh wápí naóhna caá: Jesucristodih jepahnit, ded pah űi jumátjidih biíc yoobó űi jumúú. Páant űi jumát pínahdih jwí Maáh jéihnit, yeébdih át jwejep taga.

¹⁸ Det Jesúsdih jepahnit bóodnitji jumna, í náhni dahwaca bojo naáh. Obohjeéhtih, bóodcannit jumna, í bóodat táutca bojo naáh.

¹⁹ Bóodnitdih, bóodcannitdihbut Dios biíc yoobó ā enna caá. Á watatdih jwiítdih jepahat caá náahap. Pánih jepahnitdihjeh ā wēi enna caá.

²⁰ Dios yeébdih áih pínahdih ā níio láa ded pah űi jumátji pah űi túut nuumcá bojóo.

²¹ Teo wāhnit űi jumuchah, ā túina caá. Páant űi jumátidih űi náhni dahwaca bojóo. Obohjeéhtih, űi maata yeébdih watíhna, í wata naáh. Á túimi nacaá.

²² Dios ā túi ubuchah, bitadih teo wāhnitboó jwí maáih jumna, watnit dée pah í jumna caá. Bitadih teo wāhcannitboó Jesucristodih teo wāhnit caá.

²³ Jesúhwa űi jumát pínah niijná, yeéḡ űi yéejat jīb át wan wāhup tajī. Pánih áihwā jumna, ā weñat pínahdihjeh yeébdih chájat caá náahap. Yeébdih bita Jesúsdih í cádahat táutuchah, queétdih űi joyáh bojóo.

²⁴ Pánihna, wā údwā panihnitá, Jesúsdih jwíh jepahnit, yeéḡ nihat ded pah űi jumátji biíc yoobó űi jumúú. Páant űi jumuchah, Dios yeébdih wēi ennit, ā teo wáacbiḡna caá.

²⁵ Вuu, āa wihcannitdih űi úbh joyátdih wā jepahbipna caá. Ded pah queét í chájat pínahdih Dios ā watcan caá. Obohjeéhtih, weém wā jenah joyátdihjeh wā naóhbiḡna caá. Dios weemdíh ā jīgah en teo wáacachah, wā jenah joyátdih űi túi joyóchah, ā túimi nacaá.

²⁶ Nin pah wā jenah joiná caá: Вuu yeó jáapna Jesúhwa tubit yeejép í yapna caá. űi āa jumuchah, chah ā buobipna caá. Pánihna, āa wihcannit jumna, āa wihcanejeh jumat caá náahap.

²⁷ Obohjeéhtih, āa jumnitboó űi áadih yohcat caá náahap. Áa wihcannitboó űi āa pínahdih bidcat caá náahap.

²⁸ Páant wā níijichah yuhna, űi āa pínahdih bid júnit, téihya chéonit, ā túina caá. Obohjeéhtih, nin yeó jáapnadih āa jumnitboodih chah ā buobipna caá. űi āa wihcach, nump yeébdih ā buobipna caá.

²⁹ Páant niijnit, wā údwā panihnitá, nin pah wā naóhna caá: Jesús ā jwáub dei jwúwát pínah bahniḡeh ā judhna caá. Pánihna, ded pah ā weñat pínahdih bádi jenah joyát caá náahap. űi weha mána yaádh í weñat pínahdih űi jenah joyát chah, Jesús ā weñat pínahdih jenah joyát caá náahap.

³⁰ Jwí jīgahat, jwí weñat, dedé pínah nihcan caá. Bií déedih jīb chájna yuhna, bihocannit pah űi jumúú.

³¹ Pánihna, Jesús ā watatdih túi chájat túut niijná, nin báacboó jumnidih bádi wēi jenah joicát caá náahap. Ded pah Jesús ā watatboodih jwiítdih túi jenah joyát caá náahap.

³² Bií déedih jenah joicánjeh, Dios ā weñat pínahdih űi túi jenah joyátdih yeébdih bádi

* 7:10-11 Mt 5.32; 19.9; Mr 10.11-12; Lc 16.18

wā náah yacna caá. Áa wihcanniboó jwí Maáh ā weñat pínahdihjed ded pah ā chājat pínahdih ā túi jenah joiná caá.

³³ Obohjeéhtih, áa jumniboó ájeéh bóli mi túi weñat pínah niijná, bíí déedihjed āpí jenah joiná caá.

³⁴ Pánihna, Dioih pínahdih ā jenah joicán caá. Yaáhdihbut bíic yoobó ā jumna caá. Caánt mi áa wihcan, jwí Maáh ā weñat pínahdihjed ded pah mi chājat pínahdih mi túi jenah joiná caá. Dioih wili mi jumna caá. Obohjeéhtih, áa jumna, newé ā weñat pínahdihjed mi jenah joiná caá.

³⁵ Pánih naóhna, túi weñit ñi jumat pínahdih yeebdih wā náah yacna caá. Diosdihjed túi oinit, ā weñat pínahdih jenah joinit, bíí déedih jenah joicánjed, ñi túi jumat pínahdih caá wā náah yacap.

³⁶ Buu, bíih naawát yeéb japatadih jwuh wā naóhbipna caá. Ñi náahnit yaádh ī behechah enna, “Caántdih ubnit, jwiit chénat pah jwí túi jumbipna caá”, niij jenah joinit, ñi ubú. Páant ñi ubuchah, yéejat nihcan niit.

³⁷ Obohjeéhtih, bíihboó “Áa wihcanni wā jumuchah, chah ā táibipna caá”, ā niij jenah joí dée caá. Páant caanjéh niij jenah joiná, bita caandih ī wutcah, ā jenah joyát pah chājna, caanbút ā túi chājna caá.

³⁸ Pánihna, ded ā áa pínahdih ubnit, ā túi chājna caá. Obohjeéhtih, ded caántdih ubcan, chah ā túi chājna caá.

³⁹ Dedh áa jumnih, mi áa ā wuncach, caandih cádahcat caá náahap. Obohjeéhtih, mijehé bóo ā wuncach, chéwat déedih ā watachah, ded bíih áa wihcannidih náahna, mi jwúub áa jumuchah, ā túina caá. Obohjeéhtih, Jesúhdihjed mi ñíwi naáh.

⁴⁰ Weémboó nin pah wā niij jenah joiná caá: “Mi jwúub áa jumcan, chah mi wéibipna caá. Túini Espiritu caá weemdih páant ā niij jenah joyát túutap be”, wā niij jenah joiná caá.

8

Pāpnidih ī wāhni déep

¹ Buu, bíih ñi ubh joí daacátjidih wā jepahbipna caá. Nin pah ñit niij ubh joyóp tají: “¿Pāpnidih ī wāhni déepdih jwiit Jesúhwā jwí jeéméchah, ā túimi niit? Í pāpni cáacwā ī chājnihjed caá. Dedé wépat wihcan caá”, jwí niij jéihna caá”, ñit niij daacáp tají. Páant niijnit, “Jwiit chah jéihnit caá”, niij jenah joinit pah ñit daacáp tají. Páant ñi niij jenah joyát bitadih teo wáacat pínah nihcan caá. Bitadih oinit, queédih túinijeh naawát caá náahap.

² Ded “Weémboó nihadnih túi jéih beedáni caá”, niij jenah joiná yuhna, yoobópdih ā jéihcan caá.

³ Obohjeéhtih, ded Diosboodih jéihni, caandih oina, bitadih ā teo wáacbipna caá. Páant ā oyochah, Dios caandihbut jéihnit, “Caán wih caá. Wā oini caá”, ā niijná caá.

⁴ “¿Pāpnidih ī wāhni déepdih jwí jeéméchah, ā túimi niit?” ñi niij daacátjidih buu jwuh wā jepahbipna caá. “Pāpni báadhni nihcan caá. Dios bíicjed caá báadhni”, jwí niij jéihna caá.

⁵ Bitaboó dawádih “Nin wēpni, jwiitdih teo wáacni caá”, ī niij jenah joiná caá. Biquina widhdih, cáiwádih, yeodihbut páant ipí niij jenah joiná caá. Bita jeé doóbnadih, máa nahnadih, nuñúpwádihbut páant ipí niij jenah joiná caá. “Nin jwiitdih wēp teo wáacni caá”, ī niijná, dawá ā jumna yuh caá.

⁶ Obohjeéhtih, jwiitboó nin pah jwí niij jéihna caá: “Dios bíicjed, caánboó jwí íip caá”, jwí niij jéihna caá. Caán nihadnih āt chājap tají. Jwiit cáacwádihbut āt chājap tají, áihwā jumna, caandih jwí weñat pínah niijná. Jwí Maáh Jesucristo bíicjed caá. Caandih Dios nihadnih chājat tútnit, jwiitdihbut āt jumat túutap tají, Diosdih jwí weñat pínah niijná.*

⁷ Obohjeéhtih, “Pāpni báadhcan caá”, jwí niij jéihyechah yuhna, bitaboó, Jesúhwā jumna yuhna, páant ī niij jéih jwuhcan caá. Jesúsdih ī jepahat pínah jātih, pāpnidih “Jwiitdih wēp teo wáacni caá”, niij jenah joinit, caandih wéina, ī wāhni déepdih ipí jeémép tají. Pánihna, buubut Jesúhwā jumna yuhna, pāpnidih wāhni déepdih jeémpnit, pāpnidih ī jenah joiná caá. Obohjeéhtih, yoobópdih ī túi beh joí jwuhcan caá. Páant niij jenah joinit, “Páant wā jeéméchah, yéejat jīb weemdih ā jumbipna caá”, ī niij jenah joiná yuh caá.

⁸ Obohjeéhtih dedédih jwí jeéméchah, jwí jeémpcabbit, Diosboó bíic yoobó jwiitdih ā enna caá.

⁹ Caán déepdih jwí jeéméchah, ā túyuchah yuhna, bita Jesúsdih jāap jéihnitdih jwita yéja tagaá.

¹⁰ Pāpnidih ī weñat pebhna waadnit, caandih ī wāhni déepdih bitajeéh jwí jeéméchah ennit, “Caánboó Jesúsdih túi jéihni páant ā jeéméchah, weemdihbut ā túina nacaá”, ā niij jenah joibipna caá. Obohjeéhtih, “Pāpni ā wēpna caá”, páantjed niij jenah joinit, jwúub jeémpna, ā túi chājcan caá.

¹¹ “Weém túi jéihni caá”, niij jenah joinit, jwí jeéméchah, ā túina yuh caá. Obohjeéhtih, túi jéihnit jwí jumatdih jwí jéjat jīb, bita Jesúhwā jwí úudwā panihnit, jāap jéihnitdih jwí yéejabipna caá. Jesús queédih ā wun wuhuchah yuhna, buadnit ī jumbipna caá.

¹² Jwí úudwā panihnitdih páant yéejanit, Jesucristodih caá jwí yéejanap.*

¹³ Pánihna, weémboó wā úudwā panihnitdih oinit, queédih yéejacat túut niijná,

* 8:6 Mal 2.10; Jn 1.3; Ro 11.36; Ef 4.6; Col 1.15-17 * 8:12 Mt 25.45

pãpnidih wëinit i wãhni déepdih wã jeémpcan niit.

9

Jesús ã naáwát tútnit ded pah i jumát

¹ Jesús ã bohénitji biic yoobó weembát Jesúsdih wã enep jì. Páant caandíh wã enechah, weemdíhbut ã naáwát tútup jì. Pánihna, ded pah wã chãjíchah, Jesúsboó ã wutuchah, ã táina caá. Weém caandíh teo wãhni yeebdíh ãih doonádih wã naáwáchah joint, ñi jepahap jì.*

² Æih doonádih jepahnit jumna, bitaboó “Pablo Jesús ã naáwát tútni nihcan caá”, i niij jengah joyóchah yuhna, yeebboó weemdíh ã wahatjidih ñi jéihna caá. Wã bohénachah joint, jepahna, “Jesús ã wëpatjìh jwiítidih ã bohénap jì”, ñi niij jéihna caá.

³ Bitaboó nin pah ipi niijná caá: “Caánboó Jesús ã naáwát tútni nihcan caá”, i niijíchah yuhna, queétdih bohéna, ñi tút nuumátjidih wãpí naóhna caá.

⁴ Cãacwãdih jwi bohénachah, jeémátdih babhatdíhbut queétdih jwiítidih wãhat caá náahap.

⁵ Jesús úudwã, Pedrobut, nihát bita Jesús ã naáwát tútnitbut i weha mána yaádih biicdih i bohé jibichah, ded pah i náahatdih ipi wãhna caá. Jwiítbut áa jumna nihna, queét yaáhdihbut jwi numah jibichah, jwi náahatdih yeebdíh wãhat áta náahap tagaá.

⁶ Nihat bohé jibnitdih i bohénitboó dedé i náahatdih ipi wãhna caá. Pánihna, weém Bernabéjìh jwi bohénachah, biih tewatdih jwi teocat pinah niijná, jwiít chéhat pahdih jwi náahatdih yeebdíh wãhat caá náahap.

⁷ Soldadowã queétjeh i náahatdih ipi jib chãjcan caá. I maátaboó queétdih ipi wãhna caá. Iguíh momnitboó ñih iguíh quehechah, ipi jeémpna caá. Nihat ovejawãdih en daonítboó ñih ovejawãdih ipi mao jeémpna caá.

⁸⁻⁹ Páant wã niiját jwiít cãacwã jwi jengah joyátjeh nihcan caá. Moisésji nin pah át niij daacáp tajì: “Momo jwi trigo tíbnadih ã caóh chãhchah, ãih jacdih ñi chéoca bojóó, tíbnadih jeémíhna, ã jeémát pinah niijná”, át niij daacáp tajì.* ¿Páant ã niij daacát tútna, momo jiwidihjeh niit Dios át jengah joiip?*

¹⁰ Nihcan caá. Jwiít bohé jibnitboodih át jengah joyóp tajì, cãacwãdih jwi bohénachah, jwiítidih i túi en dawát pinah niijná. Wãpchidih teonit, jeémátdih ipi bidna caá.

¹¹ Jwiítbut momnit dée, yeebdíh Jesúh doonádih jwi túi bohénap jì. Páant jwi chãjachah, jwi náahatdih yeebdíh wãhat át náahap ta yuh jì.*

¹² Pánihna, bita bohénitdih ñipí wãhat pah, jwiítidihbut wãhat caá náahap.

Obohjeéhtih, páant wãhat yeebdíh ã náahachah yuhna, ñi wãhcah ennit, jwiítboó jwi úúbh tac buugácap jì. Pánih úúbhcanjeh, bádi jwipí tewep jì. Jwi úúbhchah, nin pah ñita niij jengah joi tagaá: “Pablowã bií déedih náahnitjeh, i bohéna caá”, niij jengah joint, jwi bohénachah, ñita joiíhcan tagaá. Pánihna, yeebdíh bohéna, ded pah jwi náahatdih jwipí úúbhcap jì.

¹³ Obohjeéhtih, nindih ñi túi náhninaá: Diosíh muná juibínt, jwiít judíowã sacerdotewãdih nuúpwardih jwipí wãhna caá, Diosdíh i cáo wãhat pinah niijná. Dios queét sacerdotewãdih, bita caánboó teonitdihbut i cáo judhni déepdih át jeémát tútup tajì.*

¹⁴ Pánihna, biic yoobó jwi Maáh Jesucristo jwiít ãih doonádih naóhntidih jwi bohénitdih át en dawát tútup tajì.*

¹⁵ Páant ã wutuchah yuhna, weémboó yeebdih wãpí úúbhcap jì. Buubut páant niij daácna yuhna, “Weemdíh ñi teo wáacá”, niijná wã chãjcan caá. Weém nuugúp wunna yuhna, wãta úúbhcan tagaá. Wã úúbhchah joint, ñi wãhchah, “Weém jib wihcanni Jesúh túini doonádih wãpí bohéna caá”, wãta jéih niijcan tagaá.

¹⁶ “Jesúh túini doonádih wã bohéat jib, Dios ã enechah, weém chah túini caá”, wãpí niij jengah joiican caá. Obohjeéhtih, Dios weemdíh ã bohéat tútatdih chãjcan, tubit wãta jìgah tagaá.*

¹⁷ Wã náahat pahjeh ãih doonádih wã bohéna, wã bohénitboó weemdíh i jib chãjat pinahdih wãta bid tagaá. Obohjeéhtih, wã bohéhichah, wã bohéihchah yuhna, biic yoobó ãih doonádih weemdíh bohéat caá náahap. Æ wutuchah joint, ãih túini doonádih wãpí bohéna caá. Pánih jepahnit, weemdíh ã wãhni tewatjeh ã jamuchah, wã bohéat jib wãpí bidcan caá.

¹⁸ Pánihna, jib bidcanjeh bohéna, bádi wã wëina caá. Yeebdíh bohénitdih en dawát ã náahachah yuhna, weémboó wãpí úúbhcan caá.

¹⁹ Páant wã bohénachah, cãacwã jib wãhcan, weemdíh i jéih wutcan caá. Bitã i weñat pinahdih chãjcan, Dios ded pah ã bohéat tútat pahjeh wãpí bohéna caá. Obohjeéhtih, pánih chãjna yuhna, bitã ded pah i jumatdih ennit, biic yoobó wãpí jumna caá, weemdíh wëi ennit, túini doonádih wã naáwáchah joint, i jepahat pinah niijná.

²⁰ Pánih chãjna, wã úudwã panihnitá, bitã judíowãdih Jesúh doonádih bohénit, ded pah i chãjat biic yoobó weembát wãpí chãjna caá, wã naáwáchah wëi joint, Jesúsdih i

* 9:1 Hch 9:3-6; 1Co 15:8; Gá 1.11-16

* 9:8-9 Dt 25.4

* 9:8-9 1Ti 5.18

* 9:11 Ro 15.27

* 9:13 Dt 18.1

* 9:14

jepahat pínah niijná. “Nihat jwiít judíowá jwí nuowá í watatdih wá jepahcah yuhna, Dios weemdih á túi enna caá”, wá niij jéihna yuhna, queétdih bohénit, jwí nuowá í watatdih wápi jepahna caá.

²¹ Bitá judíowá nihcannit Moisés á watatjidih jéihcannitdih bohéna, ded pah í jumat pah biic yoobó wápi jumna caá, wá bohénachah wéi joinít, í jepahat pínah niijná. Pánih jumna yuhna, Dios á watatdih wápi yap yohcan caá. Ded pah Jesucristo weemdih á watuchah, caandihbut wápi jepahna caá.

²² Jáap jéihnitboodih bohéna, “Weém Jesúsdi chah jéihni caá”, wápi niijcán caá. Queétoó túi beh joi jwáhcán, “Nin pah chájnit, wáta yéej cháj tagaá”, niij jenah joinít, í chájcatdih weembút wápi chájcan caá, queétdih teo wáacat túut niijná. Pánihna, nihat í jumat biic yoobó wápi jumna caá, wá bohéatdih í túi jepahachah, Dios queétdih á túi ubat pínah niijná.

²³ Jesúh túini doonádih nihat cáacwá í joyát pínah niijná, páant wápi chájna caá. Pánih chájna, queé í jepahachah, Dios pehbó jumna, jwiít biicdih jwí túi wéibipna caá.

²⁴ Dios pehbóo jwibínit, chah túini á wáhat pínahdih bidnit, nin baáboó jum yuhna, ded pah á watatdih ní túi jepaháa. Nin pah á jumna caá: Cáacwá náonit, nihat í náwachah yuhna, chah wépép náonidihjeh wéinit, túinidih ípi wáhna caá. Pánihna, chah wépép náoni dée jwiítbut Dios á watatdih túi chájnit, á pehbóo jwí jwibínachah, jwiítidih wéinit, túinidih á wáhbipna caá. Pánih wépép náoni dée, Dios á weñat pínahdih túi chájat caá náahap.

²⁵ Nin pahbut á jumna caá: Náonitboó íih bácahdih ípi wépana caá. Pánih wépana, íih bácahdih yéjeat pínahdih ípi chájcan caá. Cáacwá queétdih wéinit, núojih péeb waoni júdudih í wáhatdih ípi bidna caá. Obóhjeéhtih, pánih wáhni júdu waícanjeh ápi wunah bejna caá. Pánihat dée jwiítboó jwíih caolihdih yéjeahcan, Diosdih wáhbhnt, á naawátidihbut jwípi jenah joiná caá. Pánih chájnit, á pehbóo jwí jwibínachah, túinidih jwiítidih á wáhbipna caá. Caán á wáhni pínahboó á buadcan níit.

²⁶ Weembóo yoobópdihjeh náoni dée, Dios á weñat pínahdihjeh chájat túut niijná, caandih wápi túi jenah joiná caá. Míic mao tíohnit yoobópdih í mao cháúat pah, weembút Jesús á watatdih túi chájat túut niijná, Diosdih wá túi jenah joiná caá.

²⁷ Náonit, míic mao tíohnit íih bácahdih yéjeacat túut niijná, í náahatdihjeh ípi chájcan caá. Páant í chájat pah, weembút wíih caolihdih yéjeacat túut niijná, wá náahatdih

chájcan, Dios á weñat pínahdihjeh wápi chájna caá. Pánih chájnit, Dios pehbóo wá jwibínachah, “Bitadih ma bohénachah yuhna, dedé jib wáhat pínah meemdih á wihcan caá”, weemdih á niijcán níit.

10

Egipto baácmant jáóhnt ded pah í yapatji

¹⁻² Dios pehbóo jwibínit, jwiítidih wéinit, túinidih á wáhat pínahdih jwiít nihat jwí bidna caá. Pánih bidnit, jwiít judíowá jwí nuowá Egipto baácmant jáóhna, ded pah í yapatjidih jwiítidih túi náhnat caá náahap. Queét nihat Moisésjeéh í bejchah, Diosboó queétdih wapna, mah pöh panihniijh át waawáp wut jí.* Muj Mac Dúunidih jöpanit, queét nihat Moisésjeéh Dios át cháuh bejat túut wut jí.* Pánih jumna, Moisésdih í túi péenap wut jí.

³ Tútchi wihcapboó jumnit, Dios á wáhni jeémátidih nihat ípi jeémép wut jí.*

⁴ Muj wihcah, mah á bac jáúwát pínah niijná, Dios Moisésdih bádí jee dáhdih át mawat túut wut jí. Páant á chájachah, á wáhni mahdih queét nihat í babhnap wut jí. Jee dáhmant í babhni mah á bac jáúwát dée, Jesucristobut Túini Espiritudih át wáhap wut jí. Í jéih encah yuhna, Jesús íjeéh á jib bejchah, á wáhni Túini Espiritu queétdih át teo wáacap wut jí.*

⁵ Obóhjeéhtih, queétdih Dios bádí á teo wáacachah yuhna, biquínajeh caandih í jepahap wut jí. Bitá dawá caandih jepahcannitdih wéi encan, Dios queétdih át peéh chájap wut jí. Pánihna, nihat Egipto baácmant jáóhnt, tútchi wihcapboó jib bejna, páantjeh í wan beedép wut jí.*

⁶ Páant queét nihat í yapatdih náhnina, biic yoobó yeejép í chájat pah jwí chájca boj jíih.*

⁷ Dios á daacát túutni tólih, Éxodo í ni-ijnidih, nin pah át niij daacát túut wut jí: “Queét cáacwá í pápnidih wéinit, biicdih wéi jeémep babh máihna í chájap wut jí”, át niijp tají.* Páant í yéej chájat pah, jwiítidih chájcat caá náahap.

⁸ Biíh láa biquína yaádh metnit, íi náah í chájap wut jí. Páant í íi náah chájat peéh biic yeó jáapdihjeh veintitrés mil queétdih Dios át mawap wut jí.* Páant í chájat pah, jwiítidih chájcat caá náahap.

⁹ Biíh láa, biquína nin pah Moisésdih í níj jáiháp wut jí: “¿Dépanih tibeé jwiítidih Egipto baácmant ma ub jáóh? Nin tútchi wihcapboó jwí yabh jibna caá. Dios jwiítidih á túi en daocán caá”, í niijp wut jí. Páant niijnit, Diosdih tac baugána, caandih í ijanap wut jí.

* 10:1-2 Ex 13.21-22 * 10:1-2 Ex 14.22-29 * 10:3 Ex 16.35 * 10:4 Ex 17.6; Nm 20.11 * 10:5 Nm 14.29-30

* 10:6 Nm 11.4 * 10:7 Ex 32.6 * 10:8 Nm 25.1-18 * 10:9 Nm 21.5-6

Páant í yéejat peéh, Dios maiwādhí át wahap wut jí, queétdih í cháac mawat pínah níijná.* Páant í yapatdih jenah joinit, í chājat pah jwiítidih chājat caá náahap.

¹⁰ Bíih láa, biquína nin pah ít míic níijníj wut jí: “¿Dépanih tígáa Dios Moiséswādhíjeh jwí maata át chā? Jwiít níhat bíic yoobó túinít jwí jumna caá”, míic níijnít, Diosdih ít jūihñap wut jí. Páant í jūihñat peéh mawat pínah níijná, Dios áih ángeldih át wahap wut jí.* Páant í chājat pah, jwiítidih chājat caá náahap.

¹¹ Páant queé í yapatjí jwiít péeni yeó jáapna jumnitdih á jéihyana caá. Í yapatjidih Moisés á daacátjidih ennit, túi jenah joinit, bíic yoobó jwiítidih chājat caá náahap.

¹² “Weéamboó Jesúsdi h wā chah túi jenah joiná caá. Dedé yéej chājat jenah joyát weemdih á jūwúchah yuhna, wā túi jéih yap yohna caá”, níj jenah joiná, ní túi chāja chaáh. Páant níj jenah joiná yuhna, jon jātih moón í chājat pah, ní jwáub yéej chājmi nacaá.

¹³ Jwiít níhat biquí láana yeejép chājat jwí jenah joiná caá. Páant jwí yéej chājihichah yuhna, jwí yéej chājat pínah níijná, Dios jwiítidih ápi teo wáacna caá. Pánih teo wáacna, namá déedih jwiítidih ápi jútna caá, jwí yap yohat pínah níijná. Pánihna, ded pah jwí bujácadidih jéihnit, chah yeejépdih jāhnit, jwiítidih ápi teo wáacna caá.

Pāpnidih wēicat

¹⁴ Wā chéenwā, nindih ní túi joyoó: Bita “Jwíh dios, jwiítidih teo wáacni caá”, í níj pāpnidih í weéepboó bejcanjeh, queé í chājat bíic yoobó yeebbát ní chāja bojoó.

¹⁵ Yeéb túi jéihnit jumna, ded pah ní chājat pínahdih jéihyat túat níijná, nin wā naawátidih yeebjéh ní túi jenah joyoó:

¹⁶ Míic wáac jwinít, Jesúsdi meép panihni iguúh macdih babhni, áih bácah panihni pandihbat bíicdih jwí jeemátidih bainí yeebdih wā naóhbipna caá. Pánih babh, jeémpna, á wun wāhatdih jenah joinit, “Túina caá”, jwípi níijná caá. “Jwiítidih wun wāhna, jwiít ájeéh túi bíicdih jwí jumachah, á wépat jwiítidihbat á wāhna caá”, jwí níj jéihna caá.*

¹⁷ “Jwí jeémpni pan bíic dahjeh á jumát pah, jwiít níhat bíicdih bíic bácah dée jwí jumna caá”, níj jéihnit, caán pan dahdih bíicdih jwípi jeémpna caá.

¹⁸ Jwiít judiowā ded pah jwí chājatdih ní jenah joyoó: Dioih muná bejnit, nuñápdih maao cáo wāhni, Diosdih jwípi wéina caá. Caandih jwí wāhat túttimah, caán déepdih jeémpna, Diosjih bíicwā jwí jumna caá.

Bitabut pāpnidih í wāhnijidih jeémpna, queébtut caanjih bíicwā í jumna caá.*

¹⁹ Páant níijnít, “Jwíh dios caá”, níj pāpni, caandih í wāhniwt “Dedé wépat á jumna caá”, wā níjcán caá.

²⁰ Oboghjeéhtih, dedé wépat á wihcah yuhna, bita caandih jeemátidih wāhna, Diosdih jenah joicánjeh, nemépwāboodíhjih jenah joinit, í wāhna caá. Pánih wāh péanit, jwáub jeémpna, nemépwā bíicdih í jumna caá. Yeéboodíh nemépwā bíicdih ní jumátidih wā náah yaccan caá.*

²¹ Nemépwā bíicdih jumna, Dios bíicdih ní jéih jumcan caá. Dios bíicdih túi jumát túat níijná, nemépwā bíicdih jumcat caá náahap. Pánihna, nemépwādhí í wāhni jeemátidih ní jeémpca bojoó. Caandih wāhni babhbatdihbat ní babhca bojoó. Jesucristo á wun wāhatdih jenah joinit, caán bíicdih jumát túat níijná, áih meép panihni iguúh macdih babhna, áih bácah panihni pan dahdih jeemát caá náahap.*

²² Pāpnidih wāhnijí jeemátidih, Jesús á wunátidih jenah joiní jeemátidihbat jeémpna, jwí Maáhdih ní íjana caá. ¿Yeéboó Diosdih chah wépnit níit ní jumap? ¿Ní yéejat á peéh chājatdih ní jéih jweimi naniít? Nihcan caá. Pánihna, á líjatdih úmnit, nemépwādhí í wāhnijidih ní jeémp, babhca bojoó.*

Bitadidih oinit, teo wáacat

²³ Biquína yeéb nin pah ní níj jenah joiná caá: “Jesucristodih jepahni jumna, ‘Ma chāja bojoó’, níj át weemdih á wihcan caá. Weemdih yéej chājatjeh á náahcan caá”, ní níj jenah joiná caá. Oboghjeéhtih, bíih jwí chājachah, túini jumna yuhna, jwiítidihjih, bitadidihbat á teo wáacna caá.*

²⁴ Pánihna, jwí weñat pínahdihjih chājcan, bitadidih jwí teo wáacat pínahdih chājat caá náahap.

²⁵ Déepdih jíib chājatboó jíib chājadih bejna, “¿Pāpnidih í wāhni níit? ¿Wā jeéméchah, á túimi níit?” níj wābh joicánjeh, jíib chājnit, ní jeémé.

²⁶ Jwí íip Dios níhatdih á chājmi, níhat áih caá. Dedé jwí jeemát pínahdihbat chājnit, jwiítidih á wāhna caá. Pánihna, á wāhniidih jwí jeéméchah, á túina caá.*

²⁷ Jesúsdi jéihcanni yeebdih á numah jeéméchah, bejnit, dedé á wāhachah, “¿Nin pāpnidih í wāhni níit?” níj wābh joicánjeh, ní jeémé.

²⁸ Oboghjeéhtih, Jesúsdi jáap jéihniwt jumna, “Nin déep pāpnidih í wāhni caá”, yeebdih á níijichah joinit, caandih ní jeémpca bojoó.

* 10:10 Nm 16.41-49 * 10:16 Mt 26.26-28; Mr 14.22-24; Lc 22.19-20 * 10:18 Lv 7.6 * 10:20 Dt 32.17 * 10:21 2Co 6.15-16 * 10:22 Ex 20.5; Dt 32.21 * 10:23 1Co 6.12 * 10:26 Sal 24.1; 50.12; 89.11

29 “Wā jeéméchah, ā túina caá”, níj jéihna yuhna, jeémpnit, jwí Maáhdih jáap jéihniboodih yeéb ñita yéjea tagaá. Obohjeéhtih, “Ñi jeémpca bojoó”, wā níjíchah joinít, nin pah weemdíh ñita níj uébh joi tágaá. “Caandih wā jeéméchah ā túyatdíh jéihna yuhna, ¿Dépanihna jáap jéihni ā jenah joyát pah weemdíh chájat náah?”*

30 Dedédih jeémpnit, ‘Ma wáhat túina caá, Paá’, wápi níijná caá. Páant wā níjíchah yuhna, ¿Dépanihna, ‘Caandih jeémpnit, ma yéje chájna caá’, weemdíh ma níj?” ñita níj tágaá.

31 Páant níj naóhna, nin pah níijná caá wā chájap: Jwiít Jesúh wádhíh túi chájat caá náahap, bita jwiítdíh ennit, queébtat Diosdih í weñat pínah níijná. Pánihna, jeémp, babh, dedédih chájna, bita Diosdih í wéi naáwát pínah níijná, túi chájat caá náahap.

32 Judíowā, judíowā nihcannit, Jesúh wádhíhbut yeejép ñi cháj jútta bojoó.

33 Weémboó dedé wā chájihna, nihát cáacwā í túi jumatdíh jenah joinít, wápi chájna caá. Pánihna, Jesúsdih í jepahachah, Dios queétdih ā túi ubat pínahdíh búdí náah yacna, wā túi jumát pínahdíh jenah joicánjeh, bita í túi jumát pínahdíh wápi jenah joiná caá.

11

1 Weém Jesucristo ded pah ā chájatjídh jenah joinít, biíc yoobó wápi chájna caá. Páant wā chájat pah, yeebbút ded pah wā chájatjídh ennit, biíc yoobó ñi chájna.*

Miíc wáacnit, ded pah í chájat pínah

2 Ded pah wā chájatjídh náhninit, yeéb biíc yoobó ñi túi chájna caá. Jesúh doonádh jwí bohénachah joinít, páantjeh ñi túi jepahna caá. Páant ñi chájachah, yeebdíh wā wéina caá.*

3 Bwú biíhdih wā naóhbipna caá, yeéb Jesúh wā miíc wáacnit, ded pah ñi chájatjídh ñi túi jéihyat pínah níijná. Níndih ñi náhninaa: Jwí íp Dios Jesucristo ā maáh caá. Jesús neoná í maáh caá. Neoná í weha mána yaádh í maáh caá.

4 Níih baácdih moón biíhdih jepahat jútta, níih waojíh yégueh chóojíh ñipi cáagna caá. Pánihna, Jesúh neonáboó uébhñit, Dios naáwátdíh naóh yapanitbut jih cáagna, “Biíh caá wā maáh. Jesús nihcan caá”, níjít jútat dée chájnit, jwí Maáh Jesucristodih yeejép í chájna caá.

5 Yaádhboó uébhna, Dios naáwátdíh naóh yapanit, jih cáagcan, “Wájeéh bóodih wā jepahcan níit”, níjít jútat dée chájnit, í weha mánadh yeejép í chájna caá. Mí áa nihcannijeéh yeejép chájnih wíli, nihát miíh waó yoóc boj yohníh dée mí jumna caá.

6 Yaádhboó íih waojíh yégueh chóojíh cáaguíhcan, waó yoóc boj beedánih í jumna náah. Obohjeéhtih, boj beedáatdíh tícnit, í jih cáagna náah.

7 Diosdih uébhna, neonáboó Dios ā nihát panihni jumna, íih wao dájhíh cáagcat caá náahap. Páant í cáagcan, “Diosjeh caá wā maáh. Caánboó chah túini caá”, í níjít jútta caá. Yaádhboó cáagnit, “Wájeéh bóo túini caá. Caandih wā wéi jepahna caá”, í níjít jútta caá.*

8 Dios cáacwádhíh jwíh chájna, newédih át jwíh chájap wut jí. Túttimah áih páwájíh yaddih át chájap wut jí.

9 Newédih chájnit, yaddih teo wáacni pínah nihcan wut jí. Obohjeéhtih, yadboodih newédih teo wáacni pínah át chájap wut jí. Páant tigaá neoná maáh panihñit í jumna caá.*

10 Yaáhdih wao dáh jih cáagat caá náahap, í weha mánadh í jepahat jútat tút níijná, Dioíh ángelwā í wéi enat pínah but níijná.

11 Obohjeéhtih, neoná í weha mána yaádh í maáh í jumchah yuhna, Jesúh wā jumna, Dios queétdih chénat pahdíh biíc yoobó ā enna caá. Pánihna, queétdih miíc teo wáacat caá náahap.

12 Dios newédih jwíh chájna, áih páwájíh yaddih át chájap wut jí. Bwú yaádh caá neoná pínahdíh í weh jumna caá. Obohjeéhtih, Dios caá nihatdíh ā chájap.

13 Miíc wáacnit, ded pah ñi jumát pínahdíh túi jéihyat tút níijná, yeebjéh ñi jenah joyoó. Níih táchtinadhíh moón bitadhíh í jepahat jútthna, íih waojíh yégueh chóojíh ípí cáagna caá. Pánihna, yaádhboó Diosdih uébhñit, í weha mánadh í jepahat jútta, queétdih waojíh cáagat caá náahap.

14 Ñi cátiíh newé waó yoóc maátni ā dawáchah ennit, “¿Caánboó yad wíli pah waó yoóc duoná, ā tíccan níit?” ñipi níj jenah joiná caá.

15 Obohjeéhtih, yadboó waó yoóc maátni mí dawáchah ennit, “Míh waó yoóc maátni duoná, mí túi jíghna caá”, ñipi níj jenah joiná caá. Pánihna, miíh waó yoóc maátni duonít, mijeéh bóodih jepahat jútta caá mí chájap.

16 Páant wā naáwátdíh ded biíhboó mách ā naáwíhichah, nin pahjeh wā jepahna caá: Nihat jwiít yeebdíh bohénit wā naáwátdíh biíc yoobó jwípi bohéna caá. Nihat nin baácnadhíh moón Dioíh wábut Diosdih wéinit, biíc yoobó ípí chájna caá.

Jesús ā watni jeémátdíh í túi chájat

17 Jesús ā watni jeémátdíh bwú bainí wā naóhbipna caá. Miíc wáacnit, Jesús ā watni jeémátdíh ded pah ñi jeémát doonádh joinít, yeebdíh wā wéican caá. Jesús ā naáwátdíh

* 10:29 1Co 8.7-12

* 11:1 1Co 4.16; Fil 3.17

* 11:2 2Ts 2.15

* 11:7 Gn 1.26-27

* 11:9 Gn 2.18-23

biic yoobó chājcan, caandih ñi chah jenah joyát pínahdih míic teo wáaccanjeh, ñi míic yéejana caá.

¹⁸ Pánih míic wáacnit, Jesús á wunatdih náhninit, bíicdih jeémát táut niijná yuhna, ¿Dépanihna, bíicdih ñi jeémpan? Biqúina dawá bíi dée bíbohnit moh yéejnit bíicdih í jeémihcan caá. Bitaboó í chéenwá bíic yoobó jenah jointjeh bíicdih í jeémpan caá. Obohjeéhtih, biqúina bitajeéh ipí túi jeémpan caá. Pánih nihat bíicdih jeémpan, ded pah Jesús á bohéatdih ñi chājcan caá.

¹⁹ Obohjeéhtih, pánih jumna, det Jesúsdihtái jepahnitdih, det Jesúsdihtái jepahnitdihbut ñi jéihna caá. Páant ñi chājcan, ñita jéihcan tagaá.

²⁰⁻²¹ Ñi jeéméchah, bitadih páicanjeh, ñi ub jóohni jeémát dih ñipí jeémpan caá. Páant ñi jeéméchah, biqúina moh yéejnitboó baini jeémát dih jeh bíbohnit, túi jeémpan chāuhcan, nuugúp í wunna caá. Bitaboó búdi igúih macdih ub jóohnit, bitadih wáhcanjeh, í babh máihna caá. Pánih chājna, “Jesús á wutni jeémát dih jeémpan caá jwí chājap”, niijná yuhna, yoobóp dih ñi niijcán caá. Á wutni jeémát á jumachah, nihat ñi ub jóohni jeémát dih páahnit, bíicdih ñita wéi jeémpan tagaá. Pánih jeémpan, túi bíicdih áih bácah pah ñita jum taga.

²² ¡Ñi jenah joyoó buca! ¿Dépanihna tubit nuugúp tubachah yuhna, ñiuh muáboojéh jum jwuhna, ñi jeémpan? ¿Dépanihna bita Jesúsíhwá páant yeejép ñi chāj? ¿Dépanihna Jesúsíhwá moh yéejnitdih jígah encanjeh ñi tíca? ¿Ded pah wá niijji? ¿Páant ñi chājchah, yeebdíh wá wéimi naniit? Nihcan caá. Wá wéican niit.

Jesús á wutni jeémát ded pah á jumat

²³ Jesucristojeh nin pah weemdíh á jéihyanap jí, á wun wáhatdih náhninit, ded pah pandih jeémpan, igúih macdih babhnit, jwí túi jeémát pínah niijná: Caandih eníhcannit í teoni pínah chei Jesús á bohénitdih át numah jeémép wut jí. Pánih jeémpanit, jwí Maáh Jesús pan jéudá dih ubnit,

²⁴ **“Níndih ma wáhat túina caá, Paá”,** niij péanit, á bohénitdih át ói wáhap wut jí. Pánih ói wáhnit, nin pah át niijjip wut jí: **“Nin pan wíih bácah panihni caá. Yeéb ñi yéejat jib wá wun wáhibna caá. Pánihna, níndih jeémpanit, wá wun wáhatdih ñi náhninaá”,** át niijjip wut jí.

²⁵ Pánih jeémpan péanit, Jesús pamapdihbut ub, uábhnit, nin pah queétdih át niijjip wut jí: **“Nin igúih mac wíih meép panihni caá. Wun wáhnit, jáap namá dée wá chājhipna caá, Diosjeéh ñi túi jumat pínah niijná. Wá wun wáhatdih ñi túi jenah joyóchah, Dios ñi yéejatdih á yohhipna caá, iiguípna**

bejnit déedih á pehbóo ñi bejat pínah niijná. Pánihna, igúih macdih babhnit, weemdíh ñi náhninaá”, Jesús á bohénitdih át niijjip wut jí.*

²⁶ Pánih pandih jeémpan, igúih macdih babhnit jumat pah “Jesús weemdíh á wun wáhatdih wá túi jenah joiná caá”, niiját jéutna caá jwí chājap. Pánihna, Jesús á jwáub dei jéuwát pínah játihtái páantjeh jwíit áihwá dih pandih jeémpanit, igúih macdih babhnit caá náahap.

Jesús á wutni jeémát dih ded pah í jeémát pínah

²⁷ Jesucristo á wun wáhatdih túi jenah joinit, bita Jesúsíhwá dih oinit, pandih jeémpan, igúih macdih babhnit caá náahap. Ded jenah joicánjeh jeémpanit, babhna, Jesúsíh bácah dih áih meépdihbut “Dedé pínah nihcan caá”, niijná, caandih búdi á yéej chājna caá.

²⁸ Ded á jeémát pínah játihtái, á yéej chājatdih jenah joyát caá náahap. Pánih jenah joinit, á yéejatdih Diosdih naóh péanit, á jeémé naáh.

²⁹ Jeémpanit, nin pah jenah joyát caá náahap: “Nin pan Jesúsíh bácah panihni, nin igúih mac áih meép panihnidih enna, wá yéejat jib weemdíh á wun wáhatdih wá náhnina caá”, niij jenah joí, jeémpanit, á babhna naáh. Páant niij jenah joicán, dedé yéejatdih naóhcan, á jeéméchah, Diosboó caandih á peéh chājhipna caá.

³⁰ Jesús á wutni jeémát dih túi jenah joicánjeh ñi jeémát jib, dawá tubáp chāuhnit, bitabut ít wunah bejep wut jí.

³¹ Obohjeéhtih, yeebjéh ded pah ñi yéejatdih jenah joinit naawáchah, Diosboó yeebdíh áta peéh chājcan tagaá.

³² Pánihna, Dios buu yeebdíh peéh chājnit, bohéna caá á chājap, táttimah iiguípna ñi bejcat pínah niijná.*

³³ Wá úudwá panihnitá, Jesús á wutni jeémát dih jeémát táut niijná, míic wáacnit, nihatdih páanit, bíicdih ñi túi jeémé.

³⁴ Nuugúp tubanitboó íih muáboó jum jwuhna, í jeémpan wud jumu naáh. Pánihna, táini jeh ñi jeémé, Dios yeebdíh á peéh chājcat pínah niijná.

Ñi pebhna jwábnit, bíih ñi uábh joí daacátjidihtái wá jepahhipna caá.

12

Túini Espíritu á jéihyaat

¹ Buu Túini Espíritu á jéihyaatnadihtái ñi uábh joyát dih wá jepahhipna caá, ñi túi jéihyat pínah niijná.

² Níndih ñi náhninaá: Yeéb Jesucristodih ñi jepahat pínah játihtái, nemépwá í maáh ñi nuowá dih yeenit, á jéih jepahcah yuhna, yeéb Corinto tátdidih moondih pápnitdih át uábat táutap tají.

* 11:25 Ex 24.6-8; Jer 31.31-34; Mt 26.27-28

* 11:32 Dt 8.5; He 12.5-11

³ Ded Túini Espírítu ā wēpatjīh naóhni, ded nemépwā ī wēpatjīh naóhniidihbut ñi jéihyat pínah niijná, nin pah wā niij daácna caá: “Túini Espírítu ā wēpatjīh naóhniit, ‘Jesucristo yeejép caá’, ī niijcán niit. Obohjeéhtih, nemépwāboó ī wēpatjīh naóhniit, ‘Jesucristo Dios wáah, jwī Maáh caá’, ī jéih niijcán niit”, wā niijná caá.

⁴ Túini Espírituboó jwiit Jesúhwādhīh teo wáacna, mácah jéihyatnadhīh āpī wáhna caá. Obohjeéhtih, jéihyatna mácah ā jumuchah yuhna, caán Túini Espíritujeh páant āpī teo wáacna caá.

⁵ Ded pah bitadhīh jwī teo wáaquíhichah, mácah ā jumuchah yuhna, jwī Maáh Jesúsjeht jwiit nihatdhīh ā teo wáacat túatna caá.

⁶ Bitadhīh mácah jwī teo wáacachah yuhna, Dios ā wēpatjīh jwiit nihat jwī jéih teo wáacna caá.

⁷ Jwiit nihat Jesúhwādhīh Túini Espírítu ā wēpatjīh āpī teo wáacna caá, jwiitbut bita áihwādhīh jwī teo wáacat pínah niijná.

⁸ Biquína ā wēpatjīh, “Nin pah meemdhīh chājat caá náahap”, ī niij jéih naóh yapana caá. Bitā ā wēpatjīh ded pah yapatdhīh, ded pah yapat pínahdihbut ī túi jéih naóh yapana caá.

⁹ Bitā ā wēpatjīh, Diosdih chah jenah joinit, biídhīh ī jéih teo wáacna caá. Bitabut wannitdhīh teo jāhanit, ī jéih boona caá.

¹⁰ Bitabut cáacwā ī jéih chājca naádhīh ī chājna caá. Bitā Dios ā naáwáchah, ī jéih naóh yapana caá. Bitā ded Túini Espírítu jumnidih, ded nemép jumnidihbut ī beh enna caá. Bitabut ā wēpatjīh mácah wéheatjīh ī jéih naóhna caá. Bitā mácah wéheatjīh ī naáwáchah joinit, ī jéih naóh yapana caá.

¹¹ Pánihna, nihat mácah ā jumuchah yuhna, Túini Espíritujeh ā weñat pínahdih chājnit, queét nihatdhīh āpī teo wáacna caá.*

Jesúhwā bíic bácah pah jwī jumat

¹² Jwīh bácah bíicjeh ā jumuchah yuhna, téihyana jum, quíib dahna jum, jítchana jum, molí chóonabut ā jumna caá. Obohjeéhtih, dawá ā jumuchah yuhna, nihat jwīh bácahdih jumnijeh caá. Pánihat pah, jwiit Jesúhwā dawá jumna yuhna, jwiit nihat bíicdhīh áih bácah dée jwī jumna caá.*

¹³ Biquína judíowā, bita judíowā nihcantitbut jum, biquína teo wáhnit, bita teo wáhcannitbut jwī jumna caá. Obohjeéhtih, jwiit nihat mácah jwī jumuchah yuhna, jwiitdhīh teo wáacni Túini Espírítu bíicjeh jumna, jwiitdhīh waadnit, jwiit nihatdhīh bíic bácah pah āt chājah taga.

¹⁴ Jwīh bácahdih jumni bíicjeh nihcán, dawá ā jumna caá.

¹⁵ Jwīh jítcha wéheni nihcán, “Caán téihya chah túini caá. Weémboó téihya nihcán, nin bácahdih jumni pínah nihcán caá”, ā niijchah yuhna, bácahdih jumni páantjeh āta jum tagaá.

¹⁶ Jwīh molitboó “Weém quíib dah nihcán, nin bácahdih jumni pínah nihcán caá”, ā niijchah yuhna, bácahdih jumni páantjeh āta jum tagaá.

¹⁷ Obohjeéhtih, jwīh bácahdih quíib dahjeh jumna, molit wihcah, ¿ded pah tigaá jwīta jéih joi? Molitjeh jumna, wáuc íit wihcah, ¿ded pah tigaá jwīta jéih joi?

¹⁸ Pánihna, nihat bácah jumnidih jwī náahna caá. Diosboó túi jéihni jwiitdhīh chājni ded pah ā náahdih nihat jwīh bácahdih jumni pínahdih āt chājip taga, jwī túi jumat pínah niijná.

¹⁹ Jwīh bácahdih quíib dahjeh, jítchajeh, téihyajeh ā jumuchah, jwīta jéih jumcan tagaá.

²⁰ Pánihna, dawá bácahdih jumni ā jumuchah yuhna, bíic bácah jeh ā jumna caá.

²¹ Jwīh quíib dahboó “Weém nihat jéihni caá. Dedé weemdhīh judhcan caá. Pánih jumna, caán téihya ā teo wáacat pínahdih wā náahcan caá”, ā niijchah yuhna, ā teo wáacat ā náahna caá. Jwīh wao dáhboó “Dedé weemdhīh judhcan caá. Pánih jumna, caán jítchadhīh wā náahcan caá”, ā niijchah yuhna, caandih ā náahna caá.

²² “Wīh bácahdih jumni túi wēpcanni caá”, jwī niij jenah joiniboó chah ā náahna caá.

²³ “Túi jígohcanni caá”, jwī niij jenah joiná, túini yéguehdih jwīpī dnoná caá, túi jígohat túat niijná. Tíicnit, jwīpī jāhna caá, bita ī encat pínah niijná.

²⁴ “Bitā ī enechah, dedé pínah nihcán caá”, jwī niij jenah joinidih jwīpī jāhcan caá. “Wēpcanni caá. Túi jígohcanni caá. Tíic náah jumni caá”, jwī niij jenah joinidih chah jwīpī túi en daoná caá. Páant tígáá Dios āt chājah taga,

²⁵ míic jūihñat dée wihcanjeh, nihat ā túi míic teo wáacat pínah niijná.

²⁶ Pánihna, jwīh quíib dah tábna, nihat bácah ā tábana caá. Quíib túbat ā yayáchah, nihat jwīh bácah ā túina caá.

²⁷ Yeéb nihat Corinto títchidih moón Jesúhwā áih bácah dée ñi jumna caá. Pánihna, jwīh bácahdih jumni nihat ā chājat pínah mácah ā jumat pah, yeebbát Jesúh bácahdih jumnit dée, ñi chājat pínahbut mácah ā jumna caá.

²⁸ Nihat Jesúhwā bíicdhīh jumnit, Túini Espírítu ā wēpatjīh mácah jéihyatnadhīh Dios āt wáhp taga. Dios ā jwīh ñionitboó Jesús ā naáwát túatnit ī jumna caá. Túttimah, Dios naáwátdhīh naóh yapanit ī jumna caá. Túttimah, ā naáwátdhīh bohénit ī jumna caá.

* 12:11 Ro 12.6-8 * 12:12 Ro 12.4-5; Ef 4.14-16

Túini Espiritu ā wēpatjĭh cāacwā ī jéih chājca naáhdih biquína ī chājna caá. Biquínaboó wunnitdih teo jáha wéhnit, ā wēpatjĭh ī jéih boocna caá. Bitaboó, bitadilh jĭgah ennit, ĩpĭ teo wáacna caá. Bitaboó, cāacwādh tūi waóhnt pínah ī jumna caá. Bitaboó, ā wēpatjĭh, mácah wéheatjĭh ī naóhna caá.*

²⁹ Yeéb nihat Jesús ā naáwát túatnit nihcan caá. Nihat Dios naáwátđih naóh yapanit pínah, nihat ā naáwátđih bohénit pínah, nihat wēp chājnit pínahbut nihcan caá.

³⁰ Nihat boocnit pínah, nihat mácah wéheatđih naóhnt pínah, nihat mácah wéheatđih jwáub túat nuám naóh yapanit pínahbut nihcan caá.

³¹ Jwiit biquínadh nihat jéihyatna ā wihcan caá. Diosjeh caá āih cāacwādh ā jéihyana caá. Chah túini jéihyat pínahđih bidna, jwiit nihatđih caandĭh búdi wúbát caá náahap. Obohjeéhtih, bitadilh jwĭ oyat pínah caá chah náahap. Pánih oina, Túini Espiritu ā wēpatjĭh bitadilh jwĭ túi teo wáacpina caá. Jwĭ oican, Túini Espiritu jwiitđih ā teo wáacachah yuhna, bitadilh jwĭ túi teo wáaccan niit.

13

Oyat

¹ Túini Espiritu ā wēpatjĭh mácah wéheatjĭh wéhenit, bita ī wéheat, ángelwā ī wéheatjĭh wéhena yuhna, bitadilh jwĭ oicah, dedé pínah nihcan caá. Yéej yáaatjeh caá.

² Túini Espiritu ā wēpatjĭh Dios ā naáwáchah, jwĭ jéih naóh yapana yuhna, bitadilh jwĭ oicah, dedé pínah nihcan caá. Ded pah Dios ā jumatđih, ā chājat pínahđihbut túi jéihna yuhna, bitadilh jwĭ oicah, dedé pínah nihcan caá. Jwiit cāacwā jwĭ jéih chājca naáhdih Dios ā wēpatjĭh jwĭ jéih chājat pínahđih túi jenah joiná yuhna, bitadilh jwĭ oicah, Dios ā enechah, dedé pínah nihcan caá.*

³ Nihat jwĭ bíbohathđih moh yéejnitđih jwĭ wáuchah yuhna, Jesúh doonádh jwĭ naáwát peéh bita jwiitđih ī cawachah yuhna, bitadilh jwĭ oicah, Dios jwiitđih wēi encan, túinidh ā wáhan niit.

⁴ Bitadilh oina, ded pah jwiitđih ī yéej chājachah yuhna, yéej chāj jwáubacan, túinijeh jwĭ jumbipna caá. Bitadilh oina, jĭgah ennit, jwĭ teo wáacpina caá. Queéđdh oina, ĩh bí déedih en ānahan, ded pah ī túi yapachah, jwĭ ĩjcan niit. Pánih oina, queé jwiitđih ī wēi enat pínah niijná, ded pah jwĭ túi jumat, jwĭ túi yapat, jwĭ túi chājatđihbut jwĭ naóhcan niit. “Weém nihat jéihni caá. Dedé judhdat weemđih wihcan caá”, niijná pah jwĭ jumcan niit.

⁵ Bitadilh oina, queéđdh jwĭ tĭccan niit. Pánih oina, chah túinidh jwiitjeh bíbohath

túat niijná, jwĭ bidcan niit. Pánih oina, ded pah jwiitđih bainí yeejép ī chājachah yuhna, wáicanjeh jwĭ ĩjcan niit. Jwiitđih ī yéej chājatđih jwĭ quíib buúdbĭpna caá.

⁶ Bitadilh oina, yeejép ī yapachah, yeejép ī chājachahbut, jwĭ wéican niit. Obohjeéhtih, túini ī yapachah, yoobópdih ī chājachahbut, jwĭ wēibpina caá.

⁷ Bitadilh oina, ī yéej chājat doonádh bitadilh naóhcan, ĩ túi chājĭhatđih jenah joinit, Dios queéđdh ā túat nuámát pínahđih jwĭ túi jenah joí cádahcan niit. Pánihna, ded pah jwĭ yapachah yuhna, jwĭ oi cádahcan niit.

⁸ “Nĭ mĭc oyoó”, niĭj watnit, Dios “Páant bóojeh tigá. Yeebđdh buu oyat náahcan caá”, ā niĭjcan niit. Obohjeéhtih túttimah, Túini Espiritu ā wēpatjĭh Dios naáwátđih naóh yapaat, mácah wéheatjĭh naáwátbut, ded pah yapatđih, ded pah yapat pínahđih jéihyatbut dedé náahat ā wihcan niit.

⁹ Nin baácboó jum jwahna, Túini Espiritu ā teo wáacachah yuhna, nihatđih túi jéih beedácan, nihat Dios naáwátđihbut túi yoobópdih jwĭ jéih naóh yapacan caá.

¹⁰ Obohjeéhtih, Jesucristo, túini yoobát jumni, ā jwáub dei jwáwáchah, nihatđih jwĭ jéih beedábipna caá.

¹¹ Nin pah jwĭ jumna caá: Weém wébít jumna, wébít ī jenah joyát, ī wéheat pahbut, weembát jenah joinit, wā wéhenap ĩ. Obohjeéhtih, buu behe jumna, wébít ī chājat pah wā chājcan caá.

¹² Nin pahbut ā jumna caá: Maa quenalih naajĭh jwĭ túi mĭc encan caá. Pánihat dée Diosđih buu jwĭ jéih encan caá. Túttimah, jwiit chénaboó caandĭh jwĭ mĭc jwááh enbipna caá. Nin baácboó jum jwahna, Diosđih jwĭ jéih beedácan caá. Obohjeéhtih, ā pehbóo juibina, jwiitđih buu ā jéih beedáat pah, jwiitbut caandĭh jwĭ jéih beedábipna caá.*

¹³ Nin baácboó jum jwahna, jwiitđih nin pah chājat caá náahap: Diosđih túi jenah joí cádahcan, jwiitđih ā túi chājat pínahđih páantjeh náhnina, caandĭh, bitadilhbut oi cádahcat caá náahap. Obohjeéhtih, oyat caá jwiitđih chah náahap.

14

Mácah wéheat, Dios naáwátđih naóh yapaat

¹ Mĭc oyat jwiitđih chah ā náahachah yuhna, Túini Espiritu ā jéihyaatnadihbut jwiitđih bidat caá náahap. Dios naáwátđih naóh yapaat wēpatđih chah bidat caá náahap, mĭc wáac jumit, ĩi jéih mĭc teo wáacat túat niijná.

² Mácah wéheatjĭh naóhntboó cāacwādh wéhcan, Diosđihjeh ī wéhena caá. Túini

Espíritu ā wēpatjīh, Dios ā jéihyaatdih ī naáwáchah yuhna, nihat cáacwā īpī beh joicán caá.

³ Obohjeéhtih, Túini Espiritu ā wēpatjīh Dios naáwátidih naóh yapanitboó cáacwāboodih ī wéhena caá. Diosdih chah ī túi jenah joyát pínah niijná; ded pah queétdih ā chājat túatdih chah túi beh joinit, ī jepahat pínah niijná; ī jġahatdih, ī úmatdihbat ā yayát pínah niijná; páant ī niij naóh yapana caá.

⁴ Mácah wéheni āih caolihdihjeh Túini Espiritu ā teo wáacna caá. Obohjeéhtih, Dios naáwátidih naóh yapaniboó Dioíhwā wáac juiñtidih ā teo wáacna caá.

⁵ Yeéb nihát mácah wéheatjīh ñi wéheatdih náah yacna yuhna, Dios naáwátidih naóh yapaatdih chah wā náah yacna caá. Naóh yapaniboó Dioíhwādih chah ā teo wáacna caá. Obohjeéhtih, mácah wéheatjīh naóhni, caandih jwúb túat nūmnjīh biíc dih naóhni, Dios naáwátidih naóh yapani biíc yoobó āihwādih ī teo wáacna caá.

⁶ Wā údwā panihnitá, weém ñi pehbhoó juibínit, mácah wéheatjīh wā naáwáchah, yeebdih āta teo wáacna tagaá. Obohjeéhtih, ded pah Dios ā jéihyaatdih naóh yapanit, ded pah jwī chājat pínahdih naóh bohénit, yeebdih wā túi teo wáacna jī.

⁷ Nin pah ā jumna caá: Pelatdih, chío nahdih yoobópdih jwī póojah, joinitboó jwī póojatdih ī beh joicán niit. Bítatdihbat yoobópdih jwī biítcah, bitaboó jwíjeéh ī jéih eocan niit.

⁸ Póojat nahdih yoobópdih jwī póojah, joinitboó beh joicán, míc mawatdih teo wáacandih ī bejcan niit.

⁹ Pánihat dée, joinitíh wéheatjīh yoobópdih ñi naóhcah, ī beh joicán niit. Ñi naáwáchah yuhna, queétdih dedé pínah nihcan niit.

¹⁰ Nin pahbat ā jumna caá: Nin baácboó dawá wéheatna ā jumna caá. Cáacwā īih wéheatjīh wéhena, ī míc beh joiná caá.

¹¹ Obohjeéhtih, weemdih naóhnih wéheatdih beh joicán, jwī jéih míc wéhecan caá.

¹² Pánihat pah, joinitíh wéheatjīh naóhcan, ī beh joicán, yeebbát queétdih ñi jéih teo wáacna caá. Pánihna, Dioíhwādih teo wáacat pínah niijná, Túini Espiritu ā wáhni jéihyaatnadh búde ñi bidíi.

¹³ Dioíhwādih teo wáacat túat niijná, mácah wéheatjīh naóhnihoodih jwúb túat nūmát pínahdihbat úbát caá náahap.

¹⁴ Beh joicán yuhna, wíh caolihboó mácah wéheatjīh wā túi úbhna caá. Páant wā úbúchah, wíh caolihdih ā teo wáacna caá. Wíh wéheatjīh wā úbúchah, wíh jenah joyátboodih ā teo wáacna caá.

¹⁵ Pánihna, mácah wéheatjīh úbhniit, wíh wéheatjīhbat wā úbhniitna caá. Mácah wéheatjīh eonit, wíh wéheatjīhbat wā eonitna caá.

¹⁶ Míc wáac joinit, mácah wéheatjīh Diosdih ñi weñechah, jéih jwáhcanni ñi cátih jumna, ñi naáwátidih beh joicán, “Páant tiguaá”, ā jéih niijcán niit.

¹⁷ “Túina caá, Maá”, yoobópdih ñi niijchah yuhna, ñi niiját caán jāap joinitboodih ā teo wáacna niit.

¹⁸ Mácah wéheatjīh yeéb ñi úbát chah weémboó pánih úbhna, wéinit, “Túina caá, Paá”, Diosdih wāpī niijná caá.

¹⁹ Obohjeéhtih, pánih úbhna yuhna, Jesúhwā jwī míc wáac joinit, yeebdih ā teo wáacat pínah niijná, daocanni jancabitjeh ñih wéheatjīh naóhna, chah wáta wéi tagaá. Diez mil jancadh mácah wéheatjīh wā naáwáchah yuhna, yeebdih ā teo wáacna, wáta wéican taga.

²⁰ Wā údwā panihnitá, wébit ī jenah joyát pah ñi jenah joicá bojó. Obohjeéhtih, yéj chājatdih jenah joicannit ī jumat pah yeebbát biíc yoobó ñi jumna. Behnit ī jenah joyát pah mácah wéheatna ded pah ā jumat pínahdih túi jenah joinit yeebdih jumat caá náahap.

²¹ Yeébbóo nin pah ñipī niij jenah joiná caá: “Dios weemdih túi wéinit, mácah wéheatdih át jéihyanap be”, ñi niij jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, Dios ā wéi enat jéat pínah nihcan caá. Dios naáwátidih naóh yapani Isaías nin pah ā niij daacátjidih ñi túi jenah joyoó: “Dios nin pah ā niijná caá: ‘Wíh judiowádih peéh chājat túat niijná, ī pebhna biih baác dih moondih wā wahbipna caá. Játih wā naáwátidih naóh yapanit judiowā īih wéheatjīh jéih naáwáchah yuhna, ī jepahcap jī. Buu peéh chājat túatna, judiowā ī wéheatdih wéhecanit ī naáwáchah, páantjeh weemdih ī jepahcan niit’, jwī Maáh ā niijná caá”, Isaías át niij daacáp tajī.*

²² Pánihna, mácah wéheatna Dios āihwādih ā wéi enat jéat pínah nihcan caá. Ñi míc wáac juyáchah, caandih jepahcannitboó mácah wéheatnadh joinit, Isaías ā daacátjidih náhnit, Diosdih ī jepahcatjī jīb ā peéh chājat pínahdih ī jenah joibína caá. Obohjeéhtih, yeéb Jesúhwāboó Dios naáwátidih ñi naóh yapanachah joinit, yeebdih teo wáacnit, jepahcannitboodih ā teo wáacna niit.

²³ Míc wáac joinit, yeéb dawá mácah wéheatjīh ñi naáwáchah, bita jéihcannit, Jesúsdih jepahcannitboó waád joinit, “Queét mácah wéheatjīh naóhniit jenah joicannitjeh caá”, ī niij jenah joibína caá.

²⁴⁻²⁵ Obohjeéhtih, yeéb Dios naáwátidih ñi naóh yapanachah joinit, Jesúsdih jepah jwáhcanni nin pah ā niij jenah joibína caá:

* 14:21 Is 28.11-12

“Weém yéejni caá. Dios ninboó jumnit, wā jenah joyátdih jéih beedáni jumna, nitdihbut át jéihyanap taga”, ā niij jenah joibípna caá. Páant niij jenah joinít, bódiha caj yoh fajnit, “Dios, meém nihat jéihni, túini caá”, niijnít, Jesúsdih ā jepahbipna caá.

Wáac joinít, túinijeh jumat

²⁶ Diosdih weñat túut niijná, míc wáac joinít, túinijeh chājat caá náahap. Yeéb nihat ñi naáwáchah, ā túina caá. Obohjeéhtih, nihat biícđih ñi niijcá bojoó. Túini Espíritu biguínadih ewat ā wúhachah, Diosdih wēi ewat caá náahap. Biíhdih bohéátdih ā wúhachah, naáwát caá náahap. Biíhdih Túini Espíritu ā jéihyanachah, caandíhbut naáwát caá náahap. Biíhdih Túini Espíritu ā wēpatjīh máach wéheatjīh ā naáwáchah, jwúb túut nuum naáwát caá náahap. Pánihna, Túini Espíritu ded pah ā teo wáacachah, Jesúsdih chah túi jenah joyát túut niijná, yeebđih naáwát caá náahap.

²⁷ Máach wéheatjīh naáwíhna, chénewā, biíc peihcannitjeh biguínajeh ī naáwá naáh. Ī naáwátđih jwúb túut nuumníbut ā naáwá naáh, yeéb nihat ñi beh joyát pínah niijná.

²⁸ Obohjeéhtih, máach wéheatđih jwúb túut nuumní pínah wihcah, wáac joinítđih ā naóhca bojo naáh. Caanjéh caolih diítboó Diosdih ā úbú naáh.

²⁹ Túini Espíritu ā teo wáacachah, Dios naáwátđih biguína ī naóh yapana naáh. Queét ī naóh yapanachah, joinítboodih túi jenah joyát caá náahap, “¿Túini Espíritu ā naáwát tútni níit?” niij jéihyat túut niijná.

³⁰ Páant ā naáwáchahjeh, biíhdih Túini Espíritu ā naáwát túutuchah, jwíih naóhnihoodih yayát caá náahap, biíh jwuh ā naáwát pínah niijná.

³¹ Nihat biícđih naóh yapacan, biguínajeh nihat naóh yapaat caá náahap, nihat míc wáac joinítboó ī bohéat pínah, ī weñat pínah, chah ī túi jumat pínah niijná.

³² Túini Espírituboó ā naáwát túutuchah joiná, naóhni pínahboó “¿Débólih caá wā naóhbi, queétdih wā túi teo wáacat túut niijná?” niij jenah joyát caá náahap.

³³ Páant niij jenah joiná, Dios ā náah yacat pah túinijeh ñi naóh yapabipna caá.

Diosboó nihat Jesúhwa míc wáacnitđih túinijeh ā chājat tútat pah, yeebđihbut biíc yoobó ā náah yacna caá.

³⁴ Pánihna, míc wáacna, Dios ā wutatjī pah ī weha mánadih jepahna, ñi weha mána yaádh laiñcanjeh ī joí chéwúda naáh.

³⁵ Húbh joíhna, ĩh muuná jwúb juibínitjeh, ī weha mánadih ī úbh joyó naáh. Yaádhboó pánih wéhena, bita wáac joinít ī túi joí muunátdih ī yéjanachah, ā túican caá.

³⁶ Yeéb míc wáacnit, ded pah ñi túi jumat pínahdih páant wā naáwátđih joíhcan, nindih ñi túi jenah joyó: Jesúh túini doonáđih yeebboó naóh waóhñit niñcan caá. Pánih waóhñit niñcan, nihat biíh tútchinadih moón Jesúhwa yeebđih ī waáwáchah, ded pah ĩpī chājatđih náhninit, yeebbut biíc yoobó ñi chājáa.

³⁷ Ded “Weém Túini Espíritu ā wēpatjīh Dios naáwátđih naóh yapani caá. Ā wēpatjīh weemdih āpī jéihyana caá”, niij jenah joiníboó “Dios ā wutatđih ded pah jwí míc wáacatđih Pablo yoobópdih ā naóh yapanap be”, ā niiji naáh.

³⁸ Obohjeéhtih, wā naáwátđih ā joyáh bojochah, bita caandíhbut ī joyáh bojo naáh.

³⁹ Pánihna, wā údwā panihnitá, Dios naáwátđih naóh yapaat túut niijná, Túini Espíritu ā teo wáacat pínahdih búdi ñi úbú. “Máach wéheatjīh ñi naóhca bojoó”, niijcát caá náahap.

⁴⁰ Ñi jenah joyát pahjeh chājcan, Dios ā wutat pah túinijeh chājat caá náahap.

15

Jesús ā boo pud jūúwát

¹ Būū wā údwā panihnitá, Jesúh dooná yeebđih ded pah wā naáwátđih wā jwúb náhniabipna caá. Caán doonáđih jwíih jepahnit, būubut jenah joinít ñi jumna caá.

² Caán doonáđih ñi jepahachah, yeéb iiguípna bejnit déejđih Dios át túi ubup taga. Caán naáwátđih joí cádahcan, ájeéh jumat túut niijná, Dios pehbboó ñi bejbipna caá. Obohjeéhtih, caandih cádahna, ñi jwíih jepahatjī dedé pínah niñcan níit.

³ Weemdih jéihyani doonáđih yeebđih wā jwúb naáwáp jī. Oboh jumni naáwátjeh niñcan caá. Dios ā niijátjī pah biíc yoobó Jesucristo jwí yéejat jīb át wun wūhap wut jī.*

⁴ Páant ā wunat túttimah, áih bácahdih ī yohochah, biíc peihcanni yeó jāap túttimah, Dios ā niijátjī pah, át jwúb boo pud jūúwáp wut jī.*

⁵ Pánih boo pud jūóhñiji, Pedrođih át jígohop wut jī.* Túttimah, ā bohénitjđihbut át jígohop wut jī.*

⁶ Túttimah, áihwā quinientos chah ī míc wáac juyáchah, queétdihbut át jwúb jígohop wut jī. Biguína queét ennitjiboo ī wanuchah yuhna, nihat bitaboó páantjeh ī báadh jwuhna caá.

⁷ Túttimah, ā úud Santiagodih át jígohop wut jī. Pánih jígohnit, nihat ā naáwát túutnitđihbut át jígohop wut jī.

* **15:3** Is 53:5-12 * **15:4** Sal 16:8-10; Mt 12:40; Hch 2:24-32

* **15:5** Lc 24:34 * **15:5** Mt 28:16-17; Mr 16:14; Lc 24:36; Jn 20:19

⁸ Pániĥ jǫghniji jeáboó ā púah laab béjat túttimah, yeejép wā chāj jwuhachah, wā jepahat pínah jǫtĥ, weemdíhbat ā jǫghop jĥ. Páant ā jǫghochahjeh, ā boo pud júúwátđih túi jenah joinít, caandĥ wā jepahap jĥ.*

⁹ Jesúhwádih tabit yeejép wā chājachah yuhna, Jesús weemdíh jǫghonit, āih doonádih ā naóh jibat túutap jĥ.*

¹⁰ Páant wā jumachah yuhna, Dios weemdíh oinit, āt jǫgh enep taga. Pániĥ jǫgh en túat naumnít, Jesúh túini doonádih ā bohé jibat túutap jĥ. Pániĥna, weemdíh ā teo wáacatđidih búdí wēinit, bita ā naáwát túatnit chah wā teona caá. Obohjeéhtih, wā wēpatjĥjeh niĥcan, Túini Espiritu ā teo wáacachah, Diosđih wā túi teo wáhna caá.

¹¹ Weém, queét bita ā naáwát túatnitbat, jwiít niĥat páant Jesúh doonádih jwĥ bohénachah, yeebboó ņi jepahap jĥ.

Wunnit ĩ jwúub boo pud júúwát

¹² Jesúh doonádih bohéna, ā jwúub boo pud júúwátđihbat jwĥpĥ bohéna caá. Obohjeéhtih, páant jwĥ bohénachah joinít, niĥat yeeb Jesúđih jepahnit yuhna, ¿Dépaniĥna “Jwĥ boo pud júóhcan níit”, biquína ņi níj jenah joĥ?

¹³ Obohjeéhtih, boo pud júúwát ā wihchah niĥna, Jesúboó āta boo pud júóhcan tagaá.

¹⁴ Jesús ā boo pud júóhchah niĥna, āih doonádih jwĥ bohéat, caandĥ ņi jepahatbat dedé pínah āta niĥcan tagaá.

¹⁵ Páant ā boo pud júóhchah niĥna, Dioĥ doonádih yee naóhniĥjeh jwĥta jum taga. “Dios Jesucristodih āt boonanap taga”, jwĥpĥ níj bohéna caá. Obohjeéhtih, boo pud júúwát ā wihchah niĥna, Jesúđih Dios āta boocan tagaá. Caandĥ ā boocah niĥna, yee naóhniĥ jwĥta jum tagaá.

¹⁶ Boo pud júúwát ā wihchah niĥna, Jesús āta boo pud júóhcan tagaá.

¹⁷ Ā boo pud júóhchah niĥna, caandĥ ņi jepahachah yuhna, dedé pínah āta niĥcan tagaá. Yeejat jíib páantjeh yeebđih āta jum tagaá.

¹⁸ Páant ā boo pud júóhchah niĥna, Jesúhwā wunnit, iiguípna múicjeh ĩta bej tagaá.

¹⁹ Pániĥna, nin baácboó jum jwuhnit, Jesúđih jwĥ jepahachah, ā teo wáacachah yuhna, jwĥ wunat túttimah páantjeh buudná, jwiítboó chah moh yeejnit jwĥta jum taga.

²⁰ Obohjeéhtih, Jesucristo yoobópdih āt boo pud júúwát tajĥ. Caán caá jwĥih boo pud júóhni. Caán boo pud júóh waóhni ā jumachah, jwiít āihwábat jwĥ boo pud júóhbiĥna caá.

²¹ Adán yéej chāj waóhna, āt wun waáwáp tajĥ. Obohjeéhtih, Jesucristoboó yéej chājcani jumna, wunniji āt boo pud júóh waáwáp tajĥ.

²² Adán yéej chāj waóhni, ā wunachah, jwiít niĥatbat yéej chājnit, jwĥpĥ wunna caá. Obohjeéhtih, Jesúboó ā boo pud júóh waáwáchah, jwiít āihwábat jwĥ boo pud júóhbiĥna caá.*

²³ Nin pah ā jumna caá: Jesucristo āt jwĥih boo pud júúwát tajĥ. Túttimah, caán ā jwúub dei júúwáchah, jwiít āihwábat jwĥ boo pud júóhbiĥna caá.

²⁴ Túttimah, niĥat baácđih moón maata ĩ wēpatđih, niĥat nemépwa ĩ wēpatđihbat yap yoh beedánit, nin pah Jesús Diosđih ā níj naóhbiĥna caá: “Dáa buca, Paá, weemdíh ma chājat túatđidih buu wā péana caá. Buu meemjéh caá watni”, ā niijbiĥna caá.

²⁵ Páant ā niiját pínah jǫtĥ, Jesús páantjeh maáh ā jum jwuhat caá náahap, niĥat Diosđih en jǫhniĥđih ā múic mao yap yohat pínah niijná.*

²⁶ Páant ā yap yohochah, jwĥ jwúub wuncan níit.

²⁷ Dios naáwátđih naóh yapani David nin pah āt níj daacáp tajĥ: “Dios nin pah ā niijná caá: “Wā wáuh Jesucristo niĥatđih yap yohnit, maáh ā jumachah, niĥat caandĥ ĩ jepahbiĥna caá. Obohjeéhtih, weémboó chah maáh jumna, wā wáuhđih wā jepahcan níit”, Dios ā niijná caá”, David āt níj daacáp tajĥ.*

²⁸ Jesucristo niĥatđih yap yoh péanit, ā ĩpdih “Dáa, buu niĥat meemđih ĩ jepahna caá. Weembát meemđih jepahni caá”, Diosđih ā niijbiĥna caá. Pániĥna, Dios chah maáh ā jumbiĥna caá.

²⁹ Biquína yeeb Jesúđih jepah jwuhcan, ņi oinit Jesúhwā ĩ jumat peéh, ĩ mawachah ennit, nin pah ņi níj jenah joyóp be: “Jesúhwā jumna, boo pud júóhniĥ, Dios pebhboó ĩ bejbiĥna caá”, níj jenah joinít, queéđih jwúub enĥna, túat naumnít, níit daabáat túutap wat be. Obohjeéhtih, boo pud júúwát ā wihchah, páant ĩta chājcan tagaá.

³⁰ Jesúh doonádih jwĥ naáwát peéh, jwiítđihbat ĩ mawat dée tobohna caá. Pániĥna, “Wā boo pud júóhcan níit”, níj jenah joiná niĥna, wāta naóh cádah tagaá.

³¹ Wā jéihna caá, yeó jáap jumat pah weemdíh ĩ mao yohat dée tobohna caá. Obohjeéhtih, wā naáwáchah joinít, yeeb ņi túat naumátđih ennit, búdí wā wēina caá. Pániĥ wēinit, ā tobhochah yuhna, wā naóh cádahcan níit.

³² Nin Éfeso tútchidih dawá jiwā pah ĩjnit, Jesúh doonádih wā naáwát jíib, weemdíh ĩ mawĥip yuh jĥ. Pániĥna, boo pud júúwát ā wihchah, dedé pínah āta niĥcan tagaá. Jwĥ boo pud júóhcan, “Waicanjeh jwĥ wunat pínah jǫtĥ, jwiítđih wēi babh jeémátjeh caá náahap”,* ĩpĥ niiját pah

* 15:8 Hch 9.3-6 * 15:9 Hch 8.3 * 15:22 Ro 5.12-18

* 15:25 Sal 110.1 * 15:27 Sal 8.6 * 15:32 Is 22.13

yoobópdih áta jum taga. Obohjeéhtih jwĩ boo pud jüóhbirna caá.

³³ Yee naóhñitdih ñi joyáh bojoó. “Yeejépwádhij pej jumnit, biíc yoobó yeejép ñi jumbipna caá”, bita i niújátđih ñi túi náhninaá.

³⁴ Yeebdih jwáub túi jenah joinit, yeej cháj cádahat caá náahap. Biquína ñijeéh jumnit Diosdih túi jéihcan, jwiitdih á boo pud jüúwát tútat pinahdihbut jenah joicán, i yeej chájna caá. Páant i chájatdih yeebdih tícat caá náahap.

Ded pah túttimah jwĩh bácah á jumat

³⁵ Biquína yeéb “Jwĩ jwáub boo pud jüóhbirna caá”, jwĩ niújátđih páantjeh beh joicán, nin pah ñi niúj wáub joimí nacaá. ¿Ded pah wánnit i jwáub boo pud jüóhbi? ¿Ded pah ñih bácah á jumbi? ñi niúj wáub joimí nacaá.

³⁶ Pánih wáubh joiná, ñi túi jenah joicán caá. Momnidih ñi jenah joyoó. Jwĩ momochah, áih jih bóo chóo á wunuchahjeh, diítmant bóo ápĩ chíih jüóhna caá. Á wancah, áta chíih jüóhcan taga.

³⁷ Chíih jüóhñiboó jwĩ momnidih biíc yoobó nihcan caá. Pánihat dée jwĩ jwáub boo pud jüúwáchah, jwĩh bácahbut mácah á jumbipna caá.

³⁸ Nihat jwĩ momni chíih jüóhñit ded pah á jumat pinahdih Diosboó áť chájap taga. Biíhñajĩh jwĩ wid momochah, biíc pah jígoñni múic á chíih jüóhcan niit.

³⁹ Páant á jumat dée nihat bácahñabut biíc yoobó nihcan caá. Cáacwá, nuñápwa, jwébehwá, queejwá nihat ñih bácah mácah á jumna caá.

⁴⁰ Nihat jeáboó jumni, baáboó jumñibut biíc yoobó nihcan caá. Jeáboó jumni á túyat mácah, baáboó jumni á túyatbut mácah á jumna caá.

⁴¹ Nihat jeáboó jumñibut biíc yoobó á yeh iigcán caá. Yeóboó mácah, widhboó mácah, cúiwábut mácah á yeh iigná caá. Cúiwá múicjehbut mácah á yeh iigná caá.

⁴² Pániha, momni mácah á chíih jüúwát pah, jwĩ wunuchah, i yohni bácah jwáub boo pud jüóhna, mácah á jumbipna caá. Jwĩ wunuchah, jwĩh bácah á moópbipna caá. Obohjeéhtih, jwĩ boo pud jüúwát túttimah, jwĩh jáap bácah á jwáub moópcan niit.

⁴³ Jwĩ wunuchah, jwĩh bácah á túi jígoñcan caá. Obohjeéhtih, jwĩ boo pud jüúwáchah, túini á jumbipna caá. Jwĩ wunuchah, jwĩh bácah wépcanni caá. Obohjeéhtih, jwĩ boo pud jüúwáchah, túi wépi á jumbipna caá.

⁴⁴ Nin baáboó jwĩ jum jwuhni bácah á wunbipna caá. Obohjeéhtih, Dios pehbhoó jumni pínah bácah á jwáub boo pud jüóhbirna caá. Nin baáboó jwĩ jumat pínah bácahdih Dios áť wáhap wut jí. Pánih wáhna, biíh

bácah ájeéh jumat pínahdihbut á wáhbipna caá.

⁴⁵ Dios naawátđih daacni nin pah áť niúj daacáp tají: “Á jwĩh chájni newédih Dios áih bácahdih caolih jéyanachah, áť caolih wáyap wut jí. Caán newé Adán áť wát jumap wut jí”, áť niúj daacáp tají.* Obohjeéhtih Jesucristo, Péeni Adán wát jumnidih boonanit, áih bácahdih Dios mácah áť chájap wut jí. Pánih caandih boonanit, jwiitdihbut á boobabipna caá, á pehbhoó ájeéh jwĩ jumat pínah niijná.

⁴⁶ Nin baáboó jwĩ jumat pínah bácahdih Dios áť jwĩh chájap tají. Túttimah, jeáboó ájeéh jwĩ jumat pínah jáap bácahdihbut á cháj wáhbipna caá.

⁴⁷ Dios Adándih baácjĩh áť chájap wut jí. Obohjeéhtih, Jesucristoboodih jeámant áť wah deyanap wut jí.

⁴⁸ Jwiit nihat Adán juimená jumna, áih bácah déedih jwĩ bíbohna caá. Jesucristoihwá jumna, áih jáap bácah déedih jwiitbut jwĩ bíbohbirna caá.

⁴⁹ Buu nin baáboó jum jwuhna, baácjĩh chájni Adán pah jígoñnit jwĩ jumna caá. Túttimah, jeáboó jumna, Jesús pah jígoñnit jwĩ jumbipna caá.

⁵⁰ Wá úudwá panihnitá, páant wá naawátđih jenah joinit, nindih ñi túi náhninaá: Nin baáboó jwĩ jum jwuhni bácah, yeejni jumna, Dios pehbhoó yeejat wihcapna á jéih jumcan niit. Moópi pínah jumna, Dios pehbhoó moopát wihcapnabut á jéih jumcan niit.

⁵¹ Játiħ Dios á jéihya jwuhca naáhdih buu yeebdih wá naóhna caá. Nin wá naawátđih ñi túi jenah joyoó: Jesucristo á jwáub dei jüúwát pínah játiħ, nihat jwiit áihwá jwĩ wuncan niit. Obohjeéhtih, jwĩ wunat túttimah, jwĩ wun jwuhcah, biíc yoobó jwiit nihatdih á tút nuumbipna caá.

⁵² Biíc láa quib pínah bojat pah jwĩ tútat nuumát á jumbipna caá. Péeni póojat nah á yáanachah, jwiit nihat áihwádhij Dios á tútat nuumbipna caá. Á yáanachahjeh, nihat áihwá wánnitjí jáap bácah jumnit i jwáub boo pud jüóhbirna caá. Áihwá báadñitdihbut á tútat nuumbipna caá.*

⁵³ Buu jumni bácah wána, á moópbipna caá. Obohjeéhtih, jwiitdih á tútat nuumát túttimah, jwĩh jáap bácah jwáub wuncan, á moópcan niit.

⁵⁴ Páant á yapachah, Dios naawátđih naóh yapani Isaias nin pah á niúj daacátjí biíc yoobó á yapbipna caá: “Dios nihatdih áť yap yohop tagaá. Páant á yap yohochah, áihwá i jwáub wuncan niit”, áť niúj daacáp tají.*

⁵⁵ Dios naawátđih naóh yapani Oseas nin pah á niúj daacátjidihbut biíc yoobó á yapbipna caá: “iWunat á jwáub wihcan niit!

* 15:45 Gn 2.7 * 15:52 1Ts 4.15-17 * 15:54 Is 25.8

* 15:55 Os 13.14

Pánihna, buu jwī yéejat peéh wunatdih jwī úmcan caá”,* ā niij daacátji pah jwiút áihwā wēinit, jwī niijbipna caá.

⁵⁶ Moisésji ā wutatdih jéihna yuhna, jwiút nihát jwīpī túi jepahcan caá. Pánih jepahcan, “Weém yéejni caá”, jwī niij jéihna caá. Páant jwī jumatdih jéihnit, jwī wunat túttimah, dedé yéejat peéh chājatdih úmna, wunatdihbut jwīpī úmna caá.

⁵⁷ Obohjeéhtih, Jesucristo wan wāhñit, ā jwūub boo pud jūáwáchah, jwiút áihwā iiguipna bejnit déeji jwūub boo pud jūóhñit, Diosjééh jumat tútt niijná, ā pehbhoó jwī bejbi-pna caá. Páant jwī jumat pínahdih jéihna, Diosdih búdí wēinit, “Túina caá”, jwīpī niijná caá.

⁵⁸ Wā údwā panihñitá, yeebdih búdí oinit, nin pah wā naóhna caá: Jesúsdi h ñi jepah cádahca bojó. Bitaboó yeebdih yeenit, mácah ī bohénachah yuhna, joyáh bojnit, yoobópdi h Jesúsdi doonádi h ñi túi jeh-nah joyoó. Pánih jenah joinit, “Diosdih jwī teo wāhat buudni pínah nihcan caá”, niij jéihñit, ded pah ā chājat túttatdih túi wēinit, ñi chājaá.

16

Ded pah dinerodih wāhat

¹ Būu biih naáwátdih yeebdih wā naóhbi-pna caá. Jerusalén tútchidih moón Jesúsdi h wādi h teo wácat pínah dinerodih ded pah ñi chājat pínahdih wā naóhbi-pna caá. Galacia baácdih moón Jesúsdi h wādi h mūic wáacnitdih nin pah wā chājat túttat pah biic yoobó ñi chājaá.*

² Chooát yeó jáap jumat pah débóo dinero ñi wāhat pínahdih yeéb nihát ñi jwejpboó ñi ámohoó. Det ī tewat jīb búdí bíbohñit, búdí ī ámoho naáh. Det baini bíbohñit, baini ī ámoho naáh. Pánih ámohna, ñi pebhna wā juibínachah, queét moh yéejnitdih ñi wāhni pínah dinerodih ñi bíbohbi-pna caá.

³ Wā juibíat pínah jātih, dinerodih ub bejnit pínah neonádi hbut ñi ñiwi. Páant ñi ñiwichah, juibínt, Jerusaléndih moón Jesúsdi h wādi h queétdih ī túi jéihyat pínah niijná, wā daác wāhbi-pna caá.

⁴ Weemdi hbut Dios ā wahachah, queét biicdih wā bejbi-pna caá. Obohjeéhtih, wā jéih jwuhcan caá.

Pablo ā jib bejat pínah

⁵ Nin pah wā jib bejat pínahdih wā niij jeh-nah joiná caá: “Ninmant bejnit, Macedonia baácdih jumni tútchinadi h jib bej péanit, Corinto tútchidih moón Jesúsdi h wādi h pebhna wā juibíbi-pna caá”, wā niij jenah joiná caá.*

⁶ “Maatápdih jjeéh chāo jwāhñit, mah noój ā yapat túttimah, biih tútchina wā bejbi-pna caá. Pánih chāoniji wā yap bejat tútt chājachah, weemdi h jéih teo wáacbi-pna caá”, wā niij jenah joiná caá.

⁷ Pánihna, ñijeéh maatápdih jumihna, Macedonia baácdih wā jib bejat túttimah ñi pehbhoó wā juibíbi-pna caá. Butéh bejna, maatcanjeh wāta jéih jum tagaá. Dios ā náahachah, túi maatápdih ñijeéh wā chāo jwāhbi-pna caá.

⁸ Obohjeéhtih, butéh nin Éfeso tútchiboó Pentecostés yeó jáapnadi h páantjeh wā jum jwuhbi-pna caá.*

⁹ Ninboó dawá wā bohéatdi h ijñit, ī bohéat túttcah yuhna, Dios ā teo wáacatj h búdí wā bohénachah, dawá joiná caá ī chājap. Pánihna, weemdi h jjeéh jumat caá náahap. Pánih jumni h Pentecostés túttimah, ñi pebhna wā bejbi-pna caá.*

¹⁰ Timoteo ñi pebhna ā juibínachah, ā náhni dahwacat pínah niijná, ñi túi teo wáacá. Jwī Maáhdih teo wāhni wā jumat pah, caanbát Jesúsdi h teo wāhni caá. Páant ā jumachah, caandih ñi túi en dawá.*

¹¹ Caandih yap yohcanjeh, yeéb nihát di h túi joyát caá náahap. Caandih túi wēinit, wā jumapna ā jwūub jūáwát pínah niijná, ñi túi teo wáacá. Caán, biih Jesúsdi h wādi h biicdi h jwūub juyát pínahdih wā bidna caá.

¹² Apolosdih “Bita Jesúsdi h wādi h biicdi h Corinto tútchidih moón Jesúsdi h wādi h meembát enedi h ma bejeé”, wā wēp niijjip yah be. Obohjeéhtih, buu ā jéih bej jwuhcan caá. Túttimah, débólih ā bejihna, ā bejmi dée caá.

Pablo ā péé túyat túttat

¹³ Bitá ī yéejat déedi h yap yohat tútt niijná, túi jenah joinit jumat caá náahap. Nemépwābut ī yéejat déedi h úmcanjeh, yap yohat tútt niijná, Jesúsdi h ñi túi jenah jói cádahca bojó.

¹⁴ Pánihna, oinit, bitadi h túi chājat caá náahap.

¹⁵ Wā údwā panihñitá, nihát Acaya baácdih moón Jesúsdi h jepahat pínah jātih, Estéfanawā ī jepahatjidi h ñi jéihna caá. Queét Jesúsdi h wādi h búdí ipi teo wáacna caá.*

¹⁶ Pánih teo wáacnit jumna, ī naáwáchah, ñi túi jepahaá. Bitá queét panihñit maáta, bita Jesúsdi h teo wāhñitdihbut túi jepahat caá náahap.

¹⁷ Yeéb Corintodih moondi h búdí bidna wā chājap be. Pánihna, ñi wāhñit Estéfanas, Fortunato, Acaicoj h ninna ī juyáchah, búdí wā weñep be.

¹⁸ Yeéb biicdi h jumna, yeebdih it weñanap tagaá. Biic yoobó ninna joinit, weemdi hbut

* 16:1 Ro 15.25-26; 2Co 8-9 * 16:5 Hch 19.21 * 16:8 Lv 23.15-21; Dt 16.9-11 * 16:9 Hch 19.8-10 * 16:10 1Co

Ī weñanap be. Pánih teo wáacnitdih “Ñi táí chãjap be”, yeebdíh niiját caá náahap.

¹⁹ Asia baácdih moón Jesúhwã míc wáacnit yeebdíh ĩ túyat túutna caá. Aquila, Priscilajĩh ĩh meúboó míc wáacnit Jesúhwãbut búdí ĩ túyat túutna caá. “Jwĩ Maáh Jesúsjeéh ĩ táí jumã naáh”, niijnít, ĩ túyat túutna caá.*

²⁰ Nihat nin Éfeso tátchidih moón Jesúhwãbut yeebdíh ĩ túyat túutna caá. Yeebbút Jesús ã oyatjĩh ñi táí míc uúbú.

²¹ Bũũ nin péenibitdih weemjéh wã daácna caá. Weembút yeebdíh búdí wã túyat túutna caá.

²² Ded jwĩ Maáhdih táí oicannidih Dios ã peéh chãja naáh. Jwĩ Maáh Jesús waícanjeh ã jwáub dei jãwá naáh.

²³ Jwĩ Maáh Jesús yeebdíh búdí oinit, ã teo wáaca naáh.

²⁴ Jesucristo ã oyatjĩh biícdih moon páh yeéb nihatdih búdí wã oina caá.

Páant bóojeh tigaá wã naáwát.
Pablo

* 16:19 Hch 18.2

2 CORINTIOS

Pablo queétdih ã túyat túatut

¹ Weém, Pablo, biíhdih daacát túatnit, yeeb Corinto tútchidih moón Jesúh wādhidih wā wahna caá.* Dios ã náahat pah, Jesucristoíh doonádh ã naáwát túatni wā jumna caá. Nin náodih wahna, jwí úd panihni Timoteojíh yeebdíh búdí jwí túyat túatna caá. Bitá Acaya baácđih moón Jesúh wābút nin wā daác wahnidih í joyó naáh.

² Jwí íp, jwí Maáh Jesucristobut yeebdíh búdí oinit, í teo wáaca naáh, biícđih ñi túi jumát pínah niijná.

Ded pah yeejép yapat

³ Jwiítđih en jġahnit, Dios ãpí teo wáacna caá. Páant ã teo wáacachah, caán, jwí Maáh Jesucristo ã ípdih búdí wēnit, “Jwiítđih búdí oinit, ma teo wáacat túina caá, Paá”, niiját caá jwiítđih náahap.

⁴ Yeejép jwí yapachah, jwiítđih caanjéh ãpí túi teo wáacna caá, bita yeejép í yapachah, queétdihbut jwí teo wáacat pínah niijná.

⁵ Nin baácboó Jesucristo jum láa, tubit yeejép át yapat wut jġ. Áih túini doonádh bohéna, caán Jesús ã yapatji pah muntih jwiítbut dawá láa tubit yeejép jwí yapna caá. Jesucristoíh jumna, páant yeejép jwí yapachah, Dios jwiítđih búdí ãpí teo wáacna caá.

⁶ Pánih yeejép yapna, yeebdíh jwí jéih teo wáacna caá, Diosđih chah ñi túi jenah joyát pínah niijná. Yeejép yapna, Dios jwiítđih ã teo wáacachah, jwiítbut yeebdíh jwí jéih teo wáacna caá, ñi jġahat ã yayát pínah niijná. Jwí yeejép yapat pahjeh muntih, yeebbút yeejép ñi yapachah, “Dios ã túi teo wáacbipna caá”, niij jenah joinit, caandíh ñi cádahcan niit.

⁷ Pánihna, “Weém yeejép wā yapat pahjeh muntih, queébtut yeejép í yapna caá. Dios weemdíh búdí ã teo wáacat pah, queétdihbut búdí ã teo wáacachah, caandíh í túi jenah joi cádahcan niit”, wā niij jéihna caá.

⁸ Bū wā údwā panihnitá, nindih ñi túi náhninaá: Weém Asia baácboó jum láa, tubit yeejép wā yapap jġ. “Wā jéih būjácán niit. Wā wunbipna caá.*

⁹ Weemdíh í mao yohbipna caá”, wā niij jenah joyóp yah jġ. Obohjeéhtih, Diosboó páant át yapat túatup tajġ, “Weemjéh wā jenah joyátjġh wā jéih chájna caá”, wā niij jenah joicát pínah niijná. Caán, chah wēpni jumna, wunah bejnitđih jwáub booani jumna, weemdíh ã teo wáacat pínahboodíh bidat caá náahap.

¹⁰ “Wā jibipboó búdí tobohát ã jumachah yuhna, Dios ã teo wáacachah, wā túi yapap jġ. Túttimahbut, biíc yoojó muntih ã túi teo wáacatjġh wā túi yapbipna caá”, wā niij jéih caá.

¹¹ Yeeb ñi wúbúchah, jwiítđih oinit, Diosboó ã túi teo wáacbipna caá. Páant ã teo wáacat doonádh joinit, dawá wúbhnit, “Túina caá, Paá. Pablowádh mat túi teo wáacap wut be”, wēnit, í niijbipna caá.

Pablo Corinto tútchiboó ã jwáub bejġhat

¹² Biquína ñijeéh jumnit weemdíh yeena caá í chájap. Obohjeéhtih, tíccanjeh, wēnit, “Dios ã teo wáacatjġh ã náahat pahjeh queétdih, bitadidibut túinijeh wā pej jum bohénap jġ”, wā niij jéihna caá. Weém yeecanjeh, yeebdíh yoojópdih wā naáwáp jġ. Wā jenah joyátjġh nihcan, Dios weemdíh oinit, ã teo wáacatjġh, ñijeéh wā túi jumap jġ.

¹³⁻¹⁴ Yeebdíh naóh daácna, buocannijeh wāpí daácna caá, ded pah wā bohéatđih ñi túi jéihyat pínah niijná. Obohjeéhtih, bū wā naáwátđih ñi túi beh joi jwáhcán yuhna, túttimah, ñi túi beh joyát pínahđih yeebdíh búdí wā náah yacna caá. Pánih beh joiná, jwí Maáh Jesús ã jwáub dei jáuwáchah, “Pablo jwiítđih ã túi bohénap jġ”, weemdíh wēnit, caandíh ñi niijbipna caá. Biíc yoojó yeebdíh wēnit, “Wā naóhnij túini doonádh queéť í túi jepahap jġ”, weembút Jesúsdih wā niijbipna caá.

¹⁵⁻¹⁶ Páant ñi weñat pínahđih jéihnit, Éfeso tútchiboó jum jwuhna, “Queéť Corinto tútchidíh moón Jesúh wādhidih juibí bohénit, Macedonia baácna bohénadíh wā bejbipna caá. Macedonia baácboó jumniġi Judea baácna jwáub bejat túat, queéť Corintodih moondíh chéneji teo wáacat túat niijná, queétdih wā en yap bejbipna caá. Í pebh jumni Judea baácboó wā jwáub bejat pínahđih jéihnit, queéťboó weemdíh í túi teo wáacbipna caá”, wā niij jenah joyóp yah jġ. Obohjeéhtih, pánih jenah joiná yuhna, wā jéih bejcap jġ.*

¹⁷ Ñi pebhna wā bejat pínah doonádh joinit, wā juibícah enna, “Pablo nih yáaniabeh tagaá”, ħñi niij jenah joi niit?

¹⁸ Páant ñi niij jenah joicá bojóó. Dios ã niijátji pahjeh biíc yoojó ã chájat pah, weembút yeeni nihcan caá.

¹⁹⁻²⁰ Weém, Silas, Timoteojġhbut Dios wáuh Jesucristo ded pah ã chájatjđih yeebdíh jwí bohénap jġ.* Jesucristo nin baácboó ã cáac jumát pínah játih, Diosboó ã wáuh ded pah ã chájat pínahđih át naáwáp wut jġ. Pánihna, Jesucristo ã íp ã naáwátji biíc yoojó át chájap wut jġ. “Jájuh Paá, ma chájat túatđidih wā chájipna caá”, át niij jepahap wut jġ.

* 1:1 Hch 18.1 * 1:8 1Co 15.32 * 1:15-16 Hch 19.21

* 1:19-20 Hch 18.5

“Páant wā chāncan niit”, āt niijcāp wut jī. Pánihna, “Jesucristo chah Maáh caá”, jwī niij jéihna caá. Pánih caandih tui jenah joinit, ā naawátidih jepahna, Diosdih wēinit, “Yoobópdih tigua ā niiját”, jwīpī niijná caá.

²¹⁻²² Jesucristodih jwī tui jenah joi cádahcat pínah niijná, Dios jwíitdih, yeebdihbut ā tui teo wáacna caá. Āihwā jwī jumat pínah niijná, jwíitdih āt níwip wut jī. Pánih níonit, jwíitdih búdi teo wáacat náahna, āih Túini Espiritudih āt wahap tajī, jwíih caolihboó ā jumat pínah niijná. “Dios pehbhoó ni jumuchah, yeebdih chah búdi ā tui chājbipna caá”, Túini Espiritu jwíitdih ā niijchah, jwī tui jéihna caá.*

²³ Buu jwahna, wā jenah joyátjidih wā jwúb tūt nūmátidih yeebdih yoobópdih wā naóhbiipna caá. Wā yeenachah, Dios wíih jenah joyátidih jéih beedáni, ā peéh chājbipna caá. Yeebdih enedih búdi wā bejihna yuhna, “Weemdih ennit, queét ī tūicbiipna caá”, niij jenah joinit, ni pehbhoó bejcanjeh, nin Macedonia baácna wā jwíih juyóp jī.

²⁴ Diosdih jepahnit ni jumuchah, yeebdih tubit watni dée níjeéh wā jumíhcan caá. Obohjeéhtih, níjeéh táinijeh jumna, yeebdih búdi wā teo wáaquhna caá, Diosdih tui jenah joi cádahcanjeh, chah ni weñat pínah niijná.

2

¹ Con láa yeebdih enedih bejna nihna, ni yéej chājat peéh jāihna, yeebdih búdi wāta jīgaha tagaá. Pánihna, Éfeso tútchiboó jumna, jib bejtidih jenah joinit, “Queétdih jwúb jīgahaihcan, ī pebhna wā bej jwahcan niit”, wā niij jenah joyóp jī.

² Yeéb ni jīgahachah ennit, weembát búdi wāta jīgah tagaá. Pánih míic jīgahanit, jwíta míic jéih jwúb weñacan tagaá.

³⁻⁴ Pánihna, ni pebhna bej jwahcanjeh, ni yéej chājatdih ni cádahat pínah niijná, wā daác wahap jī. Ni míic amohat pínah jātih bejna nihna, búdi wāta jīgahap taga. Pánih búdi jīgahna, jainit, yeebdih ticaíhcan, yeebdih búdi wā oyatdih ni jéihyat pínah niijná, páant wā daác wahap jī. Jwī jwúb míic enna, tūt nūmnit, táinijeh ni jumuchah enna, wā tui wēibipna caá. Yeebbát ni tui wēibipna caá. “Queétdih tui jepahnit, táinijeh ī jumbipna caá”, wā niij jenah joiná caá.

Yéej chājnijidih ī jwúb waadát tūtut

⁵ Níjeéh jumna tubit yéej chājni weemdih ā jīgahanap jī. Yeebdih bácah chah āt jīgahanap taga.

⁶ Jáantjeh yeéb míic wáacnit, ā yéej chājat peéh, caandih bacanit, nit jwúb waadát tūtutcap wut jī. Páant ni peéh chājatdih

náhninit, ā yéejatdih jīgahna, āt tūt nūmnit wut jī.

⁷ Buu, ā yéejatdih quíib buudnit, caandih ni míic wáacapoó ni jwúb waadát tūtut. Ā jīgahat yayáchah, jwī Maáhdih ā cádahcat pínah niijná, caandih ni tui teo wáacá.

⁸ Caandih táinijeh ni jwúb pej jumúá, “Weemdih ī tui oina caá”, wēinit, ā niij jenah joyát pínah niijná.

⁹ Jātih yeebdih daác wahna, “¿Wā wutuchah, ī tui jepahmi niit?” niij jéihnit, wā daác wahap jī. Buu ni jepahatdih jéihna, wā wēina caá.

¹⁰ Buu caán ā yéej chājatjidih nit jenah joi cádahap wut be. Weembát wā jenah joi cádahna caá. Caán weemdih ā yéej chājcach yuhna, yeebdih teo wáacat tūt niijná, Cristo ā enechah, ā yéejatjidih wā jwúb jenah joicán niit. Páant wā jenah joicátidih ennit, yeebbát ni jenah joi cádahbiipna caá.

¹¹ Páant caán ā yéejatjidih jwíitdih jwúb jenah joicát caá náahap, ā tūcat yayáchah, nemépwa ī maáh, Satanás, ā náahat pah ā chājcat pínah niijná. Ā yéejatjidih páantjeh jenah joiná, Satanásdih jwíta jepah tagaá. Satanás ded pah jwíit nihatdih ā yéej chājihatdih jéihcannit jwī nihcan caá.

Titodih jwááhcan, Pablo ā náhni dahwaat

¹² Éfeso tútchimant bejni Troas tútchina juibinit, Cristoíh táini doonádih wā naawáchah, dawá ī tui joyóp jī. “Dios ā teo wáacachah, caandih jepahnit dawá ī jumna caá”, wā niij wēi jenah joyóp jī.

¹³ Páant wā jenah joiná yuhna, wā úd panihni Tito, ni pebhna wā wahnidih jwááhcan, weémboó búdi wā náhni dahwanap jī. Pánih náhni dahwanit, caanjih moondih “Wā bejna caá”, niijnit, nin Macedonia baácboó caandih bididih wā jwúbap be.*

Cristo jwíitdih eníhcanidih ā yap yohat

¹⁴ Páant wā náhni dahwana yuhna, Cristoíhwā jwī jumatdih jenah joinit, Diosdih búdi wā wēina caá. Cristo Satanásdih yap yohni ā jumuchah, Satanás jwíitdih ā yéej chājat tūtuchah yuhna, Cristoíhwā jumna, jwíitbut caandih yap yohnit jwī jumna caá. Dios nihatdih Cristoíh doonádih jwíitdih ā naawát tūtutap be, Satanásdih Cristo ā yap yohatjidih ī jéihyat pínah niijná. Pánihna, Cristodih jéihnit, búdi wēinit, nihah caandih ī tui jenah joiná caá.

¹⁵ Cristoíh doonádih jwī naóh peét bejchah enna, Dios búdi wēinit, “Wā wáuh Cristo panihnit ī jumna caá”, ā niij jenah joiná nacaá. Biquina jwī naóhni táini doonádih joinit, tui jepahnit jumna, iiguipna bejat déejidih Dios ā tui ubnit ī jumna caá.

* 1:21-22 Ef 1.14

* 2:13 Hch 20.1

Obohjeéhtih, bitaboó, joiná yuhna, i jepahcat peéh iiguipna bejnit pínah i jumna caá.

¹⁶ Nin pah jwĩpi niij naóh bohéna caá: “Cristodih ni jepahcatji peéh iiguipna bejnit, tabit yeejéj ni tubaat á yaicán niit. Obohjeéhtih, Cristodih túi jepahnit, Dioih túini pehbboó ni bejchah, búdí ni weñat á yaicán niit”, jwĩpi niij naóh bohéna caá. Páant, jwĩ niij naáwáchah joinit, íjnit, biquína i joihcah yuhna, bitaboó i túi wēi joiná caá. Obohjeéhtih, jwĩ Maáh Cristo jwiitdih á teo wáaccáh, áih túini doonádih yoobópdih jwĩ náohcah, beh joicán, nihát ita wēi joicán taga.

¹⁷ Dios naáwátidih bita bohé jibnitboó, jib náahna, yoobópdih i bohécan caá. Obohjeéhtih, páant i bohéat pah jwiitboó jwĩ yee bohécan caá. Dios á naáwát túatnit jumna, caán á enechah jéihnit, yoobópdih jwĩpi bohéna caá.

3

Pablowá Jesúhwádih teo wáhnit i jumat

¹ Bitá i niiját pah, “Dedé jéihcat pínah weemdih wihcan caá”, weémboó wá niijcán caá. Yeeb weemdih túi jéihna, “Pablowá yoobópdih ípi bohéna caá”, niij jenah joinit, páant bita i niij daác wahatdih ni náahcan caá. Yeebbát bitadih páant ni niij daác wahatdih wá náahcan caá. Obohjeéhtih, bitadih jéihcan, páant daác wahatdih níta náah taga.

² Yeebdih jwĩ bohéniji túini doonádih joinit, ni túat nuumúchah ennit, “Dios á teo wáacatjih Pablowá queétdih i naáwáchah joinit, i jenah joyátidih it túi túat nuumúp taga”, bita i niij jéihna caá. Páant niij jéihnit, Dios á bohéat túatnit jwĩ jumatdihbut i jéihna caá.

³ Pánihna, jwĩ túi bohénachah, ni túat nuumáti doonádih joinit, Cristo jwiitdih á bohéat túatjatidih nihát i jéihna caá. Dios báadhni áih Túini Espiritu á teo wáacatjih, yeebdih jwĩ naáwáchah, ni túi jepahap jĩ. Cristoih doonádih jwĩ bohénachah joinit, ni jwíih túat nuumáti doonádih bita i joyóchah, yeebboó queétdih jwĩ daác wahat panihnit ni jumna caá.*

⁴ “Cristo jwiitdih á wan wáhatjih Dios á túi teo wáacna caá”, ni niij jenah joyóchah jéihna, jwiitboó “Túini Espiritu búdí á teo wáacatjih Dios naáwátidih queétdih jwĩ túi bohénap jĩ”, jwĩ niij wēi jenah joiná caá.

⁵ Pánih wēinit, “Weém wá jenah joyátjih nindih wá jéih chájna caá”, niijcán, “Dios á teo wáacatjihjeh wá buwjána caá”, wá niij jéihna caá.

⁶ Páant á teo wáacatjih áih jáap naáwát, túini doonádih wá túi naóhna caá. Jon jātih Dios jeé naanádih á daacátjidih jwĩ

naowádih át jepahat túatup wut jĩ. Obohjeéhtih, caán máa wutatdih i túi jepahat pínah wēpat queétbodydih át wihcap wut jĩ. Nin jáap naáwátboodih jwĩ jepahat pínah ni-ijná, Túini Espiritu jwiitdih á teo wáacna caá, Diosjeéh jwĩ túi jumat pínah niijná.*

⁷⁻⁹ Dios á wutatdih jeé naanádih daácnit, Moisésdih á wáwhachah, Dios á wēpatjih Moiséih móot búdí át yeh iiguip wut jĩ. Moisés jeemánt á jwúub dei jáuwáchah, áih móot yeh iigát á baáj jwúub bejchah yuhna, quíib ihana, queét Israel jumenáji caandih it jéih encap wut jĩ.* Jon jātih Dios á daácnit wutatdih á wáwhachah, ájeéh i túi jumat pínah niijná, caandih túi jepahat át náahap wut jĩ. Obohjeéhtih, i túi jepahcatji peéh iiguipna it bejep wut jĩ. Páant i jepahcah yuhna, Moisés á naóhni wutat túini á jumatdih jéutna, Dios búdí á yeh iigát át jígohop wut jĩ. Buu láa jáap naáwát, túini doonádih Dios á naáwát túatuchah, Túini Espiritu jwĩ jepahat pínahdih á teo wáacachah, chah túini jumna, chah yeh iigát panihni á jumna caá. Caán jeé naanádih á daácnit wutatdih jwĩ túi jepahcatji peéh iiguipna jwíta bej taga. Caán wutatdih jepahcan, ájeéh jwĩ jéih jumcah yuhna, caán wutatdih á wáwhachah, Dios á túi yeh iigát át jígohop wut jĩ. Obohjeéhtih, buu láa Jesucristoih túini doonádih jwĩ jepahachah, iiguipna jwĩ bejat déejidih, Túini Espiritu á teo wáacatjih Diosjeéh jwĩ túi jumna caá. Pánihna, jáap dooná chah túini caá á jumap.

¹⁰ Buu láa Jesucristoih dooná jwiitdih búdí yeh iigni dée á jumna caá. Obohjeéhtih, Moisésdih Dios á daác wáhni wutat jwiitdih yeh iigcánni dée á jumna caá.

¹¹ Caán wutatdih á wáwhachah, búdí yeh iigát maátcanjeh át jum wuhup wut jĩ. Pánihat pah, caán wutat túini jumna yuhna, buudni pínah át jumap tajĩ. Obohjeéhtih, Jesucristoih túini doonáboó á buudcán niit. Búdí yeh iigát á jumuchah yuhna, máa wutatji buudni pínah át jumap tajĩ. Pánihna, buudcánni pínah jáap doonádih á wáwhachah, chah búdí yeh iigát dée á jumna caá.

¹²⁻¹³ Moisés áih móot yeh iigát á baáj jwúub bejchah, yéguhe choójih át jáhap wut jĩ, queét Israel jumená i encat pínah niijná. Obohjeéhtih, jwiitboó nin buudcánni dooná chah iigni dée á jumuchah jéihna, tíccanjen, yoobópdih jwĩ naóhna caá.*

¹⁴ Queét Diosdih joihcan, íih jenah joyátidih jáhat dée á jumuchah, Moisés á daacátjidih it beh joicáp wut jĩ. Buu páantjeh caán daacátjidih i en naáwáchah joiná yuhna, bíc yoobó íjéih beh joicán caá. Cristodih jwĩ jepahachahjeh, caán jáhat déedih á yohna caá.

* 3:3 Ez 24.12; Jer 31.33; Ez 11.19; 36.26 * 3:6 Jer 31.31

* 3:7-9 Ez 34.29 * 3:12-13 Ez 34.33

¹⁵ Yeebdih wā jwáub naóhna caá. Búubut queét Israel jūimená jwī Maáh Cristodih jepahcan, Moisés ā daacátjidih páantjeh ī beh joicán caá.

¹⁶ Obohjeéhtih, det jwī Maáhdih jepahnitdih caán daacátjidih Jesúsboó ā tūi beh joyána caá.

¹⁷ Jwī Maáhdih jepahnitdih Túini Espírítu ā jumna caá. Pánihna, jwiít Túini Espírítu jumntidih Diosboó wēi ennit, “Queét yéejat peéh chājat wihcannit caá”, ā niijíchah joinít, “Moisés ā watatjidih jwī tūi jepahcatji peéh jwiítidih ā wihcan niit”, jwī niij jéihna caá. Pánih jumna, jāhat dée wihcāh, Diosdih tūi jéihnit, jwī úum úubhcan caá.

¹⁸ Jwiít Cristoihwā móot jāhat dée wihcan, “Caánboó chah tūini caá”, jwīpī niij jengah joiná caá. Páant niij jengah joinít, ā weñat pínahdihjeh chājna, caán ā jumat pah-jeh jumat tūat niijná, yeó jāap jumat pah tūi tūat nūmnná caá jwī chājap. Jwiítidih Túini Espírítu ā teo wáacachah, jwī tūi tūat nūmnná caá. Pánih tūinidih jwī tūat nūmúchah ennit, “Queét chah tūi jengah joiná caá ī chājap”, bitaboó jwiítidih ī niij jengah joibipna caá.*

4

Jesúh doonádih naóhnit ded pah ī jumat

¹ Túini Espírítu teo wáacni jumna, Dios weemdih oinít, āih jāap tūini doonádih ā bohé jibat tūatup jī. Pánih bohéna, bita weemdih yeejép ī chājachah, jīgahna yahna, wā bohé cádahcan caá.

² Ded pah wā bohéatdih nihāt ī jéihyat pínah niijná, wāpī bih bohécan caá. Nihat joinít ī tūi beh joyát pínah niijná, yeeceanjeh, āih tūini doonádih yoobópdih wāpī bohéna caá. Dios weemdih wēi ennit, “Pablo ā tūi bohéna caá”, ā niijná caá. Bitabat wā bohénachah joinít, biic yoobó ipī niijná caá.

³ Obohjeéhtih, bita iiguipna bejnit pínah jumna, jāhat dée ā jumachah, wā bohéatdih ī beh joicán caá.

⁴ “Cristo chah tūini Maáh ā jumna caá”, jwī niij bohénachah, Diosdih jéihcannit ī maáh, Satanás queétdih ā beh joyát tūatcan caá. Āih yeh iigátdih jāhat dée pah caá queétdih ā chājap. Dios ded pah ā jumatdih Cristojeh cáacwādhī ā tūi beh joyána caá. Caán Cristo Dios yoobát caá.

⁵ Pánih bohéna, “Weemdih ñi weñé”, niijcánjeh, “Jwī Maáh Jesucristoboodih ñi weñé”, wāpī niij naóh bohéna caá. Jwiít Jesúsdih oina, ñi maóh dée nihcan, yeebdih teo wáacnitjeh caá jwī jumap.

⁶ Jon jātih Dios nihatdih chājna, “Dupánapboó yeh iigát ā jumna naáh”, āt niijíp wut jī. Caanjeh jwīih caolihdih yeh iigát dée ā jumat tūatna caá. Pánihna, Cristo,

chah tūini ā jumatdih jéihna, Dios biic yoobó tūini ā jumatdihbat jwī jéihna caá.*

Jesúh wā āih wēpatjīh ded pah ī chājat

⁷ Weémboó wēpcanni, oboh jumni wáam dah dée wā jumachah yahna, Jesucristoih tūini doonádih wā bohé jibat pínah niijná, Dios weemdih ā ñi wip jī. Oboh jumni wáam dah diitboó chah tūinidih jwīpī yac ámohat dée wā bíbohna caá. Caán tūini doonádih wā naáwáchah joinít, cáacwáboó ī tūat nūmnná caá. “Oboh jumni, wēpcanni wā jumachah yahna, Diosboó chah wēpni jumna, búdí ā teo wáacachah, ī tūi tūat nūmúp be”, wā niij jéihna caá. Bitabat, wēpcanni wā jumatdih jéihna, “Dios ā wēpatjīh ī tūat nūmúp be”, biic yoobó ī niij jéihna caá.

⁸ Biqú láana weemdih tabit ī jāihñuchah yahna, Jesúsih tūini doonádih wā naóh cádahcan caá. Biñh láa ded pah Dios ā weñat pínahdih jéihcanjeh, “¿ded pah wā chājbi?” niijnít, búdí wā jengah joiná caá. Pánih búdí jengah joiná yahna, weemdih ā teo wáacachah, caandih wā tūi jengah joí cádahcan caá.

⁹ Biñh láa bita weemdih enihcan, Jesúsih tūini doonádih wā naáwát peéh, yeejép ī chājna caá. Páant yeejép ī chājachah yahna, weemdih cádahcanjeh, Dios āpī teo wáacna caá. Biñh láa ī wan mao wzejni yahna, ā teo wáacachah, booni páantjeh wā jumna caá.

¹⁰⁻¹¹ Nin baácbóo Jesús ā jum jwuhachah, cáacwā caandih īt mao yohop wut jī. Pánihna, weembát nin baácbóo jum jwuhna, Jesúsdih ī mao yohatji pahjeh, āih tūini doonádih wā naóh jibat peéh, weemdihbat ī mao yohína caá. Obohjeéhtih, Jesucristo weemdih ā tūi wapachah, wā báadh jwuhna caá. Páant weemdih ā teo wáacachah enna, “Jesúsboó báadhni, chah wēpni ā jumna caá. Caanjéh tigáa Pablodih wapni”, nihāt cáacwā ī niij jéihna caá.

¹² Weemdih ī mawihichah yahna, yeébbóo wā naóhni doonádih joinít, Jesucristodih jepahna, Diosjééh páantjeh ñi tūi jumbipna caá.

¹³ Tabit yeejép yapna yahna, Jesucristodih wā tūi jengah joí cádahcan niit. Jon jātih Davidbut yeejép ā yapachah, nin pah āt niij daacáp tajī: “Diosdih tūi jengah joinít, ded pah ā naáwátidih wā naóh yapanap be”, āt niij daacáp tajī.* Ā tūi jengah joyát pah muntih weembát jwī Maáhdih tūi jengah joinít, āih tūini doonádih wāpī naóh yapaná caá.

¹⁴ Pánihna, Jesúsih tūini doonádih wā naáwát peéh bita weemdih ī mao yohochah yahna, caandih wā tūi jengah joí cádahcan niit. “Jesucristoih jumna, caandih jwáub booniboó weemdihbat ā jwáub boobapna

* 3:18 Ro 8.29; Gá 4.19; Fil 3.10 * 4:6 Gn 1.3 * 4:13 Sal 116.10

caá. Pánih boanit, weemdíh ñijeéh ã jumupboó ã waadát túutbipna caá”, wã niúj jéihna caá.

¹⁵ Páant ã chãjat pínahdih jéihnít, yeebdíh teo wáacat túut niúnã, yeejép yapna yuhna, wãpí bohéna caá. Wã bohéatdíh dawá ñi joyóchah, yeebdíh oinit, Dios dawá iiguípna bejnit déejidih ã túi ubna caá. Pánihna, dawá caandíh “Táina caá, Paá”, í niúj wëi naóhbiipna caá.

¹⁶ Páant jwiútdih ã chãjat pínahdih náhninit, búdí wëina, Jesúih táini doonádih wã yabh naóhcan caá. Yeó jáap jumát pah wíih bácah ã wëpca jéuwáchah yuhna, caandíh chah túi jenah joiná caá wã chãjap.

¹⁷ Nin baácboó jwí jum jwuhchah, yeejép jwí yapatdih búdí wã jenah joicán caá. Obohjeéhtih, Dios pehbhoó jwí juibínachah, yeejép yapat wihcah, chah túi wëinit jwí jumát pínahdih wã túi jenah joiná caá.

¹⁸ Nin baácboó jum jwuhna, dedé jwí enni buudní pínahjeh caá. Obohjeéhtih, Dios pehbhoó jumnidih buu jwí jéih encah yuhna, ã buudcán niút. Pánihna, nin baácboó jwí ennidih búdí jenah joicánjeh, Dios pehbhoó ded pah jwí jumát pínahdih wã túi wëi jenah joiná caá.

5

¹ Nihat nin baácboó jumni buudní pínah ã jumát dih jéihna, “Jwíih bácahbut buudní pínah ã jumna caá”, jwí niúj jéihna caá. Jwí wunuchah, jwíih bácah ã moópbiipna caá. Obohjeéhtih, jwí wunat táttimah, Dios jáap bácah jwiútdih ã jwúb wühbipna caá. Caán bácahjih jwí jwúb wuncan niút. “Pánih jumna, jáap bácahjih Dios pehbhoó jwí jumbiipna caá”, jwí niúj wëi jenah joiná caá.

² Nin baácboó jum jwuhna, tubit yeejép yapna, biguí láana Dios pehbhoó búdí wã jumíhna caá.

³ Yégueh chóodih jwí duwíhat pahjeh ã wühni pínah jáap bácahboodih búdí wã páina caá.

⁴ Buu nin bácahdih yohíhcan yuhna, jáap bácahboodih wã páina caá. Nin baácboó jum jwuhna, wíih bácah ã moopát pínahdih jéihna, Diosjeéh páantjeh jumát túut niúnã, jáap bácah pínahdih búdí wã bidna caá.

⁵ Dios jwiútdih jáap bácah ã wuhat pínahdih jãtih át jenah joijép taga. Pánihna, ãih Táini Espiritudih jwiútdih ã wühchah, caánboó “Yoobópdih jáap bácahdih weemdíh ã wühbipna caá”, jwiútdih ã niúj jenah joyát tútna caá.

⁶ Páant ã chãjat pínahdih jéihnít, úmcan, wã jígahcan caá. Buu nin bácahjih jum jwuhna, Dios pehbhoó wã bej jwuhcan caá.

⁷ Pánih jumna, ded pah jwí yapat pínahdih jéih encah yuhna, Jesucristodih túi jenah

joinít, “Á niújãti pahjeh wã túi yapbiipna caá”, wã niúj jéihna caá.

⁸ Nin baácboó jum jwuhna, wã wunat pínahdih úmcanjeh, wëi jenah joinít, jáap bácahjih jwí Maáh Jesucristojeéh búdí wã jumíhna caá.

⁹ Pánihna, Dios pehbhoó bejna, wã bej jwuhcanbut, biíc yoobó jwí Maáh ã weñat pínahdihjeh wã chãjihna caá.

¹⁰ Japboó juibínít, jwiút nihat jwí Maáh Jesucristo pebhna jwí juibi ñuhbipna caá. Páant jwí juibi ñuhchah, nin baácboó jumna, ded pah jwí chãjatdih enni jwí maáh ã ñiobipna caá. Páant ã ñiwichah, jwí jéih jweicán niút. Pánihna, biíc jwí Maáh ã weñat pínahdih ã túi chãjatjeh jib, ã túi wëi naóhbiipna caá. Obohjeéhtih, biíhboó ã túi chãjatjeh jib, caandíh ã wëican niút. Páant jwí yapat pínahdih jéihna, jwiútdih túi chãjat caá náahap.*

Dios jwiútdih ã wëi enat

¹¹ Dios ninboó ded pah jwí chãjatdih enna, caán ã weñat pínahdih jwí chãjatjeh jib ã peéh chãjbiipna caá. Páant ã peéh chãjat pínahdih úm yacna, búdí teo wáaquíhna, cáacwádih wã wëp bohéna caá. Pánih bohéna, búdí oinit, wã teo wáaquíhndih Dios ã túi jéihna caá. Pánihna, biíc yoobó ñi jéihyat pínahdih yeebdihbut wã náah yacna caá.

¹² Páant niúnit, “Dedé jéihcat pínah weemdíh wíhcan caá”, wã niícán caá. Obohjeéhtih, bitaboó í yee naawáchah joinít, “Níhcan caá. Pablo túi oinit, yoobópdih jwiútdih ã bohéna caá”, ñi niújãt pínah niúnã, páant wã niúj naawáp be. Queét í túi jígohatdihjeh wëi jenah joinít í jumna caá. “Níhat jwiút judiowá ded pah jwí chãjatdih Pabloboó joyáh bojna, ã bohéat táican caá”, í niúj naóhna yuh caá. Páant niúnit, bita queétdih í wëi enat pínahdihjeh í jenah joyát ã táican caá. Obohjeéhtih, ded pah íih caolih ã jumát dih caá jenah joyát náahap.

¹³ Biquína weemdíh jaihnitboó “Pablo tubit yóyah bohé jibna, jenah joicánni caá”, í niúj juihna caá. Obohjeéhtih, Diosdih búdí weñahna, páant wã bohé jibna caá. Bitaboó weemdíh enihcannit, “Pablo ã jenah joyátjihjeh ã yee bohé jibna caá”, í niúnã yuh caá. Obohjeéhtih, yeebdíh teo wáacat túut niúnã, túi jenah joinít, yoobópdih wã bohéna caá.

¹⁴ Cristo jwiútdih búdí ã oyochah jenah joinít, caandíh jepahna, wã túi bohéna caá. Pánih oina, caán Cristo biícjeh jwí yéejat jib buudáatdih ã jib chã beedá wuhat túut niúnã, jwiútdih át wun wuhup wut jí. Caandíh jenah joiná, “Wíih pínah caá át wun wühjip taga”, niúj jenah joinít, jwiút nihat jwí yéejat jib ájeéh wunnit paníhnit caá jwí jumap. Jwí

* 5:10 Ro 14:10

yéejat jīb buúdáátidih jīb chāj péanit panihnit jwí jumna caá.

¹⁵ Pánihna, Cristo nihat cāacwā jwí yéejat jīb át wun wūhup wut jī, caandih jepahnit, jwí náahat pah chājnitji túut nuumnit, ā weñat pínahboodih jwí chājat pínah niijná. Caán ā wanuchah yuhna, Dios át jwūub boooanap tajī.

¹⁶ Jwí Maáhdih jwí jepahachah, ded pah jwí jenah joyátdih ā túut nuumúp be. Jātih nin baácđih bóodih jenah joinit, ded pah cāacwā ī jígohatđihjeh ennit, “Túinit caá. Yeejépwā caá”, jwí niij en jwūhup be. Obohjeéhtih, buu páant jwí niij jenah joicán caá, buca. Jātih Cristodihbut pánih jenah joinit, “Caánboó cāacjeh caá”, wā niij jenah joyóp yuh jī. Buu caandihbut páant wā niij jenah joyátdih wā túut nuumúp be.

¹⁷ Ded Jesucristodih jepahni, āih jumna, jenah joyát túut nuumní ā jumna caá. Ded pah ā jenah joyát túut nuumná, ded pah ā chājatbut túut nuumní ā jumna caá. Jātih ā weñat pínahđihjeh chājni ā jumap be. Buu, túut nuumná, Túini Espíritu ā teo wāacachah, Dios ded pah ā weñat pínahboodih chājni ā jumna caá, buca.*

¹⁸ Jwiúteh páant jwí jéih chājcāh, Dios jwiútdih át túut nuumúp taga. Jātih, Diosđih enihcannit jum jwūhna, ājeéh jwí túi jum jwūhcap jī. Cristo ā wun wūhatjīh jwí enihcatđih Dios át cádahat túutup taga, ājeéh jwí túi jumát pínah niijná. Pánih chājnit, jwiútdih bitadīh át naáwát túutup be, queéđbut caandih ī enihcatđih cádahnit, ājeéh ī túi jumát pínah niijná.

¹⁹ Nin pah caá ā niij naáwát túutup: “Ni-hat yeejnit jumna, Diosđih enihcannit jwí jumna caá. Jwiútdih búdi bidnit, Jesucristo jwí yéejat jīb ā wun wūhatđih jwí túi jenah joyóchah, āihwā chājnit, jwiútdih ā túi pej jumna caá”, ā niij naáwát túutup jī.

²⁰ Pánihna, Jesúih jumna, cāacwāđih nin pah wāpī niij naóh yapana caá: “Yeebbát Jesucristodih jepahna, túut nuumnit, Diosjeéh ñi túi jumúú”, wā niijná caá.

²¹ Jwí Maáh Cristoboó biícjeh yéejat wihcanni át jumap wut jī. Obohjeéhtih, ā yéej chājcāh yuhna, Diosboó caandih jwí yéejat jīb át wun wūhat túutup wut jī. Jwí yéejat jīb buúdáátidih Cristoboó át jīb chāj beedá wūhup wut jī. Páant ā jīb chāj beedá wūhatđih enna, Diosboó jwiúť Cristoihwāđih ennit, “Queéđđih dedé yeejat peéh ā wihcan caá. Wā wūhđih wēi enat pahjeh muntih, queéđđihbut wā wēi enna caá, buca”, ā niijná caá. Pánihna, Cristoihwā jwí jumuchah, Dios túini ā jumát pahjeh muntih jwiútdihbut ā túi jumát túutna caá.

6

¹ Dios yeebdih búdi oinit, teo wáacna, ñi yéejat peéh át yoh wūhup taga. Jwiúť, yeebbát Diosđih teo wūhnit jumna, nindih yeebdih wā naóhna caá: Áihwā jumna, yeebdih wā bohéátđidih ñi túi jepahaá. “Wā jepahna caá”, niijná yuhna, ā náahat pah chājcan, dedé pínah āta nihcan tagaá. Dios ā oyatđih yap yohnitjeh ñita jum tagaá.

² Jon jātih Dios naáwátđih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajī:

“Wā náahni yeó jāap yeebdih búdi oina, ñi wūbátđih jepahnit, wā teo wāacap jī. Pánih teo wāacnit, yeebdih wā túi wūbup jī, Dios ā niijná caá”, át niij daacáp tajī. (Is 49.8)

Buu caá ā náahni yeó jāap ā jumap. Buu yeebdih ā túi wbat pínah niijná, caandih jepahat caá náahap.

Ded pah Pablo ā jumát

³ “Bitā wā bohéátđih ī jepahcan niúť”, niijná, dedé yeejép chājcan, yeejép wāpī wéhecan caá.

⁴ Túinijeh wāpī jumna caá, “Pablo Dios ā weñat pínahđihjeh chājna, caandih túi teo wūhni ā jumna caá”, cāacwā weemđih ī ni-iját pínah niijná. Dawá láa bita weemđih yeejép ī chājachah yuhna, weemboó iijcanjeh wā jumna caá. Dawá láa moh yéejna yuhna, wā bohé cádahcan caá.

⁵ Nin pah caá yeejép wā yapap: Cāacwā weemđih ī mawachah; nemat nuúboó ī nemechah; dawá iijnit, múic wāac joinit, ī mao yohat túutuchah, yeejép wā yapap jī. Weém búdi teona; quíib chei tubuchah yuhna, uoca daa jūohna; nuugúp wanna, yeejép wā yapap jī.*

⁶ Í náah chājatđih jenah joicán, wā túi jumna caá. Yeebdih teo wāaquihna, jwí maáih túini doonáđih túi jenah joinit, iijcanjeh, wā túi bohénap jī, ñi túi beh joyát pínah niijná. Yeebdih túi oinit, wā bohénachah, Túini Espíritu yeebdih ā teo wāacatjīh ñi túi jepahap jī.

⁷ Áih túini doonáđih naóhna, yeeacanjeh, Dios ā wēpatjīh wā bohénachah enna, caandih teo wāhni wā jumátđih ñi túi jéihna caá. Yoobópdih Dios ā weñat pínahđih chājna, “Pablo yeejép chājni caá”, cāacwā weemđih ī jéih niijcán caá. “Dios ā náahat pah, túinijeh ñi jumúú”, bitadīh wā niijjichah, wā túi jumátđih enna, “Pablo yee bohéna caá ā chājap”, ī jéih niijcán caá.

⁸ Biquína weemđih ī túi wēi enechah, bita ī wēi enach yuhna, biquína ī wēi naáwáchah, bita yeejép ī naáwáchah yuhna, wā joyáh bojna caá. Yoobópdih wā bohénachah yuhna, biquína “Pablo yee bohéni caá”, ī niij naóh yacna caá.

* 5:17 Jn 3.3-7; Gá 6.15 * 6:5 Hch 16.23

⁹ Nihat cáacwā ī enepboó wā bohénachah, weemdhí jéihna yuhna, biqúina weemdhí enah bojnit, “Oboh jumnijeh caá”, ī niijná caá. Bitā weemdhí ī mawachah yuhna, wā báadh jwuhna caá. Ī mao yohat túttachah yuhna, páantjeh wā jum jwuhna caá.

¹⁰ Biquí láana jġgahna yuhna, Cristoíh jumna, páantjeh wā wēina caá. Moh yéejni jumna yuhna, bitadhí túini doonádh bohéna, queétdih bádí jġib jumni wáhat dée pah caá wā bohénap. Biłh pah bóonadh bíbohcan yuhna, Cristoíh jumna, bádí bíbohni dée pah wā wēina caá.

¹¹ Yeéb Corinto tútchidih moondih bádí oina, úmcan, tíccanjeh, ded pah yeebdih bádí wā náah yacatdih wā túi naóh daác beedánap be.

¹²⁻¹³ Yeéb wā weh panihnit ĩi jumachah, oinit, yeebdih wā naóhna caá. Yeebdih wā oi cádahcan caá. Obohjeéhtih, yeebboó weemdhí ĩi oi cádahap jġ. Pánihna, yeebdih bádí wā oyat bíic yoobó weemdhíbut ĩi jwáub oyoó.

Jesucristoíh nihcannitdih ā pej jumāt túttcat

¹⁴ Yeéb Jesucristoíhwā áihwā nihcannitboodih ĩi pej jumca bojoó. Túi pej jumnit pínah nihcan caá. Nindih ĩi túi jenah joyoó: Ded Jesúsdih jepahni, túinidih ápi chájġhna caá. Obohjeéhtih, Jesúsdih jepahcanniboó, yeejépdih ápi chájġna caá. Pánih jumna, bíicdih ī jéih jumcan caá. Yeejép chájġni túi chájġnihboodih ā yeejabipna caá. Túi chájġihni yeejépdih ā jéih yap yohcan níit. Ded Jesúh jumna, ā naáwátdih ápi túi jenah joiná caá. Obohjeéhtih, Jesúh nihcanniboó nemépwā ī maáh ā naáwáchah joinit, ded pah Dios ā jumatdih ā jéihcan caá. Queét chénat pah ī jenah joyát máchah ā jumna caá. Pánih jumna, ĩ jéih múic pej jumcan caá.

¹⁵ Jesucristo Satanásġih máchah múic ī jenah joyát ā jumachah, ĩ jéih múic pej jumcan caá. Bíic yoobó Jesúhwā Satanáhwájġhbut máchah múic ī jenah joyát ā jumachah, bíicdih ī jéih jumcan caá.

¹⁶ Dios páantjeh jumni caá. Jwiít áihwā jumna, caandíhjih wēinit, jwġ jepahna caá. Bíihdih wēinit, jepahna, áta túican tagaá. Jwiít Jesúhwā áihwā nihcannitdih pej jumna, ĩ wēi jepahnidih jwiítbut jwġ wēi jepahat dée ā tobohna caá. Pánih jumna, yeéb Jesúhwā, Jesúhwā nihcannitdih ĩi pej jumca bojoó. Dios báadhni jumna, jwiít Jesúhwā bíicdih, áih maa panihnit jwġ jumna caá.* Jon játhi ā naáwátdih naóh yapanit nin pah ĩi níj daacáp tajġ:

“ Weémboó queétdih túi pej jumna, ĩ maáh wā jumbipna caá. Queétoó wáihwā jumna, weemdhíhjih ĩ wēibipna caá’,

Dios ā niijná caá”, ĩi níj daacáp tajġ.
(Lv 26.12; Jer 32.38; Ez 37.27)

¹⁷ Bitā naóh yapanitbut nin pah ĩi jwáub níj daacáp tajġ:

“ Wáihwā nihcannitdih ĩi cádahaá. Queétdih ĩi pej jumca bojoó. Íi náah ĩ chájat léedih yeebboó ĩi chájca bojoó. Páant ĩi cádahachah, weémboó yeebdih wā wēi enbipna caá. (Is 52.11)

¹⁸ Pánih wēi ennit, ĩi ĩip wā jumbipna caá. Yeebboó wā weh ĩi jumbipna caá’, Chah Wēpni Maáh ā niijná caá”, ĩi níj daacáp tajġ. (2S 7.14; 1Cr 17.13; Is 43.6; Jer 31.9)

7

¹ Pánihna, wā oinitā, nindih ĩi túi jenah joyoó: “ĩi yéej chájatdih ĩi cádahachah, yeebdih wēi ennit, wā túi pej jumbipna caá”, Dios ā niijchah joinit, nihat jwġ yéejatdih jwġ cádah jġih. Dios ā jġgahat pínadhíh chájġhcan, yeejép jwġ jenah joyátđih cádahat caá náahap. Pánih túat numnit, túi jenah joiná, ā weñat pínahboodih jwġ cháj jġih.

Corinto tútchidih moón ĩ túat numāt

² Weemdhí ĩi jwáub oi jenah joyoó, páant muntih. Nijeéh jumna, deddih wā yéej chájcap jġ. Bohéna, yeebdih wā yéej chájat túttcan, yeebdih wā yee dáuc wáicap jġ.

³ Páant niijnit, “Pablodih jwġ túi oicatji jġib jwiítđih peéh chájat ā jumna caá”, yeebdih níj jenah joyát túttcan, “Pablo túi chájġni jġi”, wā níj jenah joyát túttna caá. Wā jwġih niijátji pahjeh muntih, wā jwáub niijná caá: Yeebdih bádí wā oina caá. Pánihna, ded pah yapna, wanna yuhna, bíic yoobó yeebdih jenah joinit, wā oi cádahcan níit.

⁴ “Queét Corintodih moón túi chájnit jumna, wā naáwátdih ĩ túi jepahbipna caá”, níj jenah joinit, bádí wā wēina caá. Pánihna, yeejép yapna yuhna, yeebdih páantjeh wā wēi jenah joiná caá.

⁵ Nin Macedonia baácboó wā juyáchah, weemdhí chooát ā wihcap be. Páantjeh yeejép wā yapap be. Dawá jáihnitboó “Ma túi chájcan caá”, weemdhí ĩ níj jáihñap be. “¿Queét Corintodih moón wā oinitboó ĩ túi jum níit?” níj jenah joinit, páantjeh yeebdih bádí wā náhni dahwanap be.*

⁶ Obohjeéhtih, Dios jġgahat yayániboó weemdhí teo wáacnit, Tito wā pebh ā juyáchah, weemdhí bádí ā weñanap be.

⁷ “Queét ĩ jwáub túi jumatdih enna, bádí wā weñep be”, weemdhí Tito ā níj naáwáp be. Páant ā níj naáwáchah joiná, weembát bádí wā weñep be. “Queét Corintodih moón Jesúhwā meemdhí bádí ĩ bidna beé. ‘Yéej chájnit, Pablodih bádí jwġ jġgahanap taga’,

* 6:16 1Co 3.16; 6.19

* 7:5 2Co 2.13

nij jenah joinit, queébtut bádi it jġahap wut be. Pánih jġahnit, ma daác wahnidih ennit, it tui jephahap tabe”, Tito weemdih á niij naáwáchah joinit, chah bádi wá weñep be.

⁸ Wá jwíh daácnijidih wah péanit, “Nin wá wēp naóh daácátjidih ennit, bádi i jġahbipna caá. Páant wá wēp naóh daáccan, áta tui taga”, niij jenah joinit, bádi wá jġahap jwuhap jġ. Oboghjeéhtih, buu ni jġahap yayát doonádih joinit, weembát wá jġahcan caá.

⁹ Buu bádi wá wēina caá. Ni jġahap doonádih joinit, wēina wá chájcan caá. Oboghjeéhtih, jġahnit, táiniboodih ni túut nuumát doonádih joinit, bádi wá wēina caá. Dios caá yeebdih át jġahap túutap taga, ni jenah joyátdih ni túut nuumát pínah niijná. Pánihna, wá daác wahniboó yéejacan, yeebdih át tui teo wáacap taga.

¹⁰ Dios á náah yacat pahjeh jwí yéejatdih jġahna, yéej chájatdih jwí cádahbipna caá. Pánih jġahna, jwí jenah joyátdih túut nuumnit, táiniboodih jwí chájbipna caá. Páant jwí túut nuumáchah enna, iiguipna jwí bejat déejidih Diosboó á tui ubbipna caá. Maátcanjeh jwí jġahna yuhna, tui túut nuumnit, bádi jwí wēibipna caá, buca. Oboghjeéhtih, bitaboó i yéej chájat jġib queétdih Dios á peéh chájat pínahdih jġahna yuhna, túut nuumíhcan, iiguipna i bejbipna caá.

¹¹ Yeéb Dios á náah yacat pahjeh jġahnit, nit tui túut nuumáp taga. iNi jenah joyoó! Nin pah caá ni túut nuumát: Buu jwuhna, ded yéej chájni á yéejatdih enah bojcanjeh, yoobópdih ni túut nuumát túutna caá. Ni yeejép jenah joyátdih cádahnit, túut nuumnit, buu ni tui jenah joyátdih wá jéihyat pínahdih weemdih ni náah yacna caá. Pánihna, weemdih ni wá jenah joi jwáhcatjidih bádi nit jġahap wut be. Ni yéejat jġib Dios á peéh chájat pínahdih bádi úmna, tui túut nuumnit, weemdih jwáub enihna, bádi nit bidip wut be. Dios á weñat pínahdihjeh nit chájap wut be. Det yéej chájnitdih nit peéh chájap wut be. “Buu, queét yoobópdih chájnit caá. Dedé yéej chájat peéh queétdih á wilhan caá, buca”, wá niij jenah joiná caá.

¹² Yeebdih daác wahná, yéej chájnidih ni peéh chájat pínahdih, á yéej chájatjidihbut jenah joicánjeh wá daác wahap jġ. Oboghjeéhtih, Dios yeebdih enna, “Queét Pablodih yoobópdih oinit caá”, á niij jenah joyátdih ni tui jéihyat pínah niijná, wá daác wahap jġ.

¹³ Páant ni túut nuumátidih jéihnit, bádi wá wēina caá.

Tito ninboó jwáub joinit, weemdih nin pah á niij wēi naáwáp be: “Queét Corintodih

moón i tui túut nuumátidih ennit, wá jġahatji á yayáh bejep jġ. Pánihna, bádi wá wēina caá”, á niijép be. Páant á niijátidih joinit, weembát chah yeebdih wá wēina caá.

¹⁴ Tito ni pehbóo á bejat túut chájachah, nin pah caandih wá niijép jġ: “Queét Corintodih moón Jesúhwa nin wá daác wahnidih ennit, i tui jephahbipna caá”, wá niijép jġ. Pánihna, ni tui jephahatjidih jéihnit, Titodih jwáub ennit, wá túccap be. Titodih wá niijátji biíc yoobóo át yapap wut be.

¹⁵ Tito ni pebhna á jwáibnachah, caandih tui wēi jwááhnit, wá daác wahatdih ni tui jephahatdih náhninit, yeebdih chah á oi jenah joiná caá.

¹⁶ Buu tui jephahnit, Dios á weñat pínahdihjeh ni tui chájatdih jéihna, túttimah biíc yoobóo ni jephahat pínahdihbut wá tui jéihna caá. Pánih jéihnit, bádi wá wēina caá.

8

Jesúhwa dinero wahnit, moh yéejnitdih i teo wáacat

¹ Buu wá úudwá panihnitá, bih naáwát á jumna caá. Nin Macedonia baácdih jumni tútchinadih moón Jesúhwa míic wáacnit ded pah i tui chájatjidih yeebdih wá naóhbipna caá. Dios queétdih oinit, bádi át teo wáacap taga.

² Queét tabit yeejép yapna yuhna, jwí Maáhdih tui jenah joi cádahcan, bádi i wēina caá. Pánih tui jenah joiná, tabit moh yéejnit jumna yuhna, iih dinerodih oicanjeh, bita chah moh yéejnitdih bádi i wáh wáacap jġ.

³ Weém ennijjeh tigaá yeebdih wá naáwáp. Queét moh yéejnit yuhna, i bíbohah pah bóo i wáuhap jġ. Nihcan caá. Bádi pohba i wáuhap jġ. i náahatdih jġib chájat pínahdihbut i wáuhap jġ. Weémboó páant wá wáhat túutcah yuhna, queétdih jenah joinit, páant bóo bádi weemdih i wáuhap jġ.

⁴ “Judea baácdih moón Jesúhwa moh yéejnitdih bádi teo wáaquihna, nin pah bóo meemdih jwí wáhnidih queétdih ma wáhuú”, weemdih i niijép be.*

⁵ Pánih wáhná, wá jenah joyát chah i wáuhap be. Iih dinerodih i wáhat pínah játi, “Paá, ded pah ma weñat pínahdihjeh yoobópdih meemdih wá cháj wáhbipna caá”, Diosdih it niijép wut be. Páant i niiját túttimah, “Dios á watachah joinit, yeéb Jesúh doonádih bohé jibnitboodih ded pah ni náahatdih jwí tui teo wáachipna caá. Ded pah ni watachah, jwí jephahbipna caá”, jwíatdih i niijép be.

⁶ Nit Macedonia baácdih moón iih dinerodih i wáhatdih jenah joinit, yeéb Corintodih moondihbut wá jenah joyóp be. “Ninijh moón bádi i wáhat pah queébtut i wáhat pínahdih i ámoh páña naáh”, wá

* 8:4 Ro 15.26

niŷ jenah joyóp be. Páant niŷ jenah joinít, Titodih nin pah wā niŷjíp be: “Meém ŷih dinerodih queétdih mat wāh wáac jwíihat táutap wat jī. Pánih jwíihnit, nihát ĩ wāh wáacni dinerodih ma jwáub ámohat táutat táut niŷná, ĩ pebhna ma jwáub bej pánaá”, Titodih wā niŷjíp be.

7 Yeéb túi chājnit jumna, jwī Maáh Cristodih ŷi túi jenah joiná caá. Á naáwátdih túi jéihnit, ŷi túi naóh yapana caá. Caán ā weñat pínahdihjeh búdi chājínha, yeebdíh jwī bohéat pah túi oinit, bitadih ŷi teo wáacna caá. Pánih túi chājnit jumna, ŷiŷih dinerodih oicanjeh, moh yéejnit Jesúh wádhíh teo wáaquihna, biíc yoobó yeebdíh túi wāhat caá náahap.

8 Páant niŷná, yeebdíh wutna wā chājcan caá. Obohjeéhtih, nit Macedonia baácdih moón ded pah jġgah ennit, moh yéejnitdih búdi ĩ teo wáacatdih yeebdíh wā naáwáp be, “Jwíitbut búdi jġgah ennit, queétdih chah jwī wahbipna caá”, ŷi niŷ jenah joyát pínah niŷná. Páant ŷi wāhachah enna, “Queéť Corintodih moón bitadih túi jġgah en teo wáacnit ĩ jumna caá”, wā jéih niŷjípna caá.

9 Jwī Maáh Jesucristo jwíitdih búdi oina, ā teo wáacatdih jwíitdih túi jenah joyát caá náahap. Nin baáccoó ā dei jéúwát pínah jātíh, Diosjeéh jumna, nihát maáh ā jumachah, caandíh dedé jūhdhat āt wihjican tagaá. Obohjeéhtih, nin baáccoó dei juóhnit, ā maáh wēpatdih cádahna, jwíitdih teo wáacat táut niŷná, moh yéejni āt jumap wat jī. Pánih teo wáacna, jwíitboó moh yéejnit jumna yuhna, ájeéh jwī jumachah, jwíitdihbut dedé jūhdhat ā wihcan niít. Pánih jġgah ennit, ā teo wáacatdih jenah joinít, jwíitdihbut biíc yoobó bitadhíh jġgah ennit, teo wáacat caá náahap.

10 Nin pah wā niŷ jenah joiná caá: ŷi jwíih jenah joyátjī buú biíc jópchi ā yapna caá. Con jópchi, nin Macedonia baácdih moón ĩ jenah joyát pínah jātíh, yeéb Judea baácdih moón Jesúh wā moh yéejnitdih jwíih teo wáaquih jenah joinít ŷit jumap wat jī. Pánih teo wáaquih jenah joinít, con jópchidih ŷi wāhat pínah dinerodih ŷit ámoh jwíihjap wat yuh jī.

11 Pánihna, jātíh túi wēinit ŷi teo wáac jwíihat pah, buúbut biíc yoobó wēinit, ŷi wāhat pínahdih wāh péaat caá náahap. Ded búdi dinerodih bíbohni chah ā wāhu naáh. Obohjeéhtih, ded nump bíbohni bainí ā wāhu naáh.

12 Túi biíc yoobó wēinit, ŷiŷih dinerodih oicanjeh, wāhat caá náahap. Pánih wēi wāhndih Dios biíc yoobó ā wēi enbipna caá. Obohjeéhtih, bií dée wihcanniboodíh “Dinerodih ma wāhuú”, Dios ā niŷcán caá.

13 Judea baácdih moón Jesúh wádhíh yeebdíh wāhat táutna, “Queéť Corintodih moón moh yéejnit ĩ jumna naáh”, wā niŷ jenah

joicán caá. Obohjeéhtih, yeéb, queéťbut biíc yoobó ŷi túi jumap pínah niŷná, páant wā wāhat táutna caá.

14 Buú yeéb búdi bíbohniit jumna, queéť bíbohanniboodíh ŷi jéih teo wáacna caá. Biíh láa, yeéb moh yéejnit ŷi jumachah, queéťboó búdi bíbohniit, yeebdíhbut ĩ jéih teo wáacbipna caá. Pánih miíc teo wáacnit, nihát Jesúh wā túi biíc yoobó jwī túi jumabipna caá.

15 Jon jātíh Moisés nin pah āt niŷ daacáp tajī: “Chah búdi jeémát ojdhíh júi yacniboó ā ubni yeó jáap ā jeémát pínahdihjeh ā bibohop be. Bainjeh ubnibut caán yeó jáap ā jeémát pínahdihjeh ā bibohop be”, āt niŷ daacáp tajī.*

Titowā Corintona ĩ bejat

16 Yeebdíh wā oi teo wáaquíhat pah muntíh, Dios Titodihbut biíc yoobó oi teo wáaquíhat āt wāhap taga. Páant ā túi oi teo wáaquíhatdih ennit, “Túina caá, Paá”, wā niŷná caá.

17 “Corinto tátchidih moondíh jwáub enedih ma bejeé”, wā niŷjichah joinít, “Jáu, wā bejmi caá”, ā niŷ wēi jepahap be. Caandíh wā naáwát pínah jātíh, yeebdíh búdi teo wáaquihna, caanjéh ŷi pebhna tab bejŷhni ā jumap be.

18 Caandíh pej jumni pínah biíh Jesúsdih jéihndihbut ŷi pebhna wā bejat táutna caá. Á pej jumni pínahdih nihát nin Macedonia baácdih jumni tátchinadih moón Jesúh wā búdi ĩ wēi naóhna caá. “Caánboó Jesúh doonádih túi bohéni caá”, ĩ niŷ wēi naóhna caá.

19 Pánih wēi naóhniit, Judea baáccoó wā bejchah, weemdíh pej jum bejmi pínahdihbut caandíh ĩ ŷiwip be. Nihat yeéb Jesúh wā ŷi wāh wáacni dinerodih jwī jwíih wāhachah enna, “Queéť biíh baácdih moón Jesúh wā jwíitdih oinit, dinerodih ĩ wahachah, búdi ma teo wáacna caá, Paá”, Diosdih ĩ niŷ wēi naóhbipna caá.

20 ŷi wāhni dinerodih jwī túi en daobípna caá. “Pablowā jwíih dinerodih yee dáuc wáina caá ĩt chājap taga”, ŷi niŷ jenah joicát pínah niŷná, caán nihát túi wēi ennidih Titojeéh wā wahna caá.

21 Pánihna, jwī Maáh ā enechah, bitabut ĩ enechah, yoobópdih túi chājínha, biíhdihbut Titojeéh wā wahna caá.*

22 Titowā ŷi pebhna ĩ bejchah, biíhdihbut ĩjeéh wā wahna caá. Caanbút jwī Maáhdih jepahni, túi teo wāhni caá. Dawá láa bitadih túi oinit, ā teo wáacachah, wā enep be. Yeebdíh túi jenah joinít, “Queéť Corintodih moón Jesúh wā ŷiŷih dinerodih ĩ túi wāh wáacbipna caá”, wā niŷ wēi naáwáchah joinít, caanbút yeebdíh teo wáacadhíh búdi ā bejŷhni caá.

²³ Nit caá ñi pebhna wā wahnit: Titodih ñi túi jéihna caá. Caán wā chéen caá. Jesúhwādh wā teo wáacachah, caán wājééh teoni caá. Bitá chénewáboó ñi pebhna ájééh bejnitdih ñi túi jéih jawhcan caá. Queét chénat pah jawí Maáhdih túi teo wáhna, caandih túi weñanit caá. Páant í jamuchah enna, Jesúhwā queétdih í ñio wahap be.

²⁴ Pánihna, ñi pebhna í juibínachah, queétdih ñi túi oi pej jamúú. Páant ñi oi pej jamuchah enna, ñi oyatdih wā naáwátji bíic yoobó á jumatdih bita Jesúhwā í jéihbipna caá.

9

¹ Judea baácdih moón Jesúhwā moh yéejnitdih teo wáacat túat niijná, dinerodih wahat pínahdih yeéb játih ñitát jéih tagaá. Pánih jéihnit ñi jamuchah, bainjeh wā jawúb naóh daác wahna caá.

² Yeéb bitadih bádí ñi teo wáaquíhatdih jéihnit, nihát Macedonia baácdih moón Jesúhwādh bádí niij wēi naóhna beé wā chájap be. “Queét Acaya baácdih Corinto tátdhidih moón Jesúhwāboó con jópchi Judea baácdih moondih bádí teo wáaquíhat í jenah joí jawíhip jī”, wā niijp be. Páant wā wēi naáwáchah joinit, queébtut Jesúhwā moh yéejnitdih bádí teo wáaquíhat í jenah joiná caá.

³ Dinerodih ñi ámohochah, í teo wáacat pínah niijná, nit bíic peihcannit jawí úudwā panihnitdih baa ñi pebhna wā wahna caá. Páant í teo wáacachah, weémboó ñi pebhna wā juibínachah, ñi wāh wáac páini dinerodih ennít, yeebdíh wā naáwátji bíic yoobó á jumatdih nihát í jéihbipna caá.

⁴ Biqúina nin Macedonia baácdih moón wājééh ñi pebhna í juibínachah, ñi wáhat pínah dinerodih ñi bíboh páicah, wā naáwátji bíic yoobó ñi chájcatdih enna, bádí wáta tíc tagaá. Yeebbát bádí ñita tíc tagaá.

⁵ Yeebdíh í teo wáacat pínah niijná, Titowádh ñi pebhna wā bej páñat túatna caá. “Moh yéejnitdih jawí teo wáacat túat niijná, nin pah bóo jawí wāh wáacbipna caá”, ñi niijná dinerodih ñi túi bíboh páñat pínah niijná, í jéih teo wáacbipna caá. Páant ñi wāh wáac páñachah, ñi pebhna wā juibínachah, yeebdíh jawúb wáhat túatát á wíhcan niit. Pánihna, ñi wēi wáhat pínahdih ñi túi bíboh páñá.

Bádí wáhat caá náahap

⁶ Nindih ñi túi náhninaá: Ded daocánnitjeh á momochah, daocánnijeh á ubbipna caá. Obohjeéhtih, dawá momníboó dawá á ubbipna caá. Páant á chájat dée pah, moh yéejnitdih teo wáacna, jawíh dinerodih oinit, bainjeh jawí wáwhachah, Diosboó jwiítdih bainjeh á wáwhbipna caá.

Obohjeéhtih, túi wēinit, bádí jawí wáwhachah, Dios jwiítdihbut chah bádí á wáwhbipna caá.

⁷ Yeéb ñih dinerodih ñi wāh wáacachah, túi jenah joí, “Nin pah bóo caá weemdíh jawí Maáh á wáhat túatutp”, niij jenah joinit, ñih dinerodih oicanjeh, wēi wáhat caá náahap. “Bitá weemdíh í wáhat túatutcah, páant bóojeh caá wā wáwhap”, niijcánjeh wáhat caá náahap. Bitá í niiját pínahdih jenah joicánjeh wáhat caá náahap. Páant, ñi túi wēi wáwhachah, Diosboó yeebdíh á wēi enbipna caá.*

⁸ Ñi náahat chah Dios yeebdíh á wáwhbipna caá, ñi bíbohátjeh bitadih ñi túi teo wáacat pínah niijná. Páant á wáwhachah, chah dawádh ñi jéih teo wáacbipna caá.

⁹ Jon játih David nin pah át niij daacáp tají:

“Ded táiniiboó moh yéejnitdih á túi wēi wáwhna caá. Páant á wáwhachah, Dios caandíh á jawúb wáwhbipna caá, páantjeh bitadíh á jawúb túi teo wáacat pínah niijná”, át niij daacáp tají. (*Sal 112.9*)

¹⁰⁻¹¹ Dios jawí momat pínah, jawí jeémát pínahdihbut wáwhni,* bitadíh ñi wáhat pínahdihbut yeebdíh bádí á wáwhbipna caá. Páant á wáwhachah, bitadíh chah ñi jéih teo wáacbipna caá. Dios yeebdíh chah á wáwhachah, yeéboó túi wēinit, queét Judea baácdih moón moh yéejnitdih ñi wáwhndih jwiítdih ñi wáwh yapaat túatna caá. Páant ñi wēi wáwhachah enna, queét nihát Diosdih wēinit, “Queét jwiítdih í teo wáacat táina caá, Paá”, í niij wēi naóhbipna caá.

¹² Túi wēi wáwhnit, Jesúhwādh bádí ñi teo wáacna caá. Páant ñi teo wáacachah, dawá Diosdih bádí í wēi naóhbipna caá.

¹³ Páant ñi túi wēi wáwhachah enna, yeéb Jesúhwā ñi jumatdih nihát cáacwá í jéihbipna caá. Bitá Jesúhwā ñi túi chájatjidih ennít, “Paá, queétoó Jesúh táini doonádh naóhniijeh nihcan, túi jepahnit caá. Pánih jumna, jwiítdih, bita míh wáwhndihbut teo wáacat túat niijná, jwiítdih túi wēinit íh dinerodih ít wahap taga. Páant í jumatdih meemdíh bádí jawí wēina caá”, í niij wēi naóhbipna caá.

¹⁴ Queét Judea baácdih moón yeebdíh jenah joinit, bádí oina, nin pah í niij wēi naóhbipna caá: “Paá, queétdih bádí oinit, ma túi teo wáacachah, queét jawh jwiítdihbut bádí oinit, í túi teo wáacap be. Pánihna, jwiit nihátidih bádí oinit, ma teo wáacatdih táina caá”, í niijbipna caá.

¹⁵ Dios bádí oinit, teo wáacat túat niijná, jwiítdih wāh wáwhnit, á túi ubat pínah niijná, á wáwh Jesúsdih át wah deyajip taga. Pánih wahna, chah táini á chájatjidih jenah joinit, “Bádí ma teo wáacatdih táina caá, Paá”, caandíh jawí wēi niij jíih.

* 9:7 Lc 6.38 * 9:10-11 Is 55.10

10

Pablo Jesús ā naáwát túutni ā jumat

¹ Bua nindih űi náhninaá. Weém, Pablo, yeebdih jwíh bohénijeh tigaá. Obohjeéhtih, yeeb weemdih nin pah űi niij yeena caá: “Pablo ninboó jwíjéeh jumna, cáacwádih úumna, jéih naóhcanni pah ā jumna caá. Obohjeéhtih, biáboó jumna, úumcanjeh jwiítidih jüih naóh daác wahni caá”, űit niij yeenap wut be. Cristo cáacwádih oinit, teo wáaquihna, újcan túinijeh naóhni āt jumap wut jü. Páant túinijeh ā naáwátjij pah muntih weembát újcan túinijeh yeebdih wā naóh daác wahna caá.

² Pánih újcan túinijeh naáwíhna yuhna, yee naóhntidih wā wēp naóhna caá. űi pebhna wā juibínachah, űi túi chája chaáh, páant bóojeh, űi yeeatdih űi cádaaha, “Pablo jwiítidih jüihná”, niijná. űi cátih jumnit, weemdih nin pah űi niij yeena caá: “Diosdih jepahcannit űi jenah joyát biic yoobó Pablobat ā jenah joiná caá. Pánih jenah joí bohéna, Cristodih weñahcan, ā weñat pínahdihjeh ā bidna caá. Pánihna, Cristo ā naáwát túutni nihcan caá”, queét űt niij yeenap wut be. Páant niijnútidih búdi wā jüihbipna caá.

³ Diosdih jepahcannit múic naóhna, queét űi jenah joyátjühjeh chah úpí niijná caá. Obohjeéhtih, weembát cáacjeh jumna yuhna, queét űi chájat pah weémboó wā chájcan caá. Weemdih yeejép naóhntidih Dios ā wēpatjühjeh caá chah wāpí niijjép.

⁴ Pánihna, Diosdih yap yohntidih weém túi yoobópdiw wā wēp naóhna caá, űi yap yohatdih űi cádahat pínah niijná. Pánih wēp naóhna yuhna, wā jenah joyátjühjeh wā jéih cádahat túatcan caá. Obohjeéhtih, Dios ā wēpatjühjeh űi yap yohatdih wāpí cádahat túutna caá. Caandih yap yohnit, űi jenah joyát yeejép ā jumatdih Dios ā wēpatjühjeh nihah cáacwádih wā jéihyana caá, yeejép űi jenah joí cádahat pínah niijná.

⁵ “Nin pah caá Dios ā jumat”, niij yee naóhntidih ā wēpatjühjeh wā cádahat túutna caá. Cáacwá Diosdih űi jéihyat déedih jáhat paníhndih ā wēpatjühjeh wā jéih yohna caá. “Maá Jesús, weemdih ma túi teo wáacá, meemdih yap yohcanjeh, yeejép wā jwúub jenah joicát pínah niijná”, jwiít nihatdih niiját caá náahap.*

⁶ űi pebhna wā juibínachah, yeejép jenah joicánjeh, caandih űi túi jepahatdih enna, det jwí Maáhdih yap yohna, páantjeh yeejép jenah joinítboodih búdi wā peéh chájbipna caá.

⁷ Yeéb wíh bácahdihjeh űi jéihna caá. Obohjeéhtih, wā jenah joyátboodih űi jéihcan caá. “Weem caá Cristo ā naáwátidih naóh yapaat

túutni”, ded niijnútidih nin pahbat niij jenah joyát caá náahap: “Pablobat biic yoobó ā naáwátidih naóh yapaat túutni caá”, ā niij jenah joyó naáh.

⁸ Obohjeéhtih, yeeb nin pah űi niijná caá: “Pablo nin pah ā niijná caá: ‘Corintodih moonúdh Dios weemdih bohénadih ā bejat túutap be’, niijnít, jwiítidih maáh dée ā jumna caá”, űit niijjép wut yah be. Obohjeéhtih, ā bohéat túutni jumna, wā túccan caá. Dios beé űi pebhna weemdih ā bejat túutap be, áih túini doonádh naóhna, yeebdih wā teo wáacat pínah niijná. Páant ā naáwát túutni jumna, yeebdih yéejahcan, űi túi jumap pínah niijná, áih wēpatjühjeh yeebdih wā bohénap jü.

⁹ Pánihna, wēp naóh daác wahna yuhna, yeebdih úumahcan, űi túi túut nuumát pínah niijná, yeebdih wā daác wahap be.

¹⁰ Biquína űijeéh jumnit nin pah űt niijjép wut yah be: “Pablo naóh daác wahna, úum náah jumni maáh dée pah tub wēpép ā wutna caá. Obohjeéhtih, ninboó jüóhna, oboh jumnijeh ā jumna caá. Pánihna, ā bohéni doonábut oboh naáwátjeh caá”, űt niijjép wut be.

¹¹ Páant űi niijjéah yuhna, űi niiját pah wā nihcan caá. Wā wēp naóh daác wahat pah-jeh muntih, űi pebhna juibínit, űi túi túut nuumát pínah niijná, biic yoobó wēp naóhni wā jumbipna caá.

¹² Biquína űijeéh jumnit, túi jéihcan yuhna, “Bita űi jéihyat chah jwiitboó jéihnit caá. Bita Diosdih űi teo wáhat chah teo wáhnit jwí jumna caá”, űt niij múic weñep wut yah be. Obohjeéhtih, páant niij wéina yuhna, túi jenah joicánit, Diosdih túi teo wáhnit nihcan caá. Queét űi jenah joyát pah weémboó wā jenah joicán caá.

¹³⁻¹⁴ Weém cáacwá űi maáh nihcan caá. Obohjeéhtih, jwí Maáh Jesucristo ā watatdih jepahnit, caandih teo wáhnijeh caá. Yeebdih bohénadih ā jib bejat túutachah, wā jepahap jü. Wā jenah joyátjeh nihcan, Diosboó weemdih ā wahachah, yap yohcanjeh, ā watatdih wā jepahap jü. Páant ā watatdih jepahnit, Jesús túini doonádh yeebdih jwíh bohéni wā jumap jü. Pánih jwíh bohéni jumna, weemdih wēp naáwát caá náahap. Ded pah wā bohéat pínahdih jwí Maáh weemdih ā naáwácahdih joinít, wāpí bohéna caá. Wā jenah joyátidihjeh wā bohécan caá.

¹⁵ Yeebdih yee bohénitjij űi wéi niiját pah, weémboó wā wéi niijcán caá. Bita űi bohénitjidih ennit “Queétdih weémboó wā túi bohénachah, Cristodih űi jepahap taga”, wā niij wéican caá. Wā tewatdihjeh wā wéi naóhna caá. Yeebdih jwíh bohéni jumna, Cristodih chah űi jenah joyát pínahdih wā náah yacna caá. Pánih náah yacna, űi

* 10:5 Ef 6.11-17

pebhna jwáub bohénadih wá bejihna caá.

¹⁶ Pánih bohénit, jwí Maáh á weñat pínahdih ñi túi chájachah ennit, biíh táтчhinadih moondíhbut bohénadih wá bejipna caá. Pánihna, ñíih baác yehboó bejnit, bita bohé jwuhcannitboodíh wá naóhípna caá. Jesúih doonádh joi jwáhcannitdihjeh naóhna, bita í bohénitjidih “Wá túi bohéatji jíib queét jwí Maáhdih í túi péena caá”, wá níijcán níit.

¹⁷ Páant níijnít, jon játih Dios naáwátdih naóh yapani nin pah át níij daacáp tají: “Weemdíh dedé jedhdát whican caá”, í níijcá bojo naáh. Obohjeéhtih, ‘Jwí Maáh Dios, nihát jéihni, weemdíh á túi teo wáacáp be’, í níijí naáh”, át níij daacáp tají.*

¹⁸ Det queéetjeh “Jwiít caá túi bohénit”, níij jenah joinítidih Dios á wéi encan caá. Obohjeéhtih, “Caán caá túi bohéni”, jwí Maáh Cristo á níijníboodíh Dios á túi wéi enna caá.

11

Yeenit í bohéat á tobohat

¹ Ded á túi chájatjidih bitadih á wéi naáwáchah, ápi túican caá. Páant naáwát á túicah yuhna, ded pah wá chájatjidih bita yeebdíh í yeeatdih wá naóh yoobáhipna caá.

² Weém jíi Jesúih túini doonádh yeebdíh wá jwíih bohénap jí. Dios yeebdíh búdí á oyat biíc yoobó weembát yeebdíh wá oina caá. Pánih oinit, Cristodih jepah cádahcan, ájeéh biícidih ñi jumatih yeebdíh búdí wá náah yacna caá.

³ Obohjeéhtih, bita yeejép í bohéatdih yeéb ñi joyát pínahdih búdí wá úum yacna caá. Jon játih mai pah jíghohi Satanás Evadih búdí át yee naáwáp wut jí. Páant á yee naáwátdih jepahnit, Eva Dios biícidih mi jumatih mit cádahap wut jí. Páant á yeeatdih mi jepahatji dée pah muntíh, bitaboó í yee bohéatdih yeebbát jepahnit, Cristodih ñi cádaháhtidih búdí wá úum yacna caá.*

⁴ Det wá bohéatji pah bohécan, “Jesús nin pah jumni caá”, níij yee bohénadih ñi pehbóo í jwáibínachah, ñit wéi jwááhji tagaá. Yeebdíh wá bohéatji biíc yoobó í bohécah yuhna, ¿dépanihna jenah joicánjeh, queétdih ñi jepah? “Nin pah caá Túini Espiritu á chájap”, í níij yee bohénachah, ñit joijí tagaá. Caandih wá naáwátji biíc yoobó í naóhcah yuhna, ¿Dépanihna queét yee bohénitboodíh yeéb ñi jepah? Jesúih túini doonádh wá naáwát táttimah, ¿Dépanihna yeéb yee naóhnitboodíh ñi túi joi? Páant ñi chájachah enna, Cristodih ñi péé cádahat pínahdih wá úum yacna caá.

⁵ Queét yee bohénit “Jwiítboó Dios á bohéat táutnit bita á wahnit chah jéihnit jwí jumna caá”, í níijíchah yuhna, “Weém Dios á

bohéat táutni wá jumachah, weemdíh chah jéihnit nihcan caá”, wá níij jenah joiná caá.

⁶ Túi wéheni nihcan yuhna, Dios naáwátdih túi beh joiná caá wá jumap. Á naáwátdih wá bohénachah joinit, páant wá jumatih yeéb ñi túi jéihna caá.

⁷ Nindih ñi túi jenah joyoó: Yeebdíh Jesúih túini doonádh bohéna, wápi jíib úubhcap jí. Páant wá bohéat jíib úubhcanjeh, moh yéejni dée wá jumap jí. Pánih jumna yuhna, yeébboó moh yéecanjeh, ñi túi jumap pínah níijná, yeebdíh wá túi teo wáacáp jí. Pánih teo wáacna, ¿yeebdíh wá túi chájannit beé? ¿Weembát yeebdíh jíib wá níij jíih, queét bita bohénitdih ñi wéi enat pah, weemdíhbut ñi jwáub wéi enat pínah níijná?

⁸ Obohjeéhtih, yeebdíh wá bohénachah, biíh táтчhinadih moón dawá Jesúihwá ñijeéh wá jumap pínah níijná, íih dinerodih weemdíh í wáhap jí. Yeebdíh teo wáacat táut níijná, í wáhni dinerodih nuamát dée wá chájap be.

⁹ Níjeéh jumna, bií dée bíbohcan yuhna, yeebdíh dinerodih wápi úubhcap jí. Jwí úudwá panihnit Macedonia baácidih moón Jesúihwá ñi pebh wá jumachah, nihát wá náahatdih í ub jwáibinap jí. Páant í ub jwáibínachah, yeebdíh dinerodih wá úubh tac buugácap jí. Táttimahbut, yeebdíh wá úubh tac buugácan níit.*

¹⁰ Cristo yoobópdih á naáwát pah, weembát áih jumna, yoobópdih nindih wá naóhna caá: Jesúih túini doonádh jíib whicanjeh yeebdíh wá bohéatdih búdí wá wéi naóhna caá. Biíc yoobó jíib whicanjeh wá bohéat pínahdihbut nihát ñíih baácidih moondíh jéihnit, páant wá wéi naáwátdih joinit, “Caán dée ápi chájcan caá”, í níijcán níit.

¹¹ Yeebdíh dinerodih wá úubhcatjidih jenah joinit, ¿ded pah tigaá túta níij jenah joi? “Pablo jwiítidih jíib úubhcan, jwiítidih á oican níit”, ¿ñi níij jenah joi níit? Nihcan caá. Yeebdíh búdí wá oina caá. Páant wá oyatdih Dios á jéihna caá.

¹² Jíib whicanjeh páantjeh yeebdíh wá bohéhipna caá, queét yee bohénitboó “Pablo ded pah yeebdíh á bohéat biíc yoobó caá jwiítbut jwápi bohéna caá”, í yee níijíchah joinit, queétdih ñi joyáh bojat pínah níijná. Queét yee bohénit í bohéatji jíib yeebdíh ípi úubhna caá. Obohjeéhtih, weémboó wápi jíib úubhcan caá. Pánihatdih túi jenah joinit, mácah jwí jumatih ñi túi jéihhipna caá.

¹³ Pánih chájnit yoobópdih Jesús á bohéat táutnit nihcan, queét yeenitjeh caá. “Jwiít caá Jesús á bohéat táutnit”, níij naóhna yuhna, á wahnit nihcan caá. Páant níijná, wá jumap dée pah í jumáhip yuh caá.

* 10:17 Jer 9.24 * 11:3 Gn 3.1-5; 13 * 11:9 Fil 4.15-18

14 Pániha, yeenit jumna, páant í chājat pínahdih wāát jéihyep be. Yeejépwā í maáh Satanásbut biíc yoobó āpí chājna caá. Dawá láa caanbát yeena, túini ángel, Dios ā wahni pah ā míc jíghana caá.

15 Satanás ā chājatdih jéihna, caandíh teo wāhnitbut “Jesús ā wahnit caá”, níj yeenit, Diosdih teo wāhnit pah í jumíhatdih wāát jéihyep be. Túi chājcannit jumna yuhna, túi chājnit dée pah í jumíhna caá. Pánihna, Dios-boó nihat í yeeatji jíib queétdih bádí ā peéh chājbiipna caá.

Pablo yeejép ā yapatji

16 Bua jwuhna, ded pah wā jumatjidih wā wēi naóhbiipna caá. “Pablo ā túi chājatjidih tub wēi naóhniabeh caá”, weemdíh ní níj jenah joicáh, ā túini nacaá. Obohjeéhtih, weemdíh páant níj jenah joiná yuhna, ded pah wā yapatjidih wā wēi naawáchah, bainíbit ní joi jwáhuú.

17 Yeebdíh pánih naóhna, jwí Maáh Jesús weemdíh “Ma yapatjidih ma naawá queétdih”, ā níjcah yuhna, ded pah wā yapatdih wā naóhbiipna caá.

18 Dawá bitaboó ded pah í túi chājatjidih wēi naóhna, weembút ded pah wā yapatjidih wā wēi naóhbiipna caá.

19 Yeéboó “Chah túi jéihnit jwí jumna caá”, ní níj jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, yee naóhnitboó í naawáchah yuhna, ní túi wēi joiná caá.

20 Queét ní maáta dée, yeebdíh bádí í wutuchah, ní túi wēi joiná caá. Dawá láa níih dinerodih í yee dúuc wána caá. “Jwiít nihat jéihnit jwí jumachah, jwiítidih ní túi weñeé”, ípí níjina yuh caá. Biíh láa yeebdíh íjnit, í mao túcana caá. Páant yeejép yeebdíh í chājachah yuhna, ¿Dépanihna páantjeh queétdih ní túi jepah?

21 Níjeéh jumna, “cāacwādih úmni”, ní níjini, queét í chājat pah weéboó wā chājcap be. Páant wā chājat pínahdih wā úmatjidih naóhna, wā túcana caá. Queét í chājat pah chājcan yuhna, Jesús ā wahni wā jumatdih ní túi jéihyat pínah níjina, weembút ded pah wā yapatjidih wā wēi naóhbiipna caá.

22 Queétoó bita chah jéihnit jumíhna, “Jwiít judíowā jwí jumachah, jwiítidih ní weñeé”, yeebdíh ípí níjip wut be. Obohjeéhtih, weembút judío man tigaá. Queétoó “Jwiít Israel ā jumená, Dios ā níonitji jwí jumna caá”, yeebdíh ípí níjip wut be. Obohjeéhtih, weembút Israel ā juma man tigaá. Queétoó “Jwiít Abraham ā jumená”, “Yeebdíh wā túi chāj wáhbipna caá”, Dios ā níjnitji caá”, yeebdíh ípí níjip wut be. Obohjeéhtih, weembút Abraham ā juma man tigaá.

23 Queétoó “Cristodih teo wāhnit jwí jumna caá”, yeebdíh ípí níjip wut be. Páant í níjíchah joinit, nin pah yeebdíh wā níjina caá: “Weembút Cristodih teo wāhni man tigaá. Weém caá bācāh queét í tewat chah bádí teoni”, yeebdíh wā níj naóhna caá. Páant níj naóhna, páantjeh jenah joicánnit í wéheat pah naóhna yuhna, wā túccan caá. Queét í teo wāhat chah Cristodih wāpí teo wāhup be. Jesúh túini doonádih wā bohéatji peéh dawá láa nemat maáboó weemdíh í nemep jí. Dawá láa weemdíh í puñup jí. Dawá láa cāacwā weemdíh í mao yohíhip jí. Páant í mao yohíhichah, weém yeejép wāpí yapap jí.*

24 Cinco láa jwiít judíowā jwí maáta weemdíh í tewat tútup tají. Weemdíh í tewat jumat pah, tubit yéj chājnitdih momo jwií chóo coóh jumni tópnajh í puñat biíc yoobó treinta y nueve láa weemdíh í puñup jí.*

25 Biíc peihcanni láa Romanowā weemdíh teonit, máa doóbhnaíh í puñup jí.* Biíc láa weemdíh mawíhna, jeeíh í yohop jí.* Biíc peihcanni láa bádí jááj chóojh jib bejna, jwí daabáp jí. Biíc láa daabnit, máa naadíh teonit, bádí muj tacdih pah daa júoh, caán yeó jáap pah táah bej, jwáub pah túo bejat dée wā jumachah, í wáup jí. Pánihna, caán láa, wā wánihip jí.

26 Dawá láa Jesúh túini doonádih bohénit, yuúp wā jib bejep jí. Pánih bohé jíbnit, bádí yeejép wā yapap jí. Biíh láa tobohni mujnadih wā bejep jí. Biíh láa namáboó jib bejchah, bíi déedih chewe mao dúuc wáyat dée ā tobohop jí. Biíh láa wā déewājeh weemdíh í yéejahip jí.* Biíh láa judíowā nihcannitbut weemdíh í mawíhip jí.* Tútchinaboó, tútchi wihcapboó, bádí mujboobút wā jumachah, wanat dée ā tobohop jí. Biíh láa “Jwiít Jesúh wā caá”, níj yeenit, í mawat dée ā tobohop jí.

27 Jesúh túini doonádih bohéna, bádí wāpí tewep jí. Pánih teona, dawá láa úocanjeh wā bohé daa júuwáp jí. Dawá láa jéemát wihcah, nuugúp tubachah, tubit taca jootóchah, bádí yeejép wā yapap jí. Dawá láa duwát pínah yéguehbut wihcah, bádí cubuhachah, yeejép wāpí yapap jí.

28 Pánih yeejép yapna, páant bóojeh át nihcap jí. Yeó jáap jumat pah nihat Jesúh wā “caandíh cádahná”, níjina, bádí wāpí náhni dahwana caá.

29 Biíc Jesúh ā tubáp chūúchah, weembút tubáp chūúhni pah wā jumna caá. Bitá Jesúhdih í yéj chājat túutachah enna, queét yeejépwáboodíh bádí wā líjna caá. Pánihna, yeéb nihat Jesúh wā, wā weh dée ní

* 11:23 Hch 16.23 * 11:24 Dt 25.3 * 11:25 Hch 16.22

* 11:25 Hch 14.19 * 11:26 Hch 9.23 * 11:26 Hch

jumuchah, yeebdih úam yacna, yeejép wāpī yapna caá.

³⁰ Páant yeejép wā yapatjidih wēi naóhna, ded pah wā túi chājatdih yeebdih wā wēi naóhcan niit. Oboghjeéhtih, wā wēpcatjidih yeebdih wā wēi naóhbpna caá.

³¹ Páant wā naáwáchah joinit, “Yoobópdih caá páant ā niiját”, Dios ā niij jéihna caá. Caán caá jwī Maáh Jesucristo íip. Pánihna, yeó jáap jummat pah “Paá, meemjéh nihát jéihni, chah wēpni caá”, túi wēi niiját caá náahap.

³² Weém Jesucristodih wā jwíih jepahat tättimahbitjeh, Damasco tátchiboó wā jumuchah, caán tátchidih moón í maáh, Aretas nump jumni, weemdíh át tewat túatup wat jī. Pánihna, nihát Damasco tátchi wáihyat júdu jēcnadih áih soldadowádh át páñat túat wat jī, wā bac bejehchah í tewat pínah niijná.

³³ Páant í páñachah enna, wā chéenwā búdi wuhdih weemdíh waadát tútnit, wáihyat júdudih jumni muú enat jēcmant í cádah deyanap jī. Pánih cádah deyanit, í teo wáacachah, moh yéejni wā jweyép jī.*

12

Pablo oo jummat dée ā enat

¹ Búu weemdíh ded pah biíh ā yapatjidih wā jwúub naóhbpna caá. Queét yee bohénitboó “Jwiitjeh caá oo jummat dée jígohatdih enna, chah jéihnit jwī jumap”, í niij naóhna yah caá. Oboghjeéhtih, jwī Maáh weemdíhbut oo máh enat dée pah ā jígohop jī. Páant ā jígohatjidih yeebdih wā naóhbpna caá. Ded pah weemdíh ā jéihyaatdihbut wā naóhbpna caá.

²⁻³ Catorce jópchi jātih Dios weemdíh jap-boó ā ub púuh laab béjep jī. Ded pah ā ub púuh laab béjatjidih wā jéihcan caá. Wíih bácahdih, wíih caolihdihjeh ā ub bej déeji oo jummat pah enatjidih, wā jéihcan caá. Diosjeh caá ā jéihyep.

⁴ Á pehbhoó, Paraíso wūt jumapna juibínit, ā naáwáchah wā joyóp jī. Jwiit cáacwājeh jwī jéih naóh buujácat déedih wā joyóp jī. Páant caandih wā joyóchah yuhna, weemdíh ā jwúub naóh yapaat túatcap jī.

⁵⁻⁶ Páant weemdíh ded pah ā yapatdih wēi naáwíhna yuhna, weemjéh ded pah wā jumatdih wā wēi naóhcan niit. Oboghjeéhtih, yoobópdih ā jumuchah, wā jwúub naáwáchah nihna, áta túi taga. “Pablo túini oo jummat dée pah enna, Jesús ā wahni nacaá”, ní niij weñatdih yeebdih wā náah yaccan caá. Oboghjeéhtih, ded pah wā chājatjidih, ded pah wā bohéatjidihbut jenah joinit, “Pablo jwī Maáh ā bohé jibat tútnit caá”, ní niij jéihyatdih wā náah yacna caá. Weemjéh wēpcanni wā jummatdih ní jéihyat pínah niijná, búu ded pah

biíh wā yapatjidihbut yeebdih wā naóhbpna caá.

⁷ Chah túini oo jummat déedih enna, “Weém caá bácah chah jéihni”, wā niij jenah joyát weemdíh ā tobohna caá. Páant ā tobohat pínahdih jéihna, Dios Satanásdih weemdíh yeejép át yapat túatup taga, “Weemjéh wēpcanni caá”, wā niij jenah joyát pínah niijná.

⁸ Pánih jumna, biíc peihcanni láa jwī Maáh Jesúsdih caán yeejép yapatdih ā yohat pínahdih wā úubup yah be.

⁹ Oboghjeéhtih, weemdíh nin pah ā niij jepahap be: **“Caandih wā yohcan niit. Oboghjeéhtih, caandih yohcan yuhna, meemdíh búdi oinit, wā túi teo wáacbpna caá. Pánih wēpcannijeh jumna, wā oi teo wácat pínahdih chah ma bidbpna caá. Pánihna, meemdíh búdi wā teo wáacachah ennit, wā wēpatboodih nihát cáacwā í jéihbpna caá”**, Jesús weemdíh ā niij jepahap be. Páant ā niijchah joinit, wā wēpcatdih wā wēi naóhbpna caá, ā wēpatjīh weemdíh búdi ā teo wácat pínah niijná.

¹⁰ Páant tigaá Jesúh wā jummat jūib yeejép yapna, búdi wā wēina caá. Bitá weemdíh yeejép í wéhenachah, yeejép í chājachah, í jīgahanachah, dedé biíh weemdíh yeejép ā yapachah yuhna, wāpī túi jumna caá. Pánih wēpcanni wā jumuchah, Jesús ā wēpatdih chah búdi bidnit, “Weém jéihcanni wā jumna yuhna, ā teo wáacatjīh wā túi buujábpna caá”, wā niij jéihna caá.

Corinto tátchidih moondih búdi ā jīgahat

¹¹ Bitá weemdíh yeejép í naáwáchah joinit, yeebboó queétdih ní naóh bóod chuñuchah, áta túi tagaá. Oboghjeéhtih, páant ní niijcáh, weemjéh yeebdih wā míic wēi naóhna caá. Weém oboh jumni dée wā jumuchah yuhna, queét yee bohénit “Jwiit caá bácah Dios ā bohéat tútnit”, niijnitboó wā chah í jumcan caá.

¹² Níjeéh wā jumuchah, Dios ā naáwát tútnit wā jummatdih júatíhna, ā wēpatjīh weemdíh búdi apī teo wáacap jī. Páant ā teo wáacachah, dawá láa wannitdih booanit, nemépwádhbut wā yohop jī. Pánih chājnit, jwiit cáacwā jwī jéih chājca naáhdih ā wēpatjīhjah wā chāj júatup jī. Weemdíh eníhcannit í yéejahichah yuhna, wā chuuná yuhna, wā teo cádahcap jī.

¹³ “Pablo jwíjeéh jumna, biíh tátchidih moondih ā túi chājat pah jwiitdih ā túi chājcap jī”, ¿yeeb ní niij jenah jói niit? Nihat tátchidih moondih biíc yoobó wāpī túi chājna caá. Oboghjeéhtih, yeebdihjah wíih pínah dinerodih wā úubh tac buugácap jī. ¿Pánih úubh tac buugácan, yeebdih wā yéej chājnit jūi? Caán yeejép ā jumuchah, wā

* 11:33 Hch 9.23-25

jīgahna caá. Caán yéejatdih weemdih ñi yohoó.

Ípebhna ā jwáub jib bejat pínah

¹⁴ Nin wā naawát pínahdih ñi túi joyoó: Chéne láa juibíniji buu ñi pebhna jwáub bejat túat caá wā chájap, páant muntih. Ñi pebhna juibínit, yeebdih wíih dinero pínahdih con láa wā uúbhcatji pah, buu láabut wā uúbh tac buugácan níit. Ñíih dinerodih náahcan, Jesúsdih túi joinit ñi jumát caá yeebdih wā náah yacap. Wébit í mána í náahatdih wáhnit pínah níhcan caá. Obohjeéhtih í mána caá queét wébitoodih í náahatdih ípí wáhuap. Páant í chájat pah yeéb wā weh panihnit ñi jumachah, wā náahatdih yeebdih wā uúbhcan níit.

¹⁵ Ñi íp panihni jumna, yeebdih búdí oinit, nihat wā bíbohadih wéi wáhnit, yeebdih wā teo wáaquíhna caá. Pánih teo wáaquíhna, búdí chunná yuhna, wā teo cádahcan níit. Páant yeebdih chah wā oyochah yuhna, zyeeb weemdih nump ñi oi níit?

¹⁶ “Pablo jwíjeéh jumnit, áih pínah dinerodih ápi uúbh tac buugácap jí”, ñi níj jéihna caá. Obohjeéhtih, biquína níjeéh jumnit weemdih nin pah í níj jenah joi tágaá: “Jwíih dinerodih moh yéejnitdih ā wáh wáacat túatnit, jwiitdih jéihcha dáuc wániabeh tagaá”, í níj jenah joiná caá.

¹⁷ Páant í níj ját pahjeh chájni jumna, ¿ded pah tígáa caandih wáta nih cháj? ¿Ñi pebhna wā wáhnitdih nit beé yeebdih wā jéihcha nuumát túatup? Páant wā chájcap jí.

¹⁸ Játih Titodih ñi pebhna bejat túatnit, bíh Jesúhdihbat ájeéh wā pej jam bejat túatup jí. Páant ñi pebhboó juibínit, ¿Tito yeebdih ā jéihcha nuumnit jí? “Nuumcánni caá”, ñi níj jéihna caá. Jwiit chénat pah bíic yoobó jwí maáh ā weñat pínahdih chájnit caá. Pánih jumnit, yeebdih oinit, túinijeh ā chájat pah, weembát bíic yoobó yeebdih túinijeh wápi chájna caá.

¹⁹ Páant wā jáh níjichah joinit, ¿ded pah ñita níj jenah joi? “Caandih jwí wéi níj ját pínahdihjeh caá ā bidip”, ¿ñi níj jenah joi níit? Obohjeéhtih, weém Cristoih jumna, Dios weemdih ennit, “Ma túi chájna beé”, ā wéi níj ját pínahdihjeh caá wā náahap. Yeebdih teo wáaquíhna, ded pah wā chájatjidih wā naóh beedánap be, jwí Maáhdih chah ñi túi jepahat pínah níj jna.

²⁰ Ñi pebhboó wā juibínachah, wā náah yacat pah ñi chájcah, búdí yeebdih wā úm yacna caá. Páant ñi túi chájcah, caanná juibínit, weembát yeéb ñi náah yacat pah wáta chájcan tagaá. Pánihna, yeebdih búdí wā jenah joiná caá. ¿Páantjeh ñi múic júih níit? ¿Páantjeh bitáih bíi déedih ñi en ñinah íj níit? ¿Búdí ñi múic íja níit? ¿Biquína páantjeh

íih pínahdihjeh bid níit? ¿Buu but páantjeh bitadih ñi yee naóh níit? ¿Yeéjép dooná ñi jumátidih ñi cádah jwáuhcan níit? ¿“Weém níhat jéihni caá”, páantjeh ñi múic wéi níj níit? ¿Túbit ñi múic en naóh cádah jwáuhcan níit? ¿Yeéb biquína ñi jenah joyátdihjeh níit ñi chájap? Yeéb páant ñi chájatidih wā úm yacna caá.

²¹ Pánihna, ñi pebhna juibínit, ñi túat nuumcátdih wā enechah, Dios weemdih áta tíicat túat tagaá. Jon játih yéej chájnitji dáwá páantjeh í yéej chájatidih cádahcah enna, búdí wáta jīgah taga. Í náah chájat, yeéjép chájihat jenah joyát, í náahat pahjeh chájatidihbut í cádahcah enna, búdí wáta jīgah taga. Páant ñi chájatidih páant bóojeh ñi cádahaá, caanná juibínit, wā júihcat pínah níj jna.

13

Pablo ā péé naawát

¹ Jon yeebdih chéneji juibí enniiji buu bejna, bíic peihcanni láa bejat túat caá wā chájap. Pánihna, ñi yéej cháj cádahna, túiniboodih túat nuumnit, weemdih ñi túi páñaá. Níjeéh jumnitdih í yéej chájatidih cádahat tútntit, Moisés nin pah ā níj naóh daacátjidih ñi túi náhninaa: “Deddih ñi peéh chájat pínah játih, caán ā yéej chájachah ennit, chénewá, bíic peihcannit í enatji pahjeh í naawá naáh. Páant moonjéh í naawát túttimah, ñi peéh chájachah, ā túaipna caá”, Moisés át níj daacáp tají.*

² Ñi pebhna wā jwáub juibí láa yéej chájnitdih nin pah wā níj naawáp jí: “Ñi yéej chájatidih cádahnit, túiniboodih ñi túat nuumú. Ñi cádahcah, jwáub juibína, wā peéh chájipna caá”, wā níj jí. Páant wā níj játji pah, buu níjeéh jumcan yuhna, queét páantjeh yéej chájnitdih, yeéb nihatdihbut, wā jwáub naóhna caá. Páant bóojeh, ñi yéej chájatidih cádahnit, túiniboodihjeh ñi túat nuumú. Ñi pebhna juibínit, ñi cádahcatdih enna, búdí wā peéh chájipna caá. Yúup wā jumachah, “Wā peéh chájipna caá”, níj jna yuhna, ā peéh chájcan níit”, ñi níj jenah joicá bojó.

³ Cristo ā naawátidih naóh yapani wā jumátidih ā júutat pínahdih bídna, páant wépép weemdih ā peéh chájat túatuchah enna, ñi jéihbina caá. ¿Búdí ā wépatjéh yeebdih á teo wáacátjidih ñi náhnican níit? Yeéb yéej chájnitdih ā peéh chájat pínahbut bíic yoobó wépép ā jumipna caá.

⁴ Jwiit cáacwá jwí wépat pah Cristo wépcanni jumna, cruzboó át wan wáhuap wát jí. Pánih wánná yuhna, Dios ā wépatjéh boo pad jóóhni, buu páantjeh báadhni ā jumna caá. Cruzboó ñuhna, wépcanni ā jumát pah

* 13:1 Dt 17.6; 19.15

weembút wēpcanni wā jumna caá. Wā jenah joyátjijeh yeebdíh wāta jéih teo wáaccan tagaá. Oboghjeéhtih, Cristo wājééh jumna, Dios ā wēpatjīh yeebdíh teo wáacadih wā juibíipna caá.

⁵ Yeéb mícjeh nin pah ñi míc niij uúbh joyoó: “¿Ded pah wā chājatji? ¿Yoobópdih Jesúsdi h wā jenah joí niit? ¿Caán ā náah yacatdih wā túi jepah niit?” ñi míc niij uúbh joyoó. Caandíh yoobópdih jenah joiná, ā náah yacatdih ñi túi jepahachah, Jesús ñi h caolihboó ā jumna caá. Oboghjeéhtih, yoobópdih caandíh jenah joicán, ā náah yacatdih jepahcan, āihwā ñi nihcan caá.

⁶ Weémboó caandíh túi jenah joiná, ā náah yacatdih jepahni wā jumatdih wā jéihna caá. “Weém Jesúsíh caá”, niij yeeni wā nihcan caá. Páant wā jumatdih yeebdíhbut wā jéihyahna caá.

⁷ Ñi yéej chājcat pínahdih náah yacna, Dios yeebdíh ā túi teo wáacat pínah niijná, búdí wā uúbhna caá. Ñi pebhna juibínit, páant ñi yéej chājcatdih wā enechah, weemdíh Dios yeebdíh ā peéh chājat túutcan niit. Páant ā peéh chājat túutcah, wā wēibipna caá. Oboghjeéhtih wā peéh chājcatdih ennit, “Pablo Dios ā wēpatjīh queétdih peéh chājcan, Dios ā wahni nihcan nacaá”, ñi niij jenah joyóchah yuhna, wā túi wēibipna caá. Dios weemdíh ā bohé jibat túutatjidi h ñi jéihyat pínahdih wā náah yacna yuhna, yeéb ñi túi chājat pínahdih chah wā náah yacna caá.

⁸ Ñi yéej chājatdih cádahnit, túiniboodíh ñi túut nuumátdih enna yuhna, yeebdíh wā peéh chājachah, yoobópdih āta nihcan tagaá. Pánihna, yoobópdih chājīhna, yeebdíh wā bohé bípna caá, Dios naáwátdih túi beh joinít, chah ñi jepahat pínah niijná.

⁹ Yeéb Cristodih ñi túi jenah joyóchah, Dios ā wēpatjīh yeebdíh peéh chājat ā náahcah, búdí wā wēibipna caá. Pánihna, Diosdih búdí wā uúbhna caá, ā weñat pínahdijeh ñi túi chājat pínah niijná.

¹⁰ Dios ā wēpatjīh yeebdíh peéh chājīhcan, ñi pebhna wā bejat pínah jātih wā daác wahna caá, yéej chājatdih cádahnit, ñi túut nuum páñat pínah niijná. Dios ā wēpatjīh yeebdíh jīgahaíhcan, wāpí túi bohéna caá, ñi túi jumat pínah niijná.

Pablo ā péé túyat túutat

¹¹ Buu wā úudwā panihnitá, yeebdíh wā túyat túutna caá. Cristodih chah jenah joinít, túinijeh ñi jumuu. Nin wā naóh daacátdih ñi túi jepahaá. Cristodih chah jenah joyát pínahdih ñi míc teo wáacá, bíicdih túi jumat túut niijná. Páant ñi túi jumuchah ennit, Dios ñijeéh ā jumbipna caá. Caán jwiitdih búdí oinit, míc oyat túutna, jwiit bíicdih ā túi jumat túutna caá.

¹² Jesúsíhwā jumna, ñi túi wēi uúúbú.

¹³ Nihat ninjīh moón Jesúsíhwābut yeebdíh búdí í túyat túutna caá.

¹⁴ Yeebdíh búdí wā uúbhna caá, jwí Maáh Jesucristo yeebdíh oinit, ā túi teo wáacat pínah niijná. Dios búdí ā oyatdih ñi jéihyat pínah, Túini Espíritu ñijeéh ā jumat pínah, yeéb bíicdih ñi túi jumat pínahdihbut wā uúbhna caá. Pánih uúbhnit, yeebdíh búdí wā túyat túutna caá.

Páant bóojeh tígaa wā naawát.
Pablo

GÁLATAS

Pablo queétdih ã túyat túatnat

1-2 Weém, Pablo, bihdih daacát túatnit, yeéb Galacia baácđih jumni tútchinadih moón Jesúhwáđih wá wahna caá. Nihat wájeéh jumnit Jesúhwábat yeebđih í túyat túatna caá. Weém, Pablodih jii Jesucristo ã níwip jii, áih táini doonáđih wá naóh jib bohéat pínah niijná. Cáacwá weemđih í naáwát túatcap jii. Obohjeéhtih, Jesucristo, Dios jwí íp caán wunnijidih boonibut weemđih í níwip jii. Páant í naáwát túatni jumna, nin núodih yeebđih wá daác wahna caá.

3 Dios jwí íp, jwí Maáh Jesucristobut yeebđih oinit, í túi teo wáaca naáh, ñi túi jumant pínah niijná.

4 Dios jwí íp ã náahat pahjeh, caán Jesucristoboó jwí yéejat jiib, át wan wúhup wut jii,* ã teo wáacatjii yeejépwá í jumant pah nihcan, yeej chájatdih jwí yap yohat pínah niijná.

5 Páant ã chájatdih jéihna, “Paá, meém nihadđih jéih beedáni jumna, cáacwáđih jígah ennit, mapí túi teo wáaca caá”, jwí ípdih yeó jáap jumant pah búdi jwí niij wéi naáwát dée caá. Páant túi jwí niij wéi naáwáp.

Dios cáacwáđih ded pah ã túi wbat

6 Yeéboó ded pah ñi chájat doonáđih joinit, weém búdi wá náhni dahwana caá. Dios yeebđih búdi oina, át níwip taga, Jesúsđih jepahnit, áihwá ñi jumant pínah niijná. Obohjeéhtih, páant yeebđih búdi ã oyochah yuhna, waicanjeh biih bohéatđih joinit, Jesucristobodih cádahna caá ñi chájap. Páant ñi cádahat doonáđih joinit, “¿Dépanih tígaa waicanjeh í túat núum?” niij jenah joinit, wá wáhi bejep be.

7 Biqúina ñi pebh jumnit, yeebđih tac buugána, mácah bohénit, Jesúh táini doonáđih í yéejana caá. Páant yeebđih náohna, nin pah í niij yee bohéna caá: “Túibnit jumant túat niijná, Jesucristodihjeh ñi túi jepahaá”, Pablo niij naóh bohéna, yeebđih ã nih yáana caá. Diosjééh túi jumant túat niijná, jwí nuowá í naáwátjidihtut túi jepahat caá náahap”, Ít niij yee náohénachah, wá wáhi bejep be. Obohjeéhtih, “Nin táini dooná caá”, í niij naóhniiboó táini dooná yoobát nihcan caá.

8 Jwiít, Dioih ángel japmant júohni, yeebđih jwí jwíh bohéatjidihtut mácah jwí bohénachah, jwiítđih Dios búdi peéh chájna, iiguipna ã waha naáh.

9 Wá naáwátjii pah wá jwáub naóhbiipna caá, páant muntih: Yeebđih jwí jwíh

bohéatđih ñi túi jepahachah yuhna, det yeebđih mácah í bohénachah, Dios queétdih búdi peéh chájna, iiguipna ã waha naáh.

10 Páant niijná, “Caánboo tígaa túi bohéni ã jumap”, weemđih cáacwá í niijátđih wá bidcan caá. Obohjeéhtih, Diosboó weemđih “Meém ma túi bohéna jii”, ã niijátđihjeh caá wá náahap.* Cáacwáđih weñahnit bohéna, Cristobodih wáta weñacan tagaa. Pániñ weñacan, caandih teo wáñni wáta jumcan taga.

Cristo Pablodih ded pah ã túat nuumátjii

11 Wá déewá panihnitá, nindih ñi jéihyat pínah yeebđih wá náah yacna caá: Wápi bohéni táini dooná cáacwá í jenah joyátjijeh nihcan beé.

12 Ded cáacđih wá joinjii doonábut nihcan beé. Bitá weemđih í bohécan beé. Obohjeéhtih, Diosjeh weemđih ded pah ã wáuh ã jumantđih ã bohénap jii.

13 Jesucristodih wá jepahat pínah játiñ, jwiít judiowá jwí nuowá í naáwátjidihtut wá túi joí waadánap jii. Pániñ túi joí waadáni wá jumachah, ded pah wá chájatjii doonáđih yeéb ñit joiij tagaa. Pániñ jumnit, Jesúhwá Diosđih yap yohnit í jumantđih jenah joinit, enihcan, búdi yeejépwá chájna, queétdih wá túi mao beedá bojilhip yah jii.*

14 Jwí nuowá í naáwátjidihtut túi jepahihna, weém biic yoobó behnit चाह wá túi bohénap jii.*

15-16 Obohjeéhtih, wá cáac jumant pínah játiñ, Dios weemđih búdi oina, átát níojip taga, áih táini doonáđih wá bohéat pínah niijná. Pániñna, yéejni wá jumachah yuhna, ã náahni yeó jáapđih Jesús ã wahniij ã jumantđih weemđih ã jéihyanap jii. Pániñ jéihyanit, judiowá nihcannit pebhboó ã wahap jii, áih táini doonáđih queétdih wá naáwát pínah niijná. Páant ã wahachah, “¿Ded pah tígaa weemđih niij bohéat náah?” cáacwáđih wá niij wáuh joí encap jii.*

17 Jesús áih táini doonáđih naáwát túatnit maáta, wá játiñ ã ñionit í jumachah yuhna, Jerusalén tútchina queétdihbut miic wéhenadihtut wá bejcap jii. Caanná bej jwuhcanjeh, Dios ded pah weemđih ã náah yacatđih jéihhna, Arabia baác cáac wihcapboó caandih wáuhadihtut wá bejep jii. Caánboó jumniij Damasco tútchina wá jwáub jwibínap jii, páant muntih.

18 Biic peihcanni jópchi túttimah, Jerusalén tútchina Pedrođih enedih wá bejep jii buca.* Caanná chéne semanabitjeh wá jumap jii.

19 Jesús áih doonáđih ã naáwát túatnit bita maátadihtut wá jwááhcap jii. Obohjeéhtih, Santiago jwí Maáh úddih pohba wá jwááap jii.

* 1:4 Mt 20:28; Mr 10:45; 1Ti 2:6; Tit 2:14 * 1:10 1Ts 2:4

* 1:13 Hch 8:3; 22:4-5; 26:9-11 * 1:14 Hch 22:3

* 1:15-16 Hch 9:3-6; 22:6-10; 26:13-18 * 1:18 Hch 9:26-30

²⁰ Páant wā daacáčah, wā naáwát yoobópdih ā jumatdih Dios ā jéihna caá.

²¹ Tálttimah, Siria baác, Cilicia baác nabut naoh jibidih wā bejep jī.

²² Caanna wā jib bejehchah, Judea baácboó jumnit Jesúhwā weemdih ī jwááh jwáhcap jī.

²³ Ded pah wā chājat doonádihjeh ítāt joyóp tajī. “Jātih jwiit Jesúhwādih yeejép chājna, túini doonádih jwiitdih cádahat tútnijī buu caán doonádihjeh jwááb naóhna caá ā chājav, cáacwā Jesúsdih ī jepahat pínah niijná”, ít niij míc wéhenap wut jī.

²⁴ Páant wā tút numát doonádih joinit, “Paá, caandih mat túi teo wáacap taga”, Diosdih búdí ít niij wēi naáwáp wut jī.

2

Cristo ā naáwát tútnit maáta Pablodih ī wēi jwááát

¹⁻² Catorce jópchi tálttimah, Diosboó weemdih Jerusalén tútchina ā bejat tútuchah, Bernabéjīh caanna wā jwááb bejep jī. Pánih bejna, Titodihbut jwī namah bejep jī.* Caánboó judío nihcanni, jwī nuowā ī wutat pah bóodcanni ā jumap jī. Caanna juibína, caánboó jumnit Jesúhwā ī maátajeh ī míc wáacachah, judiowā nihcannitdih túini doonádih ded pah wā bohéatdih queétdih wā naáwáp jī. Pánih naóhnit, ded pah wāpī bohéatdih queét ī túi jéihyatdih wā náah yacap jī. Pánih jéihcan, wā bohéatdih ī wēicah, wā tewat buadní āta jum taga. Obohjeéhtih, ded pah wā bohéatdih jéihnit, ī túi weñep jī.

³ Páant wā naáwáchah wēi joiná, Tito bóodcanni ā jumachah yahna, “Meembát ma bóodat tútú”, caandih ī niijcap jī.

⁴ Queét maáta bícdih jwī míc wéhe láa, jwíit Jesúhwā nihah bícdih jwī míc wáacachah, biquína “Jesúsdih jepahnit jwī jumna caá”, niij yeenitbut ít waadáp jī. Pánih waadnit, judiowā nihcannitdihbut ī bóodat tútup yah jī. Obohjeéhtih, buu Jesúhwā jumna, jwī nuowā ī naáwátjidih jepahcan, Jesúsdihjeh jwī túi jenah joiná caá. “Páant jwī chājavah, jwī ípboó jwiitdih ā túi enna caá”, jwī niij jéihna caá. Páant niij jéihnit jwī jumachah enna, jwiitdih juíhñat tút niijná, ded pah jwī chājatdih jéihna, queét jwíjeéh ít waadáp tajī. Pánih waadnit, jwī nuowā ī naáwátjī bíic yoobó jwiitdih ī jepah beedáát tútup yah jī, páant muntih.

⁵ Páant ī wutuchah yahna, túini doonádih ní jéihyat pínah niijná, jwiitboó queétdih jwī jepahcap jī.

⁶ Pánihna, Jesúhwā ī maáta túini doonádih ded pah wā bohéatdih joinit, “Ma bohéat pahjeh tih judiowā nihcannitdih ma bohénaá”, niij naóhnit, weemdih bíih

wutatdih ī bohéat tútup jī. Queét Jesúhwā ī maátadih “Queétdih chah jéihnit caá”, biquína ī niij jenah joyóchah yahna, dedé pínah weemdih nihcan caá. Diosboó nihatdih bíic yoobó ā jenah joiná caá.*

⁷ Queét ded pah wā bohéatdih túi wēinit, “Pedrodih jwiit judiowādih ā bohéat pínah niijná, Dios át níojip taga. Pánihat pah, Pablodihbut judiowā nihcannitdih át bohé jibat tútup taga”, ī míc niijíp jī.

⁸ Judiowādih Pedro ā bohénachah, Dios búdí át teo wáacap wut jī. Weembát judiowā nihcannitdih wā bohénachah, Dios bíic yoobó ā teo wáacachah, queétdih ī túi jepahap jī.

⁹ Pánihna, Santiago, Pedro, Juanjīh, Jesúhwā ī maáta yoobát, Dios weemdih búdí ā teo wáacatjidih jéihnit, “Dios yoobópdih át níio wahap taga, jwī déewā nihcannitdih ā naáwát pínah niijná”, ī míc niijíp jī. Páant niijnit, weemdih Bernabédihbut búdí wēinit, “Jwī túi míc teo wáac jīh”, niijná, jwī míc muj tewep jī. Pánih muj teonit, “Yeéb jwī déewā nihcannitdih níi bohéatjī pah níi túi naáwá. Jwiitboó jwī déewádihjeh jwī naóhhipna caá”, Santiagowā jwiitdih ī niijíp jī. “Páant tíi ā jumá nah”, jwī míc niijíp jī.

¹⁰ Páant niijná, Jesúhwā moh yéejnitdih jwiitdih ī teo wáacat tútup jī. Weembát moh yéejnitdih búdí jgah ennit, wāpī teo wáacna caá. Páant niij míc wéhe péanit, jwiit Antioquia tútchina jwī jwááb bejep jī.

Pablo Pedrodih ā jaiññat

¹¹ Tálttimah, Pedrobūt Antioquia tútchiboó ā juibínap jī. Obohjeéhtih, jwī pebhna juibínijī, yoobópdih ā chājavat péeh caandih wā juíhñap jī.

¹² Nin pah ā chājav jī: Jwī nuowā “Jwíit judiowā bóodcannit bíicdih jwī jeéméchah ā túican caá”, ī niijátjī ā jumachah yahna, Pedrobó jwī pebh jwíih juibína, jwī déewā nihcannit bíicdih ā túi míc wēp jwáhup jī.* Obohjeéhtih, biquína jwī déewā, Santiago ā chéenwáboó ī juibínachah ennit, jwī déewā nihcannitdih cádahnit, Pedrobó “Buu junit bóodat tútnit weemdih juíhñá”, niijná, íjeéh ā jwááb míc wēpcap jī.

¹³ Páant ā yee buugáchah ennit, bita jwī déewábūt caandih míc jéih ennit, queétdih bíic yoobó ī cádahap jī. Bernabé yah bueca túi jéihni jumna yahna, queét ī chājavat bíic yoobó caanbút ā cádahap jī.

¹⁴ Pánih cádahnit, “Nihat Jesúsdihjeh jepahnitdih Dios bíic yoobó ā wēi enna caá”, ípī niij bohéat pah queét ī cádahap jī. Páant ī cádahachah ennit, nihah Jesúhwā ī joyóchah, nin pah Pedrodih wā niij juíhñap jī: “Meém judío jumna yahna, Jesúsdihjeh jepahna, jwī nuowā ī naáwátjidih ma túi jenah joi

* 2:1-2 Hch 11.30; 15.2 * 2:6 Dt 10.17 * 2:12 Hch 11.2-17

cádahap jī. Pánih cádahnit, judíowā nihcannit ī chājat pah queét bícdih ma túi jeémp jwúhup be. Obohjeéhtih, ~~buu~~ queétdih cádahnit, jwī nuowā ī naáwátjidih ma jwúub jepahachah ennit, queét jwī déewā nihcannit nin pah ī níij jengah joiná nacaá: "Pedro páant ā jwúub jengah joyóchah, queét judíowā ī nuowā ī naáwátjidih jwiútdihbut jepahat caá náahap", ī níij jengah joiná nacaá. Páant ma chājat ā táican caá", Pedrodih wā níijp jī.

Jesúsdihtíi jengah joinítdih Dios ā wēi enat

¹⁵ Jwī nuowā judíowājeh ítāt jumup tajī. Pánihna, jwiútdihbut ī jūimená judíowājeh muntih jwī jumna caá. Pánih jumnit, Dios ā wutátdih jéihnit jwī jumna caá. Obohjeéhtih, queét judíowā nihcannit Diosdih ī jéihcan caá.

¹⁶ Pánihna judíowā jumna yahna, caán wutátdih jwī jéih jepah beedácatdih jwī jéihna caá. Caandíh jepahcat jíib "Queét túinit caá", jwiútdih Dios ā níij encatdihbut jwī jéihna caá. Obohjeéhtih, Jesucristodihjeh túi jengah joinít jwī jepahat jíib, "Queét túinit caá", Dios jwiútdih ā níij enna caá. Pánih jéihnit, jwiútdihbut judíowā yahna, Jesucristodihjeh túi jengah joinít, jwī jepahap jī, "Queét túinit caá", Dios jwiútdih ā níij enat pínah níijná. Jwiútdih caácwā Moisés ā wutátdih jéih jepah beedácanit miic jwī jumna caá. Pánihna, caandíh jwī jepahcat jíib, "Queét túinit caá", Dios ā níij encan níit. Caandíh jéihnit, "Caán wutátdih joí waadánachah, Dios jwiútdih ā túi wēi enna caá", jwī níij jengah joicán caá.*

¹⁷ Pánihna, Cristodih jepahnit, "Queét túinit caá", Dios jwiútdih ā níij enat pínah níijná, caán wutátdih cádahna caá jwī chājap. Obohjeéhtih, páant jwī cádahachah ennit, bita jwī déewā caán wutátdih túi jepahat tútnitboó "Queét jwī déewā nihcannit pah yéej chājnít ī jumna caá", jwiútdih ī níij jengah joiná caá. Páant ī níij jengah joyát pah jwiútdihbut jengah joinít, "Moisés ā wutátdih cádahat tútnit, Cristo jwiútdih ā yéej chājat tútna caá", jwita níij jengah joí tágaá. Obohjeéhtih, páant nihcan caá. Pánihna, "Jesucristodih jepahna, Moisés ā wutátdih jwī cádahat jíib, yéejnit jwī jumna caá", jwī níij jengah joicán caá.

¹⁸ Cáacwádhíh nin pah wāpī níij naóh bohéna caá: "Diosjééh túi jumíhna, jwī nuowā ī naáwátjidih jengah joicán, Jesucristoboodihjeh túi jengah joinít, jepahat caá náahap", wā níijná caá. Obohjeéhtih, páant níij bohéniji jwúub túut nuumnít, "Diosjééh túi jumat túut níijná, jwī nuowā ī naáwátjidih túi jepahat caá náahap", níij naóh bohéna, yéej chājni yobát wáta jum tagaá.

¹⁹ Moisés ā wutátdih weémboó túi jepahcanni jumna, caandíh yap yohni wā jumna

caá. Pánih yap yohni wā jumátdih jéihna, "Caandíh wā jepahcat jíib, Dios weemdíh ā wēi encan caá", wā níij jengah joiná caá. Páant níij jengah joinít, Dios bícdih túi jumat túut níijná, caán wutátdih jengah joí cádahnit, Jesucristoboodihjeh túi jengah joinít, wā jepahna caá.

²⁰ Caánboó weemdíh oinit, wā yap yohat peéh cruzboó ā wun wáhachah, weembát ájeéh bícdih wunni pah wā jumna caá. Pánih wunni pah jumna, weém wā jengah joyátdihjeh chāj cádahnit, Cristoboodíh túi jengah joinít, jepahna caá wā chājap.*

²¹ Pánihna, "Dios jwiútdih budí ā oyochah, Cristo ā wun wáhat dedé pínah nihcan caá", wā níijcán caá. Obohjeéhtih, Dios ā wutátdih jepahat jíibjeh ájeéh jwī túi jumachah, Cristo ā wun wáhat dedé pínah áta nihcan tagaá.

3

Jesucristodihjeh jepahat caá náahap

¹ ¡Yéeb Galacia baácdih moón Jesúhwa jengah joicánnit níi jumna caá! Jesucristo cruzboó ā wun wáhat doonádhíh yobópdih yeebdíh wā naáwáp jī. Páant wā naáwátdih níi túi jepahachah yahna, ~~buu~~ ¿Dépanih tígaá bitaboó yeebdíh mácah ī naáwáchah joinít, níi jepah?

² Nindih wáat jengah joí ena tígaá: ¿Moisés ā wutátdih níi jepahat jíib níit Túini Espírítu níjeéh át jwíih jum? Nihcan caá. Obohjeéhtih, túini doonádhíh joiná, Cristodih túi jengah joinít, níi jepahachah, níjeéh át jwíih jum be.

³ Túini Espírítu ā teo wáacatjíh Cristodih níi jwíih jepahna yahna, ¿Dépanih tíbeé ~~buu~~ jwúub túut nuumnít, níi jengah joyátdihjeh Moisés ā wutátdih jepahna caá níi chājap? Pánih chājna, jengah joicánnit níi jumna caá.

⁴ Túini doonádhíh níi jepahatjí jíb dawá láa túini yeebdíh át yapjip tagaá. ¿Páant yeebdíh ā túi yapátdih níi quíib ~~buu~~ dá níit? Oboh pohba páant yapna át chājjican tagaá.

⁵ ¿Ded pah níi chājatjí jíb tíbeé Dios yeebdíh Túini Espírítudih át wáhjji? níi jengah joyóchah. Moisés ā wutátdih níi jepahat jíib nihcan, áih túini doonádhíh joinít, Cristodih níi jepahat jíib, yeebdíh Túini Espírítudih át wáhup taga. Páant ā jumachah, Jesucristodih níi túi jepahat jíib cáacwā ī jéih chājca naáhdih Dios ā wēpatjíh yeebdíh ā chāj júutat tútna caá.

Abraham Diosdih ā túi jengah joyát

⁶ ~~Buu~~, jwī nuo Abraham ded pah ā chājatjidih jwī jengah joyát dée caá. Dios caandíh ā naáwátdih át túi jengah joyóp wut jī. "Meemdíh wā túi chājbipna caá", Dios ā níijchah, ā túi jengah joyát jíib, "Caán Abraham túini caá", Dios caandíh át níij enep wut jī.*

* 2:16 Sal 143.2; Ro 3.20,22

* 2:20 Fil 1.21

* 3:6 Gn 15.6; Ro 4.3

* 3:7 Ro 4.16

⁷ Pánihna, caán Diosdih ã túi jenah joyát pah, jwiítbut páant túi jenah joinit, Abraham ã juimena panihnit jwí jumna caá.*

⁸ Judíowã nihcannitbut Diosdih ã túi jenah joyóchah, “Queét táinit caá”, Dios ã niij enna caá. Páant ã niij enat pínahdih jéihna, Dios nin táini doonádh Abrahamdih játih átát naáwáp wut jī: “Weemdih ma túi jenah joyát jīb nihát nin baácdih moondih wã túi chājibpna caá”, át niijp wut jī.*

⁹ Pánihna, Abraham caandih ã túi jenah joyóchah enna, Dios caandih ã túi chājatj pahjeh, buu láabut det Diosdih túi jenah joinitdih biic yoobó ã túi chājibpna caá.

¹⁰ Obohjeéhtih, ded “Moisés ã wutatjidih jepahihna, Dioh wã jumhipna caá”, niij jenah joinidih búdi peéh chājat ã jumhipna caá. Nin pah Moisés át niij daacáp tajī: “Ded wã wutatjidih túi jepah beedácanndih búdi peéh chājat ã jumhipna caá”, át niij daacáp tajī.*

¹¹ Biih naóh yapani nin pah át niij daacáp tajī: “Diosdih túi jenah joí, jepahnitboodih “Queét táinit caá”, Dios ã niij enbipna caá. Pánih jepahna, páantjeh Diosjééh ã túi jumhipna caá”, át niij daacáp tajī.* Páant ã niijátj yooópodih ã jumuchah jéihnit, nindihbut jwí túi jéihna caá: Ded Moisés ã wutatjidih ã jepahat jīb “Caán táini caá”, Dios ã niij encan niit.

¹² “Ded Diosdih túi jenah joini, ã jepahachah, “Caán táini caá”, Dios ã niij enbipna caá. Ded weemdih Dios ã wutat tútatjidih túi jepah beedánijeh Dios biicdih ã túi jumhipna caá”, Moisés át niij daacáp tajī.*

¹³ Jwiit nihát caán wutatdih jwí túi jéih jepah beedácah, jwiitdih Dios ã peéh chājibpna caá. Páant ã peéh chājat jwiitdih ã jumuchah ennit, Cristoboó caán ã peéh chājat déedih jīb chājnit, jwiitdih át wun wūhup wut jī. Caandih cruzboó ã péoh dodh mawat pínahdih jenah joinit, jon játih nin pah it niij daacáp tajī: “Ded máa nahdih ã mao yaihniboó búdi peéh chājni ã jumhipna caá”, it niij daacáp tajī.*

¹⁴ Páant ã niij daacáp pahjeh tih Cristo nin baácbó ã jumuchah, caandih át yapap tajī. Caandih páant ã yapatj jīb, “Nin baácdih moondih wã túi chājibpna caá”, Abrahamdih ã niijátj pahjeh tih jwí déewã nihcannitdih Dios át túi chājat taga. Páant Cristo ã wun wūhuchah, caandih túi jenah joinit, jwí jepahachah ennit, “Táini Espiritudih wīh cáacwádh wã wūhupna caá”, ã niijátj pah jwiitdih át wūhup jī.

¹⁵ Wã déewã panihnitá, Dios jwí nuo Abrahamdih ded pah ã chājatjidih yeéb ñi beh joyát pínah niijná, ded pah jwiit cáacwã jwí chājatdih yeebdih wã náhniabipna caá. Jwiit biihdih nin pah jwí niij naóhna caá: “Nin pah meemdih wã chājibpna caá”, jwí niijná caá. Páant jwí niijátjidih biihboó ã jéih jwíub tút nuumcán niit. “Páant ã niijátj pah ã chājat niit”, bitaboó ã jéih niijcán niit.

¹⁶ Caán jwí niiját pahjeh muntih, Dios jwí nuo Abrahamdihbut nin pah át niij naáwáp wut jī: “Weemdih ma túi jenah joyát jīb, nihát baácdih moondih wã túi chājibpna caá”, caandih, ã juimadilhbut át niijp wut jī. Páant niijná, nihát ã juimena yooóbdihjeh niijná át chājat wut jī. Biic ã juima, táttimah bóo láa jumni Cristodih niijná át chājat wut jī.*

¹⁷ Buu yeebdih wã túi jéihna naóhbiipna caá: Jwí nuo Abrahamjidih “Meemdih wã túi chājibpna caá”, Dios ã niiját táttimah, cuatrocientos treinta jópchi yapat táttimahna Moisésjidih át wutat tútup wut jī, áih cáacwã ã jepahat pínah niijná. Pánih watna yuhna, “Abrahamdih wã jwíh niijátj pah, tút nuumcánjeh, biic yoobó wã péabipna caá”, Dios át niijp wut jī.*

¹⁸ Pánihna, Dios biicdih jwí túi jumát pínah Moisés ã wutatjidih jwí jepahat jīb nihcan caá. Páant ã jumuchah nihna, Diosdih Abraham ã túi jenah joyát pah, caandih jwí túi jenah joyát jīb áta nihcan tagaá. Obohjeéhtih, Diosdih Abraham ã túi jenah joyát pahjeh muntih, jwiitbut caandih jwí túi jenah joyóchah, “Yeéb táinit caá”, Dios jwiitdih ã niij enna caá.*

¹⁹ Páant ã jumuchah, ¿dépanih tigaá Dios caán wutatdih át naóhji? Abrahamdih páant ã niijátj táttimah, caán wutatdih át naóhji taga, jwiit cáacwã yéej chājnit jwí jumátidih jwí jéihyat pínah niijná. Abrahamdih Dios ã naáwátj táttimah, caán wutat jwiitdih át jumup jī, péú Abrahamji ã juima Cristo cáac jumnit, ã wun wūh láana. Dios ã wutatdih áih ángelwáboodih Moisésjidih át naóh yapaat tútup wut jī. Queét Moisésdih cáacwádh it jwíub naóh yapaat tútup wut jī.*

²⁰ Caán wutatdih Moisésdih ã naóh yapaat tútuchah, Dios caanjeh pohba cáacwádh át naóhcap wut jī. Obohjeéhtih, “Meemdih túi chājnit, ma juimajih nihát cáacwádhbut wã túi chājibpna caá”, Abrahamboodih niij naóhna, caanjeh páant át niij naáwáp wut jī.

Cristo nihát Moisés ã wutatjidih ã péaat

²¹ ¿Dios Moisésdih ã wutatjidih naóhna, Abrahamdih ã niijátjidih “Wã niijátj pah wã péacan niit”, niij niit át chājat? Páant át niijcán tagaá. Abrahamdih ã niijátj pahjeh biic yoobó ã péabipna caá. Dios biicdih

Dedé pínah tigaá Moisés ã wutatj

* 3:8 Gn 12.3 * 3:10 Dt 27.26 * 3:11 Hab 2.4 * 3:12 Lv 18.5 * 3:13 Dt 21.23 * 3:16 Gn 12.7 * 3:17 Ex 12.40 * 3:18 Ro 4.14 * 3:19 Ro 4.13

túi jumat túut niijná, ā wutatdih jepahna, caán láa bácah, ā wutatjidih jwí túi jepah beedánachah, dedé peéh chājat jwiítidih āta wihcan tagaá.

²² Obohjeéhtih, jwiít nihāt cāacwā yoobó yéj chājnit míc jumna, jwí yéjēatdih jwí jéih cādahcatdih Dios naáwátboó ā naóhna caá. Páant jwí jumuchah, Diosdih Abraham ā túi jenah joyát pahjeh mantih, jwiítbut Jesucristodih jwí túi jenah joyóchah, jwiítidih Dios ā túi ubbipna caá.

²³⁻²⁴ Buu láa, Dios biícidih túi jumat túut niijná, ā wahni Cristodih túi jenah joinit, jepahat caá náahap. Obohjeéhtih, Cristo ā jūúwát pínah jātih, Moisés ā wutatjidih túi jepahihna yuhna, yéj chājnit jumna, jwí jéih jepahcap jī. Páant jwí jepahcat jīb, Dios búdí ā peéh chājnit pínah jwí jumap jī. Páant jwí jumatdih jéihnit, jwiítidih túi ubni pínahdih jwí bidip jī. Pánih bidnit, Cristoih túini doonádih joinit, caandih jwí jepahap jī, “Queét túinit caá”, Dios jwiítidih ā niij enat pínah niijná.

²⁵ Pánihna, Dios biícidih túi jumat túut niijná, buu Cristodih jwí túi jenah joiná caá. Páant jwí jumuchah, caán wutatboó jwiítidih bohéni panihni ā nihcan caá, buca.

²⁶ Jesucristodih jepahnit jumna, yeéb nihāt Dios ā weh ñi jumna caá.

²⁷ Cristo ā wēpatjīh daabānit jumna, caán biícidih jwí jumuchah, “Wā wūáh ā jumat pahjeh tih yeebbát ñi jumna caá”, Dios jwiítidih ā niij enna caá.

²⁸ Pánihna, Cristo biícidih jumna, chéne poómp jwí nihcan caá. Pánih biíc poómpjeh jumna, “Jwiít judiowā nihcannit, queét judiowādih mácah caá’, Dios ā niij enna caá”, ñi niij jenah joicá bojoó. Teo wāhnit, teo wāhnit nihcannitdihbut; neoná, yaáhdihbut “Nít mácah caá”, Dios ā niij encan caá. Pánihna, yeéb nihāt Cristoihwā jumna, biíc poómpjeh tigeá ñi jumap.

²⁹ Cristoihwā jumna, Abraham jumeená panihnit ñi jumna caá. Páant ñi jumuchah, Diosdih Abrahamji ā túi jenah joyát jīb caandih ā niijátjī pahjeh mantih, Jesúsdihi ñi túi jenah joyóchah, yeebdihbut ā túi chājbipna caá.

4

Teo wāhnit nihcan, Dios ā weh jwí jumat

¹⁻² Ded pah jwiít cāacwā biih jwípi chājatdihbut yeebdih wā jwáub náhniabipna caá. Ded ā íp ā éemp wunat túttimah, āih bií déedih āih pínah ā jumuchah yuhna, páantjeh wébit ā jum jwuhuchah, caandih en daonít ī jéih yapa jwuhcan caá. Pánih bíboh jwuhchah, caandih en daonít ī niiját pah chājat caá náahap. Pánih jumna, teo wāhni pahjeh ā jumna caá. Obohjeéhtih,

ā íp ā jenahatjī láa ā juyúchah, āih pínahdih caanjéh ā bíbohbiipna caá.

³ Pánihna, jwiít cāacwā Jesucristodih jwí jepahat pínah jātih, caán wébit panihnit jwí jum jwuhap jī. Pánih jum jwuhnit, jwí nuowā ded pah ī naáwátjidih yap yohatdih úmna, jwípi jepahap jī.*

⁴⁻⁵ Páant jwí jumuchah yuhna, ā jenahatjī láa ā juyúchah, Dios ā wūáhdihi nin baácna āt wah bojip taga. Páant ā wah bojni jwí wūáh panihnihjeh āt cāac jumap wut jī. Judío wili caandih mi weh jumuchah, Moisés ā wutatjidih caandihbut túi jepahat āt náahap wut jī. Jwiitboó caán wutatdih yap yohnit jwí jumuchah, ā weh yoobát jwí jumat pínahdih náah yacna, Dios ā wūáhdihi āt wan wūhat túutap wut jī, jwí yéjeat peéh chājat déedih ā jīb chājat pínah niijná.

⁶ Yeebbát ā weh ñi jumuchah, Dios wūáh Jesucristojeéh jumni Túini Espiritudih yeebdihbut āt wah bojop wut jī. Páant ñijeéh jumna, ā teo wāacachah, “Paá”, úmcanjeh Diosdih ñi jéih niijná caá.

⁷ Pánihna, ā weh jumna, buu teo wāhnit panihnit nihcan caá, buca. Páant ā weh yoobát ñi jumuchah, yeebdih búdí ā túi chājbipna caá.*

Pablo Galacia baácdih moón Jesúhwādih ā úm yacat

⁸ Jon jātih yeéb Diosdih jéih jwuhcannit jumna, ñi pāpninadihi túi jenah joinit, “Nin pah wā chājachah, caán weemdihi ā túi chājbipna caá”, ñipi niij jenah joyóp yuh jī. Pánih chājnit, Dios yoobát ā teo wāacat pínahdih bidcan, nemépwā ī teo wāacat pínahdih bidna ñi chājap jī. Pánih chājna, queétdih teo wāhnit panihnit ñi jumap jī.

⁹ Pánih jumna yuhna, buu jwuh Dios yoobátidih ñi jéihyechah, caanbút yeebdih ā jéihna caá. Páant caandih jéihna yuhna, ¿Dépanihna buu cāacwā oboh ī jenah joyátjīhjih ī naáwátidih ñi jwáub jepah? Pánih jepahna, Diosdih weñaihna yuhna, ñi bejácán niit. Páant ñi buujácát pínahdih jéihna yuhna, ¿Dépanihna ñi nuowā ī naáwátidih yap yohatdih úmnnit, teo wāhnit panihnit ñi jwáub jum?*

¹⁰ Buu Diosdih weñat túut niijná, nin pahbut ñi chājna yuh caá: Jwiít judiowā jwí nuowā ī naáwátjidih jepahnit, jwí wéi láa ded pah jwípi chājat pah yeebbát biic yoobó ñi chājna caá. “Pánih chājna, jwí túi jumbipna caá”, ñi niij jenah joiná yuh caá.

¹¹ Páant ñi niij jenah joyóchah, yeebdih búdí úm yacnit, “Weém queétdih túini doonádih búdí wā bohénachah yuhna, ¿buudni pínah niit āt jumap?” wāpi niij jenah joiná caá.

* 4:3 Col 2.8,20 * 4:7 Ro 8.15-17 * 4:9 Col 2.8,20

¹² Wā déewā panihnitá, ñijeeh jumna, yeebdíh bohé láa, weemdíh yeejép ñi chájcap jī. Pánihna, buu biíc yoobó weemdíh yeejép chájcan, nin wā naáwát pínahdíh ñi túi jepahaá: Yeebdíh bohénadih bejna, Moisés á wutatjidih jenah joicán, Cristodihjeh yeebdíh wā jepahat túutap jī. Pánihna, buu Cristodihjeh wā túi jenah joyát pah, yeebbát biíc yoobó ñi túi jenah joyoó.

¹³ Nindíh ñi náhninaá: Túbít wanna, ñi pehbhoó chāo jwáhnit, yeebdíh túini doonádih wā jwíih naáwáp jī.*

¹⁴ Páant wunni wā jumachah yuhna, “Pablo dedé pínah níhcan caá”, niijcánjeh, yeeb weemdíh ñi bacat túutcap jī. Pánih bacat túutcan, Dioih ángeldih, Jesucristodihbut ñi weñat pah, weemdíh ñi túi wēi jwāáap jī.

¹⁵ Pánih wēi jwāáhnit, nin pah ñi jumatjidih wā náhnina caá: Weemdíh búdi teo wáaquihna, dedé wā náahatdih wáhnna, ñiíh quíbnadih ñita wáat wáh tagaá. Pánih wēinitji yuhna, ¿depanih tigaá buu wá whicah, ñi weñatji á bej?

¹⁶ Wā bohénitji jumna yuhna, ¿buu yoobópdih yeebdíh wā naáwátji jūib, weemdíh ñi en jūih níit?

¹⁷ Ñi pebhna juibnitboó “Búdi jwí teo wáacmi caá”, yeebdíh niijná yuhna, í jenah joyátboó mácah á jumna caá. Páant í niijíchah yuhna, wā bohéátjidih, jwiítidihbut yeebdíh í cádahat túutna caá. Pánih cádahit, íjeeh jumnit, í bohéátboodíh ñi jepahat pínahdíh í náah yacna caá.

¹⁸ Jwiít cáacwá bita í túi bejat pínahdíh yoobópdih náah yacachah, ápi túina caá. Obohjeéhtih, páant niijná yuhna, mácah jwí jenah joyóchah, ápi túican caá. Ñijeeh jumna, wápi túi teo wáacap jī, ñi túi jumat pínah niijná. Buu ñijeeh whican yuhna, biíc yoobó ñi túi jumat pínahdíh wā náah yacna caá.

¹⁹ Yeebdíh búdi wā oyochah, wā weh panihnit ñi jumna caá. Pánih oinit, yeebdíh búdi wā náhni dahwana caá. Pánih búdi mácah jenah joiná, yad wili mi weép jáaat pah tubani wā jumna caá. Pánih jumna, ded pah Cristo á jumatji pah yeebbát ñi jumat pínahdíh búdi wā náah yacna caá.*

²⁰ Butéh ñijeeh wā jumachah, áta túi tagaá. Pánih biícđih jumna, jūihcanjeh naóhnit, yeebdíh wā jéih miíc wéhenachah, chah áta túi tagaá. Obohjeéhtih, ninboó jumna, yeebdíh búdi mácah jenah joiná caá wā chájap.

Agar Sarajih ded pah í jumatji

²¹ Yeéb weemdíh ñi joi jwáhuú. Biquína Diosjeeh túi jumíhna, jwiít judíowá jwí nuowá í naáwátjidih ñi jepahna yuh caá. Caandíh jepahíhna yuhna, ded pah í naóh daacátjidih ñi túi beh joicán caá. Pánih beh

joicánnit ñi jumachah, nin pah Moisés á daacátjidih wā naóhbiipna caá, ñi túi beh joyát pínah niijná:

²² Abraham chénewá át weh jumap wut jī. Caandíh teo wáhnih Agar biíc mit wáuh jumap wut jī.* Á aa yoobát Sarabat biíc mit wáuh jumap wut jī.*

²³ Pánihna, caandíh teo wáhnihboó, jáap wili jumna, Ismael pínahdíh mit weh jumap wut jī. Obohjeéhtih, “Majeéh bóli, Sara newé weépdih mi weh jumbipna caá”, Dios Abrahamdíh á niijátji pahjeh, Saraboó tub beh wili jumna yuhna, Isaac pínahdíh mit weh jumap wut jī.

²⁴⁻²⁵ Queét chénewá yaáhdih ded pah á yapatji jwiítidih á túi naóhna caá. Teo wáhnih Agardíh jenah joinit, Arabia baácboó jumni Sinai jeeboodíh jwí jenah joiná caá. Caán jeeboó Dios Moisésdíh á wutatjidih át wáhp wut jī, jwí nuowá í túi jepahat pínah niijná. Caán wutatdih jepahna, teo wáhnit pah ít jumap jī. Pánihna, Agar teo wáhnih mi jumap pah, jwiít cáacwá caán jeeboó á wutatjidih jepahíhnit, jwiítbut teo wáhnit panihnit jwí jumna caá. Páant á jumachah, caán Sinai jee pánihi teo wáhnih Agar mit jumap jī. Pánihna, caánt teo wáhnih caán jee pánihi mi jumap pah, buu Jerusalén tútchidih moón caán wutatdih jepahíhnit, mi juimená panihnit í jumna caá. Pánih jumnit, queébut biíc yoobó teo wáhnit panihnit jumna, Dios weh í nihcan caá.

²⁶ Obohjeéhtih, teo wáhcannih Sara-boodíh jenah joinit, “Majeéh bóli Sara newé weépdih mi weh jumbipna caá”, Dios Abrahamdíh á niijátjidih jwí náhnina caá. Pánihna, Abraham Dios á niijátjidih á túi jenah joyátji pah, jwiítbut Cristodih túi jenah joinit jumna, Sara mi juimená panihnit jwí jumna caá. Pánih jumnit, Dios pehbhoó jumni jáap Jerusalén tútchidih moon pánihnit jwí jumna caá.

²⁷ Dios naáwátidih naóh yapani Isaías jwí éet Sara ded pah mi yapatjidih jenah joinit, nin baácboó jumni Jerusaléndih, jeáboó jumni Jerusaléndihbut ded pah á yapat pínahdíh Dios át jenah joyát túutap jī. Caandíh jenah joinit, nin pah át niij daacáp tajji:

“Weh whicannih, búdi ma wēi ñaacá. Weép jumna tabatdih jéihcannih jumna yuhna, ma weh jumbipna caá. Ma juimená dawá jumnit, meemdíh teo wáhnih mi juimená chah í jumbipna caá. Pánihna, ma túi weñeé”, át niij daacáp tajji. (Is 54.1)

Páant niij daácnit, chah dawá mi juimená í jumap pínahdíh naóhna, jeáboó jumni Jerusalén tútchiboó dawá Jesucristodih

* 4:13 Hch 16.6

* 4:19 Ro 8.29; 2Co 3.18; Fil 3.10

* 4:22 Gn 16.15

* 4:22 Gn 21.2

jepahnitji í jumat pínahdih níj naóhna át chájap tají. Agardih Abraham á yohat pah nin baácboó jumni Jerusaléndih í yohat pinahdihbut níj naóhna át chájap tají.

²⁸ Pánihna, Dios á níjájti pahjeh Sara wáéh Isaac át cāac jumup wat jí. Pánihat pah, “Weemdih ma túi jenah joyát jíib, nihát baácđih moonđih wá túi chájipna caá”, Dios Abrahamđih á níjájti pah, Cristodih jepahnit ní jumuchah, yeebđihbut át túi chájap taga.

²⁹ Queét chénewá á wehdih ded pah á yapatjibut jwiítđih nin pah á bohéna caá: Dios á níjájti pahjeh Túini Espírítu á teo wáacachah, Isaacjí át cāac jumup wat jí. Páant á cāac jumuchah ennit, á úad jeñé Ismaelji-boó caandih eníhcan, yeejép át chájap wat jí.* Buubut á chájatji pahjeh jwí nuowá í naawátjidiđ jepahíhnitboó jwiít Cristodih jepahnitđih yeejép ípí chájna caá.

³⁰ Páant yeejép í chájachah yahna, Moisés nin pah á níj daacátjidiđ jwiítđih túi jenah joyát caá náahap: “Sara mi áa Abrahamjidiđ nin pah mi níjíchah, Dios át jepahat túutap wat jí: ‘Jwiítđih teo wáhnih wáéh, Ismael, míih bíí déedih á jéih bíbohcan níit. Jwí wáéh yooát Isaacboó caandih á bíbohípná caá. Pánihna, jwiítđih teo wáhnihđih mi wáéhjíh bíaboó ma bejat túutá’, mit níjíp wat jí”, Moisés át níj daacáp tají.* Páant á níj daacátjidiđ jenah joinít, jwiít Isaac panihnit jwí jumuchah, Dios caandih á túi chájat pah, jwiítđihbut á túi chájipna caá.

³¹ Pánihna, wá déewá panihnitá, teo wáhnih Agar mi jumená panihcan, teo wáhcannih Saraboó mi jumená panihnit jwí jumna caá.

5

Teo wáhnit panihnit jwí jumatđih Cristo á cádahat túutat

¹ Teo wáhnit panihnit jwí jumcat pínah níjná, Cristo jwiítđih át wun wáhp wat jí.* Páant á wun wáhcachah, “Caandih túi jenah joiná, Dios bícđih wá túi jumbipna caá”, níjnit, caandih ní jepahap jí. Pánih jepahnit, “Moisés á watatjidiđ wá túi jepahachah, Dios weemdih á túi enbipna caá”, ní níj jenah joicá bojó. Jesúđih cádahcanjeh, túi wép níhnit panihnit ní jumwá. Pánih jumnit, bita í watatđih jepahcanjeh, teo wáhnit panihnit ní jwáub waadcá bojó.

² Weém, Pablo, nindih wá naawáchah, ní túi jenah joyó: “Bóodnit jumna, Diosjeéh jwí túi jumbipna caá”, níj jenah joinít, ní míic bóodat túutachah, Cristo yeebđih á wun wáhatjí dedé pínah áta nihcan tagaá.

³ Buutéh wá níjáj pah, wá jwáub naóhípná caá. Ded bóodat túutniboodih

nihat Moisés á watatjidiđbut jepah beedáát caá náahap.

⁴ Diosjeéh túi jumat túut níjná, caán watatđih túi jepahíhnit jumna, yeebđeh Cristoboodih ní cádahna caá. Pánih jepahíhna, Dios yeebđih oinit, á teo wáacatđihbut míic jáhna caá ní chájap.

⁵ Obohjeéhtih, jwiítboó Túini Espírítu á teo wáacatjíh Cristodih jwí túi jenah joiná caá. Páant jwí túi jenah joyóchah, “Queét túinit caá”, jwiítđih Dios á níj enna caá. Páant níj ennit, á pehbboó jwí juibínachah, jwiítđih á túut nuám péabipna caá. Páant á túut nuám péanachah, túinit yooát jwí jumat pínahdih jwí páina caá.

⁶ Pánihna, jwiít Jesucristoihwá bóodnit jumna, bóodcannitbut jwí jumuchah, Dios jwiítđih bíc yooó á enna caá. Cristodih túi jenah joiná, bitadih túi oinit, teo wáacnit jwí jumuchah ennit, Dios jwiítđih á túi wéibipna caá.

⁷ Wá déewá panihnitá, yeéb Cristodih ní túi jenah joyóp yuh jí. Obohjeéhtih, túini dooná yooátđih ní túi jenah joyóchah yahna, ¿dehe tibeé yeebđih cádahat túutni?

⁸ Dios yeebđih níonibooó queéđih páant át naawát túutcan tagaá.

⁹ Nindih ní náhninaá: Búdí pan pínahdih á paa bejat pínah níjná, bainíbit paát túutnijeh á náahna caá. Pánihat pah, wá túttimah júhnit, yeebđih mácah í bohénachah, daocánnit yahna, dawá yeebđih í túut nuumát túutna caá.*

¹⁰ Obohjeéhtih, jwí Maáh Jesúđih wá túi jenah joyóchah, weemdih weñanit, nin pah á níj jenah joyát túutna caá: “Jwí Maáh queéđih á túi teo wáacipna caá, queéđih mácah í bohéátđih cádahnit, wá bohéátjidiđ yooópđih í jwáub jenah joyát pínah níjná”, á níjná caá. Obohjeéhtih, ded yeebđih yéjaniboodih Dios búdí á peéh chájipna caá.

¹¹ Wá déewá panihnitá, queét mácah naóhnit weemdih nin pah í níj yeena caá: “Bóodat túutnit, Diosjeéh ní túi jumbipna caá”, Pablo ápi níj naóh bohéna caá”, í níjná yuh caá. Páant wá bohénachah nihna, queét weemdih yeejép íta chájcan tagaá. Obohjeéhtih, cruzboó Jesucristo á wun wáhatjidiđ wá bohéat peéh weemdih í jáhna caá.

¹² Pánihna, bóodat túutnitboó, yeebđih yeejép í chájat peéh, bíaboó í beje naáh.

Oina, watatđihbut jwí jepahat

¹³ Wá déewá panihnitá, “Wá watatđih jepahna, wájeéh í túi jumbipna caá”, Dios yeebđih níonit, át níj jenah joicáp jí. Obohjeéhtih, watnit panihnit jumna, “Buubut watatđih jepahcan, ded pah yeejép wá jenah joyátđihjeh wá chájipna caá”, ní níj

jenah joicá bojoó. Páant niíf jenah joicánjeh, búdí oinit, ñi túi míc teo wáacá.*

¹⁴ Moisésjiboó nin pah át niíf wutap jí: “Meém mícjeh ma míc oyat pah, bitadihbut oinit, ma túi teo wáacá”, át niíjp jí.* Pánihna, bitadih túi oina, nihát biéh á wutatdihbut túi jepahna caá jwí chájap.*

¹⁵ Nuñápwá í míc chāacát pah, mácah bohénitdih joiná, yeebjébut tabit míc jühna caá ñi chájap. Páant ñi chájatdih cádahcan, yeebjéh ñi míc yéjea beedábipna caá.

Túini Espíritu ded pah jwítdih á náah yacat

¹⁶ Nin pah yeebdih wá niíf wép naóhna caá: Túini Espíritu á teo wáacatjíl ded pah yeebdih á náah yacat pahjeh ñi túi jumwú. Pánih jumna, yeejép ñi jenah joyát pah ñi chájcan níit.

¹⁷ Ded pah jwítdjeh yeejép jwí náahatdih chájna, Túini Espiritudih en jühnit dée pah jwí jumna caá. Caán á náah yacatdih chájna, jwí náahatboodih jwí chájcan níit. Páant á jumuchah, ded pah yeejép jwí jenah joyátidjeh chájcan, Túini Espíritu á náah yacatdih chájat caá náahap.*

¹⁸ Túini Espíritu ded pah á náah yacatdih chájnit jumna, “Diosjeéh wá túi jumat téut niijná, Moisés á wutatjidih túi jepahat caá weemdih náahap”, ñi niíf jenah joicán caá.

¹⁹ Diosdih jepahcannitboó yeejép í jenah joyátidjeh chájnit, nin pah í chájatdih jwítd nihát jwí jéihna caá: Yéej chájnit, yéej chájatdih jenah joinit, tíc jenah joicánjeh í náah chájnit í jumna caá.

²⁰ “Nin weemdih teo wáacni caá”, Dios yoobát nihcannidih niíf wéinit, jíóhnit, míc enhcannit, míc jühnit, bita í bíbohathdih en ñinahnit, waícanjeh íjnit, bitadih teo wáacatdih jenah joicánjeh, queétdih maáta pah jenah joinit í jumna caá. Míc en jühnit, tácthi wahnit, “Yeeb mácah moón caá”, niíf en jühnit í jumna caá.

²¹ Bitá í túi jumuchah en íjnit, máihnit, máihñatdih yaádh metatdihbut bidnit, búdí babhbat dooná jumat joiná wéinit í bejna caá. Pánihat caá yéej jenah joinit, ípí chájna caá. Játh yeebdih wá niíjp pahjeh, buubut wá jwúub niíf naóhna caá: Det pánih chájnit Dios á maáh jumwúboó í jéih jumcan caá.

²² Obohjeéhtih, Túini Espíritu á teo wáacatjíl nin pah jwí jumna caá: Dios jwítdih á oyatdih jéihnit, túi wéinit, jwítdbut bitadih jwí oina caá. Fumcan, túinijeh jwí jumna caá. Yójahcan, ded pah bita í chájachah yuhna, queétdih waícanjeh íjcan, túinijeh jwí jumna caá. Bitadih túi teo wáacnit, túi chájnit jwí jumna caá. Diosdih, cáacwádhbut ded

pah jwí niíjtji biíc yoobó péanit jwí jumna caá.

²³ “Weém chah jéihni wá jumna caá”, jwí niíjcán caá. Ded pah yeejép chájat jenah joyát á jwúwúchah yuhna, caandih joyáh bojnit, jwí chájcan caá. Páant jwí chájachah ennit, “Moisés á wutatjidih jepahcan, queétd yeejép í chájna caá”, det í jéih niíjcán caá.

²⁴ Jesucristoihwá jumna, yeejép chájat jwí jenah joyátidjeh jwí jepah cádahap jí.*

²⁵ Pánih cádahnit, Túini Espíritu á náah yacatboodih wéi jepahnit, jwí chájat dée caá.

²⁶ Pánih chájnit, “Wá déewádh chah wá jéihna caá”, niíf jenah joicánjeh, jwítdjeh jwí míc íjcan, jwí déewá í túi jumuchah ennit, jwí en íjca bojat dée caá.

6

Jesúthwá í míc teo wáacat

¹ Wá déewá panihnitá, ñi túi míc teo wáacá. Pánih míc teo wáacnit, biíc ñijeéh jumni á túi chájcatdih ennit, Túini Espíritu á teo wáacatjíl caandih ñi túi míc wéhenaá, téut nuumnit, túinijeh á jwúub chájat pínah niijná. Pánih teo wáacnit, yeéb mícjehbut ñi túi chájna chaáh, “Yeejépdih chájna”, niijná.

² Ñijeéh jumnit yeejép í yapachah enna, queétdih ñi teo wáacá. Pánih míc teo wáacna, Cristo ded pah á náah yacatdih jepahna caá ñi chájap.

³ “Bitá chah túi chájni jumna, dedé teo wáacatdih wá náahcan caá”, ded niíf jenah joiná, caanjéh míc yeena caá á chájap.

⁴ Ded pah ñi chájatdih jenah joinit, “Nin túini caá. Caán yeejép caá”, niíf jéihyat caá náahap. Pánih jéihna, ded pah ñi chájat túini á jumuchah, bitadih ded pah á yapatdih jenah joicánjeh, ñi túi wéibipna caá.

⁵ Jesús jwítdih ded pah á náah yacatdih jepahna, jwí jepahcahbut jwítdjeh jwí ñiwat pínah á jumna caá. Bitaboó jwítdih í jéih ñio wúhcan caá.

⁶ Det túini doonádh bohénitboó queétdih naóhmidih í túi teo wáaca naáh, dedé á náahatdih á bíbohát pínah niijná.

⁷ Ded pah jwí chájatdih jenah joinit, nindih náhnit caá náahap: Jwítd cáacwáboó dedédh jwí momochah, caanjéh á jwúub chíh jwúwúchah, caandihjeh jwí bíbohípná caá. Túininadih ñionit, jwí momochah, túini á chíh jwúhípná caá. Obohjeéhtih, yeejépnadih jwí momochah, táicanni áta chíh jwúh tagaá. Pánihat pah, jwítd cáacwádhbut biíc yoobó á jumna caá. Ded pah jwí chájachah, biíc yoobókeh mantih jwítdidihbut á yapbipna caá. Ñi túi náhninaá, Dios nihát jéihmidih jwí jéih tíohcan caá. Pánihna, “Weém wá túi chájcatdih Dios á encan caá”, ñi niíf míc yeeca bojoó.*

* 5:14 Lv 19.18 * 5:14 Ro 13.8-10 * 5:17 Ro 7.15-23

* 5:24 Ro 6.3-14; Gá 2.20; 6.14 * 6:7 Pr 22.8; Os 8.7

⁸ Ded ã weñat pínahdihjeh chājna, yeejép ã chājachah, ã yéej chājat jīb, iigúipna ã bejbipna caá. Obohjeéhtih, ded Túini Espírítu ã náah yacatboodih jepahna, ã túi chājat jīb, páantjeh Diosjeéh ã jumbipna caá.

⁹ Dios ã jenahat láa, túi chāj cádahcan, túinidih jwī bíbohhipna caá. Páant jwī bíbohahat pínahdih jéihnit, túi chāj chuucán, jwī cádahca boj jīh.*

¹⁰ Dedé teo wáacatdih ĩ náahachah, jwī buujáat pah bóo, nihat cáacwādih jwī túi chāj jīh. Jwī déewā panihnit Jesúihwādih bácah, chah jwī míic túi teo wáacat dée caá.

Pablo naóh péanit, ã túyat tútat

¹¹ Nin núodih wā chéen ã daac wāhup be. Pánihna, nin péeni naáwát dih dahwaní wā daacát dih ennit, “Pablojeh jwiít dih át daac wahap taga”, ñi níj jéihhipna caá.

¹² Buu queét yeebdíh yee bohénit dih wā jwūub naóhhipna caá. Queét yeebdíh bóodat tútutnitboó jwī déewā queétdih ĩ wēi enat pínah níj ná, páant ĩ bohéna caá. Jesús cruzboó ã wun wāhatjidihjeh bohéna, queétdih jūihnit, jwī déewā yeejép ĩta chāj tagaá. Páant yeejép yapatdih náahcan, queét yeebdíh ĩ bóodat tútutna caá.

¹³ Queét bóodat tútutnitboó Moisés ã wutajidih túi jepah beedácan yuhna, yeebdíh caandíh jepahat tútutnit, ĩ bóodat tútutna caá. Bitá jwī déewā “Queétboó Gálatas dih moón Jesúihwādih ĩt túi bóodat tútutup tagaá”, queétdih ĩ níj wēi naáwát pínah níj ná, páant ĩ bohéna caá.

¹⁴ Obohjeéhtih, cáacwā weemdíh ĩ túi wēi naáwát pínahdih weémboó wā bidcan caá. Pánih bidcan, jwī Maáh Jesucristo cruzboó ã wun wāhatjidihjeh cáacwā ĩ wēi naáwát pínahdih wā náah yacna caá. Weemdíh ã wun wāhuchah, nemép Dioíh nihcanit dih yeejép ã chājat tútutuchah yuhna, weémboodíh ã buujácan níit. Páant yeejép ĩ chājachah yuhna, wā en yaccan níit.

¹⁵ Jwiít Jesucristoíhwā jumna, Dios jwiít dih ã enechah, bóodnit, bóodcannitbut jwī jumuchah, bíic yoobó dedé pínah nihcan caá. Obohjeéhtih, túiniboodíh jwī túut nuumúchah ennit bácah, bádí yoobát ã wēi enna caá.*

¹⁶ Nin wā bohéatdih túi jepahnit, Diosjeéh úumcanjeh ñi túi jumú. Dios yeebdíh jīgah ennit, ã teo wáaca naáh. Bíic yoobó ã teo wáacat pínahdih nihat áilhwādih wā náah yacna caá.*

¹⁷ Nin wā pée naáwát bit caá: Jwī Maáh Jesús dih teo wāhni wā jumát jīb, weemdíh ĩ puñat yahwítji páantjeh wíih bácahdih wā duoná caá. Páant yaoh duoní wā jumuchah ennit, “Pablo Jesúih túini doonádih Dios ã

naáwát tútutni nihcan caá”, weemdíh ĩ jwūub níj tac buugáca bojo naáh.

¹⁸ Wā déewā panihnitá, jwī Maáh Jesucristo yeeb nihatdih bádí oinit, ã túi teo wáaca naáh. Pánih náah yacnit, yeebdíh bádí oinit, wā túyat tútutna caá.

Páant bóojeh tigaá wā daacát.

Pablo

* 6:9 2Ts 3.13 * 6:15 Jn 3.3-7; 2Co 5.17 * 6:16 Sal 125.5; 128.6

EFESIOS

Pablo queétdih á túyat tútut

¹ Weém, Pablo, bíhdih daacát tútutna, yeéb Éfeso tátchidih moón Jesúhwádih wá wahna caá. Dios á náahat pah Jesucristo weemdih áih túini doonádih á naáwát tútutni caá. Yeéb Jesucristodih táí jenah joi cádahcannitdih wá daác wahna caá.*

² Jwí íp Dios, jwí Maáh Jesucristobat, yeebdih oinit, í túi teo wáaca naáh, caán bícdih ní túi jumat pínah níjná. Weembát yeebdih búdi wá túyat tútutna caá.

Jwíit Cristoíhwádih Dios á túi chājat

³ Jwíit Cristoíhwá caán bícdih jwí jumuchah, Dios, jwí Maáh Jesucristo íp, jwíih caolihdih búdi á túi chājna caá. Páant á túi chājachah jéihnit, caandih búdi jwí wéi naáhna caá.

⁴ Jwíit áihwádih nin pah Dios át chājav wut jí. Nin baácdih á chājav pínah jātih, Jesucristo bícdih jwí jumat pínah, yéejat wíhcannit á enechah jwí jumat pínahbat níjná, jwíitdih átát níojip taga. Pánihna, jwíit Jesúsdi h jephannitdih, “Ma yéejat jíb jumna caá”, jwíitdih á níjcan níit.

⁵ Á náahat pahjev jwíitdih oinit, jon jātih nin pah Dios át níjip wut jí: “Wá wáih Cristo á chājavtjéh queét wá weh í jumbipna caá”, át níjip wut jí.

⁶ Pánih oinit, jwíit á wáuh á oinihwá jwí jumuchah, Dios jwíitdih búdi pohba át túi chāj wáhap taga. Páant á chājavtjéh jenah joinit, caandih páantjev búdi jwí wéi naáwát caá náahap.

⁷⁻⁸ Cristo jwí yéejat jíb baadát panihnidih jíb chājna, áih meépdih yohnit, át wun wáhap wut jí.* Pánih wun wáhna, jwíit iiguipna jwí bejav déedih túi ubnit, Satanás á chéwat tōp panihnidih át watap wut jí. Pánihna, Cristo jwí yéejat jíb á wáhatdih jéihnit, Diosboó jwí yéejatdih át yoh wáhap wut jí.* Jwíitdih búdi oi jīgah ennit, á jéih beedáatjéh á wáuhdih páant át túi chājav tútut wut jí.

⁹⁻¹⁰ Jon jātih á jenah joyátjidi h cáacwádih á jéihya jwuhcan yahna, buu jwuhna Dios jwíit áihwáboodih át beh joyánap taga. Nin pah caá á jenah joyátj: Cristo nihát á chājavtjéh, nihát japboó jumnit, nin baácbóo jumnit, nump bóo tólihboó jumnitdihbat Dios á níoni yeó jáapdih Cristodih maáh á waadábipna caá. Páant maáh á jumuchah, nihát áih míc á jumbipna caá. Dios páant á chājavtjéh pínahdih át watap wut jí.

¹¹⁻¹² Dios á náahat pahjev nihátidih chājnit, jwíit judiówá Cristodih jwíih jephah waóhnitboó jwí túi chājavtjéh pínah níjná, bitabat Diosdih í wéi naáwát pínah níjná, jon jātih jwíitdih át níwip wut jí.

¹³ Yéejat jíb iiguipna ní bejav déedih Jesús á wun wáhatjéh doonádih joinit, yeebbát níitát jephah taga. Pánih jephannit, Jesúhwá ní jumuchah, Diosboó á naóhni Túini Espíritudih yeebdih át wahap taga. Pánih wahnit, áihwá ní jumatdih á jútutna caá.*

¹⁴ Nin baácbóo jwí jum jwuhuchah, Túini Espiritu jwíitdih Dios á jwíih wáhni caá. Pánihna, á pehbóo jwí juibínachah, jwíit nihátidih túit nuám péanit, á bíboh páinidih á wáh beedábipna caá, á wát chah yáavtjéh pínah níjná.*

Pablo Jesúhwádih á wábat

¹⁵ Páant á chājavtjéh jéihnit, Jesúsdi ní túi jenah joyát doonádih joinit, nihát bita Jesúhwádih ní oyat doonádihbat joinit,

¹⁶ Diosdih wáuh cádahcan, “Queétdih ma teo wáacat túina caá”, wápi níjná caá.

¹⁷ Nin pahbat jwí Maáh Jesucristoíh Diosdih wápi níj wáuhna caá: “Paá, meém chah wépi jumna, queétdih ded pah ma jumatdih ma jéihyanaá, meemdih chah í túi jéihyat pínah níjná”, wápi níjná caá.

¹⁸ Nin pahbat wápi níj wáuhna caá: “Queétdih túit nuám jwíihna, ma pehbóo í juibínachah, ma túit nuám péavtjéh pínahdih ma túi beh joyánaá. Jwíit míhwá caanná jwí juibínachah, chah búdi ma túi chājavtjéh pínahdihbat, ma jéihyanaá”, wápi níjná caá.

¹⁹⁻²¹ Nin pahbat wápi níj wáuhna caá: “Ded pah búdi ma wépat á jumatdih queétdih ma jéihyanaá. Caán wépatjéh Jesucristodih booanit, ma jéihyepmant bóo buwámant chéudat tútutnit, maáh mat waadánap taga.* Pánihna, caanjéh chéudna, nihát maátadi h maáh á jumna caá. Buu láa, túttimah bóo láabat páantjev chah maáh á jumbipna caá. Jwíit caandih túi jenah joinitdih caán wépatjéh ma teo wáacatdih queétdih ma túi beh joyánaá”, wápi níjná caá.

²²⁻²³ Páant chah wépi á jumuchah, Diosboó nihátidih Jesúsdi át wutwat tútut taga.* Pánih chājnit, Jesúsdi wao dá h panihni, áihwádih áih báca h panihnit át chājav taga.* Pánihna, jwíit áihwájevéh jumni nihát pehbóo á jumuchah, áih báca h panihni jumna, á wépatdih jwíitbat jwí bíbohna caá.

2

Jíb náahcanjev, Dios jwíitdih á túi wbat

* 1:1 Hch 18.19-21; 19.1 * 1:7-8 Mr 10.45; 14.24; He 9.12-14 * 1:7-8 Col 1.14 * 1:13 Lc 24.49; Jn 14.26; 16.13-15; Hch 1.4; 2.33 * 1:14 2Co 1.22 * 1:19-21 Sal 110.1 * 1:22-23 Sal 8.6 * 1:22-23 Col 1.18

¹ Yeéboó Jesúsdiñ ñi jepahat pínah jãtìh, yeejép ñi chãj jwuhchah, Diosboó yeebdìh wunnit panihnit pah àt enep taga.

² Jãtìh nin pah ñit jum jwuhap taga: Diosdih yap yohnit ì túi chãjcat pahjeh, biíc yooob muntih yeebbút yeejép ñit chãj jwuhap taga. Pãnih chãjna, nemépwã ì maáhbóó à wutatdih ñit jepah jwuhap taga. Caán nemépwã ì maáh Dios à wutatdih yap yohni buu láa nin baácboó jumna, cáacwãdihbut Dios à wutatdih à yap yohat túutna caá.*

³ Jãtìh jwiít nihatbut caan páh jwí chãj jwuhap jì. Dedé jwí weñat pínahdih, jwí yeej jenah joyátdihjebut jwí chãj jwuhap jì. Páant jwí chãjachah ennit, Diosboó jwiít dih ijnit, nihat bita yap yohnit biíc dih, àtìh peéh chãjap ta yuh caá.*

⁴ Obohjeéhtih, páant jwí jumuchah yuhna, Diosboó jwiít dih búdi àt oyop taga.

⁵ Pãnih oi jgah ennit, boonit panihnit pah jwiít dih àt chãjap taga. Yeej chãjnit, wunnit panihnit jum jwuhna, Jesúsdiñ jwí jepahachah, caán biíc dih Diosboó jwiít dih àt boooanap taga. Yeejép wã jwí jumuchah yuhna, Dios búdi oi jgah enni jumna, jwí yeejat jìib iiguúpnã jwí bejat déedih jwiít dih àt túi ubup taga.*

⁶ Cristodih boooana, caán biíc dih jwiít dihbut àt boooanap wat jì. Cristodih à boooat túttimah, caandìh à pehbhoó cháudat túutnit, jwiít àihwã caán biíc dih jumna, àjeéh maáta jwí jumat pínah niijnã, jwiít dihbut à pehbhoó Dios àt cháudat túutap wat jì.

⁷ Pãnih chãjna, jwiít Cristoiñwãdih à oi teo wáacat, débóó búdi à jumatdih nihatdih à jáutbipna caá.

⁸ Cristodih jwí túi jenah joyóchah, Dios búdi oi teo wáacni jumna, jwiít dih à túi ubna caá. Nindih ñi túi náhninaá: Ded pah jwí túi chãjachah yuhna, jwiít miícjeh jwí jéih túi ubcan caá. Obohjeéhtih, Diosboó jìib náahcanjeh jwiít dih àt túi ubup taga.

⁹ Dedé jwí túi chãjat jìib nihcan, jwiít dih àt túi ubup taga. Pãnihna, “Wã túi chãjat jìib weemdìh àt túi ubup taga”, ded à jéih niijcã caá.

¹⁰ Obohjeéhtih, jwí túi chãjatjì jìib túi ubcan yuhna, jwí túi chãjat pínah niijnã, jwiít dih àt túi ubup taga. Ded pah jwí túi chãjat pínahdih jãtìh àtãt jenah joiijp taga. Pãnihna, Jesúsdiñwã jwí jumuchah, ded pah à jenah joyãtjì pah-jeh, túi chãjat caá náahap.

Jwiít Cristoiñwã jumna, biíc dih jwí túi jumat

¹¹ Nindihbut ñi náhninaá: Jãtìh yeeb judiówã nihcannit, Dioiñwã ñit jum jwuhcap

taga. Páant ñi jumuchah, jwiít judiówã quehli nah yapat chóodih bóodnit, Dioiñwã jumna, yeeb bóodcannitdih jwí ì en jwuhap jì. Obohjeéhtih, cáacwãjeh jwiít dih ì bóodochah, Dioiñwã jwí jumatdih jáutat pínah à jumuchah yuhna, dawã wã déewã Diosdih ì joyáh bojna caá.

¹² Nindihbut ñi náhninaá: Jãtìh Dios à wahnì Cristodih ñit jéih jwuhcap tajì. Jwiít judiówã Dios à ñionitdih mách jumna, Dios jwiít dih à naáwãtjidihbut ñit jéihcap tajì. “Weemjéh tigaá ñi Maáh. Yeéboó wíih cáacwã ñi jumna caá. Pãnihna, weém yeebdìh wã yoh chãj wãhbipna caá”, Dios jwiít judiówãdihjeh àt niij naáwãp tajì. Yeéb judiówã nihcannitdih àt niij naóhcap tajì. Pãnih jumna, ded pah ñi yeej chãjat peéh, yeebdìh túi ubni pínahboodìhbut ñit jéih jwuhcap tajì. Diosdihbut yuúp jumnit panihnit ñit jum jwuhap tajì.

¹³ Obohjeéhtih, buu jwuhna, Cristodih jepahna, à yoh wãhni meépjìh yeeb yuúp jumnit panihnitjidih, pehbbit jumnit panihnit Dios àt chãjap tajì.

¹⁴ Jesucristojeh jwiít chéne poómp jumnitjidih biíc poómp pah àt chãjap taga. Jwiít judiówã, yeeb judiówã nihcannitbut jãtìh tabit miíc eníhcannit jwí jumuchah yuhna, Jesús wun wãhna, jwí miíc ijatjì jáhat panihnidih, àt yoh wuhap tajì. Páant à yohochah, jwiít àih bách panihni jumna, biíc dih jwí túi jumna caá, buca.*

¹⁵⁻¹⁶ Jãtìh jwiít judiówã Diosjeéh túi jumat túut niijnã, Moisés à wuatjìdih jwí túi jepah beedáhip yuh jì. Obohjeéhtih, caandìh jwí jepah beedácatjì jìib búdi peéh chãjat jwiít dih à jumap jì. Pãnihna, buu Cristo jwiít dih à wun wãhatdih túi jenah joinã, Diosjeéh jwí túi jumna caá.* Pãnih wun wãhnit, caán peéh chãjatdih àt ubup wat jì. Jwiít chéne poómp jumnitjidih biíc poómpjeh, àih bách panihni chãjna, biíc dih Diosjeéh jwí túi jumat pínah niijnã, àt wun wuhap tajì.*

¹⁷ Cristo nin baácboó dei jóóhnit, ded pah Diosjeéh jwí túi jumat pínah doonãdih àt ub jóúwãp tajì. Pãnih dei jóóhni jwúub páuh laab béjna, yeeb judiówã nihcannit Diosdih yuúp jumnit panihnitdih, jwiít judiówã caandìh pehbbit jumnit panihnitdihbut, caán doonãdih àt naáwãt túutap wat jì.*

¹⁸ À wun wãhatjìh jwiít chéne poómp jumnitjidih jwí ìip Dios ded pah à jumatdih àt jéihyanap tajì. Páant à jéihyanachah, Túini Espíritu jwiít nihatdih biíc yooobó à teo wáacatjìh úmcanjeh Diosdih jwí túi jéih uúbhna caá.

¹⁹ Pãnihna, yeeb judiówã nihcannit, jãtìh Diosdih jéih jwuhcan, jwí déewã nihcan

* 2:2 Ef 6.11-12; Col 1.13 * 2:3 Col 3.6 * 2:5 Col 2.13

1.20 * 2:17 Is 57.19

* 2:14 Jn 14.27 * 2:15-16 Col 2.14 * 2:15-16 Col

yuhna, buu yeebbát Jesúsdiñ jepahnit, Dios ã weh ñi jumuchah, jwiit niñat biic weh pah jwi jumna caá.

²⁰ Jwiit niñat biicdiñ Dios ã chãjni muu pãniñi jwi jumna caá. Jesús ãih túini doonãdiñ naáwãt tútnit, Dios naáwãt diñ naóh yapanit biicdiñ, Dios ã chãjni muu wêp teo lajat panihni diñ ãt jwiñ jwejep taga. Jesucristoboó choójboó wêp teo lajni jenah enat jee dáñ panihni ã jumna caá.*

²¹ Jwiit niñat Jesúsdiñ jepahnit diñ Dios túi jenah ennit, ã duuj pãp aabãnit, caandih weñat pínah muu panihni diñ ã chãjna caá.

²² Yeebdiñbat túi jenah ennit, biic yoobó jwi jeéh ã duuj pãp aabãt pah ã chãjna caá. Pãniñ chãjna, jwiit niñat biicdiñ Túini Espiritu ã jumat muu pãniñi jwi jumna caá.*

3

Judiowã niñcannit diñ Pablo túini doonãdiñ naóñi ã jumat

¹ Pãant Dios yeebdiñ ã túi teo wãacachah jéñnit, weém, Pablo, yeéb judiowã niñcannit diñ Dios diñ budi wã uébhna caá. Yeebdiñ Jesús túini doonãdiñ wã bohéat jib nemat muu boó ã nemni wã jumna caá.

² Dios weemdih oi teo wãacnit, weemdih ãih túini doonãdiñ ã naáwãt tútup be. Caandih ñitãt joi tágaá.*

³⁻⁶ Jon jãtiñ ã jenah joyãtji pah Dios yeéb judiowã niñcannit diñ ã oi teo wãacat pínah diñ cãcwã ã jéñ jwuhcah yuhna, buu jwuhna weémboodiñ Dios ã túi jéñyanap jã.* Caandih yeebdiñ wãat naóñ daacãp jã. Pãant wã daacãtjidiñ ennit, “Pablodiñ Dios ãt túi jéñyanap taga”, ñi niñ jéñbiñna caá. Yeéb judiowã niñcannit, jwiit judiowãbat biic yoobó Jesucristodiñ jwi jepahachah, jwiit niñat biicdiñ Dios ãihwã pínah ã chãjna caá. Pãant ã chãjat pínah diñ niñat jwi nuowã ã jéñcah yuhna, buu jwuhna Túini Espiritu boó Jesús ãih túini doonãdiñ naáwãt tútnit diñ, Dios naáwãt diñ naóh yapanit diñbat ãt jéñyanap taga. Yeéb judiowã niñcannit, jwiit judiowã biicdiñ, jwi yéeat jib iiguipna jwi bejat déediñ, Jesucristodiñ jwi jepahat jib, Dios jwiit diñ ãt túi ubup taga. Pãniñna, jwiit niñat biicdiñ ãih bácañ panihni jwi jumna caá. Pãant jwi jumuchah, ãih cãcwã diñ ã naáwãtji pahjeh jwiit niñat biicdiñ ã túi chãjbiñna caá.*

⁷ Dios weemdih oi teo wãacnit, nin túini doonãdiñ yeéb niñat judiowã niñcannit diñ ã naáwãt tútup jã. Pãniñ naáwãt tútnit, Dios ã wêpatjñ weemdih ã jéñyanap jã, wã túi naáwãt pínah niñna.

⁸ Niñat Jesúsdiñ jenah joinit, oboh jumni wã jumuchah yuhna, Diosboó

weemdih budi ã oi teo wãacat jã, judiowã niñcannit diñ Jesucristoiñ túi doonãdiñ wã naáwãt pínah niñna. “Jesucristodiñ ñi jepahachah, Diosboó yeebdiñ budi ã túi chãjbiñna caá”, wãpã niñ naóñ bohéna caá.*

⁹ Pãniñ túini doonãdiñ bohéna, Dios niñat diñ chãjni, ded pah ã jenah joyãtji ã jéñya jwuhca naáñ diñ buu niñat cãcwã diñ wã túi jéñyanca caá.

¹⁰ Pãniñ chãjna, ded panihat pínahji ta tigãá? Dios niñat cãcwã, bita poómpna jumna yuhna, Jesucristodiñ ã jepahachah, biicdiñ ãihwã pínah ã chãjcañ ennit, niñat ãih ángelwã, niñat nemépwãbat Dios chah ã túi jéñ beedãt diñ ã jéñyat pínah niñna, páant ãt chãjat wut jã.

¹¹ Dios biñmah páant ã jenah joyãtji biic yoobó, jwi Maãñ Jesucristo ã wan wãhatjijñ ãt chãj beedãnap wut jã.

¹² Pãniñna, Jesucristodiñ jepahnit, ãihwã jumna, úmcanjeh, “Weemdih ã túi joinã nacaá”, niñ jéñnit, Dios diñ jwi túi jéñ uébhna caá.

¹³ Pãniñ jumnit, yeéb judiowã niñcannit diñ túini doonãdiñ wã naáwãt jib weemdih yeejep yapat doonãdiñ joinit, ñi jãgahca bojó. Yeebdiñ jãgahaat pínah niñcañ, Diosjeéh ñi túi jumat pínah caá. Pãniñna, caandih jenah joinit, ñi túi weñé.

Jesucristo ded pah ã oyat

¹⁴ Yeéb judiowã niñcannit, jwiit judiowã biicdiñ Jesucristoiñwã jumna, jwi íp diñ bódiñca caj yoh ñajnit, yeebdiñ budi wã uébhna caá.

¹⁵ Dios ã pebh jumnit diñ, niñat nin baácdiñ moondiñbat mácañ poómp jwi jumuchah yuhna, ãihwã diñ biic weh pah ãt chãjat wut jã. Pãniñ chãjna, jwiit diñ ãih wãt ãt báudñdñp wut jã.

¹⁶ Pãniñna, nin pah yeebdiñ jwi íp Dios diñ wãpã niñ uébhna caá: “Paá, meém chah wêpni jumna, Túini Espiritu jññ queétdiñ budi ma teo wãacá,

¹⁷ queétdiñ Cristodiñ ã túi jenah joyócañ, ãih muu pãniñni, ãih caoliñboó ã túi jumat pínah niñna. Pãniñ jumna, túi oinit, ded pah chãjna, ã chãjna naáñ. Má naátna baác numah bejna, buujcãñ ã túi tewat dée pah, queétdiñ túi oinit ã jumna naáñ, túiniñeh ã chãjat pínah niñna”, wãpã niñna caá.

¹⁸ Nin pahbat wãpã niñ uébhna caá. “Paá, Cristo ã oyat ded pah budi ã jumat diñ queétdiñ, niñat bita miñhwã diñbat, ma túi beh joyãnaá.

¹⁹ Jwi jéñ beh joi beedãcañ yuhna, ma teo wãacá, budi ã oyat diñ ã jéñyat pínah niñna. Pãant ã jéñyechah, ded pah ma túi jéñ beedãt diñ, ma oyat diñbat queétdiñ budi ma

* 2:20 Is 28.16; Mt 21.42 * 2:22 1Co 3.16-17; 1P 2.4-5

* 3:8 1Co 15.9

* 3:2 Col 1.25 * 3:3-6 Gá 1.12 * 3:3-6 Col 1.26-27

jéihyanaá, ma náahat pah í túi chājat pínah níijná”, jwí lípdih wāpí níijná caá.

²⁰⁻²¹ Ded pah Diosdih jwí wábatdih, jwí jenah joyátdihbut caán chah bádí ā jéih chājna caá. Páant caán chah wēpni jumna, jwíñh caolih díitboó Túini Espírítu í wēpatjñh jwiítidih bádí ā jéih teo wáacna caá. Páant ā chājachah, nihat cáacwā, bññ lāa moón, túttimah bóo lāa moonbút caandih bádí í weñe naáh. Ded pah nihat áihwādih bádí ā teo wáacatdih ennit, ded pah Jesucristo ā túi chāj wáhatjidihbut ennit, Diosdih páantjeh weñat caá náahap. Páant tíí ā jumna nah.

4

Jwiít Cristoñhwā bíicdih ded pah jwí jumata

¹Yeéb judiówā nihcannitdih wā bohéat jññ nemat mññboó jumna, nin pah yeebdih wā wutna caá. Yeéb Dios ā ñionit jumna, táinijeh jumata caá náahap.

²“Weém oboh jumni caá”, níij jenah joinít, bitadih jññcannit ñi jumna. Bitá yeebdih yeejép í chājachah yuhna, queétdih íjcanjeh oinit, ded pah í chājatjidih ñi jwáub náhnica bojóo.*

³Páñih jumnit, yeéb túi bíicdih Túini Espírítu ā chājatjidih ñi yéejacan níit. Túi bíicdih jwí jumata pínahdih jwiít Dioñhwādih bádí bidat caá náahap.

⁴Jwiít nihat bíicdih Jesucristoñh bácah panihñijeh jwí jumna caá. Jwiít nihatdih Dios ā wahní Túini Espírítu bíicjeh tígáa. Jwiít nihat Dios ā ñionit ā pehbóo jwí bejat pínahdih bíic yoobó jwí páina caá.

⁵Caán bíic Jesússeh tígáa jwí Maáh. Caán Jesúsdiñjeh tígáa jwiít nihat jwí jepahap be. Jesúsdiñ jwí jepahat jéutna, bíic yoobó daabánit jwí jumap be.

⁶Caán bíic Diosjeh tígáa jwiít nihatdih jáap caolih dée át chājap taga. Páñih chāj wñhna, jwiít nihat jwí íip jumna, jwí Maáh caá. Á maáh jumata nihat chah ā wēpna caá. Páñih jumna, jwiít nihatdih ā teo wáacna caá, ā weñat pínahdih jwí túi chājat pínah níijná. Jwiít nihat cáthñ ā jumna caá. Páant ā jumachah, bíic weh dée pah túi jumata caá jwiítidih náahap.

⁷Obohejéhtih, bíic weh dée jwí jumachah yuhna, ā náahat pah mácah jéihyatnadih jwiít nihatdih Cristo át wñhup taga.

⁸Páñihat pínahdih jenah joinít Davidjiboó nin pah át níij daacáp tají:

“Caandih enñcannitdih yap yohnit, Dios pehbóo ā jwáub páuh laáb juibíát túttimah, áihwādih túinidih át wñhup taga”, át níij daacáp tají. (Sal 68.18)

⁹Páñihna, “jwáub páuh laáb juibíát”, ā níijíchah, “Nin baáboó jumnit, caandih enñcannitdih ā yap yohat túttimah, wannitji

í jumapboobát át dei bej jwñhup wut jññ”, jwí níij jéihna caá.

¹⁰Páñih caanná dei bej jwñhñij, nihatdih maáh jumata túut níijná, Dios pehbóo át jwáub páuh laab béjep wut jññ.

¹¹Páñih páuh laab béjnit, áihwādih Túini Espírítudih wah deyana, mácah jéihyatnadih át wñhup taga. Biguínadih Jesúsñh túini doonádih naóh peetat pínah jéihyatdih át wñhup taga. Bitaboodih Túini Espírítu ā naáwáchah joinit, naóh yapaat pínah jéihyatdih át wñhup taga. Bitaboodih Jesúsñh túini doonádih jáap joinit í túi jepahat pínah níijná, wēp naáwát pínah jéihyatdih át wñhup taga. Bitaboodih Dioñhwādih duó wáñit, ā naáwátidih í túi bohéat pínah jéihyatdih át wñhup taga.

¹²Páñihatdih Cristo jwiít áihwādih át túi wñhup taga, Dios ā weñat pínahdih chājñit, jwí túi míic teo wáacat pínah níijná. Páñih míic teo wáacna, ded pah Dios ā chājat túutuchah, jwí túi jéih chājna caá. Páñih jumna, jwiít nihat bíicdih Diosdih jwí chah túi jenah joibípna caá. Jwiít Cristoñh bácah panihñi jumna, wébit ā behat dée pah, bíicdih jwí túi behbipna caá.

¹³Páñihna, jwiít Dioñhwā túi behna, Jesús Dios wáuhdih chah jenah joinit, jwíjéeh ā jumataidihbut chah jéihñit, bíicdih jwí túi jumbipna caá. Páñihat túttimah, túi behnit dée pah jumna, Jesucristo ā jumata pah muntih jwiítbut jwí jumbipna caá.

¹⁴Páñihna, Jesucristo ā wahní jéihyatnájñh túi míic teo wáacna, wébit dée jwí jumcan níit. Wébitboó dedé naáwátidih joinit, ípí túi joiná caá. Páñih joiná, bita queétdih yeenit yeejép í chājat túutuchah, í jepahna caá. Bitá Dios naáwátidih ded pah mácah í yee naáwáchah, ípí túi joiná caá. Cáac wihcanni jááj chóo dée pah í jumna caá. Ím tac yoob pahachah, johlit nolihatbut caán chóodih ā wénoh johochah, yoobópdih ā bejcan caá.

¹⁵Jwiítidih páñihat dée jumcat caá náahap. Dios yoobópdih naóhñi ā jéih yeeacan caá. Páant ā jumachah, ā naáwátidih jói cáadahcan, ded yee naóhñitdih joyáh bojñit, bitadih oinit, yoobópdih naáwát caá náahap. Páñih jumna, Dios ded pah jwiítidih ā chājat túutadidih túi beh joinit, beh bejñit dée pah, yeó jáap jumata pah jwí Maáh Jesucristodih chah jwí túi jenah joibípna caá. Caán jwí Maáh jumna, wao dáñ panihñi caá.

¹⁶Jwiítboó áññh bácah panihñi caá. Áññh mññ nah, áññh téihya, áññh jítcha, áññh táah panihñi jwí jumna caá. Cáaquñh bácah túi duáj náhna, ñeh tópná túi wēpna, ā túi jumna caá. Páñihat dée, jwiítboó túi bíicdih míic oinit jumna, jwí túi jumna caá. Páñih míic oina, mácah jwí jéihyatnájñh míic teo wáacna, beh bejñit dée pah, Dios ā weñat pínahdih bíicdih

* 4:2 Col 3.12-13

* 4:16 Col 2.19

jwī tui jéih chājna caá.*

Jwiit Cristoihwā jumna, tainiboodih jwi tuit nuumát

17 Jwī Maáh ā naawát tuitatji pah yeebdih wā wēp wutna caá. Ni déewá Diosdih jéihcannit ī chājat dée pah, yeebboó ñi chāj cādahaá. Queétoó tui jenah joicánnit, tabit yeejép ī chājna caá.

18 Ded pah Dios ā jumatdih beh joicán, dupúat panihpboó jumnit, Diosdih yuúp pah ī jumna caá.

19 Dios ded pah queétdih ā wutachah yuhna, queét jéih joicánnit panihnit ī jumna caá. Pánih joicán, tiic jenah joicánjeh, ī yéej chājatdih cādahihcan, chah ī bidna caá.*

20-22 Obohjeéhtih, Cristoih taini doonádih bita yeebdih ī tui bohénachah joiná, bita yeejép chājnit pah jumcan, Jesús ā jumap pah yeebdih ī jumap tuitap tajī. Maa yéguehdih yohat dée pah, jātih ñi yeejép chājatdih cādahat pínah niijná, it bohénap tajī. “Jwiit yeejép chājnit, búdi jwī wēbipna caá”, jātih ñit niij jenah joyóp ta yuh jī. Obohjeéhtih, wēican, chah yeejép chāj bejna ñit chājap tajī.*

23 Pánih yeejép ñi jenah joyátidih cādahnit, tainiboodih tuit nuumná, Dios ā weñat pínahdihjenah jenah joyát caá náahap.

24 Páant niij jenah joinit, tainiboodih ñi chājbipna caá. Dios ā jumap pah jwī jumap pínah niijná, jwiitdih jāap dée át chājap taga. Páant ā chājachah jéihnit, jwiitdih tui chājat caá náahap.*

25 Ñi yeeatdih ñi cādahaá. Jwiit biic bácah panihnit jumna, míc yeena, jwiit mícjeh jwī míc yéejana caá. Pánihna, yeeceanjeh, yoobópdih míc tui naawát caá náahap.*

26 Bitadih iijna yuhna, yeejép ñi chājca bojoó. Caán yeó jāapjeh ñi iij cādahaá.*

27 Ñi iijatdih quíib buudcán, nemép ā náahatboodih ñita chāj tagaá.

28 Ded nuumní ā nuumátidih ā cādaha naáh. Nuumcánjeh, ded moh yéjnidih teo wáacat tuit niijná, tainidih ā tewe naáh.

29 Í náah jumni naawátidih ñi míc naóhca bojoó. Tui míc teo wáacat tuit niijná, tainiboodihjenah ñi míc naawá.

30 Jwiit Dios pehbboó jwī bejat pínahdih jwī jéihyat pínah niijná, Dios Taini Espiritu jwiitdih át wahap taga. Pánihna, yeejép chājna, caandih ñi jīgahaca bojoó.

31 Bita yeebdih ī tui chājatdih jwúub náhnican, ñi quíib buudá. Páant ñi quíib buudcáh, maiwā man pah ñi iijat yeebdih ī yéejabipna caá. Pánih iij yapnit, ñi míc jūih ñaacátidih ñi cādahaá. Bitadih yeejép

dooná ñi naóhca bojoó. Dedé yeejép ñipī míc chājatdih ñi cādahaá.

32 Pánih cādahna, yeéb mícjeh oina, jīgah ennit, ñi tui míc teo wáacá. Yeebjéh ñi míc yéej chājatdih ñi míc ámohoó. Diosboó jwī yéejatdih ā yohat pínah niijná, Cristo jwiitdih át wun wáhp wut jī. Páant ā yohat pah, yeebbát bitadih ñi enihcatdih yohat caá náahap.*

5

Dios weh jumna, ded pah jwī jumap

1 Jwī weh jwiitdih ennit, biic yoobó ī chājat dée pah, Dios weh ā oinit jumna, caandih jenah joinit, biic yoobó ñi jumúú.

2 Pánih jumna, Jesucristo jwiitdih ā oyat pah, bitadihbat ñi tui oyoó. Pánih búdi oinit, jwī yéejat jīb, caán jwiitdih át wun wáhp wut jī. Judíowá Dios ā weñat pínah niijná, caandih ojeva wúúhdih ipī mao cáo wáhp jī. Páant ī mao cáo wáhat dée pah, Jesús jwiitdih át wun wáhp wut jī.*

3 Jesúhwá jumna, dedé í náah jumnidih ñi chājca bojoó. Pánih chājatdihbat ñi jenah joicá bojoó. Bitaih bií déedihbat ñi en ñinahca bojoó. Páant ñi chājcah, yeebdih dooná ā wihcan niit.

4 Dedé í náah jumnidih míc niijcán, jenah joicánnit pahbat míc wéhecan, ñi míc yeejép deoh naóhca bojoó. Dios taini ā jumachah, áihwádih tainijeh míc wéheat caá náahap. Pánih míc wéhena, “Jwiitdih ma tui chājna caá”, Diosdih niiját caá yeebdih náahap.

5 Nindih ñi tui náhninaá: Ded í náah chājni, ded í náah chājat jenah joinibat Dios pehbboó ā waadcán niit. Ded dawá bií déedih en ñinahnitbat ā waadcán niit. Pánih en ñinahni bií déedihjenah wēinit, Diosboodih ā jéih wēican caá. Pánih chājni Jesucristo ā maáh nihcah, Dios maáh ā jumapboó ā jaibícan niit. Pánihatdih yeéb ñi tui jenah joyoó.

6 “Páant ñi chājachah, ā taina caá”, ded ā niij yee naawáchah yuhna, yeébboó ñi joyáh bojoó. Pánih yeejép chājnit Dios ā wutatdih ī yap yohatji jīb, búdi iijnit, queétdih ā peéh chājbipna caá.

7 Pánih yeejép chājnitdih ñi pej jumca bojoó.

8 Diosdih ñi jepahat pínah jātih, tui chājcan, dupúat panihpboó ñit jam jwahap taga. Obohjeéhtih buu, Jesucristodih jepahna, baabát panihpboó ñi jibna caá, buca. Pánih jumnit, tainijeh ñi chājaá.

9 Baabát panihpboó jumna, tainijeh ñi jumbipna caá. Yeecanjeh, yoobópdih ñi naóhbiipna caá.

10 Dios ded pah ā weñat pínahdih ñi bidíi.

* 4:19 Ro 1.21-25 * 4:20-22 Col 3.9 * 4:24 Gn 1.26; Col 3.10 * 4:25 Zac 8.16; Ro 12.5 * 4:26 Sal 4.4; Stg 1.19-20

* 4:32 Col 3.13 * 5:2 Ex 29.18; Sal 40.6

¹¹ Diosdih náhcannit dupúat panhipboó jumna, yeejép ĩ chājat pah yeéboó ñi chājca bojoó. Páant ĩ túi chājcatdih ennit, Dios naáwátidih naóhna, “Páant ñi chājachah, ā túican caá”, queétdih ñi niijí.

¹² Cáacwā ĩ encho, queét yeejépwā tabit yeejép ĩ chājatdih bitadidih míic wéhena, jwīta túic tagaá.

¹³ Queét yeejép chājnitdih Dios naáwátidih naóhna, jiiátjīh jii bídat pah chājna, ĩ chājat yeejép ā jummatdih queétdih jwī jéihyana caá. Páant ĩ yéej chājatdih jwī jéihyanachah, ĩ túut nuumbipna caá. Pánih túut nuumnít, baabát panhipboó ĩ jumbipna caá.

¹⁴ Pánihat pínah caá nin pah jwīpī niij ewep:

“Eoni panihni, ma jaa bojoó. Wanni panihnibut, ma boo pud jūwá. Meém yeejép chājni baabát panhipboó ma jummat pínah niijná, ma túi chājat pínahdih Jesucristo meemdíh ā jéihyabipna caá”, jwī niijná caá.

¹⁵ Pánihna, jñi túi chāja chaáh! Jenah joicánnit pah jumcanjeh, túi jenah joinít ñi jumúá.

¹⁶ Buu láa cáacwā tabit yeejép ĩ chājachah, yeéboó yeó jáap jummat pah Dios ā weñat pínahdih jenah joinít, túinijeh ñi chājaa.*

¹⁷ Pánih jenah joicánnit jumcan, Dios ā weñat pínahdih ñi túi beh joyoó.

¹⁸ Ñi weñat pínahdih bidna, babh máihca bojoó. Máihnit, ñi jenah joyátdih, ñiíh bácahdihbut ñi yéejana caá. Yeejépdihbut ñi chājna caá. Máihñat yeebdíh yeejép watni dée caá. Obohjeéhtih, Túini Espiritu ā túi teo wáacat pínahdih búdi ñi bidíi. Caán ā wühni weñat pínahdihjeh ñi bidichah, caánboó yooópdih weñat ā wühbipna caá. Caán túiniboodíhjih watni caá.

¹⁹ Míic wéhénit, Diosdih ñi weñéé. Pánih wéina, David ā daacátjidi, bita ĩ daacátjidiibut eonit, Túini Espiritu ded pah ā jéihyanachah, caandíhbut ñi eweé. Caolih díitboobút caandíh wéinit, ñi eweé.

²⁰ Pánih jumnit, yeéé Cristoihwā ded pah ā yapachah, bíic yooó “Ma túi chājna caá, Paá”, Diosdih niijnít ñi jumúá.*

Jesúhwā áa jumnit ded pah ĩ jummat

²¹ Cristojeéh túi jummat túut niijná, bita Jesúhwā ĩ jenah joyátdih ĩ naáwáchah, wéi joinít ñi míic túi jepahaá.

²² Jwī Maáh Jesúsdiñ ñi jepahat dée pah, yeéé yaádhboó ñi weha mánadiñ ñi túi jepahaá.*

²³ Nin pah ā jumna caá: Newé wao dáh panihni ā jumachah, ájeéh bóli áih bácah panihni mi jumna caá. Pánihna, mi áaboó mi maáh panihni caá. Pánihat pah, Cristo maáh

jumna, wao dáh panihni ā jumachah, jwiít áihwáboó áih bácah panihni jwī jumna caá. Caanjéh jwiítidih túi ubni ā jumna caá.

²⁴ Pánihna, Cristoihwā jumna, caandíh jwī túi jepahat pah yadboó mijeéh bóodih jepahat caá náahap.

²⁵ Buu yeéé neoná áa jumnitdih jwuh wā jwúub naóhna caá. Cristo jwiít áihwádiñ búdi oina, jwiítidih át wun wühap wat jī. Pánihna, jwiítidih ā oyat pah, yeebbát ñi weha mána yaádhdiñ ñi túi oyoó.*

²⁶ Jwiít áihwā jwī jummat pínah niijná, Cristo jwiítidih wun wühadiñ át dei jūwáp tajī. Pánihna, áih túini doonádiñ joinít, jwī jepahachah, yéuehdih jwī choc yohat pah, jwī yéejatdih át yoh wühap taga. Áihwā jwī jummat jéutat pínah niijná, jwī daabanáp jī.

²⁷ Pánih yéejatdih yoh wühna, jwiít nihát áihwádiñ Dios pebhboó Jesús ā ub bejchah, túini yooóbat yéejat wihcannit, quei wihcannit, wiguihat wihcannit, túi jigohnit jwī jumbipna caá.*

²⁸ Cristo áihwā áih bácah déedih ápi túi en daoná caá. Pánihat pah, yeéé neoná ñiíh bácahdih ñiípi míic túi en dawát pah, ñi weha mána yaádhdiñ túi en dawát caá náahap. Queétdih túi en daonít, ñiíh bácahdihbut túi en daoná caá ñi chājap.

²⁹⁻³⁰ Jwiít nihát jwíih bácahdih yéejaiñcan, caandíh jwīpī túi chājna caá. Pánihat pah, jwiít Cristoihwā áih bácah dée jwī jumachah, caanbát jwiítidih ápi túi chājna caá. Páant ā túi chājat pah, jwī weha mána yaádhdiñ túi chājat caá jwiítidihbut náahap.

³¹ Nin pah Moisés át niij daacáp tajī: “Páant tigaa ded newé yad pínahdih ubna, ā mánadiñ pahnit, ájeéh bólijeéhjeh ā jumbipna caá. Pánihna, queét chénewā jumna yuhna, bíic bácah dée pah ĩ jumbipna caá”, át niij daacáp tajī.*

³² Páant ā niijátdih beh joyát ā buona caá. Obohjeéhtih, buona yuhna, yooópdih ā jumna caá. Nin pah niij naóhna caá át chājap: Jwiít nihát Cristoihwā áih bácah panihni jumnit, ájeéh bíic pah jwī jumna caá.

³³ Pánihat dée, yeéé neoná ñi weha mána yaádhjeéh bíic pah ñi jumna caá. Pánih jumnit, ñi weha mána yaádhdiñ túi oyat caá náahap. Yaádhbut ñi weha mánadiñ túi joyát caá náahap.

6

Īmána ĩ wehjih ded pah ĩ jummat

¹ Buu yeéé wébitdih jwuh wā jwúub naóhna caá. Jwī Maáh Jesúsdiñ jepahnit jumna, ñi

* 5:16 Col 4.5 * 5:20 Col 3.16-17 * 5:22 Col 3.18; 1P 3.1 * 5:25 Col 3.19; 1P 3.7 * 5:27 2Co 11.2; Ap 21.2,9
* 5:31 Gn 2.24 * 6:1 Col 3.20

mána i wutuchah, jipónih niijcánjeh, ñi jepahaá. Páant chājatdih yeebdih Dios ā náah yacna caá.*

²⁻³ Jon jātih Moisés nin pah āt niij daacáp tajī: “Ñi mánadh ñi túi chājaá. Pánih chājna, búdí wēinit, nin baácboó maatápdih ñi túi jumbipna caá”, āt niij daacáp tajī.* Páant niij wutna, jwíh láa nin pahbut āt niijip wut jī: “Páant ñi chājachah, wā niijátji pah yeebdih wā túi chājipna caá”, āt niijip wut jī.

⁴ Bua yeéb i mánadh jwuh wā jwúb naóhna caá. Ñi wehdih túbít jūhñit, ñi íjjaca bojoó. Obohjeéhtih, oinit, ñi túi wái behanaá. Dios ā weñat pínahdih ded pah i chājat pínahdih ñi bohénaá. Dios naáwátdih i joyáh bojochah, ñi túi joyát tútú.*

Teo wāhñit, i maátabut ded pah i jummat

⁵ Bua yeéb teo wāhñitdih jwuh wā jwúb naóhna caá. Yeebdih wutnit i peéh chājat pínahdih úmna, queétdih ñi túi jepahaá. Cristodih ñi jepahat pah, queétdihbut wēinit ñi jepahaá. Yabhcanjeh, queétdih ñi túi teo wāhñit.*

⁶ Yeebdih wutnit i enechahjeh túi teona yuhna, i encah teocannit ñi jumca bojoó. Obohjeéhtih, Cristodih teo wāhñit jumna, Dios yeebdih ā náah yacat pah túi wēi chājnit ñi jumú.*

⁷ Pánihna, ded pah teo wāhna, cāacdihjeh teo wāhcan, wēinit, jwí Maáhboodihjeh ñi teo wāhñit.*

⁸ Pánih chājnit, nindih ñi túi náhninaá: Ded pah túini ñi chājachah, Diosbut túinidih yeebdih ā chāj jwúbabipna caá. Ñi teo wāhchah, cāacwā yeebdih jīb wāhna, i wāhchahbut, bíic yoobó Dios túinidih ā chāj jwúbabipna caá.*

⁹ Bua yeéb queéti i maátadh jwuh wā jwúb naóhna caá. Yeebdih teo wāhñitdih túinijeh ñi chājaá. “Wā wutadti mah jepahcah, búdí wā peéh chājipna caá”, ñi niij jūihca bojoó. Nindih ñi túi náhninaá: Jwí Maáh Jesucristo, Dios pehbboó jumni queétdihbut i Maáh caá.* Pánihna, yeéb maáta ded pah ñi chājatdih jéihñit, yeebdih teo wāhñit i chājatdihbut jéihñit, bíic yoobó ñi chājat jīb ā túi wāhñipna caá.*

Jwiit Cristothwā ded pah nemépwādh jwí jéih yapyohat

¹⁰ Bua yeebdih péeni wutadti mah wā naáwíhna caá. Jwí Maáh Jesus nihadti mah jéih beedáni ā jumuchah, jwiit caán bíicdih jumna, caandih túi jenah joinit, nemépwādh yap yohñit jummat caá náahap.

¹¹ Romadh moón soldadowā i maáh nihah ā wāhni míic maona i jāhat chóodih ípí duoná

caá. Pánihat dée pah yeebbát jwí Maáh Dios nihah ā wāhni jāhat pínahdih ñi ubú, nemépwādh ā yeeatdih túi yap yohat tútú niijná.

¹² Cāacwādhjeh pohba nihcan caá jwiitdih míic mawat panihni ā jumap. Obohjeéhtih, wēpép nemépwādh jwí maona caá. Queéti nihah jwiit cāacwādh yeejép i wutna caá. Jwiit Jesúihwādh chah eníhcan, Dios ā wutadti mah yap yohat tútúna caá.

¹³ Pánihna, itah chóo panihni, nihah Dios ā wāhni jāhat pínahdih ñi ubú, nemépwādh yeebdih yeejép ā chājat tútuchah yuhna, ñi túi yap yohat tútú niijná. Pánih chājna, míic mao péanachah, náó jweicánjeh, wēp ñuhñit panihñit ñi jumbipna caá.

¹⁴ Túi yap yohñit pínah jumíhna, nin panihñit ñi jumú: Soldado áih juyáat tópjih ápi jui wái chéona caá, áih yégueh chóodih ā túi tewat pínah niijná. Pánihat dée, yeebbát yoobópdih naóhñit ñi jumú. Soldado áih tacadihbut itah chóo ápi duoná caá, caandih eníhcanñit áih caolihdih i ñúup chūácacat pínah niijná. Pánihat dée, yeebbát Dios ā wēpatjīh túi yoobópdih chājat caá náahap, nemépwādh ñi caolihdih ā jéih yéejacat pínah niijná.*

¹⁵ Soldado áih jítchadh túi wēpép zapatodih ápi duoná caá, ā túi bejat tútú niijná. Pánihat dée, yeebbát Dios túini duonádh ñi túi joi cádahca bojoó, jwí maáhjeéhtih túi jumñit, bitadih naáwādh ñi túi bejat tútú niijná.*

¹⁶ Soldado áih bácahdih jāhat naadih ápi ubna caá, caandih eníhcanñit ñi ñúup doóbhnadh cáo dodhñit, i ñúupchah enit, caán naajh ā túi míic jāhat tútú niijná. Pánihat dée, yeebbát Diosdih túi jenah joi cádahca bojoó, nemépwādh chah yeejép ā yee wutuchah yuhna, ñi joyáh bojat tútú niijná.*

¹⁷ Soldado itah waochá páhadih ápi páahna caá, áih wao dáhdih ā túi wapap pínah niijná. Pánihat dée, Dios yeebdih ā túi ubatjidi mah ñi túi náhninaá, nemépwādh ñi jenah joyátdih ā yéejacat pínah niijná.* Soldado íbat naadih ápi ubna caá, caandih eníhcanñitdih ā túi míic mawat tútú niijná. Pánihat dée, Túini Espiritu ā teo wāacatjīh ded yeebdih yéejalñidih Dios naáwátdih ñi naáwá,* caandih ñi túi yap yohat tútú niijná.*

¹⁸ Pánih jumñit, ded pah ā yapachah, Túini Espiritu ā teo wāacatjīh Diosdih ñi túi ubh cádahca bojoó. Pánih ubhna, ñi pínahdih ubhñit, bitáih pínahdihbut ñi ubú. Fonit panihñit jumcanjeh, jáanit panihñit túi jenah joinit ñi jumú. Nihah Jesúihwādhbut ñi ubh cádahca bojoó.

¹⁹ Pánih ubhñit, weemdi hbut búdí ñi ubú, úmcanjeh Jesúih túini duonádh yoobópdih

* 6:2-3 Ex 20.12; Dt 5.16 * 6:4 Col 3.21 * 6:8 Col 3.22-25 * 6:9 Col 4.1 * 6:9 Dt 10.17; Col 3.25 * 6:14 Is 11.5; 59.17 * 6:15 Is 52.7 * 6:16 Sal 7.13 * 6:17 Is 59.17 * 6:17 He 4.12 * 6:17 Ro 13.12-14; 1Ts 5.8

wā túi naáwát pínah niijná.

²⁰ Caán doonádih wā naáwát jīb nemat muúboó itah tōpjīh chéoni wā jumna caá. Pánihna, caán túini doonádih naóhnit, úmcanjeh wā túi wēp naáwát pínah niijná, weemdih ñi úbú. Weemdih páant naáwát caá náahap.*

Pablo ā pée túyat tútat

²¹ Ded pah wā jumatdih ñi jéihyat pínah niijná, yeeb pébhna Tíquicodih wā wahna caá.* Caánboó Jesúsdihi túi jéihni, jwī oini caá. Jesúih túini doonádih wā naóh jibichah, weemdih búdí āpī teo wáacna beé. Pánihna, ñi pebhna juibínit, nihatdih yeebdih ā naóhbipna caá.

²² Páant ā naáwáchah, wā túi jumatdih jéihnit, ñi jīgahat ā yayát pínah niijná, ñi pebhna caandih wā wahna caá.

²³ Jwī íip Dios, jwī Maáh Jesucristo bíicdih yeéb Jesúihwā ñi túi jumú. Pánih jumna, Jesucristodih túi jenah joí cádahcan, chah míc oinit ñi jumú. Páant ñi jumat pínahdih Dios ā teo wáaca naáh.

²⁴ Yeéb nihat jwī Maáh Jesucristodih oi cádahcannitdih Dios ā oyatjīh ā túi chāja naáh. Yeebdih búdí wā túyat túatna caá.

Páant bóojeh tigaá.

Pablo

* 6:20 Col 4.2-4 * 6:21 Hch 20.4; 2Ti 4.12

FILIPENSES

Pablo queétdih á túyat túttat

¹ Weém Pablo, Timoteojih Jesucristodih teo wáhnit jumna, nihat yeéb Filipos tátchidih moón Jesúhwa, ñi maáta, yeéb nihatdih teo wáacnitdihbat túyat túttatna, biíhdih daacát túttit, nin núodih yeebdíh wá wahna caá.*

² Dios jwí íp, jwí Maáh Jesucristo yeebdíh oinit, í teo wáaca naáh, ñi túi jumat pínah niijná.

Pablo queétdih á wúbát

³⁻⁴ Yeebdíh náhnina, wá wúbát jumat pah bádí wēinit, “Túina caá, Paá”, jwí ípdih wāpí niijná caá.

⁵ Túini doonádih wá bohé jibichah, Jesúsdih ñi jwíh jepahni yeó jáapmant, buubut páantjeh weemdíh teo wáacat tútt niijná, wúbhñit, dinerodihbat ñipí wahna caá. Páant ñi túi teo wáacatdih náhninit, bádí wāpí wēi wúbhna caá.

⁶ Jesucristodih jepahñit ñi jumachah, jwí íp Dios yeebdíh túiniboodíh tútt nuumná caá á chājap. Jesucristo nin baáboó á jwúb dei jwúwáchah, yeebdíh á tútt nuum jwíihat pahjeh muntih, yéejat wihcannit yoobát ñi jumat pínah niijná, á tútt nuum péabipna caá. Páant á chājat pínahdih wá túi jéihna caá.*

⁷ Yeebdíh bádí oinit, páant wá wēi jenah joyóchah, á túina caá. Dios weemdíh oinit, Jesúh túini dooná ded pah á jumatdih bitadilh wá bohé jibichah, nemat muúboó wá jumachah, ápi túi teo wáacna caá. Weemdíh ñi teo wáacat pínah niijná, yeebdíhbat oinit, biíc yoobó ápi teo wáacna caá.

⁸ Jesucristo á oyatjih yeebdíh bádí wá bidatdih Dios á jéihna caá.

⁹ Yeebdíh nin pah wāpí niij wúbhna caá: “Paá, queétdih bádí ma teo wáaca, túi oinit jumna, ma naáwátidih chah jéihñit, túi jenah joinit í jumat pínah niijná.

¹⁰ Pánih jumna, ded pah í túi chājat pínahdih í jéihbipna caá. Pánih jéihna, Cristo nin baáboó á jwúb dei jwúwáchah, túi chājñit í jumachah, í yéejatji jib queétdih á péeh chājcan niit.

¹¹ Páant í túi chājchah, Jesucristo queétdih á teo wáacatjidih nihat cáacwā í jéihbipna caá. Pánih jéihñit, “Dios túini, wēpni á jumna caá”, meemdíh í niij wēi naóhbipna caá”, Diosdih wāpí niijná caá.

Pablo Cristo á weñat pínahdihjeh á chājat

¹² Wá déewá panihñitá, nindih ñi túi jéihyat pínahdih yeebdíh wá náah yacna caá: Buu nemat muúboó wá jumachah yuhna,

túini doonádih dawá cáacwā joiná caá í chājap.

¹³ Cristoih doonádih wá bohéatji jib nemat muúboó wá jumatdih nihat maátaih muúboó jumñit soldadowá í jéihna caá. Ni-hat bita ninjih jumñitbat caandih í jéihna caá.*

¹⁴ “Pablo nemat muúboó jumna yuhna, Dios á teo wáacachah, Jesúh doonádih á naóh cádahcan caá. Pánihna, jwiitdihbat yeejép í chājchah yuhna, biíc yoobó á teo wáacatjih jwí naóh cádahca bojat dée caá”, niijnit, éumcanjeh, chah dawá ninjih moón Jesúhwa áih túini doonádih bitadilh wēp naóhna caá í chājap.

¹⁵ Biquína weemdíh jepchá tubnit, “Jwiit Cristoih doonádih jwí bohénachah, cáacwā bádí wēinit, jwiitboodíh í túi péebipna caá”, niij jenah joinit, áih doonádih í bohéna yuh caá. Obohjeéhtih, bitaboó páant jenah joicán, cáacwā Cristodih í túi jepahat pínah niijná, túinijeh caandih í bohéna caá.

¹⁶ Queét weemdíh, Cristodihbat oinit, áih doonádih í bohéna caá. Cristoih doonádih bitadilhbat wá túi bohéat pínah niijná, Dios weemdíh nemat muúboó á wahatdih jéihñit, queétdih caán doonádih í túi bohéna caá.

¹⁷ Obohjeéhtih, queét jepchá tubnit weemdíh enihcan, Cristodih yoobópdih oican, cáacwā queétdih í en weñatdihjeh náahna, áih doonádih í bohéna yuh caá. Pánih bohéna, nemat muúboó wá jumachah, weemdíh í jgahat túttihna caá.

¹⁸ Obohjeéhtih, páant í chājchah yuhna, Cristoih doonádih bohé tigua í chājap. Queét Cristodih yoobópdih oican yuhna, áih túini doonádih í naáwáchah, cáacwáboó caandih í jepahna caá. Bitaboó túi oinit, í bohéna caá. Pánihna, queét nihat í bohénachah, dawá cáacwā joiná caá í chājap. Páant í joyát doonádih joinit, bádí wá wēina caá.

Nindihbat jenah joinit, wá wēina caá:

¹⁹ Diosdih ñi wúbáchah, Túini Espiritu á teo wáacatjih weemdíh nemat muumánt í bacabipna caá.

²⁰ Obohjeéhtih, páant í bacanachah, í mawachah yuhna, weemdíh dedé pínah nihcan caá. Ded pah Cristo weemdíh á teo wáacatjidih náhninit, cáacwā caandih í weñat pínahdihjeh caá wá náah yacap. Pánihna, éumcanjeh, áih doonádih páantjeh yoobópdih bohéna, wá tiican niit.

²¹ Wá jum jwuhna, Cristo á náah yacat pah wá chājbipna caá. Obohjeéhtih, wunna, ájeéh wá jumachah, chah áta túi tagaá.*

²² Páant niijná yuhna, wá jum jwuhíhna caá, Cristoih doonádih wá naáwáchah, chah dawá caandih í jepahat pínah niijná. Páant niijná yuhna, á pehbhoó bejat tútt niijná,

* 1:1 Hch 16.12 * 1:6 Sal 138.8 * 1:13 Hch 28.30

* 1:21 Gál 2.20; Col 3.4

wanatdihbut wāta náah tagaá. Pánihna, ded pah chah wā náahatboodih wā jéihcana caá.

²³ Cristo biícđih búdí jumáihna, ā pebhna wā bejihna caá. Nin baácboó jumát chah táini con baác ā jumna nacaá.

²⁴ Obohjeéhtih, chah táini ā jumúchah yuhna, yeebdih teo wáacat pínah niijná, jum jwuhát caá weemđih náahap.

²⁵ Pánihna, caandih jéihna, űijeéh wā jum jwuhát pínahđih wā jéihna caá. Pánih jum jwuhna, yeebdih páantjeh wā teo wáacđipna caá, Cristodih túi jenah joinít, chah űi weñat pínah niijná.

²⁶ űi pebhna wā juibínachah, Jesús weemđih ā bacaatjidiđ jéihnit, “Jesucristo át túi teo wáac tagaá”, caandih űi niij wéibipna caá.

Cristoihwā ded pah ĩ jumát

²⁷ Nindih yeebdih wā naóhđipna caá: Cristoiđ táini doonáđih jepahnit jumna, ā jumát táutat pahjeh túi wépnit panihnit űi jumú. űi pebhna juibína, wā juibícahbut, áih doonáđih bitadiđ űi bohéatđih wā náah yacna caá. Pánihna, túi biícđih jenah joinít, táini doonáđih chah wépn naóhnit űi jumú. Páant űi jumát doonáđih wā joihna caá.

²⁸ Yeebdih enihcannitđih űi úmca bojoó. űi úmcatđih ennit, Dioihwā űi jumátđih bita ĩ jéihđipna caá. Pánih jéihnit, Dios yeebdih ā túi ubat pínahđihbut ĩ jéihđipna caá. Queét iiguđpna ĩ bejat pínahđihbut ĩ jéihđipna caá. Páant tígaa Dios ā chājbip.

²⁹ Cristodih űi túi jenah joyát pínahđih Dios yeebdih át náah yacap taga. Pánih náah yacnit, áihwā űi jumát júb mic yáihnit jumna yuhna, caandih cádahcannit pínahbut át náah yacap taga.

³⁰ Con láa űijeéh wā jumúchah, weemđih yeejép ĩ chājatđih űi enep jĳ. Búubut weemđih páant ĩ chājat doonáđih űi joiná nacaá. Cristoihwā jwĳ jumát júb, bita yeebdih yeejép chājnit, weemđihbut yeejép ĩ chājachah, jwiit nihatđih biíc yoobó búwat ā jumna caá.*

2

Cristoihwā túi biícđih ĩ jumát

¹ Yeéb Cristoihwā űi jumúchah, ā oyatjĳh yeebdih ā túi weñana caá. Túini Espiritu űijeéh ā jumúchah, bitadiđ oinit, jĳgah en teo wáacnit űi jumna caá.

² Páant űi jumúchah jéihnit, wā túi wéina caá. Pánihna, biíc yoobó jenah joinít, mic oinit, táinijeh űi jumát doonáđih joinít, chah wā wéibipna caá.

³ “Weém nihatđih jéihni caá”, űi niij jenah joicá bojoó. Bitá yeebdih ĩ wéi enat pínahđihbut űi bidca bojoó. Obohjeéhtih,

bitadiđ túi wéinit, “Caánboó chah táini ā jumna caá”, űi niij jenah joyó.

⁴ Yeéb űi weñat pínahđih bidcanjeh, bitadiđ űi túi teo wáacá.

Cristo oboh jumni panihniđidiđ Dios Maáh yoobát caandih ā jwúub waadaát

⁵ Jesucristo ded pah ā jenah joyát pahjeh muntih, yeebát biíc yoobó űi jenah joyó.

⁶ Caánboó Dios yoobát jumna yuhna, “Wā ĩp biíc yoobó wā jumátđih wā cádahcan niit”, át niij jenah joicáp wut jĳ.*

⁷ Pánih Dios biíc yoobó ā jumátđih cádahnit, nin baácboó teo wáhni pah át cáac jumap wut jĳ.

⁸ Pánih chājna, jwiit cáacwā jwĳ jumát pah oboh jumni át jumap wut jĳ. Pánih jumnit, ā ĩpđih túi jepahna, ā náahat pah át wan wúhup wut jĳ. Yeejépwáđih ĩpĳ mawat pah, caandih cruzboó ĩt péoh dodh mawap wut jĳ.*

⁹ Páant ā jumúchah, jwĳ ĩp caandih chah maáh át waadánap wut jĳ, nihat cáacwā caandih ĩ weñat pínah niijná.*

¹⁰ Pánihna, Jesús ā maáh jumátđih jéihna, jeámant moón, nin baácđih moón, iiguđpboó jumnitbut bóđicha caj yoh űajnit, caandih ĩ wéi naóhđipna caá.

¹¹ “Jesucristo Maáh yoobát ā jumna caá”, nihat ĩ niij naóhđipna caá. Páant tígaa Dios queéđih ā naáwát táutđipna caá, caandihbut ĩ weñat pínah niijná.*

Cristoihwā yeh iugnĳ panihnit jwĳ jumát

¹² Pánihna, wā oinitá, űijeéh wā jumúchah, wā naáwátđih űi túi jepahatjĳ pahjeh muntih, búu yuúp wā jumúchah yuhna, chah űi jepahaa. Pánih jepahnit, Cristo ā túi ubnit jumna, Dios maáh ā jumátđih jenah joinít, ā weñat pínahđihjeh űi chājaá.

¹³ Diosjeh ápĳ túi teo wáacna caá, ā náah yacatđih jenah joinít, jwĳ túi chājat pínah niijná.

¹⁴ Ded pah űi chājat pínahđih wéinit, yeejép wéhecanjeh, bitadiđ mic jaihcana, táinijeh űi chājaá.

¹⁵ Pánih chājnit, Dios ā weh yéejat wihcannit űi jumđipna caá. Páant caá yeebdih jumát náahap, yeejépwájeéh jumna yuhna, ĩ chājat pah űi chājcat táut niijná. Pánih chājcan, yeh iugnĳ cáiwā panihnit jumna, queéđih teo wáacnit, táini doonáđih bohéat caá náahap.*

¹⁶ Pánih chājna, Dios naáwátđih cádahcanjeh, bitadiđ űi túi bohénaá, queéđbut ájeéh ĩ túi jumát pínah niijná. Páant űi bohénachah, Cristo nin baácboó ā jwúub dei juáwúchah, yeebdih búdí wéinit, “Oboh caá queéđih wát bohéjip taga”, wā niijcán niit.

* 1:30 Hch 16.19-40 * 2:6 Jn 1.1-3; Col 1.15 * 2:8 Mt 26.39; Jn 10.18; He 5.8 * 2:9 He 2.9; 12.2 * 2:11 Is 45.23

* 2:15 Dt 32.5

¹⁷ Cristoih doonádh yeebdíh wā naawátji jīb, bita weemdíh ī mao yohíhna caá. Obohjeéhtih, weemdíh ī mao yohochah nihna, páantjeh wāta wēi tagaá. Pánihna, yeéb caán doonádh ñi jepahatji jīb, bita yeebdíhbut yeejép ī chājachah yuhna, caandíh cádahcan, Diosdih páantjeh ñi teo wāhna caá. Pánih teo wāhna, ñi túi weñechah, weembát ñijeéh wā wēina caá.

¹⁸ Páant weemdíh ī mao yohochah, Cristo pehbhoó wā jumát pínahdih jenah joinít, wājeéh yeebbát ñi weñeé.

Timoteo ded pah ā jumát

¹⁹ Jwí Maáh Jesús ā náahachah, waícanjeh Timoteodih ñi pebhna wā wahbipna caá, jwúb joinít, ñiíh doonádh ā naawáchah joinít, wā weñat pínah niijná.*

²⁰ Caanjéh yeebdíh oinit, ñi túi jumát pínahdih búdí ā jenah joiná caá. Biíh caan pánihi ā wiñcan caá.

²¹ Bitá ī weñat pínahdihjenah jenah joiná, Jesucristo ā náahatboodíh ī jenah joicán caá.

²² Obohjeéhtih, Timoteoboó túi chājnit, wā wáuh paníhni wājeéh túini doonádh āpī bohéatíh yeéb ñi jéihna caá.

²³ Pánihna, ninjīh moón maáta weemdíh ded pah ī chājat pínahdih jéihna, Timoteodih ñi pehbhoó wā wahbipna caá, yeebdíhbut wíh doonádh ā naawát pínah niijná.

²⁴ Jwí Maáh Jesús ā teo wáacachah, waícanjeh weembát ñi pebhna wā bejbipna caá.

Epafrodito ded pah ā jumát

²⁵⁻²⁶ Ñi wahniji Epafridotidihbut Timoteo biicdih ñi pebhna wā jwúb wahbipna caá. Weemdíh ñi teo wáacat túutuchah joinít, caán wā úd paníhni wājeéh teona, bita caandíh yeejép ī chājachah yuhna, Dios naawátíh ā túi naóhna caá. Obohjeéhtih, caán yeebdíh búdí ā náhnina caá. Á tubúp cháúát doonádh ñi joyátjidih jéihna, búdí ā jīgah jenah joiná caá. Pánihna, búdí ā jenah joyátidih jéihnit, “Caandíh ī pehbhoó jwúbaat caá náahap”, wā niij jenah joiná caá.

²⁷ Yoobópdih tigaá caán búdí ā tubúp cháúup be. Wñatbit ā yapap be. Páant búdí tubúp cháúúchah yuhna, Dios caandíh jīgah ennit, weemdíhbut jīgah ennit, caandíh ā boonanap be. Caán wā chéen ā buudúchah nihna, weémboó búdí wāta jīgah tagaá.

²⁸ Pánihna, buu bácah waícanjeh caandíh ñi pehbhoó wā wahbipna caá, caandíh ennit, ñi weñat pínah niijná. Páant ñi weñat pínahdih jéihnit, weembát wā wēibipna caá.

²⁹⁻³⁰ Jwí maáih ā jumuchah, caandíh ñi túi wēi jwááá. Yeéboó weemdíh ñi jéih teo wáacadih júóhcan, caandíh ñi wahachah,

weemdíh ā túi teo wáacap be. Pánih teo wáacnit, Cristo ā náahat pah chājna, ā wñhih yuh be. Pánihna, caandíh, bita caan pánihitdihbut búdí ñi wēi naawá.

3

Cristodihjenah túi jenah joyát

¹ Buu bácah, wā déewá paníhnitá, nindih wā naóhbiipna caá: Jwí maáih jumna, búdí ñi weñeé. Páant wā naawát pah naóh chuucánjeh, biíc yoobó wā jwúb naóhna caá, bita yeebdíh ī yee bohénachah, ñi joyáh bojat pínah niijná.

² Ñi túi chāja chaáh! Yeebdíh mácah bohénitboó yeejép chājnit, Diosdih eníhcannit ī jumna caá. Yeéb Dioíh wā ñi jumát pínah niijná, queét yeebdíh quehli nah yapat chóodih bóodat túutna yuh caá. Obohjeéhtih, páant ī wñat dedé pínah nihcah, queétdih ñi joyáh bojóo.

³ Queét bóodnit jumna yuhna, ā náahat pah ī chājcah, “Wíihwā caá”, Dios ā niijcán nacaá. “Dios yeebdíh ā túi wēi enat pínah niijná, bóodnit ñi jumna”, ī niij yee bohéatíh ñi joyáh bojóo. Túini Espiritu ā teo wáacachah, Jesucristodihjenah wēinit, jwí jepahachah, “Wíihwā caá”, Dios jwiitboodíh ā niijná nacaá. Pánihna, “Jwí nuowā ī naawátji pahjeh wā chājachah, Dios weemdíh ā wēi enbipna caá”, ñi niij jenah joicá bojóo.*

⁴ Buu caandíh wā jenah joicáh yuhna, bitaboó páantjeh jenah joinít, jwí nuowā ī wñatjidih ī túi jepahíhna yuh caá. Jātih weembát biíc yoobó wā chājap yuh jī. Pánihna, “Pablo ā túi chājat chah weémboó wā túi chājna caá”, ded ā jéih niijcán caá.

⁵ Nin pah chājni wā jumap yuh jī: Dios ā wñatji pah, ocho yeó jáap wā cáac jumát túttimah, weemdíh quehli nah yapat chóodih it bóodop wut jī. Israél wáuh Benjamín ā juimená poómpdih bóo wā jumna caá.* Wā mána judiowā ī jumuchah, weembát judio yoobát wñat cáac jumap tají. Fariseo poómpdih bóo jumnit, Moisés ā wñatji pah wā túi chājap jī.*

⁶ Páant wā chājatidih ennit, “Moisés ā wñatjidih Pablo ā yap yohop be”, det ī jéih niijcán caá. Dios ā náahat pah búdí chājihni jumna, “Jesucristo Dios nihcan caá”, niij jenah joinít, Jesúihwáboodíh yeejép wā chāj jwuhap jī.*

⁷ Páant wā chājachah, Dios weemdíh ‘Caán túini caá’, ā niij enbipna caá”, wā niij jenah joyóp yuh jī. Obohjeéhtih, buu Jesucristodih jepahni jumna, “Caandíh túi péeat túut niijná, páant wā chājatji dedé pínah át nihjican tagaá”, wā niij jéihna caá.

* 2:19 Hch 16.1-3 * 3:3 Jer 4.4; Ro 2.28-29; Gá 6.14-15; Col 2.11-13 * 3:5 Ro 11.1 * 3:5 Hch 23.6; 26.5 * 3:6

⁸ “Caán túini caá”, cāacwā ī niijnídihtbut “Caán dedé pínah nihcan caá”, wā niij jenah joiná caá. Páant ā jumuchah, wā Maáh Jesucristo biícđih wā jumuchah bācāh, túini ā jumna caá. Cristodih chah jéhiyat túat niijná, wā túi chājatjđih “Caán yeejépi tagaá”, wā niij jenah joiná caá, buca.

⁹ Pānihna, Cristodih jéihna, ājéeh túi biícđih wā jumat pínahđih chah wā bidna caá. Moisés ā wutatji pah wā chājachah, “Caán túini caá”, niij encan, Cristodih wā túi jenah joyóchahjeh, “Caán túini caá”, Dios weemdih ā niij enna caá. Cristodih jwī jepahachah ennit, “Yéijat jīb wihcannit ī jumna caá”, Dios jwiítđih ā niijná caá.

¹⁰ Cristodih túi jéhiyat túat niijná, jātih ded pah wā jenah joyátjđih wā cādahap jī. Ā náahat pah túi chājat túat niijná, Dios Jesucristodih ā boo pud jūúwát túatni wēpatđih weembát wā náahna caá. Jesús yeejép yapnit, ā wnat pah muntih, caandih wā jepahat jīb, weemdihbut yeejép chājnit ī mao yohbipna nacaá.*

¹¹ Pānihna, Jesús wanniji ā boo pud jūúwát pahjeh muntih, weembát wanniji wā jwúub boo pud jūúwát pínahđih wā jéihna caá.

Chah wēp nāoni pah Jesúsdih budi jwī bidat

¹² “Jesúsdih túi jéih beedána, caan páh yéijat wihcanni caá”, wā niijcán caá. Páant niijcán, Jesucristodih chah jéhiyat túat niijná, yeó jāap jumat pah caandih budi wā bidna caá. Pānih bidna, ded pah Cristo weemdih ā náah yacatjđih chāj péanit, ā pehbhoó juibína, yéijat wihcanni yoobát wā jumbipna caá.

¹³ Wā déewā panihnitá, “Wā túi jéih beedána caá”, wā niij jenah joicán caá. Páant niij jenah joicán, jātih wā chājatjđih náhnicanjeh, ded pah wā chājat pínahboodih wā jenah joiná caá.

¹⁴ Wēp nāoni ā nāwat jīb pínahđih ā bidat pah muntih, weembát wā túi chājat jīb Jesucristo weemdih ā wāhat pínahđih wā bidna caá. Pānihna, wā túi chājatjđih ennit, Dios weemdih “Wā pebhna ma jūúwá”, ā niijbipna caá.

¹⁵ Jesucristodih túi jéihnit jumna, ded pah wā jenah joyát pah yeebbát biíc yoobó ni jenah joyó. Obohjeéhtih, mácah ni jenah joyóchah, Dios yeebdih ā teo wāacpina caá, yoobópdih ni jenah joyát pínah niijná.

¹⁶ Pānihna, Dios jwiítđih ā jéihyaatji pah túi chājat caá náahap.

¹⁷ Wā déewā panihnitá, ded pah wā chājatđih náhninit, yeebbát biíc yoobó ni chājaá. Páant jwī chājat pah muntih, bita ī chājatđihbut ni túi en yacaá.*

¹⁸ Bitá “Weém Jesúh caá”, niijná yuhna, yeejép chājnitđih dawá láa yeebdih wā naáwáp jī. Buubut budi náhni dahwana, queéđih wā jwúub naóhna caá, páant muntih. Queét Cristo cruzboó ā wun wāhatji doonáđih joíhcan, páantjeh ī yéej chājna caá.

¹⁹ Pānih joíhcan, queét iiguipna bejnit pínah caá. Yéej chājatđih nínahnit, ī weñat pínahđihjeh ī bidna caá. Pānih bidna, tíccankeh, “Caán túini caá”, queét ī niijná yuh caá. Nín baácđih bóodihjeh ī jenah joiná caá.

²⁰ Obohjeéhtih, jwiítboó jeáboó jumnit pínah caá. Páant jwī jumuchah, caanmánt jwī Maáh Jesucristo jwiítđih ubudih ā jūúwát pínahđih páina caá jwī chājap.

²¹ Pānih jūóhna, jwī moh yéejni bācahđih ā wēpatjđih túat nuumnit, jāap bācah ā chājbipna caá. Caán ā wēpatjđih nihatđih ā náahat pah ā jéih yapat túatna caá. Pānih jéihna, ā boo pud jūúwát túttimah, ded pah āih bācah ā jumat pah muntih jwiítđihbut túini bācah yoobát ā jéih wāhbiipna caá.

4

Jwī Maáhdih páantjeh weñat

¹ Wā déewā panihnitá, yeebdih budi wā oina caá. Jesúh doonáđih yeebdih wā bohénachah, ni túi jepahatjđih náhninit, budi wā wēina caá. Pānih wēinit, yeebdih budi wā jenah joiná caá. Pānihna, wā oinitá, jwī Maáhdih ni jwíh jepahatji pah, caandih ni túi péenaá.

² Evodiadih Síntiquedihbut nin pah wā wēp wutna caá: Jesúhwā yaáđ jumna, míc ij cādahnit, túinijeh ī jumna naáh.

³ Pānihna, wā túi pej jumniá, queét yaádhđih ma teo wāacá, míc ámhohnit, túi biícđih ī jwúub jumat pínah niijná. Queét yaádh, Clemente, bitabut weém biícđih yeejép yapna yuhna, Jesúh doonáđih jwī bohénap jī. Queét yaádhbut Jesúhwā ī jumuchah, Dios āih papélah tólih panihnidih ī wátnadihbut āt daacáp wut jī. Caán tólihboó páantjeh ājéeh jumnit cāacwā ī wátna daacni ā jumna caá.

⁴ Jwī maáihwā jumna, yeó jāap jumat pah ni weñé. Wā jwúub naóhna caá: Budi ni weñé.*

⁵ “Caán túini caá”, nihāt ī niiját pínah niijná, bitadih túi chājnit ni jumú. Jwī Maáh ā jwúub dei jūúwát pínah bahnijeh ā judhna caá.*

⁶ Ded pah ni yapna yuhna, ni náhni dahwaca bojoó. Náhni dahwacanjeh, Diosđih nihātđih naóhna, ā teo wāacah pínahđih ni wúbá. Ni wúbátjđih ā jepahachah enna, “Túina caá, Paá”, caandih ni niiji.*

* 3:10 Ro 6.11-13; 8:29; 2Co 3.18; Gá 4.19 * 3:17 1Co 4.16; 11.1 * 4:4 1Ts 5.16 * 4:5 Sal 119.151 * 4:6 Col 4.2-7; 1Ts 5.17-18

⁷ Páant ñi chājachah, yeebdíh Dios búdí ã teo wáacpina caá, ded pah yeejép yapna yuhna, jġahcanjeh, ñi túi jummat pínah niijná. Bitaboó yeéb ñi jġahcatdih i beh encan niit.

Túinidihjeh jenah joyát

⁸ Wã déewã panihnitá, nin wã pée naáwát caá. Nin pah jenah joyát caá náahap: Túi yoobópdih jumnidih, Dios ã wēi ennidih, cáacwã “Caán túini caá”, i niij jenah joinidihbut ñi jenah joyoó. Túinidihjeh ñi jenah joyoó. Cáacwã i wēi ennidih, yeebbát ñi wēi jenah joyoó.

⁹ Yeebdíh wã bohéátjidih, ded pah wã chājatjidihbut náhninit, biíc yoobó ñi chājaá. Páant ñi chājachah, Dios jwiitdih túi jummat túutni ñijeéh ã jumbipna caá.

Caandih i wahatjidih Pablo ã wēi naáwát

¹⁰ Bua jwuhna, weemdih jwúub náhninit, ñi teo wáacatdih wã wēina caá. Pánih wēinit, jwī Maáhdih “Túina caá”, wã niijná caá. “Weemdih it quíib buud tágaá”, wã niij jenah joicán beé. Jãtíh weemdih teo wáaquíhna yuhna, ñit jéih teo wáacacp taga.

¹¹ Weemdih ñi teo wáacatjidih wēi naóhna, “Bíih weemdih ã judhna caá”, wã niijcán caá. “Wã bíbohátjīh wã túi jumna caá”, wãpī niijná caá.

¹² Dawá bií déedih bíbohna, wã túi jumna caá. Bií dée bíbohcan yuhna, biíc yoobó wã túi jumna caá. Jeémát bíbohna, bíbohcan yuhna, wã túi jumna caá. Pánihna, ded pah jumna, dedboó jumna, biíc yoobó wēinit, wã túi jumna caá.

¹³ Ded pah weemdih ã yapachah yuhna, Cristo ã teo wáacatjīh, wã jéih buájana caá.

¹⁴ Pánihni wã jumuchah yuhna, buwat weemdih ã juúwúchah jéihnit, ñi teo wáacacp ã túina beé.

¹⁵ Túini doonádih bohé jwíhnit, ñíh baác Macedoniamant wã bejehchah, yeéb Filipos tútchidih moón Jesúhwhajeh weemdih dinero wahnit, ñi teo wáacacp jī. Bíih tútchidih moón weemdih i teo wáaccan jī. Caandih ñi jéihna caá.

¹⁶ Tesalónica tútchidih wã jum jwuhuchah,* weemdih teo wáacna, dawá láa ñi wahap jī.*

¹⁷ Páant niijná, dinerodih yeebdih wúbhna wã chājcan caá. Yeéb bitadíh ñi teo wáacacp jīb Dios yeebdih ã túi chājat pínahboodih caá wã náah yacacp. Pánih jenah joinit, búdí wã wēina caá.

¹⁸ Epafroditojīh weemdih ñi wahachah, dedé weemdih ã judhcan caá. Wã náahat chah ñit wahap tabe. Dioíh muúboó chej jumnidih i cáo wáhatjidih Dios ã weñat pah, weemdih ñi wáhatjidihbut ã túi wēina caá.*

¹⁹ Yeéb Jesucristoíhwã ñi jumuchah, dedé ñi náahatdih jwī íip yeebdih ã wáhbipna caá.

Caán nihatdih bíbohni jumna, yeebdih ã jéih túi teo wáacna caá.

²⁰ Yeó jáap jummat pah jwī íip Diosdih jwī weñat dée caá. Páant tií ã jumna nah.

Pablo ã pée túyat túutat

²¹ Nihat caánboó jummit Jesucristoíhwã i túya naáh. Wájeéh jummit jwī déewã panihnitbut yeebdih i túyat túutna caá.

²² Nihat ninjīh moón Jesúhwhabut, Roma tútchidih moón i maáh ã pebh moon yáh buca, búdí i túyat túutna caá.

²³ Jwī Maáh Jesucristo yeebdih oinit, búdí ã teo wáaca naáh.

Páant bóojeh tiguaá wã naáwát.

Pablo

COLOSENSES

Pablo queétdih ã táyat túatna

1-2 Weém, Pablo, jwí úd panihni Timoteojh yeebdih táyat túatna, bihdih daacát túatnit, nin núodih wá wahna caá. Jesúh tání doonádih naóhni pínah niijná, Dios weemdih ã níwip jī. Yeéb Colosas tútchidih moón Jesúsdi cádahcannitdih wá daac wahna caá. Jwí íp Dios yeebdih oinit, ã teo wáaca naáh, ní túi jumat pínah niijná.

Pablo Jesúhwādhī ã wābāt

3-4 Yeéb Jesucristodih túi jenah joinít, bita áihwādhībut ní túi oina caá. Caán doonádih joiná, wēinit, Dios, jwí Maáh Jesucristo ípdih yeebdih wābhna, “Queétdih ma teo wáacat túina caá, Paá”, jwípi niijná caá.

5 Yoobópdih jūmni naáwát Jesúh tání doonádih jwíh joinít, páantjeh jeáboó ájeéh yeebdih ã jumat túatna pínahdih níit joyóp taga. Páant ã chājat pínahdih túi páina, Jesúsdih túi jenah joinít, bita áihwādhībut ní túi oina caá.

6 Caán tání doonádih yeéb Colosasdih moón ní jwíh joí láa, “Dios jwiútdih búdi oinit, ã túi teo wáacna caá. Páant ã teo wáacat pínah dooná yoobópdih tigaá”, níit níj jéihyep taga. Pánih jéihnit, túi túat nuumná caá ní chājap. Biíc yoobó chah dawá tútchinadih moonbút caán tání doonádih joinít, túat nuum béjna caá ã chājap.

7 Épafras yeebdih caán tání doonádih át jwíh bohénap wat jī.* Caán búdi jwí oini, weem páh Cristóh doonádih naóh cádahcanni ã jumna caá. Pánih bohénit, yeebdih át túi teo wáacap taga, ní túat nuumát pínah niijná.

8 Pánihna, jwí pebhna joinít, ní túi túat nuumátidih Épafras jwiútdih ã níj naáwáp be. “Túini Espiritu ã teo wáacatjīh Diosdih, nihat Jesúhwādhībut queéť í túi oina caá”, ã níjíp be.

9 Páant ní túi chājat doonádih joinít, yeó jáap jumat pah yeebdih jwípi wābh cádahcan caá. “Ded pah yoobópdih bohéát, yoobópdih nihcannidihbut Túini Espiritu ã teo wáacatjīh queétdih ma túi jéihyanaá, ded pah queétdih ma náah yacatdih ã jéihyat pínah niijná”, jwípi níj wābhna caá.

10 Dios yeebdih ã teo wáacat pínahdih jwípi wābhna caá, áihwā jumna, jwí Maáhdih chah jéihnit, ã náahat pah ní túi chājat pínah niijná.

11 Nin pahbut yeebdih jwípi níj wābhna caá: “Paá, búdi ma wēpatjīh queétdih ma teo wáacá, bita queétdih yeejép ã chājachah

yuhna, oi cádahcan, biíc yoobó wēinit, í túi jumat pínah niijná.

12 Meém queétdih míhwā pínah mat chājap taga. Pánih chājna, ma pebh yeh iiguípna ã jwíbinachah, nihat míhwā ã bíbohah pínahdih queétdihbut ma wābhíjna caá. Pánihna, nihat ma teo wáacatdih jéihnit, meemdih ‘Búdi túina caá, Paá’, ã níjíp naáh”, jwípi níj wābhna caá.

Ded pah jwiútdih Jesús ã teo wáacat

13-14 Diosjeh jwiúť iiguípna bejnít déejidih át túi ubap wat jī. Játh nemepwá ã maáh jwiútdih ã wutuchah, dupúát panihpboó jumnit, yéejatdih jwí jéih cádahcap jī. Obohjeéhtih, yéejnit jwí jumachah yuhna, Diosboó ã wāuh, ã oinidih át wun wáhat túatup wat jī, jwí yéejatdih ã yohat pínah niijná. Pánih chājna, jwiútdih dupúát panihpimant wā bacanit, ã wāuh, ã oini ã maáh jumapna át waadát túatup wat jī.*

15 Cristo ã íp Diosdih biíc yoobó ã jumna caá. Pánihna, nin baácdih ã chājat pínah játhih jumna, nihat ã chājatjīdih maáh ã jumna caá. Obohjeéhtih, jwiúť cācwā Diosdih jwí jéih encah yuhna, ã wāuhboó ã íp ded pah ã jumatdih jwiútdih ã jéihyana caá.

16 Dios ã wutuchah, Cristo nihat beu jumni pínahdih át jíghohanap wat jī. Jeáboó jumnitdih, nin baácbóo jumnitdih, jwí ennidih, jwí enca naáhdihbut át chājap wat jī. Nihat ángelwādhī, nin baácdih moón, nihat ã maátadihbut át chājap wat jī. Pánihna, Cristo ã wát chah yáacat pínah niijná, nihatdih át chājat túatup wat jī.*

17 Cristojeh, nihatdih ã chājat pínah játhih jumna, waóhni ã jumna caá. Á wēpatjīh nihatdih páantjeh ã túi jumat túatna caá.*

18 Nihat jwiúť áihwā áih bácah panihni jwí jumachah, caánboó jwíh wao dáh panihni ã jumna caá. Caán wūni, jwíh wáoh boo pud júóhni, nihatdih maáh yoobát ã jumna caá.*

19 Cristo jwí íp biícidih biíc bácah panihni jumna, nihat Dios ã wēpat Cristodihbut ã jumna caá. Páant ã jumatdih jwí íp át náah yacap wat jī.

20 Nihat cācwā jwí ípdih eníhcan, jwíť yéej chājap wat jī. Páant eníhcannit jwí jumachah, jwí íp Cristodih cruzboó át wun wáhat túatup wat jī, áih meépjīh nihat cācwā jwí yéejat jīb buudáatdih ã jīb chājat pínah, ájeéh jwí túi jumat pínahbut niijná. Pánih chājnit, nihat jeáboó jumnit, nihat nin baácbóo jumnitdihbut caán biícidih át túi jumat túatup wat jī.*

Cristo jwiútdih ã túi wūchah, ded pah jwí jumat

* 1:7 Col 4.12; Flm 23 * 1:13-14 Ef 1.7; 6.12 * 1:16 Ef 6.12 * 1:17 Jn 1.1-3,18; He 1.2-3 * 1:18 Hch 26.23; Ef 1.22-23; 4.15; Ap 1.5 * 1:20 Ef 2.16

²¹ Yeebbát biíc yoobó Diosdih eníhcannit, yéejnit jumna, caán biícidih ñit jéih jumcap jī.

²² Obohjeéhtih, caandih ñi eníhcatdih cádahat túatnit, buu ájeéh biícidih Dios át jwúub jumat túatup wut jī. Cristo ā wan wúhatjīh páant át chājap wut jī. Pánih chājna, ā pehbboó yeebdih jumat túatnit, “Queét yéejat wihcah, peéh chājat queétdih ā wihcannit”, ā niijbīpna caá.

²³ Jesúih doonádih tūi jenah joinit, behnit panihnit jumna, “Ā niijátji pah, ā pehbboó wā juibínachah, Dios weemdih túnidih ā wúhbiipna caá”, ñi niij jenah joi cádahcah, páant yeebdih ā wúhbiipna caá. Caán táini doonádih nihát wúchinadih moón it joyóp wut yuh jī. Weém Pablobat caán doonádihjeh tīgáá wāpī naáwáp.

Jesúihwádih Pablo ā teo wáacat

²⁴ Jwī yéejatdih yohat túat niijná, Cristo búdi át yéej chūúup wut jī. Biíc yoobó weembát yeebdih teo wáacat túat niijná, wā yéej chūúhna yuhna, búdi wā wēina caá. Jwiit nihát Cristodih teo wáhnit jumna, biíc yoobó jwī yéej chūúhbiipna caá. Cristoih táini doonádih bohéat túat niijná, yeejép ā yapat pínah weemdih páantjeh ā judh jwuhna caá. Pánihna, yeeb áihwā, áih bácah panihni ñi jumuchah, yeebdih teo wáacat túat niijná, weemdih yeejép ā yapachah yuhna, búdi wā wēina caá.

²⁵ Jesúihwádih teo wáhni wā jumat pínah niijná, Dios weemdih ā ñiwip jī. Páant ā ñiwatdih jéihna, nihát yeeb wā déewā nihcannitdih wā tūi naóh bohé jibna caá. Yeebbát buudcánnit ñi jumat pínah doonádih ñi tūi jéihyat pínah niijná, Dios weemdih páant ā naóh jibat túatup jī.*

²⁶ Caán doonádih jon jātih Dios cáacwádih át naáwát túat jwuhcap wut jī. Obohjeéhtih, buu áihwádih át tūi naóh beedáat túatup be, buca.

²⁷ Caán doonádih ĩ jéih jwuhcah yuhna, “Judíowā nihcannitdihbut búdi wā tūi chājbīpna caá”, niij jenah joinit, buu áih cáacwádih caandih át jéihya naáwáp taga. Nin pah caá ā jéihya naáwát: Cristo yeeb áihwājeéh ā jumuchah, jeáboó chah túyapna ñi juibīpna caá. Caán doonádih jéihnit, yeeb wā déewā nihcannitbut ñi tūi wēi páina caá.

²⁸ Caán Cristoih doonádihjeh tīgáá nihát-dih jwī bohénap. Pánih bohéna, “Yeó jáap jumat pah Cristodih tūi péenit, caandih ñi cádahca bojóó”, queétdih jwīpī niij naóhna caá. Dios pebhna juibīnit, “Nit ma wúhdih jepahnit, caandih tūi péenitji caá”, Diosdih jwī niij naáwát túat niijná, ā jéihyaatjīh queétdih jwī tūi bohéna caá.

²⁹ Pánihna, chūaná yuhna, Dios weemdih búdi ā teo wáacatjīh wāpī teo cádahcan caá.

2

¹ Yeéb Colosas tútchidih moón, Laodicea tútchidih moónih pinahdihbut búdi wā teona caá. Nihat bita weemdih jéih jwuhcannitih pinahdihbut búdi wā teona caá. Páant wā tewatdih ñi jéihyatdih yeebdih wā náah yacna caá.*

² Nin panihat pínahdih wā teona caá: Wēinit, míic oinit, tūi biícidih ñi jumat pínah, “Dios jwiitdih búdi ā tūi chājbīpna caá”, ñi niij jéihyat pínahdih wā náah yacna caá. Dios jon jātih ā jéihya jwuhca naáhjidih ñi tūi jéihyat pínahdihbut wā náah yacna caá. Caán ā jéihya jwuh canaáhji nin pah caá: Yeéb judíowā nihcannitbut Cristodih jepahnit, Diosjeéh ñi tūi jumbīpna caá.

³ Caán Cristo nihát-dih ā jéih beedána caá. Pánih jéihni ā jumuchah, ā teo wáacatjīh jeh tūi jenah joinit yeeb ñi jumbīpna caá.

⁴ Pánih tūi jenah joinit jumna, bita yeebdih tūi naóhnit pah ĩ niij yeenachah yuhna, queétdih ñi joyáh bojīpna caá.

⁵ Weém ñijeéh wihcan yuhna, ñijeéh jumni pah wā jenah joina caá. Pánihna, Cristodih tūi péenit, tūi biícidih ñi jumat doonádih joinit, búdi wā wēina caá.

Jwiit Cristoihwádih ā túat nuumát tútat

⁶⁻⁷ Épafras Cristoih táini doonádih yeebdih ā jwīh bohénachah, tūi jepahnit, “Wā Maáh ma jumúá”, Cristodih ñit niij naáwáp wut jī. Ñi jwīh jepahatji biíc yoobó páantjeh yeó jáap jumat pah caandih ñi tūi péenaá. Pánih péenit, yeó jáap jumat pah caandih chah jenah joina, caandih wēinit, “Búdi ma teo wáacat túina caá, Paá”, Diosdih niijnit ñi jumúá.

⁸ ĩÑi tūi chāja chaáh! Cáacwā ĩ yee bohéatdih ñi joyáh bojóó. Queét jon jātih moón ĩ jenah joyátidihjeh ĩ bohéna caá. Páant ĩ bohéat dedé pínah nihcan caá. Diosdih jéihcannitboó ĩ wutatdihjeh ĩ bohéna caá. Cristoihboodih ĩ bohécan caá.*

⁹ Nin pah Cristoih dooná ā jumna caá: Caán jwī ĩp biíc yoobó jumni, Diosjeh tīgáá ā jumup. Páant ā jumuchah yuhna, nin baácboó jwī nihát pah át cáac jumup wut jī. Cáac yoobát ā jumuchah yuhna, ā ĩp ā wēpat, ā oyat, ā túyatbut caandih ā jumna caá.

¹⁰ Yeéb Cristoihwā jumna, Dios ā wēpat, ā oyat, ā túyatbut yeebdihbut ā jumna caá. Pánihna, ñiuh caolihdih dedé ā judhcan caá. Caán Cristo nihát maátadih chah maáh ā jumna caá.

¹¹ Wā déewā Dios ā wutatjidih jepahat túat niijná, quehli nah yapat chóodih ĩpí bóod yohna caá. Obohjeéhtih, yeebboó páant ñi chājcah yuhna, Cristoihwā jumna, bóod yohnit panihnit tīgáá ñi jumup. ĩ bóod yohat

* 1:25 Ef 3.2 * 2:1 Ap 3.14-22 * 2:8 Gá 4.3,9

pah ñi yéej chājihat jenah joyátdih Cristoboó yeebdih át yohop taga.

¹² Caandih ñi jepahachah, daabánit ñit jumup taga. Pánih daabánit, jwúb pah jóóhna, Jesúsdiñ í yohat, á jwúb boo pud jóúwát pah á jumna caá. Páant á chājat dée pah chājnit, ájeéh bíicdiñ ñi jumna caá. Pánihna, “Dios á wēpatjīh Cristodiñ á boanachah, weemdiñbut á wēpatjīh táiniboodih á táut nuumbipna caá”, ñit niij jenah joyóp taga.*

¹³ Yeéb jātih wannit panihnit jumna, ñi yéejat jīb iigúipna bejnit pínah ñit jum jwuhup taga. Obohjeéhtih, buu Cristo á wun wūhatjīh jwī íp yeebdih ájeéh jumnit pínah át chājap taga. Jwiit nihat jwī yéejatdih át yohop taga.*

¹⁴ Moisés á wutatjidih jwī jepahcah, jwiitdih peéh chājat át jumup wut jī. Obohjeéhtih, Cristo cruzboó ñuhnit, jwiitdih á wun wūhatjīh caán wutatjidih jwī jepahcat jīb buadaátdih Dios át yohop wut jī.*

¹⁵ Cristo pánih wanna, nemépwā í naóh yacat wēpatdih dúuc wáinit, át yohop wut jī. Pánih yohnit, nemépwā í maáh bíicdiñ Dios á yap yohochah, oboh jumnit í jumna caá. Cristo cruzboó á wunatjīh queétdih á yap yohatdih nihatdih jéihyana, Dios queétdih át tūcanap wut jī.

Cristoiñwā jumna, jwī nuowā í wutatjidih jwī jepahcat

¹⁶ Ñi jeémátdih, ñi babhbatdihbut enna, jópchi jumát pah, widh jumát pah, semana jumát pah, “Buu Diosdih chah jwī weñat pínah yeó jáapna caá”, niij jenah joicán, ñi míic wáaccac enna, “Queétdih peéh chājat caá náahap”, bita yeebdih ita niij en tagaá. Páant í niijichah joiná yuhna, páantjeh queétdih ñi joyáh bojóo.*

¹⁷ Dios jon jātih moondih páant í chājat pínahdih át wutjip taga, túttimah ded pah Cristo á wun wūhat pínahdih jwiitdih jéihyaat táut niijná. Obohjeéhtih, buu láa Cristo jwiitdih wun wūhñit, á jwúb boo pud jóúwátdih jwī túi jéihna caá.

¹⁸ Bitaboó nin pah ípī chājna caá: “Weém oboh jumni Diosdih wā jéih uúbhcan caá”, niij jenah joinit, ángelwādiñ ípī uúbhna caá, í uúbatdih queét Diosdih í jwúb naóh yapaat pínah niijná. Bitabut “Oo jumát pah jígohatdih wā enep be. Pánih ennit, weém chah jéihni caá”, ípī niij jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, páant í niij jenah joyát dedé pínah niñcan caá. Pánih jumnit, “Ded pah jwī chājat bíic yooó, yeéb ñi chājat jīb, yeebdih Dios á peéh chāja naáh”, yeebdih í niijichah yuhna, queétdih ñi joyáh bojóo.

¹⁹ Páant niijnitboó Cristo á wutát pah chājcan, ájeéh í jumcan caá. Obohjeéhtih, jwiitboó áihwā ájeéh jumnit, áih bácah panihni jwī jumna caá. Caánboó wao dáñ panihni jumna, jwiitdih á wutna caá. Caandih jwī jepahachah, Diosboó jwiitdih ápi teo wáacna caá, caandih chah jwī jéihyat pínah niijná.*

²⁰ Cristo yeebdih át wun wūhup taga, yéej chāj cádahnit, táiniboodih ñi táut nuumát pínah niijná. Pánih táut nuumná, Diosdih jepahcannitboó í wutachah, ñi joyáh bojóo.*

²¹ Queét í jenah joyátjīh nin pah yeebdih ípī niij wutna caá: “Caán jeémátdih babhbatdihbut jeempcan, babhcan, ñi teoca bojóo”, ípī niij wutna caá.

²² Obohjeéhtih dedédiñ jwī jeémécah, waicanjeh ápi buudná caá. Pánihna, buudni pínahdih cáacwā í jenah joyátjīh jeh í wutachah, Dios á wutát pah niñcan, í wutát dedé pínah niñcan caá.

²³ Nin pahbut yeebdih í niij wutna caá: “Weém oboh jumni caá”, ñi niij jenah joyoó”, í niijná caá. Íih bácahdih yeejép chājnit, yeebdihbut bíic yooó í chājat tútna yuh caá. Páant í wutachah, jéih beedánit í jenah joyát pah í chājat tútna yuh caá. Obohjeéhtih, í wutát á táican caá. Páant cáacwājeh í wutát dée niñna, jwī yéej chājatdih jwī cádahihichah yuhna, jwiitdih á teo wáaccan caá.

3

¹ Cristo waóh boo pud jóóhni á jumuchah, yeéb áihwábut ájeéh boo pud jóóhñit panihnit jumna, á weñat pínahdih ñi túi jenah joyoó. Caán jeáboó jwī íp jéihyepmant bóo buwámant chúdnit, nihatdih wutni caá.*

²⁻³ Cristoiñwā jumna, ñi yéej chājatdih ñi cádahachah, Diosboó yeebdih á wapna caá, páantjeh ájeéh ñi túi jumát pínah niijná. Jeáboó jwī juibínachah, Dios á wūhni pínahdih túi jenah joinit, nin baácdih bóo yeejépdih ñi bidca bojóo.*

⁴ Pánihna, Cristo páantjeh jumát tútni, jeámant á jwúb dei jóúwáchah, nihat caandih í wēi naawáchah, yeéb ájeéh jumnitdihbut í wēi naóhbiñna caá.*

Yeéb Cristoiñwā ded pah ñi jumát

⁵ Cristoiñwā jumna, jātih ñi yéej chājatjidih ñi cádahaá: Ñi weha mána niñcannitjīh ñi yéej chāj cádahaá. Nihat ñi yéej chājihat jenah joyátidihbut ñi cádahaá. Bíi déedih ñi en ñinahca bojóo. Bíi déedih búdi bidna, Diosboodih ñi jenah joicán caá.

⁶ Bitá pánih yéej chājna, caandih í yap yohochah ennit, queétdih íjina, Dios búdi á peéh chājbiñna caá.*

* 2:12 Ro 6.4 * 2:13 Ef 2.1-5 * 2:14 Ef 2.15 * 2:16 Ro 14.1-6 * 2:19 Ef 1.22; 4.15-16 * 2:20 Ro 6.6-11; Gá 2.19-20; 4.3,9 * 3:1 Sal 110.1; Mt 22.44; He 1.3 * 3:2-3 Ro 6.4-11; Col 2.12 * 3:4 Gá 2.20; Fil 1.21 * 3:6 Ef 2.3

7 Pánih yéej chājnit ñit jum jwuhji tagaá.

8 Obohjeéhtih, buu caán yéej chājatdih ñi cádaahaá. Nin pah ñi chājatdihbut ñi cádaahaá: Ñi ij jenah joyátidih, tubit iijnit, ñi táoh jühñatdih, bitadih yeejép ñi jenah joyátidih, bitadih yeejép dooná ñi naáwátidih, yeejép ñi wéheatdih, nihát páant ñi chājatdih ñi cádaahaá.

9-10 Pánihna, yeéboó Jesúhwa jumna, yéej chājatdih cádaahnit, táiniboodih túut nuumnit ñit jumap be.* Dios yeebdih páant át túut nuumat túutap taga, caandih chah ñi túi jéhiyat pínah, caán á jumat pah ñi jumat pínahbut niijná.* Pánihñit jumna, ñi míc yeeca bojoó.*

11 Cristo nihát áihwajeéh á jumachah, Dios jwiit nihatdih biic yoobó á enna caá. Pánihna, judíowá, judíowá nihcannitbut, bóodnit, bóodcannitbut, jwíih wéheatdih wéhenit, wéhécannitbut, bohénit, bohécannitbut, teo wáhnit, maáta déebut jwí jumachah, dedé pínah nihcan caá. Jwiit nihát mácah jwí jumachah yuhna, Jesucristo nihát áihwajeéh biic yoobó á jumna caá. Caán oboh jumni nihcan, caandihjeh chah jenah joyát caá jwiit nihatdih náahap.

12 Pánihna, Dioíhwá, á ñionit, á oinit jumna, nin pah ñi chājaá: Bitadih ñi jgah en teo wáacá. “Chah jéihni wá jumna caá”, ñi niij jenah joicá bojoó. Bitadih jühcan, ded pah í chājachah yuhna, iijcan, táinijeh ñi chājaá.

13 Ñijeéh jumnit ñi náahat pah í chājchah yuhna, iijcanjeh, páantjeh ñi jumah bojoó. Ñijeéh jumnit yeebdih í túi chājchah enna, míc iijnit, waicanjeh ñi míc yoobánaa. Jwí Maáh ñi yéej chājatdih át yohop taga. Páant á yohat pah yeebbát ñi iijatdih ñi míc ámoahoó.*

14 Páant wá watat chah yeebdih nin pah wá watna caá: Bitadih ñi míc oyoó. Pánih míc oina, nihát biih wá watatdihbut ñi jepahbipna caá. Pánih míc oina, biic weh pah ñi jumbipna caá.

15 Biic bácah panihni jumna, míc jühcanjeh, bita Jesúhwa bíicdih jwí túi jumat pínahdih Dios jwiitdih á náah yacna caá. Páant á náah yacat pah, yeéb bíicdih ñi túi jumú. Pánihna, ded pah ñi chājat pínahdih jenah joinit, “Nin pah chājna, ¿bita Jesúhwa bíicdih páantjeh wá túi jummi niit?” niij jenah joyát caá náahap. Pánih túi bíicdih jumnit, “Ma teo wáacat táina caá, Paá”, Diosdih ñi niiji.

16 Cristoíh táini doonádih ñi túi náhninaa. Búdí á teo wáacatjéh á naáwátidih ñi túi míc bohénaa. Pánihna, míc teo wáacat túut niijná, “¡Ma túi jenah joyó chaáh! Páant ma chājachah, meemjéh ma míc yéejabipna caá”,

ñi niij naáwá. Jwí Maáhdih chah jéhiyat túut niijná, Salmosjéh, wéi ewatnajéh, Túini Espíritu á wáhni ewatnajéhbut bíicdih ñi eweé. Caandih búdí wéinit, “Táina caá, Paá”, Diosdih ñi niij wéi eweé.

17 Jwí Maáh Jesúsdih ñi weñaat túut niijná, ded pah chājna, ded pah naóhna, táinijeh chājnit ñi jumú. Cristo á teo wáacatjéh jwí íp Diosdih wábhñit, “Táina caá, Paá”, caandih ñi niiji.*

Ded pah Jesúhwa bíicwá í jumat

18 Yeéb áa jumnit yaádh, ñi weha mánadh ñi túi jepahaá. Páant tigaá chājat náahap jwí Maáh Cristoíhwá yaáhdh.*

19 Yeéb áa jumnit neonáboó ñi weha mána yaáhdh ñi túi oyoó. Pánih oinit, jühcanjeh, táí waóhñit, queétdih táinijeh ñi jumú.*

20 Yeéb í wehbut ñi mánadh yap yohcannit mícjeh ñi jumú. Páant ñi jumachah ennit, jwí maáh yeebdih á wéibipna caá.*

21 Yeéb í mánabut ñi wehdih páantjeh ñi jühca bojoó. Pánih jühñit, iijanit, queétdih búdí ñita jgaha tagaá. “Í enechah, weémboó wá túi chājcan nacaá”, ita niij jenah joi tágaa.*

22 Yeéb teo wáhnit ñi maátadh ñi túi jepahaá. “Caán á enechahjeh, wá túi teobipna caá, weemdih á wéi enat pínah niijná”, ñi niij jenah joicá bojoó. Obohjeéhtih, jwí Maáh Jesúsdih weñaáhna, ñi maátadh yeecanjeh, ñi túi jepahaá.

23 Yoobópdih yeéb Cristoíhwá jumna, caandih túi jepahñit ñi jumú. Nin baácdih moón ñi maátadh jepahna, Cristodihbut jepahñit ñi jumú. Ded pah ñi maáta í watat pah yabhcanjeh, ñi túi teweeé.

24 Páant ñi jepahat jüh Cristoboó yeebdih á túi chājipna caá. “Wá pehbboó ñi juyáchah, yeebdih táinidih wá wáhbipna caá”, jwí Maáh á niijátji pah á wáhbipna caá. Caandih yeéb ñi túi jéihna caá. Jwí Maáh Cristodih yeéb teo wáhnit ñi jumna caá.

25 Obohjeéhtih, det túi chājcanñitdih biic judhdát wihcan, jwí Maáh á peéh chājipna caá.*

4

1 Yeéb maátaboó, ñi pehb moondih ñi túi wáyaá. Yeebdihbut Dios ñi Maáh ded pah ñi chājachah, ápi enna caá. Páant á enatdih túi náhnit, á náah yacat pah yoobópdih ñi pehb moondih ñi túi chājaá.*

Nihat queé Jesúhwa ded pah í jumat

2 Túi jenah joinit, yeó jáap jumat pah Diosdih ñi túi wábu. Pánih wábhñit, á jepahat pínahdih jéhnit, “Weemdih mapí túi chājna caá, Paá”, caandih ñi niiji.

* 3:9-10 Ef 4.22 * 3:9-10 Gn 1.26; Ef 2.10 * 3:9-10 Ef 4.24 * 3:13 Ef 4.2,32 * 3:17 Ef 5.19-20 * 3:18 Ef 5.22; 1P 3.1 * 3:19 Ef 5.25; 1P 3.7 * 3:20 Ef 6.1 * 3:21 Ef 6.4 * 3:25 Dt 10.17; Ef 6.5-9 * 4:1 Ef 6.9

3-4 Jwiitdihbut ñi úúbú. Cristoíh táini dooná, cáacwā ĩjéh jwuhca naáhdih bohéna, queétdih jwí tui jéhiyaat pínah niijná, jwí ípídh bádí ñi úúbú. Páant wā bohéat jíib buu nemat muúboó wā jumna caá. Pánihna, det weemdh enedih juiitdih Dios naáwátdih wā tui naáwát pínah niijná, ñi úúbát pínahdih wā náahna caá. Páant naáwát tigaá Cristo weemdh ā wutap.*

5 Jesúsdih jepahcannitjeéh jumna, áih táini doonádh queétdih ñi naáwáchah, ĩjoyát pínah niijná, yéej chájanjeh, Dios ā náahat pah ñi chájaá.*

6 Bitadih múic wéhena, táiniyeh ñi naáwá. Páant ñi naáwáchah, tui wēi joinit, jéhihna, yeebdíh ĩ úúbh joibípna caá. Páant ĩ úúbh joyóchah, queétdih ñi tui jéh jepahbipna caá.

Pablo ā péé túyat tútat

7 Jwí úud panihni, jwí oini Tíquico, Cristoíh táini doonádh bohéna, jwiit bíicdih teo cádhacanni ā jumna caá. Nin wā daácnidih ub bejna, ñi pebhna juibínit, nihat wíih doonádh yeebdíh ā naóhbipna caá.*

8 Ded pah wā jumatdih yeebdíh naóhnt, ñi jġahatdih ā yayáat pínah niijná, ñi pebhna caandíh wā wahna caá.*

9 Tíquicodih pej jum bejni pínah wā oini, wā úud panihni Onésimodihbut wā wahna caá. Caán níih tútchidih bóo, Cristodih cádhacanni ā jumna caá. Pánihna, queét chénat pah jwiit ninjġ ded pah jwí yapatdih yeebdíh ĩ naóhbipna caá.*

10 Aristarco, nemat muúboó wājeéh jumni, yeebdíh ā túyat túttna caá. Bernabé baih Marcosbut ā túyat túttna caá. Áih doonádh jġtġh wáat wahap ĩ. Pánihna, ñi pebhna ā juibínachah, caandíh ñi tui wēi jwááá.*

11 Jesús “Justo”, ĩ niijnibut yeebdíh ā túyat túttna caá. Nit bíic peihcannitjeh caá wā déewā yoobát pohba weém bíicdih Dios naáwátdih ĩ bohéna caá, Cristodih cáacwā ĩ jepahat pínah niijná. Queét weemdh tui teo wáacnit ĩ jumna caá.

12 Épafra, ñijeéh jumni, yeebdíh ā túyat túttna caá. Caán Cristodih teo wāhni mun tigaá. Pánih jumnit, Diosdih úúbhna, yeebdíh bádí āpġ úúbhna caá, “Ded pah ā niijátjġ pah Dios weemdh ā tui chájbipna caá”, niij jéihna, Diosdih tui péenit, ā náahat pah ñi chájat pínah niijná.*

13 Yeebdíh yoobópdih wā naóhna caá. Caán yeebdíh āpġ úúbh cádhacna caá. Laodicea tútchidih moondíh, Hierápolis tútchidih moondíhbut bádí āpġ úúbhna caá.

14 Jwí oini Lucas, cohni cáacbut yeebdíh ā túyat túttna caá. Demas yah buca ā túyat túttna caá.*

15 Jwí déewā Laodicea tútchidih moón bádí ĩ túyu naáh. Ninfabut mi túyu naáh. Jesúsíh wā míih muúboó múic wáacnitbut ĩ túyu naáh.

16 Nin wā wahni náodih ñi múic bohé péenit, Laodicea tútchidih moondíhbut ñi wahaá, queétdih ĩ múic bohéat pínah niijná. Queétdih wā wahni náodihbut, yeebdíh ñi múic bohénaá.*

17 Arquipodih nin pah ñi niij naáwá: “Jwí Maáh Jesús meemdh ā wutátjġ pah ma péanaá”, ñi niijl.*

18 Weém Pablo, wíih téhiyājġh nin túyat tútatdih wā daáca caá. Yeebdíh bádí wā túyat túttna caá. Nemat muúboó wā jumatdih náhnit, weemdh bádí ñi úúbh. Dios yeebdíh oinit, bádí ā teo wáaca naáh.

Páant bóojeh tigaá wā naáwát.

Pablo

* 4:3-4 Ef 6.18-20; Fil 4.6 * 4:5 Ef 5.16 * 4:7 Hch 20.4; 2Ti 4.12 * 4:8 Ef 6.21-22 * 4:9 Flm 10-12 * 4:10 Hch 12.12,25; 13.13; 15.37-39; 19.29; 27.2; Flm 24 * 4:12 Col 1.7; Flm 23 * 4:14 2Ti 4.10,11; Flm 24 * 4:16 Ap 3.14-22 * 4:17 Flm 2

1 TESALONICENSES

Pablowā queétdih ī táyat túttna

¹ Weém Pablo, yeéb Tesalónica tútchidih moón jwī īp Dioihwā, jwī Maáh Jesucristoihwābut ñi jumuchah, nin náodih biíhdih daacát túttnit, yeebdih wā wahna caá. Weém, Silvano, Timoteojih, jwiit biíc peihcannit yeebdih búdí jwī táyat túttna caá. Jwī īp Dios yeebdih oinit, ā teo wáaca naáh, ñi túi jumat pínah niijná.*

Tesalónicadih moón ī túttna nuumát

² Diosdih úbhhna, “Míih Tesalónicadih moón ī túttna nuumátjī ā táina caá, Paá”, jwīpī niijná caá.

³ Yeebdih náhninit, Diosdih nin pah jwī niij úbhhna caá: “Paá, míih Tesalónicadih moón meemdhí túi jenah joinít, ma weñat pínahdih īpī chājna caá. Meemdhí oinit, bitadihbut oina, queétdih īpī túi teo wáacna caá. Jesucristo ā jwáub dei júúwát pínahdih túi wēi páinít, meemdhí ī cádahcan caá”, jwī niijná caá. Páant ñi jumatdih búdí wēinit, Diosdih “Táina caá, Paá”, jwīpī niijná caá.

⁴⁻⁵ Jwī déewā panihnitá, Jesucristoih túini doonádih yeebdih naóhna, oboh jumni naáwát nihcan jī. Obohjeéhtih, Túini Espiritu ā wēpatjīh yeebdih jwī naáwáp jī. Páant jwī naáwáchah, Túini Espiritu yeebdih ā teo wáacap jī, jwī naáwátdih joinít, ñi jepahat pínah niijná. Páant ñi jepahachah, Dios yeebdih oinit, áihwā pínah ā ñiwatdih jwī jéihna caá. Ñijeéh jumnit, yeebdih jwī túi teo wáacatjidih yeebbút ñi jéihna caá.

⁶ Ñijeéh jumna, ded pah jwī chājatjidih ennít, jwī Maáh Jesucristo ded pah ā jumatjī doonádihbut jéihnit, yeebbút biíc yoobó ñi chājna caá. Jesúh túini doonádih joíhcan íjna, bita yeebdih yeejép ī chājachah yuhna, Túini Espiritu yeebdih ā teo wáacachah, yeebboó wēinit, Diosdih ñi túi joyóp jī.*

⁷ Páant ñi jumat doonádih joinít, nihát ñíih baác Macedonia baácđih moón, nin baác Acaya baácđih moón Jesúhíhwā ñi jumat pah muntih túttna nuumná caá ī chājap.

⁸ Pánihna, jwī Maáh Jesúhíh doonádih jepahnit, ñi túi túttna nuumátjī doonádih joinít, bitabut jwī Maáhdih íjepahap wut jī. Ñíih baácđih moón, Acaya baácđih moonjéhbut nihcan, nihát baácđih moón Diosdih ñi túi jepahat doonádih ít joyóp wut jī. Ñi wut yáana caá. Jwiitboó ñíih doonádih queétdih jwī naóh jwuhchah, queéť jātíh ítat joyóp tabe.

⁹ Pánihna, ñi túttna nuumát doonádih jwī naáwát déedih, yeéb jwiitdih wēi jwááhnit, ñi túi joyátjidih īpī jwááh naáwáp

jī. Ñi pāpninadih úbhh cádahnit, Dios yoobátdihjeh wēi úbhnit, ā watatdih ñi túi jepahatjidihbut īpī naáwáp jī.

¹⁰ Dios wáuh jeámant ā jwáub dei júúwát pínahdih ñi túi pánatdihbut īpī naáwáp jī. Caán Jesús wunnijidih yuhna, Dios át boooan tajī. Caan tígaá Dios yeejép yoobát ā peéh chājat déedih jwiitdih ā túi abna caá.

2

Tesalónicadih jumna, ded pah Pablo ā jumatjī

¹ Ñijeéh jumna, yeebdih jwī bohénachah, túi wēi joinít, ñi jepahap jī. Páant ñi jepahachah, jwī tewat oboh jumni nihcatdih ñi jéihna caá.

² “Pablowā jwiitdih enedih ī júúwát pínah jātíh, Filipos tútchiboó ī bohénachah, íjnit, caán tútchidih moón queétdih yeejép ī chājap jī”, yeebboó ñi niij náhnina nacaá. Obohjeéhtih, Filiposdih moón jwiitdih yeejép ī chājachah yuhna, úmcanjeh, Jesúhíh doonádih yeebdihbut naáwátdih jwī jwiibinap jī. Biquína ñíih tútchidih moón maáta jwiitdih ī naóh cádahat tútachah yuhna, Dios ā teo wáacatjīh Jesúhíh doonádih yeebdih jwī túi naáwáp jī.*

³ “Pablowā yoobópdih ī naóhcan caá. Yeebdih pánih bohéna, queétdih ñi weñat pínahdihjeh ī bidna caá”, biquína ī niij yeena caá.

⁴ Obohjeéhtih, Dios jwī jenah joyátdih jéihni nin pah ā niij naáwáp jī: “Jesúhíh túini doonádih ī naáwát pínah niijná, Pablowáđih wā wahbipna caá”, ā niijjép jī. Pánihna, caandíh naóhna, “Pablowā túi chājnit caá”, bita ī niij jenah joyát pínahdih jwī bidcan caá. Diosboó “Í túi chājna caá”, ā niiját pínahdihjeh bidnit, Jesúhíh doonádih jwī naáwáp jī.*

⁵ Pánihna, yeebdih naóhna, túini niiját pah niijcán, ñíih bií déedih náahcan, ded pah jwī bohéatjidih ñi jéihna caá. Diosbut páant jwī chājatjidih ā jéihna caá.

⁶ “Pablowā chah jéihnit caá”, yeéb, bitabut ñi niij jenah joicát pínah niijná, yeebdih jwī bohénap jī.

⁷ Jesucristoih túini doonádih yeebdih naáwát túttna, Dios ā wahnit jumna, yeebdih búdí jwíta jéih wut tagaá. Obohjeéhtih, pánih wutcan, búdí oinit, cháhíh bohéna, yeebdih jwí yóhacp jī. Nomaníh mi wááhdih túinjeh mi en dawát pah yeebdih jwí bohénap jī.

⁸ Yeebdih búdí oinit, wēina, nihát yeó jáap jumat pah túini doonádih jwí naáwáp jī. Bita jwiitdih ī mao yohíhatdih jéihna yuhna, yeebdih jwí teo wáac cádahcap jī.

* 1:1 Hch 17.1 * 1:6 Hch 17.5-9 * 2:2 Hch 16.19-24; 17.1-9 * 2:4 Gá 1.10

⁹ “Jwíjeéh í jum láa, íih bácah á chuanácah yuhna, búdí í tewep jí”, ñi níj náhnna nacaá. “Baáb jéanat pínah játih teo jwíhñit, páú ni-hat yeó jáap teo táah bejñit, chei tac yoob póhba ípi teo cádahap jí. Pánihna, Dioíh túini doonádih naóhñit, jwiítidih tac buugáihcan, í jeémát pínahdih jíib chájat túut níijná, búdí í tewep jí”, ñi níj jéihna caá.*

¹⁰ “Jwíjeéh jumna, Dios á weñat pínahdihjeh chájñit, í túi jumap jí”, ñi níj jéihna caá. Diosbat caandíh á jéihna caá. Pánihna, bita “Pablowá yeejép í jumap jí”, í jéih níijcán caá.

¹¹⁻¹² “Jwiít nihatdih túinijeh í bohénachah, jwí túi joyóp jí. Biquinadibbat jwiítidih í naawáp jí. Ded á wehdih á túi bohéat pah jwiítidih í túi naawáp jí. Dios á weñat pínahdih ded pah jwí chájat pínah níijná, búdí í bohénap jí”, ñi níj jéihna caá. Dios yeebdíh át níwip wut jí, áihwá jumñit, ájeéh á maáh jumapboó ñi jumap pínah níijná. Páant yeebdíh jwí bohéatjidihbat ñi quíib buudcán nacaá.

¹³ Pánihna, yeebdíh jwí naawátidih ñi túi jepahachah náhninit, búdí wéñit, “Túina caá, Paá”, Diosdih jwípi níijná caá. Á naawátidih yeebdíh jwí bohénachah, nin pah ñi níj jenah joyóp jí: “Í jenah joyátíhñeh naóhna í chájcan caá. Dios naawát yoobát jwiítidih bohéna caá í chájap”, ñi níj jenah joyóp jí. Pánih jenah joiná, caán naawátidih joinít, Jesúsdiñ jepahna, túiniboodih túut numná caá ñi chájap.

¹⁴ Judea baácdih moón Dioíhwá í jumap pah yeebbát bíic yoobó ñi jumna caá. Dios á wahni Jesucristodih queét í jepahat jíib, íih baácdih moón judíowá, queétdih yeejép í chájap jí. Pánihat pah mantih, yeebbát Jesúsdiñ ñi jepahat jíib, íih baácdih moonjéh yeebdíh yeejép í chájap taga.*

¹⁵ Queét judíowá jon játih Dios naawátidih naóh yapanitjidih yehna níijnít, ít mao yohop tají. Túttimah, jwí Maáh Jesucristodihbat ít mao yohop tají. Túttimah, Dios naawátidih ñi joicát pínah níijná, jwiítboodih íih tútchimant í bacanap jí. Pánih chájna, Diosdih búdí íjanit, nihát cáacwádhibat í eníhcan caá.*

¹⁶ Judíowá nihcannit íguípna í bejat déedih náahcan, Jesúsdiñ doonádih naawádih jwí be-jechah, judíowá jwí naawátidih í jáhíhip yuh jí. Pánihna, Diosdih yehna í níiját jíib, íijnit, Dios queétdih búdí á peéh chájipna caá.

Pablo Tesalónicadiñ moondíh á jwíub eníhat

¹⁷ Yeebdíh wá cádah júawáchah, wíih caolih níjeéh á páñap be. Maátcanjeh níjeéh wihcan yuhna, yeebdíh búdí jwí bidip be.

¹⁸ Pánihna, búdí oina, yeebdíh enedih jwí jwíub bejhip yuh be. Weemjéh dawá láa yeebdíh búdí enedih wá bejíchichah yuhna, Satanás jwí jib bejatdih á jáhap jí.

¹⁹ Yeebdíh Jesúsdiñ doonádih jwí naawáchah, ñi túi joyátjidih náhninit, búdí jwí wéina caá. Jwí Maáh Jesús á jwíub dei júawáchah, ñi jepahatjidih jenah joinít, búdí wéina, “Jwí naóhñiji túini doonádih í túi jepahap jí”, Jesúsdiñ jwí níj naóhñipna caá.

²⁰ Pánihna, yeebdíh jwí naawáchah, ñi jepahatjí jíib, jwí Maáh jwiítidih á wéi naawátidih jéihñit, jwiítbat búdí jwí wéina caá.

3

Timoteodih á wahat

¹⁻² Pánihna, yeebdíh búdí náhni dahwanit, yeebdíh á enat pínah níijná, Timoteodih ñi pebhna jwí wah bojop be. Caán jwí áud panihni, weemdíh pej jumni, Cristoíh túini doonádih ápi naawáp jí. Diosjeh caandíh á wahachah, weemdíh búdí á teo wáacap jí. Pánihna, yeebdíh á bohéat pínah níijná, ñi pebhna caandíh wahñiji, Atenas tútchiboó bíicjeh wá páñap jí.*

³ Jesúsdiñ ñi jepahatjí jíib bita yeebdíh yeejép í chájachah yuhna, Diosdih ñi cádahcat pínah níijná, yeebdíh wá bohéat túutap jí. “Jesucristodih jwí jepahachah, jwí túut numátidih íijnit, áihwá nihcannitboó jwiítidih yeejép í chájipna caá”, jwí níj jéihna caá.

⁴ Níjeéh jumna, páant jwí yapat pínahdih dawá láa yeebdíh jwí naawáp jí. Buu jwí naawátjí pah á yapatdih ñi jéihna caá.

⁵ Pánihna, ded pah ñi jumadíh búdí jéihíhna, Timoteodih wá wahap jí. “Nemépwá í maáh queétdih á yee naawáchah, ¿queétoó caandih yehna í níijná níit? Yehna í níijcán, nihát conboó jwí bohéat búdí jwí tewatjí buudní á jumbipna caá”, wá níj jenah joyóp jí.

⁶ Buu Timoteo, ñi pehbóo juibíniji, á jwíub juyáp jí. Jwíub juiñit, “Nihat Tesalónica tútchidih moón meemdíh búdí í túyat túutap be. Queét Dios naawátidih túi joiná beé í chájap be. Túi joinít, Diosdih búdí oinit, í míic túi oina beé. Yeebdíh náhninit, búdí wéñit, yeebdíh í bidna beé. Yeéb queétdih bidnit, búdí enedih ñi bejihat pah mantih, queétoó yeebdíh í bidna caá”, weemdíh á níj naawáp jí.*

⁷ Páant á níj naawáchah, yeebdíh jwí náhni dahwaat á yayáh bejep jí. Yeéb Dios naawátidih jepahñit, ñi túi jumap doonádih joinít, bita jwiítidih yeejép í chájachah yuhna, búdí jwí wéina caá.

⁸ Yeéb jwí Maáh Jesúsdiñ ñi túi péenachah, jwíih caolih búdí á wéina caá.

* 2:9 Hch 18.3; 2Ts 3.8

* 2:14 Hch 17.5

* 2:15 Hch 9.23,29; 13.45,50; 14.2,5,19; 17.5,13; 18.12

* 3:1-2 Hch 17.15

* 3:6 Hch 18.5

⁹ Pánihna, “Paá, ma teo wáacatjĩh queét Jesúsdiħ tũ pėeatdiħ jėihna, búdí wā wėina caá. Páant weemdíħ ma weñaat ā tũina caá”, Diosdiħ wā niijná caá.

¹⁰ Pániħ wėinit, yeó jáap, cheibat Diosdiħ búdí jwĩ úbhna caá, yeebdiħ enat túutna, jwĩitdiħ ā wahat pínah niijná. Yeéb Jesúh wā ded pah ñi túi chājat pínahdiħ beh joyát yeebdiħ páantjeh ā juħduchah, ñi pebhna jwúub bohėnadiħ jwĩ bejĩhna caá.

¹¹ Yeebdiħ jwúub enediħ jwĩ bejat pínah niijná, Satanás ā jāhat panihatdiħ ĩ yohat pínahdiħ jwĩ ĩp Diosdiħ, jwĩ Maáh Jesucristodiħbut búdí jwĩ úbhna caá.

¹² Pániħ úbhna, jwĩ Maáh yeebdiħ ā teo wáacat pínahdiħ jwĩ úbhna caá, chah míc oinit, nihatiħbut ñi oyat pínah niijná. Pánihna, yeebdiħ búdí jwĩ oyat pah muntih, yeebbát biic yoobó ñi oyat pínahdiħ wā náah yacna caá.

¹³ “Paá, queėdiħ ma túi teo wáacá, ma weñat pínahdiħ ĩ chājat pínah niijná”, jwĩ niij úbhna caá. Páant ā teo wáacachah, jwĩ Maáh Jesucristo niħat āihwājėeh jwúub dei juóhniħ, Jesús jwĩ ĩp Diosdiħ nin pah ā niij naóhbiħna caá: “Queét túiniħ ĩ jumachah, queėdiħ dedé peėh chājat pínah ā wiħcan caá”, ā niijbiħna caá.

4

Dios ā weñat pínahdiħ ded pah ĩ chājat

¹ Bũ biĩh bohėatdiħ yeebdiħ jwĩ naáwát túut caá. Nijeėh jwĩ jum láa, Dios ā weñat pínahdiħ ded pah ĩ chājat pínahdiħ jwĩ bohėnap ĩ. Páant jwĩ bohėatjidiħ ĩit quĩib buudcáp taga. Páant ñi chājat chah ñi túi jepahatdiħ yeebdiħ búdí jwĩ náah yacna caá.

² Jwĩ Maáh Jesucristo ded pah ā wutajidiħ yeebdiħ jwĩ naóh yapaatdiħ ñi túi jėihna caá.

³ Nin pah ñi jumát pínahdiħ Dios ā náah yacna caá: Diosdiħ jepahcannit ĩ jumát pah yeebbát ñi jumca bojoó. Ñi áa niħcannitjĩh yeejėp ñi chājca bojoó.

⁴ Dios ā enechah, cācwābut ĩ enechah, ñi túi áa jumú. Pániħ áa jumnit, mijeėh ñi túi jumú.

⁵ Diosdiħ jėihcannit ĩ áa niħcannitjĩh ĩpĩ metna caá. Obohjėėhtih, yeėb Diosdiħ jėihnitboó páant ñi chājca bojoó. Ñi weha mána yaádhjėeh túinijeh ñi jumú.

⁶ Mijeėh bóojeėh jumniħdiħ ñi dúuc wái metca bojoó. Dios niħat ñi chājatdiħ jėihnit, páant ñi chājat jĩb búdí ā peėh chājbiħna caá. Jon ñi pebh juibĩnitji caandĩh búdí jwĩ bohėnap ĩ.

⁷ Dios jwĩitdiħ ĩ náah chājatdiħ wutcan, túinijeh jwĩ jumát pínahdiħ āt wutup wut ĩ.

⁸ Butėh wā naáwátđih weemjėh wā wutat niħcan beé. Dios yeebdiħ páant ā wutatdiħ

wā naóh yapanap be. Pánihna, ded caandĩh yehna niijná, weemdíħ niħcan, Diosboodiħ ā yap yohna caá. Caán caá Túini Espiritudiħ yeebdiħ wāhni.

⁹⁻¹⁰ Bũ míc oyatdiħ yeebdiħ baini wā naáwát túut caá. “Ñi míc oyoo”, Dios ā niij wutatdiħ joiñtji caandĩh túi jepahna caá ñi chājap. Pániħ jepahna, niħat ĩiħ baác Macedoniadiħ moón Jesúh wādiħ yeėb ñi túi oina caá. Pániħ míc oinit, chah míc teo wáacnit ñi jumú.

¹¹⁻¹² Pániħ míc oina, biicdiħ túinijeh ñi jumú. Míc jũħcanjeh, bitadiħ yeejėp táoh naóhcan, bita ĩ tewatdiħ tabit ñi en naóhca bojoó. Yabhcanjeh, ñi túi tewee. Pániħ teonit, bitaiħ biĩ déediħ, ĩiħ jėemátđiħbut tabit ñi úbh tac buugáca bojoó. Pániħ wutatdiħ jāantjeh yeebdiħ jwĩ naáwáp ĩ. Caandĩh ñi jepahchah, Diosdiħ jėihcannitboó yeebdiħ ennit, “Queét túi chājnit caá”, ĩ niijbiħna caá.

Jesucristo ā jwúub dei juúwúchah, ded pah ā yapat pínah

¹³⁻¹⁴ Bũ, jwĩ déewá panihnitá, Jesúh wā ĩ wunachah, ded pah ĩ yapat pínahdiħ yeebdiħ jwĩ naáwát túut caá, tabit ñi jgahcat pínah niijná. Jesucristo ā wunat túttimah, Dios caandĩh āt jwúub boonap tajĩ. Caan pah muntih jwĩit āihwā jwĩ wunat túttimah, jwĩitdiħbut ā jwúub boonachah, Jesús ā jumupboó ájėeh jwĩ túi jumbiħna caá. Páant jwĩ yapat pínahdiħ ñi túi náhinaá. Pániħ náhniħ, Jesúh wā, ñi oinit ĩ wunat túttimah, ñi bidna yuhna, tabit ñi jgahca bojoó. Bita Jesúsdiħ jepahcannit, Jesúsjeėh ĩ wiħcan niit. Pánihna, ĩ oinit ĩ wunat túttimah, ĩ jwúub míc encat pínahdiħ jėihna, búdí jgahnit, ĩ moh yėejna caá. Obohjėėhtih, Jesúsdiħ jepahcannit ĩ jgahat pah yeėb ñi jgahca bojoó.

¹⁵ Nin pah Jesúsjeħ ā naáwátjidiħ yeebdiħ jwĩ naóh yapana caá: **“Queét wĩihwā wunnitji ĩ boo pud juúwát pínah jātih, wuncannit ĩ waóh púh laab béj páican niit”**, Jesús āt niijp wut ĩ.

¹⁶⁻¹⁷ Nin pah ā yapbiħna caá: **“Ñi púh laab juúwá”**, Jesús ā niij ejatdiħ, ángelwā ĩ maáh búdí ā ejatdiħbut jwĩ joiħbiħna caá. Dios ā wāhni póojat nahjĩh ángelwā ĩ maáh ā póojochah, jwĩ joiħbiħna caá. Páant ā yáanachahjeh, jwĩ Maáh Jesucristo ā jwúub dei juóhbiħna caá. Páant ā dei juúwúchah, āihwā wunnitji, Jesús ā boo pud juúwátji pah muntih, ĩ boo pud juóhbiħna caá. Queét ĩ boo pud juúwúchah, jwĩit āihwā wuncannit, ĩjeėh wáac juibĩnit, wėpėp púh laab béjnit, mah túliħna niħat biicdiħ jwĩ Maáh Jesúsdiħ jwĩ jwááhbiħna caá. Pánihna, jwĩit niħat biicdiħ Jesúsjeėh páantjeh jwĩ jumbiħna caá.*

* 4:16-17 Mt 24.30-31; Mr 13.26-27; 1Co 15.51-52

18 Pánihat pínahdih jéihnit, yeéb bitadihbut jwúb naóh yapanaá, Jesúhwa wunnitdih tabit í jgahcat pínah niijná.

5

1-2 Bua, wá déwā panihnitá, Jesúhwa wunnit ded pah í yapat pínahdih ní jéihna caá, buca. Obohjeéhtih, débólih Jesucristo á jwúb dei jóóhni yeó jáap pínahdih jwiit cáacwá jwí jéihcan caá. “Náhnica, nuumní á juyát pah jwí Maáh Jesucristo á jwúb dei jóóhbična caá”, yeebjéh ní niij jéihna caá. Páant ní jéihyechah, wá jwúb naóhcan niit.*

3 Diosdih jepahcannit nin pah í niijbipna caá: “Bua táini láa caá. Cáacwá í míc maocah, úmcanjeh, jwí táni jumna caá. Yeejép yapat jwiitdih á wihcan niit”, í táoh niijbipna caá. Páant í niijchahjeh, caandih í jepahcatji júb, Jesús peéh chájadih á jwúb dei jóóhbična caá. Yaádh í weép jáaat dée pah á jumbipna caá. Wuda jumnih mi weép jáanachah, caán tabatdih mi jéih jweicán caá. Pánihat pah Jesucristo á jwúb dei jóóhchah, caandih jepahcannitji í yéjeat júb í jéih jweicán niit.*

4-5 Obohjeéhtih, wá déwā panihnitá, yeéboó dupánap panihpboó jumcan, baabáp panihpboó ní jumna caá. Jesúsdih jepahcannit, bita í encat pínah niijná, dupánapboó yeejép ípí chájna caá. Obohjeéhtih, yeéboó páant ní chájcan caá. Pánihna, náhnica nuumní á waád juyát pah, Jesús á jwúb dei jóóhchah, ní wáhi bejcan niit. Yeebdih peéh chájadih jóóhna á chájcan niit.

6 Jwiit Jesúhwa jumna, caandih jéihcannit í chájat pah jwiitdih chájcat caá náahap. Sonit panihnit jumna, ded pah nin baáboó á yapatdih queé í jéihcan caá. Obohjeéhtih, jáanit panihnit, “Dios á weñat pínahdih chájat táut niijná, ded pah wá chájbi?” niij jenah joyát caá jwiitdih náahap. “Waícanjeh Jesucristo á jwúb dei jóóhbična caá”, niij náhninit, táni chájat caá náahap.

7 Jesúsdih jepahcannit, dupáat panihpboó jumna, sonit panihnit caandih í joicán caá. “Jesús á jwúb dei jóóhcan niit”, niij jenah joinit, í weñat pínahdihjeh chájnit, ípí babh máihna caá.

8 Obohjeéhtih, jwiit baabáp panihpboó jumnitdih Dios naáwátidih táni jenah joyát caá náahap. Á weñat pínahdih jenah joinit, yeejép chájcat caá náahap. Soldado míc mawadih bejna, ítah wao chá páha páahnit, áih bácahdih jáhat pínah niijná, ítah chóodihbut áih tacaman ípí duoná caá. Pánihna, soldado á míc jáhat pah, jwiit Jesúhwaáhdihbut míc jáhat caá náahap. Obohjeéhtih, jwíh bácahdihjeh pohba jáhatdih niijná wá chájcan

caá. Jwíh caolihdih jáhatdih niijná caá wá chájap. Nin caá jwíh caolihdih jwí jáhat pínah: Jesucristodih táni jenah joinit, Diosdih cáacwáhdihbut táni oyat caá caolihdih jáhat á jumap. “Jesús wá yéjeatdih yohnit, weemdih ájeéh á ub bejbipna caá”, niij jenah joyátbut caolih jáhat á jumna caá. Pánih jáhnit panihnit jumna, Satanás jwiitdih á yéjeat táutuchah, caandih jwí jéih yap yohna caá.*

9-10 Jesucristodih jepahcannit biicdih Dios jwiitboodih át peéh chájihcap wat jí. Obohjeéhtih, áihwá jwí jumat pínah niijná, jwí yéjeat júb, jwí Maáh Jesucristo jwiitdih át wun wáhap wat jí. Pánihna, jwiit áihwá jumnit, nin baáboó páantjeh jumna, wanna yuhna, nihát biicdih ájeéh jwí táni jumbipna caá.

11 Caandih náhninit, Jesúsdih ní táni jenah joyát pínah, ní jepahat pínahdihbut páantjeh ní míc teo wáacá.

Pablo queétdih biih á watat

12-13 Bua yeebdih baini wá jwúb naáwát táut caá, páant mantih. Níjeéh jumnit Dios naáwátidih yeebdih í bohénachah, ní táni joyoó. Yeebdih bohéat pínah niijná, Diosboó queétdih á watuchah, yeebdih bohénit, búdi í teona caá. Pánihna, queétdih oinit, ní táni jepahaá. Yeebbát míc oinit, biicdih ní táni jumna.

14 Yabhnitdih ní tewat táutá. Umnitdih, jgahnitdihbut ní weñanaá. Wépcannitdih ní táni teo wáacá. Bitadih yóghcan, íjeéh ní táni jumna.

15 Yeebdih yeejép chájnitdih ní yéje cháj jwúbaca bojóo. Nihatdih táni chájnit, biicdih ní táni jumna.

16 Ded pah yeejép yapna yuhna, Diosdih táni jenah joinit, páantjeh ní weñeé.*

17 Caandih ní wúbh cádahca bojóo.

18 Yeó jáap jumap pah “Táina caá, Paá”, Diosdih niijnit ní jumna. Táni yapna, yeejép yapna yuhna, biic yoobó “Táina caá, Paá”, niijnit ní jumna. Pánihatdih Dios yeéb Jesúhwaádh á náah yacna caá.*

19 Táini Espiritudih táni jepahnit, ded pah á teo wáacatdih ní jáhca bojóo.

20 Detdih Táini Espiritu á naáwáchah, queé í naóh yapahichah, yeéboó joihcannit pah ní jumna bojóo.

21 Pánihna, nihát naáwátidih táni jenah joinit, ded táini, ded táicanni á jumatdih ní jéihyeé. Pánih jéihna, táinidih jepahnit, ní náhninaá.

22 Obohjeéhtih, táicanniboodih, ní joyáh bojóo.

23 Jwiit yeebdih Dios á táyatdih búdi jwí náah yacna caá. Pánihna, yeebdih wúbhna,

* 5:1-2 Mt 24.43; Lc 12.39; 2P 3.10

* 5:3 Is 13.8

* 5:8 Is 59.17; Ro 13.12; Ef 6.13-17

* 5:16 Fil 4.4

* 5:18 Fil

“Paá, queét míhwādhí bádí ma teo wáacá, yéej chājatdhí ī yap yohat pínah níjná. Meemdíh ī tái jenah joyát pínahdihbut teo wáacnit, queétdih ma tái wapaá”, bádí jwī níj uúbhna caá. Páant ā teo wáacachah, jwī Maáh Jesucristo ā jwúub dei jūóhni yeó jáapdhí yeéb āihwā táinit ñi jumbipna caá.

²⁴ Diosjeh yeebdíh ñionit, ā níjájti pah yeebdíh ā túut nuúm péabipna caá.

Pablo ā pée táyat tútat

²⁵ Wā déewā panihnitá, jwiútdihbut bádí ñi uúbhá.

²⁶ Dios ā oyatjīh nihát Jesúhwhā ñi tái míc uúbhá.

²⁷ Jwī Maáh Jesús ā enechah, nin pah yeebdíh wā naóhna caá: Nin núodih ñi pebhna ī ub juibínachah, nihát caánboó jumnit Jesúhwhādhí ñi tái en naáwá.

²⁸ Jwī Maáh Jesucristo yeebdíh oinit, ā tái teo wáaca naáh.

Páant bóojeh tigaá wā naáwát.

Pablo

2 TESALONICENSES

Queédih ā túyat tútat

¹ Weém Pablo, Silvano, Timoteojih túyat tútúnit, yeéb Tesalónica tútchidih moón jwí íp Dioihwá, jwí Maáh Jesucristoihwábut ñi jumachah, nin náodih bíhdih daacát tútúnit, yeebdih wá jwáub wahna caá.*

² Jwí íp Dios, jwí Maáh Jesucristo yeebdih oinit, í teo wáaca naáh, ñi túi jumat pínah niijná.

Queédih “Túina caá, Paá”, ā niiját

³ Wá déewá panihnitá, yeebdih úbhñit, “Jesúsdih chah í túi jenah joyátidih, chah í míc oyatidihbut ā túina caá, Paá”, yeó jáap jumat pah jwí niiját dée caá.

⁴ Jesúsdih ñi péat jib, bita yeebdih yeejép í chājachah yuhna, caandih ñi cádahcan caá. Páant ñi cádahcatdih jéihna, bita Dioihwádhbut jwí túi wēi naóhna caá.

Cristo ā jwáub dei jwáuwáchah, Dios yeejépwádh ā peéh chájat

⁵ Yeejép yapna yuhna, Jesúsdih ñi cádahcan enna, Dios ā maáh jumapna yeebdih ā bejat tútútipna caá. Páant ā chājachah, ā jenah joyát yoobópdih ā jumatdih nihat cáacwá í jéihbipna caá.

⁶ Pánihna, Dios yoobópdih jenah joiní jumna, yeebdih yeejép chájnitboodih ā peéh chájipna caá.

⁷ Jwí Maáh Jesús jeámant jwáub dei jwóhna, bádí tau iigát cātíh, áih wēpnit ángelwá bícdih, yeéb yeejép yapnitjidih ā túi jumat tútútipna caá. Jwítdihbut bíc yoobó ā chájipna caá.

⁸ Pánih jwóhna, Diosdih, jwí Maáh Jesúh túini doonádhbut jepahcannitdih ā peéh chájipna caá.

⁹ Dios queédih ā peéh chājachah, páantjeh iiguipboó yeejép í yapbipna caá. Jwí Maáh Jesús pebh jéih jumcan, bádí ā wēpatdihbut í jéihcan níit.

¹⁰ Jesús ā jwáub dei jwóhni yeó jáapdih áihwá caandih wēinit, “Jesús túini, chah wēpni caá”, í niijbipna caá. Yeéb áih doonádh jwí naáwáchah joinitbut queét bícdih caandih bádí í wēibipna caá.

Queédih ā úwbát

¹¹ Yeebdih Diosdih jwípi úbhna caá, ā náahat pahjeh ñi chájat pínah niijná. Nihat áihwádh páant chájat caá náahap. Pánihna, yeó jáap jumat pah yeebdih bádí jwí úbhna caá, Diosdih túi jenah joinít, ā teo wáacatjih ded pah ñi chájíhatdih ñi buujáat pínah niijná.

¹² Páant ñi túi chājachah, jwí Maáh Jesucristoihwá ñi jumatdih jéihñit, bita caandih, yeebdihbut í túi wēi naóhbiapna caá. Páant ñi jumat pínah niijná, jwí íp Dios, jwí Maáh Jesucristobut yeebdih oinit, í teo wáacbiapna caá.

2

Jesucristo ded pah ā jwáub dei jwáuwát

¹ Bññ jwuh jwí Maáh Jesucristo nin baácboó ā jwáub dei jwáuwáchah, míc wáac juibínit, caandih jwí jwááat pínahdih wá naóhbiapna caá.*

² Bita yeebdih yeena, “Jwí Maáh átát jwáub dei jwóh tagaá”, í niijíchah yuhna, ñi úmca bojoó. Biquina “Dios weemdh páant ā niijíp jí”, niij, bita “Pablo páant át daác wahap jí”, ít niij yee tagaá.

³ Pánihna, bita páant yeebdih í yeenachah, ñi joyáh bojoó. Caán ā jwáub dei jwáuwát pínah játih, Diosdih dawá í yap yohbipna caá. Páant í yap yohochah, chah yeejép wutni ā jígohbipna caá. Caandih Dios peéh chájna, iiguipna ā wahbipna caá.

⁴ “Caán nihat maáh caá”, cáacwádh niij jenah joyát tútúnit, Diosdih ā weñat tútúcan níit. “Weém caá Dios”, niij yeenit, Dioih muúboó ā waadbíapna caá, nihat caandih ennit, í wēi naáwát pínah niijná.*

⁵ ĴNijeéh jumna, páant yapat pínahdih wá naáwátjidih ñi náhnican níit?

⁶ Bññ caán yeejép wutni pínahdih jáhni páantjeh jwí cātíh ā jum jwuhna caá. Obohjeéhtih, Dios ā ñioni yeó jáapdih yeejép wutni ā jígohbipna caá.

⁷ Bññ caandih ñi jéih encah yuhna, nemépwá í maáhboó Dios ā wutatdih cáacwádh í yap yohat tútúna caá. Obohjeéhtih, páant ā chājachah yuhna, yeejép wutnidih jáhni ā bejat pínah játih caán tabit yeejép ā jéih wat jwuhcan caá.

⁸ Á bejat túttimah bácah, tabit yeejép wutni ā jígohbipna caá. Páant ā jígohat túttimah, jwí Maáh Jesucristo ā yeh iigátjih nin baácboó jwáub dei jwóhna, ā naáwátjih póoj yohat pah, caandih ā buedábipna caá.*

⁹ Caán yeejép wutniiboó nemép ā wēpatjih, cáacwá í jéih chájca naáhdih dawá láa ā cháj jwáutbipna caá, queét caandih í wēi enat pínah niijná.*

¹⁰ Bádí yeejép ā chájachah yuhna, iiguipna bejnit pínahboó “Caán túi chájni caá”, niijnít, caandih í jepahbipna caá. Queét Jesúh doonádh, yoobópdih ā jumachah yuhna, ít joíhcap tagaá. Páant í joíhcat jib, queét iiguipna bejnitdih Dios ā úbcan níit.

¹¹ Túini doonádh í náahcat jib, Dios queédih máihñit pah ā chájipna caá, yee naáwátidih í túi joyát pínah niijná.

* 1:1 Hch 17.1; 1Ts 1.1

* 2:1 1Ts 4.15-17

* 2:4 Dn 11.36; Ez 28.2

* 2:8 Is 11.4

* 2:9 Mt 24.24

¹² “Caán naawát yoobópdih nihcan caá”, niijnít, yeejép í wēi chājatjí jīb, Dios queétdih ā peéh chājbipna caá.

Dios āihwādih ā níwat

¹³ Yeéb jwí déewā panihnitá, jwí Maáh Jesús ā oinit ní jumna caá. Nin baácdih ā chājat pínah jātih yeéb iiguipna bejnit déejidih Dios āt níwip wat jí, āihwā ní jumat pínah niijná. Túini doonádih “Yoobópdih tigaá”, yeéb ní niij jenah joyóchah, Túini Espírítu yeebdíh āt teo wáacap tagaá, túinit ní jumat pínah niijná. Pánihna, ā nílonit ní jumuchah, Diosdih wēinit “Túina caá, Paá”, jwí niiját dée caá.

¹⁴ Túini doonádih jwí naawáchah, Dios yeebdíh āt níwip taga, jwí Maáh Jesucristo jeáboó maáh ā jumuchah, yeebbát caán biúcdih maáta ní jumat pínah niijná.

¹⁵ Pánihna, Jesucristodih túi péenit ní jumáú. Pánih péena, jwí naóh bohéátjidih jwí daác wahnidihbut túi náhninit, ní yap yohca bojoó.*

¹⁶⁻¹⁷ Jwí Maáh Jesucristodih, jwí íp Diosdihbut yeebdíh búdí jwí uúbhna caá, í náah yacat pah ní chājat pínah niijná. Jwiútdih oina, iiguipna bejnit déejidih Dios ā túi ubatdih náhninit, yeó jáap jumat pah búdí jwí wēina caá. Jesucristo, jwí íp biúcdih yeebdíh í teo wáaca naáh, wēp níhnit panihnit jumna, túi chājnit, túi míc wéhenit páantjeh ní jumat pínah niijná.

3

“Jwiútdihbut ní uúbú”, ā niiját

¹ Bwú jwí déewā panihnitá, jwiútdihbut ní uúbú, jwí Maáh Jesús doonádih dawá cāacwādih jwí túi bohéat pínah niijná. Yeéb caán doonádih ní wēi jepahat pahjeh muntih bitadih jwí bohénachah, í túi wēi jepahat pínahdihbut ní uúbú. Pánih jepahnit, bitadihbut í naawáchah, caán dooná waicanjeh ā bej peét bejbipna caá.

² Jesús doonádih dawá jepahcan, yéej chājnit jumna, jwiútdih í yeejép chājhichah, Dios jwiútdih ā wapat pínahdihbut ní uúbú.

³ Jwí Maáh Jesús ā niijátjí pahjeh chājni ā jumna caá. Pánih jumna, nemépwā í maáh yeebdíh ā yéej chājat túatuchah yahna, yeebdíh ā teo wáacipna caá, Jesúsdiht túi jenah joinít, nemépwáboodíh ní jepahcat pínah niijná.

⁴ Páant Dios yeebdíh ā teo wáacatjīh, ded pah jwí watuchah, ní jepahatdih jwí túi jéihna caá. Páant ní chāj cádahcatdihbut jwí jéihna caá.

⁵ Dios búdí ā oyatdih yeebdíh ā túi jéihyana naáh, caandih oinit, bitadihbut ní oyat pínah niijná. Jwí Maáh Jesús yeejép yapna yahna, Diosdih āt cádahcap wat jí. Páant ā jumat

pah muntih, yeebbát yeejép yapna yahna, ní cádahcat pínahdih wā uúbhna caá.

Á tewat tútat

⁶ Jwí Maáh Jesucristo ā wēpatjīh, nin pah yeebdíh wā watna caá: Det Jesúsíhwā jwí bohéátjidih jepahcan, tewíhcannitdih ní pej jumca bojoó.

⁷ Níjeéh jumnit, búdí jwí tewecehah, ní enep jí. Pánihna, jwí tewatjí pahjeh mantih yeebdíhbut tewat ā náahatdih ní jéihna caá.

⁸ Níih jeémátdih jīb wíhcanni jwííp jeémcap jí. Obohjeéhtih, yeebdíh uúbh tac buugácat túat niijná, yeó jáap jumat pah, chei jumat pahbut búdí jwí tewep jí.*

⁹ Jwí bohéatjí jīb yeebdíh jwíta jīb waadá tagaá. Obohjeéhtih, jīb náahcanjeh, búdí jwí tewep jí, yeebboó jwiútdih ní en yacat pínah niijná.

¹⁰ Níjeéh jumnit, nin pah yeebdíh jwí niij bohénap jí: “Teocannit í jeémcap bojo naáh”, jwí niijíp jí.

¹¹ Obohjeéhtih, yeéb biquína níit tewíhcapan wat be. Pánih tewíhcan, bitadih níit tac buugánapan wat be.

¹² Pánih tewíhcannitdih jwí Maáh Jesucristo ā wēpatjīh nin pah jwí niij watna caá: “Bitadih tac buugácanjeh, ní teweé, níih jeémát pínah jīb”, jwí niijná caá.

¹³ Obohjeéhtih, yeéb jwí déewā panihnitá, túi chājna, ní chuúca bojoó.*

¹⁴ Biquína caanjīh moón jwí tewat túatdih í yap yohochah enna, queétdih ní pej jumca bojoó, túicnit, í túat nuumát pínah niijná.

¹⁵ Obohjeéhtih, Jesúsdiht cádahnitdih ní en jūihnat pah, queétdih ní en jūihca bojoó. Queét ní déewā, Jesúsíhwā í jumuchah, í yap yohatdih queétdih túinjeh ní naawá, í túi tewat pínah niijná.

Á pée túyat tútat

¹⁶ Jwí Maáh Jesús jwiútdih túi jumat túatni, yeó jáap jumat pah yeebdíh ā túi teo wáaca naáh, ní túi jumat pínah niijná. Jwí Maáh níjeéh ā túi jumca naáh.

¹⁷ Weém Pablo, nin péeni naawátbitdih wíih téihyajīhkeh wā daácna caá. Nihat wā daác wahnidih wíih téihyajīhkeh wāpí daác péana caá. Páant péeni naawátbitdih míc wā daacátidih enna, wā naawát yoobát ā jumatdih ní jéihbipna caá.

¹⁸ Jwí Maáh Jesucristo yeéb nihatdih oinit, búdí ā teo wáaca naáh.

Páant bóojeh tigaá wā naawát.

Pablo

* 2:15 1Co 11.2 * 3:8 Hch 18.3; 1Ts 2.9 * 3:13 Gá 6.9

1 TIMOTEO

Timoteodih ā tūyat tūtat

¹ Weém, Pablo, meém Timoteodih* nin náodih wā daac wahna caá. Jwí íp Dios jwiít dih túi ubni, Jesús jh áih túini doonádih í naáwát tūatni wā jumna caá. Jwiít dih Jesús ā pehbóó ā ub bejat pínah dih jéihna, jwí wéi páina caá.

² Timoteo, meemdíh Jesúh doonádih weemjéh wā bohénachah joinít, Jesúsdih ma jwíh jepahachah, wā wúh panihni ma jumna caá. Dios jwí íp, jwí Maáh Jesucristobut oi jġgah ennit, i teo wáaca naáh, ma túi jumat pínah niijná.

Bitā yee bohéat dih Timoteodih ā yoobáat tūtat

³ Macedonia baáboó jwí bej láa Efeso tútchibóo juibínit, biquína Jesúh doonádih yee bohénit dih jwí joyóp jġ. Páant í bohéat dih joinít, meemdíh caán tútchidih wā cádahap jġ, í yee naáwát dih ma cádahat tūtat pínah niijná.

⁴ Í neowā jon jātih moón í jenah joyátjidih páantjeh í bohénap jġ. Ded pah í naáwátjġ, í wāt nadihbut í bohénap jġ. Queét pánih bohéna, múic íjanit, Dios jwiít dih ā wutat pah í chājcap jġ. Í jéihyatjġh jeh bohéna, Diosboodih í túi jenah joicáp jġ.

⁵ Páant í jumachah ennijġ, meemdíh chah wā wēp bohéat tūtat jġ, Jesúhwā bitadih í oyat pínah, Diosdih í túi jenah joyát pínah, dedé yéejat wihcan, yéejat peéh chājat dih í úmcat pínahbut niijná.

⁶ Páant wā bohéat dih yohnit, oboh jum niboodih í múic wéhena caá.

⁷ Moisés ā wutatjidih bohénit jumíhna yahna, ded pah í bohéat dih queétjeh í beh joicán caá.

⁸ Páant Moisés ā wutatjidih yoobópdih jwí bohénachah, túini wutat ā jumat dih jwí jéihna caá.

⁹⁻¹⁰ “Caán wutat dih jepahnit dih jwúh bohéat caá náahap”, jwí niij jenah joicán caá. Obohjeéhtih, nin panih chājniboodih bohéat caá náahap: Dios ā wutat dih yap yohnit, yeejép chājnít, í mánadih mao yohnit, bitadihbut mao yohnit í jumna caá. Yéej chājnít, neoná múicjeh, yaádh múicjehbut yéej chājnít í jumna caá. Cáacwádih ubnit, bitadih teo wúhat pínah niijná, queétdih jġib chāj wúhnit í jumna caá. Yee naóhnit, túini bohéat dih yap yohnitbut í jumna caá. Pánih chājnít dih caá Dios naáwát dih bohéat náahap, í tūat nūmát pínah niijná.

¹¹ Caán bohéat caá Jesúh doonádih Dios weemdíh ā bohéat tūtat jġ.

Dios Pablodih ā oi jġgah enat

¹² Weém yeejép wā chājachah yahna, “Pablo wā naáwát dih ā túi bohé bipna caá”, niij jenah joinít, jwí Maáh Jesús weemdíh ā níwip jġ. Páant ā níwíchah jéihna, “Túina caá”, caandih wā niijná caá. Páant ā níoni jumna, áih doonádih wā bohénachah, ā wēpatjġh weemdíh ā teo wáaca caá.

¹³ Páant ā níwat pínah jātih, Jesúsdih jéih jwuhcan, caandih yeejép wā wéhénachah, áih cáacwádihbut yeejép wā chājachah yahna,* caánboó weemdíh ā níwip jġ. Yeejép chāj jwuhna, “Yeejép chājna caá wā chājap”, wā niij jenah joicáp jġ. Páant wā jéih jwuhcah enna, peéh chājcanjeh, weemdíh át oi jġgah enep jġ.

¹⁴ Pánihna, jwí Maáh Jesucristo weemdíh bádi oinit, ā túi chājat dih jéihna, caandih wā jepahap jġ. Pánih jepahní jumna, ā oyatjġh bitadihbut bádi wā oina caá.

¹⁵ Yeejépwā jwí jumachah jéihnit, iiguípna jwí bejat déedih túi ubat tūat niijná, Jesucristo nin baáboó át dei juáwáp tajġ. Páant jwí naáwát yoobópdih ā jumat dih nihāt í túi jéihye naáh. Weémboó bita chah yeejép wā jumap jġ.

¹⁶ Obohjeéhtih, páant yeejép chājni wā jumachah yahna, Jesucristo weemdíh peéh chājcan, át jġgah enep jġ. Pánih jġgah enna, weemdíh ā túi chājat dih jéihnit, bitabut caandih í jepah bipna caá. Pánih jepahnit, Diosjééh ā pehbóó páantjeh í jum bipna caá.

¹⁷ Dios páantjeh jumni nihāt cáacwádih chah maáh caá. Caán jwġjééh ā jumachah yahna, caandih jwí en juicán caá. Caanjéh caá Dios. Bih wihcan caá. Páant ā jumachah jéihnit, jwiít dih yeó jáap jumat pah caandih wéi naáwát caá náahap. Páant túi ā jum nah.

¹⁸ Timoteo, wā wúh panihni ma jumachah, nindih meemdíh wā watna caá: Jwiít Jesúhwā waóh nitboó meemdíh jwí teo jáha wúh láa, Túini Espiritu ā jéihyanachah, meemdíh jwí naóh yapanap jġ. Páant jwí naóh yapaatjidih túi nánh nit, Jesúh doonádih wēp naóh bohéni ma jumá. Bitā meemdíh joicánjeh yeejép í chājachah yahna, caandih ma bohé cádahac bojoó.

¹⁹ Jesúsdih túi jenah joí cádahcan, yeó jáap jumat pah caandih ma túi wúh. “Dedé yéej chājat jġib weemdíh ā wihcan niit”, niij jenah joyát tūat niijná, mapġ jumat pah, túinijeh ma jumá. Biquína pánih jumcan, Jesúsdih ítat cádahap tajġ.

²⁰ Queét cádahnit poómpjeéh Himeneo, Alejandrojġh í jumna caá. Pánihna, jáantjeh nemépwā í maáhdih wáat wúhup jġ, ded pah ā náahat pah queétdih ā chājat pínah niijná. Queét yeejép í bohéatjidih cádahnit, í jwúhbut tūat nūmát pínah niijná, caandih wā wúhup jġ.

* 1:1 Hch 16.1-3 * 1:13 Hch 8.3; 9.4-5

2

Jesúhwā míc wáacnit, ded pah ī wúbát

¹ Bwū nin pah meemdíhjuh wā jwíh naóhna caá, bitadihbut ma bohéat pínah niijná: Yeéb Jesúhwā míc wáacnit, nihát cāacwādhī nī wúbá, queébtut Jesúsdi h ī jepahat pínah niijná. Pánih wúbhna, “Túina caá, Paá”, caandíh niijátbut ā náahna caá.

² Nihat maátadihbut wúbát náahap, míc mawat wihcan, Dios ā náahat pah chājnit, íh cāacwā ī túi jumát pínah niijná.

³⁻⁴ Nihat cāacwā iiguipna bejnit déedih túi ubat túut niijná, ā wúbíh túini doonádih joinít ī jepahatdih Dios ā náah yacna caá. Páant bitadih jwí wúbáchah, búdí ā wēina caá.

⁵⁻⁶ Biícjuh tígáa Dios. Obohjeéhtih, jwíitboó yéejnit jumna, caán biícđih jwí jéih jumcan caá. Páant jwí jumachah, nihát cāacwā úd jeñé Jesucristojeh jwí yéej chājat jīb át wun wáhp jī, Diosjeéh jwí túi jumát pínah niijná. Jesús ā wun wúhatji doonádih Dios ā níio láa cāacwādhī át jéihya jwíhip jī.*

⁷ Jesús páant ā jumátđih wā naáwát pínah, judíowā nihcannitđih túini doonádih wā bohéat pínahbut niijná, weemđih ā níwip jī. Yoobópdih meemđih wā naóhna caá. Wā yeeacan caá.*

Neoná, yaádh ded pah ī chājat

⁸ Queét Jesúhwā munná jumát yoobó míc wáacnit, biícđih wúbhna, neoná yéejat cádahnit jumna, téihya aabánit, ī wúbá naáh. Íljcan, míc jéihñat wihcanjeh wúbh waáwát caá náahap.

⁹ Yaádhboó túinijeh yégueh ī duwú naáh, bita ī en íinahcat pínah niijná. Tubit mácah jígohni íh waó yoócnadih ī chājca bojo naáh. Bita ī wēi naáwát pínahdih bidcanjeh, búdí jīb jumni iigní tópná, yégueh chónadihbut ī duocá bojo naáh.*

¹⁰ Queét yaádh ī túi chāja naáh. Pánih chājna, bitaboó queéđđih jenah joiná, ī túi jígohatđih jenah joicán, ded pah ī túi chājatboodíh ī jenah joibípna caá. Páant tígáa Dioíhwā yaádhđih náahap.

¹¹ Míc wáacna, laihcanjeh, wēinit, bohéátđih ī túi joyó naáh.

¹²⁻¹⁴ Míc wáacnit, yaádh neonádih bohécán, ī wutca bojo naáh. Laihcan, túinijeh joí chúəđnit yaádh ī jumá naáh.* Adándih Dios jwíh chājnit, caán túttimah, Evadih át chājap wut jī, caandíh teo wáacnih mī jumát pínah niijná.* Caánt Adándih wutnih pínah mīt nihcap wut jī. Nemép ā yeenachah joini Adán nihcah, Evaboó mīt joyóp wut jī. Páant ā yeenachah joiná, Diosdih mīt yap yoh jwíhip wut jī.*

* 2:5-6 Mt 20.28; Mr 10.45; Gá 1.4; Tít 2.14 * 2:7 Tít 1.11

Gn 2.7, 21-22 * 2:12-14 Gn 3.1-6 * 3:7 Tít 1.6-9

¹⁵ Obohjeéhtih, yad wili Diosdih mī yap yoh jwíhichah yáhna, yaádh ī wehđih túi en daonít, Diosdih túi jenah joí cádahcan, ájeéh ī túi jumbipna caá. Diosdih cāacwādhībut oinit, ī túi chājachah, queéđđih ā wēi enbipna caá.

3

Jesúhwā ī maáta ded pah ī chājat

¹ Bwū, Jesúhwā ī maátadih ded pah ī níwat pínahdih wā naóhhipna caá. Ded queéđđih waóhni jumíhni túini tewatđih ā bidna caá. Caán yoobópdih tígáa.

² Jesúhwādhī waóhñit pínahdih níona, yeejép dooná ā wihcat pínah niijná, nin pah jumnitđih ī níwi naáh: Det biíc wilidihjuh bíbohñitđih, túi jenah joinít, túinijeh meudíh waád juéwát tútnit, túi naóh bohénitđih níwat caá náahap.

³ Det máihcannitđih, míc maocannit, míc jūihcannit, dinero búdí bidcannit, cāacwādhī túinijeh chājnitđih níwat caá náahap.

⁴ Pánih níonit, ī weha mána yaádhđih, ī wehđihbut yeejép niijcánjeh túi wutnit ī jumá naáh.

⁵ Queéđđih túi wutcan, Jesúhwādhībut íta túi wutcan tagaa.

⁶ Jesúsđih jáap jepahni Jesúhwādhī waóhni ā jumca bojo naáh. Jáap jepahnidih ī waadánachah, “Weém चाह jéihni caá”, áta níj jenah joí tágaa. Páant ā níj jenah joyóchah, Satanásđih ā peéh chājat pah muntih Dios caandíhbut áta peéh chāj tagaa. Satanás páant ā níj jenah joyátji jīb, Dios át peéh chājap wut jī.

⁷ “Caán túi chājni caá”, Jesúsđih jepahcannitboó ī niijníđih maáh ī waadána naáh. Pánih túi chājni jumna, nemép ā náahat pah ā chājchah, caandíh dedé yeejép dooná ā wihcannit.*

Jesúhwādhī teo wáacnit ded pah ī chājat

⁸ Jesúhwādhī teo wáacnitjeéh waadát tútnitđih níona, nin pah jumnitđih ī níwi naáh: Túi jenah joinitđih, ī niiját pah chājnit, máihcannit, jéihcha dinerodih wúbhcannitđihbut níwat caá náahap.

⁹ Dedé peéh chājat wihcan, Dios naáwátđih túi jepahnitđihbut níwat caá náahap.

¹⁰ Queét waádíhñit ded pah ī chājatđih ī jwíh túi ene naáh. Pánih enat túttimah, yeejép chājannit jumna, Jesúhwādhī teo wáacnitjeéh ī jumá naáh.

¹¹ Í weha mána yaádhbut nin pah ī jumá naáh: Túinijeh jumnit, obohjuh dooná naóhcannit, túi jenah joinít, máihcannit, ded pah ī niiját pah chājnit yaádh ī jumá naáh.

* 2:9 1P 3.3 * 2:12-14 1Co 11.2-6; 14.34-35 * 2:12-14

¹² Jesúhwādhí teo wáacnit pínahdíh ñíona, nin pah jumnitdíh í ñíwi naáh: Det biíc wilidíhjih bíbohnitdíh, í weha mána yaádh, í weh, queétdíh teo wáhnitdíhbut túi wátnitdíh í ñíwi naáh.

¹³ Páant í ñíonitboó Jesúhwādhí í túi teo wáacachah, bita queétdíh í túi wēi naóhbiṗna caá. Pániḥna, túini doonádhí, Jesucristodíh í jepahatdíhbut éumcanjeh bitadhí í naóhbiṗna caá.

Dios naáwát ded pah ā jumat

¹⁴⁻¹⁵ Butéhjeh ma pebhboó bejihna caá wā chāṗap yuh caá. Obohjeéhtih, “Butéhjeh weém wāta bej jwuhcan caá”, niijnít, nin náodíh meemdhí wā daác wahna caá, queét Jesúhwā múic wáacnit, ded pah í jumat pínahdíh ma jéihyat pínah niijná. Jwiít Jesúhwā Dios páantjeh jumniíhwā jwí jumna caá. Áihwā jumna, ā naáwát yoobópdíh jumnidíh jéihna, caandíh jwíṗí bohéna caá.

¹⁶ Jon jātíh Jesucristoíh túini doonádhí jwí jéih jwuhcap jī. Páant jwí jéihcannidíh buu Dios jwiítíh ā jéihyanap be. Nin pah caá ā jéihyaat:

Jwiít pahjeh Jesucristo át cāc jumap wut jī. Túini Espírítu caandíh búdí teo wáacnit, yéejat wihcanni ā jumatdíh át jútup wut jī. Ángelwābut caandíh ít enep wut jī. Á bohéat tútnitboó nihát baácdíh moondíh áih túini doonádhí jwí bohénap jī. Páant jwí bohénachah, caán doonádhí joinít, dawá caandíh í jepahap jī. “Nihat baácdíh moondíh ñi bohénaá”, ā niiját túttimah, jeáboó Dios caandíh át ub púuh laab béjep wut jī.

Caán naáwátíh jwiít nihát Jesúhwā jwí túi jéihna caá.

4

Ded pah yee bohéat ā jumat

¹ Túini Espírítu nin pah jwiítíh ā jéihyana caá: Jesús ā jwáub dei jéuwát pínah jātíh, biquína áih túini doonádhí joinítjī caandíh cádahnit, neméṗwā í yeeatdíh í joibíṗna caá.

² Pániḥ joinít, bitadhí í yee naáwáchah, queétdíhbut í jepahbiṗna caá. Pániḥ yee naóhnit, yeejép chājna yuhna, “Weemdhí yéejat wihcan caá”, í niij jengah joibíṗna yuh caá.

³ Nin pah í niij bohébiṗna caá: “Ñi áa jumca bojoó. Jwí jeémát túatcanni jeémátíh ñi jeémca bojoó”, í niij wutbiṗna caá. Queét páant í jeémát túatcah yuhna, Diosboó jwí jeémát pínahdíh wáhna, nihátíh ā jeémát túatna caá. Jeémátíh bíbohna, caandíh “Túina caá, Paá”, niiját caá náahap.

⁴ Nihat Dios ā chājni túini caá.* Pániḥna, ā wáhni jeémátíh ubna, caandíh “Túina caá, Paá”, niijná, yohcanjeh, túi wēi jeémát caá

náahap. Bita í jeémát túatcah, queétdíh ñi joyáh bojoó.

⁵ “Nihat wā wáhni jeémát ā túina caá”, Dios ā niijátíh náhnit, “Nin jeémát ma wáhat túina caá, Paá”, niijnít, ā wáhni jeémátíh wēi jeémát caá náahap.

Jesúhwādhí teo wáacnit ded pah í jumat

⁶ Páant wā naáwátíh Jesúhwādhí bohéna, meém, Timoteo, caandíh túi teo wáhni ma jumbiṗna caá. Jesucristoíh doonádhí túi joinítjī jumna, Dios naáwátíhbut túi jepahni ma jumna caá.

⁷ Diosdíh jéihcannit í jengah joyátíhjih í bohénachah joyáh bojnit, Dios ā weñat pínahoodíhjih chājat caá náahap.

⁸ Ded áih bácahdíh ā wēpanachah, ā túina caá. Obohjeéhtih, áih bácahdíhjih nihcan, áih caolihdíh ā wēpanachah, chah ā túina caá. Pániḥ caolihdíh wēpana, nin baácbóo túi jum, ā wunat túttimah, jwáub boo pud jāóhñit, Dios pebhboobát ā túi jumbiṗna caá.

⁹ Caán yoobópdíh tígaá. Pániḥna, nihát cācwādhí caán naáwátíh jepahat caá náahap.

¹⁰ Yeejép yapna yuhna, búdí jwí teona caá, nihát Diosdíh í jepahat pínah niijná. Caán páantjeh jumni, nihát iiguíṗna bejnit déedíh túi ubni jumna, caandíh jepahnitdíhjih ā túi ubbiṗna caá. Páant ā túi ubat pínahdíh jéihnit, jwí wēi páina caá.

¹¹ Páant wā niijátíh bohéna, Jesúhwādhí ma túi wutwéu.

¹² Obohjeéhtih, jáap ma jumuchah ennit, biquína meemdhí ita joyáh boj tagaá. Páant í joyáh bojcat pínah niijná, nin pah queétdíh ma chāj jéutú: Bitadhí oina, túinijeh naóhñit, túi chājni. Jesúsíh ma túi jengah jói cádahca bojoó. Páant ma chājachah ennit, jáap ma jumuchah yuhna, meemdhí í joyáh bojcan níit. Páant ma túi jumuchah, queét meemdhí í en yacbiṗna caá.

¹³ Pániḥna, ma pebhna wā juibíat pínah jātíh, Dios naáwátíh en naóhñit, Jesúhwādhí ma túi beh joyánaá.

¹⁴ Jesúhwā í maata meemdhí teo jáha wábhñit, Túini Espírítu ā niijátíh í naóh yapaatjídih ma túi náhninaá. Páant í teo jáha wábhchah, Dios meemdhí áih wēpat ā wáhatjídih náhnit, éumcanjeh ma túi wēp bohénaá.

¹⁵ Páant wā niijátíh ma túi náhninaá, yeó jáap jumat pah Dios naáwátíh chah ma túi bohéatíh nihát í enat pínah niijná.

¹⁶ Meemjéh ma túi eneé, ded pah ma chājatíh, ded pah ma bohéatíhbut. Yeó jáap jumat pah páant múic ma chājaá. Pániḥ chājna, meemjéh, ma bohénitdíhbut iiguíṗna bejnit déejídih ma túi ubbiṗna caá.

* 4:4 Gn 1.31

5

Bitá Jesúhwādhīh ded pah teo wáacat

¹ Bui baini meemdíh wá jwúb naáwihna caá, ded pah Jesúhwādhīh ma teo wáacat pínah niijná. Behnitboó ī yéj chājachah, jūihcan tūinijeh naáwát caá náahap. Ma ípídh ma naáwát pah, behnitdíhbut tūinijeh ma naáwá, ī tūt nūmát pínah niijná. Ma údwādhīh ma naáwát pah japatadhībut tūinijeh ma naáwá, queébut ī tūt nūmát pínah niijná.

² Ma índih ma naáwát pah, behnit yaádhībut tūinijeh ma naáwá. Ma déewā yaádhīh ma naáwát pah, jūihcan, japata yaádhībut tūinijeh ma naáwá, ī tūt nūmát pínah niijná.

³ Bui éemp wunnit yaádhīh ded pah ma teo wáacat pínahdih wá naóhbična caá. Dedh déewā wihcannih éemp wunnihdih teo wáacat caá náahap.

⁴ Obohjeéhtih, éemp wunnih mi weh jumna, mi jūimená jumna, queéboó caántdih ī teo wáaca naáh. Pánih teo wáacna, Dios ā wutat pah ī chājna caá. Queédih mi en dawátj pah, queéboó ī jwúb en dawá naáh. Páant ī chājachah enna, Dios ā tūi wēina caá.

⁵ Biíh wili éemp wunnih, déewā wihcannih jumna, Dios ā teo wáacatdih mi páina caá. Pánih jumna, yeó jáap jumat pah Diosdih mi úbhna caá. Páant mi jumatdih ennit, caántdih űi teo wáacá.

⁶ Obohjeéhtih, biíh wili éemp wunnihboó mi weñat pínahdihjeh jenah joinit, Jesúsdih jepahcan, iiguipna mi bejbipna caá. Páant mi jumachah ennit, caántdih űi teo wáacca bojoó.

⁷ Nin butéh wá wutatdih Jesúhwādhīhbut ma jwúb naóh yapanaá, ī tūi chājat pínah niijná. Páant ī chājachah ennit, “ī tūi chājan caá”, bita queédih ī jéih niijcán niit.

⁸ Ded ā déewādhīh tūi en daocánni, ā wehdih ī índihbut en daocánni “Weém Jesúh caá”, niijná yuhna, ā naáwátidh ā yap yohna caá. Pánih jumna, Jesúsdih jepahcannitdih chah yeejép ā chājna caá.

⁹ Dedh éemp wunnih Jesúhwādhīh teo wáacnitjéeh mi waádihichah, sesenta jópchi chah bíbohnh, bícdihjeh áa jumnihjidih űi waadánaá.

¹⁰ “Caánt tūinijeh chājnih caá”, ī niijnihdih, mi wehdih tūi behanīh, miíh muúboó bitadīh tūi waád jūéwát tūatnih, Jesúhwādhīh teo wáacnih, yeejép yapnitdihbut teo wáacnih, tūinijeh chājnihdih űi waadánaá. Queét teo wáacnit pínah yaádhīh űi péanit, űi wāt nadīh űi daacá.

¹¹⁻¹² Obohjeéhtih, éemp wunnit yaádh jáapwā yaádh buég ī jumachah, űi wāt nadīh

ma daacca bojoó. “Míihwādhīh teo wáacnih pínahjeh wá jumbipna caá”, Cristodih niijnih yaádh jumna yuhna, tūttimah newédih jwúb bidna, īta jwúb áa jum tagaá. Pánih chājnit, ī naáwátj biíc yoobó ī péacah, queét yaádhīh péeh chājat áa jum tagaá

¹³ Pánih chājna, nin pahbut īta chāj tagaá. Teocannit yaádh, mūná yoobó táoh yee naóhnit, bita ī tewatdih en naóhnit, yeejép wéhenitbut īta jum tagaá.

¹⁴ Pánihna, queét yaádh jwúb áa jumnit, ī weh jumna naáh. ī weha mána, ī wehdihbut ī tūi en dawá naáh. Páant ī chājachah, jwūt Jesúhwādhīh enihcannit “Queét yaádh yeejép chājna caá”, ī jéih niijcán niit.

¹⁵ Bui biquína éemp wunnit yaádh Jesu-cristodih cádahnit, Satanás ā náahatboodih ī chājna caá. Pánihna, bita yaádh páant ī chājat pínah niijná, meemdíh wá naóhna caá.

¹⁶ Det Jesúhwā ī dée wili éemp wunnih mi jumachah, queéboó caántdih ī teo wáaca naáh. Páant ī teo wáacachah, bita éemp wunnit, déewā wihcannit yaádhboodih Jesúhwā ī jéih teo wáacna caá.

¹⁷ Bui Jesúhwā ī maátadīh ded pah ī chājat pínahdih meemdíh wá naóhbična caá. ī maáta queédih ī tūi en dawát jīb, wēinit ī jīb chāja naáh. Biquína ī maáta, Dios naáwátidh bohénitbut ī jumachah, bita maátadīh ī jīb chājat chah, queét bohénitboodih ī jīb chāja naáh.

¹⁸ Dios naáwátidh daacni nin pah ā niij daacátjidih náhnit caá náahap: “Momo jiwāwá trigodih ī caóh chuñuchah, queédih űi jac chéoca bojoó, ī tūi jéemát pínah niijná”, āt niij daacáp tajī.* Páant ā daacátj pah muntih, biíhboó “Teonidih ā tewatj jīb, jīb chājat caá náahap”, āt niij daacáp tajī.* Páant ī niijátjidih náhnit, Jesúhwā ī maátadīh wēinit, queédih ī tūi jīb chāja naáh.

¹⁹ Jesúhwā maátadīh biícjeh yeejép dooná naóhndih joyáh bojat caá náahap. Obohjeéhtih, chénewā, biíc peihcannit biíc yoobó ī niijchah, caandīh ī naóh yacat yoobópdih ā jumna caá.*

²⁰ Pánihna, ā yéj chājatdih ā cádahīhchah ennit, űi míc wáacapoó caandih űi jūihūú. Páant űi jūihūuchah joinit, bitabut biíc yoobó yeejép ī chājan niit.

²¹ Dios, Jesucristo, ā űionit ángelwābut ī enechah, nin pah meemdíh wá wutna caá: Butéh wá naáwát pah ma tūi chāja. Pánih chājni jumna, bícdih chah teo wáacnit, bíhdih nump ma teo wáacca bojoó. Nihat Jesúhwādhīh biíc yoobó ma chāja.

²² Det Jesúhwā ī maáh waádihnitdih ma teo jáha uúát pínah jātīh, yóhahcanjeh, ded pah ī chājatdih ma tūi en űūun jwáhuú.

* 5:18 Dt 25.4 * 5:18 Mt 10.10; Lc 10.7 * 5:19 Dt 17.6; 19.5

Páant tái en jawhcanjeh ma níwíchah, queét yeejép chājnit ita jum tagaá. Páant yeejép í chājachah ennit, maátajeéh queétdih ma waadáca bojoó. Yeejép chājnitdih waadána nihna, “Queét tái chājnit caá”, níjní pah mata jum tagaá. Meéamboó yeejat wihcanni ma jumúú.

²³ Búu meemdih jawh baini wā naóhbična caá. Mahdíhjah ma babhna caá. Pánih babhna, wudah tabat, bíh wunatbat meemdih dawá láa ā jumna caá. Pánihna, jiwá iguúh macdíhbat bainíbit babhbat caá meemdih náahap, míih bácah ā tái jumát pínah níjná.

²⁴ Maátadih ní bidatdih jawúb jenah joinít, nin pah wā níj naóhna caá: Biquí láana det í yeej chājachah, nihát jwí jéihna caá. Dios queétdih ā peéh chājat pínahdíhbat jwí jéihna caá. Pánihniit maáta í jumíhichah yuhna, queétdih ní waadáca bojoó. Obohjeéhtih, bitaboó í yeej chājatdih jwí jéih jawhcan caá. Pánih jéih jawhcan yuhna, tái en húnnít, yeejép í chājachah, jwí jéihbična caá.

²⁵ Caan páh mantih bíguína í tái chājachah, nihát jwí jéihna caá. Bitaboó í tái chājatdih jéih jawhcan yuhna, táttimah jwí jéihbična caá. Túiniboodih ded pah jwí jéih bihcan caá.

6

¹ Búu teo wáhnít jawh ded pah í chājat pínahdíh wā naóhbična caá. Queét Jesúhíwā jumna, í maátadih í tái teo wáhu naáh. Páant í chājachah ennit, Jesúsdih jepahnít í jumuchah jéihna, bitaboó Diosdih, jwí bohéatdihbat ded pah í jéih yeejép naóhcan níit.

² Í maáta Jesúhíwā í jumuchah, queét teo wáhnítbat Jesúhíwā jumna, í maátadih ita tái wéi jepahcan tagaá. Obohjeéhtih, páant í chājachah, ā táicán caá. Queétdih í tái teo wáhu naáh. Pánih teo wáhna, í déewā paníhntdih teo wáacna caá í chājap. Í maátadih oina, Jesúsdih jéihcannítidih í teo wáhat chah, í tái wéi jepaha naáh. Páant wā watatdih queétdih ma jawúb naóh yapanaá.

Ded pah Diosjééh tái jumát

³ Búu jwí bohéatdih mácah naóhntdih ded pah ní chājat pínahdíh wā naóhbična caá. Det mácah bohéna, jwí Maáh Jesucristoíh túini doonádh náahcan, Dios naáwátidihbat í tái bohécan caá.

⁴ “Weém jéih beedáni caá”, níjná yuhna, í tái jéihcan caá. Íjnít pah míic wéhena, míic jáiíhñat túntnít, í míic eníhcan caá. Bitadih yeejép dooná í níjájti jíib, queétdih í wéi encan caá.

⁵ Yeejép jenah joiná, bitajeéh jéih jumcan, míic jáiíhntíjeh í jumna caá. “Dios naáwátidih bohéna, búdí dinerodih jwí bíbohbična caá”, í níj jenah joiná yuh caá.

⁶ Obohjeéhtih, baini bíbohátíh wéina, Diosdih jepahna, tái jumát caá náahap.

⁷ Jwí jwíih cáac jumna, dedé bíí déedih jwít ub júóhcap jí. Búudná, bíí déedih jwí jéih ub bejcan níit. Pánihna, jwí bíbohát pah bóojeh weñat caá náahap.*

⁸ Jwí jeémátdih, jwíih yéguehdihbat jwúúb chah náahcanjeh, weñat caá náahap.

⁹ Dawá bíí déedih bidna, nemépboó ā yeej chājat túutachah, nihát yeejépdih chājnit caá ita jumap. Queét dawá láa jenah joicánjeh, yeejép chājatdih cádahcan, queétdjeh tígáá yeejép í yapbična caá. Pánih cádahcan, íguúrna í bejbična caá.

¹⁰ Ded dinerodih búdí bidna, dedé yeejép í chājna caá. Biquína pánih bidnitboó Jesúsdih cádahnit, búdí jígahna, tabít í moh yéejna caá.*

Timoteodihjeh ā naáwát

¹¹ Obohjeéhtih, meéamboó Dioíh jumna, yeejép í chājatdih ennit, “Bíic yoobó weembát wā chājcan níit”, níjnít, bíáboó ma jwei béjeé. Túiniboodíhjah ma chājaá. Ded pah Dios meemdih ā wutachah, caandíhjah ma jepahaá. Jesúsdih ma tái jenah joyoó. Bitadih ma oyoó. Yeejép yapna yuhna, Jesúsdih ma cádahca bojoó. Bitadih túinijeh ma numah jumúú.

¹² Jeáboó ájeéh jumni pínahdíh Dios meemdih át níwip jí. Meemdih í daabánachah, Jesúsdih ma jepahatdih dawá cáacwádh ma tái naáwáp jí. Pánihna, yeejép yapna yuhna, caandíh ma jepah cádahca bojoó, jeáboó juiBínit, páantjeh ma jumát túnt níjná.

¹³ Diosboó nihátidih át chājap wat jí. Jesucristoboó Poncio Pilatodih ded pah ā jumátidih tái yoobópdih át naáwáp wat jí.* Dios, Jesucristoíh í enechah, nin pah meemdih wā wép naóhna caá:

¹⁴ Páant meemdih wā watatdih ma tái jepahaá. Jwí Maáh Jesucristo á jwúúb dei júúwát pínah játih, ā watat pahjeh ma chājaá, cáacwá meemdih í naóh yaccat pínah níjná.

¹⁵ Á náahni yeó jáapdíhjah Dios ā wáúhdih ā jwúúb wah deyabipna caá. Dios túini, caanjéh tígáá nihát cáacwá í maáh. Níhát cáacwá í maáta chah maáh caá ā jumap.

¹⁶ Caanjéh tígáá páantjeh jumni, yeh íigátíh ā jumna caá. Páant ā jumuchah, jwíit cáacwá ā yeh íguúrna jéih bejcan, caandíh jwít en juicáp jí.* Búu láabut caandíh jwí en juicán caá. Caánboodíh jwí weñat dée caá. “Meém chah wépní caá”, caandíh jwí níj jíih. Páant túí ā jumú nah.

¹⁷ Dawá bíí dée bíbohntdih nin pah ma wutúú: “Weemdih dedé júdhdat wihcan caá”, í níj jenah joicá bojo naáh. Íih bíí

* 6:7 Job 1.21; Sal 49.17; Ec 5.15

* 6:10 He 13.5

* 6:13 Jn 18.37

* 6:16 Sal 104.2

déedih buudní pínahjeh ã jumuchah, caandih
 ã túi jenah joicá bojo naáh. Dios nihat jwí
 náahatdih ã wáuhchah jéihnit, caánboodihjeh
 ã túi jenah joyó naáh.

¹⁸ Pánihna, táinidih chājnit, bitadih fih bií
 déedih wáhna, túi teo wáacnit ã jumú naáh.

¹⁹ Páant ã chājachah enna, Dios peb-
 hna ã juibínachah, queédihbat ã túi chāj
 jwáabanachah, caánboó páantjeh ã túi
 jumbipna caá.

Pablo Timoteodih ã péé naáwát

²⁰ Timoteo, Dios meemdih ã naáwát
 táutnidih ma túi bohénaá. Ma quíib buudcá
 bojoó. Biquínaboó Diosdih jéihcannit, jenah
 joicánnit pah ã wéhena caá. Bitaboó yee
 naóhna, “Wá bohéát túi jéihnit ã bohéát caá”,
 ã niijná yah caá. Páant ã niij naáwáchah, ma
 joyáh bojoó.

²¹ Biquína páant ã niij naáwáchah joinít,
 Jesúsdiht ã cádahap wut jĩ.

Dios meemdih búdí oinit, ã teo wáaca
 naáh.

Páant bóojeh tigaá.

Pablo

2 TIMOTEO

Timoteodih ā tūyat tūtat

¹ Weém, Pablo, Jesucristodih doonádih Dios ā naáwát tūatni jumna, nin núodih meém Timoteodih wā jwúb daác wahna caá. “Nihat Jesucristodih jepahnit wājeéh ī tūi jumnipna caá”, ā niijátjidih bitadih Dios weemdih ā naóh bohéát tūatp jī.

² Timoteo, wā wūh panihni ma jumuchah, meemdih bádī wā oina caá.* Dios jwī íip, jwī Maáh Jesucristo biicdih meemdih oinit, ī jġah en teo wáaca naáh, ma tūi jumat pínah niijná.

Pablo Diosdih “Táina caá”, ā niiját

³ Diosdih úbhna, yeó jáap, chei jumat pahbut meemdih wā úbhna caá. Pánih úbhnit, “Timoteodih bádī ma teo wáacatdih táina caá, Paá”, wāpī niijná caá. Caán Diosdih tigaá jwī nuowā wēnit, īpī jepahat pah-jeh muntih, weembát caandih wēnit, wā jepahna caá. Pánih jepahnit, dede yeejép chājat peéh weemdih ā wihcatdih wā jéihna caá.

⁴ Con láa meemdih wā cádah bejehah, ma juñátjidih náhnit, majeéh jumnit, tūi weñat tūat niijná, meemdih wā jwúb enihna caá.

⁵ Meém Jesúsdihi ma tūi jenah joyátdih wā náhnina caá. Ma éet Loida, ma íin Eunicebut Jesúsdihi it jwíh jepahap tajī. Pánihna, queétdih en yacnit, meembát caandih ma tūi jenah joiná caá.*

⁶ Meemdih wā teo jáha úbúchah, Dios meemdih ā wēpatdih bádī āt wáhup jī, ā wutat pah bitadih ma tūi teo wáacat pínah niijná. Páant ā chājatjidih náhnit, úmcanjeh, ā wēpatjīh bitadih chah ma teo wáaca.

⁷ Dios jwiitdih Túini Espiritudih āt wáhup be, jwíjeéh ā jumat pínah niijná. Pánih jwíjeéh jumni Túini Espiritu jwiitdih bádī ā teo wáacna caá, cáacwā ded pah ī jenah joyátdih jwī úmcat pínah niijná. Páant ā teo wáacachah, cáacwādih oinit, ā wēpatjīh queétdih jwī jéih teo wáacna caá. Caán Túini Espiritujeh jwiitdih ā tūi jenah joyát tūatna caá.

⁸ Pánihna, jwī maáih doonádih bitadih naóhna, ma tūic jenah joicá bojó. Weém áih doonádih wā bohéát jīb nemat muúboó wā jumuchah, wā chéen ma jumatdihbut ma tūicca bojó. Obohjeéhtih, túini doonádih ma bohéát jīb meemdihbut yeejép ā yapachah, “Á túimi nacaá”, ma niijí. Páant ā yapachah, Dios meemdih ā teo wáacnipna caá, caandih ma cádahcat pínah niijná.

⁹ Jwiit iigúipna bejnit déejidih Diosjeh jwiitdih āt tūi úbup wut jī. Pánih tūi ubnit,

jwiitdih āt níwip wut jī, áihwā jumnit, jwī tūi chājat pínah niijná. Obohjeéhtih, jwī tūi chājat jīb āt níocap wut jī. Nin baácdih ā chājat pínah jātih ā jenah joyátjī pah jwiitdih oina, āt níwip wut jī. Pánih oina, jwiitdih tūi ubni pínah Jesucristodih ā wah deyaat pínahdih āt jenah joyóp wut jī.

¹⁰ Pánih jenah joinjī caandih wah deyana, ā oyatdih jwiitdih ā tūi jéihyana caá. Páant ā wah deyani Jesús jwiit áihwādih iigúipna jwī bejat déejidih āt tūi úbup wut jī. Caán Jesúsdihi jepahna, páantjeh Diosjéh jwī tūi jumat pínah doonádih jwiitdih naáwádih āt dei jūwúp wut jī.

¹¹ Weemdih níonit, Dios ā wahap jī, caán túini doonádih wā naáwát pínah niijná.*

¹² Páant ā wutatdih wā jepahatjī jīb buu nin nemat muúboó jumnit, yeejép wā yapna caá. Obohjeéhtih, pánih yeejép yapna yuhna, wā tūic jenah joicán caá. “Wā jepahni Jesús tūi wēpni jumna, áih doonádih naáwát tūatnit, weemdih ā tūi teo wáacnipna caá. Páant ā teo wáacachah, púú ā jwúb dei jūwúchahna, caandih tūi jenah joí cádahcan, páantjeh áih doonádih wā naóhbipna caá”, wā niij jenah joiná caá.

¹³ Meéboó Jesucristodih tūi jenah joiná, caandih oinit, meemdih yoobópdihi wā bohéátjī pah ma chāj cádahca bojó.

¹⁴ Jwíjeéh jumni Túini Espiritu ā teo wáacatjīh Dios meemdih ā naáwát tūatnidih yoobópdihi ma bohénaá. Caandih tūi náhnit, mách ma bohéca bojó.

¹⁵ Nihat Asia baácdih moón Jesúhwā weemdih cádah tigaá īt chājap. Pánih tigaá ī jwúb jġohcap. Jjéh Figelo, Hermógenes wūt jumnitbut ī cádahatdih ma jéihna caá.

¹⁶⁻¹⁷ Páant queét nihat weemdih ī cádahachah yuhna, Onesiforoboó dawá láa weemdih enedih jwinit, ā tūi weñanap be. Nemat muúboó wā jumuchah yuhna, Roma tútchiboó jwinit, wā chéen ā jumatdih tūic jenah joicánjeh, weemdih maatápdihi bidniji weemdih ā bid juyúp jī. Páant weemdih ā tūi teo wáacat jīb, ā déewádih jwī Maáh ā jġah en teo wáaca naáh.

¹⁸ Éfeso tútchiboó jwī jumuchah, weemdih bádī ā teo wáacatjidihbut ma tūi jéihna caá. Pánihna, jwī Maáh Jesúsdihi bádī wā úbhna caá, nin baácbóó jwúb dei jūóhnit, caandih bádī ā jġah en teo wáacat pínah niijná.

2

Jesúh túini soldado panihni

¹ Meéboó, wā wūh panihni, Jesucristo meemdih oinit, ā teo wáacachah, caandih ma tūi péenaá.

² Dawá wā bohéatdih joinjī meem jwáh bitadih ma bohénaá. Páant queétdih ma

* 1:2 Hch 16.1; 1Ti 1.2 * 1:5 Hch 16.1 * 1:11 1Ti 2.7

bohénachah, Dios ã náahat pah túi chãjnit, bitadilh bohé jéihnitbut ï jumna naáh.

³ Soldadodih buwat ã jumuchah yuhna, ã cádahcat pah muntih, meemdíhbut bíic yoobó ã yapachah, Jesúsdih ma cádahca bojó. Jwiít nihát Jesúhwãdih bíic yoobó ã yapna caá.

⁴ Ded soldado ã maáhdih weñaihna, ã wutat pahjeh caá ã chãjap. Soldado nihcanni ã chãjat pínahdih páantjeh chãjna, ã maáh ã wutat pah áta jéih chãjan tagaá. Pánihna, soldado ã chãjat pah muntih, meembút Dios ã weñat pínahdihjeh jenah joinít, ã wutat pah ma túi chãjaá.

⁵ Pánihat dée, ded ñáoni maáta ï wutat pah túi chãjnijeh, ã wêp ñáwat jíibdih ã jéih bíbohna caá. Pánihna, ñáoni ã túi chãjat pahjeh mantih, Jesucristo ã wutat pah ma túi chãj cádahcat jíib, ã pebhna ma juibínachah, meemdíh táinidih ã wãhbipna caá.

⁶ Pánihat dée muntih, wápchi túi teoniboó ã tewat jíib jeemátidih jwiíh bíbohát caá náahap. Pánihna, Dios meemdíh ã wutat pah ma túi chãjat jíib, ã pehbóo ma juibínachah, meemdíh wéinit, ã túi chãjbipna caá.

⁷ Wã níijátjidih ma túi náhninaá. Páant ma náhninachah, jwí Maáh meemdíh ã túi jéihyabipna caá.

⁸ Ded pah Jesucristo ã jumátjidih ma quíib buudcá bojóo. Caán maáh David jumá át jumap wut jí. Wunna yuhna, ã jwúub boo pud júúwátji táini doonádh wãpi bohénap jí.

⁹ Pánih caandih wã bohéát jíib, yeejép chãjnitdih ï nemat pah, weemdíh ítah tópjih chéonit, nemat muáboó ï nemechah, wã moh yéjina caá. Pánih jumna yuhna, Dios naáwátidih wã bohé cádahcan níit.

¹⁰ Dios ã ñonitdih bohéna, yeejép wãpi yapna caá, queébtat Jesucristoihwã ï jumát pínah níijná. Áihwã iiguipna bejnit déejidih ã túi ubnit pínah ï jumuchah, queét Diosjééh ï túi jumbipna caá.

¹¹ Nin naáwát yoobópdih caá:

Cristo jwí yéjéat jíib ã wun wãhat pah muntih, jwiítbut ájeéh wunnit panihnit, yéjéatdih cádahnit jwí jumna caá. Pánih cádahnit, ájeéh jwúub boo pud jéohnit panihnit, ájeéh páantjeh jwí jumbipna caá.

¹² Áihwã jwí jumát jíib yeejép yapna yuhna, ã náahat pah jwí chãj cádahcan, ã maáh jumapboó caán bíicdih jwiítbut maáta jwí jumbipna caá.* Obohjeéhtih, “Jesucristodih wã jéihcan caá”, jwí níijchah, caanbút jwiítidih bíic yoobó ã níijbipna caá.*

¹³ Jwiít jwí níijátji pah jwí chãjchah yuhna, caánboó ã níijátji pahjeh ã chãjbipna

caá. Yeecanni jumna, ã níiját pahjeh chãjni ã jumna caá.

Diosdih túi teo wãhni ded pah ã jumát

¹⁴ Majeéh jumnit Jesúíhwãdih buutéh wã naáwátidih ma túi náhninaá. Dios ã enechah, queétdih ma míic júihcat túutá. ï jenah joyátjilhjeh ï míic júihñachah, dedé pínah nihcan caá. Pánih júihna, teo wáaccan, míic yéjéana caá ï chãjap. ï míic júihñatdih joinít, ï buwa jenah joiná caá.

¹⁵ Dios naáwátidih túi jéihnit, caán meemdíh ã wutat pah, bitadilh áih táini doonádh yoobópdih ma bohénaá. Páant ma chãjachannit, “Ma túi chãjna caá”, Dios ã níijchah joinít, ma tíccan níit.

¹⁶ Diosdih jéihcannitboó ï jenah joyátjilhjeh ï míic wéhenachah, ma joyáh bojóo. Páant ï míic wéheat dedé pínah nihcan, chah ï yéjé chãjbipna caá.

¹⁷ Páant ï yee bohéát, yahwít ã moóp aabát pah, bitadilh ï yéjéana caá. Páant tígaa Hime-neo, Fileto wut jumnitbut ï chãjap.

¹⁸ Páant ï yee bohéátidih joinít, Dios naáwát yoobátidih ít cádahap wut jí. Pánih cádahnit, “Jesúíhwã jáantjeh ítat páuh laab béjep be”, queét ï níij yee bohénap wut jí. Pánih mácah bohénit, biquína Jesúíhwãdih ï yéjéanachah, caandih ít cádahap wut jí.

¹⁹ Obohjeéhtih, páant ï yee naóh bohénachah yuhna, Dios naáwátboó yoobópdih ã jumna caá. Caán ã túnt numcán níit. Páantjeh bíic yoobó ã jumbipna caá. Nin pah Dios naáwátidih naóh yapani át níij daacáp tají: “Jwí Maáh áihwãdih ã jéihna caá”, át níij daacáp tají.* “Jesús wã Maáh caá”, níijnitboó, yeejép ï chãjatdih ï cádahca naáh”, bíihboó át níij daacáp tají.

²⁰ Jwiít Jesúíhwã nin pah caá jwí jumap: Búdi muáboó dawá pamapna ã jumna caá. Biquína oro, platajih ï chãjniji jum, biquína máa naá, wáam déepjih ï chãjnijibut ã jumna caá. Pánihna, caán muá mínah cáacwãdih numah jeémpnit, áih oro, platajih ï chãjniji pamapnadih wéi ennít, ï jeemát pínahdih ã cáagna caá. Obohjeéhtih, máa naá, wáam déepjih ï chãjnijibóo yeó jáap jumát pah jeemát cáagat pínah, ï yohnidih ï yacat pínahbut ã jumna caá.

²¹ Pánihat pah, ded yeejép ã chãjatdih cádahnit, oro, platajih ï chãjniji pamap panihni jumna, jwí Maáh ã weñat pínahdih ã jéih chãjbipna caá. Páant ã chãjachah, jwí Maáh caandih ã wéi enbipna caá.

²² Meémboó jáap jumna, japata ï yéjé chãj ítinahatdih enna, íinit, bíabóo ma bejé. Pánih íinit, táiniboodílhjeh chãjna, jwí Maáh Jesúsdih chah jenah joinít, bitadilh ma túi oyoó. Pánih oinit, míic júihcanjeh, íjeéh ma

* 2:12 1P 5.1 * 2:12 Mt 10.33; Lc 12.9 * 2:19 Nm 16.5; Jn 10.14; 1Co 8.3

tái jumá. Nihat Jesúsdi tái wábhñitbut biíc yooóó í chāja náah.

²³ Jenah joicánnit í míc jūihñuchah, ma joyáh bojóó. Beh joicánjeh, míc wábh joinít, queétejh chah í míc jūihna caá.

²⁴ Obohjeéhtih, Dios naáwátidih bohéniboodíh míc jūihcat caá náahap. Pánih jūihcan, nihatdih tái chājnít, tái bohénit, biícmantjeh íjcan tūinijeh jumát caá náahap.

²⁵ Á naáwátidih joihcan, mácah niijnítidih íjcanjeh tái bohéat caá náahap. Pánt tūinijeh ñi bohénachah joinít, Dios á teo wáacatjīh í yap yohatdih cádahna, tūini bohéatboodíh “Caán yoobópdih caá”, í niij jenah joibípna caá.

²⁶ Pánihna, yoobópdih bohéatdih joinít, queét nemépwā í maáh á náahat pah chājnítji caandíh í cádahbipna caá. Pánih cádahñit, á jwáub yeej chájat túutuchah yuhna, yoobópdih bohéatdih jepahñit, á watatboodih í jepahcan níit, buca.

3

Péni yeó jáapdi ded pah cáacwā í jumát pínah

¹ Bua, Timoteo, nindihbut ma tái náhninaá: Jesús á jwáub dei jūuwát pínah jātih, cáacwādih búdi buwat á jumbipna caá.

² Caán láa, cáacwā bitadih teo wáacat pínahdih jenah joicán, í weñat pínahdihjeh í jenah joibípna caá. Pánih jenah joinít, dawá bií déedih í bidbipna caá. “Nihatdih jéihna, bitadih chah wā jumna caá”, niij jenah joinít í jumbipna caá. Cáacwādih, Diosdihbut yeejép wéhenit, í mánadihbut yap yohñit í jumbipna caá. Bitá queétdih í tái chājachah yuhna, “Túina caá”, niijcánnit í jumbipna caá. Diosdih wéicanjeh, búdi yeejép chājnít í jumbipna caá.

³ Cáacwādih oican, í jīgah en teo wáaccan níit. Yeejép doonádh naóhñit í jumbipna caá. Í jenah joyátjīh yeejépdih í jéih chāj cádahcan níit. Cáacwādih tubit yeejép chājnít, tūiniboodíh í en iibípna caá.

⁴ Í chéenwādih yah buca yeejép í chājbipna caá. Jenah joicánjeh chājnít, “Jéih beedáni caá”, niij jenah joinít í jumbipna caá. Queét í weñat pínahdihjeh chājnít jumna, Diosboodíh náahcannit í jumbipna caá.

⁵ Cáacwā í enechah, Diosdih tái wéinít pah jígohñit jumna yuhna, í jenah joyátidih á túut nuumát pínahdih í náahcan níit. Pánihñitdih ma pej jumca bojóó.

⁶ Biquína páníh chājnít bitáih muanádh waadñit, “Dios naáwátidih yeebdíh bohénadih wā jūuwáp be”, caanjīh jumñit yaádhdih ípi niij yeena caá. Pánt í niij yeenachah yuhna, queét yaádh tái jenah joicánnit, yeejép chājnít jumna, í yee

bohéatdih í wēi joiná caá. Queét yaádh búdi í yeej chājīhna caá.

⁷ Pánihna, dedé mácah yee bohéatdih joihna, Dioih yoobópdih bohéatboodíh í náahcan caá.

⁸ Jon jātih Egiptodih moón jióhñitji, Janes, Jambres wāt jumñit, Moisésdih ít yap yohihip wut yah jī.* Pánt í yap yohihat pah muntih queét yaádhdih yee bohénitboó tūini bohéatdih í en iiná caá. Queét yeejépdihjenah jenah joinít í jumna caá. Pánih jumna, Jesúsdi tái jenah joicán, áihwā yoobát í nihcan caá.

⁹ Queét í yee bohé jibichah yuhna, daocánnitjeh queétdih í jepahbipna caá. Í yee bohéatdih “Caán yeejép bohéat caá”, cáacwā í niij jéihbipna caá. Janes, Jambresjīh í yeeatjidih jon jātih moón í jéihyat pah muntih, Jesús á jwáub dei jūuwát pínah jātih jumñitbut í yeeatdih í jéihbipna caá.

Timoteodih á jwáub watat

¹⁰ Obohjeéhtih, ded pah wā bohéat, wā jumát, wā jenah joyátidihbut meemjéh ma tái jéihna caá. Jesúsdih wā tái jenah joyátidih, íjat wihcanjeh cáacwādih oina wā teo wáacat, yeejép yapna yuhna wā cádahcatdihbut ma jéihna caá.

¹¹ Weemdíh yeejép í chājachah, búdi wā yéj chūúatjidihbut ma jéihna caá. Antioquia, Iconio, Lистра tútchinaboó Jesúih doonádh wā jib bohéat jib, weemdíh yeejép í chājatjidihbut ma jéihna caá. Obohjeéhtih, í mawíhichah yuhna, jwí Maáh Jesúsboó weemdíh á wapachah, í jéih maocap jī.*

¹² Pánt weemdíh í chājat pah, nihát Jesucristohwā caandíh í tái péeat jib, bitá queétdihbut yeejép í chājat pínahdihbut jwí jéihna caá.

¹³ Yeejépwā, yeenitbut chah yeejép chājnít í jumbipna caá. Bitadih yeena, queétejhbut í yeeatdih joiná, chah yeejép í jumbipna caá.

¹⁴ Obohjeéhtih, ma éet, ma iin, weembút meemdíh jwí bohénachah joiná, meemboó mat tái jepahap wut jī. “Weemdíh bohénit yeenit nihcan caá”, niij jéihñit, yoobópdih jwí bohéatjidih tái náhnit, ma péé cádahca bojóó.

¹⁵ Meém wébít jum láa, Dios naáwátidih mat jéih jwíhip wut jī. Pánih jéihñit, Jesucristodih tái jepahñit, iiguipna bejni déejidih Dios á tái ubni ma jumna caá.

¹⁶ Dios naáwátidih nihát daacñitdih “Nin pah ma niij daacá”, Diosjeh át niij daacát túutap wut jī. Pánihna, í daacátjidih jwíitdih bohéat caá náahap, yoobópdih naáwátidih jwí tái jéihyat túut niijná. Pánih jéihñit, “Caán yeejép wā chājatdih cádahat caá náahap”, jwí niij jéihna caá. Caandíh bohéna, tūiniboodíh jwí jéih túut nuumná caá. Pánihna, yeó jáap

* 3:8 Ex 7:11 * 3:11 Hch 13:14-52; 14:1-20

jumat pah túi chājat túut niijná, ā naáwátdih bohéat caá náahap.

¹⁷ Ded Dios naáwátdih túi míc bohéna, ni-hat táinidih ā jéih chājbipna caá.

4

¹ Jesucristo, nihat cáacwā ī Maáh jwúub dei jūóhna, báadhnit, wunnitbut ded pah ī chājatji jīb ā naóhbi-pna caá. Pánihna, caán, ā íp Diosbut ī enechah, meemdih nin pah wā wēp naóhna caá:

² Yeó jáap jumat pah cáacwā ī joíhichah, ī joíhcach yuhna, Dios naáwátdih páantjeh ma bohénaá. Pánih bohéna, cáacwā ī yéej chājatdih jéihyanit, “Jwúub yéej chājanjeh, táini-boodih ſi túut nūmú”, ma níj naáwá. Pánih naóhnit, chuácánjeh, queétdih ma túi bohé cádahca bojóo.

³⁻⁴ Túttimah bóo láa, cáacwā táini bohéatdih ī joíhcan níit. Pánih joíhcan, ī náahatdihjeh chājílina, ī weñat pínah bohéatdihjeh joíhnit, mácah bohénitboodih búdí ī bidbipna caá. Páant ī bidichah, dawá queétdih ī yee bohébi-pna caá. Táini bohéatdih cádahnit, mácah bohénit ī jenah joyátjéhjeh ī bohéatboodih ī joibipna caá. Pánihna, waicanjeh páant ā yapat pínahdih jéihnit, meémboó Dios naáwát, yoobópdih jumndih, ma bohé cádahca bojóo.

⁵ Pánih bohénit, queét yeenit pah chājcat túut niijná, túi jenah joini ma jumúá. Yeejép yapna yuhna, biic yoobó chājnit, táini doonádh ma bohé cádahca bojóo. Pánih cádahcan, Dios meemdih ā wutat pah ma túi chāj péanaá.

⁶ Weém Dios ā wutat pah, ā naáwátdih wā jib bohéatji jīb weemdih ī ma yohat pínah bahnjeh caá ā judhdup.

⁷ Wā wunat pínah játih nin pah meemdih wā naóhna caá: Jesúh táini doonádh Dios weemdih ā bohéat túutuchah, wā túi bohénap be. Nihat ā wutat pah wā chāj péanap be. Pánih chājnit, yeejép yapna yuhna, caandih wā túi jenah joí cádahcap be.

⁸ Pánihna, wā túi chājatji jīb jwí Maáh jeáboó ā bíboh páina nacaá. Nihat cáacwá ded pah ī chājatdih jéih beedána, yoobópdih jīb wáhni jumna, ā wutatdih wā túi jepahatji jīb, ā jwúub dei jūóhni yeó jáapdih weemdih ā túi chājbipna caá. Bitá caandih oinibut ā jwúub dei jūúwát pínahdih túi páinit ī jumachah, jwí Maáh Jesúh biic yoobó queétdih ā túi chājbipna caá.

Timoteo ded pah ā chājat pínah

⁹ Waicanjeh wā pebhna ma jūúwá.

¹⁰ Demas wát jumni chah dawá bií déedih náahna, weemdih cádahnit, Tesalónica tútchina ā jwúub bejep be.* Crescente wát jumni Galacia baácna ā bejehchah, Tito wát jumribut Dalmacia baácna ā bejep be.*

¹¹ Páant ī yoh bejat túttimah, Lucasjeh caá wájeéh ā chāwáp.* Pánihna, bita teo wáacnitdih náahnit, meemdih wā jūúwát túutna caá. Pánih jūóhnit, Marcosdihbut ma numah jūúwá.* Cristoih doonádh wā bohénachah, weemdih túi teo wáacni pínah caán ā jumbipna caá.

¹² Tíquicodih Éfeso tútchina wā wahap be.*

¹³ Ninna jūóhna, Troas tútchiboó* Carpo wát jumniih meudih wā jwej jūóhni cábah jweyát chóodih, wíih papélah tólihnadihbut ma ub jūúwá. Wíih papélah néonadih bácah búdí wā náahna caá. Pánihna, caandihbut ma ub jūúwá.

¹⁴ Alejandro wát jumni ítahdih teoni weemdih búdí yeejép ā chājap be.* Páant ā chājatji jīb Dios caandih ā peéh chājbipna caá.*

¹⁵ Caán Alejandro jwí bohéatdih búdí ā yap yohna caá. Pánihna, caandih ma túi chāja chaáh, meemdih yeejép ā chājcat pínah niijná.

¹⁶ Roma tútchidih moón ī maáta weemdih ī jwíih úúbh joyóchah, wā chājatjidih wā bohéatdihbut queétdih wā naáwáchah, det weemdih teo wáacnit pínah ī wihcap be. ſumnit, nihat weemdih ī cádah bejep be. Obohjeéhtih, páant weemdih ī cádahachah yuhna, Dios queétdih ā peéh chājca bojo naáh.

¹⁷ Weemdih páant ī cádahachah yuhna, jwí Maáh Jesúsoó ā teo wáacap be, áih doonádh wā naóh beedáat pínah niijná, nihat judíowá nihcannit ī joyát pínah niijná. Jiowá panihnit weemdih ī ma yohat déedih ā túi wapap be.

¹⁸ Nihat weemdih yeejép chājnitdih yap yohnit, jwí Maáh weemdih ā wapbipna caá. Pánih wapnit, jeáboó maáh ā jumapna weemdih ā túi bejat túutbipna caá. Pánihna, yeó jáap jumat pah “Caán chah táini, chah wēpni Maáh caá”, jwí níj jíih. Páant tíi ā jumna nah.

Á péé túyat túutat

¹⁹ Prisca, Aquila,* Onesíforo* ā pebh moonbát ī táya naáh.

²⁰ Erasto* Corinto tútchiboó ā chāwáp jī. Trófimo* Mileto tútchiboó tabúp cháúhnit, ā chāwáp jī.

* 4:10 Col 4.14; Flm 24 * 4:10 2Co 8.23; Gá 2.3; Tit 1.4

* 4:11 Col 4.14; Flm 24

* 4:11 Hch 12.12,25; 13.13;

15.37-39; Col 4.10; Flm 24

* 4:12 Hch 20.4; Ef 6.21-22; Col 4.7-8

* 4:13 Hch 20.6

* 4:14 1Ti 1.20

* 4:14 Sal

62.12; Ro 2.6

* 4:19 Hch 18.2,18

* 4:19 2Ti 1.16-17

* 4:20 Hch 19.22; Ro 16.23

* 4:20 Hch 20.4; 21.29

²¹ Meémbóó mah noój láa jãtuh waícanjeh ma jãúwá. Eubulo, Pudente, Lino, Claudia, nihat bita Jesúíhwãbut meemndíh ì tãyat tãútna caá.

²² Jwĩ Maáh Jesucristo majeéh ã jũmũ naáh. Dios yeéb nihatdih oinit, ã tãí teo wáaca naáh.

Páant bóojeh tigaá wã naáwát.

Pablo

TITO

Titodih ã týat túatut

¹ Weém, Pablo, Diosdih teo wáhni wã jumuchah, Jesucristoih doonádh weemdh ã naawát túatut jĩ, ã ñionitboó Jesúsdih jepahnit, jwĩ bohéat pahjeh í túi chãjat pínah niijnã.

² Dios yeecanni nin baácdih ã chãjat pínah jãtih “Wíihwã jeáboó wãjeéh páantjeh í jumbipna caá”, ãt niijíp wut jĩ. Pánihna, caán túini doonádh jepahnit páantjeh jeáboó í jumat pínahdih í jéihna caá.

³ ã ñioni yeó jáapdih páant ã niijátjidih cáacwádh weemdh ã naawát túatut jĩ. Weemdh páant wutni iiguipna jwĩ bejat déejidih túi ubni caá.

⁴ Pánihna, Jesúih doonádh wã bohénachah joinit, Tito, meém Jesúsdih ma túi jepahap jĩ.* Meemdh bohéni wã jumuchah, wã wáuh yoobát panihni caá ma jumap. Páant ma jumuchah, nin núodih meemdh wã daác wahna caá. Dios jwĩ íp, Jesucristo jwiítidih túi ubni bíicdih meemdh oinit, í teo wáaca naáh, ma túi jumat pínah niijnã.

Tito Creta quewadh moondh ã teo wáacat

⁵ Creta quewaboó bíicdih jwĩ jum láa, caanjih moón Jesúihwã í túi chãjat pínahdih bohé beedáat ã jedh jwuhap jĩ. Páant ã jedh jwuhachah jéihnit, meemdh í pebh wã chãwát túatut jĩ, queétdih ma túi bohéat pínah niijnã. Pánih bohénit, íih táтчina jumat yoobó Jesúihwã í maáta pínahdih meemdh wã níwat túatut jĩ.

⁶ Queét ma ñionit maáta pínahdih nin pah jumat caá náahap: “Caán yoobópdih chãjni caá”, cáacwã í niijnitdih, bíic wilidihjeh bíbohndih ma níwí. Páant ma ñionit í wehbut Jesúsdih jepahnit, túi chãjnit, yap yohcannit í juma naáh.

⁷ Jesúih cáacwádh en daonít, ã naawátdih bohénit pínahdih ñiona, túi chãjnit, “Weém nihat jéihni caá”, niij jenah joicánnit, bíicmantjeh íjccannit, máihcannit, míc maocannit, bíí déedihbut tabit bidcannitdih ma níwí.

⁸ Pánih ñiona, íih mæúdh bitadidh wéi waadát túatut, túi jenah joí bitadidh teo wáacnit, yeejép chãjat jenah joyátdih páantjeh jumah bojnit, túi yoobópdih chãjnit, Dios naawátdih túi jepahnitdih ma níwí.

⁹ Jwĩ túi bohéatdih jepah cádahcannit í juma naáh, bita í bohéatdih joinit, í weñat pínah niijnã. Caán bohéatdih yap yohnitboó í yeeatdih jéihnit, í túat næmbipna caá. Pánihna,

Jesúihwã í maáta pínahdih ded pah í chãjatdih túi ennit, ma níwí.*

¹⁰ Dawá í maátadidh yap yohnit, túi jenah joí wéhecannit, yeenit caá í jumap. Pánih yeejép chãjnitjeéh jumnit, dawá Jesúsdih jepahna yuhna, judiowádh Dios ã wutatji pah quehli nah yapat chóodidh judiowã níhcannitdihbut bóodat túatut í jumna caá. Pánihna, ded pah í chãjat yoobópdih nihcah, queétdih jéihyaat caá náahap, í túat næmmát pínah niijnã.

¹¹ Dinerodihjeh bidnit, queét mácah í bohéna caá. Páant í chãjchah, tíic náah ã jumna caá. Páant í yee bohénachah joinit, dawá neoná, í weha mána, í weh bíicdih, queétdih jepahnit, túini doonádh í cádahna caá. Páant queétdih ma bohéat túatca bojoó.

¹² Queét Cretadidh moón ded pah í jumatdih nihat cáacwã í túi jéihna caá. Jon jãtih naóhniobóut, íjeéh jumniij yuhna, nin pah ãt niij naawáp wut jĩ: “Creta quewadh moón tabit yeenit, yeejép tac behna míc maonit, búdi jeémihnit, í weñat pínahdihjeh chãjna, ípí tewihcan caá”, ãt niijíp wut jĩ.

¹³ Páant ã niijátji yoobópdih tugaá. Páant í jumatdih jéihnit, queét Jesúihwádh ma wép naawá, mácah bohéatdih cádahnit, Jesúsboodih í jwáub jepahat pínah niijnã.

¹⁴ Pánih túat næmmnit, jwiit judiowã jwĩ nuowá í jenah joyátdihjeh í naawátjidih, túini bohéatdih yap yohnit í wutatdihbut í joyáh bojipna caá.

¹⁵ Dedé jeémátdih, “Caán yeejép caá”, mácah bohénit í niijíchah yuhna, Jesúsdih túi jenah joinitboó “Caandih wã jeémécah, ã túina caá”, í niij jéihna caá. Obohjeéhtih, Jesúsdih jepahcannitboó yeejép chãjna, yéj chãjatdihjeh í jenah joiná caá. Pánih jumna, yeejép chãjna yuhna, “Á túina caá”, í niij jenah joiná caá.

¹⁶ “Diosdih wã túi jéihna caá”, niijnã yuhna, yeejép í chãjna caá. Páant í chãjchah ennit, Diosdih í jéihcatdih jwiitboó jwĩ jéihna caá. Tabit yeejép chãjna, Dios naawátdih yap yohnit, queét táiniboodih í jéih chãjcan caá.

2

Titodih túi yoobópdih ã bohéat túatut

¹ Páant yeejép í jumuchah jéihnit, meémboó queétdih yoobópdih ma bohénaá.

² Pánih bohénit, behnit neonádh nin pah ma niij naawá: “Táinijeh jenah joinit, ñi túi chãjáa, ‘Caán túini caá’, cáacwã yeebdih í niiját pínah niijnã. Yeejép chãjat jenah joyátdih páantjeh jumah bojnit, Jesúsdih túi jenah joinit, áihwádh oinit, yeejép yapna yuhna, caandih ñi cádahca bojoó”, ma niijí.

³ Behnit yaádhidihbut bíic yoobó ma bohénaá, Jesúsdih jepahna, túi chãjnit yaádh í jumat pínah niijnã. Yeejép doonádh

* 1:4 2Co 8.23; Gá 2.3; 2Ti 4.10 * 1:9 1Ti 3.2-7

naóhcannit, máihcannit yaádh ī jum̄u naáh. Pánih jum̄nit, queébut bita yaádhdih túini doonádih ī bohéna naáh.

⁴ Pánih bohénit, queét behnit yaádhboó japata yaádh buugdíh nin pah ma bohéat tútú: “Ŋi weha mánadih, ŋi wehdihbut ŋi oyoó.

⁵ Túi jenah joinít, yéej chājcannit, ŋiuh muúdih jum̄nitdih ŋi túi en dawaá. Bitadih túi teo wáacnit, ŋi weha mánadih túi jepahnit yaádhbut ŋi jum̄u, bita yeebdih ennit, Dios naáwát dih yeejép ī naóhcat pínah niijná”, ī niij naáwá naáh.

⁶ Japatadihbut nin pah ma niij bohénaa: “Yeejép chājat jenah joyátdih páantjeh jumah bojnit, túi jenah joinít ŋi jum̄u”, ma niiji.

⁷ Meémboó túinijeh ma chājaá, meemdih ī en yacat pínah niijná. Yeecan, túinijeh ma bohénaa.

⁸ Pánih bohéna, ma túi jenah joyoó, bita meemdih ī naóh yaccat pínah niijná. Páant yooópdih ma bohénachah ennit, jwiútdih enihcannit ī naóh yaquihna yehna, ī túicbipna caá.

⁹ Teo wáhnitdih jwuh nin pah ma niij bohénaa: “Ŋi maátadih wēi jepahnit, yeejép niijcánjeh, ŋi túi teo wáhuá, queét ī weñat pínah niijná.

¹⁰ Ŋi maátah bií déedih ŋi nuumcá bojoó, ‘Caánboó yooópdih jum̄ni caá’, queét yeebdih ī niij jenah joyát pínah niijná. Páant ŋi túi chājachah ennit, Dios jwiútdih túi ubniuh bohéatdih bita ī wēi joibípna caá”, ma niiji.

¹¹ Dios nihat cācwādiuh oi teo wáacna, iiguípna bejnit déejidih ā túi ub beedáihatdih nihat jwiít cācwādiuh āt jéhiyanap taga.

¹² Caandih enihcannitboó yeejép chājatdih ī ŋinahatdih Dios jwiútdih ā cádahat tútutna caá. Pánih cádahnit, yeejép chājat jenah joyátdih páantjeh jumah bojnit, túiniboodih ā chājat tútutna caá.

¹³ Pánihna, Jesucristo, jwiútdih túi ubni, Dios wēpni búdi ā yeh iigátjih ā jwáub dei juúwáchah, jwí enat pínah yeó jaápdiuh wēi páina caá jwí chājap.*

¹⁴ Caán Jesucristo jwí yéejat jíb buudáatdih jíb chājna, āt wun wáhuap tají,* nihat jwí yéej chājatdih cádahnit,* áihwá jwí jumat pínah niijná.* Pánih yéej chājatdih cádahnit, túiniboodih wēi chājnit jwí jumbipna caá.

¹⁵ Páant wá niiját dih queétdih ma bohé beedáat pínahdih caá meemdih wá náah yacap. Pánih bohéna, Jesús ā wēpatjih queétdih ma túi naáwá. Ī yéej chājachah ennit, queétdih ma tútut nuumát tútú. Páant ma bohénachah, “Caán ā bohéat dedé pínah nihcan caá”, Ī niijcá bojoó naáh.

3

Jesúhwā ded pah ī túi chājat

¹ Nin pahbut queét Jesúhwādiuh ma niij bohénaa: “Ŋiuh baacdiuh moón maátadih jepahnit, túinidihjeh ŋi chājaá.

² Bitadih yeejép doonádih naóhcan, míic jūihcan, bitadih túi teo wáacnit ŋi jum̄u. ‘Weém nihat jéih beedáni caá’, ŋi niij jenah joicá bojoó”, ma niiji.

³ Jon jātih jwiútdih jenah joicánnit, yap yohnit, yeeatdih joinít, yeejép chājatdih ŋinahnit, jéih cádahcannit jwí jum̄up jí. Bitadih en jūihnit, en ŋinah iijnit, bita jwiútdih Ī en jūihñuchah jwiútdih queétdih en jūih jwáubanit jwí jum̄u jwuhup jí.

⁴⁻⁵ Obohjeéhtih, páant jwí jum̄uchah yehna, Diosboó jwiútdih oinit, Jesucristodih āt wah deyanap wut jí, iiguípna jwí bejat déejidih ā túi ubat pínah niijná. Jwiít jwí túi chājat jíb āt ubcap taga. Obohjeéhtih, jwiútdih jígah ennit,* Túini Espiritudih jwíjeéh ā jumat tútutap jí. Pánih jwíjeéh jum̄nit, jwiútdih búdi ā teo wáacna caá, jwí yéej chājatdih cádahnit, túiniboodih jwí chājat pínah niijná.* Pánih chājnit, Dios ā wēh jwiútdih āt jumat tútutap tají.

⁶ Jesucristo jwiútdih wun wáhnit, boó pud juóhna, ā páuh laab béjehchah, Dios Túini Espiritudih āt wahap tají, ā wēpatjih jwiútdih ā túi teo wáacat pínah niijná.

⁷ Pánih teo wáacnit, jwiútdih oina, “Caán túini caá”, Dios ā niij enat jíb, ájeéh páantjeh jwí jumbipna caá. Pánihna, ájeéh jwí jumat pínahdih jéihna, Jesucristo ā jwáub dei juúwát pínahdih jwí wēi páina caá.

⁸ Páant wá niiját yooópdih caá. Pánihna, caandih cācwādiuh ma wēp bohénaa, Diosdih jepahnit, túini Ī chājat pínah niijná. Wá daacát túini, oboh jum̄ni naáwát nihcah, nihat caandih Ī túi joyó naáh.

⁹ Pánih joinít, oboh Ī jenah joyátjihjeh Ī míic jūihca bojo naáh. Ī nuowā Ī wátnadih, Moisés ā wutatjidiuhbut míic wéhenit, Ī míic jūihñat dedé pínah nihcan caá. Páant Ī míic jūihñatdih ma joyáh bojoó.

¹⁰ Ded yeéb Jesúhwādiuh ā íjanachah enna, “Páant ma chājca bojoó”, caandih ma niiji. Chéne láajeh caandih páant ma niij naáwá. Túttimah, ā jwáub yap yohochah enna, caandih Jesúhwā Ī pej jumca bojo naáh.

¹¹ Pánih íjani túini bohéatdih yap yohna, yeejép chājni ā jumna caá. Pánih yeejép chājnit, caanjéh tigaá yeejép ā jumatdih bitadih ā jéhiyanap.

Pablo ā pée naáwát

* 2:13 2P 1.1 * 2:14 Mt 20.28; Mr 10.45; Gá 1.4; 1Ti 2.6
14.2; 1P 2.9 * 3:4-5 Dn 9.18 * 3:4-5 Ef 5.26 * 3:12 Hch 20.4; Ef 6.21-22; Col 4.7-8; 2Ti 4.12

* 2:14 Sal 130.8; Mt 20.28 * 2:14 Ex 19.5; Dt 4.20; 7.6;

¹² Artemas ã bejhichah, ñi pebhna wã wahbipna caá. Obohjeéhtih, caán ã jéih bejcah, Tíquicodih wã wahbipna caá.* Pánihna, caanná ã juibínachah, meémboó ñahwat jwáub jūóhñit, Nicópolis tútchiboó weemdíh ma jwáááp. Caán tútchiboó mah noój láa wã jumíhna caá.

¹³ Zenas, ãih cãacwã ã wutatdih jéihnidih, Apolosdihbut ma túi teo wáacá.* Pánih teo wáacnit, Jesúih doonádih naóh jibidih ã bejat pínah játih, dedé ã náahatdih queétdih ma wūhūá.

¹⁴ Jwíjeéh jumnit Jesúihwã ded pah ã túi chãjat pínahdih ã jéihye naáh, yabhcanjeh, bitadih ã teo wáacat túut niijná.

Pablo ã péé túyat túutat

¹⁵ Nihat wãjeéh jumnit meemdíh ã túyat túutna caá. Caanjíh jumnit jwiítdih oinit Jesúihwã ã túy naáh. Dios yeebdih búdi oinit, ã túi teo wáaca naáh.

Páant bóojeh tigaá wã naáwát.

Pablo

* 3:13 Hch 18.24; 1Co 16.12

FILEMÓN

Filemóndih ā túyat tútat

¹ Weém, Pablo, Jesucristoih doonádh wā naáwát jīb nemat muáboó jumni, jwí úd Timoteojih meém Filemóndih jwí túyat túttna caá. Meém jwí oini, jwí naáwát pah Jesucristoih doonádh naóhni ma jumuchah, nin núodih meemdh wā daác wahna caá.

² Míh muúdh míc wáacni Jesúihwádh, jwí dée wili panihnih Apia, Arquipodihbut wā túyat túttna caá.* Arquipo yeejép yapna yuhna, weém wā chājat pah Cristoih doonádh naóhni ā jumna caá.

³ Jwí íp Dios, jwí Maáh Jesucristo yeebdih oinit, í túi teo wáaca naáh, ñi túi jumát pínah niijná.

Filemón ded pah ā jumát

⁴⁻⁵ Wā dée panihni Filemón, Jesucristodih túi jenah joinít, nihat áihwádh ma oyat doonádh wāpí joiná caá. Pánih joinít, meemdh wábhna, “Táina caá, Paá”, Diosdih wāpí niijná caá.

⁶ Jwiit Jesúsdih túi jenah joinít, bíc yoobó áihwā jwí jumna caá. Pánih jumnit, Cristodih oina, ā teo wáacatjih jwí túi jumbipna caá. “Paá, ma teo wáacatjih jwí túi jumát pínahdih Filemóndih ma jéihyanaá”, wāpí niij wábhna caá.

⁷ Bitá Jesúihwádh oinit, mat túi teo wáacap wat jī, í túi weíat pínah niijná. Páant ma chājat doonádh joinít, weembút bádí wā wéina caá.

Filemóndih Onésimodih ā wēi jwááat tútat

⁸⁻¹⁰ Nihat Jesúihwádh oina, ma túi teo wáacatjih jéihnit, buu Onésimo, meemdh teo wáhnij, ma pebhna ā jwáub juibínachah, bíc yoobó ma túi chājat pínahdih meemdh wā náah yacna caá. Weém, Pablo, behe wā jumuchah, Cristoih doonádh wā bohéat jīb nin nemat muáboó í nemep jī. Ninna weemdh Onésimo* ā en jibichah, caandih Cristoih táini doonádh wā naáwáp jī. Páant wā naáwáchah joinít, caandih ā jepahap jī. Pánihna, buu caanbút Jesúih jumna, wā wáuh panihni ā jumna caá. Weemdh Cristo naáwát túttna, ā ñioni jumna, ded pah Onésimodih ma chājat pínahdih wāta jéih wat tagaá. Obohjeéhtih, pánih jéih watna yuhna, túi míc oinit jwí jumuchah, ded pah caandih ma chājat pínahdih watcanjeh, meemdh wā naóhna caá.

¹¹ Caán Onésimo, Cristodih ā jepahat pínah jātih, meemdh teo wáhni jumna yuhna, át túi teo wáaccap wat jī. Obohjeéhtih, buu Cristoih jumna, túat nuumnit, oboh jumni ā nihcan caá, buca. Weemdh túi teo

wáacni jumna, meemdhbut túi teo wáacni ā jumbipna caá.

¹² Pánihna, buu caandih bádí oina yuhna, meemdh wā jwáub wahna caá.

¹³ Obohjeéhtih, nemat muáboó wā jumát pónih, wájeéh wāta chāwát túat tagaá, weemdh ā teo wáacat pínah niijná. Páant wájeéh ā jumuchah nihna, meém weemdh ma jéih teo wáacadih jūóhcah, caánboó meem páh áta jéih teo wáac tagaá.

¹⁴ “Pablodih teo wáacat túat niijná, ájeéh ma chāo jwáuhú”, caandih ma niijíchah, wájeéh caandih wāta chāo jwáhat túatup taga. Obohjeéhtih, meemdh pánih watlhcan, weemdh túi teo wáacni ā jumuchah yuhna, caandih ma pebhna wā jwáub bejat túttna caá.

¹⁵ Nin pah wā jenah joiná caá: Onésimo meemdh ā jweyéchah yuhna, Dios ā náahat pahjeh, bahni át cádah jwáuhup tagaá, majééh táinijeh ā jwáub jumát pínah niijná. Ma pebh jwáub juibí jumna, ā jwáub jweicán níit, páant muntih.

¹⁶ Pánihna, buu teo wáhnijeh nihcan, ma úd panihni Jesúih ā jumna caá. Páant ā jumuchah, caandih bádí wā oyochah yuhna, wā oyat chah meémboó caandih ma oibipna caá.

¹⁷ “Dios naáwátdih Pablotih túi bícdih bohénit jwí jumna caá”, niij jenah joinít, ma pebhna wā bejehchah, weemdh bádí mata wēi jwááh taga. Páant weemdh ma wēi jwááat pah muntih, Onésimodihbut bíc yoobó ma túi wēi jwááa.

¹⁸ Meemdh ā yéj chājachah, ā jīb buudánachah nihna, weémboó caandih wā jīb chājibpna caá.

¹⁹ Páant wā chājat pínahdih wíh téihyájljeh daácsa caá wā chājap. Obohjeéhtih, weémboó Jesúih táini doonádh meemdh wā naóhcah, Diosjeéh mata jumcan tagaá. Pánihna, meémboó weemdh bádí jīb buudáni ma jumna caá. Obohjeéhtih, páant jīb buudáni ma jumuchah yuhna, Onésimo ā jīb buudáatdih meemdh wā jīb chājibpna caá.

²⁰ Pánihna, wā dée, wā oini, jwí Maáh Cristoih jumna, Onésimodih ma túi chājaá. Páant ma chājat doonádh joinít, bádí wā wēibipna caá.

²¹ Páant wā naáwátdih ma túi jepahat pínahdih wā jéihna caá. Chah ma chājat pínahdihbut wā jéihna caá. Pánih jéihnit, meemdh wā daác wahna caá.

²² Nindihbut meemdh wā naóhbiipna caá: Ñi pebhna wā bejat pínahdih jwí Maáhdih ñi wábatdih wā jéihna caá. Páant ñi wábatdih ā jepahachah, ñi pebhna juibína wā úwat tólih pínahdih ma ámoh páñaá.

Ā péé túyat tútat

* 1:2 Col 4.17

* 1:8-10 Col 4.9

²³ Épafra^{*} meemdih ã táyat túutna caá.
Caánboó Cristoih ã jummat jib wãjeéh nemat
meéboó ã jumna caá.

²⁴ Marcos,^{*} Aristarco,^{*} Demas,^{*} Lucas^{*}
yuh buca meemdih ã táyat túutna caá.
Cristoih doonádh wã bohénachah, queéboó
weemdih tá teo wáacnit ã jumna caá.

²⁵ Jwí Maáh Jesucristo yeebdih oinit, bádí
ã teo wáaca naáh.

Páant bóojeh tigaá wã naáwát.

Pablo

^{*} **1:23** Col 1.7; 4.12 ^{*} **1:24** Hch 12.12,25; 13.13; 15.37-39; Col 4.10 ^{*} **1:24** Hch 19.29; 27.2; Col 4.10 ^{*} **1:24** Col 4.14; 2Ti 4.10 ^{*} **1:24** Col 4.14; 2Ti 4.11

HEBREOS

Dios ā wūūhdih cāacwādh ā naáwát tūtat

¹ Jon jātih ā naáwátdih naóh yapanitjidih dawá láa Dios āt naáwáp wut jī. Biquí láana ī oo júmatjīh, biīh láa oo júmat pah jígohatjīh queétdih āt naáwáp wut jī. Biīh láa āngelwādh āt naáwát tūtat wut jī. Biīh láa ā wéheatdihjeh īt joyóp wut jī. Páant queétdih ā naáwáchah, jwī nuowājidih īt jwūūb naóh yapanap wut jī.

² Obohjeéhtih, nin péeni yeó jáapnadih ā wūūhboodih āih doonādh āt naáwát tūtat wut jī. Á íp ā wutuchah, nin baácdih jeádhbut ā wūūh āt chājap wut jī. Pānihna, péeni yeó jáapdih nihāt āih pinah ā jumuchah, ā ípboó nihāt caandih ā wūūhbpna caá.

³ Caán ā íp biíc yoobó jumna, túini yoobát ā jumatdih jwiítidih ā jútna caá. Á wūūh ā wēpatjīh ā wutuchah, nin baác, jeábut páantjeh ā jumna caá. Jwiítidih wun wāhni jwī yéejatdih ā yoh péaat túttimah, jeáboó pūūh laab béjnit, ā íp ā jéihyemant bóo buwámant āt chúudap wut jī.*

Dios wūūh ángelwā chah ā túyat

⁴ Pānih jumna, ā wūūhboó ángelwā chah ā túina caá. Dios caandih ā wāhni wēpatbut ī wēpat chah ā jumna caá.

⁵ Páant ā jumuchah, ángelwādh nihcan, ā wūūhdihjeh nin pah Dios āt niijíp wut jī:

“Meém wā wūūh caá. Páant ma jumuchah, buu nihāt cāacwā ī enechah, meemdih maáh wā waadána caá”, āt niijíp wut jī. (Sal 2.7)

Pānihna, ángeldih naóhcan, ā wūūhdihjeh nin pahbut āt niijíp wut jī:

“Weém ā íp caá. Caán wā wūūh ā jumna caá”, āt niijíp wut jī. (2S 7.14; 1Cr 17.13)

⁶ Á wūūh ā cāac jumuchah, nin pahbut caandih āt niijíp wut jī:

“Nihāt wīih ángelwā bódicha caj yoh ñajnit, wā wūūhdih ī wēi naáwá naáh”, āt niijíp wut jī. (Dt 32.43; Sal 97.7)

⁷ Áih ángelwāboodih nin pah Dios āt niijíp wut jī:

“Wīih ángelwādh johlit wēpép ā bejat pah wēpép bejnit wā chājna caá. Queét weemdih teo wāhñitdih búdí iigát pah wēpñit wā jumāt tútna caá”, āt niijíp wut jī. (Sal 104.4)

⁸ Queétdih páant niijná yahna, ā wūūhboodih nin pah āt niijíp wut jī:

“Meém Dios jumnit, nihāt cāacwādh yoobópdih watni ma maáh jumāt ā buudcán niit.

⁹ Túi chājatdih búdí wēnit, yéej chājatboodih ma iiná caá. Páant ma jumuchah, meemdih wēi ennit, majeéh jumnit ī weñāt chah, weém, ma íp Dios, meemdih wā weñana caá”, āt niijíp wut jī. (Sal 45.6-7)

¹⁰ Á wūūhdih nin pahbut Dios āt niijíp wut jī: “Maá, biīhmahjeh nin baácdih, jeádhbut ma chājap jī.

¹¹⁻¹² Páant ma chājniji ā buudáh bejbipna caá. Obohjeéhtih, meémboó páantjeh ma jumbipna caá. Cāacwā moópni yéguehdih yohñit, jáap chóo ī tūat nuumát pah, jeá, baácdihbut yohñit, jáap jeá, jáap baácdihbut ma chājbpna caá. Obohjeéhtih, meémboó wuncan, ma jumāt pahjeh ma jumbipna caá”, ā wūūhdih āt niijíp wut jī. (Sal 102.25-27)

¹³ Ángeldih niijcán, ā wūūhboodih Dios nin pah āt niijíp wut jī:

“Chah Maáh jumna, wā jéihyemant bóo buwámant ma chúudá. Páant ma chúuduchah, meemdih enñcannitdih wā yap yohāt túttimah, queétdihbut chah maáh jumnit, nihātjih ma wutbpna caá”, āt niijíp wut jī. (Sal 110.1)

¹⁴ Nihāt ángelwā Diosdih teo wāhñit caá ī jumap. Pānihna, ā wūūh ā túi ubnitdih ī teo wáacat pinah niijná, jwī íp āih ángelwādh āpī wahna caá.*

2

Cristo ā naáwátdih jwī joyáh bojcat

¹ Pānihna, Dios wūūh chah wēpni, jwiítidih naóhni ā jumuchah jéihñit, caandih cádahcat tūat niijná, jwī joiníjdih túi náhninit, jepahat caá náahap.

² Dios ā watatdih ángelwā ī naóh yapanachah, cāacwāboó ī yap yohāt júb Dios queétdih āt peéh chājap wut jī. Í naóh yapani watatdih cāacwādh jepahat ātih náahap wut yuh jī.

³ Obohjeéhtih, jwī Maáhboó ángelwā chah wēpni ā jumatdih jéihñit, jwiítidih ā túi ubat pinah doonādh jepahat caá chah náahap. Cāacwādh ā túi ubat pinah doonādh caanjéh āt jwiīh naáwáp wut jī. Páant ā naáwáchah joiníjiboó jwiítidih ī jwūūb naóh yapanachah, yoobópdih ā jumatdih jwī túi jéihna caá. Pānihna, āih túini doonādh joyáh bojna, Dios jwiítidih búdí ā peéh chājat pinahdih jwī jéih jweicán niit.

⁴ Jesúhwā caán doonādh bohénit, cāacwā ī jéih chājca naáhdih Dios ā wēpatjīh dawá láa īt chāj jútat wut jī. Páant ī chājat pinahdih Túini Espírituboó ā náahat pahjeh queétdih wēpat āt wūūh wut jī. Pānihna, ā wēpatjīh ī chāj jútatuchah, ī bohéat yoobópdih

* 1:3 Jn 1.1-3; Col 1.15-17 * 1:14 Mt 4.11; Lc 1.19

ã jumatdih Dios queét joinít dih át jéihyanap wut jī.

Jesucristo jwiít pah ā cāac jumat

⁵ Péeni yeó jáapdih Dios ā jáap chājni baácđih moondíh ángelwā maáta ī jumcan niít.

⁶ Obohjeéhtih, jwiítboodíh maáta ā waadábipna caá. Dios naáwátđih biíc naóh yapaniji nin pah át niúj daacáp tajī:

“Cāacwā oboh jumnit ī jumuchah yuhna, queétdih búdí oina, túi náhninit, mapí túi en daoná caá.

⁷ Maátcanjeh ángelwā ī wēpat nump cāacwādih mat jum jwuhat tútup taga. Pánih jumat tútupna yuhna, buu queétdih wēpat wáhnit, maáta mat waadánap taga.

⁸ Páant maáta ma waadánachah, nihát nin baácđih jumnit chah caá ī jumap”, át niúj daacáp tajī. (Sal 8.4-6)

Pánih maáta waadánit, nihátđih wutnit pínah jumna yuhna, buu jwī wut jwuhcan caá.

⁹ Obohjeéhtih, Jesúsboó nin baácboó ā jumuchah, ángelwā nump jum jwuhnit, nihát cāacwādih búdí oina, át wun wáhpup wut jī. Búdí yeejép yapna, jwiítđih ā wun wáhhachah ennit, ā wēpatđih wáhna, Dios Jesúsđih maáh át waadánap wut jī. Pánihna, buu chah maáh, túini yoobát ā jumatđihbut jwī jéihna caá.*

¹⁰ Dios ā náhat pah nihátđih chājni ā jumna caá. Á náhat pah nunth jwiít ā wehdih jeáboó ub bejat tútup niúná, ā wáúhdih át wun wáhpup tútup wut jī. Jesús yeejép yapna, ā wun wáhatjīh jwiít cāacwādih yoobópdih túi ubni caandíh Dios át chājap wut jī.

¹¹ Det ī yéejatđih yohnit, queétdih túi ubnibut Dios weh ī jumna caá. Pánihna, Dios jwī íp ā jumuchah, Jesús jwiít áihwādih “**Queét wā údwā caá**”, tíccanjen, ā niúná caá.

¹² Jesús ā ípdih nin pah ā niújatđih Dios naáwátđih naóh yapani át niúj daacáp tajī:

“**Dios, ded pah ma jumatđih wā údwādih wā naóhbipna caá. Nihat wíhíwā ī míic wáac juyáchah, meemđih wēi eonit, “Chah wēpni ma jumna caá”, wā niújípna caá,** ā niújíp jī”, át niúj daacáp tajī. (Sal 22.22)

¹³ Nin pahbut biíh át niúj daacáp tajī:

“**Meém chah wēpni jumna, weemđih ma túi teo wāacbipna caá,** ā ípdih ā niújíp jī”, át niúj daacáp tajī. (Is 8.17)

Nin ā niújatđihbut át niúj daacáp tajī:

“**Dios ā wehdih weemđih ā wáhhachah, queét biícđih ninjīh wā jumna caá,** ā wáúh ā niújíp jī”, át niúj daacáp tajī. (Is 8.18)

¹⁴ Pánihna, “**Á weh**”, ā niúnit jwī jumuchah, Cristo jwiít pah át cāac jumap wut jī. Pánih cāac jumnit, cruzboó wun wáhna, nemépwā ī maáh cāacwādih wunat tútupndih át yap yohop wut jī.

¹⁵ Jātih jwiítboó jwī wunat pínahđih úmunit, chéonit panihnit jwī jumap jī. Pánihna, nemépwā ī maáhđih yap yohna, jwiít chéonit panihnitđih Cristo át watap taga.

¹⁶ Ángelwādih teo wáaccan, jwiít Abraham juimená, Dioíhwā pínahboodíh át teo wáacap wut jī. Caandíh jwī jéihna caá.

¹⁷ Pánihna, jwiít ā údwā panihnitjeh cāac jumap caandihbut át náhap wut jī. Páant ā cāac jumuchah, jwī yéejatđih yohat tútup ni-ijná, ā íp caandíh át wun wáhat tútup wut jī. Páant ā wutatđih túi jepahna, jwiítđih jīgah en teo wáacnit, sacerdotewā ī chājat pah át chājap wut jī. Pánih chājna, sacerdotewā ī chah maáh ā jumna caá.

¹⁸ Jwiít panihni ā jumuchah, caandíh búdí yeejép át yapap wut jī. Obohjeéhtih, nemépwā ī maáh ā yéej chājat tútupchah yuhna, caandíh át yap yohop wut jī. Pánih yap yohni jumna, jwiítđihbut nemépwā ī maáh ā yéejáhhichah, ā jéih teo wáacna caá.

3

Cristo Moisés chah ā táyat

¹ Wā déewā, Jesúhíwā, Dios pehbhoó bejnít pínah ā níonit níi jumna caá. Pánih jumna, Jesucristo Dios ā naáwát tútupni ā jumatđih, sacerdotewā ī chah maáh ā jumatđihbut níi túi náhninaá. Páant ā naáwát tútupni jumna, Dios jwiít cāacwādih ā túi ubat pínahđih át bohénap wut jī. Sacerdotewā ī chah maáh jumna, jwiítđih át wun wáhpup wut jī, Dios-jeéh jwī túi jumap pínah niúná. Páant ā jumap doonáđih jwípi naóhna caá.

² Dios ā chājat tútup pahjeh Jesús át chājap wut jī. Moisésjibut Dios caandíh ā wutat pahjeh, áih cāacwādih át túi teo wáacap wut jī.*

³ Cāacwā muúđih ī wēi enat chah, caán chājniboodíh ípi wēi enna caá. Pánihat pah, Dioíh cāacwādih teo wáacni Moisésjidih ī weñat chah, queétdih chājni Jesúsboodíh weñat caá náhap.

⁴ Muú chājni ā wihchah, muú áta wihcan tagaá. Pánihat pah, jwiítđih chājni wihchah, jwiítbut jwíta wihcan tagaá. Obohjeéhtih, Diosboó nihátđih chājni ā jumna caá.

⁵ Moisés Diosđih teo wáhni jumna, ā wutat pah áih cāacwādih át túi bohénap wut jī. Pánih bohéna, Dios túttimita ā naáwát pínahđihbut át jéihyanap wut jī.

⁶ Obohjeéhtih, Cristoboó Dios wáúh jumna, ā íp ā wutat pahjeh jwiítđih en daoní ā jumna caá. Pánihna, úmcanjenh caandíh

* 2:9 Fil 2.6-11; He 12.2 * 3:2 Nm 12.7

cádashan, ā pebhna jwī bejat pínahdih wēi pāina, āihwā yoobát jwī jumna caá.

Dioihwā ājeéh ī chooát

7 Túini Espiritu Dios naáwát dih naóh yapanidih nin pah āt niij daacát tútat tajī:

“Buu, Dios ā naáwáchah joiná, űi nuowā caandih ī yap yohatji pah űi yap yohca bojó.

8-9 űi nuowā tútchi wihcapboó jumna, weemdih ī yap yohop jī. Pānih yap yohnit, “¿Yoobóp dih Dios jwiít dih ā en daomí niit?” ī niijp jī. Cuarenta jópchi caánboó jibnit, queétdih wā túi chājatdih ī enep yuh jī. Obohjeéhtih, pānih enna yuhna, ī yepahcap jī. Páant ī yap yohatji pah yeebbát biic yoobó űi yap yohca bojó.

10 Weemdih ī yap yohatji jīb queétdih búdi wā iijip jī. Pānih iijnit, “Queétdih yoobóp dih wā túi waáwáchah yuhna, weemdih ipī jephahican caá.

11 Pānihna, queétdih wā chooát tútat pínah pehbhoó wā waadát tútcan niit”, wā niijp jī, Dios ā niij naóhna caá”, āt niij daacáp tajī. (Sal 95.7-11)

12 Wā déewā panihnitá, űi túi chāja chaáh! Yéej chājatdih jwáub bidnit, Dios, páantjeh jumnidih túi jenah joyátdih űita cádash tagaá.

13 Nin baácboó jum jwuhna, yéej chājcat tút niijná, yeó jáap jumat pah űi túi míc teo wáacá. Míc teo wáaccan, yéej chājna, “Páant wā chājachah, ā túina caá”, űita niij jenah joi tagaá. Pānih yeeatdih jepahna, Diosdih búdi űita yap yoh tagaá.

14 Pānihna, Cristodih jwī jwíh jepahat pah, caandih jwī túi jenah joi cádashan, ājeéh jwī túi jumbipna caá.

15 Á naáwát dih naóh yapani nin pah āt niij daacáp tajī:

“Buu, Dios ā naáwáchah joiná, űi nuowā caandih ī yap yohatji pah űi yap yohca bojó”, āt niij daacáp tajī. (Sal 95.7-8)

16 ¿Det tigaá Dios ā naáwáchah joiná yuhna, yap yohnit īt jumji? Egipto baác dih jumnitji Moisés ī numah bac jōhnit īt jumap wut jī.

17 Pānihna, queétd yap yohnit dih cuarenta jópchi Dios ā iijichah, tútchi wihcapboó īt wun bedep wut jī.

18 “Wā chooát tútat pínah pehbhoó yeebdih wā waadát tútcan niit”, queétdih āt niijp wut jī.*

19 Diosdih ī túi jenah joicát jīb ī chooát déejiboó ī waadátjidih jwī jéihna caá.

4

1 Jon jātih moondih “Wā pehb yeebdih wā túi chooát tútbiipna caá”, Dios āt niijp wut yuh jī. Pānih naóhna, jwiít dihbut biic yoobó

niijná āt chājap wut jī. Pānihna, ājeéh túi chooát tút niijná, Diosdih túi jepahat caá náahap.

2 Jon jātih moón Dios naáwát dih ī joyátji pahjeh muntih, jwiítbut āih túini doonádih jwī joyóp jī. Obohjeéhtih, queétd joi waóhnitboó joiná yuhna, “Dios ā niiját pahjeh ā chājbiipna caá”, īt niij jenah joicáp wut jī. Pānihna, ī joiniji dedé pínah queétdih āt nihcap wut jī.

3-4 Jwiítboó caandih túi jenah joinit, Diosjeéh jwī jumuchah, jwiít dih ā túi chooát tútbiipna caá. Obohjeéhtih, Dios naáwát dih naóh yapaniji ā daacát pahjeh tigaá caandih jepahcannit nin pah ī yapbip:

“Queétdih búdi iijnit, nin pah wā niijp jī: “Í chooát pínah pehbhoó waadcan, wājeéh ī jumcan niit”, wā niijp jī, Dios ā niijná caá”, āt niij daacáp tajī. (Sal 95.11)

Obohjeéhtih, Diosjeh nin baác dih chāj péanit, nihāt āih tewatdih āt teo péanap wut jī. Á naáwát dih biih naóh yapani nin pahbut āt niij daacáp tajī:

“Seis yeó jáap nin baác dih, jeádihbut chāj péanit, teo cádash jwáuhnit, Dios āt choonáp wut jī”, āt niij daacáp tajī. (Gn 2.2)

5 Caandih túi jenah joicánnitjidih nin pahbut ā naáwát dih naóh yapani āt jwáub niij daacáp tajī:

“Queétd ī chooát déejiboó waadcan, wājeéh ī jumcan niit”, Dios ā niijná caá”, āt niij daacáp tajī. (Sal 95.11)

6 Jwī nuowā Dioih doonádih jwíh joinitjiboó caandih ī yap yohat peéh, āihwā nihcan, ī chooát déejiboó īt waadcap wut jī. Obohjeéhtih, bitaboó caandih túi jepahnit, āihwā jumna, ājeéh ī túi choobípn caá.

7 Cáacwádih ā túi ubat pínah yeó jáapnadih Dios āt jwáub űiwip wut jī. Páant ā űioni yeó jáapna buu láa ā jumna caá. Dawá jópchina jwī nuowā ī joyát túttimah, caán ā űioni yeó jáapnadih Davidjidih Dios ā naáwát tútuchah, nin pah āt niij daacáp tajī:

“Buu yeebdih wā naáwáchah joinit, yap yohcanjeh, weemdih űi túi jepahaá’, Dios ā niijná caá”, āt niij daacáp tajī. (Sal 95.7-8)

8 Josuéjiboó Dios ā wāhni baác dih jwī nuowádih āt numah juibínap wut yuh jī. Obohjeéhtih, “Wājeéh űi túi choobípn caá”, niijná, caán baác dih ī chooát pínahdih Dios niijná āt chājcap wut jī. Caán baác dihjeh chooát túttna nihna, biih ī chooát pínah yeó jáapdih āta naóhcan taga.*

9 Seis yeó jáap āt tewat túttimah, Dios ā chooátji pah muntih, jwiit āihwábut ājeéh jwī túi choobípn caá.

* 3:18 Nm 14.1-35 * 4:8 Dt 31.7; Jos 22.4 * 4:10 Gn 2.2

10 Dios ā tawatdih ā cādahat pahjeh muntih, ājeéh chooná, jwī wái náah jamni tawatdih jwī cādahbipna caá.*

11 Pánihna, ājeéh túi chooát túut niijná, jwiít āihwāboó caandih túi jenah joinit, ā naawátidibut jwī túi jepah jīh. Jon jātih moón jwī déewā Diosdih ī yap yohatji jīib ājeéh túi jumcan, īt jéih choocáp wut jī. Pánihna, queét ī chājatji pah jwiitboó jwī chājca boj jīh.

12 Dios naawát oboh jamni nihcan, báadhni panihni ā jumna caá. Pánih jumna, chénaboó jaco wáini eeép naajīh iidíp dūuj lājapdih jwī bóodat pah, ā naawátidih jwī jenah joyóchah, jwiitdih ā túi chūúhna caá. Pánih chūúhna, ded pah jwī túut numát pínahdih jwiitdih ā jéihyana caá.*

13 Ded pah jwī jenah joyátidih Diosdih jwī jéih bihcan caá. Nihat ā chājnidih caánboó ā enna caá. Pánihna, ā pebhna jwībínit, ded pah jwī chājatjidih caandih naawát ā náahbipna caá.

Jesús sacerdotewā ī chah maáh ā jumat

14 Dios wāúh, Jesús, ā īp pebhna waadnit, chah maáh ā jumna caá. Pánih wēpni jumna, sacerdotewā ī chah maáh caá. Sacerdotewā ī maáh Dioih cáacwādih ā uúbát pah, Jesúsbut jwiitdih uúbhni ā jumna caá. Páant ā jumachah jéihnit, jwiitboó caandih jwī túi jenah joí cādahca boj jīh.

15 Jesús cáac jumna, ded pah jwī yapat pínahdih ā túi jéihna caá. Pánih jéihnit, yeejép jwī yapachah enna, jwiitdih jīgah ennit, ā jéih teo wáacna caá. Nemépwā ī maáh caandih ā yéej chājat túutuchah yuhna, Jesús yéej chājcanni āt jumap wut jī. Pánih jumna, jwiitidibut ā yéej chājat túutuchah, Jesús ā jéih teo wáacna caá, jwī yéej chājcat pínah niijná.

16 Pánihna, Dios jwiitdih ā oyatdih jéihna, úmcanjeh, caandih jwī uúbát dée caá. Páant caandih jwī uúbúchah, jwiitdih oinit, jīgah enna, ā túi teo wáacpina caá.

5

1 Nihat sacerdotewā maáta ī chah maáta pínahdih Dios cáacwá cātih ā ñiona caá, queétidih ī teo wáacat pínah niijná. Pánihna, Diosdih teo wāhnit jumna, cáacwā ī yéej chājatji peéh nuñúpwādih mao cáo wāhnit, biíhdihbut caandih īpī wāhna caá, Dios ā enechah, cáacwā ī túi jumat pínah niijná.

2 Bitá yéejnit ī jumat pah muntih, sacerdotewā ī chah maátatubt yéejnit ī jumna caá. Pánih yéej chājnit jumna, yéej chājnitdih jīgah ennit, ī túi jéih teo wáacna caá.

3 Pánih yéejnit ī jumuchah, queét sacerdotewā ī maátadibut yéej chājat peéh ā jumna caá. Páant ā jumuchah, queétjeh ī

yéej chājat peéh, cáacwā ī yéej chājat peéhbut nuñúpdih mao cáo wāhat caá náahap, Dios ā enechah, ī túi jumat pínah niijná.*

4 Sacerdotewā ī chah maáta jumihna, queétjeh ī jéih waadcán caá. Diosboó queétidih ñionit, ā waadána caá. Jon jātih Aarónjidih Dios ā ñíwat pahjeh muntih, buubut sacerdotewā ī chah maáta pínahdihbut ā ñiona caá.*

5 Páant queétjeh ī waadcátji pahjeh muntih, Cristobut sacerdotewā ī chah maáh pínah caanjéh maáh āt waadcáp wut jī. Diosboó caandih maáh waadána, nin pah āt niijíp wut jī:

“Meém wā wūúh ma jumna caá. Páant ma jumuchah, buu nihat cáacwā ī enechah, meemdih maáh wā waadána caá”, Dios āt niijíp wut jī. (Sal 2.7)

6 Biíh láa nin pah āt niijíp wut jī:

“Melquisedec sacerdote ā jumatji pahjeh, biíc yoobó meembút páantjeh sacerdote ma jumbipna caá”, ā wūúhdih āt niijíp wut jī. (Sal 110.4)

7 Cristo nin baácboó jumna, jānit, ā īpdih búdí āt uúbáp wut jī. **“Ma náahna, ma teo wáacá, wā wuncat pínah niijná. Obohjeéhtih, páant wā wunihcah yuhna, ma náahat pahjeh ma chājáa”**, āt niijíp wut jī.* Páant ā niij uúbúchah, ā īp āt joyóp wut jī. Pánihna, ā īp ā náahat pahjeh ā chājihichah enna, ā uúbátidih joiná, caán wunnijidih āt booanap wut jī.

8 Cristo Dios wūúh jumna yuhna, búdí yeejép āt yapap wut jī. Pánih yapna yuhna, ā īpdih āt jepah cādahcap wut jī. Pánih jumna, ded pah túi jepahatdih āt jéihyep wut jī.*

9 Pánih yeejép yapna yuhna, yoobópdih jepahni cruzboó wunna, nihat caandih jepahnitdih túi ubni ā jumna caá.

10 Páant ā wun wūúchah, Melquisedec panihni sacerdotewā ī chah maáh Diosboó caandih maáh āt waadánap wut jī.

Cristoiñ doonádih jwī jepah cādahachah, búdí ā tobohat

11 Cristo sacerdotewā ī chah maáh ā jumatdih yeebdih chah wā bohéihna yuh caá. Obohjeéhtih, páant wā jwúub naawíhichah yuhna, yeebboó ñita túi beh joicán tagaá. Pánih beh joicānit ñi jumuchah, yeebdih wā túi jéih bohécan caá.

12 Maatápdih Cristoiñwā ñi jumna yuh caá. Pánih jumnit, bitaboodih ñi bohénachah, āta túi tagaá. Obohjeéhtih, túi beh joicānit ñi jumuchah, bitaboó yeebdih ī jwúub bohéat caá náahap. Dios naawát buocannidihjeh ñi beh joiná caá. Wébit jóoh macdihjeh ī nomat pah yeebbát buocannidihjeh ñi túi

* 4:12 Is 49.2; Ef 6.17 * 5:3 Lv 9.7 * 5:4 Ex 28.1 * 5:7 Mt 26.36-46; Mr 14.32-42; Lc 22.39-46 * 5:8 Mt 26.39; Jn 10.18; Fil 2.8

joiná caá. Jáap bohé jwíhñit ĩ jumat pah ñi jumna caá.

¹³ Det jōoh macdih nomnit, wébít ĩ jam jwuhna caá. Queét ĩ nihah pahjeh tigaá yeéb ñi jumap. Pánihna, “Nin yeeyép caá. Con táini caá”, yeebdíh ĩ niij bohénachah yuhna, páantjeh ñi beh joicán caá.*

¹⁴ Jeémát dih jeémpnitboó behnit ĩ jumna caá. Queét panihnit caá Dios naáwát dih táni míc bohénit ĩ jumap. Pánih bohéna, “Nin yeeyép caá. Con táini caá”, queéatboó ĩ niij jéihna caá.

6

¹⁻² Pánihna, Dios naáwát dih chah jéihna, táni behnit panihnit jwí jam jíih. Cristoih doonádih jwíih bohéna, nin pah jwí jéihyep jí: Jwiít cáacwá jwí jenah joyátjijeh jwí chājachah, dedé pínah nihcap jí. Pánih chájna, Diosdih jwí weñacap jí. Páant jwí chājatjidih cádahnit, Cristodih jepahna, táni bohó dih tánt nuumnit, caandíh jwí táni jenah joí jwíhip jí. Páant jwí jwíih jepahachah, nin pah jwíit dih ĩ jwíih bohénap jí: Ded pah Jesúhwádih daabáat dih, jwiít áihwádih ĩ teo jáhaatdihbut ĩ bohénap jí. Wannitji ĩ jwáub boo pud jáúwát pínahdih, péeni yeó jáapdih caandíh jepahcannitdih Dios á péeh chājachah, búdi yeeyép ĩ yapat pínah á péacatdihbut ĩ jwíih bohénap jí. Páant ĩ jwíih bohéatjidih táni jéihna, chah jwí bohé jíih.

³ Diosdih, á naáwát dihbut chah jwí jéih jíih. Dios á náahachah, jwiít nihah bíicdih páant jwí chājipna caá.

⁴ Obohjeéhtih, det pánih chājcan, Diosdih ĩ cádahhipna caá. Pánih cádahnit, jwáub yeey chájna, ĩ jéih jwáub tánt nuumcán niit. Queét Cristodih jwíih jepahnit, “Áih dooná yoobópdih caá á jumap”, ĩt niij jenah joyóp yah jí. Pánih jenah joinit, Dios queéatdih á táni ubatdih, Táni Espiritu íjeéh á jumatdihbut ĩt jéihyep wat yah jí.

⁵ Dios naáwát dih joiná, táni naáwát á jumatdih ĩt jéihyep wat yah jí. Nin péeni yeó jáapna Dios á maáh jumapboó á wēpatjīh á teo wáacatdihbut ĩt jéihyep wat yah jí.

⁶ Pánih jéihna yuhna, caandíh cádahna, Dios wáuhdih cruzboó ĩ jwáub mao yohat pah caá ĩ chājap. Páant ĩ chājachah enna, bita Cristodih ĩ deohhipna caá. Páant ĩ cádahachah, det queéatdih ĩ jéih jwáub tánt nuumát tántcan niit.

⁷ Nin pah caá á jumap: Táni baácdih mah á jwáuwachah, wáchi mínah caanjīh á momni táni chíh jóohñit, á quehechah, á jeémát pínahdih á bíbohna caá. Caán baácdih Dios á táni chájna caá. Pánihat pah Diosdih cádahcan, á naáwát dih chah bohénitdih á táni teo wáachipna caá.

⁸ Obohjeéhtih, ded baácdih óot jumni pínah, yeeyép ylipbat á chíihchah, dedé pínah nihcan caá. Pánihni baácdih táni chājcan, Dios á cáo yohhipna caá. Páant á cáo yohat pah caandíh cádahnitdihbut á cáo yohhipna caá.*

Cristodih cádahcannitdih Dios á táni ubat

⁹ Wá oinitáa, yeebdíh páant niij naóhna yuhna, “Cristodih cádahnit caá”, yeebboodíh wá niij jenah joicán caá. Cristo á táni ubnit ĩi jumuchah, táni ĩi chājatdih wá jéihna caá.

¹⁰ Jwiít nihah jwí táni chājatji jīb jwí ĩip jwiitdih ápi táni chájna caá. Caandíh oina, búdi teonit, áihwádih ĩipi táni teo wáacna caá. Páant ĩi chājachah enna, á quíib buúdcán niit.

¹¹ Pánihna, ĩi jumat yoobó ĩi jumat pah bóo bitadíh táni oinit, ĩi teo wáacat pínahdih yeebdíh jwí náah yacna caá. Páant ĩi chāj cádahcat jīb jwí ĩip á pehbboó yeebdíh á táni chājat pínahdih ĩi táni jéihhipna caá.

¹² Yeéb yabh teonit ĩi jumatdih jwí náah yaccan caá. Bita Cristoih wá yeeyép yapna yuhna, “Jesús weemdíh á táni teo wáachipna caá”, niij jenah joinit, caandíh ĩ cádahcan caá. Páant ĩi jumuchah ennit, “Wá pehbboó yeebdíh wá táni chājipna caá”, jwí ĩip á niijátji pah á chājipna caá. Pánihna, queét ĩi chājat pah, yeebbát ĩi chājap.

¹³⁻¹⁴ Jon jātīh Abrahamdih Dios á wēpatjīh nin pah ánt niijp wat jí: “Meemdíh búdi wá táni chājipna caá. Pánih táni chájna, ma juménádih dawá wá cáac pooat tántbipna caá”, ánt niijp wat jí. Bíih can pah wépi wihchah, caán á wēpatjīhjet ánt naáwáp wat jí.*

¹⁵ Páant á niijátjidih náhnit, Abrahamboó á táni páñachah enna, á niijátji pahjeh Dios caandíh ánt táni chājap wat jí.

¹⁶ “Dios á enechah, yoobópdih niijná caá wá chājap”, jwiít cáacwáboó jwípi niijná caá. Pánihna, chah jumni á wēpatjīh niijnit, yoobópdih jwí niiját á jumatdih jwí jéitna caá. Páant jwí niijchah joinit, jwíjeéh míc jūihniiboó “Á niiját yoobópdih tigaá”, niij jéihnit, á jūih cádahna caá.

¹⁷ Obohjeéhtih, Dios Abrahamdih “Meemdíh wá táni chājipna caá”, á niiját yoobópdih á jumatdih jéuat tánt niijná, á wēpatjīhjet ánt naáwáp wat jí. Páant á naáwát dih jéihnit, “Á naáwát yoobópdih á jumuchah, caandíh á tánt nuumcán niit”, Abraham, á juménábut ĩt niij jéihp taga. Jwiít nihah áihwábut caandíh jwí jéihna caá.

¹⁸ Dios á jéih yeecan caá. Pánih yeecanni jumna, chéne naáwátjīh á niiját yoobópdih á jumatdih jwiitdih á jéihyana caá. Á niiját dih joiná, á wēpatjīhjet á niiját dihbut joiná, caandíh á tánt nuumcát pínahdih jwí jéihna caá. Páant á jumatdih jéihna, á pehbna jwiitdih á ub bejat pínahdih úmcanjeh jwí wéi páina caá.

* 5:13 1Co 3.2 * 6:8 Gn 3.17-18 * 6:13-14 Gn 22.16-17

19-20 Pánih wēi pǎina, caandih jwī tǎi jenah jói cádahcan niit. Sacerdotewā ī chah maáta cáacwādhī uúbh wāhat túat niijná, Dios ā jumni tólihna waadnít, wáupni yégueh jáh yaihni chóodih ípī yap waadáp wut jī.* Páant ī chājat pah, jwīh pínahdih Diosdih uúbát túat niijná, Jesúsbat Dios pebhna át waad béjep wut jī. Pánihna, Jesús páantjeh sacerdotewā ī chah maáh Melquisedec panihni jumna, Dios ā jumapboó jwiit áihwādhī ā waóh waadáchah, jwiitbut jwī jéih waadbípa caá.*

7

Melquisedec panihni sacerdotewā ī chah maáh Jesús ā jumat

1 Melquisedecboó* Salem wāt jumni táтчidih moón ī maáh, caanjéh muntih sacerdotebut jumna, Dios wēpnidih uúbhni át jumap wut jī. Maátadhī Abrahamwā míc mao yap yohnit, ī jwáub jáúwáchah, Melquisedec caandih jwááadhī át jaibinap wut jī. Pánih jwááh jaibínit, “Nin Abrahamdih búdí ma tǎi chǎjáá”, Diosdih át niij uúbáp wut jī.

2 Páant ā jwááat pínah játih, Abrahamboó caandih enihcannidih míc mao yap yohnitji, maátaih bií déedih át ub jáúwáp wut jī. Páant ā ub jóóhndih chénat pah téihya poómpdih jenah ennit, biíc poómpdih Melquisedecdhī át wáhap wut jī. “Melquisedec”, niijná, “Tái chǎjni maáh”, niijná īt chǎjap wut jī. “Salem”, niijná, “Tái jumni”, niijná īt chǎjap wut jī. Pánihna, caán Salem táтчidih moón ī maáh jumna, “Chah maáh tǎi jumat túatni”, caandih īt niijp wut jī.*

3 Melquisedec ā mánadhī, ā nuowādhībut ī daacát ā wihcan caá. Ā cáac jumatdih, ā wunatdihbut ī daacát ā wihcan caá. Pánih jumna, páantjeh ā jumna caá. Páant ā jumatdih jéihna, ded pah Dios wááh Cristobat páantjeh sacerdotē ā jumatdih jwī jéihna caá. Pánihna, Cristo sacerdotē ā jumat pah Melquisedecbut sacerdotē ā jumna caá.

4 Melquisedec oboh jumni ā nihcatdih ní tǎi náhninaá. Chah maáh jumna, Diosdih Abraham ā túyat pínahdih át uúbáp wut jī. Abrahamboó jwī nuowǎji ī maáh yooabát jumna yuhna, Melquisedec chah maáh ā jumatdih jéihna, ā ub jóóhni biíc poómpdih caánboodih át wáhap wut jī.

5 Moisésji nihat judíowādhī páant át wāhat túatup wut jī. Pánih watna, Leví ā juimená sacerdotewā ī jumachah, ī déewā ī wāhat pínahdih át ubat túatup wut jī. Ī déewā Abraham ā juimená īt jumap wut jī. Leví Abraham jumna ā jumachah, ā juimenábut Abraham juimená īt jumap wut jī. Nihat Abraham juimená jumna yuhna, Leví juimená

sacerdotewā jumnit, ī déewā ī wāhatdih ípī ubap wut jī.*

6 Obohjeéhtih, Melquisedecboó Leví juima nihcan yuhna, Abraham ā wāhatdih át ubap wut jī. “Meemdih wā tǎi chǎjbiipa caá”, Dios ā niijni Abraham ā jumachah yuhna, Melquisedecboó caandih Dios ā tǎi chǎjat pínahdih át uúbáp wut jī.

7 Nindih jwiit nihat jwī jéihna caá: Chah jumniiboó nump jumnidih tǎi chǎjat pínahdih ápī uúbhna caá. Pánih jéihnit, Melquisedecboó pánih uúbhni ā jumachah, Abraham chah ā jumatdih jwī tǎi jéihna caá.

8 Jwiit cáacwā jwī wāhatdih ubnit sacerdotewā, cáacwájuh jumna, wunnit pínah ī jumna caá. Obohjeéhtih, Melquisedecboó Abraham ā wāhndih ubniiji báadhni ā jumna caá. Dios naawátidih naóh yapanit daácna, ā wunatjidih naóhcan, “Páantjeh báadhni caá”, niijná īt chǎjap wut jī.

9 Buu moón Leví juimená jumnit sacerdotewā, Dios ā wāhat túatdih ī ubna caá. Páant ī ubachah yuhna, Abraham Melquisedecdhī wáhna, nihat Leví juimená ī wāhat pínah panihnidihbut Melquisedecdhī wáhna át chǎjap wut jī.

10 Melquisedecdhī Abraham wāh láa, ā juima Levíboó át cáac jam jwáchap wut jī. Pánihna, Melquisedec Abrahamdih jwááhna, Leví pínahdihbut át jwááap wut jī. Leví, ā juimenábut Melquisedecdhī wáhnit panihnit jumna, caán nump īt jumap wut jī.

11 Moisésji watnit, Leví ā déewādhībut sacerdotewā át jumat túatup wut jī. Ā wutat pahjeh queét sacerdotewā nuúpwādhī mao cáo wáhnit, cáacwādhī īt uúbh wáhap wut jī, Dios ā enechah, túinit ī jumat pínah niijná. Páant ī chǎjachah, tǎi yooópndih jumna nihna, biih sacerdotedih jwíta náahcan tagaá. Obohjeéhtih, pánih jumcan, biih sacerdotē Melquisedec panihnidih buu jwī náahna caá. Pánihna, Leví juima Aarónji ā juimená poómpdih moón sacerdotewādhī buu jwī náahcan caá.

12 Sacerdotewādhī Dios túat nuumnit, jwiitdih ā wutatdihbut túat nuumát caá náahap.

13 Dios Moisésjidih wutat túatnit, Leví juima Aarón ā juimená poómpdihjeh sacerdotewā át waadaát túatup wut yuh jī. Páant ā wutachah yuhna, jwī Maáh Jesús Leví juima nihcan caá.

14 Judá juimená poómpdih bóo ā jumatdih jwī tǎi jéihna caá. Obohjeéhtih, Moisés sacerdotewā waadánit, Judáih poómpdih moondih át waadácup wut jī.

15 Caandih jéihna, nindihbut jwī tǎi jéihna caá: Buu Dios jáap ā waadáni sacerdotē Cristo Melquisedec panihni ā jumna caá.

* 6:19-20 Lv 16.2

* 6:19-20 Sal 110.4

* 7:1 He 5.6

* 7:2 Gn 14.17-20

* 7:5 Nm 18.21

16 Jon jätih jumnit sacerdotewā pínah Dios ā wutat pahjeh Levíih poðmpdih moonjéh ít waadáp wut jī. Obohjeéhtih, Leví juima nihcah yuhna, páantjeh jumna, Cristo sacerdotē át waadáp wut jī.

17 Nin pah Dios át niijíp wut jī:
 “Meém páantjeh sacerdotē ma jumbipna caá. Melquisedec sacerdotē ā jumat pah-jeh muntih meembát sacerdotē ma jumbipna caá”, Dios ā wáúhdih át niijíp wut jī. (Sal 110.4)

18-19 Moisésji ā wutatdih jepahíhna yuhna, jwiít cáacwā yoobópdih jwī jéih jumcan caá. Pánihna, caán ā jwíih wutatji yoobópdih jwī jumat pínahdih ā teo wáaccāh, Dios caandíh át cádahap wut jī. Pánih cádahnit, jwī Maáh ā wun wúhatdih jwī túi jenah joyát jīb Dios jwiítidih ā túi ubna caá, ájeéh jwī túi jumat pínah niijná. Páant ā chájachah, caandíh túi jéih uúbhniit, ā pehbóo yoobópdih jwī jumat pínahdih jwī wēi páina caá.

20 Cristodih sacerdotē waadána, ā wēpatjīh naóhniit, Dios caandíh át waadánap wut jī. Obohjeéhtih, ā wēpatjīh naóhcanjeh, bita sacerdotewādih át waadánap wut jī.

21 Cristoboodih sacerdotē waadánit, Dios caandíh nin pah át niijíp wut jī:

“Weém, ma Maáh, wā wēpatjīh meemdíh yoobópdih wā naóhna caá. Pánih wēp naóhna, meemdíh wā jenah joyátidih wā túat nuumcán níit. Páantjeh sacerdotē ma jumbipna caá”, Dios Cristodih át niijíp wut jī. (Sal 110.4)

22 Pánih wēp naóhna, Jesús jwiítidih ā túi ubat pínahdih niijná, át chájap wut jī. “Cáacwādih wā túi ubbipna caá”, niijná, Dios Jesúsdih át wah deyanap wut jī. Pánihna, Jesús ā wun wúhatdih túi jenah joinít, Dios ā niijátji yoobópdih ā jumatdih jwī jéihna caá.

23 Jwíih jumnit sacerdotewā í wunuchah, bita ípi túat nuum waadáp wut jī. Pánihna, dawá sacerdotewā ít jumap wut jī.

24 Obohjeéhtih, Jesúsboó páantjeh ā jumuchah, caandíh túat nuumni sacerdotē pínahdih jwī náahcan caá.

25 Jesús páantjeh jumna, áih cáacwādih ā uúbh cádahcan caá. Pánih uúbhna, nihāt caandíh jepahnitdih ā túi ubna caá, Dios pehbóo ájeéh jwī túi jumat pínah niijná. Pánihna, Jesússeh yoobópdih jwiítidih túi ubni ā jumna caá.

26 Cáacwā jwī chájat pah yeejép chájni nihcan, Jesúsdih yéej chájat peéh ā wihcan caá. Yeejépwā cátih jumniidih jeáboó ub bejniit, nihāt cáacwā chah maáh Dios át waadánap wut jī. Pánih jumna, Jesús sacerdotewā í chah maáhbut jumna, jwiítidih túi teo wáacni ā jumna caá.

27 Bitā sacerdotewā í jumat pah nihcan caá. Queétoó yeó jáap jumat pah nuúrpwādih mao cáo wáhna, queétjeh í yéej chájat jīb jwíih wúhniit, túttimah, cáacwā í yéej chájat jībbut ípi wúhup wut jī. Dawá láa páant ít chájap wut jī, cáacwādih Dios ā túi enat pínah niijná. Obohjeéhtih, Jesúsboó bíic láajeh wun wáhna, caanjéh áih bácahdih míic wúhniit, cáacwādih í yéej chájat peéh át jīb chájap wut jī.*

28 Moisésji ā wutat pah sacerdotewā í maáta pínahdih cáacwādih í waadát tútuchah, yéejat wihcannit ít nihcap wut jī. Obohjeéhtih, caán túttimah, Dios wēp naóhna, ā wáúh páantjeh yéejat wihcanniboodih sacerdotewā í chah maáh át waadánap wut jī.

8

Jesús sacerdotewā í chah maáh jwiítidih ā túi teo wáacat

1 Caán nihātíh naóhna, nindih bácah yeebdíh naóhna caá wā chájap: Sacerdotewā í chah maáh panihni Jesús jwiítidih teo wáacni, jeáboó Dios ā jéihyepmant bóo buwámant ā chúdna caá.*

2 Pánih chúdnit, jwiít áihwādih ápi uúbhna caá. Nin baácboó jumni, cáacwā í chájni Dióih nuúboó sacerdotewā Dióih cáacwādih ípi uúbhna caá. Obohjeéhtih, Jesús jeáboó Dios ā chájni nuú yoobát díitboó jumna, jwiít áihwādih ápi uúbhna caá.

3 Nihat nin baácdih moón sacerdotewā í maáta nuúrpwādih ípi mao cáo wáhna caá. Páant queétdih Dios át wutap wut jī, cáacwā í yéej chájat peéh í jīb chájat pínah niijná. Jwiítidih teo wáacni sacerdotédihbut mao cáo wúhat panihnidih Dios át wúhat tútup wut jī, jwī yéejat peéh ā jīb chájat pínah niijná. Páant í wúhat pahjeh muntih, Cristo jwī yéejat jīb caanjéh át míic wúhup wut jī, Dios jwiítidih ā wēi enat pínah niijná.

4 Nin baácboó sacerdotewā wáat jumna caá. Pánihna, Jesúsboó nin baácboó páantjeh jumna nihna, sacerdotē āta jéih jumcan tagaá.

5 Nin baácboó jumnit sacerdotewā nin baácdih jumni Dióih nuúdihjih í teo wáhna caá. Cáacwā caán nuúdíh chájna, jeáboó jumni nuú panihni ít chájap wut jī. Páant ā jumuchah, jeejiboó Moisésdih Dios áih nuú pínahdih chájat tútnit, “Meemdíh wā naáwát pahjeh muntih wíih nuúdíh, nihāt caán díitboó jumnidihbut túi yoobópdih ma chájat tútup”, át niijíp wut jī.*

6 Obohjeéhtih, jeáboó jumni Dióih nuú nin baácboó jumni nuú chah túini ā jumna caá. Pánihna, Jesús sacerdotē jumna, ā tewatboó nin baácdih jumni sacerdotewā í tewat chah

* 7:27 Lv 9.7 * 8:1 Sal 110.1 * 8:5 Ex 25.40

caá ã jumap. Dios Moiséswãdih “Yeebdih wã wutatdih jepahnit, wãjeéh ñi túi jumbipna caá”, ãt niij naáwãp wut yuh jĩ. Oboghjeéhtih, jwiít dih “Jesús yeebdih ã wun wãhatboodih túi jenah joinit, wãjeéh ñi túi jumbipna caá”, ãt niij naáwãp wut jĩ. Queétdih ã naáwãtji chah jwiít dih ã naáwãt ã jumna caá. Pãnihna, Jesúsboó jwiít dih túi ubni jumna, nin baácboó jumnit sacerdotewã chah wẽpni ã jumna caá.

7 Æ jwiéh wutãtjidih yoobóp dih jéih jepahcan, cáacwã ãjeéh it jéih jumcap wut jĩ. Æ wutãtjidih jwi jéih jepahchahah nihna, biéh naáwãtdih Dios ãta naóhcan tagaá.

8 Oboghjeéhtih, Æ wutãtjidih i túi jepahcatdih enna, ãih cáacwãdih jũihna, nin pah ãt niijíp wut jĩ:

“Nin wã niijãtdih ñi túi joyoó: Túttimah, nihat wũih cáacwã, Israel juménãdih, Judá juménãdihbut jáap naáwãtdih wã naóhbiãna caá.

9 Æ ñuowã Egipto baácboó jumnitjidih bacanit, ded pah wãjeéh i túi jumãt pínãhdih queétdih wã naáwãp yuh jĩ. Oboghjeéhtih, páant wã naáwãtdih i joí cádahãp jĩ. Páant i cádahãt dih ennit, weembút queétdih wã cádahãp jĩ. Páant queétdih wã naáwãtji pah jwãub naóhcan, mácah wã naóhbiãna caá.

10 Túttimah nihat Israel juménãdih nin pah wã naóhbiãna caá: Wã wutãtdih yeebdih wã túi náhniãbiãna caá. Páant wã náhnianachah, ñi túi wẽi jepahbiãna caá. Weém ñi Maáh jumna, yeebdih wã en daobíãna caá. Yeéb wũhwã jumna, weemdihjeh ñi wãhbhiãna caá.

11 Pãnihna, caán láa teo wãhñit dée, maáta déebut nihat weemdih túi jéihnit mícjeh i jumbipna caá. Pãnih jéihnit jumna, det i déewãdih nin pah i míc niij bohécãn niit: ‘Ded pah jwã Maáh Dios ã jumãtdih ma jéihyee’, i niijcãn niit.

12 Pãnihna, i yéej chãjatjidih yohnit, queétdih peéh chãjcan, caandih cheneji wã jwãub náhnican niit”, Dios ãt niijíp wut jĩ. (Jer 31.31-34)

13 Pãnihna, jáap naáwãtdih naóhna, ã jwiéh naáwãtji ãt cádahãt tútup wut jĩ. Caán máa naáwãtjidih jáap naáwãtboó jwãub tút ñuamni ã jumna caá.

9

Dioh muú nin baácboó jumni, jeáboó jumni

1 Dios Moisésjidih jwiéh wãtãna, ded pah cáacwã caandih i weñãt pínãhdih ãt naáwãp wut jĩ. Nin baácãdih moón caandih i weñãt

pínãh muúdh ded pah i chãjat pínãhdihbut ãt naáwãp wut jĩ.

2 Caán muúdh nuñãp wã chóojih it wããpãp wut jĩ. * Caán muú diitboó chéne tólih it chãjap wut jĩ. I jwiéh waád juibini tólih “Dioh tólih”, it niijíp wut jĩ. Caán tólihboó i jii cáagãt nahna ãt jumãp wut jĩ. * Cáagãt naabát ãt jumãp wut jĩ. Caán cáagãt naajih sacerdotewã Diosdih i wãhni pan naaná ãt jumãp wut jĩ. *

3 Wẽupni yégueh chóojih i jáh yañhni tãahmãnt biéh tólih ãt jumãp wut jĩ. Caán “Dios ã jumãt tólih”, it niijíp wut jĩ. *

4 Caán tólihboó chej jumnidih cáagnit i cáwat naá ãt jumãp wut jĩ. Caán naá orojih i chãjni wut jĩ. * Orojih i chãjni paihbut caanjih ãt jumãp wut jĩ. * Caan páih diitna orojih i chãjni pamãp ãt jumãp wut jĩ. Caan pámap diitna “maná”, i niijni ãt jumãp wut jĩ. * Caan páih diitna Aarónih íoh cajãt nahbut chíih yabacni jum, * Dios ã wutãtdih ã daác báudhniiji chéne jeé naanábut ãt jumãp wut jĩ. *

5 Caan páih wããp lajni naajih chéne ángelwã orojih i pãp dohdnit it jwãáh ñuhup wut jĩ. Queét ángelwã Dios caanjih ã jumãtdih júatna it chãjap wut jĩ. Pãnihna, caanjih jumna, Dios cáacwã i yéejãtdih ãpĩ yohop wut jĩ. * Caán muúdh bóodih páant bóojeh tígãá wã naóh jwãhup.

6 Caán muúdh i túi ámohãt túttimah, sacerdotewã yeó jáap jumãt pah jwiéh waád juibini tólihdih waãdnit, Dios ã wutãt pah ípĩ chãjap wut jĩ. *

7 Sacerdotewã i chah maáhjeh biéh tólihboó jópchi jumãt pah biíc láa ã waãdãt yeó jáapdihjeh ãpĩ waãdãp wut jĩ. Pãnih waãdnit, i maoni nuñãp i wãhni pínãh meépdih caanjih jumni paih wããpãtdih ãpĩ chíãnap wut jĩ, caán meépdih ennit, Dios cáacwã i yéejãtdih ã yohãt pínãh niijnã. Meépdih ub bejcan, ãpĩ jéih waãdcãp wut jĩ. Diosdih wãbãt tút niijnã, caanjeh ã yéej chãjatji, nihat bitã judiowã i jéihca naáh yéej chãjatji juubut meépdih ãt ub waãd béjep wut jĩ. *

8 Páant Dios ã chãjatjijih Túini Espiritu nin pah jwiít dih ã jéihyana caá: Moisésdih ã chãjat tútãni muú Dios ã jumãt tólihboó cáacwã it jéih waãdcãp wut jĩ. Sacerdotewã i chah maáhjeh caannã ãt jéih waãdãp wut jĩ. Pãnihna, Moisésdih ã chãjat tútãni muú páantjeh ã jumãchãh nihna, jwiít cáacwãjeh Diosdih jwãta jéih wãbhcan tagaá.

9 Diosdih i weñãt muú ded pah ã jumãtji, caán diitboó ded pah i chãjatjidihbut naóhna, jwiít buu moondih nindih Dios bohéna caá

* 9:2 Ex 26.1-30 * 9:2 Ex 25.31-40 * 9:2 Ex 25.23-30 * 9:3 Ex 26.31-33 * 9:4 Ex 30.1-6 * 9:4 Ex 25.10-16
 * 9:4 Ex 16.33 * 9:4 Nm 17.8-10 * 9:4 Ex 25.16; Dt 10.3-5 * 9:5 Ex 25.18-22 * 9:6 Nm 18.2-6 * 9:7 Lv 16.2-34

ã chãjap: Cáacwã Diosdih weñat túut niijná, nuñúpwardih mao cáo wãhna yuhna, Dios ã náah yacat pah túinit ìt nihcap wut jì. Pánih chãjna yuhna, ìih caolih páantjeh yéejni jumna, Diosjeéh ìt jéih jumcap wut jì.

¹⁰ Nin pah ìpì chãjap wut jì: Nuñúpdih mao cáo wüh, jeémp, babh, ìih bácahnadih chocna, Moisés ã wutatji pah Diosdih ìpì weñep wut yuh jì. Obohjeéhtih, caán wutat pah chãjna yuhna, ì túut nuñmát déedih queétdih ãt teo wáaccap wut jì. Pánihna, Dios jáap bohéátdih ã naáwát túttimah, jon játih bóo wutatboó dedé pínah nihcan caá.

¹¹ Obohjeéhtih, jwiútdih túi chãjat túut niijná, Cristoboó sacerdotewã ì chah maáh yoobát jumnit, átat jáuwáp wut jì. Pánih maáh jumna, jeáboó jumni Diosdih weñat muú yoobátdih ãt waadáp wut jì. Caán jeáboó jumni muú nin baácboó cáacwã ì chãjni muú chah túini ã jumna caá.

¹² Cristo Dios ã jumapboó cabra meépdih, jwi meépdih Diosdih wuhat túut niijná, ãt ub waadáp wut jì. Obohjeéhtih, biíc láajeh jwiútdih wun wãhna, ãih meép panihnidih-jeh ãt ub waadáp wut jì. Pánih ub waadnit, jwí yéejatdih ã yohochah, jwiútdih páantjeh Diosjeéh jwí jumbipna caá.

¹³ Dios Moisésdih ã wutatjiboó “Wannitdih ñi cháúúchah, ñiuh bácahdih quei pánihni ã naácna caá”, ãt niijíp wut jì. Pánihna, ìih bácah quei pánihnidih chocat túut niijná, cabra meép, jwi meép,* jiwíwãdih ì cáwatji jóóhjhbut* sacerdotewã queétdih ìpì choj jáhanap wut jì.

¹⁴ Páant ì chãjachah yuhna, queétdih ãt túi teo wáaccap wut jì. Obohjeéhtih, Cristo wunna, ãih meépboodih ã yoh wühachah, jwiútdih búdí ã teo wáacna caá. Caán yéejat wihcanni jumna, cruzboó wunna, Túini Espiritu páantjeh jumni ã teo wáacatjìh, caanjéh ãih bácahdih Diosdih ãt wühup wut jì. Pánih chãjna, jwí yéejatdih yohnit, iiguípna jwí bejat déejidih ãt túi ubup wut jì. Páant ã túi ubnit jumna, “Yéejat peéh weemdiuh wihcan caá”, jwí niij jéihna caá. Pánih jumna, Dios, páantjeh jumni ã náahat pahjeh chãjnit jwí jumna caá.

Jáap naáwát

¹⁵ Moisés ã wutatjidih jepahna yuhna, ì yéejat peéh queétdih páantjeh ã jumuchah, cáacwã Diosjeéh ìt jéih jumcap wut jì. Páant ì jumuchah, nin jáap naáwátdih naóhñit, “Cristoboó ã wun wuhatjìh-jeh cáacwãdih wãjeéh wã túi jumat túutbipna caá”, Dios ãt niijíp wut jì. Páant ã niijátji pah, ì yéejatdih yohnit, ã ñionitdih túi ubat túut niijná, Cristo ãt wun wühup jì. Páant ã túi ubachah, páantjeh ájeéh jwiútdih ãihwã jwí túi jumbipna

caá. Pánih jumna, ãihwãdih Dios ã wuhat pínahdih jwí bíbohbiipna caá.

¹⁶⁻¹⁷ Cáac ã wunat pínah játih, ã déewãdih ã wuhat pínahdih ãpì daác jwejna caá. Obohjeéhtih, ã buud jwáhchah, ãih bií déedih ã déewã ì jéih ub jwuhcan caá. Á wunat pínah játih ã daác jwejni náó dedé pínah nihcan caá. Obohjeéhtih, ã wunat túttimah, ã daacátji pahjeh ãih bií déejidih ì ubbipna caá.

¹⁸ Páant ã wuncah, caán náó dedé pínah ã nihcat pahjeh muntih, nuñúpdih ì maocah, Dios Moisésdih ã niijátjibut dedé pínah áta nihcan tagaá.

¹⁹ Dios ã wutatdih Moisésji nihát ãih cáacwãdih ãt naóh beedánap wut jì. Pánih naóh péanit, jwi meép, cabra meépdih mahjìh ãt widip wut jì. Túttimah, oveja yoócdih ì dññani, hisopo wut jumni yilip biícndih nah chéonit, ãt taj báahanap wut jì. Pánih taj báahanit, Dios ã wutatdih ã daácni tólihdih, nihát cáacwãdihbut ãt choj jáhanap wut jì.

²⁰ Pánih choj jáhanit, nin pah Moisés queétdih ãt niijíp wut jì: “Dios ñin ã wutatjidih jwiútdih ã jepahat túutap jì, ájeéh jwí túi jumat pínah niijná. Pánihna, caán meépdih enna, ã naáwát yoobópdih ã jumatdih jwí jéihna caá”, ãt niijíp wut jì.*

²¹ Túttimah, caán tólihdih cáacwãdihbut ã choj jáhaat pahjeh muntih, Diosdih ì weñat pínah muúdh, nihát caán díftboó jumnidihbut ãt choj jáhanap wut jì.*

²² Páant tigaá, Dios ã wutat pah, meépdih yoh wuhat caá náahap, cáacwã ì yéejatdih ã yohat pínah niijná. Biquí láanajeh cáacdih quei pánihni ã jumuchah, meépdih yoh wuhcan, mahjìh-jeh chocat pínahdih Dios ãt wutup wut jì. Meép panihniñt chocannidih, Dios cáaquih yéejatdih ã quíib buudcán niít.*

²³ Pánihna, nin baácboó jumni Diosdih ì weñat muú, nihát caán díftboó jumnitbut quei wihcanni panihni ã jumat pínah niijná, nuñúp meépdih yoh wuhat ãpì náahap wut jì. Moiséswã caán muúdh jeáboó jumni muú pánihni ìt chãjap wut jì. Jeáboó jumni muú Dioñ muú yoobát ã jumuchah, chah túini meép panihnidih yohat caá náahap.

Cristo biíc láajeh ã wun wuhat

²⁴ Nin baácndih bóo Diosdih ì weñat muú cáacwã ì chãjnidih Cristo ãt waadáp wut jì. Caán muúdh waadánjeh, yoobópdih jeáboó ãt bejep wut jì, Dios ã jumapboó jwiútdih úbát túut niijná.

²⁵ Nin baácndih moón sacerdotewã ì maáta jópchi jumat pah Diosdih weñat túut niijná, ã jumni tólihdihbut nuñúp meépdih ìpì ub waadáp

* 9:13 Lv 16.15-16

* 9:13 Nm 19.9,17-19

* 9:20 Ex 24.6-8; Zac 9.11; Mt 26.28

* 9:21 Lv 8.15

* 9:22 Lv 17.11

wut jī. Obohjeéhtih, Cristo biíc láajeh wanna, áih meép panihmidih Dios á jumat tólih yoobátboó át ub waadáp wut jī.

²⁶ Cristo dawá láa waadná nihna, nin baácđih Dios á chájat túttimah, nihat cáacwá jwí yéej chájatji jīb, dawá láa caandih wan wúhat áta náah tagaá. Obohjeéhtih, nin péeni yeó jáapna jwí yéejatđih yohat túut niijná, nin baácboó biíc láajeh cáac jumnit, át wan wúhup wut jī.

²⁷ Nihat cáacwá biíc láajeh jwí wanna caá. Páant jwí wanat túttimah, táunitđih, yeejépwáđihbut Dios á níobipna caá, yeejépwáđih peéh chájat túut niijná.

²⁸ Biíc láajeh jwí wanat pah, dawá cáacwá jwí yéejatđih yohat túut niijná, Cristobut biíc láajeh át wan wúhup wut jī. Túttimah, á jwúub dei jáóhđipna caá, páant muntih. Pánih jwúub dei jáóhđih, jwí yéejatđih yohat túut niijná, á jwúub wan wúhcan níit. Obohjeéhtih, jwiit caandih wéi páinitđih úbđih á jáóhđipna caá, páantjeh á pehbboó Diosjeéh jwí jumat pínah niijná.*

10

Máa naáwát á teo wáacat

¹ Cristoih dooná túini yoobát á jumna caá. Obohjeéhtih, Moisés á wutatji túini pah jumna yuhna, biíc yoobó nihcan caá. Caán wutatđih jepahnit, yeó jáap jumat pah, nihat jópchina nuńúpwáđih mao cáo wúhna, Diosđih ípí weńep wut yuh jī. Obohjeéhtih, pánih chájna yuhna, cáacwá í yéejatđih í jéih yoh beedácan caá.

² Í jéih yoh beedána nihna, biíc láajeh Diosđih pánih wúhđit, “Wuń yéejat peéh jwiitđih á wihcan caá”, íta níij jenah joi tágaá. Pánih jenah joiná, nuńúpwáđih mao cáo wúhatđih íta cádah tagaá.

³ Obohjeéhtih, jópchi jumat pah nuńúpwáđih mao cáo wúhna, cáacwá í yéejatđih í jéih quib buńđcan caá.

⁴ Pánihna, jiwí meépdih, cabra meépdihjeh Diosđih jwí wúhchah yuhna, jwí yéej chájatđih áta yoh beedácan tagaá.

Cristo á wan wúhat

⁵ Páant yoobópdih á jumuchah, Cristo nin baácboó á cáac jumat pínah játiđbit nin pah Diosđih át níijp wut jī:

“Cáacwá nuńúpwáđih mao cáo wúhna, trigo ojđihbut í wúhatđih ma náahcan caá. Pánih náahcan, con baácboó ma cáac jumat túutuchah, ma chájni bácah meemđih weńani pínah á jumbipna caá.

⁶ **Cáacwá í yéejatđih ma yohat pínah niijná, nuńúpwáđih í mao cáo wúhchah, ma wéi encan caá.**

⁷ **Páant ma wéi encatđih jéihđit, ninboó jumna, ma náahat pah chájadih wá bejbipna caá. Páant ma naáwátđih naóh yapani á níij daacáp jī”,** Cristo á ípđih át níijp wut jī. (*Sal 40.6-8*)

⁸ **“Cáacwá nuńúpdih í mao cáo wúhat pínah, trigo ojđihbut í wúhat pínahđih queéđih ma náahcap jī. Páant í wúhchah yuhna, ma wéi encap jī”,** Cristo át jwíih níij naáwáp wut jī. Moisés páant queéđih á chájat túutuchah yuhna, caandih Dios át wéi encap wut jī.

⁹ Páant níij péanit, nin pah át jwúub níijp wut jī: **“Meém ma náahat pah chájadih wá bejbipna caá”,** át níijp wut jī. Páant á níijchah, nin pah jwí jéihna caá: Jon játiđ nuńúpwáđih í mao cáo wúhatjđih cádahat túutnit, biih bohéatboodih Dios naóhna át chájap wut jī.

¹⁰ Pánihna, Jesucristo á íp á náahat pah wan wúhđit, jwiit cáacwá jwí yéejatđih át yoh wúhup wut jī. Biíc láajeh wanna, áih bácađih át wúhup wut jī, jwiit áihwá Diosjeéh páantjeh jwí jumat pínah niijná.

¹¹ Nihat sacerdotewá yeó jáap jumat pah Diosđih weńat muúboó teonit, nuńúpwáđih ípí mao cáo wúhna caá. Obohjeéhtih, páant í mao cáo wúhna yuhna, cáacwá í yéejatđih í jéih yoh beedácan caá.*

¹² Obohjeéhtih, jwí yéejatji jīb Cristoboó biíc láajeh wan wúhna, jwí yéejatđih át túi yoh beedánap wut jī. Pánih yoh beedá péanit, á íp pebhna púuh laab béjnit, á jéihyepmant bóo buwámant, át chúudup wut jī.

¹³ Caanná chúudnit, caandih enihcannitđih á íp á yap yohat pínahđih á páina caá.*

¹⁴ Pánihna, biíc láajeh wan wúhđit, Dioíhwá í yéejatđih át yohop wut jī, yéejat wihcannitjeh páantjeh í jumat pínah niijná.

¹⁵ Caán yoobópdih á jumatđih naóhna, Dios naáwátđih naóh yapanidih Túini Espírituboó nin pah át níij daacát túutup tají:

¹⁶ “Nin pah Dios á níijp be: ‘Túttimah bóo láa nihat cáacwáđih nin pah wá níij naóhđipna caá: “Wá wútatđih yeebđih wá náhnianachah, wéinit níi jepahđipna caá.

¹⁷ “Níi yéej chájatđih wá jwúub náhnican níit”, wá níijbipna caá, Dios á niijná caá”, át níij daacát túutup tají. (*Jer 31.33-34*)

¹⁸ Pánihna, jwí yéej chájatđih á yohochah, jwí yéejat jīb sacerdotewá nuńúpdih í jwúub mao cáo wúhatđih jwí náahcan caá.

Humcanjeh, Diosđih jwí jéih úbđat

¹⁹ Wá déewá panihnitá, Jesúsboó wan wúhna, áih meépdih á yohochah, jwiitboó úmcanjeh, Dios pebhna waadnit pah, caandih jwí jéih úbđhna caá.

* 9:28 Is 53.12 * 10:11 Ex 29.38 * 10:13 Sal 110.1

²⁰ Pánihna, nin baácdih moón sacerdotewá ĩ maáta ĩpĭ chājatji bũũ láa jwiítidih dedé pínah nihcan caá. Cristoboó jwĭ yéej chājatji jĭib ā wun wāhuchah, caán tólihndih jāh yaĭhni chóodih ā yeo dei bejehchah,* jāap namá panihnidih át chājap wut jĭ, Dios ā jumapna jwĭ túi waadát pínah niijná.*

²¹ Pánihna, jwiítboó Dioh mũũ panihnit jwĭ jumuchah, jeáboó jumna, jwiítidih uábh wāhni Cristo chah wēpni sacerdote ā jumna caá.

²² Páant ā jumatdih jéihna, úumcanjeh, caandih túi jenah joiná, Dios pebhna waadnit, caandih jwĭ uáábát dée caá. “Cristo weemdih wun wāhna, wā yéejatdih ā yohochah, bũũ yéejat jĭib weemdih wiħcan caá”, jwĭ niĭj jéihna caá. Pánih jenah joĭ cádahcan, mahjĭh jwĭ chocat pah, quei wihcannit panihnit jwĭ jumát dée caá.*

²³ “Yeebdih wā túi ubbipna caá”, ā niĭjátji pah ā chājbipna caá. Páant ā chājat pínahdih túi jéihnit, bitadĩhbut caandih jwĭpĭ naóhna caá. Caandih jwĭ túi náhnat dée caá.

²⁴ Pánih náhninit, jwĭjéeh jumnitdih oina, teo wáacnit, niħat bíicdih jwĭ túi jumát dée caá.

²⁵ Diosdih weñat túat niijná, jwĭ míic wáacat dée caá. Bitá ĩ míic wáacatdih cádahna caá ĩ chājap. Páant ĩ cádahachah yuhna, jwiítboó jwĭ cádahca boj jĭih. Nin baácbóo jwĭ Maáh ā jwáub dei jūáwát pínah bahniĭeh ā judhna caá. Caandih jéihna, jwiít áihwá búdí jwĭ míic weña jĭih.

²⁶ Yoobópdih jumni naáwátidih jwĭ jéihna yuhna, “Wā náahat pah wā chājbipna caá”, jwáub niĭj jenah joinit, jwĭ yéej chājachah, Dios jwĭ yéejatdih ā yohcan niit.

²⁷ Páant jwĭ chājachah, ā tobohna caá. Niħat Diosdih enĩhcannitdih peéh chājnit, iiguĩpna ā bejat túútbipna caá. Pánihna, caandih cádahnit, jwáub yéej chājnitdihbut bíic yoobó ā peéh chājbipna caá. Páant ā peéh chājat pínah búdí úum náah jumni caá.*

²⁸ Moisés ā watatjidih ded ā yap yohochah, judíowā ĩ maáta caán yap yohnidih ĩpĭ peéh chājap wut jĭ. Ā yéej chājachah enniĭji, bíic peihcannit caandih ĩ naóh yacachah, ĩ naáwát yoobópdih ā jumátidih ĩt jéihyep wut jĭ. Pánih jéihnit, jĭgah encanjeh, caandih ĩpĭ mao yohop wut jĭ. Bíic peihcannit wiħcah, chénewā caandih ĩ naóh yacachah, ĩpĭ peéh chājap wut jĭ.*

²⁹ Páant ĩ peéh chājat chah, Dios ā wáúhdih enĩhcannitboodih ā peéh chājbipna caá. Cristo wun wāhna, áih meépdih ā yoh wāhuchah, Dios jwĭ yéejatdih ā yohna caá. Páant ā yohat pínahdih jwĭtíidih át naáwát wut jĭ. Obohjeéhtih, det yéejatdih yohnit jumna yuhna,

túttimah caandih yap yohna, jwáub yéej chājnit, “Jesúh meép oboh jumni ā jumna caá”, ĩ niĭj jenah joiná caá. Páant niĭj jenah joinit, queétdih oini Túini Espiritudih yeejép naóhna caá ĩ chājap. Páant ĩ chājachah ennit, Dios queétdih búdí ā peéh chājbipna caá.*

³⁰ “Det ĩ yéej chājatji jĭib weém caá wā peéh chājbip. Wíihwā jumna yuhna, yeejép ĩ chājachah, queétdih wā peéh chājbipna caá”, át niĭjĭp wut jĭ. * “Yoobópdih tígáá Dios páant niĭj naóhni ā jumap”, jwĭ niĭj jéihna caá.

³¹ Pánihna, Dios chah wēpni ā jumuchah, yéej chājnitdih ā peéh chājat pínah úum náah jumni caá.

³² Játih ded pah ĩni jumátjidih ĩni túi náhninaá. Túini doonádih joiná, jwĭih jepahnit, dawá láa búdí yeejép yapna yuhna, Jesúsdih ĩnit cádahcap tajĭ.

³³ Biquĩ láana cáacwá ĩ enechah, bita yeebdih yeejép naóhnit, yeejép ĩt chājap tajĭ. Bíih láa bita Jesúhwádih yeejép ĩ chājachah enna, yeejép yapnitdih ĩnit jĭgah en teo wáacap tajĭ.

³⁴ Bitadih nemat mwaáboó ĩ nemechah ennit, yeebbút ĩnit jĭgahap tajĭ. Nĩih bíi déedih ĩ dúuc wáyachah yuhna, jĭgahcanjeh, “Á túina caá”, ĩnit niĭjĭp tajĭ. “Nin baácdih bóo chah túini jeáboó wā bibohat pínah páantjeh ā jumna caá”, niĭj jéihna, ĩ dúuc wáyachah yuhna, ĩnit weñep tajĭ.

³⁵ Pánihna, úumcanjeh, Diosdih ĩni túi jenah joĭ cádahca bojoó. Páant ĩni cádahcat jĭib, yeebdih ā túi chājbipna caá.

³⁶ Yeejép yapna yuhna, Dios ā náahat pah ĩni chāj cádahca bojoó. Páant ĩni chāj cádahcah, “Wíihwádih wā pehbóo wā túi jumát túútbipna caá”, Dios ā niĭjátji pah, yeebdih ā túi chājbipna caá.

³⁷ Nin pah Dios naáwátidih naóh yapani át niĭj daacáp tajĭ:

“Wā wahnĩ ā juibíat pínah bahniĭitjeh ā judhna caá.

³⁸ Pánihna, wíihwā, wā náahat pah chājnit, wā wahnidih túi jenah joinit, ĩ túi jumbipna caá. Obohjeéhtih, caandih ĩ cádahachah, queétdih wā wēi encan niit”, Dios ā niijná caá”, át niĭj daacáp tajĭ. (Hab 2.3-4)

³⁹ Obohjeéhtih, jwiítboó Diosdih cádahcan, iiguĩpna bejnit pínah nihcan caá. Caandih túi jenah joinit jumna, páantjeh ájeéh jwĭ jumbipna caá.

11

Diosdih túi jenah joyát

¹ Nin pah Diosdih túi jenah joyát ā jumna caá: Diosdih túi jenah joiná, jwiítidih ā túi chājat pínahdih jwĭ túi jéihna caá. Ā niĭjátji

* 10:20 Mt 27.51; Mr 15.38; Lc 23.45 * 10:20 Jn 14.6 * 10:22 Lv 8.30; Ez 36.25 * 10:27 Is 26.11 * 10:28 Dt 17.6; 19.15 * 10:29 Ex 24.8; He 13.20 * 10:30 Dt 32.35-36; Ro 12.19

pahjeh ã chãj jwãhcah yuhna, “Ã niijãtji pah yoobõpdih ã chãjbipna caá”, jwí niij jéihna caá. Páant ã chãjat pínahdih encan yuhna, “Yoobõpdih páant ã chãjbipna caá”, jwí niij jengah joiná caá.

2 Páant í túi jengah joyóchah ennit, Dios jon jãtíh moondíh ãt túi wéi enep wut jí.

3 Diosdih túi jengah joinít, nin pah jwí jéihna caá: Dios ã naáwát wêpatjíl níhatdíh ãt chãjap tají. Pánihna, jwí enca naáhjidih níhat baa jwí enni pínahdíh ãt jígohanap wut jí.*

4 Abeljiboó Diosdih túi jengah joiní jumna, ovejadíh mao cao wãhñit, caandíh ãt weñep wut jí. Obohjeéhtih, ã úd jeñé Caín ã momatjí quehedihjeh Diosdih ãt wũhap wut jí. Pánihna, Dios Abel ã wãhñiboodíh chah ãt wéi enep wut jí. Pánih wéi enna, “Weemdíh túi jengah joinít, Abel túini ã jumna caá”, ãt niijíp wut jí. Caán ã wunát túttimah yuhna, ã túi jengah joyátjidih bohénit, ded pah jwíitboó jwí túi jengah joyát pínahdíh jwí jéihna caá.*

5 Enochoó Diosdih túi jengah joiní ã jumuchah, Dios caandíh ãt wéi enep wut jí. Pánih wéi ennit, ã wuncat pínah niijná, níhat bácahjah Dios jeáboó caandíh ãt ub bejep wut jí. Páant ã ub bejat túttimah, cáacwã caandíh ãt jéih bid juicáp wut jí.*

6 Páant ã yapatjidíh jengah joinít, “Diosdih túi jengah joicán, caandíh jwí jéih weñacan caá”, jwí niij jéihna caá. Ded caandíh bidni-boó “Dios ã jumna caá. Pánihna, caandíh wã túi bidichah, weemdíh ã túi chãjbipna caá”, niij jengah joyát caá náahap.

7 Noéjiboó Diosdih túi jengah joiní jumna, ded pah ã chãjat pínahdíh ã naáwãchah, ãt túi jepahap wut jí. Pánih jepahñit, ájeéh bóli, ã weh, ã weh áana yaádh bícdih pobyitdíh túi yapat téut niijná, búdí jááj chóodih ãt chãjap wut jí. Pánih túi jengah joiná, níhat bita yeejép í chãjachah enna, queétdih ãt pej jumcap wut jí. Pánihna, Diosdih ã túi jengah joyóchah, “Caán túini ã jumna caá”, Dios ãt niij enep wut jí.*

8 Abrahamjiboó Diosdih túi jengah joiní jumna, Dios ã wãhñi pínah baáboó ã bejat téutuchah joinít, ãt jepahap wut jí. Caandíh jepahñit, ã jumni baácmant bejna, ã jéihca naáh baácna ãt juibínap wut jí.*

9 Páant ã juibínachah, “Nin baácdih yeebdíh wã wãhñipna caá”, Dios ã niijíchah joinít, caán baácdih ãt chãwáp wut jí. Caandíh, ã wãúh Isaacdíh, ã juima Jacobdíhbut “Nin baácdih yeebdíh wã wãhñipna caá”, Dios ãt niij naáwáp wut jí. Queét caán baácdih moón níhcan yuhna, Diosdih túi jengah joinít

jumna, naáhp chóonadih yáuh taj cáagni muanádih chãjñit, caánboó ít jumap wut jí.*

10 Pánih jumna yuhna, caanjíl ã jum jwuhat pínahdíhjah Abraham ãt jéihyep wut jí. Jeáboó jumni tútchina ã bejat pínahboodíh wéi páina ãt chãjap wut jí. Caán tútchi Dios-boó ã jengah joyát pah chãjni ã jumuchah, buúdcán, páantjeh ã jumnipna caá.*

11 Abraham behe, ájeéh bóli Sarabut beh wili, weh wihcannit ít jumap wut jí. Queét chénat pah behñit jumna yuhna, Abraham Diosdih túi jengah joiní jumna, Dios ã teo wáacatjíl ít weh jumap wut jí. “Dios ã ni-ijátji pah ã chãjbipna caá”, Abraham ã niij jengah joyát juib, Sara mit weh jumap wut jí. Pánihna, Abraham behe jumna yuhna, ã wãúhdih ãt enep wut jí.*

12 Abrahamjí wunni dée ã jumuchah yuhna, ã juimená dawá ít cáac poonap wut jí. Cúiwãdih, óondihbut jwí jéih jengah encat pah ã juimenádhbut jwí jéih jengah en buujácan caá.*

13 Queét níhat Diosdih túi jengah joinít, ít buúdpap wut jí. “Yeebdíh caán baácdih wã wãhñipna caá”, Dios queétdih ã niijní baácdih juibícanjeh, ít wunap wut jí. Caán baácdih queétjeh bíbohcan yuhna, Dios ã niijátji pah, túttimah í juimená í bíbohah pínahdíh ít jéihyep wut jí. Pánih jéihñit, ít weñep wut jí. Pánihna, “Nin baácdih jibñitjeh jwí jumna caá”, ít niijíp wut jí.*

14 Páant niijná, bíh baácdih í bidatjidíh jwí jéihna caá.

15 Pánih bidnit, í jwíih jumni baácna jwáub bejihna níhna, íta jéih jwáub bej tagaá. Pánihna, “Bíh baácdih jwí bidna caá”, niijná, jon jãtíh í cádahni baácdih niijná ít chãjcap wut jí.

16 Obohjeéhtih, chah túini baácbodíh bidna ít chãjap wut jí. Caán í bidni baác jeáboó caá ã jumap. Caánboó íih tútchi pínahdíh Dios átat ámoh péanap wut jí. Pánihna, “Dios jwí Maáh caá”, í niijíchah joinít, ãt tíccap wut jí.

17-18 Túttimah, Dios Abrahamdíh ã wãúh Isaacdíh ãt mao cao wãhat téutap wut jí. “¿Yoobõpdih níit weemdíh ã túi jengah joiní niijná, páant ãt wutap wut jí. Pánihna, Abraham Diosdih túi jengah joiní jumna, ã niiját pah ãt chãjap wut jí. “Ma wãúh Isaacjíh ma juimenádiwã cáac poobapna caá”,* Dios ã niijátjidíh náhnina yuhna, Abraham caandíhjah mawat téut ãt chãjap wut jí.*

19 “Wã wãúh Isaacdíh wã mao wãhuchah, Dios caandíh ã jéih boobapna caá”, Abraham ãt niij jengah joyóp wut jí. Páant ã mawat

* 11:3 Gn 1.1; Sal 33.6,9; Jn 1.3 * 11:4 Gn 4.3-10 * 11:5 Gn 5.21-24 * 11:7 Gn 6.13-22 * 11:8 Gn 12.1-5 * 11:9 Gn 35.27 * 11:10 He 13.14 * 11:11 Gn 17.19; 18.11-14; 21.2; Ro 4.17-22 * 11:12 Gn 15.5; 22.17; 32.12 * 11:13 Gn 23.4; 1Cr 29.15; Sal 39.12 * 11:17-18 Gn 21.12 * 11:17-18 Gn 22.1-14

túut chājachahjeh, Dios caandíh át cádahat túutup wut jī. Páant ā mawihni jwúub báadhni pah caandíh ā enechah, ā wáúh ájeéh át jwúub jumup wut jī.*

20 Pánihat túttimah, Isaacboó Diosdih táí jenah joiní jumna, ā weh Jacob, Esaúdihtub “Túttimah, Dios meemdíh búdí ā táí chāja naáh”, át niijíp wut jī.*

21 Pánihat túttimah, Jacobboó, Diosdih táí jenah joiní jumna, ā wunat pínah játihbit áih wúat nahjīh too caj ñahnit, Diosdih át weñep wut jī. Pánih wēinit, ā wáúh José ā weh chénat pahdíh “Meemdíh Dios búdí ā táí chājbipna caá”, át niijíp wut jī.*

22 Túttimah, Joseboó, Diosdih táí jenah joiní jumna, ā wunat pínah játih judiowá Egipto baácboó jumnitji ī bejat pínahdih át naáwáp wut jī. Pánih naóhni, ā juimená pínah áih bácahjidi ī ub bejat pínahdih át wutup wut jī.*

23 Túttimah, Moisés mánaboó Diosdih táí jenah joiní jumna, ā cáac jumachah, caandíh bíic peihcanni widh it bih bibohop wut jī. Táinibit ā jumachah ennit, caandíh it bihip wut jī.* Caán baácdih moón ī maáhdih úmcanjeh, judiowá ī wehdih ā mawat túutuchah, it jepahcap wut jī.*

24 Túttimah, Egipto baácdih moón ī maáh nuám Moisésdih mit behanap wut jī. Páant mijeéh behna yuhna, Diosdih táí jenah joiní jumna, “Caánt mi wáúh caá”, ī niijátidih át náahcap wut jī.*

25 Caandíh behanah mi déewáboó wēinit, yeejép ī chājachah enna yuhna, át chājihcap wut jī. Pánih chājcan, Dioihwá bíicdih yeejép át yapat wut jī.

26 Dios ā wahni pínah Cristodih cáacwá yeejép ī chājat pínah pah Moiséswádhbut Egiptodih moón yeejép it chājap wut jī. Pánihna, nihat Egiptodih moón búdí jīb jumnidih ī bíbohadih náahcanjeh, Dioihwá bíicdih ā jumat jīb bita yeejép ī dehwat pínahdih át ñiwip wut jī. Túttimah, ā táí chājat jīb, Dios caandíh ā táí chājat pínahdih jenah joí waáwana, yeejép ā yapat pínahdih át ñiwip wut jī.

27 Diosdih táí jenah joiní jumna, Egipto baácdih moón ī maáh ā íjichah yuhna, caandíh úmcanjeh, caán baácmant át bejep wut jī. Dios jígohcanni ā jumachah yuhna, jígohnidih ā enat pah ā watatdih Moisés át jepah cádahcap wut jī.*

28 Moisés caandíh táí jenah joiní jumna, judiowádh Dios ā táí ubat pínahdih át jéihyep wut jī. Pánih jéihna, Dios ā wutat pahjeh

queét judiowádh íih jēcnadih oveja wáúh meépjīh át ñáñat túutup wut jī. Páant ī ñáñatdih ennit, Dios nihat ī jwíh túuhnitdih ā mawat túutni ángelboó judiowá ī jwíh túuhnitboodíh át maocap wut jī. Caán oveja wáúhdih mao péanit, Moisés ā wutat pahjeh, ī jumat yoobó it jeémép wut jī. Caán jeémát, Pascua ī niijni, bíicdih ī jwíh jeémp láa át jumup wut jī.*

29 Túttimah, Diosdih táí jenah joiní jumna, “Muj Mac Dúuni”, ī niijni mujdih, mah wihcanni namádh judiowá it chúuh bejep wut jī. Obohjeéhtih, Egiptodih moón queétdih ñuan béjnit, muj ā jwúub dúuj yóh lajachah, it chúic wun beedép wut jī.*

30 Pánihat túttimah, Diosdih táí jenah joiní jumna, judiowá Jericó tútchidih bóo búdí wáihyat júdu yehmant it páud bejep wut jī. Siete yeó jáap pohba caán tútchidih it páudup wut jī. Páant bóí yeó jáap ī páudat túttimah, caán wáihyat júdu át boto jéen bejep wut jī.*

31 Diosdih táí jenah joiníh jumna, Jericó tútchidih bóli deoh nah jumnih, Rahab wát jumnih, judiowá en waóhntidih wēi jwááhnit, mit teo wáacap wut jī. Páant mi teo wáacatji jīb, caán tútchidih moón Diosdih yap yohnitdih maonit, judiowá caántboodih it maocap wut jī.*

32 Bitá Diosdih táí jenah joinitdih naáwíhna yuhna, queét dawá ī jumachah, wá jéih naóh daác beedácan caá. Gedeón,* Barac,* Sansón,* Jefté,* David,* Samuel,* Dios naáwátdih naóh yapanitbut, nihat íih doonádh wá naáwíhna yuh caá. Obohjeéhtih, queétdih wá naóh daácan niit.

33 Diosdih táí jenah joiní jumna, biquína bíih baácdih moondíh míic maona, it yap yohop wut jī. Bitá íih cáacwádh táinijeh it wutup wut jī. Páant Diosdih ī táí jenah joyóchah, “Yeebdíh wá teo wáacpina caá”, ā niijátji pah queétdih át teo wáacap wut jī. Bitá táí jenah joiní jumna, jiwá queétdih ī jeémíhichah yuhna, Dios íih jacnadih át nemep wut jī.*

34 Bitá táí jenah joiní jumna, búdí iigátboó jumna yuhna, it iigáp wut jī.* Bitá táí jenah joiní jumna, queétdih ī mao yohíhichah yuhna, it jwei béjep wut jī. Bitá wēpcannitji jumna yuhna, Diosdih táí jenah joiní, wēpépwá it jumup wut jī. Pánih jumnit, bíih baácmant júóhni queétdih enihcannit soldadowádh míic maonit, it yap yohop wut jī.

* 11:19 Gn 22.13 * 11:20 Gn 27.27-29,39-40 * 11:21 Gn 47.31-48.20 * 11:22 Gn 50.24-25; Ex 13.19 * 11:23 Ex 2.2 * 11:23 Ex 1.22 * 11:24 Ex 2.10-12 * 11:27 Ex 2.15 * 11:28 Ex 12.21-30 * 11:29 Ex 14.21-31 * 11:30 Jos 6.12-21 * 11:31 Jos 2.1-21; 6.22-25 * 11:32 Jue 6.11-8.32 * 11:32 Jue 4.6-5.31 * 11:32 Jue 13.2-16.31 * 11:32 Jue 11.1-12.7 * 11:32 1S 16.1-1R 2.11 * 11:32 1S 1.1-25.1 * 11:33 Dn 6 * 11:34 Dn 3

³⁵ Biquína yaádh Diosdih í túi jenah joyát jíb, í déewá wannah bejnitjidih Dios át booa wáhp wut jī.*

Obohjeéhtih, bita Dioihwá í jumat jíb, queétdih teonit, búdí yeejép ít chājap wut jī. “Diosdih ma cádahachah, jwí watbipna caá”, queétdih ít níijp wut yuh jī. Obohjeéhtih, páant í níijchah yuhna, jeáboó chah táini pehbboó í bejat pínahdih náahna, ít jepahcap wut jī. Páant í jepahcat jíb, queétdih yeejép í chājachah, ít wanup wut jī.

³⁶ Bita Diosdih túi jenah joinít dih yeejép deohnit, búdí ít puñup wut jī.* Bitadilh chéonit, nemat muáboó ít nemep wut jī.*

³⁷ Bitadilh jeejīh yohnit, ít mawap wut jī.* Bitadilh íih bácahdih tac yoób ít bóodop wut jī. Bitadilh íbat naajīh ít mawap wut jī.* Bita moh yéjinit jumna, oveja chóo, cabra chóodihjeh ít dawáp wut jī. Queétdih ñuannít, bita búdí yeejép ít chājap wut jī.

³⁸ Queét chah táinit jumna, nin baácdih moón yeejépwá bícdih jumnit pínah ít nihcap wut jī. Queét Diosdih túi jenah joinítboodíh cácwá í náahchah, muú wihcapboó, jeéboobát ípí jib bejep wut jī. Pánih jib bejnit, jeé ítboó, baácbóo jumni ítboobát ípí áwup wut jī.

³⁹ Queét nihat caandíh túi jenah joinít dih Dios búdí át wēi enep wut jī. Pánih túi jenah joinít jumna yuhna, “Yeebdíh chah táini baácdih wá wáhbipna caá”, Dios á níijníj baácdih ít juibí jwahcap wut jī.

⁴⁰ Páant níj naóhna, nin pah Dios níj jenah joiná át chājap wut jī: “Queét wíh wá, táttimah jumnit wíh wábat wá wébhna í juyáchah, queét nihat bícdih táinit yoobát wá jumat táutbipna caá”, át níj jenah joyóp wut jī. Pánih jenah joiná, jātíh á chājatjí chah táini jwiít dih á chājbipna caá.

12

Jesúsdi h túi jenah joí cádahca boj jīh

¹ Queét wá naóh nit dawá Diosdih túi jenah joí cádahcannit í jumatjidih jéihnit, yéj chāj cádahnit, jwiítbut Jesúsdi h jwí túi jenah joí cádahca bojat dée caá. Nin pah caá jumat náahap: Náoni á túi náwíhichah yuhna, chodópdi h duo béjna, á jéih wép ñáocan caá. Yéguéh wéupnidih duoná, á túi jéih ñáocan caá. Páant á jumat pah Diosdih jwí túi jepahíhna yuhna, jwí weñat pínahdihjeh chājna, caandíh jwí túi jéih jepahcan caá. Pánihna, jwí yéj chājatdih cádahat caá náahap. Chah wép ñáoniboó á túi péaat pahjeh, jwiítbut Dios á náah yacat pah jwí chāj cádahca bojat dée caá.

² Jesúsdi h jwí túi náhni jīh. Caanjéh Diosdih túi jenah joí waóhni jumna, jwiít dih túi jenah joyát táutribat á jumna caá. Pánihna, caandíh jwí túi jenah joí cádahcat pínah níijná, jwiít dih á teo wáacna caá. Cruzboó wannah yuhna, á ípdih át túi jenah joí cádahcap wut jī. Cruzboó wunat tíic náah jumni á jumachah yuhna, á íp á jumapboó á weñat pínahdih jéihna, tíicanjeh, cruzboó át wanup wut jī. Pánihna, buu chah maáh jumna, Dios á jéihyepmant bóo buwámant á chádna caá.*

³ Jesúsdi h eníhcannit caandíh búdí yeejép í chājachah yuhna, Dios á náah yacat pah át cádahcap wut jī. Páant á cádahcatjidih ní túi náhna, yeebdíhbut yeejép í chājachah yuhna, bíic yoobó cádahcat táut níijná.

⁴ Bita yeebdíh tabit yeejép chājna yuhna, ít mao yohcap taga. Obohjeéhtih, Jesúsboodíh ít mao yohop wut jī. Páant yeejép á yapatjidih náh nit, yeebdíh yeejép í chājachah yuhna, caandíh ní cádahca bojóo.

⁵ Dios yeéd á wehdíh á naawátjidih zñi quíib buéd níit? Yeejép ní yapat pínahdih á naawát dih naóh yapani nin pah át níj daacáp tají:

“ Wúuhú, yeejép yapna yuhna, ma íjca bojóo. Páant yeejép ma yapachah, weém, ma Maáh, meemdi h bohéna caá wá chājap. Pánih bohé nit, wá táut nuumát táutuchah, ma joyáh bojca bojóo. Páant wá watuchah, jīgahcanjeh, ma túi jepahaa.

⁶ Nihat wá oinit, “Meém wá wúuh caá”, níj ennitdih wāpí bohéna caá, í yap yohcat pínah níijná. Pánihna, í yap yohochah ennit, queétdih wá peéh chājbipna caá’, Dios á níijná caá”, át níj daacáp tají. (*Job 5.17; Pr 3.11-12*)

⁷ Pánihna, yeejép yapna yuhna, Dioh namadíh ní cádahca bojóo. Páant ní yapatjíh, Dios á weh ní jumachah, yeebdíh bohéna caá á chājap, chah ní túi chājat pínah níijná. Det mána í wehdíh í watuchah, í jepahcah, ípí peéh chājna caá, í táut nuumát pínah níijná. Páant í chājat pah, Diosbut jwiít á weh jwí jepahcah, jwiít dih á peéh chājbipna caá.

⁸ Ní túi chājatdih ennit, yeebdíh á naóhcah nihna, á weh níca nihcan tagaa. Páant á naóhcah, mána wíhcannit pah níta jum tagaa. “Dios wá íp caá”, níta jéih níjcan tagaa.

⁹ Jwí mána jwiít dih ded pah í bohéatjidih ní jenah joyoó. Queét jwiít dih í peéh chājachah, queétdih jwípí jepahap jī. Pánih jepahnit, jwí íp Dios á táut nuumát táutuchah, chah jepahat caá náahap. Pánih jepahna, páantjeh ájeh jwí túi jumbipna caá.

* 11:35 1R 17.17-24; 2R 4.25-37 * 11:36 Jer 20.2; 37.15

* 11:36 1R 22.26-27; 2Cr 18.25-26; Jer 20.2; 37.15; 38.6

* 11:37 2Cr 24.21 * 11:37 Jer 26.23 * 12:2 Fil 2.6-11; He 2.9

10 Wébít jwí jum jwahuchah, jwí mána jwiítidh peéh chājnit, “Nin pah wā chājahah, wā wūáh ā túi jumbipna caá”, Ipí niij jenah joyóp wat jī. Obohjeéhtih, Diosboó peéh chājna, jwiítidh teo wáacna caá ā chājap, caán táini ā jumat pah jwiítbut táinit jwí jumat pínah niijná.

11 Dedé peéh chājatdih “Caán táina caá”, jwípí niij jenah joicán caá. Búdí jwípí jīgahna caá. Obohjeéhtih, jwíih jīgahna yuhna, túttimah caandíh jwí jenah joyóchah, jwiítidh ā teo wáacna caá, yéj chājcanjeh, jwí túi jumat pínah niijná.*

12 Pánihna, búdí yeejép yapnit jumna yuhna, Dios yeebdíh ā bohéatdih jéihna, ní jīgah cádaaha. Caandíh chah túi jenah jointi, úmcanjeh, ní túi weñeé.*

13 Pánih jumnit, Jesúh namádih bejnit, táinjeh ní chājaá. Páant yeejép ní yapachah yuhna, Jesúsdih cádahcanjeh, wēpnit panihnit ní jumbipna caá. Yeéb páant ní jumuchah ennit, bita Jesúhwā wēpcannit panihnitboobút caandíh chah í túi jenah joibipna caá.

Dios ā watatdih jepahcah, ā tobohat

14 Míc jūihcanjeh, nihah bícdih ní túi jumúú. Pánih jumna, jwí Maáhdih túi jepahnit, ní yéj chājca bojóó. Det yéj chājcanjitjeh jwí Maáhdih í enbipna caá.

15 ¡Ni túi chāja chaáh! Dios yeebdíh oinit ā teo wáacachah, ní túi jepahaá. Jepah cádahna, ní jwúub yéj chājat pínah ā tobohna caá. Caandíh cádahna nihna, momatdih yeejép ylip ā jāwat panihni yeebjéh níta míc yéja tagaá. Jesúh namádih ní cádahachah ennit, bita áihwábút bíic yoobó íta cádah tagaá.*

16 Ní weha mána nihcannitjéh yeejép ní chājca bojóó. Diosdih náahcannitbut ní jumca bojóó. Esatúboó ded pah ā jumatjídih ní túi náhninaá. Diosdih, ā wáhni pínahdihbut náahcanni āt jumap wat jī. Weép jeñé jumna, ā íp ā wunat túttimah ā ípíh bíi déedih bíbohni pínah āt jumap wat yuh jī. Dios ā ípídh ā niijnjídihbut bíbohni pínah āt jumap wat yuh jī. Obohjeéhtih, bíic yeó jáap búdí nuugáp wunna, bíic láa ā jeemát jíjbeh ā bíbohah déejidih oboh jumni pah jenah jointi, ā úudboodíh āt wáhpap wat jī. Pánih chājna, Dios ā wúhat pínahdih āt náahcap wat jī. Pánih náahcanni ā jumat pah yeebboó ní jumca bojóó.*

17 Á úúddih áih pínahdih ā wúhat túttimah, Esau ded pah ā yapatdih ní jéihna caá. Á íp caandíh ā wáhat pínahdih Esau búdí āt náahap wat yuh jī. Obohjeéhtih, páant ā náahachah yuhna, weép jeñédh ā wúhat pínahdih ā úúddih wáhp péanit, Esauúboodíh ā íp āt wáhpap wat jī. Caandíh ā jái úubúchah

yuhna, túut nuumcánjeh, caandíh āt wáhpap wat jī.*

18 Dios Moisésjídih ā watat túutachah, jwí déewa judiowā Dios ā jumni jeená ít juibínap wat jī. Obohjeéhtih, caanná í juibíat pah yeebboó ní juibícan caá. Nin pah queéthoó ít yapap wat jī. Dios ā jumni jeé, Sinai wát jumni jeená í juibínachah, búdí úigát āt jumap wat jī. Dupúát, baác méméat, búdí johlitbut āt jumap wat jī.

19-20 Caanná juibínit, póojat nah, Dios ā wéheatbut búdí ā yáanachah ít joyóp wat jī. Páant ā wéhenachah joiná, búdí úumnit, queét ít joíhcap wat jī. Dios nin pah queétdih āt níj watup wat jī: “Det nin jeedíh chūinitdih jeejéh yoh mawat caá náahap. Nindih nuñúp ā chūñachah, caandíhbut jeejéh ní yoh mawaá”, āt níjíp wat jī. Páant ā níjíchah jointi, túbít úum náah jumni watat ā jumuchah, “Jwiítidh ma jwúub naóhca bojóó”, ít níjíp wat jī.*

21 Páant ā yapatdih ennit, nihah í úumuchah, “Búdí úumnit, méména caá wā chājap”, Moisés yuh baca āt níjíp wat jī.*

22 Páant Diosjeéh ít jwíih jumap wat jī. Obohjeéhtih, yeebboodih pánihcan caá. Dios bíicdh jumat túut niijná, Sión wát jumni jee pánihpna ní juibína caá. Caán jeáboó jumni, Dios báadhniíh, Jerusalén tútchi caá. Yeebbút dawá ángelwá bíicdh wéi naáwát túut niijná, í míc wáacapna ní juibína caá.

23 Yeéb caán tútchidih moón pínah jumna, Dios weh jwíih juibínit bíicdh ní míc wáac juibína caá. Nihah í wátnadíh ā daácní nuóbut jeáboó ā jumna caá. Nihah cáacwádh níoni ā jumapna ní juibína caá. Bitá túi chājnitji Dioíhwájíh míc wáacnit yeebbút ní jumna caá. Dios queétdih yéjap wíhcanntit átat chājap wat jī.

24 Pánihna, Jesús pebhna ní juibína caá. Jon Moisés ā watatjídih jwúub túut nuumnit, “Jesúsboó wunna, áih meépdih ā yoh wáhpachah, yeebdíh wā túi úbbipna caá”, Dios jwiítidh āt níjíp wat jī. Abelji áih meépdih ā yohochah enna, Dios caandíh maonidíh āt peéh chājap wat jī.* Obohjeéhtih, Jesúsboó áih meépdih ā yoh wáhpachah enna, Dios jwiítidh āt túi úbap wat jī. Pánihna, áih meép oboh jumni nihcan caá.

25 ¡Ni túi chāja chaáh! Dios yeebdíh ā naáwáchah, ní túi jepahaá. Jon játih nin baácboó jumni Moisés Dios naáwátidh ā naóh yapanachah, caandíh í joíhcatji júb, Dios cáacwádh āt peéh chājap wat jī. Pánihna, buu jeáboó jumni Cristo jwiítidh ā naóh yapanachah jwí joíhchah, queétdih ā

* 12:11 Dt 8.5; 1S 7.14; 1Co 11.31-32 * 12:12 Is 35.3 * 12:15 Dt 29.18 * 12:16 Gn 25.29-34 * 12:17 Gn 27.30-40
 * 12:19-20 Ex 19.12-13,16-22; 20.18-21; Dt 4.11-12; 5.22-27 * 12:21 Dt 9.19 * 12:24 Gn 4.10 * 12:25 Ex 20.22

peéh chājat chah, jwiítboodih Dios ā peéh chājbipna caá.*

²⁶ Moisésji jum láa Dios ā wéhenachah, baác āt méménap wat jī.* Obohjeéhtih, biih ā naáwátidih naóh yapaniboó Dios túttimah ā niiját pínahdih nin pah āt niij daacáp tajī: “Nin baácđih, jeádihbut biíc láa pohba wā cádah méméabipna caá”, Dios ā niijná caá, āt niij daacáp tajī.*

²⁷ “Biíc láa pohba wā cádah méméabipna caá”, niijná, nihāt ā chājnijidih ā yohāt pínahdih naóhna āt chājap wat jī. Obohjeéhtih, Dios ā maáh jumapboó jéih yohca naáh jumna, páantjeh ā jumbipna caá.

²⁸ Pánihna, ā maáh jumapna bejnit pínah jumna, caandih ā yohcat pínahdih jéihnit, “Túina caá, Paá”, Diosđih jwī niij jīh. Páant niijnit, ā náahat pah caandih búdí jwī wēi jīh.

²⁹ Dios wēpni túini yoobát jumna, jwī tuu cáwat pah, det caandih jepahcannitđih ā yoh beedáipna caá.

13

Dios ā weñat pínahdih ded pah chājat

¹ Bitā Jesúhwádih ni míc oi cádahca bojoó.

² Ni jéihca naáhwádihbut ni túi wēi jwāáá. Pánih wēi jwāáhna, biquína Jesúhwā, jéihcan yuhna, ángelwádih it wēi jwāááp wat jī.*

³ Nemat maáboó jumnitđih ni jīgah en teo wáacá. Yeéb ijeéh jumna nihna, ded pah ni náahatđih jenah joinit, queéđihbut ni túi chājaá. Bitā yeejép i yapachan ennit, yeéb biíc yoobó yapna nihna, ded pah ni náahat pah, queéđihbut ni túi teo wáacá.*

⁴ Ni téihya chéwechah, ā túina caá. Pánih téihya chéonit, ni míc cádahca bojoó. Ni weha mána nihcannitđih yeejép ni chājca bojoó. Pánih yeejép chājnitđih Dios ā peéh chājbipna caá.

⁵ Bií déedih tabit ni bidca bojoó.* Nin pah Dios āt niijip wat jī: “Yeebđih cádahcanjeh, wā túi teo wáacipna caá”, āt niijip wat jī.* Páant ā niijátđih jéihnit, ni biobhni bií déedihjeh wēinit, chah ni jwáub bidca bojoó.

⁶ Pánihna, úmcanjeh, nin pah jwī niij jenah joiná caá:

“Wā Maáh Dios weemđih teo wáacni caá. Páant ā jumatđih jéihna, cáacwā weemđih yeejép i chājat pínahdih wā úmcan nit”, jwī niijná caá. (Sal 56.3-4,9-11; 118.6)

⁷ Yeebđih waóhnit, Dios naáwátđih bohénitđih, i túi chāj cádahcatđihbut ni túi náhninaá. Pánih náhnit, Diosđih i túi jenah

joyátji pahjeh muntih, yeebbát biíc yoobó ni túi jenah joyoó.

⁸ Jesucristo páantjeh biíc yoobó jumni caá. Jon jātih ded pah ā jumatji pah baubut ā jumna caá. Túttimahbut biíc yoobó ā jumbipna caá.

⁹ Jesúh namádih cádahnit, biáboó bejcat túut niijná, dawá mácah i bohéatđih ni joicá bojoó. “Nindih ni jeémé. Caandih ni jeempca bojoó”, biquína i niij bohéna caá. Páant i niij bohéatđih jwī jepahachah yuhna, Diosđih chah jwī túi jenah joyát pínahdih ā teo wáacan nit. Obohjeéhtih, Diosboó jwiitđih oinit, āpi teo wáacna caá, Jesúsdih chah jwī túi jenah joyát pínah niijná. Pánihna, ā teo wáacatđih caandih túi jenah joinit ni jumá.

¹⁰ Jesús cruzboó ā wan wáhatjídihjeh jwī túi jenah joyóchah, jwī yeejatđih Dios ā yohna caá, ájeéh jwī túi jumāt pínah niijná. Obohjeéhtih, sacerdotewáboó nuñupwádih i mao cáo wáhna yuhna, cáacwā i yeejatđih it jéih yoh beedáap wat jī.

¹¹ Queéť sacerdotewā i maáta jópchi jumāt pah nuñup meépdih Dios ā jumni tólihboó ipi ub waad béjep wat jī, cáacwā i yeej chājatđih Dios ā yohāt pínah niijná. Páant i chājat túttimah, i maoniji nuñupđih cáacwā i jumap yehboó ipi cáo yoh beedánap wat jī.*

¹² Jesúsbut tútchi yehboó cruzboó wan wáhnit, áih meépdih āt yohop wat jī, jwī yeejatđih ā yohochah, Dioihwā jwī jumāt pínah niijná.

¹³ Tútchi yehboó tíic náah jumni ā wanatđih enna, judiowā i maáta caandih it enihcap wat jī. Pánihna, cruzboó ā wan wáhatjídih jwī túi jenah joí jīh. Páant jwī jumachah enna, cáacwā jwiitđihbut i enihcan nit.

¹⁴ Nin baácboó páantjeh jwī jumāt pínah yoobát ā wihcan caá. Obohjeéhtih, jeáboó jwī yoób jumāt pínah tútchidih páina caá jwī chājap.

¹⁵ Pánihna, Jesús ā teo wáacatđih Diosđih jwī wēi naáwáchah, caandih mao cáo wáhat panihni ā jumna caá. Caandih jwī túi weñat dée caá.*

¹⁶ Ni jeéh jumnitđih túi chājnit, ni teo wáacá. Páant ni chājat pínahdih ni túi náhninaá. Pánih chājna, Diosđih cáo wáhat panihnidih wáhnit, caandih túi wēina caá ni chājap. Páant ni chājachah ennit, Dios ā túi wēibipna caá.

¹⁷ Yeebđih waóhnitđih túi jepahna, i wutat pah wēinit ni chājaá. Dios queéđih bohéat túutnit, yeebđih ā túi en dawát túutap tagaa, caandih ni yap yohcat pínah niijná. Pánih wutnit i jumachah, yeebđih ded pah i en dawátjídih Diosđih naáwát ā náahbipna caá.

* 12:26 Ex 19.18; Jue 5.5; Sal 68.7-8 * 12:26 Hag 2.6 * 13:2 Gn 18.1-8; 19.1-3; Ro 12.13; 1P 4.9 * 13:3 Mt 25.35-46 * 13:5 1Ti 6.6-10 * 13:5 Dt 31.6,8; Jos 1.5; Fil 4.11-13 * 13:11 Lv 16.27 * 13:15 Lv 7.12; Sal 50.14,23; Os 14.2

Pánihna, queétdih ñi túi jepahachah ennit, ì túi wēbipna caá. Obohjeéhtih, ñi jepahcah ennit, búdí ìta jġgah tagaá. Pánih jepahcan, ñita túi jumcan tagaá.

¹⁸ Jwiít dih ñi wábh cádahca bojoó, Diosdih páantjeh jwí túi jepahat pínah niijná. Yeó jáap jummat pah túi chājġhna, “Yeejépdih chājna caá wā chājap”, jwí niġ jenah joicán caá.

¹⁹ Weemdihbut búdí ñi wábh, ñi pebhna waicanjeh Dios weemdih ā jwáwb wahat pínah niijná.

Queétdih ā pée wábh

²⁰ Jwí Maáh Jesús jwí yéejat jġib wun wāhñit, āih meépdih āt yohop wat jġ. Páant ā chājachah, “Ñi yéejatdih wā yohbipna caá, páantjeh wājeéh ñi túi jummat pínah niijná”, Dios jwiít dih āt niġ naáwáp wat jġ.* Páant niijná jwí Maáh Jesús dih āt jwáwb boonanap wat jġ. Pánihna, Jesúsboó jwiít dih túi wbnġ, chah wēpni, ovejawādih en daonġ panihni jumna, jwiít āih ovejawā panihnitdih ā túi en daoná caá.*

²¹ Dios caandih boonaniġ jumna, yeebdih ā túi teo wáaca naáh, ā weñat pínahdihjeh ñi chājat pínah niijná. Pánih teo wáacnit, jwiít nihatdih ā túi túut numá naáh, ā náahat pah jwí jummat pínah niijná. Jesucristodih yeó jáap jummat pah búdí jwí wēi jġih. Páant túi ā jumna nah.

Ā pée túyat túutat

²² Wā déewā panihnitá, yeebdih nin wā daacátji búdí pohba nihcan caá. Pánihna, ninjġh yeebdih wā naóh bohéatdih ġjcanjeh, ñi túi joyoó. Pánih bohéna, yeebdih weñaat túut niijná, páant wā daacáp be.

²³ Nindihbut yeebdih wā jéihyana caá: Jwí wud panihni Timoteo nemat muáboó jumniġidih ġt bacanap wat be. Waicanjeh ninjġh ā juyáchah, yeebdih enedih bejna, caandihbut wā numah bejbipna caá.

²⁴ Ñi maáta, nihat bita caanjġh jumnit Jesúhwābut ġ túya naáh. Nin Italia baácđih moón Jesúhwā yeebdih ġ túyat túutna caá.

²⁵ Weembát yeéb nihatdih wā túyat túutna caá. Dios yeebdih búdí oinit, ā teo wáaca naáh.

Páant bóojeh tigaá wā naáwát.

* 13:20 Ex 24.8; He 10.29 * 13:20 Is 40.11; Ez 34; Lc 15.4-5; Jn 10.1-16

SANTIAGO

Queédih ā túyat tútat

¹ Weém, Santiago, * jwī íp Dios, jwī Maáh Jesucristodihbut teo wāhni wā jumna caá. Yeéb wā déewā, doce jwī nuowā ī jūimená poómpdih moón, Jesúh wā biih baácnaboó jumndih * túyat tútatnit, nin néodih wā daác wahna caá.

Dios jwiitdih ā jéhiyaat

² Wā déewāá, dawá láa yeejép yapna yuhna, űi túi wēi jengah joyoó.

³ Pānih yeejép yapna, yoobópdih Jesúsdi h jephahnit jumna, चाह túi jengah joinít, caandíh űi cádahcan níit. Chah űi túi jengah joyát pínahdih jéihnit, űi weñeé.

⁴ Jesúsdi h cádahcan, túi jengah joinít jumat túat níijná, biíc yoobó túi chājnít űi jumna.

⁵ “¿Ded pah wā chājbi?” níij jéihíhni Diosdi h ā úbú naáh. Páant ā úbúchah, Dios caandíh ā jéhiyabipna caá. Caán ni hat caandíh úbhndih jūihcanjeh, búdí āpī teo wáacna caá, ī jéhiyat pínah níijná.*

⁶ Pānih úbhna, Diosdi h túi jengah joinít, ā úbú naáh. “Wā úbúchah yuhna, Dios weemdíh āta teo wáaccan tagaá”, níij jengah joiníboó johlit dedboó ā johochah, búdí muj nolihat āpī túat nūmát pah ā jumna caá. Páant níij jengah joiní, yeó jáap jumat pah biíc yoobó āpī chājcan caá. Diosdi h túi jengah joiní ni hcan caá.*

⁷⁻⁸ Bua nindih jengah joiná yuhna, cheibit mácah ā jengah joibipna caá. Páant túi jengah joicán ā úbúchah, jwī Maáh caandíh ā jephacan níit.

⁹ Ded Jesúsdi h oboh jumniidih Diosboó maáh panihni ā waadábipna caá. Páant ā chājat pínahdih jéihnit, ā weñe naáh.*

¹⁰ Ded Jesúsdi h dawá bií dée bíbohndih bita ī dáuc wáyachah yuhna, ā weñe naáh. Cháa ā moopát pah tigaá caán bií dée ā buadáh bejbipna caá. Pānih jéihnit, caanbút ā weñe naáh.

¹¹ Yeó aáb jūóhna, tūbit ā chāhachah, cháa diib téh bejnit, ā yúugna caá. Páant ā yúugchah, ā túi jígohat ā beedná caá. Pānihat pah búdí bií déedih wēinibut āih bií dée biíc di h ā buadábipna caá.*

Yeejép chājat jengah joyá di h jephacat

¹² Ded yeejép yapna yuhna, Jesúsdi h cádahcanni túi wēini ā jumbipna caá. Páant ā cádahcatj jūib, páantjeh jeáboó Dios ājeéh jumat tútatnit, caandíh ā túi chājbipna caá.

“Weemdíh túi oinitdih wājeéh wā túi jumat túatbipna caá”, ā níijátj pah ā chājbipna caá.

¹³ Yeejép chājat jengah joyát ā jūáwúchah, “Dios caá weemdíh páant ā chājat tútat”, űi níij jengah joicá bojóo. Dios yeejép chājat jengah joicán, cáacwá di hbut páant ā jengah joyát túatcan caá.

¹⁴ Obohjeéhtih, cáacwájeh tabit yeejép ī űinahat pah ípī jengah joiná caá.

¹⁵ Pānih jengah joinít, yeejép ípī chājna caá. Páant ī chājatj jūib Dios queédih iiguípna ā bejat túatbipna caá.

¹⁶ Wā déewā, wā oinitá, “Dios weemdíh ā wutuchah, yeejép wā chājap jī”, űi níij jengah joicá bojóo. Páant jengah joyát yoobópdih ni hcan caá.

¹⁷ Jwī íp Dios jeáboó jumni jwiitdih teo wáacat túat níijná, téinidihjeh bitadi h ā wúhat túatna caá. Caanjeh tigaá yeó, widh, cúiwá di hbut chājni. Pānihna, ī jígohat ā túat nūmá chah yuhna, Diosboó páantjeh biíc yoobó ā jumna caá.*

¹⁸ Á náhat pah āih túini dooná di h jwī jephachah, ā weh jwī jumat pínah níijná, jwiitdih jáap cáac jumnit panihnit āt jumat túatjip taga. Pānih jumnit, ni hat ā chājnít cáti h jwiitdih ā túi ubuchah, ā jwiíh túat nūmni t jwī jumna caá.*

Diosdi h yoobópdih jephacat

¹⁹ Wā déewā, wā oinitá, Dios naáwá di h űi túi wēi joyoó. Pānih caandíh túi joinít, túi jengah joicánnit ī wéheat pah wéhecan, waicanjeh íjnit űi jumca bojóo.

²⁰ Det íjnit Dios ā náhat pah ī túi chājcan caá.

²¹ Nihat űi yéj chājatdih, yeejép űi en űinahatdi hbut űi cádahaá. Pānih cádahnit, Dios naáwá di h ī bohénachah, túi wēi jephahnit űi jumna. Páant ī bohéá di h űi joyóchah, iiguípna bejnit déejidih túi ubnit, Dios yeebdi h ā túat nūm péabipna caá.

²² Á naáwá di h joiná yuhna, jephacan, űi míc yeena caá. “Wā jephacah, ā túimi nacaá”, níij jengah joiná, yeeatdi h jengah joiná caá űi chājap. Pānihna, ā naáwá di h túi joinít, ā bohéat pah űi chājaá.

²³ Ded caán naáwá di h joiná yuhna, jephacanniboó nin pah chājni ā jumna caá: Áih móotdi h quenalihjīh ā míc enna caá.

²⁴ Pānih míc en péa bejnit, ded pah ā jígohatdi h waicanjeh ā quíib buadná caá.

²⁵ Obohjeéhtih, biíhboó ā enatjdi h ā quíib buadcat pah Dios naáwá di h joiná, túi náhnit, jephahna, chéoni panihni ni hcan, túi chājna, búdí ā wēibipna caá. Pānihna, caán bohéá di h jephacá dahcannidih wēi ennit, Dios ā túi teo wáacipna caá.

* 1:1 Mt 13.55; Mr 6.3; Hch 15.13; Gá 1.19 * 1:1 1P 1.1

* 1:5 1R 3.7-12; Pr 1.1-9.18; Stg 3.13-17 * 1:6 Mt 7.7-11;

Jn 16.23-24

* 1:9 Jer 9.24

* 1:11 Is 40.6-7

* 1:17 Nm 23.19; Mal 3.6

* 1:18 1P 1.23

²⁶ Ded jenah joicánjeh wéheni jumna, yoobópdih Diosdih á wéican caá. “Diosdih wá túi wéina caá”, niij jenah joiná yuhna, yeeatdih á jenah joiná caá. Pánih jenah joiná, Diosdih á wéi naáwát dedé pínah nihcan caá.

²⁷ Dios jwí íp á náahat pah caandih jwí weñat túut niijná, nin pah caá jwiitdih chājat náahap: Mána wihcannitdih, éemp wannitdihbut yeejép í yapachah enna, queétdih teo wáacat caá náahap. Diosdih náahcannit yeejép í chājat pah jwiitdih chājat caá náahap.

2

Cāacwādh biíc yoobó túi chājat

¹ Wá déewāá, jwí Maáh chah túini Jesu-cristodih jepahnit jumna, cāacwādh biíc yoobó túi chājat caá náahap.

²⁻³ Orojīh í chājniji télihya yacat júduna, búdí jīb jumni yéguehdihbut duoni yeéb Jesúhwá ñi míc wáacapna á waád juibínachah enna, caandih ñita wéi jwááh tagaá. “Nin túyapboó ma cháudú”, ñita niij tagaá. Páant niijná yuhna, caanna yeejép yégueh duoni moh yéejni á waád juibínachah enna, caánboodih ñita wéi jwááhcan tagaá. “Con buwáboó ma ñuhú. Baácdihjeh ma cháudú”, caandih ñita niij tagaá.

⁴ Pánih chājna, cāacwādh yeejép jenah joinit, túi jigohnitdihjeh ñita wéi en tagaá. Obohjeéhtih moh yéejnitdih ñita wéi encan tagaá. Páant niij jenah joyát á taanna caá.

⁵ Wá déewá, wá oinitá, weemdih ñi joyoó. Dawá moh yéejnitdih Diosdih túi jenah joinit, á maáh jumapboó jumnit pínah niijná, Dios át ñiwip wat jī. “Wājeéh páantjeh ñi jumbipna caá”, Dios caandih oinitdih át niijp wat jī.

⁶ Obohjeéhtih, queétdih á ñíwichah yuhna, yeéboó queétdih ñipi tícana caá. Pánih queétdih tícant, dawá bií dée bíbohndihjeh ñi wéi enna caá. Nindih ñi túi náhninaá: Dawá bií dée bíbohnditboó yeebdih yeejép ípī chājna caá. Queétdjeh yeebdih naoh yacat túut niijná, cāacwādh peéh chājat túutnit pebhna ípī teo wái bejna caá.

⁷ Queétdjeh Cristodih yeejép ípī wéhena caá. Obohjeéhtih, yeéboó “Jwiit Cristoihwá caá”, niijnit jumna yuhna, caandih yeejép wéhenitboodih ñi wéi enna caá. Páant ñi chājat á tícana caá.

⁸ Dios naáwátdih daácnitboó nin chah wēpni watatdih á daacátjidih ñi túi náhninaá: “Meemjéh ma míc oyat pah, bitadidibut biíc yoobó ma oyoó”, át niij daacáp tajī.* Caán watatdih jepahna, ñi túi chājna caá.

⁹ Obohjeéhtih, maáta panihnditdih túi wéi enna yuhna, moh yéejnitboodih enah bojnit,

teo wáaccan, yeejép chājna caá ñi chājav. Pánih chājna, Dios á watatdih ñi yap yohna caá.

¹⁰ Ded Dios á watatdih jepahna yuhna, biíc watatbitdihjeh yap yohna, nihatdih á yap yohna caá. Páant á yap yohochah, caandih peéh chājat á jumbipna caá.

¹¹ “Ñi weha mána nihcannitjeh yeejép ñi chājca bojoó”, Diosjeh át niij watup wat jī.* Caanjéh muntih, “Cāacwādh mao yohca bojoó”, át niijp wat jī.* Pánihna, det í weha mána nihcannitjeh yeejép chājav yuhna, cāacdih mao yohna, Dios á watatdih yap yohnit í jumna caá.

¹² Cristo jwiitdih búdí oina, jwí túi jumnat pínah niijná, bitadidih á oyat túatna caá. Páant á watatdih jepahnditdih, jepahcannitdihbut ñionit, ded pah í chājatji jībdih á naóhbiipna caá. Páant á jumuchah, á watat pah jwí túi chājat dée caá. Á náahat pahbut jwí wéhe jīh.

¹³ Bitadidih jwí jigah encan, Dios cāacwādh á ñio láa jwiitdihbut jigah encanjeh, á peéh chājbipna caá. Obohjeéhtih, bitadidih jwí jigah enechah, jwiitdihbut jigah ennit, á peéh chājcan niit.

Jesúsdih túi jenah joinit, bitadidih teo wáacat

¹⁴ Wá déewāá, nindih ñi túi joyoó: “Weém Cristodih wá túi jenah joiná caá”, ded niijná yuhna, bitadidih á túi teo wáaccan, á niijátji dedé pínah nihcan caá. Páant á niijichah yuhna, Dios caandih á túi ubcan niit.

¹⁵⁻¹⁶ Ded Jesúh, Jesúh wili í jeémát pínah wihcah ennit, yeejép yéguehdihjeh í dawáchah ennit, jwiit Jesúhwá queétdih túi teo wáacat caá náahap. “Túini yégueh duonit, túini jeémátdih jeémpnit, ñi túi jumwú”, niijná yuhna, í náahatdih ñi wūchah, ñi niiját dedé pínah nihcan caá.

¹⁷ Pánihna, “Cristodih wá túi jenah joiná caá”, niijná yuhna, ñi túi chājcah, Cristodih ñi jenah joyát dedé pínah nihcan caá.

¹⁸ Ñijeéh jumni nin wá bohéatdih joíhcani nin pah áta niij tagaá: “Weém wāpī túi chājna caá. Meémboó bitadidih teo wáaccan yuhna, ‘Cristodih wá túi jenah joiná caá’, mapī niijná caá. Jwiit chénat pahdih Dios á túi ubbipna caá”, áta niij tagaá. Obohjeéhtih, Cristodih túi jenah joinitboó bitadidih á túi chājachah, caandih túi jenah joinit á jumatdih cāacwā í jéhibipna caá.

¹⁹ “Dios biícjeh caá”, ñi niij jenah joiná caá. Páant ñi niij jenah joyóchah, á túina caá. Obohjeéhtih, páant ñi niij jenah joiná yuhna, Diosdih ñi jepahcah, caandih ñi jéhiyat dedé pínah nihcan caá. Nemépwābut ñi jenah joyát pahjeh mun tigua í jenah joyóp. Pánih jenah joinit, Dios biícjeh á jumatdih jéihna, á wēpatdih úmmit, queétditboó í méména caá.

* 2:8 Lv 19.18 * 2:11 Ex 20.14; Dt 5.18 * 2:11 Ex 20.13; Dt 5.17

20 “Cristodih túi jenah joiní wā jumna caá”, ded níij jenah joiná yuhna, bitadilh teo wáaccan, yoobópdiñ ã túi jenah joicán caá. Páñihna, Cristodih jepahna yuhna, bitadilh teo wáaccanniboó yoobópdiñ ã jepahcan caá.

21 Caán yoobópdiñ ã jumatdiñ ñi jéihyat pínah níijná, jwí ñeo Abraham ded pah ã chājatjidih wā naóhbiñna caá. Caán ã wūáh Isaac wūt jumnidih Diosdih ãt mao cáo wūhíhip wut yuh jī. Páñihna, jee dáhnajīñ ã cáag aabáni poómjpiñ ã cáagni tuujih caandih ãt chéó cáagap wut jī. Páñih chéó cáagna, Dios ã níijátji pahjeh caandih wēnit, ã wūáhdih mawat túat átiñ chāhap wut yuh jī. Páant ã jepahachah ennit, “Yoobópdiñ túini caá”, Dios caandih ãt níij enep wut jī.*

22 Páant ã níijátjidih náhninit, nindih ñi jenah joyó: Abraham Diosdih túi jenah joiní jumna, ã wutadilh ãt jepahap wut jī. Páñih jepahna, Diosdih ã túi jenah joyátidih ãt jūutap wut jī.

23 Dios naáwátidih naóh yapani ã níij daacátji pahjeh ãt yapap wut jī. “Abraham Diosdih túi jenah joinít, ãt jepahap wut jī. Páant ã jepahachah enna, ‘Caán túini caá’, Dios caandih ãt níij enep wut jī”, ãt níij daacáp tajī.* Páant ã níij enatdih jéihna, “Abraham Dios ã chéen caá”, cáacwā caandih ãt níijíp wut jī.*

24 Páñihna, ded pah Abraham ã yapatjidih jenah joinít, nindih ñi jéihbiñna caá: “Diosdih wā túi jenah joiná caá”, níijná yuhna, caandih ã jepahcañ enna, “Caán túini caá”, Dios caandih ã níij encan caá. Obohjeéhtih, Diosdih túi jenah joinít, ã túi chājatdih enna, “Caán túini caá”, caánboodih Dios ã níij enna caá.

25 Páant tigaá Rahab wūt jumnih deoh nah jumnihjidihbut “Caán túiniñ caá”, Dios ãt níij enep wut jī. Josué ã wah bojnitiñ mih tétchina ã jwibñachah, queétdih jwāáhnit, “Wíih muáboó ñi ũo jwahúp”, mit níijíp wut jī. Cheibit Josuéwā ãt jumapna queét ã jwúub bejchah, biñ namáboó mit jūutap wut jī, “Queétdih enihcannit maoná”, níijná. Páant queétdih mi teo wáacatdih enna, “Caán túiniñ caá”, Dios ãt níij enep wut jī.*

26 Jwíñ bácahdih caolih ã wihcañ, jwíta báadhcañ tagaá. Páñihna, caolih ã wihcañ, jwíñ bácahboó dedé pínah áta nihcañ tagaá. Páñihat pah “Diosdih wā túi jenah joiná caá”, níijná yuhna, bitadilh teo wáaccan, yoobópdiñ caandih jwí túi jenah joicán caá. Páñihna, jwí teo wáaccañ, caandih jwí túi jenah joyát dedé pínah nihcañ caá. Caolih wihcanni bácañ pah ã jumna caá.

3

Ded pah caá jwí wéheat

1 Wā déewāá, ded Dios naáwátidih cáacwádiñ bohéna, caán ã bohéatdih caanjébut ã túi jepaha naáh. Páñih bohéna yuhna, ã túi chājatdih enna, caánboodih Dios chah ã peéh chājat pínahdih ñi jéihna caá. Páñihna, ñijeéh jumnit Dios ã ñionitjeh ã bohéna naáh.

2 Dawá láa nihát jwiit cáacwā yeejép jwípiñ chājna caá. Ded yeejép níijhat ã jwúwúchah yuhna, níijcán, túi yoobópdiñ jumna, yeejép chājihatdihbut áta jéih yap yoh tagaá.

3 Nin pah ã jumna caá: Caballoñ jacdih itah naabítidih yacnit, áñih yapatnaboó tópnadiñ jwípiñ chéona caá. Caandih páuh laáb chūdnit, caán tópnadiñ wáñit, ded jwí bejhipboó cabalodih jwí jéih bejat túatna caá. Bainí naabit ã jumuchah yuhna, caandih jwí wáyachah, caballo jwiitdih ã túi jepahna caá.

4 Nin pahbut ã jumna caá: Búdi jááj chóo ã jumuchah yuhna, caán chóodih íoh tewat naáboó bainijeh ã jumna caá. Páñihna, búdi johlit ã úb joh bojochah yuhna, caandih íoh teoniboó caán bainí naajihjeh ded ã bejhipboó ã jéih íoh teo bejna caá.

5 Páñihat pah tigaá jwíñ nuéc bainí ã jumuchah yuhna, caanjñ níijná, bitadilh búdi jwí yéejana caá. Nin pahbut ã jumna caá: Bainí tuu cúat jumna yuhna, iig náhna, dawá máa nahnadih ã iigná caá. Páñihat pah jwíñ nuécjñ níijná, búdi yeejép jwí jéih chājna caá.

6 Páñihna, jwíñ nuéc tuu cúat panihni ã jumna caá. Jwíñ nuécjñ níijná, jwí jéih mic yéejana caá. Tuu cúat búdi ã iigat pah yeejép pohba jwí chājna caá. Páñih yeejép níijná, nemépwā ã wutat pah jwí chājna caá.*

7 Nihat jiadih moón nuñupwā, jiiñnit, maiwā, dóbohwa, queejwádhidibut cáacwā ãt wutap wut jī.

8 Obohjeéhtih, jwíñ nuécjñ yeejép níijná, jwí jéih cádahat túatcañ caá. Maiboó cáacdih chāácañ, ã yéejat pah jwiitbut jwíñ nuécjñ yeejép níijná, bitadilh búdi jwí yéejana caá.

9 Jwíñ nuécjñ Diosdih wēi naóhna yuhna, caán ã jumat pah jwiit cáacwádiñ ã chājnit jumna yuhna, yeejép pohba bitadilh jwí níijná caá.*

10 Páñihna, caán jácmanjeh wēi naáwát, yeejép níijátbut ã bacna caá. Wā déewāá, páant jwí níijichah, ã túican caá.

11 Biic meo waócáhmantjeh túini mah, núumni mah biicdih ápi nooj báccan caá.

12 Wā déewāá, higuera nah olivo túbñadiñ ápi quehcañ caá. Iguíñ nahboó higuerañ ápi quehcañ caá. Meo waócáhmant núumni mah ã nooj bácañcañ, túini mah ã nooj báccan

* 2:21 Gn 22.1-4 * 2:23 Gn 15.6 * 2:23 2Cr 20.7; Is 41.8 * 2:25 Jos 2.1-21 * 3:6 Pr 16.27 * 3:9 Gn 1.26

* 3:12 Pr 18.21

níit. Pánihat pah jwíitdih túini naáwát, yeejép niijátidibut niijcát caá náahap.*

Túi jenah joyát

¹³ ¿Níjeéh jumnit biquína túi jenah jointit í jum níit? Pánih jumíhna, “Bita chah wá jéihna caá”, í níij jenah joicá bojo naáh. Páant níij jenah joicánjeh, túinijeh jumnit, í túi chájna naáh. Páant í chájachah enna, “Queétoó túi jenah jointit yooabát í jumna caá”, ñi níij jéihbipna caá.

¹⁴ Obohjeéhtih, det bíi déedih bádí en ñinahna, í weñat pínahdihjeh jenah joiná yuhna, “Weémboó túi jéihni wá jumna caá”, í niijcá bojo naáh. Páant niijnit, tubit yeenit í jumna caá.

¹⁵ Páant jenah jointit, Diosdih náahcannit í jenah joyát pah, jenah joiná í chájap. Páant Dios queétdih á jenah joyát túutcan caá. Nemépwa caá páant í jenah joyát túutap.

¹⁶ Bitadilh jepchá tabnit, queétdih teo wáaquihcan, bádí míc jühñatbat á jumna caá. Pánih míc jühñit jumna, bádí yeejépdihbut í chájna caá.

¹⁷ Obohjeéhtih, caandih jéihnitdih Dios á túi jenah joyát túutna caá. Páant á jenah joyát túutachah, ípí túi chájna caá. Pánih túi chájna, míc jühñan, bitadilh yap yohcan, jééh túi bíicdih jumnit, queéé nihadilh bíic yooabó oinit, bitadilh í jígah en teo wáacna caá. Pánih chájna, yeecanjeh, ípí túi jumna caá.*

¹⁸ Pánih míc jühñan, “Túinijeh ñi jumúú”, bitadilhbut ípí níij náohna caá.

4

Nin baácdih bóodih bidcat

¹ ¿Dépanih tigaá míc jühñit, ñi míc mao? Túi chájihna yuhna, yeejép ñi jenah joyát pah chájna, ñi míc maona caá.

² “Caandih bádí wá náahna caá”, níij en ñinahna yuhna, ñi jéih bíbohcan caá. Pánih náahna, caandih bíbohndih jühñit, míc maonit, ñi mao yohna caá. Obohjeéhtih, Diosboodih úbhcan, ñi náahatdih ñi bíbohcan caá.

³ Úbhna yuhna, ñi weñat pínahdihjeh ñipí úbhna caá. Páant ñi úbhchah, Dios yeebdih á jepahcan caá.

⁴ Diosdih jéihcannit í náahat pah yeebbát náahna, Diosdih eníhcannit ñi jumna caá. ¿Caandih ñi jéihcan níit? Pánihna, queéé ded pah í chájatdih wéi enna, bíic yooabó chájnit, Diosdih náahcannit ñi jumna caá.*

⁵ Dios naáwátidih daácniji nin pah át níij daacáp tají: “Dios jwíjeéh á jumat túutni Túini Espíritu jwíitdih bádí oinit, jwí yéej chájihchah, tubit á jígahna caá”, át níij

daacáp tají. Páant á níij daacátji oboh jumni nihcan, yooabópdih tigaá á jumap.*

⁶ Pánih oina, Dios jwíitdih bádí á teo wáacna caá, caandih jwí túi jepahat pínah níijná. Nindihbut Dios naáwátidih bíih daácní át níij daacáp tají: “ Weém bách bitadilh chah wá jéihna caá”, níijníidih Dios á eníhcan caá. Obohjeéhtih, “Weém oboh jumni caá”, níijníiboodih Dios bádí oinit, á teo wáacna caá”, át níij daacáp tají.*

⁷ Pánihna, Diosdih túi jepahnit ñi jumúú. Caandih jepahnit, nemép á yéej chájat túutachah yuhna, caánboodih ñi yap yohoó. Páant ñi yap yohatdih enna, á jweibipna caá.

⁸ Diosdih bádí bidnit, ájeéh túi bíicdih ñi jumúú. Páant ñi jumuchah, caanbát níjeéh jumnit, yeebdih bádí á teo wáacbipna caá. Yéej chájíhatdih jenah jóí cádahnit, ñi jwúub chájca bojó. Pánih cádahnit, túiniiboodihjeh jenah jointit, ñi túi chájna.

⁹ Ñi yéej chájatdih bádí jígahnit, ñi jumúú. Yeejép ñi wéi chájatjidih cádahnit, caandih túicnit ñi jumúú.

¹⁰ “Yéej chájni, oboh jumni wá jumna caá”, Diosdih ñi níijí. Páant ñi níijíchah, caánboó ñi yeejatdih yohnit, nin baáboó ñi jum jwuhuchah, á túi teo wáacbipna caá. Túttimah, á pebhna ñi juibínachah, yeebdih maáta á waadábipna caá.*

Bita Jesúhwádih yeejép niijcát

¹¹ Wá déewáa, yeejép doonádih yeéb mícjeh ñi niijcá bojó. “Caán táicanni caá”, níijná, “Caandih peéh chájat caá náahap”, níijná caá ñi chájap. Páant niijnit, “Jwí míc oyat pínahdih Cristo á wutat á táicann caá”, ñi níijná caá. Páant niijná, caandih jepahcan, “Túi chájat pínahdih weemjéh caá wá jéih ñiwip”, níijná caá ñi chájap. Páant niijnit, yeebhjéh míc wutna caá ñi chájap.

¹² Obohjeéhtih, Diosjeh cáacwádih watni, queétdih ñioni á jumna caá. Cáacwá iiguípna bejnit déejidih caanjéh á jéih túi abna caá. Caanjéh queétdih iiguípna á jéih bejat túutna caá. Pánihna, “Caán yeejép caá”, jwíitboó cáacwádih jwí jéih niijcán caá.

Cheibit ded pah á yapat pínahdih jwí jéihcat

¹³ Бух, nindihbut ñi túi joyoó: Nin pah biquína ñi níij jenah joiná yuh caá: “Бух, cheibit bíih tútchina jibidih wá bejbipna caá. Caanná juibínit, bíic jópchi jum, bíi déedih júb chájnit, bádí dínorodih wá bíbohbiipna caá”, ñi níij jenah joiná yuh caá.

¹⁴ Obohjeéhtih, cheibit ded pah ñi yapat pínahdih ñi jéihcan caá. Тух jéi maátcanjeh jumnit, bíicmantjeh á буудáh bejna caá. Pánihat pah jwíitbut maátcanjeh jum jwuhnit, jwí буудbíipna caá.*

* 3:17 Pr 1.1-9.18; Stg 1.5 * 4:4 Is 1.21; Jer 3.6-10; Os 2.2; Mt 6.24; Lc 16.13 * 4:5 Ex 20.5; Dt 4.24; Zac 8.2 * 4:6

¹⁵ Obohjeéhtih, “Dios ã náahachah, páantjeh báadh jwáhnit, nin pah wá chájipna caá”, niij jenah joyát caá náahap.

¹⁶ Pánihna, “Weemjéh túi jéihni jumna, nin pah wá chájipna caá”, ñi niij jenah joyát yeejép caá. Diosdih ñi túi jenah joicán caá.

¹⁷ Ded ã túi chájat pínahdih jéihna yuhna, caandih chájcan, ã yéej chájna caá.

5

Dawá bií dée bíbohntidih ã wēp naáwát

¹ Yeéb dawá bií dée bíbohntiboó weemdíh ñi túi joyoó. Bwú nihát ñi náahatdih ñi bíbohna yuhna, túttimah bádí moh yéejnit ñi jumbipna caá. Páant yeejép ñi yapat pínahdih jéihnit, bádí ñi ñaac juúú.

² Níih bií dée ã moóp beedáh bejbipna caá. Níih yéguehdih jóoh macwá í jeémp beedábipna caá.

³ Bádí oro, platadihbut ñi ámohochah yuhna, moópni jumna, dedé pínah nihcan niit. Yeéb dinerodih oinit, bádí ñi ámohochah, Dios ã enna caá. Páant ã enechah, dinerodih yeéb ñi oyatji jíb, péeni yeó jáapdih yeejép ñi yapbipna caá. Iguipboó jumnit, bádí ñi moh yéejbipna caá.*

⁴ Yeebdíh teo wáhnitdih yeenit, í tewat jíbdih yoobópdih ñi jíb chájcap be. Pánih jíb chájcan, íih dinerodih páantjeh ma bíbohochah, Dios ã enna caá. Yeebdíh teo wáhnitboó í tewat jíbdih náahna, bádí í ñaacna caá. Páant í ñaacáchah, jwí Maáh Dios queétdih ã joiná caá.*

⁵ Nin baácboó jum jwáhnit, dawá bií déedih ñi bíbohochah, dedé yeebdíh ã judhcan caá. Pánih jumnit, ded pah ñi weñat pínahdihjeh ñipí chájna caá. Obohjeéhtih, yeebdíh Dios ã peéh chájat pínahdih ñi jéihcan caá. Jwiit cáacwá jwíh momo jiwíwádh bádí jeémát jwípi wáhna caá, bádí í débehat pínah niijná. Pánihat túttimah, túi débehnit í jumuchah ennit, queétdih jeémát túat niijná, jwípi maona caá. Obohjeéhtih, queét jiwíwá í wēi jeémpna yuhna, queétdih jwí mao jeémát pínahdih í jéihcan caá. Yeebboó queét wēi jeémpnit jiwíwá panihnit caá ñi jumap.

⁶ Nin pahbut ñipí chájna caá: Túi chájnit yeebdíh í yap yohcah yuhna, nemat muúboó nemat tútnit, queétdih ñipí mawat tútna caá. Páant ñi chájat jíbbut Dios yeebdíh bádí ã peéh chájipna caá.

Cristo ã jwáub dei júúwát pínahdih túi páñat

⁷ Wá déewáá, jwí Maáh nin baácboó ã jwáub dei júúwát pínahdih ñi túi páñaa. Wápchí mínah “Wá momnidih mah ã júúwá naáh, túi chíhñit, ã túi quehat pínah niijná”,

niijnít, ã túi páina caá. Páant ã páñat pah muntih, yeebbát ñi túi páñaa.

⁸ Jwí Maáh ã jwáub dei júúwát pínah bahni-jeh ã judhdattidih jéihnit, yeejép yapna yuhna, túi páñit, caandih ñi jenah joí cádahca bojoó.

⁹ Wá déewáá, yeéb mícjeh yeejép ñi míc niijcá bojoó, Dios yeebdíh ã peéh chájcat pínah niijná. Nindih ñi náhninaá: Á peéh chájat pínah yeó jáap bahni-jeh ã judhna caá.

¹⁰ Wá déewáá, Dios naáwátidih naóh yapanitjiboó bádí yeejép yapna yuhna, Dios queétdih ã naáwát túttatdih í naóh cádahcap wut jí. Pánihna, queét í cádahcat pahjeh muntih, yeebbát biíc yoobó Jesús ã jwáub dei júúwát pínahdih ñi pái cádahca bojoó.

¹¹ “Det yeejép yapna yuhna, Diosdih cádahcannit túi wēinit í jumna caá”, jwí niij jenah joyátidih ñi túi jéihna caá. Jon játih bóo Job wát jumniih doonádih ñit joiji tagaa.* Caán bádí yeejép yapna yuhna, Diosdih át túi jenah joí cádahcap wut jí. Pánih yeejép ã yapat túttimah, Dios jwí Maáh túi jígah enni jumna,* caandih bádí át teo wáacap wut jí.

¹² Wá déewáá, ded pah ñi wéheat pínahdih jenah joínit, nindih chah ñi túi náhninaá: Cáacwá í naáwátidih bita í túi joyát pínahdih náahna, nin pah ípi niijná caá: “Jeá túini ã jumuchah, yoobópdih caá wá niijíp”, ípi niijná caá. Páant í niiját pah, yeéb ñi niijcá bojoó. Bitadih naóhna, túi yoobópdihjeh ñi naáwá. Páant ñi túi naóhcah, Dios yeebdíh ã peéh chájipna caá.*

Uúbát

¹³ Níjehje jumni yeejép yapna, Diosdih ã uúbá naáh. Biíh wēini jumna, Diosdih ã wēi ewe naáh.

¹⁴ Biíh wunni jumna, Jesúihwá í maátadih ã bid bojo naáh, yíjilh náñit, jwí Maáh Jesús ã wēpatjilh caandih í uúbát pínah niijná.*

¹⁵ Pánih teo jáha uúbhñit, “Jwí uúbát pah Dios ã chájipna caá”, í niij jenah joyóchah, wánnidih Dios ã booaipna caá. Á yéej chájatji jíb wunni ã jumuchah, í uúbáchah, ã yéej chájatjidihbut Dios ã yohbipna caá.

¹⁶ Pánihna, yeéb ñi yéej chájatdih ñi míc naáwá. Pánih míc naóhñit, yeéb mícjeh Diosdih ñi uúbá, dedé wunat ã jumuchah, caandih ã booaat pínah niijná. Túi chájnit ñi uúbáchah, Dios ã túi jepahbipna caá. Páant ñi uúbát oboh jumni nihcan, wēpni ã jumna caá.

¹⁷ Dios naáwátidih naóh yapani Elíasji jwiit pah át jumap wut jí. “Mah ã buugcá bojo naáh”, Diosdih ã niij uúbáchah, biíc peihcanni jópchi biíh jópchi tac yoób mah át buugcáp wut jí.*

* 5:3 Mt 6.19 * 5:4 Dt 24.14-15 * 5:11 Job 1.21-22; 2.10 * 5:11 Sal 103.8; 111.4 * 5:12 Mt 5.34-37 * 5:14

Mr 6.13; Lc 10.34 * 5:17 1R 17.1; 18.1; Lc 4.25

¹⁸ Túttimah, ā jwúub uúbúchah, mah āt jwúub buugúp wut jī. Baácdih mah ā jwúub buugúchah, momni chíihnit, āt jwúub que-hep wut jī, páant muntih. Pánihna, Diosdih jwí uúbát oboh jumni nihcan caá.*

Yéj chājni ā túut nuumát

¹⁹⁻²⁰ Wā déewāá, ñijeéh jumni Dios naáwátdih ā cádahachah ennit, caandih jwúub túut nuumát túutat caá náahap. Pánih jwúub túut nuumát túutnit, caandih ñi túi teo wáacna caá. Páant ñi teo wáacachah, ā jwúub túut nuumúchah, búdí ā yéj chājachah yuhna, Diosboó ā yéjatdih yohnit, caán iiguipna bejni déejidih ā túi ubbipna caá.* Caandih túi náhnit, ñi túi míc teo wáacá.

Páant bóojeh tigaá wā naáwát.
Santiago

* 5:18 1R 18.42-45 * 5:19-20 Pr 10.12; 1P 4.8

1 PEDRO

Pedro queétdih ã táyat tútat

¹ Weém, Pedro, Jesucristo áih doonádih naáwát túatni jumna, yeéb Jesúhwa bíih baácna jweí peétnidih wã daác wahna caá. Ponto baácna, Galacia baácna, Capadocia baácna, Asia baácna, Bitinia baácna jwei beñitiji ñi jumna caá.*

² Jon játih áihwã ñi jumát pínah niijná, jwí íp Dios ã náahat pahjeh yeebdih át ñiojip taga. Páant ã ñionit ñi jumachah, Túini Espíritu ã teo wáacatjñh tainiboodih túat naumná caá ñi chájap. Jesucristodih ñi túi jepahat pínah, áih meépjñh ñi yéejatdih chocnit pah ñi jumát pínahbut niijná, Dios yeebdih át ñiojip taga. Dios búdi oinit, yeebdih ã teo wáaca naáh, ñi túi jumát pínah niijná.

Túí wēi pāiní jwí jumát

³ Jwí Maáh Jesucristo ípdih búdi jwí wēi naóh jñh. Caanjeh tigaá jwiitdih jñah en teo wáacnit, Jesucristo wannijidih át jwáub boanap tají, jáap cáac jumnit panihnit jwí jumát pínah niijná. Pánih jumnit, jwíih bácah ã wunuchah yuhna, jwíih caolih Dios-jeéh ã pebhboó páantjeh ã jumbipna caá. Pánihatdih jéihnit, jwí wēi páina caá.*

⁴ Caán táyapboó jumna, jwí jwáub wuncan niit, buca. Dios túini yoobát ã jumátidih ennit, caandih bainí jwí wēican niit. Caanná jwí juibínachah, túini ã wáhat pínahdih ã biboh páina caá.

⁵ Caán péeni yeó jáapdihjeh Dios jwiitdih ã túat nuúm péabipna caá. Páant ã túat nuúm péaat túat niijná, caandih jwí túi jenah joyóchah, ã wēpatjñh iiguipna jwí bejat déejidih ã túi wapna caá.

⁶ Páant ã wapatdih jéihnit, daocánni yeó jáapna yeejép yapna yuhna, ñi túi wēina caá.

⁷ Oro yoobát ã jumátidih jéihñhna, cáacwã caandih ã puúb enna caá. Obohjeéhtih, oro búdi jñib jumna yuhna, ã buudbipna caá. Jesúsdih jwí túi jenah joyátboó oro ã jñib jumát chah ã jñib jumna caá. Yoobópdih Jesucristodih túi jenah joiná, dedé yeejép yapna yuhna, caandih jwí cádahcan niit. Jwí túi jenah joí cádahcah, Jesucristo jwáub dei jóhñit, búdi wēina, “Ma túi chájna beé”, jwiitdih ã niijbipna caá.

⁸ Caán Jesucristo nin baácboó ã jum jwuhuchah, yeéb caandih encannitji yuhna, ñi oina caá. Buubut caandih encan yuhna, túi jenah joinit, bainí ñi wēican caá.*

⁹ Pánih túi jenah joinit ñi jumachah, iiguipna ñi bejat déejidih Dios yeebdih ã túi ubna caá.

¹⁰ Dios cáacwãdih oinit, í yéejat jñib iiguipna bejat déedih ã túi ubat pínahdih jon játih Dios naáwátidih naóh yapanitji í daacáp wut yuh jñ. Pánih daácna yuhna, queéjtjeh caandih í beh joicáp wut jñ. Pánih beh joicán, búdi jéihñhna, queéjtjeh í míc uúbh joyóp wut jñ.

¹¹ Cristo yeejép ã yapat pínah, boo pud jóhñit, ã maáh waadát pínahdihbut Túini Espíritu queétdih át jéihyanap wut jñ. Páant ã jéihyanachah, “¿Débólíh tigaá Cristo ã jóhñbi? ¿Páant ã jówúchah, ded panihat tigaá ã jumbi? ¿Ded pah tigaá caandih jwí beh enbi?” Ípí niij míc uúbh joyóp wut jñ.

¹² Pánihna, Túini Espíritu queétdih naóhna, ñih pínah niican, buú láa moónih pínah ã jumátidih át jéihyanap wut jñ. Páant í joinitji túini doonádihjeh Túini Espíritu ã wēpatjñh yeebdih bita í naáwáp wut jñ. Caán doonádih Diosñ ángelwábut búdi í jéihñhna caá.

Ded pah jwíit Jesúhwa jwí jumát

¹³ Dios jwiitdih nihat ã túi chájatdih náhnit, túi jenah joinit ñi jumá. Yeejép chájat jenah joyátidih páantjeh jumah bojnit, Jesucristo ã jwáub dei jóhñit, jwiitdih ájeéh ã ub bejat pínahdih ñi túi wēi páina caá.

¹⁴ Jesúh doonádih joi jwáhcán, ñi náahat pahjeh ñit chájap taga. Obohjeéhtih, buú caandih jéihna, ñi jwíih jumátji pah ñi chájca bojó. Dios weh jumna, caandih túi jepahnit ñi jumá.

¹⁵ Pánih jumna, yeebdih ñioni Dios túini yoobát ã jumát pah, yeebút ñi túi chájaá.

¹⁶ Jon játih Dios naáwátidih naóh yapani nin pah át niij daacáp tají: “Weém caá yéejat wihcanni. Páant wã jumát pah, yeebút yéejat wihcannit ñi jumá”, Dios ã niijná caá, át niij daacáp tají.*

¹⁷ Diosdih uúbhna, “Paá”, ñi niijná, nihat cáacwã ded pah í chájatdih ã enna caá. Páant ã enatdih jéihnit, nin baácboó táoh jibnit dée ñi jum jwuhuchah, tíic jenah joinit, ã peéh chájatdih umna, yéej chájat caá náahap.

¹⁸ Ñi nuowã í watatji dedé pínah niican caá. Queét í watatdih jepahnit ñi jumachah, Cristo ñi yéejat jñib buudáat panihnidih át jñib chájap taga. Pánih jñib chájna, platajñh, orojñh yeebdih át jñib chájcan taga. Plata, orobut ã buudáh bejbipna caá.

¹⁹ Obohjeéhtih, Cristoboó túini yoobát oveja wúh panihni jumna, wun wáhnit áih meépjñh ñi yéejat jñib buudáatdih át jñib chájap taga. Caandih ñi túi jéihna caá.

²⁰ Nin baácñih ã chájat pínah játih, Diosboó Cristo ded pah ã yapat pínahdih átát jenah joyóp wut jñ. Páant ã jenah joinitji Cristodih ã wahachah, yeebdih teo wáacat túat niijná, buú át cáac jumap tají.

²¹ Pánihna, Cristo ã teo wáacatjñh Diosdih jepahnit ñi jumna caá. Cristo wannijidih

* 1:1 Stg 1.1 * 1:3 Jn 3.3-7; Ro 6.4-13; 1P 1.22 * 1:8 Jn 20.29 * 1:16 Lv 11.44-45; 19.2

jwáub boonanit, á pehbboó úb páuh laab béjnit, ájeéh bícdih watni pínah Dios maáh át waadánap taga. Pánihatdih jéihnit, Diosdih túi jenah joinit, jwáub boonanit, á pebhna yeebdíhbat á úb bejat pínahdih ní jéihna caá. Caandíh jéihnit, ní wéi páina caá.

²² Jesucristoíh túini doonádih jepahnit, yéej chájatdih nit cádahjip taga. Pánih cádahnit, bíic weh pah Jesúhwwádhíh ní túi míic oina caá. Pánihna, “Meemdíh wá oina caá”, niijnít, queétdih ní túi teo wáacá.

²³ Yeéb jáap cáac jumnit panihnit Dios weh ní jumna caá. Jwí mána í cáac jumat táttimah, ípí wanna caá. Obohjeéhtih, Dios weh jwí jumuchah, caan pánihcan caá. Dios naáwát báadhni panihni jumna, caandíh jepahnitdih á túi túat nuumná caá. Caán naáwát páantjeh á jumbipna caá.*

²⁴ Jon játih Dios naáwátidih naóh yapani nin pah át níj daacáp tají:

“Yílíp á diib téh wunat pah muntih, cáacwábut ípí wanna caá. Ded cháa, túini jumna yuhna, maátcanjeh jum jwuhnit, á yéug jéenna caá. Caan pánihni cáacwá wépnit jumna yuhna, maátcanjeh jum jwuhnit, ípí wanna caá.

²⁵ Obohjeéhtih, Dios naáwátboó á buudcán nit”, át níj daacáp tají. (Is 40.6-8) Caanjéh tígáá yeebdíh í naóhniji túini dooná.

2

¹ Pánihna, buu Dios weh jumnit, nihát ní yéej chájatdih ní cádah beedánaá. Ní yeeatdih, “Weém चाह túini caá”, ní níj jenah joyátdih, bíi déedih en ñinahnit ní íjijtdih, bitadih oboh ní dooná jumatdihbut ní cádahaá.

² Pánih cádahnit, Dios naáwátidih jéihíhna, caandíh búdí ní bidíí. Túuh jwuhni wébít jóóh mac búdí ápi bidna caá. Pánih túi nomnit, á túi behna caá. Caan pánihat pah jwiítbut Dios naáwátidih búdí bidnit, túi jenah joinit, á túi behat pah jwiítbut jwí túi behna caá.

³ Pánihna, yeebdíh wá naóhna caá: Dios á oyatdih jéihnit jumna, á naáwátidih túi náhninit, ní túi jepahaá.*

Cristo choójboó wép teoni jee dáh panihni á jumat

⁴ Cristo choójboó wép teoni jee dáh panihni á jumna caá. Muú teonit caán jee dáhdih í náahcat pah, cáacwá caandíh í náahcah yuhna, Diosboó caandíh wéi ennit, át níwip wat jí. Pánihni á jumuchah, caandíh ní túi jenah joyoó.

⁵ Yeebbút muúdhíh í chájat pínah jee dáhna panihnit ní jumna caá. Páant ní jumuchah,

Dios yeebjíh duuj páp aabánit, áih muu pánihni á chájna caá, Túini Espiritu á jumát pínah niijná. Yeéb Dioíh muúboó teonit áih sacerdotewá panihnitbut ní jumna caá. Pánih jumnit, Jesucristo á teo wáacatjíh cáacwádhíh úbhñit pínah, Diosdih wéi naóhñit pínahbut ní jumna caá. Páant ní chájachah ennit, “Ní túi chájna caá”, Dios á niijná caá.

⁶ Jon játih Dios naáwátidih naóh yapani nin pah át níj daacáp tají:

“Weém Jerusalén táтчiboó muu pánihni wá chájna caá. Yoobópdih jumni jee, muú choójboó wép teoni panihnidih ñionit, wá jwejna caá. Caandíh búdí wá wéi enna caá. Ded caandíh túi jenah joinit á jepahatdih á jígahcan nit”, Dios á niijná caá”, át níj daacáp tají. (Is 28.16)

⁷ Yeéb Cristodih túi jenah joinit, caandíh ní wéi enna caá. Obohjeéhtih, jepahcannitboó caandíh í náahcan caá. Páant í náahcannidih nin pah Davidjí át níj naóh daacáp tají:

“Muú chájnitboó í yohni jee dáhdihjeh wíih muu pánihnidih chájna, choójboó wép teoni panihnidih wá níwip be’, Dios á niijná caá”, át níj daacáp tají. (Sal 118.22)

⁸ Isaíasjibut nin pah át níj daacáp tají: “Caán cáacwá í toóc buugát jee dáh panihni á jumbipna caá”, át níj daacáp tají. (Is 8.14)

Páant í daacátjí pah, Dios naáwátidih jepahcan, Cristodih cáacwá í náahcat jíib, toóc buugnít panihnit í jumna caá. Jon játih Dios “Páant á yapbipna caá”, á níj jenah joyátjí bíic yoobó, Cristodih í náahcap be.

⁹ Obohjeéhtih, yeebboó Dios á ñionit jumna, áihwájeh ní jumna caá.* Pánih jumna, maáhdih teo wáhnit sacerdotewá panihnit bitadih úbhñit caá. Diosdihjeh teo wáhnit yéejat cádahnit ní jumna caá. Pánihat pínahdih yeebdíh át níwip wat jí, á túi chájatdih ní wéi naáwát pínah niijná.* Pánihna, “Dios weemdíh dupúát panihpimant úb bacanit, baabát panihpiboó á jwejep be”,* ní níj wéi naóhna caá.

¹⁰ Jon játih oboh jumnit nit jumjip taga. Buu áihwá ní jumna caá. Jon játih Dios yeebdíh át jígah en teo wáaquíhichah yuhna, nit jéihcap tají. Obohjeéhtih, buu á jígah en teo wáacatdih jéihnit, caandíh nit jepahap taga.*

Túí chájat

¹¹ Wá oinitá, nin baácboó táoh jíbnit dée jwí jum jwuhna caá. Dios pehbboó caá jwí yoób jumat pínah yoobát pohba. Páant jwí jumuchah, nin pah yeebdíh wá watna caá:

* 1:23 Jn 3.3-7; Stg 1.18; 1P 1.3 * 2:3 Sal 34.8 * 2:9 Ex 19.5-6; Dt 4.20; 7.6; 14.2; Is 43.20; Tit 2.14 * 2:9 Is 43.21 * 2:9 Is 9.2 * 2:10 Os 2.23; Ro 9.25

Yeejép ñi chājat jenah joyátdih ñi chājca bo-
joó. Pánih jenah jointit, ñiih caolihdih ñita
yéjea tagaá.*

¹² Yeéb Diosdih jéihcannit cātih jumna,
táinijeh ñi jumúú. Páant ñi jumuchah en-
nit, “Queét yeejép chājnit caá”, buu niijnitji
yuhna, Jesús á jwúub dei jóohni yeó jáapdih
Diosdih í wēi naóhbipta caá.

Maátadih jepahat

¹³⁻¹⁴ Jwí Maáh Jesús á jepahat pah,
ñiih baácdih moón í maátadih táí jepahnit
ñi jumúú. Chah jumni maáhdih, caán
nump jumnit maátadihbut ñi jepahaá.
Yeejép chājnitdih peéh chājat pínah niijná,
tái chājnitdih wēi naáwát pínahdihbut
niijná, queétdih í Maáh át wahap taga.
Pánihna, Jesúhwá jumna yuhna, queétdih
ñi jepahcah, bita yeebdíh ennit, jwí maáh
Jesúsdi h yeejép í niijbípna caá.

¹⁵ Táí chājnit, ñi maátadih ñi jepahachah,
tái jenah joicánnitboó “Queét yeejép chājnit
caá”, niijihna yuhna, í jéih niijcán niit. Páant
ñi chājatdih Dios yeebdíh á náah yacna caá.

¹⁶ Obohjeéhtih, biquína jwí cātih jumnit
“Weemdih watni wihcan caá”, niij jenah
jointit, yeejép ita chājil taga. Yeéboó Dios-
dih teo wāhñit jumna, á náahat pah ñi táí
chājaá.

¹⁷ Pánih áihwá jumna, bitadih “Caanbát
Dios á chājni mun tígaa”, niij jenah jointit,
queétdih ñi táí chājaá. Bita Jesúhwádhbut
tái oinit, Diosdih úmñit, caandíh ñi táí jepa-
haá. Ñiih baácdih moón í maáhdihbut ñi táí
jepahaá.

Teo wāhñit ded pah í jumat

¹⁸ Buu yeéb teo wāhñitdih baini wā
naáwát túut caá. Ñi maáta táí chājnitdih,
jāihñitdihbut biic yoobó ñi táí jepahaá.

¹⁹ Yeeb yeejép ñi chājcah yuhna, ñi maáh á
peéh chājachah, Dios ñijeéh á jumatdih jenah
jointit, ijcah, Dios yeebdíh á wēi enbipna caá.

²⁰ Obohjeéhtih, yeéb yeejép ñi chājat jīb
ñi maáh á puñuchah, ñi ijcah yuhna, Dios
yeebdíh á wēi naóhcan niit. Ma yéjeat jībbeh
caá. Obohjeéhtih, ñi táí chājachah yuhna,
yeebdíh á puñuchah, ñi ijcah, Dios yeebdíh
á wēi naóhbipta caá.

²¹ Pánihñit pínahdih Dios yeebdíh át ñiwip
taga. Cristoboó yéje chājcan yuhna, yeejép
yapnit, jwiitdih á wan wūhup jī. Páant yeejép
á yapatjídih náhninit, yeebbát yeejép yapna
yuhna, ñi ijca bojoó.

²² “Caán Cristo yeejép chājcan, á yeecep jī”,
Isaías át niij daacáp tajī.*

²³ Cáacwā caandíh í jāihñuchah yuhna,
á jāih jwúubacap jī. Á tubana yuhna,

“Yeejép í yapa naáh”, át niijcáp wut jī. Obo-
hjeéhtih, “Wā íp yoobópdi h chājni weemdih,
queétdihbut á náahat pah á chāja naáh”, át
niij jenah joyóp tajī.*

²⁴ Caanjéh jwí yéjeat jīb cruzboó á
wan wūhup jī, jwí yéje chājatdih cádahnit,
táiniboodíh jwí chājat pínah niijná. Áih
yahwítjīh jwiitdih át boonanap tajī.*

²⁵ Déhenit ovejawā panihñit yeéb iiguípna
bejna ñi chājap yah be. Obohjeéhtih, buu
Cristo ovejawádh en daoní panihñidih ñit
jwúub jóoh tagaá, yeebdíh á táí wapát pínah
niijná.*

3

Áa jumnit ded pah í jumat

¹⁻² Buu áa jumnit yaadá, yeebdíhbut baini
wā naáwát túut caá. Ñi weha mána yeebdíh í
wutuchah, jípónih niijcánjeh, ñi táí jepahaá.*
Biquína ñi weha mána Jesucristodih jepah
jwāhcannit, áih doonádh ñi naáwáchah,
jóihcanjeh, molit í nem teona caá. Páant
í nem tewechah ennit, yeéboó jwúub
naóhcanjeh, táinijeh queétdih ñi jepahaá.
Táinijeh ñi jumuchah ennit, ñi jwúub
naóhcah yuhna, queétdih Jesucristodih ita
jepah tagaá.

³ Chah ñi táí jígohat pínah niijná, búdí ñi
míic jenah joicá bojoó. “¿Ded pah wā táí
jígohi? ¿Ded pah waó yoócdihbut wā táí
yugh ámoh tajbi? ¿Búdí jīb jumni táí iigni
tōpnadi h, búdí jīb jumni yéguehdihbut ded
pah wā duobi?” ñi niij jenah joicá bojoó.*

⁴ Obohjeéhtih, Dios á weh yatá jumna,
ñiih caolih á táí jumat pínahdih ñi táí jenah
joyoó. Jāihcan, tubit watcan, táinijeh ñi
jumúú. Páant ñi jumuchah, Dios yeebdíh búdí
á wēi enbipna caá.

⁵ Jon jātih moón yaádh Diosdih táí jenah
jointit, í weha mánadi h jepahnit, táí jígohñit
panihñit it jumap wut jī.

⁶ Jwí éet Saraji míjeéh bóo Abrahamdih
“Maá”, niijnit, caandíh mipí táí jepahap wut
jī. Pánihna, yeebbát táí chājnit, úmcanjeh,
mi weh yatá panihñit ñi jumna caá.*

⁷ Buu áa jumnit neonádh jwāh baini wā
naáwát túut caá. Yeéboó ñi weha mána
yaádhdi h búdí oina, táinijeh ñi chājaá, í táí
jumat pínah niijná. Queét yaádhboó nump
wēpnit í jumuchah jéihñit, queétdih ñi táí
en dawaá. Queét yaádhbut jenah jointit í
jumuchah jéihñit, ded pah ñi chājat pínahdih
ñi míic wéhenaá. Dios yeéb chéñat pahdih
oinit, át ñiojip taga, áihwá ñi jumat pínah
niijná. Páni h jumnit, Diosdih ñi wúubúchah,
jáhat panihat wihcah, á táí jepahbipta caá.*

Jesúhwá ded pah í jumat

* 2:11 Sal 119.19 * 2:22 Is 53.9 * 2:23 Is 53.7 * 2:24 Is 53.5 * 2:25 Is 53.6 * 3:1-2 Ef 5.22; Col 3.18
* 3:3 1Ti 2.9 * 3:6 Gn 18.12 * 3:7 Ef 5.25; Col 3.19

⁸ Bua yeeb nihadnih bainí wā naawát táut caá. Biícidih táí jumnit, ded jġahnidih ennit, biíc yoobó jġahnit, caandih ñi teo wáacá. Yeeb biíc weh panihnit jumna, múic oinit, ñi múic táí chājaá. Oboh jumni pah ñi jumúú.

⁹ Ded yeebdih yeejép á chājachah yuhna, yeejép ñi chāj jwáubaca bojó. Ded yeebdih yeejép á niijichah yuhna, biíc yoobó niij jwáubacanjeh, “Dios meemdih á táí chāja naáh”, caandih ñi niijí. Páant ñi chājat pínahdih Dios yeebdih át ñiwip taga, yeebdihbut á táí chājat pínah niijná.

¹⁰ Jon jātih Dios naawátidih naoh yapani nin pah át niij daacáp tají:

“Ded táí wēi jumñni, yeejép wéhecan, á yee naóhca bojo naáh.

¹¹ Yeejép chājatdih cádahnit, táinibooidih á chāja naáh. Bitajeéh biícidih táí jumñna, jāihcanjeh, queétdih á táí oyo naáh.

¹² Pánih chājnitdih Dios wēi enna, í wáubúchah, á táí jepahna caá. Obohjeéhtih, yeejép chājnitdih á enihcan caá”, át niij daacáp tají. (Sal 34.12-16)

¹³ Páant ñi táí chājihchah, bita yeebdih yeejép í chājcan niit.

¹⁴ Obohjeéhtih, ñi táí chājat jīb, biquí láana yeebdih yeejép í chājbipna caá. Páant í chājatdih ennit, Diosboó yeebdih á táí chājbipna caá. Pánihna, det yeebdih yeejép chājnitdih bádí jenah joicánjeh, ñi úmca bojó.*

¹⁵ “Cristo wā Maáh caá”, niij jenah joinit, caandihjeh ñi weñeé. Bitaboó “¿Ded pah chāj tiguaá Dios pehbóo wā bejbi?” yeebdih í niij wábh joyát pínah jātih, queétdih táí jepahat táut niijná, Dios naawátidih táí múic bohé páinit ñi jumúú.*

¹⁶ Páant í wábh joyóchah, queétdih oinit, táinijeh ñi jepahaá. Pánih jepahna, ñi naawát pahjeh biíc yoobó ñi táí chājaá. Páant ñi chājachah yuhna, bitaboó yeebdih oboh yeenit, “Cristoihwá í táí chājachah yuhna, yeejép wā wéhenap be”, niij jenah joinit, í táicbipna caá.

¹⁷ Ñi táí chājat jīb, yeejép yapna yuhna, “Dios páant á náahachah, á táimi nacaá”, ñi niij jenah joyó. Obohjeéhtih, yeejép ñi chājatjī jīb yeejép ñi yapachah, “Wā yeejat jībjuh tiguaá”, niij jenah joyát caá náahap.

¹⁸ Jwí táí chājachah yuhna, yeejép jwí yapachah, Cristo biíc yoobó á yapatjidih jenah joyát caá náahap. Caánboó dedé á yeej chājcap jī. Pánih yeej chājcan yuhna, jwí yeejat jīb biíc láajeh á wun wuhap jī, Diosjeéh jwí táí jumat pínah niijná. Cáacwá caandih í mao yohochah yuhna, Táini Espírituboó caandih át boonanap tají.

¹⁹⁻²⁰ Cristoih bácah í yohopji ítboó á laj jwuhuchah, áih caolihboó Noéji jum láa chíic wunnitji íih caolih chéonit panihnit í jumapna át jwibinap wat jī. Caanná jwibinit, ded pah á chājatjidih queétdih át naawáp wat jī. Í báadh jwuhuchah, Noéjiboó í yeej chājatdih queétdih átih cádahat táutap wat yuh jī. Noéwá bádí jāáj chóodih í chājat pónih, á naóhntiji í jepahat pínahdih Diosboó maatápdih páina átih chājap wat yuh jī. Obohjeéhtih, í jepahcap wat jī. Pánihna, pobyt á jwáuwúchah, Noéwá í chíic wancat pínah niijná, Dios queétdihjeh jāáj chóona át waadát táutap wat jī. Queét ocho cáacwábitdihjeh át táí ubup wat jī.*

²¹ Caandih náhninit, Jesucristodih táí jenah joinit, jwí daabáatidihbut jwí jenah joiná caá. Noéwá í chíic wunat déejidih Dios caán jāáj chóojih queétdih át táí ubup wat jī. Pánihat dée pah, jwiit iiguipna jwí bejat déejidih Dios Jesucristo á wun wáhatjīh jwiitdih á táí ubna caá. Jwiitdih í daabánachah, jwíih bácahdih quei chocot panihni, jwí yeejatdih cádahatdih jwí jéutna caá. Jesucristo jwáub boo pud júóhna, jwíih caolihdih át boonanap wat jī, jwí táí jumat pínah niijná.

²² Caán Jesucristo á boo pud jwáuwát túttimah, á íp pehbóo púuh láab jwibinit, Dios á jéihyepmant bóo búwámant cháudnit, nihát ángelwádh, nihát nemépwádh, nihát nin baácidih moón maatadihbut á watna caá.

4

¹ Cristo nin baácboó jum láa, yeejép yapna yuhna, á ípdih páantjeh át jepahap wat jī. Pánihna, yeebbát biíc yoobó jenah joinit, wēp ñahnit panihnit ñi jumúú. Pánih jenah joiniboó yeejép yapna, á yeej chājatdih á cádahna caá.

² Nin baácboó jum jwuhna, Diosdih jéihcannit í yeej chājatdih í ñinahat pah ñinahcan, Dios á weñat pínahidihjeh á chājbipna caá.

³ Cristodih ñi jepahat pínah jātih, Diosdih jéihcannit í chājat biíc yoobó ñit chāj jwuhap taga. Dedé yeejép chājihna, ñit chāj jwuhap taga. Babh máihna, múic jāih ñaácnit, bádí í náah ñit chāj jwuhap taga. Diosdih yap yohna, ñi pápnibooidih wéinit, yeejép ñit chāj jwuhap taga. Bua Cristoihwá jumna, páant maatápdih ñi chājatjidih ñi cádahaá.

⁴ Nijeéh yeejép chāj pej jumnitjiboó bua íjeéh ñi jwáub yeejép chājcat enna, “¿Dépanih tiguaá jwíjeéh í jwáub pej jumcan?” í niij jenah joiná caá. Páant niij jenah joinit, íjeéh ñi jwáub pej jumcatdih enna, yeebdih yeejép í wéhena caá.

⁵ Dios báadhnitdih wunnitdihbut ñionit, ded pah á peéh chājat pínahdih á naóhbpina

* 3:14 Mt 5.10 * 3:15 Is 8.12-13 * 3:19-20 Gn 6.1-7.24

caá. Páant ā naóhni yeó jáap queét yeejép chājnitdih “¿Dépanih tibeé wā wehdih yeejép ma chāj?” Dios ā niīj jāihñhachah, queétoó ī jéih jepahcan niit.

⁶ Cāacwā ī wunat pínah jātih Dioih túini doonádih īt joiǰip taga. Pánih joinitji biquína ī jepahcāh, bitaboó īt túi jepahap tajī. Pániha, jepahnitjiboó īih bácah ā wanuchah yuhna, īih caolih Diosjeéh ā túi jumna caá.

Bitadih ded pah teo wáacat

⁷ Péeni yeó jáap ā tóah jūúwátidih náhnina, túi jenah joinit, yeej chājat jenah joyát ā jūúwúchah, űi jumah bojó. Pánih jumnit, Dios ā náahat pah űi jéih wēbbipna caá.

⁸ Bitadih űi túi míc oyat pínahdih yeebdih búdi wā náah yacna caá. Pánih míc oinit, jwiitdih bita ī yeejép chājatdih líjcan, quíib baudnit, jwī míc teo wáacipna caá.*

⁹ Pánih míc oinit, bita Jesúhwā űih muná ī julbinachah, yeejép jenah joicánjeh, queétdih űi wēi jwáá.*

¹⁰ Dios yeéb biquínadih ded pah űi chājat pínahdih āt jéihyanap taga. Páant ā jéihyanachah, ā wāhni wēpatjīh bita Jesúhwādih űi túi teo wáacá.

¹¹ Ded Dios naáwátidih naóhni Dios ā naáwát tútat pahjē ā naáwá naáh. Ded bitadih teo wáacni Dios ā wāhni wēpatjīh ā teo wáaca naáh. Páant űi chājachah ennit, bitaboó “Queét Jesucristoihwā ā wēpatjīh ī míc túi teo wáacna caá”, niīj naóhni, Diosdih ī wēi naóhbiṗna caá. “Meém caá chah Maáh. Ma wēpat ā baudcán niit”, Diosdih páantjeh jwī niīj wēi naóh jīih. Páant tíi ā jumā nah.

Jesúhwā yeejép ī yapat

¹² Wā oinitá, yeéb Jesúhwā tabit yeejép yapna, “¿Dépanihna weemdihjeh yeejép āpī yap?” űi niīj jenah joicá bojó. Yoobópdih Jesúsdih űi túi jenah joyátidih júutat túut ni-ijná, “Páant ā yapa naáh”, Dios ā niijná caá.

¹³ Obohjeéhtih, yeejép yapna yuhna, búdi űi weñé. “Cristobat tabit yeejép āt yapjip taga”, niīj jenah joinit, yeebbút yeejép yapna, űi jéih wēbipna caá. Pánih wēinit, Cristo ā yeh iigátjīh ā jwáub dei jūúwátidih nihat cáacwā ī enechah, baini űi wēican niit.*

¹⁴ Yeéb Cristoihwā űi jumāt jīb bitaboó yeejép ī deoh naáwáchah yuhna, Diosboó āih Túini Espiritujīh yeebdih ā teo wáacachah, űi weñé.

¹⁵ Cāacwādih mao yohnit, numnit, yeejép chājnit, bitaīh tewatdih en naóhniṗna īt jumāt jīb yeejép ipī yapna caá. Yeéboó páant űi chājca bojó.

¹⁶ Obohjeéhtih Cristoihwā űi jumāt jīb yeejép yapna, tíiccanjeh, āihwā űi jumatdih

wēina, “Túina caá, Paá”, Diosdih űi niīj weñé.

¹⁷ Dios jwiit āihwādih peéh chājna, yeejép ā yapat túutna caá, jwī túut nuumat pínah niijná. Jwiitdih jwīih peéh chājna, āihwā jwī jumachah yuhna, ¿ded pah āih doonádih jepahcannit ī yapbi? Queétdih chah yeejép ā peéh chājbiṗna caá.

¹⁸ Dios naáwátidih naóh yapaniji nin pah āt niīj naóh daacáp tajī: “Túi chājnit yeejép ī yapachah yuhna, Dios queétdih ā túi wēbbipna caá. Obohjeéhtih, Diosdih náahcan, yeejép chājnitdih búdi ā peéh chājachah, chah yeejép ī yapbiṗna caá”, āt niīj daacáp tajī.*

¹⁹ Pánihatdih jéihnit, Dios ā náahat pah yeejép yapna yuhna, bitadih túi chājatdih űi cádahca bojó. Dios nihat chājni, ā niijátji pah péani ā jumachah, caán ā teo wáacatdih űi jenah joi cádahca bojó.

5

Jesúhwādih waóhniṗna ded pah ī chājat

¹ Buu yeéb Jesúhwādih waóhniṗna baini wā naóh daacát túut caá. Weembút yeéb pah muntih Jesúhwādih waóhni wā jumna caá. Cristo yeejép ā yapachah, enniiji wā jumna caá. Pániha, yeh iigátjīh ā jwáub dei jūúwúchah, ā wēpatdih ennit, búdi jwī wēbipna caá.

² Dioihwā ovejawā panihnit ī jumachah, queétdih űi túi en daó bohénaá. “Queétdih wā bohéihcāh yuhna, ī wutuchah, wā bohébiṗna caá”, niīj jenah joicán, “Queétdih wā bohéat jīb weemdih búdi ī jīb chājbiṗna caá”, űi niīj jenah joicá bojó. Obohjeéhtih, Dios ā náahat pah, wēinit, űi bohénaá.*

³ Nihat jéihnit pah niican, jūihcan, táiniijeh űi bohénaá. Pánih bohéna, űi bohéat pah yeebbút bíic yoobó űi chājaá, queét yeebdih ī en yacat pínah niijná.

⁴ Páant űi chājachah, Cristo, ovejawādih en daonit ī Maáh jwáub dei jūóhni, “Meémboó wīihwādih ma túi bohénap be”, ā niijíchah joinit, búdi jwī wēbipna caá. Ājeéh jwī jumachah, jwī weñat ā yaicán niit.*

Jesúhwā ded pah ī chājat

⁵ Yeéb japata Jesúhwā, yeebdih waóhniṗna űi túi jepahaá. Yeéb nihatbut “Weém nihat jéihni caá”, niīj jenah joicánjeh, űi míc túi teo wáacá. Dios naáwátidih naóh yapani nin pah āt niīj daacáp tajī:

“Weemdih dedé jūdhat wiican caá”, ni-ijnitdih Dios ā jāhna caá, ī buujácat pínah niijná. Obohjeéhtih, páant niīj jenah joicánniṗna wēi ennit, ā túi teo wáacna caá”,* āt niīj daacáp tajī. (Pr 3.34)

* 4:8 Pr 10.12; 1Co 13.7 * 4:9 Ro 12.13 * 4:13 Ro 8.17; 1P 4.1 * 4:18 Pr 11.31 * 5:2 Jn 21.15-17 * 5:4 He

⁶ Pánihna, “Dios chah wēpni, nihat jéihnibut ā jumuchah, weém oboh jumni caá”, níj jenah joinít, ded pah Dios ā wutuchah, ñi túi jepahaá. Páant ñi jumuchah, Dios ā ñioni yeó jáapdih yeebdíh maáta pah ā waadábipna caá.*

⁷ Humcanjeh “¿Dedé weemdíh ā yapbi?” ñi níj jenah joicá bojoó. Obohjeéhtih, Diosdih túi jenah joinít, ñi ummatdih caandih ñi naáwá. Caánboó yeebdíh oinit, ā túi teo wáacbiipna caá.*

⁸ Túi jenah joinít ñi jumúú. Jió nuñúpdih jeémihna, ā ñuu ñuún péeat pah, yeebdíh eníhcanni nemépwā í maáh Cristodih ñi cádahat pínah níijná, ā yee naáwátidih apí jepahat túutna caá.

⁹ Pánihna, nihat baácidih moón Cristoihwā yeeb páh yeejép í yapatdih jéihna, nemépwā í maáh ā yeenachah yuhna, Cristodih túi jenah joinít, caandih ñi cádahca bojoó.

¹⁰ Maátcanjeh yeejép ñi yapat túttimah, Diosboó túi oinit, yeebdíh ā teo wáacbiipna caá. Caandih ñi túi jenah joí cádahcat pínah, bita yeebdíh yeejép í chājachah yuhna, ñi túi yap yohat pínahbat níijná, yeebdíh ā teo wáacbiipna caá. Yeéb Cristoihwā bíic weh pah jumna, ájeéh páantjeh ñi jumat pínah níijná, Dios yeebdíh át ñiojip taga.

¹¹ “Meém caá chah Maáh. Ma wēpat ā buudcán níit”, páantjeh caandih jwí níj wēi naóh jíih. Páant tíí ā jumna nah.

Pedro ā péé túyat túutat

¹² Weém, Pedro, caán yeebdíh wā naáwátidih Silvanodih wā daacát túutap be.* Caán Jesucristodih túi jenah joiní jumna, wā úud panihni caá. Páant níj naóh daác wahnit, yeebdíh wā weñaihna caá. Dios yeebdíh bádí ā oina caá. Pánihna, yeejép yapna yuhna, caandih ñi cádahca bojoó.

¹³ Nin Babilonia tútchidih moón Jesúihwā yeebdíh í túyat túutna caá. Yeebdíh Dios ā níwatji pah muntih, queétdihbat át ñioji tagaá. Wā wáuh panihni Marcosbat yeebdíh ā túyat túutna caá.*

¹⁴ Jesúihwādih bíic weh pah jumna, ā oy-atjñh ñi úubú. Yeéb nihat Cristoihwā bíicdih ñi túi jumúú.

Páant bóojeh tigaá wā naáwát.

Pedro

* 5:6 Mt 23.12; Lc 14.11; 18.14; Stg 4.10
13.13; 15.37-39; Col 4.10; Flm 24

* 5:7 Sal 55.22; Mt 6.25-34

* 5:12 Hch 15.22,40

* 5:13 Hch 12.12,25;

2 PEDRO

Pedro queétdih á túyat tútat

¹ Weém, Pedro, Jesucristo á naáwát túttni, caandih teo wáhnibut jumna, yeebdih wá jwúub daác wahna caá. Jesucristo jwiít dih túi ubni, Dios á jumna caá. Caán yooóp diih chájni jumna,* jwiít nihatdih oinit, á teo wáacachah, biíc yooób caandih jepahnit jwi jumna caá. Pánih jepahnit, jwiít nihat biíc yooób áihwá jumna, caandih búdi jwi wéina caá.

² Diosdih, jwí Maáh Jesúsdihtbut ní túi jéihyechah, yeebdih búdi oinit, í teo wáaca naáh, ní túi jummat pínah níijná.

Nin pah Cristoíhwá í jummat

³⁻⁴ Dios táini, nihat jéihni jumna, jwiít dih át níwip wut jí, áihwá jwí jummat pínah níijná. Páant á níwatdih jéihna, caandih jwí túi jepahna caá. Páant jwí jepahachah, á wépatjil jwiít dih búdi á teo wáacbiipna caá, caandih jéihnit, túi chájnit jwí jummat pínah níijná. Dawá táini naáwát nadih jwiít dih át nadhijp tagaá, á jummat pah jwiít but jwí jummat pínah níijná. Páant á naáwátjidih ní túi joyóchah, á wépatjil Diosdih jéihcannit yeejépdih í en ní nahat pah chájcan, yeéboó á náahat pahjeh túi chájnit ní jumbiipna caá.

⁵ Pánihna, Cristodih túi jenah joinit jumna, túi chájnit but ní jummuá. Pánih jumna, Dios naáwát dih ní túi múic bohénaá, ded pah yeebdih á náah yacat pínahdih ní jéihyat pínah níijná.

⁶ Dedé yeejépd chájihatdih yap yohnit, Dios á náahatboodih chájnit ní jummuá. Pánih jumna, dedé yeejépd yeebdih á yapachah yuhna, biíc yooób túi chájnit, Diosdih wéina, á náahat pah chájnit ní jummuá.

⁷ Pánih jumna, biíc weh pah oinit, túi múic teo wáacnit, nihat bitadihtbut túi oinit ní jummuá.

⁸ Det pánih jumna, yeó jáap jummat pah Cristo á weñat pínahdih túi chájnit, caandih chah í túi jenah joibíipna caá. Pánihna, Cristodih í túi jenah joyát, bitadih í teo wáacatbut oboh jumni nihcan níit.

⁹ Obohjeéhtih, det pánih chájcan, túi jéih encannit panihnit, Dios naáwát dih túi jéihnit nihcan caá. Cristo í yeejépd á yohatjidih quib buédnit í jumna caá.

¹⁰ Wá déewá panihnitá, áihwá ní jummat pínahdih Dios yeebdih á níwichah, níit túi jepahap taga. Pánih jepahnit jumna, caandih túi jenah joí cádahcan, á náahat pah ní túi chájjaá. Pánih cháj cádahcan, yooóp diih á níonit jumna, páantjeh Diosjéeh ní jummat pínahdih ní túi jéihbiipna caá. Pánih jéihna, yeejépd chájnit nihcan,

¹¹ jwiít dih túi ubni jwí Maáh Jesucristo á jummuapna ní túi juibíipna caá. Pánihna, áihwá yooóbát ní jumuchah, yeebdih á wéi jwááhbipna caá, páantjeh á maáh jummuapboó ájeéh ní jummat pínah níijná.

Á bohéátjidih á náhnat tútat

¹² Yeebdih wá bohéátjidih túi jéihnit, nihat Diosdih doonádih ní joyátji pahjeh ní túi chájna caá. Páant ní chájachah yuhna, caandih wá jwúub náhnabiipna caá.

¹³⁻¹⁴ Wá wanat pínah bahnijeh á judhdatdih jwí Maáh Jesucristo weemdi h á jéihyanap be. Páant á jéihyanachah, wá báadh jwuhna, wá bohéátjidih yeebdih wá jwúub náhnianachah, á túina caá.

¹⁵ Pánihna, nin núodih yeebdih wá daác wahna caá, wá buédat túttimah nihat wá naáwátjidih ní túi náhnat pínah níijná.

Cristo á wépat

¹⁶ Cristo á wépatdih, á jwúub dei júawát pínahdihbut yeebdih naóhna, cáacwá í jenah joini naáwát najeh naóhna jwí chájcap be. Obohjeéhtih, jwiít á bohénitji boó wépní á jummatdih jwiítjeh jwí enep jí.

¹⁷ Jwí íip Diosboó Jesucristo chah wépní á jummatdih jwiít dih á jéutuchah, búdi yeh ligát cáti h á níuhup jí. Páant á níuhuchah, Dios nin pah ái wépn níijní jí: “Nin wá wááh, wá oini caá. Caandih búdi wá wéina caá”, ái níijní jí.

¹⁸ Dios á jumni jeejéboó jwiít Jesúsjeéh jumnit, jeámant páant á níj yáanachah, jwiítjeh jwí joyóp jí.*

¹⁹ Pánih caandih ennitji jumna, Dios naáwát dih naóh yapanitji í daacát yooóp diih á jummatdih jwí túi jéihna caá. Páant í daacátjidih múic bohénit, ní túi jepahaá. Nin baácdih moón Diosdih jéihcannit dupúat panihpboó í jumna caá. Nin dapánapboó jum jwuhnit, jon játi h í daacátjidih ní túi bohénachah, jíát panihni yeebdih á túi jéihyabiipna caá. Cristo jwúub dei júóhna, á íp ded pah á jummatdih á túi jéihya beedábiipna caá.

²⁰⁻²¹ Nin wá naáwát pínahdih ní túi beh joyoó: Dios naáwát dih naóh yapanitji í jenah joyátjiljeh í daacácan tagaá. Obohjeéhtih, Túini Espirituboó queétdih á naáwát tútat pahjeh í naóh daacácp taga. Pánihna, í daacátjidih jwiítboó jwí jenah joyátjiljeh bohéna, “Nin pah níijná caá á chájap”, jwí jéih níijná caá. Túini Espiritu á teo wáacatjiljeh jwí jéih beh joiná caá.

2

Yee bohénit ded pah í jummat

¹ Jon játi h jwí déewá judiowá yuhna, bíquína “Dios naáwát dih naóh yapanit caá”, níj yeenit ít jumap wut jí. Páant í jummatji pahjeh muntih, buébut níjeéh jumnit

* 1:1 Tit 2.13 * 1:18 Mt 17.1-5; Mr 9.2-7; Lc 9.28-35

biic yoobó yeenit i jum̄bipna caá. Queét yoobópdih bohénit pah jum̄na yuhna, i yee bohébiipna caá. Pánih bohéna, Cristoih táini doonádih i yeejabipna caá. “Cristo á túi ubnit jwí jum̄na caá”, niijná yuhna, “Caán jwí Maáh caá”, niij jenah joicán, á watatdih i jepahcan niit. Páant i yee bohéat jiiib, waicanjeh Dios queétdih peéh chājnit, iiguipna á wahbipna caá.

² Páant i yee bohénachah joinit, yeejép i chājat pah muntih, dawá Jesúhwa biic yoobó yeejép i chājipna caá. Páant yeejép i chājachah ennit, bitaboó táini doonádih yeejép i wéhebiipna caá.*

³ Dawá bií déedih náahna, i bohéat jiiib búdi jiiib waadánit, i jenah joyátjijeh yeebdih i yee bohébiipna caá. Páant i yee bohéatjii jiiib Dios jon jātih queétdih peéh chājat pínahdih á jenah joyát pahjeh, iiguipna á wahbipna caá.

⁴ Jon jātih Dios yeejépwādih á peéh chājatjidih ni túi náhninaá. Caandih jepahcannit ángelwā i jepahcatji jiiib, iiguipna yohnit, dupáni tólihboó queétdih át nemep wut jī. Pánihna, péeni yeó jáapdih queétdih búdi á peéh chājipna caá.*

⁵ Pánihat pah muntih, Noéji jum̄ láa Diosdih náahcannitdih peéh chājna, nihát queét yeejépwādih pobytjih át mawap wut jī. Queét i túut numát pínah niijná, Noé queétdih átih bohénap wut yuh jī. Obohjeéhtih, i jepahcatji jiiib Dios queétdih át peéh chājap wut jī. Pánihna, Noéwādihjeh Dios á túi ubuchah, queét ocho cáacwābitjeh it túi yapap wut jī.*

⁶ Pánihat pah muntih, Sodoma tútchidih moón Gomorra tútchidih moondihbut peéh chājnit, iigátjih át cáo beedánap wut jī. Pánih peéh chājna, túttimah jum̄nit yeejépwādihbut á peéh chājat pínahdih jéihyana át chājap wut jī.*

⁷ Obohjeéhtih, Lotdihjeh át túi ubap wut jī. Lot táini jum̄na, Sodoma tútchidih moón Dios á watatdih yap yohnit, tabit yeejép i chājachah enna, búdi át jgahap wut jī.*

⁸ Caán táini Lot queét táicannitjééh jum̄nit, yeó jáap jum̄at pah yeejép i chājachah ennit, yeejép i wéhenachah joinitbut, búdi át jgahap wut jī.

⁹ Pánihna, Noéji, Lotjidihbut Dios á túi ubatjidih náhnina, buu láabut biic yoobó á túi ubat pínahdih jwí jéihna caá. Áihwā yeejép i yapachah ennit, jwí Maáh queétdih á túi teo wāacbiipna caá. Yeejépwāboodih nemat tólih panihpboó nemnit, peéh chājna caá á chājap. Péeni yeó jáapdih, queét á nemnitjidih iiguipna á yoob yohbipna caá.

¹⁰ Bitá yeejépwā i en nínahat pahjeh chājnit, Diosdih yap yohnitdih chah á peéh chājipna caá. Páant yeejép chājnit, niijeéh jum̄nit yeebdih yee bohénit i jum̄na caá. Pánih jum̄nit, áumcan, túccan, “Bitá chah wā jéihna caá”, niij jenah joinit caá. Pánih jum̄na, ángelwādih yeejép ip̄i naóhna caá.*

¹¹ Obohjeéhtih, ángelwāboó queét yee bohénit chah wēpnit jum̄na yuhna, Dios á pebh nūhnit, táicannit ángelwādih ip̄i naóh yaccan caá.*

¹² Queét yee bohénitboó nuñupwā dée pah jenah joicánnit i jum̄na caá. Jiaboó jwíip̄i bid juí maonit panihnit i jum̄na caá. Jenah joicán, i náahat pahjeh i chājna caá. I jéihcannitdih deohnit, yeejép i wéhena caá. Páant i jum̄uchah, nuñupwādih jwí mawat pahjeh muntih, Dios queétdih iiguipna á yohbipna caá.*

¹³ Queét bitadih yeejép i chājatji jiiib Dios queétdih á peéh chājipna caá. Yeó jáapdih cáacwā queétdih i enechah yuhna, túccanjeh, búdi yeejép ip̄i wēi chājna caá. Yeebjéh ni túi wēi jeéméachah, queét yeejépwābut waadnit, ip̄i chājat pah tíc náah jum̄nidih chājna, ni wēi jeémátidih i yeejana caá.*

¹⁴ Yaáhdhieh en nínahnit, ip̄i yeejép chājihna caá. Páant i chājatdih i jéih cádahcan caá. Pánih chājnit, Dios naawátidih túi jéihcannitdihbut yeejép i chājat túttna caá. Bií déedih tubit bidnit i jum̄na caá. Páant i jum̄at jiiib, Dios queétdih búdi á peéh chājipna caá.

¹⁵ Pánih táini namádih cádahnit, déhenit panihnit biáboó bejna caá i chājap. Balaam á chājatji pah queébut i chājna caá. Balaam, Beor wūuh át jum̄ap wut jī. Búdi jiiib náahnit, yeej chājadih át bejep wut yuh jī.

¹⁶ Páant á yeej chājihlichah ennit, áih burro caandih át jiihñup wut jī. Caán wéhecanni á jum̄uchah yuhna, Dios caandih át wéheat túutap wut jī, á mínahdih á jiihñat pínah niijná. Páant á jiihñuchah joiná, Balaam yeej chājadih á bejatdih át cádahap wut jī.*

¹⁷ Queét yeenitboó meo waócáh mac wihcanni panihni i jum̄na caá. Meo mac wihcanni pah jum̄nit, dedé pínah nihcan caá. Pánihat pah muntih, mah tólihndih johlit á ub joh bojochah, mah á buugcát pah, queét yee bohénitbut cáacwādih teo wāaccan, dedé pínah nihcan caá. Pánihna, queétdih peéh chājnit, tabit dupánapboó Dios á bejat túutbiipna caá.*

¹⁸ Queét jéihnit pah cáacwādih i bohénachah yuhna, i bohéat dedé pínah nihcan caá. Nin pah i niij bohéna yuh caá: “Jwí náahat pah jwí chājachah, á túina caá”, i niij bohéna caá. Páant niijná, Jesúsdih jáap

* 2:2 Jud 4 * 2:4 Jud 6 * 2:5 Gn 6.1-7.24; 8.18; 2P 3.6 Jud 8 * 2:11 Jud 9 * 2:12 Jud 10 * 2:13 Jud 12 *

* 2:6 Gn 19.24; Jud 7 * 2:7 Gn 19.1-16,29 * 2:10 2:16 Nm 22.4-35; 31.16; Jud 11; Ap 2.14 * 2:17 Jud 12-13

jepahnit, i yéejatdih cádahnitboodih i jwúub yeejép chājat tútuhna caá.

¹⁹ Queédih nin pah i niij yee bohéna caá: “Dedé wutatdih jepahat jwiitdih ā náahcan caá. Jwí weñat pínahdihjeh jwí chājachah, ā táina caá”, i niij yee bohéna yuh caá. Páant niij bohénit, yeejép chājatdih cádahhcan, caandih i jéih cádahcan caá. Pánih yeejép chājna, queétjeh i múic yéejana caá. Pánihna, i yéejat i maáh panihni ā jumna caá.*

²⁰ Queét yee bohénitboó jwí Maáh Jesucristo jwiitdih túi ubnidih jepahnit, nin baácdih moón yeejép i chājatdih it cádahjip ta yuh caá. Obohjeéhtih, páant i cádahat túttimah, jwúub yeejép chājna, Cristodih i jepahat pínah jātih i jumatji chah yeejép pohba i chājna caá.*

²¹ Pánih chājnit, túini namádih i waadcah, chah queédih āta túi tagaá. Caán namádih waadát túttimah, tac púud biáboó bejat pah, Jesúsdih i cádahachah, chah ā táican caá. Pánihna, Dios túini ā wutatdih jepahna yuhna, caandih cádahnit, jwúub yeejép i chājachah, chah yeejép caá.

²² Pánih túut nuumná yuhna, jwúub yéej chājna, jwiit cáacwā nin jwí niiját pahjeh tigaá queét yee bohénit i chājap: “Mujjió ā éegnijidih āpi jwúub jeémpana caá. Muudih i chocat túttimah, yeejép bepédih āpi jwúub tápána caá, páant muntih”, jwípi niijná caá.*

3

Cristo nin baácbóó ā jwúub dei jūúwát pínah

¹ Wā oinitá, jātih yeebdih biic néo wāat daác wahap jī. Pánihna, nin núodih yeebdih buu wā jwúub daác wahna caá, páant muntih. Con láa wā daacátji pahjeh, buu láabat biic yoobó yeebdih wā náhnat tútina caá, yee bohéatdih joicán, yoobópdih ſi jéihyat pínah niijná.

² Dios naawátdih naóh yapanit i naóh daacátjidih, jwí Maáh Jesucristo jwiitdih túi ubni ā wutatjidihbut ſi túi náhninaá. Ā wutatdih jwiit ā naawát tútntit yeebdih jwí bohénap jī.

³ Nindih ſi túi náhninaá: Péeni yeó jáapna dawá yeejépdih ſinahnit, Jesúsdih doonádih tubit deoh naóhnit i jumbipna caá.*

⁴ Nin pah i niij deoh naóhbipna caá: “Wā jwúub dei jāóhbipna caá, Jesús ā niijichah yuhna, zéépanih tigaá ā jigohcan? Ā jwúub dei jāóhcan níit. Nin baác ā jwíih jumat túttimah, jwí nūowāji i wanat túttimah, nihat biic yoobó páantjeh ā jumna caá”, i niijbipna caá.*

⁵ Páant niij deohna, nindih i náhnican caá: Dios ā wutatjīh nin baácdih, jeádihbut āt chājap wut jī. Nin baác mahjeh ā jumachah, caandih āt wáac juyát tútup wut jī, baác ā jigohat pínah niijná.*

⁶ Pánihat túttimah, pobyitjīh nin baácdih moondih āt yoh beedánap wut jī.*

⁷ Pánih chājna, iigátjīh ā yoh beedáat pínah jātih, ā wutatjīh muntih Dios jeádih, nin baácdihbut ā wap jwuhna caá. Péeni yeó jáapdih, caandih náahcannitdih peéh chājnit, jeádih, nin baácdihbut iigátjīh ā yoh beedábipna caá. Pánih peéh chājna, queédih iiguipna ā yohbipna caá.

⁸ Wā oinitá, nindihbut ſi túi náhninaá: “Mil jópchi maatápdih caá”, jwiit jwí niij jenah joyóchah yuhna, Diosboó ā enechah, biic yeó jáap pahjeh caá. “Biic yeó jáap bahniijeh caá”, jwí niij jenah joyóchah yuhna, Dios ā enechah, mil jópchi pah ā jumna caá.*

⁹ Jwí Maáhdih biquina nin pah i niij jenah joiná yuh caá: “Dios ā niijátji pah chājat túut niijná, maatápdih ā páina caá”, i niijná yuh caá. Obohjeéhtih, pánihcan caá. Cáacwádh túi ubihna, caandih i jepahat pínadh pāi jwuhna caá ā chājap. Biic cáacdh iiguipna ā yohihcan caá. Nihat cáacwā i yéejatdih jīgahnit, túiniboodih i túut nuumát pínadh ā náah yacna caá.*

¹⁰ Obohjeéhtih, nuumni cáac muú mínah ā náhnican, nuumúdh ā waadát pahjeh, jwiitboó jwí náhnican, Cristo nin baácbóó ā jwúub dei jāóhbipna caá. Páant ā jūúwáchah, búdi yáanit, jeáboó ā buudáh bejbipna caá. Caánboó jumnit cúiwā, widh, yeobút i iig beedáh bejbipna caá. Nin baác, nihat ninboó jumni, cáacwábut i iig beedáh bejbipna caá.*

¹¹ Pánihna, “Nihat ā beedáh bejbipna caá”, Dios ā niijichah joinit, yéejatdih cádahnit, Dios ā náahat pahjeh chājat caá jwiitdih náahap.

¹² Jwí Maáh nin baácbóó waicanjeh ā jwúub dei jūúwát pínadh wēi páinit, túinijeh ſi chājaá. Caán yeó jáapdih jeáboó jumni ā iig beedáh bejbipna caá.

¹³ Obohjeéhtih, Dios ā niijátji pahjeh nihatdih i túut nuumát pínadh jwí wēi páina caá. Nihat ā iig beedát túttimah, jáap jeá, jáap baácdihbut Dios ā chājbipna caá. Caán jáap baácbóó túi chājnitjeh i jumbipna caá.*

¹⁴ Pánihna, wā oinitá, Diosjeéh túi jumat túut niijná, jwí Maáh ā jwúub dei jūúwát pínadh wēi páinit, ſi túi chājaá.*

¹⁵ Maatápdih ā jigohcan ennit, nindih ſi náhninaá: Dawá caandih jepahnitdih ā túi ubat pínah ā judh jwuhachah, queédih ā

* 2:19 Jn 8.34; Ro 6.6,16 * 2:20 Mt 12.45; Lc 11.26 * 2:22 Pr 26.11 * 3:3 2Ti 3.1-5; Jud 18 * 3:4 Ex 12.22
 * 3:5 Gn 1.6-9; Sal 24.2 * 3:6 Gn 7.11 * 3:8 Sal 90.4 * 3:9 Ez 18.23; 33.11 * 3:10 Mt 24.43; Lc 12.39; 1Ts 5.2;
 Ap 16.15 * 3:13 Is 65.17; 66.22; Ap 21.1 * 3:14 Jud 24-25

pāi jwəhna caá. Biíc yoobó jwī dée jwī oini Pablodih Dios ā jéihyanachah, yeebdíh át daác wahap tajī.

¹⁶ Páant míic caá Pablo Cristo ā jwúub dei júúwát pínahdih naóhna, āpī daác wahap. Biquí láana jwī beh joica naáhdih ā daác wahna caá. Pánihna, Dios naáwát dih bita túi jéihcannit, jenah joicánnit, yee naóhna, Pablo ā daacát dih ī túut nuumjéhna caá. Ā daacát yoobóp dih ā juməchah yuhna, mácah ī jwúub naóhna caá. Dios naáwát dih ī daacni núonajidihbat páantjeh mun tigaá ī chājap. Páant ī chājat jíib, Dios queétdih peéh chājnit, iiguípna ā yohbipna caá.

Ā pée naáwát

¹⁷ Pánihna, wā oinitá, nihatdih páant ā yapat pínahdih yeebdíh wā naáwácah jéihna, űi túi chājaá. Yeejəpwā yeebdíh mácah ī bohénachah yuhna, Cristoíh doonádih cádahcat túut niijná, queétdih űi joicá bojoó.

¹⁸ Jwī Maáh Jesucristo jwiútdih túi əbnídih chah űi túi jenah joyoó. “Weemdíh búdí oinit, ā túi teo wáacipna caá”, űi niij náhninaá. Yeó jáap jumat pah “Meém túini, chah wəpni caá ma juməp”, jwī niij wəi naóh jíih. Páant tíi ā jumə nah.

Páant bóojeh tigaá wā naáwát.

Pedro

1 JUAN

Jesucristo ded pah ā jumat

¹ Ded pah Jesucristo ā jumatjidih yeebdih wā naoh daacna caā. Jesucristo bihmah jumni,* ded pah Dios ā jumatdih naohni, caacwā Diosjeéh páantjeh jumat túutnibut āt jumap wut jī. Dios caacwādih ded pah ā naawátidih Jesúsboó naoh yapani ā jumap jī. Ā naawáchah joinit, jwiitjeh caandih jwī enep jī. Jwiitdih ā deó wáyachah, caandih jwī pej jumap jī.

² Jesucristo caacwādih páantjeh jumat túutni, nin baáčboó ā jūwát pínah jātih ā íp Diosjeéh jumni jī nin baáčboó āt caac jumap tajī. Caandih ennitji buu āih doonádih yeebdih wā naohna caā.*

³ Jwī íp Diosjeéh, ā wūáh Jesucristojeéhbut jwī túi jumna caā. Pánihna, yeéb jwījeéh, jwī ípjeéh, ā wūáhjeéhbut ñi túi jumat pínah ni-ijná, jwī ennitjidih, jwī joinitjidihbut yeebdih wā naohna caā.

⁴ Biícidih wēinit jwī jumat pínah niijná, nindih yeebdih wā daacna caā.

Baabát panhipboó jwī jumat

⁵ Dios wūáh jwiitdih ā naohnji bohéatidih buu yeebdih wā naohna caā. Dios táini yoobát jumna, baabát panihni caā. Dedé yéjat wihcah, dupáat caandih ā wihcan caā.

⁶ Jwiit yeejép chājnit, dupáat panhipboó jumna yuhna, “Diosjeéh wā túi jumna caā”, niijnit, yeena caā jwī chājap. Dios ā náahat pah jwī chājcan caā.

⁷ Obohjeéhtih, túi chājnit, baabát panhipboó Dios ā jumat pah muntih jwiitbut jumna, ājeéh jwī túi jumna caā. Āihwājeéhbut jwī túi jumna caā. Caandih jwī jepahat jīb, Dios ā enechah, ā wūáh Jesucristo cruzboó wan wūhnt, āih meépjh jwiitdih yéjat wihcan- nit pah ā chājna caā.

⁸ “Weém bācah yéj chājni nihcan caā”, niij jenah joinit, yeatdihjeh jwī jenah joiná caā. Páant niij jenah joiná, Dios naawátidih jwī túi jenah joicán caā.

⁹ Obohjeéhtih, jwī yéj chājatdih Diosdih jwī naawáchah, caandih ā quib buudbipna caā. “Dios yoobópdih jumni ā niiját pah ā chājipna caā”, jwī niij jéihna caā.

¹⁰ “Weém yéj chājni nihcan caā”, niij jenah joiná, “Dios yeeni caā”, niijnit, ā naawátidih jwī náahcan caā.*

2

Jesucristo jwiitdih ded pah ā teo wáacat

¹ Wā weh panihnitá, yeéb yeejép ñi chājcat pínah niijná, nindih yeebdih wā daac wahna caā.* Obohjeéhtih, jwī yéj chājachah, Jesucristo, yéjat wihcanni, ā ípdih jwiitdih ā naoh teo wáacipna caā.

² Jwiit yeejnit jwī jumachah, jwī yéjat Diosdih ā jáhna caā. Dios biícidih jwī túi jumat pínah niijná, Jesucristo jwiitdih ā wan wūhup jī.* Jwiitdihjeh nihcan, nihāt baáčdih moón jwī yéjatdih yohāt túut niijná, ā wan wūhup jī.

³ Dios ā wutat pah chājna, “Ājeéh wā túi jumna caā”, jwī niij jéihna caā.*

⁴ Obohjeéhtih, bita “Diosjeéh wā túi jumna caā”, niijná yuhna, ā wutat pah chājcan, yeeni caā. Pánih yeeni, Dios naawátidih í jéihcan caā.

⁵ Obohjeéhtih, bihboó ā wutat pah chājni Diosdih ā túi oina caā. Diosjeéh jwī túi jumatdih nin pah jwī jéihbipna caā:

⁶ Ded Diosjeéh túi jumni Jesucristo ā chājatji pah muntih caanbút ā túi chājipna caā.

Jáap wutat

⁷ Wā oinitá, yeebdih buu wā daacni jáap wutat nihcan caā. Jon jātih ñi jéihni wutatjeh tigaa. Yeebdih Jesúsuh doonádih jwī naawáchah, nin wutatdihbut ñi joyóp jī.*

⁸ Obohjeéhtih, máa wutat yuhna, jáap wutatbut ā jumna caā.* Cristo nin wutatdih jepahnit, jwiit caacwādihbut ā oyat túutap jī. Dupáat panhipboó ñi jumachah, Cristo nin baacna jūohnit, caan dupáatdih ā baabánap jī. Pánihna, ā baabáat panhipboó jumnit, Cristo ā oyat túutatdih ñi jepahna caā.

⁹ “Weém baabápboó jumni Dios ā wutatdih jepahni caā”, niijná yuhna, ā dée panihni Jesúsuhdih enihcan, Dios ā wutatdih jepahcan, dupánapboó jumni caā.

¹⁰ Ded ā dée panihnidih oini baabápboó ā jumna caā. Pánih oina, caandih dedé buugát panihni ā wihcan caā.*

¹¹ Obohjeéhtih, ded ā dée panihnidih enihcan, dupánapboó ā bejna caā. Pánih bejna, jéih encanni panihni ded pah ā chājatdih ā jéihcan caā.

Cristodih túi jenah joyát ded pah ā jumat

¹² Wébitá, Cristo ā wan wūhatjīh ñi yéj chājatdih āt yohop taga. Pánih yéjat yohnit ñi jumachah, yeebdih wā naoh daacna caā.

¹³ Behnitá, yeéb bihmahjeh jumni Cristodih ñi túi jéihna caā. Caandih túi jéihnit ñi jumachah, yeebdih wā naoh daacna caā. Japatá, yeéb nemépwā í maáhdih ñit yap yohop taga. Pánih yap yohnit ñi jumachah, yeebdih wā naoh daacna caā.

* 1:1 Jn 1.1,4; 6.68; 1Jn 2.13-14 * 1:2 Jn 1.14,18 * 1:10 Pr 20.9 * 2:1 Ro 6.11-14 * 2:2 1Jn 4.10 * 2:3 Jn 14.15,21,23 * 2:7 2Jn 5-6 * 2:8 Jn 13.34; 15.12 * 2:10 Ro 13.12-14

14 Wébitá, jwí ípdih ñi túi jéihna caá. Caandih túi jéihnit ñi jumuchah, yeebdih wā naóh daácna caá. Behnitá, biíhmahjeh jumni Cristodih ñi túi jéihna caá. Caandih túi jéihnit ñi jumuchah, yeebdih wā naóh daácna caá. Japatá, Dios naáwátidih túi jepahnit, wēp ñuhnit panihnit ñi jumna caá. Pánih jumnit, nemépwā í maáhdih ñit yap yohop taga. Páant ñi jumuchah, yeebdih wā naóh daácna caá.

15 Diosdih jéihcannit ded pah í en ñinahatdih ñi en ñinahca bojoó. Ded queét panihni jwí ípdih á oican caá.*

16 Diosdih jéihcannit nin pah í jumna caá: Yeejép chájatdih í en ñinahna caá. Bií déedih wēi ennit, í bíbohíh jenah joiná caá. Dawá bií déedih bíbohna, “Weém bita chah túini wā jumna caá”, í niij jenah joiná caá. Jwí ípboó páant á jenah joyát túutcan caá.

17 Nin baác á buudúchah, ded pah cáacwā yeejép í náah jenah joyátbut á buudbipna caá. Obohjeéhtih, Dios á náahat pah chájnitboó páantjeh ájeéh í jumbipna caá.

Yooópdih naáwát, yee naáwát

18 Wehá, nin yeó jáapna buudát pínah tóah jüóhna caá á chájap. “Cristodih tubit en jüihni á jumbipna caá”, í niijichah, ñiát joiná jī. Pánihna, buu dawá í jüúwátidih jéihnit, “Péeni yeó jáap bahnijeh á judhna caá”, jwí niij jéihna caá.

19 Queét Cristodih en jüihnit jwí cátlh jumna yuhna, jwíutdih í éemp yoh bacap jī. Páant í bacatdih ennit, Jesúíhwā yoobát í nihcatdih jwí jéihna caá. Queét áihwā nihna, jwíjeéh ita cháó tágaá. Jwíjeéh páantjeh í jumuchah nihna, Cristodih en jüihnit í jumatdih jwíta jéihcan tagaá.

20 Obohjeéhtih, yeebdih Túini Espiritu á jumuchah, yeéb nihát Cristoih dooná yooópdih á jumatdih ñi túi jéihna caá.*

21 Yeebdih naóhna, “Queét í túi jéihcan caá”, wā niij jenah joicán caá. Obohjeéhtih, túi jéihnit ñi jumuchah, yeebdih wā naóh daácna caá. Caán dooná dedé yeeat á wihcatdih ñi túi jéihna caá.

22 Nin pah caá yeeni á niijíp: “Jesús Dios á wahni nihcan caá”, á niijná caá. Ded “Jesús Dios wáúh nihcan caá”, niij naóhni Jesucristodih, jwí íp Diosdihbut en jüihni caá.

23 “Dios wáúh Jesús nihcan caá”, niijní jwí íp Diosjeéh á túi jumcan caá. Obohjeéhtih, “Jesús Dios wáúh caá”, niijníboó jwí ípíjeéh á túi jumna caá.

24 Yeéb Jesúsdi h jwíih jepahnit, ded pah á jumát doonáhdih ñi joyóp jī. Páant ñi joyátjidih ñi túi náhinaá. Pánih náhinit, Jesúsdi h, á ípdi hbut ñi túi pe jumbipna caá.

25 Nin pah Jesús jwíit áihwáidih á niij naáwáp jī: “Yeéb wájeéh páantjeh ñi túi jumbipna caá”, á niijíp jī.

26 Yeebdih yeenitdih ñi joyáh bojat pínah niijná, wā naóh daácna caá.

27 Jesucristo yeebdih Túini Espiritudih át wáhp taga. Níjeéh jumni, yeebdih á túi bohéna caá. Yooópdih bohéna, yeeatdih á naóhcan caá. Páant á bohénachah, biíh bohénidih ñi náahcan caá. Pánihna, á bohéatdih joí cádahcan, Cristojeéh páantjeh ñi túi jumuu.

28 Páant tígáá, wehá, Cristojeéh páantjeh ñi túi jumuu. Pánih jumni, á jwáub dei jüúwúchah, úmcan, ñi tíccan niit.

29 Jesucristo túini á jumatdih yeéb ñi jéihna caá. Pánih jéihnit, nihát túi chájnit Dios weh í jumatdihbut ñi jéihna caá.

3

Dios weh jwí jumát

1 Jwíutdih bainí oican, “Yeéboó wā weh caá”, Dios á niijná caá. Á oinit jumna, jwíit á weh caá. Pánihna, yéej chájnitboó Diosdih jéihcan, jwíit á wehdihbut í jéihcan caá.*

2 Wā oinitá, buu Dios weh jwí jumna caá. Obohjeéhtih, ded pah jwí jumát pínahdih jwí túi jéih wuhcan caá. Jesucristo á jigohochah, caandih ennit, ded pah á jumatdih jwí túi jéihbipna caá. Pánih jéihnit, caán á jumát pah muntih, jwíitbut jwí jumát pínahdih jwí jéihna caá.

3 Det Jesucristo á jwáub dei jüúwát pínahdih páinitboó yéej chá j cádahnit, á túi chájat pah muntih í túut nuumná caá.

4 Nihat yéej chájnit Dios á watatdih yap yohnit caá. Dedé yéej chájat Dios á watatdih yap yohat á jumna caá.

5 Cáacwā í yéej chájatdih yohni pínah Cristo á cáac jumatdih ñi jéihna caá. Caánboodih yeejat wihcan caá.*

6 Ded Cristo biicdih jumni páantjeh á yéej chájca bojo naáh. Obohjeéhtih, ded yéej chá j cádahcan, Cristodih jéihcan, áih nihcan caá.

7 Wā oinitá, yeebdih yeenitdih ñi joyáh bojoó. Nihat túi chájnit Jesucristo yooópdih á jumát pah muntih, queébut yooópdih í jumna caá.

8 Obohjeéhtih, yéej chájnitboó nemépwā í maáih á jumna caá. Nemépwā í maáh bácah, biíhmahjeh yeejép chájni caá. Páant á chájatdih yoh beedáni pínah Dios wáúh nin baácoó át cáac jumap tajī.*

9 Det Dios weh jumna, jwí íp Dios á jenah joyát pah queétdihbut át jenah joyát túutap taga. Pánih jenah joinit, á wēpat íjeéh á jumuchah, páantjeh í yéej chájcan niit.

10 Nin pah Dios weh, nemépwā í maáh wehbut í jumatdih ñi jéihbipna caá: Túi

* 2:15 Stg 1.27

* 2:20 1Co 2.10-16

* 3:1 Jn 1.12

* 3:5 Jn 1.29

* 3:8 He 2.14-15

chājcanit, ī déewādhic oicannit Dios weh nihcan caá. Nemépwā ī maáh weh ī jumna caá.

Jesúhwā ī míc oyat

¹¹ Yeeb Jesucristodih jwíih jepahnit, “Míc oyat caá náahap”, jwí níj bohéatdih ní joyó jī.*

¹² Caín ā jumatji pah ní jumca bojóo. Caán nemépwā ī maáih jumna, ā úddih át mao yohop wat jī. ¿Dépanih tigaá ā úddih át mao yohji? ní jenah joyóchah. Caandih yeebdih wā naóhbipna caá. Caín yéej chājni jumna, ā úduboó táí chājni ā jumatdih íjnit, caandih át mao yohop wat jī.*

¹³ Páant tigaá yéej chājnitboó yeebdih ī enihcan caá. Pánihna, ī en jūihñuchah, “¿Dépanih tigaá weemdih ī en jūih?” ní níj jenah joicá bojóo.

¹⁴ Yeejép chājnit, iiguipna bejnit pínah jwí jumap yah jī. Obohjeéhtih, buu jeáboó bejnit pínah jumna, táiniboodih táut nūmná caá jwí chājap. Jesúhwādhic oina, jwiitdih ā táut nūmátdih jwí jéihna caá. Ded cāacwādhic oicanni iiguipna bejni pínah ā jumna caá.*

¹⁵ Ded ā déedih enihcan, mao yohíhat jenah joyát caá caandih ā jumap. Pánih jumna, Dios ā enechah, cāacdih mao yohni biíc yoobó ā jumna caá. “Ded mao yohni Dios-jééh páantjeh ā jumcan níit”, ní níj jéihna caá.

¹⁶ Ded pah oyat ā jumatdih nin pah jwí jéihna caá: Jwiitdih búdí oina, Diosjééh páantjeh jwí jumat pínah níijná, Jesucristo jwiitdih ā wun wáhpur jī. Páant ā wun wáhatdih náhnit, “Caán oyat yoobát caá”, jwí níj jéihna caá. Pánihna, jwiitbut wunna yuhna, jwí déewādhic táí oinit, teo wáacat caá náahap.*

¹⁷ Dawá bií dée bibohni, ā dée panihni moh yéejnidih enna yuhna, caandih jīgah en teo wáaccan, Diosdih ā oican caá.

¹⁸ Pánihna, wā weh panihnitá, “Bitadih wā oina caá”, níijná, jacjeh pohba níjcat caá náahap.

Humcanjeh, Diosjééh jwí jumat

¹⁹ Cāacwādhic táí oina, Dioíhwā jwí jumatdih jwí jéihna caá. Pánihna, ā peéh chājat pínahdih humcanjeh, ájééh jwí táí jumna caá.

²⁰ “Yéejat jīb weemdih ā jumna nacaá”, jwí níj jenah joyóchah yuhna, Dios nihad-dih jéihni jumna, jwí jenah joyátdihbut ā táí jéihna caá. Pánih jéihna, áihwā jwí jumatdih jwí táí jenah joyát pínah níijná, jwiitdih ā teo wáacbípná caá.

²¹ Wā oinitá, “Dios wā yéejtdih át yoh tagaá”, níj jenah joinit, humcanjeh, Dios-jééh jwí táí jumna caá.

²² Pánih jumnit, Dios ā wutatdih jepahna, ā weñat pínahdih jwí chājachah, caandih dedé jwí úbátdih jwiitdih ā wáhbipna caá.

²³ Nin pah jwiitdih ā watna caá: “Wā wáah Jesucristodih táí jenah joinit, bita áihwādhicbut ní oyoó”, át níjíp wat jī.*

²⁴ Dios ā wutatdih táí jepahnitboó ájééh ī táí jumna caá. Dios íjééhbut ā táí jumna caá. “¿Dios wájééh ā jum níit?” jwí níj jéihhichah, Dios jwiitdih ā wáhni Táini Espiritu “Jájah, Dios majeéh ā jumna caá”, ā níj jéihyana caá.

4

Cristodih enihcannitdih ded pah jwí jéihyat

¹ Wā oinitá, “Táini Espiritu weemdih nin pah ā níj naáwát táutna caá”, níj yeenit, dawá ī jumna caá. Pánihna, Dios ā naáwát táutni ā jumatdih jéihyat táut níijná, ded pah ā naáwátdih ní táí joyóo. Dios naáwát biíc yoobó ā naóhchah, ní joyáh bojóo.

² Yoobópdih Táini Espiritu ā naáwát táutni nin pah ā níj naóhbipna caá: “Jesucristo jwiit panihni cāac jumna yuhna, Diosjeh át jumap wat jī”, ā níjbípná caá. Páant níjni Dios ā wáhni ā jumna caá.

³ Obohjeéhtih, nemépwā ī maáh ā wáhni-boó, “Jesús Dios nihcan caá”, ā níjbípná caá. Páant níjni Dios ā wáhni nihcan, Cristodih en jéihniih caá. Cristodih en jéihnihwā dawá ī jumat pínah doonádhic níitát joi tagaá. Buu nin báacboó dawá ī jumna caá.*

⁴ Obohjeéhtih, yeebboó, wā oinitá, Dioíhwā ní jumachah, Táini Espiritu níjééh ā jumna caá. Jesúsdih jepahcannit, nemépwā ī maáh ā wépat chah, Táini Espirituboó ā wépná caá. Pánihna, yeebdih ī yee naáwáchah yuhna, caán ā wépatjéh queétdih yap yohnit ní jumna caá.

⁵ Queétdih Dioíhwā nihchah, ī bohéatbut Dioíh nihcan caá. Bitá Dioíh nihcannit, ī bohéatdih ī táí wéi joiná caá.*

⁶ Obohjeéhtih, Dioíhwā jumna, ā naáwátdih jwí bohénachah, áihwāboó jwiitdih ī táí wéi joiná caá. Diosdih jéihcannitboó, jwí naáwáchah, ī joíhcan caá. Pánihna, Dios naáwátdih ded yoobópdih bohéni, ded yee bohéni ā jumatdih ní jéihbipna caá.*

Dios oini caá

⁷ Wā oinitá, oyat wépat Dios jwiitdih ā wáhachah, bita áihwādhic jwí oi jíih. Det bitadih táí oinit Dios weh ī jumna caá. Pánih jumnitjeh Diosdih jéihnit, ájééh ī táí jumna caá.

⁸ Dios oini ā jumachah, bitadih oicannit, Diosdih jéihcan, ájééh ī jumcan caá.

* 3:11 Jn 13.34; 15.12 * 3:12 Gn 4.8 * 3:14 Jn 5.24

* 3:16 Jn 15.13 * 3:23 Jn 13.34; 15.12,17 * 4:3 Mt

7.15; 2jn 7 * 4:5 Jn 15.19 * 4:6 Jn 8.47 * 4:9 Jn 3.16

⁹ Dios ã wáúh biíc jumndih nin baáboó át wah deyanap tají, ã wēpatjīh Diosjeéh wēnit, páantjeh jwí jumnat pínah niijná. Pánih chājna, ded pah ã oyatdih jwiítidih át jéihyanap tají.*

¹⁰ Oyat yooabát nin pah caá ã jumnap: Diosdih jwí oyat pah niican, jwiítidih Diosboó ã oyat pah caá oyat yooabát ã jumnap. Jwiítidih búdí oinit, jwí yéejat jíib iiguípna bejat déejidih túi ubat túat niijná, Dios ã wáúhdih át wan wáhat túatup wat jí.

¹¹ Wá oinitá, Dios jwiítidih caan páh búdí ã oyochah, jwiítbut túi míic oyat caá náahap.

¹² Nihat Diosdih encannit jwí jumna caá. Oboheéhtih, jwí míic oyochah, Diosjeh jwíjeéh ã jumna caá. Páant ã jumuchah, ã náah yacat pah ã oyatjīh bitadidih jwí túi teo wáacna caá.*

¹³ Dios jwiítidih áih Túini Espíritudih át wáup taga. Páant jwíjeéh ã jumuchah, “Dios bíicdih wá jumna caá. Wájeéh caanbút ã jumna caá”, jwí níj jéihna caá.*

¹⁴ Jwí íp ã wáúhdih nin baáboó át cāac jumnat túatup tají, cāacwādh ã túi ubat pínah niijná. Páant ã cāac jumnat túatnijidih jwiítjeh jwí enep jí. Pánih ennitji, bitadidih jwí jéih naóhna caá.*

¹⁵ “Jesús Dios wáúh caá”, niijnjeh Diosjeéh ã túi jumna caá. Diosbut ájeéh ã túi jumna caá.

¹⁶ Dios jwiítidih ã oyatdih jwí jéihna caá. Pánih jéihnit, caandih jwí túi jenah joiná caá. Dios nihat cāacwādh búdí ã oina caá. Pánihna, ded bitadidih oini Dios bíicdih ã jumna caá. Diosbut ájeéh ã jumna caá.

¹⁷ Pánih Dios bíicdih jumna, caandih, bitadidihbut jwí túi oina caá. Pánih oina, cāacwā ã yéejat jíib peéh chājat yeó jáapdih úmcanjeh, jwí túi jumbipna caá. Cristo ã íp Dios bíicdih ã jumuchah, jwiítbut nin baáboó jum jwuhna, biíc yooabó caán bíicdih jwí jumna caá. Pánih jumnit, ã jwáub dei jéuwáchah, jwí úmcan níit.

¹⁸ Ded Diosdih oini ã oyatdihbut jéihna, caandih ã úmcan níit. Pánih túi oina, jwí oinidih jwí úmcan caá. Oboheéhtih, bíihdih úmna, caán ã peéh chājat pínahdih jwí úm jenah joiná caá. Pánihna, jwí úmndidih jwí oican caá.

¹⁹ Dios jwiítidih ã oi waáwáchah, jwiítbut caandih, bitadidihbut jwí jéih oina caá.

²⁰ Ded ã dée panihnidih enihcan, “Weém Diosdih wá oina caá”, niijná yuhna, ã yeena caá. Bíihdih enna yuhna, ã oican, Dios ã enca naáhdih ã jéih oican caá.

²¹ Pánihna, nin pah jwiítidih Jesucristo ã níj wutap jí: **“Ded Diosdih oina, ã dée panihnidihbut oyat caá náahap”**, ã niijp jí.*

* 4:12 Jn 1.18

* 4:13 Ro 8.9; 1Jn 3.24

* 4:14 Jn 3.17

* 4:21 Mt 5.44-45; Mr 12.29-31

* 5:3 Jn 14.15; 2Jn 6

* 5:3 Dt 30.11; Mt 11.30

* 5:9 Jn 5.32-37; 8.18

* 5:12 Jn 3.36

* 5:13 Jn 20.31

5

Dios weh yéejatdih íyap yohat

¹ Det Jesúsdih “Dios ã wahni Cristo caá”, niijnit, Dios weh í jumna caá. Det jwí íp Diosdih túi oinit, ã wehdihbut í oina caá.

² Diosdih oina, ã wutatdih jepahnit, ã wehdihbut jwí oyat yooabópdih ã jummatdih jwí jéihna caá.

³ Æ wutatdih jepahnajeh, Diosdih jwí túi oina caá.* Caandih oina, jwiítidih ã wutat wái náah jumni niican caá.*

⁴ Det Dios weh jumna, yéej chājatdih í jéih yap yohna caá. Jesucristo ã wēpatdih túi jenah joiná, Diosdih jéihcannit í jenah joyát pah, jwí jenah joicán níit.

⁵ “Jesús Dios wáúh caá”, níj jenah joinjeh yéejatdih náahcan, ã yap yohna caá.

Dios wáúh ded pah ã jumat

⁶ Jesucristo nin baáboó át cāac jumnap tají. Æ tewat pínah jātīh, Juan Daabánidih ã daabáat túatup jí. Túttimah, cruzboó wan wáhna, áih meépdih ã yohop jí. Pánihna, mahjīh ã daabáatdih, cruzboó áih meép ã yohatdihbut náhninit, Dios wáúh ã jummatdih jwí jéihna caá. Túini Espíritubut “Nin Dios wáúh tigaá”, jwiítidih ã níj jéihyana caá. Caán Túini Espiritu yeecan, yooabópdih naóhni caá.

⁷⁻⁸ Pánihna, Jesús Dios wáúh ã jummatdih nit biíc peihcannit jéihyanit í jumna caá: Túini Espiritu jwiítidih ã jéihyanachah, mahjīh ã daabáatjidih, áih meép ã yohatjidihbut jenah joinit, Jesús Dios wáúh ã jummatdih jwí jéihna caá.

⁹ Cāacwājeh í naáwáchah joiná, “Caán yooabópdih tigaá”, jwí niijná caá. Páant niijnitdih jwí joiná yuhna, jwí íp ã wáúhdih naóhna, cāacwā ã naáwát chah ã jumuchah, caánboodīh túi joyát caá náahap.*

¹⁰ Dios wáúhdih ded túi jenah joinit “Jesús Dios wáúh ã jummat dooná yooabópdih tigaá”, ã níj jéihna caá. Oboheéhtih, Dios ded pah ã wáúhdih ã naáwátidih joyáh bojni “Dios yeeni caá”, ã niijná caá.

¹¹ Nin pah Dios jwiítidih ã níj jéihyana caá: “Wá wáúhdih túi jenah joinit, páantjeh wájeéh ní jumbipna caá”, ã niijp jí.

¹² Dios wáúh Jesúsdih ded túi jenah joinit, Diosjeéh páantjeh ã jumna caá. Oboheéhtih, ded Jesúsdih jepahcanni, Diosjeéh ã jumcan níit.*

Juan ã péé naáwát

¹³ Yeéb Dios wáúhdih túi jenah joinitdih naóh daácna caá wá chājap, páantjeh Diosjeéh ní jummat pínahdih ní jéihyat pínah niijná.*

¹⁴Dios ā náahat pah caandíh jwī úúbúchah, jwiít dih ā joyátdih jwī túi jéihna caá. Pánih jéihna, úumcanjeh caandíh jwī úúbhna caá.

¹⁵Páant ā joyátdih jéihna, “Wā úúbátdih át wāh tagaá”, jwī níj jéihna caá.*

¹⁶⁻¹⁷Yeéb ñi dée panihni ā yéej chājachah ennit, Diosdih ñi úúbú, ā yéejat jíib caandíh iiguípna ā wahcat pínah níj ná. Páant ñi úúbúchah, Dios caandíh ā túut nuumbípna caá, ájeéh páantjeh ā jumat pínah níj ná. Obohjeéhtih, ded Cristodih páantjeh náahcan, yap yohnit, áihwādhbut enihcan, iiguípna ā bejbípna caá. Pánihniboodih ñi úúbát pínahdih wā watcan caá. Nihat yéej chājat Diosdih yap yohat múic caá. Obohjeéhtih, bíih yéej chājat iiguípna ā bejat túutcan caá. Pánih chājnit dih caá úúbát náahap, í túut nuumát pínah níj ná.

¹⁸Dios wááh Jesús áihwādih ā túi en daoná caá, nemépwā í maáh queétdih ā yéejacat pínah níj ná. Pánihna, “Dios weh páantjeh í yéej chājcan caá”, jwī níj jéihna caá.

¹⁹“Jwiítboó Dioihwā jwī jumna caá. Obohjeéhtih, nihat Diosdih náahcannit dih Satanás caá ā wutap”, jwī níj jéihna caá.

²⁰“Dios wááh nin baácboó cāac jumnit, Dios yoobátdih jwī jéihyat pínah níj ná, jwiít dih ā jéihyanap jí”, jwī níj jéihna caá. Pánihna, Diosjeéh túi jumnit, ā wááh Jesucristojeéhbut jwī túi jumna caá. Jesucristo Dios yoobát jumna, páantjeh Diosjeéh jwiít dih ā túi jumat túutna caá.*

²¹Wā weh panihnitá, ñi túi chāja chaáh! Pāpnidih ñi wēi úúbhca bojoó.

Páant bóojeh tigaá wā naáwát.

Juan

* 5:15 Mt 7.7-11; Lc 11.9-13; Jn 15.7,16; 16.23-24; 1Jn 3.21-22

* 5:20 Jn 17.3

2 JUAN

Queédih ã túyat tútat

¹ Weém Juan, Jesúhwádh waóhni, meém Dios ã ñionihdih ma weh panihnitdihbat wã daác wahna caá. Yoobópdih yeebdíh wã oina caá. Weém biícjeh pohba nihcan, nihát táini doonádh jéihnitbat yeebdíh ï oina caá.

² Jwiít nihát caán táini doonádh jepahnit jumna, caandíh jwí táí jenah joí cádahcan níit. Pánih jumna, yeebdíh búdí jwí oina caá.

³ Dios jwí íip, Jesucristo ã wáúhbat búdí oinit, yeebdíh ï jígah en teo wáaca naáh, ñi táí jumát pínah ñiijná.

Míc oyat tútat

⁴ Jwí íip jwiít nihát dih ã wútat pah, Jesús ã bohéatdih biquína ma weh panihnit ï táí jepahat doonádh joinít, búdí wã wéina caá.*

⁵ Némá, buu meemdíh wã naáwát jáap wútat nihcan caá. Jesúsdih jwíh jepahnit jwí jumuchah, nin pah jwiít dih ã níj wutap jí. “**Ñi míc oyoó**”, ã níjíp jí. Pánihna, jwíjeéh jumnitdih jwí oyat dée caá.*

⁶ Diosdih yoobópdih oinit, ã wútat pah jwí táí chájbiipna caá. Pánihna, jwíh jepahnit ñi joyátji pah buubbat nin pah yeebdíh wã wútna caá: Bitadih oinit, ñi táí teo wáaca.*

Dawá yeenit ï jumát

⁷ Páant ñiijná, nin pahbat yeebdíh wã naóhna caá: “Jesucristo nin baácboó ã cáac jumát dooná yoobópdih nihcan caá”, ñiijnít, dawá ï yee bohéna caá. Det páant yee bohénit Yeeni Yoobát, Cristodih En Jáihni pah ï jumna caá.*

⁸ ¡Queédih ñi táí chája chaáh! Cristodih ñi teo wáhat jíb ñi buudcát pínah ñiijná, ï yee bohéatdih ñi jepahca bojoó. Yeéb yoobópdih Jesúsdih ñi pée cádahcatdih ennit, Dios yeebdíh chah táini ã chájbiipna caá.

⁹ Det Cristoíh bohéatdih cádahnit, “Wã jenah joyát caá chah ã túyap”, níj jenah joinít, jwí íipíhwá nihcan caá. Obohjeéhtih, det caandíh cádahcannit, Dios jwí íipíh, ã wáúhjihbat táí biíc dih ï jumna caá.*

¹⁰ Pánihna, “Cristoíh naáwát dih jeh caá wã bohénap”, ñiijná yuhna, mácah bohéatdih naóhni ñi pebhna ã juibínachah, caandíh wéi jwááchanjeh, ñíih muudíh ñi waadát túatca bojoó.

¹¹ Páant mácah bohéatdih naóhna, Cristoíh bohéatdih náahcan, yeejép chájni caá. Pánihna, caandíh wéi jwááhniboó yeejép chájnidih teo wáaca caá ã chájap. Páant ñi chájca bojoó.

Á pée naáwát

¹² Yeebdíh chah naáwíhna yuhna, caandíh wã daáquhcan caá. Obohjeéhtih, yeéb biíc dih míc wéheat túat ñiijná, yeebdíh enedih wã bejihna caá. Pánih míc wéhenit, jwiít nihát biíc dih jwí táí wéibiipna caá.*

¹³ Niníh bóli, ma jwan panihnih, Dios ã ñionih, mi weh meemdíh ï túyat túatna caá.

Páant bóojeh tígáá wã naáwát.

Juan

* 1:4 3jn 3 * 1:5 Jn 13.34; 15.12,17 * 1:6 Jn 14.15,23-24; 1jn 5.3 * 1:7 Mt 7.15; 1jn 2.18; 4.1-3 * 1:9 1jn 2.22-23; 4.15 * 1:12 3jn 13-14

3 JUAN

Gayodih át túyat túutat

¹ Weém Juan, Jesúhwādih waóhni, meém Gayo, búdí wā oinidih nin náodih wā daác wahna caá.*

² Wā dée panihni, wā oini, Dios bíicdih ma túi jumatdih wā jéihna caá. Caán bíicdih ma túi jumat pah, ma túi yapat pínah, míh bácahbut ā túi jumat pínahdihbut meemdih wā wáhbna caá.

³ Biquína Jesúhwā wā pebhna jwinít, ded pah ma jumat doonádih jwiítidih í naáwáp be. “Cristo ā náahat pahjeh Gayo yoobópdih āpí chájna caá”, í níj naáwáp be. Páant í níjíchah joinít, búdí wā weñep be.*

⁴ Det wā bohénit, wā weh panihnít, Dios ā náahat pahjeh í túi chájat doonádih joinít, búdí wāpí wéina caá.

⁵ Wā chéen, wā oini, Jesúh doonádih bohé jibnitdih ma jéihca naáhwā í jumuchah yuhna, ma teo wáacachah, ā túina caá. Pánih teo wáacna, jwí Maáh Jesúsdih yoobópdih jepahni ma jumna caá.

⁶ Biquína queét bohé jibnit jwí pebhna jwinít, jwiít Jesúhwā jwí míc wáacachah, “Gayo jwiít Jesúhwādih ā túi oina caá”, jwiítidih í níjíp jí. Pánihna, ma pebhna í jwáub juibínachah, queétdih búdí ma teo wáacá, bohé péanit, í túi jwáub jib bejat pínah níjíná. Páant míc teo wáacatdih Dios áihwādih ā náah yacna caá.

⁷ Queét Jesúh túini doonádih bohé jib bejna, Diosdih jéihcannitboó í teo wáacat pínahdih ípí náahcan caá.

⁸ Pánihna, jwiít Jesúhwáboó queétdih wéi jwááhnit, jwí teo wáacat dée caá. Pánih teo wáacna, queét bíicdih jwiítbut Dios yoobópdih ā naáwátdih bitadih jwí jéihyana caá.

Diótrefes yeejép ā chájat

⁹ Caanjíh moón Jesúhwādih wā daác wahap yuh be. Obohjeéhtih, páant wā daacáchah yuhna, Diótrefes wát jumni, caanjéh watni jumíhna, weemdih át jepahcap wat be.

¹⁰ Pánihna, ní pebhna wā juibínachah, ded pah ā chájatjidih yeéb Jesúhwādih wā naóh beedábipna caá. Weemdih yeejép āpí naóh yacna caá. Chah yeejépbuť āpí chájna caá. Jesúhwā áih túini doonádih naóh jibnitdih wéi jwááhcan, áih mūdídih āpí waadát túutcan caá. Bitá caanjíh moón Jesúhwáboó bohé jibnitdih í wéi jwááachah ennit, caánboó “Queét bohé jibnitdih ní wéi jwááhca bojóó”, āpí níj watna caá. “Queétdih ní wéi jwááat jíb jwiít Jesúhwā

jwí míc wáacapboó ní jwáub waadca bojóó”, āpí níjíná caá.

¹¹ Wā oini, det yeejép wā í chájat pah chájcanjeh, túi chájnitboodih ma en yacaá. Túi chájnit Diosíhwā í jumna caá. Obohjeéhtih, yeejép chájnitboó Diosdih jéihcannit í jumna caá.*

Demetrio ā túi chájat

¹² Demetrio wát jumnitboodih nihát cáacwā í túi wéhena caá. Dios ā náahat pah ā túi chájatdih enna, túini ā jumatdih ní jéihna caá. Weembát caandih páant tigaá wā níjíp. Páant wā níjít yoobópdih ā jumatdih ní jéihna caá.

Ā naóh péaat

¹³ Meemdih chah naáwíhna yuhna, caandih wā daáquihcan caá.

¹⁴ Waicanjeh meemdih enedih wā bejihna caá. Caanná juibínit, meemdih wā míc wéhebpna caá.*

¹⁵ Dios meemdih ā teo wáaca naáh, ma túi jumat pínah níjíná. Nínjéh jumnit jwí chéenwábut meemdih í túyat túutna caá. Caanjíh moón jwí chéenwā nihát í túyá naáh.

Páant bóojeh tigaá wā naáwát.

Juan

* 1:1 Hch 19.29; Ro 16.23; 1Co 1.14

* 1:3 2Jn 4

* 1:11 1Jn 2.29; 3.6,9-10

* 1:14 2Jn 12

JUDAS

Queédih ā túyat tútat

1 Weém, Judas* Santiago úd, Jesucristodih teo wáhní, yeéb Jesúhwádih nin náodih wā daác wahna caá. Jwí íp Dios yeebdih oinit, át ñiwip tagaá, áihwā ñi jumat pínah niijná. Jesucristo yeebdih ā túi wapna caá, caandih ñi túi jenah jói cádahcat pínah niijná.

2 Dios yeebdih bádí oi jġah ennit, ā teo wáaca naáh, ájeéh ñi túi jumat pínah niijná.

Yee bohénit ded pah ĩ jumat

3 Wā oinitá, Dios jwiítidih iigúipna jwí bejat déejidih ā túi ubatdih bádí daác wahíhna yuhna, mácah daacát caá weemdh náahap, bita yeebdih ĩ yee bohéatdih ñi yap yohat pínah niijná. Pánih yap yohna, Jesucristoih bohéatboodih ñi cádahca bojóo. Caandih joiná, Jesucristodih ñit túi jepahap tagaá. Caán bohéat páantjeh biíc yoobó ā jumna caá. Á túat numcán niit.

4 Yeéb ñi jéihcah yuhna, biquína yeejépwā Diosdih náahcannit, ñi pebhna ĩt juibínap tagaá. Nġjéh jumnit, nin pah yeebdih ĩ niġ yee bohéna yuh caá: “Dioihwā ñi jumachah, yeéb bita yaádhġh ñi yéj cháġachah enna yuhna, yeebdih oina, ā peéh cháġcan niit”, ĩ niġ bohéna yuh caá. Jwí Maáh Jesucristo biícjeh jumnidih yap yohna, “Caandih jepahat ā náahcan caá”, ĩ niġ bohéna yuh caá. Páant bohénitdih Dios ā peéh cháġat pínahdih jon játh ĩ naáwátidih naóh yapanit ĩt daacáp tajġ.*

Dios queédih ā peéh cháġat pínah

5 Bwú nindih ñi túi jéihyechah yuhna, yeebdih wā jwúub náhniana caá. Dios judíowā Egipto baácboó jumnitdih ā bacaat túttimah, ġjeéh jumnit caandih jepahcannitdih át mawap wut ġi.*

6 Biquína ángelwádih ā cháġatjidihbut ñi náhninaá. Queét Dios ā watatdih ĩt jepahcap wut ġi. Nump maáta Dios queédih ā waadánachah yuhna, queétoó chah maáta ĩt jumhip wut ġi. Pánihna, Dios ā jumat tútatjidih ĩ cádahat ġib depúnapboó yohnit, ĩtah tōp panihniġh Dios queédih át chéo jwejap wut ġi. Péeni yeó jáapdh queét ā chéo jwejnitdih ā peéh cháġbipna caá.*

7 Sodoma tútchidih moón, Gomorra tútchidih moón, pehbhit jumni tútchinadih moonbát ded pah ĩ yapatjidih ñi náhninaá. Yaádhdh yeejé cháġnit, neoná múcġehbut bádí yeejé ĩ cháġap wut ġi. Páant ĩ cháġatji

peéh Dios queédih át cáo yohop wut ġi. Páant ā cáo yohochah, iigúipboó jumnit, yeejé ĩ yapat ā bwúdcán niit. Pánihna, iigúipboó Dios queédih ā peéh cháġatdih náhninit, caandih nihát cáacwádih túi jepahat caá náahap.*

8 Páant yeejé ĩ cháġatji pahjeh muntih, yeebdih yee bohénitboó biíc yoobó ĩpġ cháġna caá. Pánih cháġnit, “Oo jámat ġígohat déedih wā enechah, Dios nin pah ā cháġat tútatup be”, niġ yeenit, queétjeh ġih bácahdih ĩpġ yéejana caá. Jwí Maáh Jesucristodih jepahcan, áih cáacwā ĩ maátadihbut ĩpġ jepahcan caá. Ángelwádih “Queét táicannit, dedé pínah nihcan caá”, ĩpġ niijná caá.*

9 Obohjeéhtih, jon játh Moiséih bácahdih ub beġihna, ángelwā ĩ maáh Miguel* nemépwā ĩ maáh Satanásġh ĩt múc ġiuhġup wut ġi. Pánih múc ġiuhnit, Satanás “Caán Moiséġi cáacwádih ā mawachah, áih bácah wíih pínah ā jumna caá”, át niġ yeeġip taga. Obohjeéhtih, páant ā yee naáwáchah joiná yuhna, Miguelboó, Satanásdih naóh yaccan, “Wā Maáh meemdh ā peéh cháġa naáh”, át niġjġhġip taga.*

10 Obohjeéhtih, yeebdih yee bohénitboó ded pah ángelwā ĩ jumat, Jesucristo ā wēpatdihbut jéihcan, “Queét dedé pínah nihcan caá”, niġnit, ĩpġ yeejé pínahna yuh caá. Obohjeéhtih, ded pah yeejé cháġat pínahdih ĩ túi jéihna caá. Nuńúpwā jenah joicánjeh ĩpġ cháġat pah, queétoó yeejé ĩpġ cháġna caá. Páant yeejé ĩ cháġat ġib, Dios queédih bádí ā peéh cháġbipna caá.*

11 Caín ded pah yeejé ā cháġatji pahjeh muntih queétoó ĩpġ cháġna caá.* Balaam* dinerodih bádí bidnit, ā yee bohéatji pahjeh muntih, queétoó dinerodih bidnit, yeebdih ĩ yee bohéna caá. Coré* Diosdih ā yap yohat peéh Dios caandih ā mao yohatji pahjeh muntih, yeebdih yee bohénit caandih ĩ yap yohochah, queétoó ĩpġ mao yohbipna caá. Pánihna, Dios queédih ā peéh cháġachah, queét bádí yeejé ĩ yapbipna caá.

12 Yeéb Jesúhwáboó ā oyatdih wēi jenah joinit, biícidih ñi jeémécah, queét yeenit jumna yuhna, tíccanjeh, ġġjéh ĩpġ jeémna caá. Pánih jeémpnit, ĩ wēat pínahdihjeh jenah joinit, biícidih ñi túi jumatdih ĩ yéejana caá. Nin pah queét ĩ jumna caá: Mah tólihnadih johlit ā joh yapanachah, mah ā bwúgcát pah, “Bohéni jwí jumna caá”, niijná yuhna, túi jenah joicannit jumna, bitadih ĩpġ teo wáaccan caá. Nin pahbut ĩ jumna caá: Quehe wihcanni nahna wanní pah ā jumachah enna, ā mínah caandih ápġ dug yohna caá. Pánihat pah, cáacwádih yee

* 1:1 Mt 13.55; Mr 6.3 * 1:4 2P 2.1-2 * 1:5 Ex 12.51; Nm 14.29-30 * 1:6 2P 2.4 * 1:7 Gn 19.1-24; 2P 2.6
 * 1:8 2P 2.10 * 1:9 Dt 34.6; Dn 10.13,21; 12.1; Ap 12.7 * 1:9 Zac 3.2; 2P 2.11 * 1:10 2P 2.12 * 1:11 Gn 4.3-9;
 He 11.4; 1Jn 3.12 * 1:11 Nm 22.1-35; 31.16; 2P 2.15-16; Ap 2.14 * 1:11 Nm 16.1-35 * 1:12 2P 2.17

bohénitboó wannit pah í jumuchah, Dios iiguípna queétdih á bejat túutbipna caá.*

¹³ Nin pahbut í jumna caá: Búdí mujdih jumni búdí nolihatna muj jwéedih moóрни búdí wíjnídih ápi yohna caá. Pánihat pah tígá, queét yeejépwá Dios á wutatdih jepahcannit, cáacwádhíh ípi yeejép chájap. Nin pahbut í jumna caá: Dios á bejat túutni namá paníhndih cáiwá í bejcat pah, Dios queétdih á bohéat túutat pah í bohécan caá. Páant í yee bohénachah, Dios queétdih peéh chájnit, páantjeh tubit dupánapboó á jumat túutbipna caá.

¹⁴⁻¹⁵ Adán á juima Enochoó,* Dios naáwátdih naóh yapaniji nin pah át níj naóh yapajip taga: “Nihat cáacwádhíh níwat túut níjné, jwí Maáh dawá áih túinit ángelwá bíicdih á dei júóhbična caá. Pánih níonit, Diosdih náahcannitboó yeejép í chájatjí jíb á peéh chájbična caá. Queét yeejépwá Diosdih yeejép í naáwátjí jíibbut á peéh chájbična caá”, át níjíp taga. Pánih naóhna, yeebdíh yee bohénitdihbut naóhna át chájip tagaá.

¹⁶ Queétdih ded pah á yapachah, Diosdih, bitadihbut yeejép ípi wéhena caá. Yeejép jenah jointí, í náahat pahjeh ípi chájna caá. “Yeeb túi jointí ní jumuchah, weém wá túi jéih bohéna caá”, ípi níjné yuh caá, bita queétdih wéinit, í túi jepahat pínah níjné.

Yeebdíh nin pah jumat caá náahap

¹⁷ Obohjeéhtih, yeebboó, wá oinitá, Jesús á naáwát túutnitboó ded pah í níj bohéatjidih ní túi náhninaá.

¹⁸ Nin pah yeebdíh ít níj bohénap wat jí: “Péeni yeó jáapna Dios naáwátdih, áih cáacwádhíhbut tubit deohnit, í náahat pahjeh cáacwá yeejép í chájbična caá”, ít níjíp wat jí.*

¹⁹ Páant í níjníjtjiboó yeéb bíicdih ní jumatdih í yeejana caá. Queét Jesúsdiéh jepahcannit í jumuchah, Túini Espíritu íjeéh á wíhcah, í weñat pínahdihjeh ípi chájna caá.

²⁰ Obohjeéhtih, yeebboó, wá oinitá, yeó jáap jumat pah Túini Espíritu á wépatjíh wábhnit, Jesucristodih chah ní túi jenah joyoó.

²¹ Pánih chájnit, yeebdíh búdí á oyatdih náhninit, á oyat chah jéihyat túut níjné, á náahat pah ní túi chájna. Pánihna, jwí Maáh Jesucristo yeebdíh búdí oi teo wáacnit, páantjeh ájeéh á jumat túutat pínahdih ní wéi páñaá.

²² Biquína Jesucristodih tac yoób túi jenah jointídih ní jígah en teo wáacá, Jesúsdiéh yoobópdih í jepahat pínah níjné.

²³ Bitaboó yee bohéatdih jepah jwíhmitdih Jesúsdiéh táini doonádhíh ní wép naáwá, caandíh jepahnit, iiguípna í bejcat pínah níjné. Bitaboó yee bohénit yeejép í chájat pahjeh

mántih chájnitdih ní jígah en teo wáacá. Obohjeéhtih, pánih teo wáacat pónih, jíi túi chájna chaáh! í yeej chájat pah mántih yeebbút bíic yoobó ní chájcat túut níjné. Í yeej chájatdih búdí í enat caá náahap.

Diosdih á pée wéi naáwát

²⁴⁻²⁵ Jwí Maáh Jesucristodih wun wáhat túutna, jwiit iiguípna bejnitjidih Dios át túi ubup taga. Pánih túi ubni jumna, yeebdíh á jéih wapna caá, caandíh ní cádahcat pínah níjné. Pánih wapna, chah Maáh jumnit, á pehbboó yeebdíh á níhat túutuchah, yéjcat wíhcannit jumna, búdí ní wéibipna caá.* Caanjéh Dios á jumuchah, caandíh wéi naóhnit, “Meém chah túini, níhatdih Maáh jumna, chah wépi, níhatdih jéihnitbut ma jumna caá”, jwí níj jíih. Caán bíihmahjeh jumni, butbut jumni, páantjeh á jumbipna caá. Páant á jumuchah, níhat cáacwá caandíh búdí í wéi naáwá naáh. Páant tíí á jumu nah.

Páant bóojeh tígá wá naáwát.

Judas

* 1:14-15 Gn 5.18,21-24

* 1:18 2Ti 3.1-5; 2P 3.3

* 1:24-25 2P 3.14

APOCALIPSIS

Dios Juandih ā daacát túttat

¹ Weém, Juan, Jesucristo weemdih ā jéihyaatjidih nin náodih wā daac wahna caá. Jwī ípboó caandih ā naáwát túttachah, Jesucristoboó, weemdih naáwát náahna, áih ángeldih át wahap be, áihwā jwī jéihyat pínah niijná. Bahnijeh judhna caá, páant ā yapat pínah.

² Weém nihat wā enatji, jwī íp ā naáwáchah, Jesucristo ā jwáub naóh yapanachah, wā joyátjidihbut wā daac wahna caá.

³ Ded pah ā yapat pínah bahnijeh ā judhdachah, det nin náodih ennit, bita ī en naáwáchah joinitbut, wā naáwátidih túi jepahnit, túi wēinit ī jumbipna caá.

Siete tútchidih moón Jesúhwādh Juan ā daac wahat

⁴ Weém, Juan, yeéb Asia baácboó jumni siete tútchidih moón, Jesúhwādh wā daac wahna caá. Dios yeebdih oinit, búdí ā teo wáaca naáh, űi túi jumat pínah niijná. Caán jon játih jumni, buubut jumni, túttimah, ā jwáub júóhbiűna caá.* Caán ā chúudup pebh Túini Espiritubut nihat jéihni ā oyatjīh yeebdih ā teo wáaca naáh.*

⁵ Jesucristo ā oyatjīhbut ā teo wáaca naáh, űi túi jumat pínah niijná. Dios ded pah ā jumadtiű, cáacwādh ā náah yacatdihbut yoobópdiű naóhni caá.* Á wunat túttimah, waóh boo pud júóhni ā jwáub wuncan niit, páant muntiű.* Pánihna, nin baácboó jumnit maáta ī chah Maáh caá.* Jwiitdih oina, áih meépdih yohnit, jwī yeejat jīb peéh chájat déejidih át yohop taji.

⁶ Pánih yohnit, jwiitdih áihwā chájna, caandih uábhniű, wēi naóhniű pínahdihbut át chájap wut jī, ā ípdih jwī teo wáhat pínah niijná.* Pánihna, “Chah wēpni, nihat jwī Maáh ma jumna caá”, Jesucristodih páantjeh jwī niij wēi naóh jīh. Páant tií ā jumnaű.

⁷ Jájaj! Cristo mah tóliűhī ā jwáub dei júóhbiűna caá.* Páant ā jwáub dei júúwáchah, nihat cáacwā ī enbiűna caá. Caandih péoh dodh mao yohnitji, jwáagnitjībut ī enbiűna caá. Á jwáub dei júúwáchah, nihat nin baácdiű moón ī yéj chájatjidih jéihniű, búdí ī júiűbiűna caá.* Páant ā yapbiűna caá. Páant tií ā jumnaű.

⁸ Jwī Maáh Dios, chah wēpni, nin pah ā niijná caá: “Weém biíhmah jumni caá. Nihat wā chájnidih Maáh jumna, caandih wā jwáub yohat túttimah páantjeh wā jumbipna caá. Jon játih wáat jumap jī. Buubut wā jumna caá. Túttimah, wā jwáub júóhbiűna caá”, ā niijná caá.*

Jesucristodih Juan ā enat

⁹ Weém, Juan, Jesúh jumna, űi weép jeűé panihni caá. Yeéb yeejép űi yapat pah, weembát Jesúh túini doonádh wā naáwát jīb yeejép wā yapna caá. űi cádahcat pah, weemdihbut ī yéj chájachah yuhna, Jesús ā teo wáacatjīh caandih wā cádahcan caá. Caán Jesús jwiit nihat jwī Maáh ā jumna caá. Dios naáwátidih Jesucristo ā naóh yapaatjidih wā bohéat jīb Patmos wāt jumni quewaboó ī yohni wā jumna caá.

¹⁰ Ninjīh jumna, biíc chooát yeó jápdih Túini Espiritu ā wēpat weemdih búdí ā jumuchah, űoni pah wā jumap be. Páant oo júmat panihatdih wā enat pónih, wā táahmant Jesucristo wēpép ái wēhenap be. Búdí póogat nah yáaat pah bóo ái yáanap be.

¹¹ Nin pah weemdih ái niijjī be: “**Buu ma enat pínahdih ma daacá. Pánih daac péanit, Asia baácboó jumni siete tútchinadiű moón wīhwādh ma wahaá. Éfeso, Esmirna, Pérgamo, Tiatira, Sardis, Filadelfia, Laodicea tútchidih moondih yah buca ma daac wahaá**”, ā niijjī be.

¹² Páant ā niijíchah joinit, weemdih wēhenidih enat tút niijná, wā tac púud űuhap be. Pánih tac púud űuhnit, orojīh ī chájniűi siete jī cáagat nahnajih ī jī cáagni páhanadiű wā enep be.

¹³ Caan náhna cátiű űuhnit cáac pah jígoűni Jesucristodih wā enep be. Áih jíűcha páha biíc yoobó buug nájni yégueh chóodiű ā duwúp be. Orojīh ī chájniűi tópdih júóh poómp yoób juí wái chéoni ā jumap be.*

¹⁴ Áih waó yooc túi baabni ā jumap be. Áih quíibnabat tau óopát tópa pah ā iiguíp be.*

¹⁵ Áih jíűchanabat túi itini quenaliű naa pánih yeh iigni ā jumap be. Á wéheat búdí dóo yáaat pah ā yáanap be.*

¹⁶ Áih jéihyepmant bóo téihyamant siete cúiwādh ā bíbohoh be. Íbat naá chénaoó jaco jumni eeép naadiű ā cháac tewep be. Yeó iigát pah áih móat ā yeh iiguíp be.

¹⁷ Caandih ennit, áih jíűcha pebh wanni pah wā buugúp be. Páant wā buugúchah ennit, caán áih jéihyepmant bóo téihyaűih weemdih teo jáhanit, nin pah ā niijjī be: “**Ma úmca bojóó. Weém biíhmah**

* 1:4 Ex 3.14 * 1:4 Is 11.2; Ap 4.5 * 1:5 Is 55.4 * 1:5 Hch 26.23; Col 1.18 * 1:5 Sal 89.27 * 1:6 Ex 19.6; Ap 5.10; 20.6 * 1:7 Dn 7.13; Mt 24.30; Mr 13.26; Lc 21.27; 1Ts 4.17 * 1:7 Zac 12.10; Jn 19.34,37 * 1:8 Ex 3.14; Is 41.4; 44.6; Ap 1.17; 22.13 * 1:13 Dn 7.13; 10.5 * 1:14 Dn 7.9 * 1:15 Ez 1.24; 43.2; Dn 10.6 * 1:17 Is 41.4; 44.6-8; 48.12; Ap 1.8; 2.8; 22.13

jumni caá. Nihat wã chãjnidih Maáh jumna, caandih wã jwáub yohat túttimah páantjeh wã jumbipna caá.*

¹⁸ Weém báadhniyeh caá. Wunni wãih jumap yuh jí. Jwáub boo pud jáóhni wã jwáub wuncan niit, páant muntih. Jwáub booni jumna, cáacwãdihbut wã jéih jwáub booat túutna caá. Cáacwã iigupna í bejat déedih weemjéh táí ubni caá.

¹⁹ Buntéh ma enatjidih ma daacá. Buu ded pah á jumatdih, túttimah ded pah á yapat pínahdihbut ma daacá.

²⁰ Nin siete cúiwã wã jéihyepmant bóo téhyamant wã bíbohniidih ma táí beh joicáh, buu meemdíh wã naóhbiipna caá. Orojĩh í chãjniji siete jíi cáagat nahnajih í jíi cáagni páhanadihbut wã naóhbiipna caá. Caán siete cúiwã siete tútchinadih moón wíhwã í maáta panihni í jumna caá. Queét wã naáwátidih naóh yapanit í jumna caá. Orojĩh í chãjniji siete jíi cáagat nahnajih í jíi cáagni páhana siete tútchinadih moón wíhwã í jumna caá. Queét wã naáwátidih joinit í jumna caá”, Jesucristo á niijíp be.

2

Éfeso tútchidih moón Jesúhwãdih á daác wahat tútat

¹ Páant niij naóh péanit, nin pah weemdíh á jwáub niij naáwáp be, páant muntih: “Éfeso tútchidih moón wíhwã, queétdih waóhniidihbut nin pah ma niij daác wahaá:

“Wã jéihyepmant bóo téhyamant siete cúiwãdih bíbohni caá wã jumap. Orojĩh í chãjniji siete jíi cáagat nahnajih í jíi cáagni páhana cáti h jibni caá, ded pah á iigát jumatdih jéihyat túut niijná. Pánih chãjna, yeéb wíhwãdih en bejna caá wã chãjap. Pánih en bejna, yeeddíh nin pah wã niij naóhna caá:

² Nihat ní chãjatdih wã jéih beedána caá. Wíh táini doonáidih bitadih ní naáwátidih, weemdíh ní táí jenah jói cádahcatdihbut wã táí jéihna caá. Yeejép chãjnitdih ní iiatdihbut wã jéihna caá. “Jesúh táini doonáidih naáwát náahna, jwiit á wahnit caá”, bita í niijichah yuhna, queétdih joinit, yee naóhniit í jumatdih ní jéihyep be.

³ Wíh táini doonáidih ní naáwát jib yeéb Éfeso tútchidih moón yeejép yapna yuhna, queét yeenitboodih ní yap yohop be. Pánih yap yohnit, weemdíh ní cádahcan caá. Páant ní chãjachah ennit, yeeddíh wã wéina caá.

⁴ ‘Obohjeéhtih táinit ní jumachah yuhna, nin pah weemdíh ní yap yohna caá. Weemdíh ní jwíh táí oyatji pah buu bíic yoobó ní oican caá. Ní jwíh táí míic oyatji pahbut buu bíic yoobó ní míic oican caá.

⁵ Pánihna, jwíh oina, ded pah ní chãjatjidih náhninit, ní jwáub túut neumá. Ní yéej chãjatdih náhni dahwanit, ní cádahá. Pánih cádahnit, wíh táini doonáidih jwíh jepahnit, ní táí oyatji pah bíic yoobó ní jwáub oyoó. Obohjeéhtih, ní yéej chãjatdih ní cádahcah, níh jíiát panihni wã jwejniidih waicanjeh jwáub dúuc wayáidih wã bejbipna caá. Páant niijnit, nin pah wã niij naóhna caá: Yeéb Éfeso tútchidih moón ní jwíh oyatjidih cádahnit, weemdíh cádahna caá ní chãjap. Páant ní yeejatdih ní cádahcat jib, páant bóojeh, ní buudbiipna caá.

⁶ Obohjeéhtih, weemdíh ní táí oican yuhna, nindih ní táí chãjna caá: Nicolaítas wát jumnit í yéej chãjatdih ní en iiná caá. Weembát í yéej chãjatdih wã en iiná caá.

⁷ ‘íDet molit jumna, Táini Espíritu wíhwãdih á naáwáchah, í joyoó naáh! Det weemdíh táí jenah jói cádahcannitdih wã íp á jumapboó jumni nah quehedih wã jeémát túutbiipna caá.* Caan nah quehedih jeémpnitboó í jwáub wuncan niit’, ma niij daác wahaá”, Jesucristo weemdíh á niijíp be.

Esmirna tútchidih moón Jesúhwãdih á daác wahat tútat

⁸ Páant niij naóh péanit, nin pah weemdíh á jwáub niij naáwáp be: “Esmirna tútchidih moón wíhwã, queétdih waóhniidihbut nin pah ma niij daác wahaá:

“Weém bíihmah jumni caá. Nihat wã chãjnidih Maáh jumna, caandih wã jwáub yohat túttimah páantjeh wã jumbipna caá.* Wunni wãih jumap yuh jí. Jwáub boo pud jáóhni wã jwáub wuncan niit, páant muntih. Pánih jumna, yeeddíh nin pah wã niij naóhna caá:

⁹ Wíhwã ní jumat jib, yeejép ní yapatjidih wã jéihna caá. Moh yeejnit ní jumatdihbut wã jéihna caá. Pánih jumna yuhna, Dios á wépatdih bíbohniit, yeéb moh yeejnit nihcan caá. Bitaboó “Jwiit judiowá Diosdih jwí táí jepahna caá”, niijná yuhna, yeeddíh yeejép í yee naáwátjidihbut wã jéihna caá. Queét Dioíhwã nihcan, nemépihwã caá.

* 2:7 Gn 2.9; Ez 28.13; 31.8; Ap 22.2

* 2:8 Is 41.4; 44.6; 48.12; Ap 1.17; 22.13

10 **Buu yeéb chah yeejép ñi yapat pínahdihbut ñi úumca bojoó. Ñi joyoó. Nemép biquína ñijeéh jumnitdih nemat muáboó á nemat túutbipna caá, weemdih ñi cádahat pínah niijná. Obohjeéhtih, maátcanjeh yeejép ñi yapbipna caá. Páant yeejép í chájachah, í mao yohochah yuhna, weemdih ñi cádahca bojoó. Yeéb weemdih ñi cádahcat jiiib, yeebdih wá pehbhoó páantjeh wá jumat túutbipna caá.**

11 **‘ÍDet molít jumna, wíihwádih Túini Espíritu á naáwáchah, í joyoó naáh! Det weemdih túi jenah joí cádahcannit í wunat túttimah, iiguína bejcan, wá pehbhoó páantjeh í jumbipna caá’, ma niij daác wahaá”, Jesucristo weemdih á niijíp be.**

Pérgamo tútchidih moón Jesúhwádih á daác wahat túutat

12 **Páant niij naóh péanit, nin pah weemdih á jwáub niij naáwáp be: “Pérgamo tútchidih moón wíihwá, queétdih waóhndihbut nin pah ma niij daác wahaá:**

‘Weém íibat naá chénaaboó jaco jumni eeép naádih bíbohni wá jumna caá. Pánih jumna, yeebdih nin pah wá niij naóhna caá:

13 **Yeéb ñi chájatdih, ñíih tútchidih moón í chájatdihbut wá jéihna caá. Caanjih moón í maáh Satanás caá. Caán tútchidih moón Satanásdih jepahnit, Antipas wát jumni wíih doonádih túi naóhnijidih í mao yohop be. Caandih páant í mao yohochah enna yuhna, weemdih ñi túi jenah joí cádahcap be.**

14 **‘Obohjeéhtih, pánih túi jenah joí cádahcan yuhna, baini weemdih ñi yap yohop be. Biquína ñijeéh moón, Balaam wát jumni á boheátidh í joiná caá. Jon játih Balaam Balac wát jumni maáhjidih nin pah át niij bohénap wut jí: “Judíowádih ma yéejaat pínah niijná, nin pah ma chájaa: ‘Dios caá’, wéi ni-ijnít, ñi wáhni jeémátdih queétdih ma jeémát túutá. Íweha mána nihcannitjih queétdih yeejép ma chájat túutá”, át niij bohénap wut jí. Jon játih judíowá caandih joinit, í yeej chájatjí pah biic yoobó mun tigaá buu biquína ñijeéh jumnitbut í yeej chájna caá.’**

15 **Queét í chájat pah bita ñijeéh moón Nicolaitas wát jumnit yeejép í chájat túutatboodihbut í jepahna caá.**

16 **Páant ñi yeej chájatdih ñi cádahaá. Ñi cádahcah, waícanjeh ñi pebhna bejnit, pánih yeejép chájnitdih wá cháác teoni íbat naajih wá peéh chájipna caá.**

17 **‘ÍDet molít jumna, Túini Espíritu wíihwádih á naáwáchah, í joyoó naáh! Det weemdih túi jenah joí cádahcannitdih jeámant jumni maná wát jumni jeémátdih wá wáhbipna caá. Baabni jeé naanáhdihbut queétdih wá wáhbipna caá. Caán jeé naanádh íih jáap wát wá daáci á jumbipna caá. Bita caán wátdih í jéihcan niit. Caán jeé naádih ubnijeh áih wátdih á jéihbipna caá’,**

ma niij daác wahaá”, Jesucristo weemdih á niijíp be.

Tiatira tútchidih moón Jesúhwádih á daác wahat túutat

18 **Páant niij naóh péanit, nin pah weemdih á jwáub niij naáwáp be: “Tiatira tútchidih moón wíihwá, queétdih waóhndihbut nin pah ma niij daác wahaá:**

‘Weém Dios wáuh caá. Quíib tau óopát tóyna panih iigni, jícha túi itini quenalih naa pánih yeh iigni wá jumna caá. Pánih jumna, yeebdih nin pah wá niij naóhna caá:

19 **Ñi túi chájatdih wá jéihna caá. Weemdih bitadidihbut ñi oyatdih wá túi jéihna caá. Weemdih ñi túi jenah joyátidihbut wá jéihna caá. Bitadih ñi teo wáacatdihbut wá jéihna caá. Yeejép yapna yuhna, weemdih ñi cádahcatdihbut wá jéihna caá. Jwíih túut nuumnít, ñi túi jepahat chah buu ñi túi chájatdihbut wá jéihna caá.**

20 **‘Obohjeéhtih, pánih túi chájnit jumna yuhna, nin pah weemdih ñi yap yohna caá: Caánt yeejép wili, Jezabel wát jumnih, “Dios naáwátdih naóh yapanih caá”, niij yeenih mi jumachah yuhna, mi naáwáchah joiná, caántdih biáboó ñi wahcan beé. Yee bohénit, í weha mána nihcannitjih wíihwádih yeejép mi chájat túatna caá. “Jwíih dios caá”, í niij wéi wáhni jeémátdih queétdih mi jeémát túatna caá.**

21 **Mi yeej atdih mi cádahat pínahdih maatápdih wá páñachah yuhna, páant yeejép chájatdih mi cádahíhcan caá.**

22 **Páant mi cádahíhcat jiiib caántdih wá tubúp chúúábipna caá. Míjeéh yeejép chájnitdihbut wá tubúp chúúábipna caá. Í yeejép chájatdih túut nuumcán, queétdih chah wá peéh chájipna caá.**

23 **Mi naáwátdih í jepahat peéh, mi weh panihnitdih wá mao yohbipna caá. Páant wá peéh chájatdih ennit, jéih beedáni wá jumatdih nihah wíihwá í jéihbipna caá. Ded pah í jenah joyátidihbut wá túi jéihna caá. Pánihna, det yeej**

* 2:11 Ap 20.14; 21.8 * 2:14 Nm 22.5,7; 25.1-3; 31.16; Dt 23.4

* 2:17 Ex 16.14-15,33-34; Jn 6.48-50 * 2:17 Is 62.2;

65.15 * 2:20 1R 16.31; 2R 9.22,30 * 2:23 Sal 7.9; Jer 17.10

chājnitdih í yéej chājat jīb wā peéh chājnipna caá. Det tái chājnitboodih í tái chājat jībbut wā tái chājnipna caá.*

²⁴ ‘Obohjeéhtih, biquína yeéboó caánt yeejép wili mi bohéatdih ñi náahcap be. Satanás á bohéatdihbut ñi joyáh bojop be. Pánihna, yeéboodih chah wā jwáub wutcan niit.

²⁵ Nindihjeh yeedíh wā jwáub chājat tautbipna caá: Ñi pehbhoó wā jwáub dei jaibíat pínahdih páinit, wā bohéatdih ñi cádahca bojóo.

²⁶⁻²⁷ Det yéejatdih yap yohnit, wā wutatdih jepah cádahcannitdih maáta wā waadábipna caá. Wā íp weemdíh maáh á waadáat pah, yeedíhbut maáta wā waadábipna caá. Pánih maáta jumna, ni-hat baácdih moondíh ñi wép wutbipna caá, Dios á weñat pínahdih í tái chājat pínah niijná. Í jepahcah, bádi ñi peéh chājchah, queét í budáh bejbipna caá.*

²⁸ Yeedíh baáb aáb jáuwáchah jumni cáidih wáhnit, ñijeéh weémboó wā jumbipna caá.

²⁹ ‘Det molít jumna, Túini Espiritu wíhwwádh á naáwáchah, í joyoó naáh!’ ma niij daác wahaá”, Jesucristo weemdíh á niijíp be.

3

Sardis tátchidih moón Jesúhwwádh á daác wahat tautat

¹ Páant niij naóh péanit, nin pah weemdíh á jwáub niij naáwáp be: “Sardis tátchidih moón wíhwwá, queétdih waóhnnidihbut nin pah ma niij daác wahaá:

‘Weém Túini Espiritu nihat á wépatdih bíbohni caá. Siete cáiwádhbut bíbohni wá jumna caá. Pánih jumna, yeedíh nin pah wā niij naóhna caá: Ñi chājatdih wā tái jéihna caá. Bitá yeedíh nin pah í niij jenah joyóp yah caá: “Queét Jesúh túini doonádh tái jepahnit caá”, í niij jenah joiná caá.

‘Obohjeéhtih, páant í niij jenah joyóchah yahna, bainíjeh weemdíh jepahna, wánnit panihnit ñi jumna caá.

² Pánih jumna, ¡Ñi tái chāja chaáh! Ñi tái chājcat enna, Dios á wéican caá. Jáanit panihnit, tái chājnit ñi jumna.

³ Wā naáwátdih ñi jwíh joyátjidih ñi tái jwáub náhninaá. Pánih náhninit, wā weñat pínahdih ñi tái chājaá. Taut nnumnit, ñi yéej chājatdih cádahna, táiniboodíh ñi chājaá. Weém wā niijátji pah ñi chājchah, ñi náhnicah, numní cáac

numádh á jaibíat pah, yeedíh peéh chājadh wā bejbipna caá.*

⁴ ‘Obohjeéhtih, biquína yeéboó yeejép chājnit niican, quei wíhcanni yégueh duonit panihnit ñi jumna caá. Pánih jumna, tái baabni yégueh duonit, wájeéh ní jibbipna caá.

⁵ Det wā naáwátdih cádahcannit, queét pah tái baabni yégueh duonit í jumbipna caá. Weemdíh jepahnitíh wátnadiah wā bíbohni papélah tólihdih íh wátnadiah daácna, wā jwáub wio yohcan niit.* Wájeéh páantjeh í jumbipna caá. Wā íp á enechah, ángelwábut í enechah, “Nin wíh caá”, wā niij naóhhipna caá.*

⁶ ‘Det molít jumna, wíhwwádh Túini Espiritu á naáwáchah, í joyoó naáh!’ ma niij daác wahaá”, Jesucristo weemdíh á niijíp be.

Filadelfia tátchidih moón Jesúhwwádh á daác wahat tautat

⁷ Páant niij naóh péanit, nin pah weemdíh á jwáub niij naáwáp be: “Filadelfia tátchidih moón wíhwwá, queétdih waóhnnidihbut nin pah ma niij daác wahaá:

‘Weém yéejat wíhcanni, tái yoobópdih naóhni wā jumna caá. Jon játih maáh Davidji cáacwádh á wutat pah weembát wā wutbipna caá. Pánih jumna, jéc panihnidih weém wā wátachah, hitaboó í jéih nemcan niit. Wá nemechah, bita í jéih wátcán niit.*

⁸ Nihat yeéb ñi chājatdih wā jéihna caá. Ñi pehb jéc panihnidih wā wátat táttimah, hitaboó yeedíh í jéih nemcan niit. Baini tái jenah joiná yahna, wā naáwátdih, weemdíhbut ñi cádahcap be.

⁹ ‘Obohjeéhtih, bita ñi pehb jumnit Satanáhwá caá. “Jwiit judíowá, Dioíhwá caá”, niijná yahna, wíhwwá niican caá. Pánihna, queétdih ñi pehb bódhica caj yoh ñajat tautnit, “Yeedíh Dios yoobópdih át oi tagaá”, wā niiját tautbipna caá.*

¹⁰ Wíh túini doonádh yeedíh wā cádahcat tautachah joinit, ñi tái jepahap be. Páant ñi cádahcat ennit, nin baácdih jumnit nihat cáacwá yeejép í yapachah, yeedíh wā wapbipna caá. Caán láa queétdih tubit yeejép yapat tautnit, ded pah í jumatdih wā jéihyabipna caá.

¹¹ Ñi pebhna wā jwáub dei bejat pínah bahníjeh á judhna caá. Pánihna, wíh túini doonádh ñi joyátjidih ñi quíib buudcá bojóo. Pánih quíib buudcán, weemdíh páantjeh ñi jepahachah, ñi tái

* 2:23 Sal 62.11-12; Pr 24.12; Ez 18.30; 33.20; Mt 16.27 * 2:26-27 Sal 2.8-9 * 3:3 Mt 24.43-44; Lc 12.39-40; Ap 16.15
 * 3:5 Ex 32.32-33; Sal 69.28; Ap 20.12 * 3:5 Mt 10.32; Lc 12.8 * 3:7 Is 22.22; Job 12.14 * 3:9 Is 43.4; 49.23; 60.14

chājatji jīb pínahdih bitaboó ī jéih dáuc wáican niít.

¹² **Wíih táini doonádih cádahcannitdih wā íp pebhboó wā jumat túatbipna caá.** Jagáp nahna pah táí wēp űnhnit panihnit jumna, ā pebhboó páantjeh ī jumbipna caá. Ā pebhboó ī jumachah, wā ípíh wátdih, āih jáap tútchi wátdihbut queétdih wā daácbipna caá, “Nin Dioíh caá”, ā niiját pínah niijná. Āih jáap tútchi Jáap Jerusalén wát jumni tútchi ā jumbipna caá. Caán tútchi Dios ā jumapmant ā dei jūóhbipla caá. Caán láa weembát jáap wát bíbohna, caán wátdihbut queétdih wā daácbipna caá.*

¹³ ‘**Det molít jumna, Táini Espírítu wíihwádih ā naáwáchah, ī joyoó naáh!**’ ma niij dáac wahaá”, Jesucristo weemdíh ā niijíp be.

Laodicea tútchidih moón Jesúhwádih ā daác wahat tútat

¹⁴ Páant niij naóh péanit, nin pah weemdíh ā jwáub niij naáwáp be: “**Laodicea tútchidih moón wíihwá, queétdih waóhndihbut nin pah ma niij dáac wahaá:**

‘**Weém yeecanni, wā íp ded pah ā jumatdih yoobópdih naóhni caá. Nihat ā chājatjidih Maáh wā jumna caá.**’

¹⁵ **Ded pah űni jumatdih wā táí jéihna caá. Weemdíh jenah joinít jumna yuhna, bainíjeh űni jenah joiná caá.** Nin pah caá yeéb űni jumap: Maatápdih mah cháud jwejni panihni caá. Túi cámahni nihcan, túi cháhnibut nihcan caá. Pánihni mahdih űni wéicat pah, túi jenah joicá buugnít űni jumachah, weembát yeebdíh wā wéican caá. Weemdíh űni túi jenah joyóchah nihna, chah áta túi tagaá. űni túi jenah joicáh, namp yeejép áta jum tagaá. Obohjeéhtih, tac yoobjéh űni jepahachah, chah yeejép caá.

¹⁶ **Pánihnit űni jumachah enna, bádí wā iiná caá. Yeejép mahdih wā éeg yohat pah yeéb weemdíh tac yoobjéh jepahnitdihbut wā yohbipna caá.**

¹⁷ **Nin pah űni niij jenah joiná yuh caá: “Weém dawá híi dée bíbohni caá. Dedé judhdát wíhcan caá”, űni niij jenah joiná yuh caá. Obohjeéhtih, páant niijná yuhna, Dios ā enechah, moh yéejnit, yégueh wíhcannt, jéih encannit panihnit űni jumatdih űni jéihcan caá.**

¹⁸ **Pánihnit űni jumachah ennit, nin pah yeebdíh wā niij naóhna caá: Orodih űni jīb chājat pah, űni yéej chājatdih wā**

yohat pínahdih űni wáubá. Yégueh wíhcannt űni tíicat pah, Dios ā enechah, űni yéej chājatdih tíicat caá náahap. Pánihna, weemdíh jepahnit, táí baabní yégueh panihni wā táyatdih wā wáwhachah, űni wáubá. Táini yégueh duonít ī tíicat pah, űni yéejatdih cádahnit, Dios ā enechah, yeebbát űni tíiccan niít. Quíib cohátidih űni jīb chājat pah, wā teo wáacat pínahdih űni wáubá, jéih ennit panihnit Diosdih táí jenah joyát túat niijná.

¹⁹ **Nihat wā oinitdih wā túat numát túatna caá.*** Pánihna, wā oinitá, űni yéejatdih cádahnit, táiniboodíh yoobópdih űni túat numá.

²⁰ **Weemdíh űni joyoó. Níjeéh jumíhna, űnih jéc nemni panihnidih ej űnhna caá wā chājav. Páant wā ezechah joinít, ‘Ma waád jūáwú’, weemdíh űni niijí. Páant űni waadát túatwáchah, bíicdih numah jeémát pah űnijeéh wā jumbipna caá.**

²¹ **Wā hoo pud jūáwát túttimah, wā íp bíicdih weembát wā watna caá. Pánihat pah yeebbát yéejatdih űni yap yohat túttimah, wā pebhboó wájeéh bíicdih wā watat túatbipna caá.***

²² ‘**Det molít jumna, Táini Espírítu wíihwádih ā naáwáchah, ī joyoó naáh!**’ ma niij dáac wahaá”, Jesucristo weemdíh ā niijíp be.

4

Jéamant moón Diosdih bóicha caj yoh űnjnit, ī weñat

¹ Pánihat túttimah, jeáboó jéc wátni panihnidih wā enep be. Póijat nah bádí ā yáaat pah bóo wā joyóchah, weemdíh jwíih wéheni āi wéhenap be, páant mantih: “**Ninna ma páuh laáb jūáwú. Túttimah bóo láa ded pah ā yapat pínahdih meemdíh wā jútbipla caá. Wā niiját pahjeh tígá páant ā yaphipna caá**”, ā niijíp be.

² Páant ā niijíchah joinít, Táini Espírítu ā wépat weemdíh bádí ā jumachah, caanná wā páuh laáb juibinap be. Caanná páuh laáb juibína, Maáh cháudnidih wā enep be.

³ Túi dáu jélep yeh iigni, jaih jélepni júdu tac yoób ā cháudap be.*

⁴ Ā cháudap pebh veinticuatro maáta cháud páuda bojnitdihbut wā enep be. Túi baabní yégueh chóonadhí duonít, maáta ī duwát oro júdanadhí ī duwáp be.

⁵ Wā jwíih enni ā cháudapmant úm náah jumni wedóat, énoh bíicdihbut páantjeh yána ā chājav be. Ā en boj cháudapdih siete jiiát dahna Táini Espírítu bádí ā wépatdih júatni ā jumap be.*

* 3:12 Is 62.2; 65.15; Ap 21.2 * 3:14 Pr 8.22-31; Jn 1.3; Col 1.15,18 * 3:19 Pr 3.12; He 12.6 * 3:21 Jn 16.33; Ap 5.5

* 4:3 Ez 1.26-28; 10.1 * 4:5 Ez 1.13; Ex 19.16; Zac 4.2; Ap 1.4; 8.5; 11.19; 16.18

6 Ñ en cháudup pebh búdí muj pah jígohni táí jélepní ã jumup be.

Ñ cháudup pebh chéneña míc ángelwá yuhna, mácah jígohnit, nihat íih bácahna dawá quíibna jumnit í jumup be.*

7 Jwíih jumni jíó dññni pah ã jígohop be. Caán táttimah, momo jiwí pah ã jígohop be. Caán táttimah, cáaquíh móot pah jumni ã jumup be. Caán táttimah, jiiñní jao pah ã jígohop be.*

8 Queét chéneña míc dawá quíibna jumnit, seis muj wápanabut bíbohni í jumup be. Íih muj wápana chahmant, numantbut dawá quíibna ã jumup be.* Yeó jáap jumt pah, chei jumt pahbut páantjeh Diosdih búdí wéi naóhna í chájap be. Nin pah í niijíp be:

“Túini, táini, táini, Dios jwí Maáh chah wépní caá ã jumup.* Caán jon játih átat jumup jí. Bññbut ã jumna caá. Táttimah, ã jwúb jūóhbirna caá”, í niijíp be.

9 Páant niij wéina, páantjeh jumnidih “Túina caá”, niijná í chájap be.

10 Páant í weñat pah mñntih, veinticuatro maátabut Maáh ã cháudup pebh juíbí bódiha caj yoh ñajnit, caán páantjeh jumnidih í weñep be. Páñih wéina, í maáta jumna dúwat jídnadnih ã cháudup pebh í cádah jwejep be. Páñih cádah jwejnít, nin pah í niijíp be:

11 “Meemdíh búdí jwí wéini caá. Jwí Maáh chah wépní, chah túini caá. Ma náahat pahjeh nihatdih chájni ma jumna caá. Páñihna, meemdíh búdí weñat caá náahap”, Diosdih í niij wéi naawáp be.

5

Daác pinni quiít, Oveja Wúúhbut

1 Táttimah, jwúb enna, Dios ã jéihyepmant bóo téihyamant chénaabó daác pinni quiít dih ã bíboh cháudachah, wá enep be.* Siete láa wíidahatjñh ã néeh teoni quiít ã jumup be.

2 Wépní ángeldihbut wá enechah, nin pah ã wépní naawáp be: “¿Ded tigaá con quiít dih ã néeh tewatjidih watni pínah? Yéejat wihcannijeh con quiít dih ã jéih watbipna caá”, ã niijíp be.

3 Páant ã niijíchah yuhna, caán quiít dih watni pínah, yéejat wihcannidih í jéih bid juicáp be. Japboó jumnit, nin baácboó jumnitbut, báadhnit, wunnitbut caán quiít dih í jéih watcap be. Caán quiít dih en naóhni pínah ã wihcap be.

4 Caán quiít dih wat en naóhni pínahdih í bid juicáh ennit, weém búdí wá juúñp be.

5 Páant wá juúñchah ennit, bíc veinticuatrojeéh jumni nin pah weemdíh ã niijíp be: “Ma juicá bojóó. Con quiít dih ã néeh tewatjidih watni pínah Judá ã juimená poómpdih bóo caá. Caán chah wépní jumna, “Jíó dññni”, í niijni, maáh Davidji juima ã jumna caá. Caandih eníhcannidih yap yohni jumna, con quiít dih siete ã néeh tewatjidih watni pínah ã jumna caá”, ã niijíp be.*

6 Páant ã niijíchah joiná, Maáh ã cháudup pebh Oveja Wúúhdih wá enep be. Chéneña míc dawá quíibna jumnit, veinticuatro maátabut í cátiñh ã ñuhup be. Caán í maoniji pah ã jígohop be. Siete mona jumni, siete quíibnabut ã jumup be. Áñh siete mona wépat búdí bíbohni ã jumtadh jútña ã chájap be. Áñh siete quíibna nihat nin baácboó Túini Espiritudih Dios ã wahachah, ã táí en beedáatdih jútña ã chájap be.*

7 Caán Oveja Wúúh Maáh pebh juibí nit, Dios ã jéihyepmant bóo téihyamant ã bíbohni quiít dih ã ubup be.

8 Páant ã ubuchah ennit, chéneña míc dawá quíibna jumnit, veinticuatro maátabut Oveja Wúúh pebh bódiha caj yoh ñajnit, caandih í weñep be. Queét nihat maáta bíitat dahna árpas í niijnidih bíbohni, oro pamapnadihbut í bíbohop be. Caán oro pamapna díitdih túí chej jumni cáwat pínah ã jumup be. Caán túí chej jumni cáwat pínah Dioíhwá caandih í uábát panihni ã jumup be.*

9 Páñih Oveja Wúúhdih wéina, nin jáap ewatjñh í niij ewep be.*

“Meém í mao yohniji jumna, míh meépnñh cáacwá í yéejatdih ma yoh wáñup be, Diosjeéh í túí jumt pínah niijná. Nihat cáacwá poómp jumt pah, nihat mácah wéhenit, nihat baác dih moón meemdíh jepahnitdihjeh míh meépdih yohnit, í yéejatdih ma yohop be.

10 Dioíhwá í jumt pínah, caandih wéi uábñh wáñnit pínahbut niijná, queétdih ñíonit, nihat baác dih moón maáta pínah queétdih ma waadánap be.* Páñih chájni jumna, con ã daácni quiít dih ã néeh tewatjidih ma jéih watna caá”, í niijíp be.

11 Páant í niij eo péanachah, jwúb enna, dawá yooabát ángelwá í ewatdih wá joyóp be, páant mñntih. Maáh cháudnidih, chéneña míc dawá quíib jumnidih, veinticuatro maátadhbut ángelwá í túí juúñ ñuh púda bojop be. Queét ángelwá tabit í wépní ewechah, wá joyóp be.*

12 Nin pah queét í niij wéi ewep be:

* 4:6 Ez 1.22 * 4:7 Ez 1.5-10; 10.14 * 4:8 Ez 1.18; 10.12 * 4:8 Is 6.2-3 * 5:1 Is 29.11; Ez 2.9-10; Zac 5.1 * 5:5 Gn 49.9; Is 11.1,10; Jn 16.33; Ap 3.21 * 5:6 Is 53.7; Zac 4.10 * 5:8 Sal 141.2; Ap 8.3 * 5:9 Sal 33.3; 98.1; Is 42.10 * 5:10 Ex 19.6; Ap 1.6; 20.6 * 5:11 Dn 7.10

“Meém Oveja Wūúh, í mao yohniji nihát cáacwādhíh watní, nihátđhíh jéih beedáni, chah wēpni caá. Cáacwā í yéejat jíib í mao yohniji ma jumuchah enna, meemđhí jwí wēina caá. ‘Chah táini caá’, meemđhí níj weñat caá náahap”, í níijp be.*

13 Túttimah, bitabat í wēi ewechah, wā joyóp be. Nihat Dios ā chājniti japmant moón, nin baácdih moón, búdí mujdih moonbát, báadhni, wannitbat, nihát bíicđhíh nin pah í níj wēi ewep be:

“Meém jwí Maádhíh, Oveja Wūúhđhíhbat yeéb chénewādhíh jwí túi wēi eona caá. ‘Túinit yoobát caá. Chah wēpni caá’, jwí níijná caá. Yeebđhí páantjeh níj wēi naáwát caá náahap”, í níijp be.

14 Páant í níj wēi ewechah joiná, queét chéneña míc dawá quíibna jumni “Páant túi, í níj wēi ewe naáh”, í níijp be. Queét veinticuatro maátaboó bódicah caj yoh ñajnit, Diosđhí, Oveja Wūúhđhíhbat búdí í weñep be.

6

Daác pinni quítđhíh Oveja Wūúh ā jwíh watat

1 Túttimah, caán daác pinni quítđhíh Dios ā jwíh néeh tewatjidih Oveja Wūúh ā watap be. Páant ā watat túttimah, bíic dawá quíibna jumni, búdí énoh yáaat pah bóo “Ma jūúwá”, ā níj ejep be.

2 Páant ā níj ejat túttimah, túi baabní cabalodih wā enep be.* Caán caballojih chéudni ñáuppat tuu bíbohndih maáta í dawát júđđhíh Dios ā wāhup be. Páant ā wāhat túttimah, caánboó caandíh en jūihndih míc mao yap yohodih ā bejep be.

Segundo ā néeh tewatjidih ā watat

3 Túttimah, Oveja Wūúh bíih néeh tewatjidih ā jwúub watap be, páant muntih. Páant ā watat túttimah, bíih dawá quíibna jumni “Ma jūúwá”, ā níj ejep be.

4 Páant ā níj ejat túttimah, bíih caballo túi dūni ā jūúwáchah, wā enep be.* Caán dūni caballojih chéudndih nin baácdih moondíh míc mawat tútat pínah wēpatđhí, búdí íbat naadíhbat Dios ā wāhup be.

Tercero ā néeh tewatjidih ā watat

5 Túttimah, chéneđhí wat péaniji bíihđhí ā jwúub watap be, páant muntih. Páant ā wat-achah, bíih dawá quíibna jumni “Ma jūúwá”, ā níj ejep be. Páant ā níj ejat túttimah, bíih caballo einidih wā enep be.* Caán einijih chéudni chodat í jenah enatđhí ā bíbohup be.

6 Caandíh wā enechah, dawá quíibna jumni cáth chéudniboó nin pah ā níijp be: “Nūgúp láa bíic yeó jáap í tewat jíibjīh

bíic kilobitjeh trigodih, tres kilosbitjeh cebadadih í jéih jíib chājbipna caá. Obohjeéhtih, chénat pahđhí í jéih jíib chāj būujácan níit. Trigo, cebadabat bainí jíib jumni yuhna, búdí ā jíib jumbipna caá. Obohjeéhtih, jeémát chāj yí, jiwá iguúh mac bíicđhí páantjeh ā jumá naáh”, ā níijp be.

Cuarto ā néeh tewatjidih ā watat

7 Túttimah, bíic peihcannidih wat péaniji bíihđhí ā jwúub watap be, páant muntih. Páant ā watachah, péeni dawá quíibna jumni, “Ma jūúwá”, ā níj ejep be.

8 Páant ā níj ejat túttimah, bíih caballo wannitíh bácah pah jíghndih wā enep be. Caanjíh chéudni “Wunat túatni”, wāt jumni ā jumup be. Caán túttimah jéohni “Íiguipna bejat túatni”, ā wāt jumup be. Pánihna, queéđhíh nin baácdih moondíh mao yohat wēpat pínahđhí Dios ā wāhup be. Míc mawat túatni, nūgúpjīh wunat túatni, jiadíh moón nūúpwardíh tac behanít, túi daocá būgnítjeh cáacwādhíh Dios ā mao yohat túatup be.*

Quinto ā néeh tewatjidih ā watat

9 Túttimah, chéneña míc ā néeh tewatjidih wat péaniji bíih bíihđhí ā watap be, páant muntih. Páant ā watachah, Diosđhí cáo wāli cáagat naa nump Jesúhwardíh í maonit caolihjidih wā enep be. Dios naáwátđhíh naóhna, “Weém Jesúh caá”, í níjájti jíib queéđhíh ít mawap táj.

10 Diosđhíh nin pah queéť í níj ejep be: “Maá, yéejat wihcanni, yeeatbat wihcanni, ma níjáj pah yoobópđhíh chājni caá. ¿Nin baácdih moón jwíitđhí maonitjidih débólih tígaa ma peéh chājbi?” í níijp be.

11 Páant í níjíchah joinit, Dios queéđhíh túi baabní yégueh chóodih wāhni, nin pah ā níj jepahap be: “Ñi choo jwúhuú. Bitá ñi déewá panihnit Jesúhwá, í mao yohnit pínah, yeéb túini doonáđhí ñi naáwátjī pah queéťbat bohé jwuhna caá í chājap. Yeebđhí í mawatjī pah queéđhíhbat í mao beedáat pínah ā júđh jwuhna caá. Pánihna, queéđhíh í mawat pínah jātih, bainí ñi choo jwúhuú”, ā níijp be.

Sexto ā néeh tewatjidih ā watat

12 Túttimah, bíicjīh bóo téihya ā néeh tewatjidih wat péaniji, bíihđhí ā watap be, páant muntih. Caandíh ā watachah, búdí baác méméat ā jumup be.* Pánihchah, yeó ā dūpúáh bejep be.* Widhbat meép panihni ā dūhah bejep be.*

13 Máa cáca máa quehedih ā boloh yoh jéena bojat pah cáiwābat í yéug jéen bejep be.

* 5:12 Jn 1.29; 1Co 5.7

* 6:2 Zac 1.8; 6.3,6

* 6:4 Zac 1.8; 6.2

* 6:5 Zac 6.2,6

* 6:8 Jer 15.3; Ez 5.12,17; 14.21

* 6:12 Ap 11.13; 16.18

* 6:12 Is 13.10; Jl 2.10,31; 3.15; Mt 24.29; Mr 13.24-25; Lc 21.25

* 6:12 Jl 2.31

14 Pánihichah, jeábut ã buúdáh bejep be.*
Nin baácboobút nihát jeená, nihát que-
wanabut ã táut nuumáp be.*

15 Páant ã yapachah ennit, nin baácđih
moón ĩ maáta jeé ĩt díftna ĩ jweí waadáp
be. Soldadowã ĩ maáta, búdí bií dée
bíbohñit, wěpnit, nihát queéđih teo wáññit,
teo wáññit nihcannitbut caanná míc ĩ jweí
waadáp yuh be. Bitabut jeé cáťih ĩ jweyép
be.*

16 Pánih jweínit, jap bóo jeenáđih, jee
dánñadibut nin pah ĩ niijíp be: “Jwítđih ma
jáh juúwá.* Con Maáh chúđñidih, Oveja
Wúúđhđihbut búdí jwí úmna caá. Pánihna,
jwítđih ma jáhaá, Oveja Wúúđhđih jwí yap
yohatji júb ã peéh chájcat pínah niijná.

17 Caandíh yap yohnitđih ã peéh chájat
pínah yeó jáap wáát jumna caá. Caán ã peéh
chájat pínahđih ded pah jwí jéih jweicán niit”,
ĩ niijíp be.*

7

144 mil Diohwã ã wát búđđñit

1 Pánihat túttimah, chéñena míc
ángelwáđih wã enep be. Queét nihát
pebhboó ĩ bejep be. Jwíh waóh bejni chóop
yapatboó bej, caán túttimah bejni bíh chóop
yapatboó bej, caán túttimah bejni yeó aáb
juúwápboó bej, caán péeni yeó dei bejepboó
ã bejep be. Pánih bejnit, ĩ bejepmant juóhni
johlitnadih ĩ jáhap be. Pánihna, nin baácboó,
búdí mujđihbut johlit ã johcap be. Dedé bíc
máa nahđih ã joh jáhacap be.*

2 Pánihat túttimah, bíh ángel yeó aáb
juúwápmant ã juúwáchah, wã jwúub enep
be. Dios páantjeh jumniíh wát áihwáđih
búđđñit juóhna ã chájap be. Pánih
jéohñit, bita chéñena míc bejnitboó, nin
baácđih, búdí mujđihbut Dios ã yéjeaat
tútnit pínah ángelwáđih wěpép ã ejep be.

3 “Judh jwuhna caá. Diohwáđih ĩh móot
juúhñadih ã wátđih wã búđđñit jwuhat
túut caá. Pánih wát búđđñit pínah jáťih
nin baácđih, búdí mujđih, máanadibut ĩi
yéjea jwuhca bojoó”, queét chéñena míc
ángelwáđih ã niij ejep be.*

4 Pánihna, Dioh wěťjłh ĩh móot juúhđih
búđđñit “Ciento cuarenta y cuatro mil Is-
rael ã juimená ĩ jumna caá”, caán ángel ã
niijíchah, wã joyóp be.

5 Doce mil Judá juimená jumnit ã wát
búđđñit ĩ jumap be. Bita doce mil Rubén
juimená, bita doce mil Gad juimená ã wát
búđđñit ĩ jumap be.

6 Bita doce mil Aser juimená, bita doce
mil Neftalí juimená, bita doce mil Manasés
juimená ã wát búđđñit ĩ jumap be.

7 Bita doce mil Simeón juimená, bita
doce mil Leví juimená, bita doce mil Isacar
juimená ã wát búđđñit ĩ jumap be.

8 Bita doce mil Zabulón juimená, bita doce
mil José juimená, bita doce mil Benjamín
juimená ã wát búđđñit ĩ jumap be. Páant
moonjéh nihát ciento cuarenta y cuatro mil
ã wát búđđñit ĩ jumap be.

Dawá baabní yégueh đwonít

9 Pánihat túttimah, dawá cáacwáđih wã
enep be. Nihat baácđih moón, nihát cáacwã
poómp mácah wéhenit Cristodih jepahñitji
caanjłh míc wáac ñuhñitđih wã enep be.
Dawá cáacwã, jenah enna, buújaca naáh,
Maáh ã chúđđup, Oveja Wúúh pebhbut ĩ
ñuhap be. Túi baabní yégueh đwonít, táam
núonadibut ĩ bíbohob be.

10 Queét nihát nin pah ĩ niij wéi ejep be:
“Dios nihátđih Maáh caá. Caán, Oveja
Wúúhbut jwítđih tái ubñit caá”, ĩ ni-
ijíp be.

11 Queét dawá ángelwã Maáh ã chúđđupđih,
veinticuatro maátadih, chéñena míc dawá
quibna jumnitđihbut ĩ ñuh páuda bojop be.
Pánih ñuhñit, cáacwã ĩ wéi naáwáchah joinit,
páah yoh ñajnit, caandíh queéťbut nin pah ĩ
wéi naáwáp be:

12 “Páant tigaá. Meém चाह táini, nihát jéihni,
chah wěpni caá. Ma wěpatjłh nihát-
đih chájni caá. Pánihni ma jumuchah,
‘Táina caá’, páantjeh niiját caá náahap.
Meemđih búdí jwí wéina caá”, ĩ niijíp
be.

13 Túttimah, bíc maáh nin pah weemđih
ã niij wéih joyóp be: “¿Nit tái baabní yégueh
đwonít det tigaá? ¿Dedmant tigaá ĩt juóh?” ã
niijíp be.

14 “Weém wã jéihcan caá. Meémboó
queéťđih ma jéihna nacaá”, caandíh wã niij
jepahap be. “Nihat cáacwã tabit yeejép yap
láa, Diosđih ĩ cádahcat júb ĩ mao yohnitji
caá.* ĩh yéguehđih ã chocat pah, Oveja
Wúúh áih meepđih yohna, ĩ yéjeatđih ã
yohnit ĩ jumna caá. Pánihna, yégueh tái
baabní chóodih ĩ đwonít caá.*

15 “Pánih đwonít jumna, Dios ã chúđđup pebh
yeó jáap jumap pah, chei jumap pahbut
caandíh páantjeh ĩ wéi naóhna caá.
Dios ĩjeéh jumna, queéťđih ã wap-
bipna caá.

16 Chéñeji nuugáp ĩ jwúub wancan niit. Taca
jootáťbut ã jwúub wihcan niit. Yeó ã
wihcah, tabit cháhah ã wihcan niit.*

* 6:14 Is 34.4 * 6:14 Ap 16.20 * 6:15 Is 2.19,21 * 6:16 Os 10.8; Lc 23.30 * 6:17 Is 13.6; Ez 30.2-3; Jl 1.15; 2.11;
Am 5.18-20; 8.9-14; Sof 1.14-18; Mal 3.2 * 7:1 Jer 49.36; Dn 7.2; Zac 6.5 * 7:3 Ez 9.4,6 * 7:14 Dn 12.1; Mt 24.21;
Mr 13.19 * 7:14 Jn 1.29; 1Jn 1.7 * 7:16 Sal 121.6; Is 49.10 * 7:17 Sal 23.1; Ez 34.23; Jn 10.1-16

17 Maáh pebh ñahni Oveja Wúah ovejawādhíh táí en daoní ã en dawát pah, queétdih ã en daobípna caá.* Ovejawādhíh en daoní ã waawát pah, meo waocáhna queétdih ã numah bejbipna caá, báadhadat tútjni mahdih í babhbat pínah niijná.* Pánihna, queéet páantjeh wēina, chéneji í jüácán niit”,* weemdhíh ã niijíp be.

8

Seis ã néeh tewatjidih wat péanit, péenidih ã watat

1 Seis ã néeh tewatjidih wat péaniji péenidih ã yoób watap be. Páant ã watachah, tac yoób hora dée wéheat laihsan, nihat í yayáh bejep be.

2 Túttimah, Dios pebh ñahnit siete ángelwādhíh wā enep be. Biíh queétdih siete póojat nahnadíh ã wūhup be.

3 Biíh ángelbut orojíh í chājni pamapdih bíbohni Diosdih cáo wūhna í cáagat naa pébh ã jaí ñuhup be.* Búdi chej jumni cáwat pínahdih caandíh í wūhup be, nihat Dioíhwā í uúbát biícđih widnit, Dios ã chúudup pebh jumni oro naajíh ã cáo wūhat pínah niijná.*

4 Páant ã cáo wūhuchah, caán chej jumni jeí, Dioíhwā í uúbát biícđih Dios pebh ã chao ñah bejep be.

5 Páant ã cáo wūhat túttimah, caán naadhíh bóo tuu táóhdih caan pámapna náo yac péanit, baáčboó ã puoh jéena bojop be.* Páant ã puoh jéenanachah, úum náah jumni wedóát énoh biícđih tabit ã yeéj yáanachah, baác ã méménap be.*

6 Túttimah, queéet siete ángelwā í bíbohni póojat nahnadíh póojat túut í chājap be.

Jwíh cuatro póojat nahna

7 Biíc ángel ã jwíh póoj waawáchah, mah cámahni dahna, iigní tuu táóhna biícđih, meép wid jumni, baáčboó ã yúug jéneep be. Páant ã yúug jéenechah, tacđih yoób dée bawájeh baác ã iiguíp be. Tacđih yoób déejeh máa, yilipbat, ã iigáh bejep be.*

8 Caán túttimah, biíh ángel jwūh ã bíbohni nahdih ã póojop be. Páant ã póojochah, búdi jee páh bóo, iigní dah, jeámant buúg jéen bejnit, búdi mujna ã buúg báahap be. Páant ã buúg báahachah, búdi muj tacđih yoób dée meépjeh ã túut numúp be.*

9 Caán ã buúg báahapboó búdi mujdih moón queejwā í wunup be. Caánboó pahni dahwani jáajnábúat ã daabáh bejep be.

10 Caán túttimah, biíh ángel jwūh ã póojop be. Páant ã póojochah, búdi yuyú iigát pah bóo iigní cáí, jeámant buúg jéen bejnit, biquí mujna buúg báahnit, meo waocáhnadibut ã chūúúp be.*

11 Páant ã buúg báahachah, nihat ã chūúhni óoni mujna ã túut numúp be. Páant ã óonachah, dawá cáacwā caán mahdih babhna, í wunup be. Caán cáí “Óoni”, ã wāt jumup be.*

12 Biíc peihcannit ángelwā í póojat túttimah, biíh ángel jwūh ã póojop be. Páant ã póojochah, yeó, widh, cáiwábúat tacđih yoób déejeh í yeh iigát ã buúdháh bejep be. Pánihna, chéneha míc hora pohba yeó ã chāhcap be. Cheibut chéneha míc hora pohba widh, cáiwā í yeh iigcáp be.*

13 Queéet chéneha míc í póojat túttimah, jwūh enna, búdi jao jüjnídhíh wā enep be. Caán ã niij ñaacáchah, wā joyóp be. “¡Yeejép pohba! ¡Yeejép pohba! ¡Yeejép pohba! Wépép ángelwā buu jwūh póojat túut caá í chājap. Páant í póojochah, chah yeejép yoobát nin baáčđih jumnit í yapbipna caá”, ã niij ñaacáp be.

9

Quinto póojat nah

1 Queéet chéneha míc ángelwā í póojat túttimah, biíh ángel jwūh ã bíbohni nahdih ã póojop be. Páant ã póojochah, cáí pah iigní ángel japmant ã buúg jéen jüúwúchah, wā enep be. Numah bóo itna dei bejnit, ã wāt pínah niijná, Dios llavedih caandíh ã wūhup be.

2 Caanná dei juibínit, ã wātachah, búdi tuu jeí ã bac juúwúp be. Caán jeí ñahna, yeodíh, jeádihbut ã jáhachah, nihat ã dupááh bejep be.*

3 Caán jeí cátih jumnit díguipwā pah jígohnit baáčboó í bej peét bejep be. Dúo ã tuúbát panihnidih bíbohni, cáacwādhíh tuúbhna, búdi tabanit pínah í jumup be.*

4 Páant cáacwādhíh yeejép í chājachah yuhna, yilipdih, máadhíh, biíh í momnidihbut Dios ã yéjeaat tútcap be. Caán ã wāt búdhca naáhwādhíh ã yéjeaat tútup be.*

5 Pánih yéjeaat túutna yuhna, ã mao yohat tútcap be. Cinco widh pohba yeejép ã tuúbát tútup be.

6 Páant í tuúbúchah, tabit tabanit, cáacwā í wunat pínahdih búdi í bidbipna caá. Páant í bidichah yuhna, queétdih Dios ã wunat tútcan niit.*

* 7:17 Sal 23.2; Is 49.10; Jn 4.10; 7:37 * 7:17 Is 25.8; Ap 21.4 * 8:3 Am 9.1 * 8:3 Ex 30.1,3; Sal 141.2; Ap 5.8
 * 8:5 Lv 16.12; Ez 10.2 * 8:5 Ex 19.16; Ap 11.19; 16.18 * 8:7 Ex 9.23-25; Ez 38.22 * 8:8 Ex 7.17-21 * 8:10
 Is 14.12 * 8:11 Jer 9.15; 23.15 * 8:12 Ex 10.21-23; Is 13.10; Ez 32.7; Jl 2.10,31; 3.15 * 9:2 Gn 19.28 * 9:3 Ex
 10.12-15 * 9:4 Ez 9.4 * 9:6 Job 3.21; Jer 8.3 * 9:7 Jl 2.4

⁷ Queét díguipwā míc maonit pínah caballowā pah ī jígohop be. Maáta ī dūwát oro júdanadih ī dūwáp be. Íih móot cāaquih móotna pah ā jígohop be.*

⁸ Íih yoócnabut yaádih waó yoóc pah bóo maátni ī dūwáp be. Íih maobát jíóih maoná pah ā jígohop be.*

⁹ Íih tacadih ítah chóona ī dūwáp be, íih bácahdih jáhat pínah niijná. Íih muj jwāpana ā yáaat, dawá caballowā pūtúni chóonadih wáinit, míc mawadih bejna, ī náwat pah ā yāanap be.*

¹⁰ Íih doomántbut tuúbát doóbhna ā jumup be. Pánihna, cinco widh pohba ī tuúbúchah, cāacwā búdi ī tabanap be.

¹¹ Nump bóo tólihdih moón ī maáh ángel queét díguipwādihtub watni ā jumup be. Hebreo wéheatjīh caán Abadón ā wūt jumup be. Griego wéheatjīh Apolión ā wūt jumup be. Páant niijná, “Yéjea Beedáni”, niijná ī chājap be.

¹² Díguipwā cāacwādih yeejép ī tabúp cháúát túttimah, ī jwíih yeejép yapatji ā péanap be. Caán túttimah, chéne láa cāacwā yeejép ī jwúab yapbipna caá, páant muntih.

Sexto póojat nah

¹³ Biícjīh bóo téihya ángelwā ī póojat túttimah, biih ángel jwuh ā bíbohni nahdih ā póojop be. Páant ā póojochah, Dios pebh jumni oro naá yapatna jumni mona cáth, wéheat ā yáa bacap be.*

¹⁴ Pánih wéhena, caán póojni ángeldih nin pah ā niij naawáp be: “Eufrates wūt jumni muj jwéjboó queét chéneha míc chéonitji ángelwādih ma wataá”, ā niijp be.

¹⁵ Páant ā niijchah joinit, caán ángel queét chéneha míc ā watat tútnitdih ā watap be, dawá cāacwādih ī mawat pínah niijná. Queét ángelwā Dios ā chājat tútni hora, yoó jáap, widh, jópchidihjeh páina ī chājap be. Pánihna, ī páini hora ā juyúchah, nihát cāacwādih tac yoób déejeh mawat túut caá ī chājap.

¹⁶ Íih soldadowādih jenah ennit, “Dos cientos millones caballowājih chúudnit soldadowā ī jumna caá”, ī niijchah, wā joyóp be.

¹⁷ Caballowādih, queétjih chúudnitdihbut wā enechah, nin pah ī jígohop be. Queétjih chúudnitih bácah jáhat ítah chóona, chod dúuni, jeá jaihni, búo jumni chóona dúonitdih wā enep be. Caballowāih waó, jíó waoná pah ā jígohop be. Íih jacmant tuu iigát, ítah chej jum wíjini, tuu jeí bícdih ā bacap be.

¹⁸ Pánihna, caballowā jacmant bacnijīh tacdih yoób dée cāacwādih ī mawap be.

¹⁹ Queét caballowā íih jacmant, íih píjmantbut cāacwādih ī mawap be. Íih píj mai pah jíoghni jumna, caanjīh cāacwādih ī chāacáp be.

²⁰ Obohjeéhtih, dawá ī mao júdhnitboó búdi yeejép ī yapachah enna yuhna, ī yeej chājatdih ī cádahcap be. Nemépdih ī wēi cádahcap be. Orojīh, platajīh, bronze wūt jumni ítahjīh, jeejīh, máajīh ī chājnidih “Dios caá”, ī niij jenah joyátidih ī wēi cádahcap be. Caán ī pájni jéih encan, jéih joicán, jéih jibcanni ā jumuchah yuhna, caandih ī wēi cádahcap be.*

²¹ Biih ī yeej chājatdihbut ī cádahcap be. Cāacwādih ī mawat, ī weha máha nihcannitjīh ī yeej chājat, ī nuumát, ī jiwátidihbut ī cádahcap be. Pánih cádahcan, ī túut nuumcáp be.*

10

Baini papélah quiúbitdih ángel ā ub jwúwáwat

¹ Túttimah, biih wépép ángel mah tólih díitna íuhni japmant ā dei jwúwúchah, wā enep be. Áih wao cháh maí pahni júdu ā jumup be. Áih móot yeó ā yeh iigát pah ā yeh iiguíp be. Áih wiona máa iigni pah ā jígohop be.

² Baini papélah quiútdih watni ā tewep be. Áih jéihyemant bóo wio nah búdi mujna cháí íuh, wáyámant bóo nah jiaboó ā cháí íuhup be.

³ Pánih íuhnit, búdi éum náah jumni ā wép ejep be. Páant ā ejat túttimah, siete láa énoh ā íuhún puñat pah bóo jepahatdih wā joyóp be.

⁴ Páant ā jepahachah joinit, wā daác jwíhip yuh be. Obohjeéhtih, páant wā daacát túut chājachah, jeámant weemdih nin pah áí niijp be. “Siete énoh yáaat pah bóo ā niijátjidih ma daáca bojóo”, ā niijp be.

⁵ Páant ā niiját túttimah, búdi mujdih, jiadihbut cháí íuhni ángel áih jéihyemant bóo muj nahjīh ā júut íahanap be.

⁶ Pánih júut íahanit, nin pah ā niijp be: “Dios ā enechah, túi yoobópdih wā naóhna caá. Caánboó páantjeh jumni, nihatdih chājni ā jumna caá. Japmant moondih, nin baácđih, nin baácđih moondihbut, búdi mujdih, búdi mujdih moondihbut chājni caá. Buu páant bóojeh tígáa ā páñat.

⁷ Péeni ángel áih póojat nahdih ā póojochah, ‘Nin pah wā chājbipna caá’, Dios ā niijátji pah ā yapbipna caá. Jon játh cāacwādih naóhcan yuhna, ā naawátđih naóh yapanitboodih át túi naóh beedánap wut jí. Páant ā niij naawátjidih buu jwuh ā chājbipna caá”, caán ángel ā niijp be.*

⁸ Páant ā niiját túttimah, weemdih daacát tútcanniji ā jwúab naawáp be, páant

* 9:8 J 1.6 * 9:9 J 2.5 * 9:13 Ex 30.1-3 * 9:20 Sal 115.4-7; 135.15-17; Dn 5.23 * 9:21 Ex 8.15,19 * 10:7 Ex 20.11; Dt 32.40; Dn 12.7; Am 3.7

muntih. Nin pah áí niijíp be: “Búdí mujdih jiaobo cháí ñuhni ángel pebhna ma bejeé. Caanná jwabínit, á bíbohni papélah quíitbitdih ma ubúú”, á niijíp be.

⁹ Páant á niijíchah joiná, á pebhna be-jnit, caán quíitbitdih wá úúbúp be. Páant wá úúbúchah joinit, nin pah weemdih á niij jepahap be: “¡Dáa! Ma jeémé. Ma jwíih jeéméchah, belo mac pah á táí núum jwahbipna caá. Obohjeéhtih, ma watat túttimah, nema bijat panihat meemdih á jáohbipna caá”, á niijíp be.

¹⁰ Páant á niijíchah joinit, caán quíitbitdih ubnit, wá jeémép be. Páant á niijátji bíic yoobó, belo mac pah á táí núum jwahup be. Obohjeéhtih, wá jeémát túttimah, nema bijat panihat á júúwáp be.*

¹¹ Caandih wá jeémp péanachah, jeámant nin pah weemdih áí jwáub niijíp be, páant muntih: “Nihat baácdih moón, mácah wéhenit, í maátabut, túttimah ded pah í yapat pínahdih ma naóh yapanaá”, á niijíp be.

11

Dios naáwátidh chénewá naóh yapanit

¹ Túttimah, jenah enat pínah dii doóbhdih ángel weemdih á wáuhp be. Caán doóbhdih á wáuhchahjeh, nin pah Dios áí niijíp be: “Wíih muúdíh ma jenah enbi jwuhú. Caán muúdíh jwabí jenah ennit, weemdih í cáo wáhat naadíh, weemdih wéinitdihbut ma jenah eneé.*

² Obohjeéhtih, caán muú jóocmant bóo juáhdih ma jenah enca bojóo. Caán juáh judíowá nihcannitdih wáhni caá. Queét cuarenta y dos widh pohba wíih tútchidih, caán tútchidih moondihbut tabit yeejép í chájipna caá.*

³ Wíih doonádih í naóh yapaat pínah ni-ijná, chénewá wíihwádhíh wá wahbipna caá. Páant wá wahachah, júná duwát chóonadih duonít, mil doscientos sesenta yeó jáapjeh í naóhbipna caá”, á niijíp be.

⁴ Queét naóh yapanit chéne olivo wút jumni nahna panihnit, chéne jíí cáagat nahna panihnitbut í jumna caá. Dios nihat Maáh pebh queét í ñuhna caá.*

⁵ Det queétdih en jáihnit í yéje chájihichah, íih jacmant bóo tuu íigát panihatjéh queétdih í maobipna caá.

⁶ Queét chénewá í naóh yapaat pah bóo mah á buugcát pínah wépat í bíbohbi-pna caá.* Mujdih meép mujnajeh túat nuumát pínah wépatbut í bíbohbi-pna caá.* Nin baácdih moondih júdhcabit wanatna í wáhat pínah

wépatdihbut í bíbohbi-pna caá. Pánihna, í náahat pah bóo í chájipna caá.*

⁷ Páant í naóh yapa péanachah, nump bóo tólihboó jumni Namo bac jáóhnit,* naóh yapanitjéh míic maonit, queétdih á mao yohbipna caá.*

⁸ Páant á mawat túttimah, Jesúsdi-h í péoh dodh mao yohniji búdí tútchidih bóo namáboó íih bácahnaji á ñajbipna caá. Caán tútchidih moón tabit yeejép-wá caá. Sodoma tútchidih moón, Egipto baácdih moonbát í nihat pah í jumna caá.*

⁹ Pánihna, bíic peihcanni yeó jáap táí ñaj, bíih yeó jáap tac yoób íih bácahnaji á ñajbipna caá. Páant bóí yeó jáap á ñajachah, nihat baácdih moón í wéi enat pínah niijná, íih bácahnajidih í yohat tútcan níit.

¹⁰ Queét chénewá, cáacwádhíh moh yéjanitji í wunuchah ennit, nihat baácdih moón búdí í wéibipna caá. Pánih wéina, queét míicjeh bíí déedih í míic wáhbipna caá.

¹¹ Íih bácahnaji bíic peihcanni yeó jáap táí ñaj, bíih yeó jáap tac yoób Diosboó queétdih á jwáub boobipna caá. Páant í boo pud júúwúchah ennit, nihat cáacwá queétdih í en wáhi bejbipna caá.*

¹² Pánihat túttimah, jeámant wéheat búdí á yáanachah, í joibipna caá. Queét chénewádhíh nin pah á niijbipna caá: “Ninboó ñi páuh laáb júúwú”, á niijbipna caá. Páant á ni-ijíchah joinit, queétdih jáihnitji í enechah, mah tólihjéh í páuh laab béjbipna caá.*

¹³ Páant í páuh laab béjehchah, baác búdí á mémébi-pna caá. Páant á méménachah, caán tútchidih bóo dawá muuná á buugúchah, siete mil cáacwá í wunbipna caá. Bitá wuncannitboó en wáhi bejna, “Dios chah wéjni caá”, í niijbipna caá.*

¹⁴ Pánih yeejép yapna, chéneji cáacwá yeejép í yapap be. Páant í yapat túttimahbitjeh, bíic láa yeejép í jwáub yapbipna caá, páant muntih.

Péeni nahdih á póojat

¹⁵ Túttimah, péeni ángel jwuh á bíbohni nahdih á póojop be. Páant á póojochah, jeámant í wép wéhenachah, wá joyóp be. Nin pah íí níij wéi naáwáp be:

“Jwí íip Dios, á wáuh Cristo bíicdih nin baácdih moondih í wutuchah, buu jwuh nihatdih í jepahat túttna caá. Dios á maáh jumát á buudcán níit”, í niijíp be.*

¹⁶ Páant í niijíchah joinit, Dios pebh cháudnit veinticuatro maátabut, páah yoh ñajnit, caandih í weñep be.

* 10:10 Ez 2.8-3.3 * 11:1 Ez 40.3; Zac 2.1-2 * 11:2 Dn 7.25; 12.7; Lc 21.24 * 11:4 Zac 4.3,11-14 * 11:6 1R 17.1
 * 11:6 Ex 7.17-19 * 11:6 1S 4.8 * 11:7 Dn 7.7; Ap 13.5-7; 17.8 * 11:7 Dn 7.21 * 11:8 Is 1.9-10 * 11:11 Ez 37.5,10 * 11:12 2R 2.11 * 11:13 Ap 6.12; 16.18 * 11:15 Ex 15.18; Dn 2.44; 7.14,27

17 “Maá, meém caá chah wēpni. Jon jātih meém matát jumap tajī. Būubut ma jumna caá. Būu jwuh nihatdih ma wutuchah, ma wēpatjīh ma jepahat tūtubipna caá. Páant ma chājachah ennit, ‘Táina caá’, meemdiħ jwī niijná caá.

18 Nin baácdih moón meemdiħ jepahcannit-boó, ī ijip yah jī. Páant ī jepahcatjī jīb, būu meémboó queétdih búdí ijīnit, peéh chājat tūt caá ma chājar.* Wunnitjīdih ma peéh chājipna caá. Obohjeéhtih, míhwa ī tūi chājatjī jīb, queétbodydih ma tūi chājipna caá. Ma naáwátdih naóh yapanitjī bita míhwa bícdih majeéh jumnit, ī tūi wēibipna caá. Maátadiħ, moh yéejnitdihbut míhwa ī jumuchah, ma tūi chājipna caá.* Nin baácdih moondih yéejanitdih būu yohat tūt caá ma chājar”, ī niijp be.

19 Páant ī niiját túttimah, jeáboó jumni Dioih muá jēc pāa lajnidiħ wā enep be. Pánih enna, caán muá diitna, Dios cáacwátdih teo wáacat tūt niijná, ā naóh daácnī naaná ā űhat paihdihbut wā enep be. Caandih wā enechah, búdí űm náah jumni wedóát énoħ ā yáanachah, baác meéméat bícdih, mah cámahni dahnaħt ā joh būugúp be.*

12

Yad wili, Maí Dūunibut

1 Páant űm náah jumni ā yapat túttimah, nin baáboó ded pah ā yapat pínahdih Dios jeáboó ā jútup be. Pánih jútūni oboh jumni nihcan be. Jeáboó yad wili mi jumuchah, wā jwīh enep be. Mīh yéueh yeo pah ā yeh iiguíp be. Caánt widhdih mi chāi űhup be. Maáta ī dūwát júdu dée, doce cúiwā jumni júduđih mi dūwáp be.

2 Caánt mi weép jáana, tūbit mi űaacáp be.*

3 Túttimah, jeáboó jwáub ennit, búdí maí dūunidiħ wā enep be. Caán siete waó jumni ā jumap be. Waó jumap pah maáta ī dūwát júduđadiħ ā dūwáp be. Díez mona jumni ā jumap be.*

4 Āih píjīh cúiwáđih tacdih yoób dée ā űb pūi yoh jéenanap be. Pánihna, yad wili weép jáaanachah ennit, mi wáúhdih joó jeémát tūt niijná, mi pebh caán maí ā pañap be.*

5 Páant ā páñachah, newé weépdih mi tūhup be.* Caán wébit nihāt baácdih moón ī maáh pínah ā jumap be. Páant Maáh chah wēpni ā jumuchah, cáacwá caandih Ijéħ yap

yohcan niit. Páant ā cáac jumuchahjeh, Dios ā pebhna caanbítdih ā űb űah bejap be.*

6 Páant mi wáúhdih ā űb bejat túttimah, cáac wihcapboó, Dios ā ámoh jwejepjina beh wili mi jwei bejap be. Caanná mi jumuchah, mil doscientos sesenta yeó jáap Dios caántdih ā en dawáp be.

7 Páant mi jweyát túttimah, jeáboó ī míc mawachah, wā enep be. Miguel āih ángelwā bícdih jāóhniħ, Maí Dūuni āihwā bícdih ī jumapna míc mawadiħ ī juibínap be.*

8 Pánih míc maonit, Miguelwáboó Maí Dūuniwáđih yap yohniħ, jeáboó ī jwáub jumap tūtup be.

9 Pánih yap yohna, caán Maí Dūuni, nemépwā ī maáh, Satanás wūt jumniđih, āihwā bícdih nin baácna ā yohop be. Nihāt baácdih moondih yeeni caá ā jumap.*

10 Túttimah, jeámant nin pah bíh ā wēp naáwáchah, wā joyóp be:

“Būu jwuh jwī íp cáacwáđih ā tūi űbna caá, buca. Jwī íp ā wutatdih yap yohniħ ī wihcan caá. Ā wahni Cristodiħbut det yap yohniħ ī wihcan caá. Nemépwā ī maáh jeáboó jumniđidih baáboó ā yoh jéenanap be. Caán nemépwā ī maáh yeó jáap jumap pah, chei jumap pahbut jwī déewa panihniħ Jesúhwađih ‘Nit yeejépwā caá’, jwī ípdih niij naóh yacna ā chāj jwuhup jī.*

11 Queét Jesúhwa Oveja Wáúh meépdih tūi jenah joinit, nemépwā ī maáhdih ī yap yohop be. ‘Jesucristo wan wáhna, jwī yéejatdih ā yoh wáhup jī’, niijnit, nemépwā ī maáhdih yap yohniħ ī jumna caá. Páant tūini doonáđih ī naáwát peéh, bita queétdih ī mawíhichah yuhna, Cristoiħ doonáđih ī naóh cádahcap be.

12 Nemépwā ī maáh baáboó yoh jéenanī ā jumuchah ennit, yeéb jeáboó jumnit űi weñeé. Obohjeéhtih, yeéb con baáboó jumnit, búdí mujboó jumnitbut moh yéejnit űi jumbipna caá. Pánihna, caandih peéh chājat pínah tóah jūwáchah jéihna, nemépwā ī maáh búdí ā ijina caá. Pánih ijīnit, űi pebhna juibína, yeebđih ā moh yeejabipna caá”, āi niijp be.

13 Miguel caandih ā yohatdih jéihniħ, Maí Dūuni wébit iindih ā űuun bejap be.

14 Obohjeéhtih, Dios caántdih búdí jawíh muj jwápa pah bóo ā wáhup be, cáac wihcapboó mi jij jwei bejat pínah niijná. Caanná mi juibíat túttimah, bíc peihcanni jópchi tūi beéd, bíh jópchi tac yoób Dios

* 11:18 Sal 2.5; 110.5 * 11:18 Sal 115.13 * 11:19 Ap 8.5; 16.18-21 * 12:2 Mi 4.10 * 12:3 Dn 7.7 * 12:4 Dn 8.10 * 12:5 Is 66.7 * 12:5 Sal 2.9 * 12:7 Dn 10.13,21; 12.1; Jud 9 * 12:9 Gn 3.1; Lc 10.18 * 12:10 Job 1.6-12; Zac 3.1 * 12:14 Dn 7.25; 12.7

caántdih ã en daobípna caá, Maí Dũni caántdih ã yéjacat pínah niijná.*

¹⁵ Caaná mi bejchah, caántdih daabáát túut niijná, búdí muj pah bóo Maí Dũni ã éguep be.

¹⁶ Páant ã éguechah ennit, caántdih wapat túut niijná, baáboó ã dúuc bejep be, ã égniji mah caán íitboó ã nooy yác bejat pínah niijná.

¹⁷ Páant ã nooy yác bejchah ennit, caántdih jéih maocan, Maí Dũni búdí ã íijip be. Pánih íijnit, caántdih buujácan, mi juimená, Dios ã wutatdih jepahnit, Jesúih táini doonádih jepahnitdih múic mawadih ã bejep be.

¹⁸ Pánihna, Maí Dũni búdí muj jwéejdih bóo óondih ã juibi ñuhup be.

13

Búdí mujmant aáb jüóhni Namó

¹ Páant caán óondih Maí Dũni ã juí ñuhuchah, caán búdí mujmant Namó jwuh, pah juinit, ã aáb júúwáchah, wã enep be.* Caán Namó queét chénewã Dios naáwátidih naóh yapanitjidih maonijeh mantih ã jumup be. Caán siete waó jumni, diez mona jumni ã jumup be. Áih mona jumat pah maáta í dúwát júdunadih ã dúwúp be. Áih waonádihbut wát daácní ã jumup be. Caán wãtna “WEÉM CHAH WĒPNI CAÁ”, ã niij daacátidih enna, Dios búdí ã íijna caá.*

² Caán Namó jíó daacá, wépép bejni, tac behni pah ã jumup be. Búdí jíitca jumni, búdí téih chóabut jumni, wépép ã jumup be. Áih jac búdí jíó jac pah bóo ã jumup be.* Maí Dũniboó Namó ã wutat pínah wépatdih ã wuhup be. Pánih wáhna, queét chénat pah nihat cáacwádih wutat túut niijná, caandih maáh ã waadánap be.

³ Caán Namodih maó yohíhna, bíic wao dáhdih í búuh baacátji jwúb ñuumní ã jumup be. Pánihna, caán ã jwúb ñuumátjidih ennit, nihat cáacwã en wáhi bejni, Namó queétdih ã wutuchah, í jepahap be. Nihat áihwã í jumup be.

⁴ Namó ã wutat wépat pínahdih Maí Dũni ã wuhuchah enna, cáacwãboó bóidicha caj yoh ñajnit, caandih í weñep be. Namodihbut í weñep be. Pánih wéhna, nin pah Namodih í niij weñep be: “Biñ meém ma wépat panihni ã wiñcan caá. Det meemdih múic maona, í jéih yap yohcan níit”, í niijip be.

⁵ “Chah wēpni caá”, Namodih niijnit, Diosdih yeejép í wéhenachah yuhna, Diosboó joyáh bojnit, cuarenta y dos widhjuh maáh ã jumat túutup be.

⁶ Caán Namó Diosdih, áih wátdih, ã jumupdih, jeáboó jumnitdihbut yeejép ã wéhenap be.*

⁷ Dioíhwádih múic maonit, queétdih ã yap yohop be. Páant ã yap yohochah yuhna, Dios ã enah bojop be. Páant caandih Dios ã wutcah, áta jéih yap yohcan tagaá. Pánihna, nihat cáacwã poómp jumat pah, nihat mácah wéhenit, nihat baácdih moondih Namó maáh ã jum jwuhup be.*

⁸ Nihat Diosdih jepahcannit múicjuh Namó pebh juibi bóidicha caj yoh ñajnit, caandih í weñep be. Dios nin baácdih ã chájat pínah jãtih, áihwã pínah í wãtnadih átãt daacáp wut jí. Caán ã daácní tólih Oveja Wáuh í maonih tólih caá. Pánihna, caán tólihdih í wátdih daácca naáhwã múicjuh Namodih í weñep be.*

⁹ íDet molít jumna, í joyoó naáh!

¹⁰ Det nemat muáboó nemnit pínahdih í nembipna caá. Det jwáag maonit pínahdihbut í jwáag maobipna caá.

Pánihatdih jéihna, jwiit Dioíhwã yeejép yapna yuhna, caandih táí jenah jóí cádahcat caá náahap.*

Baác dítmant jüóhni Namó

¹¹ Túttimah, biñ Namó baácmant ã bac júúwáchah, wã enep be. Oveja wáuh chéne jáap mona júóhnbít pah jígoñni úum náah ã wiñcap yuh be. Obohjeéhtih, ã wéheat úum náah jumni ã yáanap be.

¹² Pánihna, mujmant júóhni Namóboó, baácmant júóhndih maáh ã waadánap be. Páant ã maáh waadániboó, nihat baácdih moondih mujmant júóhni Namó, búuh baácnijidih ã weñat túutup be.

¹³ Baácmant júóhni Namó ã wépatdih júutnit, búdí íigát déedih jeámant ã buág jéen júúwát túutup be, cáacwã caandih en wáhi bejni, í jepahat pínah niijná.

¹⁴ Mujmant júóhni ã wutuchah, baácmant júóhnbiboó ã wépatjih cáacwádih ã yeenap be. Pánih yeena, jwíih jumni pah jígoñndih ã pápat túutup be. Caán jwíih jumni íbat naajih í búuh baác yohniji yuhna, ã jwúb boonap be. Páant í chájachah enna yuhna, Dios páantjeh ã enah boj jwuhup be.*

¹⁵ Baácmant júóhni Namóboó mujmant júóhni pah jígoñni í pápnijidih caolih ã jéyanachah, ã wéhenap be. Det caán pápnidih í wéicat enna, ã maó yohat túutup be. Diosboó caandih páantjeh ã cháj jwuhat túutup be.

¹⁶ Caán baácmant júóhni Namó nihat cáacwádih biquína íih jéihyepmant bóo téihya páhanadih, bitadih íih móot júúhndih ã daacát túutup be. Oboh jumnit, maáta, dawá bíí dée bíbohñit, moh yéejnit, teo wáhnit, teo

* 13:1 Dn 7.3 * 13:1 Ap 17.3-12 * 13:2 Dn 7.4-6 * 13:6 Dn 7.8,25; 11.36 * 13:7 Dn 7.21 * 13:8 Sal 69.28;

Ap 3.5 * 13:10 Jer 15.2; 43.11 * 13:14 Mt 24.24; 2Ts 2.9-10

wāhcannitdih, nihat biíc yoobó ā daacát tǎutap be.

¹⁷ Caán jwíh jumni Namó biquínadih āih wǎtdih, bitadih āih número dih daáca naáhwā dih ā júb chājat tǎutap be.

¹⁸ Caán daacát dih tǎi jéhyat caá náahap. Dios ā teo wáacatjīh jéihnit jumna, Namóih daacát dih űi tǎi beh enbipna caá. Caán número newéih wǎt ā jumna caá. Āih número seiscientos sesenta y seis caá.

14

Oveja Wǎúh, ā űilonitbut

¹ Tǎttimah, jeáboó jumni Sióh wǎt jumni jeejīh űuhni Oveja Wǎúhdih wǎ enep be. Ājeéh dawá, 144 mil cǎacwǎ ī jumap be. Queét āih wǎtdih, ā ípīh wǎtdihbut īih móot juúhndih daácnit ī jumap be.*

² Queétdih wǎ joyóchah, jeámant āi yáanap be. Búdi dóo ā yáat pah, búdi énoh ā yáat pahbut āi yáanap be. Árpas ī niijní bútat dahna ā yáat pahbut āi yáanap be.

³ Caanjīh maáh ā chúudup pebh, chéneha míc dawá quíibna jumnit ángelwǎ, veinticutaro maáta pebhbut, queét 144 mil cǎacwǎ ī űuhup be. Caanjīh űuhnit, jáap ewatdih eona ī chājap be. Nin baác dih jumnitji yéejat yohnit, ā tǎi ubnit jumna, queétdih caán jáap ewatdih ī jéihyep be.

⁴ Queét ī weha mána yaádh nihcannitjīh yéej chājcannit jumna, Oveja Wǎúhdihjeh tǎi péenit ī jumap be. Yeejépwǎjeéh jumnitjidih Diosboó āihwǎ pínah ā ubup be. Queétdih āihwǎ pínah, Oveja Wǎúh pínahbut, tǎi jepahnit ī jumap be.*

⁵ Pánihna, yeeccannitjeh jumna, yéejat wihcannit míc ī jumap be.*

Biíc peihcannit ángelwǎ ī naóh jénaat

⁶ Tǎttimah, jeáboó yeó nump biíh ángel ā jijíchah, wǎ enep be. Dioíh tǎini dooná páantjeh jumnidih nihat cǎacwǎ poómp jumap pah, nihat máchá wéhenit, nihat baác dih moondih naóhni ā jumap be.

⁷ Caán ángel wép naóhna, nin pah ā niij jéenanap be: “Diosdih űi úumá. Búu jwuh cǎacwǎ dih peéh chājat tǎut caá ā chājap. Pánihna, caandih űi wéi naáwá. Caánboó nihat jeáboó jumnidih, nihat con baáboó jumnidihbut chājni caá. Pánih wépni ā jumuchah jéihna, caandih bódiha caj yoh űajnit, űi weñéé”, ā niijíp be.

⁸ Páant ā niiját tǎttimah, biíh ángel jwuh nin pah ā niij jéenanap be: “¡űi joyoó! Babilonia wǎt jumni búdi tǎtchidih moón wépnit ī jumuchah yuhna, queétdih Dios jáantjeh ā yoh beedána caá.* Queét páant ā yohnit

nihat bitadih ī yéej chājat tǎutap be. Máihnit, bitadih ī wǎhuchah, queétdih biíc yoobó tǎbit yeejép ī chājap be. Pánih chājna, ‘Dios caá’, ī niij pápnidih ī weñechah, queétdih ī en yacap be”, ā niijíp be.

⁹⁻¹⁰ Queét chéne ángelwǎ ī niiját tǎttimah, biíh ángel jwuh, nin pah ā niij jéenanap be: “Det Namodih, ā pápat tǎutnidihbut wéinit, űih móotdih, téihyadih āih wǎt daácnitdih Dios ā peéh chājbipna caá. Dios queétdih búdi íjnit, iiguípna ā wahbipna caá. Caán dabcani iiguípboó jumna, queét tǎbit tǎbana, moh yéej náah jumnit, tǎbit ī űaábipna caá. Āih ángelwǎ, Oveja Wǎúhbut ī enechah, yeejép ī yapbipna caá.*

¹¹ Caán iigát tau jeí ā yaicán niit.* Queét tǎbit jīgah náah jumnit páantjeh ī jumjbipna caá. Nihat cǎacwǎ Namodih bódiha caj yoh űaj wéinitdih, yeejép tǎbat páantjeh ā jumjbipna caá. Yeó jáap jumap pah, chei jumap pah biíc yoobó ī tǎbabipna caá. Ā pápat tǎutnidih wéinit, āih wǎt daácnitdihbut páant yeejép ī yapbipna caá”, ā niijíp be.

¹² Páant yeejép ī yapachah ennit, jwíit Dioíhwáboó ā wǎtadih jepahnit, Jesús dih cádahcat caá náahap.

¹³ Tǎttimah, jeámant ā jwúub wéhenachah, wǎ joyóp be. “Nindih ma daacá: ‘Det Jesús hwǎ caandih cádahcannit jumna, ī wǎnat tǎttimah, búdi ī wéibipna caá’”, ā niijíp be.

Páant ā niiját tǎttimah, Tǎini Espiritu jwuh nin pah ā niijíp be: “Páant ta tigáa. Yoobópdih tigáa. Queét búdi ī tewatdih péanit, ī choobípna caá. Dios pebhboó ī púh laáb juibínachah, ī tǎi chājatjidih jéihnit, queétdih ā tǎi chājbipna caá. Pánihna, queét caanna juibínit, búdi ī wéibipna caá”, ā niijíp be.

Dios cǎacwǎ dih ā űíwat

¹⁴ Tǎttimah, tǎi baabni mah tólihdih wǎ enep be. Caán mah tólihdih nihat cǎacwǎ úd jeñé ā chúudup be.* Caán chúudni maáta ī dawát oro júdadih ā dawáp be. Biíc íbat tǎi eéep, pácahidih ī bóodat naá déedih ā bíbohup be.

¹⁵ Tǎttimah, biíh ángel Dios ā jumapmant ā bac juúwúp be. Pánih bac juóhnit, mah tólihdih chúudnidih ā wép ejep be: “Búu jwuh Dios ā jenahat láa ā juná caá. Pánihna, múh pácahi panihni ā tǎi baabáchah, ma bíbohni íbat naajīh múh cǎacwǎ dih ma ub beedá bojó”, ā niijíp be.*

¹⁶ Páant ā niijíchah joinit, mah tólihdih chúudni ā bíbohni íbat naajīh nin baác dih bóo pácahi panihnidih ā bóod jwíhip be.

* 14:1 Ez 9:4; Ap 7:3 * 14:4 Ex 23:19; Stg 1:18 * 14:5 Sof 3:13 * 14:8 Is 21:9; Jer 51:8; Ap 18:2 * 14:9-10 Gn 19:24; Sal 11:6; Is 51:17; Jer 25:15; Ez 38:22; Ap 16:19 * 14:11 Is 34:10 * 14:14 Dn 7:13 * 14:15 Jl 3:13

17 Túttimah, biih ángel jwuh Dios ã jumupmant ã bac juúwúp be. Caanbút mah tólihjih chéudni ã bíbohni dée íbat naa múntih ã bíbohob be.

18 Túttimah, biih ángel jwuh Diosdih cáo wúhat naa pébh jumni ã bac juúwúp be. Caánboó caán naadih bóo tuu ligátidih en daoní jumna, nin baácboó iig beedáát pínah wēpat bíbohni be. Pánih bac juóhna, eeép íbat naá bíbohni ángeldih ã wēp ejep be: “Con baácđih bóo jumni jiwá iguiha panihni ã túi ei beedná caá. Pánihna, ma bíbohni íbat naajlh caandih ma bóod ub beedánaa”, ã niijíp be.

19 Páant ã niijíchah joinít, caán ángel nin baácđih bóo iguih pihanadidh ã bóod ub beedánap be. Páant ã bóod ub beedánit, caán iguih pihanadidh í búuh chuñat júáboó ã yoh yacap be. Páant ã yoh yacat pahjeh tigua, caandih náahcannitdih Dios búdí íjnit, queétdih peéh chájna, ã yohbipna caá.

20 Pánih yohna, caán tútchi jwéjđidh í búuh chuñat júáđidh iguih pihanadidh í búuh chuñat dée pah yeejép cāacwāđidh ã mao yohat túttup be.* Caanjih í mao yohochah, iih meép ã nooj bāc bejep be. Caán meép muj pah ã jumup be. Tres cientos kilómetros ã nooj béjep be. Pánih nooj béjna, chéne metros dée ã numahap be.

15

Cāacwā yeejép í yapat pínahđidh siete ángelwā í bíbohat

1 Túttimah, jeáboó enna, úm náah jumnidih wā en wáhi bejep be. Nin baácboó ded pah ã yapat pínahđidh weemđih ã júttup be. Caán oboh jumni nihcan be. Nin pah jígohatdih wā enep be: Siete ángelwā í jumup be. Cāacwā í yéejatdih Dios búdí íjna, queét siete ángelwāboó yeejépwāđidh ã pée peéh chājat túttit pínah be. Pánihna, siete láa pohba cāacwāđidh í peéh chājat pínah niijná, queétdih wahat tútt ã chājap be.

2 Queét ángelwāđidh wā enat túttimah, búdí mujđidh wā enep be. Caan muj túi jēlepni tuu iigátjih widni ã jumup be. Namodih, ã pāpat túttitdih, áih númerođidh ã daacát túttatđidh jephahcannitji caán muj jwéjđidh í ñuhuchah, wā enep be. Caanjih ñuhnit, Dios ã wāhni árpas í niijni bíitat dahnadih í bíbohob be.

3 Dios ã yap yohatjđidh jenah joinít, Diosdih teo wāhni Moisés ã chājatjđidh eona,* Oveja Wúuh ã chājatjđidhbut wēi eona, nin pah í niij ewep be:

“Maá, meém chah wēpni caá. Ma chājatđidh enna, jwí en wáhi bejna caá. Chah túini caá ma chājat. Meém nihat

baácđidh moón í maáta chah maáh caá. Yoobóđidh chájni caá.

4 Nihat cāacwā meemđidh úmñit, ‘Chah wēpni caá’, í niijbipna caá.* Meemjéh yéejat wihcanni caá. Nihat baácđidh moón yoobóđidh ma chājatđidh enna, ma pebh jūbñit, bóđicha caj yoh ñajnit, meemđidh í wēbipna caá”, í niijíp be.*

5 Túttimah, jeáboó jwáub ennit, Dioih muú jēc pāa lajnidih wā enep be. Pánih enna, caán muú díitna, Dios cāacwāđidh teo wāacat tútt niijná, ã naóh daácni naaná ã ñuhat pahđidh ã ñajat tólihđidhbut wā enep be.*

6 Caán muúđidh wā enechah, queét siete ángelwāboó yeejépwāđidh ã pée peéh chājat túttit pínah caán muú díitna jumñit, í yoób bac juúwúp be, buca. Túi baabni yeh iigri yégueh chóona ñonit, oro tōpjih jóoh poómp yoób juí wá chéonit múic í jumup be.

7 Páant í bac juúwúchah, bíic dawá quíibna jumni ángelboó queét siete ángelwāđidh í yoobó oro pamapnadidh ã wāhup be. Caan pámap díitđidh cāacwā í yéejatđidh Dios páantjeh jumni, búdí íjna, ã peéh chājat pínah túi yáoni ã jumup be.

8 Páant ã wāhuchahjeh, Dioih muú díitna ã yeh iigát, ã wēpatbut jumna, tuu jei ã jum peét bejep be. Pánihna, Dios ã wēpat búdí jumna, queét siete ángelwā í peéh chājat pónih, tuu jei muujéh ã jumuchah, ded bíic ã jéh waadcáp be.*

16

Dios cāacwāđidh ã peéh chājat jumni siete pamapna

1 Túttimah, Dios áih muumánt ã wēp naóh bacanachah, wā joyóp be. Queét siete ángelwāđidh nin pah ái niij naáwáp be: “Wā niijátji pahjeh, buu baácđidh moondih peéh chājat tútt caá wā chājap. Pánihna, ñi bíbohni pamapna díitboó jumnidih ub bejnit, baácboó ñi puoh jéenabí”, ã niijíp be.

2 Páant ã niijíchah joinít, bíic ángel ã bíbohni pamapđidh ub bejnit, caán díitboó jumnidih baácboó ã puoh jéena bojop be. Páant ã puoh jéenanachah, Namóih cāacwā yeejép yaohna jumñit í jumup be. Queét áih wát ñonit míicjeh, caan páh jígohnidh í pāpnidih wēñit í jumup be. Páant í chājatji jíib, queétdih ã peéh chājachah, nihát iih báachnadidh dawá yahwítna ã jumuchah, queét tabit yeejép í tubanap be.*

3 Páant ã puoh jéenaat túttimah, biih ángel jwuh ã bíbohni pamap díitboó jumnidih búdí mujboó ã puoh báaha bojop be. Páant ã puoh báahanachah, caan muj meépjeh ã jumah bejep be. Wannih meép pah ã jígohob be.

* 14:20 Is 63.3; Lm 1.15; Jl 3.13; Ap 19.15 * 15:3 Ex 15.1-18 * 15:4 Jer 10.7 * 15:4 Sal 86.9 * 15:5 Ex 38.21 * 15:8 Ex 40.34; 1R 8.10-11; 2Cr 5.13-14; Is 6.4 * 16:2 Ex 9.10; Dt 28.35

Páant yeejép meép ā jumuchah, caan májboó jumnit nihat queejwā ī tái wan beedáh bejep be.

4 Chénewā ī puoh jénaat túttimah, biíh ángel jwuh ā bíbohni pamap díitboó jumnidih nihat mujnaboó, meo waócahnadihbat ā puoh báahani ā chūúup be. Páant ā chūúúchah, meép mujna mícjeh ā táut nuúm beedáh bejep be.*

5 Páant ā táut nuumúchah ennit, biíh ángel mujnadih en daoní, nin pah āi niijíp be:

“Dios, meém yéjeat wihcanni caá. Jon jātih, buubut ma jumna caá. Pánihna, cáacwā yeejép ī chājachah enna, queétdih peéh chājna, meép mujna chājat yooópdihih tigaá.

6 Namóhwāboó míhwādihih maona, meép ī yohop be. Páant ī mawatji jīb, queétdih meépdihjeh ma babhbat táutat yooópdihih caá. Páant ma chājatdih tibeé queét ī náahap be”, ā niijíp be.

7 Páant ā niiját túttimah, Diosdih cáo wúhat naajéh ā wéhenachah, wā joyóp be. “Páant tigaá. Maá, meém chah wēpni caá. Yeeat wihcanni, yooópdihih tigaá ma peéh chāchap be”, āi niijíp be.

8 Biíc peihcannit ī puoh jénaat túttimah, biíh ángel jwuh ā bíbohni pamap díitboó jumnidih yeodíh ā puoh jāhanap be. Páant ā puoh jāhanachah, cáacwādihih ā tehaat pínah niijná, Dios yeodíh tabit ā chāhaat táutat be.

9 Pánihna, cáacwā tabit wan tehna, Dios queétdih ā peéh chājatdih jéihnit, caandih yeejép ī jūihñup be. Yeejép yapna yuhna, ī yéjeatdih jīgahcan, ī noón cádahcap be. “Dios táini caá”, ī niij wēi naóhcap be.

10 Chénena míc ī puoh jénaat túttimah, biíh ángel jwuh ā bíbohni pamap díitboó jumnidih Namo ā chūudupboó ā puoh jéenanap be. Páant ā puoh jénaat túttimah, ā maáh jumupboó ā dupúáh bejep be.* Pánihna, queét yaoh jumnit, tabit tubana, íih nuúcdih ī néeh cháacáp be.

11 Dios queétdih ā yaoh chājachah jéihna, caandih yeejép ī jūihñup be. Queét tabit tubana yuhna, yeejép yahwítna duóná yuhna, ī yeejép chājatdih jīgahcan, ī noón cádahcap be.

12 Biícjīh bóo téihya ángelwā ī puoh jénaat túttimah, biíh ángel jwuh ā bíbohni pamap díitboó jumnidih Eúfrates wūt jumni mujna ā puoh báahanap be. Páant ā puoh báahanachah, caan máj ā jōpah bejep be, yeó aáb jūúwúpmant moón maáta íih cáacwā biícdihih ī chūúhat pínah niijná.*

13 Túttimah, biíc peihcannit nemépwā bubúwā pah jógohnitdih wā enep be. Biíc Maí Duúniíh jacmant ā bac jūúwúp be. Biíh mujmant jūóhni Namóih jacmant ā bac jūúwúp be. Biíh, “Dios naáwátdih naóh yapani caá”, niij yeeni baácmant jūóhni Namóih jacmant ā bac jūúwúp be.

14 Queét biíc peihcannit nemépwā cáacwā ī jéih chājca naáhdih chāj jéutnit pínah ī jumup be. Nihat baácdih moón ī maáta íih cáacwādihibut ī míc mawat táutat be. Páant ī míc mawat pínah yeó jāap Dios chah wēpni nihat cáacwādihih watni jumna, péé míc mawat yeó jāap ā jumuchah, caandih eníhcannitdih Dios ā yap yohbipna caá.

15 Caandih wā enat pónih, nin pah Jesús jwuh āi niij naáwáp be: “**¡Ñi joyoó! Nuúmní cáac ñi náhnica, nuúmédihih ā juibíat pah, weembát ñi náhnica, wā dei bejipna caá.**” Pánihna, yéguh duonít ī tíccat pah, táinidih chājnit, wā jwáub dei juibíachah, ñi tíccan niít. Páant wā dei juibíat pínahdih táí páinit, búdí ñi wēibipna caá”, ā niijíp be.

16 Queét biíc peihcannit nemépwā nihat baácdih moón ī maátadihih míc mawat táut niijná, ī yoób míc wáacat táutat be. Hebreo wéheatjīh “Armagedón”, wūt jumupboó ī míc wáacap be.*

17 Seis ángelwā ī puoh jénaat túttimah, caán péeni jwuh ā bíbohni pamap díitboó jumnidih johlit jumupboó ā puoh yohop be. Páant ā puhwachahjeh, áih muúmant Dios wēpép ā niijíp be: “¡Páant bóojeh tigaá, buca!” ā niijíp be.

18 Páant ā niijíchahjeh, úum náah jumni yoobát énoh wedóat biícdihih paí, baác búdí ā méménap be.* Jon jātih páant bóo pohba baác ápi mémécán jīi. Buu caá chah baác méméat ā yoób jumup.

19 Páant ā baác méménachah, caán búdí tútchi, dúuc peét bejna, biíc peihcanni tútchina pah ā chāwáp be. Nihat biíh tútchinabat ā boto jéen beedáh bejep be. Caán búdí tútchi, Babilonia wūt jumni tútchidih moón tabit yeejép ī chājatjidihih náhnina, búdí íjnit, Dios queétdih búdí ā peéh chāchap be.*

20 Pánih baác méména, nihat quewana boto daab béj, jeenábút ā boto jéen beedáh bejep be. Pánihna, dedé jeé, quewabat ā noón wihcap be.*

21 Dahwani cámahni mah dahna cáacwādihih ā buug lājap be.* Caán cincuenta kilos pah bóo chodni dahna ā jumup be. Pánihna, queétdih ā buug lājachah, cáacwādihih

* 16:4 Ex 7.17-21; Sal 78.44 * 16:10 Ex 10.21 * 16:12 Is 11.15 * 16:15 Mt 24.43-44; Lc 12.39-40; Ap 3.3 * 16:16 Jue 5.19; 2R 9.27; 23.29; 2Cr 35.22; Zac 12.11 * 16:18 Ap 8.5; 11.13,19 * 16:19 Is 51.17; Jer 25.15; Ap 14.10 * 16:20 Ap 6.14 * 16:21 Ex 9.23; Ap 11.19

tabit ã peéh chãjachah ennit, Diosdih yeejép ï jũihñup be.

17

Tabit yeejép chãjat túutnih

¹ Túttimah, siete pamapnadih bíbohniit ángelwãjeéh jumni wã pebh juiñit, nin pah weemdiñ ã niñ naáwãp be: “Ma en juáwá. Dawá mujna chah cháudnih dawá cáacwãdih tabit yeejép mi chãjat túutat peéh, Dios ã peéh chãjat pínahdih meemdiñ wã jũatbipna caá.*

² Nihat baácdih moón ï maátadih mi watna caá. Queét maáta caántdih jepahniit, mijeéh ï yéej chãjap be. Páant ï chãjachah, nihat cáacwãbut bíic yoobó ï yéej chãjap be”, ã niñjíp be.*

³ Páant ã niñjat túttimah, Túini Espíritu ã wēpat weemdiñ búdí ã jumuchah, cáac wihcapboó ángel weemdiñ ã ub bejep be. Á ub juibínachah, dũni Namojih yad wili mi cháudchah, wã enep be. Caán Namo wã jwíih enniñeh mantih ã jumup be. Caán siete waó jumni, diez mona jumni ã jumup be. Áih waonãdih dawá wüt yee daácní ã jumuchah ennit, Dios búdí ã iñna caá.*

⁴ Caanjih cháudnihboó maáta ï dũwát chóodih mi dũwép be. Caán chóona chod dũni, ñunúp mac pah chítah jumni, dawá oro, búdí júb jumni jeé túbna, perlas wüt jumni túbna bíicdih ï wid búudhni ã jumup be. Oro pamapdihbut mi bíbohup be.* Caán pámap túi jígohni jumna yuhna, caán diútboó búdí yeejép mi chãjat ã jumup be.

⁵ Caánt yeejép wili miñ mót juúhdih mi wüt daácní ã jumup be. Caan wútdih bita ï túi jéihcan caá. Nin caá mi wüt: “BÚDÍ TÚTCHI BABILONIA WÉT JUMNI TÚTCHI PAH CAÁ. NIHAT YÉEJ CHãJATDIH ÑINAHAT TÚTNIH, DIOSDIH NÁAHAT TÚTTCANNIH CAÁ”, niñ daác búudhni mi jumup be.

⁶ Dawá Jesúhwãdih míic maonit, ñih meép ï yohochah enna, máihnih pah búdí mi weñep be. Jesúsdiñ ï cádahcat júb caánt queétdih mi mawap be.

Caántdih ennit, weémboó wã en wáhi bejep be.

⁷ Páant wã en wáhi bejchah ennit, ángel weemdiñ nin pah ã niñjíp be: “¿Dépanih tigaá ma en wáhi bej? Ma jéihca naáh yad wíldih mi cháudni Namo siete waó jumni, diez mona jumnidihbut wã jéihyabipna caá.

⁸ Caán Namo jãtih jumni ã jumup be. Obohjeéhtih, bũ ã wih jwuhcan caá. Túttimah, caán numah bóo ñitmant jumni ã bac juóhbiñna yuh caá.* Páant ã bac juúwát túttimah, iiguípna ã bejbiñna caá. Nin baác ã

jumat pínah jãtih Dios áihwã pínah ï wútdih áih papélah tólihdih ã daacáp jĩ.* Pániñna, ã daácca naáhwoó caán Namo ã jwáub jígohochah, ï en wáhi bejbiñna caá.

⁹ “Bũ wã naáwãdih jéihñna, ñi túi joyoo. Namoiñ siete waoná, siete jeená panihni ã jumna caá. Caán siete jeenáñih caánt mi cháudup be. Caán siete jeená siete maátadih mi watnit ã jumna caá.

¹⁰ Cinco maáta ï maáh jumati jãantjeh ã búudáh bejep be. Bíih queét túttimah, bũ maáh ã jumna caá. Bíihboó caán túttimah maáh waadnit, bahniñeh ã jumbipna caá.

¹¹ Namoboó jãtih jumni, bũ wihcanni, queét siete maáta túttimah, jwáub jumna, maáh ã waadbiñna caá. Caán siete maátajeéh jumni caá. Túttimah, iiguípna ã bejbiñna caá.

¹²⁻¹³ “Namoiñ mona, diez maáta panihni ï jumna caá.* Dawá cáacwã ï chah maáta pínah ï jumna caá. Obohjeéhtih, queétdiñ maáta ï waad jwuhcan caá. Queét diez maáta bíic yoobó jenah joinit, Namoihwã ï jumbipna caá. Pániñna, ñih baácdih moón ï chah maáh Namodih ï waadabiñna caá.

¹⁴ Queét diez maáta Namo bíicdih bejnit, Oveja Wúh ã ñionit, caandih cádahcanni bíicdih ï jumupna, míic mawadiñ ï juibíbiñna caá. Páant ï míic mawachah yuhna, Oveja Wúh áihwã bíicdih queétdiñ ï yap yohbiñna caá. Caán Oveja Wúh nihat cáacwã ï maáta chah Maáh caá ã jumup. Páñih chah wēpni jumna, queétdih ã yap yohbiñna caá”, ángel ã niñjíp be.*

¹⁵ Caanjéh mantih nin pah ã jwáub niñjíp be: “Bũ caánt yeejép cháñnih dawá mujna chah cháudnih ded pah mi jumatiñ wã naóhbiñna caá. Caan mujna nin baácdih moón, dawá cáacwã ï jumat pah caá.

¹⁶ Caán Namoboó, diez maátajih yeejép cháñnihdih ï enñican niit. Pániñna, queétdiñ míih bíi déedih, míih túini yéguehdihbut dáuc wá beedánachah, tíc náah jumnih mi cháobiñna caá. Míih déepdihbut ï jeémpbiñna caá. Páant ï jeémp judhndihbut ï cáo yoh beedabiñna caá.

¹⁷ Dios yeejép cháñnihdih yohat túut niñná, queét diez maátadih bíic yoobó ã jenah joyát túutap be, Namodih ñih baácdih moón chah maáh ã jumat pínah niñná. Jon jãtih Dios ã niñjatjíp pah ã yap beedéchahjeh, Namoboodihbut ã yohbiñna caá.

¹⁸ Caánt ma enniñih nin panihni mi jumna caá: Caánt Babilonia wüt jumni búdí tútchi panihni caá. Caán tútchidih moón nihat baácdih moondih yeejép watnit ï jumna caá”, ángel ã niñjíp be.

* 17:1 Jer 51.13 * 17:2 Is 23.17; Jer 51.7 * 17:3 Ap 13.1 * 17:4 Jer 51.7 * 17:8 Dn 7.7; Ap 11.7 * 17:8 Sal 69.28; Ap 3.5; 13.8 * 17:12-13 Dn 7.24 * 17:14 Dt 10.17; Ap 19.16

18

Babilonia tútchi yohni á jumat

¹ Túttimah, biñh ángel, Dios pebh jumni ã dei juúwáchah, wã enep be. Búdi wêpni jumna, ã yeh iigát nihat baácboó ã túi baabáp be.

² Pániñ dei juinít, caán ángel tubit ã wêp niijíp be:

“¡Yohni caá buca! Wêpép Babilonia tútchidih moondih Dios jáantjeh ã yoh beedánap be.* Buu dawá nemépwã, yeejép jwébehwã, cáacwã ã en iinít múicjeh ã jumna caá.*

³ Nihat baácđih moón, ã maáta biícđih, caán tútchidih moón yeejép ã chājachah, ã en yacap be. Páant yeejép ã chājatdih en yacnit, Namodih wēnit, ã jepahap be. Queét nihat dawá bií déedihbut ã en ñinahap be. Páant yeejép ã chājatji jīb Diosboó caán tútchidih moondih ã yoh beedánap be”, ã niijíp be.*

⁴ Túttimah, jeámant Diosboó nin pah ãi niijíp be:

“Wíihwãá, caán tútchidih moón biícđih yéej chājat tūt niijná, ñi bac bejeé.* Ñi bac bejcah, queéđih wã peéh chājachah, yeebđihbut ã chūáhbična caá.

⁵ Ý yéej chājat caant yeejép chājniñ mi yéej chājatji pah, búdi yooab ã jumna caá.* Pánihna, weemboó mi yéej chājatjidih wã quíib buúdcán caá.

⁶ Pániñ quíib buúdcán, caántđih búdi wã peéh chājat tūtbična caá. Cáacwáđih yeejép mi chājat tūtataji pah, caántboóđih yeejép yooab wã peéh chājat tūtbična caá.*

⁷ Caántboó ‘Weém maáh wili, túiniñ caá. Éemp wunnih ã moh yéejat panihcan caá. Dedé yeejép yapat weemđih ã wihcan niít’, mi niij jenah joyóp yuh be. Páant niij jenah joiná, búdi jīb jumnidih mi bíbohoh pe. Páant búdi jīb jumnidih mi bíbohataji pah muntih, yeejép mi yapa naáh.

⁸ Páant mi niij jenah joyóchah yahna, náhnicañjeh caántđih peéh chājat pínah ã jumbična caá. Caánt tubáp chūáh, wun jainít, nuugápñjeh mi wunbična caá. Páant mi wunuchah, caántđih ã cáo yohbična caá. Weém ñi Maáh Dios chah wêpni jumna, caántđih wã niiját pah yooópđih wã peéh chājat tūtbična caá”, jeámant ãi niijíp be.*

⁹ Pánihna, Dios caántđih peéh chājna, ã cáo yohochah, caán jeidih ennit, nin baácđih

moón ã maáta búdi ã juibípna caá. Queét mijeéh yeejép chājniñ, caán tútchiboó túini bií déedih jīb chājadiñ ã juibínap yuh be.

¹⁰ Páant búdi ã iiguíchah enna, queét maáta ñih tútchimant jumna, biíc yooob peéh chājat pínahđih umnit, ã en wáhi bejbična caá. Caandih en wáhi bejniñ, nin pah ã niijbípna caá:

“Moh yéejni tútchi caá, Babilonia. Con búdi tútchi, chah wêpni tútchi ã jumap yuh be. Obohjeéhtih, náhnicañ, con tútchidih Dios ã peéh chājna caá”, ã niijbípna caá.*

¹¹ Nihat baácđih moón bií dée jīb chāj jibnitboó, caán tútchi ã buúđachah enna, bií déedih jwúb jīb chāj wáhat pínah wihcan jéihnit, búdi ã jīgahbična caá.*

¹² Oro, plata, búdi jīb jumni jeé túbna, perlas wát jumni túbnađihbut ã jéih jīb chāj wáhan niít. Biñh ã ub juóhni túini yéuehna, maáta ã duwát jaiñni yéueh chóona, seda wát jumni túi itini chóona, duani yéueh chóonadiñbut jīb chājniñ ã wihcan caá. Biñh ã ub juóhni chej jumni máa nahna, marfil wát jumniññh ã chājniñ, búdi jīb jumni máajñh ã chājniñ, bronce wát jumniññh ã chājniñ, ãtahññh ã chājniñ, mármol wát jumni jeeññh ã chājniñđihbut jīb chājniñ ã wihcan caá.

¹³ Biñh ã ub juóhni ã jeémátđih ã nuñaat pínah canela wát jumni, biñh ã jeémátđih ã nuñaat pínahbut, chej jumni ã cáwat pínah, mirra wát jumni chej jumni dahnadiñbut jīb chājniñ ã wihcan caá. Biñh ã ub juóhni ã jeémát pínah jiwá iguñh mac, jeémát chājat yí, trigo oj, caán túbnađihbut jīb chājniñ ã wihcan caá. Bitá jiwíwã, ovejawã, caballowã ã wáni pütáni chóona biícđihbut jīb chājniñ ã wihcan caá. Queéđih teo wáhnit pínahđih ã ub juúwáchah yahna, queéđih jīb chājniñ pínah ã wihcan caá. Pánihna, jīb chājniñ pínah ã wihcañ enna, queét ub juóhniñjiboó búdi ã jīgahbična caá.*

¹⁴ Caán tútchidih moonjídih jainá, nin pah ã niijbípna caá:

“¡Adé! ã moh yéejna caá. Nihat ã oiniji ã bíbohñjibut ã buúđah bejep be. Chéneji ã jwúb wihcan niít”, ã niijbípna caá.

¹⁵ Queét caán tútchidih moondih bií dée jīb chāj wáhna, búdi ã jīb tewep yuh be. Pánihna, caán tútchidih yuúpmah ã en boj behbična caá, “Jwiúđihbut peéh chājná”, niijná. Páant niij en ñahna, caán tútchidih búdi ã jīgahbična caá.*

¹⁶ Búdi jīgahnit, nin pah ã niijbípna caá:

* 18:2 Is 21:9; Jer 51:8; Ap 14:8

* 18:2 Is 13:21; Jer 50:39

* 18:3 Is 23:17; Jer 51:7

* 18:4 Is 48:20; Jer 50:8; 51:6,45

* 18:5 Gn 18:20-21; Jer 51:9

* 18:6 Sal 28:4; 137:8; Jer 50:29

* 18:8 Is 47:7-9

* 18:10 Ez 26:16-17

* 18:11 Ez

27.31,36

* 18:13 Ez 27.12-13.22

* 18:15 Ez 27.31,36

“Moh yéejnit caá con búdí tátchidih moonjí. Queét caánt yeejép chäjnih mi nihah pah táinidih í bíbohóh yuh be. Caántboó táí jaihni, táí dũni yégueh chóona, maáta í dawát chóonadih mi dawáp yuh be. Oro, búdí jíib jumni jeé tíbna, perlas wát jumni tíbnadihbut búadhi yégueh chóonadih mi dawáp yuh be. Páant mi nihah pah con tátchidih moón í jumap yuh be.

17 Obohjeéhtih, náhncahjuh con tátchi á búadáh bejep be”, í niijbípna caá.

Nihat dahwani jááj chóonadih moón, í maáta, queétdih teo wáhnit, bita búdí mujboó teo jibnitbut, caán tátchidih yuúp í enbipna caá.*

18 Caanjíh enna, caán tátchi á iiguichah ennit, nin pah í niij náacbipna caá: “Con tátchi nihah pah, bíh tátchina á wihcan caá”, í niijbípna caá.*

19 Pánih búdí jígah jáinít, nin pah í niijbípna caá:

“¡Adé! Con tátchidih moonjí moh yéejnit caá. Táini tátchi yuh jíí. Nihat jwiit dahwani jááj chóona bíbohóh, búdí mujna jibnit, con tátchidih bóo bíí déejíh jwí jíib tewep yuh be. Obohjeéhtih, bíicmantjuh con tátchi á búád beedáh bejep be”, í niijbípna caá.*

20 Caán tátchidih Dios á yohochah ennit, yeéb nihah, ángelwá, Jesúíhwá, áih táini doonádh naóh jibnit, naóh yapanit bíicdih, búdí níí weñeé.* Caán tátchidih moón yeebdíh búdí yeejép í chájat táutap be. Páant yeejép í chájatjí jíib Dios á peéh chájna caá, buca”, í niijbípna caá.

21 Táltimah, bíih wépép ángel búdí jee dáhdih ub náha bojnit, búdí mujna á yoh báahanap be. Pánih yoh báahana, nin pah á niijp be:

“Nin jee dáh á buág báahat pah búdí Babilonia tátchi páantjuh búadní á jumna caá.* Páant á búadát táltimah, caán tátchidih chéneji í encan níit.*

22 Caán tátchidih í ewatjí á jwáub wihcan níit. Árspadh í bíitatjí, chíó nahnadih í póojatjí, bíih póojat nahnadihbut í póojatjíbut á wihcan níit.* Caán tátchidih teonitjí í jwáub teocan níit. Jeémát chájna, jeé júdjíh í úunat yáaatbut á laihsan níit.

23 Caán tátchi á jwáub yeh iigcán níit. Téihya chéonit, í wéi wéheatjíbut á jwáub laihsan níit.* Caán tátchidih moón bíí déedih jíib cháí jibnit bíih tátchinadih

moondíh í en ñinahat táutap be. Pánih en ñinahat táutnit, Diosdih í náahcat pínah níijná, queétdih í yéejanap be”, ángel á niijp be.

24 Caán tátchidih moón Dios naawát dih naóh yapanit dih, bita áihwádhbut yeejép ít mao yohóp tají. Nihat bíih tátchidih moonbút Jesúíhwádh í mao yohat dih ít en yacáp tají. Páant búdí meép í yohatjí jíib, Babilonia tátchidih moondíh Dios búdí á peéh chájap be.*

19

1 Babilonia tátchi ded pah á yapat pínahdih wá enat táltimah, jeámant dawá nin pah íí niij wéi náacáchah wá joyóp be:

¡Aleluya! Diosdih búdí jwí wéi naóh jíih. Dios jwiitdih táí ubni caá. Nihat cáacwádh wátni, chah wépni caá. Pánihna, caandih búdí wéi naawát caá náahap.

2 Yeecan, yoobópdih peéh chájni caá. Yeejép chájnihdih en yacnit, nin baácdih moón yeejép í chájap be. Pánihna, caántboodih Dios búdí á peéh chájap be. Áihwádh mi mao yohat jíibbut, búdí á peéh chájap be”, íí niijp be.*

3 Táltimah, nin pah í jwáub niij wéi náacáchah, wá joyóp be:

“¡Aleluya! Diosdih jwí táí wéi naóh jíih. Caán yeejép búdí tátchi iig beední jumna, chéneji á jwáub jíghocan níit”, íí niijp be.*

4 Queét veinticuatro maáta, chéneha míic dawá quíibna jumnit ángelwá bíicdih bódhica caj yoh nájnít, nin pah jwí Maáh Diosdih í niij wéi náacáp be: “¡Páant tígad! ¡Aleluya!” í niijp be.

5 Táltimah, Maáh pebh ñuhni nin pah áí niijp be:

“Jwí Maáh Diosdih níí weñeé. Nihat caandih teo wáhnit, oboh jumnit, maátatbut, nihah yeéb áihwá níí táí weñeé”, á niijp be.*

Oveja Wúuh téihya chéona, á numah jeémát

6 Táltimah, dawá cáacwá í wéi naawáchah, wá joyóp be. Búdí dóo, énoh á yáat pah bóo áí yáanap be.*

“¡Aleluya! Diosdih búdí jwí wéi naóh jíih. Buu jwí Maáh yoobát caá á jumap. Pánihna, jwí Maáh chah wépnidih jwí wéi naóh jíih.*

7 Buu Oveja Wúuh téihya chéwat táut caá á chájap. Á téihya chéonih pínah wili, táí míic ámoh péanah mi páina caá.

8 Táí baabní yégueh quei wihcanni chóodih Dios caántdih á wáhpap be. Caán táí

* 18:17 Is 23.14; Ez 27.26-30 * 18:18 Ez 27.32 * 18:19 Ez 27.30-34 * 18:20 Dt 32.43; Jer 51.48 * 18:21 Jer 51.63-64 * 18:21 Ez 26.21 * 18:22 Is 24.8; Ez 26.13 * 18:23 Jer 7.34; 25.10 * 18:24 Jer 51.49 * 19:2 Dt 32.43; 2R 9.7 * 19:3 Is 34.10 * 19:5 Sal 115.13 * 19:6 Ez 1.24 * 19:6 Sal 93.1; 97.1; 99.1

baabni yégueh Dioihwā ī tūi chājatdih ā jūutna caá. Pánihna, ī téihya chéwat yeó jáap ā jumuchah, jwiit jwī wēi jūih, ī niijp be.*

⁹ Páant ī niij wēi naáwát túttimah, caán ángel nin pah weemdih ā jwúub niijp be: “Nindih ma daacá: ‘Oveja Wáuh téihya chéona, ā numah jeémátdih* Dios ā did bo-jnitboó, tūi wēinit caá’, ma niij daacá”, ā niijp be. Páant niijnákeh tih, nin pah ā jwúub ñuún niijp be: “Tūi yoobópdih tibeé wá naáwát. Dios weemdih ā naáwát tútup be”, ā niijp be.

¹⁰ Páant ā niijchah joinit, caan pébh bódicha caj yoh ñajnit, caandih weñat túut wā chājap yuh be. Obohjeéhtih, páant wā chājachah ennit, weemdih nin pah ā niijp be: “Páant ma chājca bojó. Meém ma nihat pah weembát Diosdih teo wáhni man tigaá. Ma déewá Jesúihwā, nihat áih tūini doonádih cádahcannit ī nihat pah weembát Diosdih teo wáhni man tigaá. Diosdihjeh bódicha caj yoh ñajnit, weñat caá náahap”, ā niijp be. Nihat Dios naáwátdih naóh yapanitboó Tūini Espiritu ā wēpatjīh Jesúih tūini doonádih jwī naóhna caá. Pánihna, jwiit nihat caandih teo wáhniit mícjeh caá.

Baabni caballojih chéudni

¹¹ Túttimah, Dios ā jumupboó jēc pāa lajni pah ā jumuchah, wā enep be.* Caánboó baabni cabaloldih wā enep be. Caanjīh chéudni “Yeecanni, yoobópdih chājni”, ā wāt jumup be. Caandih enihcannitdih míc maonit, yoobópdih peéh chājni caá.*

¹² Áih quíibna tuu óopát panih jigohni be.* Áih wao dáhdih maáta ī dawát júdnadidh dawá ā dawúp be. Biīh wútbu ā dawúp be. Caán wútdih caanjéh ā jéihyep be. Bita ī jéihcap be.

¹³ Áih yégueh, búdi meép chéuhni chóodih ā dawúp be. Caanjéh yuhna, biīh wāt jumna, “Dios ā jenah joyátdih naóhni”, ā wāt jumup be.*

¹⁴ Áih soldadowā jeámant moón caandih ī péenap be. Baabni caballowājih chéudnit, tūi quei wíhcanni baabni yégueh chóonadidh duonít míc ī jumup be.

¹⁵ Chénaboó jaco jumni íibat naadīh ā chāác tewep be. Caán naá nin baácdih moondih ā yap yohat pínah naá ā jumup be. Á wēpatjīh ā wutuchah, biíc caandih ā jéih yap yohcan niit.* Dios chah wēpni nin baácdih moón tubit ī yéej chājatjidih búdi ā íjna caá. Páant ā íjichah, caballojih chéudniboó queétdih búdi ā peéh chājbipna caá.*

* 19:8 Ef 5.23-32; Ap 7.14 * 19:9 Mt 22.2-3 * 19:11 Ez 1.1 * 19:11 Sal 96.13; Is 11.4 * 19:12 Dn 10.6 * 19:13 Jn 1.1,14 * 19:15 Sal 2.9 * 19:15 Is 63.3; Lm 1.15; Jl 3.13; Ap 14.20 * 19:16 Dt 10.17; Ap 17.14 * 19:18 Ez 39.17-20 * 19:20 Ap 13.1-18 * 20:2 Gn 3.1

¹⁶ Áih yégueh chóo múijih áih biīh wāt daádni ā jumup be, nihat ī jéih enat pínah niijná. “NIHAT CÁACWÁ Ī MAÁTA CHAH WĒPNI MAÁH CAÁ”, ā niij daádni ā jumup be.*

Namodih ā yap yohat

¹⁷ Túttimah, yeojīh ñuhni ángeldih wā enep be. Nihat jóopwátdih nin pah ā niij ej wáacap be: “Míc wáacnit, Dios ā wáhni jeémátdih ñi jeémp jwúwá.

¹⁸ Nihat baácdih moón Diosdih yap yohnitjūih bácahdih jeémát túut niijná, ñi míc wáac jwúwá. Ī maáta, soldadowā Ī maáta, chah wēpni, caballowā, queétdih chéudnit, nihat bita, queétdih teo wáhniit, teo wáhcannit, oboh jumnitbat, queétdih nihatīh bácahdidih jeémát túut niijná, ñi pái jwúwá”, jóopwátdih ángel ā niijp be.*

¹⁹ Túttimah, Namodih, nin baácdih moón chah maáta, Īih soldadowā biícidih míc wáacnit, míc mawadidh Ī bejchah, wā enep be. Pánihna, baabni caballojih chéudni, áih soldadowā biícidih Ī jumapna Namowā míc mawadidh Ī juibínap be.

²⁰ Páant Ī míc mawachah, baabni caballojih chéudniboó Namodih yap yohnit, ā tewep be. Biīh Namó, “Dios naáwátdih naóh yapani caá”, niij yeenidihbat yap yohnit, ā tewep be. Caán yeeniboó jwīh jwóhni Namodih nihat cáacwā Ī tūi jenah joyát pínah niijná, cáacwā Ī jéih chājca naáhdih dawá chāj jwútni ā jumup be. Caán ā jéuatjīh Namóih wāt duonítidih, áih pápnidih wēinitdihbat ā yeenap be.* Queétdih chénewátdih yap yohnit ā chéwat túttimah, queétdih báadnitiidihjeh iiguipna ā yohop be. Caán iiguipboó búdi muj pah bóo, tubit yeejép chej jumni, iig dubcapboó ā jumup be.

²¹ Bita ĩjéeh jumnitjidih baabni caballojih chéudniboó ā chāác teoni íibat naajīh ā mawap be. Páant ā mawat túttimah, queétdih jóopwáboó ĩih bácahdidih jeémpnit, búdi ĩ wud jumup be.

20

Mil jópchi Jesucristo áihwájéeh ā maáh jumat

¹ Túttimah, biīh ángel jeámant ā dei jwúwúchah, wā enep be. Numah bóo ítdih bóo llavedidh, búdi ítah tópdihbat ā bibohop be.

² Pánih dei junit, Maí Duunidih ā tewep be. Caán Maí Duuni jon jātīh bóo maí chóo duoniji, nemépwā ĩ maáh, Satanás wāt jumni ā jumup be.* Caandih teonit, mil jópchi

poħba yeejép á chājat pínah niijná, ā ub dei jāóhni itah tōpjñh ā chéwep be.

³ Pánih chéó péanit, ā bac jāóhniji íitboojéh muntih yohnit, ā nemep be, baácdih moondih mil jōpchí poħba ā yeeat pínah niijná. Mil jōpchí túttimah, caandih ā jwáub bacabipna caá, daocánni yeó jáap ā jam jwuhat pínah niijná.

⁴ Túttimah, dawá maáta chéudnitdih wā enep be. Cáacwā í yeejatji jñib, í peéh chājat pínah wēpatdih queét maátadih Cristoboó átát wāhup tabe. * Bitadihbut wā enep be. Queétboó Jesúhí túni doonádih, Dios naáwátidihbut í naáwátji jñib waó bóod yohnitji jwáub boonit í jumup be. * Namodih, áih pāpnidihbut, bóidicha caj yoh ñaj wēicannit, íih móot juáhnadih íih téihyanadihbut, áih wútdih í daacát tútup be. * Bitá queétdih í mao yohat túttimah, í jwáub boó pud jāúwáp be, páant muntih. Pánih jwáub boó pud jāúwát túttimah, queét mil jōpchí Cristo bíicdih maáta ā jumat tútup be.

⁵ Cristohwā í maonitji, wānnitjibut, í jwíh boó pud jāúwáp be. Obohjeéhtih, bitá wānnitjiboó í boó pud jāóh jwuhcap be. Jesúhíwā mil jōpchí maáta í jumat túttimah, queét jwuh í boó pud jāóhbipna caá.

⁶ Pánihna, ā jwíh boonitboó yeejat wihcannit búdí wēnít í jumup be. Queét iiguípna bejan, í jwáub wūncan níit. Diosdih, Cristodihbut wēi wáuh wāhñit jumna, ájeéh í wutbipna caá. *

Cristo nemépwā í maáhdih ā yap yohat

⁷ Mil jōpchí túttimah, Satanásdih, numah bóo íitboó Dios ā chéó yohat tútunji jwáub wātni ā jumbipna caá.

⁸ Pánih bacniji nin baácdih moondih ā jwáub yeebipna caá. Gog wāt jumnitdih, Magog wāt jumnitdihbut ā yeebipna caá. * Pánihna, queét ā yeeatdih joinit, míic mawadih bejat tút niijná, íih soldadowádih í míic wāacbipna caá. Queét soldadowā óon ā dawát pah í jumbipna caá.

⁹ Nin baácdih bej peétnit, Dioihwā ā oinit í jumupna í ñuh púud bejbipna caá. Páant í ñuh púud bejchah, Dios jeámant iigát wāhñit, queétdih ā cáo beedábipna caá.

¹⁰ Páant ā cáwat túttimah, queétdih yeeni nemépwā í maáhdih iiguípna ā yohbipna caá. Namodih, “Dios naáwátidih naóh yapani caá”, níj yeenidihbut ā yohopjiboo mántih í maáh Satanásdihbut ā yohbipna caá. Caán iigát búdí muj pah bóo, tubit yeejép chej jumni, iig dūbcapboó ā jumup be. Caanjñh páantjeh yeejép í tubabipna caá.

* 20:4 Dn 7.9,22,27; Mt 19.28; Lc 22.30 * 20:4 Ap 6.9 * 20:4 Ap 13.16-17; 14.9 * 20:6 Ap 1.6; 5.10 * 20:8 Ez 38.2,9,15 * 20:12-13 Sal 69.28; Ap 3.5 * 20:12-13 Dn 7.9-10 * 20:14-15 Mt 25.41; Ap 2.11; 21.8 * 21:1 Is 65.17; 66.22; 2P 3.13 * 21:2 Is 52.1; Gá 4.26; Ap 3.12 * 21:2 Is 61.10; Ap 19.7-8 * 21:3 Lv 26.11,12; Ez 37.27 * 21:4 Is 25.8; 35.10; 65.19; Ap 7.17

Dios caandih jepahcannitjidih ā yoóh peéh chājat

¹¹ Túttimah, túi baabní búdí chéudatdih Dios ā chéudachah, wā enep be. Nin baác, jeábut buádná, ā jgohcap be, buca.

¹²⁻¹³ Oboh jumnitji, í maátabut wānnitji jwáub boonit, Maáh pebh í ñuhachah, wā enep be. Búdí mujboó buádnitji, baácboó buádnitjibut boó pud jāóhñit queét ñuhñit í jumup be. Caanjñh í ñuhachah, caán Maáhboó ā daácniji papélah tólihnadih ā watap be. Caán tólihma cáacwā ded pah í chājatjidih átát daáci taga. Túttimah, bíih tólihdihbut ā watap be. Caán tólihbóo Jesúsdih jepahnitjñih wātnadih ā daácní ā jumup be. * Pánihna, caán tólihnamant en péanit, ded pah í chājatji jñib ā peéh chājav be. *

¹⁴⁻¹⁵ Pánihna, Dios áihwádhí ā wāt daácní tólihbóo det íih wāt wihcannitdih peéh chājñit, iiguípna ā yohop be. Páant iiguípna ā yohnitboó jwáub wānnit panihñit í jumup be. Pánihat túttimah, chéneji jwáub wūnat ā wihcan níit, buca. *

21

Jáap jeá, jáap baácbut

¹ Túttimah, jáap jeá, jáap baácdihbut wā enep be. * Jwíh jumni jeá, baác, búdí mujbut átát buádh bejep be. Páant ā buádechah, nihát yeejatbut átát buádh bejep be.

² Weém, Juan, Jáap Jerusalén Dios pebh-mant ā dei jāúwáchah, wā enep be. * Téihya chéonih pínah túni yégueh duonit, mí áa pínahdih jwáádhí jāúwát dée pah túi jgohni ā jumup be. *

³ Caandih wā enechah, Maáh ā chéudupmant nin pah áí níj wēp naáwáp be: “Ñi eneeé. Būu jwuh caá Dios cáacwājeéh jumna caá ā chājav, buca. Íjeéh jumna, áihwā yoobát í jumuchah, caanjéh í Maáh ā jumbipna caá. *

⁴ Queétdih ā weñanachah, jgahatbut ā wihcan níit. Yeejat wihcan, tubatbut wihcan, í jwáub wūncan níit. Tuba jñát wihcan, wñ jñátbut ā wihcan níit. Nihat jon játih yeejép ā jumatji ā buádh bejep be”, ā níijp be. *

⁵ Túttimah, caán chéudni nin pah ā jwáub níijp be: “Ñi eneeé. Nihatdih jáap míicjeh wā chájna caá”, ā níijp be. Páant níijnit, nin pah weemdih ā jwáub níijp be: “Búetéh wā níjút túi yoobópdiħ jumna, wā níjútji pahjeh bíic yoobó ā yapbipna caá. Páant wā níjútjidih joinit, ma daacá”, ā níijp be.

⁶ Túttimah, nin pah ā jwáub níijp be, páant muntih: “Páant bóojeh tigaá. Weém

biíhmah jumni caá. Nihat wā chājnidih Maáh jumna, caandíh wā jwáub yohat túttimah páantjeh wā jumvipna caá. Det taca joótnit, mahdíh í babhbíhichah, túini mahdíh jíib náahcanjeh, queétdih wā wáhbipna caá. Caán mahdíh babhntiboó jwáub wuncan, páantjeh wájeéh í jumvipna caá.*

⁷ Det yeejépdih yap yohnitdih nin pah wā túi chājvipna caá: Jáap baácboó jumna, búdí í wēibipna caá. Pániha, weém ílh Dios yoobát wā jumwachah, queétdoó wā weh í jumvipna caá.*

⁸ Obohjeéhtih, det úumna, weemdíh cádahnit, weemdíh náahcannit, yeejép chājnit, cáacwádih mao yohnit, í weha mána nihcannitjéh yéej chājnit, jíohnit, í pápnidih wēinit, nihat yeenit yuh buca iiguípna í bejbipna caá. Caán iiguípboó búdí mwj pah bóo, tabit yeejép chej jumni, íg dabcapboó caá. Caanná bejna, jwáub wunat pah í bejna caá”, á níijíp be.*

Jáap Jerusalén

⁹ Túttimah, bíic ángel, siete pamapna bíbohniit á peéh chájat túutnit ángelwájeéh jumni, wā pebh á juyáp be.* Pánih juínit, nin pah weemdíh á níijíp be: “Ma en júúwá. Oveja Wáúh á jáap áa jumnidih meemdíh wā júutvipna caá”, á níijíp be.

¹⁰ Pániha, Túini Espiritu jap bóo jeejina weemdíh á numah púuh laab béjep be. Páant á numah púuh laáb juibínachah, japmant Dioíh tútchi, Jáap Jerusalén, á dei júúwáchah, weemdíh á júutp be.* Nin pah caán tútchi á jíghop be:

¹¹ Dios á yeh iigátjéh túi yeh iigni tútchi á jumap be. Búdí jíib jumni jeé túi jélepni, ítah naadíh jwí túi en yabaca bojat pah, caán tútchi á jumap be.

¹² Caán tútchi yehmant wáihyat júdu, búdí wáupni jap bóo yoobát á jumap be. Caán wáihyat júdu dih doce jécna á jumap be. Caan jécna jumap pah biquina ángelwá í wapap be. Caan jécna jumap pah Israel juimená doce poómp ílh wátna daánci á jumap be.

¹³ Yeó aab júúwúpmant bíic peihcanni jécna á jumap be. Yeó dei bejepboobát bíic peihcanni jécna á jumap be. Nin chóop yapatboobát bíic peihcanni jécna á jumap be. Bíih chóop yapatboobát bíic peihcanni jécna á jumap be.*

¹⁴ Caán wáihyat júdu, doce jee dáhnajih á lajap be. Caán jeé jumap pah Oveja Wáúh jwíit doce á naáwát túutnitji, jwíih wátna daánci á jumap be.*

¹⁵ Weemdíh naóhni ángel á jenah enat pínah oro nahdíh á bíbohó be. Caán

túttchidih, wáihyat júdu, jécnadihbut jenah enat túut á chájap be.*

¹⁶ Pániha, caán tútchi áih maatát, áih japat, áih buwábut, nihat bíic yoobó múic á jumap be. Caán ángel á bíbohni jenah enat nahjíh caán túttchidih á jenah enechah, doce estadio níijni, dos mil doscientos kilómetros maátmi á jumap be.

¹⁷ Caandíh jenah en péanit, caán wáihyat júdu á wáupatdih á jenah enep be. Ciento cuarenta y cuatro codos í níijni, sesenta y cinco metros wáupni júdu á jumap be. Jwíit cáacwá jwí jenah enat pah, caán ángel jenah enna á chájap be.

¹⁸ Caán wáihyat júdu túi jélepni jeejéh á chájni júdu á jumap be. Caán tútchiboó, orojéh á chájni tútchi á jumap be. Caán oro quei wíhcanni túi en yabacaat á jumap be.

¹⁹ Caán wáihyat júdu lajni doce jee dáhna nihat máchah chítah jumni búdí jíib jumni á jumap be. Jwíih jumni jaspe wát jumni jeé á jumap be. Caán túttimah zafiro, ágata wát jumni jeé á jumap be. Caán bíic peihcanni jeé túttimah, esmeralda,

²⁰ ónice, cornalina wát jumni jeé á jumap be. Caán seis jeé túttimah, crisólito, berilo, topacio wát jumni jeé á jumap be. Caán nueve jeé túttimah, crisoprosa, jacinto, amatista wát jumni jeé á jumap be.

²¹ Caán doce jécna perla wát jumni jécna á jumap be. Caan jécna yoobó bíic perla dahjeh á jumap be. Caán túttchidih bóo búdí namá quei wíhcanni túi en yabacaat oro namájuh á jumap be.*

²² Caán túttchidih Dioíh meudíh wā en bidip yap be. Obohjeéhtih, á wihcan be. Caán túttchidih nihat pehbboó jwí Maáh Dios chah wēpni, Oveja Wáúhbut í jumap be. Pániha, nihat caán tútchi Dioíh meú yoobát be.

²³ Dios, Oveja Wáúh bíicdih í yeh iigátjéh caán tútchi á túi baabáp be. Pániha, yeodíh widhíhbut á náahcap be.*

²⁴ Nihat nin baácđih moonjí Dios á yeh baabátna jumna, yoobópdih í túi jéihvipna caá.* Nihat baácđih moón í maáta caán tútchina juibíit, nin pah Diosdih í níij wēi naóhvipna caá: “Jántjeh wíih cáacwá weemdíh búdí í weíep be. Pániha, buu meemdíh jwuh wā numah wēibipna caá”, í níijvipna caá.

²⁵ Caán túttchidih bóo jécna páa lajni á jumvipna caá. Caanná dupéat wíhcan, caan jécnadih nemat á wihcan níit.

²⁶ Nihat cáacwá Diosdih nin pah í níij wēi naóhvipna caá: “Meém chah túini, chah

* 21:6 Is 55.1; Jn 4.10,14; 7.37 * 21:7 2S 7.14; Sal 89.26-27 * 21:8 Mt 25.41; Ap 2.11; 20.14 * 21:9 Ap 16.1
 * 21:10 Ez 40.2 * 21:13 Ez 48.30-35 * 21:14 Ef 2.20 * 21:15 Ez 40.3 * 21:21 Is 54.11-12 * 21:23 Is 60.19-20; Jn 8.12 * 21:24 Is 60.3 * 21:26 Is 60.11

wēpni ma jumuchah, meemdih nihah weñat caá náahap”, i niijbipna caá.*

²⁷ Yeejépbodih caán tútchina i ub be-jcan niit.* Ded yéj chājnit, yeenitbut, caán tútchina i jéih waadcán niit. Oveja Wúúh ā bibohni papélah tólihoó i wūtnadih daācnitjeh caán tútchina i waadbipna caá.

22

¹ Túttimah, báahdani mujdih caán ángel weemdih ā jūntup be. Caan muj tui muj mac baabni,* Dios, Oveja Wúúhbut i chéudupmant noój jāá jūohni ā jumap be.

² Caán tútchidih bóo búdí namá tac yoób ā noój jāájánap be. Caan muj jwéejdih chénat pah búwá báahdat túttni máa nahna ā lajap be.* Caan náhna widh jumap pah quehna, biic jópchidih doce láa ā quehep be. Caan náh núnabut cáacwā i booa pínah ā jumap be.

³ Caán tútchiboó “Caán ā túican caá”, Dios ā niijni ā wihcan niit.* Caán tútchidih Dios, Oveja Wúúh biicdih i chéudat ā jumbipna caá. Pánihna, nihah caán tútchidih moón queét pebh bódicha caj yoh ñajnit, búdí i wēibipna caá.

⁴ Queét Diosdih i míic jwááh enbipna caá.* Iih móot juahnadih āih wūt daācnit i jumbipna caá.

⁵ Caanná dupúát ā wihcah, jiiátdih i náahcan niit. Jwí Maáh Dios ā yeh iigátjeh ā jumuchah, yeó ā yeh iigátidihbut i náahcan niit.* Caán tútchidih moón páantjeh maáta i jumbipna caá.*

Jesucristo nin baácboó ā jwáub dei jūúwát pínah bahnijeh ā judhdad

⁶ Túttimah, caán ángel weemdih nin pah ā niij naawáp be páant muntih: “Dios nihah nin ā naawát yoobópdi caá. Á niijátji biic yoobó ā yapbipna caá. Jwí Maáh Dios ā naawátdih naoh yapanitdih jéihyani caá. Pánihna, caánboó buu láa āih ángeldih ā wahap be, caandih teo wáhnitdih túttimah ded pah yapat pínahdih ā jéihyaat pínah niijná”, ā niijip be.

⁷ Túttimah, Jesús jwáh nin pah ā niijichah, wā joyóp be: “**¡Ni joyoó! Wā jwáub dei bejat pínah bahnijeh ā judhna caá. Det nin tólihoó ā daacátdih tui jenah joi jepahnit, wéinit i jumbipna caá**”, ā niijip be.

⁸ Weém, Juan, nin nihah wā daācnidih ennit, wā joyóp be. Caandih joinit, wā enat túttimah, weemdih jūntni ángel pebh bódicha caj yoh ñajnit, caandih weñat tút wā chājap yuh be.

⁹ Páant wā chājachah enna, nin pah weemdih ā niijip be: “Páant ma chājca bojó. Meém ma nihah pah, weembát Diosdih teo wáhni mun tigaá. Ma déewā Dios naawátdih naoh yapanit, nihah cáacwā nin tólihdih bóo wutatdih jepahnitbut i jumap pah weembát biic yoobó Diosdih teo wáhni caá. Pánihna, Dios pebh bódicha caj yoh ñajnit, caánboodih caá weñat náahap”, ā niijip be.

¹⁰ Páant niij péanit, nin pah ā jwáub niij naawáp be: “Ma daācni tólih ded pah ā yapat pínahdih Dios ā naawáp be. Páant ā yapat pínah bahni ā judhdachah, caán tólih ā naawátdih ma jweéhca bojó.

¹¹ Caán láa wā naawátji pah ā yapachah, det yéjnit páantjeh i yéj chāj dáhwa naáh. Obohjeéhtih, det Dioíhwā tui chājnit, i tui chāj cádahca bojo naáh”, ā niijip be.*

¹² Páant ā niiját túttimah, Jesúsboó nin pah ā jwáub niijip be: “**¡Ni joyoó! Wā jwáub dei bejat pínah bahnijeh ā judhna caá. Nihat cáacwátdih ded pah i chājatji jiiib wā wáhat pínahdih ub dei bejat tút caá wā chājap. Pánihna, wíhwā, tainidih ni chājatji jiiib, yeebdih wā tui chājipna caá. Obohjeéhtih, weemdih jepahcannitjidih wā peéh chājipna caá**.*

¹³ **Weém biíhmah jumni caá. Nihat wā chājnidih Maáh jumna, caandih wā jwáub yohat túttimah páantjeh wā jumbipna caá**”, Jesús ā niijip be.

¹⁴ Det quei wihcanni yégueh duonit panihnit yéj chājatdih cádahnit, ma enni tútchina i jéih waadbipna caá. Caán tútchidih bóo báahdat túttni máa nah quehedih i jeémpipna caá. Pánih jumnit, búdí i wēibipna caá.*

¹⁵ Obohjeéhtih, det yeejépwā, jióhnit, i weha mána nihcannitjeh yéj chājnit, cáacwátdih mao yohnit, pápnidih wéinit, yeenit yuh buca, caán tútchina i waadcán niit.

¹⁶ “**Weém, Jesús, yeéb wíhwátdih ā naawát pínah niijná wíih ángeldih wā wahap be. Weém maáh David jumna, daaat cii panihnitbut wā jumna caá**”, Jesús ā niijip be.*

¹⁷ Túini Espiritu “Ma jwáub dei jūúwá”, Jesúsdi h ā niijná caá. Jesúhwā ā téihya chéonih panihnitbut, “Ma jwáub dei jūúwá”, i niijná caá. Nihat nin wā daacátdih joinitbut “Ma jwáub dei jūúwá”, Jesúsdi h i niij naáh. Taca joótnit, mahdih i babhbat pah, Jesúsdi h i jepaha naáh. Caán mah, báahdat túttni

* 21:27 Is 52.1; Ez 44.9 * 22:1 Ez 47.1,12; Zac 14.8 * 22:2 Gn 2.9 * 22:3 Gn 3.17 * 22:4 Sal 17.15; Mt 5.8; 1Jn 3.2 * 22:5 Is 60.19; Ap 21.23 * 22:5 Dn 7.18 * 22:11 Dn 12.10 * 22:12 Jer 17.10 * 22:13 Is 41.4; 44.6; 48.12; Ap 1.8,17; 2.8 * 22:14 Gn 2.9; 3.22 * 22:16 Is 11.1,10 * 22:17 Is 55.1; Jn 4.10,14; 7.37

mah ã jamna caá. Pánihna, Jesúsdiñ jepah-nitdih jñib náahcanjeh, jeáboó ãjeéh páantjeh ã jumat tãutbipna caá.*

¹⁸ Weém, Juan, nin tólihboó wã daacát dih jointdih nin pah wã wëp naóhna caá: Det nin bohéatdih biñ bohéatjñh wid naóhna, Diosdih ã yap yohna caá. Páant ã yap yohochah ennit, niñat nin tólihdih ã niñát pahjeh mantih queétdihbut ã peéh chãjbipna caá.

¹⁹ Nin tólihboó daacát dih biñuina naáwát dih náahcan, ã wio yohat pah, Diosdih ã yap yohna caá. Páant ã yap yohochah enna, báadhdat tãutni máa nah quehedih jeémát

tãutcan, ãñh túini tãtchinabat ã waadát tãutcan niñt. Caan náhdih, caán tãtchidihbut nin tólihdih wã daacáp be.*

²⁰ Niñat nin tólihdih bóo naóhni, Jesús, nin pah ã niñná caá: **“Páant tigaá. Wã jwáub dei bejat pínah bahñjeh caá ã jhdhdup”**, ã niñná caá.

Páant tí ã jamna nah. Maá Jesús, ma jwáub dei jwáwá.

²¹ Jwã Maáh Jesús yeebdih oinit, ã teo wáaca naáh, yeéb ãñhwã ñi túi jumat pínah niñná. Páant tí ã jamna nah.

Páant bóojeh tigaá wã daacát.

Juan

* 22:19 Dt 4.2; 12.32